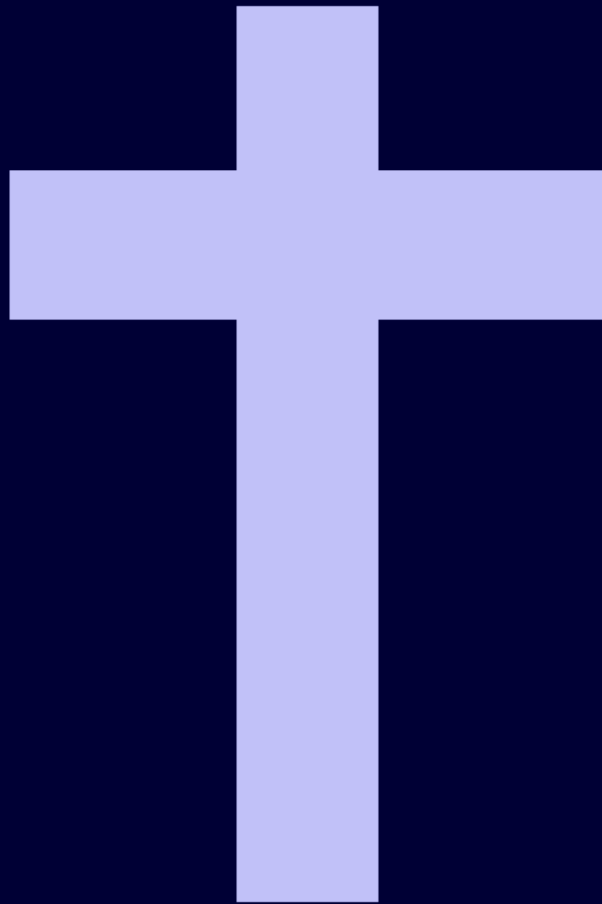

Juu³ tyu² 'e
gafaa'²¹ Dios tya'
tsá²

New Testament in Chinantec, Quiotepec (MX:chq:Chinantec,
Quiotepec)

Juu³ tyu² 'e gafaa²¹ Dios tya' tsá²

New Testament in Chinantec, Quiotepec (MX:chq:Chinantec, Quiotepec)

copyright © 1983 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Chinantec, Quiotepec

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Chinanteco, Quiotepec [chq], Mexico

Copyright Information

© 1983, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Chinantec, Quiotepec

© 1983, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-22

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 4 Mar 2019 from source files dated 18 Dec 2018
3808f8d2-c323-5477-a114-0f18fe74613e

Contents

SAN MATEO	1
SAN MARCOS	49
SAN LUCAS	80
SAN JUAN	129
HECHOS	169
ROMANOS	214
1 CORINTIOS	233
2 CORINTIOS	252
GÁLATAS	264
EFESIOS	271
FILIPENSES	278
COLOSENSES	283
1 TESALONICENSES	288
2 TESALONICENSES	292
1 TIMOTEO	294
2 TIMOTEO	300
TITO	304
FILEMÓN	307
HEBREOS	309
SANTIAGO	324
1 PEDRO	329
2 PEDRO	335
1 JUAN	338
2 JUAN	343
3 JUAN	344
JUDAS	345
APOCALIPSIS	347

Júu³ tyú² 'e gajmaa¹a San Mateo

¹Lii²¹² tsacøøi¹¹³ tya' Jesucristo

¹'E lo-o coon²¹ jí² 'e taai² jileei²¹ tsacøøi¹¹³ tya' Jesucristo, jaain²¹ jún² tya' 'lii²¹² David joongi tya' 'lii²¹² Abraham 'ii.

²'In Abraham do jmii²¹ Isaac, joon Isaac do jmii²¹ Jacob, Jacob do jmii²¹ Judá coon¹¹³ 'in ruu²¹ⁱ catyaa² do. ³Judá do jmii²¹ Fares coon¹¹³ Zara joon sáa³o sii²¹ Tamar. Joon 'in Fares do jmii²¹ Esrom, Esrom do jmii²¹ Aram. ⁴Aram do jmii²¹ Aminadab, Aminadab do jmii²¹ Naasón, Naasón do jmii²¹ Salmón. ⁵Salmón do jmii²¹ Booz joon sáa³a sii²¹ Rahab. Joon 'in Booz do jmii²¹ Obed joon sáa³a Obed sii²¹ Rut. Obed do jmii²¹ Isaí. ⁶Isaí do jmii²¹ røøi¹³ David. Joon røøi¹³ David do gasáa¹i Salomón coon¹¹³ tsamí² 'in galí² tsamí² tya' Urías.

⁷'In Salomón do jmii²¹ Roboam, Roboam do jmii²¹ Abías, Abías do jmii²¹ Asa, ⁸Asa do jmii²¹ Josafat, Josafat do jmii²¹ Joram, Joram do jmii²¹ Uzías. ⁹Uzías do jmii²¹ Jotam, Jotam do jmii²¹ Acaz, Acaz do jmii²¹ Ezequías. ¹⁰Ezequías do jmii²¹ Manasés, Manasés do jmii²¹ Amón, Amón do jmii²¹ Josías. ¹¹Josías do jmii²¹ Jeconías coon¹¹³ tsaruu²¹ⁱ. 'Yiia¹¹³ joon ngajée¹i tsá² seein²¹ Babilonia 'in tsá² Israel si'ñúu¹mo fu goo¹o.

¹²Joon mo taain²¹² tsá² Israel Babilonia Jeconías do gasáa¹i Salatiel. Joon 'in Salatiel do jmii²¹ Zorobabel. ¹³Zorobabel do jmii²¹ Abiud, Abiud do jmii²¹ Eliaquim, Eliaquim do jmii²¹ Azor. ¹⁴Azor do jmii²¹ Sadoc, Sadoc do jmii²¹ Aquim, Aquim do jmii²¹ Eliud. ¹⁵Eliud do jmii²¹ Eleazar, Eleazar do jmii²¹ Matán, Matán do jmii²¹ Jacob. ¹⁶Jacob do jmii²¹ José. José do gacu²mo cwoo²¹o María 'in líi¹i sáa³ Jesús 'in sii²¹o jon Cristo.

¹⁷Joon mo galiseein²¹ 'lii²¹² Abraham ca galiseein²¹ 'lii²¹² David galiseein²¹ daytyúuin² jmii²¹ tsá². La joon jon galiseein²¹ dyatyúuin² jmii²¹ tsá² ca mo galiseein²¹ 'lii²¹² David ca ngalíin² tsá² Israel si'ñúu¹mo fu Babilonia. Joon dyatyúuin²gi jmii²¹ tsá² galiseein²¹ 'e la nu'gi 'e galiseein²¹ Cristo.

Mo galiseein²¹ Jesucristo

¹⁸La no-o galí² mo galiseein²¹ Jesucristo. María, 'in ilíin²in sáa³ Jesús, niganá¹ júu³ coon¹¹³ Sé³. Pe la nu'gi icwaa¹a caain²¹ coon¹¹³ Sé³ do gacáan¹in María yuun²¹ coon¹¹³ 'ii²¹ tya' Espíritu Tyú² tya' Dios. ¹⁹Joon ñuu¹ tya'o Sé³ do, tsu jaain²¹ tsá² tyú¹ 'ii, jo gali'in²¹²in 'e faa²¹ tsá² 'laa²¹ tya'a, jiin¹¹³ 'iin²¹²in itíuu²mo 'ido la jo ñii¹ tsá² fuu²¹. ²⁰Joon la 'ii²¹² 'i¹-tsi Sé³ jilaa²¹ 'elo lawa'a 'e cii¹o gajnéi¹ jaain²¹ ángel tya' Ña'ñu¹'u' tyaní¹i joon gajin²in:

—Sé³, jún² tya' 'lii²¹² David 'nu, 'ii¹¹³mo'o María do lawa tsamí² tyi'i. Jo jmaa²a 'goo²¹ tsu 'in yuun²¹ gacáan¹in do, 'ii²¹ tya' Espíritu Tyú² tya' Dios do. ²¹Iliseein²¹ jaain²¹ xuui²¹² tsañuu¹ tya'a iunsii²¹ⁱ JESÚS. Ilisii²¹ la joon tsu 'wii¹¹³ ijmaa¹a tiin¹¹³ tsá² tya'a jilaa²¹ tsaa² tya'a.

²²Jilaa²¹ 'elo galí¹ la joon 'e untsiin¹in júu³ tya' Ña'ñu¹'u' 'e gafaa²¹ tsá² tya'a la mo jéei¹³. Gajin²o:

²³Jaain²¹ simí² icáan²in yuun²¹, joon iliseein²¹ yuun²¹ tsañuu¹ tya'a.

Joon iunsii²¹ 'ii Emanuel.

('E 'øø²¹²tsi tsá² 'e sii²¹: Dios jee²¹² jna'.)

²⁴Joon mo gajná²-tsi Sé³ do gajmaa¹a jiin¹¹³ la jin¹² ángel tya' Ña'ñu¹'u'. Joon ga'ii²¹mo María lawa tsamí² tya'o. ²⁵Pe jo 'ee gajmaa¹a coon¹¹³ 'ido ca galiseein²¹ 'in xuui²¹² tsañuu¹ nifu joon gaunsii²¹ 'ii JESÚS.

¹ Jesús galiseein²¹ fu coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Belén 'e náa¹ coon²¹ 'wó² 'e sii²¹ Judea. Herodes líi¹ róøi¹³ 'yíia¹³ joon. Joon gatyálín² 'inlíi¹³ róøi¹³ magos, tsá² jmi²¹²-tsi 'ii. Gatyálín² fu Jerusalén jalín² li 'yeei²¹ ñi¹ do. ² Joon gaunngii¹ 'in tsá² do:

—¿Xiiafu tyíin¹ 'in róøi¹³ 'in nigaliseein²¹ tya' tsá² Israel? Tsu jna'a naa²¹ a' a li' li 'yeei²¹ ñi¹ joon ganee²¹² na'a núu¹ tya'a. Joon nijalii²¹ 'i jaun'goo²¹ o' o' 'ii.

³ Joon mo ganúu² un róøi¹³ Herodes 'elo líi¹ 'láai² ga'i¹-tsi 'áai¹ coon¹¹³ jileei¹²¹ 'in néei¹ Jerusalén do. ⁴ Joon 'in róøi¹³ do gatø¹ jileei¹²¹ 'in tyu¹² to² tya' untsá² coon¹¹³ 'in tifo¹² tya' ley tya' 'in tsá² do. 'E 'iin²¹² in litsáai¹-tsi xiiafu iliseein²¹ Cristo. ⁵ Joon 'in tsá² do 'in gatø¹ róøi¹³ do gajin² in:

—Fuu²¹ Belén joon iliseein²¹ Cristo. Tsu 'in tsá² 'in gafaa¹²¹ júu³ tya' Dios calii gataan¹ an ni jí² 'elo:

⁶ Joon 'nu-u, fuu²¹ Belén 'e náa¹ li roon¹ on 'wó² tya' Judá, jo líi² u' u 'in pi¹³ gi la jee²¹² jileei¹²¹ 'in tyu¹² to² 'e 'wó² lo;

tsu icwo¹¹¹ 'i jee²¹² lo jaain²¹ tsá² feei¹¹ 'in tyu¹² to² tsá² tyíia 'in seein²¹ Israel.

⁷ Joon gatø¹ Herodes 'in tsá² 'øøi¹²¹-tsi do 'uun²¹ mo, gaunngii¹ coon¹²¹ tún² líi gangoo¹ o ni'í¹ in 'in núu¹ do. ⁸ Joon gasii¹ ni² 'i 'in tsá² 'øøi¹²¹-tsi do fu Belén. Joon jin² in:

—Cwolín² naa', cwo'nee²¹ naa' 'in xuui²¹² do. Joon mi tyee¹ naa' 'ii joon jmáa¹³ aa' jna júu³ in³ ii niun'goo²¹ oo jon 'ii.

⁹ Joon mo ganúu² un 'in tsá² 'øøi¹²¹-tsi do júu³ tya' róøi¹³ do ngalín² mo joon no. Joon 'in núu¹ do 'in ganíi² in 'in tsá² 'øøi¹²¹-tsi fu li née¹ i fu li 'yeei²¹ ñi¹ ngóo¹ o nifugixu li ngalín² 'in tsá² do. Ngoo²¹ o ca ga'íi² fu yu¹ li raain¹ 'in xuui²¹² do. ¹⁰ Jlo¹³ mo 'áai¹ 'in tsá² 'øøi¹²¹-tsi mo ganíi² in 'in núu¹ do. ¹¹ Joon mo gangatáa¹ i inuu do gangaa¹ i yuun²¹ do coon¹¹³ sáa³ a. Joon gasi¹² 'i 'wojni¹ i tyani 'in yuun²¹ do joon gaun'goo²¹ o 'ido. Joon ganá¹ cwóo¹ tya'a icwo¹ o 'in yuun²¹ do cwanáa¹ coon¹¹³ fuu²¹² sún² coon¹¹³ jmi¹³ 'mó² jmafuu²¹ sii²¹ mirra. ¹² Joon Dios gajmaa¹ a gacii¹ 'i 'in tsá² do 'e jo tsalín² gi li' li tyíin¹ Herodes do. Joon ngaliin¹ mo fuu²¹ goo¹ o fu¹ li' xiia²¹.

Mo nangó¹ yuun²¹ Jesús fu Egipto

¹³ Mo ngayuui¹¹³ ngaliin¹ 'in tsá² 'øøi¹²¹-tsi do la 'íi²¹² cí¹ Sé³ gajné¹ i jaain²¹ ángel tya' Ña'ñu¹¹¹ 'u' gajin² in sii¹²¹ i Sé³ do:

—Ráan² u, jée¹ i yuun²¹ coon¹¹³ sáa³ a cwolín² naa' Egipto. Joon cwotaan²¹² moo' do ca mi jmáa³ aa júu³ tsu Herodes i'naa¹²¹ in 'in yuun²¹ do ijnga¹² mo.

¹⁴ Joon garoon¹ on Sé³ joon li 'woo¹ ngaliin² jée¹ i yuun²¹ do coon¹¹³ sáa³ a fu Egipto. ¹⁵ Do-o taan¹ in ca gajún¹ mo Herodes do. La lo-o galí¹ 'e gatsín¹ júu³ tya' tsá² gafaa¹²¹ a júu³ tya' Ña'ñu¹¹¹ 'u' la mo jéei¹ 'in gajin² in: “Tø¹³ oo Yuun²¹ Tyíia 'in taain²¹² fu Egipto.”

Tyu¹² Herodes to² 'e júun² in jileei¹²¹ yuun²¹ seein²¹ fu Belén

¹⁶ Mo galili¹³ i Herodes 'e nigacon¹² on 'in tsá² 'øøi¹²¹-tsi 'ii tóo², 'áa¹ mo gatsá² 'nii¹²¹-tsi joon gatyu¹²¹ to² júun² in jileei¹²¹ yuun²¹ tsañuu¹¹ 'in ni ngó¹ tún² jiin¹ li la 'wó¹. Jileei¹²¹ yuun²¹ tsañuu¹¹ 'in seein²¹ Belén joongi li' caai¹ Belén gatyu¹²¹ to² júun² in. Tsu la joon gajin² in 'in tsá² 'øøi¹²¹-tsi do 'e nigangaa¹ 'i 'in núu¹ do. ¹⁷ Joon coon¹¹³ la joon ngatiin¹¹³ júu³ tya' 'líi²¹² Jeremías 'in gacwo¹ júu³ tya' Dios ca la mo jéei¹. Gajin² in:

¹⁸ 'Áai¹ 'náa¹ 'goo²¹ fuu²¹ Ramá cí¹²¹ xuui²¹²-tsi 'áai¹ tsu Raquel cí¹²¹ cwáain¹ tya' jóon¹ on. Pe jo 'iin²¹² in wa' a cwo¹ tsá² 'ii fo'feei¹¹ tsu najún¹ mo yuun²¹ tya'a.

¹⁹ Pe mo gangii¹ in gajún¹ Herodes gacii¹ i Sé³ fu Egipto do joon gajné¹ i jaain²¹ ángel tya' Ña'ñu¹¹¹ 'u' 'in jin¹² sii¹²¹ 'ii:

²⁰ —Ráan² un, cweei¹¹ tee¹ e xuui²¹² coon¹¹³ sáa³ a fu Israel tsu nijúun² mo 'in 'iin²¹² in ijngaai¹² 'ii.

²¹ Joon Sé³ do garoon¹ on joon gatø¹ xuui²¹² do coon¹¹³ sáa³ a fu Israel. ²² Pe mo galili¹³ i Sé³ do 'e jóon¹ Herodes sii²¹ Arquelao tyu¹²¹ to² fu Judea 'goo²¹ o tsalín² do. Joon coon¹¹³ 'e cuu¹ o gajmaa¹ a Dios 'ii júu³ wa tsalín² fu li sii²¹ Galilea. ²³ Joon mo gatyálín² li sii²¹

Galilea joon ngacwaa²¹ coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Nazaret. La joon galí¹ 'e gatsín¹ júu³ gafaa^{12a} tsá² cwoo^{1o} júu³ tyú² tya' Dios la mo féei¹ 'in jin²ⁱⁿ:

—Iunsii²¹ tsá² 'ii: tsá² Nazaret.

3

Cwoo^{1o} Wó³ saai²¹ tsá² jmií²¹ júu³ tya' Dios coon²¹ li jo 'iin tsá² seein²¹

¹ La jee²¹² tyíin¹ Jesús Nazaret ga'láa² Wó³ saai²¹ tsá² jmií²¹ 'wii²¹² cwoo^{1o} júu³ tyú² tya' Dios li jo 'in tsá² seein²¹ coon²¹ li sii²¹ Judea. ² Joon gajin²ⁱⁿ:

—Cwojaa^{21-1oo'} coon¹¹³ Dios tsu ti li tyu¹² Dios to² jee²¹² tsá².

³ Jaain²¹ tsá² 'in gacwoo^{1o} júu³ tya' Dios la mo jéei¹ sii²¹ Isaías gafaa^{12a} cwáain¹ tya' Wó³ do mo gajin²ⁱⁿ:

Tá² coon²¹ ni 'oo^{1o} jaain²¹ tsá² fu coon²¹ li jo 'in tsá² seein²¹, jin²ⁱⁿ:

“'Ijó¹ Ña'ñu^{1u'}. Tyaa^{2aa'} tyú² tyii' i'ii¹³ moo' 'ii, tsáa^{1mo}-oo' 'e tyú¹ moo'”, jin² Isaías.

⁴ Joon siin¹³ Wó³ lí¹ jñú² camello, joon 'e ñuu¹ tu¹²gi lí¹ coon¹³ loo²¹. Joongi 'e gø^{12ø} jmaai¹² sinii²¹ coon¹³ to¹² sá² moo²¹. ⁵ Joon 'in néei¹ ciudóo¹³ Jerusalén coon¹³ 'in néei¹ la caain²¹ li sii²¹ Judea coon¹³ 'in néei¹ coo¹³ li ngí¹ⁱ jmií²¹ Jordán jalíin² janúu^{2un} júu³ tya'a. ⁶ Joon la jee²¹² jmoo^{1o} tyañii²¹ tya'a tyani Dios gasaa¹ⁱ Wó³ 'ii jmií²¹ tsi jmií²¹ Jordán.

⁷ Pe mo gacón² Wó³ cwáain¹ 'e 'áai¹ fúui¹ tsá² fariseos coon¹³ tsá² saduceos jalíin² saa¹ⁱ jmií²¹, gajin²ⁱⁿ:

—'Tsá² 'in coon²¹ tsá² too² 'naa'! ¿'lin nigasií²¹ⁱ 'naa' 'e laa²¹²naa' yaanaa' jee²¹² coon²¹ wúu¹ 'e nijatyéein^{1?} ⁸ Cwojmaa^{2aa'} jiin¹³ la tíi²ⁱ jmá¹ 'in nigajoo²¹-tsi. ⁹ Joon jo 'i¹-oo': “Jo 'e tsangii^{1na'} tsu jún² tya' 'lii²¹² Abraham jna'.” Tsu fuu²¹²uu 'naa' 'e ca 'e cuun²¹² roon¹ lo lí² jmá² Dios ca jún² tya' 'lii²¹² Abraham. ¹⁰ La lí¹ 'mó²-o líi¹ⁱ tsá² jon, joon Dios nityaa¹ tyú² ñityí² tya'a 'e tyu^{12u} 'mó² ca ti¹² jmóo³, joon jilaa¹²¹ 'mó² 'e jo cwo¹ 'oofuu²¹ tyú² tya'a ityu^{12o} joon ijún² coon¹³ jí². ¹¹ 'E la ja¹²mo jna sáa^{3na} 'naa' jiin¹³ coon¹³ jmií²¹ 'e lí¹ lawa coon²¹ li² 'e nigajoo^{21-1oo'}. Pe 'in jó¹ ciin²¹ gixu la jna isáa¹ⁱ 'naa' jmií²¹ coon¹³ Espíritu Tyú² tya' Dios joon coon¹³ jí². Feei^{1gi} 'ii lagi jna ce jiin¹³ jo tíi^{2na} cón^{3oon} mii¹ⁱ. ¹² Joon san^{12o} 'ido 'mó² tyuun¹²¹ trigo tsu ti lí² untyú² trigo tya'a. Ijmáa^{1a} coon²¹ tyi¹ tya' trigo do. I'má² trigo fu li 'má² tsá² trigo pe tyi¹ do tya'a ijún² coon¹³ jí² 'e jo dyuu¹.

Mo gasaa¹ⁱ Wó³ jmií²¹ Jesús

¹³ Joon gacwo¹ⁱ Jesús li sii²¹ Galilea joon gangóo¹ fu li taain²¹² Wó³ do ti¹² jmií²¹ Jordán. Gangóo¹ 'e saa¹ⁱ Wó³ 'ii jmií²¹. ¹⁴ Pe jo 'iin²¹²in Wó³ saa¹ⁱ Jesús jmií²¹. Joon gasii²¹ⁱ Jesús:

—'Nu-u ná¹ sáa^{2u} u jna jmií²¹. ¿Ti ñi²ⁱ 'e sáa^{13na} 'nu jmií^{21?}

¹⁵ Pe gajin¹² Jesús sii¹²¹ⁱ 'ii:

—Cwó^{2du} u lí² jiin¹³ la 'iin²¹²na. Tsu tyú^{2-u} 'e jmoo^{21o} jilaa¹²¹ jiin¹³ la to² tyu¹² Dios.

Joon Wó³ do gacwoo^{1o} júu³. ¹⁶ Joon mo ngayuu¹¹³ gasaa¹ⁱ Wó³ jmií²¹ Jesús joon gacwo¹ⁱ Jesús tsi jmií²¹ do. Joon tsifu joon ganó¹ fu ñu^{1fú} joon Jesús gangaa¹ⁱ 'in Espíritu Tyú² tya' Dios líi¹ⁱ maa²¹² gajngáa¹ⁱ yu' li siin¹²¹ Jesús. ¹⁷ Joon ganúu^{2un} coon²¹ júu³ fu ñu^{1fú} 'e jin¹²:

—'In no-o yuun²¹ tyiia 'in 'iin²¹²na. Jlø¹³ moo 'áai¹ coon¹³on.

4

Mo gacón² Satanás cwáain¹ xiiala líi¹ⁱ Jesús

¹ Tsifu joon gangajée¹ⁱ 'in Espíritu Tyú² tya' Dios Jesús fu coon²¹ li jo 'in tsá² seein²¹. Icón² Satanás cwáain¹ xiiala líi¹ⁱ Jesús.

²Joon jee²¹² tunló¹ jmii¹ joon tunló¹ 'woo¹ jo 'ee gø¹²⁰ jiin¹¹³ x̄. Joon gatsá² un'áa¹ i mo ngíi¹ joon. ³Joon Satanás gangatyéen¹ in li sin¹² Jesús 'e 'iin²¹² in cón² cwáain¹ xiiala líi¹¹ Jesús. Joon gajin¹² in sii¹²¹ Jesús:

—Wana 'n̄-ɸ jón¹ Dios tȳ¹¹³ to² cwólí² 'iñi¹ 'e cuun²¹² roon¹ on no.

⁴Pe Jesús gañii¹:

—Ni jí² tya' Dios jin¹² in: “Jo taain²¹² tsá² tyú²-ɸ fu juncwii²¹ lo jiin¹¹³ coon¹¹³ 'e 'iñi¹ 'e sá² dø¹²⁰ pe coon¹¹³ jilaa¹²¹ jú³ tyú² 'e gafaa¹²¹ Dios Jmii²¹.”

⁵Joon ngajée¹ Satanás Jesús ngalín² 'e fuu²¹ nicwaa¹³ Jerusalén. Joon gasáa¹ Jesús fu ȳ¹ cwo¹¹ fee¹¹ si¹² do. ⁶Joon gajin¹² Satanás sii¹²¹ Jesús:

—Wana 'n̄-ɸ jón¹ Dios, cwó² cwotee¹²¹ u ts̄ ni jí² tya' Dios 'e jin¹²: Itȳ¹² Dios to² 'e 'áa¹ 'n̄ ángeles tya'a.

Isáa¹ 'n̄ coon¹¹³ cwo²¹ o la coon¹²¹ jo tȳ¹¹³ cuun²¹² tí¹¹³.

⁷Joon gañii¹ Jesús:

—Jin¹² o jon ni jí² tya' Dios: “Jo untsáa¹-o'o xiiala líi¹¹ Ña'ñ̄¹¹ Dios tyi'i.”

⁸Xiia¹²¹ gi tún² ngajée¹ Satanás Jesús fu ȳ¹ moo¹²¹ ñí¹ 'áa¹. Joon ga'e¹² Jesús jilaa¹²¹ fuu²¹ náa¹ la 'ui juncwii²¹ coon¹¹³ jilaa¹²¹ 'e 'ya¹² gi tya'a. ⁹Joon gajin¹² in:

—Cwó³-oo jilaa¹²¹ 'elo tyi'i wana sii¹¹³ 'i wojní²¹ tyaní³ 'i 'e un'goo²¹ o jna.

¹⁰Joon jin¹² Jesús sii¹²¹ 'ii:

—Cwei¹², Satanás, ts̄ ni jí² tya' Dios jin¹²: “Un'goo²¹ o Ña'ñ̄¹¹ Dios tyi'i; joon jmoo²¹ o jiin¹¹³ to² tȳ¹² 'ii.”

¹¹Joon Satanás do gajeen¹²¹ mo coon¹¹³ Jesús. Joon gatyalín² ángeles 'e unjí² in Jesús.

'Láa² Jesús 'wii²¹² jmoo¹ o to² tya'a fu li sii²¹ Galilea

¹²Joon mo ganúu² un Jesús 'e Wó³ do 'yúu¹ 'i n̄ñí³ gangóo¹ on fu li sii²¹ Galilea. ¹³Pe jo gajaan¹ fuu²¹ Nazaret, gangacwaa²¹ a fu Capernaum, coon²¹ fuu²¹ náa¹ ti' tyíia¹ do. 'Wó² tya' 'líi²¹² tsacøi¹¹³ Zabulón coon¹¹³ Neftalí. ¹⁴La joon galí¹ 'e gatsín¹ júu³ tya' jaain²¹ tsá² sii²¹ Isaías. 'Ii jaain²¹ 'in gafaa¹²¹ júu³ tya' Dios la mo jéei¹. Joon gataan¹ an ni jí² júu³ 'e jin¹²:

¹⁵'Wó² tya' Zabulón coon¹¹³ Neftalí 'e roon¹ li' caai¹ tyíia¹, li' caai¹ li 'yee²¹ 'i ñi¹¹ jmii²¹ Jordán li sii²¹ Galilea, li néei¹ tsá² 'in jo seein²¹ Israel.

¹⁶'In tsá² 'in néei¹ li 'íi¹ n̄²¹ ganii²¹ coon²¹ jí² fee¹¹.

Joon nigajná² joo¹²¹ tya' 'in tsá² 'in tó¹ 'mó¹ do.

¹⁷Joon ga'láa² Jesús 'wii²¹² cwo¹ o júu³ tyú², jin¹² in:

—Cwojaa¹²¹-oo' coon¹¹³ Dios ts̄ ti li tȳ¹² Dios to² jee²¹² tsá².

Tø¹²⁰ Jesús tyúuin² tsá² 'in jmoo¹ o to² saain¹²¹ joo¹²¹ taai²¹² jmii²¹

¹⁸La 'íi²¹² ngóo¹ o Jesús ti' tyíia¹ Galilea gangaa¹ 'i gáí¹ tsá² taain²¹² to² pii²¹ 'mó¹ tsi tyíia¹ do. Ts̄ joon to² tya'a. La 'oo¹²¹ ruu¹²¹ mo 'in tsá² gáí² do. Jaain²¹ sii²¹ Simón 'in sii²¹ o jon Tú³, 'in jaain²¹ gi sii²¹ Dí³. ¹⁹Joon gajin¹² Jesús sii¹²¹ 'ido:

—Moo²¹ o' coon¹¹³ jna joon jmée³ na 'naa' tsá² jmoo¹ o to² saain²¹ tsá² 'in líin² tsá² tyiia.

²⁰Tsifu joon gat̄²¹ 'mó¹ tya'a joon ngalín² mo coon¹¹³ Jesús.

²¹X̄¹¹ ngó¹ x̄¹¹ joon mo gangaa¹ 'i gáí¹ 'i tsaruu²¹. Jaain²¹ sii²¹ Jacobo, 'in jaain²¹ gi sii²¹ Wó³. Jón¹ on Zebedeo 'ii. Táa¹ 'i tsi barco coon¹¹³ jmii²¹ 'mí¹ 'i n̄³. Joon gatø¹²⁰ Jesús 'ii.

²²Joon tsifu joon ga'woo²¹ mo 'e barco do. Do-o gatíuu² mo jmii²¹ joon ngalín² mo coon¹¹³ Jesús.

'E¹² e Jesús tsá² fúu¹

²³Joon gangó¹ Jesús la caain²¹ li sii²¹ Galilea 'e¹² e tsá² in̄¹¹ cwo¹¹ tya' tsá² Israel sii²¹ sinagoga. Ga'e¹² e tsá² xiiala ilí² mi tȳ¹² Dios to² tsá² joon gaun'láa¹ i Jesús tsatsaa¹¹³ 'in tyán¹ an jilaa¹²¹ nii² jmoowú¹. ²⁴Joon galicwii¹ mo tsá² Jesús la caain²¹ li sii²¹ Siria joon gangajée¹ i tsatsaa¹¹³ 'in tyán¹ an jmoowú¹ 'lái² 'ii¹¹³. Seein²¹ 'in taai² tyí². Seen²¹ mo 'inlíi¹¹³ 'in taai² 'in 'líi¹¹³ alma tya'a, seen²¹ mo 'inlíi¹ 'i jmoo²¹ wúu¹ jooiñii¹, seen²¹ mo jon 'in sits̄¹¹³ cwo²¹ tí²¹. Joon gaun'láa² mo Jesús 'ii. ²⁵Joon fúu¹ mo tsá² néei¹ Galilea

ngaliin²mo coon¹³ Jesús. Ngaliin²mo jon 'inl¹³ tsá² néei¹ Decápolis, coon¹³ Jerusalén. Seen²¹mo jon 'in ningaliin² coon¹³ fu li sii²¹ Judea joongi fu cwoo¹³ roon¹on li' caai¹ li 'yeei²¹ ñi¹ jmi²¹ Jordán.

5

Cwoo¹o Jesús júu³ tyú² tsaa¹² moo¹²¹

¹ Joon mo gangaa¹i Jesús 'in tsá² fúui¹ li¹ gasoo¹o coon²¹ moo¹²¹ joon do-o gacwó²o. Joon gangatyéein¹ tsá² tya'a cu' li' li tyiin¹in, ²joon ga'laa²¹ Jesús 'wii²¹² 'e¹²e 'in tsá² do, jin¹²in:

'Tin 'in tsá² jløi¹³

- ³ —Jlø¹³mo 'in ñi²i 'e 'ná¹ licwii¹in Dios, tsu tyu¹² Dios to² 'ii.
⁴ 'Jlø¹³mo 'in néi¹ fa¹³ tsu icwo¹o Dios 'ii fo'feei¹ tya'a.
⁵ 'Jlø¹³mo 'in 'wo²-tsi 'áai¹ tsu i'ii¹²¹mo 'e juncwii²¹ 'múui².
⁶ 'Jlø¹³mo 'in 'iin²¹²in 'áai¹ jmá¹a la to² tyu¹² Dios, tsu Dios iuncoon¹³on 'ii 'e jmoo¹o jii¹³ la 'iin²¹²in.
⁷ 'Jlø¹³mo 'in feei¹-tsi tya' tsá² xeei¹²¹ tsu ilifeei¹-tsi Dios coon¹²¹ tún² tya'a.
⁸ 'Jlø¹³mo 'in jo tóin¹ júu³ tya'a tsu 'ii-o iní²i Dios.
⁹ 'Jlø¹³mo 'in jmoo¹o 'e seein²¹ tsá² tyú² la 'oo¹²¹ 'ii tsu ilii¹in jóon¹ Dios.
¹⁰ 'Jlø¹³mo 'in ní²i wúu¹ tsu 'wii¹³ jmoo¹o la to² tyu¹² Dios tsu Dios tyu¹²u to² 'ii.
¹¹ 'Jlø¹³mo 'naa' mo jí²in tsá² 'naa' joon jmaai¹²¹ tsá² 'naa' joon faa¹²¹a tsá² júu³ tajuu²¹ gó² tyi'naa' 'wii¹³ cwáain¹ tyiia. ¹² Jmaa^{2aa} 'jlø¹³naa' jo cwolii¹innaa' caain¹²¹ tsu i'ii¹³naa' coon²¹ 'e tyú² 'áai¹ tyii' fu ñu'fú². Tsu la joon jon gajmaa¹a tsá² tya' 'in nigacwoo¹o júu³ tyú² tya' Dios ca la mo jéei¹, ga'ø¹mo tsá² 'ii.

'Naa' líi¹naa' lawa ñi² joongi lawa coon²¹ jí¹ 'e coo²¹ tyani tsá² taain²¹² juncwii²¹

¹³ 'Naa' líi¹naa' lawa ñi² jee²¹² tsá² taain²¹² juncwii²¹ lo. Pe wana jo jmaai¹²¹gi to² ñi² tya'a, jo li ñi²gi 'uunñi² tya'a. Jo lí² liñi²gi tún¹. Jo jmeei¹gi to² jii¹³ 'e dya¹² tsá² tya' i fu¹ 'ø¹ tsá² joon.

¹⁴ 'Naa', 'in líi¹ tsá² tyiia, líi¹naa' lawa coon²¹ jí² 'e coo²¹ tya' tsá² taain²¹² juncwii²¹. Wana ná¹ coon²¹ fuu²¹ yu' moo¹²¹ jo lí² 'meei¹²¹ 'ña'a. ¹⁵ La joon jon jii¹³ jaain²¹ tsá² jo lí² 'úu¹ jí² coon²¹ jí² coo²¹o joon sii²¹i nu' coon²¹ 'mó² 'ii²¹ cwuu²¹. Pe xu' joon isii¹²¹i li yu'gi do joon lí² jnee¹i jleei¹²¹ 'in néei¹ tsi inuu do. ¹⁶ Joon la joon 'naa' jmaa^{2aa} 'e tyú² 'e tí²naa' joon coon¹³ la joon icón² tsá² cwáain¹ 'e tyú² jmoo²oo' joon iun'goo²¹o tsá² Dios Jmii²¹ tyii' tyiin¹ nu'fú².

'E¹²e Jesús tsá² cwáain¹ tya' ley

¹⁷ 'Jo cwolii²naa' gacwéi¹na 'a jmáa³aa 'e jo 'ee to² tí¹gi ley tya' 'lii²¹² Moisés coon¹³ júu³ ga'ee¹ 'in nigacwoo¹o júu³ tya' Dios la mo jéei¹. Jon'on gagóo³oo jmáa³aa la joon, gagóo³oo jmaa¹³aa tsá² júu³ 'ee 'øi¹²¹-tsi tsá² 'e júu³ do. ¹⁸ 'E la ja²mo fuu²¹²uu 'naa' la 'ii²¹² roon¹on ñu'fú² coon¹³ cwoo¹³ juncwii²¹ jii¹³ ca pii¹³ wa'a lí¹ 'e jo 'ee to² tí¹ 'e ley do. Jmaa²¹mogí to² ca gatsín¹ jilaa¹²¹ 'e 'ná² lí¹. ¹⁹ Joon doñi¹in wana jo jmoo¹o la to² tyu¹² ley do, xufiin¹³ 'e 'wéi¹gi 'e ley do, joon 'e¹²e tsá² 'e jmáa¹a tsá² la joon, xaai²¹gi 'in tsá² do la jee²¹² jileei¹²¹ li tyu¹² Dios to². Pe 'in jmoo¹o jii¹³ la tí² to² tyu¹²u joon 'e¹²e tsá² 'e jmáa¹a la joon, tsafee¹mo ilii¹in li tyu¹² Dios to². ²⁰ Tsu fuu²¹²uu 'naa' wana jo 'øi¹²¹gi-'oo' joon wana jo jmaa²gi' jii¹³ la 'iin²¹²in Dios jmá¹ tsá² lagi 'in tifo¹² tya' ley coon¹³ 'in tsá² fariseos jo jmi²¹² cwotáan²naa' li tyu¹² Dios to².

'E¹²e Jesús tsá² cwáain¹ tya' 'nii¹²¹-tsi tsá²

²¹ 'Nanu²uun¹ júu³ tya' 'lii²¹² tsacøøi¹³ jin¹²: “Jo jngaa¹²naa' tsá², tsu 'ná¹-a lisá² 'ii¹²¹ tya' 'in jngaai¹² tsá².” ²² Pe fuu²¹²uu 'naa', doñi¹in 'in tya'nii¹²¹-tsi coon¹³ ruu¹²¹i ilisá² 'ii¹²¹ tya' 'ii. Joon tya' jileei¹²¹ 'in jí²in ruu¹²¹i 'in tsacøøi¹³ jee²¹² 'in tyu¹² to nifu ijmáa¹a

'ii²¹ tya' 'ii. Joon 'in unsii²¹ ruui¹²¹: “Tsá² caai²¹ 'nũ.” 'Áai¹ tyan' 'íi¹ fo¹² li sityú² 'in jin¹² la joon.

²³ 'Wii¹³ joon wa 'iin²¹²u'u cwo¹²o Dios coon²¹ 'e 'yaai¹-o'o inũũ cwo¹ pe la jee²¹² siin¹³ 'in tyani altar do wa'a gatii¹²¹-o'o 'e 'ee¹mo ruu²¹u 'nũ, ²⁴ tã² 'e cwo¹²o Dios 'e 'yaai¹-o'o do tyani altar. Joon cweei¹², cwojmaa¹³a júu³ røø²¹ coon¹³ ruu¹²¹u. Joongi ñi² 'i ñicwo¹²o 'e 'yaai¹-o'o do.

²⁵ 'Joon wana 'iin²¹²in tsajée¹ 'i 'nũ tyani tsaá'to² 'e cwo¹o 'nũ tsaá², síin¹³ coon¹³on júu³ røø²¹ tya' 'i fu li cwoliin²naa' coon¹³on joon coon¹³ la joon jo tsajée¹ 'i 'nũ tyani tsaá'to². Tsũ wana gajée¹ 'i 'nũ tyani tsaá'to² do, joon ityu¹²ũ to² 'íi¹³ tya'a tsajée¹ 'i 'nũ 'nũñ¹³.

²⁶ Joon 'e la ja¹²mo fuu²¹²uu 'nũ jo lí² júu¹³u 'nũñ¹³ do ca cí² 'i coonti 'e cuu² do.

'E¹²e Jesús tsá² 'e jo fee¹ tsá² tsamí²

²⁷ 'Nanũũ²ũun' júu³ tya' 'líi²¹² tsacøøi¹³ 'e jin¹²: “Jo foo¹u'u tsamí² tya' tsá² xeei¹²¹.”

²⁸ Pe fuu²¹²uu 'naa' doñi¹ 'iin 'in jóø²¹ jaain²¹ tsamí² joon wana sooin²¹ tsá² 'ii lawa'a 'e niga¹laa²¹o coon¹³ 'ido.

²⁹ 'Wana unni² 'i tsáa¹ jmoo¹ 'le¹²u, tyí²ta, pí²ta wíin² tsũ tyú²gi wa'a tsa¹íi¹ unni² 'i do lagi wa cwo¹³o li 'ii²¹ la tøø²¹u'u. ³⁰ Sina cwo¹o tsáa¹ jmoo¹ 'le¹²u tyũũ¹³ũ, pí²ta wíin² tsũ tyú²gi tyi¹ 'i tsa¹íi¹ cwo¹o lagi wa cwo¹³o li 'ii²¹ la tøø²¹u'u.

'E¹²e Jesús tsá² wa'a tíui² tsá² tsamí² tya'a

³¹ 'Gajin¹²in tsá² la mo jéei¹: “Wana tíui² tsá² tsamí² tya'a 'ná¹ cwo¹o coon²¹ mo'jí² jin¹²in 'e nigatíu¹mo 'oo²¹²o.” ³² Pe fuu²¹²uu 'naa' wa gatíui² tsá² 'oo²¹²o, wana jo mo 'láa¹a coon¹³ tsañũũ¹ xeei¹²¹, 'in tsañũũ¹ do jmoo¹o 'e 'lee¹²¹ 'in tsamí² do wa cuu¹²¹ cwo²¹o tún¹ coon¹³ tsá² xeei¹²¹. La joon jon doñi¹ 'iin tsañũũ¹ 'in cuui¹²¹ cwo²¹o coon¹³ jaain²¹ tsamí² 'in nigatíui² nũũ¹ tya'a 'i'noo¹ 'in tsañũũ¹ do tsaá² lawa'a fee¹²¹ tsamí² tya' tsá² xee¹²¹mo.

'E¹²e Jesús tsá² 'e jo 'é¹ tsá² Dios

³³ 'Nanũũ²ũun' júu³ tya' 'líi²¹² tsacøøi¹³ 'e jin¹²: “Jo cuu¹³u júu³ tyi¹ 'e niga¹é¹u tyani Ña'ñũ¹ũ.” ³⁴ Pe fuu²¹²uu 'naa' jo 'é¹u'u tyani tsá² coonti. Jo 'é¹u'u coon¹³ ñũ¹fú² tsũ joon si¹² li silíi²¹² tya' Dios. ³⁵ Jon'gi¹ 'é¹u'u coon¹³ cwo¹³ juncwii²¹ tsũ do-o 'ø¹²ø¹³ Dios. Jon'gi¹ coon¹³ Jerusalén tsũ do-o fuu²¹ tya' røøi¹³ 'in feei¹. ³⁶ Jo 'é¹u'u Dios coon¹³ po'tyi² 'i tsũ jo lí² litaa²¹ si 'wii¹ 'ee jiiin¹³ coon²¹ jnú¹ tyi¹. ³⁷ Jiiin¹³ fóo¹³o “joon” si “'ún³” 'ee. Wana foo¹²¹gi¹ 'áai¹ lawa 'e faa¹²¹a 'in 'líi¹³.

'E¹²e Jesús tsá² 'e jo coon¹on tsá² tya'a

³⁸ 'Nanũũ²ũun' júu³ tya' 'líi²¹² tsacøøi¹³ 'e jin¹²: “Wana gatyí² 'i coon²¹ mi¹² unni² tsá² la joon jon tyí¹ tsá² mi¹² unni² 'i. Joon wana gatyí² 'i moojon² tsá² la joon tyí¹ tsá² moojón² 'on.” ³⁹ Pe fuu²¹²uu 'naa': Jo tíi¹³u'u coon¹³ 'in gó². Li' cii¹³ 'i jmaa²a. Wana gatyũũ¹ũn tsá² ju¹²u cataain²¹² pe cwóo¹³o li' cataain²¹gi ju¹²u cwotyũũ¹ũn. ⁴⁰ Wana 'in 'iin²¹²in tsajée¹ 'i 'nũ tyani tsaá'to² 'e 'iin²¹²in tyí¹ 'i mi¹² tyii¹³ 'i. Cwo¹³o 'mi¹² tyii¹³ 'i, cwóo¹³o jon 'mi¹³ jnú¹ yũ lúu¹³u. ⁴¹ Joon wana 'in jin¹² cwocón² 'on láa¹a coon²¹ kilometro cwocón² 'on coon²¹gi líi¹. Joon wana 'in mií¹³ 'nũ cwo¹³o 'ee mií¹ do. ⁴² Joon mo 'iin²¹² tsá² 'e tyí² tyi¹ cwo¹³ta.

'E¹²e Jesús tsá² 'e 'ná¹-a 'e li'iin²¹²in tsá² 'in 'eei¹ 'ii

⁴³ 'Nanũũ²oo' jon júu³ tya' 'líi²¹² tsacøøi¹³ 'e jin¹²: “Cwoli¹ 'iin²¹²mo'o tsá² 'in seen²¹u'u tyú² coon¹³on joon 'ee¹mo'o 'in 'eei¹ 'nũ.” ⁴⁴ Pe jna-gii fuu²¹²uu 'naa', —gajin¹² Jesús— cwoli¹ 'née¹moo¹ 'in 'eei¹ 'naa', fáa¹³aa' tyú² tya' 'in faa¹²¹a 'laa²¹ tyii¹, jmaa²aa' jmaai¹² 'e tyú² tya' 'in 'eei¹ 'naa', fáa¹³aa' júu³ tyú² tya' 'in jí²in 'naa' joon tya' 'in jmaai¹²¹ 'naa'. ⁴⁵ Joon coon¹³ la joon ilii²naa' jóon¹ Dios ñũ²ũũ¹ 'in tyíin¹ ñũ¹fú². Tsũ Dios jmoo¹ 'yeei²¹ ñi¹ tya' tsá² gó² la joon jon tya' tsá² tyú¹, jmoo¹o jon 'e tsáa¹ jmí¹ jee²¹² tsá² jmoo¹o la to² tyu¹² la joon jon jee²¹² 'in tsá² 'in jo jmoo¹o la to² tyu¹². ⁴⁶ ¿Tí líi²naa' 'e tí²-tsi Dios

tyii' wa'a 'iin²¹²naa' jiin¹¹³ 'in 'iin²¹²in 'naa'? Tsu 'in cón²on 'laa¹¹³ tya' li 'nii¹ tsá² jmoo¹⁰o la joon. ⁴⁷ ¿Tí líí²naa' 'e tyú² jmoo²⁰⁰' mo foo¹¹³naa' 'e tyú² tya' jiin¹¹³ 'in tyú² seen²¹naa' coon¹¹³on? Ca 'in jo cwii¹in Dios jmoo¹⁰o la joon. ⁴⁸ Tsu 'wii¹¹³ joon jmaa^{2aa}' tyú² tya' jileei¹²¹ tsá² la jmoo¹⁰o Dios tyiin¹ ñu¹fú² tyú² tya' jileei¹²¹ tsá².

6

E¹²e Jesús tsá² tya' to² tyú² 'e jmoo¹⁰o tsá²

¹ 'Jo jmaa^{2aa}' 'e tyú² tya' tsá² jiin¹¹³ la ní²ⁱ tsá² xeei¹²¹, tsu wana jmoo²⁰⁰' la joon jo 'ii¹¹³naa' tya' Ña¹ñu¹'u' Dios tyii' 'in tyiin¹ ñu¹fú² jiin¹¹³xu tya' 'e tyú² 'e nigajmaa^{2aa}' do. ² Tsu 'wii¹¹³ joon jo fu¹²¹u tsá² mo 'e cwo¹²¹'o tsá² sityéein¹³ jmii²¹². Tsu seen²¹ tsá² 'in sisí²ⁱ 'i¹-tsi 'e jmoo¹⁰o inuu cwo¹¹ sinagagas joon jee²¹² 'nú¹ 'in jmoo¹⁰o 'e tyú² tya' 'in sityéein¹³ jmii²¹² pe jiin¹¹³ 'e ní²ⁱ tsá². Joon faa¹²¹ tsá² tyú² tya'a. Pe 'e la ja¹²mo fuu²¹²uu 'naa', coon¹¹³ 'e tyú² do 'e nigafaa¹²¹ tsá² tya'a ga¹¹'ii²¹mo 'ido jiin¹¹³ 'i¹'ii¹²¹ 'e gatí²ⁱ. ³⁻⁴ Pe mo cwo¹²¹'o 'e 'in sityéein¹³ jmii²¹², 'uun²¹mo cwo¹²¹'o, ce jiin¹¹³ 'in seen²¹ tyú² coon¹¹³on jo ñii¹. Joon Ña¹ñu¹'u' tyi¹ 'in ní¹ jilaa¹²¹ 'e jmoo¹⁰o tsá² 'uun²¹ icwo¹¹⁰ 'nu 'e gatí²ⁱu.

E¹²e Jesús tsá² xiiala lí² faa¹²¹ tsá² júu³ tyú²

⁵ 'Joon mo foo²⁰⁰' júu³ tyú² jo jmaa^{2aa}' la jmoo¹⁰o 'in tsá² 'in sisí²ⁱ 'i¹-tsi 'e jmoo¹⁰o. 'In tsá² do tí²-tsi téen²in inuu cwo¹¹ sinagogas joon li lí¹ tyuu¹¹³ jee²¹² 'nú¹ téen²in faa¹²¹a júu³ tyú² tya'a li ní¹ tsá². Pe 'e la ja¹²mo fuu²¹²uu 'naa': niga¹¹'ii²¹mo 'in tsá² do 'e gatí²ⁱ. ⁶ Pe mi fo¹²¹'o júu³ tyú² tyi¹ joon 'ú¹u tsi inuu joon jni²¹'i 'ñú¹ do joon mi²¹'i 'uun²¹ tyani Ñu¹²¹'u. Joon Ñu¹²¹'u 'in ní¹o jilaa¹²¹ 'e jmoo¹⁰o tsá² 'uun²¹ icwo¹¹⁰o nu 'e gatí²ⁱu.

⁷ 'Joon mo fó²⁰⁰' júu³ tyú² jo jmaa^{2aa}' la jmoo¹⁰o 'in jo cwii¹in Dios Jmii²¹, tsá² 'in faa¹²¹a júu³ 'e jo 'ee to² tí² 'ii. Joon 'i¹-tsi 'e nuu¹un dios tya'a wa faa¹²¹a 'láa² naa' júu³ tyú² tya'a. ⁸ Jo jmaa^{2aa}' la jmoo¹⁰o 'ino tsu Ñú²uu' nii¹⁰o jilaa¹²¹ 'e 'naa^{2aa}' la nu¹'gi 'e mí²ⁱⁱ'. ⁹ Tsu 'wii¹¹³ joon mo fó²⁰⁰' júu³ tyú² joon fo²⁰⁰' la no:

Nu¹¹'u' tyiin¹ ñu¹fú²,

cwoun¹goo²¹⁰ tsá² jiin¹¹³ 'nu-u.

¹⁰ Cwolí² 'e tyu¹²¹u to² jee²¹² tsá².

Cwojmaa¹a tsá² taain²¹² juncwii²¹ jiin¹¹³ la 'iin²¹²u'un la jmoo¹⁰o 'in taai² ñu¹fú².

¹¹ Cwoo¹¹³ jna'a 'uunñi² tyii¹ 'i jmii²¹² no jiin¹¹³ la 'naa^{21a}'a.

¹² Jmaa^{21a} fee¹¹-o'o 'wii²¹² tyii¹ 'i jilaa¹²¹ 'e gó² 'e nigajmoo²⁰⁰'o.

Tsu la joon jna'a nigajmoo²¹⁰'o fee¹¹-tsii¹ 'e gó² 'e nigajmaa¹a tsá² tyii¹'i.

¹³ Jo cwo¹²¹'o wa'a 'e 'naa^{21a}'a tsaa²; 'láa² jna'a jee²¹² jilaa¹²¹ 'e gó².

Tsu tyi¹nu-u jilaa¹²¹ to² coon¹¹³ jilaa¹²¹ 'ii²¹ coon¹¹³ jilaa¹²¹ 'e 'ya¹²gi coon²¹ tøø²mo. Amén.

¹⁴ 'Tsu wana 'naa' jmoo²⁰⁰' feei¹¹-oo' tya' 'in nigajmaa¹a 'e gó² tyii¹ la joon jon Ñú²uu' 'in tyiin¹ ñu¹fú² ijmáa¹a feei¹¹-tsi 'wii²¹² tyii¹'. ¹⁵ Pe wana jo jmoo²⁰⁰' feei¹¹-oo' tya' tsá² xeei¹²¹ la joon jon 'Ñú²uu' jo ijmáa¹a feei¹¹-tsi 'wii²¹² tsaa² tyii¹'.

E¹²e Jesús tsá² cwáain¹ tya' mo gø¹² tsá² tyiiañi¹

¹⁶ 'Joon mo cøø²⁰⁰' tyiiañi¹ jo jmaa^{2aa}' fa¹³ líí²naa' la jmoo¹⁰o 'in sisí²ⁱ 'e 'i¹-tsí 'e jmoo¹⁰o. Tsu 'iin²¹²in 'in tsá² do 'e iñí² tsá² 'e gø¹²⁰ tyiiañi¹. 'E la ja¹²mo fuu²¹²uu 'naa' niga¹¹'ii²¹mo jilaa¹²¹ ití²ⁱ. ¹⁷⁻¹⁸ Pe mo cøø¹¹³'ø tyiiañi¹ roon¹¹³'un ní²ⁱ joon xaai²¹² tyí²ⁱ 'i wuu¹²¹ 'e jo liñí²ⁱ tsá² 'e cøø¹¹³'ø tyiiañi¹. Wa cøø¹¹³'ø tyiiañi¹ 'uun²¹ 'e liñii¹⁰ Ñu¹²¹'u joon 'ii icwo¹¹⁰ 'nu 'e gatí²ⁱu.

E¹²e Jesús tsá² xiiala lí² sáa¹ 'e tyú² tya'a fu ñu¹fú²

¹⁹ 'Jo saa^{2aa}' jilaa¹²¹ 'e tyú² tyii¹ fu ni cwoo¹¹³ juncwii²¹ tsu fu ni cwoo¹¹³ juncwii²¹ joo¹'fu² cuu^{21u}, si ili¹oo² 'ee si itsataai² 'uun²¹ icón² 'ee. ²⁰ 'Áa¹mo tyú²gi tyii¹ wa saa^{2aa}' 'e tyú² tyii¹ fu ñu¹fú² li jo icuu^{21u} joo¹'fu² jon¹'gi ili¹oo² joon jo lí² tsataai² 'uun²¹ icón². ²¹ Joon doñilí¹ 'e sáai¹ tsá² 'e tyú² tya'a do-o jon 'iin²¹²in cwá²a —jin¹² Jesús.

E¹²e Jesús tsá² xiiala ilí² ngí¹i coon²¹ tsáa¹

Faa²¹gi Jesús jin¹²in:

²² —La 'i¹-tsi tsá² la joon ingí¹. Joon wana canii² 'i¹-tsi tsá² coon²¹ tsáa¹ ingí¹ la ngí¹ tsá² mo jmií¹. ²³ Pe wana gó² 'i¹-tsi tsá² jo ñii¹i xiiafu tsáa¹a la mo ngí¹ tsá² mo 'woo¹. Joon wa líi²i tsá² 'e ngii¹i mo jmií¹ pe 'e gó²o 'i¹-tsi 'áa¹mo 'íi¹ nuu²¹ li ngii¹i.

E¹²e Jesús tsá² 'e 'ná¹-a 'iin²¹²in jiin¹³ Dios Jmii²¹

²⁴ 'Jiin¹³ jaain²¹ tsá² jo lí² jmáa¹a la to² tyu¹² gáí¹ ñi¹fii²¹². Tsu ili¹ee¹i 'in jaain²¹ joongi 'in jaain²¹gi ili¹iin²¹²mo. Joon wana ijmáa¹a la to² tyu¹²u jaain²¹ 'e jo 'ee ilitsáai¹-tsi 'in jaain²¹ do. Joon jo lí² jmá¹a tsá² la to² tyu¹² cuu² la 'íi²¹² jmoo¹o la to² tyu¹² Dios.

E¹²e Jesús tsá² 'e 'aa¹mo Dios Jmii²¹ 'in tsaa¹-tsi 'ii

²⁵ 'Tsu 'wii¹³ joon fuu²¹²uu 'naa', jo cuu¹³-'oo' coon¹³ jilaa²¹ 'e cøø²øø' coon¹³ 'e 'uu²uu' 'e taan²¹²naa' juncwii²¹ jon'gi tya' 'mi² tyi²ii'. Tsu tyiin²gi juncwii²¹ tya' tsá² lagi 'e gø² tsá² joon tyiin²gi cuerpo tya' tsá² lagi 'mi² 'e tyi²i. ²⁶ Coon²oon' cwáain¹ tya' ton¹ 'øø¹i tya' cwí² tsu jo 'ee ñii¹i, jon'gi 'ee roo²¹ tya'a 'e coon¹on, jon'gi 'e coon¹on wa 'máa¹a tsi tyuu², xu lí¹i Ñu¹²oo' 'in tyiin¹ ñu¹fú² cwoo¹o 'e gø²ido. Joon tyiin²gi 'naa' lagi ton¹. ²⁷ Jiin¹³ jaain²¹ jee²¹² 'naa' lí² jmé¹i 'ña'a ca'no¹³ metro lí¹ ní¹gi coon¹³ jilaa²¹ 'e cu¹²-tsi líi²i.

²⁸ '¿'Ee lí¹ 'cu¹²-'oo' coon¹³ jilaa²¹ 'mi² tyii²ii'? Tyaan²aan' cwáain¹ lí³ cartu² 'e cwaain²¹ jiin¹³ lí¹ cwii²¹. 'E lí³ do jo jmoo¹o to² jon'gi 'mii¹i 'mi² ²⁹ pe fuu²¹²uu 'naa', ca 'líi²¹² røøi¹³ Salomón coon¹³ jilaa²¹ 'e 'ya²gi tya'a jo lí¹ la lí¹ 'e lí³ do. ³⁰ Joon wana gajmaa¹a Dios jilaa²¹ lí³ 'ya²gi 'e taa²¹ coon²¹ jmií²¹² joon coo²¹o coon¹³ jí², cwoliñí² 'naa' icwo¹ Dios 'naa' jilaa²¹ siin¹³iin'. ¡Tsá² 'in cu¹²-tsi coon¹³ Dios 'naa'! ³¹ Tsu 'wii¹³ joon jo cwotaan²naa' cu¹²-'oo' coon¹³ Dios. Jo 'i¹-'oo' 'ee icøø²øø' jon'gi tya' 'uu²uu' jon'gi tya' 'mi² ityí¹³ii'. ³² 'Áa¹mo 'i¹-tsi 'in jo cwii¹in Dios tya' jilaa²¹ 'e júu³ lo, pe Ña¹ñu¹u' 'in tyiin¹ ñu¹fú² ñii¹o jilaa²¹ 'e 'ná¹ jmé¹ to² tyii'. ³³ Pe cwoo¹³-'oo' 'e tyu¹² Dios to² 'naa' joon jmaa²aa' jiin¹³ la 'iin²¹²in. Joon wana jmoo²oo' la joon 'ii¹³naa' jilaa²¹ 'e catyia² do. ³⁴ Jo 'i¹-'oo' jmií²¹² nano tya' fa¹³ ilisá² tsa'oo²¹ tsu fa¹³ ilisá² tsa'oo²¹ 'e tya' tsa'oo²¹-o joon. 'E fa¹³ 'e sá² la coon²¹ jmií²¹² líin²mo tya' jmií²¹² joon.

7

Jo jmaa²aa' 'ii²¹ tya' tsá² xeei²¹

¹ 'Jo jmaa²aa' 'ii²¹ tya' tsá² xeei²¹ joon jo ijmá¹a Dios 'ii²¹ tyii'. ² Tsu Dios ijmáa¹a 'ii²¹ tyii' jiin¹³ la nigajmaa²aa' do. Coon¹³ 'ii²¹ 'e gatyiin²aan' tya' tsá² coon¹³ 'ii²¹ joon icon¹on Dios 'ii²¹ tyi'naa'. ³ Tyú² jøø²øø 'e tyi¹ pi¹³ 'yu unní² tsaruu²¹u pe jo cón²on cwáain¹ coon²¹ po¹³ 'mó² 'yu unni²i 'wo'o. ⁴ '¿'Ee lí¹ fu¹²u tsaruu²¹u: "Cwó² tyí³ii tyi¹ 'yu unni²i", pe joongi 'yu coon²¹ po¹³ 'mó² 'yu unni²i? ⁵ '¡'In sisi¹i 'i¹-tsi 'e jmoo¹o 'naa'! Tyi¹du' po¹³ 'mó² 'yu unni²i jeei¹ joongi lí² tyi²i tyi¹ 'yu unní² tsaruu²¹u.

⁶ 'Jo cwoo²oo' 'e júu³ cwaai¹³ tya' Dios tya' tsá² 'in líi¹i la líi¹i tsii²¹, 'in jo tsí¹ tsa'goo¹o, jo 'ee ilinuu¹³u jiin¹³ ijmee¹²¹mo 'naa'. La joon jon jo cwoo²oo' jilaa²¹ 'e jai¹² líi²naa', 'e lí¹ la lí¹ perlas tyii', tya' 'in tsá² 'in líi¹i la líi¹i ní¹ tsu jiin¹³ i'ø¹¹o 'e júu³ do —jin¹² Jesús.

Cwoo¹³-'oo' 'e cwo¹ Dios 'naa' 'e tyú² tya'a

Faa²¹gi Jesús jin¹²in:

⁷ —Mí²ii' joon icwo¹ Dios 'naa'; joon wana 'naa²¹naa' Dios joon ityee¹²¹moo' 'ii; joon wana pó²oo' 'ooa'nú¹, Dios i'ná² tyii'. ⁸ Tsu tya' jileei¹²¹ 'in mí¹i, i'ii²¹mo; joon jileei¹²¹ 'in 'noo¹o ityii¹³a; joon 'in pó² 'ooa'nú¹ 'e 'náa¹a i'ná¹ tya'o.

⁹ 'Jiin¹³ jaain²¹ jee²¹² 'naa' jo icwoo²oo' yuun²¹ tyii' coon²¹ cuun²¹² wa'a gamii¹i coon²¹ 'íi¹i. ¹⁰ Jon'gi cwoo¹³naa' jaain²¹ mii²¹ wa'a gamuu¹ jaain²¹ joo¹²¹ taai² jmií²¹. ¹¹ Joon wana 'naa', 'in líi¹ 'in gó², ñí²oo' 'e cwoo²oo' 'e tyú² tya' yuun²¹ tyii', fee¹gi 'áai¹ icwo¹ Dios 'e tyú² tya' 'in mí¹i.

12 Tsu 'wii¹³ joon jmaa²aa' tya' tsá² xeei²¹ jiin¹³ la 'iin²¹²naa' jmaa¹a tsá² xeei²¹ tyii'. Coon¹³ la joon itiin¹³moo' 'e ley tya' Moisés coon¹³ jilaa²¹ júu³ tya' 'in tsá² 'in gacwoo¹o júu³ tyú² tya' Dios ca la mo jééi¹.

Cwoo¹³-'oo' 'ii¹ 'naa' 'ooca'nú¹ cu¹² áai¹
13 'Ii¹ 'naa' 'ooca'nú¹ cu¹² 'áai¹ tsu 'ú² 'áai¹ 'e 'ooca'nú¹ si¹² li 'ii²¹ joon 'e fu¹ 'e tsá¹a li 'ii²¹ 'áa¹mo 'ú² 'e fu¹ joon. Joon fúu¹mo tsá² tsalín² fu¹ joon. 14 Pe cu¹² áai¹ 'e 'ooca'nú¹ tyi² fu ñu¹fú² joon tii² 'e fu¹ 'e ngo¹² fu ñu¹fú². Joon xu tsá² 'in tsaa¹² 'e fu¹ 'e tsá¹a ñu¹fú².

Cwii¹ tsá² 'mó² 'oofuu²¹ coon¹³ 'oofuu²¹ tya'

15 'Un'øø¹naa' yaanaa' coon¹³ 'in tsá² 'in jin¹² 'e faa¹²¹a cwáain¹ tya' Dios pe jo jo¹. Jalín²mo jee²¹² 'naa' lawa joo'saa²¹ xuui²¹² 'in wo²-tsi 'áai¹ pe 'yiia¹ tsiinuu²¹ 'in 'líi¹³mo 'ii. 16 Lí²-i licwii²¹naa' 'ii coon¹³ jilaa²¹ 'e jmoo¹o tsu jo cún¹ tsá² mi¹³ wuunjøø¹³ 'mó² tóon¹, jon'gi cún¹ tsá² mi¹³ cwaríi³ 'mó² tóon¹ náa². 17 La joon jon coon²¹ 'mó² 'oofuu²¹ tyú² cwoo¹o jiin¹³ 'oofuu²¹ tyú²-u. Coon²¹ 'mó² 'e gó² cwó¹o jmaai¹² 'oofuu²¹ 'e gó²-o. 18 Coon²¹ 'mó² 'oofuu²¹ tyú² jo lí² cwo¹ 'oofuu²¹ gó² jon'gi lí² cwo¹o coon²¹ 'mó² 'oofuu²¹ gó² 'oofuu²¹ tyú². 19 Joon jilaa²¹ 'mó² 'oofuu²¹ 'e jo cwo¹o 'oofuu²¹ tyú² 'ná¹ 'wiin²¹in joon coo¹o. 20 Ilií² 'naa' xiiala líi¹ tsá² coon¹³ jilaa²¹ 'e jmoo¹o.

Jo jileei²¹ 'ii²¹ li tyíin¹ Dios Jmii²¹

21 'Jo jileei²¹ itsataai² li tyíin¹ Dios Jmii²¹, 'in nigasi²¹i jna jin¹²in: “Ña'ñu¹u', Ña'ñu¹u'.” Jiin¹³ 'in nigajmaa¹a la to² tyu¹² Ñu¹³oo itsataai² li tyíin¹in ñu¹fú². 22 Joon mi tyé¹ jmii²¹² joon fúu¹mo 'in jin¹²in sii²¹i jna: “Ña'ñu¹u', nigafaa²¹ jna'a coon¹³ 'e sii²¹ 'nu, joon coon¹³ 'e sii²¹ 'nu niga'wóo³na'a 'in 'líi¹³ taai² 'alma tya' tsá², la joon jon nigajmoo²¹o'o milagros fee¹ 'láai² tya' tsá².” 23 Pe joon ifuu²¹²uu 'ii: “Jo mo galicwíi³na 'naa', jeen¹³naa' tyaní³ii jileei²¹naa' 'in nigajmaa¹a 'e gó²” —jin¹² Jesús.

Tún² 'ii¹³ tiifuu²¹ jmoo¹o tsá²

Faa¹²¹gi Jesús jin¹²in:

24 —Jileei²¹ tsá² 'in nuu¹un joon jmoo¹o la to² tyu¹²uu líi¹i la líi¹ tsá² 'in 'øøi²¹-tsi, 'in jmoo¹³ 'nú¹ ni cuun²¹². 25 Joon mi jó¹ jmí¹ mií²¹, joon galifee¹ jmii²¹, joon 'la¹ tyí² 'e 'nú¹ do pe jo gacií¹² tsu si¹² ni cuun²¹². 26 Pe 'in nuu¹un joon jo jmoo¹o la to² tyu¹²uu líi¹i la líi¹ tsá² 'in bá¹ 'in gajmaa¹³ 'nú¹ ni too¹³. 27 Joon mo najó² jmí¹ joon galifee¹ jmii²¹, ga'la¹² tyí² 'e 'nú¹ do. Joon gaci¹²mo 'e 'nú¹ do coonti.

28 Joon mo gauntyeei¹ Jesús júu³ tyaa¹a do 'áai¹ tsa'goo¹²¹-tsi jileei²¹ coon¹³ 'e ga'ee¹e Jesús do. 29 Tsu ga'e¹²e Jesús tsá² lawa 'in 'oo¹o to² jo 'ee¹ la 'é¹ 'in tifo¹² tya' ley tya' Moisés.

8

Un'láai² Jesús jaain²¹ tsá² 'in líi¹ jmoowúu¹ 'e jgoo¹²¹ tya'

1 Mo gajngáa¹i Jesús 'e moo²¹ do fúu¹mo tsá² ngalín² caluu. 2 Joon gangatyéen¹in jaain²¹ tsá² 'in líi¹ jmoowúu¹ 'e jgoo¹²¹ tya' coo¹³ li ngaai¹ Jesús. Joon 'in tsá² do gasii²¹i wojní¹i tyani Jesús joon jin¹²in sii²¹i Jesús:

—Tsañuu¹, feei¹du¹-'o'o, wana 'iin²¹²u'un lí²-i un'láa²u jna.

3 Joon gataan¹an Jesús cwoo²¹o tya' 'ido joon jin¹²in sii²¹i 'ido:

—'iin²¹²moo jon. Un'láa²moo 'nu.

Joon tsifu joon ga'láa²mo 'e jmoowúu¹ 'e jgoo¹²¹ 'e líi¹i. 4 Joon jin¹² Jesús sii²¹i 'ido:

—Jo 'in fu¹²u jiin¹³ jaain²¹. Jiin¹³ cwoo¹³o cwo'eei¹³ 'wo'o untsá². Joon cwocwoo²¹o fa¹ tya' Dios jiin¹³ la to² gatyú¹² ley tya' Moisés. Joon coon¹³ la joon líi¹ tsá² 'e niga'láa²mo'o.

Gaun'láai² Jesús tsa'leei¹³ tya' 'in tyu¹² to² 'láa²

5 Joon mo ga'í² Jesús fuu²¹ Capernaum joon gangatyéen¹in jaain²¹ 'in tyu¹² to² 'láa² Roma co' li siin¹² Jesús 6 joon gajin¹²in sii²¹i 'ii:

—Tsañuu¹, jmaa²'a feei¹-o'o 'wii²¹² tyiia tsu jaain²¹ tsa'leei¹³ tyiia raain¹ tsaa^{13a} coo¹³ 'mó² fu tyiia. 'Áai¹ jó¹ tsaa^{13a} cuu¹³ 'áai¹.

⁷ Joon Jesús gajin²in:

—Iní³oo, niun¹lóa²na.

⁸ Joon 'in tyu² to² 'lóa² do gañii¹:

—Tsañuu¹, jo tii²na 'e 'u²u inuu tyiia, jiin¹³ tyu²u to² 'e un¹lóa²mo tsa'leei¹³ tyiia joon i'lóa²mo. ⁹ Seen²¹mo jaain²¹ 'in tyu² to² jna; jna-a jon tyu¹³uu to² 'lóa². Joon mo tyu¹³uu to² 'lóa² tyiia 'e tsáa¹, tsaa²¹o. Joon wa fuu²¹²uu, “na¹” joon joo²¹-o. Joon wana tyu¹³uu to² tsa'leei¹³ tyiia 'ee jmáa¹, jmaa¹o.

¹⁰ Joon mo ganúu²un Jesús 'e júu³ lo joon ganga'goo²¹-tsi, joon jin²in sii²¹i 'in ngalín² caluu:

—'E la ja²mo fuu²¹²uu 'naa', jo mo gatsee²¹na jiin¹³ jaain²¹ jee²¹² tsá² Israel 'in jo¹ líi²i la jo¹ líi² 'ino. ¹¹ Fuu²¹²uu 'naa' 'e fúu¹mo jalín² li 'yeei²¹ ñi¹, jalín²mo jon li' li yooi¹³ ñi¹ jaa¹³i 'í¹ coon¹³ Abraham, coon¹³ Isaac coon¹³ Jacob fu li tyu¹² Dios to² ñu¹fú². ¹² Pe i'woo²¹mo Dios fu caluu 'in nanáa¹ tyú² tya' 'e dø¹ do. I'woo²¹mo fu caluu li 'í¹ nuu²¹. Joon ityi²i, joon cuu²¹i moojóon¹on —jin² Jesús sii²¹i tsá² fúui¹ do.

¹³ Joon gajin² Jesús sii²¹i 'in tyu² to² 'lóa² do:

—Cwei¹ fu tyi¹i, 'e jo¹ ni galí²u'u ilí² tyi¹i.

Joon 'in tsa'leei¹³ tya'a tsifu joon ga'lóa²mo.

Gaun'lóa²mo Jesús 'yiaunsáa³ Tú³

¹⁴ Joon gangó¹o Jesús fu li tyiin¹ Tú³, joon do-o gangaa¹i 'yiaunsáa³ Tú³ taain¹ yu tyí².

¹⁵ Joon gason¹ Jesús cwoo²¹o joon tsifu gacwó² tyí². Joon tsifu joon garoon¹on joon gatyaa¹ tyú² 'e idø¹ Jesús coon¹³ 'in catyaa² do.

Gaun'láai² Jesús tsá² fúui¹

¹⁶ Joon mo gatséi¹ ñi¹ gangajée¹i tsá² 'in taai²¹² 'in 'lii¹³ alma tya'a li sin² Jesús. Joon mo gatyú² Jesús to² 'e 'wé¹i 'in 'lii¹³ do joon ga'woo²¹mo. Joon Jesús gaun'láai² ce jileei²¹ 'in tsatsaa¹³ do. ¹⁷ La joon galí¹ 'e gatsín¹ júu³ ga'íi² 'in tsá² gacwoo¹o júu³ tya' Dios la mo jéei¹ sii²¹ Isaiás mo gajin²in: “Gajeen¹³mo 'e jo pí³-tsi', joon ga'wo²o jmoowúu¹ 'e lee^{2e}.”

Lawa 'in 'iin²¹²in ngí² coon¹³ Jesús

¹⁸ Joon mo gangó¹ Jesús 'áai¹ fúui¹ tsá² niteen¹in ce cu' li' li siin¹²in, joon gatyú² Jesús to² wa'a tsalín² tsá² tya'a li' ngoo¹³ li náa¹ tyiia¹ do. ¹⁹ Joon jaain²¹ jee²¹² 'in tifo² tya' ley do gangatyéen¹in li sin² Jesús joon jin²in sii²¹i Jesús:

—Tifo², 'iin²¹²na ní³ii coon¹³ 'nu doñixiia' cwoo¹³o.

²⁰ Joon Jesús do gañii¹:

—'In cwii¹ sá² too²¹ tya'a tii² xá¹ joon 'in ton¹ sá² sii²i pe 'in Ruu²¹i Tsá² jo sá² tya'a li ján³.

²¹ Jaain²¹gi 'in líi¹i tsá² tya'a gajin²in sii²¹i Jesús:

—Ña'ñu¹u', 'iin²¹²na ní³ii coon¹³ 'nu pe cwo²o ní'áai¹³duu ñu¹³u jéei¹ nifu.

²² Joon Jesús do gañii¹:

—Na¹ coon¹³ jna. Cwólí² cwo'aai¹ 'in jo cwii¹in Dios 'in 'lii²¹² do.

Jmoo¹o Jesús 'ii¹ tii² tyí²

²³ Joon ga'í² Jesús tsi barco coon¹³ tsá² tya'a 'in ngalín² coon¹³. ²⁴ Joon garóon² coon²¹ tyí² tá² líi¹i ca ganga'ó² jmii²¹ tsi barco do. Joon cwuu²¹mo Jesús la jee²¹² do. ²⁵ Joon tsá² tya'a ngalín² ngaunjnaa¹-tsi 'ido. Joon gajin²in:

—jÑa'ñu¹u! Laai²¹² jna'a. Ti li te²moo¹o.

²⁶ Joon Jesús do gañii¹:

—¿'Ee li' 'goo²¹oo' 'áai¹? j'Áai¹ xu jai² líi²naa'!

Joon garóon² Jesús joon gatyú²u to² 'e tyí² do coon¹³ jmii²¹ do 'e ján² tii². Joon coonti gajaan¹an tii². ²⁷ 'Áai¹ tsa'goo²¹-tsi 'in tsá² do joon gajin²in:

—¿'iin-gi 'in tsañuu¹ no? Ca tyí² coon¹³ jmií²¹ nuu¹³u to² tyu¹² 'ino.

Lawa gáí¹ tsá² Gadara 'in taai² 'in 'lhií³ 'alma tya'a

²⁸ Joon mo gatyí¹a Jesús lí' ngóo¹³ tyí¹a cataain²¹ do lí roon¹ cwoo¹³ 'wó² tya' tsá² seein²¹ Gadara gáí¹ tsañuu¹ 'in taai² 'in 'lhií³ alma tya'a ga'woo²¹ lí taa¹³ 'áan³ tya' 'lhií²¹². 'In gáí¹ do 'in 'lhií³ mo ca jo lí² ngí¹ tsá² lí' co' lí táa¹i. Joon gangatyéen¹ in lí sin¹² Jesús.

²⁹ Joon ga'láa² 'wii²¹² 'oo¹o gajin²in:

—¿'Ee to² ñi²¹ 'i jee²¹² jna'a, Jesús? Joon¹ Dios 'na. ¿Ti ñi²¹ 'i 'e 'e¹² 'e jna'a wúu¹ la nu'gi ijó¹ 'ii²¹?

³⁰ Joon coo¹³ joon taain²¹² ca poo²¹² ñí¹ fúui¹ líí¹ gø²ø. ³¹ Joon 'in 'lhií³ taai² tya' 'in tsá² do gamí¹ tyani Jesús jin²in:

—Wana 'woo²¹o 'o jna'a wa'a cwo²¹o tsatoo²¹o 'o alma tya' 'in ñí¹ no.

³² Joon gajin² Jesús sñi²¹ 'in 'lhií³ do:

—Cwolín²naa'.

Joon 'in 'lhií³ taai² alma tya' 'in tsá² gáí¹ do ga'woo²¹ mo joon ngataa²¹² alma tya' 'in ñí¹ do. Joon tsifu joon 'in ñí¹ do ngalín² cwiin¹ in lí' síj² joon gaxuu²¹ tsi tyí¹a do, joon gajoo²¹ jmií²¹ do.

³³ Joon 'in 'aai¹ ñí¹ do ngalín² cwiin¹ in 'goo²¹o fu ifuu²¹ gajmaa¹³ a tsá² júu³ xiiala galí¹ tya' 'in tsá² 'in taai² 'in 'lhií³ alma tya'. ³⁴ Joon jilee¹²¹ tsá² néei¹ 'e fuu²¹ do ngalín² ngajøø²¹ Jesús. Joon mo gangaa¹ 'in tsá² do Jesús gamí¹ tyani Jesús wa cwo¹ 'ido fu goo¹o.

9

Gaun'láa² Jesús jaain²¹ tsá² 'in 'ii¹³ tá² cwoo²¹ tí²¹

¹ Joon ga'í² Jesús tsi barco do joon gangí¹ lí' cataain²¹ caai¹ tyí¹a do. Joon gatyee¹²¹ fuu²¹ lí taain¹. ² Joon gajée¹ tsá² jaain²¹ tsá² 'in 'ii¹³ tá² cwoo²¹ tí²¹ 'yuui² coon²¹ jmoo²¹. Joon mo ganí² Jesús xiiala jo¹ líí²¹ 'in jalín² do gajin² in sñi²¹ 'in tsatsaa¹³ do:

—Tya¹-o 'o yú², ni'iin² moo tsaa² tyi'i.

³ Joon 'in líí¹³ tifo² tya' ley 'in taai² do niga¹ 'i-tsi: “'In tsá² lo faa²¹a 'laa²¹ tya' Dios coon¹³ júu³ tya'a.” ⁴ Joon galiñi¹ Jesús 'ee 'i-tsi 'in tsá² do joon gaunngí¹, jin²in:

—¿'Ee lí 'i-oo' 'e gó²? ⁵ ¿No-o jo taai²¹² gí fuu²¹²uu 'in tsá² no: “Ni'iin² moo tsaa² tyi'i”, sí fuu²¹²uu 'e: “Ráan²un ngí² tí¹³”? ⁶ Pe 'e líí² 'naa' 'e Ruu²¹ Tsá² 'oo¹o 'ii²¹ ili'iin² in tsaa² tya' tsá² mo taain²¹² juncwii²¹, jøø²øø¹ 'elo.

Joon gajin² Jesús sñi²¹ 'in tsatsaa¹³ dó²:

—Ráan²un no; pé¹ jmoo²¹ tyi'i no, cwei¹ fu tyi'i.

⁷ Tsifu joon garoon¹ on 'in tsá² do joon nga² mo fu tya'a. ⁸ Joon gafoo¹³ mo 'in tsá² néei¹ do mo ganí² 'elo, joon gaun'goo²¹o Dios 'e nigacwo¹o Dios 'ii²¹ 'e lí 'iin² tsá² tsaa² tya' tsá².

Mo gatø¹ Jesús Mateo

⁹ Joon mo gacwo¹ Jesús fu lí taain¹ do gangaa¹ jaain²¹ tsá² sii²¹ Mateo tyíin¹ in cón² 'laa¹³ 'e 'nií¹ tsá². Joon gajin² Jesús sñi²¹ Mateo do:

—Na¹ coon¹³ jna.

Joon 'in Mateo do garóon² on lí tyíin¹ in joon gangó¹ coon¹³ Jesús.

¹⁰ Joon ga'í² Jesús coon²¹ inuu. Gøø²¹ 'í¹i. Joon gatyalín² fúui¹ 'in cón² 'laa¹³ lí 'nií¹ tsá² coon¹³ fúu¹ mogí 'in røøi²¹ tsaa². Coon²¹ caan² mo néei¹ gø²ø coon¹³ Jesús joongi coon¹³ tsá² tya'a. ¹¹ Joon mo gangó¹ tsá² fariseos 'e tyíin¹ Jesús gø²ø coon¹³ 'in cón² 'laa¹³ do gajin² in sñi²¹ tsá² tya' Jesús:

—¿'Ee lí tyíin¹ tifo² tyii' gø²ø coon¹³ 'in cón² 'laa¹³ joongi coon¹³ 'in tsá² røøi²¹ tsaa²?

¹² Joon nuu¹ un Jesús 'e jin² 'in tsá² do joon gajin² in:

—'In tsá² tyúí¹ coon¹¹³ 'in tsá² tyú² si'í¹¹-tsi jo 'néi¹ timí¹ tya'a, jiin¹¹³ tsatsaa¹¹³ 'néi¹ timí¹ tya'a. 13 Cwoliín²naa', cwolitíí²moo' 'ee 'øøi¹²¹-tsi tsá² 'e júu³ tya' Dios 'e jin¹²: “'In²¹²gíi 'e jmá¹a tsá² fee¹¹-tsi tya' tsá² xeei¹²¹ lagi¹i cwo¹¹o jna fa¹.” Tsu jo gagoo²¹²oo wa'a tó³øø 'in tsá² tyúí¹, gagoo²¹²oo 'e tó³øø 'in røøi²¹ tsa² wa'a ijaa¹²¹-tsi.

Gaungíi¹ tsá² Jesús cwáain¹ tya' 'e gø¹² tsá² tyiiañi¹¹

14 Joon gangatyéen¹in 'in tsá² 'in ngí¹ coon¹¹³ Wó³ saai¹ tsá² jmií²¹ co¹² li tyíin¹ Jesús joon gaungíi¹i:

—'In tsá² fariseos la joon jon jna'a tyé²e'e tyiiañi¹¹. ¿Ee li jo gø¹²ø tsá² tyi¹i tyiiañi¹¹?

15 Joon gañii¹i Jesús:

—Jo jmoo¹o tsá² fa'í³ mo tsá²a li cuui¹¹³ cwoo²¹ tsá² la 'íi²¹² tyíin¹ 'in tsá² cuui¹¹³ cwoo²¹ do. Pe ijó¹-o coon²¹ jmií²¹² mo jo tyíin¹gí 'in nigacuu¹¹³ cwoo²¹ do joongi idø¹²ø tyiiañi¹¹.

16 'Jiin¹¹³ jaain²¹ jo toon¹¹³ 'mi¹² fiin²¹ coon²¹ 'mi¹² natsáai² tsu mi ron¹² tsá² itsuu¹² 'e 'mi¹² fiin²¹ do joon ilifee¹²gí li 'gíi¹i. 17 La joon jon jo tyiia¹²¹ tsá² jmi¹³ móo¹ tsi loo²¹ tsáai² tsu wana jmoo¹o tsá² la joon 'gíi¹i 'e loo²¹ tsáai² do joon tsa'íi¹i 'e jmi¹³ móo¹ do coon¹¹³ loo²¹. Tsu 'wii¹¹³ joon tyiia¹²¹ tsá² jmi¹³ móo¹ tsi loo²¹ 'míi² joon tyú² jee²¹² tún² do.

Lawa jamí¹ Jairo coon¹¹³ 'in tsamí² 'in gason¹² siin¹³ Jesús

18 La jee²¹² tyíin¹ Jesús faa¹²¹a 'e júu³ do gatyía¹ jaain²¹ tsá² feei¹¹ tya' tsá² Israel. Joon gasi¹²i wojni¹i tyani Jesús joon gajin¹²in:

—La ngayuu¹¹³ júun²mogi yuun²¹ tyiia. Pe wana cwoo¹¹³o cwotaan¹¹³an cwoo¹¹o tya'a joon ijiin¹¹in tún¹.

19 Joon garóon²on Jesús gangóo¹o coon¹¹³ 'ido coon¹¹³ tsá² tya'a. 20-21 Joon li ningóo¹o 'yuui fu¹ gason¹²on jaain²¹ tsamí² tsa¹¹³ ti¹ siin¹³. Dyatun¹ jiin²¹ ningó¹ 'e tuuin²¹ 'in tsamí² do. Ga'í¹-tsi 'in tsamí² do: “Xufiin¹¹³ coon¹²¹ son¹³oon siin¹³ 'ido in'láa²moo.” Tsu 'wii¹¹³ joon gangatyéen¹in caluu li ngó¹ Jesús gason¹²on siin¹³in. 22 Joon gajjin¹in 'ña'a Jesús gajóø²i 'in tsamí² do joon gajin¹²in:

—Tya¹-'o'o yú². Tsu niga'láa²mo'o tsu 'wii¹¹³i jo¹o galíi²u'u.

Joon tsifu joon ga'láa²mo 'in tsamí² do.

23 La jee²¹² joon gatyía¹ Jesús tya' 'in tsafeei¹¹ do. Joon mo gangoo¹o nataai² tí² 'e ti li tsa'áa¹mo 'ido joon ganaa²¹² 'goo¹ 'áai¹. 24 Joon gajin¹² Jesús:

—'Wóo²naa', tsu jo mo 'líi²¹² 'in simí² no li' cwuu²¹mo 'ino.

Joon 'in tsá² do gacoo²¹ ngí² tya' Jesús. 25 Mo ga'wóo²i 'in tsá² do ga'í² Jesús li raain¹ 'in simí² do joon gason¹²on cwoo²¹o 'ido. Joon garóon²o 'ido. 26 Joon galiñi¹ tsá² 'in néei¹ la caain²¹ fuu²¹ taa¹¹³ do jilaa¹²¹ 'e nigalí¹.

Mo gaun'láa²i Jesús gai¹ tsá² tiui²

27 Mo gacwo'íi¹ Jesús tsi inuu do gáí¹ tsá² tiui² ngalín² caluu Jesús 'oo¹o tá² jin¹²in:

—¿Fúu² cwolii¹u jna'a, Joon¹ David!

28 Joon mo gatyee¹¹²i Jesús fu tya'a 'in tsá² tiui² do gangatyéen¹in joon gaungíi¹i Jesús 'ii:

—¿Ti la jai¹² líi²naa' 'e liun'láa²na 'naa'?

Joon gañii¹i 'in tsá² do:

—Jo¹o líi² jna'a, Ña'ñu¹¹u'.

29 Joon gataan¹an Jesús cwoo²¹o unni² tsá² tiui² do joon jin¹²in sii¹²¹i 'ido:

—Cwolí² jiin¹¹³ la jo¹¹ líi²naa'.

30 Joon ga'lóo²o unni¹i. Joon Jesús ga'íi²i júu³ jin¹²in sii¹²¹i 'ido:

—Xúun² fú²uu' jiin¹¹³ jaain²¹ 'e niga'lóo²o unni²ii'.

31 Pe xuu joon xuu 'wóo²i xu do joon gajma¹²a júu³ jileei¹²¹ 'in néei¹ do jilaa¹²¹ 'e nigajmaa¹a Jesús tya'a.

Mo gaun'láa²i Jesús jaain²¹ tsá² 'in jo lí² faa^{21a}

³² Joon mo ga'wóo²i 'in gáí¹ do joon 'in xeei¹²¹gi ngataai² jée¹i jaain²¹gi tsá² 'in jo lí² faa^{21a} li tyíin¹ Jesús. 'In 'líi³mo 'yuui² alma tya'a. ³³ Joon mo gatyii¹in Jesús 'in 'líi³ 'yuui² alma tya'a do tsifu joon ga'láa² 'in tsá² do 'wii²¹² faa^{21a}. 'Áa¹mo tsa'goo²¹-tsi 'in tsá² taai² do joon gajin¹²in:

—Jiin¹³ cafu jo mo nee²¹e' fu goo²¹o' Israel la lí¹ 'e ganee²¹e' nano.

³⁴ Pe 'in tsá² tya' fariseos do gajin¹²in:

—'In tsañuu¹ no 'woo²¹i 'in 'líi³ taai² alma tya' tsá² coon¹³ 'ii²¹ tya' 'in tyu¹² to² 'ii.

Feei¹-tsi Jesús tya' tsá²

³⁵ Ngóo¹ Jesús la caain²¹ fuu²¹ coon¹³ fuu²¹ pi¹³ náa¹ do. Tsi inuu cwo¹ sinagogas gacwo¹ júu³ tyú² tya' mi li tyu¹² Dios to² tsá². Joon gaun'láa²i jileei¹²¹ tsatsaa¹³ 'in tyaan¹an 'láai² nii² jmoowúu¹. ³⁶ Joon mo gajóø²i Jesús 'in tsá² do fúu² galíi²i ni'i 'ido tsu¹ 'in tsá² do líi¹i la líi¹i joo'saa¹²¹ 'in jo seein²¹ 'in 'aa¹i 'ii, 'woo¹²¹o joon caain¹²¹ líi¹i. ³⁷ Joon Jesús jin¹²in sii¹²¹i tsá² tya'a:

—'E la ja¹²mo, fee¹ 'áai¹ 'e sá² 'e roo¹ pe xuu tsa'leei¹³ seein²¹ 'in jmaa¹a to². ³⁸ Tsa 'wii¹³ joon mí²ii' tyani Fii²¹² 'in cwó¹ 'e roo¹ 'e sá² 'e síi¹in tsa'leei¹³ tya'a jee to² 'e coon¹on 'e garoo¹o do.

10

Tø¹²ø Jesús dyatooi¹ tsá² tya'a 'in sii²¹ apóstoles

¹ Joon gatø¹²ø Jesús dyatooi¹ tsá² tya'a joon gacwo¹o Jesús 'in tsá² do 'ii²¹ 'e lí² 'wóo²i 'ido 'in 'líi³ taai² alma tya' tsá² joon 'e lí² un'láa²i tsá² jilaa¹²¹ jmoowúu¹ 'e líi¹ tsá².

² 'Elo-o 'e sii²¹ 'in dyatooi¹ tsá² tya'a ilíi²in apóstoles: 'in nifu sii²¹ Simón, sii²¹o jon Tú³; coon¹³ ruu¹²¹i Díi³. Joon gáí¹ jóon¹ Zebedeo 'in sii²¹ Jacobo coon¹³ Wó³. ³ Seein²¹ jon Lii²¹² coon¹³ Bartolomé coon¹³ Tomóo¹³ coon¹³ Untøø², 'in gacón² 'laa¹³ tya' 'e 'nii¹i tsá² la mo jéei¹. Joon seein²¹ Jacobo, jóon¹ Alfeo; joon seein²¹ jon Lebeo, 'in sii²¹o jon Tadeo. ⁴ Joon jaain²¹ jee²¹² 'ido sii²¹ Simón, jaain²¹ tsá² tya' tsá² coon²¹ poo²¹² sii²¹ cananistas. Joon seein²¹ jon Judas Iscariote, 'in ga'nii¹i Jesús mo li ciiin¹gi.

Sii¹in Jesús ji dyatooi¹ apóstoles tya'a 'e cwo¹o júu³ tyú²

⁵ Joon Jesús gasii¹in 'in dyatooi¹ tsá² tya'a do joon gatyuu^{12u} to² jin¹²in:

—Jo cwolín²naa' li néei¹ 'in tsá² 'in jo seein²¹ Israel, joon jo cwotaan²naa' fuu²¹ náa¹ li sii²¹ Samaria. ⁶ Tyú²gi wa'a cwolín²naa' tya' jiin¹³ tsá² Israel 'in líi¹ la líi¹ joo'saa¹²¹ 'in nituu¹i. ⁷ Cwolín²naa', cwocwoo²oo' júu³ 'e ti li tyu¹² Dios to² tsá². ⁸ Un'láa²naa' 'in tsatsaa¹³ joon 'in tsá² líi¹ jmoowúu¹ 'e jgoo¹²¹ tya'a. Jmaa²aa' jiin¹ 'in najúin¹. 'Wóo²naa' caluu 'in 'líi³ taai² alma tya' tsá². 'Naa' niga'ii¹³naa' 'e 'ii²¹ lo 'e jo 'ee gaciiin¹ tyii' la joon jo 'ee 'laa¹³ cón²oon'.

⁹ 'Jo cwotyaa²aan' cuu² cwanáa¹ jon'gi cuu² cwataa²¹ jon'gi cuu² yúun² ¹⁰ jon'gi tulóo¹³oo'. Coon²¹ 'mí¹² cwaa²¹ cwotyii¹³ii' joon jo cón²oon' mii¹³ii' jon'gi soon²oon' 'mo'u². Tsa 'in jmoo¹o to² tíi²i 'ii²¹i 'e dø¹²ø.

¹¹ 'Mi tyalín²naa' coon²¹ fuu²¹ si coon²¹ fuu²¹ pi¹³ 'ee, 'naa¹³naa' jaain²¹ tsá² tyú¹i joon do-ojón²oon' ca 'wóo²naa' do. ¹² Joon mi cwotaa²naa' inuu joon fú²uu': 'Aa²¹²moo' tyú²-u si'íi¹-'oo'. ¹³ Joon wana ga'ii¹²¹i tyú² 'e 'aa²¹²i do iliseein²¹ tyú²-u. Pe wa jo ga'ii¹²¹i júu³ tyii' tyiin¹aan' 'e 'aa²¹²i nigasí¹³ii' do. ¹⁴ Joon wana jo 'ii¹²¹i jon'gi jo 'iin²¹²in núu¹un júu³ tyii' cwo'wóo²naa' 'e 'nú¹ do si fuu²¹ do 'ee joon xuu²uu' 'laa²¹ toon²¹² tíi¹³ii'. ¹⁵ 'E la ja¹²mo fuu²¹²uu 'naa' 'áai¹gi iní² wúu¹ 'in tsá² néei¹ 'e fuu²¹ do mi cwá¹ jmii²¹² ijmá¹ Dios 'ii¹²¹ tya' tsá² lagi 'in tsá² néei¹ fuu²¹ Sodoma coon¹³ Gomorra.

I'ø¹mo tsá² 'naa'

¹⁶ 'Tyan²duu' cwáain¹, síi³na 'naa' lawa joo'saa¹²¹ 'e cwolín²naa' jee²¹² tsiinuu²¹. Tsa 'wii¹³ joon jmaa²aa' lí³ii' la jmoo¹o mii¹²¹ li¹³i pe seein²¹naa' 'wo²-'oo' lawa jaain²¹ maa²¹².

17 Lfíi' jmaa²aa' tya' tsá² tsu tsajée¹i 'naa' tyani tsaa'to² joon ipóo¹i 'naa' tsi inuu cwo¹¹ sinagogas. 18 Joon 'wii¹³ jna ijéi¹ tsá² 'naa' tyani tsaa'to² tsacøøi¹³ joongi tyani róøi¹³. Joon coon¹³ la joon lí² fó³oo' 'wii²¹² tyiia tyaní¹i joongi tyani 'in jo tsáa¹-tsi Dios. 19 Joon mi jéi¹ tsá² 'naa' tyani tsaa'to² jo cuu¹³-'oo' 'ee ifó³oo' tyani tsaa'to² do tsu mi ti 'ii²¹ ifó³oo' Dios icwo¹⁰o 'naa' 'ee ifó³oo' do. 20 Jon' 'naa' 'in faa²¹a do pe 'in Espíritu Tyú² tya' Ñu²uu' Dios Jmii²¹ 'in faa²¹a coon¹³ 'naa'.

21 'La 'oo²¹ ruu²¹i tsajée¹i ruu²¹i tyani tsaa'to² ijngaa¹³i la joon jon tsacøøi¹³ tsajée¹i jóon¹on. La joon ijma¹ jóon¹on coon¹³ sáa³ jmii²¹ itsajée¹i tyani tsaa'to² ijngaa¹³i tsá² 'ii. 22 Jileei²¹ tsá² taain²¹² juncwii²¹ ili'ee¹i 'naa' tsu 'wii¹³ ja²mo líi²naa' cwáain¹ tyiajna. Pe jileei²¹ 'in jmaa¹a taa²¹ ca li tyéi¹ itiin¹³mo. 23 Mo ga'ói¹ tsá² 'naa' coon²¹ fuu²¹ cwíin¹³iin' fuu²¹ li xia²¹gi. Tsu 'e la ja²mo fuu²¹²uu 'naa' 'in Ruui²¹ Tsá² ijó¹ la nu'gi icwíin¹³iin' la caain²¹ fuu²¹ li néei¹ tsá² Israel.

24 'Jiin¹³ jaain²¹ 'in untsáa¹a ilifeei¹gi lagi tifo¹² tya'a, jon'gi ilifeei¹gi tsa'leei¹³ lagi ñi'fii²¹²i. 25 'Ná¹-a 'yaai¹-tsi 'in untsáa¹a 'e 'yee¹i jiin¹³ la tifo¹² tya'a do, joon 'in tsa'leei¹³ do 'e 'yee¹i jiin¹³ la ñi'fii²¹²i. Joon wana gaunsii²¹ tsá² 'in tyu² to² inuu do Beelzebú, ¿'ee iunsii²¹ 'in tsá² taai² inuu do? (Wana gasii²¹i jna 'e gó² xúfoo¹³ 'naa'gi jo sii²¹i 'e gó².)

'Tín tíi²¹i jmá¹ 'gó²oo'

26 'Tsu 'wii¹³ joon jo jmaa²aa' 'goo²¹ tyani tsá². Jo 'e sá² jiin¹³ coon²¹ júu³ 'e 'uui²¹ wa' jo 'in líi¹. Joon jiin¹³ coon²¹ 'e si'mó¹ wa'a jo lijná² nii²i. 27 Jilaa²¹ júu³ 'e fuu²¹²uu 'naa' coon²¹ cwofáa¹³aa' jee²¹² li nuu¹un tsá². Joon jilaa²¹ 'e fuu²¹²uu 'naa' li 'uui²¹ ca yu' 'nú¹ cwo'oo²oo'. 28 Jo jmaa²aa' 'gøø¹²naa' 'in jngaai¹² tsá² pe jo lí² jngaai¹² alma tya' tsá². Jmaa²aa' 'gøø¹²naa' 'in lí² 'iin² cuerpo coon¹³ alma tya' tsá² fu li 'ii²¹.

29 'Xufiin¹³ gáí¹ ton¹ tyíin¹ coon²¹ cuu² pe jiin¹³ jaain²¹ ton¹ do ijúun²in wa jo cwo¹ Dios Ñu¹u' 'ii²¹ tya'a. 30 Joon ca jnú² tyi'naa' si¹³ ti ca mi¹² ce jilaa²¹. 31 Tsu 'wii¹³ tyiin²mo 'naa' lagi ton¹ fúui¹ jo jmaa²aa' 'goo²¹oo'.

'Ná¹-a jmaa²aa' júu³ tyani tsá² 'e cwii¹naa' Jesucristo

32 'Jileei²¹ 'in jmoo¹o júu³ tyani tsá² 'e cwii¹in jna la joon jon jna ijma³aa júu³ 'e cwii¹na 'ii tyani Ñu³oo 'in tyíin¹ ñu'fú². 33 Pe tya' jileei²¹ 'in jo róø¹i 'e cwii¹in jna tyani tsá² la joon jon jna ifo³oo 'e jo cwii¹na 'ido tyani Ñu³uu tyíin¹ ñu'fú².

'Wii¹³ cwáain¹ tya' Jesús ijma¹a tsá² ti' coon²¹ poo²¹²

34 'Jo cwolín²naa' 'e gagó³oo 'e jmáa³aa 'ii²¹ 'e liseein²¹ tsá² tyú² coon¹³ tsá² taain²¹² juncwii²¹. Gagó³oo 'e 'wiin²¹ mi¹³ jee²¹² tsá² jon' wa' liseein²¹ tsá² tyú² coon¹³ tsá². 35 Nigagó³oo ilisá² mi¹³ jee²¹² tsá² coon¹³ jmii²¹. La joon jon ilisá² mi¹³ jee²¹² simi² coon¹³ sáa³a. Ilisá² mi¹³ jee²¹² unloo²¹² tya'a coon¹³ 'yiaunsáa³a. 36 La joon 'in tsá² la 'oo²¹ inuu tya'a ili'ee¹mo ruu²¹i inuu tya'a.

37 'Jileei²¹ 'in 'iin²¹²gi sáa³ jmii²¹ lagi jna jo tíi²¹i ilín² tsá² tyiia. Joon wana 'iin²¹²gi tsá² jóon¹on lagi jna jo tíi²¹i ilín² tsá² tyiia. 38 Joon wa jo 'iin²¹²in júun²in 'wii¹³ tyiia jo tíi²¹i ilín² tsá² tyiia. 39 Joon 'in 'iin²¹²in intiin¹³ juncwii²¹ tya'a icaa¹mo juncwii²¹ tya'a. Pe 'in caa¹mo juncwii²¹ tya'a tsu 'wii¹³ cwáain¹ tyiajna, intiin¹³ juncwii²¹ tya'a.

'E tyú² ijma¹a Dios tya' tsá²

40 'Joon mi 'ii²¹ tsá² 'naa' inuu tya'a tsu 'wii¹³ líi²naa' tsá² tyiia lawa'a 'e 'ii²¹ 'in tsá² do jna ñiia'oo. Joon mo 'ii²¹ tsá² jna lawa'a 'e 'ii²¹ tsá² Ñu³oo 'in gasii¹in jna. 41 Joon doñi'in tsá² 'in 'ii²¹i jaain²¹ tsá² 'in cwo¹ júu³ tya' Dios inuu tya'a 'ii²¹i 'in tsá² do coon²¹ røø²¹ 'e la 'ii²¹ 'in tsá² cwo¹ júu³ tyú² do tsu ga'iin²¹ ni 'ido tsu 'wii¹³ tsá² cwo¹ júu³ tyú² 'ido. Joon doñi'in tsá² 'in 'ii²¹i jaain²¹ tsá² tyú¹ tsu 'wii¹³ 'in tyú¹mo 'ii 'ii²¹ 'in tsá² do jon coon²¹ røø²¹ la in 'ii²¹ 'in tsá² tyú¹ do. 42 Joon doñi'in tsá² 'in cwo¹ tsá² tyiia xaai¹gi doñiee coon²¹ 'e pi¹³, 'e la ja²mo fuu²¹²uu 'naa', xufiin¹³ coon²¹ vaso jmii²¹ cwii²¹ gacwo¹⁰o 'ido, 'ii²¹i 'in tsá² do coon²¹ 'e tyú² tya' Dios.

11

Mo jalín² tsá² tya' Wó³ saai²¹ tsá² jmii²¹ jafee¹³ⁱ Jesús

¹Joon mo ngayuui¹³ gatyu¹² Jesús to² 'in dyatooi¹ tsá² tya'a jilaa¹²¹ 'e 'ná¹ jmáa¹a joon gacwa¹ⁱi do ganga^{1e}'e tsá² joon gacwoo^{1o} júu³ tyú² la caain²¹ fuu²¹ náa¹ do.

²Yiia¹³ joon 'nuñi³ yuui² Wó³ saai²¹ tsá² jmii²¹. Joon mo galiñi¹ xiiala jmoo^{1o} Cristo do, joon gasii¹ⁱⁿ Wó³ tsá² tya'a tsajó²ⁱ Jesús. ³Ngaunngii¹ⁱ:

—¿Ti 'nu-u 'in Cristo 'in ijó¹ si sijeen^{2na}'a 'in xeei¹²¹ 'ee?

⁴Joon Jesús do gañii¹ⁱ:

—Cwolín^{2naa} cwasí¹³ⁱⁱ Wó³ do jilaa¹²¹ 'e niganí²ⁱⁱ joongi 'e niganuu^{2uu}'.

⁵Cwojmáa^{13aa} Wó³ júu³ xiiala nigalijnaa¹²¹ 'in tsá² tiui². Joon 'in jluui¹³ niganngii¹ⁱ, joon niga^{1láa}mo 'in tsá² jgøøi¹²¹, joon ganá¹ loocwóo^{1o} tya' 'in tsá² jo nuu^{1un}, joon 'in najúin¹ gajii^{1o}. Joon tya' 'in tsá² tañii² niganuu^{1o} júu³ tyú² tya' Dios. ⁶Joon jløø^{13mo} 'in jo cu¹²-tsi coon¹³ jna.

⁷Joon ngaliin^{1mo} 'in tsá² do joon ga^{1láa} Jesús 'wii²¹² tyaa¹ júu² cwáain¹ tya' Wó³ coon¹³ 'in tsá² taai² do. Gajin²ⁱⁿ:

—¿'Ee li' tyalín^{2naa} tyajøø^{2øø} fu li jo 'iin tsá² seein²¹? ¿Ti tyalín^{2naa} tyajøø^{2øø} coon²¹ tó² 'e si¹² jøø¹²¹ li 'íi²ⁱ tyí²? ⁸Wa jo la joon ¿'ee li' tyalín^{2naa}? ¿Ti tyalín^{2naa} tyajøø^{2naa} jaain²¹ tsá² tyi¹³ 'mi¹² 'ya^{12gi}? Niñi² 'naa' 'in tsá² 'in tyi¹³ 'mi¹² 'ya^{12gi} néei¹ fu li tyín¹ⁱⁿ róøi¹³. ⁹'Naa' tyalín^{2naa} tyajøø^{2naa} jaain²¹ tsá² 'in cwo¹ júu³ tyú² tya' Dios. Pe 'e la ja^{12mo} fuu^{212uu} 'naa' nigajøø^{2naa} jaain²¹ feei^{1gi} lagi 'in gacwo¹ júu³ tyú² tya' Dios la mo jéei¹. ¹⁰Tsu ni jí² tya' Dios 'e jin¹² cwáain¹ tya' Wó³ do:

Síi^{3na} jaain²¹ tsá² tyiia 'e tsáa^{1a} tyaní²ⁱ.

Joon ityaa¹ tyú² coon²¹ fu¹ li ngí²ⁱ.

¹¹Pe 'e la ja^{12mo} fuu^{212uu} 'naa' jiin¹³ jaain²¹ jee²¹² tsá² taai² juncwii²¹ jo seein²¹ 'in feei^{1gi} lagi Wó³ saai²¹ tsá² jmii²¹. Pe feei^{1gi} lagi Wó³ do doñi¹ⁱⁿ 'in xaai^{21gi} 'in 'í² li tyu¹² Dios to² tsá².

¹²'Ca mo 'láa² 'wii²¹² cwó² Wó³ júu³ tyú² la ca nano jo ga^{1øøi}¹²¹-tsi tsá² røø²¹ xiiala ilí² 'e tyu¹² Dios to² tsá². Joon tyitsaa^{1mo} 'iin²¹²ⁱⁿ ilí² jiin¹³ la 'i¹-tsi yaamo. ¹³Jileei²¹ 'in gafaa^{121a} júu³ tya' Dios la mo jéei¹ coon¹³ jilaa¹²¹ ley tya' Moisés faa^{121a} cwáain¹ tya' xiiala tyu¹² Dios to² ca mi jó¹ Wó³. ¹⁴Joon wana lí² jai¹² ilí^{2naa} 'in Wó³ no líi¹ⁱ Elías 'in 'ná¹ jó¹ tún¹ jiin¹³ la jin¹² ni jí² tya' Dios. Ii jaain²¹ 'in gacwo^{1o} júu³ tya' Dios la mo jéei¹. ¹⁵Joon jileei²¹ 'naa' 'in nuu^{1un}, nuu^{2uu}'.

¹⁶¿'Ee 'ii²¹ ilijmá^{1a} tsá² tya' 'in tsá² no ilí² coon²¹ róø²ⁱ? Líi¹ⁱ la líi¹ⁱ xuui²¹² taai²¹² to² coo^{1o} li li' 'moo¹³ joon 'oo^{1o} jin¹²ⁱⁿ sii²¹ⁱ ruu¹²¹ⁱ: ¹⁷“Xuu^{21u} lúu¹ tyi' jmoo^{21o} sóoin¹³ pe jo 'in gatséen^{1en}. Joon ga^{1øø}^{21ø} sóoin¹³ tya' li raan¹ⁱⁿ 'líi²¹² pe jo 'in gatyí¹² jiin¹³ jaain²¹.”

¹⁸Tsu gajó² 'in Wó³ do jo 'ee gø¹² jon^{1gi} 'ee 'uun^{121un} joon 'naa' foo^{2oo} 'e 'yuui² 'in 'líi¹³ alma tya'a. ¹⁹Mi yuui¹³ joon jna-gi líi^{1na} Ruu¹²¹ⁱ Tsá² gagoo^{212oo} joon gagu^{13uu} joongi gagø^{1oo}, joon 'naa' foo^{2oo} 'e líi^{1na} tsá² jlo² tu^{12u}. Joongi líi^{1na} tsá² 'uun¹²¹ vino 'áai¹, jaain²¹ tsá² 'in tyú² seein²¹ coon¹³ tsá² 'in róø²ⁱ tsaa² joongi coon¹³ 'in tsá² cón² 'laa¹³ li 'ni¹ⁱ tsá². Tsu xiiala cwo¹ⁱⁱ 'e jmoo^{1o} tsá² jmoo^{1o} júu³ xiiala 'i¹-tsi 'in tsá² do si tyú² si 'e gó² 'ee.

Cwáain¹ tya' tsá² fuu²¹ 'in jo gajmaa^{1a} nuu¹³

²⁰Joon ga^{1láa} Jesús 'wii²¹² 'gáa²ⁱ sii¹²¹ⁱ 'in tsá² fuu²¹ li gajmaa^{1a} 'láai² 'ii¹³ milagros tya'a tsu 'in tsá² néei¹ 'e fuu²¹ do jo gajoo¹²¹-tsi. Jin¹² Jesús:

²¹—¿Fúu² 'naa' 'in néei¹ Corazín! ¿Fúu² jon 'naa' 'in néei¹ Betsaida! Wana nigalí¹ milagros fee¹ⁱ jee²¹² fuu²¹ Tiro coon¹³ fuu²¹ Sidón la nigalí¹ jee²¹² 'naa' 'e nigajoo²¹-tsi 'in tsá² do jmoonno. Joon 'e^{12e} tsá² 'e nigajoo²¹-tsi 'e ci¹²ⁱ 'mi¹² lí¹ tyiia²¹² joon 'ee^{1e} fó² tyí¹ⁱ. ²²Joon fuu^{212uu} 'naa' xugi wúu¹ iní² 'in tsá² Tiro coon¹³ Sidón lagi 'naa' mi tí² jmii²¹² ijma^{1a} Dios 'ii²¹ tya' tsá². ²³La joon jon 'naa' tsá² néei¹ Capernaum, ¿ti líi^{2naa} 'e

cwolíin²naa' fu ñu'fú²? Xu joon, ꞑwolíin²naa' fu li 'ii²¹! Tsu wana nigalí¹ fuu²¹ Sodoma milagros fee¹ la nigalí¹ jee²¹² 'naa' 'e taa^{21a} 'e fuu²¹ do ca nano. ²⁴ Pe 'e fuu²¹²uu 'naa' mi tí² jmií²¹² 'e jmá^{1a} Dios 'ii²¹ tya' tsá² imoo²gii' wúu¹ lagi 'in tsá² néei¹ Sodoma do.

I'ii¹ 'woo^{21o} jileei²¹ 'in jalíin² coon¹³ jna

²⁵ 'Yiia¹³ joon gajin² Jesús sii²¹ⁱ Jmii²¹:

—Cwo^{13oo} 'nu' maai¹³, Ñu². 'Nu-u fii²¹² ni cwo¹³ juncwii²¹ coon¹³ ñu'fú². Cwo^{13oo} 'nu' máa^{2u} 'u tsu niga' ma^{21a} 'e júu³ lo 'e jo lí² 'øøi²¹-tsi 'in jmií²¹²-tsi, 'in 'øøi²¹-tsi joon ga'ee¹³ 'e tya' 'in 'wóí¹gi. ²⁶ Tyú^{2-u}, Ñu², tsu la joon gali'in^{212u} 'un.

²⁷ Faa^{21gi} Jesús sii²¹ⁱ 'in tsá² taain²¹² do:

—Ñu^{13uu} nigacwo^{1o} jna jilaa²¹. Joon jiin¹³ jaain²¹ jo lí² licwii¹ 'in Joon¹ Dios wa'a jo cwo¹ Jmii²¹. La joon jon jo lí² licwii¹ 'in jiin¹³ jaain²¹ 'in Jmii²¹ do wa'a jo cwo¹ Joon¹ Dios. Joon cwo¹ 'in Joon¹ do jiin¹³ 'in 'iin²¹²in ilicwii¹ 'in Jmii²¹. ²⁸ Ñilíin²naa' tyaní³ⁱⁱ jileei²¹ 'naa' 'in 'woo²¹ coon¹³ to² 'e jmoo^{2oo} joon coon¹³ laa²¹² tyán^{2aan}. Joon jna-a icwóo^{3oo} 'e 'ii²¹ 'woo^{21oo}. ²⁹ 'Ii¹³naa' júu³ tyú² tyiia joon cwolicwii^{1moo} 'jna, jmoo^{2oo} 'la to² tyu^{13uu}. 'E to² tyu^{13uu} do ilí¹ la lí¹ coon²¹ 'motsityi² tyii'. Pe 'wo²-tsi^{3oo} joon jo tyu^{13uu} to² 'ii²¹. Joon alma tyii' 'ii²¹ⁱ 'woo²¹. ³⁰ 'E 'motsityi² 'e cwo^{13oo} 'naa' jo tyan¹ to² cón^{2oon} joon 'e laa²¹² cwo^{13oo} 'naa' jo 'áai¹ 'ii²¹.

12

Lawa mo gacúun'un tsá² tya' Jesús 'mi¹³ trigo mo jmií²¹² 'ii²¹ 'woo²¹ tsá²

¹ La jee²¹² joon gangóo¹ Jesús fu li jñi¹ tsá² trigo coon²¹ jmií²¹² mo 'ii²¹ 'woo²¹ tsá². Joon gatsá² un'áa¹ⁱ tsá² tya'a joon ga'láa² 'wii²¹² cúun'un 'e 'mi¹³ trigo do. Gauntyú² coon¹³ ja'cwo^{21o} joon gagø^{121o}. ² Joon mo ganí² tsá² fariseos 'e jmoo^{1o} 'ido gajin² 'in sii²¹ⁱ Jesús:

—Jøø², jmoo^{1o} tsá² tyi'i to² 'e jo tíi²ⁱ jmá¹ tsá² mo jmií²¹² 'ii²¹ 'woo²¹ tsá².

³ Pe 'i-gi gajin² 'in:

—Ñí² 'naa' xiiala gajmaa^{1a} 'lii²¹² David. Coon²¹ jmií²¹² mo gatsá² un'áa¹ⁱ coon¹³ tsá² tya'a ngatáa¹ⁱ tsi inuu tya' Dios ⁴ joon gagø^{121o} 'e 'iñi¹ nicwaai¹³ do 'e jiin¹³ untsá² do tíi²ⁱ dø^{13ø}. 'Lii²¹² David do jo tíi²ⁱ dø^{12ø} jon'gi tsá² tya'a. ⁵ Ñí² 'naa' jon 'e ni ley tya' Moisés tyu^{2u} to² untsá² 'e jmoo^{1o} to² inuu cwo¹ do jmií²¹² 'ii²¹ 'woo²¹ tsá², joon jo 'nóo^{1o} tsaá². ⁶ Joon fuu²¹²uu 'naa' jaain²¹ 'in feei^{1gi} lagi 'e cwo¹ do nacwéi¹ lo. ⁷ Gajin² Dios ni jí² tya'a: “'iin²¹²moo 'e seein²¹naa' 'née²in ruu²¹naa' lagi ijngaa¹³naa' joo²¹ joon cwo^{2oo} 'jna fa¹.” Wana niga'øøi¹²¹-'oo' 'e júu³ no jo 'nií²naa' 'in jo 'e tsaá² røø²¹ⁱ. ⁸ Tsu jna-a, 'in Ruu²¹ⁱ Tsá², tyu^{2u} to² jon jmií²¹² 'ii²¹ 'woo²¹ tsá².

Un'láa²ⁱ Jesús jaain²¹ tsá² sitsuu¹³ cwo^{21o}

⁹ Joon gacwo¹ⁱⁱ Jesús fu do joon ga'í² inuu cwo¹ sinagoga. ¹⁰ Joon inuu cwo¹ do ni'yuuí² jaain²¹ tsá² sitsuu¹³ cwo^{21o}. Joon tsu 'wii¹³ 'iin²¹²in 'in tsá² do i'nií²ⁱ Jesús gaunngii¹ⁱ:

—¿Ti tsaá² fee¹ 'e un'láa^{2o} jaain²¹ tsatsaa¹³ jmií²¹² 'ii²¹ 'woo²¹ tsá²?

¹¹ Joon Jesús-gi gañii¹ⁱ:

—Doñi'in jee²¹² 'naa' wa gatøø¹²¹ⁱ tsi too²¹ jaain²¹ joo'saa²¹ tyii' ityí^{2moo} 'xufiin¹³ jmií²¹² mo 'ii²¹ 'woo²¹ tsá². ¹² Pe 'áai^{1gi} tyiin² jaain²¹ tsañuu¹ lagi jaain²¹ joo'saa²¹. La joon, lí²-i jmá¹ tsá² 'e tyú² mo jmií²¹² 'ii²¹ 'woo²¹ tsá².

¹³ Joon gajin² Jesús sii²¹ⁱ 'in tsá² sitsuu¹³ cwo^{21o}:

—Nií¹³ cwo^{1o}.

Joon mo ganii¹³ 'in tsá² do cwo^{21o}, joon ga'lóo^{2o}, galí²-i la lí¹ 'e cwo^{21o} coon²¹. ¹⁴ Joon ga'wóo^{2mo} tsá² fariseos do fu inuu cwo¹ do joon ga'láa² 'wii²¹² ga'nóo^{13o} xiiala ijngaa¹³ⁱ Jesús.

Coon²¹ júu³ 'e gafaa^{21a} jaain²¹ tsá² 'in gacwo^{1o} júu³ tya' Dios la mo jéi¹³ cwáain¹ tya' Jesús

15 Joon mo galiñii¹ Jesús 'e 'iin²¹²in tsá² jnga¹mo 'ii joon gacwo¹ 'ii¹o do joon fúu¹mo tsá² gangaliin²mo coon¹³on. Joon gaun¹láa²mo Jesús jileei²¹ tsatsaa¹³. 16 Joon gaty¹² Jesús to² 'e jo jma¹ 'ido júu³ tsá² 'iin 'ii. 17 Coon¹³ la joon gatséi¹ júu³ ga¹ 'ii² 'in tsá² gacwo¹ júu³ tya¹ Dios la mo jéi¹ sii²¹ Isafas mo gajin²in:

18 'Ino 'in tsá² jmoo¹o la to² ty¹³uu, 'in gaty¹³na.

'Áa¹mo 'iin²¹²na 'ii joon 'áa¹mo jlø¹³na 'wii²¹² tya'a.

Icwó¹³moo Espíritu Tyú² tyiia tya'a, joon 'ii 'in jma¹²a tsá² taain²¹² juncwii²¹ júu³ xiiala jmó³oo 'ii²¹.

19 'E jo jmá²a 'ido mii¹³, jon'gi 'óo¹o jon'gi inuu¹un tsá² faa¹²¹a jee²¹² 'nú¹.

20 Joon jileei²¹ tsá² seein²¹ fa¹³ iuncoon¹³o joon jileei²¹ 'in jo 'e wa¹² pí² 'oo¹o icwo¹o 'ido wa¹² pí² tya' ca mi ty¹² 'ii to² coon¹³ 'ii²¹ rø²¹.

21 Joon ilitzáai¹-tsi tsá² taain²¹² juncwii²¹ 'ii.

Cwo¹ tsá² Jesús tsaa² 'e 'oo¹o 'ii²¹ tya' 'in 'lii¹³

22 Joon 'in tsá² do ngajéi¹ tyani Jesús jaain²¹ tsá² tiui² 'in jo faa¹²¹a joon 'yuu¹² 'in 'lii¹³ alma tya'a. Joon gaun¹láa²mo Jesús 'in tsá² do gali²-i jø²ø joon ga¹láa² 'wii²¹² faa¹²¹o. 23 Joon 'áai¹ ganga'goo²¹-tsi tsá² joon gajin²in ino wa'a jon'on jón¹ 'lii²¹² David 'in tsá² no.

24 Pe mo ganúu²un 'in tsá² fariseos 'e jin¹² tsá² la do gajin²in:

—'In tsañuu¹ no 'woo¹i 'in 'lii¹³ taai² alma tya' tsá² coon¹³ 'ii²¹ tya' Beelzebú 'in ty¹² to² 'in 'lii¹³.

25 Joon ñii¹ Jesús 'ee 'i¹-tsi 'in tsá² do joon gajin²in sii²¹²i 'ido:

—Wana 'in gobierno lí¹ 'láai² poo²¹² 'ii joon tñin¹in la 'oo¹²¹ 'ii joon 'in gobierno do jo taa¹²¹a. La joon jon wana coon²¹ fuu²¹ si la 'oo¹²¹ ruu¹²¹i 'ee jmoo¹o mii¹³ jo wó² taa¹²¹a.

26 Joon wana Satanás 'woo¹i Satanás 'ña'a tún² 'ii¹³ lí¹i. ¿Xiiala li taa¹²¹a 'ido wa lí¹i la joon? 27 'Naa' fó²oo' 'e 'wó²na 'in 'lii¹³ taai² alma tya' tsá² coon¹³ 'ii²¹ tya' Beelzebú joon wana la joon, ¿'iin cwo¹o 'ii²¹ tya' tsá² tyii¹ 'e 'woo¹i 'in 'lii¹³ taai² alma tya' tsá²? Coon¹³ 'e jmoo¹o tsá² tyii¹ liñí²'ii' 'e lí' cii¹²i 'i¹-oo'. 28 Pe 'wó²na 'in 'lii¹³ taai² alma tya' tsá² coon¹³ 'ii²¹ tya' Espíritu Tyú² tya' Dios joon wana jmó³oo la joon gati² 'ii²¹ 'e ty¹² Dios to² jee²¹² 'naa'.

29 'Jo lí² tsataai² tsá² inuu tya' tsá² pí²-tsi 'e 'wo¹ tsá² 'e sá² tya'a wa jo jéi¹ 'núu¹i. La joon lí² 'wó²o 'e sá² tya'a.

30 'Jileei²¹ 'in jo seein²¹ tyú² coon¹³ jna 'ee¹mo jna joon jileei²¹ 'in jo uncaain²¹ tsá² ilíin² tsá² tya' Dios coon¹³ jna 'ø¹mo tsá² wíin².

31 'Tsu 'wii¹³ joon fuu²¹²uu 'naa' doñi'ee tsaa² 'e 'noo¹o tsá² si doñi'ee júu³ 'laa¹²¹ 'e faa¹²¹ tsá² lí²-i 'iin² Dios tsaa² tya'a pe wana faa¹²¹a tsá² 'laa¹²¹ tya' Espíritu Tyú² tya' Dios jo 'iin²gi tsaa² tya' 'ii. 32 Joon doñi'ee júu³ 'laa¹²¹ 'e faa¹²¹ tsá² tya' Ruu¹²¹i Tsá² lí²-i 'iin² Dios tsaa² tya'a pe wana faa¹²¹a tsá² 'laa¹²¹ tya' Espíritu Tyú² tya' Dios jo 'iin²gi tsaa² tya'a 'e juncwii²¹ lo la joon jon lí' cataain²¹².

Cwii¹ tsá² 'mó² 'oofuu²¹ coon¹³ 'oofuu²¹ 'e tsí²

33 'Wana tyú² coon²¹ 'mó² 'oofuu²¹ cwo¹o 'oofuu²¹ 'e tyú² joon wana gó² 'e 'mó² do gó²o jon 'e 'oofuu²¹ 'e 'i¹i. Tsu coon²¹ 'mó² 'oofuu²¹ cwii¹ tsá² coon¹³ 'oofuu²¹ 'e tsí².

34 'Xuui²¹² tya' 'in 'lii¹³ 'naa! ¿Xiiala lí² fó²oo' 'naa' júu³ tyú² joon yaamoo' 'lii¹³ 'naa'? Tsu faa¹²¹a tsá² jiin¹³ la 'i¹-tsio. 35 'In tsá² tyú¹ faa¹²¹o 'e tyú² 'e tyú² 'i¹-tsi. La joon jon 'in tsá² gó² faa¹²¹o 'e gó² tsu 'wii¹³ 'e gó² 'i¹-tsi. 36 Joon fuu²¹²uu 'naa', mi tí² jmii²¹² ijmá¹a Dios 'ii²¹ tya' tsá² icon¹on tya'a tya' jilaa¹²¹ júu³ 'e nigasíi² tsá² 'e jo 'ee to² tí². 37 Tsu 'e 'ii²¹ ijmá¹a Dios tya' tsá² ilí² jiin¹³ la júu³ 'e nigafaa¹²¹a tsá². Coon¹³ júu³ tya'a icwo¹ 'ii¹ 'in tyú¹ si 'in gó² 'ee.

'In tsá² gó² do mii¹i coon²¹ lí² milagro

38 Joon 'in líi¹³ tsá² fariseos coon¹³ tifo¹² tya' ley gajin²in sii²¹²i Jesús:

—Tifo¹², 'ii²¹²i'i 'e 'e¹¹e jna'a coon²¹ li² milagro.

³⁹ Joon gañii¹i Jesús:

—'In tsá² gó² 'in jo tsáa¹-tsi Dios mi¹¹i li² milagro pe i'ii²¹i jiin¹³ 'e li² gacwo¹⁰ 'in tsá² cwo¹ júu³ tya' Dios la mo jéei¹ sii²¹ Jonás. ⁴⁰ Tsu Jonás do ga¹² nũ¹ tu¹² joo¹²¹ taai² jmi¹²¹ 'ni¹ jmi¹²¹² 'ni¹gi núu¹ la joon jon 'in Ruu¹²¹i Tsá² tsa¹ii²¹ 'ni¹ jmi¹²¹² 'ni¹gi núu¹ li taai² tsá² 'in najúin¹. ⁴¹ Joon mi jmá¹a Dios 'ii²¹ tya' tsá² 'in tsá² 'in née¹i Nínive 'i'ni¹i ni 'in tsá² seein²¹ nano tsu gajoo¹²¹o-tsi 'in tsá² née¹i Nínive mo gangó¹ Jonás ngacwoo¹⁰ júu³ tyú² tya' Dios. Joon gacwéi¹ jaain²¹ 'in feei¹gi lagi Jonás no. ⁴² Joon 'in tsamí² 'in tyu¹² to² cwoo¹¹³ roon¹on li cwoo²¹ tsáa² li¹ 'yee²¹e ñi¹ i'ni¹i ni 'in tsá² seein²¹ nano tsu 'in tsamí² do gajó² janúu²un júu³ 'e jmi¹²¹²-tsi tya' Salomón. Gajó² li wíin²gi la jee²¹² jilaa¹²¹ fuu²¹ 'e sá² la 'ui juncwii²¹. Joon gacwéi¹ jaain²¹ 'in feei¹gi lagi Salomón —jin¹² Jesús.

Lawa mo cii¹³ 'in 'lii¹³ alma tya' tsá²

Faa¹²¹gi Jesús jin¹²in:

⁴³ —Mo gacwo¹¹i 'in 'lii¹³ alma tya' jaain²¹ tsañuu¹ ngii¹i la caain²¹ li tyuu²¹ 'noo¹⁰ li 'ii²¹ 'woo¹²¹o. Joon mo jo tyii²¹a li 'ii²¹ 'woo¹²¹o i'i¹-tsi: ⁴⁴ “Nii¹³moo li gajú³uu.” Joon mi cii¹³i tún¹ ityee¹²¹i 'in tsá² do lawa coon²¹ 'nú¹ 'e jø² 'e tyú² si 'ya¹² joon li tyú². ⁴⁵ Joon 'in 'lii¹³ do 'e tsatee¹e dyái¹ 'in 'lii¹³gi lagi 'ii 'e tsataa²i tsi alma tya'a. Joon li gatséi¹ 'e gó²gi tya'a lagi li ga¹láa² 'wii²¹². La joon ili² tya' 'in tsá² gó² 'in seein²¹ nano.

Jalín² ruu¹²¹i coon¹³ sáa³a jafee¹³i Jesús

⁴⁶ La 'ii²¹² faa¹²¹gi Jesús coon¹³ 'in tsá² do gatyalín² ruu¹²¹i coon¹³ sáa³a. Caluu gajaan¹an 'iin²¹²in fee¹²¹i Jesús. ⁴⁷ Joon jaain²¹ tsá² gajma¹²a Jesús júu³ jin¹²in:

—Saa²a coon¹³ ruu¹²¹u téen²in caluu no 'iin²¹²in fee¹²¹i 'nũ.

⁴⁸ Pe Jesús gasii¹²¹i 'in tsá² gajma¹²a júu³ 'ii jin¹²in:

—¿'iin sáa³aa joongi 'iin ruu¹²¹na?

⁴⁹ Joon ga¹¹²i cwoo²¹o la caain²¹ li née¹i tsá² tya'a joon gajin¹²in:

—'Inlo-o sáa³aa joongi ruu¹²¹na. ⁵⁰ Tsu doñi¹in 'in jmoo¹⁰ la to² tyu¹² Ñũ¹³uu tyiin¹³ ñũ¹fú² 'ii ruu¹²¹na tsañuu¹, joongi 'ii ruu¹²¹na tsamí², joongi 'ii sáa³aa —jin¹² Jesús.

13

Lawa jaain²¹ tsá² 'in gajñii¹ mi¹³ trigo

¹ 'E jmi¹²¹² joon gacwo¹¹i Jesús inuu tya'a joon gangacwaa¹a ti¹ tyíia¹. ² Joon galicaain²¹ tsá² fúu¹ li tyiin¹ Jesús do. Joon ga¹² Jesús tsi barco 'ii¹ ti¹ jmi¹²¹ do joon do-o gacwoo²¹⁰. Joon 'in tsá² do gajaan¹an ni tsaa² do. ³ Joon ga¹e¹²e Jesús 'in tsá² do coon¹³ 'láai² júu³ cwáain¹ gajin¹²in:

—Lawa jaain²¹ tsá² gajñii¹ mi¹³ trigo. ⁴ La 'ii²¹² ngóo¹ dya¹²a 'e mi¹³ do 'elíi¹³ mi¹³ trigo do gaxuu¹²¹u tya'i fu¹ joon gatyalín² ton¹ gagii¹²¹i mi¹³ trigo do. ⁵ 'Elíi¹³gi mi¹³ do gaxuu¹²¹u ni cuun²¹² li jo 'náa¹ cwoo¹³ 'láai². Tyú²-u ganii¹³ mi¹³ trigo do jo 'o¹² 'náa¹ cwoo¹³ do. ⁶ Pe mo ga'yee²¹ ñi¹ gacó³o coon¹³ 'yiia²¹. Joon tsu 'wii¹³ jo jmóo³ tya'a sá² galityuu²¹. ⁷ Joon 'elíi¹³gi mi¹³ gaxuu¹²¹u jee²¹² 'motóon¹. Joon 'e tóon¹ do gacwaan²¹mo joon gajli²¹ 'e trigo do. ⁸ Pe 'elíi¹³gi mi¹³ do gaxuu¹²¹u jee²¹² cwoo¹³ 'oo¹³ joon tyú²-u gacwaain²¹. 'Elíi¹³ mi¹³ jún² do gacwo¹ coon²¹ ciein¹³ mi¹³, 'elíi¹³gi gacwo¹ sesenta mi¹³, 'elíi¹³gi gacwo¹ dyadya¹ mi¹³. ⁹ Jileei¹²¹ 'naa¹ 'in nuu¹un, nuu²un.

Yu³ to² 'e¹²e Jesús tsá² jmai¹² coon¹³ júu³ cwáan¹mo

¹⁰ Joon gangatyéen¹in tsá² tya' Jesús co¹ li siin¹³in joon gaunngii¹i:

—¿'Ee li¹ 'e¹²e tsá² coon¹³ jmai¹² júu³ cwáan¹mo?

¹¹ Joon gañii¹i:

—Dios gacwo¹⁰ 'naa¹ 'e 'øø¹²¹mo-'oo¹ 'e júu³ 'uui²¹ tya' xiiala ityu¹² Dios to² tsá², pe 'in catyaa¹² do jo cwei² wa¹ 'øøi¹²¹-tsi. ¹² Joon 'in 'øøi¹²¹-tsi, icwo¹⁰ Dios 'ii i'øøi¹²¹-tsi tyú²gi 'áai¹. Pe 'in jo ga'øøi¹²¹-tsi i'wo¹²o 'e xu¹ 'e 'øøi¹²¹-tsi do. ¹³ 'Wii¹³ joon tyíi³aa júu³ tya' 'in

tsá² lo coon¹³ jmai¹² júu³ cwáan¹mo. 'In tsá² lo ñi²o jilaa²¹ 'e jmó³oo pe tsalín²mo lawa jo 'ee gañí²o. Joon nuu¹o júu³ tyiia pe jo 'øøi²¹-tsi lawa jo 'ee ganuu¹o. ¹⁴ La joon gatsín¹ júu³ ga'íi²i 'líi²¹² Isaías, 'in gacwo¹o júu³ tya' Dios la mo jéei¹ mo gajin²in:

'E la ja¹²mo, inúu² 'naa' joon jo i'øøi²¹-'oo'.

'E la ja¹²mo, ijóø² 'naa' pe jo iunjii²ii'.

¹⁵ Tsu nigali¹wa¹²a-tsi 'in tsá² no jo 'iin²¹²gi nuu¹un joon gajni¹ unní¹i yu² to² 'e jo lí²gi jnaa¹²¹a, jon'gi li núu¹gi coon¹³ loocwó¹o.

Coon¹³ la joon jo lí²gi i'øøi²¹-tsi 'e cii¹³i coon¹³ jna 'e un'láa²na 'ii, jin¹² Isaías do.

¹⁶ 'Pe jløø¹³mo 'naa' tsu jøø²øø' coon¹³ unní²iin' joon nuu²uun' coon¹³ loocwoo¹oo'.

¹⁷ 'E la ja¹²mo fuu²¹²uu 'naa' fúu¹mo 'in gacwo¹o júu³ tya' Dios la mo jéei¹ coon¹³ tsá² 'in tyú¹i nigali¹iin²¹²in jøø²ø jilaa¹²¹ 'e jøø² 'naa' pe jo ganí²i. Nigali¹iin²¹²in 'in tsá² do núu¹un jilaa¹²¹ 'e nuu² 'naa' pe jo ganúu²un.

Jmo¹²o Jesús tsá² tya'a júu³ 'ee 'øøi²¹-tsi tsá² 'e cwáain¹ tya' tsá² jñii¹ mi¹³ trigo

¹⁸ Faa¹²¹gi Jesús jin¹²in:

—Tyaan²aan' cwáain¹ 'ee 'øøi²¹-tsi tsá² 'e cwáain¹ tya' 'in tsá² gajñii¹ mi¹³ trigo. ¹⁹ 'In tsá² 'in nuu¹un júu³ tya' xiiala tyu¹² Dios to² tsá² pe jo 'øøi²¹-tsi líi¹i la li mi¹³ trigo 'e xuu¹²¹u tya'i fu¹. Gajó² 'in 'líi¹³ gatyii²¹ júu³ ganúu²un 'in tsá² do. ²⁰ 'E mi¹³ trigo gaxuu¹²¹ jee²¹² cuun²¹² li la líi¹i 'in tsá² ganúu²un júu³ tya' Dios joon ga'ii¹²¹i jløø¹³mo, ²¹ pe jo jmó³ jéi¹. Joon mo nii²¹² wúu¹ si 'øø¹i tsá² 'ii 'ee 'wii¹³ cwáain¹ tya' júu³ do tsifu joon tuu²¹ 'e júu³ do. ²² 'E mi¹³ trigo gaxuu¹²¹ jee²¹² 'motóon¹ li la líi¹i 'in tsá² 'in ganúu²un júu³ do pe cu¹²-tsi coon¹³ jilaa¹²¹ 'e sá² juncwii²¹. Cuu² gacoon²¹ 'ido tóo² joon jo untsín¹ to² tya' júu³ tya' Dios coon¹³ juncwii²¹ tya' 'in tsá² do. ²³ Pe 'e mi¹³ trigo do 'e gaxuu¹²¹ jee²¹² cwoo¹³ 'oo³ li la líi¹i tsá² 'in ganúu²un júu³ tya' Dios do joon gajmaa¹a nuu¹³un. Gajmee¹mo to² 'e júu³ do tya'a. 'Inlíi¹ la li 'e mi¹³ trigo 'e gacwo¹ coon²¹ ciein¹³ mi¹³, 'inlíi¹³gi líi¹ la li 'e mi¹³ trigo 'e gacwo¹ sesenta mi¹³, 'inlíi¹³gi líi¹ la li 'e mi¹³ trigo 'e gacwo¹ dyadya¹ mi¹³.

Júu³ cwáain¹ tya' 'in gajñii¹ tóon¹ ñii²¹ jee²¹² trigo

²⁴ Joon gatyaa¹a Jesús 'e júu³ cwáain¹ lo tya' 'in tsá² do jin¹²in:

—'E tyu¹² Dios to² tsá² li la li mo gajñii¹ jaain²¹ tsañuu¹ jún² trigo tyú² 'wó² tya'a. ²⁵ Pe la 'íi²¹² cwuu²¹mo 'in tsá² do joon ga'í² jaain²¹ tsá² 'in 'eei¹ 'ii joon gajñii¹ jún² tóon¹ ñii²¹ jee²¹² trigo do joon nga¹²mo mi yuu¹³ joon. ²⁶ Joon mo gani¹³ mi¹³ trigo do joon galisá² mi¹³ tya'a ga'yee¹²¹mo joon 'e tóon¹ ñii²¹ do. ²⁷ Joon 'in tsa'leei¹³ do gangóo¹o gangasii¹³i ñi¹fii²¹²i: “Patróoin¹³, tyú²-u jún² gajñii²¹i' li 'wó² do, ¿xiialí¹ ga'yee¹²¹ tóon¹ ñii²¹ do?” ²⁸ Joon 'in ñi¹fii²¹² do gajin¹²in sii¹²¹i 'ii: “Jaain²¹ tsá² 'in 'eei¹²¹ jna gajmaa¹a 'yee¹²¹ tóon¹ ñii²¹ no”, jin¹²in. Joon 'in tsa'leei¹³ do gaunngii¹i: “¿Tí 'iin²¹²u'un wa'a tsa²¹a'a tsasé²e 'e tóon¹ ñii²¹ do?” jin¹²in. ²⁹ Pe ñi¹fii²¹²i do gajin¹²in: “Ún², jo søø²øø' tsu wana gacwotøø¹³ 'e tóon¹ ñii²¹ do 'ná¹ cwotøø¹³ jon 'e trigo do. ³⁰ Tyú²gi cwocwáain²¹ caan²¹mo ce roo²¹o. Joon ityu¹³uu to² tsa'leei¹³ tsalín² tsasee¹e jéei¹ 'e tóon¹ ñii²¹ do joon jmáa¹a la catsi¹ joon coo¹o. Joon mi yuu¹³ joon isø¹²ø 'e trigo do to¹o inuu tyiia”, jin¹² fii²¹²i —jin¹² Jesús.

Juu³ cwáain¹ tya' coon²¹ jún² mostaza

³¹ Tyaa¹a Jesús jon 'e júu³ cwáain¹ lo jin¹²in:

—'E tyu¹² Dios to² tsá² li la li coon²¹ jún² mostaza 'e gajñii¹ tsá² 'wó² tya'a. ³² Pi¹³gi jún² tya' la jee²¹² jilaa¹²¹ jún² tya' nuu²¹ pe mi nii¹³ joon cwaain²¹ fee¹gi 'mó² tya' lagi nuu²¹ catyia² ca ti la ti coon²¹ 'mó². Fee¹ 'áai¹ ca jalín² ton¹ jmáa¹a sii²i jee²¹² cwáa¹ tya'a.

Júu³ cwáain¹ tya' tyiian¹³

³³ Tyaa¹a Jesús jon 'e júu³ cwáain¹ lo jin¹²in:

—'E tyu¹² Dios to² tsá² li la li tyiian¹³ 'e gacaai¹²¹ jaain²¹ tsamí² 'ni¹ 'ii¹³ fu² 'iñi¹ joon garoon²on jilaa¹²¹.

Júu³ cwáain¹ gatyaa¹a Jesús gauntsiin¹ júu³ ga¹íi²i 'líi²¹² tsá² 'in gacwo¹o júu³ tyú² la mo jéei¹

³⁴ Jmai² coon¹³ júu³ cwáan¹mo gasíi²¹i Jesús 'in tsá² do. ³⁵ Coon¹³ la joon gauntsiin¹ júu³ tya' jaain²¹ tsá² 'in gacwo¹o júu³ tyú² tya' Dios la mo jéei¹ mo gajin²in:

Jmai² coon¹³ júu³ cwáain¹ ifo¹³oo;

ifo¹³oo júu³ 'uuin²¹ 'e si¹mo² ca mo gajmaa¹a Dios juncwii²¹.

Jmo²o Jesús tsá² júu³ 'ee 'øø¹²¹-tsi tsá² 'e cwáain¹ tya' mo jñii¹ tsá² jún² tóon¹ ñii²¹ jee²¹² trigo

³⁶ Joon Jesús ga¹íi²i júu³ tya' 'in tsá² do joon ga¹í² inuu. Joon tsá² tya'a gangatyéen¹in li tyíin¹ Jesús joon gajin²in sñi²¹i Jesús:

—Jmaa¹³ jna'a júu³, 'ee 'øø¹²¹-tsi tsá² 'e júu³ cwáain¹ 'e gatyaa²a mo jñii¹ tsá² jún² tóon¹ ñii²¹ jee²¹² trigo.

³⁷ Joon gajin²in Jesús:

—'In tsá² do 'in gajñii¹ 'e jún² trigo tyú² líi¹ Ruu²¹i Tsá², ³⁸ joon 'wó² tya'a do li ni cwoo¹³ juncwii²¹. Joon 'e jún² trigo tyú² li la líi¹ 'in tsá² jmoo¹o la to² tyu² Dios. Joon 'e jún² tya' tóon¹ ñii²¹ li la líi¹ 'in tsá² jmoo¹o la to² tyu² 'in 'líi¹³. ³⁹ Joon 'in gajñii¹ 'e jún² tya' tóon¹ ñii²¹ do 'in 'líi¹³mo 'i. Joon mo gasø¹² 'e trigo do li la li mi tyéi¹ juncwii²¹. Joon 'in tsa'leei¹³ do 'in gasø¹² 'e trigo do líi¹ la líi¹ ángeles tya' Dios. ⁴⁰ Joon la gasø¹² 'e 'in tsa'leei¹³ do 'e tóon¹ ñii²¹ gadya²a ni jí² la joon ilí² li tyéi¹ juncwii²¹. ⁴¹ 'In Ruu²¹i Tsá² ityu² to² ángeles tya'a iuncaain²¹ jileei²¹ 'in jmoo¹o 'leei²¹ tsá² coon¹³ jileei²¹ 'in ga'noo¹o tsaa² 'e 'wóo²mo 'ido fu li tyu² 'ii to². ⁴² Joon ipí²in 'in tsá² do li 'ii²¹. Joon ityi²i 'áai¹ joon cuu¹i moojóon¹on. ⁴³ Joon jileei²¹ 'in jmoo¹o la to² tyu² Dios ilijñii¹ la jñii¹ ñi¹ fu li tyu² Jmii²¹ to². Jileei²¹ 'naa' 'in nuu¹un, nuu²uu¹.

Júu³ cwáain¹ tya' cuu² si¹mo²

⁴⁴ 'E tyu² Dios to² tsá² li la li cuu² si¹mo² nu' 'wó². Joon mo gatsaa²¹a jaain²¹ tsá² 'e cuu² si¹mo² do ga'maa¹a tún¹. Galijløø¹³i 'áai¹ joon gangaa¹³i nga'nñii²i jilaa²¹ 'e sá² tya'a joon galó¹o 'e 'wó² do li taa¹³ cuu² do.

Júu³ cwáain¹ tya' perla 'e 'moo¹³ 'áai¹

⁴⁵ 'La joon jon 'e tyu² Dios to² tsá² li la líi¹ jaain²¹ tsá² 'in ló¹o 'e 'nñii²i. 'In tsá² do ngii¹ to² 'noo¹o perlas tyú². ⁴⁶ Joon mo gatsaa²¹a coon²¹ 'e tyíin¹ 'áai¹ joon tsa'nñii²i jilaa²¹ 'e sá² tya'a joon galó¹o 'e perla do.

Júu³ cwáain¹ tya' núu³

⁴⁷ 'La joon jon 'e tyu² Dios to² tsá² li la li coon²¹ núu³ 'e 'íi¹ tsá² tsi jmii²¹ joon tsataa²i jilaa²¹ nii² joo²¹ taai² jmii²¹ do. ⁴⁸ Joon mo garó¹i 'e núu³ do 'in tsá² do unron²on fu ni tsaa² joon cwa¹a in tyii¹³in 'in joo²¹ taai² jmii²¹ do. Joon 'in joo²¹ tyú¹ do taa¹i tsi motó² joon 'in joo²¹ jo tyú¹ do dyee¹³mo. ⁴⁹ La joon ilí² li tyéi¹ juncwii²¹. Joon ijalíin² 'in ángeles 'in jmáa¹a coon²¹ 'in tyú¹² coon¹³ 'in gó². ⁵⁰ Joon 'in gó² idyee¹³i li 'ii²¹ joon do-o ityi²i joon cuu¹i moojóon¹on.

Júu³ 'e tyíin¹ 'e tsáai² coon¹³ júu³ 'e tyíin¹ 'e 'múui²

⁵¹ Joon jin²in Jesús sñi²¹i tsá² tya'a:

—¿Tí 'øø¹²¹mo-'oo' jilaa²¹ 'elo?

Joon gañii¹i tsá² tya'a jin²in:

—Joon, 'øø¹²¹mo-tsii¹i.

⁵² Joon gajin² Jesús:

—Jaain²¹ tifo² tya' ley 'in gauntsáa¹ xiiala ityu² Dios to² tsá² líi¹ la líi¹ tsá² fii²¹² 'nú¹ 'in lí² tyi¹² 'e 'míi² coon¹³ 'e tsáai² jee²¹² 'e sá² tya'a. Lí²-i 'e²e 'in tifo² do tsá² 'e júu³ 'múui² joongi júu³ 'e tsáai².

Mo gangaa¹²i Jesús fuu²¹ Nazaret

⁵³ Joon mo ngayuui¹¹³ ga'íí²¹ Jesús 'e júu³ cwáain¹ lo ⁵⁴ joon gangaa¹ mo fu cwoo¹³ goo¹o. Joon do-o ga'láa² 'wii²¹² 'e² tsá² inuu cwo¹ sinagoga tya'a. Joon 'in tsá² goo¹o do ganga'goo²¹o-tsi, jin²in:

—¿Xiiafu lí' galití²¹ 'in tsañuu¹ no 'e júu³ faa²¹a? ¿Xiiala 'e galí² jmoo¹o ino milagros la no? ⁵⁵ Tsu jóon¹on tí'mó² ino joon sáa³a sii²¹ María. Joon ruu²¹mo Jacobo, coon¹³ José, coon¹³ Simón coon¹³ Judas. ⁵⁶ Joongi 'in ruu²¹i tsamí² seen²¹ jee²¹² jna' jon. ¿Xiialí' galiñii¹ jilaa²¹ 'eno?

⁵⁷ Tsu 'wii¹³ joon ga'aa¹a tsii²¹² wúu¹ tya' Jesús jo ganúu²un júu³ tya'. Pe Jesús gajin²in sii²¹ 'in tsá² do:

—Un'goo²¹o tsá² jaain²¹ 'in cwo¹ júu³ tyá² tya' Dios pe jiin¹³ tsá² goo¹o coon¹³ tsá² inuu tya'a jo un'goo²¹o 'ii.

⁵⁸ Joon jo 'ee milagros gajmaa¹a Jesús jee²¹² 'in tsá² goo¹o do tsu jo jai² galí² 'ido 'ii.

14

Mo gajúin¹ Wó³ saai¹ tsá² jmii²¹

¹ 'Yiia¹³ joon 'in tyu² to² lí sii²¹ Galilea, 'in sii²¹ Herodes, nigaliñii¹ xiiala jmoo¹o Jesús.

² Joon gasii²¹ 'in née¹ coon¹³on cwáain¹ tya' Jesús:

—Wó³ saai¹ tsá² jmii²¹ ino 'in nigajjin¹in jee²¹² 'lí²¹². 'Wii¹³ joon lí² jmáa¹a milagros do.

³ Ga'í¹-tsi Herodes la joon tsu nigataan¹³in 'nñí³ Wó³ do. Herodes iliseein²¹ tyá² coon¹³ Herodías gatyú² to² i'nñú¹ cadenas cwoo²¹o Wó³ lí 'yuu² 'nñí³. Herodes do nigacán¹mo Herodías 'in líi¹ tsamí² tya' ruu²¹i 'in sii²¹ Lí²¹². ⁴ Joon Wó³ do gasii²¹ Herodes 'e jo tíi² jmáa¹a la no.

⁵ 'Iin²¹²in Herodes jngaa¹³i Wó³ pe 'gøø²¹mo tsá². Tsu jilee²¹mo tsá² 'e ñii¹ 'e faa²¹ Wó³ cwáain¹ tya' Dios. ⁶ Joon mo gatséi¹ jiin²¹ tya' Herodes gajmaa¹a jmii²¹². Joon ga'í² jamí² Herodías gatséen¹in lí taai² tsá² lí náa¹ jmii²¹² do. Joon 'áa¹mo gati²-tsi Herodes lagi tséen¹in 'in simí² do. ⁷ Joon gajin²in ga'éé¹ Dios gasii²¹ 'in simí² do:

—Cwóo³oo doñi¹ 'ee mí²i.

⁸ Joon 'in simí² do mo ngayuui¹³ gafee²¹i sáa³a jin²in sii²¹ Herodes:

—Cwoo¹³ jna lo mootyi² Wó³ saai¹ tsá² jmii²¹ 'e 'yu² coon²¹ tsi wúun¹.

⁹ Galixuu²¹²mo-tsi Herodes pe jo lí² un'naa¹i júu³ tya'a 'e niga'éé¹ Dios lí nuu¹un 'in tsá² taai² do. Gatyú² to² 'e lí² la joon. ¹⁰ Gasii¹in tsá² gangatú² luu²¹²u Wó³ lí 'yuu² 'nñí³ do. ¹¹ Joon gacóon¹on ton²on coon²¹ tsi wúun¹ gacwo¹o 'in simí² do. Joon 'ii-gí gacwo¹o sáa³a.

¹² Joon tyalíin² 'inlíi¹³ tsá² tya' Wó³ do gacoon¹ cuerpo tya'a 'a tsa'áa¹i. Joon ngalíin²mo ngajmaa¹³a Jesús júu³ xiiala galí¹.

Mo gacwo¹o Jesús 'ñá² mil tsá² 'e dø¹

¹³ Joon mo galiñi¹ Jesús xiiala gangíi¹ Wó³ do ga'í² tsi coon²¹ barco joon gangóo¹ coon²¹ coon¹³ tsá² tya'a fu coon²¹ lí jo 'in tsá² seen²¹. Pe galiñi¹ tsá² née¹ la caain²¹ fuu²¹ náa¹ do joon ngalíin²mo ngii¹ tíi²i. ¹⁴ Joon mo gacwo¹ Jesús 'e barco do gangaa¹ tsá² fúui¹. Joon galifee¹mo-tsi 'wii²¹² tya' 'ido. Joon gaun'láa²mo tsatsaa¹³ jée¹ 'in tsá² do. ¹⁵ Joon nangó¹ xuu jnaa¹ tyalíin² tsá² tya' Jesús sii²¹ 'ii:

—Nixuu jnaa¹ lo. 'Íi² júu³ 'in tsá² no tsu jo 'in seen²¹ 'e 'ñii¹ 'e dø¹ 'ino. Sí¹³i wa tsalíin² fuu²¹ pí¹³ taa¹³ co' no 'e ló¹xu 'e dø¹.

¹⁶ Joon Jesús gajin²in:

—Jo 'ná² tsalíin² 'ino. 'Naa', cwó²xuu 'e dø¹ 'ino.

¹⁷ Joon gajin² tsá² tya'a:

—Jo 'ee 'oo²gii¹ jiin¹³ 'ñá² 'iñi¹ coon¹³ gáí¹ joo²¹ taai² jmii²¹.

¹⁸ Jesús gañii¹:

—Cwooi²duu' fu lo.

¹⁹ Joon gatyu² Jesús to² wa'a cwá² 'in tsá² fúui¹ do jee²¹² ñii²¹ do. Joon gason¹²on 'e 'ñá² 'iñi¹ do coon¹³ 'in gáí¹ joo²¹ taai² jmi²¹. Joon gajóø²⁰ fu ñu¹fú², gacwoo¹ 'maai¹² Dios. Gajmaa¹ 'no¹³ 'e 'iñi¹ do joon gacwo¹⁰ tsá² tya'a. Joon 'in tsá² tya'a do gajmaa¹ jmai¹²xu jee²¹² 'in tsá² fúui¹ do. ²⁰ Jilee²¹mo gagøø²¹⁰ joon jløø¹³mo. Joon gauncaain²¹ jilaa²¹ 'e gasáí¹gi, joon garóí¹ dyatun¹ 'motó². ²¹ Joon 'in tsá² 'in gagøø²¹⁰ do tí² 'ñá² mil jmai¹² tsañuu¹ jo si¹ii²in tsamí² coon¹³ xuui²¹².

Ngii¹ Jesús ni jmi²¹

²² Mo ngayuui¹³ joon gatyu¹² Jesús to² tsá² tya'a wa' tsalíin² li' ngoo¹³ tyíia¹ cataain²¹ do jéei¹gi lagi 'ii la 'ii²¹² 'ii¹gi júu³ 'in tsá² do. ²³ Joon mo ngayuui¹³ ga'ii¹ Jesús júu³ 'in tsá² do gasoo²¹⁰ 'ña'a coon²¹ moo¹²¹ ngafee¹³i Dios. Joon mo ga'í² núu³ do-o táain² Jesús 'ña'o. ²⁴ Joon 'e barco do tya' tsá² tya'a ngó¹ tún² tsa' ni tyíia¹ do. 'Áai¹ jnoó¹ jmi²¹ tsa¹ barco do tsu 'áai¹ 'ii¹ tyí² li' cii¹³. ²⁵ Joon niuu²¹mogí mo ngatyéen¹in Jesús li 'ii¹ barco do ngii¹ tii²⁰ ni jmi²¹ ngóo¹⁰. ²⁶ Joon mo gango¹ tsá² tya'a ngóo¹⁰on ngii¹ tii²¹ ni jmi²¹ do gafoo¹mo 'áai¹ joon ga'oo¹⁰ gajin¹²in:

—Jaain²¹ tsá² 'mootyí² 'in jó¹ no.

²⁷ Pe Jesús gajin¹²in sii¹²¹i 'in tsá² do:

—Tá² téen¹-'oo', jna-a lo; jo foo¹³naa'.

²⁸ Joon Tú³ gasii¹²¹i 'ii jin¹²in:

—Wana 'nu no, Ña'ñu¹u', tyuu¹³ to² góo³⁰⁰ ti li síin¹³u'un no.

²⁹ Joon Jesús gajin¹²in:

—Na¹ joon.

Joon tsifu-u gajngái² Tú³ li' caai²¹ barco do joon ga'láa² 'wii²¹² ngii¹ ni jmi²¹ fu li siin¹² Jesús do. ³⁰ Pe gafoo¹³mo mo gacón² cwáain¹ xiiala 'ii¹ tyí² joon ti'xu-u ganga'aa¹³i jmi²¹ do. Joon ga'oo¹⁰ gajin¹²in:

—Jmáa² tiin¹³na, Ña'ñu¹u'!

³¹ Tsifu joon gason¹²on Jesús cwoo²¹⁰ gajin¹²in sii¹²¹i 'ido:

—'Áai¹ xu jo¹ líi²u. ¿'Ee li' gacu¹²-'o'o coon¹³ jna?

³² Joon mo gangatáa¹i tsi barco do tsifu gaján¹ 'ii¹ tyí². ³³ Joon 'in tsá² taai²¹² tsi barco do gasii¹²¹i wojní¹i tyani Jesús joon gajin¹²in:

—'E la ja¹²mo, Joon¹ Dios 'nu.

Un'láai² Jesús tsatsaa¹³ fu Genesaret

³⁴ Mo gataán¹in li' ngoo¹³ cataain²¹² li roon¹ 'wó² tya' tsá² Genesaret. ³⁵ Joon mo galicwii¹in 'in tsá² néei¹ do Jesús tsifu joon ganii¹³ júu³ la caain²¹ 'in fuu²¹ joon ngajée¹i tsatsaa¹³ li tyíin¹ Jesús. ³⁶ Gamii¹i wa'a cwo¹⁰ lii¹²¹ 'ido ti' siin¹³in joon jilee¹²¹ 'in galii²¹ siin¹³ 'ido ga'láa²mo.

15

Jilaa²¹ 'e 'leei²¹ tsá²

¹ Joon gangatyéen¹in 'inlíii¹³ tsá² fariseos coon¹³ tifo¹² tya' ley li siin¹ Jesús. Jalíin² Jerusalén. Joon gaunngii¹i:

² —¿'Ee li' jo jmoo¹⁰ tsá² tyi'i la tii² 'e si¹² tya' 'lii²¹² tsacøøi¹³ tyi'? Jo untsiin¹in jiin¹³ la tiisi¹² 'e ruun¹³ tsá² cwoo²¹⁰ mo gø¹²⁰.

³ Pe Jesús do gaunngii¹i:

—Joon 'naa', ¿'ee li' jo jmoo²⁰⁰ núu¹³uu' la to² tyu¹² Dios mo jmoo²⁰⁰ la tii² 'e si¹² tyii'?

⁴ Tsu Dios gatyu¹² to² jin¹²in: “Un'goo²¹⁰ saa²¹ a ñu¹²u.” Joon gajin¹²in: “Ná¹ júun²mo jilee¹²¹ 'in faa¹²¹ 'laa¹²¹ tya' sáa³ jmii²¹.” ⁵ Pe 'naa'gii¹ fó²⁰⁰ 'e lí² sii¹²¹i tsá² sáa³ jmii²¹: “Jo lí² uncoon¹³gii 'nu tsu jilaa²¹ 'e 'oo²¹⁰⁰ nigacwo¹³⁰⁰ Dios.” ⁶ Joon wana jin¹² la joon jo 'ná¹ uncoon¹³gii sáa³ jmii²¹. Joon coon¹³ la joon tuu¹³naa' to² tyu¹² Dios lawa' jo 'e to² 'ín³gi 'e jmaa²aa' jiin¹³ la tii² 'e si¹² tyii'. ⁷ Tsá² sisii¹ 'e 'i¹-tsi la jmoo¹⁰ 'naa'! Tyú²-u gataan¹ ni

jí² cwáain¹ tyii' 'in tsá² gacwoo¹o júu³ tya' Dios la mo jéei¹ sii²¹ Isaías mo gajin²in cwáain¹ tya' Dios:

⁸ 'In tsá² lo untyú¹i jna coon¹³ 'oo²o

pe 'wíin² si'íi¹ 'a 'i¹-tsi coon¹³ jna.

⁹ Jo 'ee to² 'íi³in 'e un'goo²¹o jna².

Jilaa¹²¹ la 'ee¹e jmai¹² 'e tyu^{12u} to² tsá²-a,
jin¹² Dios.

¹⁰ Joon ga'láa² Jesús 'wii²¹² sii¹²¹ⁱ 'in tsá² néei¹ lí' co' do jin¹²in:

—Nuu^{2uu}n' joon cwo'øøi¹²¹-'oo'. ¹¹ Jilaa¹²¹ 'e to² tsá² 'oo²o jo 'leei¹²¹ tsá² coon¹³ 'e joon. 'E 'yee¹² 'oo²o tsá² 'e joon 'e 'lee¹²¹ⁱ.

¹² Joon gangatyéen¹in tsá² tya'a joon gasii¹²¹ⁱ Jesús:

—¿Tí ñí²'i, jo gatí²-tsi tsá² fariseos do júu³ tyi'i no?

¹³ Pe Jesús gajin²in sii¹²¹ⁱ 'ii:

—Jilaa¹²¹ 'mó² 'e jo gajni¹ Ñu^{13uu} 'in sø¹o la tyan¹ jmóo³. ¹⁴ Jo cuu¹¹³-'oo' coon¹³ 'in tsá² no tsu lawa tsá² tiui² 'in soon¹²¹ 'mo'u² tya' tsá² tiui² ruu¹²¹ⁱ 'ino. Wana tsá² tiui² 'mées¹ ruu¹²¹ⁱ la 'oo¹²¹ tsá² tiui² joon jee²¹² waai²¹ do xuu¹²¹ⁱ tsi too²¹.

¹⁵ Joon Tú³ do gajin²in sii¹²¹ⁱ Jesús:

—Jmaa¹¹³ jna'a júu³, ¿'ee 'øøi¹²¹-tsi tsá² 'e júu³ cwáain¹ lo?

¹⁶ Jesús-gi gajin²in:

—¿Tí jo 'øøi¹²¹-'oo' 'naa' jon? ¹⁷ ¿Tí jo 'øøi¹²¹-'oo' 'e jilaa¹²¹ 'e gøø¹²¹ tsá² tsatoo¹¹³ nu' tu¹² tsá² joon 'woo²o tún¹? ¹⁸ Pe jilaa¹²¹ 'e 'yee¹²¹ⁱ 'oo²o tsá² 'e 'i¹-tsi tsá² 'e joon. 'E joon 'e 'leei¹²¹ tsá². ¹⁹ Tsu la 'i¹-tsi tsá² la joon líi¹ joon. 'i¹-tsi tsá² 'e gó² tsu 'in gó²o 'ii. 'I jngaa¹¹³ⁱ tsá² la joon 'e ga'i¹-tsio. Fee¹²¹ⁱ tsá² tsamí² tya' tsá² xeei¹²¹ tsu ni ga'i¹-tsi la joon. 'Láa'a tsamí² coon¹³ tsañuu¹ jiiin¹¹³ la niga'i¹-tsi. La joon jon jmoo¹o tsá² 'uun²¹, faa^{121a} tsá² júu³ tajuu²¹, faa^{121a} tsá² júu³ 'atsaa²¹. ²⁰ Coon¹¹³ jilaa¹²¹ 'elo un'leei¹²¹ tsá² yaai. Pe wana gøø^{121ø} tsá² la jo mo roon¹²¹on cwoo²¹o la tii² 'e si¹² jo mo ga'lee¹²¹ⁱ.

Ja¹²mo galíi²ⁱ jaain²¹ 'yiaa²¹² tsamí² cananea Jesús

²¹ Joon gacwo'íi¹ Jesús fu do joon gangó¹ fu lí tyu¹² to² fuu²¹ Tiro coon¹¹³ fuu²¹ Sidón.

²² Joon gajó² jaain²¹ tsamí² cananea 'in néei¹ do fu lí siin¹¹³ Jesús joon ga'oo¹o jin¹²in:

—¿Ña'ñu^{1u}, Joon¹ David, fúu² cwoli²u jna! 'In 'líi¹³ 'úui² alma tya' simí² tyiaa. Joon 'áai¹ wúu¹ nigangó¹.

²³ Pe Jesús jo gañii¹ⁱ jiiin¹¹³xu. Joon tsá² tya'a gamii¹ⁱ tyaní¹ⁱ wa 'a sii¹²¹ Jesús 'in tsamí² do wa'a tsee¹ⁱ tsu líi¹ to²o mii¹¹³ jó¹ caluu lí ngalíin² do.

²⁴ Joon gajin² Jesús sii¹²¹ⁱ 'in tsamí² do:

—Dios gasii¹²¹ⁱin jna jiiin¹¹³ 'e 'naa¹³na 'in tsá² situui¹ tya' tsá² Israel.

²⁵ Pe 'in tsamí² do gangatyéen¹in lí siin¹² Jesús, gasii¹²¹ⁱ wojnii¹ⁱ tyaní¹ⁱ joon gajin²in:

—Ña'ñu^{1u}, uncoon¹¹³ jna.

²⁶ Joon Jesús gañii¹ⁱ:

—Jo tyú² wa'a tyi¹² tsá² 'iñi¹ tya' xuui²¹² cwo¹o tsii²¹.

²⁷ Pe 'in tsamí² do gajin²in:

—Jo¹o Ña'ñu^{1u}; pe ca tsii²¹ téein² nu' mesa lí²-i dø^{12ø} 'no¹³ xuu¹²¹ lí gøø^{121ø} fii²¹² 'nú¹ do.

²⁸ Joon gasii¹²¹ⁱ Jesús 'ii:

—¿'Áai¹ fee¹ jai¹² líi²u, rán³! Cwoli² jiiin¹¹³ la 'iin²¹²u'un.

Joon tsifu joon ga'láa²mo jamí¹ⁱ 'in tsamí² do.

Un'láai² Jesús fúui¹ tsatsaa¹¹³

²⁹ Gacwo'íi¹ⁱ Jesús do joon gangí¹ⁱ lí' co' tyíia¹ Galilea. Joon gasóo²o coon²¹ moo¹²¹ si¹² do joon do-o gacwoo²¹o. ³⁰ Fúu¹mo tsá² gatyalíin² lí tyíin¹ joon jée¹i tsatsaa¹¹³ 'in líi²ⁱ 'láai²

nii² jmoowúu¹. Jée¹mo tsá² jluui¹¹³, tsá² tiui² coon¹¹³ 'in jo faa^{21a}. Jée¹mo jon tsá² poo¹¹³ cwoo²¹ tii². Joon gatyéi¹ ni'i 'ido lí' 'wii²¹² tii² Jesús joon gaun'láa²mo Jesús 'ido. ³¹ 'Áai¹ ganga'goo^{21o}-tsi tsá² do mo ganí² 'in tsá² do nafaa^{121a} 'in tsá² jo mo to² faa²¹ joon 'in tsá² poo¹¹³ cwoo²¹ tii² na'láa²mo joon tsá² jluui¹¹³ tyú²-u ningii¹ joon tsá² tiui² nijnaa^{21o}. Joon ga'láa² 'wii²¹² cwoo^{1o} 'maai¹¹³ Dios tya' tsá² Israel.

Cwo^{1o} Jesús tyún² mil tsá² 'e dø^{2ø}

³² Joon gatø^{2ø} Jesús tsá² tya'a joon gajin²in sii²¹ⁱ 'ido:

—Fúu² líi²na 'in tsá² no tsu ningó¹ 'ni¹ jmi²¹² táan¹in coon¹¹³ jna lo joon jo 'e 'oo^{1o} 'e dø^{2ø}. Jo 'iin²¹²na sii¹¹³na fu tya'a la jo 'ee mo gøø^{21ø} si no xiia¹²¹ ga'woo^{121o} tya'i fu¹.

³³ Joon tsá² tya'a gajin²in:

—¿Xiiali ijíin² jna'a 'e dø^{2ø} 'in tsá² fúui¹ no tsu jo 'in tsá² taain²¹² lo?

³⁴ Joon Jesús gaunngii¹:

—¿Joo' 'iñi¹ 'oo²gii'?

Joon gani¹i:

—'Oo²gii'i dyía¹ 'iñi¹ coon¹¹³ jaain²¹ gáí¹ joo²¹ taai² jmi²¹ pi¹³.

³⁵ Joon gatyú¹² Jesús to² wa' cwá² tsá² ni 'wó². ³⁶ Joon gason¹²on 'e dyía¹ 'iñi¹ coon¹¹³ 'in joo¹²¹ taai² jmi²¹ joon gacwo^{1o} 'maai¹¹³ Dios. Joon gajmaa^{1a} 'no¹³ joon gacwo^{1o} tsá² tya'a 'e jmáa^{1a} jmai^{12xu} jee²¹² 'in tsá² do. ³⁷ Jilee²¹mo gagøø^{121ø} ca galijløø¹³mo. Joon garøø²ⁱ dyía¹ 'motó²gi 'e 'no¹³ 'e gasáai¹. ³⁸ Joon 'in gagøø¹²¹ do ti tyún² mil jmai¹² tsañuu¹ jo 'e 'ii²¹in tsamí² coon¹¹³ xuui²¹². ³⁹ Mo ngayuui¹¹³ joon ga'íi²ⁱ Jesús 'in tsá² do júu³. Ga'¹² Jesús tsi coon²¹ barco joon gangó¹ cwoo¹¹³ lí sii²¹ Magdala.

16

Tsá² fariseos coon¹¹³ tsá² saduceos mii¹ⁱ coon²¹ milagro wa jmá^{1a} Jesús tya'a

¹ Gatyalfín² 'in tsá² fariseos coon¹¹³ 'in tsá² saduceos fu lí siin¹¹³ Jesús. Joon 'e 'iin²¹²in lawa lí 'íi¹ goon²¹ lá² wa'a iteei¹²¹ Jesús gamii¹ⁱ 'in tsá² do wa jmá^{1a} coon²¹ lí² jó¹ fu ñu¹fú².

² Pe Jesús gañii¹:

—'Naa' mo jøø^{2øø} coo²¹ jníi¹ mo xuu jnáa² fó²oo': "E tyú² ijma^{1a} tsu coo²¹ jníi¹." ³ Joon mo coo²¹ jníi¹ mo 'aa²¹ fó²oo': "Gó²xu jmá^{1a} no tsu coo²¹ 'e jníi¹ roon¹on." Tsá² 'in sisii¹ 'i¹-tsi 'e jmo^{1o} 'naa'. Ñii²¹ 'naa' xiiala íl² mo coo²¹ jníi¹ mo 'áa²¹ coon¹¹³ mo xuu jnáa² pe jo ñí²ii¹ 'e 'øøi²¹-tsi 'e lí² 'e sá² nano. ⁴ Tsá² gó² coon¹¹³ tsá² 'in nigatiui² Dios 'iin²¹²in coon²¹ lí² pe jo ilisá² lí² tya'a. Ilisá²gon lí² jii¹¹³ lagi lisá² lí² tya' Jonás.

Joon gatiu²mo Jesús 'in tsá² do joon gangaa^{21o}.

Tyiaan¹³ tya' tsá² fariseos

⁵ Mo gangalfín tsá² tya' Jesús lí' ngoo¹¹³ tyíia¹ lí' ca taain²¹² do niga'iin²mo-tsi coon²¹on 'iñi¹. ⁶ Joon Jesús gajin²in sii²¹ⁱ 'ido:

—Tyán²duu' cwáain¹, un'øø¹¹³naa' yaanaa' tya' tyiaan¹³ tya' tsá² fariseos coon¹¹³ tsá² saduceos.

⁷ Joon ga'láa² tsá² tya'a do 'wii²¹² síi¹ la 'oo¹²¹ jee²¹² 'ii:

—'Wii¹¹³ jo ga'lee^{21e} 'iñi¹ 'e joon 'e jin¹² la joon.

⁸ Joon mo galili¹³ⁱ Jesús 'ee 'i¹-tsi 'ii joon gajin²in:

—Laa¹¹³ 'áai¹ xu jo¹ líi²naa'. ¿'E lí' 'i¹-'oo' 'e jo 'iñi¹ tyán²aan'? ⁹ ¿Ti jo mo ga'øø¹²¹mogi-'oo', ti jo tii¹¹³-'oo' xiiala mo gajmáa³aa tyíia³ 'a 'iñi¹ 'ñá² do jee²¹² 'ñá² mil tsañuu¹? ¿Joo' 'motó² 'no¹³ 'iñi¹ 'e gasáí¹gi? ¹⁰ ¿Ti jo tii¹¹³-'oo' mo gajmáa³aa tyíia³ 'e 'iñi¹ dyía¹ do jee²¹² tyún² mil tsá²? ¿Joo' 'motó² 'no¹³ 'e gasáí¹gi? ¹¹ 'Áai¹ jo mo ga'øøi²¹-'oo' 'e jon'on fuu²¹²uu 'naa' cwáain¹ tya' 'iñi¹ mo fuu²¹²uu 'naa' 'e un'øøi¹¹³ yaanaa' coon¹¹³ tyiaan¹³ tya' tsá² fariseos coon¹¹³ tsá² saduceos.

¹² Joon gali'øøi²¹-tsi tsá² tya' Jesús 'e jon'on cwáain¹ tya' tyiaan¹³ tya' 'iñi¹ jin¹² Jesús pe cwáain¹ tya' júu² 'ee¹ tsá² fariseos coon¹¹³ tsá² saduceos.

Jmo^{1o} Tú³ júu³ 'e Cristo Jesús

¹³ Mo gatyá¹ Jesús coon¹³ tsá² tya'a coon²¹ li tyu² to² fuu²¹ Cesarea tya' Filipino gaunngii¹ Jesús tsá² tya'a jin²in:

—¿'iin jna, Ruu²¹i Tsá², jin² tsá²?

¹⁴ Joon gañii¹ tsá² tya'a:

—'Inlíi¹³ jin²in 'e Wó³ saai¹ tsá² jmii²¹ 'nũ. 'Inlíi¹³gi jin²in 'e Elías 'nũ. Joon tsá² xeei²¹ jin²in 'e Jeremías 'nũ si jaain²¹ 'in nigacwo¹ júu³ tya' Dios la mo jéei¹ 'ee 'nũ.

¹⁵ Joon gaunngii¹ Jesús 'ii:

—'Naa', ¿'iin jna fó²oo' 'naa'?

¹⁶ Joon Simón Pedro do gajin²in:

—'Nũ-ũ Cristo 'in gasii¹in Dios. Jóon¹ Dios 'in jiiin¹ 'nũ.

¹⁷ Joon Jesús gajin²in:

—Jlø¹³mo 'nũ, Simón, jóon¹ Jonás, tsu jon' tsá² ga'e¹² 'nũ 'e júu³ lo. Pe Ñũ¹³oo 'in tyiin¹ ñũ'fú² ga'e¹² 'nũ. ¹⁸ Joon fuu²¹²uu 'nũ, 'e sii²¹ 'nũ Tú³, joon júu³ tyi'i 'e foo²¹o 'e líi¹na Cristo, 'in gasii¹in Dios, ili la li coon²¹ cuun²¹² fee¹ 'e jo jøøi²¹ tya' 'in jai² líi²i jna tsu jilee¹²¹ 'in jmoo¹o la to² tyu² Dios líi¹i la joon. Joon ca 'mó¹ jo lí² lii¹i 'e júu³ do. ¹⁹ Joon cwo¹³oo 'nũ jonñi³ tya' li tyu² Dios to² tsá². Jilaa²¹ 'e untsaa¹³u fu juncwii²¹ lo nigaliuntsaa¹²a fu ñũ'fú². Joon jilaa²¹ icwo¹²o lí² juncwii²¹ lo la joon gali² fu ñũ'fú² jon.

²⁰ Joon gatyu² Jesús to² tsá² tya'a 'e jo 'in jma¹a 'ido júu³ jiiin¹³ jaain²¹ 'e Cristo ii.

Jmoo¹o Jesús júu³ ijúun²in

²¹ Joon 'yia¹³ joon ga'láa² Jesús 'wii²¹² jmo¹²o tsá² tya'a júu³ 'e 'ná¹ tsáa¹a Jerusalén joon do-o i'e¹²e tsacøøi¹³ coon¹³ 'in tyu² to² untsá² coon¹³ tifo¹² tya' ley 'ii wúu¹. Joon ijnga¹²mo 'ido 'ii pe jiiin¹o tún¹ mi ti 'ni¹ jmii²¹². ²² Joon Tú³ do ngajée¹ li coon²¹ joon gasii²¹i Tú³ Jesús júu³ wúu¹ jin²in:

—Jo icwó² Dios 'e lí² la joon, Ña'ñũ¹ũ! Jo lí² wa' itsangii¹ 'nũ la joon!

²³ Joon gajin¹³ Jesús ní¹i joon gajin²in sii²¹i Tú³ do:

—Jeein¹³ coon¹³ jna, Satanás, tsu ijñii¹³ moo coon¹³ júu³ tyi'i. Jo 'i¹-o'la 'i¹-tsi Dios. La 'i¹-tsi tsá²-a 'i¹-o'lo.

²⁴ Joon gajin² Jesús sii²¹i tsá² tya'a:

—Wa 'iin²¹²in tsá² ngí¹ coon¹³ jna 'ná¹ tuu²¹ 'e 'i¹-tsi tya' 'ña'a, 'ná¹ tyá²a tyú² tya'a ijúun²in la ijúuin³ jna. Joon jó¹ coon¹³ jna. ²⁵ Tsu jilee¹²¹ 'in 'iin²¹²in láa¹i juncwii²¹ tya'a 'ña'a incaa²¹mo juncwii²¹ tya'a fu li 'ii²¹ pe jilee¹²¹ 'in caai²¹ juncwii²¹ tya'a 'wii¹³ jna pe intii¹³mo juncwii²¹ tya'a. ²⁶ ¿'Ee to² 'íi³ tya' tsá² wa'a li¹³i jilaa²¹ 'e sá² la tøøi² ni cwo¹³ juncwii²¹ pe caa¹mo alma tya'a? ¿'Ee coon¹³ lí² tyí² tsá² tya' alma tya'a? ²⁷ Tsu 'in Ruu²¹i Tsá² ijó¹ coon¹³ jilaa²¹ 'e 'ya²gi tya' Jmii²¹ coon¹³ ángeles tya'a joon ityí³ tya' jilee¹²¹ tsá² ti jaain²¹ ti jaain²¹ jiiin¹³ la nigajmaa¹a. ²⁸ 'E la ja¹²mo fuu²¹²uu 'naa', seein²¹ 'inlíi¹³ 'in teein² lo 'in jo ijúun²in ca mi jøø²¹ 'in Ruu²¹i Tsá² jó¹ ityu¹²u to².

17

Jesús gaunsi²¹i 'e líi¹i tyani gaai²¹ tsá² tya'a

¹ Joon mo gangíi¹ jnúu² jmii²¹² ngajéei¹ Jesús Tú³ coon¹³ Jacobo coon¹³ Wó³ ruu²¹i Jacobo do fu yu' coon²¹ moo¹²¹ ñí¹ la jee²¹² tyúuin² do. ² Joon do-o gaunsi²¹i 'e líi¹i tyani 'in tsá² do. Joon ní¹i galijii¹ la jii¹ ñi¹, siin¹³gi galitaa²¹ la taa²¹ 'yia²¹ tya' ñi¹. ³ Joon tsifu joon gangaa¹in Moisés coon¹³ Elías teen¹in tyaa¹ júu³ coon¹³ Jesús. ⁴ Joon gajin² Tú³ sii²¹i Jesús:

—Ña'ñũ¹ũ, 'i'áai¹ tyú² 'e toon²¹o'on lo! Wana 'iin²¹²u'u, jmoo²¹o'lo 'ni¹ 'nú¹ pi¹³: coon²¹ tyi'nũ, coon²¹ tya' Moisés joongi coon²¹ tya' Elías.

⁵ La jee²¹² faa¹²¹a Tú³ do gajgó¹ coon²¹ jnii¹ taa²¹ jii¹ li teein¹. Joon ganúu²un coon²¹ júu³ jee²¹² jnii¹ do 'e jin²in:

—'In lo-o yuun²¹ tyiaa 'in 'iin²¹²na, 'áa¹mo jløø¹³na 'wii¹³ tya'a. Nuu²uu' 'e jin².

⁶ Joon mo ganúu²un 'e júu³ do gafoo¹mo 'áai¹ joon gatyii²¹a li' ri'íi²in ni 'wó². ⁷ Joon Jesús gangatyéen¹in li teei¹³ tsá² tya'a joon gataan¹an cwo²¹o tya' 'ido, sii²¹i:

—Ráan²naa'; jo foo¹³naa'.

⁸ Joon mo gajóø²ø jo 'in gangaai¹gi jiiin¹³ 'ña'a Jesús siin¹²gi.

⁹ Joon mo gajgáa¹i 'e moo²¹ do ga'íi²i Jesús júu³ tsá² tya'a jin²in:

—Jo 'e fú²uu', jiiin¹³ jaain²¹, ca mi yuui¹³ jiiin¹ 'in Ruu²¹i Tsá² jee²¹² 'íi²¹².

¹⁰ Joon gaunngíi¹i tsá² tya'a:

—¿'Ee li' jin²in 'in tifo² tya' ley 'e 'ná¹ jó¹ Elías nifu?

¹¹ Jesús-gí gañii¹i:

—'E la ja²mo 'ná¹ jó¹ Elías joon 'e tyá² tyú² jilaa²¹. ¹² Pe fuu²¹²uu 'naa' 'e najó²-o Elías joon jo galicwii¹in 'in tifo² tya' ley do 'ii, li jiiin¹³ gajmaa¹a jiiin¹³ la 'iin²¹²in tya' 'ido. La joon jon i'e²e wúu¹ 'in Ruu²¹i Tsá².

¹³ Joon ga'øø²¹mo-tsi tsá² tya' Jesús 'e faa²¹a Jesús cwáain¹ tya' Wó³ saai¹ tsá² jmi²¹.

Un'láa²i Jesús jaain²¹ xuui²¹² júuin² ñii¹

¹⁴ Joon mo gatyí¹ Jesús li taai² tsá² gangatyéin¹ jaain²¹ tsá² li siin¹² Jesús joon gasii²¹i wojnii¹ tyani Jesús joon gajin²in:

¹⁵ —Jmaa²a feei¹-o'o 'wii¹³ tyiia. Fúu² cwólí²u xuui²¹² tyiia tsu júuin² ñii¹ tsu 'áai¹ wúu¹ ní²i. Cii¹³i ni jí² si tsi jmi²¹ 'ee 'láai² naa¹³. ¹⁶ Ningajée¹moo xuui²¹² tyiia fu li néei¹ tsá² tyi'i pe jo gali²i gaun'láa² ni'i lo.

¹⁷ Jesús gañii¹i:

—¿Tsá² 'in jo tsáai¹-tsi 'naa'; sicaai¹³ 'i¹-oo! ¿Tí wó²gi 'áai¹ 'ná¹ taan²¹²na coon¹³ 'naa'? ¿Tí wó²gi 'áai¹ 'ná¹ lifeei¹-tsii 'wii¹³ tyii'? Ñijeei¹duu' xuui²¹² do fu lo.

¹⁸ Joon gatyú² Jesús to² 'in 'líi¹³ 'yuui² alma tya' 'in xuui²¹² do joon ga'wó²mo. Joon tsifu joon ga'láa²mo 'in xuui²¹² do joon.

¹⁹ Joon coon²¹ li néei¹ Jesús coon²¹ la 'oo²¹ tsá² tya'a joon gaunngíi¹i tsá² tya'a:

—¿'Ee li'i jo gali²i tyí² jna'a 'in 'líi¹³ 'yuui² alma tya' 'in xuui²¹² do?

²⁰ Joon Jesús gajin²in:

—Jo gali²ii' gatyí² 'naa' 'ido tsu 'wii¹³ xu jai² líi²naa'. 'E la ja²mo fuu²¹²uu 'naa' wana jai² líi²naa', fiin¹³ coon¹³ coon²¹ 'e pii¹³, lí²-i fú²uu' 'e moo²¹ si² dó²: “Jiin¹³ lo; cwó² li' li xiia²¹.” Joon ijeen²¹mo 'e moo²¹ do. Jilaa²¹ ilí² tya' 'in jai² líi²i. ²¹ Pe 'in 'líi¹³ la no 'wó²mo jiiin¹³ wa'a faa²¹a tsá² júu³ tyú² joongi gøø²¹ tsá² tyiiañi¹.

Tí tún² naa¹³ 'e jmoo¹o Jesús júu³ ijúun²in

²² Joon mo taan²¹²in caain²¹ fu li sii²¹ Galilea gajma²a Jesús tsá² tya'a júu³ 'e tsá²-a i'níi¹ Ruu²¹i Tsá². ²³ Joon ijngaa¹³mo 'ido 'ii. Pe mi tí 'ni¹ jmi²¹² ijiin¹o tún¹. Joon 'áai¹ ga'aa¹a fa'í³ 'e ganúu²un 'e júu³ do.

Cuu² 'e ci¹ tsá² tya' cwo¹

²⁴ Joon mo gatyalíin² Jesús coon¹³ tsá² tya'a fuu²¹ Capernaum 'in tsá² 'in cón² 'laa¹³ tya' cwo¹ gafee²¹i Tú³, gaunngíi¹i:

—¿Tí jo tyí² tifo² tyii' 'laa¹³ cwo¹?

²⁵ Joon Tú³ gajin²in:

—Tyí²o 'ino.

Joon mo ga'í² Tú³ inuu tsifu gajin²in Jesús sii²¹i 'ii:

—¿'Ee 'i¹-o'o, Simón? ¿'lin tyí² 'laa¹³ tya' røøi¹³ taain²¹² juncwii²¹, ti tsá² tya'a si tsá² coon²¹ fuu²¹ 'ee?

²⁶ Joon Tú³ do gañii¹i:

—Tsá² coon²¹ fuu²¹ tyí².

Joon Jesús gajin²in sii²¹i Tú³ do:

—Wana la joon jna jo 'ná¹ cíi³ 'laa¹³ tya' cwo¹. ²⁷ Pe la coon²¹ 'e jo 'e ifaa²¹a 'in tsá² no 'laa²¹ tyi', cwó² fu tí tyí¹a cwo¹'i²i moocuu². Joon 'in joo²¹ in téen¹u'u nifu

ityii¹¹ a coon²¹ cuu² nu¹ 'oo²¹²o. Joon 'e cuu² do ilíin²mo 'e cí²i 'laa¹¹³ tyi'i coon¹¹³ tyiajna. Cwocón² tya' 'in tsá² cón² 'laa¹¹³ do.

18

Iin 'in tyiin²gi

¹ 'Yiia¹¹³ joon gangatyéen¹ in tsá² tya' Jesús fu li tyiin¹ in joon gaunngii¹:

—¿Iin 'in tyiin²gi li tyu¹² Dios to² tsá²?

² Joon gatø¹² Jesús jaain²¹ xuui²¹² 'e jmáa¹ a siin¹¹² in tuntsa' jee²¹² 'in tsá² do, ³ joon gajin² in:

—'E la ja² mo fuu²¹² uu 'naa', wa jo unsíi² naa' 'e 'i¹-'oo' joon líin² naa' la líi¹ 'in xuui²¹² no jo cwotaan² naa' fu li tyu¹² Dios to² tsá². ⁴ 'E coon¹¹³ la joon 'in tyiin² gi fu li tyu¹² Dios to² tsá² ilíin² la 'in xuui²¹² no 'in jo jmaa¹² i jloo¹³ 'ña'a. ⁵ Joon doñi¹ in 'in 'ii²¹ jaain²¹ xuui²¹² coon¹¹³ 'e sii²¹ jna la 'ino, joon 'ii²¹ mo jna jon.

'A tsaai¹¹³ i'noo¹o tsá² tsa²

⁶ 'Wa seein²¹ tsá² itilí² jmáa¹ a 'e 'noo¹o xuui²¹² 'in jo¹² líi² i jna tsa², tyú² gi tya'a wa'a jéi¹ gi 'ñú¹ u tsá² luu²¹² u coon¹¹³ coon²¹ too¹ fee¹ joon pii¹ in tsá² 'ii tsi jmi¹ ñi¹³ li 'o¹².

⁷ 'Áa¹ mo gó² 'e sá² 'e 'leei²¹ tsá² taain²¹² juncwii²¹! Joon la joon 'e 'ná¹ ilí² pe fúu² 'in tsá² 'in jmoo¹o 'e un'leei²¹ tsá² yaai.

⁸ 'Tsu 'wii¹¹³ joon wa gajmaa¹ a cwo¹o si tíi¹³ i 'ee 'lee²¹ u, cwotú¹ nu'u joon cwopí¹ nu'u li wíin². Tsu tyú² gi tyi'i 'e seen²¹ un juncwii²¹ tsá² pooi¹¹³ si tsá² jluui¹¹³ 'ee lagi cwo¹¹³o li 'ii²¹ li coo²¹ coon²¹ tøø² mo coon¹¹³ je tún² cwo¹o si jé² tún² tíi¹³ i 'ee. ⁹ Joon wa unni² i jmoo¹o 'e 'nóo²o tsa², tyii² i, pí¹ nu'u li wíin² tsu tyú² gi tyi'i 'e seen²¹ mo'o coon¹¹³ coon²¹ unni² i lagi cwo¹¹³o li 'ii²¹ li coo²¹ coon²¹ tøø² mo.

Lawa jaain²¹ joo'saa¹²¹ 'in situui¹

¹⁰ 'Jo jmaa² aa' wa' jo tsáai¹-'oo' xuui²¹² no. Tsu fuu²¹² uu 'naa', 'in ángeles tya'a taa² i tyani Nu¹³ uu 'in tyiin¹ ñu¹ fú². ¹¹ In Ruui¹²¹ Tsá² gajó² juncwii²¹ jmáa¹ a tiin¹¹³ tsá² 'in ngí² situui¹.

¹² '¿Xiiala líi² naa'? Wa' jaain²¹ tsá² 'aa¹ i coon²¹ cíein¹³ joo'saa¹²¹ joon wa gatuu¹ jaain²¹, itiu² mo 'in noventa y nueve jee²¹² moo¹²¹ joon 'e tsa'nee¹¹³ i 'in situui¹ do. ¹³ Joon wa gatsee¹²¹ i joon ilijløøi¹³ gi tya' 'in joo'saa¹²¹ gatsee¹²¹ i do lagi 'in noventa y nueve do 'in jo ituui¹ do. ¹⁴ La joon jon 'Ñú² uu', 'in tyiin¹ ñu¹ fú², jo 'iin²¹² in wa' 'e ngí² situui¹ jiiin¹¹³ jaain²¹ jee²¹² 'in xuui²¹² pi¹³.

Xiiala 'ná² jmá¹ tsá² fee¹-tsi tya' tsaruu²¹

¹⁵ 'Wa ga'láa² a ruu²¹ u tyi'i sii¹¹³ du' la 'oo²¹ gáa¹ naa' joon jmaa² a júu³ xiiala ga'láa¹ a. Joon wana gajmaa¹ a nuu¹¹³ un júu³ tyi'i joon lí¹² i 'e seen²¹ naa' tyú² coon¹¹³. ¹⁶ Pe wa jo gajmaa¹ a nuu¹¹³ un te¹² jaain²¹ gaí¹ gi tsá² 'e núu¹ un 'e síi¹³ naa' ilíi² in tsá² jmoo¹o júu³ jai¹² 'in tsá² do. ¹⁷ Joon wana jo gajmaa¹ a ruu²¹ u nuu¹¹³ un tyani 'in tsá² jmoo¹o júu³ jai¹² do joon cwojee¹ u 'in ruu²¹ u do tyani li sicaain²¹ jilee¹²¹ 'in tsa¹-tsi Dios. Joon wana jo galinuu¹¹³ un tún¹ tyani 'in tsá² fúui¹ 'in tsa¹-tsi Dios joon líi² in 'in ruu²¹ u do lawa jaain²¹ 'in jo tsa¹-tsi Dios si lawa jaain²¹ 'in cón² 'laa¹¹³ tya' 'e 'ni¹ i tsá² 'ee.

¹⁸ 'E la ja² mo fuu²¹² uu 'naa', 'e jilaa¹²¹ 'e untsaa¹¹³ naa' fu juncwii²¹ lo la joon jon 'e lí² tsaai¹¹³ fu ñu¹ fú². Joon jilaa¹²¹ 'e cwó² oo' lí² fu juncwii²¹ lo la joon ilí² fu ñu¹ fú² jon.

¹⁹ 'Fuu²¹² uu 'naa' jon, wana ti gáa¹ naa' 'in cwo² oo' júu³ ruu²¹ naa' coon¹¹³ coon²¹ júu³ tyú² 'e mí² ii', Ñu¹³ uu 'in tyiin¹ ñu¹ fú² icwo¹o 'naa' 'e gamí² ii do. ²⁰ Mo nati² fiin¹¹³ gaí¹ gaai²¹ tsá² 'in sicaain²¹ iun¹ goo²¹ o jna siin¹¹³ moo jee²¹² 'ii²¹ —jin¹² Jesús.

²¹ Joon Tú³ do gangóo¹ ngafee¹¹³ i Jesús jin¹² in:

—Ña'ñu¹ u', wa gajmaa¹ a ruu²¹ na 'e gó² tyiia ¿joo' naa¹¹³ 'ná¹ jmáa³ aa feei¹-tsii 'wii²¹² tya'a? ¿Ti ca tí² dyá¹ naa¹¹³?

²² Joon gañii¹ i Jesús:

—Jo fuu²¹²uu 'nũ ca tí² dyía¹ naa¹¹³ pe fuu²¹²uu 'nũ ca gatyía¹ setenta naa¹¹³ 'e gafuu²¹²uu 'nũ dyía¹ naa¹¹³.

Lawa jaain²¹ tsa'leei¹¹³ 'in jo gali'in²¹²in jma¹a feei¹-tsi

²³ 'Tsu 'wii¹¹³ joon 'e tyu¹ Dios to² tsá² li la líi¹i jaain²¹ róøi¹³ 'in gali'in²¹²in jmaa¹¹³a cwáain¹ tya' tsa'leei¹¹³ tya'a. ²⁴ Joon mo ga'láa² 'wii²¹² gatø¹ø 'in róøi² do tsá² tya'a joon gatyía¹ jaain²¹ 'in róøi² tya'a 'láai¹ 'áai¹. ²⁵ Joon 'in tsa'leei¹¹³ do jo 'e 'oo¹o wa'a tyí² tya'a. Joon 'in róøi¹³ do gatyu^{12u} to² tsa'leei¹¹³ tya'a wa' 'nií¹ ni 'ido coon¹¹³ 'oo² 'ido coon¹¹³ jóon¹on coon¹¹³ jilaa¹²¹ 'e sá² tya'a 'e tyí² 'e róøi² do. ²⁶ Pe 'in tsa'leei¹¹³ do gasii¹²¹i wojní¹i tyani ñi'fii²¹²i joon gamii¹i tyani 'ido 'áai¹: “Ñi'ff²i' cwolifee¹mo-'o'o 'wii²¹² tyiia joon icií³oo jilaa¹²¹ 'e róø²na tyi'i.” ²⁷ Joon ñi'fii²¹²i do galifee¹mo-tsi 'wii²¹² tya' jilaa¹²¹ 'e róøi² joon galáa²mo 'ido 'ii. ²⁸ Joon tsifu cwo'íi¹i tya' ñi'fii²¹²i do joon xu ngai^{12xu} mo gajin¹in jaain²¹ tsañuu¹ 'in niróøi^{2xu} coon²¹ tún² 'ii²¹ cuu². Joon tsifu gason¹²on luu²¹² 'ido sii¹²¹i: “jTyí² gon 'e róø²u tyiia do la no la!” ²⁹ Joon gasii¹²¹ 'in tsá² do wojní¹i tyaní¹i joon gamii¹: “Cwolifee¹mo-'o'o 'wii²¹² tyiia joon icií³oo jilaa¹²¹ 'e róø²na tyi'i.” ³⁰ Pe 'ii-gi jo galifee¹-tsi 'wii²¹² tya' 'in tsá² do. Joon gatan¹²ni'i 'ido 'nũñi¹³ ca tyí² jilaa¹²¹ 'e róøi². ³¹ Pe mo ganí²¹ 'in tsa'leei¹¹³ catyaa² do xiiala gajmaa¹ 'in tsá² do galixuu²¹²mo-tsi joon ngalíin² ngajmaa¹¹³a júu³ ñi'fii²¹²i jilaa¹²¹ 'e nigalí². ³² Joon 'in ñi'fii²¹² do gatyu^{12u} to² tsa'leei¹¹³ tya'a wa'a tsate¹ 'e 'in tsá² do. Joon mo gatyía¹ 'in tsá² do gajin¹² róøi¹³ sii¹²¹i 'ido: “jTsa'leei¹¹³ 'in gó² 'nũ! Ga'iin²moo 'e róø²u tyiia 'wii¹¹³i gamí²i tyaní³ii. ³³ Ná¹-a jon jmaa²a feei¹-'o'o 'wii²¹² tya' tsaruu¹²¹u jii¹¹³ la nigajmaa³aa feei¹-tsii 'wii²¹² tyi'i.” ³⁴ Joon gatsá² 'nii²¹-tsi ñi'fii²¹²i do tya'a 'áai¹gi. Joon gatyu^{12u} to² i'e¹² tsá² 'ido wúu¹ ca mi tyí² jilaa¹²¹ 'e róøi².

³⁵ 'La joon jon ijma¹a Ñũ¹³uu, 'in tyiin¹ ñũ'fú², coon¹¹³ 'naa' wa jo jmaa²aa' feei¹-'oo' 'wii²¹² tya' tsaruu¹²¹naa' 'e 'yaa¹²¹²-'oo' —jin¹² Jesús do.

19

'E¹²e Jesús tsá² cwáain¹ tya' mo tiui² tsá² tsamí² tya'a

¹ Mo ngayuui¹¹³ gajin¹² Jesús jilaa¹²¹ 'e júu³ lo gacwo'íi¹i li sii²¹ Galilea joon gangó¹o li roon¹on coon²¹ 'wó² li sii²¹ Judea 'e roon¹on li' ngoo¹¹³ jmií²¹ Jordán li' li 'yeei²¹ ñi¹.

² Fúu¹mo tsá² gangalíin² coon¹¹³on. Joon gaun'láa²mo Jesús 'in tsá² do.

³ Joon 'inlíi¹¹³ tsá² fariseos gangatyéen¹in li ngó¹o Jesús 'e 'iin²¹²in 'e teei¹²¹ Jesús lawa coon²¹ nilá² joon gaunngii¹i:

—jJa ilí² tiui² tsá² tsamí² tya' coon¹¹³ doñi'ee cwáain¹?

⁴ Joon gañii¹ 'ii:

—Ñí² 'naa' 'ee jin¹² júu³ tyú² tya' Dios 'e mo 'lúa² 'wii²¹² gajmee¹i Dios tsañuu¹ coon¹¹³ tsamí². ⁵ Jin¹²o jon: “Tsu 'wii¹¹³ joon itiu²mo tsá² sáa³ jmií²¹ ilicaain²¹ coon¹¹³ 'oo²o joon jee²¹² gáa¹i do ilí²in lawa jaan²¹mo.” ⁶ Joon jo líi¹gi gáa¹i jaan²¹mo galíi¹i joon. Tsa 'wii¹¹³ joon jo lí² xee¹i tsá² 'in gauncaain²¹ Dios.

⁷ Joon gaunngii¹ 'in tsá² do:

—Wa la joon, j'ee li'i gatyu^{12u} 'líi²¹² Moisés to² wa lí² cwo¹ tsá² 'oo²o coon²¹ mo'jí² 'e lí² tiui² tsá² 'ii? Joon coon¹¹³ la joon tiu²mo 'ido.

⁸ Joon gajin¹² Jesús sii¹²¹i 'in tsá² do:

—Galí²-i la joon tsu 'wii¹¹³ 'áai¹ sóo²-'oo' 'naa'. Tsa jo la joon lí² la mo 'wiin²¹². ⁹ Jna fuu²¹²uu 'naa', wana tiui² tsá² 'oo²o wa mo jo mo 'lúa¹a coon¹¹³ tsañuu¹ xeei²¹ joon cuu¹²¹i cwo²¹o coon¹¹³ jaain²¹gi tsamí² 'noo¹on tsaa² coon¹¹³ 'in tsamí² do. Joon wana cuu¹²¹i tsá² cwo²¹o coon¹¹³ jaain²¹ tsamí² 'in natiui² ñuu¹ tya'a joon 'noo¹on tsá² tsaa² 'e la joon.

¹⁰ Joon gajin¹² tsá² tya'a sii¹²¹i Jesús:

—Wana la joon jmoo¹o tsañuu¹ coon¹¹³ 'oo²o tsáai¹gi-tsi wa jo cuu¹²¹mo cwo²¹o.

¹¹ Jesús-gi gajin¹²in:

—Jo jileei¹²¹ lí² 'øøi²¹-tsi 'elo. Li jiin¹¹³ 'in nityii¹¹³ in Dios ilí² 'øøi²¹-tsi. ¹² 'Láa²mo 'ii¹¹³ 'e sá² 'e jo lí² cui¹² cwoo²¹o tsá². 'Inlíi¹¹³ jo 'íi¹in 'e cui¹² cwoo²¹o ca mi liseen²¹mo. 'Inlíi¹¹³gi tsá² jo cwó² tsá² jon cui¹² cwoo²¹o. 'Inlíi¹¹³gi tsá² jo 'iin²¹²in cui¹² cwoo²¹o tsu 'wii¹¹³ cwáain¹ tya' li tyu¹² Dios to². Jileei²¹ 'in lí² jmá¹ 'elo, cwojmaa¹a.

Uncwaa¹³ Jesús xuui²¹² tya' tsá²

¹³ Joon gangajée¹ tsá² xuui²¹² tya'a li sin¹² Jesús wa'a taan¹an Jesús cwoo²¹o tya' 'ido joon faa¹²¹a júu³ tyú². Pe tsá² tya'a ga'láa² 'wii²¹² jíi² ni'i 'in tsá² jée¹i xuui²¹² do. ¹⁴ Pe Jesús gajin¹²in:

—Cwó²duu', cwojalín² xuui²¹² no tyaní³ii joon jo untsaa¹¹³naa' tsu jiin¹¹³ 'in lí¹i la no-o tsataai² li tyu¹² Dios to².

¹⁵ Joon gataan¹an cwoo²¹o tya' 'in xuui²¹² do. Joon mo ngayuu¹¹³ joon gacwo¹¹o do.

Jaain²¹ simii¹²¹ 'in sá² cuu² tyaa¹ júu³ coon¹¹³ Jesús

¹⁶ Joon gatyá¹ jaain²¹gi tsá² 'in gaunngii¹ gajin¹²in sii¹²¹i Jesús:

—Tifo¹² tyú¹i, ¿'ee 'e tyú² 'ná¹ jmáa³aa 'e liseen²¹na tyú² coon²¹ tøøi²?

¹⁷ Jesús gajin¹²in:

—¿'Ee lí¹i fu¹²u jna 'in tyú¹i? Jaan²¹mo 'in seein²¹ 'in tyú¹i jiin¹¹³ 'ña'a Dios. Pe wana 'iin²¹²u'u liseen²¹mo'o tyú² jmaa²'a la to² tyu¹² Dios.

¹⁸ Joon gajin¹² 'in simii¹²¹ do:

—¿Noo to² tyu¹² Dios?

Joon Jesús ganii¹i:

—Jo jngá¹u'u tsá²; jo 'laa²¹²'a coon¹¹³ tsamí² tya' tsá² xeei²¹; jo jmaa²'a 'uun²¹; jo fu¹²u júu³ tajuu²¹ jiin¹¹³ jaain²¹; ¹⁹ un'goo²'o nu¹²'u coon¹¹³ saa²'a; cwoli'iin²¹²u'u tsaruu²¹'u lawa 'wo'o.

²⁰ Joon gañii¹ 'in simii¹²¹ do:

—Jilaa¹²¹ la no nigajmáa³aa jiin¹¹³ la mo xuu²¹²na. ¿'Ee 'ná¹ jmáa³gii?

²¹ Joon Jesús gajin¹²in:

—Wana 'iin²¹²u'un 'e jo 'e si'naai²¹gi 'e 'naa²¹ cwo'nii²¹²i 'e 'oo²¹²'o joon cwo¹²'o tsá² tañí² joon lisá² 'láai²gi tyi'i fu ñu¹fu². Mi yuui¹¹³ joon na¹, ngi¹²'i coon¹¹³ jna.

²² Pe mo ngayuu¹¹³ ganúu²un 'e júu³ lo gangaa¹¹³ fa'í³ 'áai¹ tsu 'áa¹mo sá² cuu² tya'a.

²³ Joon gajin¹² Jesús sii¹²¹i tsá² tya'a:

—'E la ja¹²mo fuu²¹²uu 'naa', 'áai¹ wúui¹ cwó¹i yaai tsá² sá² cuu² tyu¹²u Dios to² 'ii.

²⁴ Fuu²¹²uu 'naa' tún¹, tyan²gi to² wa'a tsa'í² jaain²¹ tsá² sá² cuu² li tyu¹² Dios to² tsá² lagi wa' ngí¹ camello coon²¹ too²¹ tya' moocuu².

²⁵ 'Áai¹ tsa'goo²¹o-tsi tsá² tya'a mo ganúu²un 'elo. Joon gaunngii¹ la 'oo¹²¹ yaai:

—¿'iin lí² tsataai² li tyu¹² Dios to² tsá²?

²⁶ Joon gajóø²i Jesús 'ii joon gajin¹²in:

—Jo lí² jmá¹a tsá² 'elo pe jilaa¹²¹ lí² jmá¹a Dios.

²⁷ Joon gajin¹² Tú³ sii¹²¹i Jesús:

—Ña'ñu¹'u, nigatuu²¹oo'o 'e 'oo²¹o'o joon nigangí²'i coon¹¹³ 'nu. ¿'Ee ilí² tyii'i?

²⁸ Joon gañii¹ Jesús:

—'E la ja¹²mo fuu²¹²uu 'naa', mi li'múui² jilaa¹²¹ 'e sá² joon 'in Ruu¹²¹i Tsá² tyíin¹ li silií²¹² tya'a coon¹¹³ jilaa¹²¹ 'e 'ya²gi tya'a joon 'naa' 'in nigangí¹ coon¹¹³ jna iní²'i dyatun¹ li silií²¹² tyii'. Joon ityú²uu to² 'in dyatun¹ poo²¹² tsá² Israel. ²⁹ La joon jon jileei²¹ 'in nigatú² 'nú¹ si nigatiui¹ ruu¹²¹i tsañuu¹ si ruu¹²¹i tsamí² 'ee si nigatiui² sáa³ jmii²¹ 'ee si tsamí² tya'a si jóon¹on 'ee si nigatú² 'wó² tya'a tsu 'wii¹¹³ jna-a; i'ii²¹mo cíein¹³ lí¹i gi joon i'ii²¹mo jon juncwii²¹ tya'a 'e taa¹²¹a coon²¹ tøø²mo. ³⁰ Pe fúu¹mo tsá² 'in seein²¹ nano 'in lí¹i nifu 'ii-i litséi¹ cñin²¹gi. Joon fúu¹mo 'in litséi¹ nano joon 'ii-i nifu cñin²¹gi —jin¹² Jesús sii¹²¹i 'in tsá² do.

20

Lawa tsa'leei¹³ 'in gajmaa¹ a to²

¹ Faa²¹gi Jesús jin¹²in:

—'E tyu¹² Dios to² li la líi¹ jaain²¹ ñi¹fii²¹² tsá² li náa¹ to². Joon mo 'aa²¹ tsáa¹ tsa'née¹i tsa'leei¹³ tya¹ 'in cún² mi¹³ wuunjøø¹³ tya'a. ² Joon jin¹²in xiiati tyí² la coon²¹ jmií²¹². Joon gasii¹in 'in tsá² do jee²¹² to² tya'a. ³ Joon la 'iin² ñú² gangó¹ li lí¹ 'moo¹³ joon gatsee¹²¹i tsá² 'in jøøi². ⁴ Joon gajin¹²in: “¿Ja cwolfiin²naa' cwojmaa²aa' to² tyiia joon icwóo³oo 'e tíi²naa'?” Joon gangaliín²mo 'in tsá² do. ⁵ Joon mo gatí² tyiiañi¹ coon¹³ la 'iin²¹ 'ni¹ ca 'loo¹ gangó¹o 'in ñi¹ do li lí¹ 'moo¹³ do 'náa²i tsa'leei¹³ tya'a. ⁶ Joon la 'iin² 'ná² ca'loo¹ gatsee¹²¹i 'inlíi¹³ 'in jøøi², joon gajin¹²in: “¿'Ee lí¹ née¹³naa' lo tøøi² jmií²¹² jo 'ee to² jmoo²oo'?” ⁷ 'Ido-gi gañii¹i: “Tsü jo 'iin²¹²mo galí² 'neei²¹ jna'a 'e jmoo²¹o'o to².” Joon gajin¹² in ñi¹ do: “Cwolfiin²naa' cwojmaa²aa' to² 'wó² tyiia joon icíi³ii 'lee¹³naa' jii¹³ la gatíi².” ⁸ Joon la xuu jnaa² gatyü¹² ñi¹ do to² tsa'leei¹³ tya'a 'in tyu¹² to² gajin¹²in: “Cwote²du' tsa'leei¹³ do joon cwo¹o 'leei¹³, joon 'lää² 'wii²¹² cwo¹o 'leei¹³ 'in ngataai² li tséi¹ do. Joon 'in ngataai² jee²¹² to² nifu cwo¹o 'leei¹³ li gatséi¹.” ⁹ Joon 'in ngataai² jee²¹² to² la 'iin² 'ná² ca'loo¹ ga'ii²¹mo 'lee¹³i tya' la tøøi² jmií²¹². ¹⁰ Joon mo ga'ii²¹i 'in ngataai² nifu do 'lee¹³i líi²i i'ii²¹ 'lái²gi 'lee¹³i lagi 'in ngataai² ca'loo¹ do. Pe xu joon coon²¹ røø² ga'ii²¹i 'lee¹³i coon¹³ 'ido. ¹¹ Joon mo ga'ii²¹i 'e 'leei¹³ do ga'lää² 'wii²¹² jo cwo¹o júu³ ruu²¹i coon¹³ ñi¹fii²¹²i do ¹² jin¹²in: “'In gacwoliín² li tséi¹ røø² ga'ii¹³na'a 'lee¹³na'a coon¹³ 'ido joongi coon²¹ hora gajmaa¹ 'ido to² joon jna'gii¹ tøøi² jmií²¹² taan²a'an jee²¹² 'yiaa²¹.” ¹³ Pe 'in tsá² fii²¹² do gañii¹i jin¹²in sii¹²¹i jaain²¹ 'in tsá² do: “Tsaru¹u', jo jmóo³oo 'e gó² tyi'naa'. ¿Ti jo gajmoo²¹o' júu³ xiiati 'e 'lé¹³u tya' coon²¹ jmií²¹²? ¹⁴ Con¹²on jii¹³ 'lé¹³u 'e gatíi²u joon cweei¹². Iin²¹²na cwo¹³oo 'in ngataai² jee²¹² to² li tséi¹ do jii¹³ la cwo¹³oo 'nñ. ¹⁵ Lí²-i tyu¹³uu to² cúu³uu jii¹³ la 'iin²¹²na. ¿Ti ga'aa²¹²a tsiwúu¹ tsü tsá² tyú¹mo jna? ¹⁶ La joon lí¹, 'in li tséi¹ 'ii 'in nifu, joon 'in nifu 'ii 'in lí¹ tyéi¹. Tsü itø¹²ø Dios fúui¹ tsá² pe xuu 'in gacwai¹² jmáa¹.”

Xiiaqi tún¹ jmo¹o Jesús tsá² tya'a júu³ ijúun²in

¹⁷ Mo ngó¹ Jesús fu Jerusalén 'yúu²i fu¹ joon gajée¹i coon¹²¹ ji dyatúuin² tsá² tya'a joon gajin¹²in:

¹⁸ —Tyán²duu' cwáain¹. 'E ningalii²¹i lo fu Jerusalén. Joon do-o i'nií¹ tsá² 'in Ruui¹²¹ Tsá² ja'cwoó²¹o 'in tyu¹² to² untsá² coon¹³ 'in tifo¹² tya' ley. Joon ityu¹² to² ijúun²in 'ido. ¹⁹ Joon ijaan¹³mo 'ido tya' tsá² jo seein²¹ Israel, joon iungøø¹ni'i 'ido, ipoo¹ni'i joongi itéen¹in tsaá¹² crúu¹³. Pe mi ti jmií²¹² 'ni¹ ijiin¹o tún¹ jee²¹² 'líi²¹².

Mii¹í sáa³ Jacobo coon¹³ Wó³ jmií¹aa²¹²

²⁰ Joon gangatyéen¹in Jacobo jóon¹ Zebedeo coon¹³ ruu¹²¹i Wó³ coon¹³ sáa³ a fu lí siin¹³ Jesús joon gaun'goo²¹o Jesús tsü sáa³ Jacobo coon¹³ Wó³ gali'iin²¹²in mii¹i jmií¹aa²¹². ²¹ Joon gaunngii¹i Jesús 'ii:

—¿'E 'iin²¹²u'un jmáa³aa tyi'i?

Joon sáa³ 'ido gajin¹²in:

—Mi tyé¹u'u lí tyu¹²u to² joon cwo¹²o cwáa² 'in yuun²¹ tyiia gái² lo, jaain²¹ lí' cwoó¹o tsáa¹ jaain²¹gi lí' cwoó¹o tooin²¹².

²² Pe Jesús gañii¹i:

—Jo ñí² 'naa' 'ee mí²ii'. ¿Ti lí² taa²¹aa' moo²oo' wúu¹ la wúu¹ imóo³ jna? Joon, ¿ti lí² ijúun²naa' la ijúuin² jna?

'li-gi gajin¹²in:

—Lí²-i.

²³ Joon gajin¹² Jesús sii¹²¹i 'ii:

—Ja²mo, imoo²oo' wúu¹ la wúu¹ imóo³ jna joon ijúun²naa' la ijúuin² jna pe jo tíi²na cwóo³oo ní²ii' jaan²¹naa' lí' cwóo³oo tsáa¹ jaain²¹gi lí' cwóo³oo tooin²¹². 'E joon 'e tya' tsá² 'in nigatyá¹a Ña¹³uu tyú².

²⁴ Joon mo ganúu²un 'in dyéi¹ tsá² tya'a catyaa² do gatsá² 'nii²¹-tsi tya' 'in gáí¹ ruu²¹i do. ²⁵ Pe Jesús gatø¹²ø 'ii gajin¹²in:

—Jiin¹³ la ñí² 'naa', 'in tsá² tyu¹² to² juncwii²¹ tyu¹²u to² 'ii²¹, joon 'in tsá² 'in tyu¹² to² 'in tyiin² jee²¹² 'in tyu¹² to² do gøø¹¹³gi to² tyu¹²u. ²⁶ Pe jo lí² la joon jee²¹² 'naa'. Tsu 'in 'iin²¹²in jmá¹ feei¹gi jee²¹² 'naa', 'ii 'ná¹ unjii²in 'in catyaa²gi. ²⁷ Joon 'in 'iin²¹²in líi²in nifu 'ná¹ jmá¹ la to² 'e tyu¹² 'in catyaa²gi do. ²⁸ Tsu jna-a, 'in Ruu²¹na Tsá², jo gagoo²¹²oo 'e unjii²in tsá² jna pe gagoo²¹²oo wa'a unjii³na tsá². Gagoo²¹²oo 'e cwó³oo juncwii²¹ tyiia la wa' 'e 'laa¹³ ilí² tiin¹³ tsá² fúu¹.

Un'laa²i Jesús gáí¹ tsá² tiui²

²⁹ Joon mo gacwo¹íi¹ Jesús fuu²¹ Jericó do fúu¹mo tsá² ngalín² coon¹³ Jesús. ³⁰ Joon lí' caai²¹ fu¹ lí' ngó¹o Jesús néei¹ gáí¹ tsá² tiui². Joon mo galili¹³i ingíi¹ Jesús lí' née¹i do joon ga'oo¹o jin¹²in:

—jÑa'ñu¹u', Joon¹ 'líi²¹² David, fúu² cwolii¹u jna'a!

³¹ 'In tsá² 'in ngalín² do sii¹²¹i 'ido wa'a jo to²o líi¹ 'ido mii¹³. Pe xu joon lí¹ líi¹gi tá² ga'oo¹o jin¹²in:

—jÑa'ñu¹u', Joon¹ 'líi²¹² David, fúu² cwolii¹u jna'a!

³² Joon Jesús gajaan¹an lí' ngó¹ joon gatø¹²ø 'in tsá² tiui² do joon gaunngíi¹i:

—¿'Ee 'iin²¹²naa' ijmáa³aa tyii'?

³³ Joon gañii¹i 'ido:

—jÑa'ñu¹u', 'e 'iin²¹²na'a jó²ø!

³⁴ Joon fúu² galíi²i Jesús 'ii, joon ga'lii²¹i unní¹ 'ido. Tsifu joon galí¹ jó²ø 'in tsá² tiui² do joon ngalín²mo coon¹³ Jesús.

21

Mo ga'í²i Jesús Jerusalén

¹ Joon mo xu 'ná¹gi tyía¹ Jesús fuu²¹ Jerusalén, joon gatyalín² coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Betfagé, fuu²¹ náa¹ caai²¹ moo¹²¹ sii²¹ Olivos. ² Joon Jesús gatyu¹²u to² gáí¹ tsá² tya'a jin¹²in:

—Cwolín²naa' 'e fuu²¹ pi¹³ náa¹ tyani no. Joon do-o ityee¹³naa' jaain²¹ bu¹³ 'yiaa²¹² si'ñúu¹i coon¹³ yuun²¹ tya'a. Joon sii¹³ii' 'nii²¹² tya'a joon jøø²¹²naa' fu lo. ³ Wa' 'in sii¹²¹i 'naa' cwáain¹ tya' bu¹³ do joon fú²uu': “Ña'ñu¹oo'o 'né¹ ni'i 'inlo joon nacun'un jajaa²¹²na'a.”

⁴ Joon la lo galí¹ 'e gatsín¹ júu³ gataan¹an ni mo'jí² jaain²¹ 'in gacwo¹o júu³ tya' Dios la mo jéi¹ 'e jin¹²:

⁵ Síi¹³ii' 'e fuu²¹ do sii²¹ Sión:
“Jøø²øø', Róøi¹³ tyii' jó¹ lawa
tsá² 'wóí¹ tyíin¹in jaain²¹ bu¹³,
jaain²¹ bu¹³ xuui²¹², 'in líi¹i jón¹on
jaain²¹ joo'núu³ tyaan¹ laa²¹².”

⁶ Joon 'in tsá² tya' Jesús do ngalín²mo ngajmaa¹a la to² tyu¹² Jesús. ⁷ Ngatee¹e bu¹³ do joon gaunfuu¹u siin¹³in moo¹wó¹o bu¹³ do. Joon gacwó² Jesús 'in bu¹³ do. ⁸ Joon 'in tsá² fúu¹ do ganii¹²¹i siin¹³in tya'i fu¹ lí' ngó¹ Jesús. Joon 'inlíi¹³ gatyu¹²u nii²¹² moo²¹ joon gatyaa¹a tya'i fu¹. ⁹ Joon 'in tsá² 'in ngalín² nifu lagi 'in jalín² lí' caluu 'oo¹o jin¹²in:

—jCwoseein²¹ Joon¹ 'líi²¹² róøi¹³ David wóo²! jIn cwa¹³mo 'i 'in jó¹ coon¹³ 'e sii²¹ Ña'ñu¹u'! jUn'goo²¹oo' Dios!

¹⁰ Joon mo ga'í² Jesús fuu²¹ Jerusalén joon ganáa¹ 'goo²¹ 'áai¹ joon fúu¹mo gaunngíi¹ gajin¹²in:

—¿'iin-gi 'ino?

¹¹ Joon tsá² gañii¹i:

—Jaain²¹ tsá² 'in cwo¹ júu³ tya' Dios 'in sii²¹ Jesús 'ino. 'In jó¹ fuu²¹ Nazaret 'e náa¹ li sii²¹ Galilea no.

Ga'woo²¹mo Jesús tsá² 'in taai² inuu cwo¹ fee¹ do 'e tyaan¹ 'e 'nii¹ 'e 'ló² tsá²

¹² Mo ngayuui¹³ joon ga'í² Jesús inuu cwo¹ fee¹ tya' Dios sii²¹ do. Joon ga'ó¹²mo jileei²¹ 'in taai² do fu caluu. Lagi 'in taai² ló¹ do la joon jon 'in taai² 'nii¹ ga'ó¹²mo. Gajiin²¹ Jesús mesa li taa¹³ cuu² tya' tsá² 'in unsi²¹ cuu² tya' tsá². Gajiin²¹mo jon 'mosí¹³ li néei¹ 'in 'nii¹ maa²¹². ¹³ Joon gajin¹² Jesús sii²¹ 'ido:

—Ni jí² tya' Dios jin¹²in: “E 'nú³uu lo iunsii²¹ tsá² coon²¹ li faa¹²¹a tsá² júu³ tyú²”, pe 'naa' nigajmaa^{2aa} lo lawa coon²¹ too²¹ li taai²¹² 'uun²¹.

¹⁴ Joon tsi inuu cwo¹ do gangatyéen¹in 'inlíi¹³ tsá² tiui² coon¹³ 'inlíi¹³ tsá² jluui¹³ li siin²¹ Jesús joon gaun'láa²mo Jesús 'ido. ¹⁵ Taai² jon inuu cwo¹ do 'inlíi¹³ xuui²¹² 'in ga'oo¹o gajin¹²in: “¿Cwoseein²¹ Jóon¹ 'líi²¹² róøi¹³ David wóo²¹!” Joon mo ganí² 'in tsá² tyú¹² to² tya' untsá² coon¹³ 'in tifo¹² tya' ley jilaa²¹ milagro gajmaa^{1a} Jesús joon mo ganúu²un 'e 'oo¹o 'in xuui²¹² do gatsá² 'nii²¹-tsi. ¹⁶ Joon gajin¹²in gasii¹²¹ Jesús:

—¿Ti jo nuu²un 'ee 'e jin¹² 'in xuui²¹² no?

Joon gañii¹ Jesús:

—Núu³oo. ¿Ti jo mo gauntsaa¹³naa' 'ee 'e jin¹² jí² tya' Dios cwáain¹ tya' 'elo? Jin¹²o la no:

'E 'øø¹ xuui²¹² coon¹³ yuun²¹ pi¹³ iuntyú¹ jna-a joon.

¹⁷ Joon gacwo¹ 'ii¹o do, gatúu²mo 'in tsá² do joon gangó¹ coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Betania. Joon do-o gajaan¹an canúu¹.

Íi² Jesús tsiifú² tya' 'mó² cwarí³

¹⁸ Mo gajná² joon gacii¹³ Jesús fu Jerusalén joon gatsá² un'aa²¹²i. ¹⁹ Joon gango¹o si¹² li' caai²¹ fu¹ coon²¹ 'mó² cwarí³. Joon gangatyéen¹in co' li si¹²i pe jo 'e gatsaa^{121a} jiiin¹³ coon²¹ 'oofuu²¹ tya'a. Jmaai¹² mo¹²o tsí². Joon Jesús gajin¹²in sii²¹ 'e 'mó² cwarí³ do:

—jiiin¹³ coon²¹ naa¹³ jo 'ee 'oofuu²¹ 'íi¹gi 'nu!

Joon tsifu joon lityuun²¹ 'e 'mó² cwarí³ do. ²⁰ Joon mo ganí¹i tsá² tya' Jesús 'elo ganga'goo²¹o-tsi 'áai¹ joon gajin¹²in:

—jLaa¹³ líi¹ jmoonno galityuun²¹ 'e 'mó² cwarí³ no!

²¹ Joon gajin¹² Jesús:

—'E la ja¹²mo fuu²¹²uu 'naa', wana jo¹¹ líi²naa' joon jo tóin¹ júu³ tyii' líi¹gi lijmaa^{2aa} lagi jmaa^{212aa} tya' 'e 'mó² cwarí³ no. Lí²-i fú²uu' 'e moo¹²¹ si¹² do: “Jiin¹³ lo, cwó², cwoté²u'u tsi jmi'ñi¹³”, joon la joon ilí². ²² Joon jilaa²¹ imí²¹¹ coon¹³ júu³ tyú² tyii' i'ii¹³naa' wa jo¹² líi²naa'.

To² 'oo¹o Jesús

²³ Joon ga'í² Jesús inuu cwo¹ fee¹ do joon la 'ii²¹² siin¹²¹ 'e¹²e tsá² joon gangatyéen¹in 'in tyú¹² to² tya' untsá² coon¹³ 'in tsacøøi¹³ tya' tsá² Israel joon gaunngii¹i:

—¿'Ee to² 'oo²¹o 'e jmoo²¹o la no? ¿'iin gacwo¹o 'e to² no?

²⁴ Joon Jesús gañii¹i:

—Joongi iunngii³duu 'naa' joon wana ñí²ii' la joon jon jna ifuu²¹²uu 'naa' 'iin gacwo¹o to² jmóo³oo. ²⁵ ¿'iin gatyú¹² to² saa¹i Wó³ tsá² jmi²¹? ¿Ti Dios 'e wa tsá² 'ee?

Pe 'in tsá² jo cwo¹o júu³ la 'oo¹²¹ ruu¹²¹i jin¹²in:

—Wana fá^{2a} Dios gatyú¹² to² 'in Wó³ do ijin¹² 'ino: “¿'Ee li' jo gajo¹ galíi²naa' júu³ tya' 'ido?” ²⁶ Joon wana fá^{2a} 'e tsá²-a gatyú¹ to² Wó³ do ijme¹mo tsá² jna' tsu jilee¹²¹mo tsá² líi²i 'e faa^{121a} Wó³ do cwáain¹ tya' Dios.

²⁷ Tsu 'wii¹³ joon gasii¹²¹ 'in tsá² do Jesús jin¹²in:

—Jo né² jna'a.

Joon gajin¹² Jesús:

—La² joon jon jna jo fuu²¹²uu 'naa' 'in gacwo¹o jna to² 'e 'óo³oo.

Lawa jaain²¹ tsá² 'in seein²¹ gáí¹ jóon¹on

²⁸ Joon Jesús gasí¹²¹ 'in tsá² do jin²in:

—¿'Ee 'i¹-'oo'? Galiseein²¹ jaain²¹ tsá² 'in seein²¹ gáí¹ jóon¹on. Joon gajin¹²in síi¹²¹ 'in jaain²¹ do: “Y^{uun}²¹ tyi¹, cwoo²o cwocun²un mí¹³ wuunjøø¹³ tyiia no.” ²⁹ Joon 'in jóon¹ do gañii¹: “Jo ní³ jna.” Pe mo li ciin²¹gixu gajoo¹²¹o-tsi joon gango¹-o, ngajmaa²¹a to². ³⁰ Joon gangó¹o jmii²¹ do ngajøø² 'in jaain²¹ dogi. Joon la do-o gajin¹²in. Joon 'in jaain²¹ do gajin¹²in: “Tyú²-u, ñu¹³, ní³oo.” Pe jo gangó¹o. ¿'Ee 'i¹-'oo'? ³¹ ¿'iin jee²¹² 'in gáí¹ do gajmaa¹a la 'iin²¹²in jmii²¹ do?

Joon gañii¹ 'in tsá² do:

—'In nifu do-o.

Joon gajin¹²in Jesús:

—'E la ja²mo fuu²¹²uu 'naa', 'in tsá² 'in cón² 'laa¹¹³ 'e 'nii¹ tsá² coon¹¹³ 'in 'yiiatsangó¹ itsataa² li tyu¹² Dios to² jéei¹gi lagi 'naa'. ³² Tsu Wó³ saai¹ tsá² jmii²¹ gajó² gajma¹ 'naa' júu³ xiiala 'ná¹ taan²¹²naa' joon jo gajo¹ galí²naa'. Pe 'in tsá² 'in cón² 'laa¹¹³ 'e 'nii¹ tsá² coon¹¹³ 'in 'yiiatsangó¹ jo¹o galí²i. Pe 'naa' fiin¹¹³ gañi²oo' 'elo jo gajoo²¹-'oo' wa' jai¹² líi²naa' —jin¹² Jesús.

Lawa 'in líi¹ tsa'leei¹¹³ 'in gó²

³³ —Núu²duu' coon²¹gi júu³ —gajin¹² Jesús— lawa jaain²¹ tsá² fii²¹² 'wó² 'in gajñi¹ wuunjøø¹³ jee²¹² 'wó² tya'a joon gajmaa¹¹³a coon²¹ 'yá² la caain²¹ ti' tyiia²¹ tya'a. Joon gajmaa¹¹³a coon²¹ li niui² mí¹³ wuunjøø¹³ do. Gajmaa¹¹³o jon coon²¹ po' ñii¹ i'á¹a 'wó² do.

'Mo ngayuu¹¹³ joon gacwo¹o tsá² iní² do. Joon gangó¹o coon²¹ cwoo¹¹³ li wíin². ³⁴ Joon mo gatí² liroo²¹ mí¹³ wuunjøø¹³ do 'in fii²¹² 'wó² do gasii²¹in jaain²¹ gaí¹ tsa'leei¹¹³ tya'a wa tsatyíin²an 'e tyáa¹ 'e gatí²i 'e garoo²¹ 'wó² do. ³⁵ Pe 'in tsá² taain²¹² ní² do gasan¹²mo 'in tsa'leei¹¹³ 'in gatyalín² do, jaain²¹ gapoo²¹i, jaain²¹gi gajngaa¹¹³mo, joon gatyuu¹¹³i cuun²¹² 'in jaain²¹gi do. ³⁶ 'In fii²¹² 'wó² do gasiin²¹gi tsa'leei¹¹³ tya'a fúu¹gi pe la do-o tún¹ gajmaa¹a 'in ní² 'wó² do.

³⁷ 'Joon li gatséi¹ gasii²¹in jóon¹on ga¹i¹-tsi: “Fowa ili'gii¹²¹mo y^{uun}²¹ tyiia”, líi²i. ³⁸ Pe mo gangaa¹i jóon² 'in tsá² fii²¹² 'wó² do 'in gatyí¹a do gasí²i la 'oo²¹ 'ii: “'Ino-o 'in lí² tya'a 'e 'wó² no, joon wa jngaa¹¹²mo' 'ino joon ilí² tyi' 'e 'wó² no.” ³⁹ La joon gasaan²¹mo 'ido, joon gapii²in lí¹ co' 'yá² do joon gajngaa¹¹²mo.

⁴⁰ Joon gaunngí¹ Jesús 'in tsá² tein²¹ co' li siin¹¹²in do jin¹²in:

—Mi tyá¹ 'in fii²¹² 'wó² do, ¿'ee ijmáa¹a tya' 'in tsá² taain²¹² 'wó² tya'a do líi²naa'?

⁴¹ Joon gañii¹ 'in tsá² do:

—'Ijngaa¹¹²mo 'in tsá² gó² do jo 'ee fúu² líi²gi 'ido. Joon icwo¹o tsá² xee²¹mo 'e 'wó² do joon 'in tsá² do ityáa¹ cwoo²¹o 'in fii²¹² 'wó² do ití²i 'e garoo²¹ do.

⁴² Joon gajin¹² Jesús síi¹²¹ 'in tsá² do:

'Naa' niganuu²uun¹ júu³ tya' Dios 'e jin¹²in:

'E cuun²¹² 'e gadya¹²a 'in tsá² jmoo¹¹³o 'nú¹ lí¹ caai²¹ lawa jo 'ee²¹² to² 'í³.

'E cuun²¹² joon galí¹ cuun²¹² nifu.

Gajmaa¹a Ña'ñu¹¹ 'elo.

Joon ganga'goo²¹-tsi tsá² 'áai¹ 'in gani² 'elo.

⁴³ Wii¹¹³ joon fuu²¹²uu 'naa', jo ityu¹²gi Dios to² 'naa' joon ityu¹² to² tsá² xee¹²¹ 'in lí² jmá¹a jii¹¹³ la to² tyu¹² do. ⁴⁴ Joon cwáain¹ tya' 'e cuun²¹² nifu do, doñi¹in 'in cii¹² ni cuun²¹² do ilituu¹¹³ 'ii coonti joon wana 'iin gatsiin¹in 'e cuun²¹² do joon lí² fu² 'ii coonti.

⁴⁵ Joon mo ganúu²un 'in tsá² tyu¹² to² tya' untsá² coon¹¹³ 'in tsá² fariseos do 'e júu³ cwáain¹ gatyaa¹ Jesús do galili¹³o 'e faa¹²¹a 'wii¹¹³ tya' 'ii-o. ⁴⁶ Gali'in²¹²in 'e teen¹¹³mo 'ido pe gøø²¹mo tsá² tsu 'in tsá² do 'i¹-tsi 'e Jesús do faa¹²¹a cwáain¹ tya' Dios.

22

Júu³ cwáain¹ tya¹ mo cui² cwoo²¹ tsá²

¹ Joon ga'láa² Jesús 'wii²¹² 'e tyaa¹ jmai² júu³ cwáain¹ tya¹ 'in tsá² do gajin²in:

² —'E tyu² Dios to² tsá² li la li mo gajmaa¹a jaain²¹ róøi¹³ jmi²¹² mo gacui² cwoo²¹ jóon¹on. ³ 'In róøi¹³ do gasii²¹in tsa'leei¹³ tya'a wa'a tsate²e 'in tsá² nigatø²ø itsalíin² jmi²¹² do. Pe 'in tsá² nigatø²ø do jo 'iin²¹²in tsalíin². ⁴ Joon gasii²¹in 'in xeei²¹gi tún¹ tsa'leei¹³ tya'a joon gasii²¹i 'ido: “Cwosii¹³duu¹ 'in tsá² nigatø²ø do, niná¹ tyú² 'uunñi² tyiia no. Nigajúin¹ joo'tsáa² coon¹³ 'in catyaa² 'in 'ooiin¹³. Joon jilaa²¹ niná¹ tyú² tya'a jin²in fu²u. Cwolíin²moo¹ li ná¹ jmi²¹² do.” ⁵ Pe 'in tsá² do jo gaunjíi²i tún¹. Jaain²¹ jee²¹² 'in tsá² jo gangalíin² li ná¹ jmi²¹² do gangó¹o ngajøø²ø 'wó² tya'a. Jaain²¹gi gangó¹o nga'nii¹xu 'e 'oo¹o. ⁶ 'Inlíi¹³gi gajmee²¹mo 'in tsa'leei¹³ tya' róøi¹³ 'in gangate² 'ii ce gajngaa¹²mo 'ido. ⁷ Joon 'in róøi¹³ do gatí² 'nii²¹-tsi joon gatyu²u to² 'láa² tya'a wa tsalíin² tsajngaa¹²mo 'in tsá² do 'in gajngaa¹² tsa'leei¹³ tya'a joon i'úi¹ jí² goo¹o 'ido. ⁸ Mo ngayuu¹³ joon 'in róøi¹³ do gasii²¹i tsa'leei¹³ tya'a jin²in: “Jilaa²¹ niná¹ tyú² tya' icwui² cwoo²¹ xuui²¹² tyiia pe jo tíi²i jalíin² 'in nigatøø²ø' do. ⁹ Cwolíin²naa' jon fu la caain²¹ tyuu¹³ jee²¹² 'nú¹ joon tóøø² doñi'iin tsá² 'in máa¹³naa' ijalíin² li tí² jmi²¹² lo.” ¹⁰ Joon ngalíin²mo 'in tsa'leei¹³ do jee²¹² 'nú¹ do joon galicaain²¹ jilei²¹ tsá² 'in gatsee²¹i 'in tyú¹ coon¹³ 'in gó². Joon coon¹³ la joon garó¹i inuu tya' 'in róøi¹³ do.

¹¹ 'Joon 'in róøi¹³ do ga'í² inuu li nataai²¹² 'in tsá² gatø²ø do. Joon gangaa¹i jaain²¹ tsañuu¹ 'in jo tyi² 'mi² 'a la tyi² tsá² 'in taai²¹² li cui² cwoo²¹ tsá². ¹² Joon gajin²in sii²¹i 'ido: “Tсарu¹'u, ¿'ee li jo tyii¹³i 'mi² 'e la tyi² 'in catyaa² no?” Joon 'in tsá² do gajaan¹an tii². ¹³ Joon 'in róøi¹³ do gatyu² to² tsa'leei¹³ tya'a jin²in: “Cwo'nuu²uu¹ cwoo²¹ tíi² 'ino joon cwopíin¹naa' fu caluu li nuu²¹.” Do-o ityi²i tsá² joon icuu²¹i moojóon¹on. ¹⁴ Tsu itø²ø Dios fúu¹mo tsá² pe xuu 'in cwai¹³ jee²¹² do-o jmáa¹a.

Unngii¹ tsá² Jesús cwáain¹ tya¹ cuu² cí¹ tsá² tya¹ tsa'a to² tyíin¹ Roma

¹⁵ Joon 'in tsá² fariseos gasii²¹i la 'oo²¹ yaai xiiala lí² 'nii²i Jesús coon¹³ júu³ tya'a. ¹⁶ To² joon gasii²¹in tsá² fariseos 'inlíi¹³ tsá² tya'a caan²¹mo coon¹³ 'inlíi¹³ tsá² tya' Herodes 'e sii²¹i Jesús, joon gajin²in:

—Tifo², né³oo¹o 'e fo²o jmai² 'e la jai². Joon 'e²e tsá² fu¹ tya' Dios la jai² jo 'ee unjii²i jilaa²¹ 'e faa²¹a tsá². Tsu jo jmoo²¹o 'ii²¹ jiiin¹³ la 'i¹-tsi tsá². ¹⁷ Sii¹³ jna'a, ¿tí² tyú² wa tyí² tsá² cuu² tya' 'in tsa'a to² tyíin¹ Roma 'owa jo tyí² tsá² 'ee?

¹⁸ Pe Jesús ñi¹o 'ee 'e gó² 'i¹-tsi 'in tsá² do joon gajin²in:

—Tsá² 'in sisíi²i 'e 'i¹-tsi 'e jmoo¹o 'naa'. ¿'Ee li 'iin²¹²naa' tøø¹³naa' jna nilá²?

¹⁹ 'Ee¹³duu¹ jna coon²¹ cuu² 'e cí²i tya' róøi¹³ do.

Joon gacwo¹¹o coon²¹ cuu² yuu²¹. ²⁰ Mo ganí²i Jesús 'e cuu² do gaunngii¹i:

—¿'iin ni² 'e toon¹on ni cuu² lo? Joon, ¿'iingí coon¹³ 'e toon¹on 'e sii²¹ ni cuu² lo?

²¹ Joon 'in tsá² do gañii¹i:

—Ni² 'in tyu² to² do-o no.

Joon gajin² Jesús:

—Cwoo²oo' jon 'in tyu² to² Roma jiiin¹³ 'e gatíi²i, la joon jon cwoo²oo' jon Dios 'e gatíi²i.

²² Joon mo ganúu²un 'in tsá² do júu³ tya' Jesús do ganga'goo²¹-tsi. Gatiu²mo 'ido 'ii jon gangaliin¹mo.

Gaunngii¹ tsá² Jesús cwáain¹ tya¹ mi jiiin¹in tsá² jee²¹² 'líi²¹²

²³ Jmi²¹² joon gangalíin² 'inlíi¹³ tsá² saduceos, 'in jin² 'e jo jiiin¹in tsá² jee²¹² 'líi²¹², ngaunngii¹ Jesús 'e júu³ lo:

²⁴ —Tifo², Moisés gatyu²u to² jna' wana gajúin¹ tsá² mo nasicii² cwoo²¹o joon jo xuui²¹² tya'a liseein²¹ ná¹ cu²mo cwoo²¹ 'in ruui²¹ 'in 'líi²¹² nijúin¹ do 'in 'yiia'níi².

Joon iliseein²¹ xuui²¹² tya' 'in ruu¹²¹i najúin¹ do. ²⁵ Joon galiseein²¹ dyái¹ tsañuu¹ la 'oo¹²¹ ruu¹²¹i. Joon 'in nifu do gacu¹²mo cwoo²¹o joon gajúun¹mo joon jo xuui²¹² tya'a galiseein²¹. Joon 'in ruu¹²¹i li gatí² gái¹ do gacu¹²mo cwoo²¹o jon coon¹³ 'in 'yiaa'níi² do. ²⁶ La galí¹ tya' 'in nifu do la joon galí¹ tya' 'in gatí² gái¹ do. La joon tya' 'in gatí² gaai²¹ jon. La joon galí¹ tya' ji dyáa¹ do. ²⁷ Joon mo gangíi²¹ joon, joon gajúun¹mo jon 'in tsamí² do. ²⁸ Joon mi jiin¹ 'in tsá² jee²¹² 'lii²¹², ¿'iin jee²¹² 'in dyái¹ tsaruu¹²¹ do ilíi²in nuu¹ tya' 'in tsamí² do tsu jilee¹²¹mo do gacu¹²mo cwoo²¹o coon¹³?

²⁹ Joon gañii¹ Jesús:

—Li' cii¹²¹ 'i¹-'oo' 'naa' tsu jo ní²ii' 'ee jin¹² júu³ tya'a Dios jon'gi ñí²ii' 'ii²¹ tya' Dios.

³⁰ Tsu mi jiin¹ 'in 'lii²¹² jo cui¹²gi cwoo²¹o tsañuu¹ jon'gi tsamí². Ilíi²in lawa ángeles tya' Dios 'in taai²¹² ñu¹fú². ³¹ Pe cwáain¹ tya' 'e jiin¹ 'in tsá², ¿ti jo mo gauntsáa¹³ 'naa' xiiala nigajin¹² Dios 'ña'a? La joon gajin¹²in: ³² “Jna-a Dios tya' Abraham, joongi tya' Isaac, joongi tya' Jacob.” 'In Dios Jmii²¹ do jon' Dios tya' 'in niuin¹, Dios tya' tsá² jiin¹ 'ii.

³³ 'Áai¹ ganga'goo²¹-tsi 'in tsá² fúui¹ taai² do mo ganúu²un júu³ ga'ee¹ Jesús.

E júu³ 'e tyu¹² Dios to² 'e tyiin²gi

³⁴ Joon mo galiñi¹ tsá² fariseos 'e Jesús nigali¹o tsá² saduceos do joon gauncaain²¹ yaai 'in tsá² fariseos li siin²¹ Jesús. ³⁵ Joon 'e 'iin²¹²in wa ilíi² 'ee 'i¹-tsi Jesús joon jaain²¹ tifo¹² tya' ley jee²¹² 'ii gaunngii¹ Jesús jin¹²in:

³⁶ —Tifo¹², ¿'ee júu³ 'e ga'íi²¹ 'lii²¹² Moisés to² tyu¹² Dios 'e tyiin²gi?

³⁷ Joon Jesús gajin¹²in:

—Cwoli'iin²¹²mo'o Dios tyi'i jiin¹³ la'a 'e seen²¹un, joon jiin¹³ la'a 'e 'i¹-'o'o. Jo 'iin²¹²gi'i jiin¹³xu fee¹gi lagi 'iin²¹²u'un Dios tyi'i. ³⁸ 'E loo¹ 'e júu³ 'e tyiin²gi nifu la jee²¹² jilaa¹²¹. ³⁹ Joon la joon li júu³ li gatí² tún² 'e jin¹²: “Cwoli'iin²¹²mo'o jilee¹²¹ tsaruu¹²¹u lawa 'wo'o.” ⁴⁰ Tsu 'e júu³ tún² lo 'e tyu¹² to² tya' jilaa¹²¹ júu³ 'e catyiaa² tya' Moisés coon¹³ jilaa¹²¹ 'e ga'e¹ 'in tsá² gacwoo²¹o júu³ tya' Dios la mo jéel¹.

¿'iin-gi jóon¹ 'in Cristo no?

⁴¹ La jee²¹² téen²mogi tsá² fariseos coon¹³ Jesús ⁴² joon gaunngii¹ Jesús 'ii:

—¿'Ee 'i¹-'oo' cwáain¹ tya' Cristo? ¿'iin-gi jóon¹ no?

'Ido-gi gañii¹:

—Jóon¹ David 'ino.

⁴³ Joon gajin¹² Jesús gasii¹²¹ 'ii:

—Wa'a la joon, ¿'ee li' gaunsii²¹in David Ña'ñu¹u' coon¹³ 'ii²¹ tya' Espíritu Tyú² tya' Dios? Tsu David do gajin¹²in:

⁴⁴ Ña'ñu¹u' Dios Jmii²¹ jin¹²in sii¹²¹ Ña'ñu¹u' tyiia:

“Ní² li' cwóo³oo tsáa¹ ca mi tyée¹³na 'in 'eei¹ 'nu 'wii²¹² tíi¹³¹.”

⁴⁵ Wana gajin¹² 'in David do “Ña'ñu¹u'” mo nagafaa¹²¹a cwáain¹ tya' Cristo, ¿xiiala 'e lí² 'e líi²in jóon¹ David 'in Cristo no?

⁴⁶ Joon jiin¹³ jaain²¹ jo gali¹²¹ gañii¹ jiin¹³xu. Joon ca jmi²¹² joon li ngó¹gi jo gata¹²gi tsá² wa'a 'e unngii¹gi Jesús.

23

Cwo¹o Jesús tsaa² 'in tsá² fariseos coon¹³ 'in tifo¹² tya' ley

¹ Joon gajin¹² Jesús sii¹²¹ 'in tsá² fúui¹ téen² do coon¹³ tsá² tya'a:

² —'In tifo¹² tya' ley coon¹³ 'in tsá² fariseos née'i 'áan³ tya' Moisés. ³ Joon 'naa' jmaa²aa' núu¹³ ce jilaa¹²¹ 'e jin¹²in pe jo jmaa²aa' la jmoo¹o tsu jo jmoo¹o jiin¹³ la jin¹²in. ⁴ Tsu coon¹³ jilaa¹²¹ 'e jin¹²in 'e li la li coon²¹ laa²¹² 'e 'ii²¹ 'áai¹ ce jiin¹³ jaain²¹ jo lí² roon¹²¹, joon 'ii tyu¹²u to² cón² tsá² 'e laa²¹² do pe 'ii-gi jo 'ee uncoon¹³on jiin¹³xu.

⁵ 'Yu to² jmoo¹o jilaa¹²¹ 'e jóø² tsá². Tí²-tsi 'in tsá² do ngii¹ si'ñuu¹³ tuloo²¹ pi¹³ 'e taa¹³ mo'jí² 'e toon²¹² júu³ tya' Dios tya'tyí¹. Si'ñuu¹³ jon 'e tuloo²¹ pi¹³ do cwáa¹a. Pe 'in tsá²

do coo¹³gi tuloo²¹ pi¹³ tya'a lagi 'in catyaa² do. Joongi tí²-tsi jmoo¹o cwaa²¹ po¹³ ñi¹ si¹³íí¹³ 'ée² siin¹³in. ⁶Joon 'iin²¹²in 'in tsá² do cwá²a jmai¹² li tyú²-u mo née¹i gøø¹²¹ø coon¹³ tsá². 'In²¹²in jon cwá¹a ni 'mosí¹ 'e tyiin² nifú² 'e sá² inuu cwo¹ sinagoga. ⁷'In²¹²in 'e fee¹²¹ tsá² 'ii coon'tun mo jiin¹ tsá² 'ii jee²¹² 'nú¹, 'e sií¹²¹ tsá² 'ii: “Rabbi”, 'e 'øøi¹²¹-tsi tsá², tifo¹² tyi' —jin¹² Jesús sií¹²¹i tsá² fúu¹ do.

⁸Joon faa¹²¹gi Jesús jin¹²in sií¹²¹i tsá² tya'a:

—'Naa' jo cweei¹ sií¹²¹ tsá² 'naa': “Tifo¹² tyi'”, tsu 'naa' líi¹naa' tsaruui¹²¹ tsá² joon jaan²¹mo tifo¹² tyii' seein²¹ jiin¹³ Cristo. ⁹Joon jo fú²uu' jiin¹³ jaain²¹: “Ñu¹u'”, ni cwoo¹³ juncwii²¹ tsu jaan²¹mo Jmii²¹ tsá² seein²¹ 'in tyiin¹ ñu¹fú². ¹⁰Jo cweei¹ sií¹²¹ tsá² 'naa': “Ñi¹fii²¹i'”, tsu jiin¹³ Cristo líi¹i fii²¹² tsá². ¹¹Tsu jee²¹² 'naa' 'in unjii²in 'in catyaa²gi, 'ii 'in fee¹gi. ¹²Tsu jilee¹²¹ 'in jmoo¹o cøøi¹³gi yaai 'ii 'in pi¹³gi tyani Ña¹ñu¹u' pe 'in jmoo¹o pi¹³gi yaai 'ii 'in cøøi¹³gi —jin¹² Jesús.

¹³Joon gajóø²ø Jesús li téein² tifo¹² tya' ley coon¹³ tsá² fariseos joon gajin¹²in:

—jFúu² 'naa', tifo¹² tya' ley coon¹³ 'naa' tsá² fariseos, tsá² 'in sisíi²i 'e 'i¹-tsi la jmoo¹ 'naa'!, tsu jnií¹³moo' wa tsataai²¹² tsá² li tyu¹² Dios to² tsá². Pe tyiin³ 'naa' jo cwotáan²naa' li tyu¹² Dios to² jon'gi cwoo²oo' tsataai²¹² 'in catyaa²gi 'in 'iin²¹²in tsataai².

¹⁴jFúu² 'naa', tifo¹² tya' ley coon¹³ 'naa' tsá² fariseos, tsá² 'in sisíi²i 'e 'i¹-tsi la jmoo¹ 'naa'! Tsu 'woo¹³naa' 'nú¹ 'yia¹nií² joongi fó²oo' júu³ tyú² 'e cwaa²¹ líi¹ wa iun'goo²¹ tsá² 'naa'. Tsu 'wii¹³ joon imoo²oo' wúu¹ 'áai¹gi.

¹⁵jFúu² 'naa', tifo¹² tya' ley coon¹³ 'naa' tsá² fariseos, tsá² 'in sisíi²i 'i¹-tsi la 'e jmoo¹ 'naa'! Tsu 'naa' cwolín²naa' 'naa²¹naa' xufiin¹³ jaain²¹ tsá² 'in lí² nuu¹un júu³ tyú² tyii' 'e xiiala un'goo²¹ 'naa' Dios tyii'. Cwolín²naa' la caain²¹ ni cwoo¹³ juncwii²¹ 'naa²¹naa' 'in tsá² do, joon mi tyeei¹ 'naa' jaain²¹ 'in nuu¹un júu³ tyii' jmée¹³naa' 'in tsá² do tún² 'ii¹³gi líi¹i jóon¹ 'in 'lii¹³ lagi 'naa'.

¹⁶jFúu² 'naa', tsá² 'in coon¹²¹ too² yaanaa'!, 'naa' fó²oo': “Wa 'ii¹i tsá² júu³ 'ée¹ tsá² cwo¹ fee¹ si' Jerusalén jo 'ee to² 'ii³in 'e júu³ joon fó²oo' 'naa'. Pe wana 'ii¹i tsá² júu³ 'ée¹ tsá² cwanáa¹ 'e sá² inuu cwo¹ do 'e joon 'ná¹ untsín¹ tsá² júu³ do fó²oo' 'naa'.” ¹⁷jTsá² bón¹ 'naa' joongi tiuu² 'naa'! j'Ee 'e tyiin²gi: 'e cwanáa¹ do owa 'e cwo¹ 'e si¹² jmoo¹o cwaai¹³ 'e cwanáa¹ do? ¹⁸Joongi fó²oo' 'naa': “Wa 'ii¹i tsá² júu³ 'ée¹ tsá² altar, jo tséin¹ 'e júu³ joon, pe wana 'ii¹i tsá² júu³ 'ée¹ tsá² 'e roon¹on ni altar do 'e joon 'ná¹ untsín¹ tsá² 'e júu³ do.” ¹⁹jTsá² bón¹ 'naa' joongi tiuu² 'naa'! j'Ee 'e tyiin²gi: owa 'e roon¹on ni altar do owa 'ña'a altar do 'ee 'e jmoo¹o licwaa¹³ 'e roon¹on ni do? ²⁰Tsu jilee¹²¹ 'in 'e¹ altar do 'e¹o jon jilaa¹²¹ 'e ná¹a ni do. ²¹La joon jon 'in 'e¹ cwo¹ do 'ée¹mo jon Dios Jmii²¹ 'in tyiin¹ ñu¹fú², 'in jmoo¹o cwaai¹³ 'e cwo¹ do. ²²Joon jilee¹²¹ 'in 'e¹ ñu¹fú² 'ee¹o jon li silíi²¹² tya' Dios 'ée¹mo jon Dios 'in tyiin¹ do.

²³jFúu² 'naa', tifo¹² tya' ley joon 'naa' tsá² fariseos! jTsá² 'in sisíi²i 'e 'i¹-tsi 'e jmoo¹o 'naa'! Cwó² 'naa' Dios ca'ii¹³ jee²¹² dyá² 'ii¹³ tya' jilaa¹²¹ 'oo² tya' 'uunñi² pe jo coon²oon' cwáain¹ 'e júu³ 'e tyiin²gi lagi 'e jmaa²aa' 'ii¹²¹ røø²¹, joon lagi jmaa²aa' fee¹ 'oo' tya' tsá², lagi 'e tsáai¹-'oo' Dios. 'Ná¹-a jmaa²aa' jilaa¹²¹ 'elo joon jo 'iin²-'oo' jmaa²aa' 'e catyiaa² do. ²⁴jTsá² 'in coon¹²¹ too² yaamo 'naa'! jTyíi¹³ 'naa' lu¹ mo 'yuu²i 'e 'uu²uu' pe jo lí²ii' 'nií¹³naa' jaain²¹ camello!

²⁵jFúu² 'naa', tifo¹² tya' ley coon¹³ 'naa' tsá² fariseos! jTsá² 'in sisíi²i 'e 'i¹-tsi 'e jmoo¹o 'naa'! 'Naa' rúun¹³uun' 'naa' tyú² li' caluu vaso coon¹³ jilaa¹²¹ wúun¹ 'e jmaa¹³naa' to² pe coon¹³ jilaa¹²¹ 'e niga'uun²¹²uun' si røø²mo tsi do. Sirøø²mo jon jiin¹³ coon¹³ 'e 'yaa¹-'oo'. ²⁶Tsá² tiui² 'naa', tsá² fariseo: 'Ná¹ rúu¹³naa' vasos coon¹³ wúun¹ tyii' li tsi nifu, joon coon¹³ la joon ilityú²-u li' caluu jon.

²⁷jFúu² 'naa', tifo¹² tya' ley coon¹³ 'naa' tsá² fariseos! jTsá² 'in sisíi²i 'e 'i¹-tsi 'e jmoo¹o 'naa'! Líi¹naa' la li 'nú¹ pi¹³ li si¹aa²¹² 'lii²¹² 'e gasuun¹ tsá² loo²¹² jnéee¹ taa²¹ 'ya²gi pe li tsi jmai¹² moo¹ tya' 'lii²¹² taa¹³ tsi. ²⁸La joon jon 'naa' tyú²-u jnéee¹naa' li caluu jóø²i tsá² 'naa' pe li' tsi alma tyii' sirøø²i too² 'e coon²oon' tsá² coon¹³ jilaa¹²¹ nii²¹² 'e gó².

²⁹ 'jFúu² 'naa', tifo² tya' ley coon¹³ 'naa' tsá² fariseos! ;Tsá² 'in sisí²i 'e 'i¹-tsi 'e jmoo¹⁰ 'naa'! Jmaa²aa' 'nú¹ pi¹³ tya' tsá² 'in najúin¹, 'in gacwó² júu³ Dios la mo jéei¹, joon jmaa²aa' 'ya²gi li si¹'aai²¹² 'in tsá² tyúí¹. ³⁰ Joon fó²oo' 'naa': “Wa mo'o ni'i sáan²a'an mo nivaliseein²¹ 'líi²¹² tsacøøi¹³ tyii'i jo gajngaa¹³na'a 'in tsá² 'in gacwó² júu³ tya' Dios la nigajngaa¹¹² tsacøøi¹³ tyii'i.” ³¹ Joon coon¹³ la joon jmoo¹³naa' júu³ 'e líi¹naa' jún² tya' 'in tsá² 'in nigajngaa¹¹² 'in tsá² 'in nigacwó² júu³ tya' Dios la mo jéei¹. ³² ;Untséin¹naa' jiin¹³ la niga'láa² tsacøøi¹³ tyii' 'wii²¹² jmaa'a!

³³ 'Jóon¹ mii²¹ 'líi¹³mo 'naa'. Coonti jo ilaa²¹naa' 'e wúu¹ ní² tsá² li 'ii²¹. ³⁴ Tsu 'wii¹³ joon isí³na tsá² 'in cwo¹¹ 'naa' júu³ tyú² tyiia coon¹³ tsá² jmi²¹²-tsi coon¹³ tifo² 'in 'e¹² 'naa' júu³ tyú² tyiia. Pe 'naa' ijngaa¹³naa' 'inlíi¹³ joon 'inlíi¹³gi taa¹³naa' tsa¹² crúu¹³. Joon 'inlíi¹³gi ipoo²¹²naa' inuu cwo¹¹ sinagogas tyii', icwolíin²naa' cwo¹øø²¹naa' la coon²¹ fuu²¹ li tsalín² 'ido. ³⁵ Coon¹³ la joon ilí² tsa² tyii' tya' jilaa²¹ jmi¹ 'e nigatuun²¹un tya' 'in tsá² tyúí¹ 'in nigajngaa¹¹² tsá². Ilí² tsa² tyii' tya' jileei²¹ 'in najúin¹ joon 'láa² 'wii²¹² coon¹³ Abel, 'in tsá² tyúí¹ 'in gajngaa¹²i nifu, ca Zacarías, jóon¹ Berequías, 'in gajngaa¹¹² tsá² Israel tyani cwo¹¹ li si¹² altar. ³⁶ 'E la ja¹²mo fuu²¹²uu 'naa', jilaa²¹ 'elo ilí² tsa² tya' 'in tsá² seein²¹ nano.

Gatyi¹²i Jesús xuui²¹²-tsi 'wii²¹² tya' Jerusalén

Joon gajin¹²in Jesús:

³⁷ —j'Áai¹ xuui²¹²-tsii tyii' tsá² seein²¹ Jerusalén! Tsu nigajngaa¹¹²naa' 'in tsá² cwó² júu³ tyú² tya' Dios la mo jéei¹ joongi nigatyuu¹³naa' cuun²¹² 'in tsá² 'in gasii²¹in Dios tyan¹ júu³ tya'a. j'Áai gali'iin²¹²naa' ilicaan²¹naa' coon¹³ jna 'láai² naa¹³ la uncaain²¹ tui'yii²¹² jóon¹on nu' cwáa¹a pe jo gali'iin²¹²naa'! ³⁸ Pe nano nigatúu² Dios fuu²¹ goo²⁰⁰' joon lí² jmaa²aa' jiin¹³ la 'iin²¹²naa'. ³⁹ Tsu fuu²¹²uu 'naa' jo máai¹³gi' jna no ca mi fó²⁰⁰': “Nicwaa¹³mo 'in nijó¹ no coon¹³ 'e sii²¹ Ña'ñu¹³.”

24

Jmoo¹⁰ Jesús júu³ 'e ti li fiin²mo tsá² 'e cwo¹¹ fee¹¹ si¹² do

¹ Joon gacwo¹¹i Jesús 'e cwo¹¹ fee¹¹ do joon li nangaa¹³i 'yuui fu¹ gangatyéen¹in tsá² tya' li ngóo¹⁰ joon ga'láa² tsá² tya'a 'wii²¹² jin¹²in xiiala 'ya¹²gi 'e cwo¹¹ do. ² Pe Jesús gañii¹i jin¹²in:

—Jøø²⁰⁰ jilaa²¹ 'elo. 'E la ja¹²mo fuu²¹²uu 'naa', Ce jiin¹³ coon²¹ cuun²¹² wa' iján²an sífúui¹gi do, i'iin²mo tsá² coonti.

Jmoo¹⁰ Jesús júu³ 'e lisá² 'láai² 'ii¹³ lí² la nu'gi i'iin² juncwii²¹

³ Joon gangalín²mo fu moo²¹ sii²¹ Olivos. Joon do-o gacwó² Jesús joon tsá² tya'a la 'oo²¹ yaai gatyalíin² li tyíin¹ Jesús joon gajin¹²in:

—'li²¹²i' fu¹²u jna'a líi¹³gi ilí² jilaa²¹ 'elo. ¿'Ee lí² ilisá² 'e line²e'e mi ñí²i joongi mi tí² i'iin² juncwii²¹?

⁴ Joon gajin¹² Jesús sii²¹i tsá² tya'a:

—Jo cwo²⁰⁰ wa'a coon¹²¹ tsá² 'naa' too². ⁵ Tsu fúu¹mo 'in jalíin² coon¹³ 'e sii²¹ jna ijin¹²in: “Jna-a Cristo joon, Dios gasii¹in jna 'e jmáa³aa tiin¹³naa'.” Joon icon¹²¹ 'in tsá² do too² tsá² fúui¹ 'áai¹. ⁶ Imoo²⁰⁰' ico¹² tsá² 'nii²¹ joon, inuu²⁰⁰ 'e faa¹²¹a tsá² tya' 'nii²¹ pe jo foo¹³naa' tsu jilaa²¹ 'elo 'ná¹ ilí², pe jo mo tí²gi li tyéi¹ mi lí² 'elo. ⁷ Tsu coon²¹ nación intíin¹in coon¹³ coon²¹ nación xiia¹²¹, la joon jon fuu²¹ intíin¹in coon¹³ fuu²¹ xiia¹²¹. Joon la caain²¹ lí² 'í² 'oo², joongi lí² 'í² jmoowúu¹ joon injøø¹²¹ 'wó² 'áai¹. ⁸ Pe coon¹³ la joon i'láa² 'wiin²¹² wúu¹ iní² tsá².

⁹ Joon ijaain¹²¹ tsá² 'naa' tyani tsa¹²to² ijme²¹i 'naa' joon ijngaa¹¹²mo 'inlíi¹³. Joon ili'eei¹ jileei¹²¹ tsá² taain²¹ juncwii²¹ 'naa' 'wii¹³ cwáain¹ tyiajna. ¹⁰ Joon mi ngíi¹ joon fúu¹mo tsá² 'in tiu²mo jna joon ili'eei¹ tsaruu¹²¹i, i'ñí¹ la jaain²¹ la jaain²¹. ¹¹ Fúu¹mo tsá² tajuui²¹ ijalíin² jin¹²in 'e faa¹²¹a cwáain¹ tya' Dios joon icon¹²¹ tsá² too² fúui¹ 'áai¹.

12 Joon jo 'ee li'iin²¹²gi tsaruu²¹i la jaain²¹ la jaain²¹ tsu 'áai¹gi ilisá² jilaa²¹ 'e gó². 13 Pe jileei²¹ 'in jma¹a taa²¹ ca li tyéi¹ itiin¹³mo 'i. 14 Joon ingí¹ tsá² la caain²¹ juncwii²¹ icwó²o júu³ tyá² tya' xiiala ityá¹² Dios to² tsá² 'e iliñ² jileei²¹ tsá². Joon mi yuui¹³ joon ityé¹mo.

15 'Joon mi moo²oo' siin¹² li jo tí²i siin¹³in 'in un¹lii¹³, siin¹³in li cwaai¹³ jiin¹³ lagi jin²in 'in tsá² Dañiel do 'in gacwó² júu³ tya' Dios la mo jéi¹ —cwo'øøi²¹-tsi 'in nuu¹un 'e júu³ lo—, 16 jileei²¹ 'naa' tsá² seein²¹ Judea 'ná¹ cwiin²iin' fu moo²¹. 17 Joon mi tí² jmií²¹² joon wa téein¹ tsá² yu' u 'núu¹u jo¹ litiin¹ tsataai²¹² tsá² inuu tya'a 'e wó¹o tsá² 'e sá² tya'a.

18 Joon 'in jmoo¹o to² jee²¹² tyiia²¹ jo litiin¹ tsatyii¹ siin¹³in. 19 ¡Fúu² 'in tsamí² tyéen¹in yuun²¹ mi tí² jmií²¹² joon! ¡Fúu² jon 'in tsamí² 'in nijéi¹ yuun²¹ cuu²¹ tuu²¹! 20 Míi¹³íi' tyani Dios wa jo tsatiin¹³ cwiin²iin' mi tí² jiin²¹ cwíi² si jmií²¹² 'ii²¹ woo²¹ tsá² 'ee. 21 Tsu ilisá² goon²¹ wúu¹ iní²i tsá² 'e 'gøøi¹³gi 'áai¹ lagi nilisá² la jéi¹, 'gøøi¹³gi 'áai¹ jon lagi ilisá² mi li ciin²gi. 22 Joon wana jo tyuu¹³i Dios 'e ní² tsá² wúu¹ do jiin¹³ jaain²¹ jo taa²¹ 'e wúu¹ ní² tsá² do ilí² itiin¹³in. Pe tsu 'wii¹³ 'iin²¹²mo Dios 'in nigatyii¹³in ityuu¹³mo 'e wúu¹ iní² tsá² do.

23 'Tsu 'wii¹³ joon wana sii²¹i tsá² 'naa' jin²in: “Jøø²øø', no siin²¹ Cristo, 'in gasii¹in Dios 'e jmaa¹a tiin¹³ tsá²” si jin²in 'ee: “Jøø²øø', do-o siin²¹in”, jo jai² cwolíi²naa¹.

24 Tsu iliseein²¹ tsá² 'in líi¹i la líi¹i Cristo pe jo jo¹, iliseein²¹ jon tsá² ijin²in 'e líi¹i tsá² 'in cwó² júu³ tya' Dios pe jo jo¹. Joon 'in tsá² do ijmáa¹ li² 'e coo¹³ 'áai¹ joon coon¹³ milagros tya'a icon²¹ tsá² too². Ca 'in nigatyii¹³in Dios 'iin²¹²in coon²¹ too² wu xu' u líi¹i. 25 Nigajmaa¹³oo 'naa' júu³ jéi¹gi 26 tsu 'wii¹³ joon wa sii²¹i tsá² 'naa': “Do-o taain² li' cwo¹³ tyuun²¹ li jo 'in tsá² néei¹”, jo cwolín²naa¹ do, si wa jin²in tsá² sii²¹i 'naa' 'ee; “lo tyiin¹ 'in cristo do tsi inuu”, jo jai² cwolín²naa¹. 27 Tsu mi cwéi¹na 'e li la li coon²¹ jí² cwaain¹ñá³ 'e jná² joo²¹ ca ti' li 'yeei²¹ ñi¹ joongi ca ti' li yooi¹³ ñi¹. La joon ilí² mi cwéei²na 'in Ruui²¹ Tsá². 28 Li raain¹ 'lii²¹² do-o sicaain²¹ tuu¹ —jin² Jesús.

Xiiala ilí² mi jó¹ 'in Ruui²¹ Tsá²

Faa²¹gi Jesús jin²in:

29 —Joon tsifu mi ngíi¹ 'e jmií²¹² 'e ní² tsá² wúu¹ do i'ii¹i nuu²¹ li 'ii²¹ ñi¹ joon jo 'yiia²¹ sii²¹ sá²gi. Ixuu²¹mo núu¹ fu ñu'fú² joon jilaa²¹ 'e sá² tya'cwii²¹ ilisí²i. 30 Joon iní² tsá² yu' juncwii²¹ li² 'e ti lí² jó¹ 'in Ruui²¹ Tsá². Joon jileei²¹ tsá² taain²¹² juncwii²¹ ityi²i xuui²¹²-tsi joon iní²mo jna, 'in Ruui²¹ Tsá², goo²¹²oo jee²¹² jnií¹ tya'cwii²¹ joon fee¹ 'ii²¹ i'óo³oo joon 'ya²gi 'áai¹ ijnéé²na. 31 Joon mi 'in²in lúu¹ tá² líi¹i ityu¹³uu to² ángeles tyiia 'e tsauncaain²¹ jileei²¹ 'in gatiin¹³in, 'in néei¹ la caain²¹ ni cwo¹³ juncwii²¹.

32 'Tyaan²aan' cwáain¹ 'e júu³ jmoo¹o 'mó² cwaríi³: Mo 'yeei²¹ 'nii²¹² sii²¹ tya'a joon nii¹³ mo¹³ tya'a joon ñii²¹oo²¹ 'e ti li tí² jiin²¹ 'yiia²¹. 33 Coon¹³ la joon jon mi moo²oo' ngíi¹ jilaa²¹ 'e gafuu²¹²uu 'naa' lí² iní²i' la joon 'e ti li tyé¹mo juncwii²¹. 34 'E la ja¹²mo fuu²¹²uu 'naa', Jilaa²¹ 'elo ilí² la jéi¹gi ijúuin² 'in tsá² taain²¹² nicwoo¹³ juncwii²¹. 35 Iyuun¹³mo yu' juncwii²¹ coon¹³ ni'wó² pe jiin¹³ coon²¹ júu³ tyiia wa jo tsatiin¹³ ilí².

36 'Pe jo 'in ní² jiin¹³ jaain²¹ 'ee 'ii²¹ si 'ee jmií²¹² 'ee ijó¹ 'ido. 'In ángeles néei¹ ñu'fú² jo ñii¹i, jon'gi ñi¹ jon 'in Ruui²¹ Tsá² do. Jiin¹³ 'ña'a Dios Jmii²¹ ñii¹i.

37 'La gajmaa¹a tsá² mo galiseein²¹ Noé la joon jon ilí² mi jó¹ 'in Ruui²¹ Tsá². 38 Mo galiseein²¹ Noé la nu'gi ijó¹ jmí¹ 'in tsá² seein²¹ yiia¹³ joon²¹ taain²¹² 'uun²¹, gøø¹²¹ø, joon cui¹²cwo²¹o joon cuu¹³mo cwo²¹o joon¹on jon ca jmií²¹² mo ngataai² Noé coon¹³ familia tya'a tsi arca do. 39 Jo gaunjí²in 'in tsá² do ca mo gangó¹ jmí¹ 'áai¹ joon nigajúun¹mo jilee²¹mo. 40 Joon mi jó¹ 'in Ruui²¹ Tsá², gáí¹ 'in taain²¹² jee²¹² tyiia²¹ joon jaan²¹mo 'in tøø¹ø joon 'in jaain²¹ do injaan²¹o do-o. 41 Joon gáí¹ tsamí² 'in taai² tsí¹, joon jaan²¹mo 'in tøø¹ø jaain²¹gi 'in ján².

42 'Cwoseen²¹naa' tsá² 'in ñii²¹²-tsi tsu jo ñí² 'naa' 'ee 'ii²¹ ijó¹ Ña'ñu¹u'. 43 Tsu ñí² 'naa' wana niliñ² jaain²¹ fii²¹² 'nú¹ 'ee 'ii²¹ ijó¹ jaain²¹ 'uun²¹ mo 'woo¹ li²o jmoo¹o jo cwó¹ tsataai² 'in 'uun²¹ do. 44 Tsu 'wii¹³ joon 'ná¹ niná¹ tyú² tyii' tsu mo jo 'in 'i¹-tsi ijó¹ Ruui²¹ Tsá² coon²¹ 'in cwéei¹ la no-o —jin² Jesús.

Lawa jaain²¹ tsa'leei¹³ 'in tyúí¹ coon¹³ jaain²¹ tsa'leei¹³ 'in gó²

Faa²¹gi Jesús jin²in:

⁴⁵ —Wa tyu² jaain²¹ ñi'fii²¹² to² jaain²¹ tsa'leei¹³ tya'a 'e cwo¹o 'in catyaaí² do 'í¹ 'e dø²ø mi ti 'ii²¹ 'e dø² tsá², ¿'ee ijmo¹o jaain²¹ tsa'leei¹³ 'in tyúí¹ joon 'in 'øøi²¹-tsi? ⁴⁶ Jløø¹³mo 'in tsa'leei¹³ do wa tyee¹i ñi'fii²¹²i nigajmaa¹a jiin¹³ la to² nigatyu²u 'ido. ⁴⁷ 'E la ja²mo fuu²¹²uu 'naa', 'in ñi'fii²¹² do icwo¹ 'in tsa'leei¹³ tyúí¹ do 'e tyu² to² jilaa²¹ 'e 'oo¹o. ⁴⁸ Pe wana 'in tsa'leei¹³ do 'in gó² 'ii joon in'i¹-tsi 'e ili'ii²¹² mogi ñi'fii²¹²i ⁴⁹ joon i'láa² 'wii²¹² jmee²¹mo 'in catyaaí² do joon 'in 'uun²¹un dø¹ø coon¹³ tsá² 'ín¹. ⁵⁰ Pe xu coon²¹ jmi²¹² mo jo gajéen¹ ni 'in ñi'fii²¹²i do, jmi²¹² joon gacwée¹mo 'ido. ⁵¹ Joon i'e²e 'ido 'ii wúu¹ 'áai¹gi. Ipí²in 'in ñi'fii²¹² do 'ii li taai²¹² 'in sisí²i 'e 'i¹-tsi 'e jmo¹o. Joon do-o ityí²o lixuu²¹²-tsi 'áai¹ joon icuu²¹i moojóon¹on —jin² Jesús sii²¹i tsá² tya'a.

25

Lawa dyéi¹ simí²

¹ Faa²¹gi Jesús jin²in:

—Joon 'e tyu² Dios to² tsá² li la líi¹ dyéi¹ simí² 'in ngalín² li cui² cwo²¹o tsá². Joon la jaain²¹ 'in simí² do tyaan¹an jmaaí² coon²¹ candi¹³ li si'o² aceite 'e coo²¹. Itsalíin² tsajéen¹in 'in tsá² cui² cwo²¹o do. ² Pe 'ñéi² 'in simí² do jo tsáa¹-tsi pe 'in 'ñéi² do ñí²mo-tsi 'áai¹. ³ 'In 'ñéi² 'in jo tsáa¹-tsi do tyaan¹an candi¹³ tya'a pe jo 'e aceite nityaan¹gi líi². ⁴ 'In 'ñéi² do ñí²gi-tsi 'áai¹ tyaan¹an candi¹³ tya'a joon tyaan¹gixu aceite 'e líi¹gixu. ⁵ Pe gali'ii²¹²mo 'in tsá² cui² cwo²¹o do joon gatsá² jalicwúu²i jilee²¹mo. Joon gacwúu²mota. ⁶ Joon mo gatí² tyiianúu¹ joon ganúu²un ga'oo¹o tsá² jin²in: “'Woo²¹naa', cwounjiin¹naa' tsu no-o ni jalíin² 'in tsá² 'in cui² cwo²¹o do.” ⁷ Joon garoon¹o jilee²¹ do gatyaa¹ tyú² candi¹³ tya'a. ⁸ Joon 'in 'ñéi² 'in jo tsáa¹-tsi jin²in sii²¹i 'in catyaaí² do: “'Láa¹³ 'guu¹u candi¹³ tyii'i, cwó²xuu' aceite tyii' 'ná²a'a.” ⁹ Pe 'e catyaaí² do gañii¹i jin²in: “'Esa lí² tsu jo líin² 'elo tyijna'a. Cwolíin²naa' li 'nií¹i, joon ló²xuu' 'e tyii'.” ¹⁰ Pe la 'ii²¹² ngalíin² ngalá¹ aceite tya'a do gatyalíin² 'in tsá² 'in cui² cwo²¹o do. Joon 'in simí² 'in naná¹ tyú² tya'a gangatáa²i inuu coon¹³ 'in tsá² 'in cui² cwo²¹o do. Joon gajnií¹o 'ooca'nú¹ do. ¹¹ Mi yuu¹³ joon gatyalíin² 'in simí² catyaaí² do gajin²in: “'Náa¹ 'ooca'nú¹ lo tsataai²¹² fu tsi!” ¹² Pe 'in tsá² 'in cui² cwo²¹o gañii¹i: “'E la ja²mo fuu²¹²uu 'naa' jo cwí³na 'naa'.”

¹³ Joon gajin² Jesús sii²¹i 'in tsá² do:

—Cwoseen²¹naa' ñí²-'oo' tsu jo ñí²'ii' 'ee jmi²¹² si 'ee 'ii²¹ 'ee mi jó¹ 'in Ruu¹²¹ Tsá².

Júu³ cwáain¹ 'e ga'e²e Jesús tsá² tya' cuu² 'e 'oo¹o tsá²

¹⁴ 'E tyu² Dios to² tsá² 'e li la líi¹ jaain²¹ tsá² 'e ti li cwo'íi¹ fuu²¹ goo¹o joon gatø¹²ø tsa'leei¹³ tya'a gacwo¹o cuu².

¹⁵ 'Jaain²¹ gacwo¹o 'ná² mil cuu² joon 'in jaain²¹ dogi gacwo¹o tún² mil. 'In li gatí² gaai²¹ do gacwo¹o coon²¹ mil cuu². Gacwo¹o la jaain²¹ jiin¹³ la lí¹ lii¹i 'ido jmaa¹a to². Mo ngayuu¹³ joon ngoo²¹o 'in tsá² fii²¹² cuu² do li wíin². ¹⁶ Joon 'in tsa'leei¹³ do 'in ga'ii²¹ 'ná² mil cuu² galó¹ 'e 'nií¹i coon¹³ cuu² do joon gauntsi¹ 'ná² mil tya'a. ¹⁷ La joon jon 'in ga'ii²¹ tún² mil cuu² do gauntsi¹ jon tún² mil. ¹⁸ Pe 'in ga'ii²¹ coon²¹ mil cuu² do joon gangóo¹on gangataan¹an nu' 'wó² 'edo.

¹⁹ 'Wó²xu ningó¹ mo gatyéi² fii²¹² cuu² do. Joon gajmaa¹³a cwáain¹ coon¹³ 'in tsá² 'in cwo¹o cuu² do. ²⁰ Nifu gatyá¹ 'in gacwo¹o 'ná² mil cuu² do joon gajon¹²on 'ido 'e 'ná² mil 'e gauntsi¹ 'ido. Joon gajin²in sii²¹i fii²¹²i: “'Ñi'fí²i, gacwo¹³o jna 'ná² mil cuu² joon saan¹³an 'ná² mil-gi 'e gali²i gauntsi¹.” ²¹ Joon fii²¹² do gajin²in: “'Tyú²-u, jaain²¹ tsa'leei¹³ 'in tyú¹mo 'nu, jo cu²-tsii coon¹³ 'nu. Joon tsu 'wii¹³ gajmaa²a røø²¹ coon¹³ 'e xu gacwo¹³oo 'nu icwo¹³oo 'nu líi¹gi. Ngíi²¹² fu li tyíin¹³na joon jmaa²a jløø¹³u coon¹³ jna.” ²² Mo ngayuu¹³ joon gatyá¹ 'in tsa'leei¹³ li gatí² gáí² 'in ga'ii²¹ tún² mil cuu² joon

gajin²in sii²¹²i fii²¹² do: “Ñi¹ff²i, gacwoo¹³o jna tún² mil cuu² joon saan¹³an tún² mil-gi 'e gali²i gauntsi.” ²³ Ñi¹fii²¹² gajin²in sii²¹²i 'ido: “Tyú²-u, jaain²¹ tsa'leei¹³ 'in tyú¹mo 'nũ, jo cu²-tsii coon¹³ 'nũ. Joon tsũ 'wii¹³ gajmaa²a røø²¹ coon¹³ 'e xũ gacwo³oo 'nũ icwo³oo 'nũ líi¹gi. Ngii²¹² li tyiin¹³na joon jmaa²a jløø³u coon¹³ jna.” ²⁴ Pe mo gatyá¹ 'in ga'ii²¹ coon²¹ mil cuu² do. Joon gajin²in sii²¹²i ñi¹fii²¹²i: “Ñi¹fii²¹²i, ñí²oo 'e jaain²¹ tsá² 'wa¹²-tsi 'nũ. Wuu²u cwuu²¹ li jo gajñi²¹i joongi coon²¹on li jo 'ee to² gajmaa²a. ²⁵ Tsũ 'wii¹³ joon gafoo¹³moo joon gato¹¹oo 'e cuu² do nũ 'wó². Lo náa¹ 'e gatíi²u.” ²⁶ Joon gañii¹ 'in ñi¹fii²¹² do gajin²in: “Tsa'leei¹³ 'in gó² 'nũ, fu²mo 'nũ. Nañí²o'o 'e wúu³na cwuu²¹ li jo gajñi³ii joon cóon¹³oon li jo 'ee to² gajmaa³aa. ²⁷ Tsũ 'wii¹³ joon wa mo gata²a cuu² li cwáain² tsi¹ joon lisá² líi¹gi tyiia.” ²⁸ Joon gajin²in fii²¹² cuu² sii²¹²i 'in tsá² téein² do: “Tyi² 'e coon²¹ mil cuu² do joon cwo²oo' 'in 'oo¹o dyá² mil do. ²⁹ Tsũ 'in 'oo¹o 'láai²gi iñí²i ca sái¹ tya'a, pe 'iin 'in jo 'e 'oo¹o 'e 'woo¹gi 'e xũ 'e 'oo¹o do. ³⁰ Joon 'in tsa'leei¹³ 'in jo 'e to² 'iin³ píi²naa' fu caluu li nũu²¹ joon do-o ityi²i 'áai¹ joongi icuu²¹i moojóon¹on”, jin¹² røøi¹³ do —jin¹² Jesús.

Mi jó¹ Jesús ijmaa¹a 'ii²¹ tya' tsá²

Faa²¹gi Jesús jin¹²in:

³¹ —Joon mi jó¹ 'in Ruui²¹ Tsá² ijó¹ lawa Røøi¹ tyín¹ li sili²¹² 'ya²gi 'áai¹ joon la cu¹² li' li tyiin¹in do inéei¹ ángeles tya'a. ³² Joon jileei²¹ tsá² taain²¹² juncwii²¹ ilicaain²¹ tyani¹i. Joon 'in Røøi¹³ do injmaa¹a tún² poo²¹² 'in tsá² do. Injmaa¹a la jmo¹o tsá² 'in 'aa¹i joo'saa²¹, ijmaa¹a coon²¹ 'in joo'saa²¹ coon¹³ 'in joo²¹ chivo ³³ joon isiin¹³in 'in joo'saa²¹ do li' caai²¹ tsáa¹ joon 'in joo²¹ chivo do-gi isiin¹³in li' caai²¹ tooi²¹². ³⁴ Joon 'in Røøi¹³ Tsá² do ijin²in sii²¹²i 'in téein² li' cwo²¹o tsáa¹ do: “Ñilín²naa' jileei²¹ 'naa' 'in nigauncwaa¹³ Ñũ¹³ũ. Ngii²¹²naa' li tyu¹² Dios to² li naná¹ tyú² tyi'naa' ca mo garón² juncwii²¹. ³⁵ Tsũ mo gatsá² un'áa³na, 'naa' gacwoo²oo' jna 'e gagø¹øø, la joon jon mo gatsá² unjmii²¹na, 'naa'a jon gacwoo²oo' jna 'e gagu¹uu. Joon mo gangí³ii 'e jo cwíi²naa' jna gatee²oo' jna inũ tyii'. ³⁶ Joon mo gangí³ii jo sin¹³in sá² gacwó²oo' jna. Joon mo galitsaa¹³aa gañifee¹³moo' jna. Joon mo 'ú³uu 'nũñí³ ñijøø²¹²moo' jna jon.” ³⁷ Joon 'in tsá² tyú¹ 'in téein² li' cwo²¹o Røøi¹³ do tsáa¹ ijin²in: “Ña'ñũ¹ũ, ¿liigi ganee²¹²na'a 'nũ 'e un'aa²u'u joon gacwó¹³o'o 'nũ 'e gatyee¹²e? Joon, ¿liigi ganee²¹²na'a 'nũ 'e unjmii²¹u'un 'e gacwó¹³o'o 'nũ 'e ga'iin²¹in? ³⁸ La joon jon, ¿liigi ganee²¹²na'a 'nũ 'e jo cwii¹na'a 'nũ joon gatee²e 'e 'nũ fu tyii' i si jo siin²¹in 'oo²¹o 'ee joon gacwó¹³o'o 'nũ siin²¹in? ³⁹ ¿Liigi jon nigalitsaa¹³ 'nũ si ni'u²u 'nũñí³ 'ee 'e ningafee¹³na'a 'nũ?” ⁴⁰ Joon iñí¹ 'in Røøi¹³ do: “E la ja²mo fuu²¹²uu 'naa', doñi'ee 'e tyú² 'e nigajmaa²aa' tya' ruu²¹na, xufiin¹³, 'in 'wéei¹gi, lawa'a gajmaa²aa' tyiia”, gajin² Røøi¹³ do.

⁴¹ Joon injin¹² 'in Røøi¹³ do sii²¹²i 'in tsá² téein² li' cwo²¹o tooin²¹²: “Jeen¹³naa' coon¹³ jna jileei²¹ 'in 'eei¹ Dios. Cwolín²naa' li 'ii²¹ li nigatyaa¹ Dios tyú² tya' 'in 'lii¹³ coon¹³ 'ii¹³ tya'a li coo²¹ jí² coon²¹ tøø²mo jon. ⁴² Gatsá² un'áa³na pe 'naa' jo 'ee gacwó¹oo' jna joon gatsá² unjmii²¹na jon'gi' 'e joon gacwó²oo' jna jon. ⁴³ Joon mo gangí³ii 'e jo cwíi²naa' jna pe 'naa'gi' jo gatee²ee' jna fu inũ tyii'. Gali'náa³aa sin¹³in pe 'naa' jo 'ee gacwó²oo' jna. Galitsaa¹³aa joongi ga'uu²¹²uu 'nũñí³ pe 'naa'gi' jo 'ee ñifee¹³naa' jna.” ⁴⁴ Joon 'in tsá² do injin²in: “Ña'ñũ¹ũ, ¿liigi ganee²¹²na'a 'nũ 'e un'aa²u'u si 'e unjmii²¹u'un 'ee si gangí¹¹i 'e jo cwíi²na'a 'nũ si jo siin²¹in sá² 'ee, si tsaa¹³a 'ee si ga'u²¹u 'nũñí³ 'ee joon jo gauncoon¹³ jna'a 'nũ?” ⁴⁵ Joon iñí¹ 'in Røøi¹³ do: “E la ja²mo fuu²¹²uu 'naa', doñi'ee 'e tyú² 'e jo nigajmaa²aa' tya' 'in tsá² 'wéei¹ lo lawa'a jo 'ee tyú² gajmaa²aa' tya' jna-a jon.” ⁴⁶ Joon 'in gó² do itsalín² li ní²i wúu¹ coon²¹ tøø²mo joon 'in tsá² tyú¹ do tsataai² li seein²¹ tyú² coon²¹ tøø²mo.

Cwó² tsá² júu³ ruu²¹i xiiala ilí² li³i Jesús

¹ Joon mo gatséi¹ faa²¹a Jesús 'e júu³ lo gajin²in sii²¹²i tsá² tya'a:

2 —Niñí²oo' jee²¹² tún² jmií²¹² ití² jmií²¹² cwaa²¹ jmií²¹² 'e unsii²¹ tsá² Israel, pascua. Joon ijaan²¹ mo tsá² jna, 'e líí¹ na Ruu²¹ na Tsá², itéen¹ in tsá² jna tsaa¹ crúu¹³.

3 Joon 'in tyú² to² tya' untsá² coon¹³ 'in tifo² tya' ley coon¹³ tsacøøi¹³ tya' tsá² Israel gauncaain²¹ yaai tyani 'nú¹ li tyíin¹ Caifás 'in tyú² to² nifu tya' untsá² do. 4 Joon do-o gasíi²¹ xiiala ijmáa¹ a insaan¹ an Jesús coon¹³ júu³ tajuu²¹ joon ijnga² mo 'ido.

5 —Pe jo lí² jee²¹² jmií²¹² jee²¹² —gajin² in— tsu ito² tsá² mii¹³ 'áai¹.

Jaain²¹ tsamí² gaduu¹ u jmií²¹ jmafuu²¹ tya' Jesús

6 Joon la 'íi²¹² taain¹ Jesús fuu²¹ Betania tyíin¹ in tya' Simón, 'in nigacón² jmoowúu¹ 'e jgoo²¹ tya'a. 7 Joon ga'í²¹ jaain²¹ tsamí² 'in tyán¹ an coon²¹ sí² li cuun²¹² alabastro si'o² jmií²¹ jmafuu²¹. Joon 'e jmií²¹ jmafuu²¹ do 'áai¹ tyíin¹ cuu². Ga'í² 'in tsamí² do tya' Simón. Joon la jee²¹² tyíin¹ Jesús li si² mesa joon ga'ee² 'e 'in tsamí² do 'e jmií²¹ jmafuu²¹ do yu¹ tyi² Jesús. 8 Joon mo ganí² tsá² tya' Jesús 'elo gatsá² 'nii²¹-tsi gajin² in:

—¿'Ee gali²¹ 'e un'íi¹ 'in tsamí² no 'e jmií²¹ jmafuu²¹ no? 9 Li²-i tsa'nii²¹ no, líí¹ incíin¹ 'e no. Joon lí²-i cwoó¹³ tsá² tañí².

10 Joon mo galili¹³ Jesús xiiala síi²¹ 'ido joon gajin² in:

—¿'Ee li' untyíi² 'naa' 'in tsamí² lo? 'E nigajmaa¹ a no 'e tyú²-u no tyiia. 11 Coon²¹ tøø² mo taan²¹² naa' coon¹³ 'in tañí² pe jna jo tyíin¹³ na jee²¹² 'naa' coon²¹ tøøi². 12 'A nisuun¹ un 'in tsamí² no 'e jmií²¹ jmafuu²¹ lo tyiia lawa 'e tyaa¹ tyú² 'e ti li 'á¹ moo. 13 'E la ja² mo fuu²¹² uu 'naa', doñixiia' la 'úui¹ juncwii²¹ 'e cwó¹ tsá² júu³ tyú² tya' xiiala itiin¹³ tsá² joongi ityá² a tsá² júu³ la li' 'e gajmaa¹ 'in tsamí² lo. Joon iti²-tsi tsá² 'ii —jin² Jesús

Gajmaa¹ a Judas júu³ røø²¹ coon¹³ tsá² i'níi¹ Jesús

14 Joon jaain²¹ jee²¹² 'in dyatooi¹ tsá² tya' Jesús, 'in sii²¹ Judas Iscariote, gangó¹ o ngafee¹³ 'in tyú² to² tya' untsá² 15 joon gajin² in:

—¿Xiia¹ cuu² cwoó² oo' wa' jaan¹³ na Jesús do tyii'?

Joon 'in tsá² do gacwo¹ o Judas dyadya¹ cuu² cwataa²¹. 16 Joon tsifu joon ga'láa² Judas 'wii²¹² 'noo¹ o xiiala lí² jaan²¹ in Jesús.

Mo gagøø²¹ Jesús coon¹³ tsá² tya'a li gatséi¹

17 Joon mo ga'láa² 'wii²¹² jmií²¹² coon²¹ tya' 'e jmií²¹² gati² do mo gøø²¹ tsá² 'íni¹ 'e jo tyiian¹³ jeei¹, 'in tsá² tya' Jesús gangatyéen¹ in li tyíin¹ Jesús joon gaunngíi¹:

—¿Xiia 'iin²¹² u'un ityaa²¹ a'a tyú² ityee² e' tya' jmií²¹² pascua lo?

18 Joon gañii¹:

—Cwolíin² naa' li náa¹ fuu²¹ no joon cwosii¹³ duu' jaain²¹ tsá² tyíin¹ do joon fú² uu': “Tífo² tyi' jin² in: 'E ti li tí² 'ii²¹ tya'a joon fu tyi' i 'iin²¹² in jmaa¹³ a jmií²¹² pascua coon¹³ tsá² tya'a.”

19 Joon 'in tsá² tya' Jesús do gajmaa¹ a la to² tyú² joon gatyaa¹ tyú² idø² tya' jmií²¹² pascua do.

20 Joon mo canuu²¹ jmií²¹² joon nanéei¹ Jesús coon¹³ dyatooi¹ tsá² tya'a idø². 21 Joon la jee²¹² li néei¹ gøø²¹ gajin² in Jesús:

—'E la ja² mo fuu²¹² uu 'naa', jmoo²¹ joon jaain²¹ jee²¹² 'naa' in'níi¹³ naa' jna².

22 Joon tsifu joon gajmaa¹ a tsá² tya'a fa'í³ 'áai¹. Joon garóon² on tí' jaain²¹ tí' jaain²¹ gaunngíi¹ Jesús:

—Ñá'ñu¹ u, ¿ti jna-a 'i?

23 Joon gañii¹ Jesús gajin² in:

—'In tyé³ e' coon²¹ wúu¹ coon¹³, 'i-i 'i in'níi¹ jna. 24 'Ná¹-a tsín¹ jiin¹³ la jin² ni jí² tya' Dios cwáain¹ tya' 'in Ruui²¹ Tsá² pe ifúu² 'in 'níi¹ Ruui²¹ Tsá² do. Tyú² gi tya'a wa mo' o jo galiseen²¹ mo.

25 Joon Judas, 'in ti li 'níi¹ 'ii, gajin² in síi²¹ Jesús:

—Tífo² tyi', ¿ti jna-a 'i?

Joon Jesús gañii¹i gasii¹²¹i Judas jin¹²in:

—Jiin¹¹³ la joon niga'i¹-o'o 'nũ.

²⁶ Joon la jee²¹² gøø¹²¹ø gatii²¹i Jesús coon²¹ 'iñi¹, gacwo¹o 'maai¹¹³ Dios, joon gajmaa¹a jmai^{12xũ} jee²¹² tsá² tya'a joon gajin¹²in:

—Tyee^{2ee}, tsũ la li ngú¹ taan²moo lo.

²⁷ Mo ngayuui¹¹³ joon gatii²¹i coon²¹ po^{13xũ} li si'ó¹o jmi¹³ wuunjøø¹³ joon gacwo¹o 'maai¹¹³ Dios. Mo ngayuui¹¹³ joon gacwo¹o tsá² tya'a gajin¹²in:

—'iin²¹iin' 'elo jilee¹²¹ 'naa', ²⁸ tsũ 'e li la li jmi¹ 'øø³moo lo 'e ti li tán¹un joon coon¹¹³ 'elo itsín¹ 'e júu³ 'múui². Joon 'e jmi¹ 'øø³na itán¹un lo i'iin² tsaa² tya' tsá² fúui¹. ²⁹ Pe fuu^{212uu} 'naa' jo 'e i'né³e'gi' caain²¹ 'e jmi¹³ wuunjøø¹³ lo coon¹¹³ 'naa' ca mi ti jmi¹²² ityũ¹² Ñũ^{13ũũ} tó² tsá², joon jmi¹²² joon i'né³e' tún¹ coon¹¹³ 'naa'.

Jmo¹² Jesús júu³ Tú³ 'e ijin¹²in 'e jo cwii¹in Jesús

³⁰ Joon mo ngayuui¹¹³ ga'øø¹ø coon²¹ Salmo joon ngalíin²mo coon¹¹³ tsá² tya'a fu yũ' moo¹²¹ Olivos. ³¹ Joon gajin¹² Jesús sii¹²¹i tsá² tya'a do:

—'E 'woo¹ no jilee¹²¹naa' ixée¹mo-'oo' coon¹¹³ jna tsũ ni jí² tya' Dios 'e jin¹²in: “Ijngaa¹²moo 'in 'aa¹i joo'saa²¹ joon ixée²i joo'saa¹²¹ tya'a.” ³² Pe mi yuui¹¹³ injmá¹a Dios injiin¹¹in jna iní³ii jéei¹³gi lagi 'naa' fu li sii²¹ Galilea.

³³ Pe jin¹² Tú³ gañii¹i:

—Xũfiin¹¹³ jilee¹²¹ 'in catyaa² no ixée²i-tsi coon¹¹³ 'nũ pe jna lo jo jmi¹²² xée²i-tsii coon¹¹³ 'nũ.

³⁴ Pe Jesús gajin¹²in gasii¹²¹i Tú³ do:

—'E la ja¹²mo fuu^{212uu} 'nũ, 'ni¹ naa¹¹³ ifoo¹³o 'e jo cwii¹un jna la nũ'gi i'oo¹o tuuitsáa².

³⁵ Pe Tú³ do-gi gajin¹²in tún¹:

—Xũfiin¹¹³ júun³moo coon¹¹³ 'nũ pe jo fo¹³oo wa'a jo cwii¹na 'nũ.

Joon la joon jon gajin¹² 'in catyaa² do jon.

Faa^{121a} Jesús júu³ tyú² fu li sii²¹ Getsemaní

³⁶ Joon gatyalíin² Jesús coon¹¹³ tsá² tya'a coon²¹ li sii²¹ Getsemaní joon Jesús gajin¹²in:

—Ní²duu' lo la 'iñi²¹² ní³ii nifo¹³oo júu³ tyú² li' do.

³⁷ Joon gajée¹mo Tú³ coon¹¹³ 'in gáí¹ jóon¹ Zebedeo ngalíin² coon¹¹³. Joon Jesús gatsá² goon²¹ 'e fa'í³ líi²i 'áai¹ joongi gajmaa¹a cu¹²-tsi 'ña'a 'áai¹. ³⁸ Joon gajin¹²in:

—'E fa'í³ 'e seen²na lo 'e lí¹i ijúun²moo. Ján²duu' lo joon jmaa²aa' lí²ii' coon¹¹³ jna.

³⁹ Joon gangó¹o Jesús capi¹³ nifugi^{xũ} joon gatyí²a lí' ri'í²in ni 'wó² gamii¹i tyani Dios jin¹²in:

—Ñũ¹³, wa xũ'u lí² 'e jo móo³oo ilí²no pe jo cwolí² jiiin¹¹³ la 'iin²¹² jna, cwolí² jiiin¹¹³ la 'iin²¹² 'nũ-ũ.

⁴⁰ Joon ganga¹²mo tún¹ fu li néei¹ 'in gaai²¹ tsá² tya'a joon nateei¹¹³ 'ido cwuu²¹mo. Joon gajin¹²in sii¹²¹i Tú³:

—¿Ti jo nilii¹i 'naa' 'e jo cwuu²¹naa' coon¹¹³ jna coon²¹ hora? ⁴¹ Jmaa²aa' lí²ii' joon faa²aa' júu³ tyú² 'e jo xuu¹²¹naa' ja'cwoo²¹ 'in 'liii¹³. 'E la ja¹²mo 'i¹-tsi tsá² jmáa¹a 'e tyú² pe² ngú¹ taain²¹² jo cwo¹.

⁴² Gangó¹ Jesús tún¹ ngafee¹¹³i Dios jin¹²in:

—Ñũ¹³, wana jo lí² 'e cuu¹¹³u imóo³oo wúu¹ no pe cwolí² jiiin¹¹³ la niga'i¹-o'o² 'nũ.

⁴³ Joon ganga¹²mo tún¹ joon, joon nateei¹¹³ 'ido cwuu²¹mo tún¹ tsũ 'áai¹ jlii¹i unníi¹i.

⁴⁴ Joon jo gatø¹²gi 'ido gango¹o tún¹ ngafaa¹¹²a júu³ tyú² li gatí² 'ni¹ naa¹¹³ do. Gajin¹²in la nigajin' do tún¹. ⁴⁵ Joon ganga¹²mo tún¹ li tee¹i 'in gaai²¹ tsá² tya' do joon gajin¹²in:

—Cwocwuu²¹mogii', cwo'i¹¹xũ 'wó²oo'. Tsũ gatí² 'ii²¹ ijaain¹ tsá² 'in Ruui¹²¹ Tsá² ja'cwoo²¹o 'in tsá² røøi²¹ tsaa². ⁴⁶ Raan²¹naa' no, moo²¹o' tsũ no-o nijó¹ 'in 'níi¹ jna do.

Joon itøø² tsá² Jesús 'e si'ñú¹mo

⁴⁷ La jee²¹² faa¹²¹gi Jesús siin¹¹³in gatyía¹ Judas, 'in líi¹i tsá² tya'a jee²¹² 'in dyatooiin¹ do, coon¹¹³ tsá² fúui¹ líi¹. Joon 'in tsá² do tyaan¹an ñí³ espadas tyaan¹an jon 'no¹³ 'mó²

gatyaliin² to² gatyu¹² 'in tsá² tyu¹² to² untsá² coon¹¹³ 'in tsacøøi¹¹³ tya' tsá² Israel. ⁴⁸ Joon Judas do, 'in i'níi¹ Jesús, ni gasí²i júu³ coon¹¹³ 'in tsá² do xiiala li² ijmáa¹a gajin²in:

—'In jun¹³uun caain²¹ ju¹² 'ii do. 'I-i 'in saan¹¹³naa'.

⁴⁹ Joon gangatyéen¹in li siin¹¹² Jesús joon gajin²in:

—j'Aa²¹²mo'o, tifo¹² tyi'!

Joon gajun²un caain²¹ ju¹² 'ido. ⁵⁰ Jesús gañii¹i:

—Ru¹¹u', ¿'ee to² ñí²i'?

Joon tsifu joon gasan¹²mo 'in tsá² do Jesús joon gatøø²o 'ido si'ñú¹mo.

⁵¹ Joon jaain²¹ jee²¹² 'in tsá² tya'a do gasø¹²ø ñí³ tya'a joon gatyu¹²u cataain²¹² loocwóo¹o jaain²¹ tsa'leei¹¹³ tya' 'in tyu¹² to² tya' untsá² nifu. ⁵² Pe Jesús gajin²in sii¹²¹i 'ido:

—Taan¹ ñí³ tyi'i tsi 'nú¹ tya'a. Tsu jileei¹²¹ 'in jngaai¹¹² tsá² coon¹¹³ ñí³ coon¹¹³ 'ñí³-i jon ijúun²in. ⁵³ ¿Ti jo ñí²i, lí²-i fuu²¹² jna Ñu¹³uu joon 'ii tsifu insii¹in setenta mil ángeles iun'øø¹i jna? ⁵⁴ Pe wa'a lí² la joon, ¿xiiala itsín¹ jiin¹¹³ la jin¹² ni jí² tya' Dios, xiiala 'ná¹ ilí²?

⁵⁵ Joon gajin² Jesús sii¹²¹i 'in tsá² fúui¹ do:

—¿'Ee lí² ñilín²naa' saan¹¹³aan¹ 'no¹³ 'mó² coon¹¹³ ñí³ itøø²øø' jna lawa jaain²¹ 'uun²¹? Tsu la coon²¹ jmii²¹² tyíin¹na inuu cwo¹ fee¹ do 'e¹³ee 'naa' júu³ tyú² joon jo mo gaseen¹²¹naa' jna. ⁵⁶ Pe la lo-o galí² 'e gatsín¹ júu³ tya' Dios 'e gataan¹an ni mo'jí² 'in tsá² cwo¹ júu³ tya' Dios la mo jéi¹.

Joon 'in tsá² tya' Jesús do gacwiin¹o gatiu²mo Jesús 'ña'a do.

Jesús nasiin¹in tyani jileei¹¹³ 'in tyu¹² to² tya' tsá² Israel

⁵⁷ Joon 'in tsá² fúui¹ do 'in gasain¹² Jesús joon gangajaa²¹² ni'i 'ido tyani Caifás, 'i-i 'in nifu 'in tyu¹² to² tya' untsá². Joon do-o nisicaain²¹ tsacøøi¹¹³ coon¹¹³ tifo¹² tya' ley. ⁵⁸ Pe Tú³ do gangaa¹¹³i cín²mo caluu do joon gatyee¹¹³i tya'i tyi¹ li si¹² 'nú¹ li néei¹ 'in tyu¹² to² nifu do. Joon do-o gacwó² Tú³ caluu do coon¹¹³ 'in 'ii¹¹³ tya' 'in tsá² tyu¹² to² do. 'E 'iin²¹²in jøø²ø xiiala itsangii¹i Jesús.

⁵⁹ Joon 'in tyu¹² to² tya' untsá² do coon¹¹³ 'in tsacøøi¹¹³ coon¹¹³ jileei¹²¹ 'in catyaa²gi 'in tyu¹² to², 'in sii²¹ Junta Suprema, ga'noo¹on 'ee tsaa² ilijmáa¹a tya' Jesús, fiin¹¹³ coon¹¹³ júu³ tajuu²¹ joon ilí² jnga¹ni 'ido. ⁶⁰ Pe jo 'ee tsaa² tya' Jesús gatsaa¹a jiin¹¹³ coon²¹ joongi líí¹ fúui¹ tsá² taai² jmoo¹o júu³ tajuu²¹. Pe mo ga'yá² gatsín¹ garoon¹on gáí¹ tajuu²¹, ⁶¹ 'in gajin²in:

—Niganuu²¹u jin¹² 'in tsañuu¹¹ no: “Jna-a lí² fiin¹na 'e cwo¹ fee¹ tya' Dios no, joon jee²¹² 'ni¹ jmii²¹² lí² jmaa¹¹³aa tún¹.”

⁶² Joon 'in nifu 'in tyu¹² to² jee²¹² untsá² garoon¹on, joon gajin²in sii¹²¹i Jesús:

—¿Ti jo ngii²¹i coonti? ¿'Ee 'e tsaa² jmoo¹o 'in tsá² no tyi'i?

⁶³ Pe Jesús-gi gajaan¹an tii². Joon 'in nifu 'in tyu¹² to² jee²¹² untsá² do gajin²in tún¹ gasii¹²¹i Jesús:

—Tyani Dios, 'in jiin¹, sii¹¹³ jna'a, ¿ti 'nu-u Cristo Joon¹ Dios?

⁶⁴ Joon Jesús gañii¹i gajin²in:

—'li-gi jna jiin¹¹³ la foo¹²¹ 'nu. Joongi fuu²¹²uu 'naa' imoo²oo' 'in Ruui²¹ Tsá² tyíin¹in lí¹ cwo²¹o Dios tsáa¹. Joon 'in Dios do lí² jmáa¹a jilaa¹²¹ 'e 'iin²¹²in. Imoo²oo' 'in Ruui²¹ Tsá² do ijó¹ jee²¹² jnii¹ tya'cwii²¹.

⁶⁵ Joon Caifás do ga'gí¹i siin¹¹³in joon gajin²in:

—'In tsañuu¹¹ lo nigafaa¹²¹a 'e lawa Dios 'ii. Jo 'néi¹-gi tsá² 'in jmá¹ júu³ røø²¹. Jileei²¹ 'naa' niganuu¹³uu jilaa¹²¹ júu³ gó² 'e gafaa¹²¹a. ⁶⁶ ¿Xiiagi la 'i¹-'oo' 'naa'?

Joon 'in tsá² néei¹ do gajin²in:

—'Ná¹ júun²mo 'ino 'wii¹¹³ tsaa² tya'a.

⁶⁷ Joon ga'ñii¹ 'in tsá² do ni² Jesús joongi gajmee²¹mo 'ido joongi gajnáa¹a ni² Jesús.

⁶⁸ Joon gajin²in 'in tsá² do:

—Ñu-u lí¹u'u Cristo 'in gasiin¹ Dios, laa¹¹³ jmaa²¹a júu³, ¿'iin gatyuun¹in 'nu?

Jo 'iin²¹²in Tú³ jmáa¹a júu³ 'e cwii¹in Jesús

⁶⁹ Joon la jee²¹² siin¹¹² Jesús tyani 'in tsá² do Tú³-gi tyíin¹in fu caluu tya'i tyi¹. Joon jaain²¹ 'yiaa²¹² 'in jmoo¹o 'e gø¹² Caifás do gangatyéen¹in li tyíin¹ Tú³ joon gajin¹² 'in tsamí² do:

—'Nu jon 'in ngi¹ coon¹¹³ Jesús 'in jó² Galilea.

⁷⁰ Pe Tú³ do-gi jo garøø¹i tyani 'in tsá² fúui¹ néei¹ do, gajin¹²in:

—Jo ñí³ii 'ee 'e foo¹²¹o no.

⁷¹ Joon gajeein²¹ gixu Tú³ li tyíin¹in do joon gangó¹ tyan'gixu li tyí³ 'oo² 'yá² li 'wooi²¹ tsá². Joon jaain²¹gi 'in gangaa¹i 'ii joon gasii²¹i 'in téin² do:

—'In tsañuu¹ no ngii¹o 'ino jon coon¹¹³ Jesús tsá² Nazaret.

⁷² Joon xiia²¹gi tún¹ jo garøø¹i Tú³ tún¹ ga'íi¹i Dios gajin¹²in:

—Jo cwii¹na 'in tsañuu¹ no.

⁷³ Joon xuu li'íi²¹²xu joon mo gangatyéen¹in 'in néei¹ do li siin¹¹² Tú³ joon gajin¹²in:

—'E la ja¹²mo, 'nu líi¹u'u jaain²¹ jee²¹² 'ino tsu no li² la faa¹²¹ 'ido-o foo¹²¹ 'nu.

⁷⁴ Joon 'láa² Tú³ 'wii²¹² ga'íi¹i Dios jin¹²in:

—Wa jo fo¹³oo 'e la jai¹² ijme²¹mo Dios jna, jo cwii¹na 'in tsañuu¹ no.

Joon tsifu joon ga'oo¹o jaain²¹ tuuitsáa². ⁷⁵ Joon gati¹²-tsi Tú³ jiiin¹¹³ la nigajin¹² Jesús gasii²¹i 'ii mo gajin¹²in: “La nu'gi i'óo¹o tuuitsáa², 'ni¹ naa¹¹³ nifaa¹¹³'a 'e jo cwii¹u'u jna.” Joon mo gati¹²-tsi Tú³ 'e júu³ do gacwo'íi¹o fu jee²¹² 'nú¹ joon gatyí¹²o xuui²¹²-tsi 'áai¹.

27

Gangajée¹³i tsá² Jesús tyani Pilato

¹ Joon mo gajná² do joon gasii²¹i røø²¹ jileei¹²¹ 'in tyu¹² to² tya' untsá² coon¹¹³ 'in tsacøøi¹¹³ tya' tsá² Israel xiiala ilijúuin² Jesús. ² Joon gangajée¹³mo Jesús si'ñúu¹mo tyani Poncio Pilato 'in líi¹i to² gobernador.

Mo gajúuin² Judas

³ Joon mo galiñii¹i Judas, 'in ga'nñii¹ Jesús, 'e nisi²¹i tsá² røø²¹ xiiala ijúuin² Jesús gajoo²¹o-tsi 'áai¹ joon ngajoon¹¹³o 'ido 'e dyadya¹ cuu² cwataa²¹ tya' 'in tsá² 'in tyu¹² to² tya' untsá² joongi tya' 'in tsacøøi¹¹³ do. ⁴ Joon gajin¹² Judas sii²¹i 'in tsá² do:

—Jna-a niga'noo²¹²oo tsaa² mo ga'ni³na jaain²¹ tsañuu¹ 'in jo 'ee tsaa² tya'a sá².

'In tsá² do-gi gañii¹i:

—Jo 'ee cwáain¹ tyijna'a 'e joon 'e cwáain¹ jon 'e tyi'nu 'woo'o joon.

⁵ Joon Judas coon²¹ gadya¹² goon²¹ la no-o 'e cuu² do ni 'wó² inuu cwo¹ fee¹ do. Joon gacwo'íi¹o do joon nga'nuu²¹u 'nii²¹² luu²¹²u 'ña'a, joon coon¹¹³ la joon gajngaa¹¹²mo 'ña'a.

⁶ Joon 'in tsá² 'in tyu¹² to² tya' untsá² do gataa¹¹³i, gaunti¹¹i 'e cuu² do. Joon gajin¹²in:

—Jo tii²¹i taa¹¹³ jna' 'e cuu² lo tsi li taa¹¹³ cuu² tya' cwo¹ tsu cuu² gaciin¹in tya' ijúuin² tsá²-a no.

⁷ Joon tsifu joon gasii²¹i 'in tsá² do røø²¹ iló² coon¹¹³ sii¹¹³ 'wó² coon¹¹³ 'e cuu² do. 'E coon¹²¹ sii¹¹³ 'wó² do sii²¹ 'Wó² tya' Titu¹². Galó¹ 'e 'wó² ilisá² coon²¹ lí² ái¹ tsá² jalíin² li' xiia²¹ 'in júun²in fuu²¹ do. ⁸ Tsu 'wii¹¹³ joon sii²¹ 'e 'wó² do ca jmi²¹² no, 'Wó² tya' Jmi¹.

⁹ Joon coon¹¹³ la joon gatsín¹ júu³ tya' Jeremías, jaain²¹ 'in gacwó¹ júu³ tya' Dios la mo jéi¹ 'in gajin¹²in: “Tsá² Israel gajin¹² iciin¹in 'in tsá² do dyadya¹ cuu² cwataa²¹. ¹⁰ Joon coon¹¹³ 'e cuu² do galó¹ coon¹²¹ sii¹¹³ 'wó² tya' titu¹² jíin¹¹³ la to² 'e nigatyu¹² Ña'ñu¹¹u.”

Jesús siin¹²in tyani Pilato

¹¹ Gajée¹mo tsá² Jesús tyani 'in gobernador joon 'ido gaunngii¹i 'ii:

—¿Ti 'nu-u Røøi¹³ tya' tsá² Israel?

Joon Jesús gajin¹²in:

—Jiin¹¹³ la nigafaa¹¹³'a no, 'e joon 'e jo¹.

¹²Joon mo ga'níi¹ 'in tyu¹² to² tya' untsá² coon¹³ 'in tsacøøi¹³ do li coon²¹ gaján¹ Jesús tii². ¹³Joon Pilato gajin² 'in sii²¹ Jesús:

—¿Ti jo nuu² un jilaa²¹ 'e gó² faa²¹ 'ido tyi¹?

¹⁴Joon jo 'ee gañii¹ Jesús coonti. 'Wii¹³ joon ganga'goo²¹-tsi 'in gobernador do 'áai¹.

Pilato tyu¹² to² ijúuin² Jesús

¹⁵Jiin¹³ la tiisi² mo gatí² jmi²¹² 'e gatí² 'in gobernador do 'ná¹ láa¹ jaain²¹ tsá² taai² 'nuñi³ tya' 'in tsá² néei¹ 'e fuu²¹ do. ¹⁶Joon jee²¹² jmi²¹² joon 'yuui² jaain²¹ tsá² 'nuñi³ do 'in sii²¹ Barrabás. Tyú²-u cwii¹ mo tsá² 'ii. ¹⁷Joon la jee²¹² sicaain²¹ 'in tsá² do gaunngii¹ Pilato 'in tsá² do:

—¿'iin-in 'iin²¹² naa' ilaa²¹² na tyii'? ¿Ti 'iin²¹² naa' laa²¹² na Barrabás si Jesús 'in sii²¹ Cristo 'ee?

¹⁸Tsu galili¹³ o Pilato 'e 'wii¹³ tsiwúu¹ mo 'e gajaan²¹ ni 'ido ja'cwoo²¹o.

¹⁹La jee²¹² tyíin¹ Pilato li jmoo¹ 'ii²¹ do gasiin²¹ tsamí² tya'a coon²¹ júu³ 'e jin¹²: “Jo ciiin¹³ 'wo¹² 'áai¹ 'e cwáain¹ tya' 'in tsá² tyú¹ no tsu líli¹ caain²¹ 'e gací³ cwáain¹ tya' 'ino coon²¹ 'e canuu²¹.”

²⁰Pe 'in tsá² tyu¹² to² tya' untsá² coon¹³ 'in tsacøøi¹³ do gasii²¹ 'in tsá² fúui¹ 'in téein² do wa' ilí² laa¹ Barrabás joon ijúun² mo Jesús. Joon gatí¹² júu³ tya'a 'e laa¹ 'ii. ²¹Joon gafeei¹ 'in gobernador do tún¹ 'in tsá² do joon gaunngii¹:

—¿'iin jee²¹² 'in gáí¹ no 'in 'iin²¹² naa' lá²?

Joon gañii¹ 'in tsá² do:

—'iin²¹² moo¹ o lá² Barrabás.

²²Joon gaunngii¹ Pilato tún¹:

—¿'Ee-gi ijmaa³ aa tya' 'in Jesús no, 'in sii²¹ Cristo?

Jilee²¹ mo gañii¹ joon:

—¿Cwotéen¹ in tsaa' crúu¹³ 'ino!

²³Joon gañii¹ Pilato tún¹:

—¿'Ee 'e gó² 'e nigajmaa¹ a 'ino tyii'?

Pe 'in tsá² do xújoon ga'oo¹ o tá² líi¹ gi gajin² in:

—¿Cwotéen¹ in tsaa' crúu¹³ 'ino!

²⁴Joon mo galili¹³ Pilato 'e jo lí² tii¹² júu³ tya'a pe líli¹ gato¹² 'in tsá² do mi¹³ joon gatyú¹² 'in Pilato do to² 'e jó¹ coon²¹ wúun¹ si'ó¹ jmi²¹ joon garun² un cwoo²¹ o tyani 'in tsá² taai²¹² do joon gajin² in:

—Jo tsaa² tyiia ijúuin² 'in tsañuu¹ 'in tyú¹ lo, tsaa² tyi'naa' no.

²⁵Joon jilee¹²¹ 'in tsá² do gañii¹:

—Tsaa² tyijna'a coon¹³ xuui²¹² tyioo' o ijúin¹ 'ino.

²⁶Joon Pilato do galáa² mo Barrabás joon gatyú¹² to² ipó² 'nii²¹² Jesús joon gajan¹² ni 'ido ja'cwoo²¹ 'in tsatéen¹ 'in 'ido tsaa' crúu¹³.

²⁷Mo ngayuui¹³ joon gató¹⁰ 'láa² Jesús tsi inuu¹ li née¹ joon gauncaain²¹ jilee¹²¹ 'in 'láa² taain² do li siin¹² Jesús. ²⁸Joon gatyii²¹ siin¹³ 'ido joon gapaa¹²¹ ni 'ido coon²¹ 'mi¹² yúun². ²⁹Joon gajmaa¹ a coon²¹ corona lí¹ tóon¹ gaton¹² on tyi² 'ido. Joon gacwo¹⁰ 'o 'ido coon²¹ sii²¹ 'e son¹² 'ido coon¹³ cwoo²¹ o tsáa¹. Joon gasi¹² 'wojnii¹ tyani 'ido joon ungoø¹ ni 'ido. Gajin² in:

—¿Wóo² cwoseein²¹ 'in róøi¹³ tya' tsá² Israel!

³⁰Joon ga'ñii¹ ni 'ido. Joon coon¹³ sii²¹ 'e san¹² an do gapó² 'in 'láa² do tyí¹. ³¹Joon ngayuui¹³ gaungøøi¹ 'in 'láa² do 'ii joon gatyii²¹ 'e siin¹³ yúun² do joon gatyin¹² in Jesús 'e siin¹³ in do tún¹.

Mo táain² Jesús tsaa¹² crúu¹³

³²Joon mo gangalín² itsatéen¹ in Jesús tsaa' crúu¹³ joon gajin¹ in jaain²¹ tsañuu¹ li ningalín² do. Joon 'in 'láa² do gatyú¹² to² 'in tsañuu¹ do sii²¹ Simón, jaain²¹ tsá² Cirene, 'e cón² on crúu¹³ tya' Jesús.

³³ Joon gatyalfín² coon²¹ li sii²¹ Gólgota, 'øøi²¹-tsi tsá² sii²¹, Cwoon¹¹ Po¹³ Mootyi² 'Lii²¹².
³⁴ Joon do gacwo¹¹ o Jesús vino 'e sicaai¹¹³ jmi¹³ tsi¹³ tya' joo¹²¹. Joon mo gatii¹¹ 'óo¹⁰ 'e vino do sicaai¹¹³ 'e tyi¹¹ joon jo ga'un^{12un}.

³⁵ Joon mo ngayuui¹¹³ gatéen¹¹ in Jesús tsaa' crúu¹³ gacoo¹⁰ 'in 'láa² do mi¹³ 'iin inli¹¹ siin¹³ Jesús. Joon coon¹¹³ la joon gatsín¹ júu³ tya' 'in gacwo¹ júu³ tya' Dios la mo jéei¹ mo gajin¹²ⁱⁿ: "Icóo¹⁰ siin¹¹³ iin, ijmaa¹ a jmai¹² xu 'iin inli¹¹." ³⁶ Joon do-o gacwo²⁰ 'aa¹ ni 'ido. ³⁷ Joon yu¹ tyíi¹¹ gataan¹ an 'e tsaa² tya' Jesús 'e jin¹²: "In no-o Jesús, Róøi¹³ tya' tsá² Israel."

³⁸ Joon gatéein² jon gái¹ 'uun²¹ jmai¹² coon²¹ crúu¹³ tya'a coon¹¹³ Jesús, jaain²¹ li cwo²¹ o Jesús tsaa¹ joongi jaain²¹ li' cwo²¹ o tooin²¹². ³⁹ Joon 'in tsá² 'in la coon²¹ gangíi¹ la jee²¹² taain¹ Jesús tsaa' crúu¹³ joon gajaan¹ jóøi² Jesús gajíi²ⁱⁿ, gajø^{12ø} mootyíi¹ ⁴⁰ gajin¹²ⁱⁿ:

—'Ñu-u, 'in fín¹ cwo¹¹ fee¹¹ do joon jmaa¹¹³ a jee²¹² 'ni¹ jmi²¹² tún¹, laai²¹² 'wo'o no. Wana Joon¹ Dios 'næ cwúu¹ tsaa' crúu¹³ no.

⁴¹ La joon jon gaungøøi¹ 'in tyu¹² to² tya' untsá² coon¹¹³ 'in tifo¹² tya' ley coon¹¹³ tsá² fariseos coon¹¹³ tsacøøi¹¹³. Joon síi²¹ la 'oo²¹ 'ii jin¹²ⁱⁿ:

⁴² —Gaun'láai² 'ino tsá² xeei²¹ pe jo lí² láa¹ 'ña'a. Wana la jai¹² 'ii Róøi¹³ tya' tsá² Israel cwoxáa¹ i tsaa' crúu¹³ no joon iun'goo²⁰ 'ii. ⁴³ Tsaa¹¹-tsi 'in tsañuu¹¹ no Dios jin¹²ⁱⁿ, né² du' wana 'iin²¹²ⁱⁿ Dios 'ii joon 'e láa¹ 'ido 'ii tsu gajin¹²ⁱⁿ 'e Joon¹ Dios 'ii.

⁴⁴ Joon ca 'in 'uun²¹ 'in taan¹ⁱⁿ coon¹¹³ on do gajíi²ⁱⁿ 'ii jon.

Mo gajúun² mo Jesús

⁴⁵ Joon ga'íi² nuu²¹ la caain²¹ juncwii²¹ mo gatí² tyiiañi¹¹ ca 'iin² 'ni¹ ca'loo¹. ⁴⁶ Joon mo gatí² 'e 'ii²¹ joon ga'oo¹⁰ o Jesús tá² gajin¹²ⁱⁿ:

—Elí, Elí, ¿lama sabactani? ('E 'øøi²¹-tsi tsá² gajin¹²ⁱⁿ: Dios tyiia, Dios tyiia, ¿'ee lí² ní nigatiu² mo'o jna?)

⁴⁷ 'Inlíi¹³ 'in tein¹ do ganúu^{2un} joon gajin¹²ⁱⁿ:

—'In tsañuu¹¹ no tø^{11ø} Elías 'in nigacwo¹ júu³ tya' Dios la mo jéei¹.

⁴⁸ Joon tsifu joon jaain²¹ 'in tein¹ do gangó¹ cwiin¹ ngatyaan¹ coon²¹ esponja joon gaun'lá² a esponja do coon¹¹³ vino tiin¹²¹ joon gauntyii¹ nii²¹² sii²¹ joon saa¹¹³ a do 'e la mo cwo¹¹⁰ o Jesús 'un^{12un} 'e do. ⁴⁹ Pe 'in catyaa¹² do gajin¹²ⁱⁿ:

—Cwoján^{1du}; né^{1du} wa ijó¹ Elías jalaa²¹² ni 'ino.

⁵⁰ Joon Jesús ga'oo¹⁰ o tún¹ tá² joon gajúun² mo mo ngayuui¹¹³ jon. ⁵¹ Joon tsifu joon ga'gíi¹ 'e 'mi¹² 'íi inuu cwo¹¹ fee¹¹ do ca ti' yu' ca ti' 'wii²¹². Joongi gajøø²¹ 'wó² joongi cuun²¹² gajli¹². ⁵² Joon ganó² 'aan²¹ li si'aa¹²¹² 'lii²¹² joon fúu¹ mo 'in najúin¹ 'in nigatsaa¹¹-tsi Dios gajin¹ⁱⁿ. ⁵³ Joon mo ngayuui¹¹³ gajin¹ⁱⁿ Jesús ga'wóo² mo 'in tsá² do 'aan¹ tya'a ngatáa¹ 'e fuu²¹ nacwai¹³ Jerusalén joon fúu¹ mo tsá² gangaa¹ 'ii.

⁵⁴ Joon mo gani² fii²¹² 'láa² coon¹¹³ 'in 'láa² catyaa¹² do 'in 'aa¹ Jesús xiiala gajøø¹²¹ 'wó² joon jilaa¹²¹ 'e nigangó¹ gafoo¹¹ mo 'áai¹ joon gajin¹²ⁱⁿ:

—'E la ja¹² mo Joon¹ Dios 'in tsañuu¹¹ no.

⁵⁵ Do-o tein¹ tsamí² fúu¹ wín² gixu jøø^{2ø}. Nigangi¹ 'in tsamí² do coon¹¹³ Jesús fu Galilea joon nigaunjíi²ⁱⁿ Jesús. ⁵⁶ Joon jee²¹² do sin¹² María Magdalena coon¹¹³ María sáa³ Jacobo coon¹¹³ José. Sin¹² mo jon in sáa³ jón¹ Zebedeo do.

Teen¹ mo tsá² ga'áa² mo Jesús

⁵⁷⁻⁵⁸ Capii¹³ tein¹ gi jmi²¹² joon mo gangó¹ jaain²¹ tsá² sá² cuu² sein²¹ fuu²¹ Arimatea 'in sii²¹ Sé³. Gango¹ 'ido tyani Pilato, ngami¹¹ i cuerpo tya' Jesús. 'ii jaain²¹ tsá² 'in tsaa¹¹-tsi Jesús. ⁵⁹ Joon gaxiia² cuerpo tya' Jesús joon gaciin¹¹³ⁱⁿ coon²¹ 'mi¹² taa²¹ 'e tyú². ⁶⁰ In Sé³ do natyu¹² to² 'e nalí¹ coon²¹ 'aan¹ tya'a tsaa' xá¹ 'e tsa'ii²¹ mi júun²ⁱⁿ pe gatan¹² mo Sé³ Jesús tsi 'aan¹ 'míi² do. Joon² mo ngayuui¹¹³ gataan¹ⁱⁿ Jesús do joon gajni²⁰ 'oo²¹ too²¹ 'aan¹ do coon¹¹³ coon²¹ cuun²¹² fee¹¹ 'áai¹. Joon gangaa¹¹³ mo mo ngayuui¹¹³ do. ⁶¹ Pe do-o née¹ i María Magdalena coon¹¹³ 'in María jaain²¹ gi do co' do.

Ngaliin² 'láa² nga'aa²a 'aan¹ tya' Jesús

⁶² Mo ngayuui¹³ jmi²¹² 'e gatyaa¹ tsá² tyú² tya' 'e gatí² jmi²¹² do 'in tsá² 'in tyu¹² to² tya' untsá² coon¹³ 'in tsá² fariseos do ngaliin² ngafee¹³ⁱ Pilato ⁶³ gajin²in:

—Tsa²to² tyi', tii¹²-tsii'i la gajin² 'in tajuui²¹ do la mo jii¹gi ijiin¹in mi tí² 'ni¹ jmi²¹² 'e gajúun²in. ⁶⁴ Tsu 'wii¹³ joon siin¹u'un 'láa² tsa'áa² 'aan¹ do ca mi tsín¹ 'ni¹ jmi²¹² tsi 'nee¹² tsalín² tsá² tya'a tsatyí¹ ni 'ido la 'woo¹ joon la joon ilí² jin²in 'e gajin¹ 'ido jee²¹² 'li²¹². Tsu la joon 'e ilifee¹gi 'e tajuu²¹ lagi mo 'wiin²¹² do.

⁶⁵ Joon Pilato do gajin²in sii²¹ⁱ 'in tsá² do:

—Cwolín²naa' coon¹³ 'láa² joon cwoun¹øø¹naa' 'aan¹ do jii¹ la cwéei¹.

⁶⁶ Joon ngaliin²mo jon li roon¹on 'aan¹ do. Joon gajni¹i tyú² 'e 'oo²¹ too²¹ 'aan¹ do. Gataan¹an sello tya' cuun²¹² 'e sijni¹ do joon gajaan¹an 'láa² i'áa¹ 'aan¹ do.

28

Mo gajin¹ Jesús

¹ Joon mo gangí¹i jmi²¹² 'ii²¹ 'woo¹²¹ tya' 'in tsá² do, mo ti li jná² domingo, 'in María Magdalena coon¹³ 'in María catyaa¹² do ngaliin² ngajøø² li roon¹on 'e 'aan¹ do. ² Joon gajøø²¹ 'wó² 'áai¹. Joon jaain²¹ ángel tya' Na'ñu¹u' gajgáa¹ fu ñu¹fú² joon gajin¹in 'e cuun²¹² do 'e sijni¹ 'oo²¹ too²¹ 'aan¹ do. Joon gacwó¹o ni cuun²¹² do. ³ Ji¹'i 'áai¹ la ji¹ jí² cwaain¹ñá³. Joon siin¹³in taa²¹ la taa²¹ 'moo²¹. ⁴ Joon mo ganí² 'in 'láa² do lo gafoo¹i joongi gajlé¹i 'áai¹ joon gacii¹³ⁱ lawa'a 'li²¹²mo coonti. ⁵ Joon 'in ángel do gajin²in sii²¹ⁱ 'in tsamí² do:

—Jo foo¹³naa'. Ní²oo 'e 'naa²¹naa' Jesús 'in gaten¹in tsá² tsa' crúu¹³. ⁶ Pe jo 'yuui²gi lo, nigajin¹o jii¹³ la nigajin²in. Nílin²naa', jøø²duu' li ga'í². ⁷ Cwolii¹naa' la jmoonoo cwojmaa²aa' tsá² tya'a júu³ 'e nigajin¹o 'ido. Joon itsáa¹a 'ido nifugi lagi 'ii fu Galilea. Joon do-o iní²in. Jiin¹³ joon 'e 'ná¹ fuu²¹²uu 'naa'.

⁸ Joon ngaliin¹mo 'in tsamí² do la jmoonoo, 'goo²¹ 'áai¹ joongi jløø¹³ⁱ. Ngaliin¹ cwiin¹in ngajmaa¹a júu³ tsá² tya' Jesús. ⁹ Joon la jee²¹² taa²ⁱ fu¹ 'in tsamí² do gajné¹ Jesús li ngaliin¹ joon gafee¹¹ⁱ 'ido 'ii. Joon gangatyéen¹in li siin¹² Jesús joon gasoon¹on tii² Jesús gaun'goo²¹o 'áai¹. ¹⁰ Joon gajin² Jesús sii²¹ⁱ 'ii:

—Jo foo¹³naa', cwojmaa²aa' tsaruu²¹naa júu³ 'e 'ná¹ tsalín² Galilea joon do-o iní²in jna.

Gatyaa¹ 'láa² júu³ xiiala nigalí²

¹¹ La jee²¹² ngaliin¹ 'in tsamí² do joon 'in 'láa² 'in 'oo¹ 'aan¹ tya' Jesús ngaliin²in jaain²¹ gáa¹i ngajmaa^{13a} 'in tyu¹² to² untsá² júu³ jilaa² 'e nigalí². ¹² Joon 'in tyu¹² to² do-gi ngaliin² ngafee¹³ⁱ tsacøø¹³ⁱ isiin¹in røø²¹. Joon gacwo¹²-o 'in 'láa² do cuu² 'áai¹ ¹³ joon gajin²in sii²¹ⁱ 'in 'láa² do:

—'Naa' foo²oo': “E tsá² tya' Jesús gangatyí¹i cuerpo tya' Jesús la 'woo¹ la jee²¹² nigacwuu²taa'a.” ¹⁴ Joon wa mi liñi¹ gobernador 'e nigacwuu²moo', jna'oo'o tyaa²¹a'a júu³ coon¹³on tsu joon jo jngaa¹²ⁱ 'naa'.

¹⁵ Joon 'in 'láa² do ga'ii²¹mo 'e cuu² gacwo¹ 'in tyu¹² to² do joon ngaliin¹mo joon gajmaa¹a jii¹³ la júu³ gasii²ⁱ coon¹³ 'in tyu¹² to² do. Joon 'in tsá² Israel ca jmi²¹² no jo¹o líi²ⁱ jii¹³ la júu³ tajuu²¹ gatyá¹ 'láa² do.

Gasiin¹in Jesús tsá² tya'a wa tsalín² tsacwo¹ júu³ tyú² tya'a la 'ui juncwii²¹

¹⁶ Joon 'in dyajaain²¹ tsá² tya' Jesús ngaliin² fu Galilea fu yuui¹³ moo²¹ jii¹³ la nigajin² Jesús. ¹⁷ Joon mo gangaa¹ Jesús gaun'goo²¹o 'ido 'áai¹. Pe 'inlíi¹³ gacu¹²xu¹-tsi líi²ⁱ jon'on ní² ti 'i 'ino. ¹⁸ Joon gangatyéen¹in Jesús li téein² tsá² tya'a joon gajin²in sii²¹ⁱ 'ido:

—Nigacwo¹o Dios jna jilaa²¹ 'ii²¹ 'e sá² ñu¹fú² coon¹³ 'ii²¹ 'e sá² ni cwoo¹³ juncwii²¹.

¹⁹ Tsu 'wii¹³ joon cwolín²naa' la 'ui juncwii²¹ cwo'ne¹²naa' tsá² 'e líin² tsá² tyiia. Cwosáa¹naa' 'ido jmi²¹ coon¹³ 'e sii²¹ Ñu¹u' joongi coon¹³ 'e sii²¹ Joon¹on joongi coon¹³

'e sii²¹ 'in Espíritu Tyú² tya' Dios. ²⁰ Joon 'ee²ee' 'ido 'e jmaa¹a nuu¹³u jilaa¹²¹ to² 'e nigaty^u¹uu 'naa'. Joon niñii²¹oo' 'e ngí³ jna coon¹³ 'naa' la coon²¹ jmi²¹² ca mi tyéi¹ juncwii²¹. Amén.

Júu³ tyú² 'e gajmaa¹a San Marcos

Cwoo¹o Wó³ saai²¹ tsá² jmii²¹ júu³ tyú² li jo 'in tsá² seein²¹

¹ La lo ga'láa² 'wii²¹² júu³ tyú² tya' Jesucristo, Joon¹ Dios 'ii.

² La lí² 'e gajin¹² Isafas, 'ii jaain²¹ tsá² 'in gafaa¹²¹ júu³ tya' Dios calii líli¹:
Dios sii'in jaain²¹ tsá² 'in tyan¹ júu³ tya'a.

'li tsáa¹ jéei¹gi lagi 'nũ.

'li tsajmaa¹ júu³ xiiala tya¹ tsá² tyú² tya'a mi ñi¹²'i.

³ Tá² ni'oo¹o jaain²¹ tsá² coon²¹ li jo 'in tsá² seein²¹. Jin¹²in:

“Nũ²duu' nijó² Cristo. 'Ná¹-a tya²¹aa' tyú² tyii'. Tsáa²mo-'oo' 'e tyú¹-moo'”, jin¹²in.

⁴ La joon mo gajó² Wó³ saai²¹ tsá² jmii²¹ li jo 'in tsá² seein²¹ gajin¹²in:

—'Ná¹-a unsii²naa' 'e 'i¹-'oo' joongi 'ná¹ saa¹naa' jmii²¹. Joon 'ín²mo Dios tsaa² tyii'.

⁵ Jileei²¹ tsá² 'in néei¹ coon²¹ li sii²¹ Judea joongi 'in néei¹ fuu²¹ Jerusalén tsalín² tsanũ²¹ júu³ tya' Wó³ do. Joon la 'ii²¹² jmoo¹o 'in tsá² do tyañii²¹ tya'a tyani Dios gasaa¹mo Wó³ 'ii jmii²¹ ti' jmii²¹ cwo² Jordán.

⁶ Sii¹³ Wó³ lí¹ coon¹³ jñú² camello. 'E 'ñũ¹ tu¹²gi lí¹ coon¹³ loo²¹. Joon 'e gø¹²ø jmai¹² sinii²¹ coon¹³ to¹² sá² moo²¹. ⁷ Feei²¹ Wó³ tsá² júu³ tyú² joon gajin¹²in:

—Mi yuui¹³ jna joon 'injó¹ jaain²¹ tsá² feei¹. 'li feei¹gi lagi jna jiin¹³ jo tñi²na juu¹³na wojní³ii sii¹³ii loo²¹ tsi mii¹i. ⁸ Jna-a saa²¹na 'naa' jiin¹³ coon¹³ jmii²¹ pe 'ii-gi nicwo¹²o 'naa' 'in Espíritu Tyú² tya' Dios 'e ngi¹ coon¹³ 'naa'.

Wó³ saa¹i Jesús jmii²¹

⁹ Jiin¹³ jee²¹² jmii²¹² joon cwa¹ñi¹ Jesús fuu²¹ Nazaret náa¹ li sii²¹ Galilea. Joon gasaa¹mo Wó³ Jesús jmii²¹ tsi jmii²¹ cwo² Jordán. ¹⁰ Mo gacwa¹ñi¹ Jesús tsi jmii²¹ do joon ganii²¹ nó¹ 'oo² ñũ¹fú². Joon nii²¹ 'in Espíritu Tyú² tya' Dios líii¹ maa²¹² jgaa¹i fu li siin¹²in. Joongi gajaan¹an fu yũ¹ tyii¹i. ¹¹ Joon ganúu²un coon²¹ júu³ jó² fu ñũ¹fú² jin¹²:

—Yũ²¹ tyiia-oo 'nũ 'in 'nee¹na. 'Áai¹ lí¹ jlø¹³na 'wii¹³ 'nũ.

Tyaan¹ Satanás cwáain¹ 'ee líii¹ Jesús

¹² Tsifu joon gangajéei¹ 'in Espíritu Tyú² tya' Dios Jesús fu coon²¹ li jo 'in tsá² seein²¹gi. ¹³ Joon do-o gateen¹in Jesús ca tséin¹ tunló¹ jmii²¹² jee²¹² joo¹²¹ nuu²¹. Joon Satanás gacón²on cwáain¹ xiiala líii¹ Jesús. Mi yuui¹³ joon gatyaliin² ángeles tya' Dios gaunji²mo Jesús.

'Láa² Jesús 'wii²¹² to² tya'a coon²¹ li sii²¹ Galilea

¹⁴ Mo lichii²¹ 'e ga¹í² Wó³ 'nañi³ joon gangóo¹o Jesús coon²¹ li sii²¹ Galilea. Cwoo¹o Jesús júu³ tyú² tya' Dios. ¹⁵ Joon gajin¹² Jesús sii¹²¹i tsá²:

—Gatyii²¹a, gatí² 'ii¹²¹. Xũ¹ 'ná¹gi 'e tí² jiin²¹ wa'a tyu¹² Dios to² tsá². Unsii²naa' 'e 'i¹-'oo' joon la ja¹²mo 'i¹-'oo' 'e júu³ tya' xiiala 'itiin¹³ tsá² —jin¹² Jesús.

Tøø¹²¹ Jesús tyuui² tsá² 'in saain¹²¹ joo¹²¹ taai² jmii²¹

¹⁶ Ngoo²¹o Jesús ti¹ tyíia¹ Galilea mo ganí²in Simón coon¹³ ruu¹²¹i sii²¹ Díi³ 'in saain¹²¹ joo¹²¹ taai² jmii²¹ do. Taain²¹² to² pii²¹ 'mó¹ tsi jmii²¹. ¹⁷ Joon gajin¹² Jesús sii¹²¹i 'ido:

—Ñilín²duu' coon¹³ jna. Joon ijmée¹na 'naa' tsá² 'in jée¹i tsá² 'e licwii¹in Dios.

¹⁸ Tsifu joon gatũ²¹ũ 'mó¹ tya'a joon gangaliin¹mo coon¹³ Jesús.

¹⁹ Joon xũ ngoo²¹gi Jesús mo ganí²in Jacobo coon¹³ ruu¹²¹i Wó³ joon¹ Zebedeo. Táa¹i tsi coon²¹ barco 'mii¹ 'núu³ tya'a. ²⁰ Joon gatø¹ Jesús 'ii. Do-o gatiui²¹ jmii²¹. Do-o gajaan¹ Zebedeo coon¹³ tsa¹leei¹³ tya'a. Joon Jacobo coon¹³ Wó³ ngaliin²mo coon¹³ Jesús.

Jaain²¹ tsá² 'in 'yui 'in 'liii¹³ alma tya'a

²¹ Tyaliin¹ Jesús coon¹¹³ 'in ngi¹ coon¹¹³ on coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Capernaum. Joon mo gati² jmi²¹² 'e 'ii² 'woo²¹ tsá² Israel ga'í² Jesús 'e cwo¹ sinagoga do. Joon ga'láa² 'wii²¹² 'e^{12e} tsá² júu³ tyú². ²² Líi¹ tsa'goo²¹-tsi tsá² jilaa¹²¹ 'e jin¹² Jesús tsu 'wii¹¹³ ga'e^{12e} Jesús tsá² lawa jaain²¹ tsá² feei¹ jon'on la líi¹ 'in tifo¹² tya' ley tya' Moisés. ²³ Joon tsi inuu cwo¹ do 'yui jaain²¹ tsá² 'in 'yui 'in 'líi¹³ alma tya'a. Joon gafaa¹²¹ 'in tsá² do cwáain¹ tya' 'in 'líi¹³ do joon gajin¹² in sii¹²¹ Jesús:

²⁴ —ǵ'Ee li 'u¹²¹u jee²¹² jna'a Jesús tsá² Nazaret? ǵTi gañi¹¹ 'e untyee¹u'u jna'a? Cwii¹moo 'nũ. Jóon¹ Dios 'nũ. 'In tyú¹mo 'nũ —gajin¹² 'in tsá² do cwáain¹ tya' 'in 'líi¹³ 'yui alma tya'a.

²⁵ Joon gajin¹² Jesús sii¹²¹ 'in 'líi¹³ 'yui alma tya' 'ido:

—Jo too¹²¹ mii¹¹³. Tiui² 'in tsañuu¹ no.

²⁶ Joon 'in 'líi¹³ do gajmaa¹ a cii¹ 'in tsañuu¹ do. Joon mi yuui¹¹³ ga'oo¹o joon gacwa'íi¹ 'in 'líi¹³ 'yui alma tya' 'ido. ²⁷ Jilee¹²¹mo ganga'goo²¹-tsi líi¹. Joon gaunngii¹ la 'oo¹³ ruu²¹:

—ǵ'Ee-gi lo no? ǵ'Ee-gi júu³ 'múui² lo no? ǵ'Iin-gi 'in tsañuu¹ lo? Tyu² to² ca jilee¹²¹, ca 'in 'líi¹³ taai² alma tya' tsá² nuu^{12u} to² tyu² 'ino.

²⁸ Jmoonoo-o galicwii¹ in tsá² seein²¹ la caain²¹ Galilea Jesús.

Un'láai² Jesús 'yiaunsáa³ Simón

²⁹ Ga'woo²¹ Jesús 'e cwo¹ sinagoga do joon ngaliin¹ fu tya' Simón coon¹¹³ ruu²¹ Dii³. Ngoo²¹o Jacobo coon¹¹³ Wó³ coon¹¹³ on. ³⁰ 'Yiaunsáa³ Simón do raan²¹mo líi¹ tsa²¹² tyí². Joon gasii¹²¹ tsá² Jesús:

—Tsa^{112a} 'ino.

³¹ Joon gangatyéen¹ in Jesús li raain¹ 'in tsatsaa¹¹³ do. Joon gason¹ on cwo²¹o 'ido. Joon mo saa^{112a} cwo²¹o, tsifu joon gajaan¹ 'e líi¹ 'ido. Joon garóon² on 'ido joon gacwoo¹o 'e dø^{11ø} 'ido.

Un'láai² Jesús fúui¹ tsatsaa¹¹³

³² Mo galiciin²¹gi joon mo gayoin¹² ñi¹¹ joongi mi canuu^{21xu} joon gajajéi¹³ tsá² jilee¹²¹ tsatsaa¹¹³ li siin¹¹² Jesús. Joongi jajéi¹ tsá² jilee¹²¹ 'in taai² 'in 'líi¹³ alma tya'a. ³³ La tøøi² fuu²¹ gangatyéin¹ 'ooca'nú¹ li tyíin¹ Jesús. ³⁴ Fúu¹mo 'in gaun'láai² Jesús. 'Láai² nii² jmoowú¹ líi¹ 'in tsá² do. Joongi fúu¹mo 'in 'líi¹³ ga'woo¹ Jesús alma tya' tsá². Pe Jesús do jo gacwoo¹o faa¹²¹ 'in 'líi¹³ do tsu ñi¹ 'ido 'iin 'i.

Jesús cwo¹o júu³ tyú² li sii²¹ Galilea

³⁵ Coon²¹ jmi²¹² jéi¹, nuu²¹ mogi jii¹¹³ jo røø²mo jnáa¹gi garóon² Jesús. Joongi gacwa'íi¹ 'e fuu²¹ do. Ngoo²¹o ti¹ fuu²¹ li jo 'in tsá² seein²¹gi. Ngafee¹¹³ Dios. ³⁶ Simón coon¹¹³ 'in catyaa²gi gangaliin² nga'nee¹¹³ Jesús. ³⁷ Joon mo gatsee¹²¹ 'ido joon gajin¹² in:

—Jilee¹²¹mo 'néi¹² 'nũ.

³⁸ Pe 'ii-gi gañii¹:

—Moo²¹o li caain²¹ fuu²¹ li' tyan¹. Joongi do-o jon 'ná¹ cwóo³oo júu³ tyú² tsu 'wii¹¹³ joon 'e gajúu^{3uu} —jin¹² Jesús sii¹²¹ 'in tsá² do.

³⁹ Joon la joon gacwo¹ Jesús júu³ tyú² tya' Dios la caain²¹ li tyu² to² Galilea. Tsi inuu cwo¹ tya' tsá² Israel gacwoo¹o júu³ tyú². Joongi ga'woo²¹ jilee¹²¹ 'in 'líi¹³ alma tya' tsá².

Un'láai² Jesús jaain²¹ 'in líi¹ jgoo¹²¹

⁴⁰ Gangatyéin¹ jaain²¹ tsañuu¹ 'in nijgøøi¹²¹ li siin¹¹² Jesús. Gajuu¹²¹ 'wojní¹ tyani Jesús joon gajin¹² in:

—Lí²o'o un'láa²mo'o jna wana 'iin^{212u}un.

⁴¹ Joon galifee¹mo-tsi Jesús 'wii²¹² tya'a. Joon gani¹¹³o cwo²¹o gasuu²¹ tya'a. Joon gajin¹²o:

—'iin²¹²mo 'láa²mo'o. Cwo'láa²modu'u.

⁴² Mo gajin²in 'elo joon tsifu gajeen²¹mo 'e jngøø¹i. Joon ga'láa²mo coonti. ⁴³ Tsifu ga'íi² Jesús júu³ pe lí¹ ga'íi² júu³. Joon gajin²in:

⁴⁴ —Jo 'in fu³u coonti jiin¹³ jaain²¹ pe cwo³mo'o; cwo'eei¹³du'u untsá² 'woo²o 'e ga'láa²mo'o. Joon cwo²o Dios la gatyu¹² Moisés to² wii¹³ 'e galityú¹mo'o.

⁴⁵ Pe tsifu joon ngai² 'in tsañuu¹ do ga'láa² 'wii²¹² jmo²o tsá² júu³ 'ee galí². 'Wii¹³ joon Jesús jo lí²gi 'ii²¹ jiin¹³ coon²¹ fuu²¹ la jøø² tsá². Ngii²¹o la caain²¹ caluu lí jo 'in tsá² seein²¹. Pe la caan²¹mo jalín² tsá² 'iin²¹²in jøøi² 'ii.

2

Jesús un'láai² jaain²¹ tsá² 'waa²¹ cwo²¹o tii²i

¹⁻² Ningóo¹³xu tún² mo ga'í² Jesús fuu²¹ Capernaum. Joon mo galiñii¹ tsá² tyín¹in coon²¹ inuu galicaain²¹ tsá² fúui¹ líli¹. Gacui¹ tsá² jiin¹³ jo 'í²gi inuu. Jo 'í²gi tsá² 'ooa'nú¹. Joon Jesús gacwo¹ júu³ tyú² tya' Dios. ³ La 'íi²¹² joon tyaliin¹in tyúuin² tsañuu¹. Jée¹i jaain²¹ tsá² sitsuu¹³. Jo lí²gi nii¹²ⁱ cwo²¹o tii²i. ⁴ Pe jo lí² tyaliin¹ ca tí lí siin¹² Jesús 'wii¹³ fúui¹ líli¹ tsá² taai² inuu do. Joon ganáa¹ coon²¹ too²¹ lí 'yu' 'nú¹. Náa'a 'yu' lí tyín¹ Jesús. Joon lí ganáa¹ do-o, joon gaxiia²¹ 'in tsatsaa¹³ do tsín² ni tyi¹.

⁵ Mo ganí² Jesús 'e jo¹o líi²i 'in tsá² tyúuin² do. Joon gajin² Jesús sii¹²¹i 'in tsatsaa¹³ do: —Yuu²¹ tyiia, 'íin¹³ moo tsaa² tyi¹i.

⁶ Pe 'inlíi¹³ tifo² tya' ley 'in néei¹ do ga'í¹-tsi: ⁷ “¿'Ee lí 'e faa²¹ 'in tsañuu¹ lo la no? Júu³ 'laa²¹ tya' Dios faa²¹ 'ino. Jiin¹³ jaain²¹ jo lí² 'íin² tsaa² tya' tsá². Jiin¹³ 'ña'a Dios lí² 'íin² tsaa² tya' tsá²”. ⁸ Ní¹ Jesús 'ee 'í¹-tsi 'in tifo² joon gajin²in:

—¿'Ee lí 'í¹-'oo' la no? ⁹ ¿Noo 'e jo taai²¹gi fuu²¹²uu 'in tsatsaa¹³ no: “'Íin¹³ moo tsaa² tyi¹”, sí fuu²¹²uu 'ee; “Ráan²un no, saa¹³ tyi¹ raan¹un ni no joon ngi² no”? ¹⁰ Pe joon cwolini²ii' 'e jna-a 'in Ruu²¹na Tsá² mo taan¹na fu juncwii²¹ líi²¹oo 'íi¹³na tsaa² tya' tsá². Ní²duu' 'elo —jin² Jesús sii¹²¹i tifo² do.

Joon gajin² Jesús sii¹²¹i 'in tsatsaa¹³ do:

¹¹ —'Nu-u fuu²¹²uu, ráan²un no, saa¹³ tyi¹ raan¹un no, joon cweei¹² fu tyi¹i.

¹² Tsifu joon 'in tsatsaa¹³ garóon²on 'a lí raain¹ do. Joon saa¹²a tyi¹ tya'a do joon gacwo¹íi¹ la jøø² jileei¹²¹ 'in taai² do. 'Wii¹³ joon jilee¹²¹mo ganga'goo²¹-tsi. Joon gacwo¹o 'maai¹³ Dios joon gajin²in:

—Jiin¹³ coon²¹ 'naa¹³ jo mo nee²¹e 'e la no.

Tø¹ Jesús Leví

¹³ Mí la ciiin²¹ tún¹ ngóo¹ Jesús tí tyíia¹ do. Joon jileei¹²¹ tsá² ngalín² lí siin¹²in. 'E¹²e Jesús 'ido. ¹⁴ La 'íi²¹² mo ngii¹ Jesús do ganí²in Leví joon¹ Alfeo. Leví do coon²¹ 'laa¹³ lí cí¹ tsá² 'laa¹³. Joon gajin² Jesús sii¹²¹i 'ido:

—Moo²¹o' coon¹³ jna.

Joon garóon² Leví fu lí tyín¹in joon ngoo²¹o coon¹³on. Joon líi¹ fúui¹ 'in coon²¹ 'laa¹³ coon¹³ 'in 'oo² tsaa² ngaliin¹ coon¹³on.

¹⁵ Joon gatø¹ Leví Jesús ngaa¹²in coon¹³ 'ido fu tya'a. Joon fúu¹mo 'in cón² 'laa¹³ coon¹³ 'in 'oo² tsaa² tyaliin¹ lí néei¹ Jesús. Caa²¹mo néei¹ coon¹³ Jesús joon coon¹³ tsá² tya'a. ¹⁶ Ganí² tifo² tya' ley coon¹³ tsá² coon²¹ poo²¹² sii²¹ fariseos 'e néei¹ gø¹²ø¹ 'uun¹²¹un jilee¹²¹mo coon¹³ Jesús. Joon gajin²in sii¹²¹i 'in tsá² ngi¹ coon¹³ Jesús do:

—¿'Ee lí tyín¹ tifo² tyii' gø¹²ø¹ 'uun¹²¹un coon¹³ 'in cón² 'laa¹³ coon¹³ 'in 'oo² tsaa² tyi¹?

¹⁷ Mo ganúu²un Jesús 'elo joon gajin²in:

—Jileei¹²¹ 'in tyúu¹ jo 'neei¹ timí¹ tya' 'i. Pe jileei¹²¹ 'in tsaa¹³ 'ii 'neei¹ timí¹ tya'a. Jo goo²¹² jna wa'a tø¹³øø¹ 'in tyúu¹, gagoo²¹²oo wa'a tø¹³øø¹ 'in 'oo² tsaa² —jin² Jesús.

Unngii¹ tsá² Jesús cwáain¹ tya' 'e gø¹² tsá² tyiiañi¹

18 Mo líi¹³ gajmaa¹ a tsá² tya' Wó³ taa²¹ a tyani Dios joon jo gagøø²¹ø. Coon²¹ 'naa¹³ mo jmaa¹ a la joon coon¹³ tsá² fariseos 'inlíi¹³ tsá² ngaliin¹ li siin¹² Jesús. Joon gajin¹² 'in tsá² do sii²¹i Jesús:

—Jmoo¹ o tsá² tya' Wó³ coon¹³ fariseos taa²¹ a tyani Dios. Jo gøø²¹ø. ¿'Ee li jo jmoo¹ o tsá² tyi'nü-gi la no?

19 Joon gañii¹ i Jesús:

—Mo tsalín² tsá² coon²¹ li cui¹² cwoo²¹ tsá² 'e gó jmoo¹ o wa'a jo gø¹² mo gø¹² 'in tsá² gacui¹² cwoo²¹ do. Jo lí² wa'a jo gø¹²ø. 20 Pe coon²¹ jmi²¹² jéei¹ 'e jo taain²¹²gi 'in tsá² cui¹² cwoo²¹ do joon lí² jmáa¹ a tsá² taa²¹ a tyani Dios joon jo dø¹ø.

21 'Jiin¹³ jaain²¹ jo toon¹ 'mi¹² siin¹³ coon¹³ ca 'no¹³ 'mi¹² 'mii². Wa'a jmoo¹ o tsá² la joon mo tsu¹² 'e 'no¹³ 'mi¹² 'mii² do joon ilifee¹gi 'e 'gii²¹ do. 22 Joongi jiin¹³ jaain²¹ jo tyii²¹ a jmi¹³ móo¹ tsi loo²¹ tsáai². Wana jmoo¹ o tsá² la joon, joon mo 'ya¹² jmi¹³ móo¹ do joon idyii¹ 'e loo²¹ tsáai² do. 'Láa² mo jmi¹³ móo¹ itsa¹ii¹. Joongi tsa¹ii¹ 'e loo²¹ do. 'Wii¹³ joon tyiia²¹ tsá² jmi¹³ móo¹ do tsi loo²¹ 'mii² —jin¹² Jesús.

Cuun¹ tsá² tya'a mi¹³ trigo mo jmi²¹² 'ii²¹ 'woo²¹ tsá²

23 Coon²¹ jmi²¹² mo 'ii²¹ 'woo²¹ tsá² ngaliin¹ Jesús coon¹³ tsá² tya'a jee²¹² coon²¹ li injná² trigo. Pe 'in tsá² tya'a do ga'láa² 'wii²¹² cuun¹ un mi¹³ trigo la 'ii²¹² gangíi¹. 24 Joon gajin¹² tsá² fariseos sii²¹i Jesús:

—Jøø², ¿'ee li' jmoo¹ o tsá² tyi'i la no? Jo tíi² jmáa¹ a to² mo jmi²¹² mo 'ii²¹ 'woo²¹ tsá².

25-26 Pe 'i-gi gajin¹² in:

—'Naa¹-a, ñii²oo¹ la li 'e gajmaa¹ a 'líi²¹² David. David do coon¹³ tsá² tya'a gauntyéen² in jmi²¹² joon gatsaun¹ aai². Jaain²¹ tsá² sii Abiatar tyu^{12u} to² tya' jileei¹²¹ untsá² yia¹³ joon. Joon David ga¹ii²¹ tsi inüü tya' Dios. Joon gagøø²¹ø 'e 'iñi¹ nicwaai¹³ do. Pe jiin¹³ untsá² tíi² dø¹ø 'e 'iñi¹ do. Joongi gacwo¹² David 'e 'iñi¹ do ca 'in tsá² ngi¹ coon¹³ on do.

27 'Gajmaa¹ a Dios jmi²¹² 'ii²¹ 'woo²¹ tsá². 'E jmi²¹² do gajmaa¹ a Dios 'e uncoon¹³ on tsá² jon'on gajmee¹ i Dios tsá² wa'a 'e uncoon¹³ on 'e jmi²¹² do. 28 Wii¹³ joon 'in Ruu²¹ na Tsá² lí²-i tyu¹² to² tya' jmi²¹² mo 'ii²¹ 'woo²¹ tsá² —jin¹² Jesús.

3

Jaain²¹ tsá² tuu²¹ cwoo²¹ o

1 Ga¹ii²¹ tún¹ Jesús 'e cwo¹ tya' tsá² Israel. Mo gatyia²¹ do joon tyíin¹ jaain²¹ tsá² 'in tuu²¹ cwoo²¹. 2 Joon gacón² tsá² fariseos cwáain¹ wana un'láa² i Jesús 'ii mo jmi²¹² 'ii²¹ 'woo²¹ tsá². Joon 'e ilí² xiia¹ la i'níi¹ Jesús. 3 Joon gajin¹² Jesús sii²¹i 'in tsá² tuu²¹ cwoo²¹ o do:

—Ráan² un no; jmaa² siin¹² u'un tún² tsa¹ lo.

4 Joon gaunngii¹ i Jesús 'in tsá² catyaa² do:

—¿'Ee tíi² na' jmoo²¹ o' mo jmi²¹² 'ii²¹ 'woo²¹ tsá², 'e tyú² si 'e gó² 'ee? ¿Ti lí² un'láa² na' tsá² si 'e jngaa¹² na' tsá² 'ee? —gajin¹² Jesús.

Pe 'in catyaa² do ligoon gajaan¹ tii². 5 Joon gajøøi² Jesús 'in néei¹ do. Nii²¹-tsi Jesús tya'a. Joon fa¹³ líi² 'wii¹³ jo 'iin²¹² in 'ido 'øøi²¹-tsi. Joon gasii¹²¹ i Jesús 'in tsatsaa¹³ do:

—Nii¹³ cwoo¹ o no.

Joon gani¹² in 'ido cwoo²¹ o. Joon ga'lóo² cwoo²¹ o coonti. 6 Joon ga'woo²¹ mo jileei¹²¹ tsá² fariseos joon gasii² i coon¹³ tsá² tya' Herodes xiiala ilí² jngaa¹² mo Jesús.

Fúui¹ tsá² téein² li' ti' tyiia¹ do

7 Joon gangalín² Jesús coon¹³ tsá² tya'a ti' tyiia¹. Joon líi¹ fúui¹ tsá² sein²¹ Galilea ngaliin² caluu Jesús. 8 Mo galiñi¹ tsá² jilaa¹²¹ 'e jmoo¹ o Jesús líi¹ fúui¹ tsá² sein²¹ Judea ngaliin² ngajøøi² Jesús. Joongi jalín² tsá² sein²¹ Jerusalén coon¹³ tsá² sein²¹ Idumea, joongi coon¹³ tsá² sein²¹ li' ngoo¹³ jmi²¹ Jordán jalín². Joon jalín² tsá² ca tí² li tyu¹² to²

fuu²¹ Tiro coon¹¹³ 'in jalín² ca tí² li tyu¹² to² fuu²¹ Sidón. Jileei²¹ tsá² lo ngalín² ngajóøi² Jesús. ⁹ 'Wii¹¹³ fúui¹ líli¹ tsá² seen²¹ joon gajin¹² Jesús sii²¹ tsá² tya'a:

—Tyaa^{2aa} tyú² coon²¹ barco joon jo lí² 'la^{2a} 'in tsá² fúui¹ líli¹ no.

¹⁰ Líli¹ fúui¹ tsá² nigaun'láai² Jesús. Joon jilee²¹ mo tsatsaa¹³ leei¹² ruu²¹ 'iin²¹² in soon²¹ tya' Jesús. ¹¹ Joon mo ní² jileei²¹ tsá² 'in taai² 'in 'líi¹³ alma tya'a joon gasii²¹ 'wojní¹ tyani Jesús joon ga'oo¹ jin¹² in:

—Jóon¹ Dios 'nɛ.

¹² Pe Jesús tyu¹² to² sii²¹ 'ido:

—Jo fó³oo' coonti 'iin jna.

Jesús tyii¹³ in ji dyatuuin¹ tsá² tya'a

¹³ Mo gangayuui¹¹³ joon gasóo^{2o} Jesús coon²¹ moo¹²¹. Joon gatø¹ Jesús jiin¹¹³ 'in 'iin²¹² in. Joon ngalín² 'in tsá² do li siin¹²¹ in. ¹⁴ Joon gajmaa^{1a} Jesús coon²¹ poo²¹² ti dyatuuin¹. 'Ii ingi¹ coon¹¹³ on. Joongi sii¹ in 'ido tsacwoo¹ júu³ tyú² tya' Dios. ¹⁵ Joon gatyú¹² Jesús to² 'e un'láai² tsatsaa¹³ joongi 'woo²¹ jileei¹²¹ 'in 'líi¹³ taai² alma tya' tsá². ¹⁶ 'In lo-o jee²¹² 'in dyatuuin¹ do: Simón, 'in sii²¹ o jon Tú³. ¹⁷ Jacobo coon¹¹³ ruu²¹ 'i Wó³, 'in jóon¹ Zebedeo. Jacobo coon¹¹³ Wó³ do gaunsii²¹ Boanerges. 'øøi²¹-tsi tsá² 'e taain¹ sii²¹ 'Óon² Cwaain'ña³ 'wii¹¹³ tsifu li'nii²¹-tsi. ¹⁸ 'In catyaa² do sii²¹ Dñ³, Lii²¹², Bartolomé, Untøø², Tomóo¹³, Jacobo jóon¹ Alfeo, Tadeo, Simóoi¹³ tsá² tya' coon²¹ poo²¹² sii²¹ cananistas, ¹⁹ coon¹¹³ Judas Iscariote 'in gajaain¹¹³ Jesús mo galiciin²¹ gi.

Cwo¹ tsá² tsaa² Jesús 'e 'yuui² 'in 'líi¹³ alma tya'a

Mo galiciin²¹ joon ga'ii²¹ Jesús coon²¹ tsi inuu¹ coon¹¹³ tsá² tya'a. ²⁰ Joon galicaain²¹ tsá² fúui¹ líli¹ jiin¹¹³ jo jøø²ⁱ dø^{1ø}. ²¹ Mo galiñi¹ ruu²¹ 'iin²¹² in Jesús joon jin¹² in 'e nicaa²¹² mo Jesús. Joon gajalín² 'iin²¹² in tøø^{1ø} tyitsaa²¹ mo 'ido.

²² Joongi 'in tifo² tya' ley 'in jalín² ti' Jerusalén gajin¹² in:

—Beelzebú 'yuui² alma tya' 'ino. 'Wii¹¹³ joon lí²-i 'woo²ⁱ 'in 'líi¹³ taai² alma tya' tsá² —gajin¹² 'in tsá² do. (Beelzebú sii²¹ 'in 'líi¹³ 'in tyu² to² tya' 'in 'líi¹³ catyaa².)

²³ Joon gatø¹ Jesús 'in tifo² tya' ley do. Joon ga'e^{12e} 'ido coon¹¹³ coon²¹ cwáain¹ do jin¹² in:

—¿Xiiala li Satanás tyí¹ in 'ña'a? ²⁴ Wana jee²¹² gobierno tya' tsá² téein¹ la 'oo²¹ 'ii, 'e gobierno do jo itaa^{21a}. ²⁵ Wana la 'oo²¹ tsá² inuu¹ tya' tsá² tíi¹ pe 'in tsá² inuu¹ do jo itaa^{21a}. ²⁶ Joon wana 'in 'líi¹³ 'in tyu¹² Beelzebú to' jmoo^{1o} 'nii²¹ la 'oo²¹ jee²¹² 'ii joon jo itaa^{21a}. Jéei¹ gixu¹ 'ii-o ityéé¹ mo coonti.

²⁷ 'Jiin¹¹³ jaain²¹ jo lí² 'ii²¹ coon²¹ li tyíin¹ jaain²¹ tsañuu¹ gøøi¹¹³ wana jo jéei¹ gi 'ñuui² tsá² 'ii. Pe wana jéei¹ gi 'ñuui² tsá² 'ii joon lí²-i 'woo² tsá² jilaa¹²¹ 'e 'oo^{1o}.

²⁸ 'E la ja¹² mo fuu²¹² uu 'naa'. Jileei²¹ tsá² 'in 'oo^{1o} tsaa² lí²-i 'ín² in Dios tsaa² tya' 'ii coon¹¹³ jilaa¹²¹ 'e gó² 'e faa^{21a}. ²⁹ Pe jileei²¹ 'in faa^{21a} 'e gó² tya' 'in Espíritu Tyú² tya' Dios coonti jo 'ín² Dios tsaa² tya' 'i. Tsaa² tya'a taa^{121a} coon²¹ tøø² mo.

³⁰ La joon gajin¹² Jesús sii²¹ 'ido 'wii¹¹³ gajin¹² in tsá² do 'e 'ii-o 'yuui² 'in 'líi¹³ alma tya'a.

Sáa^{3a} coon¹¹³ ruu²¹ Jesús jalín²

³¹ Mo líciin²¹ gi joon gatyalín² sáa³ Jesús coon¹¹³ ruu²¹ i. Joon gajaan¹ an caluu. Joon gatø^{1ø} Jesús. ³² Jileei²¹ 'in néei¹ co' li tyíin¹ Jesús gajin¹² in:

—Saa^{2a} coon¹¹³ ruu²¹ u no-o natéein² ca'nú¹ 'naa¹ 'i nɛ.

³³ Pe joon Jesús gajin¹² in sii²¹ 'ido:

—¿'lín sáa^{3a} joon 'iin ruu²¹ na?

³⁴ Joon gajøø^{2ø} Jesús la 'ui. Jóø² mo jilee²¹ mo 'in néei¹ coon¹¹³ on joon gajin¹² in:

—Jileei²¹ 'in néei¹ coon¹¹³ jna lo 'ii sáa^{3a} joongi 'ii ruu²¹ na. ³⁵ Tsu la jaain²¹ 'in jmoo^{1o} la to² tyu¹² Dios 'ii ruu²¹ na joongi 'ii sáa^{3a} —jin¹² Jesús.

¹ Coongi tún¹ ga'láa² Jesús 'wii²¹² 'e 'e¹²e tsá² júu³ tyú² 'a ti' tyíia¹ do. Liíi¹ fúui¹ tsá² galicaain²¹. 'Wii¹³ joon ga'í²i Jesús tsi coon²¹ barco 'íi¹ ni jmií²¹ joon do-o gacwoo²¹. Pe jilee¹²¹mo tsá² gajaan¹ ti' jmií²¹ do. ² Gasií¹²¹i Jesús 'in tsá² do 'láai² cwáain¹. Joon mo 'e¹² Jesús 'in tsá² do joon gajin¹²in:

³ —'Nuu²duu' 'elo. Lawa jaain²¹ tsá² 'in ngó¹ gangajñi¹ trigo. ⁴ Mo gadya¹²xu 'e trigo do joon gaxuu¹²¹xu mi¹³ trigo do ti' fu¹. Joon tsifu gatyaliín² ton¹ joon gagøø¹²¹o 'edo. ⁵ 'Elíií¹³gi mi¹³ do gaxuu¹²¹ jee²¹² cuun²¹² li jo 'e cwoo¹³ náa¹ 'láai². Joon 'e trigo do tsifu ga'yíia²¹ 'wii¹³ jo 'láai² cwoo¹³ náa¹ li gaxuu¹²¹ do. ⁶ Joon mo ga'yeei²¹ ñi¹ galifin¹³in 'wii¹³ jo jmóo³ 'láai² sá². Joon galityuu²¹. ⁷ 'Elíií¹³gi mi¹³ gaxuu¹²¹ jee²¹² 'motóon¹. Pe 'motóon¹ do jmoonogi gacwaaín²¹. Joon galipii¹³ 'e trigo do. La do-o jon jo lí² cwo¹ mi¹³ tya'a. ⁸ Joon 'elíií¹³gi mi¹³ gaxuu¹²¹ jee²¹² cwoo¹³ 'oo¹³. Joon mo ga'yíia¹ joon gacwáan¹mo tyú². Tsifu gacwo¹ mi¹³ tya'a. 'Elíií¹³ mi¹³ do gacwo¹ dyadya¹ mi¹². 'Elíií¹³gi gacwo¹ sesente mi¹³. 'Elíií¹³gi ca céein¹³ mi¹³ gacwo¹ 'e trigo do.

⁹ Joongi jin¹² Jesús:

—Wana sá² loocwoo¹oo', núu²duu'.

'Ee to² 'íin³ 'e cwáain¹ do

¹⁰ Mo ngayuui¹³ joon gatuui¹ Jesús yaai. Jiin¹³ 'in téein²gi co' li siin¹²in joongi jiin¹³ dyatuuin² tsá² tya'o gajaan¹gi coon¹³on. Joon gaunngíi¹ 'ii:

—¿'Ee 'øøi¹²¹-tsi tsá² 'e júu³ gatyá¹²'a do?

¹¹ Joon gajin¹² Jesús sií¹²¹ 'ido:

—Ca jiin¹³ 'naa' nigacwoo¹o Dios 'e 'øøi¹²¹-'oo' júu³ 'uui²¹ tya'a tya' xiiala tyu¹² Dios to² tsá². Pe jileei¹²¹ 'in catyaaí² do jmaai¹³ coon¹³ cwáan¹mo nuu¹un. ¹² Lí²-i jøø² 'ido pe jo ñi¹-i 'ee jnéei². Nuu¹o pe jo 'øøi¹²¹-tsi. Pe wana tsáai¹-tsi 'e jnéei² joongi 'øøi¹²¹-tsi 'ee nuu¹un fowa'a niunsií²mo 'e 'i¹-tsi joongi fowa'a 'íin²mo Dios tsaa² tya'a.

Jesús faa¹²¹a xiiala 'øøi¹²¹-tsi tsá² cwáain¹ tya' tsá² jna² trigo do

¹³ Joon gajin¹² Jesús sií¹²¹ 'ido:

—¿Xiiagíla 'øøi¹²¹-'oo' 'e cwáain¹ catyíia² do wa jo 'øøi¹²¹-'oo' 'e cwáain¹ lo? ¹⁴ 'iin gajñi¹ jún² trigo do líi¹ lawa'a 'in tsá² 'in 'e¹ júu³ tyú². ¹⁵ Joon 'inlíi¹³ tsá² líi¹ la li 'e jún² trigo 'e gatoo¹²¹ co' fu¹. Nuu¹o júu³ tyú² pe mo galiciíin²¹ 'a ganúu²un do joon jó² Satanás tyíi²¹ tún¹ 'e júu³ tyú² do 'e nataa¹³ alma tya' tsá². ¹⁶ 'Inlíi¹³gi líi¹ la li jún² 'e gangajna² jee²¹² cuun²¹². Nuu¹o 'ido júu³ tyú² joon 'ii¹²¹mo røø²¹. ¹⁷ Pe jo gatoo¹³ jmóo³ 'láai² joon jo taa¹²¹a. Ce tsifu 'e gatoo¹³ fa'í³ tya'a si 'e 'in 'eei¹ 'ii 'wii¹³ núu²un júu³ tyú² joon tuu²o júu³ tyú². Jo seein¹ tá². ¹⁸ 'Inlíi¹³gi líi¹ la li jún² 'e gangajna² jee²¹² 'motóon¹. Nuu¹o 'ido júu³ tyú². ¹⁹ Pe líi¹ 'i¹-tsi jilaa¹²¹ 'e sá² fu juncwii²¹. 'i¹-tsi 'e lisá² cuu², joon cuu² do coon¹²¹ 'ii tóo². Joon 'iin²¹²in jilaa¹²¹ 'e catyíia². Jilaa¹²¹ 'elo lí¹ 'i¹-tsi tsá² jiin¹³ jo jøøi²gi wa'a 'i¹-tsi júu³ tyú². Joon jo nuu¹³gi. ²⁰ Pe 'inlíi¹³gi núu²o joon 'ii¹²¹mo júu³ tya' Dios. Joon jmaa¹o la to² tyu¹² Dios. 'Ii líi¹ la li jún² 'e gangajna² li cwoo¹³ 'oo¹³. 'Inlíi¹³ líi¹ la li jún² 'e gacwo¹ dyadya¹ mi¹³. 'Inlíi¹³gi líi¹ la li jún² 'e gacwo¹ sesenta mi¹³ si la li 'e gacwo¹ céein¹³ mi¹³ do 'ee.

Coon júu³ cwáain¹ tya' jí² coo²¹

²¹ Joon gajin¹²o jon Jesús:

—Wana tyan¹ tsá² coon²¹ jí² coo²¹, ¿ti sii¹²¹i tsi cajóoi¹³ si nu' coo'mó² 'ee? Jo jmoo¹o tsá² la joon. Li yu' 'íi² tsá² jí² coo²¹ do joon coon¹³ la joon jnéé²mo tsá². ²² Jilaa¹²¹ 'e si'mo² nano 'ná¹-a jnéei² mi liciíin²¹gi. Joon jiin¹³ coon²¹ júu³ 'uui²¹ ilisá² wa'a jo líi¹ tsá². ²³ Wana sá² loocwoo¹oo', núu²duu'.

²⁴ Joongi jin¹² Jesús:

—Tyán²duu' cwáain¹ jilaa¹²¹ 'e nuu²uun'. Jileei¹²¹ 'in núu²unxu, xu jon i'øøi¹²¹-tsi. Pe jileei¹²¹ 'in núu²un coon¹²¹ ce tún² joon tyú²-u 'øøi¹²¹-tsi. ²⁵ Joongi jileei¹²¹ 'in tyú²

'øøi²¹-tsi joon i'øøi²¹gi-tsi. Pe jileei²¹ 'in xü 'øøi²¹-tsi joon 'iin²mo-tsi jiin¹³ 'e xü 'øøi²¹-tsi do.

Coon²¹ júu³ cwáain¹ tya' jún² 'e cwaain²¹

²⁶ Faa¹³¹gi Jesús jin²in:

—La tyu² Dios to² la joon lí¹ mo jaain²¹ tsañuu¹ gajnii¹ jún² ni 'wó². ²⁷ Mi ngayuui¹³ joon tsacwuu²¹mo. Mi li ciiin²¹xü tún² joon róon²o. Joon 'láa²mo jmi¹ coon¹³ 'woo¹ gangíi¹³. 'A jún² do nii¹³i joon cwaain²¹ pe jo ñi¹ tsá² xiiala cwaain²¹. ²⁸ Coon¹³ 'ña'a cwoo¹³ do cwaain²¹ do. Nifu 'yeei²¹ mo² tya' joongi tóon¹ tya'a joongi tsatoo¹³ mi¹³ tya'a. ²⁹ Mo naróo² mi¹³ tya'a joon tsatyuu²¹ tsá², tsatyiiian¹ tsá² tsu gati² tiempo 'e garoo²¹.

Coon²¹ júu³ cwáain¹ tya' jún² mostaza

³⁰ Joon gajin¹ Jesús:

—'E júu³ lo li la li 'e cwáain¹ fuu²¹²uu 'naa'. ³¹ Lawa coon²¹ mi¹³ jún² tya' mostaza 'e jñí² tsá² ni 'wó². 'E joon jún² 'e pii¹³gi la jee²¹² jilaa²¹ jún² 'e sá² ni cwoo¹³ juncwii²¹. ³² Pe mi jñí² tsá² joon cwaain²¹ coo¹³gi lagi jilaa²¹ 'oonuu²¹. Tsí³ cwáa¹ coo¹³ ca ton¹ 'in 'ii¹ lí' yu¹ lí²-i cwa²¹ nu¹ 'iin¹³ tya'a.

Coon²¹ 'e gajmaa¹a Jesús tya' coon²¹ júu³ cwáain¹

³³ La joon ga'e² Jesús tsá² júu³ tyú² coon¹³ 'láai² cwáain¹ la lí¹ 'elo. Ga'e² Jesús tsá² ca jiin¹³ ti lí² 'øøi²¹-tsi tsá². ³⁴ Jiin¹³ coon¹³ jmaa¹³ cwáan¹mo sñ¹²¹i Jesús tsá². Jo jmaa¹³a tsá² fúui¹ júu³ xiiala lí², jiin¹³ tsá² tya'o gajmaa¹²a júu³ xiiala lí².

Jesús jmoo¹o 'e jon¹ tyí² coon¹³ 'e jnóo¹ jmi²¹

³⁵ Jmi²¹² joon mo ga'i² nuu²¹ joon gasii²¹i Jesús tsá² tya'a:

—Moo²¹o' lí' ngoo¹³ tyíia¹ no.

³⁶ Joon natáa¹i tsá² tya' Jesús tsi barco li tyíin¹ Jesús. Joon do-o gatiui²¹ jilee²¹mo tsá² téein² ti' tyíia¹ do. Joon ngaliin¹gixü barcos 'elíi¹³ coon¹³on. ³⁷ Pe joon garoon¹on coon²¹ tyí² tá² líi¹lí¹. Joon gajnáa¹ jmi²¹ ca tsi barco do. La do-o garøøi¹ jmi²¹ tsi barco tya'a. ³⁸ Joon raain¹ Jesús cwuu²¹i ca tí² tu'mii² barco do. Cwuu²¹i tsín² mootyíi¹ coon²¹ ni tu'mi¹²xü. Joon gaunjnaa¹-tsi tsá². Joon gajin²in gasii²¹i 'ii:

—jTifo² tyii¹! ¿Ti jo cwáain¹ tyi¹ 'e júun²mo'?

³⁹ Joon garóon²on Jesús. Joon gatyuu¹³mo 'e tyí² do. Joon gasii²¹i jmi²¹:

—Jo too²¹ mii¹³, catii².

Joon tsifu gajaan¹ 'e tyí² do. Jilaa²¹ ga'íi² tii². ⁴⁰ Joon gasii²¹i Jesús tsá² tya'a:

—¿'Ee lí' 'goo²¹ 'líi²¹? ¿'Ee lí' jo jai² líi²gii¹ Dios?

⁴¹ Jileei²¹ tsá² tya'a gafoo¹i líi¹lí¹ joon síi²i jee²¹² 'ii:

—¿'iin-gi lo no? Jilaa²¹ tyí² joon jilaa²¹ jmi²¹ nuu¹³un to² tyu² 'ino.

5

Tsá² Gadara 'in 'yuuí² 'in 'líi¹³ alma tya'a

¹ Mo gatyalíin² lí' ngoo¹³ tyíia¹ cataain²¹ do li seein²¹ tsá² Gadara. ² Mo gacwo'íi¹ Jesús tsi barco do joon gajó² jaain²¹ tsá² 'in 'yuuí² 'in 'líi¹³ alma tya'a. Jee²¹² 'aan¹ tya' 'líi²¹² cwo'íi¹ 'in tsá² do. ³ Tsu jee²¹² 'aan¹ tya' 'líi²¹² do ni taain¹ 'in tsá² do. Jiin¹³ jaain²¹ jo lí² 'ñúu¹i. Jon'on coon¹³ ñí³ lí² 'ñúu¹i. ⁴ Líi¹ 'láai² naa¹³ niga'ñúui¹ tsá² 'ii coon¹³ ñí³. Ni'ñúu² tsá² tii² cwoo²¹ pe joon tsifu 'gii¹o 'e 'ñúu¹ cwoo²¹. Joon jmoo¹o 'no¹³ 'e 'ñúu¹ tíi¹i. Jo 'e lí² 'woo¹-tsi. ⁵ Lí' jmi¹ tiin¹³ lí' 'woo¹ ngii¹ la caain²¹ moo²¹ joon la caain²¹ jee²¹² 'aan¹ tya' 'líi²¹² 'oo¹o taa²¹ líi¹lí¹. Joongi tyuu¹²i 'ña'a cuun²¹². ⁶ Pe joon wíin²gi mo ganí² Jesús. Joon tsifu cwiin¹ ngóo¹o ngasii¹i 'wojní¹i tyani Jesús.

⁷⁻⁸ Mi yuuí¹³ joon gajin² Jesús sñ¹²¹i 'in 'líi¹³ 'yuuí² alma tya'a:

—Tíui¹ 'in tsañuu¹ no.

Joon ga'oo¹o tá² liili¹ 'in 'liii¹³ do 'in 'yuui² alma tya' 'in tsañuu¹ do jin²in:

—¿'Ee 'ná¹ jmáa³aa coon¹³ 'nu? Joon¹ Dios 'in tyiin¹ ñu¹fú² 'nu. Mí³ii tyani'i tyani Dios jo jmáa¹u'un jna.

⁹Joon gaunngii¹ Jesús 'ii:

—¿Xiiala sii²¹ 'nu?

Joon gañii¹ 'in 'liii¹³ do:

—Legión sii²¹ jna'a 'wii¹³ liili¹ fúu²u'u saan²¹a'an joon sii²¹ jna'a la joon.

¹⁰Líi¹ gamii¹ 'in 'liii¹³ do tyani Jesús 'a jo 'óøi¹ 'ido 'ii. ¹¹Joon liili¹ fúui¹ ñí¹ taain²¹² gøø²¹ coon²¹ tsa¹² moo¹²¹ do. ¹²Joon 'in 'liii¹³ do gasii²¹² Jesús jin²in:

—Siin¹ jna'a fu li taain²¹² ñí³ do. Cwo¹²'o júu³ wa'a tsatoo²'o alma tya' ñí¹ do.

¹³Joon gacwo¹ Jesús 'ii júu³. Tsifu gacwo¹ 'ii 'in 'liii¹³ taai² alma tya' 'in tsañuu¹ do joon gangataa² alma tya' ñí¹ do. Taain²¹² jiin¹³ tún² mil ñí¹ 'a tsa¹² moo¹²¹ do. Gacwiin¹ 'in 'in ñí¹ do gaxuui¹²¹ yaai tyisii² joon gaxuu¹²¹ fu tsi tyíia¹ do. Joon gajgoo¹²¹o jmi²¹.

¹⁴'In taain²¹² 'aai²¹ ñí¹ do ngaliin¹ 'e fuu²¹ do joongi ngaliin¹ la caain²¹ li taain²¹² tsá². Ngajmaa¹³a tsá² júu³ 'ee-gi liii¹ ñí³ tya'a. Joon gangalín² tsá² ngajóø² 'ee galí². ¹⁵Joon gatyalín² tsá² fúui¹ li siin¹² Jesús. Joon ganí² 'in tsañuu¹ 'in mo ta 'yuui² 'in 'liii¹³ alma tya'a do. Joon nityiin¹ 'in tyi¹² siin¹³in røø²¹ jo caai²¹²gi. Ni'láa²mo. Joon líi¹ gafoo¹'i 'in tsá² tyalín² do. ¹⁶Joon jilee¹²¹ tsá² 'in niganí² 'ee galí² tyaa¹ tsá² júu³ 'in tsá² tyalín² do xiiala galíi¹ 'in tsañuu¹ 'in mo ta 'yuui² 'in 'liii¹³ alma tya'a. Tyaa¹o júu³ jon la lí² 'e gangangí¹ 'in ñí¹ do. ¹⁷Joon gamii¹ tsá² fúui¹ liili¹ do tyani Jesús wa'a cwo¹'ii 'ido fuu²¹ goo¹o.

¹⁸Ga'ii²¹ Jesús tsi barco do. Joon 'in tsá² 'in mo ta 'yuui² 'in 'liii¹³ alma tya'a gasii²¹² Jesús wa'a tsalín² coon¹³ 'ido. ¹⁹Pe jo gacwo¹ Jesús júu³. Joon gajin²in sii²¹² 'ido:

—Cwei¹² fu tyi'i. Cwojmaa¹³du¹ júu³ ruu¹²¹u 'e fee¹ liili¹ 'e nigajmaa¹ Dios 'wii¹³ tyi'i. Joongi liili¹ nagalifee¹¹-tsi Dios 'wii²¹² tyi'i.

²⁰Joon gangaa¹³mo 'in tsañuu¹ do. Joon ga'láa² 'wii²¹² jmo¹²o tsá² júu³ la caain²¹ fuu²¹ taa¹³ Decápolis. Gajmaa¹a júu³ 'e fee¹ liili¹ 'e nigajmaa¹ Jesús 'wii¹³ 'ii. Joon jilee²¹mo tsá² tsa'goo¹¹-tsi liili¹.

Xuui²¹² tya' Jairo coon¹³ 'in tsamí² 'in gason¹ siin¹³ Jesús

²¹Gatyia²¹ Jesús li ngoo¹³ tyíia¹ li cataain²¹ do. Joon gatyalín² tsá² fúui¹ liili¹ li siin¹²in. Joon ti¹ tyíia¹ do-o gajaan¹. ²²Joon gajóø² jaain²¹ tsá² 'in tyu¹² to² cwo¹ sinagoga. Jairo sii²¹ 'ido. Mo ganí² Jairo Jesús joon gatyíia² 'wii²¹² tii² Jesús. ²³Joon gamii¹ tyani Jesús jin²in:

—Ijúun²mo xuui²¹² tsamí² tyiia. Jmaa² feei¹¹-o'o 'wii²¹² tyiia. Ñí²in; ñitaan¹²'an cwo¹o tya'a. Joon cwo'láai², cwoseen²¹mo.

²⁴Joon gangóo¹ Jesús coon¹³ 'in tsañuu¹ do. Pe líi¹ fúui¹ tsá² ngalín² coon¹³on. Joon liili¹ cuu¹³ li ngóo¹ do. ²⁵Joon jee²¹² 'in tsá² fúui¹ do ningóo¹ jaain²¹ tsamí² tsa¹³. Ningóo¹ jiin¹³ dyatun¹ jiin²¹ 'e tooin²¹ jmi¹. ²⁶Niganii²¹ wúu¹ liili¹ 'a lí² mi² tya'a. Joon na'íin² jilaa¹²¹ 'e 'oo¹xu pe jo mo gajaan¹ 'e líi¹ 'ido coonti, xu li' 'e ngafuu¹gi. ²⁷⁻²⁸Mo ganúu²un 'in tsamí² do jilaa¹²¹ 'e jmoo¹o Jesús ga'i¹-tsi: “Wana gason¹oon siin¹³ 'ino joon i'láa²moo.” Joon gangatyéen¹ 'in li caluu Jesús joon gason¹on siin¹³ 'ido. ²⁹Mo gason¹on siin¹³ Jesús tsifu gajaan¹ 'e tooin²¹ jmi¹ do. Joon galili¹³ 'e ga'láa²mo coonti. ³⁰Joon mo galili¹³ Jesús 'a naga'láa²mo jaain²¹ tsá² coon¹³ 'ii²¹ tya'a joon gajóø² li' caluu jee²¹² tsá² fúui¹ do. Joon gaunngii¹:

—¿'iin gason¹ sin¹³in?

³¹Joon gajin² tsá² tya'a sii²¹² 'ii:

—Moo²¹o'o liili¹ 'la² tsá² tyi'i xiiala lí² unngii¹u'un: “¿'iin gason¹ sin¹³in?”

³² Pe jóø² Jesús la cataain²¹ caai²¹ 'iin²¹²in 'in gason¹ siin¹³ do. ³³ Joon 'in tsamí² do jlee¹e joongi 'goo²¹o liili¹ ñi¹o 'ee 'e galí² do. Joon ngoo²¹o li siin¹² Jesús. Joon gasii²¹i 'wojni¹i tyani 'ido. Gajin²o la ja²mo ce jilaa²¹ 'e galí². ³⁴ Joon gajin² Jesús sii²¹i 'in tsamí² do:

—Yũun²¹ tyiia, ga'láa²mo'o 'wii¹³ jo¹o líi²u. Cwei² júu³ røø²¹. 'Láa²mo'o coonti jmoowúu¹ líi¹u'u.

³⁵ Faa²¹gi Jesús siin¹²in mo gatyalín² tsá². Jalín² tya¹ 'in tyu² to² cwo¹ do. Joon gajin² 'in tsá² tyalín² do sii²¹i jmii²¹ 'in xuui²¹² tsaa¹³ do:

—Najúun²mo yũun²¹ tyi'i. Jo untyí²in-gi 'in tifo² no.

³⁶ Pe Jesús, mo ganúu²un 'e faa²¹ 'in tsá² tyalín² do joon gajin² Jesús sii²¹i 'in tsá² tyu² to² cwo¹ do:

—Jo foo¹³o, jiin¹³ jo¹o cwolí²naa¹.

³⁷ Joon jo 'in cwo¹gi Jesús tsalín² coon¹³on, jiin¹³ Tú³, coon¹³ Jacobo coon¹³ Wó³ ruu²¹i Jacobo. ³⁸ Joon mo gatyalín² tya¹ 'in tsá² tyu² to² cwo¹ do joon ganí²in Jesús tsá² fúu¹ líi¹. In cí² to² mii¹³ líi¹. ³⁹ Joon ga'í²i Jesús joon jin²in:

—¿'Ee lí¹ to² lí¹ mii¹³? ¿'Ee lí¹ cí² lí¹? Jo mo júuin² 'in xuui²¹² no lí¹i cwuu²¹mo 'ino.

⁴⁰ Pe 'in tsá² do gaungøø¹mo Jesús. Joon ga'woo²¹ Jesús tsá² ce jilee²¹mo. Joon gatø¹ø jiin¹³ jmii²¹ coon¹³ sáa³ xuui²¹² tsaa¹³ do, joongi fiin¹³ coon¹³ 'in ngaliin¹ coon¹³on do. Joon ga'í²i lí¹ raain¹ 'in xuui²¹² do. ⁴¹ Gason¹ Jesús cwo²¹ 'ido joon gajin²in sii²¹i xuui²¹² do coon¹³ jmí¹ tya'a:

—Talita cumi. ('E øø¹–tsi tsá² jin²in: 'Nũ fuu²¹²uu mí², ráan²un no.)

⁴² Tsifu joon garóon²on 'in xuui²¹² tsamí² do. Joon ganghí¹o. Joon dyatun¹ jiin²gi ngóo¹o. Jilee²¹ tsá² do ganga'goo²¹–tsi. ⁴³ Pe joon ga'í² Jesús júu³ sii²¹i 'in tsá² taai² tsi inũũ do:

—Jo 'iin fu²uu' ce jiin¹³ jaain²¹.

Joon gatyu²u to² wa'a dø¹ 'in xuui²¹² tsamí² 'in najiin¹ do.

6

Mo ngóo¹on Jesús fu Nazaret

¹ Mo ngayuui¹³ gaun'láai² Jesús 'in xuui²¹² tsamí² tsaa¹³ do joon gangaliin¹mo fu goo¹o Nazaret coon¹³ tsá² tya'a. ² Mo tí² jmii²¹² 'ii²¹ woo²¹ tsá² ga'láa² Jesús 'wii²¹² 'e 'e²e tsá² júu³ tyú² tsi inũũ cwo¹ sinagoga si² do. Joon fúu¹mo 'in núu²un 'e faa²¹ 'ido. Joon líi¹ tsá'goo²¹–tsi tsá² joon jin² 'in tsagoo¹o do:

—¿Xiiala galití²i 'in tsañũũ¹ no 'e faa²¹ no? ¿'Ee júu³ lo 'e¹ 'ino? ¿Xiiala jmoo¹o jilaa²¹ milagro lo? ³ 'In tsañũũ¹ lo jaain²¹ tí²mó² 'ii. Jóon¹ María, joon ruu²¹mo Jacobo coon¹³ Sé³ coon¹³ Judas coon¹³ Simóoi¹³. Joongi ruu²¹i tsamí² seen²¹mo jee²¹² jna¹ lo.

La joon gajin² tsá² Nazaret 'wii¹³ joon jo jo¹ líi²i Jesús. ⁴ Pe joon gasii²¹i Jesús 'ii:

—Jilee²¹mo jmoo¹o nũũ¹³un jaain²¹ tsá² 'in faa²¹a júu³ tyú² tya' Dios pe tsagoo¹o coon¹³ ruu²¹i 'in seein²¹ inũũ tya'a jo cón²on cwáain¹.

⁵ 'Wii¹³ joon jiin¹³ coon²¹ milagro jo gajmaa¹a do. Xũ tsá² gaun'láai². ⁶ Líi¹ ganga'goo²¹–tsi Jesús 'wii¹³ jo jo¹ galí²i tsagoo¹o 'ii. Joon mo galiciin²¹gi gangó¹ Jesús ga'e¹²e tsá² la caain²¹ fuu²¹ pi¹³ taa¹³ lí¹ tyan¹ Nazaret do. Joon ga'e¹² Jesús 'in tsá² do júu³ tyú².

Jesús sii²¹i ji dyatuuin¹ tsá² tya'a tsacwo¹ júu³ tyú²

⁷ Joon gatø¹ Jesús jiin¹³ dyatuuin¹ tsá² tya'a joon gasii¹in 'ido tí¹ ngái¹. Joon gacwoo¹ júu³ 'e lí² 'wooi² 'ido 'in 'líi¹³ taai² alma tya' tsá². ⁸ Joon gatyu² to² wa'a jo 'e coon²¹ 'ido jiin¹³ 'mo'u² soon²¹on. Jo lí² coon²¹ jiin¹³ coon²¹ 'iñi¹ jon'gi tu'mi² jon'gi cuu² lí² coon²¹. ⁹ 'Ná¹ 'ø¹ø mii²¹ saa¹³ joon tyi¹i coon²¹ 'mi'tyi² jon'on la tún². ¹⁰ Joongi gajin² Jesús sii²¹i 'in tsá² tya'a do:

—Mi cwotaa²naa' coon²¹ in^{uu} do-o jón²oo' ca mi 'woo²¹naa' 'e fuu²¹ do. ¹¹ Wana jo 'iin²¹²in 'in tsá² do 'ii²¹ 'naa' xiialí' cwolín²naa' si jo núu²un tsá² júu³ tyii' 'ee joon cwo'woo²¹moo' do. Joon xuu²uu' 'laa²¹ toon¹ tí¹³ii' lawa coon²¹ li² 'e jmaa²aa' tya'a. 'E la ja²mo fuu²¹²uu 'naa': mi tí 'e 'iin² fu juncwii²¹ iwúu¹ ní² tsá² seein²¹ Sodoma coon¹³ tsá² seein²¹ Gomorra. 'In tsá² fuu²¹ do-o jo ga'ii²¹i júu³ tya' Dios mo ganúu²un. Pe wúu¹gi iní² tsá² 'in jo 'ii²¹ 'naa' li cwolín²naa' la coon²¹gi tsá² seein²¹ Sodoma coon¹³ Gomorra.

¹² Joon ga'woo²¹mo 'in tsá² tya' Jesús do tsacwoo¹ júu³ tyú². Joon gajin²in sii²¹i tsá² li gatyálín² 'ido:

—'Ná¹ unsii²¹moo' 'e 'i¹-'oo' —jin²in.

¹³ Joongi líi¹ fúui¹ 'in 'líi¹³ ga'woo¹i almas tya' tsá². Joon gasoon²¹on aceite tya' tsatsaa¹³ joon coon¹³ la joon ga'láa²mo.

Najúun²mo Wó³ saai²¹ tsá² jmi²¹

¹⁴ Galitsáa¹mo-tsi róøi¹³ Herodes jilaa²¹ 'elo tsu jilee²¹mo tsá² niñii¹ 'e jmoo¹o Jesús. Pe jin²in tsá² 'e nigajiin¹in tún¹ Wó³ saai²¹ tsá² jmi²¹, 'wii¹³ joon líi¹ 'oo¹ Jesús milagro. 'i¹-tsi tsá² 'e Jesús jmoo¹o milagro coon¹³ júu³ tya' Wó³.

¹⁵ Pe seen²¹mo 'in gajin²in:

—Elías no.

'Inlíi¹³gi gajin²in:

—'In faa²¹a júu³ tyú² tya' Dios la líi¹ 'in gafaa²¹ júu³ tya' Dios cali² 'ino.

¹⁶ Joon mo ganúu²un Herodes 'elo joon gajin²in:

—Wó³-o 'ino, joon jna-a gatyuu¹uu to² wiin²¹ luu²¹²u. Nigajiin¹o 'ino tún¹ —jin² Herodes.

¹⁷⁻²⁰ Herodes do nigacáan¹in 'in tsamí² sii²¹ Herodías. 'In Herodías lo líi¹ 'oo²¹²o Lij²¹² ruui²¹ Herodes. Joon Wó³ do nigasi²¹i Herodes:

—Jo lí² caan²¹u'un 'oo²¹² ruu²¹u tsú seen²¹mogi.

Joon 'wii¹³ joon gali'ee¹mo 'in tsamí² do Wó³. Joon Herodes tyu²u to² 'e tsa'í² Wó³ 'nuñí³ 'wii¹³ Herodías. 'iin²¹²in Herodías wa'a júun²in Wó³ pe jo cwo¹ róøi¹³ Herodes júu³ 'wii¹³ gøø²¹mo Wó³. Joon ñi¹ Herodes 'e Wó³ jaain²¹ tsañuu¹ 'in tyú¹ joongi jaain²¹ tsá² 'in ñi¹ júu³ tya' Dios. Coon²¹o Herodes cwáain¹ coon¹³ ce tún² jilaa²¹ 'e faa²¹ Wó³ fiin¹³ jo tyú² 'øøi²¹-tsi. ²¹ Joon galí² 'e gajmaa¹²a Herodes jmi²¹² 'e tsín¹ jiin²¹in. Gacwoo¹o 'ee dø² tsacøøi¹³ tya'a coon¹³ 'in tyu² to² 'láa² coon¹³ jilee²¹ tsá² tyiin² seein²¹ li sii²¹ Galilea do. Joon Herodías gatsaa²¹o xii¹ la ijmaa¹a. ²² 'In jamí² Herodías do ga'í² jee²¹² li néei¹ 'in tsá² gøø²¹ do. Joon gatséen¹in. Joon líi¹ gati²-tsi Herodes coon¹³ 'in tsá² néei¹ gøø²¹ coon¹³ 'ido la gatseein¹ 'in simí² do. Joon gajin² róøi¹³ sii²¹i 'in simí² do:

—Mí²i doñi'ee 'iin²¹²mo'o joon cwo¹³oo 'nu.

²³ Joon ga'ee²¹ 'in róøi¹³ do tyani Dios 'e cwo¹o doñi'ee gamii¹i 'in simí² do fiin¹³ ca coon²¹ tsa¹ 'a to² líi¹i 'ido. ²⁴ Joon gacwo'íi¹ 'in simí² do joon gasii²¹i sáa³a:

—¿'Ee mí³ii tya' 'ino?

Joon sáa³gi gajin²:

—Sii¹²i cwocwoo¹ mootyí² Wó³ saai²¹ tsá² jmi²¹.

²⁵ Joon tsifu ga'í² tún² 'in simí² do li tyín¹ róøi¹³ joon ngasii¹²i 'ido:

—La lo-o 'iin²¹²na: cwo²o coon²¹ wúun¹ 'yu mootyí² Wó³ saai²¹ tsá² jmi²¹.

²⁶ Joon gajaan¹ 'in róøi¹³ do fa'í³. Pe jo 'ee futyigi tsu nigali'ee¹²mo Dios icwo¹ doñi'ee mii¹i. Joon niganúu²un jilee²¹ 'in néei¹ coon¹³on do. Jo gatyuu¹²gi to² 'e mii¹i 'in simí² do. ²⁷ Tsifu gatyuu² róøi¹³ to² jaain²¹ 'láa² 'e tsatyíian¹ mootyí² Wó³. ²⁸ Joon gangó¹ 'in 'láa² do fu 'nuñí³ li 'yuui Wó³ 'e tsatyuu¹² mootyí² 'ido. Joon gacóon¹on 'yu tsi coon²¹ wúun¹. Joon gacwo¹o 'in simí² do. Joon 'idogi gacwo¹o sáa³o.

²⁹ Mo galiñii¹ tsá² tya' Wó³ 'e najúun²mo joon gangatyíian¹o mootai² Wó³ joon ganga'áa¹mo.

Cwo¹o Jesús 'ñá² mil tsá² 'e dø¹ø

³⁰ Mo galiciin²¹ joon galicaain²¹ dyatuuin¹ tsá² tya' Jesús coon¹³ Jesús. Joon gajma^{12a} júu³ Jesús jilaa¹²¹ 'e nigajmaa^{1a} joon jilaa¹²¹ 'e niga^{1e} tsá². ³¹ 'Wii¹³ tsataai² tsá² joongi jalín² tsá² fúui¹ liili¹ jiin¹³ jo cwo¹ 'ido dø¹ø joon gasii¹²¹ Jesús tsá² tya'a:

—Ñilíin²duu' coon¹³ jna. Moo²¹o', 'yii^{21a} ta' ti' catá² li jo 'in tsá² seein²¹.

³² Joon ngalíin²mo Jesús coon¹³ tsá² tya'a joon yaamo gataai² tsi coon²¹ barco. 'iin²¹²in tsalín² coon²¹ li jo 'in tsá² seein²¹. ³³ Pe fúu¹mo 'in ganí² 'ii li ngaliin¹ do. Joon galicwii¹mo tsá² Jesús. Joon gangalín² cwiin¹in coon¹³ tii²o jilee¹²¹mo 'in seein²¹ la coon²¹ fuu²¹. Joongi tyalín² jée¹gi li ngó¹ Jesús. ³⁴ Mo gacwo¹ Jesús tsi barco gangaa¹mo tsá² fúui¹ liili¹. Joon galifee¹mo-tsi 'wii¹³ tya' 'ido. Téen¹in la téen¹ joo'saa¹²¹ jo 'in fii²¹² seen²¹mo. Joon ga'láa² Jesús 'wii²¹² 'e^{12e} 'ido júu³ 'láai² liili¹. ³⁵ Joon ni ca'lóo² jalín² tsá² tya'a li siin¹²in joon sii¹²¹ 'ido 'ii:

—Ca'lóo² lo joongi jo 'in taain²¹² lo coonti. ³⁶ 'I² júu³ 'in tsá² no wa'a cwotyaliin²mo la caain²¹ fuu²¹ tyan' li taain²¹² tsá² cwoláa^{1a} 'iñi¹ dø¹ø, tsu jo 'ee sá² 'e dø¹ 'ino.

³⁷ Joon gañii¹ Jesús:

—Cwoo¹³ 'naa' 'e dø¹ 'ino.

Joon 'in tsá² tya'a do gajin¹²in:

—Jo liin¹ wa'a tsalaa^{21a} coon²¹ mil tsi catyuui¹³ 'iñi¹ 'e cwoo¹o 'ino 'e dø¹ø.

³⁸ Joon gajin¹² Jesús sii¹²¹ 'ido:

—¿Joo' 'iñi¹ 'oo²gii'? Cwojøø²duu'.

Mo galiñi¹ joon gajin¹²in:

—'Ná² 'iñi¹ sá²gi tyi' coon¹³ gáí¹gi joo¹²¹ taai² jmii²¹.

³⁹ Joon gatyú¹² Jesús to² wa'a cwó² 'in tsá² do jmaai¹³ coon¹³ poo²¹² jee²¹² ñii²¹ røø¹²¹ do. ⁴⁰ Joon gacwó² tsá² ti' cíein¹³ joongi ti' cincuenta. ⁴¹ Joon gason¹ Jesús 'e 'iñi¹ 'ñá² do joongi jiin¹³ gáí¹ 'in joo¹²¹ taai² jmii²¹² do. Joon gajóø² li' ñu¹fú² joon gacwo¹o 'maai¹³ Dios tya' 'e 'iñi¹ do. Joon gajmaa^{1a} 'no¹³ 'e 'iñi¹ do. Joon gacwo¹o tsá² tya'a wa'a jmáa^{1a} tyíaa³ 'e 'iñi¹ do jee²¹² 'in tsá² fúui¹ do. Joongi gajmaa^{1a} tyíaa³ 'in joo¹²¹ taai² jmii²¹ gáí¹ do. ⁴² Garó¹mo tu¹² jilee¹²¹ 'in gagøø¹²¹ do. ⁴³ Joongi garó¹ mogi dyatun¹ 'motó² coon¹³ 'no¹³ 'iñi¹ coon¹³ 'no¹³ 'in joo¹²¹ taai² jmii²¹ do. ⁴⁴ Gagøø¹²¹ 'ná² mil tsañuu¹ 'e 'iñi¹ do.

Ngii¹ Jesús tii² ni jmii²¹

⁴⁵ Joon gatyú¹² Jesús to² 'e tsataai² tsá² tya'a tsi barco. Joon tsalín² 'ido jéei¹gi lagi 'ña'a li ngoo¹³ tyíaa¹ do. Joon 'iin²¹²in tsalín² coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Betsaida la 'ii²¹² 'i¹² Jesús tsá² júu³. ⁴⁶ Joon mo ngayuui¹³ joon gangó¹ Jesús fu moo¹²¹ ngafee¹²ⁱ Dios Jmii²¹. ⁴⁷ Nicanuu²¹ mo ganii²¹ Jesús 'e barco do. 'Ii²¹ ca tún² tsa¹ ni tyíaa¹ do. Pe Jesús-gi siin¹²in ca tsa¹ moo¹²¹ do 'ña'a. ⁴⁸ Joon ganí² Jesús 'e jo lí² ngii¹gi barco tya' tsá² tya'a 'wii¹³ liili¹ 'ii¹ tyí² li' cii¹³. Ta'aa²¹ góo¹ mo gangó¹ Jesús li ngalín² tsá² tya'a. Gangó¹o ngii¹ tii²o ni jmii²¹ do. 'iin²¹²mo ngii¹ li' caai²¹ li ngaliin¹mo 'ido. ⁴⁹ Ganí²in tsá² tya'a 'ii jó¹ ngii¹ ni jmii²¹. Galíi¹ 'e tsamoojii¹ jó¹. Joon ga'oo¹ liili¹. ⁵⁰ Jilee¹²¹mo ganí² 'ii. Joon gafoo¹²mo 'ii. Pe joon gafee¹²¹mo Jesús 'ii gajin¹²in:

—¿Tá² téen¹-'oo! ¿Jna-a lo, jo foo¹³naa'!

⁵¹ Joon ga'ii²¹o tsi barco li taai² tsá² tya'a. Joon gaján² 'ii² tyí² do. ⁵² 'Áai¹ 'waa^{121a}-tsi tsá² tya' Jesús tsu jo mo toon¹-tsi 'e júu³ tya' 'e 'iñi¹ do 'wii¹³ joon hii¹ ganga'goo²¹-tsi.

Un'láai² Jesús tsatsaa¹³ seein²¹ li sii²¹ Genesaret

⁵³ Mo gatyaliin² li ngoo¹³ tyíaa¹ ga'ñúu² barco tya'a coon²¹ ti' tyíaa¹ li sii²¹ Genesaret. ⁵⁴ Mo cwo¹ 'ii¹ 'ido tsi barco tsifu joon galicwii¹in tsá² 'ii. ⁵⁵ Joon 'in tsá² do gangalín¹ cwiin¹in la caain²¹ joon ga'láa² 'wii²¹² jajée¹ tsatsaa¹³ 'in tsíin² 'mó² fu li siin¹² Jesús. ⁵⁶ La caain²¹ fuu²¹ pi¹³ si fuu²¹ fee¹ 'ee si ti' fuu²¹ 'ee li tsáa¹ Jesús gatyíaa¹ tsá² tsatsaa¹³ tya'a tya' i fu¹ li ngii¹ Jesús joon gamii¹ tyani Jesús wa'a cwo¹ Jesús jiin¹³ ti' siin¹³in soon²¹on. Joon jilee¹²¹ 'in gason¹ siin¹³ Jesús ga'láa²mo 'i.

7

'E un'lii¹³ tsá² tyani Dios

¹ Joon galicaain²¹ tsá² tya' coon²¹ poo²¹² sii²¹ fariseos coon¹¹³ 'inlii¹³ tifo² tya' ley li siin¹¹² Jesús. 'In tifo² do jalín² Jerusalén. ² Joon 'in tsá² lo gacón² cwáain¹ 'e 'in tsá² tya' Jesús néei¹ gø¹ø joon 'lii² cwoo²¹o. 'øøi²¹-tsi tsá² 'e jo mo jngíi² cwoo²¹ la tiisi², 'wii¹³ joon gafaa^{21a} 'láai². ³ Jileei²¹ fariseos coon¹¹³ tsá² seein²¹ Israel jmoo¹o la lí² gajmaa^{1a} 'lii²¹² tsacøøi¹¹³. Jo dø¹ tsá wana jo jngíi² cwoo²¹ la tiisi² mo jéei¹. ⁴ Mo jalín² 'moo¹³ jo dø¹ø wana jo mo run²un cwoo²¹ la tiisi². Joongi líi¹ 'láai² jilaa²¹ tiisi² 'e sá² calií jmoo¹o. Jmoo¹o tsá² la tiisi² run²un tasa 'un²un jmii²¹ joon tsuu² coon¹¹³ jilaa²¹ nii² 'e jmaai²¹ to² mo gø²ø. ⁵ Joon 'in fariseos do coon¹¹³ tifo² tya' ley do gaunngíi¹ Jesús jin²in:

—¿'Ee li' jo jmoo¹o tsá² tyi' i la li' gajmaa^{1a} 'lii²¹² tsacøøi¹¹³ tyi'? Gø²ø pe jo mo run²un cwoo²¹o la tiisi².

⁶ Joon gañii¹ Jesús:

—Calií 'in gafaa^{21a} júu³ tya' Dios sii²¹ Isaías gajmaa^{1a} coon²¹ jí². Joon tsi jí² do gafaa²¹o xiiala líi²naa' tsá² 'in jo tiin¹¹³ 'e 'e²e tsá² xeei²¹. Gajin²in ni jí² do:

'In tsá² lo untyúí¹ Dios jiin¹¹³ coon¹¹³ 'e faa^{21a} pe jo tí²-tsi jiin¹¹³ la to² tyu² Dios.

⁷ Jo 'e to² 'íi³ 'e un'goo²¹o jna. Jilaa^{21a} 'e 'e²e tsá² jiin¹¹³ li' to² tyu² tsá², jin² Isaías.

⁸ Faa^{21gí} Jesús jin²in:

—Ga'ín²mo-'oo' jilaa²¹ to² tyu² Dios, pe coon²¹ tún² jmoo²oo' la tiisi² 'e jmoo¹o tsá² la mo jéei¹ la rúun¹³uun' tsuu² joongi tasa 'uun²¹un jmii²¹. Joongi 'láa²mo 'e li la li 'elo jmoo²oo' la jmoo¹o tsá².

⁹ La joongi gajin² Jesús:

—'lin²¹² 'naa' núu³gíi' la to² tyu² 'lii²¹² tsacøøi¹¹³ jon'gi la to² tyu² Dios la no. ¹⁰ La li gajin² Moisés calií mo gacwo¹o tsá² ley: “Un'gøø²¹mo'oo' ñu²¹u coon¹¹³ saa^{21a}.” Joon gajin²in: “'In sii²¹ júu³ 'laa²¹ jmii²¹ si sáa³a 'ee 'ná¹ jnga²mo tsá² 'ii.” ¹¹ Pe joon, 'naa'gíi', jo cwoo²oo' júu³ 'e uncoon¹¹³ tsá² jmii²¹ si sáa³a 'ee wana gajin²: “Jilaa²¹ 'e sá² tyiia 'e lí² uncoon¹¹³ jna 'nu lí Corbán.” ('øøi²¹-tsi tsá² jin²in: nigacwo¹³oo Dios.) ¹² Wa'a jin² tsá² la no, joon 'naa'gíi' jo cwoo²oo' wa'a uncoon¹¹³on sáa³ jmii²¹. ¹³ Mo jmoo² 'naa' la joon tu¹oo' júu³ tya' Dios lawa'a jo 'e tyiin²mo. 'lin²¹²gíi' jmoo²oo' tiisi² 'e gacwo¹ tsá² 'naa' lagi júu³ tya' Dios. Joongi líi¹ 'láai² tiisi² 'e jmoo²oo' la lí¹ 'elo —jin² Jesús sii²¹i 'in tsá² fariseos coon¹¹³ tifo² tya' ley.

¹⁴ Joon gatø¹ Jesús 'in tsá² fúui¹ taain²¹² do joon gajin²in:

—Nuu²duu' jilaa²¹ 'e fo²oo lo. Joon cwo'øøi²¹-'oo'. ¹⁵ Jilaa²¹ 'e gø² tsá² jo lí² un'lii¹³ 'ii la joon. Jiin¹¹³ 'e 'woo²¹ tsi tsá² 'e jmoo¹o 'e faa²¹ tsá² 'e joon un'lii¹³ tsá². ¹⁶ Wana sá² loocwo¹oo' núu²duu'.

¹⁷ Mo gatíui² Jesús tsá² joon ga'í² coon²¹ inuu joon gaunngíi¹ tsá² tya'a 'ee 'e júu³ gatyaa¹ do. ¹⁸ Joon gajin² Jesús sii²¹i 'ii:

—¿Tí jon'gí 'naa' 'øøi²¹-'oo'? Ní²-i 'naa' 'e jilaa²¹ 'e gø² tsá² jo tsatoo¹¹³ tsi alma tya' tsá² pe jiin¹¹³ tu²o. ¹⁹ Joon mi yuui¹¹³ joon 'woo²¹o fu caluu tún¹. 'Wii¹² joon jo lí² un'lii¹³ tsá² tyani Dios.

'Wii¹³ jiin¹¹³ coon¹¹³ júu³ la joon jin² Jesús 'e lí²-i dø¹ tsá² doñi'ee. ²⁰ Jin²o jon Jesús:

—'E 'woo²¹ li tsi alma tya' tsá² 'e joon un'lii¹³ tsá² tyani Dios. ²¹ Tsu li tsi alma tya' tsá² 'øøi²¹-tsi 'e 'øøi²¹-tsi tsá². Lí' alma tya' tsá² 'woo²¹ jilaa²¹ 'e gó² 'e 'i¹-tsi tsá². Do-o 'i¹-tsi 'e lí² feei² tsamí² tsá² xeei²¹ si doñi'ee 'e gó² 'i¹-tsi tsá² cwáain¹ tya' tsamí² si tsañuu¹ 'ee. Do-o 'i¹-tsi tsá² wa'a jngaa¹²ⁱ tsá² ²² si jmoo¹o 'uun²¹ 'ee. Tsi alma tya'a gali'iin²¹²in tsá² jilaa²¹ 'e sá² tya' tsá² xeei²¹; 'aa¹a tsii²¹² wúu¹i; jmoo¹o júu³ 'atsaa²¹; 'i¹-tsi jiin¹¹³ tya' 'ña'a. Jo lí¹ 'e 'jmáa^{1a}. ²³ 'Wii¹³ 'i¹-tsi tsá² jilaa²¹ 'elo, 'wii¹³ joon 'in 'lii¹³mo 'ii tyani Dios.

Jaain²¹ 'yiia²¹² tsá² coon²¹ fuu²¹ 'in jo¹ galíi² júu³ tya' Jesús

²⁴ Joon gangó¹ Jesús fu coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Tiro coon¹¹³ Sidón. Joon ga'í² coon²¹ inuu. Joon jo 'iin²¹² in wa'a liñi¹ tsá² coonti pe jo gali¹²¹ jiin¹¹³ la gali'iin²¹² in. ²⁵ Joon tsifu galiñi¹ jaain²¹ tsamí². Joon 'in xuui²¹² tya' 'in tsamí² lo 'yuui² 'in 'liii¹³ alma tya'a. Joon gajó² 'in tsamí² do gasii¹²¹ 'wojní¹ wii²¹² tii² Jesús. ²⁶ 'In tsamí² lo galiseein²¹ Sirofenicia, jon' tsagoo¹ tsá² seein²¹ Israel. Pe gajó² jamí¹ tyani Jesús wa'a tyii² in 'ido 'in 'liii¹³ 'yuui alma tya' jóon¹ on. ²⁷ Pe Jesús gasii¹²¹ 'ii:

—Cwo² du'u jéei¹ wa'a dø¹ xuui²¹² lagi¹ tsii²¹ tsu jo tseein²¹ tyii²¹ 'no¹³ gø¹² xuui²¹² joon cwóo¹³ o' tsii²¹.

²⁸ Pe joon gañii¹ 'in tsamí² do jin² in:

—Jo¹ o, pe cagi¹ tsii²¹ 'in tee¹¹² nu' mesa gø¹² o 'no¹³ xuu¹²¹ mo gø¹² xuui²¹².

²⁹ Joon gajin² Jesús sii²¹ 'in tsamí² do:

—Tyú²-u la gafa² a. Lí²-i cwoo² mo'o no nicwo¹¹ 'ii¹ 'in 'liii¹³ 'yuui² alma tya' xuui²¹² tyi'i.

³⁰ Joon mo gatyee¹² tya'a gatsee¹²¹ xuui²¹² tya'a raain¹ ni coo'mó². Nicwo¹¹ 'ii¹ 'in 'liii¹³ 'yuui² alma tya' 'ido.

Un'láai² Jesús jaain²¹ tsá² cwuui²¹² jo faa²¹

³¹ Gacwo¹¹ Jesús co' fuu²¹ Tiro gangí¹ Sidón joon ngí¹ fu li' co' Decápolis, joon gatyá¹ ti' jmi²¹ tyíia¹ Galilea. ³² Joon mo gatyá¹ do joon gangajée¹ tsá² jaain²¹ tsá² cwuui²¹² 'yúcaai²¹² jo faa²¹. Joon gamii¹ wa'a taan¹ Jesús cwoo²¹ o tya' 'ido. ³³ Joon gangajée¹ Jesús 'ii coon²¹ li jo 'in tsá² jøø². Joon gafoo¹²¹ Jesús uniicwoo²¹ o tsi loocwoo²¹ 'ido. Joon ga'ñi¹ joongi gali¹²¹ uniisii¹¹³ 'ido. ³⁴ Joon gajóø² li' ñu¹ fú² gasaai²¹-tsi joon gajin² in:

—j'Efata! ('øøi²¹-tsi jin² in: jNéei² 'wo'o!)

³⁵ La joon ganó¹ loocwóo¹ o. Sii¹¹³ galí² tyú²-u joon galí²-i faa²¹ a røø²¹. ³⁶ Joon gajin² Jesús sii²¹ 'in tsá² 'in gajée¹ 'in jo faa²¹ do:

—Jo 'in fuu² uu' ce jiin¹¹³ jaain²¹.

Pe li' tyu² gi to² 'e sii²¹ o tsá². ³⁷ Lí¹ tsa'goo²¹-tsi tsá², joon jin² in:

—Jilaa¹²¹ 'e jmoo¹ o 'ino 'e tyú² tsu ca 'in cwuu²¹² jmoo¹-o núu² un joongi 'in jo faa²¹ a jmoo¹-o 'e faa¹²¹ 'ido.

8

Cwo¹ o Jesús tyún² mil tsá² 'e gø¹² ø

¹ Jee²¹² jmi²¹² lo galicaain²¹ tsá² fúui¹ liili¹. Jo 'ee sá² dø¹ coonti. Joon gatø¹ Jesús tsá² tya'a joon gasii¹²¹ 'ido:

² —Lí¹ fúu² lí² na 'in tsá² lo 'wii¹¹³ ningó¹ 'ni jmi²¹² 'e taain²¹² coon¹¹³ jna lo. Joon jo 'ee sá² gi dø¹ ø coonti. ³ Wa'a 'íi³ júu³ fu tya'a la jo mo gø¹² ø joon jo li píin³ ngí¹. 'Inlíi¹³ jalíin² wíin².

⁴ Joon gañii¹ tsá² tya'a:

—jXiiala lí² cwóo¹³ o 'ino 'e dø¹ ø? Jo 'in seein²¹ waa'a 'ní¹ coonti.

⁵ Joon gaunngii¹ Jesús:

—jJoo¹ 'iñi¹ 'oo² gi 'naa'?

'li-gi gajin² in:

—Dyía¹ tigi.

⁶ Joon gatyú¹² Jesús to² wa'a cwó² ni 'wó² do joon gason¹ on 'e 'iñi¹ dyía¹ do joon gacwo¹ o 'maai¹¹³ Dios. Joon gajmaa¹ a 'no¹³ 'e 'iñi¹ do gacwo¹ o tsá² tya'a 'e tsajmaa¹ a tyíia³ jee²¹² 'in tsá² fúui¹ do. ⁷ Joongi ni'aa¹ mogi jaain²¹ gáí¹ joo²¹ taai² jmi²¹ pi¹³. Joon gacwo¹ o Jesús 'maai¹¹³ Dios tya' 'in joo¹²¹ taai² jmi²¹ pi¹³ do joon gatyú¹² u to² jmaa¹ a tsá² tya'a tyíia³ 'in joo¹²¹ do. ⁸ Tyú²-u gagøø¹²¹ ø jilee¹²¹ mo. Joongi tii²¹ gi dyía¹ 'motó² røøi¹ 'e gasái¹. ⁹ Xuu jogi tí¹ tyún² mil tsá² 'in gagøø¹²¹ ø do. Joon ga'í² Jesús 'in tsá² do júu³. ¹⁰ Joon 'ña'gi ga'í² tsi coon²¹ barco coon¹¹³ tsá² tya'a. Joon ngaliin¹ fu coon²¹ li sii²¹ Dalmanuta.

Mii¹i tsá² fariseos coon²¹ li²

11 Joon jee²¹² jmi²¹² joon gajalín² 'inlíi¹³ tsá² fariseos joon ga'láa² 'wii²¹² jo cwo¹o júu³ ruu²¹i coon¹³ Jesús. 'Iin²¹²in 'in tsá² fariseos do tyaan¹ cwáain¹ xiiala líi¹ Jesús, 'wii¹³ joon gamii¹i waa'a 'e¹² Jesús 'ido coon²¹ li² tya' ñu¹fú². ¹² Pe gasaai²¹-tsi Jesús líi¹i joon gajin¹²in:

—'In tsá² lo jo tsáai¹-tsi Dios mo mii¹i coon²¹ milagro. 'E la ja¹²mo fuu²¹²uu 'naa', jiin¹³ coon²¹ li² tya' milagro jo cwo¹³oo 'in tsá² lo.

¹³ Joon gatúu²mo Jesús 'in tsá² do. Ngatáa¹i tsi barco joon gangó¹ fu lí' ngoo¹³ tyíia¹ cataain do tún¹.

Tyiaan¹³ tya' fariseos

¹⁴ 'In tsá² tya' Jesús do niga'ín¹mo-tsi 'e coon²¹ 'ee dø¹ø. Ji tiii² coon²¹ 'iñi¹ nityaan¹ tsi barco do. ¹⁵ Joon gajin¹² Jesús sii¹²¹i tsá² tya'a:

—Ñí²duu, tii¹moo' coon¹³ tyiaan¹³ tya' fariseos joongi tii¹moo' coon¹³ tyiaan¹³ tya' tsá² tya' róøi¹³ Herodes.

¹⁶ Joon tsá² tya'gi ga'láa² 'wii²¹² síi²i la 'oo¹²¹ jee²¹² yaai jin¹²in:

—'Wii¹³ jo 'e 'iñi¹² lee²o' 'e joon 'e gajin¹²in la no.

¹⁷ Ñii¹ Jesús 'ee 'e síi²i 'ido joon gajin¹²in sii¹²¹i 'ido:

—¿'Ee lí' foo¹²¹ 'naa' 'e jo 'oo²oo' 'iñi¹? ¿Tí jo mo 'øøi¹²¹-'oo'? ¿Tí jo mo lili²ii'? ¿Tí 'áai¹ ni 'waa¹²¹ tyi² 'naa'? ¹⁸ ¿Tí jo jøø²øø' coon¹³ unni²ii'? ¿Tí jo nuu²uun' coon¹³ loocwo²oo'? ¿Tí jo tii¹²-'oo'? ¹⁹ Mo gajmáa³aa tyíia³ 'e 'iñi¹ 'ñá² do jee²¹² 'ñá² mil tsá², ¿joo'gi 'motó² 'e garøøi¹ do?

Joon gajin¹² tsá² tya'a:

—Dyatun¹gi gatí².

²⁰ —Joon mo gajmáa³gii tyíia³ dyíá¹ 'iñi¹ jee²¹² tyún² mil tsá² —jin¹² Jesús— ¿joo' 'motó² róøi¹ 'e gatyiaan²¹gii'?

Joon gajin¹²in tún¹ tsá² tya'a:

—Dyíá¹gi gatí².

²¹ Joon gajin¹² Jesús sii¹²¹i tsá² tya'a:

—¿Tí jo mo 'øø¹²¹mogi-'oo'?

Un'láai² Jesús jaain²¹ tsatiui² fu Betsaida

²² Mo gatyaliin² Jesús fuu²¹ Betsaida gangajée¹i tsá² jaain²¹ tsatiui² lí siin¹² Jesús. Gamii¹i wa'a soon¹²¹ Jesús tya'a. ²³ Joon gason¹ Jesús cwo²¹ 'in tsatiui² do. Gangajée¹i lí' tí' fuu²¹. Joon gasúun² jmi¹e¹²e unni² 'ido. Joongi gataan¹ cwo²¹o tya' 'ido. Joon gaunngii¹i wana nijnéei²xu. ²⁴ Gajøø² 'in tsatiui² do joon jin¹²in:

—Jøø³moo tsá². Jøø²na tsá² 'in líi¹ la lí' mó² pe ngii¹o.

²⁵ Joon gataan¹ tún¹ Jesús cwo²¹o unni² 'ido. 'In tsatiui² do gajøø²øø coon¹³ ce tún² joon ga'láa²mo coonti. Najøø²o jilaa¹²¹ røø²¹. ²⁶ Joon gatyu¹² Jesús to² 'a tsei¹² 'ido fu tya'o. Joon gajin¹²in:

—Jo ngii²¹un 'e fuu²¹ do, jogi 'in fu¹²u coonti jilaa¹²¹ 'e nigalí² tyi'i.

Tú³ jmoo¹o júu³ 'e Dios gasii¹in Jesús 'e jmoo¹o tiin¹³ tsá²

²⁷ Mo galicíin²gi ngalín² Jesús coon¹³ tsá² tya'a fu la caain²¹ fuu²¹ pi¹³ náa¹ co' Cesarea de Filipino. Lí ngalín² tya'i fu¹ gaunngii¹i Jesús sii¹²¹i tsá² tya'a:

—¿'Iin jna jin¹² tsá²?

²⁸ Joon gañii¹i tsá² tya'a:

—'Inlíi¹³ jin¹² 'e Wó³ saai²¹ tsá² jmi²¹ 'nu. 'Inlíi¹³gi jin¹² 'e Elías 'nu. Joon 'in catyaa¹²gi jin¹² 'e jaain²¹ 'in gafaa¹²¹ júu³ tya' Dios calii 'nu.

²⁹ Joon gaunngii¹i Jesús tsá² tya'a:

—'Naa'gii', ¿'iin jna fáa¹³aa'?

Joon gajin¹² Tú³:

—'Nɛ Cristo, 'in gasii¹in Dios 'nɛ.

³⁰ Pe gatyɛ² Jesús to² 'e jo 'in sii¹²¹ tsá² tya'a ce jiin¹³ jaain²¹ 'e Cristo 'ii, 'in gasii¹in Dios.

³¹ Hí¹ Jesús júu³ ijúun²in

Joon ga'láa² Jesús 'wii²¹² 'e¹²e tsá² tya'a do jin²in:

—Jna-a 'in Ruu²¹na Tsá². Joon 'ná¹-a móo³oo wúu¹ lílì¹. Jileei¹²¹ tsacøøi¹¹³ coon¹¹³ 'in tyu² to² tya' untsá² coon¹¹³ tifo² tya' ley 'ee¹mo jna. Joon 'ii ijngaa¹¹²mo jna pe jiin¹oo tún¹ mi tí² 'ni¹ jmii²¹² 'e gajúun²na.

³² Gafaa¹²¹a coon²¹ júu³ coon²¹ tsáa¹gi. Joon gatø¹ Tú³ Jesús coon²¹ li gáí¹. Joon gajin¹² Tú² sii¹²¹ Jesús:

—Jo foo¹³gi 'i la no.

³³ Pe gajii¹¹² Jesús níi¹, gajøøi² tsá² tya'a joon gajin²in sii¹²¹ Tú³ do:

—Jeein¹¹³ coon¹¹³ jna. Satanás 'nɛ tsɛ jo 'i¹-o' 'nɛ júu³ tya' Dios. Jiin¹¹³ jmaai¹¹³ júu³ tya' tsá²-a 'i¹-o' 'nɛ.

³⁴ Joon gatø¹ tún¹ Jesús tsá² tya'a coon¹¹³ jileei¹²¹ tsá² taain²¹² coon¹¹³on joon gasii¹²¹ 'ido:

—Wana 'in 'iin²¹²in jalín² coon¹¹³ jna 'ná¹-a cwo'ín²mo-tsi 'wii²¹² tya' 'ña'o joon 'ná¹ tyaa¹ tyú² 'ña'a 'e júun²in lagi ijúun²na. Joon 'ná¹ cwojmaa¹a la to² tyu² jna. ³⁵ Tsɛ jileei¹²¹ 'in 'iin²¹²in tiin¹¹³ juncwii²¹ tya' yaai 'e joon 'iin²mo juncwii²¹ tya'a. Pe jileei¹²¹gi 'in 'iin²in juncwii²¹ tya'a 'wii¹¹³ jna, joongi 'wii¹¹³ júu³ tyú² tya' Dios joon tiin¹¹³mo 'i juncwii²¹ tya'a. ³⁶ Jo 'ee to² 'ii³in tya' tsá² wa'a jnaa²¹a la tøøi² cwo¹¹³ fu juncwii²¹ pe caa²¹mo alma tya'a li 'ii²¹. ³⁷ Jo lí² tyii²¹ tsá² coon¹¹³ cuu² alma tya'a. ³⁸ Wa jaain²¹ 'oo¹o fa'ii²¹ 'wii¹¹³ jna joongi 'wii¹¹³ júu³ tyii² jee²¹² 'in tsá² jo 'naai¹² Dios joongi jee²¹² 'in 'oo¹o tsaa² tyi¹ joon jna-a jon, 'in Ruu¹²¹ Tsá², in'óo³oo fa'ii²¹ 'wii¹¹³ tya' 'ii mi yí³aa coon¹¹³ ángeles tyú¹ joon ungoo²¹ tsá² jna la ungoo²¹ tsá² Dios Jmii²¹ nano —gajin¹² Jesús sii¹²¹ tsá².

9

¹ Joon gajin¹² Jesús:

—'E la ja¹²mo fuu²¹²uu 'naa' 'in líi¹¹³ jee²¹² 'in téein² lo jo ijúun²in ca ilii¹¹¹ xiiala tyu¹² Dios to² tsá².

Jesús unsi¹²¹ 'e líi¹

² Jnúu² jmii²¹² 'e gangíi¹ joon gajé¹i Jesús Tú³ coon¹¹³ Jacobo coon¹¹³ Wó³. Joon ngalín² coon¹¹³ 'ido coon²¹ ni moo¹²¹ ñí¹. Joon do-o gaunsi¹²¹ Jesús 'e líi¹¹¹ tyani 'in catyaa¹² do. ³ Siin¹¹³in galijii¹¹ lílì¹. Jnéei¹ taa²¹ ca la taa²¹ 'moo²¹ ce jiin¹¹³ jaain²¹ taain²¹² ni cwo¹¹³ juncwii²¹ mo run¹²un siin¹³ jo lí² ta' taa²¹. ⁴ Joon gajnéi¹ 'líi²¹² Elías coon¹¹³ 'líi²¹² Moisés 'e li téein² do. Joon gasii¹²¹ coon¹¹³ Jesús ⁵ Joon gajin¹² Tú³ sii¹²¹ Jesús:

—Tifo² tyii¹, líi¹ tyú² 'e toon²¹o'on lo! Jmóo¹³o'o 'ni¹ 'nú¹ pi¹³. Coon²¹ tyi'nɛ coongi tya' Moisés coongi tya' Elías.

⁶ Pe Tú³-gi do jo ñii¹ 'ee faa¹²¹a, li' faa¹²¹a 'goo¹²¹o. Joon 'goo¹²¹o jon 'in tsá² gáí¹ do. ⁷ Joon gajgó¹ coon²¹ jní¹ yu¹ li téein² joon ga'ii² 'iin¹³ tya' li téein² 'ido. Joon jee²¹² 'e jní¹ do ganúu²un coon²¹ júu³ 'e jin¹²:

—'In lo-o yuun²¹ tyiia 'in 'iin²¹²na. Tyaan²¹duu¹ cwáain¹ 'e jin¹²in.

⁸ Tsifu joon mo gajøø²⁰ la 'ui jo 'in ganí²gi jiin¹¹³ jaain²¹, jiin¹¹³ 'ña'a Jesús ganí²gi.

⁹ Mo gajgaai²¹ 'e moo¹²¹ do joon gasii¹²¹ Jesús 'in tsá² gaai²¹ do 'e jo 'in sii¹²¹ 'ido jiin¹¹³ jaain²¹ jilaa¹²¹ 'e ganí² do ca mi jiin¹¹in tún¹. ¹⁰ 'Wii¹¹³ joon ga'maa²¹o 'e júu³ do jee²¹² 'ii. Joon gaunngii¹ jee²¹² ruu¹²¹ 'ee 'øøi¹²¹-tsi tsá² mo gajin¹² Jesús: “Ijiin¹o tún¹ Ruu¹²¹ Tsá².” ¹¹ Joon gaunngii¹ tsá² tya' Jesús:

—¿'Ee li' jin¹² tifo¹² tya' ley 'e 'líi²¹² Elías 'ná¹ jó¹ nifu?

¹² Joon gañii¹ Jesús sii¹²¹ 'ido:

—'E ja¹²mo Elías jó¹ nifu. Joon tyaa¹o tyú² jilaa¹²¹. Júu³ la ja¹²mo gajin¹² jí² tya' Dios tya' Ruu¹²¹ Tsá² mo jin¹² 'e inii²¹ wúu¹. Joongi jin¹² jí² tya' Dios 'e jo 'iin²¹²in tsacøøi¹¹³

tsáai¹gi-tsi 'ii. ¹³ 'E ja²mo fo³gii —jin² Jesús— Elías najó¹ joon 'inlíi¹³ tsá² gajmee²¹mo 'ii jilaa²¹ 'e 'iin²¹²in jiin¹³ la gajin² ni jí² tya' Dios ilí².

Un'láai² Jesús jaain²¹ xuui²¹² 'in 'yuui² 'in 'líi¹³ alma tya'a

¹⁴ Joon mo ngayuui¹³ joon ngaliin¹ li néei¹ 'in tsá² tya'a catyaa²gi do. Joon ganií²in tsá² fúui¹ lí¹ taain²¹² cu' lí¹ lí¹ tyiin¹ 'in tsá² tya'a catyaa² do. Joon coon¹³ tifo² tya' ley téein² jo cwo¹o júu³ ruu²¹i. ¹⁵ Joon tsifu mo gajnéé¹ Jesús jilee²¹mo ganga'goo²¹-tsi. Joon ngaliin¹ cwiin¹in ngaunjiin¹in Jesús. ¹⁶ Joon gaunngii¹ Jesús tsá² tya'a:

—¿'Ee júu³ jo cwo²oo' ruu²¹naa' coon¹³ 'ido?

¹⁷ Joon jaain²¹ 'in tsá² téein² do gañii¹i:

—Tifo², lo jee²na yuun²¹ tyiia 'in 'yuui² 'in 'líi¹³ alma tya'a. Joon jo cwo²¹ faa²¹ 'inlo. ¹⁸ Joon doñixiia' siin¹²mo 'in 'líi¹³ lo jmoo¹o saain¹ cii¹³i ni'wó² joon 'yee²¹ jon¹ moo'oo²o joongi cuu²¹i moojóon¹on. 'Wii¹³ joon 'wo² ga'íi²-tsi. Namí³oo tya' tsá² tyi¹ wa'a 'e tyii²in 'in 'líi¹³ do pe jo gali¹i.

¹⁹ Joon gañii¹ Jesús sii²¹i 'ido:

—'Naa' líi¹naa' tsá² 'in jo jo¹ líi²i. ¿Ti wóo²gi 'áai¹ 'ná¹ taan²¹²na coon¹³ 'naa'? ¿Ti wóo²gi 'áai¹ 'ná¹ lifeei¹-tsii 'wii¹³ tyii'? Nijee²¹duu' 'in xuui²¹² do fu lo.

²⁰ Joon ngajée¹mo 'in xuui²¹² do. Mo ganií²in 'in 'líi¹³ 'yuui² alma tya' 'in xuui²¹² do Jesús joon gajmaa¹ a júuin² ñi¹ 'in xuui²¹² do. Joon gacii²¹ 'in xuui²¹² do ni 'wó², 'yee²¹ jon¹ moo'oo²o. ²¹ Joon gaunngii¹ Jesús jmii²¹ xuui²¹² do:

—¿Xiiati ningóo¹ 'e líi¹ la no?

Joon gajin' jmii²¹ xuui²¹² do:

—Ca mo xuui²¹² pi¹³ 'ii. ²² Joon líi¹ 'láai² naa¹³ nipii¹in ni jí² joongi tsi jmii²¹ 'e 'iin²¹²in jngaa¹³mo 'ino. 'Wii¹³ joon wana 'e líi²i fúu² cwoliin¹un jna'a joon uncoon¹³on jna'a.

²³ Gasii²¹i Jesús 'ii:

—Wa lijai² líi²u, jilaa²¹ ilí² tya' 'in jai² líi².

²⁴ Joon ga'oo¹o 'in jmii²¹ xuui²¹² do:

—Jo¹o líi²na! ;Uncoon¹³ 'nə jna 'e ilí² jai²gi líi²na!

²⁵ Mo ganií² Jesús 'e líi¹ fúui¹ tsá² galicaain²¹ gasii²¹i 'in 'líi¹³ do:

—'Nə-ə 'in jo cwo¹o faa²¹ 'in xuui²¹² lo jogi cwo¹o núu²un, jna-a tyu³ə to² 'e juu¹²u, túui¹ 'in xuui²¹² no. Jo 'ú²gi 'i alma tya'a.

²⁶ Joon ga'oo¹o 'in 'líi¹³ do joon gajmaa¹ a júuin² ñi¹ tún¹ 'in xuui²¹² do. Joon gacwo¹íi¹. Gatiui² 'in xuui²¹² do lawa jaain²¹ 'líi²¹². 'E joon gajin² 'in tsá² fúui¹ do 'e 'líi²¹²mo 'ido.

²⁷ Pe joon gason¹ Jesús cwo²¹ xuui²¹² do joon gasaa¹³ a joon gasiin¹²mo 'in xuui²¹² do.

²⁸ Joon mo ga'í² Jesús tsi coon²¹ inə joon gaunngii¹ tsá² tya' 'ii:

—¿'Ee lí¹ jo gali² jna'a 'e tyí² jna'a 'in 'líi¹³ do?

²⁹ Jesús-gi gajin²in sii²¹i tsá² tya'a:

—Jiin¹³ mo jmoo¹o tsá² taa²¹ tyani Dios joon jo dø¹ø joongi feei¹ tsá² Dios, jiin¹³ la joon cwo¹íi¹ 'in 'líi¹³ la no.

Íí² Jesús júu³ tún¹ ijúun²in

³⁰⁻³¹ Mo gangaliin² 'ido gangí¹i fu Galilea. Joon jo gali'iin²¹²in Jesús 'e liñii¹ jiin¹³ jaain²¹ 'wii¹³ 'e²o jiin¹³ tsá² tya'a. Gajin²in sii²¹i 'ii 'e isaan¹mo tsá² 'in Ruu²¹i Tsá² jaan¹²in ja'cwo²¹ tsá² joongi ijngaa¹²mo 'ii. Pe mi tsín¹ 'ni¹ jmii²¹² ijúun²in joon ijiin¹o tún¹. ³² Pe 'in tsá² tya'a do jo 'øøi²¹-tsi 'e sii²¹ 'ido 'ii. Joongi 'goo²¹-o wa' unngii¹gi.

Tin 'in tyiin²gi

³³ Joon gatyaliin² fuu²¹ Capernaum. Mo ngataai² Jesús coon²¹ inə joon gaunngii¹ tsá² tya'a:

—¿'Ee júu³ jo cwo²oo' ñilíin²naa' tya'i fu¹ do?

³⁴ Pe joon li coon²¹ gajaan¹ tii² 'wii'¹³ li jalíin² do nasíi²ⁱ jo cwo¹ júu³ ruu²¹ⁱ 'e 'iin 'in tyiin^{2gi} jee²¹² 'ii. ³⁵ Joon gacwó² Jesús. Joon gatø^{1ø} jiin¹³ dyatuuin¹ tsá² tya'a joon gasii¹²¹ⁱ:

—Wana in 'iin²¹²in jmaa¹ a to² nifu jee²¹² 'naa' 'ná¹ jméi¹ 'ña'a lawa'a tsá² 'wéi¹ joon unjíi^{2o} jon jilee¹²¹mo 'in catyaa² do.

³⁶ Joon gatii²¹ Jesús jaain²¹ xuui²¹² gatyéei¹ tún² tsá¹ jee²¹² li née¹ⁱ. Joon gataan¹¹²in cwáa¹ 'ido joon gajin²ⁱⁿ:

³⁷ —Wana 'ii²¹ tsá² xuui²¹² la líi¹ 'ino cwáain¹ tyiia, 'ii²¹mo jon 'ido jna. Joon 'in 'ii²¹ jna do pe jon'on jiin¹³ jna 'in 'ii²¹ 'ido joongi 'ii²¹mo jon 'in gasii¹ⁱⁿ jna do.

'In jo 'eei¹ jna' 'nee¹ jna'

³⁸ Joon gajin¹² Wó³ sii¹²¹ⁱ Jesús:

—Tifo¹², ganee²¹² moo'o jaain²¹ 'in jin¹² 'e 'wooi²¹ 'in 'líi¹³ taai² alma tya' tsá². Joon mo 'wooi²¹ 'in 'líi¹³ do joon jin¹²in sii¹²¹ⁱ 'in líi¹³ do: “Jesús tyu^{12u} to² 'e 'woo²¹ moo'.” Pe jo ngii¹ⁱ 'ido coon¹³ jna' 'wii¹³ joon gatyuu¹³ moo'o.

³⁹ Pe gajin¹² Jesús:

—Jo untsaa¹³ naa'. Jiin¹³ jaain²¹ lí² faa¹²¹ 'e gó² 'wii¹³ tyajna joongi jmaa¹ a coon²¹ milagro coon¹³ to² 'e 'óo^{3oo}. ⁴⁰ 'In jo 'eei¹ jna' 'ii jon 'nee¹ mo jna'. ⁴¹ Doñi¹ⁱⁿ 'in 'iin²¹²in uncoon¹³ jna joon cwo^{1o} 'naa' fiin¹³ coon²¹ vasa jmi²¹ 'wii¹³ tsá² tya' Cristo 'naa' la ja¹² mo sá² 'lee¹²ⁱ.

'Áai¹ gó² tya' 'in 'noo¹ tsaa²

⁴² Faa^{121gi} Jesús jin²ⁱⁿ:

—Áai¹ gó² tya' doñi¹ⁱⁿ 'in jmá¹ 'e lí² 'oo^{1o} tsaa² 'in xuui²¹² 'in jo¹ líi² jna. 'E tyú^{2gi} tya'a wa'a 'nuu¹ tsá² luu^{212u} coon²¹ too¹ fee¹ joon pii¹ⁱⁿ tsá² 'ii fu tsi jmi^{1ri}¹³. ⁴³ Wana coon¹³ cwo^{1o} 'o jmoo¹ lí² 'óo^{12o} tsaa² tyú^{2gi} tyi¹ⁱ wa'a tyuu^{13o} 'o. Tsu tyú^{2gi} wa'a taan^{2u} 'un juncwii²¹ coon¹³ coon²¹ cwo^{1o} 'o lagi 'a cwóo^{13o} li 'ii²¹ coon¹³ ji tún² cwo^{1o}. Tsu li 'ii²¹ do jo lí² dyuu¹ tsá² jí² tya'a coonti ⁴⁴ joon jo júuin² joo¹³ jogi guu¹ jí² coonti. ⁴⁵ Joongi wana tíi¹³ⁱ jmaa¹ ga'aa¹ a tsaa² tyuu^{13o} 'o jon. Tsu tyú^{2gi} tyi¹ⁱ wa'a jmaa² a to² tyu¹² Dios mo taan^{2u} 'un juncwii²¹ jluu¹³ mo'o lagi tíi^{1u} 'u fu li 'ii²¹ coon¹³ ji tún² tíi¹³ⁱ. Tsu fu li 'ii²¹ do jo lí² dyuu¹ tsá² jí² tya'a ⁴⁶ joon jo júuin² joo¹³ joon jogi guu¹ jí² tya'a. ⁴⁷ Wana unni²ⁱ 'i jmoo^{1o} 'e lí² 'oo^{2o} tsaa² tyí^{2du} 'u coonti tsu tyú^{2gi} tyi¹ⁱ 'e 'uu^{1u} 'u coon¹³ coon²¹ unni²ⁱ 'i li tyu¹² Dios to² lagi coon¹³ ji tún² unni²ⁱ 'i cwóo^{13o} li 'ii²¹. ⁴⁸ Tsu li 'ii²¹ do jo júuin² joo¹³ jo'gi jí² coonti.

⁴⁹ 'Tsu jilee¹²¹mo líi¹ⁱ mo coon¹³ jí². Joon 'ná¹ caai¹²¹ tsá² ñi² jilaa¹²¹ fa¹ 'e cwo¹ tsá² Dios. ⁵⁰ 'E tyú^{2-u} ñi² pe wana ga'in¹ jmá² tya', ¿'ee coon¹³ iliñi^{3gi} tún¹? Cwoli^{1naa} la lí¹ ñi² tyú² joon cwolisein²¹ moo' 'e tyú² coon¹³ la jaain²¹ la jaain²¹.

10

Jesús 'e^{12e} tsá² tya' 'e xeei²¹ tsá² tsamí² tya'a

¹ Gacwo¹ⁱ Jesús fuu²¹ Capernaum. Gangóo¹ li sii²¹ Judea. Gangóo¹ li' ngoo¹³ jmi²¹ Jordán li 'yeei²¹ ñi¹. Do-o galicaain²¹ tsá² fúui¹ líi¹ 'e li siin¹²ⁱⁿ do. 'E^{12e} Jesús tsá² tún¹ la li 'e gatii²ⁱ. ² Joon gangatyéen¹ⁱⁿ tsá² coon²¹ poo²¹² sii²¹ fariseos li siin¹² Jesús. 'In fariseos do 'iin²¹²in jmáa¹ 'e tøø¹²¹ Jesús coon²¹ tsaa² tya'a. Joon gaunngii¹ⁱ:

—¿Ti cwo¹ ley tya' Moisés júu³ wa'a xeei¹ tsá² 'in gacui¹² cwo²¹ coon¹³?

³ Joon gañii¹ⁱ Jesús:

—¿'Ee to² gatyu¹² Moisés?

⁴ 'Ii-gi gajin²ⁱⁿ:

—Moisés gacwo^{1o} tsá² júu³ 'e cwo¹ tsañuu¹ 'in tsamí² do coon²¹ mo'jí² 'e tíu² mo 'ii. Joon coon¹³ mo'jí² do lí²⁻ⁱ xeei¹ tsá² 'in gacui¹² cwo²¹ coon¹³.

⁵ Jesús-gi gajin²ⁱⁿ:

—Moisés gacwo¹ júu³ 'e joon tsu 'wii¹³ 'e soo²¹-'oo' 'naa' yaamoo'. ⁶ Pe mo gajmaa¹ Dios la jilaa²¹ 'e sá² gajmeei¹ Dios tsañuu¹ coon¹³ tsamí². ⁷ 'Wii¹³ joon ilí² túi² tsañuu¹ jmii²¹ coon¹³ sáa³ joon licaain²¹ coon¹³ tsamí² tya'a. ⁸ Jee²¹² 'in gáí¹ do liin¹ lawa jaain²¹ tsá². La joon jo tigi gáí¹. Joon galíi¹ jaan²¹mo. ⁹ 'Wii¹³ joon jo lí²gi xeei¹ tsá² 'e gauncaain²¹ Dios.

¹⁰ Mo ngataai² coon²¹ inuu joon gaunngii¹ tún¹ tsá² tya'a 'ee 'øøi²¹-tsi tsá² 'e júu³ do. ¹¹ Joon gasii²¹ Jesús 'ii:

—'In tsá² 'in túi² tsamí² tya'a joon cui² cwoo²¹ coon¹³ 'in xeei²¹ unrøøi¹ ña'a tsaá².

¹² Wana tsamí² túi² ñuu¹ tya'a joon cui² cwoo²¹ coon¹³ 'in xeei²¹gi 'e unrøøi¹ ña'a tsaá².

Uncwaaí³ Jesús xuui²¹²

¹³ Joon gangajée¹ tsá² jaain²¹ gáí¹ xuui²¹² tyani Jesús joon 'iin²¹²in wa'a son¹ Jesús tya' 'ido. Pe 'in tsá² tya'a do gají²mo 'in tsá² ngajéei¹ xuui²¹² do. ¹⁴ Mo ganí² Jesús galí² 'nii²¹-tsi joon gajin²in:

—Cwoo²oo' cwojalíin² 'in xuui²¹² no li siin¹²na. Jo jnií¹³naa' tsu la líi¹ 'in xuui²¹² no líi¹ 'in tyu² Dios to². ¹⁵ La ja²mo fuu²¹²uu 'naa' 'in tsá² 'in jo 'ii²¹ to² tyu² Dios lawa jaain²¹ xuui²¹², 'ii jo 'e itsa'ii²¹ coonti li tyu² Dios to².

¹⁶ Joon tíi² Jesús 'in xuui²¹² do, gataan¹²in cwáa¹ 'ido joon mo gataan¹an cwoo²¹ tya' 'ido joon gauncwaa³i.

Jaain²¹ simii²¹ sá² cuu² jafee¹²i Jesús

¹⁷ Li ningóo¹ Jesús tún¹ gajó² jaain²¹ tsañuu¹ cwiin¹in gasii²¹ 'wojnii¹ tyani Jesús. Joon gasii²¹ Jesús:

—Tífo² tyúí¹, ¿'ee 'ná¹ jmáa³aa 'e tiin¹³ moo juncwii²¹ tyiia?

¹⁸ Joon gajin² Jesús:

—¿'Ee lí¹ fu²¹u jna 'in tyúí¹? Jaan²¹mo 'in tyúí¹ joon Dios 'i. ¹⁹ Ñí³o' to² tyu² ley tya' Dios: “Jo foo¹³o tsamí². Jo jngáa¹³mo' tsá². Jo jmaa²'a 'uun²¹. Jo fu²¹u júu³ tajuu²¹ jiin¹³ jaain²¹. Jo cón²¹on tsá² too². Cwoli'gii²¹mo' ñu¹²u coon¹³ saa²'a.”

²⁰ Joon gañii¹ 'in tsañuu¹ do:

—Tífo², jilaa²¹ 'elo galinuu¹³oo ca mo galixuu²¹² moo.

²¹ Joon gajóøi² Jesús 'ii 'e 'neeí²¹ ni 'ido. Joon gasii²¹ 'ii:

—Coon²¹ 'e 'ná¹gi tyi'i: cwo'nií²¹² jilaa²¹ 'e 'oo²¹²o. Cwo²¹o jileeí²¹ tsá² tañí² joon lí² 'oo²¹²o 'láai²gi ñu¹fú². Joon uncaan²¹un coon¹³ jna fiin¹³ ca júun²mo' tsaá¹ crúu¹³.

²² Pe mo ganúu²un 'elo líi¹ gajmaa¹ fa'í³ joon nga²mo 'wii¹³ líi¹ galisá² cúu¹u.

²³ Joon gajóø² Jesús cu' lí¹ li siin¹²in joon gajin²in sii²¹ tsá² tya'a:

—'Áai¹ tyan¹ to² wa'a cwóí¹ tsá² sá² cuu² ña'a tyu² Dios to² 'ii.

²⁴ Tsá² tya'a do líi¹ ganga'goo²¹-tsi 'e gajin² Jesús do. Pe Jesús gafaá²¹ a tún¹:

—Yuu²¹ tyiia, líi¹ tyan¹ to² tsa'í² jaain²¹ tsá² 'in tsáai¹-tsi 'e sá² cuu² li tyu² Dios to².

²⁵ Tyan¹gi to² 'e tsa'í² jaain²¹ 'in sá² cuu² li tyu² Dios to² lagi jaain²¹ camello ngii¹ jee²¹² too²¹ tya' moocuu².

²⁶ Mo ganúu²un tsá² tya'a 'elo líi¹ ganga'goo²¹-tsi. Joon gaunngii¹ la 'oo²¹ ruu²¹i:

—¿'iin inlitiin¹³mo wa la joon?

²⁷ Joon gajóøi² Jesús 'ii. Joon gasii²¹ 'ido:

—Jo lí² jmá¹ tsá² tiin¹³ ña'a pe líi²¹i Dios, tsu 'e tya' Dios jiin¹³ coon²¹ 'e sá² wa'a jo lí² jmáa¹a.

²⁸ Joon ga'láa² Tú³ 'wii²¹² faa²¹a jin²in:

—Nigatuu²¹² jna'a jilaa²¹ 'e 'oo²o' joongi nigajalí²oo' coon¹³ 'nu.

²⁹ Jesús-gi gañii¹:

—'E la ja²mo fuu²¹²uu 'naa', doñi'iin 'in gatú² 'nú¹ si gatúí² ruu²¹i 'ee si jmii²¹ si sáa³ 'ee si 'oo²¹²o si jóon¹on 'ee si tú²o 'wó² tya'a 'ee 'wii¹³ jna-a si 'wii¹³ júu³ tya' xiiala itiin¹³ tsá² 'ee; ³⁰ 'in jmoo¹o la joon 'ii²¹mo céin¹³ líi²gi 'in taain²¹² fu juncwii²¹ lo. 'ii²¹mo 'nú¹,

ruu²¹ⁱ, sáa^{3a}, jóon^{1on}, 'wó² tya'a fiin¹¹³ wúu¹ inf². Joongi itiin¹¹³mo mi 'iin² juncwii²¹.
³¹ Pe fúu¹mo 'in líi¹ tsá² tyiin²mo nano pe mi tí² jmií²¹² joon tsá² 'wéi¹ iliin¹. Joon fúu¹mo 'in tsá² 'wéi¹ nano iliin¹ tsá² tyiin² mi tí² jmií²¹² joon.

Xiia'gi tún¹ jmoo^{1o} Jesús júu³ ijúun²ⁱⁿ

³² Ngaliin² Jesús coon¹¹³ tsá² tya'a soo^{21o} fu Jerusalén joon gangó¹ Jesús nifu. Li¹³ⁱ tsá² tya'a 'e tsáa^{1a} 'ido fu Jerusalén 'wii¹¹³ joon líi¹ tsa'goo²¹-tsi tsá² tya'a. Joon 'in catyaaí² do gangaliin² 'goo^{21o}. Joon gatø¹ tún¹ Jesús jiin¹¹³ 'in dyatuuin¹ tsá² tya'a. Joon ga'láa² 'wii²¹² gasii²¹ⁱ tsá² tya'a jilaa¹²¹ 'e 'noogi 'e tsangíi²ⁱ. ³³ Gajin²ⁱⁿ:

—Ñíi²duu' la ngalii²¹ⁱ lo fu Jerusalén. Joon do-o injaan¹¹³in tsá² jna, 'in Ruu^{21na} Tsá², tyani 'in tyu¹² to² tya' untsá² coon¹¹³ 'in tifo¹² tya' ley. Joon 'ii ityu¹² to² ijúun^{2na}. Joon injaan¹¹³in jna ja'cwoo²¹ tsá² coon²¹ fúu²¹. ³⁴ Joon 'in tsá² do iungøø¹ⁱ jna joongi ipóo²ⁱ jna joongi i'ñíi¹ⁱ ní³ⁱⁱ joongi ijngaa¹²ⁱⁿ jna. Pe mi tsín¹ 'ni¹ jmií²¹² ijiin^{1oo} tún¹.

Jacobo coon¹¹³ Wó³ mii¹ⁱ coon²¹ favor

³⁵ Joon gangatyéen¹ⁱⁿ Jacobo coon¹¹³ Wó³ jóon¹ Zebedeo li siin¹¹² Jesús. Joon gasii²¹ⁱ:

—Tífo¹², 'iin²¹² moo^{1o} 'e jmaa^{2o} 'o coon²¹ 'e mii²¹ⁱ.

³⁶ Joon gaunngii¹ⁱ Jesús:

—¿'Ee 'e 'iin²¹² naa' ilí² tyii'?

³⁷ 'Ii-gi gajin²ⁱⁿ:

—Cwo^{13o} jna'a wa'a yii^{21a} 'a jmaai¹¹³ la cataain²¹ caa^{1o} 'o. Jaain²¹ li' tsáa¹ jaain^{21gi} li' tooin²¹² mi tyuu^{113u} to².

³⁸ Joon gasii²¹ⁱ Jesús 'ii:

—Jo ní³ 'naa' 'ee 'e mí²ⁱⁱ no. ¿Tí taa¹²¹ wúu¹ la li 'e wúu¹ 'e tsangíi^{2na}? ¿Tí lí² júun^{2naa} la ijúun^{2na}?

³⁹ 'Ii-gi gañii¹ⁱ:

—Li^{13oo} 'o —jin²ⁱⁿ.

Pe Jesús-gi gajin²ⁱⁿ:

—Ja^{12mo}, 'naa' 'ná¹ moo^{2oo} wúu¹ la imó³ jna joon 'ná¹ júun^{2moo} la ijúun^{2na}. ⁴⁰ Pe 'e cwaa²¹ tsá² caa^{1na} li' tsáa¹ tiin¹¹³ li' tooin²¹² jo tii^{21na} cwó^{3oo} 'e joon. Pe 'e tii²¹ ñii²¹ jiin¹¹³ 'in nináa¹ tyú² tya' 'o. 'E lo-o tya' 'e 'iin²¹² in Dios.

⁴¹ Joon mo ganúu^{2un} 'in tsá² tya'a dyéi¹ do gatsa'nii²¹-tsi tya' Jacobo coon¹¹³ Wó³. ⁴² Pe joon gatø¹ Jesús 'ii joon gajin²ⁱⁿ:

—La li' 'e ní² 'naa', 'in tsá² 'in 'oo^{1o} to² tya' nacíoí¹³ fu juncwii²¹ tyu^{12o} to² 'ii²¹. Joongi jileei¹¹³ tsacøøí¹¹³ jee²¹² 'ii tyu^{12u} to² ce tyii². ⁴³ Pe jo lí² la joon jee²¹¹² 'naa'. Li' cii¹¹³ⁱ ilí². 'In 'iin²¹² in jméi¹ 'ña'a tsafeei¹¹ jee²¹² 'naa', 'ii 'in tii²¹ uncoon^{113o} 'in catyaaí^{2gi} do. ⁴⁴ Joon doñi'iin jee²¹² 'naa' 'in tyu¹² to² nifu, 'ii 'in uncoon¹¹³ jileei¹²¹. ⁴⁵ Jo mo cwéi¹ 'in Ruu²¹ⁱ Tsá² wa'a uncoon¹¹³ tsá² 'ii. 'Ii-o gacwée¹ⁱ 'e uncoon^{113o} tsá². Joongi gacwée¹ⁱ 'e cwo¹ juncwii²¹ tya'a lawa 'e 'laa¹¹³ 'e jmaa¹ tiin¹¹³ tsá² fúui¹.

Un'láai² Jesús 'in tsatúui² Bartimeo

⁴⁶ Joon gatyaliin² Jericó. Joon mo ga'wooi²¹ Jesús coon¹¹³ tsá² tya'a coon¹¹³ tsá² fúui¹ líi¹ⁱ 'a fúu²¹ do, do-o nityiin¹ⁱⁿ jaain²¹ tsatúui² sii²¹ Bartimeo, jóon¹ Timeo, co' fu¹. Mii¹ⁱ caridad. ⁴⁷ Mo ganúu^{2un} 'e gangíi¹ Jesús tsá² Nazaret 'in tsatúui² do ga'láa² 'wii²¹² 'oo^{1o} jin²ⁱⁿ:

—Jesús, jóon¹ David, fúu² cwoliin^{1un} jna!

⁴⁸ Fúu¹mo gajíi^{2mo} 'ii jin²ⁱⁿ:

—Jo to^{12o} mii¹¹³.

Pe 'ii-gi gatø² tá^{2gi}:

—Jóon¹ David, fúu² cwoliin^{1un} jna!

⁴⁹ Joon gajaan¹ Jesús. Joon gajin²ⁱⁿ:

—Te'duu' lo.

Joon gangaliin² 'in gasii²¹ⁱ 'in tsatúui² do:

—Tya²-'o'o. Ráan²un no tsu do tø¹ø 'nu.

⁵⁰ Joon tsifu gatuu²¹ 'mi'jnu³ 'yaa'²¹i joon ga^íi²¹ 'e ngatyéen¹in li siin¹² Jesús. ⁵¹ Joon gaunngii¹i Jesús 'ii:

—¿'Ee 'iin²¹²un 'e lí² tyi'i?

In tsatfui² do gañii¹i:

—Tifo¹², 'iin²¹²na jóø³øø.

⁵² Jesús-gi gajin²in:

—Lí²-i cwoo¹²'o. Ni'láa²mo'o 'wii¹³ jo¹o líi²u'u.

Tsifu joon 'in tsatfui² do galí²-i jóø². Joon gangoo²¹o la caain²¹ tya'i fu li ngóo¹ Jesús.

11

'í² Jesús Jerusalén

¹ Mo gatyaliin² tyan' Jerusalén co' fuu²¹ Betfagé coon¹³ Betania joon gatyaliin² tsa¹ moo¹²¹ sii²¹ moo¹²¹ Olivos. Joon gasii¹in Jesús gáí¹ tsá² tya'a. ² Gasii¹²¹i:

—Cwolíin²duu' 'e fuu²¹ pi¹³ náa¹ do. Mi tyaliin²naa' joon imáa¹naa' jaain²¹ bu¹³ siin¹² 'neei²¹². Jaain²¹ bu¹³ 'in jo mo cwó² jiin¹³ jaain²¹. Joon laa²¹²naa' joon tó²øø' fu lo. ³ Wana 'in jin¹²in: “'Ee lí' jmoo²oo' la no”, joon fuu²uu': “Fii²¹²oo'o 'néi¹ta 'in bu¹³ lo. Joon tsifu yajaa²¹²na'a 'inlo.”

⁴ Joon gangaliin²mo joon gatsee¹²¹mo 'in bu¹³ do siin¹² 'neei²¹² coon²¹ tya'i fu¹ tyan' coon²¹ 'ooca'nú¹. Joon gasi¹²¹'i nii²¹² tya' 'ido.

⁵ Inlíi¹³ 'in tein¹ do gajin²in:

—¿'Ee jmoo²oo'? ¿'Ee lí' síi¹³ii' 'nii²¹² tya' 'in bu' no?

⁶ 'li-gi gañii¹i la to² nigatyu¹² Jesús 'e jin¹²in. Joon gacwoo¹ 'ido ngaliin¹. ⁷ Tsifu gatøø¹³o 'in bu' do li siin¹² Jesús. Joon gaunfuu²¹ sii¹³in moo'wóo¹ bu¹³ do. Joon gacwó² Jesús. ⁸ Líi¹ fúui¹ 'in gani¹³ siin¹³ tya' fu¹. 'Inlíi¹³ gatyu¹²u nii²¹² moo²¹ joon gatyaa¹a nifu li ngóo¹ Jesús.

⁹ La 'in ngaliin² nifu lagi 'in jalíin² li caluu 'oo¹o. Jøø¹³mo 'oo¹o jin¹²in:

—¡Viva tsá² cwaa¹³mo 'in nigasii¹in Dios! ¹⁰ ¡Líi¹ tyú² mi tyu¹² 'ii to² la to² 'e gatyu¹² 'líi²¹² røøi¹³ David! ¡Ña'ñu¹³ uncoon¹³ jna'a! —jin¹² tsá² do.

¹¹ La joon ga'í² Jesús Jerusalén. Joongi ga'í² iyíia² cwo¹ do. Mo ngayuui¹³ gajøø² ce jilaa¹²¹ 'e sá² la 'ui joon gangaa¹³in fu Betania tún¹ coon¹³ jiin¹³ 'in dyatuuin¹ tsá² tya'a tsu joon nica'lóo².

'í² Jesús tsiifú² tya' 'mó² cwarí³

¹² Mo ca jná² tún¹ mo ga'woo¹²¹ Jesús Betania joon galili¹³i un'aa²i. ¹³ Joon wíin² gani¹²¹ coon²¹ 'mó² cwarí³ tsi mo¹³. Joon ngajøø²ø wana tsi cwarí³ 'e 'mó² do pe jiin¹³ mo¹³o gani¹²¹ mo tyíia² tsu jo mo tí² jiin¹²¹ 'e sá² do. ¹⁴ Joon gasii¹²¹ Jesús 'e 'mó² cwarí³ do. Joon gajin²in:

—Ce jiin¹³ jaain²¹ jo 'in dø¹ 'oofuu²¹ tyi'nu coonti —jin¹² Jesús.

Joon ganúu²un tsá² tya'a 'e jin¹²in do.

Jesús 'woo¹i tsá² 'in néei¹ i'yíia² cwo¹ 'in 'nii¹i

¹⁵ Mo líciin²¹ joon tyaliin² Jerusalén. Mo ga'í² Jesús fu i'yíia² cwo¹ feei¹ si¹² do ga'láa² 'wii¹²¹² 'woo¹i jileei¹²¹ 'in 'nii¹ coon¹³ 'in ló². Gajiin¹mo mesa li néei¹ 'in unfuui¹²¹² cuu² joongi li néei¹ 'in 'nii¹ maa²¹². ¹⁶ Joon jo cwoo¹ Jesús 'in ngíi¹ tyan¹ jiin¹³ coon²¹ laa²¹² lí' tsi i'yíia² cwo¹ do. ¹⁷ Joon gajin²in:

—Ni jí² tya' Dios jin¹²:

'Nú³uu lo ilisii²¹ 'nú¹ tya' júu³ tyú² tya' la tøøi² cwoo¹³ juncwii²¹.

Pe 'naa'gii¹ najmaa²aa' lawa coon²¹ tsi too²¹ tya' 'uun²¹ do.

¹⁸ Joon jileei¹³ 'in tyu¹² to² tya' untsá² coon¹³ 'in tifo¹² tya' ley ganúu²un. Joon 'wii¹³ ninga'goo²¹-tsi tsá² jilaa¹²¹ 'e 'ee¹ Jesús 'gøø¹²¹mo 'in tsacøøi¹³ do coon¹³ tifo¹² tya' ley.

'Wii¹³ joon ga'noo¹² on xiiala ijngaa¹²i Jesús. ¹⁹ Pe mo ga'í² núu³ gacwo'í¹ Jesús coon¹³ tsá² tya'a 'e fuu²¹ do.

Galituu²¹ 'e 'mó² cwarí³

²⁰ Mo gajná² 'áa³gi gangí¹i tya'i fu¹ li si² 'e 'mó² cwarí³ do. Joon ganí²i 'e 'mó² cwarí³ do nigalityuu²¹ ca tí² jmó³. ²¹ Joon gati¹²-tsi Tú³ joon jin²in sii¹²i Jesús:

—Tífo², jóø²du', nigalityuu²¹ 'e 'mó² cwarí³ do 'e ga'ii²i tsiifú² tya'a do.

²² Joon gañii¹i Jesús sii¹²i tsá² tya'a:

—Jo cuu¹³-'oo' coon¹³ Dios. ²³ 'E la ja²mo fuu²¹²uu 'naa', doñi'in 'in gajin²in sii¹²i 'e moo²¹ lo: “Jiin¹³ joon 'u²u fu tsi jmi'ñi¹.” Wana jo toin² 'i¹-tsi joon jo¹o líi² 'e tsatiin¹³mo 'e la lí² 'e nigajin²in do, joon la joon ilí². ²⁴ 'Wii¹³ joon fuu²¹²uu 'naa', jilaa¹² 'e mí²íi¹ 'naa' coon¹³ jú³ tyú² wana jo¹o líi²naa' 'e 'ii¹³naa' joon la joon ilí². ²⁵ Mo foo¹³naa' Dios joon seein²¹ jaain²¹ 'in 'eei¹ 'naa' jmaa²aa' feei¹-'oo' tsaa² tya'a. Joon la joon i'íin²mo Ñu¹u' tyiin¹ ñu¹fú² tsaa² tyi'naa'. ²⁶ Wana 'naa' jo 'íin²naa' tsaa² tya' tsá² joon la joon Ñu¹u' 'in tyiin¹ ñu¹fú² jo 'íin² tsaa² tyi'naa'.

To² 'e 'oo¹o Jesús

²⁷ Joon gangalín² tún¹ fu Jerusalén. La 'ii²¹² ngii¹ Jesús i'yíia² cwo¹ do joon gangatyéen¹in 'in tyu² to² tya' untsá² coon¹³ tífo² tya' ley joongi coon¹³ tsacøø¹³.

²⁸ Joon gaunngii¹i 'ido 'ii:

—¿'iin tyu² to² 'e jmoo²o la no? ¿'iin gatyu² to² 'e jmaa²a la no?

²⁹ Jesús-gi gañii¹i sii¹²i 'ido:

—Jna-gi iunngii²duu. Wana gañii²ii' tyiia joongi ifo³oo 'naa' 'in tyu² to² 'e jmoo³oo 'elo. ³⁰ ¿'iin gasii¹in Wó³ saai²¹ tsá² jmii²¹? ¿Ti Dios owa tsá² 'ee? Ñii²duu' jna.

³¹⁻³² Joon ga'láa² 'in tsá² do 'wii²¹² jo cwo¹o jú³ ruu¹²i, jin²in:

—¿'Ee sí¹³i'?

Jo lí² jin²in 'e Dios gasii¹in 'i, jon'gi lí² jin²in 'e tsá² gasii¹in 'i 'wii¹³ 'goo¹²o. Wana gajin²: “Dios gasii¹in 'ii”, joon 'i¹-tsi ijin²in Jesús: ¿'Ee lí² jo jo¹o líi²naa' 'ii? Pe wana gajin²in: “Tsá²-a gasii¹in 'ii”, ityá² 'nii²¹-tsi jilee¹²¹ tsá² 'wii²¹² jilee¹²¹mo 'i¹-tsi 'e la ja²mo Wó³ do cwo¹o jú³ tyú² tya' Dios.

³³ 'Wii¹³ joon gasii¹²i 'in tsá² do Jesús:

—Jo ne² jna'a.

Jesús-gi gasii¹²i 'ii:

—Jon'gi jna fo³oo 'naa' 'in tyu² to² 'e jmoo³oo la no.

12

Jú³ cwáain¹ tya' tsá² 'in jmoo¹o to² 'e gó²

¹ Ga'láa² Jesús 'wii²¹² gatyaa¹ jú³ cwáain¹ ejemplo. Joongi gasii¹²i tsá²:

—Galiseein²¹ jaain²¹ tsá² 'in gajñii¹ 'mó² wuunjøø¹³. Coon²¹ tyiia²¹ fee¹ ngajna². Joon gajmaa¹²a coon²¹ 'yá² joongi gajmaa¹a coon²¹ lí 'woo²¹ jmi¹³ mi¹³ wuunjøø¹³ do. Gajmaa¹o jon coon²¹ po³ ní¹ lí tsaun'øø¹¹i tyiia²¹ tya'a.

'Mi yuui¹³ joon gatyaa¹a cwo²¹ 'in xeei¹²¹ 'wó² tya'a do. Joon 'ña'gi gangóo¹ wíin².

² Mo gati² jii²¹ 'e gafuu²¹ mi¹³ wuunjøø¹³ do joon gasii¹in jaain²¹ tsa'leei¹³ tya'a 'e cón² 'ido jii¹³ mi¹³ wuunjøø¹³ 'e tsí²i. ³ Pe 'in tsá² ní² 'wó² do gasaan¹²in 'in tsa'leei¹³ tya' fii²¹² 'wó² do. Gajmee²¹i joon gasii¹in ni 'ido jo 'e tyiian¹ coonti. ⁴ Joon 'in tsá² fii²¹² 'wó² do gasii¹in jaain²¹gi tsa'leei¹³ tya'a. Pe 'inlo-gi ga'øø¹ 'in ní² 'wó² do. Coon¹³ cuun²¹² gauncwu¹²i 'in tsá² do, galiwúui¹ mootyí¹i. Joongi gají²mo. ⁵ Pe gasii¹mo tún¹ jaain²¹gi. 'Ii-gi gajngaa¹²mo. Mo licíin²¹ gasii¹in fúui¹gi pe 'inlíi¹³ gajmee²¹i joon 'inlíi¹³gi gajngaa¹²mo.

⁶ Joon jaain²¹ jóon¹on 'ña'a 'in seein²¹ tya' fii²¹² 'wó² do 'in 'iin²¹²in 'áai¹. Joon lí² tséi¹ gasii¹in 'ii ga'i¹-tsi: “Ná¹-a ili'gøø¹²¹mo yuun²¹ tyiia lo.” ⁷ Pe 'in tsá² gajmaa¹a to² do

gasii²¹ jee²¹² 'ii: “Inlo-o 'in 'ii²¹ jilaa²¹ 'e 'oo¹o jmii²¹ mi júun²in 'ido. Cwojngaa¹²na' 'ino joon ilí² tyijna'o' jilaa²¹ 'e 'oo¹o lo.” ⁸ La joon gasaan¹²in joon gajngaa¹²mo 'in jóon¹ fii²¹² 'wó² do. Gatyii²mo 'ido li ti' tyiia²¹ do.

⁹ Joon, ¿'ee ijma¹ 'in fii²¹² 'wó² do? Ijó¹ tsifu joon ijngaa¹²mo jileei²¹ 'in gajmaa¹ a to² do. Joon icwo¹¹ 'in xeei²¹ 'e 'wó² do.

¹⁰ ¿Ti jo mo gauntsáa¹ 'naa' 'e jin² ni jí² tya' Dios? 'E cuun²¹² 'e gapii²¹ 'in jmoo¹³o 'nú¹ li' co' lawaa' jo tseein²¹.

Pe 'e joon cuun²¹² nifu. ¹¹ 'Elo-o gajmaa¹ a Ña'ñu¹u' joon 'áa¹mo 'ya²gi líi²na'.

¹² 'Wii¹³ ñii¹ 'in tsá² do 'e faa²¹ Jesús 'e júu³ cwáain¹ tya'a joon 'iin²¹²in saan¹mo. Pe 'wii¹³ 'gøø²¹mo tsá² gatúu²mo 'ido. Joon ngaliin¹mo.

Júu³ tya' 'e 'nii¹ tsá²

¹³ Mo galiciin²¹ gasii¹in tsacøøi¹³ 'in líi¹³ tsá² fariseos coon¹³ tsá² tya' Herodes li siin¹² Jesús. 'iin²¹²in jmá¹ xiiala ili'ñii¹ Jesús coon¹³ júu³ tya'a. ¹⁴ Joon gangaliin² 'inlo gasii²¹ Jesús:

—Tifo², ne² jna'a 'e 'nu-u fo²¹o 'e la jai² joon jo nuu¹³un 'ee jin² jiin¹³ jaain²¹ tsá², 'wii¹³ joon jo jmoo²¹o la líi¹ tsá². Jiin¹³ fu² tyú² tya' Dios 'e²o'o. Fu²¹u jna'a, ¿ti 'ná¹ tyii²¹² cuu² tya' tsaa²to² César tyiin¹ Roma owa'a jo tyii²¹² 'ee? ¿Tyii²¹² si jo tyii²¹² 'ee?

¹⁵ Pe li¹³ Jesús 'e gó² 'e faa²¹ 'ido. Joon gajin²in:

—¿'Ee li' 'iin²¹²naa' 'e tee²¹ jna? Cwotyian¹duu' coon²¹ cuu² joon jóø³duu.

¹⁶ Gangatyian¹o joon mo ganii²¹ Jesús joon gaunngii¹:

—¿'iin ni² 'elo joongi 'iin 'e sii²¹ 'e toon¹ lo?

'li-gi gañii¹:

—Tya' César 'edo.

¹⁷ Joon gasii²¹ Jesús 'ii:

—Cwoo²oo' jon 'in tyu² to² Roma jiin¹³ 'e gatí²i, la joon jon cwoo²oo' jon Dios 'e gatí²i.

Unngii¹ tsá² Jesús cwáain¹ tya' 'e jiin¹ tsá² tún¹

¹⁸ Joon gangaliin² li siin¹² Jesús 'in líi¹³ tsá² coon²¹ poo²¹² sii²¹ saduceos. 'In tsá² do 'i¹-tsi 'e jo jiin¹gi tsá² mi júun²in. Joon gajin² 'in tsá² do sii²¹² Jesús:

¹⁹ —Tifo², gatyu² Moisés to² jna' wana júin¹ jaain²¹ tsañuu¹ joon jo xuui²¹² seein²¹ tya' tsamí² tya'a 'in ruui²¹ 'in najúin¹ do 'ná¹ cu²mo cwoo²¹o coon¹³ 'in tsamí² 'nii² do. Joon liseein²¹ yuun²¹ tya' 'in ruui²¹ najúin¹ do. ²⁰ Galí² 'e galiseein²¹ dyái¹ simii²¹ la 'oo²¹ ruu²¹. Joon 'in feei¹gi do gacui² cwoo²¹o. Pe gajún¹mo jo jóon¹on gasái¹. ²¹ 'In li tí² ngái¹ do joon gacui² cwoo²¹o coon¹³ 'in tsamí² 'nii² do. Jún¹mo jon pe jo 'in jóon¹on 'e gasáa¹. La joon jon galí² coon¹³ 'in li gatí² ngai²¹ do. ²² La joon gacui² cwoo²¹o la ji dyái¹ do coon¹³ 'in tsamí² jaain²¹ do. Pe jiin¹³ jaain²¹ jo gasáa¹ jóon¹on. Coon²¹ mo gajún¹mo jon 'in tsamí² do. ²³ Galí²-i la joon, joon nano fu²¹u jna'a, mi jiin¹in tsá² jee²¹² 'lii²¹², ¿'naai jee 'in dyái¹ do iliin¹ tsamí² tya'a? Tsu ji dyái¹ do gacu²mo cwoo²¹o coon¹³ 'in tsamí² do.

²⁴ Joon gañii¹ Jesús tya'a:

—Jo joon, li' cii¹² 'i¹-oo'naa' 'wii¹³ jo cwii¹ 'ii' jí² tya' Dios jon'gi 'ii²¹ tya' Dios. ²⁵ Tsu mi jiin¹ 'in najúin¹ jon'on tsañuu¹ tiin¹³ jon'on tsamí² lí²gi cui² cwoo²¹o. Iiin¹ la líi¹ ángeles taai² ñu¹fú². ²⁶ Joon fo¹³gi júu³ xiia' cwáain¹ tya' mi jiin¹ tsá² tún¹. ¿Ti jo mo ñii² 'naa' ni jí² tya' Moisés 'e gafaa²¹ Dios coon²¹ jee²¹² 'mó² 'e coo²¹? Gajin²o la lo: “Jna-a Dios tya' Abraham, joongi tya' Isaac, joongi Dios tya' Jacob”, jin² Dios. ²⁷ Coon¹³ la joon 'øøi²¹-tsi tsá² 'e Dios jon'on Dios tya' 'lii²¹² 'i pe Dios tya' 'in niijin¹in. 'Wii¹³ joon jo la joon 'e 'i¹-oo' no tsu jiin¹in tsá² tún¹.

'E to² tyu¹² Dios 'e tyiin²gi

²⁸ Joon gatyiaa²¹ jaain²¹ tifo¹² tya' ley. 'Ido-gi ganúu²un 'e síii¹ Jesús coon¹³ 'in saduceo do. Joon 'wii¹³ ñii¹o 'e nigañii¹i Jesús 'e la ja¹²mo joon gaunngii¹i jin¹²in:

—¿'Noo 'e nifu tya' jilaa¹²¹ to² tyu¹² Dios?

²⁹ Jesús-gi gañii¹i:

—'Elo-o nifu tya' jilaa¹²¹ 'e tyu¹² Dios to²: “Nuu²duu' tsá² Israel, 'in Ña'ñu¹u' Dios jaan²¹mo 'i seein²¹. ³⁰ Cwoli'in²¹²naa' Ña'ñu¹u' Dios tyii' ce caain²¹-oo'. Joon cwoli'in²¹²naa' 'ii coon¹³ jilaa¹²¹ alma tyii' joongi coon¹³ jilaa¹²¹ 'e 'i¹-oo' joongi coon¹³ jilaa¹²¹ wa¹² pí³ tyii'. 'Elo-o 'e nifu to² tyu¹² Dios.” ³¹ Joon 'e li tí² tún² li la li 'elo-o jon: “Cwoli'in²¹²naa' jileei¹²¹ tsá² xeei¹²¹ lawa yaamoo'.” Jo 'e sá² 'e to² tyu¹² Dios 'e tyiin²gi lagi 'elo.

³² Joon gajin¹² 'in tifo¹² tya' ley do:

—Tifo¹², ja¹²mo júu³ tyi'i. Jo¹o 'e fo¹² 'nū no. Jaan²¹mo Dios seein²¹. Jo 'in xeei¹²¹gi seein²¹ jiin¹³ 'ii-o. ³³ Tyiin²gi 'e li'in²¹²na' Dios ce caain²¹-tsi' joongi 'e 'iin²¹²na' 'ii coon¹³ jilaa¹²¹ 'e 'i¹-tsi' joongi coon¹³ jilaa¹²¹ alma tyi' joongi coon¹³ jilaa¹²¹ wa¹² pí³ tyi' joongi un'neei¹na' jileei¹²¹ tsá² xeei¹²¹ lawa yiaa-o'. Tyiin²gi 'elo lagi jilaa¹²¹ fa¹ 'e cwo¹ tsá² Dios coon¹³ jilaa¹²¹ 'e jún¹ tsá² ni altar.

³⁴ Mo ganí² Jesús 'e gañii¹i 'ido røø²¹ tiin¹³ la ja¹²mo ce jilaa¹²¹ joon gasii¹²¹i Jesús 'ii:

—Xuu 'ná¹gi 'e tyu¹² Dios to² 'nū —jin¹² Jesús.

Joon jiin¹³ jaain²¹gi jo tá²gi-tsi 'e unngii¹gi.

Jóon¹ David Cristo

³⁵ Joon tyiin¹ Jesús fu i'yíia² cwo¹ 'e¹²e tsá² joon jin¹²in:

—¿Xiiala li 'e jin¹² tifo¹² tya' ley 'e Cristo jóon¹ David 'i? ³⁶ Tsu 'lii²¹² David 'ña'o gajin¹²in coon¹³ 'ii²¹ tya' 'in Espíritu Tyú² tya' Dios:

Dios Jmii²¹ gasii¹²¹i Señor tyiaa:

“Ní¹i caa¹na tsáa¹ ca mi lii²oo jileei¹²¹ 'in 'eei¹ 'nū, joongi núu²o jilaa¹²¹ to² 'e tyu¹²u.”

³⁷ ¿Pe xiiala lí² 'e jóon¹ David Cristo? Tsu 'wii¹³ David do gaunsii²¹ 'ii Señor tyiaa —gajin¹² Jesús.

Joon fúu¹mo 'in tsá² taain²¹² do núu²o jløø¹³mo. Núu²o coon¹³ ce tún² jilaa¹²¹ 'e jin¹² Jesús.

'Nii¹i Jesús tifo¹² tya' ley

³⁸ La jee²¹² 'e¹²e Jesús tsá² gajin¹²o:

—Tíi¹moo' coon¹³ 'in tifo¹² tya' ley 'in 'iin²¹²in ngi¹ jee²¹² 'nú¹ coon¹³ 'mi¹² cwaa²¹ joon síi¹²¹i tsá² 'aa²¹²u coon²¹ tún². ³⁹ 'Ii 'noo¹o li tyiin²gi icwá² inuu cwo¹ sinagogas joongi li tyú²gi li gø¹² tsá². ⁴⁰ Joongi ngii¹o to² 'uun²¹ 'e sá² tya' tsamí² 'níi² joon wa'a jo li li¹³ tsá² jmoo¹-o cwaa²¹ liili júu³ tyú² tya'a. Pe 'ii-gi inii²¹ wúu¹gi.

Cwáain¹ tya' cuu² 'e gacwo¹ jaain²¹ tsamí² 'níi²

⁴¹ Joon galí²-i cafu mo tyiin¹ Jesús fu i'yíia² cwo¹ do co' li si' caja to¹² tsá² cuu². Jóø² Jesús xiiala to¹² tsá² cuu² do. Joon líi¹ fúui¹ 'in sá² cuu² gato¹o 'láai²gi. ⁴² Jee²¹² lo-o gatyiaa²¹ jaain²¹ tsamí² 'níi², jaain²¹ 'yiaa'níi² tañíi² 'áai¹. Joon gato¹o 'in tsamí² 'níi² lo tsi caja tún² centavo pi¹³ ní³ yúun², 'e tyiin¹xu liili¹. ⁴³ Joon gatø¹ Jesús tsá² tya'a joon gasii¹²¹i:

—'E la ja¹²mo fuu²¹²uu 'naa', 'in tsamí² 'níi² lo nigacwoo¹ 'láai²gi tyani Dios la jee²¹² jileei¹²¹ 'in nigato¹ cuu² 'e caja lo. ⁴⁴ Tsu 'in catyaa¹² do nigacwoo¹ jiin¹³ 'e nigasái¹ tya'a pe 'in tañíi² lo nigacwoo¹ jilaa¹²¹ 'e 'oo¹o tya' 'e taain¹ fu juncwii²¹.

Ifin¹ tsá² 'e cwo¹ fee¹ do

¹ Mo gacwo¹ Jesús fu i'yíia² cwo¹ fee¹ do jaain²¹ tsá² tya'a gasii¹²¹i 'ii jin¹²in:

—Tifo¹², jǰøø²du'u 'e cuun²¹² lo joon jǰøø²du'u 'e 'nú¹ coo¹³ liili¹ no! ¡Líi¹ 'ya²gi jilaa²¹ 'elo!

² Pe Jesús-gi gañii¹:

—Nano jǰøø¹³¹ø 'e 'nú¹ coo¹³ liili¹. Pe jée¹gixu jo iján² jiin¹³ coon²¹ cuun²¹² 'e sifúui¹gi. Jilaa²¹a ixée²mo.

Li² ili² la nu¹gi i'fin² juncwii²¹

³ Joon ngalíin² fu moo¹ Olivos 'e si² tyani 'e cwo¹ fee¹ do. Coon²¹ li tyíin¹ Jesús coon¹³ Tǎ³ coon¹³ Jacobo coon¹³ Wó³ coon¹³ Díi³ gasii¹²¹i 'ii Jesús 'uun²¹mo:

⁴ —'Ii²¹²i 'i 'e fuu²¹du'u jna'a, ¿líi ili² 'e nafaa¹³¹a do? ¿Noo 'e li² jmáa¹ 'e jin² jilaa²¹ 'elo mi lí²?

⁵ Jesús-gi gañii¹:

—Tíi¹moo¹ 'e ce jiin¹³ jaain²¹ jo 'in coon²¹ 'naa' tóo². ⁶ Tsu líi¹ fúui¹ 'in jalín² coon¹³ 'e sii²¹ jna. Joon ijin²in: “Jna-a Cristo.” Joon coon¹³ la joon icon¹on tsá² fúui¹ liili¹ tóo².

⁷ 'Pe mi núu³uun¹ 'e faa¹²¹ tsá² 'nii²¹ jmoo¹o tsá² si ijmáa¹ tsá² 'ee jo foo¹³naa' tsu la joon ili² pe jon'on mo tsée¹mogi joon. ⁸ La coon²¹ la coon²¹ nacío¹³ itéen²mo jon, joon la jaain²¹ la jaain²¹ tsaa'to² itéen²mo jon. Joongi iǰøø¹²¹ 'wó² liili¹ la caain²¹ juncwii²¹. Joon iliun¹aa² tsá² joon ito¹ tsá² mi¹³. Joon jiin¹³ coon¹³ 'elo-o i'láa² 'wii²¹² 'e wúu¹ jó¹.

⁹ 'Pe lí¹³ii' jmaa²aa', un'øø¹²naa' yaanaa' tsu ijaain²¹ tsá² naa' tyani tsacøøi¹³ nisicaain²¹. Joon do-o i'níi¹ 'naa' joongi ipóo²i 'naa' tsi inuu cwo¹ sinagogas. Ili²¹moo¹ cwoliin²naa' tyani tsaa'to² tsafeei¹ joongi tyani røøi¹³ 'wii¹³ tyiajna-a. Joon tyani 'in tsá² do ifoo²oo' cwáain¹ tyia. ¹⁰ Joon la nu¹gi ityéi¹ juncwii²¹ 'ná¹-a tyá² tsá² júu³ tya' xiiala ijmá¹ Dios tiin¹³ tsá² tyani jilee¹²¹ tsá² taain²¹² juncwii²¹. ¹¹ Joon mi tsajée¹ tsá² 'naa' tyani tsaa'to² jo cuu¹³-'oo' 'e isii¹²¹naa'. Jo 'e 'i¹-'oo', jiin¹³ cwo¹³ii¹³ 'e cwo¹ 'in Espíritu Tyú² tya' Dios 'naa' tsu jon' 'naa' 'in faa¹²¹ do pe 'in Espíritu do faa¹²¹a. ¹² Ruu²¹mo ijaan¹²¹ ruu¹²¹ ijuun²in, joon jmii²¹gi ijaan¹²¹ jóon¹on. Jilee¹²¹gi jóon¹on ili'ee¹mo jmii²¹ joongi ijngaa¹²mo. ¹³ 'Wii¹³ jna-a jilee¹²¹mo ili'ee¹mo 'naa' pe tya' jilee¹²¹ 'in jmoo¹o taa²¹ coon¹³ jna ca mi tyei¹ joon itiin¹³mo 'ii.

¹⁴ 'Líi²¹² Daniel, 'in gacwoo¹ júu³ tyú² tya' Dios, gataan¹an ni mo'jí² cwáain¹ tya' jilee¹²¹ 'in un'lii¹³ tsá² joongi 'in jmoo¹o caai²¹ tsá². Joon mi moo²oo' 'inlo taain¹ li jo tíi² taain¹ ('in núu²un, cwo'øø¹²¹mo-'o'o) joon 'in néei¹ Israel 'ná¹ cwiin¹in fu moo²¹. ¹⁵ Mi tí² jmii²¹² joon wana teen¹in caluu 'nú¹ jo lí² wa'a tsatáa¹ i'woo²¹ 'e sá² tya'a. ¹⁶ Joongi wa mo 'in taain²¹² jmoo¹o to² jo lí² cwo²tyaliin¹ wa'a tsatyiaan²¹ sii¹³in. ¹⁷ 'Áai¹ gó² tya' tsamí² 'in tyéin¹ yuun²¹. Joongi líi¹ fúu² 'in seein²¹ yuun²¹ cuu¹²¹ tuu¹²¹ mi tí² 'e jmii²¹² joon. ¹⁸ Mí²¹ tyani Dios wa'a jo 'ná¹ cwiin²iin¹ mi tí² jiin²¹ cwíi². ¹⁹ Líi¹ lisá² wúu¹ jee²¹² jmii²¹² joon. Coon²¹ wúu¹ 'e jo mo níi¹ tsá² ca la mo gajmaa¹ Dios juncwii²¹. Joongi jo lisá²gi mi licíin²¹. ²⁰ Joon wana jo unxu²gi Ña'ñu¹ 'e jmii²¹² joon jo 'in taa²¹ ce jiin¹³ jaain²¹. Pe tsu 'wii¹³ 'iin²¹²mo Dios 'áai¹ 'in tsá² do 'in gatyii¹³in nicalixu²gi 'e jmii²¹² do.

²¹ 'Joon wana 'in sii¹²¹ 'naa' jin¹²in: “Jǰøø²øø¹, lo siin¹² Cristo” si jin¹²in 'ee: “Jǰøø²øø¹, do-o siin¹² 'i”, jo jo¹ cwoliin¹naa'. ²² Jo jo¹ cwoliin¹naa' júu³ tya'a tsu ijalín² tsá² 'in jin¹² 'e Cristo 'ii si 'in jin¹² 'ee 'e cwo¹ júu³ tyú² tya' Dios pe jo jo¹. Jalín² jajmaa¹ li² milagro 'a coon²¹on tóo² ca 'in gatyii¹³in Dios wa' ili². ²³ Pe gafuu²¹²uu 'naa' jilaa²¹ 'elo jée¹gi 'e 'naa' jmaa²aa' li¹³-'oo'.

Xiiala ili² mi cwéei¹ 'in Ruu²¹i Tsá²

²⁴ Faa¹²¹gi Jesús jin'in:

—Pe jee²¹² jmii²¹² joon, mi yuui¹³ iní² tsá² wúu¹ ilinuu²¹ li 'íi¹ ñi¹ jon'gi sii¹²¹ ijnéei²gi. ²⁵ Joongi núu¹ ixuu¹²¹mo 'i. Joongi jilaa²¹ 'e sá² lí¹ yu¹ juncwii²¹ ijlee¹. ²⁶ Joon imáa¹naa' jna, 'in Ruui¹²¹ Tsá², igóo³oo jee²¹² jníi¹. Joon ityu¹³uu to² joon 'ya²gi jilaa²¹ 'e sá² tyia. ²⁷ Joon isii³na ángeles tyia 'e uncaain²¹ jilee¹²¹ 'in gatyii¹³na la jee²¹² la tøøi² cwo¹³ juncwii²¹.

28 'Núu²duu' 'e júu³ cwáain¹ tya' 'mó² cwarí³. Mo sii²¹ cwáa¹a tya' joon nii¹¹³ mo¹³ joon ñi¹ tsá² 'e nijó¹ jiin²¹ tya' jmi¹. 29 La joon jon mi móo³ 'naa' 'e lí² la 'e fuu²¹²uu 'naa' no liñ²ii' 'e najó² tyan'an, 'e nijatyéen¹³in. 30 'E la ja²mo fuu²¹²uu 'naa', ilí²-i 'elo la nu'gí ijúun²in tsá² seein²¹ nano. 31 I'íin²mo juncwii²¹ joongi i'íin²mo ni 'wó² pe júu³ tyiia jo 'íin² coonti.

32 'Pe jo ñii¹ jiin¹³ jaain²¹ tsá² 'ee 'ii²¹ si 'ee jmi²¹² ilí² jilaa²¹ 'elo. Jon'on ángeles taa²i ñu'fú² ñii¹i. Jon'gí ñii¹ 'in Joon¹ Dios, jiin¹³ la 'ña'a Dios Jmii²¹ ñii¹i.

33 'Wii¹³ joon tyee²moo' tyú² yaanaa', tyaan²aan' cwáain¹ coon¹³ ce tún². Fee¹³naa' Dios tsu jo 'in ñi¹ mi cwá² hora joon. 34 'E li la li lawa jaain²¹ tsañuu¹ gacwo'íi¹. Ngóo¹ wíin². La jee²¹² icwo'íi¹ do joon gatyú²u to² tsaleei¹³. Gacwo¹o la jaain²¹ to² jmáa¹a. Joon gasii²¹²i jaain²¹ wa'a tsa'áa¹i 'ido. 35 Gajin²in: Tyee²moo' tyú² yaanaa' tsu jo ñii³ii' li icwaa¹² 'in fii²¹² do. Jo ñii³ii' si cwaa²i mi 'íi¹ núu³ si la 'woo¹ tyiia² núu¹ 'ee si mi 'oo¹ tuuitsáa² 'ee si 'e 'aa²¹ 'ee. 36 Tyán²duu' cwáain¹ 'e joon 'e tyee²moo' tyú² yaanaa' mi yíi³aa —jin² Jesús.

37 Jin²gí jon Jesús:

—'E fuu²¹²uu 'naa' 'e fuu²¹²uu jon jilee²¹mo: Tyee²naa' tyú² yaanaa'.

14

'Noo¹ tsá² xiiala ilí² saan¹in Jesús

1 Tún² jmi²¹² 'ná¹gí wa'a tí² pascua tya' tsá² Israel coon¹³ jmi²¹² tya' 'e gø¹² tsá² Israel 'iñi¹ jo tyiian¹³ jeei¹. Jilee²¹ 'in tyu¹² to² untsá² coon¹³ tífo¹² tya' ley 'noo¹o xiiala ilí² saan¹in Jesús coon¹³ 'e coon²¹ tóo². Joon ijngaa¹²mo 'ido. 2 Pe jin²in:

—Jo lí² jmoo²¹o' jiin¹³ la tí² jmi²¹² lo tsu liñi¹ ito¹² tsá² mii¹³.

Jaain²¹ tsamí² súun²un jmi²¹ jmafuu²¹ tya' Jesús

3 Taain¹ Jesús fu Betania tsi inuu tya' Simon 'in jngøøi²¹. La 'íi²¹² tyiin¹in coon²¹ li si¹² mesa gatyii²a jaain²¹ tsamí² tyaan¹ coon²¹ sí² si¹o² jmi²¹ jmafuu²¹ sii²¹ nardo. 'Moo¹³ tyiin¹ 'e nardo do. Joon 'in tsamí² do gajaa¹a luu²¹² 'e sí³ do joon ga'íi²in 'e jmi²¹ jmafuu²¹ do mootyí² Jesús. 4 Joon 'inlíi¹³ 'in néei¹ do gali'nii¹²¹i-tsi joon gasii²¹i jee²¹² 'ii:

—¿'Ee li' ganga'íi¹ 'e jmi²¹ jmafuu²¹ lo? 5 Tsu ilí² tsa'ñii²¹² do coon¹³ coon²¹ mil tsi ca 'no¹³ cuu². Joon li cwo¹o tsá² tañí².

Joon gali'ee¹mo 'in tsamí² do.

6 Pe gajin²in Jesús:

—Jo 'ee fuu²¹²gii' 'ino. ¿'Ee li' untyí²naa' 'ino? Coon²¹ 'e tyú²-u gajmaa¹a 'ino tyiia.

7 Tsu 'in tañí² ngí¹ coon¹³ 'naa' coon²¹ tøø²mo pe jna-gí jo seen²¹na coon¹³ 'naa' coon²¹ tøø². 8 'In tsamí² lo gajmaa¹o jiin¹³ 'e li¹³i, nigaya¹²o jmi²¹ jmafuu²¹ cuerpo tyiia tya' mi 'á¹na. 9 'E la ja²mo fuu²¹²uu 'naa', doñixiia' 'e licwá² júu³ tya' xiiala itiin¹³ tsá² la caain²¹ juncwii²¹ ityá² tsá² júu³ 'e gajmaa¹a 'in tsamí² lo. Joon untii¹³-tsi tsá² 'ii.

'Ñii¹i Judas Jesús

10 Joon Judas Iscariote, jaain²¹ jee²¹² 'in dyatuuin¹ tsá² tya'a, gangóo¹ ngasíin¹in coon¹³ 'in tyu¹² to² tya' untsá² xiiala lí² jaan²¹in Jesús ja'cwoo²¹o 'ido. 11 Joon mo ganúu²un 'ido 'elo joon galijløø¹³mo liñi¹. Joon gasii²¹²i Judas 'e cwo¹o 'ido cuu². Coon¹³ la joon ga'noo¹²on Judas xiiala jaan²¹in Jesús. Joon ga'noo¹²on 'ee hora 'e ilí² jaan²¹in.

Gø¹² Jesús coon¹³ tsá² tya'a

12 Gacwaa²¹ jmi²¹² joon ga'láa² 'wii²¹² jmi²¹² 'e gø¹² tsá² Israel 'iñi¹ jo tyiian¹³ jeei¹. Mo jmoo¹o tsá² Israel jmi²¹² cwaa¹²¹ jmi²¹² tya'a 'e joon jngaa¹² tsá² joo'saa²¹ tya' 'e jmi²¹² joon. Joon gaunngíi¹⁴ tsá² tya' Jesús 'ii:

—¿Xiiafu 'iin²¹²u'un tsatyaa²¹a'a tyú² 'e tyee²e' tya' jmi²¹² pascua 'e gati²?

13 Joon gasii¹in Jesús gáí¹ tsá² tya'a sii¹²¹i:

—Cwoliin²naa' 'e fuu²¹ fee¹ joon do-o imáa¹naa' jaain²¹ tsañuu¹ tyán¹ coon²¹ tsuu² si¹o² jmi²¹. Joon cwoliin²moo' xiaafu li tsee¹²ⁱ. ¹⁴ Joon li 'ii¹ do-o jon fú²uu' 'in tsá² fii²¹² 'nú¹ do: “Gajin¹²o Tifo¹²: ¿Xiaa cuarto li ityee²e'e coon¹³ tsá² tyiia tya' jmi²¹² 'e gatí²?” ¹⁵ Joon i'e¹²e 'naa' coon²¹ cuarto fee¹ 'e nilí² tyú² li' yu'. Do-o tyá²aa' tyú² 'e tyee²e'.

¹⁶ Ga'woo²¹mo 'in tsá² tya'a do. Gangaliin²mo 'e fuu²¹ fee¹ do joon galí²-i jilaa¹²¹ jiin¹³ la gajin¹² Jesús do. Joon do-o gatyá¹ tyú² 'ee dø¹ø tya' jmi²¹² do.

¹⁷ Mo ga'í¹ núu³ joon gatyii²¹a Jesús coon¹³ jiin¹³ dyatuuin¹ tsá² tya'a. ¹⁸ Joon la 'ii²¹² néei¹ gø¹²ø gajin¹² Jesús sii¹²¹i tsá² tya'a do:

—'E la ja¹²mo fuu²¹²uu 'naa', jaain²¹ jee²¹² 'naa' 'in néei¹ gø¹² coon¹³ jna lo ijaan²¹mo jna.

¹⁹ Gatoo¹²¹ fa'í³ tya' 'in catyaaí² do. Joon gaunngii¹i ti' jaain²¹, jin¹²in:

—¿Ti jna-a 'i?

Joon jaain²¹gi gajin¹²in:

—¿Ti jna-a 'i?

²⁰ Jesús-gi gañii¹i tya' tsá² tya'a:

—'li jaain²¹ jee²¹² 'in dyatuuin 'naa' lo. 'In gø¹² coon¹³ jna coon¹³ coon²¹ wúun¹ 'ii 'i.

²¹ La joon ijúuin² 'in Ruu¹²¹i Tsá² jiin¹³ la jin¹² ni jí² tya' Dios pe fúu² 'in jaain¹²¹ 'ii do. Tyú²-gi tya' 'in jaain¹²¹ 'ii do wa mo'o jo galiseen²¹mo.

²² La 'ii²¹² néei¹ Jesús gø¹²ø joon gatø¹i coon²¹ 'iñi¹, gason¹on joon gacwo¹o 'maai¹³ Dios joon gafiin¹in, joon cwo¹o jilee¹²¹ tsá² tya'a jin¹²in:

—Tyé²ee' 'e lo tsu cuerpo tyiia-oo lo.

²³ Mi yuui¹³ joon gaunrøø¹i coon²¹ vaso vino. Joon mo ngayuui¹³ gacwo¹o 'maai¹³ Dios joon gajmaa¹a jmai'xu 'uun¹²¹ jilee¹²¹mo. ²⁴ Mo ngayuui¹³ joon gasii¹²¹i tsá² tya'a:

—'Elo-o jmi³ii tya' coon²¹ júu³ 'e 'mii² 'e nigacwóo³-oo tuun²¹ 'wii¹³ tya' 'in fúui¹ líli¹.

²⁵ 'E la ja¹²mo fuu²¹²uu 'naa', jo 'e duu¹³gii e jmi¹³ 'mi¹³ wuunjøø¹³ ca mi cwá² jmi²¹² mi tyu¹² Dios to². Joongi lí²-i duu¹³uu vino 'múui² tún¹.

Jmoo¹o Jesús júu³ 'e jo irø¹mo Tú³ 'ii

²⁶ Mo ngayuui¹³ ga'øø¹ø joon ngaliin²mo fu moo¹²¹ sii²¹ moo¹²¹ Olivos. ²⁷ Joon gasii¹²¹i Jesús tsá² tya'a:

—Jilee'naa' 'e jo litsáai¹-'oo' jna 'e woo¹ no tsu ni jí² tya' Dios jin¹²in: “Ijngaa¹³mo 'in 'aai¹ joo'saa²¹ joon ingi¹ situu¹mo 'in joo'saa²¹ do.” ²⁸ Pe mi yuui¹³ 'e gajii¹ jna iní³ii nifugi la 'naa' fu Galilea.

²⁹ Joon gasii¹²¹i Tú³ 'ii:

—Fiin¹³ jilee¹²¹mo jo litsáai¹-tsi 'nu pe jna-a jo lí¹na la joon.

³⁰ Pe Jesús-gi gasii¹²¹i 'ii:

—'E la ja¹²mo fuu²¹²uu 'nu, 'e 'woo¹ no la jée¹gi 'i'oo¹o tún² naa¹³ 'in tuuitsáa², 'ni¹ naa¹³ jo røø²¹u 'e cwii¹u'un jna.

³¹ Pe 'ii-gi jo gacwoo¹ júu³ jin¹²in:

—Fiin¹³ júun²mo coon¹³ 'nu jo fo¹³oo 'e jo cwii¹na 'nu.

Joongi jilee¹²¹mo jin¹²in la do-o jon.

Faa¹²¹a Jesús júu³ tyú² coon²¹ li sii²¹ Getsamení

³² Joon mo gatyaliin² coon²¹ li sii²¹ Getsemaní joon gasii¹²¹i Jesús tsá² tya'a:

—Ní²duu' lo la 'ii²¹² ní³ii nifoo¹³na Dios.

³³ Joon gajée¹i jiin¹³ Tú³ coon¹³ Jacobo coon¹³ Wó³. Joon ga'láa² 'wii²¹² lí² xuui²¹²-tsi joongi 'aai¹ fa'í³ lí²i. ³⁴ Joon gajin¹² Jesús:

—Lí¹ fa'í³ lí²na ca la lí² ijúun²mo, jan²duu' lo jo cwocwuui²¹du'naa'.

³⁵ Joon gangó¹ Jesús ca nifugixu. Joon gatyii²¹a ni 'wó² joon gamii¹i tyani Dios Jmii²¹ wa'a ilí² si'nee¹³mo 'e jo nii²¹ wúu¹ la lí² ilí² 'e hora joon. ³⁶ La jee²¹² faa¹²¹a fo¹² do joon gajin¹²in:

—Ñu¹², tyi'nu-u jilaa²¹a ilí², jo cwo¹²'o 'e mó³oo wúu¹ la lí² 'elo. Pe jo cwo¹²'o lí² la líí² jna, cwolf²-i la líí²'i 'nu-u.

³⁷ Mo ngayuui¹³ do joon gacwéi¹ tún¹ li néei¹ tsá² tya'a joon mo gatyee¹¹²i joon nitee¹¹²i 'ido cwuu²¹mo. Joon gasii¹²¹i Jesús Tú³:

—Simón, ¿ti cwuu²¹mo'o? ¿Ti jo galí² 'e jo cwuu²¹mo'o jiin¹¹³ coon²¹ hora?
³⁸ Unjnaa²¹-oo' joon fee¹¹³naa' Dios joon jo coon²¹ Satanás 'naa' tóo². 'E la ja²mo, náa¹ tyú² tya' alma tyii' 'e 'iin²¹²mo pe cuerpo-gi 'wo² síí¹-tsi.

³⁹ Joon gangó¹ Jesús tún¹, ngafee¹¹³i Dios tún¹ joon jin¹²in 'e nafaa¹²¹a do tún¹. ⁴⁰ Joon gacwéi¹ tún¹ joon gatsee¹²¹i tsá² tya'a tee¹¹²i cwuu²¹mo tún¹ 'wii¹¹³ unní¹i do jni¹ jalicwuu²¹i. Joon jo níi¹i 'ee níi¹i. ⁴¹ Gangó¹ Jesús gatí² 'ni¹ naa' joon mo gacwéi¹ tún¹ gajin¹²in:

—Cwocwuu²¹moo' no. Cwo'ii¹²¹ 'woo¹²¹oo'. Naliin¹mo jiin¹¹³ la no 'wii¹¹³ nigacwá² hora. Ijaan¹²¹in 'in Ruu¹²¹i Tsá² ja'cwoo²¹o 'in 'oo'o tsaa². ⁴² Raan²naa' no, moo²¹o' no. Ni joo¹-o 'in jaain¹²¹ jna —gajin¹² Jesús.

Tee¹ tsá² tyitsaai²¹² Jesús

⁴³ Faa¹²¹gi Jesús siin¹¹²in mo gacwéi¹ Judas, 'ii jaain²¹ jee²¹² 'in dyatuuin¹ tsá² tya'a. Joon jalín² coon¹¹³on 'in tsá² fúui¹ líli¹ 'in tyan¹ ní² espadas coon¹¹³ 'in san¹¹ 'no¹³ 'mó². Jalín² to² tyu¹³ 'in tyu¹² to² tya' untsá² joongi to² tyu¹² jileei¹²¹ tsacøøi¹¹³. ⁴⁴ Joon 'in Judas do, 'in gajaain¹²¹ Jesús, nigacwoo¹ coon²¹ lí² jin¹²in:

—'In cu¹³uu ju¹² do 'ii 'i. Seen¹¹²naa' tá², ñuu^{2uu} tyú² líli¹.

⁴⁵ Joon mo gatyii²¹a Judas joon gangatyéen¹in lí siin¹¹² Jesús joon gasii¹²¹i:

—Tifo¹², Tifo¹².

Joon gacuu¹²¹u ju¹² 'ido. ⁴⁶ Joon tsifu gasaan¹¹²in 'in nitéin¹ do Jesús. Joon gatøø^{1ø} tyitsaa²¹²mo Jesús

⁴⁷ Pe jaain²¹ 'in téin² do gasø^{1ø} ní³ espada tya'a joon gatyu^{12u} cataain²¹ loocwoo² tsa'leei¹¹³ tya' 'in tyu¹² to² tya' untsá² nifu do. ⁴⁸ Joon gasii¹²¹i Jesús 'in catyaa¹² do:

—¿Ti niga'woo²¹naa' coon¹¹² ní³ espada coon¹¹³ 'no¹³ 'mó² wa'a saan¹¹²naa' jna lawa jaain²¹ 'uun²¹? ⁴⁹ La coon²¹ jmii²¹² siin¹¹²na coon¹¹³ 'naa' fu i'yíia² cwo¹¹ do joon jo-gi mo seen¹¹²naa' jna. Pe 'elo-o ilí² joon itsín¹ jiin¹¹³ la jin¹² ni jí² tya' Dios. ⁵⁰ Joon tsifu joon gacwiin¹in 'in tsá² tya'a 'goo¹²¹o. Joon Jesús do gajaan¹o.

Gacwiin¹in jaain²¹ simii¹²¹

⁵¹ Pe jaain²¹ simii¹²¹ 'in paai¹²¹ 'mi¹² taa²¹ ngóo¹ caluu lí ngóo¹ Jesús. Joon gasan¹²mo tsá² 'ii. ⁵² Joon tsifu joon gatú² 'ido 'e 'mi¹² taa²¹ do joon gacwiin¹o tí ringúu¹i coonti.

Jesús tyani tsacøøi¹¹³

⁵³ Joon gangajée¹ 'in tsá² do Jesús tyani 'in tyu¹² to² nifu tya' untsá² coon¹¹³ 'in tyu¹² to² tya' untsá² coon¹¹³ tsacøøi¹¹³ coon¹¹³ tifo¹² tya' ley lí sicaain²¹. ⁵⁴ Joon wíin²gixu ngóo¹ Tú³ caluu joon gatyii²¹a 'ii tyi¹ ca'nu tya' 'in tyu¹² to² nifu tya' untsá². Joon do-o gacwó²o coon¹¹³ 'lóa² 'in néei¹ do untyaa¹¹i yaai co' jí².

⁵⁵ 'In tyu¹² to² untsá² coon¹¹³ jileei¹²¹ tsacøøi¹¹³ néei¹ do 'noo¹o coon²¹ tsaa² tya' Jesús 'e 'nií¹i joon lisá² júu³ ijngaa¹¹²mo 'ido. Pe jo gatsaa¹²¹a jiin¹¹³ coon²¹. ⁵⁶ Tsu líí¹ fúui¹ 'in faa¹²¹a júu³ tajuu²¹ tya' Jesús pe jo coon²¹ røø²¹ faa¹²¹a la jaain²¹. ⁵⁷ 'Inlíí¹³ garóon²on 'nií¹i 'ido coon¹¹³ júu³ tajuu²¹ jin¹²in:

⁵⁸ —Jna'a ninuu^{21u} 'e jin¹² 'ino: “Jna iffin³na 'e cwo¹ fee¹ no 'e nigajmaa¹¹² tsá² joon jee²¹² 'ni¹ jmii²¹² isaa¹¹³aa coon²¹ cwo¹ jon'on jma¹² tsá².” Júu³ joon ganuu^{21u} tya' 'in tsá² no —jin¹² 'in tsá² tajuui²¹ do.

⁵⁹ Pe jiin¹¹³ coon²¹ júu³ 'e tyaa¹ lo jo røø²¹ síí¹i.

⁶⁰ Joon garóon²on jee²¹² 'in tsá² do 'in tyu¹² to² nifu tya' untsá² joon gaunngii¹i Jesús:

—¿Ti jo 'ee ngii²¹i coonti? ¿'Ee fo¹²o 'wii²¹² tyi¹ no?

⁶¹ Pe lí goon²¹ gajaan¹ tii² Jesús. Jo 'ee gañii¹i coonti. 'In tyu¹² to² nifu tya' untsá² do gaunngii¹i tún¹ jin¹²in:

—¿Ti 'nɯ-ɯ Cristo, 'in Jóon¹ Dios nicwaai¹³?

⁶² Jesús-gi gasii¹²¹ 'ii:

—Jna-gi 'i. Joon imáa¹naa¹ 'in Ruui²¹ Tsá² tyiin¹ li' caai²¹ Dios Jmii²¹ tsáa¹. Joongi ijó¹ jee²¹² jní¹ li' yu¹.

⁶³ Tsifu joon ga'gíi¹ sáin¹³ 'in tyu¹² to² untsá² do joon gajin²in:

—Jo 'néi¹gi¹ 'in jmá² júu³ røø²¹ no. ⁶⁴ Ganuu²¹⁰ 'jilee¹²¹na¹ xiiala nigaungøøi¹ 'ino Dios coon¹³ júu³ tya'a. ¿'Ee líi²naa¹ 'e jmoo²¹⁰ 'o coon¹³ 'ino?

Joon jilee¹²¹mo gajin²in 'e 'ná¹ júun²mo Jesús.

⁶⁵ Joon 'inlíi¹³ ga'láa² 'wii²¹² 'ní¹i Jesús. Gajni¹i unni² 'ido joongi poo¹i Jesús joon sii¹²¹ 'ido jin²in:

—Faa¹³du'u, ¿'iin 'in gapooi¹ 'nɯ?

Joon ga'láa² 'wii²¹² 'í¹³ jnoo¹⁰ mooni² Jesús.

Jo røø¹ Tú³ 'e cwii¹mo Jesús

⁶⁶ Ca tí² 'wii²¹² 'iityi¹ siin¹² Tú³. Joon gatyii²¹a jaain²¹ jee²¹² 'in jmoo¹⁰ 'ee gø¹² 'in tyu¹² to² nifu tya' untsá² do. ⁶⁷ Joon mo gani²i Tú³ 'e siin¹²in do untyaai¹² 'ña'a co' jí² joon gajaan¹ jóø²i joon gajin²in:

—Ngí² 'nɯ jon coon¹³ Jesús tsá² Nazaret.

⁶⁸ Pe Tú³gi jo garøøi²¹ jin²in:

—Jo cwii¹na 'ino. Jo ní³ii 'ee 'e fo¹²o no.

Joongi gacwo¹íi¹⁰ li' oo¹ li tsataai² tsá². Joon ga'oo¹⁰ tuuitsáa². ⁶⁹ 'In tsamí² do gajóø²i Tú³ tún¹ joon gasii¹²¹ tún¹ 'in téein² do:

—Jaain²¹ tsá² tya' 'ido-o 'in tsañuu¹ lo.

⁷⁰ Pe jo garøø¹i Tú³ tún¹. Jee²¹² catá²-a tún¹ 'in téein² do gasii¹²¹ tún¹ Tú³:

—La ja¹²mo, 'nɯ-ɯ jaain²¹ 'in tya' 'ido tsu 'in seein²¹ Galilea 'nɯ, joongi la faa¹²¹ 'ido-o la joon foo¹²¹ 'nɯ.

⁷¹ Joon ga'láa² Tú³ 'wii²¹² faa¹²¹a 'laa¹²¹ 'é¹i Dios jin²in:

—Ni Dios jo cwii¹na 'in tsañuu¹ no 'in 'é¹naa¹ no.

⁷² Joon tsifu gati² tún² naa¹³ ga'oo¹⁰ tuuitsáa². Joon gati¹²-tsi Tú³ do 'ee nigasii¹²¹ Jesús 'ii: “La jo-gi mo 'oo¹⁰ tún² naa¹³ tuuitsáa² jo røø²¹u 'e cwii¹u jna 'ni¹ naa¹³.” Joon mo gati¹²-tsi Tú³ 'elo joon gaty¹²o.

15

Jesús tyani Pilato

¹ Mo gajná² joon, joon 'in tyu¹² to² tya' untsá² galicaain²¹ tún¹ coon¹³ jilee¹¹³ tsacøøi¹¹³ coon¹³ 'in tifo¹² tya' ley coon¹ jilee¹²¹ tsacøøi¹¹³ 'in tyiin²gi. Joon ngajée¹ Jesús siñuu¹mo joon gangajaan¹²in tyani Pilato. ² Joon gaunngii¹ Pilato Jesús:

—¿Ti 'nɯ røøi¹³ tya' tsá² Israel?

Jesús-gi gañii¹i:

—'E joon foo¹²¹gi 'nɯ.

³ Jilee¹²¹ 'in tyu¹² to² tya' untsá² ga'ni¹i Jesús líli¹. ⁴ Joon gaunngii¹ Pilato Jesús tún¹ jin²in:

—¿Ti jo 'ee ngíi¹²i coonti? Jóø²du'u xiiala 'nii¹ 'nɯ líli¹.

⁵ Pe jo gañii¹ Jesús coonti. 'Wii¹³ joon líi¹ tsa'goo²¹-tsi Pilato.

Sii¹in tsacøøi¹³ ijúun²mo Jesús

⁶ La nití²i Pilato 'e láa²i jaain²¹ 'in 'yuui² 'nuñí³ la jee²¹² 'e tí² jmii²¹² joon. Joon galáa²mo jaain²¹ 'in muui¹ 'in tsá² do. ⁷ Joon 'yuui² 'nuñí³ jaain²¹ 'in sii²¹ Barrabás, 'ii jee²¹² 'in nigajngaai¹²gi tsá² coon²¹ li nigatíin¹in coon¹³ tsaa¹to². ⁸ Joon gangalín² tsá² joon gamii¹ tyani Pilato 'e jmá¹ 'ido 'e la tíisi¹². ⁹ Pilato-gi gañii¹i:

—¿Ti 'iin²¹²naa¹ 'e láa²na Røøi¹³ tya' tsá² Israel?

10 Jin¹² Pilato la no 'wii¹³ li³o 'e gajaan¹²in 'in tyu¹² to² tya' untsá² Jesús 'wii¹³ tsiwúu¹mo tya' Jesús. 11 Pe 'in tyu¹² to² tya' untsá² do nigasi²¹o Pilato 'e tyu²gi wa'a láa¹ 'ido Barrabás. 12 Joon gaunngii¹ tún¹ Pilato:

—¿'Ee 'iin²¹²naa' lí² coon¹³ 'in sii²¹ Róøi¹³ tya' tsá² Israel lo?

13 Joon gañii¹ tsá², 'oo¹o tá² liili¹ jin¹²in:

—¿Téen¹in 'ido tsa¹ crúu¹³ no!

14 Gasii²¹ Pilato tún¹ 'in tsá² do jin¹²in:

—¿'Ee gó² nigajmaa¹a 'inlo?

Pe 'in tsá² do gañii¹ tún¹ tá² liili¹ jin¹²in:

—¿Téen¹in 'ido tsa¹ crúu¹³ no!

15 Joon 'wii¹³ 'iin²¹²in Pilato ján² røø²¹ coon¹³ 'in tsá¹ do joon galáa²mo Barrabás joongi gatyu¹²u to² póo²i Jesús joon gajaan¹²in 'ido wa'a téen¹in tsa¹ crúu¹³.

16 Mo ngayuui¹³ joon, joon gatyii¹mo 'láa² Jesús tyani Pilato joon gangajée¹ 'ii tyi¹ tya' róøi¹³ li sii²¹ Pretoria. Joon gauncaain²¹ ce jilee¹²¹ 'láa². 17 Joon tyii¹²¹ Jesús coon²¹ 'mi¹² yóoin² nuu¹² la lí¹ 'e tyi¹² róøi¹³. Coon²¹gi corona lí² jmaai¹² tóon¹ gaton¹¹ mootyi² Jesús. Coon¹³ la joon ga'láa² 'wii²¹² nuu¹²¹ Jesús. 18 Joon ga'láa² tsá² do 'wii²¹² 'aa¹²¹ Jesús jin¹²in:

—¿Viva Róøi¹³ tya' tsá² Israel! ¿Wóo²-o cwoseein²¹!

19 Joon coon¹³ 'no¹³ sii² cwaa²¹ gapó² mootyi² Jesús joon ga'ñii¹ Jesús. 20 Mo ngayuui¹³ gaungøøi¹ la no joon gatyí³o 'a 'mi¹² yóoin² nuu¹² do joon gaci¹¹ tún¹ Jesús siin¹³in do-o. Tsifu joon gatyii¹mo Jesús itéen¹in 'ido crúu¹³.

Taain¹ tsá² Jesús tsa¹ crúu¹³

21 Jaain²¹ tsá² seein²¹ Cirene sii²¹ Simón, jmii²¹ Alejandro coon¹³ Rufo, najaa¹²¹ li tsajmaa¹a to². Joon mo gangíi¹ do 'in 'láa² do gatyu¹²u to² 'ido wa'a coon²¹ crúu¹³ tya' Jesús.

22 Joon gangajée¹ Jesús fu coon²¹ li sii²¹ Gólgota, coon²¹ li 'øøi¹²¹-tsi tsá² sii²¹ Mootyi² 'Lii²¹². 23 Joon gacwo¹¹o 'ido Jesús vino caai¹³ jmi¹³ 'mó² sii²¹ mirra pe Jesús-gi jo ga'un¹²un 'edo. 24 Joon gateen¹in tsa¹ crúu¹³ do. Joon 'in 'láa² do gajmaa¹a jmaai¹²xu siin¹³ Jesús. Gacoo¹o 'iin lii¹ la jaain²¹ do.

25 'Iin² ñú³ ningóo¹ mo gateen¹in Jesús tsa¹ crúu¹³. 26 Joon gataan¹an coon²¹ júu³ yu¹ tyi² Jesús 'e faa¹²¹a 'e ga'ñii¹ Jesús. Faa¹²¹a la lo: “Róøi¹³ tya' tsá² Israel 'ino.” 27 Caan²¹mo gataan¹ Jesús tsa¹ crúu¹³ coon¹³ gáí¹ 'uun²¹, jaain²¹ li' caai tsáa¹ jaain²¹gi li' caai²¹ tooin²¹². 28 La joon 'e gatsín¹ 'e jin¹² ni jí² tya' Dios: “Gaun¹'í³in tsá² 'ii jee²¹² 'in gó².”

29 Jilee¹²¹ 'in ngii¹ do gajii²mo Jesús joon gajøø¹²¹ mootyi¹ jin¹²in:

—'Nu-u 'in ifiin¹ cwo¹ do joon jee²¹² 'ni¹ jmi²¹² ijmaa³o' tún¹, 30 laai²¹² 'wo'o no. Cwúui¹ tsa¹ crúu¹³ no.

31 La joon jon 'in tyu¹² to² tya' untsá² coon¹³ tifo' tya' ley gaungøøi¹ Jesús sii²¹ ruu¹²¹i: —Galáa²mo 'in xeei¹²¹ joon 'ña'gi jo lí² láí¹ 'ña'a. 32 Wana ganee²¹e' gajngaa¹ tsa¹ crúu¹³ tya'a 'ña'a joongi lí² jo¹o líi²na' 'e 'ii-o Cristo, Róøi¹³ tya' tsá² Israel.

Joon cagi 'in gataain¹ crúu¹³ coon¹³ Jesús gajii²mo 'ii.

Jún¹mo Jesús

33 Mo gatí² tyiiañi¹ galinu²¹ coonti ca 'iin² 'ni¹ ca'lóo². 34 Mo gatí² 'e hora joon ga'oo¹o Jesús jin¹²in:

—Eloi, Eloi, ¿lama sabactani? ('E 'øøi¹²¹-tsi jin¹²in: Dios tyiia, Dios tyiia, ¿'ee li' nigatíu¹³u jna?)

35 'Inlíi¹³ 'in téein² do niganú²un joon gajin¹²in:

—Núu²duu', nitø¹ Elías.

36 Joon gangó¹ jaain²¹ cwiin¹in. Mo ngayuui¹³ gaun¹laa²¹ coon²¹ esponja coon¹³ vino tiin¹²¹ joon gauntyii²¹ coon nii²¹² sii² gacwo¹¹o Jesús. Joon gajin¹²in:

—Jaan²duu', nee²du' wana jó¹ Elías jaxáa¹ 'ino.

³⁷ Tsifu joon ga'oo¹o Jesús coon²¹ naa¹³ tá² lílil¹ joon gajún¹mo. ³⁸ Joon coon²¹ 'mi¹² 'íi¹ in^{uu} cwo¹ fee¹ do ga'gíi²¹ coonti tún² fóo¹³. Tí² yu¹ joongi ca tí² 'wii²¹² ga'gíi²¹. ³⁹ Joon 'in tyu¹² to² 'láa² romano 'in siin¹² tyani li taain¹ Jesús do mo gani²¹ xiiala ga'oo¹o Jesús joongi xiiala gajún¹ 'ido joon gajin¹²in:

—'E la ja¹²mo, 'in tsañuu¹ lo Joon¹ Dios 'i.

⁴⁰ Coon²¹ li téein² tsamí² wíin²gi gajó²ø. Jee²¹² 'ii siin¹² María Magdalena joongi María sáa³ Jacobo 'in xuui²¹²gi Sé³. Joongi siin¹² Salomé do. ⁴¹ 'In tsamí² lo nigangíi¹ coon¹³ Jesús. Joongi nigajmaa¹ 'e dø¹ 'ido la 'ii²¹² gangíi¹ Jesús Galilea. Joongi fúu¹mo tsamí² 'in téein² do 'in gangalín² coon¹³ Jesús Jerusalén.

Ga'á¹mo Jesús

⁴² Joon la xuu¹ tiin¹xu¹ 'wii¹³ 'e jmi²¹² tya¹ 'e tyaa¹ tyú² ('øøi¹²¹-tsi tsá² cwoon¹ 'ló¹ jmi²¹² 'ii²¹ 'woo¹²¹ tsá²) ⁴³ joon gajó² Sé³, tsá² seen²¹ coon¹ fuu²¹ sii²¹ Arimatea. 'In Sé³ no jaain²¹ jee²¹² tsacøøi¹³ joon jaain²¹ tsá² 'in siján¹an jmi²¹² mi tyu¹² Dios to². Jo 'goo¹²¹o coonti. Ga'í¹ 'ido tyani Pilato joon gamíi¹o cuerpo tya¹ Jesús. ⁴⁴ Pilato do ganga'goo²¹-tsi 'e najún¹mo Jesús jmoon. Joon gatø¹ø 'in tyu¹² to² 'láa² do gaunngíi¹ wa'a jo¹o gajúun²in. ⁴⁵ Mo gajin¹² 'in tyu¹² to² 'láa² do 'e jo¹o gajúun²in joon gacwoo¹ Pilato cuerpo tya¹ Jesús 'e cón² Sé³ do. ⁴⁶ Tsifu joon galó² Sé³ do coon²¹ 'mi¹² taa²¹ tyú². Joon gaxíia² cuerpo tya¹ Jesús joon gacin¹in 'e 'mi¹² taa²¹ do. Joon gataan¹²in coon²¹ tsi 'aan¹ lí² coon²¹ tsaa¹ xá¹. Joon gasii²¹i coon²¹ cuun²¹² 'ootoo²¹ 'aan¹ do. ⁴⁷ Joon gani²¹ María Magdalena coon¹³ María sáa³ Sé³ li ga'ái¹ Jesús do.

16

Mo gajin¹in tún¹ Jesús

¹ Mo gangíi¹ jmi²¹² 'ii²¹ 'woo¹²¹ tsá² joon María Magdalena coon¹³ Salomé coon¹³ María sáa³ Jacobo galó² jmi²¹ jmafuu²¹ 'e tsaxee¹ tya¹ Jesús. ² Joon 'áa³ jmi²¹² 'láa² 'wii²¹² semóo¹³, mo ga'yeei²¹ ñi¹, tyalín² li ga'ái¹ Jesús. ³ Sii²¹i ruu¹²¹i:

—¿'iin 'in jan¹ 'e cuun²¹² 'e jni¹ 'oo'aan¹ do? —síi²i.

⁴ Pe mo gani²¹ jo 'e cuun²¹² fee¹ li do. Jo si¹²gi 'áan³ tya¹. ⁵ Mo gangatáa¹ tsi too²¹ 'aan¹ do gani²¹i jaain²¹ simii¹²¹, taa²¹ siin¹³ lílil¹, tyín¹in lí¹ caai²¹ 'aan¹ tsáa¹ do. Joon gafoo¹mo 'in tsamí² do. ⁶ Pe 'in simii¹²¹ dogi gasii¹²¹i 'ii:

—Jo foo¹³naa'. 'Naa¹²¹naa' Jesús tsá² Nazaret 'in gateein¹ tsá² tsaa¹ crúu¹ do. Pe nigajin¹o. Jo 'yuu¹²gi lo. Jóø²duu¹ li ga'ii²¹ do. ⁷ Cwólín²naa', cwosíi¹³ii¹ tsá² tya'a coon¹³ Tú³ 'e tsáa¹ Jesús nifugi tyii¹ fu Galilea. Joon do-o imáa¹naa' 'i jii¹³ la nigajin¹²in.

⁸ Joon gangalín²mo cwiin¹in li roon¹ 'aan¹ do 'wii¹³ jleei¹ gafoo¹²¹i lílil¹. Jo 'iin gasii²¹ coonti jii¹³ jaain²¹ 'wii¹³ gafoo¹²¹i lílil¹.

Jesús gajnee¹in tyani María Magdalena

⁹ Mo ngayuu¹³ joon 'e gajin¹ Jesús, mo gajná² 'e ga'láa² 'wii²¹² semóo¹ do joon gajnee¹in Jesús 'láa² 'wii²¹² tyani María Magdalena, jaain²¹ tsamí² 'in ga'woo¹i Jesús dyái¹ 'in 'líi¹ alma tya'a. ¹⁰ Joon 'ido-o gangóo¹ ngasii¹²¹i 'in nigangíi¹ coon¹³ Jesús. Joon do-o taai¹ xuui²¹²-tsi joon ci¹²o. ¹¹ Joon mo ganúu²un 'ii 'e seen²¹mogíi¹ Jesús joongi 'e nigani²¹mo 'in tsamí² do 'ii jo gajo¹ galíi²i 'e jin¹² 'in tsamí² do.

Gajnee¹in tyani gáí¹ tsá² tya'a

¹² Mo ngayuu¹³ joon gajnee¹in Jesús xiia¹²¹gi líi¹ tyani gáí¹ tsá² 'in ngaliin¹ coon²¹ tya'i fu¹. ¹³ 'Ii-gi ngalín²mo ngasii¹²¹i tsá² tya' Jesús pe jon'gi júu³ tya' 'ii jo¹ galíi²i.

Síi¹i Jesús ji dyajaain²¹ tsá² tya'a

¹⁴ Mo líciin²¹xu¹ joon gajnee¹in tún¹ Jesús coon²¹ li néei¹ 'in dyajaain²¹ tsá² tya'a gø¹²ø. Joon gaunngíi¹ tsá² tya'a do xiiala lí¹ 'e jo jo¹ líi¹² 'ido, joongi 'waa¹²¹-tsi 'ido tsu¹ 'wii¹³ jo jo¹ galíi² la jilee¹²¹ 'in gasii¹²¹i 'ii 'e niijin¹ Jesús. ¹⁵ Joon gajin¹ Jesús sii¹²¹i tsá² tya'a:

—Cwolíin²naa' la 'ui fu juncwii²¹. Síi¹³ii' jileei²¹ tsá² júu³ tyú² tya' xiiala itiin¹³ tsá² tyani Dios. ¹⁶Joon jileei²¹ 'in jo¹ líii² 'e júu³ tyú² do joon 'in sáai² jmii²¹ itiin¹³mo 'i. Pe 'in jo jo¹ líii² li 'líi¹³ itsáa¹a. ¹⁷Joon 'in jo¹ líii² ijmáa¹a 'e li² lo: Coon¹³ 'ii²¹ tyiajna i'wooi²¹ jileei²¹ 'in 'líii¹³ taai² almas tya' tsá². Joon ifaa²¹o jmíi¹ xiia²¹. ¹⁸Joongi isaan²¹in coon¹³ cwoo²¹o mii²¹ pe jo ijmá¹ 'nii²¹ tya'a. Joongi wana 'uun²¹ 'ootyíi² jo ijmá¹ 'ii²¹. Joongi táan¹an cwoo²¹o tya' 'in tsatsaa¹³ joon 'láa²mo 'i.

Mo gasoo¹o Jesús fu ñu¹fú²

¹⁹Mo ngayuui¹³ gafee²¹i Jesús tsá² tya'a do joon ganga²mo Ña'ñu¹u' Jesús fu ñu¹fú². Joon do-o gangacwaa²¹ li' caai²¹ Dios Jmii²¹ tsáa¹. ²⁰Joon ga'woo²¹mo tsá² tya'a ngasii¹²i tsá² xiiala itiin¹³ tsá² la caan²¹mo. Joon coon¹³ 'ña'a Jesús 'e uncoon¹³on. Joon coon¹³ milagro 'e jmoo¹o tsá² tya'a litsáai¹-tsi tsá² 'e jo¹o júu³ tya' Jesús. Amén.

Júu³ tyú² 'e gajmaa¹a San Lucas

Prólogo

¹ Fúu¹mo tsá² nigataan¹an ni mo'jí² la galí² jilaa¹²¹ 'e nigalí² jee²¹² jna'. ² Joon 'in tsá² 'in niga'e¹e jna' nigani²¹o ca la mo 'wiin²¹² joon gatyaa¹o júu³. ³ La joon jon jna nigacoon²¹oo cwáain¹ coon¹²¹ tún² ca la mo 'wiin²¹². 'Wii¹¹² joon líi²na 'e tyú²-u 'e tóon¹³oon ni mo'jí² jilaa¹²¹ la lí² 'e nigalí². ⁴ La joon jmáa³aan tsá² tyú¹ Teófilo 'e litsáai¹-o'o 'e la ja²mo jilaa¹²¹ júu³ 'e niga'e¹² tsá² 'nɛ.

Jaain²¹ ángel jmoo¹o júu³ iliseein²¹ Wó³ saa¹i tsá² jmii²¹

⁵ La jee²¹² líi¹i Herodes róoi¹³ fu li sii²¹ Judea seein²¹ jaain²¹ tsá² Israel 'in sii²¹ Zacarías. Líi¹i tsá² coon²¹ poo²¹² sii²¹ Abías. Tsamí² tya'a sii²¹ Elisabet. Jaain²¹ jún² tya' 'líi²¹² Aarón 'ii. ⁶ Jiwáa²mo do tyú¹mo tyani Dios i. Joongi jmaa¹a jilaa¹²¹ tiisi² coon¹¹³ jilaa¹²¹ to² tyú² Dios. Jo 'e tsaa² tya'a sá². ⁷ Jo 'in xuui²¹² tya'a seein²¹ tsu 'wii¹¹³ Elisabet do jo lí² tsatyéen¹in. Joongi nitsáa²mo jiwáa²mo.

⁸⁻⁹ Cafu mo líi¹i Zacarías untsá² tyani Dios gatíi² tsajiin²¹ fuusún² ni altar tya' Dios. Gatíi² tsajmaa¹a 'elo jiin¹¹³ la tií²si¹² 'e jmoo¹o untsá² do. Gacoo¹o untsá² 'iin²¹²in litsáai¹-tsi 'ee to² ijmáa¹a. Joon mo gatí² 'ii²¹ ga'í² Zacarías cwo¹ tya' Dios do 'e tsajiin²¹ fuusún². ¹⁰ Jileei²¹ 'in catyaa²gi do gajaan¹an caluu faa¹²¹a júu³ tyú². ¹¹ La tsifu joon gajnéi¹ jaain²¹ ángel tya' Dios Jmii²¹ siin¹¹³in lí' tsáa¹ 'e li juun¹un fuusún². ¹² Mo gajnéi¹ 'in ángel do 'áa¹mo gafooi²¹ Zacarías jiin¹¹³ jo ñii¹ 'ee jmáa¹a. ¹³ Joon 'in ángel do gajin¹²in sii²¹i 'ii:

—Jo foo¹¹³o, Zacarías, tsu Dios niganúu²o júu³ tyú² tyi'i. Itsatyéen¹³mo tsamí² tyi'i jaain²¹ yuun²¹. Joon unsii²¹o'o Wó² 'ii. ¹⁴ Líi¹ tyuu¹¹³u jløø¹³mo'o 'wii²¹² tya'a. Fúu¹mo 'in jløø¹³mo 'e galiseein²¹. ¹⁵ Tsu 'in yuun²¹ tyi'i do 'in lityú¹mo tyani Dios. Jo 'e 'uun¹²¹un coonti jon' vino jon'gi máa¹. Joon ca la mi liseen²¹mo un'øø²mo Espíritu Tyú² tya' Dios 'ii. ¹⁶ Joon coon¹¹² júu² tya'o fúu¹mo tsá² seein²¹ Israel ici²o coon¹¹³ 'Ña'ñu¹u' Dios tya'a. ¹⁷ 'In Wó³ no tsáa¹a jée¹gi lagi 'Ña'ñu¹u' ijmáa¹a la gajmaa¹a Elías. Joon 'ii²¹ tya' 'ii ijmáa¹a 'e jileei²¹ tsá² coon¹¹³ jóon¹on iliseein² mo tyú². Joon 'in jo mo nuu¹¹³ ninuu¹o júu² røø²¹. Joon la joon tyaa¹ tyú² tya'a tsá² 'ii²¹mo 'Ña'ñu¹u' —jin¹² ángel do.

¹⁸ Joon Zacarías do gaunngii¹ 'in ángel do:

—Xiiala ijmáa²aa 'e iun'øø¹²na 'elo tsu 'áa¹mo nitsaa¹moo la joon tsaamí² tyiia jon.

¹⁹ 'In ángel do gañii¹:

—Jna-a Gabriel. Siin¹¹³mo tyani Dios. 'Ii gasii¹in jna 'e fuu²¹²uu 'nɛ. Joongi 'e jmáa³aa 'nɛ júu³ jilaa¹²¹ júu³ tyú² lo. ²⁰ Pe nano jo lí² foo¹¹³gi'i ca gatsín¹ jilaa¹²¹ júu³ lo tsu jo gajo¹ líi²u'u júu³ tyiia. 'E júu³ lo 'ná¹ tsín¹ mo gatí² 'ii²¹ tya'a.

²¹ La 'ii²¹² joon 'in tsá² catyaa² téein² caluu²¹²-u sijéen¹³mo Zacarías. Líi¹ tsa'goo¹-tsi 'wii¹¹³ líi¹ gali'ii²¹²i inuu cwo¹ do. ²² Pe galili¹²o 'e nigajóø² coon²¹ li² tsu 'wii¹¹³ mo gacwa'ii¹i jo lí² faa¹²¹gi. Joon gajmaa¹a li² coon¹¹³ cwo²¹o tsu jo lí² faa¹²¹gi.

²³ La tsifu joon mo gatsín¹ to² tya'a 'e cwo¹ do ganga²mo fu tya'a. ²⁴ Mo gangíi¹gixu jmii²¹² joon gacán¹mo tsamí² tya'a yuun²¹. Joon gajaan¹o inuu, jo gacwa'ii¹i ce gatsín¹ 'ñeei² sii²¹. Gajin¹²in:

²⁵ —'Ña'ñu¹o' nigajmaa¹a coon²¹ 'e tyú² tyiia joon nigatyí³o fa'ii²¹ tyiia tyani tsá².

Jaain²¹ ángel jmoo¹o júu² iliseein²¹ Jesús

²⁶ Ningóo¹ jnúui² sii¹²¹ 'e tyéein¹ Elisabet do yuun²¹ mo gasii¹in Dios 'in ángel Gabriel do fu coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Nazaret li náa¹ Galilea. ²⁷ Ngafee¹¹³i jaain²¹ simí² sii²¹ María. 'Ido-o

náa¹ júu³ tya'a coon¹³ jaain²¹ tsañuu¹ sii²¹ Sé³. Sé³ do jún² tya' 'lhi²¹² David 'ii. ²⁸ In ángel do gangatyéein¹ li tyín¹ in 'in simí² do. Joon gajin² in:

—j'Aa²¹² mo'o fuu²¹² uu 'nu! Nigauncwai¹² Dios 'nu líi¹ gi lagi jileei²¹ tsamí² —jin² ángel do.

²⁹ Mo ganii²¹ María 'in ángel do líi¹ ganga'goo²¹-tsi. Joon ga'í¹-tsi 'ee 'øøi²¹-tsi 'e júu³ do. ³⁰ Joon 'in ángel do gasii²¹ 'ii:

—Jo foo¹³ 'o, María. Nigajmaa¹ a Dios coon²¹ 'e tyú²-u tyi'i. ³¹ Cwoliñi¹² in icaan²¹² mo'o yuun²¹ joon liliseein²¹ jaain²¹ yuun²¹ tyi'i 'e unsii²¹ o'o JESÚS. ³² 'In lifee¹ mo 'ii. Ilisii²¹ Joon¹ Dios 'in feei¹ gi. Joon Ña'ñu¹ Dios Jmii²¹ icwo² o 'ii 'án³ li gatyú² jún² tya' 'lhi²¹² yuu¹³ tya'a David to². ³³ Ilín² in róøi¹³ tya' jileei²¹ tsá² Israel coon²¹ tøø² mo. Jo tyee²¹ 'ii²¹ tya'a coonti.

³⁴ Joon gaunngii¹ María 'in ángel do:

—¿Xiiala ilí² 'elo, tsu jo 'in ñuu¹ tyiia seein²¹?

³⁵ 'In ángel do gajin² in:

—Ijoo²¹ o Espíritu Tyú² tya' Dios tyi'i. Joon coon¹³ 'ii²¹ tya' Dios, 'in feei¹ gi, icaan²¹ un yuun²¹, tsu 'wii¹³ joon ilicwaa¹³ mo 'in yuun²¹ do. Joon ilisii²¹ Joon¹ Dios. ³⁶ Iliseen²¹ mo jon jaain²¹ yuun²¹ tya' ruu¹²¹ u Elisabet fiin¹³ nitsáa¹ mo. Jin² tsá² 'e jo lí² caain²¹ yuun²¹ pe nano ningóo¹ jnúui² sii¹²¹ 'e tyéein¹ in yuun²¹. ³⁷ Tsu 'wii¹³ Dios ce jilaa¹²¹-a líi¹ —jin² 'in ángel do.

³⁸ María do gajin² in:

—Lo-o siin¹³ na 'e jmaa³ oo jilaa¹²¹ to² 'e tyu² Ña'ñu¹. Cwalí²-i la lí¹ 'e nigasii²¹ jna. Mo ngayuui¹³ joon gatúu² mo 'in ángel do 'ii.

Tsafeei¹³ María ruu¹²¹ Elisabet

³⁹ Jee²¹² jmii²¹² joon María do gangóo¹ la jmoonoo coon²¹ fuu²¹ ná¹ jee²¹² moo²¹. Coon²¹ fuu²¹ náa¹ cwoo¹³ 'wó² sii²¹ Judea. ⁴⁰ Mo gatyí¹ a tya' Zacarías do gafee¹ i Elisabet. ⁴¹ Joon mo ganúu² Elisabet do júu³ tya' María do joon 'in yuun²¹ 'yuui tu² u gajøø¹²¹. ⁴² Joon 'in Espíritu Tyú² tya' Dios ga'ii²¹ Elisabet do. Joon ga'láa² 'wii²¹² faa¹²¹ a coon¹³ júu³ tá² xu, jin² in:

—Nigauncwaa¹³ Dios 'nu líi¹ gi lagi jileei²¹ tsamí². Joongi nigauncwaa¹³ Dios yuun²¹ 'in tyéen² un. ⁴³ ¿'In jna wa'a jó¹ sáa³ 'Ña'ñu¹ o' jafee¹³ i jna? ⁴⁴ La tsifu mo ganúu³ uun júu³ tyi'i 'in yuun²¹ tyiia lo gajøø¹²¹ i jløø¹³ mo nu' tu³ uu. ⁴⁵ Jløø¹³ mo'o 'e nigalitsáa¹ mo-'o'o 'e tyú²-u 'ii²¹ tya' Ña'ñu¹ 'e nigajin² in.

⁴⁶ Joon María do gajin² in:

Fee¹ mo Ña'ñu¹ 'áai¹.

⁴⁷ Joon jløø¹³ moo coon¹³ jilaa¹²¹ 'e jmoo¹ o Dios 'in jmoo¹ o tiin¹³ na.

⁴⁸ Dios nigacón² cwáain¹ 'e tañí² jna.

Tsu fúu² nigalí¹ i jna 'in jmoo¹ o to² tyu².

Pe jilaa¹²¹ jmii²¹² li ngóo¹ gi jilee²¹ mo tsá² iuntyú¹ mo jna.

⁴⁹ Tsu Dios 'in jmii²¹² gi-tsi nigajmaa¹ a coon²¹ to² fee¹ tyiia.

Jiin¹³ 'ii-o 'in tyú¹ mo.

⁵⁰ 'Woo²¹-tsio tya' ce jileei²¹ 'in un'goo²¹ 'ii la tsá² seein²¹ nano lagi tsá² 'in nogi iliseein²¹.

⁵¹ Jilaa¹²¹ to² fee¹ jmoo¹ o Dios.

'In jmaa¹ jløøi¹³ yaai tyaní¹³ i ga'aa¹ o fa'ii²¹.

⁵² Ga'woo¹ mo Dios tsá² 'in tyín² 'án³ tya'a.

Joon jileei²¹ 'in tsá² 'wó¹ gasaa¹²¹ mo.

⁵³ 'In sityéein¹³ jmii²¹² gaunrøø²¹ mo Dios 'ii coon¹² 'e tyú²-u.

Pe 'in tsá² sá² cuu² gasii¹ in líi² mo.

⁵⁴ Gauncoon¹³ o tsá² Israel 'in jmoo¹ o to² tyu².

⁵⁵ Fúu² galí² i 'in jo ga'ín¹-tsi júu³ ga'ii¹ 'lhi²¹² tsacøøi¹³ tyi' Abraham coon¹³ jileei²¹ jún² tya'a coon²¹ tøø² mo

—jin¹² María do.

⁵⁶ Gaai²¹ sii¹²¹gi gajan¹ María coon¹¹³ Elisabet do. Mo ngayuui¹¹³ joon ganga¹²mo fu tya'a.

Galiseein²¹ Wó² saai¹ tsá² jmii²¹²

⁵⁷ Mo gatsín¹ jmii²¹² 'e Elisabet do 'ná¹-a liseein²¹ jóon¹on. Joon galiseen²¹mo. ⁵⁸ Joon líi¹jløøi¹³ jileei¹²¹ tsá² néei¹ tyan' coon¹¹³ jileei¹²¹ ruu¹²¹i mo ganúu² 'e tyú²-u 'e nigajmaa¹a Ña'ñu¹'u' tya'a. ⁵⁹ Mo gatí² jñá² jmii²¹² gatí² 'ii¹²¹ i'ii¹²¹in 'in yuun²¹ do li² jiin¹³ la tiisi¹². Jmii²¹² joon 'in tsá² jalín² tí² jmii²¹² gali'iin²¹²in lisii²¹ 'in yuun²¹ do la sii²¹ jmii²¹. ⁶⁰ Pe sáa³o gajin¹²in:

—Jon' la joon, 'ná¹-a lisii²¹ Wó³-o.

⁶¹ 'In catyaa² do jo cwoo¹ júu³, jin¹²in:

—Pe jiin¹³ jaain²¹ tsacøøi¹¹² tyi'i jo sii²¹ la joon —jin¹².

⁶² Joon gajmaa¹a li² coon¹¹³ cwoo²¹o tya' jmii²¹ yuun²¹ do 'ee 'iin²¹²in lisii²¹ yuun²¹ do. ⁶³ 'I-igi gamii¹i coon²¹ mo'jí². Joon gataan¹an ni do 'e lisii²¹o Wó³. Ganga'goo²¹-tsi jilee¹²¹mo. La tsifu joon galí²-i gafaa¹²¹ Zacarías do. ⁶⁴ Joon gacwo¹²o 'maai¹³ Dios. ⁶⁵ Coon¹¹³ 'e lo-o gafoo¹mo jileei¹²¹ 'in néei¹ la 'ui tsa' moo¹²¹ li sii²¹ Judea do. Tyaa¹ júu³ jee²¹² 'ii jilaa¹²¹ 'e nigalí².

⁶⁶ Jileei¹²¹ 'in nuu¹un 'elo gacón² cwáain¹. Joon gajin¹²in:

—¿'Ee ilíin² 'in xuui²¹² no? Tsu 'e la ja¹²mo uncoon¹¹³ Ña'ñu¹'u' 'ii.

Júu³ gafaa¹²¹ Zacarías

⁶⁷ Joon Zacarías, jmii²¹ 'in Wó³ do, røøi¹ Espíritu Tyú² tya' Dios gafaa¹²¹a júu² tya' Dios. Jin¹²in:

⁶⁸ Untyú¹moo Ña'ñu¹'u' Dios Jmii²¹ tya' tsá² Israel.

Tsu nigauncoon¹¹³ tsá² tya' a joon gauntiin¹¹³mo jna'.

⁶⁹ 'Lii²¹² David gajmaa¹a la to² tyu¹²u joon nigatyii¹¹²mo Dios jaain²¹ jún² tya' a 'in pín²gi 'e ijmaa¹a tiin¹¹³ jna'.

⁷⁰ La joon júu³ ga'íi² 'wii²¹² tya' tsá² tyú¹ 'in gacwo¹ júu³ tyú² ca líi²¹².

⁷¹ Ga'íi² júu³ itiin¹¹³ jna' tya' jileei¹²¹ 'in 'eei¹ jna'.

Joon i'wóo¹i jna' ja'cwoo²o jileei¹²¹ 'in 'iin²¹²in jmeei¹²¹ jna' jilaa¹²¹ 'e gó².

⁷² Dios ga'íi²o júu³ tya' 'líi²¹² tsacøøi¹¹² tyi' 'e fúu² iliin¹ Dios 'ii.

Jo 'íin²-tsi 'e júu³ tyiin² do 'e nigajmaa¹a coon¹¹³.

⁷³ La lo-o 'e júu³ ga'íi² Dios tya' 'líi²¹² yuu¹¹³ tyi' Abraham:

⁷⁴ Gacwo¹²o 'ii¹²¹ 'e tiin¹¹³na' 'e lí²-i tsáa¹mo-tsi' 'ii.

Jo cu¹²-tsi' coon¹¹³ 'in 'eei¹ jna'.

⁷⁵ Joon lí²-i jmoo²¹o' jilaa¹²¹ to² tyu¹²u coon¹¹³ jilaa¹²¹ 'e tyú²-u la 'íi²¹² sáan³an'.

⁷⁶ Joon 'nu-u, yuun²¹ tyiia, iunsii²¹ tsá² 'nu jaain²¹ tsá² 'in cwó¹ júu³ tya' Dios 'in feei¹.

Joon 'nu-u icwoo¹²o nifu itya¹²a tyú¹² tsá² i'ii¹²¹mo Ña'ñu¹'u'.

⁷⁷ Joon la joon litsáai¹-tsi tsá² tya' a xiiala itiin¹¹³ Dios tsá² mi 'íin²in tsa² tya'a.

⁷⁸ 'Wii¹¹³ fúu² líi² Dios jna' joon gasii¹in jóon¹on 'in nigajmaa¹a jná² joo¹²¹ ni cwoo¹¹³ juncwii²¹ lí ngii²¹¹.

⁷⁹ Nigajná² joo¹²¹ tya' jileei¹²¹ 'in néei¹ lí nuu²¹,

joongi 'in néei¹ lí 'íi¹ foo¹¹³ 'mó¹.

Joon lí²-i linee²¹e' xiiala ngii²¹¹ 'e tyú²-u tyani Ña'ñu¹'u',

jin¹² Zacarías do.

⁸⁰ Joon 'in xuui²¹² Wó³ do gacwán¹mo. Joon gali'øø¹²¹mo-tsi 'áai¹ jilaa¹²¹ 'e 'iin²¹²in Dios. Joon gatéein² coon²¹ lí jo 'in tsá² seein²¹ ca gatsín¹ jmii²¹² 'e 'ná¹ licwii¹in tsá² Israel 'ii.

¹Jee²¹² jmi²¹² joon 'in tsaa'to² tyiin¹ Roma sii²¹ Augusto. Joon 'in Augusto do gaty^u^{12u} to² 'e tsataai² tsá² ni jí² ce jilee¹²¹ tsá² 'in seen²¹ coonti. ²'E jí² lo nifu ga'láa² 'wii²¹² gajmaa¹ a mo líi¹ Cerenio to² fu li sii²¹ Siria. ³Jilee¹²¹ mo tsá² 'ná¹-a tsalín² fu goo¹o 'e tsataai² ni jí². ⁴'Wii¹¹³ joon gacwo¹í¹ Sé³ fuu²¹ Nazaret náa¹ li sii²¹ Galilea. Joon gangó¹ fuu²¹ Belén, coon²¹ fuu²¹ náa¹ li sii²¹ Judea. Do-o li galiseein²¹ 'líi²¹² David tsu Sé³ do jaain²¹ jún² 'líi²¹² David. ⁵Ngóo¹ fu Belén caan²¹ mo coon¹³ María 'e tsataai² ni jí². Nináa¹³ a júu³ tya'a 'e tí² li cui¹² cwoo²¹o. Joongi nityéen² mo yuun²¹. ⁶Joon galí² la 'íi²¹² taain²¹² fu Belén joon do-o li galiseein²¹ jón¹ María. ⁷'Ido-o jón¹on 'láa² 'wii²¹². Joon gapaa¹²¹ ni 'ido coon²¹ 'mi¹². Joon gatyaa¹ coon²¹ tsi momóo¹ tsu jo sá² 'nú¹ li ján³.

Jaain²¹ ángel jafee¹³ tsá² 'in 'aai¹ joo'saa¹²¹

⁸Tyan¹ fuu²¹ Belén ningi¹ coon²¹ poo²¹² tsá² 'in 'aai¹ joo'saa¹²¹. Do-o nijoon¹o la coon²¹ 'woo¹ 'aa¹ mo joo'saa¹²¹ tya'a. ⁹La tsifu joon gajnéi¹ jaain²¹ ángel tya' Ña'ñu^{1u}. Joon la tøøi² 'oo² ñu¹fú² tya' Ña'ñu^{1u} gajná² joo¹²¹ la cu¹² li' li néesi. ¹⁰Joon líi¹ gafoo¹²¹ pe 'in ángel-gi do gajin¹²in sii¹²¹ 'ido:

—Jo foo¹³naa¹ tsu coon²¹ júu³ tyá²-u 'e tyaan² 'e fuu²¹²uu 'naa' ilijløøi¹³ jilee¹²¹ mo tsá². ¹¹Nano galiseein²¹ fuu²¹ goo¹o David jaain²¹ 'in jmá¹ tiin¹³ 'naa' 'in sii²¹ CRISTO. Ña'ñu^{1u} 'ii. ¹²Lawa coon²¹ li² imáa¹³naa¹ 'in yuun²¹ do raain¹ coon²¹ tsi momóo¹ sipaa¹²¹ 'mi¹² —jin¹² 'in ángel do.

¹³La tsifu joon co' li siin¹³ 'in ángel do joon gajnéi¹ fúui¹gi ángeles. Joon cwoo¹ 'maai¹³ Dios. Joon jin¹²in:

¹⁴¡Cwocwoo¹ 'maai¹³ Dios jilee¹²¹ 'in néesi ñu¹fú²!

La joon jon ni 'wó² cwolisá² 'ii¹²¹ tya' tsá² 'in jløøi¹³ 'wii²¹² tya'a.

¹⁵Joon mo ngalín²in 'in ángeles do fu ñu¹fú² 'in tsá² 'aai¹ joo'saa¹²¹ do ga'láa² 'wii²¹² gasii¹²¹ ruu¹²¹:

—Moo²¹o'. Mojøø²¹ø' fu Belén jilaa¹²¹ 'e nigalí² lo. Mojøø²¹ø' jilaa¹²¹ 'e nigajin¹² Ña'ñu^{1u}.

¹⁶Joon ngalín² mo jmoono lí¹. Joon mo gatyalín²in gatsee¹²¹ mo María coon¹³ Sé³ joongi 'in yuun²¹ do raain¹ tsi momóo¹. ¹⁷Mo gatsee¹²¹ gatya¹o júu³ jilaa¹²¹ 'e nigajin¹² 'in ángel do cwáain¹ tya' 'in yuun²¹ do. ¹⁸Joon jilee¹²¹ 'in ganúu² líi¹ tsa'goo²¹-tsi jilaa¹²¹ júu³ tya' 'ido. ¹⁹Joon María tii¹³ tsi jilaa¹²¹ 'elo. Joon ga'í¹-tsi 'wii²¹² tya'a. ²⁰Joon 'in tsá² 'aai¹ joo'saa¹²¹ do ngalín² mo jløø¹³ mo cwáain¹ tya'a. Ngalín² mo un'goo²¹o Dios. Cwoo¹o 'maai¹³ Dios jilaa¹²¹ 'e niganúu² joongi 'e niganii²¹. Tsa' wii¹³ jilaa¹²¹-a nigalí² la nigajin¹² 'in ángel do sii¹²¹ 'ii.

Tsacøøi¹³ tya' Jesús tya'a cwoo²¹ Dios Jmii²¹ 'in yuun²¹ Jesús

²¹Mo gatí² jná² jmi²¹² 'e galiseein²¹ Jesús gajmaa¹ a tsacøøi¹³ tya'a li² 'ii. Joon gaunsii²¹ JESÚS jiin¹³ la 'e nigajin¹² 'in ángel do nigasii¹²¹ María la nu'gi 'e gacaain²¹ María Jesús.

²²Mo gatsiin¹ jmi²¹² 'e gauntyú¹-i jiin¹² la tiisi¹² tya' Moisés gangajée¹³ mo Jesús fu Jerusalén 'e tyá² cwoo²¹o Dios. ²³La lo-o gajmaa¹ a tsu 'wii¹³ ni jí² tya' Ña'ñu^{1u} jin¹²: “Jilee¹²¹ yuun²¹ tsañuu¹ 'in liseein²¹ nifu jmaa¹ a tsá² coon¹²¹ tya' Ña'ñu^{1u}.”

²⁴Gangalín² mo gacwo¹o Ña'ñu^{1u} Dios jiin¹³ la to² tyu¹² ni jí² tya'a. 'E jin¹² jí² do 'e 'ná² cwóo¹ tsá² canéesi¹ posii²¹² si gáí¹ maa²¹² 'ee lawa coon²¹ fa¹.

²⁵Jee²¹² jmi²¹² joon niseein²¹ Jerusalén jaain²¹ tsañuu¹ sii²¹ Simeón. 'Ii jaain²¹ tsañuu¹ 'in tyúí¹ coon¹³ Dios. Líi¹ un'goo²¹ 'ii Dios. Joongi sijan²o mi jó¹ 'in jmá² tiin¹³ tsá² Israel. Joon 'in Espíritu Tyú² tya' Dios siin¹³ mo coon¹³ Simeón do. ²⁶Nigajin¹²in Espíritu tya' Dios 'e jo ijúuin² jiin¹³ la jo mo nii²¹ Cristo 'in siin¹in Ña'ñu^{1u}. ²⁷'In tsañuu¹ lo gangó¹ fu cwo¹ fee¹ si¹² Jerusalén to² tyu¹² Espíritu Tyú² tya' Dios. Joon mo gajalín²in tsacøøi¹³ tya' Jesús coon¹³on fu cwo¹ 'e jmáa¹ a jiin¹³ la to² tyu¹² ley. ²⁸Joon gariin¹ 'in Simeón do 'in yuun²¹ do. Joon gacwo¹o 'maai¹³ Dios. Jin¹²in:

29 Ña'ñu^{1u}, lí²-i cwo¹³o júun²moo 'e tyú²-u, tsu nigauntsiin¹mo 'ii²¹ 'e gajmaa²a coon¹³ tsá² tyi'i.

30 Nigamá¹moo coon¹³ unní³oo 'in jma² tiin¹³ tsá²,

31 'in nigasiin²un tyani jilee¹²¹ tsá².

32 Joon 'ino-o lí¹i lawa coon²¹ jí² 'e jnéi² tya' jilee¹²¹ 'in jo seein²¹ Israel.

Joon coon²¹ 'e tyú²-u tya' tsá² tyi'i 'in seein²¹ Israel.

33 Sé³ coon¹³ sáa³ Jesús lí¹ ganga'goo²¹-tsi jilaa¹²¹ 'e gajin¹² Simeón cwáain¹ tya' xuui²¹² do. 34 La 'ii²¹² joon gataain¹² Simeón cwa¹³ 'ii. Joon gajin¹²in sii¹²¹ María, sáa³ Jesús:

—'In yuun²¹ lo 'yuui 'ii²¹ 'e jma¹a 'e cii¹²¹ tsá² Israel sixu 'e rón²on 'ee. 'E joon lawa coon²¹ lí² 'e lí¹ fúui¹ 'in faa¹²¹ 'laa¹²¹ tya'a. 35 Coon¹³ 'e la joon 'e nilí² xiiala 'i¹-tsi tsá² la jaain²¹ la jaain²¹. Joon 'e tyi'n^u-u jilaa¹²¹ 'elo lawa coon²¹ ñí³ 'e ga'í² tsi alma tyi'i —jin¹² Simeón do.

36 Do-o jon 'yuu²i jaain²¹ tsamí² 'in nisii²¹ Ana. Jamí¹i jaain²¹ tsañu¹ sii²¹ Fanuel. 'Ido-o lí¹i tsá² tya' coon²¹ poo²¹² tsá² seein²¹ Israel 'in¹ nisii²¹ Aser. Ana do-o tí²i cwo¹o júu³ tya' Dios. Lí¹ natsáai² tsu simí²¹²gi 'ii la mo gacui¹² cwo²¹o. Joon dyá¹ jii²¹ nigacwo²¹ coon¹³ ñu¹ tya'a. 37 Joon nano ningó¹ dyajñu² jii²¹ 'ná¹gi itsín¹ coon²¹ cíein¹³ jii²¹in. Jo ga'woo²i 'e cwo¹ do. 'Yuu²i cwo¹ la 'woo¹ tiin¹³ la jmi¹ 'e untyú¹i Ña'ñu^{1u}. Faa²¹o júu³ tyú² joongi jo gøø¹²¹ la tí² si¹². 38 'In tsamí² do gangatyéin¹ la tsifu joon. Joon mo ngayuui¹³ gacwo¹²o 'maai¹³ Dios ga'láa² 'wii²¹² gafee¹²¹i tsá² cwáain¹ tya' 'in yuun²¹ Jesús do. Fee¹²¹i jilee¹²¹mo 'in siján² 'ii²¹ iláa²mo 'in seein²¹ Jerusalén.

Nga²mo Jesús fu Nazaret

39 Mo ngayuui¹³ gauntsiin¹ jilaa¹²¹ 'e tyu¹² to² ni jí² tya' Ña'ñu^{1u} gangaliin¹mo fu Galilea. Gangaliin¹in fu goo¹o Nazaret. 40 Joon 'in yuun²¹ do gacwán¹mo. Lí¹gi pí²-tsi joongi lí¹gi 'øøi¹²¹gi-tsi. Joon lí¹ gauncwai¹³ Dios 'ii.

Xuui²¹² Jesús 'yuui² cwo¹ fee¹ sii² Jerusalén

41 Joon tsacøøi¹³ tya'a la coon²¹ jii²¹ tsalín² Jerusalén 'e tsajóø² jmi²¹² sii²¹ pascua mo tii¹³-tsi tsá² Israel mo gacwa'woo²¹i tsacøøi¹³ tya'a Egipto. 42 Mo gatsín¹ Jesús dyatun¹ jii¹in ngalín²mo coon¹³ tsacøøi¹³ tya'a fu Jerusalén jii¹³ la tí²i 'e tí² jmi²¹² do. 43 Mo gaci¹²¹i jaliin¹mo gatséi¹ jmi²¹² do 'in xuui²¹² Jesús do gajaan¹o fu cwo¹ fee¹ Jerusalén. Ce jii¹³ jo galili¹³ tsacøøi¹³ tya'a. 44 Ga'í¹-tsi 'e jaa¹³mo Jesús jee²¹² tsá² fúui¹ lí¹ do. La joon ngatái² fu² coon²¹ jmi²¹². Joon ga'naa¹²¹i jee²¹² tsaruu¹²¹i coon¹³ jilee¹²¹ 'in cwii¹ingi. 45 Pe jo gatsee¹²¹i. Joon ngalín²mo tún¹ fu Jerusalén 'e tsa'nee¹³i 'ido fu joon.

46 Joon mo gatsín¹ 'ni¹ jmi²¹² joongi gatsee¹²¹i 'ido fu inu¹ cwo¹ do. Tyín¹³in jee²¹² tifo¹² tya' ley nuu¹u joongi ungi¹i 'ido. 47 Jilee¹²¹ 'in nuu¹u júu² tya'a lí¹ tsa'goo²¹-tsi jilaa¹²¹ júu³ cwáain¹ cwo¹ Jesús coon¹³ jilaa¹²¹ 'e 'øøi¹²¹-tsi. 48 Mo gani²i tsacøøi¹³ tya'a 'ii lí¹ ganga'goo²¹-tsi. Joon gajin¹² sáa³a:

—Yuun²¹ tyiia, ¿'ee lí¹ gacwo¹³o jna'a fa'í³ la no? Ñu¹²u coon¹³ jna lí¹ cu¹²-tsii¹ naga'nee¹³na'a 'nu.

49 Joon gasii¹²¹ Jesús 'ii:

—¿'Ee lí¹ 'naa¹²¹naa' jna? ¿Ti jo ñí²ii¹ 'e 'ná²a jma³aa jilaa¹²¹ to² 'e nicwo¹ Ñu¹³u jma³aa?

50 Pe tsacøøi¹³ tya'a jo ga'øøi¹²¹-tsi 'e gajin¹² Jesús gasii¹²¹ 'ii.

51 Joon gangaliin¹mo coon¹³ Jesús fu Nazaret. La joon galinu¹³u to² tyu¹²u. Pe sáa³o jo ga'ín¹-tsi jilaa¹²¹ 'elo. 52 La joon Jesús lí¹ tyú² gacwáan¹in. Joongi 'øøi¹²¹gi-tsi. 'Yaa¹mo-tsi Dios coon¹³ Jesús. La joon jon 'yaa¹mo-tsi jilee¹²¹ tsá² coon¹³ Jesús.

3

Cwo¹ júu³ Wó³ saai¹ tsá² jmi²¹ lí¹ jo 'in tsá² seein²¹

¹ Ningóo¹ dya'ná² jiin²¹ 'e Tiberio 'in tyín¹³ Roma líi¹ tsaa'to² nifu. Joon Poncio Pilato-gi líii¹ tsaa'to² fu Judea. Joon Herodes-gi líii¹ tsaa'to² fu Galilea. Joon ruu²¹ dogi sii²¹ Lii²¹² tyu^{12u} to² fu Iturea coon¹³ li sii²¹ Traconite. Joon Lisaniás líii¹ tsaa'to² fu Abilinia. ² Joon Anás coon¹³ Caifás líii¹ untsá² 'in tyín¹gi nifu. La 'ii²¹² joon taain²¹² Wó³ jón¹ Zacarías coon²¹ li jo 'in tsá² seein²¹. Joon gacwo²o Dios 'ii coon²¹ júu³ 'e tya¹ tsá². ³ Joon Wó³ gangíi¹ la caain²¹ co' ti' jmií²¹ Jordán 'e sii²¹² tsá² 'e 'ná²-a unsii¹ 'e 'i¹-tsi jilaa²¹ 'e gó² joon 'ná²-a saai²¹ jmií²¹. Joon la joon 'ín²mo tsaa² tya'a. ⁴ 'Elo-o gaantiin¹³mo jiin¹³ la jin¹² ni jí² 'e gajmaa¹ 'in gacwo¹ júu² tyú² ca líi²¹² 'in sii²¹ Isaías: Tá² coon²¹ ni'oo¹o jaain²¹ tsá² fu coon²¹ li jo 'in tsá² seein²¹. Nijin¹²in:

“'Ijó¹ Ña'ñu^{1u}. Tyaa²aa' tyú² tyii' i'ii²¹mo' 'ii.

Tsáa¹mo-'oo' 'e tyú¹mo'.

Jmáa²aa' fu uncwii²¹ tyii' lawa coon²¹ fu¹ coon²¹ tsáa¹.

⁵ Unrøø¹mo' jilaa²¹ juu¹³ cwó².

'E unrøø²¹mo' jilaa²¹ po¹³ moo²¹.

Joongi fu¹ tuu²¹ nijmaa²aa' tsáa¹.

Jilaa²¹ fu¹ gó² 'ná² lí² røø²¹.

⁶ Joon jileei²¹ tsá² taain²¹² juncwii²¹ ni ní²o xiiala tiin¹³ Dios tsá².”

Jin¹² jí² tya' Dios do.

⁷ Mo tsalín² tsá² 'e saai¹ Wó³ 'ii jmií²¹ joon jin¹²in Wó³:

—'Tsá² 'in coon²¹ tsá² to² 'naa'! 'i'lin nigasií¹³ 'naa' 'e laa²¹²naa' yaanaa' jee²¹² coon²¹ wúu¹ 'e nijatyéein¹? ⁸ Cwojmáa²aa' jiin¹³ la tíi² jmá¹ 'in nigajo¹²-tsi. Joon jo 'i¹-'oo': “Jo 'e tsangíi¹na' tsu jún² tya' 'líi²¹² Abraham jna'”, tsu fuu²¹²uu 'naa' 'e ca 'e cuun²¹² roon¹ lo lí² jmá² Dios jún² tya' 'líi²¹² Abraham. ⁹ Dios nityaa¹ tyú² ñityí² tya'a 'e tyu^{12u} 'mó², joon jilaa²¹ 'mó² 'e jo cwó² 'oofuu²¹ tyú² tya'a ityu¹²o joon ijún² coon¹³ jí² —jin¹² Wó².

¹⁰ Joon gaunngíi¹ 'in tsá² do 'ii jin¹²in:

—'Ee-gi 'ná² jmoo²¹o'on jon?

¹¹ Wó²gi gajin¹²in sii¹²¹ 'ido:

—Jileei²¹ 'in 'oo¹o tún² 'mi'tyí² 'ná²-a cwo¹o coon²¹ tya' 'in jo 'oo¹o coon²¹ tí².

¹² Gajalín²mo jon 'inlíi¹³ 'in cón² 'laa¹³ tya' 'e 'nií¹ tsá² wa'a 'e saai²¹ jmií²¹. Joon gaunngíi¹, jin¹²in sii¹²¹ Wó²:

—Tífo¹², 'i'ee 'ná¹ jmó³ jna'a?

¹³ Joon gajin¹² Wó³:

—Jo mí²ii' líi¹gi jiin¹³ la 'ii²¹ na tyan¹.

¹⁴ 'Inlíi¹³gi 'láa² gaungíi¹ 'ii jin¹²in:

—Jna'gíi¹, 'i'ee-gi 'ná² jmoo²¹o'o?

Joon gajin¹² Wó³:

—Jo tí' tyí²ii' coon²¹ tí² tya' doñi'iin tyitsaai²¹², jogi tyí²ii' cuu² coon¹³ tajúu³. Cwoli'yaa¹mo-'oo' jiin¹³ la 'lee¹³naa'.

¹⁵ 'In tsá² do téein² 'áai¹ sijáan¹³an. Joon 'i¹-tsi wana jon' Wó² no líi¹² Cristo 'in sín¹ Dios. ¹⁶ Pe Wó³ dogi gajin¹²in sii¹²¹ jileei¹²¹:

—Jna-a, 'e la ja¹²mo jiin¹³ coon¹³ jmií²¹ saa²na 'naa' jmií²¹. Pe jó¹-o jaain²¹ 'in cwó¹ Espíritu Tyú² tya' Dios 'in ngí¹ coon¹³ 'naa'. Joon iuntyú¹mo 'naa' coon¹³ coon²¹ lawa coon²¹ jí². Joon 'oo¹gi 'ii²¹ lagi jna ce jiin¹³ jo tíi²na 'e sii¹³ii loo²¹ tsi mií²¹². ¹⁷ 'Ijó¹o ijmaa¹ la jmoo¹ tsá² mi untyuu²¹ trigo. Mo untyuu²¹ trigo do tyii¹³o jilaa²¹ jún² tyú² joon coon¹o fu tya'a. Pe jilaa²¹gi tyi¹ dya¹²o ni jí² li jo guu²¹.

¹⁸ Coon¹³ láai²gi júu³ la lo-o ga'e¹² Wó³ tsá² júu³ tyú². ¹⁹ Joon ca-gi tsaa'to² Herodes gajín²mo tsu 'wii¹³ Herodes do tyín¹³in coon¹³ Herodías tsamí² tya' ruu¹²¹i Lii²¹² lawa tsamí² tya'o. Gajín²mo jon 'wii¹³ jilaa²¹gi 'e gó² nigajmaa¹. ²⁰ Joon coon¹³ jilaa²¹ 'elo-o gajmaa¹ 'e gó²gi ca gataan¹²in Wó³ 'nui¹³.

Saai¹ Wó³ Jesús jmi²¹

²¹ La nū¹gì 'e lí² jilaa²¹ 'elo mo gangì¹ Wó³ saai¹ tsá² jmi²¹ joon gasaa¹mo jon Jesús jmi²¹. Joon la 'ii²¹² cwo²o 'maai¹³ Dios ganó¹ 'ooñ¹fú². ²² Joon 'in Espíritu Tyú² tya¹ Dios gajngáa¹ líi¹ maa²¹² fu li siin¹³ Jesús. Joon ganúu² coon²¹ júu³ jó¹ fu ñū¹fú² 'e jin¹²: —'Nū-ū yūūn²¹ tyiia 'in 'iin²¹²na.

Jileei²¹ 'li²¹² tsacøøi¹³ tya¹ Jesucristo

²³ Ningóo¹ Jesús jiin¹³ dyadya¹ jiin¹in xulí¹ xuxaai¹ la mo ga'láa² 'wii²¹² cwo¹o júu³ tyú² tya¹ Dios. Jiin¹³ la 'øøi²¹-tsi tsá² 'e 'ii jóon¹on Sé³. Sé³ do-gì jóon¹on Elí. ²⁴ Elí do-gì jóon¹on Matat. Matat do-gì jóon¹on Leví. Leví do-gì jóon¹on Melqui. Melqui do-gì jóon¹on Jana. Jana do-gì jóon¹on Sé³. ²⁵ Sé³ do-gì jóon¹on Matatías. Matatías do-gì jóon¹on Amós. Amós do-gì jóon¹on Nahum. Nahum do-gì jóon¹on Esli. Esli do-gì jóon¹on Nagai. ²⁶ Nagai do-gì jóon¹on Maat. Maat do-gì jóon¹on Matatías. Matatías do-gì jóon¹on Semei. Semei do-gì jóon¹on Sé³. Sé³ do-gì jóon¹on Judá. ²⁷ Judá do-gì jóon¹on Joana. Joana do-gì jóon¹on Resa. Resa do-gì jóon¹on Zorobabel. Zorobabel do-gì jóon¹on Salties. Salties do-gì jóon¹on Neri. ²⁸ Neri do-gì jóon¹on Melqui. Melqui do-gì jóon¹on Adi. Adi do-gì jóon¹on Cosam. Cosam do-gì jóon¹on Elmodam. Elmodam do-gì jóon¹on Er. ²⁹ Er do-gì jóon¹on Josué. Josué do-gì jóon¹on Eliezer. Eliezer do-gì jóon¹on Jorim. Jorim do-gì jóon¹on Matat. ³⁰ Matat do-gì jóon¹on Leví. Leví do-gì jóon¹on Simeón. Simeón do-gì jóon¹on Judá. Judá do-gì jóon¹on Sé³. Sé³ do-gì jóon¹on Jonán. Jonán do-gì jóon¹on Eliaquim. ³¹ Eliaquim do-gì jóon¹on Melea. Melea do-gì jóon¹on Mainán. Mainán do-gì jóon¹on Matata. Matata do-gì jóon¹on Natán. ³² Natán do-gì jóon¹on David. David do-gì jóon¹on Isaí. Isaí do-gì jóon¹on Obed. Obed do-gì jóon¹on Booz. Booz do-gì jóon¹on Salmón. Salmón do-gì jóon¹on Naasón. ³³ Naasón do-gì jóon¹on Aminadab. Aminadab do-gì jóon¹on Aram. Aram do-gì jóon¹on Esrom. Esrom do-gì jóon¹on Fares. Fares do-gì jóon¹on Judá. ³⁴ Judá do-gì jóon¹on Jacob. Jacob do-gì jóon¹on Isaac. Isaac do-gì jóon¹on Abraham. Abraham do-gì jóon¹on Taré. Taré do-gì jóon¹on Nacor. ³⁵ Nacor do-gì jóon¹on Serug. Serug do-gì jóon¹on Ragau. Ragau do-gì jóon¹on Peleg. Peleg do-gì jóon¹on Heber. Heber do-gì jóon¹on Sala. ³⁶ Sala do-gì jóon¹on Cainán. Cainán do-gì jóon¹on Arfaxad. Arfaxad do-gì jóon¹on Sem. Sem do-gì jóon¹on Noé. Noé do-gì jóon¹on Lamec. ³⁷ Lamec do-gì jóon¹on Matusalén. Matusalén do-gì jóon¹on Enoc. Enoc do-gì jóon¹on Jared. Jared do-gì jóon¹on Mahalaleel. Mahalaleel do-gì jóon¹on Cainán. ³⁸ Cainán do-gì jóon¹on Enós. Enós do-gì jóon¹on Set. Set do-gì jóon¹on Adán. Joon 'in Adán do jóon¹on Dios 'ii.

4

Satanás coon²¹on cwáain¹ 'e jmoo¹o Jesús coon²¹ lí jo 'in tsá² seein²¹

¹ Jesús røø²¹mo 'in Espíritu Tyú² tya¹ Dios gaci¹í¹² fu tí¹ jmi²¹ Jordán. Joon 'in Espíritu do-o gangajéi¹ 'ii coon²¹ lí jo 'in tsá² seein²¹. ² Do-o gateen¹in tunló¹ jmi²¹². Jo 'ee gagøø²¹ø jiin¹³xu. Jee²¹² jmi²¹² joon gatsaa²¹² un¹aa²i. Joon Satanás do gacón²du cwáain¹ xiiala líi² Jesús. ³ Joon gajin¹² Satanás do gasi¹²í¹ 'ii:

—Wana Jóon¹ Dios 'nū jmaa²'a 'e cuun²¹² lo lí¹ 'iñi¹.

⁴ Pe Jesús-gì gañii¹:

—Jin¹² ni jí² tya¹ Dios: “Jon¹ jiin¹³ coon¹³ 'iñi¹ 'e seein²¹ tsá², ca-gì jilaa²¹ júu³ tya¹ Dios seein²¹ tsá².”

⁵ Joon gangajéi Satanás do Jesús coon²¹ moo¹²¹ ñí¹ lí². Joon ga'e¹²e Jesús coon²¹ catá² la tøø¹² fuu²¹ 'e sá² ni cwo¹³ juncwii²¹. ⁶ Joon gajin¹²:

—Nicwo¹³oo 'nū jilaa¹²¹ 'ii¹²¹ tya¹ jilaa¹²¹ 'e fuu²¹ lo coon¹³ jilaa¹²¹ 'e 'ya¹³gì tya¹a. Tsu jna niga¹'ii¹³na jilaa¹²¹ 'elo. Joon cwo¹³oo doñi¹in 'in 'yaai¹-tsii. ⁷ Cwo¹³oo 'nū wana sii¹³'i 'wojni²'i tyani³ii joongi mi¹³'i tyani³ii.

⁸ Pe Jesús-gì gañii¹:

—Jeen¹³mo'o coon²¹on coon¹³ jna. Satanás 'nɛ. Tsɛ ni jí² tya' Dios jin²: “Un'goo²¹ 'naa' jiin¹³ 'ña'-o Dios. Joon untiin¹³moo' jiin¹³ la to² tyɛ² 'ii.”

⁹ Mo ngayuui¹² joon Satanás do gangajéei¹ Jesús fu Jerusalén. Joon gasaa¹ i ti yɛ' cwo¹¹ fee¹ do. Joon gajin¹² Satanás gasii²¹ i Jesús:

—Wana Joon¹ Dios 'nɛ cwó² cwotee²¹ u ni 'wó² ¹⁰ tsɛ ni jí² tya' Dios jin²:
Dios cwo²¹ 'ii²¹ 'e jalín² ángeles tya'a 'e 'aa' i 'nɛ. ¹¹ Nisaan²¹ in 'nɛ coon¹³ cwo²¹ o.
Joon jo liwúui¹ tii¹³ i coon¹³ cuun²¹².

¹² Jesús-gi gajin² in:

—Jin² in jon ni jí² tya' Dios: “Jo jmaa² a litsáai¹-o'o Ña'ñɛ¹ u' Dios.”

¹³ Mo jo gatsaa²¹ a Satanás 'e jmaa²¹ gi coon¹³ Jesús gangawíin² mo coon¹³ Jesús coon²¹ sii¹³.

Jesús 'láa² 'wii²¹² to² tya'a fu Galilea

¹⁴ Jesús do nga² mo fu Galilea røø²¹ mo 'in Espíritu Tyú² tya' Dios. Joon líi¹ faa²¹ tsá² 'wii²¹² tya'a la caan²¹ mo co' do. ¹⁵ Joon Jesús ga'e¹³ e tsá² tsi inɛɛ la caan²¹ mo cwo¹¹ sinagoga. Joon jilee²¹ mo untyúu¹ 'ii la caan²¹ mo do.

Jesús ngaa¹² i fu Nazaret

¹⁶ Joon gangai² Jesús fu Nazaret. Fuu²¹ do-o li gacwáan¹ in. Joon mo gatí² jmi²¹² 'ii²¹ 'woo²¹ tsá² ngaa¹³ i fu cwo¹¹ sinagoga tya' tsá² Israel si² do jiin¹³ la tsi¹² tya'a. Joon gajmaa¹ a siin¹² in 'e faa¹² a jí² taa¹³ júu³ tyú² tya' Dios. ¹⁷ Joon gacwo¹² tsá² 'ii coon²¹ jí² tya' 'in gafaa²¹ júu³ tyú² ca líi²¹² sii²¹ Isaías; joon mo ganá¹ joon gatsaa²¹ a coon²¹ li jin¹² la lo:

¹⁸ In Espíritu Tyú² tya' Ña'ñɛ¹ u' ngii¹ coon¹³ jna tsɛ nigauntyú¹ mo jna 'e cwó² oo júu³ tyú² tya'a tya' jilee²¹ tsá² taíi².

Joongi 'e jmáa³ aa júu³ xiiala iláa² mo jilee²¹ 'in sijníi¹³.

Joongi unjnaa¹ unni² jilee²¹ tsá² 'in túuu².

Joongi jmáa³ aa tiin¹³ jilee²¹ tsá² 'in jmaai²¹ tsá².

¹⁹ La joon lisá²-a júu³ 'e gacwaa²¹² jiin²¹ mo jmoo¹ o Ña'ñɛ¹ u' 'e tyú²-u tya' tsá².

²⁰ Mo ngayuui¹² joon gajni¹ Jesús 'e jí² do joon gacwo¹² o 'in tsá² 'in uncoon¹³ 'in tyɛ¹² to² cwo¹¹ do. Joon gacwo²¹-o. Joon jilee²¹ mo 'in tsá² taai² cwo¹¹ do jóøi² Jesús 'áai¹.

²¹ Joon ga'láa² Jesús 'wii²¹² gafaa²¹ a jin² in:

—Nano-o nigatsín¹ mo 'e jin² ni jí² tya' Dios lo tyaní² ii' —jin² Jesús.

²² Jilee²¹ mo tsá² faa²¹ a tyú² tya' Jesús. Joongi líi¹ tsa'goo²¹ tsi júu³ 'ya¹² 'e sii²¹ Jesús 'ii. Joon gaunngii¹ i la 'oo²¹ jee²¹² 'ii. Jin² in:

—¿Ti jon' 'in lo-o 'in jóon¹ Sé³ do?

²³ Joon gasii²¹ i Jesús 'ii:

—'E la ja² mo ifu¹³ naa' jna 'e júu³ lo: “Tímí¹, un'láai² 'wo'o.” Joongi 'e fú² uu' jna: “Jilaa²¹ 'e ganuu²¹ u' u' 'e gajmaa² a fu Capernaum jmaa² a jon fuu²¹ góo² o lo.”

²⁴ Joon gafaa²¹ gi Jesús gasii²¹ i 'ido:

—'E la ja² mo fuu²¹² uu' naa', ce jiin¹³ jaain²¹ tsá² 'in gacwo¹ júu³ tyú² jo faa²¹ tsagoo¹ o tyú² tya'a. ²⁵ 'E ja² mo fuu²¹² uu' naa' 'e fúu¹ 'yíia'níi² 'in seein²¹ fu Israel mo gacwo¹ jaain²¹ tsá² sii²¹ Elías júu³ tyú² tya' Dios. Joon jo gajó² jmí¹ 'ni¹ jiin²¹ tsi ca'no¹³. Joon líi¹ galisá² 'oo² la caain²¹ fuu²¹. ²⁶ Pe Dios jo gasii¹ in Elías tya' jiin¹³ jaain²¹ 'yíia'níi² 'in néei¹ fu Israel do. Gasii¹ mo Dios 'ii tya' jaain²¹ 'yíia'níi² 'in seein²¹ fu li sii²¹ Sarepta tyan' co' fuu²¹ Sidón. ²⁷ Líi¹ jon seein²¹ tsatsaa¹³ jgøøi¹³ fu Israel jee²¹² jmi²¹² tya' tsá² gacwo¹ júu³ tyú² sii²¹ Eliseo. Pe jiin¹³ jaain²¹ jo ga'láai². Jiin¹³ Naamán 'in seein²¹ li tyɛ¹² to² Siria gaun'láai² Eliseo —jin² Jesús.

²⁸ Mo ganúu² jilee¹² 'in tsá² táai² cwo¹¹ do jilaa²¹ 'elo líi¹ gatí² 'nii²¹-tsi. ²⁹ Joon garóon². Joon gatyíi¹ mo Jesús fu caluu²¹² fuu²¹ do. Joon gangajée¹³ i Jesús fu coon²¹ yɛ' moo²¹ li

náa¹ fuu²¹ do. Do-o la mo 'iin²¹²in 'e 'lee¹²¹i Jesús fu tyi² xá² do. ³⁰ Pe Jesús-gi gangí¹i tún² tsa¹ jee²¹² 'ii. Joon ganga¹mo.

Jesús un 'láai² jaain²¹ tsá² 'in 'yuui² 'in 'líi¹³ alma tya'a

³¹ Joon gangó¹ Jesús fuu²¹ Capernaum, coon²¹ fuu²¹ náa¹ li sii²¹ Galilea. Joon do-o gajaan¹an 'e¹²e tsá² fu inuu cwo¹ sinagoga mo tí² jmií²¹² 'ii²¹ 'woo¹²¹ tsá². ³² Líi¹ tsa'goo²¹-tsi tsá² jilaa¹²¹ 'e 'ee¹e tsu 'wii¹¹³ faa¹²¹a lawa jaain²¹ 'in 'oo¹o to².

³³ Cwo¹ do-o 'yuui jaain²¹ tsá² 'in 'yuui² 'in 'líi¹³ alma tya'a. Joon ga'oo¹o jin¹²in:

³⁴ —Túu¹ jna'a. ¿'Ee lí 'u¹¹u jee²¹² jna'a, Jesús tsá² Nazaret? ¿Tí ñi¹²'i 'e untyee¹u jna'a? Ní²oo 'iin 'nũ. 'In tyú¹mo tya' Dios 'nũ —jin¹² 'in 'líi¹³ do.

³⁵ Pe Jesús gají²in 'in espíritu gó² do. Joon gajin¹²in:

—¿Ca tii²! ¿Tiuui² 'in tsañuu¹ lo!

Joon 'in espíritu gó² do gajmaa¹a cii¹²¹mo 'in tsañuu¹ do ni 'wó² tyani jilee¹²¹ 'in táai² do. Joon gacwo¹¹o 'in espíritu gó² 'ii. Ce jii¹¹³ coon²¹ 'e gó² jo gajmee¹²¹i. ³⁶ Joon jilee¹²¹mo gafoo¹i. Joon gasii¹²¹i ruu¹²¹i:

—¿'Ee-gi júu³ 'elo? ¿'Ee to² 'oo¹o 'in tsañuu¹ lo? ¡Jóø² xiiala tyu¹²u to² 'in espíritu gó² do, gatyu¹²u to² 'woo¹i, joon ga'woo¹mo!

³⁷ Joon líi¹ faa¹²¹ tsá² tya' Jesús la caan²¹mo co' do.

Un 'láai² Jesús 'yiaunsáa³ Simóoi¹³, 'in sii²¹o jon Tú³

³⁸ Joon gacwo¹¹ Jesús fu cwo¹ do. Joon gangaa¹²¹ fu tya' Simóoi¹³. Joon 'in 'yiaunsáa³ Simóoi¹³ nitsaa¹¹³o joongi 'yu tyí²mo. Joon gamii¹i tyani Jesús 'wii²¹² tya' 'ido. ³⁹ Joon gangatyéen¹ Jesús tyani li raain¹ 'ido. Joon ga'wó² 'e tyí²in do. Joon gajeen¹²¹mo. La tsifu joon garóon²o joon ga'láa² 'wii²¹² 'e unjí¹mo 'in tsá² do.

Un 'láai² Jesús fúui¹ tsatsaa¹³

⁴⁰ Mo gayoin¹² ñi¹¹ jilee¹²¹ 'in 'aai¹ tsatsaa¹³, coon¹¹³ 'láai² nii² jmoowúu¹ 'e tyaan¹ tsá² gangajée¹³¹ li siin¹¹³ Jesús. Joon gauntsii¹i Jesús cwo²¹o tya' 'ido. Joon gaun'láa²mo fúu¹mo tsatsaa¹³. ⁴¹ Joongi ga'woo¹ 'in 'líi¹³ taai² alma tya' tsá². Joon mo ga'woo¹i gajin¹²in:

—Jóon¹ Dios 'nũ.

Pe Jesús-gi gajii²mo 'ido, jo gacwo¹gi faa¹²¹ 'ido tsu ñii²¹ 'in 'líi¹³ do 'e 'ii-o Cristo.

Jesús cwo¹ júu³ fu Galilea

⁴² Mo gajná² jmií²¹² Jesús do gacwo¹¹o 'e fuu²¹ do. Joon gangóo¹ coon²¹ li 'ña'a. Pe 'in tsá² do ga'na¹²mo 'ii. Joon gatyalíin²mo li siin¹¹² Jesús. 'iin²¹²in jnií¹²¹i wa'a jo tsáa¹a.

⁴³ Pe Jesús-gi gajin¹²in:

—'Ná²-a cwóo³oo júu³ tyú² tya' xiiala tyu¹² Dios to² tsá² ce jilaa¹²¹ fuu²¹ tsu 'wii¹¹³ cwáain¹ la lo-o gagoo²¹²oo.

⁴⁴ La joon gangí¹ Jesús cwo¹o júu³ tyú² la caain²¹ cwo¹ sinagoga li san¹² Galilea.

5

Tsá² saain¹² joo²¹ jmií²¹ coon¹¹³ 'ii²¹ tya' Jesús

¹ Coon¹²¹ naa¹¹³ galí² siin¹¹³ Jesús tí¹ jmií²¹ tyíia¹ li sii²¹ Genesaret. Joon líi¹ fúui¹ tsá² gatyalíin². Joon lí¹ cuu¹¹² lí¹ li siin¹²¹ Jesús tsu 'iin²¹²in núu¹un júu³ tyú² tya' Dios. ² Joon ganí² Jesús tún² barco líi¹² sí¹¹³ co' do. Jo 'in tsafii²¹² do sein²¹. Ni'woo²¹mo caluu²¹² run¹²un núu³ tya'a¹. ³ Joon ga'í² Jesús tsi coon²¹ barco do 'e nitya' Simóoi¹³. Joon gatyu¹² Jesús to² nga'ii²¹ 'ido ga'la¹²gixu 'e barco do tí² tsigi jmií²¹. Joon gacwó¹ Jesús tsi barco do. Joon ga'láa² wii²¹² 'e¹²e tsá² júu³ tyú² tí² li tyíin¹in do. ⁴ Mo ngayuui¹¹³ ga'e¹²e tsá², joon gasii¹²¹i Simóoi¹³:

—Tyán² barco lo tí² lí¹ 'o¹² jmií²¹. Joon 'íi³¹¹ núu³ tyii'. Joon saan¹¹³naa' joo²¹ jmií²¹.

⁵ Simóoi¹³gi gañii¹i:

—Tifo¹², la tøøi² 'woo¹ nigajmoo²¹o' to² saain¹²¹ joo¹²¹ pe coonti jo 'in mo taan¹¹³na'a. Pe nano 'wii¹¹³ tyu¹²gi'i to² 'ii³duu núu³ tyiia.

⁶ Mo ngayuui¹¹³ gajmaa¹a la joon líi¹ fúui¹ joo¹²¹ jmií²¹ gali¹¹i ca ga'gii²¹ núu³ do. ⁷ Joon gajmaa¹a li² gasii¹²¹i 'in tsá² ngi¹ coon¹¹³on do, 'in taai² barco coon²¹ do 'e tsaliin² tsauncoon¹¹³on. Gajalín²mo. Joon gaurøø¹mo la ji tún² barco ca xuu jo gatá². ⁸ Mo ngayuui¹¹³ 'elo Simóoi¹³ Tú³ gasii¹²¹i wojní¹i tyani Jesús. Joon gajin¹²¹in:

—Túu¹² jna Ña'ñu¹¹ 'u' tsu jaain²¹ 'in 'oo¹o tsaa² jna.

⁹ Simóoi¹³ do líi¹ ganga'goo²¹-tsi coon¹¹³ 'in catyaa¹²gi 'in téein² coon¹¹³ do mo ganií² jileei¹²¹ joo¹²¹ jmií²¹ do. ¹⁰ Líi¹ jon ganga'goo²¹-tsi Jacobo coon¹¹³ Wó³ jóon¹ Zebedeo. 'Ii jmoo¹o to² caain²¹ coon¹¹³ Simóoi¹³ do. Pe joon gasii¹²¹ Jesús Simóoi¹³ do:

—Jo foo¹¹³naa'. La mo jée¹ jmoo²oo' to² saain¹²¹ joo¹²¹ jmií²¹ pe nano jmáa³aa' to² tyiia saan¹¹³naa' tsá².

¹¹ Joon gatyii²¹ barco do fu ti' jmií²¹. Do-o gasáa¹a coon¹²¹ tyaa¹. Joon ngalín²mo coon¹¹³ Jesús.

Un'láai Jesús jaain²¹ tsá² líi¹ jgøøi¹²¹

¹² Gatyá¹ Jesús coon²¹ fuu²¹. Joon ganí² jaain²¹ tsañuu¹ líi¹ jgøøi¹²¹ 'ii. Joon gasii¹²¹i moojní¹i ca ni 'wó² tyani Jesús. Joon gamí¹i tyani Jesús, gajin¹²¹in:

—Ña'ñu¹¹ 'u', wa' 'iin²¹²u'un lí²-i un'láa²u jna.

¹³ Joon gason¹¹ Jesús tya' 'ido. Gajin¹²¹in:

—'iin²¹²moo un'láa²na 'nu. Jmáa³oo 'láa²-o —jin¹² Jesús.

La tsifu mo gajin¹²¹in 'elo gajeen¹²¹mo 'e jgoo¹²¹ do tya'a. ¹⁴ Joon gatyu¹² Jesús to² 'e jo 'in sii¹²¹i ce jiin¹¹³ jaain²¹. Gasii¹²¹o 'ido:

—Cwoo²¹o jiin¹¹³ tyani untsá². Joon untyúu¹ 'wo'o coon¹¹³ to² 'e nigatyu¹² Moisés. Coon¹¹³ 'e la joon liñí² tsá² 'e niga'láa²mo'o.

¹⁵ Jin¹² Jesús sii¹²¹i 'in tsá² do la do, pe jilaa¹²¹ 'e tyú² 'e jmoo¹ Jesús 'áai¹gi gafaa¹²¹ tsá² tya'a. Joon fúui¹gi tsá² licaain²¹ janúu² júu³ tya'a, joongi 'e un'láa²i Jesús 'ii coon¹¹³ jmooúu¹ 'e tyaan¹an. ¹⁶ Pe Jesús gatyíin¹mo 'ña'a coon²¹ li jo 'in tsá² seen²¹. Joon do-o ngafee¹¹³i Dios.

Un'láai² Jesús jaain²¹ tsá² sitsuu¹¹³ cwoo²¹ tii²

¹⁷ Coon²¹ jmií²¹² 'yuui Jesús coon²¹ tsi inuu 'e¹²e tsá². Joon néei¹ 'in líi¹¹³ tsá² fariseo coon¹¹³ tifo¹² tya' ley 'in nijalín² la caain²¹ co' Galilea coon¹¹³ Judea coon¹¹³ Jerusalén. Coon¹¹³ 'ii¹²¹ tya' Dios jmoo¹o Jesús un'láai² jileei¹²¹ tsatsaa¹¹³. ¹⁸ La 'ii²¹² joon gatyaliin² jaain²¹ gáí¹ tsañuu¹ jée¹i jaain²¹ tsá² sitsuu¹¹³ cwoo²¹ tii² 'in raan¹in coon²¹ nityi¹. La 'iin²¹²mo taan¹¹ inuu do joon tyáai¹ tyani Jesús. ¹⁹ Pe jo gatsaa¹²¹a xiia' fu tsataai² tsu líi¹ fúui¹ tsá² taai². Joon gasoo²¹o fu yu' 'nú¹ do. Joon gajan¹²an coon¹²¹ sii¹¹³ teja. Joon gaxáai² 'in tsatsaa¹¹³ do tsiin¹in nityi¹ do jee²¹² tsá² fúui¹ do tyani li siin¹¹³ Jesús do. ²⁰ Mo ganí² Jesús 'e tsáa¹mo-tsi 'ido joon gasii¹²¹i 'in tsatsaa¹¹³ do:

—Tsañuu¹, niga'íin²mo tsaa² tyi'i.

²¹ Joon 'in tifo¹² tya' ley coon¹¹³ tsá² fariseo do ga'láa² 'wii²¹² 'i¹-tsi. Jin¹²¹in:

—'In tsañuu¹ lo faa¹²¹a 'laa¹²¹ tya' Dios coon¹¹³ júu³ tya'a. Ce jiin¹¹³ jaain²¹ jo 'in lí² 'iin² tsaa² tya' tsá² ce jiin¹¹³ 'ña'a Dios.

²² Tsu nii² Jesús jilaa¹²¹ 'e 'i¹-tsi 'in tsá² do joon gajin¹²¹in:

—¿'Ee lí¹ 'i¹-'oo' la no? ²³ ¿Noo 'e jogi tyan¹ to² fuu²¹²uu 'in tsá² lo: “Jo 'ee tsaa² røøi²¹gi'i”, owa fuu²¹²uu 'ee: “Ráan²un no, ngi² no”? ²⁴ Pe nano ijmáa³aa tyani¹²¹ 'e tsáa¹mo-'oo' 'e Ruu²¹i Tsá² tii² 'iin² tsaa² tya' tsá² mo taain¹ fu juncwii²¹.

Joon gajin¹²¹in sii¹²¹i 'in tsá² 'in sitsuu¹¹³ cwoo²¹ tii² do:

—'Nu-u, fuu²¹²uu. Ráan²un, saa¹¹³ tyi¹ tyi¹, cwee¹²¹ fu tyi¹ —jin¹² Jesús.

²⁵ La tsifu joon 'in tsá² sitsuu¹¹³ cwoo²¹ tii² do garoon¹on tyani jileei¹²¹ 'in tsá² do. Joon gasaa¹¹³a tyi¹ tya'a li raan¹in. Joon gangaa¹¹²i fu tya'a cwo¹²o 'maai¹¹³ Dios. ²⁶ Jilee¹²¹mo ganga'goo²¹-tsi. Joon gacwo¹²o 'maai¹¹³ Dios. 'Goo¹²¹o líi¹ gajin¹²¹in:

—Nano niganee²¹e' coon²¹ 'e fee¹ 'áai¹.

Tøø²¹ Jesús Levi

²⁷ Mo ngayuui¹³ jilaa¹²¹ 'elo gacwo¹¹ Jesús. Joon ganíi² jaain²¹ 'in cón² 'laa¹³ 'e 'nií¹ tsá² sii²¹ Leví. Tyíin¹³in coon²¹ li cí¹ tsá² 'laa¹³ tya' jilaa¹²¹ 'e 'nií¹. Joon gasii²¹i Jesús 'ido, jin¹²in:

—Ná¹ coon¹³ jna.

²⁸ Joon garóon² Leví do. Gatú²⁰o jilaa¹²¹. Joon gangóo¹ coon¹³ Jesús.

²⁹ Mo li ciiin²¹gixu joon gajmaa¹a Leví coon²¹ jmií²¹² fee¹ li fu tya'a tya' Jesús. Joon líi¹ fúui¹ 'in cón² 'laa¹³ tya' 'e 'nií¹ tsá² taai² coon¹³. 'In líi¹³gi tsá² néei¹ coon¹³. ³⁰ Pe tsá² fariseo coon¹³ 'in tifo¹² tya' ley ga'láa² 'wii²¹² sii²¹i tsá² tya' Jesús, jin¹²in:

—¿Ee lí'i có²⁰⁰' joongi 'ú²uu' coon¹³ 'in cón² 'laa¹³ tya' 'e 'nií¹ tsá² coon¹³ 'in catyaaí²gi 'in røøi²¹ tsaa²?

³¹ Jesús-gi gasii²¹i 'ido:

—Jo 'néi¹ timí¹ tya' jileei²¹ 'in tyúí¹. 'Né¹mo jiin¹³ tya' tsatsaa¹³. ³² Jo mo gagoo²¹²oo wa'a tø³⁰⁰ jileei²¹ 'in tyúí¹. Tø³⁰⁰oo jiin¹³ 'in røøi²¹ tsaa² 'e jaa¹²¹a-tsi.

Ungii¹ tsá² Jesús xiiala jmoo¹ tsá² taa¹²¹a jo gøø¹²¹⁰

³³ Joon gaungii¹ 'in tsá² do Jesús jin¹²in:

—¿Ee lí' jmoo¹ 'in tsá² ngi¹ coon¹³ Wó³ taa¹²¹a jo gøø¹²¹⁰ joongi faa¹²¹a júu³ tyú²? Joon la joon jon jmoo¹ tsá² fariseo. Pe tsá² tyi'gi¹ gø¹²⁰o joongi 'un¹²⁰ —jin¹² 'in tsá² do.

³⁴ Joon gajin¹² Jesús:

—'Goo²¹ wa'a jo dø¹ tsá² mi tyalíin² coon²¹ li gacui¹² cwoo²¹ tsá² la 'ii²¹² tyíin¹³ 'in tsá² gacui¹² cwoo²¹ do gø¹²⁰. ³⁵ Pe ijó² coon²¹ jmií²¹² mo jo seein²¹gi 'in tsá² gacui¹² cwoo²¹ do jee²¹² 'naa'. Joon jmií²¹² joon lí²-i jmá¹ tsá² taa¹²¹a jo døø¹²¹⁰.

³⁶ Gajin¹²in jon Jesús gasii²¹i 'ido 'e cwáain¹ lo:

—Jin¹²in tsá² 'e jo tyú² wa'a tyu¹² tsá² ca'no¹³ siin¹³ 'míi² joon taan¹¹²an coon¹³ siin¹³ tsáai². Wana gajmaa¹ tsá² la joon tsa'íi¹³i siin¹³ 'míi² joon jo jnee¹in røø² coon¹³ siin¹³ tsáai² do. ³⁷ Joongi tún² jo lí³ wa'a tyiia¹²¹ tsá² jmi'móo¹ 'míi² tsi loo²¹ tsáai² tsu wana gajmaa¹ tsá² la joon 'e jmi'móo¹ do mo 'yá² joon 'gí¹⁰ 'e loo²¹ tsáai² do. Joon la joon 'e tsa'íi¹³ jmi'móo¹ coon¹³ 'e loo²¹ do. ³⁸ Tsu 'ná²-a tyiia¹²¹ tsá² jmi'móo¹ 'míi² coon²¹ tsi loo²¹ 'míi². Joon la joon røø²¹ tsatiin¹³. ³⁹ Jo 'iin²¹²in tsá² 'uun¹²un vino 'múui² tsifu mo ngayuui¹³ gaun¹ tsá² vino tsáai² tsu jin¹² tsá² 'e jmá²gi vino tsáai².

6

Tsá² tya' Jesús cuun¹ mi¹² trigo mo jmií²¹² 'ii¹²¹ 'woo¹²¹ tsá²

¹ Coon²¹ jmií²¹² galí² mo gati² jmií²¹² 'ii¹²¹ 'woo¹²¹ tsá² ngóo¹ Jesús coon²¹ jee²¹² li sijna² trigo. Joon tsá² tya'a ngalíin² cuun¹un mi¹² trigo do. Joon untyuu²¹ coon¹³ cwoo²¹⁰. Joon gø¹²⁰ mi¹² tya'. ² Joon 'in líi¹³ tsá² fariseo gaungii¹i sii¹²¹i 'ido:

—¿Ee lí' jmoo²⁰⁰ to² 'e jo tíi² jmoo¹ tsá² mo jmií²¹² 'ii¹²¹ 'woo¹² tsá²?

³⁻⁴ Jesús-gi gañii¹i:

—Tyú²-u ní³ 'naa' 'e gajmaa¹ 'líi²¹² David. Coon²¹ jmií²¹² ga'ii¹²¹ coon¹³ tsá² seein²¹ tyú² coon¹³ mo gatsá² un'áai² fu tsi inuu cwo¹ tya' Dios. Joon gagøø¹²¹⁰ 'e 'iñi¹ ni cwaai¹³ fiin¹³ jiin¹³ untsá² tíi² gø¹¹⁰ 'e 'iñi¹ do. ⁵ La joon jon Ruu¹²¹i Tsá² tíi²mo tyu¹²u to² mo jmií²¹² 'ii¹²¹ 'woo¹²¹ tsá².

Un'láai² Jesús jaain²¹ tsá² tyuun²¹ cwoo²¹⁰

⁶ Mo gati² coon²¹gi jmií²¹² 'e 'ii¹²¹ 'woo¹²¹ tsá² Jesús nga'ii¹²¹ fu inuu cwo¹. Joon ga'láa² 'wii²¹² 'e¹²e tsá². Joon do-o 'yúui² jaain²¹ tsá² 'in tyuun²¹ cwoo²¹ tsáa¹. ⁷ Joon 'in tifo¹² tya' ley coon¹³ tsá² fariseo jóø²i Jesús. Gacón² cwáain¹ wana iun'láai² Jesús 'in tsá² do mo

jmi²¹² 'ii²¹ 'woo²¹ tsá². Coon¹¹³ 'e la joon lí²-i jmaa¹a tsaa² tya' Jesús. ⁸ Pe Jesús ñi¹o 'e 'i¹-tsi 'in tsá² do. Joon gasii²¹ⁱ 'in tsá² tyuun²¹ cwoo²¹ do:

—Raan²un. Jmaa² siin¹³u'un tún² tsa¹² no.

Joon garóon² 'in tsá² do. Joon gajmaa¹ siin¹²in. ⁹ Joon gajin¹² Jesús gasii²¹ⁱ 'in tsá² catyaaí² do:

—Niunngii²duu 'naa', ¿'ee 'e tíi² jmaa¹ tsá² mo 'e jmi²¹² 'ii²¹ 'woo²¹ tsá², ti 'e tyú² owa 'e gó² 'ee? ¿Ti 'e jma¹ tsá² tiin¹³ tsá² owa 'e jóoin² tsá² 'ee?

¹⁰ Joon gajóø²ⁱ Jesús jileei²¹ 'in téin² co' li siin¹³in. Joon gasii²¹ⁱ 'in tsañuu¹ do:

—Nií¹³ cwoo¹¹o.

Joon gajmaa¹ 'in tsá² do. Joon ga'lóo² cwoo²¹. ¹¹ Pe 'in catyaaí²gi do gatsá² 'nii²¹-tsio. Joon ga'láa² 'wii²¹² unngii¹ⁱ la 'oo²¹ jee²¹² 'ii 'ee ijmaa¹a 'e gó² tya' Jesús.

Tyii¹³in Jesús ji dyatuuin¹ tsá² tya'a

¹² Jee²¹² jmi²¹² joon gangó¹ Jesús fu coon²¹ moo²¹. Ngafaa^{12a} júu³ tyú². Joon do-o gajaan¹ la tøø²mo 'woo¹ fee¹ⁱ Dios. ¹³ Joon mo gajná² joon gatø¹² Jesús tsá² tya'a 'in ngí¹ coon¹³. Joon gatyii¹³in dyatuuin¹ jee²¹² 'ii. 'Ii 'in galisii²¹ apóstol. ('øøi²¹-tsi tsá²: tsá² tya'a 'in gasii¹in.) ¹⁴ 'In lo do 'in sii²¹ Simóoi¹³, 'in gaunsii²¹o jon Tú³. Jaain²¹gi 'in sii²¹ Díi³, ruu²¹ⁱ Simóoi¹³. 'In catyaaí²gi do sii²¹ Jacobo coon¹³ Wó³ coon¹³ Lii²¹² joongi coon¹³ Bartolomé coon¹³ ¹⁵ Untóø³ coon¹³ Tomóo¹³. Joongi coon¹³ Jacobo jóon¹ Alfeo coon¹³ Simóoi¹³, jaain²¹ tsá² tya' coon²¹ poo²¹² sii²¹ cananista. ¹⁶ Coon¹³ Judas ruu²¹ⁱ Jacobo coon¹³ Judas Iscariote, 'in mo licíiin²¹ ga'niíi¹ Jesús.

Ga'e² Jesús tsá² fúui¹

¹⁷ Jesús gajgáai¹ fu moo²¹ do coon¹³ 'in tsá² ngii¹ coon¹³. Joon gajaan¹ coon²¹ ni míi³ coon¹³ 'in ngii¹ coon¹³. Joon líi¹ fúui¹ tsá² seein²¹. 'In tsá² do nijalín² la caain²¹ li san¹² Judea coon¹³ Jerusalén coon¹³ li tyú² to² Tiro coon¹³ Sidón. 'In tsá² lo nijalín² 'e janúu² júu³ tya' Jesús. Joongi jalín² wa'a un'láai² Jesús 'ii jilaa¹²¹ jmoowúu¹ 'e tyaan¹. ¹⁸ Joongi jileei²¹ 'in ní² wúu¹ coon¹³ espíritu gó² un'láa²mo. ¹⁹ Jileei²¹mo tsá² 'iin²¹²in 'in soon²¹on tya' Jesús tsu tyú² jmoo¹o míi¹ coon¹³ jilaa¹²¹ 'ii²¹ tya'o. Joon ga'láa²mo jileei²¹.

Cwoo¹ Jesús júu³ xiiala seein²¹ tsá² tyú²

²⁰ Joon gajóø²ⁱ Jesús tsá² ngii¹ coon¹³. Joon gajin¹²in:

—Tyú²-u si'íi¹³-'oo' tsá² tañíi² 'naa', tsu ityu¹² Dios to² 'naa'.

²¹ 'Tyú²-u si'íi¹³-'oo' 'naa' 'in un'aaí² no, tsu mi li ciin²¹ niró¹mo tu¹uu'.

'Tyú²-u si'íi¹³-'oo', 'naa' 'in cí² nano, tsu mi li ciin²¹gi niljloø¹³mo'.

²² 'Tyú²-u si'íi¹³-'oo' jileei²¹ 'naa' mo 'eei¹ tsá² 'naa', joongi mo 'woo¹ tsá² 'naa' fu caluu, mo faa¹²¹a tsá² 'laa²¹ tyii', mo faa¹²¹ tsá² gó² 'wii¹³ tyii' tsu 'wii¹³ ngii¹ⁱ coon¹³ 'in Ruu¹²¹ⁱ Tsá². ²³ Unjløøi¹³ 'yaanaa' coon¹³ 'e jmi²¹² joon tsu líi¹ fee¹gi tyii' mo tyalín²naa' ñu¹fú². La joon jon gajmaa¹a 'in 'líi²¹² tsacøøi¹³ tya' 'in tsá² no, gajmee²¹ⁱ 'in tsá² 'in gacwo¹ júu³ tyú² calií.

²⁴ 'Líi¹ fúu² 'naa' tsá² sá² cuu² tsu nigali'óo²oo' 'e tyú² seen²¹naa'.

²⁵ 'Líi¹ fúu² jileei²¹ 'in seein²¹ tyú² nano tsu mi li ciin²¹gixu nityaa²¹² un'aa²naa'.

'Líi¹ fúu² 'naa' 'in jløøi¹³ nano tsu mi li ciin²¹gixu 'incií¹³oo' coon¹³ jilaa¹²¹ fa'í².

²⁶ 'Líi¹ fúu² 'naa' jileei²¹ 'in faa¹²¹ tsá² tyú² tyii' nano tsu la joon gajmaa¹a 'líi²¹² tsacøøi¹³ tya'a coon¹³ 'in gacwo¹ júu³ gó² lawa júu³ tyú².

'E² Jesús tsá² 'e 'ná² 'iin²¹² tsá² 'in 'eei¹ 'ii

Faa¹²¹gi Jesús jin¹²in:

²⁷ —Pe jilee²¹naa' 'in nuu¹u júu³ tyiia fuu²¹²uu 'elo: Cwoli'iin²¹²mo' jileei²¹ 'in 'eei¹ 'naa'. Joongi jmaa²aa' jilaa¹²¹ 'e tyú² tya'a. ²⁸ Cwauncwaa¹³naa' jileei²¹ 'in un'líi¹³ 'naa'. Mí²ⁱⁱ 'wii²¹² tya'a tyani Dios jileei²¹ 'in cwo¹ tsaa² 'naa'. ²⁹ Wana 'in gapó² cataain²¹ ni¹¹i,

cwoo¹³o wa'a pó² 'e cataain²¹gi do. Wana 'in gatyí² 'mi¹² tyíia² tyi'i cwoo¹³o cwotyaa²¹ jon 'e 'mi¹² tyii¹³i. ³⁰ Cwoo¹³ doñi'in 'in gamí¹. Wana 'in gacón² 'e 'óo²-o'o jo mii²gi'i. ³¹ Jmaa²aa' tya' tsá² xeei²¹ ce jilaa¹²¹ 'e 'iin²¹²naa' 'e jma¹ tsá² tyii'.

³² 'Jmaa²aa' 'e tyú² jon' jiin¹³ tya' 'in tsá² 'in 'néei¹ 'naa' tsu tsá² gó² jmoo¹o 'e tyú² tya' jiin¹³ 'in 'iin²¹²mo. ³³ Jo jmaa²aa' 'e tyú² wana jmoo²oo' tyú²-u jiin¹³ tya' 'in tyú¹ coon¹³ 'naa' tsu cagi 'in jo tyú¹mo jmoo¹o la joon. ³⁴ Joongi jo jmaa²aa' 'e tyú² wana tyí²oo' jiin¹³ coon¹³ 'e líi² 'naa' 'e joon¹³on jilaa¹²¹ tún¹ tsu la joon jon 'in gó² tyí²o tya' 'in gó². 'í¹-tsi 'e 'ii²¹mo jilaa¹²¹ tún¹ tya' 'ido. ³⁵ Pe 'naa' 'ná¹ un'nee²¹naa' ce jileei¹²¹ 'in 'eei¹²¹ 'naa'. 'Ná¹-a jmaa²aa' jilaa¹²¹ 'e tyú¹ tya'a. 'Ná²-a tyí²oo' tya'a. Cwoo²oo', jo 'e 'í¹gi-'oo' 'e có²gii' tún¹ jiin¹³ xu. Tsu la joon jon lí² lifee¹gi jilaa¹²¹ 'e cwo¹ Dios 'naa'. Joon la joon líi²naa' jóon¹ Dios 'in Níi¹gi. Tsu 'in feei¹-tsi 'ii coon¹³ jileei¹²¹ 'in jo cwoo¹²¹ 'maa¹³i 'ii coon¹³ jileei¹²¹ 'in gó². ³⁶ Cwoli'woo¹-oo' jon la 'woo¹-tsi Ñu¹u'.

Jo jmaa²aa' tsaa² tya' tsaruu¹²¹naa'

'E¹²gi Jesús tsá² gajin¹²in:

³⁷ —Jo cwó²oo' tsaa² tya' tsaruu¹²¹naa' la joon jon Dios jo icwó¹ tsaa² tyii'. Jo piin²¹²naa' tsá² xeei²¹ la joon jon Dios jo pín² 'naa'. ³⁸ Cwoo¹³gii' tsá² xeei²¹ 'e tyú² la joon jon cwo¹²gi Dios 'naa' 'e tyú². Mo tyaa¹ 'ii²¹ tyii' coon¹³ 'mó² 'ii²¹ cwuu²¹ róøi²gi tó²oo'. Tá²gi táa²aa'. Nijmaa¹ Dios 'ii²¹ tyii' coon¹³ 'ii²¹ 'e 'naa' gajmee¹³ 'naa' to² coon¹³ tsá² xeei¹²¹.

³⁹ Jesús gasii¹²¹gi tsá² cwáain¹ lo:

—Jo líi¹i jaain²¹ tsatiuui² 'méei² jaain²¹gi tsatiuui² tsu la jiwáa²mo ixuu¹²¹i coon²¹ tsi too²¹. ⁴⁰ Xu¹fiin¹³ cwo¹²-tsi 'áai¹ 'in untsáa¹ do pe jo lí² tíi²gi jiin¹³ la tíi² tifo¹² tya'a. Pe mo natíi² tyú²-u itíi² la tíi² tifo¹² tya'a.

⁴¹ 'Áai¹ jo tyan¹ to² lí² jóø¹³ coon²¹ tyi¹ 'yu unni² ruu¹²¹u. Pe joon jo mo tyaan²du'u cwáain¹ coon²¹ po'mó² sicu¹³ unni¹²¹i 'wo'o. ⁴² ¿Xiiala tá²-o'o fu¹³u ruu¹²¹u?: “Ru¹u' cwodu' tyí³ii tyi¹ 'yu unni¹²¹i.” Pe jo mo tyan¹du'u cwáain¹ xiiala lí¹ po'mó² 'yu unni¹²¹i 'wo'o. [Tsá² tajuui²¹ 'nu! Tyi²du' jéei¹ po'mó² 'yu unni¹²¹i joongi lí² jóø¹³ 'e lí² tyi¹³i tyi¹ 'yu unni² ruu¹²¹u —gajin¹² Jesús.

Cwii¹ tsá² 'mó² 'oofuu²¹ 'e 'oofuu²¹ si'íi¹

⁴³ Faa¹²¹gi Jesús jin¹²in:

—Jo sá² 'mó² 'oofuu²¹ tyú² 'e cwo¹ 'oofuu²¹ gó² jon'gi sá² 'mó² 'oofuu²¹ gó² 'e cwo¹ 'oofuu²¹ tyú². ⁴⁴ Cwii¹ tsá² 'mó² 'e 'íi¹ 'oofuu²¹ coon¹³ 'oofuu²¹ si'íi¹. Jo cun¹ tsá² mi¹³ cworí³ 'e tsi wuu²¹ tóon¹ fii¹. ⁴⁵ Jileei¹²¹ tsá² tyú¹ faa¹²¹o jilaa¹²¹ 'e tyú²-u tsu tsi alma tya'o náa¹ jilaa¹²¹ 'e tyú². Jileei¹²¹gi tsá² gó² faa¹²¹o jilaa¹²¹ 'e go tsu tsi alma tya'o náa¹ jilaa¹²¹ 'e gó². Ce jilaa¹²¹ 'e gafaa¹²¹ tsá² coon¹³ 'oo²o 'e jalí² tsi alma tya'a tsá² joon.

Tún² nii² tíifuu²¹ 'e jmoo¹o tsá²

⁴⁶ Jesús jin¹²in:

—'Naa' fuu¹²¹ jna: “Ña'ñu¹u'.” Pe jogi jmoo²oo' la to² tyu¹³uu. ⁴⁷ Fú³duu 'naa' xiiala líi² jileei¹²¹ 'in jalín² janúu² júu³ tyiia, joongi jmoo¹o la to² tyu¹³uu. ⁴⁸ Líi¹i lawa jaain²¹ tsañuu¹ 'in gajmaa¹² coon²¹ 'nú¹. Pe nifu ga'iin¹in 'o¹² líi¹. Joongi gajmaa¹a tíifuu²¹ ni cuun²¹² do. Joon la joon mo gali'láai² jmii²¹ do líi¹ ga'la¹²a 'e 'nú¹ do. Pe jo gali²i gatyíian² tsu 'wii¹³ ni cuun²¹² lí¹ tíifuu²¹ do. ⁴⁹ Pe jileei¹²¹ 'in nuu¹un joon jo jmoo¹o la to² tyu¹³uu líi² lawa jaain²¹ tsañuu¹ 'in gajmaa¹²a 'nú¹ ni 'wó². Jo 'ee tíifuu²¹ gasii¹²¹i. Joon mo gali'láai² jmii²¹ joon gatyíian²o 'e 'nú¹ do. Joon gaci¹²mo. Joon nga'íi¹ coonti —jin¹² Jesús.

¹ Mo ngayuui¹³ gatséi¹ gafeei¹²¹ Jesús 'in tsá² do joon gangóo¹ fu Capernaum. ² Do-o ni seein²¹ jaain²¹ 'in tyu² to² cíein¹³ 'láa² tya' Roma. Joon ni'áa¹i jaain²¹ tsá² tya'a 'in ni'iin²¹²in líí¹. Niraain¹ ti li júun²mo. ³ Mo ganúu² 'in tyu² to² 'láa² do 'e faa²¹ tsá² tya' Jesús joon gasii¹in jaain²¹ gáí¹ tsacøøi¹³ jee²¹² tsá² Israel 'e tsamii¹i tyaní¹i wa'a jó¹ jaun'láai² tsá² tya'a. ⁴ Joon gangatyéein¹ 'in tsá² do tyani Jesús. Joon ga'láa² 'wii²¹² gamii¹i tyani Jesús, jin²in:

—'In tyu² to² 'láa² do tíi²mo 'e uncoon¹³on ⁵ tsu líí¹ fee¹-tsi tya' fuu²¹ goo²¹o'. Joon 'i-o tyu² to² líí¹i cwo¹ tyii¹.

⁶ Joon gangó¹ Jesús coon¹³on. Pe mo gatyíia¹ tyan' co' li si² 'nú¹ do joon 'in tyu² to² 'láa² do gasii¹in jaain²¹ tsá² seein²¹ tyú² coon¹³ 'e tsasii¹³i Jesús:

—Ñi'fii²¹i', jo untyíin²gi 'wo'o, tsu jo tíi²na 'u²u 'inuu tyiia. ⁷ 'Wii¹³ joon jo gatá²-tsii ga'nee²¹na 'nũ. Li goon foo²¹o'o joon la joon i'láa²mo tsá² tyiia. ⁸ Lawa'a jna 'ii¹³moo to² tyu² tsá² xeei²¹ joongi tyu¹³oo to² tsá². Joon mo tyu¹³uu to² 'e tsalín² tsá², tsalín²mo jón. Joongi motyu¹³uu jó¹, jó¹-o. Joongi mo tyu¹³uu to² tsá² tyiia jilaa²¹a jmoo¹-o.

⁹ Joon mo ganúu² Jesús 'elo líí¹ ganga'goo²¹-tsi. Joon gajóøi² jileei¹³ tsá² jalín² coon¹³ do. Joon gajin²in:

—'E la ja²mo, jiin¹³ jaain²¹ jee²¹² tsá² Israel jo mo gatsee²¹na 'in tsáai¹-tsi la tsáai¹-tsi 'in tsañuu¹ lo.

¹⁰ Joon mo gangaliin¹in 'in tsá² gasii¹in do gatsee²¹i 'in tsá² do nityú¹mo.

Gajmaa¹a Jesús gajin¹ jóon¹ jaain²¹ 'yia'níi²

¹¹ Mo ngayuui¹³ jilaa²¹ 'elo Jesús ngóo¹ fu coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Naín. Joon ngalín²mo coon¹³ tsá² ngi¹ coon¹³on coon¹³ fúui¹gi tsá² xeei²¹. ¹² Joon mo gatyíia¹ co' fuu²¹ do ganii²¹ jéei¹ tsá² jaain²¹ 'líi²¹² itsa'áa¹³i. Jiin¹³ 'in do-o jóon¹ 'yia'níi² 'in niseein²¹. Líí¹ fúui¹ tsá² seein²¹ fuu²¹ do ngalín² coon¹³on. ¹³ Mo ganí¹in Jesús 'ii fúu² galíi² 'ido. Joon gajin²in gasii²¹i 'ido:

—Jo cii²¹i.

¹⁴ Joon gangatyéein¹ Jesús. Joon gasuu²¹ 'e cwóo¹ do. Joon 'in tyan¹ cwóo¹ do gajan¹o. Joon gasii²¹ Jesús 'in 'líi²¹² do:

—Simii²¹, jna-a fuu²¹²uu 'nũ: jRaan²un no!

¹⁵ Joon 'in tsá² nigajúin¹ do nigacwoo²¹-o. Joon ga'láa² 'wii²¹² faa²¹a. Joon Jesús gajaan²¹mo sáa³o 'ido. ¹⁶ Mo ganii²¹ 'in tsá² tain²¹² do jilaa²¹ 'elo jmai² 'in gafoo²¹mo. Joon ga'láa² 'wii²¹² cwo²o 'maai¹³ Dios. Jin²in:

—Jaain²¹ tsá² feei¹ 'in cwo¹ júu² tyú² nigajnéi¹ jee²¹² jna'.

Jin²o jon:

—Dios nigajó² 'e uncoon¹³on fuu²¹ goo²¹o'.

¹⁷ La tóøi² Judea coon¹³ la cu' li' li san² galiñii¹ tsá² 'e nigajmaa¹a Jesús.

Tsá² 'in gasii¹in Wó³ saai¹ tsá² jmii²¹

¹⁸ 'In tsá² ngii¹ coon¹³ Wó³ gajma²o júu³ jilaa²¹ 'e nigalí². Mo galiñí² Wó³ 'elo joon gatø²⁰ ngái¹ jee²¹² 'ii. ¹⁹ Joon gasii¹in tyani Jesús 'e tsasii¹³i wana jo²o 'i-o Cristo 'in 'ná² jó¹ owa'a sijéen¹in 'in xee²¹mo 'ee. ²⁰ 'In tsá² gasii¹in Wó³ do gangatyéen¹mo li siin¹² Jesús. Joon gasii²¹i 'ido:

—Wó³ saai¹ tsá² jmii²¹ nigasii¹in jna'a 'e unngii²i 'nũ wana 'nũ-u Cristo 'in 'ná² jó¹ owa 'ná²-a jeen²na'a 'in xee²¹mo 'ee.

²¹ La tsifu joon mo gatyalín² 'in tsá² do, Jesús gaun'láai² fúui¹ tsatsaa¹³ coon¹³ jmoowú¹ tsáai² coon¹³ 'láai² nii²gi jmoowú¹. Ga'woo¹ 'in 'líi¹³ táai² alma tya' tsá². Líí¹ jon fúui¹ tsatiuu² gaun'láai². ²² La joon gasii²¹i Jesús 'in tsá² do:

—Cwolín²naa', joon cwosí²ii' Wó³ la li 'e nigañí²ii' joongi ninúu²uu'. Cwosí²ii' xiiala la lí² jóø² tsatiuu². Joongi tsajluui¹³ lí²-i ngí³. Joongi tsá² jgøøi²¹ ga'láa²mo. Joongi tsá² cwuui²¹² nuu¹o. Joongi 'líi²¹² gajin²¹o. Joongi tsá² tañí² nuu¹o júu³ tyú² tya' 'e tiin¹³ tsá². ²³ Jløø³mo 'áai¹ jileei²¹ 'in jo cu²-tsi coon¹³ jna.

24 Mo ngayuui¹¹³ gangaliin² 'in tsá² gasii¹in Wó³ Jesús ga'láa² 'wii²¹² gasii¹²¹i tsá² cwáain¹ tya' Wó³, jin¹²in:

—'Naa' jo mo tyalíin²naa' tyajóø²oo' li jo 'in tsá² seein²¹ coon²¹ tó² 'e jøø¹²¹ coon¹¹³ tyí².
25 Jon'gi mo tyajóøi¹²¹ 'naa' jaain²¹ tsá² 'in tyi¹² 'mi¹² tyú². Niñí³ 'naa' jileei¹²¹ 'in tyi¹³ 'mi¹² tyú² 'in seein²¹ tyú² 'ii néei¹ lacaain²¹ tya' róø¹³mo. 26 'Naa' nigatyajóø²¹²naa' jaain²¹ tsá² 'in cwo¹ júu³ tyú². Joon la joon gañí²ii'. La joon fo²oo 'e 'ido-o 'in tyíin²gi la jee²¹² jileei¹²¹ 'in nigacwo¹ júu³ tyú². 27 Tsu cwáain¹ tya' 'ii la mo gajin¹² ni jí² tya' Dios la lo:

Síi³na tsá² tyan¹ júu³ tyú² nifugi li cwóo²o. Joon 'e tyáa² tyú² tsá² 'ii¹²¹mo 'nø.

28 'E la ja²mo fuu²¹²uu 'naa', jee²¹² jileei¹²¹ tsá² jo mo cwai¹² jaain²¹ tsá² 'in cwo¹ júu³ tyú² 'in feei¹gi lagi Wó³ sai¹ tsá² jmí²¹. Pe doñi¹in 'in 'wó¹gi 'in seein²¹ li tyu¹² Dios to² 'ido 'in feei¹gi lagi Wó³.

29 Mo ganuu¹un jileei¹²¹ tsá² 'elo coon¹¹³ 'in cón² 'laa¹¹³ tya' jilaa¹²¹ 'e 'nií¹ tsá² 'in nigasaai¹ Wó³ jmí²¹ gajin¹²o 'e ja²mo Dios. 30 Pe 'in tsá² fariseo coon¹¹³ tifo¹² tya' ley 'in cwó¹ yaai 'e saai¹ Wó³ 'ii jmí² jo ga'ii¹²¹ jilaa¹²¹ 'e la mo 'iin²¹² Dios jmáa¹ 'wii²¹² tya'a.

31 Gajin¹²gi Jesús:

—Nanogi cóon³duu cwáain¹ xiiala líi¹ tsá² 'in seein²¹ nano. Fo¹³duu xiiala líi¹. 32 Líi¹ la líi¹ xuui²¹² 'in néei¹ to² coo¹o la caain²¹ fu 'moo¹¹³. Tøø¹²¹ø xuui²¹² ngíi¹ coon¹¹³ jin¹²in: “Xuu²¹²u lúu¹ pe jo tseen²¹²naa'. 'øø²¹ø coon²¹ júu³ fa¹³ tyii' pe jo cí²í.” 33 Gajó² Wó³ saai¹ tsá² jmí²¹ joon jo 'ee gø¹²ø 'iñi¹ jon'gi vino 'uun¹²¹un. Joon 'naa'gíi' foo¹²¹oo' 'e tyaan¹ coon²¹ espíritu gó². 34 Joon mo ngayuui¹¹³ joongi gagó² jna 'in Ruu¹²¹na Tsá². Gø¹³oo joongi gu¹³oo. Joongi foo¹²¹oo' 'e jlo² tu¹³uu, 'e gø¹³øø joongi gu¹³uu líi¹gi. Joongi foo¹²¹oo' 'e seen²¹na tyú² coon¹¹³ jileei¹²¹ 'in røøi²¹ tsaa² coon¹¹³ 'in cón² 'laa¹¹³ tya' 'e 'nií¹ tsá². 35 Iliñi¹ tsá² 'e jmí¹-tsi Dios coon¹¹³ jilaa¹²¹ 'e jmoo¹ 'in jai¹² líi² 'ii.

Tyíin¹³in Jesús fu tya' jaain²¹ tsá² fariseo sii²¹ Simóoi¹³

36 Jaain²¹ tsá² fariseo gatø¹ø Jesús 'e tsa'ee²¹e 'í¹ fu tya'a. Joon gangó¹ Jesús fu tya'a. Joon jiin¹¹³ la tísi¹² gacwo²¹ Jesús caai¹ mesa. 37 Joon galiñi¹ jaain²¹ tsamí² 'in nirøøi²¹ tsaa² 'in seein²¹ 'e fuu²¹ do 'e nigangó¹ Jesús nga'ee¹²¹ 'í¹ fu tya' 'in fariseo do. Joon gatyíi¹a 'in tsamí² do tyaan¹ coon²¹ tsuu² lí¹ cuun²¹² alabastro si¹²o jmí²¹ jmafuu²¹. 38 Joon líi¹ cí²i xuui²¹²-tsi. Gatyíi¹a caluu li tyíin¹² Jesús. Joon ga'láa² 'wii²¹² garun¹²un tíi² Jesús coon¹¹³ jmí²¹ toon²¹ uní¹i. Mo ngayuui¹¹³ joon gauntyuun²¹ coon¹¹³ jñatyíi¹i. Joon gajun¹un tíi² Jesús. Joongi ga'íi² jmí²¹ jmafuu²¹ tíi² Jesús. 39 Joon mo gani² 'in tsá² fariseo 'in nigatø¹ Jesús do joon ga'í¹-tsi: “Wana 'in tsañuu¹ no 'e la jai¹² jaain²¹ tsá² cwo¹ júu³ tyú² nilili¹³o 'iin 'in sú² tya'a. 40 Joongi nilili¹³o xiiala líi¹ 'in tsamí² do. Tsu jaain²¹ tsamí² 'in røøi²¹ tsaa² no.” Joon gasii¹²¹i Jesús 'in tsá² fariseo do:

—Simóoi¹³, sá² coon²¹ 'e fuu²¹²uu 'nø.

Joon gañii¹ 'in tsá² fariseo do:

—Faa¹¹³du', tifo¹².

41 Joon gajin¹² Jesús:

—Lawa gáí¹ tsañuu¹ nirøøi²¹ cuu² tya' jaain²¹ tsañuu¹ 'in tyí² cuu². Jaain²¹ 'ido nirøøi²¹ 'ñá² cíein¹³ cuu². 'In jaain²¹ dogi nirøøi²¹ ca'no¹³ cíein¹³. 42 Joon jo nii²¹ 'e ityí²gi 'e røøi²¹ tya' 'ido. Joon 'in tsá² tyí² cuu² do galifee¹mo-tsi 'e røøi²¹ 'ido tya' la jiwaaw²mo. Joon nano jmáa²du' júu³, 'iin jee²¹² ngái¹ do 'in gali'in²¹²gi 'in tsá² tyí² cuu² do?

43 Joon gañii¹ Simóoi¹³:

—Líi²na 'in tsañuu¹ 'in garøøi²¹gi líi¹gi.

Joon gajin¹² Jesús:

—Jo¹²o júu³ tyi'i.

44 Joon gajóøi² Jesús 'in tsamí² do. Joon gasii¹²¹i Simóoi¹³:

—Jøøi²¹²du' 'in tsamí² lo. Ga'uu²¹²uu fu tyi'i. Joon jo gacwo¹²o jmí²¹ 'e ruun¹¹³uun tíi³ii, pe 'in tsamí² logi garun¹²un tíi³ii coon¹¹³ jmí²¹ toon²¹ unní¹i. Joon gauntyuun²¹ coon¹¹³ jñatyíi¹i. 45 Jo gajin¹in tyiia pe 'in tsamí² logi jo mo jan¹ jun¹²o tíi³ii jiin¹¹³ la

ga'uu²¹ tyi'i. ⁴⁶ Jo ga'ee²¹ e aceite mootyí³ii, pe 'i-gi nigaxéi² jmii²¹ jmafuu²¹ tíi³ii. ⁴⁷ 'Wii¹³ joon fo³oo: Liili¹ røøi²¹ tsaa² pe 'ee²¹ o xiiala 'íin²na tsaa² tya'a tsu 'wii¹³ líi¹ gali'in²¹² jna. Pe jileei²¹ tsá² 'in xuu tsaa² 'íin²na tya'a 'e joon xuu 'e 'iin²¹²in jna —jin¹² Jesús.

⁴⁸ Joon gajin²in sii¹²¹i 'in tsamí² do:

—Niga'íin¹moo tsaa² tyi'i.

⁴⁹ Joon jileei²¹ tsá² 'in nijalíin² néei¹ do coon¹³ 'i ga'láa² 'wii²¹² síi¹i jee²¹² 'ii:

—¿'iin 'in tsañuu¹ lo 'e ca jigi tsaa² tya' tsá² 'íin²in?

⁵⁰ Pe Jesús-gi gasii¹²¹i 'in tsamí² do:

—Nigajmaa²¹²aa tiin¹³mo'o tsu 'wii¹³ ja²mo galíi²u. Jløø¹³mo'o cwoo¹²mo'o.

8

Tsamí² 'in gauncoon¹³ Jesús coon¹³ 'e jmaa¹²¹i to²

¹ Mo ngayuui¹³ jilaa²¹ 'elo Jesús ngii¹ la caan²¹mo fuu²¹ coo¹³ coon¹³ fuu²¹ pi¹³ do. Cwoo¹o júu³ tyú² joongi 'e¹²e tsá² xiiala tyu¹² Dios to² tsá². Ngalíin²mo coon¹³ ji dyatuuin¹ tsá² tya'a. ² Ngalíin²mo jon 'in líi¹³gi tsamí² 'in niga'wooi¹ 'in 'líi¹³ taai² alma tya'a coon¹³ 'láai² nii²gi jmoowúu¹. Jee²¹² 'ii ngóo¹ María 'in sii²¹ Magdalena. 'Ido-o niga'wooi¹ dyái¹ 'in 'líi¹³ taai² alma tya'a. ³ Do-o jon ngóo¹ Yawuun², tsamí² tya' jaain²¹ tsañuu¹ sii²¹ Chuza 'in líi¹ to² tya' Herodes. Do-o jon ngóo¹ Susana coon¹³ 'in líi¹³gi tsamí² 'in uncoon¹³ Jesús coon¹³ jilaa²¹ 'e jmaa¹²¹i to².

Tyaa¹ Jesús júu³ cwáain¹ tya' jaain²¹ tsá² jñí² mi¹³ jún²

⁴ Líi¹ fúui¹ tsá² ga'wooi²¹ la caain²¹ fuu²¹ do 'e tsajøøi²¹² Jesús. Joon mo galicaain²¹ tsá² fúui¹ líi¹ joon gafaa²¹ Jesús coon¹³ coon²¹ cwáain¹. Gajin¹²in:

⁵ —Lawa jaain²¹ tsá² gacwo'íi¹ ijñí² mi¹³ jún². La 'íi²¹² ngóo¹ dya¹²a 'e mi¹³ jún² do 'e líi¹³ mi¹³ jún² do gaxuu¹²¹ tya'i fu. Joon ga'ø¹²⁰ tsá² joongi gagøø¹²¹⁰ tón¹-on 'e mi¹³ do. ⁶ Joon 'e líi¹³gi gaxuu¹²¹ jee²¹² cuun²¹². Joon mo ga'yiia¹ ñi¹ galityuun²¹ tsu jo 'ee cwoo¹³ sá². ⁷ 'E líi¹³gi gaxuu¹²¹ jee²¹² tóon¹. Joon gajoo¹²¹o coon¹³ 'e tóon¹ ga'yiia¹ caain²¹ coon¹³ do. ⁸ Pe 'e líi¹²gi mi¹³ jún² do gaxuu¹²¹ jee²¹² cwoo¹³ li tyú². Joon mo gacwáin¹ tyú²u gacwo¹. Ca cíein¹³ mi¹³ líi¹gi la ca mi¹³ gacwo¹.

Mo ngayuui¹³ gafaa¹²¹ Jesús 'elo joon gasii¹²¹i tsá² coon¹³ coon²¹ júu³ tá² líi¹:

—Wa'a sá² loocwoo¹⁰⁰', núu²duu¹.

'Ee lo 'íi³ 'e cwáain¹ do

⁹ Joon gaunngii¹i tsá² tya'a:

—¿'Ee 'øøi¹²¹-tsi tsá² 'e júu³ cwáain¹ tya' jún² do?

¹⁰ Joon gasii¹²¹ Jesús 'ii:

—Dios ijmaa¹a 'e liñí² 'naa' coon²¹ júu³ 'uui²¹ tya'a. Coon²¹ júu³ tya' xiiala ityu¹² Dios to² tsá². Pe 'in catyaa¹²gi fuu²¹²uu coon¹³ jmai¹² júu³ cwáan¹mo. Tsu joon mo jøø² jan²o lawa'a jo jøø²o. Joongi mo ganúu²o ján² lawa'a jo 'ee ga'øøi¹²¹-tsio.

Jesús faa¹²¹a xiiala 'øøi¹²¹-tsi tsá² 'e júu³ cwáain¹ tya' tsá² jñí² mi¹³

¹¹ Joon gajin¹² Jesús sii¹²¹i 'ido:

—'Elo-o 'øøi¹²¹-tsi tsá² 'e júu³ cwáain¹ lo: 'E mi¹³ jún² do li la li júu³ tya' Dios. ¹² Joon mo gaxuu¹²¹ 'e jún² tya'i fu do 'e gagøø¹²¹ ton¹ 'øøi¹²¹-tsi tsá² la li mo ganúu² tsá² júu³ tyú². Joon 'in 'líi¹³ joo¹o joon tyí²o júu³ tyú² do yu tsi alma tya'a. Joon jo lí²-in litsáai¹-tsi 'e tiin¹³in. ¹³ Joon mo gaxuu¹²¹ jún² do jee²¹² cuun²¹² 'øøi¹²¹-tsi tsá² li la li mo ganúu² tsá² júu² tyú². Yaa¹mo-tsi ga'ii¹²¹i 'e júu³ tyú² do. Pe mi ti 'ii¹²¹ iní²in wúu¹ 'wii¹³ tya' 'e júu³ do ilicon¹²¹on. Líi¹ la li coon²¹ sa¹³ 'mó² 'e jo jmóo³ 'láai² sá². Jo ta¹²¹a. ¹⁴ Mo gaxuu¹²¹ 'e mi¹³ jún² jee²¹² tóon¹ do 'øøi¹²¹-tsi lawa'a mo ganúu² tsá² júu³ tyú². Nu¹o pe ngalíin²mo jiin¹³ la fu¹ taai². Jiin¹³ la gajoo¹²¹ 'e sa¹³ do jee²¹² tóon¹ do lawa la joon jon jileei¹²¹ 'in ngí¹ cu¹²-tsi coon¹³ jilaa¹²¹ 'e tyíin² coon¹³ jilaa¹²¹ 'e tyú² sein²¹. Jo 'ee garoo²¹ mi¹³ tya'a.

¹⁵ Joon mo gaxuu²¹ jún² do jee²¹² cwoo¹¹³ 'oo¹³ 'øøi²¹-tsi tsá² mo ganúu² tsá² júu³ tyú² do. Nuú¹o joon cón²o cwáain¹ 'e júu³ tyú² do. Joon jmoo¹-o taa^{21a}. Joon 'e la joon garoo²¹ 'láai²gi.

Júu³ cwáain¹ tya' po¹³ jí² coo²¹

¹⁶ Jin¹²gi Jesús:

—Ce jiin¹¹³ jaain²¹ jo 'iin dyi¹² coon²¹ jí² joon mi yuui¹¹³ joon jlii²¹ si sii²¹ⁱ nū¹ coo¹mó² 'ee. Mo dyi¹² tsá² jí² li' yu' sii²¹ tsá² joon jnéei² tya' jileei¹²¹ 'in tsá² taai²¹². ¹⁷ Ce jiin¹¹³ coon²¹ 'e si'mo² jo lí² wa'a jo lí² jneei¹. Jon'gi sá² coon²¹ júu³ 'uui²¹ wa'a 'e jo líi¹ tsá². Joon nilisá² júu³.

¹⁸ 'La joon náu²duu' tyú² tsu jileei¹²¹ 'in 'ii²¹mo júu³ tyú² do cwo² Dios 'e 'øøi²¹-tsi tyú²gi. Pe jileei¹²¹ 'in jo 'ii²¹ 'e júu³ tyú² do cwo² Dios 'e jo 'øøi²¹-tsi coonti.

Sáa³ Jesús coon¹²¹ ruu¹²¹ⁱ

¹⁹ Joon gatyaliin² ruu¹²¹ⁱ Jesús coon¹¹³ sáa³ li siin¹¹² Jesús. Pe jo lí² tsatyéin¹ tyan¹¹ tsu líi¹ fúui¹ tsá² taai²¹². ²⁰ Pe 'in líi¹¹³ tsá² gasii^{121o} Jesús:

—Saa²a coon¹¹³ ruu¹²¹ⁱu téein² caluu. Joon 'iin²¹²in jøøi² 'nū.

²¹ Pe joon gajin¹² Jesús:

—Jileei¹²¹ 'in nuu¹ júu³ tyú² tya' Dios joongi cón²du cwáain¹ coon¹²¹ tún² 'ii sáa³aa joongi 'ii ruu^{121na}.

Un'woo² Jesús tyí² 'ii¹ ni jmií²¹

²² Coon²¹ jmií²¹² galí² nga'í² Jesús tsi coon barco coon¹¹³ tsá² tya'a. Joon gasii¹²¹ⁱ:

—Tsa^{21a} li' ti cataain² tyí^{1a} no.

Joon ngalín²mo. ²³ Joon la 'ii²¹² ngalín² ni jmií²¹ do-o gacwuu²¹mo Jesús. Joon galí² li ngalín² do ga'ii² coon²¹ tyí² tá² li' 'e ni jmií²¹ do. Joon ga'láa¹ 'wii²¹² garó¹mo jmií²¹ tsi barco do. Joon ga'ii¹ fo¹²-tsi li táai² do itá². ²⁴ Joon ngalín² gaunjnaa¹-tsi Jesús. Joon gasii¹²¹ⁱ Jesús:

—¡Tifo¹²! ¡Tifo¹²! ¡Nitee²mo'!

Joon garóon² Jesús. Joon ga'woo¹ 'e tyí² do coon¹¹³ 'e jnoó¹ jmií²¹ do coon¹¹³ júu³ tya'a. Joon coon²¹ ga'ii² tii². ²⁵ Joon gajin¹² Jesús gasii¹²¹ⁱ tsá² tya'a:

—¿'Ee li' jo tsáai¹-'oo'?

Pe 'ido-gi gafoo¹²¹mo. Joon tsa'goo²¹-tsi. Joon gaunngii¹ⁱ ruu¹²¹ⁱ la jaain²¹ la jaain²¹:

—¿'iin 'in tsañuu¹ lo 'e tyu¹²o to² tyí² coon¹¹³ jmií²¹² joon nuu¹¹³o?

Tsá² 'in 'yuui² 'in 'lii¹¹³ alma tya'a 'in seein²¹ fu Gadara

²⁶ Pe gatyaliin²mo fu cwoo¹¹³ sii²¹ Gadara. 'E náa¹ li' ngoo¹¹³ tyí^{1a} do tyani Galilea.

²⁷ Mo gacwo'ii¹ Jesús fu tsi barco do gangatyéin¹ jaain²¹ tsañuu¹ seein¹ fuu²¹ do. Lii²¹² 'áai¹ ningóo¹ 'in tsañuu¹ do 'yuui jaain²¹ 'in 'lii¹¹³ alma tya'a. Jo tyi¹²gi 'mi¹². Jon'gi jon¹gi inuu. Jee²¹² 'aan¹ tya' 'lii²¹² joon¹on. ²⁸ Mo gani¹in Jesús joon gasii¹²¹ⁱ 'wojní¹ tyani Jesús. Joon ga'oo¹o jin¹²in:

—¿'Ee jmaa²a tyiia, Jesús? Joon¹ Dios 'in ní¹mo 'nū. Mí³ii tyaní²i 'e jo 'e¹²e wúu¹ jna.

²⁹ La lo-o gajin¹²in tsu 'wii¹¹³ Jesús nigatyu^{12u} to² 'in espíritu taai² alma tya' 'ido 'e 'woo²¹mo. Lii¹ 'láai² fu 'in espíritu gó² do nigasaan¹in 'in tsá² do. Joon niga'núu² tsá² cwoo²¹ tii². Niga'núu² coon¹¹³ cadena joon jo laai²¹gi. Pe 'gii¹o cadena do. Joon 'in espíritu gó² taai² jmoo¹o cwiin¹ 'ido ti li jo 'in tsá² seein²¹. ³⁰ Joon gaunngii¹ⁱ Jesús 'ii:

—¿Xiiala sii²¹ 'nū?

'Ido-gi gañii¹ⁱ:

—Legión-mo sii²¹ jna.

'E lo-o gajin¹²in tsu 'wii¹¹³ líi¹ fúui¹ espíritu gó² 'in nigataai² alma tya'a. ³¹ Joon 'in espíritu do gami¹²ⁱ Jesús 'e jo sii¹¹²in 'ii li 'lii¹¹³. ³² Joon líi¹ fúui¹ ní¹ taai² gø¹²ø co¹² do. Joon 'in espíritu gó² do gami¹²ⁱ Jesús 'e cwoo²¹ tsataai² tu¹² 'in ní¹ do. Joon gacwóo¹o Jesús

'ii²¹. ³³ Joon 'in espíritu do ga'woo²¹ mo tya' 'in tsañuu¹ do. Joon ngataai² tu² 'in ñí¹ do. Joon 'in ñí¹ do gacwiin¹ in li siji² joon gapée¹ i xuu²¹ tsi tyíá¹ do. Joon do-o gajgoo²¹ o jmií²¹.

³⁴ Mo ganí² jileei²¹ 'in 'aai¹ ñí¹ do jlaa²¹ 'e galí² gafoo¹ mo 'áai¹ joon gacwiin¹ o. Joon gangaliin¹ ngajmaa¹² a júu³ tsá² fuu²¹ coon¹³ la caain²¹ gi li taain²¹² tsá². ³⁵ Joon ga'woo²¹ mo 'in tsá² seein²¹ do ngajóø² jilaa²¹ 'e nigalí². Mo gatyálin² ti li siin¹² Jesús gatsee²¹ mo 'in tsañuu¹ 'in niga'wooi²¹ espíritu gó² alma tya' 'ido. Tyíin¹³ in 'wii²¹² tii² Jesús. Tyi²¹ 'mi² joon niga'i²¹ tsi. Joon gafo¹ mo 'in tsá² do. ³⁶ Joon jileei²¹ 'in niganí² gatyá¹ o júu³ xiiala niga'láai² 'in tsañuu¹ 'yuu¹ 'in 'lii¹³ alma tya' do. ³⁷ Coon¹³ cwáain¹ lo-o jileei²¹ tsá² seein²¹ li sii²¹ Gadara do ga'láa² 'wii²¹² mii¹ tyani Jesús 'e cwo'íi¹ o 'e fuu²¹ do, tsu¹ líi¹ 'goo²¹ o. La joon nga'í² Jesús tsi barco. Joon ganga² mo. ³⁸ La nu¹ gi 'e tsee²¹, 'in tsañuu¹ 'in ga'wooi²¹ 'in 'lii¹³ alma tya' do gamii¹ tyani Jesús 'e tse² mo coon¹³ on. Pe Jesús-gi gatyú² to² 'e ján² o. Joon gasii²¹ 'ido:

³⁹ —Cweei¹ fu tyi¹ i joon cwotyá² a júu³ jilaa²¹ 'e nigajmaa¹ a Dios coon¹³ 'nu.

Joon ganga² mo 'in tsañuu¹ do. Joon gatyá¹ o júu³ la jilaa²¹ 'e nigajmaa¹ a Jesús 'wii²¹² tya'a.

Jamii¹ i Jairo coon¹³ tsamí² 'in gasú² siin¹³ Jesús

⁴⁰ Mo gacii¹² Jesús fu 'ngoo¹³ jmií²¹ do ga'ii²¹ mo tsá² 'ii jløø¹³ mo tsu¹ jilee²¹ mo sijéen¹³ in 'ii. ⁴¹ Joon gacwéi¹ jaain²¹ tsá² sii²¹ Jairo. 'Ii 'in tyu² to² cwo¹. 'In tsañuu¹ lo gasii²¹ i 'wojnií¹ i 'wii²¹² tii² Jesús joon gamii¹ tyani Jesús 'e tsáa¹ fu tya'a. ⁴² Jaan²¹ mo jóon¹ seein²¹ 'in ngóo¹ dyatun¹ jii¹. 'In raain¹ ti li júun² mo. Mo gangó¹ Jesús líi¹ fúui¹ tsá² ngalín² coon¹³ on. 'Áa¹ mo cuu¹² li ngalín² do.

⁴³ Joon jee²¹² 'ii ngóo¹ jaain²¹ tsamí² tsaa¹³. Ningóo¹ dyatun¹ jii²¹ 'e niganii²¹ wúu¹ 'áai¹ coon¹³ 'e jmoowúu¹ tuuin²¹ do. Joon 'áa¹ mo niga'ín² cuu² coon¹³ timí¹. Nigatsaa²¹² jilaa²¹ 'e 'oo¹ o pe jo mo ga'láai². ⁴⁴ Joon gangatyéen¹ in li caluu Jesús. Joon gasuu²¹ ti' siin¹³ 'ido. Joon la tsifu joon gawuun¹³ mo tuuin²¹. ⁴⁵ Joon gaunngii¹ i Jesús:

—¿'iin gasú² sin¹³ iin?

Jilee²¹ mo tsá² jo júu³ gatyaa¹ a. Joon Tú³ coon¹³ 'in catyaa² gi do gajin² in:

—Tifo², líi¹ cuui²¹ tsá² 'nu joongi 'lee¹² i tsá² 'nu. Joon unngii²¹ i: “¿'iin gason¹ tyi¹ i?”

⁴⁶ Joon gajin² Jesús:

—Líi¹³ moo la líi¹ seein²¹ 'in gasú² tyiia tsu galili³ oo gaun'láa² moo jaain²¹ tsá² coon¹³ 'ii²¹ tyiia.

⁴⁷ Mo galili³ i 'in tsamí² do 'e galili² i Jesús 'e niga'láa² mo joon gajó² jlee¹ i. Joon gasii²¹ i 'wojnií¹ i tyani Jesús. Joon gatyaa¹ a júu³ tyani jileei²¹ tsá² do 'ee cwáain¹ nigason¹ on siin¹³ in joon xiiala niga'láa² mo coon¹³ jmoowúu¹ 'e tyaan¹. ⁴⁸ Joon gasii²¹ Jesús 'ii:

—Niga'láa² mo 'o, 'mí², tsu 'wii¹³ nigalitsáa¹ mo-'o' o jna. Jløø¹³ mo' o icwoo¹² mo' o.

⁴⁹ Siin¹² mogi Jesús faa²¹ gi mo gatyá¹ jaain²¹ 'in jó¹ fu tya' Jairo, 'in tyu² to² cwo¹ do. Joon gasii²¹ i Jairo jin² in:

—Najuun²¹ mo yuun²¹ tyi¹ i. Jo untyíin² gi i 'in tifo² no.

⁵⁰ Pe ganúu² Jesús joon gajin² in:

—Jo jmaa² a 'goo²¹ o canii² jmaa² tsáai¹-'o' o. Joon i'láa² mo yuun²¹ tyi¹ i.

⁵¹ Mo gatyá¹ Jesús 'a inuu do joon jo gacwoo¹ ngatáai² jii¹³ jaain²¹ 'in catyáai². Jii¹³ Tú³-u nga'í² coon¹³ Jacobo coon¹³ Wó³. Joongi jii¹³ jmií²¹ 'in yuun²¹ do coon¹³ jii¹³ sáa³ o nga'í². ⁵² Jilee²¹ mo tsá² ci²¹ xui²¹²-tsi tya' 'ido. Joon gajin² Jesús:

—Jo cí²¹ i tsu jo mo júuin¹ 'in yuun²¹ no jii¹³ lí¹ 'e cwuu²¹ mo.

⁵³ Pe jmai² 'in gangíi³ i tsu ñi¹ o 'e najuun²¹ mo 'ido. ⁵⁴ Joon gason¹ Jesús cwoo²¹ o tya' 'in najóin¹ do. Joon gafaa²¹ a coon¹³ coon²¹ júu³ tá² lí², jin² in:

—Simí², ráan¹ un.

⁵⁵ Joon gajjin¹o 'ido tún¹. Joon la tsifu joon garóon². Joon gatyu¹² Jesús to² 'in tsá² do 'e cwo²¹xu 'e dø¹ 'ido. ⁵⁶ Joon líi¹ tsa'goo²¹-tsi tsacøøi¹³ tya'a. Pe joon gatyu¹² Jesús to² 'e jo 'in sii¹²¹i ce jiin¹¹³ jaain²¹ jilaa¹²¹ 'e nigalí¹ do.

9

Sii¹²¹i Jesús ji dyatuuin¹ tsá² tya'a 'e tsacwo¹ júu³ tyú²

¹ Jesús gauncaain²¹ ji dyatuuin¹ tsá² tya'a joon gacwo¹²o 'ido 'ii¹²¹ to² jmáa¹a 'e 'wooi²¹ 'ido jileei¹²¹ nii² espíritu gó² taai² alma tya' tsá² joongi un'láai² tsatsaa¹³:

² —Sii³na 'naa', jin¹²in, 'e cwolfín²naa cwocwó²oo' tsá² júu³ tyú² tya' xiiala tyu¹² Dios to² tsá² joongi un'láa²naa tsatsaa¹³.

³ Joongi sii¹²¹ Jesús 'ii:

—Jo 'ee cón²oon' coonti tya' tya'i fu li cwolfín²naa'. Jo són²oo' 'mo'u² jon'gi cón²oon' mora¹². Jon'gi cón²oon' 'iñi¹ jon'gi cuu² cón²oon'. Tyaan¹aan' jmai¹² coon²¹ 'mi¹² tyí²ii' jo cón²oon' tún². ⁴ Joon jmoo³ joon³ coon²¹ 'nú¹ li tyalín²naa', do-o jon²oon' jiin¹¹³ la i'woo²¹naa' 'e fuu²¹ do. ⁵ Joon doñixiia' li jo 'iin²¹²in tsá² 'ii¹²¹ 'naa' joon xú²uu' 'laa²¹ toon²¹² tíi¹³ii' lawa coon²¹ li² 'e jmá²aa' cwáain¹ tya'a.

⁶ Joon ga'woo²¹mo. Joon ngalín² lacaain²¹ li san¹² do ngacwoo¹ júu³ tyú² tya' xiiala tyu¹² Dios to² tsá². Joongi gaun'láai² jileei¹²¹ tsatsaa¹³ 'in seein²¹ lacaain²¹ do.

Mo gajúin¹ Wó³ saai²¹ tsá² jmi²¹

⁷ Tsaa'to² Herodes mo galiñii¹ jilaa¹²¹ 'e jmoo¹o Jesús jiin¹¹³ jo ñii¹ 'ee 'í-tsi tsu 'wii¹³ 'inlíi¹³ tsá² jin¹²in 'e Wó³-o nigajiin¹in jee²¹² 'lii²¹². ⁸ 'Inlíi¹³gi tsá² jin¹²in 'e nigajnéi¹ jaain²¹ tsá² nigacwo¹ júu³ tyú² sii²¹ Elías. 'Inlíi¹³gi jin¹²in 'e nigajiin¹in jaain²¹ tsá² 'in nigacwo¹ júu³ tyú² calii. ⁹ Pe joon gajin¹² Herodes:

—Jna-a tsai' gatyu¹³uu to² gawuun¹²¹ mootyi² Wó³. ¿'lingi 'in lo 'in núu³uu faa¹²¹ tsá² líi¹?

'Áai líi¹ gajóoin²-tsi Herodes wa'a tyii^{12a} xiiala nii¹in Jesús.

Cwo¹ Jesús 'e gø¹² 'ñá² mil tsá²

¹⁰ Mo gatyaliin¹in tsá² tya' Jesús joon gasii¹²¹o jilaa¹²¹ 'e nigajmaa¹a. Joon gajée¹i Jesús 'ii 'e gangalín² coon²¹ co¹² fuu²¹ Betsaida. ¹¹ Joon mo galiñi¹ tsá² joon ngalín²mo jon. Joon ga'ii¹²¹ Jesús 'ii. Joon gasii¹²¹i 'ido xiiala mo tyu¹² Dios to² tsá². Joon gaun'láai² tsatsaa¹³.

¹² Ningóo¹ nica'lóo²xu. Joon gangatyéen¹in tsá² tya' Jesús. Joon gasii¹²¹i 'ido:

—'I¹² júu³ tsá² 'e cwotalín² 'ii¹²¹xu 'woo¹²¹o. Joongi tsa'naa¹²¹xu 'e dø¹ø 'e li tyan' no tsu 'e li toon²¹²on' lo jo 'ee sá² coonti.

¹³ Joon gajin¹² Jesús sii¹²¹i 'ido:

—Cwo¹³xu 'naa' 'ino 'e dø¹ø.

Joon gajin¹² tsá² tya'a do:

—Jo 'ee sá² coonti. Líi²mo jiin¹¹³ 'ñá² 'iñi¹ joongi gá¹mo joo¹²¹ taai² jmi²¹. Joon xiiala lí² laa²¹na'a 'e dø¹ jileei¹²¹ 'in tsá² lo.

¹⁴ Tsu tii² la coon¹²¹ 'ñá² mil 'in tsá² do. Joon gajin¹² Jesús gasii¹²¹i tsá² tya'a:

—Sii¹³ tsá² cwocwaa¹ ti' coon¹²¹ 'iin¹¹³ ca'no¹³ cíein¹³.

¹⁵ La joon gajmaa¹a. Gacwó² jilee¹²¹mo. ¹⁶ Joon gason¹ Jesús ji 'ñá² 'iñi¹ do coon¹¹³ 'in gái¹ joo¹²¹ taai² jmi²¹ do. Joon gajóø² fu yu' fu uncwii²¹. Joon gacwo¹²o 'maai¹³ Dios tya' 'e dø¹ø do. Joon mo ngayuui¹³ gajmaa¹a 'no¹³ joon gacwo¹²o tsá² tya'a 'e jmaa¹a jmai¹²xu jee²¹² tsá² do. ¹⁷ Jilee¹²¹mo tsá² gagøø¹²¹ø ce ganeei¹³ tyú²-tsi. Joon mo ngayuui¹³ joon jilaa¹²¹ 'no¹³ 'e gasái¹ garóø²mogi dyatun¹ 'motó²gi.

Jmaa¹ Tú³ júu³ 'e Jesús líi¹i Cristo

¹⁸ Coon²¹ jmi²¹² mo gafaa¹²¹a Jesús júu³ tyú² coon²¹ li yaa-i joon téen²mo tsá² tya'a coon¹³on. Joon gaunngii¹i Jesús:

—¿'iin jna jin¹² tsá²?

19 'Idogí gañii¹, jin²in:

—'Inlíi¹³ tsá² jin²in 'e 'nũ-ũ Wó³ saai¹ tsá² jmi²¹. 'Inlíi¹³gi tsá² jin² in 'e 'nũ-ũ Elías. Pe 'inlíi¹³ jin²in 'e 'nũ-ũ jaain²¹ tsá² 'in nigacwo¹ júu³ tyú² cali¹ 'in nigajiin¹ tún¹.

20 Joon gaunngii¹ tún¹ Jesús:

—¿'Naa'gii¹, 'ee fó²oo' 'in jna?

Joon gañii¹ Tú³ do jin²in:

—'Nũ-ũ Cristo Joon¹ Dios.

Jesús jmoo¹o júu³ xiiala mi júun²in

21 Pe Jesús líi¹ ga¹ii¹ júu³ joongi gauntsaa¹²ⁱ 'e jo 'in sii¹²¹ tsá² tya'a 'elo ce jiin¹³ jaain²¹.
22 Joon gajin²in:

—'In Tsá² Ruu²¹mo tsá² noogi iní² wúu¹ líli¹. Joongi jo 'ii¹²¹ tsacøøi¹¹³ 'ii. Caan²¹mo coon¹³ 'in tyu² to² tya' untsá² coon¹³ tifo² tya' ley ijaan²¹in injnga²mo 'i. Pe mo ti 'ni¹ jmi²¹² ijmáa¹ jaain¹o tún¹.

23 Mo ngayuui¹³ joon gasii²¹ⁱ jileei¹²¹:

—Wana 'in 'iin²¹²in jó¹ coon¹³ jna cwojmaa¹ 'iin²-tsi jilaa¹²¹ 'e 'oo¹o. 'Ná²-a cwotyaan¹an crúu¹³ tya'a la coon²¹ jmi²¹² joon cwojaa¹ coon¹³ jna. 24 Tsu jileei¹²¹ 'in 'iin²¹²in lá¹ yaai icaa²¹mo fu juncwii²¹ tya'a. Pe jileei¹²¹ 'in caai²¹ fu juncwii²¹ tya' 'wii²¹² tyiia 'in tiin¹³mo 'ii. 25 Jo 'ee to² 'ii³ tya' tsá² wa'a 'e galí² tya'a la tóøi² fu juncwii²¹ joon caa²¹mo fu juncwii²¹ tya'a 'ña'a. 26 Tsu wana 'in ga'aa¹ fa'ii¹²¹ 'wii²¹² tyiia coon¹³ jilaa¹²¹ júu³ tya' xiiala mo tyu² Dios to² la joon jon jna, 'in Ruu¹²¹na Tsá², ni 'aa²¹oo fa'ii¹²¹ 'wii²¹² tya'a mi yí³aa lawa Røøi¹³ coon¹³ 'ii¹²¹ tya' Ña'ñũ¹ coon¹³ jileei¹²¹ ángeles tya'a. 27 'E la ja¹²mo fuu²¹²uu 'naa' 'inlíi¹³ jee²¹² 'in téin² lo nano jo ijúun²in nũ'gi la jo mo gatyu¹² Dios to² tsá².

Unsi¹² Jesús la líi¹i

28 Mo gatí² jñá² jmi²¹² 'e gafaa¹²¹ Jesús 'elo joon gasoo¹o coon²¹ moo¹²¹ 'e tsafaa^{12a} júu³ tyú². Ngoø²¹-o coon¹³ Tú³ coon¹³ Jacobo coon¹³ Wó³. 29 Joon la 'ii²¹² faa¹²¹ Jesús júu³ tyú² la tøøi² ní¹i coonti coon²¹ galisi²mo la 'ii¹. Joongi siin¹³in gali¹ taa²¹ jii¹ líli¹.
30 Joon gajné¹ gá¹i tsañũ¹ co' li siin¹²in. Gajná² joo¹²¹ la 'ui li siin¹³in. Jaain²¹ sii²¹ Moisés, jaain²¹gi sii²¹ Elías. 31 Téin² coon¹³ Jesús sñ¹i xiiala mi joon²in. 'E 'ná² nii²¹ wúu¹ fu Jerusalén. 32 Líi¹ jalicwuu¹i Tú³ coon¹³ 'in tsá² catyaa¹²¹gi do. Pe jo gacwuu²¹i. Joon ganii²¹o jilaa¹²¹ 'e 'ya¹²gi tya' Jesús. Joon ganí²in ji gá¹i tsañũ¹ do 'in téin² coon¹³on.
33 Mo gangalín² 'in tsá² do co' li siin¹² Jesús joon gajin² Tú³ do:

—Tifo², líi¹ tyú² 'e toon²¹o'on lo! Jmoo²¹o 'ni¹ 'nú¹ lo; coon²¹ 'nú²ũ coongi tya' Moisés coongi tya' Elías.

Pe Tú³ do coonti jo ñi¹ jilaa¹²¹ 'e faa¹²¹a. 34 La 'ii²¹² faa¹²¹a do-o gajó² coon²¹ jní¹ 'e gaciin¹³in. Joon gafoø¹mo mo gataái² jee²¹² jní¹ do. 35 Joon ganuu¹ coon²¹ júu³ jee²¹² jní¹ do 'e gajin² 'elo:

—Yũũ²¹ tyiia 'in 'iin²¹²na lo. Nũũ²ũũ¹ júu³ tya'a.

36 Mo ngayuui¹³ gafaa¹²¹a 'e júu³ do joon ganí²mo jiin¹³ 'ña'a Jesús. Jo 'ee gajin²in coonti jon'gi gasii²¹ⁱ tsá² ce jilaa¹²¹ 'e niganí²i.

Gaun'láai² Jesús jaain²¹ simii¹²¹ 'in 'yuui 'in 'lii¹³ alma tya'a

37 Mo gajná² jmi²¹² do coon²¹ gajgáa¹ 'e moo¹²¹ do joon líi¹ fúui¹ tsá² ngaunjiin¹²¹in Jesús. 38 Joon jaain²¹ tsañũ¹ 'in ngó¹ jee²¹² tsá² do gasii²¹ⁱ coon²¹ júu³ tá² lí¹, jin¹³in:

—Tifo², jmaa²'a feei¹-o'lo jøøi²¹²du' yũũ²¹ tyiia lo tsu camuui¹³ 'in no seein²¹ tyiia.
39 'Yuui jaain²¹ espíritu gó² 'e jmoo¹ 'e 'oo¹o joongi joon²¹in ñii¹i. Joongi 'yee¹²¹ jon¹ moo'oo²o. Joongi 'e¹²e wúu¹. Jo 'iin²¹²in túu¹i. 40 Nigamí³oo tyani tsá² tyi¹ 'e tyii²mo 'in 'lii¹³ 'yuui alma tya'a pe jo mo gali¹²ⁱ.

41 Joon gajin² Jesús sii¹²¹ 'in tsá² fúui¹ do:

—jTsa² 'in jo tsáai¹-tsi 'naa'! Jiin¹³ 'e gó² 'øøi²¹-'oo'. Jo ní³ii líi²¹ 'e 'ná²-a 'e siin¹³na coon¹³ 'naa' joongi jmáa³aa taa²¹a 'wii²¹² tyii'.

Joon jin¹² Jesús sii²¹i jmii²¹ xuui²¹² do:

—Ñijee¹du' yuun²¹ tyi'i fu lo.

⁴² Pe mo gangatyéen¹ 'in simii²¹ do 'in espíritu gó² do gapíin² 'ii ni 'wó². Gajmaa¹a 'e gajjoon²¹ ñii¹i 'ido tún¹. Pe Jesús gatyu² to² 'in espíritu do wa'a cwo¹íi¹. Joon gaun¹láa²mo 'in simii²¹ do. Joon gajaan¹mo 'ido jmii²¹. ⁴³ Jilee²¹mo tsá² ganga'goo²¹-tsi jilaa²¹ 'e jmii²¹² cii¹³ Dios jmaa¹a.

Jmoo¹ Jesús júu² xiiala mi júun²in

La 'ii²¹² jmoo¹o tsa'goo²¹-tsi tsá² coon¹³ jilaa²¹ 'e faa²¹ Jesús joon gasii²¹i Jesús tsá² tya'a:

⁴⁴ —Núu²duu' coon²¹ tún² 'elo. Joon jo cwa'iin¹³-'oo'. Jna-a 'e Ruu²¹na Tsá². Pe 'ná²-a ijaain²¹ tsá² jna ja'cwoo²¹ tsá².

⁴⁵ Pe tsá² tya' Jesús do jo ga'øøi²¹-tsi jilaa²¹ 'e sii²¹i 'ii tsu jo mo galisá² 'ii²¹ wa'a 'øøi²¹-tsi. Joon 'goo²¹-o wa'a mii²¹i Jesús wa 'e nijin²in la lí 'e najin²in.

'E²e Jesús tsá² 'iin 'in tyín¹³gi ni fu

⁴⁶ Joon tsá² tya'a ga'láa² 'wii²¹² jo cwo²o júu³ ruu²¹i 'iin jee²¹² 'ii 'in tyín¹³gi. ⁴⁷ Pe Jesús galili¹³o jilaa²¹ 'e 'i¹-tsi 'ido. Joon gasaan¹²in jaain²¹ xuui²¹² joon gasiin²¹in jee²¹² 'ii. ⁴⁸ Joon gasii²¹i 'ido:

—Jilee²¹ 'in 'ii²¹ 'in xuui²¹² lo coon¹³ 'e sii²¹ jna 'ii²¹mo jon jna. Joon jilee²¹ 'in 'ii²¹ jna 'ii²¹mo jon 'in gasii²¹in jna. Jilee²¹ 'in 'woi¹gi jee²¹² 'naa' 'ii 'in tyín¹³gi la jee²¹² jilee²¹.

'In jo jmoo¹ 'e gó² tyi' 'ii 'in tyúi¹ coon¹³ jna'

⁴⁹ Joon gajin¹² Wó³ gasii²¹i Jesús:

—Tifo¹², nigajøø²¹ø'ø jaain²¹ 'in ngí¹ to² 'wooi¹ espíritu gó² coon¹³ 'e sii²¹ 'nu. Joon gauntsaa¹³mo'o tsu jo ngii¹ coon¹³ jna'.

⁵⁰ Joon gajin¹² Jesús gasii²¹i 'ido:

—Jo untsaa¹³naa' tsu jilee²¹ 'in jo jmoo¹o 'e gó² tyi' 'ii 'in uncaain²¹ coon¹³ jna'.

Jiin²mo Jesús Jacobo coon¹³ Wó³

⁵¹ Mo gatí² lí tsei¹² Jesús fu ñufú² ga'ii²¹o fu¹ tsáa¹a fu Jerusalén tá²-a taain²-tsi. ⁵² Joon gasii¹in tsá² tya'a nifugi. Joon ngalíin² coon²¹ fuu²¹ 'e náa¹ co' Samaria gamii¹ lí ján². ⁵³ Pe tsá² seein²¹ Samaria do jo ga'ii²¹i Jesús tsu galili¹³o 'e tsáa¹ 'ido fu Jerusalén. ⁵⁴ Mo ganí² tsá² tya'a Jacobo coon¹³ Wó³ 'elo joon gasii²¹i:

—Ña'ñu¹u', jja 'iin²¹²u'un wa'a siin²¹na'a júu³ 'e xii¹a goon²¹ po¹³ jí² fu yu' fu juncwii² tya'a? Joon ityee²¹mo coon²¹ tya' jilee²¹i 'in tsá² no la gajmaa¹a jaain²¹ tsá² 'in gacwo¹ júu³ tyú² calií 'in sii²¹ Elías.

⁵⁵ Joon gajøøi² Jesús 'ii joon gajin²in:

—'Naa'a jo ñí²ii' coonti xiiala líi¹ espíritu jee¹³ 'naa'. ⁵⁶ Jna-a, 'in Ruu²¹na Tsá², jo gó³oo wa'a 'e 'iin²¹²na fu juncwii²¹ tya' tsá² xuli¹i jmáa³aa tiin¹³mo tsá².

Joon gangalíin² coon²¹ fuu²¹ pi¹³ lí xiia'.

'Ee 'ná² jmaa¹a wa'a 'iin²¹² tsá² ngí¹ coon¹³ Jesús

⁵⁷ Mo gangalíin² fu¹ táai² jaain²¹ tsañuu¹ nijin¹² gasii²¹i Jesús:

—'Iin²¹²na ní³ii coon¹³ 'nu doñixia' ca cwoo²¹o.

⁵⁸ Joon gañii¹ Jesús:

—Jilee²¹ cwii¹ sá² tóo²-o tsa' xá² joongi jilee²¹gi ton¹ sá² sii²-i pe jna-a Ruu²¹na Tsá² jo 'ó³oo xiia' lí cwuu²¹na.

⁵⁹ Joon gajin¹² Jesús gasii²¹i jaain²¹gi:

—Na¹ coon¹³ jna.

Pe 'idogi gajin²in:

—Cwó³du'u cata ní³ii jéi¹ ni'áai¹duu ñu¹³uu.

⁶⁰ Joon gajin¹² Jesús:

—Já¹du' cwo'aa¹ 'in jo tsáai¹-tsi jna 'in 'lii²¹² do. Pe 'nu-~~u~~ cwo²du'u, cwocwo²'o júu³ tyú² tya' xiiala mi tyu¹² Dios to² tsá².

⁶¹ 'In xeei²¹gi gajin¹²in:

—Ña'ñu¹u' 'iin²¹²na ní³ii coon¹³ 'nu pe jéi¹ cwo²du'u ni'i¹³ii júu³ tsá² néei¹ inuu tyiia.

⁶² Pe Jesús gajin¹²in:

—Tsu lawa jaain²¹ tsá² 'in ga'láa² 'wii²¹² núu²un júu³ tya' Dios pe jo gacón² cwáain¹ coon²¹ tún². Jo tii² 'ii²¹ Dios 'ii li tyu¹² Dios to².

10

Sii¹in Jesús setenta tsá² 'e tsacwo¹ júu³ tyú²

¹ Mo ngayuu¹³ jilaa²¹ 'elo joon gatyiin¹² Jesús coon²¹gi setenta tsá² tún¹. Joon gasii¹in ti' gáí¹ ti' gáí¹ tyaní¹ 'e tsacwo¹ júu³ tyú² la caain²¹ fuu²¹ li 'ná² tsáa¹a. ² Joon gasii¹²¹gi:

—'E la ja²mo, lí¹ fúu¹ tsá² seein²¹ 'in 'ná²gi núu² júu³ 'e 'iin²¹²mo Dios tsá². Pe xú tsá² seein²¹ 'e lí² tsalín² tsajmáa² júu³. 'Wii¹³ joon mí²ii' tyani Dios 'in 'iin²¹²in tsá² wa'a sín¹gi tsá² 'in cwó¹gi 'e júu³ lo. ³ Cwoliin²naa'. Tyán²aan' cwáain¹ tsu sí³na 'naa' lawa joo'saa²¹ yuun²¹ jee²¹² 'yiia¹ tsiinuu²¹. ⁴ Jo 'ee cón²oon' jon' mora¹² jon'gi tuloo²¹ taa¹³ cuu² jon'gi mí¹³ii'. Joon jo un'ii²¹² yaanaa' foo¹³naa' tsá² tya' i fu¹. ⁵ Mi cwotaa²¹naa' tsi inuu jéi¹ foo²¹oo' 'in tsá² do: “Mí²¹ii' tyani Dios 'e uncwaa¹³ inuulo.” ⁶ Wana 'in tsá² do røø²¹ 'ii²¹ tya'a i'ii²¹mo coon²¹ 'e tyú² la li 'e nuu¹. Wana jo la joon jo tii² 'e júu³ tyú² do. ⁷ Do-o jóon¹³oo', dogi jon cøø²øø' joongi 'úu²uu' jilaa²¹ 'e cwo¹ 'naa' tsu jileei²¹ tsá² 'in jmoo¹o to² tii²mo 'e 'uun¹²¹un dø¹ø. Jo ngi²ii' la tyi 'nú¹. ⁸ Wana xiia' fu li gatyalín²naa' 'ii²¹ tsá² 'naa' cøø²øø' jilaa²¹ 'e cwo¹²o 'naa'. ⁹ Un'láa²naa' tsatsaa¹³ 'in seein²¹ do. Joon sí¹³ii': “Tya'an nijó¹ 'e tyu¹² Dios to² 'naa’.” ¹⁰ Pe wana gatyalín²naa' coon²¹ fuu²¹ li jo 'ii²¹ tsá² 'naa' cwo'woo²¹naa' tya' i fu¹ joon fóo¹³oo' la lo: ¹¹ “Cagi 'laa²¹ sá² góo²oo' lo 'e taa¹³ mí²¹ii' xuu²u' lo lawa coon²¹ li² 'e jmoo²¹o'o tya' 'e gó² tyii'. Pe cwoliin²ii' 'áa¹mo nijatyéen¹in 'e tyu¹² Dios to² 'naa’.” ¹² 'E la ja²mo fuu²¹²uu 'naa' —jin¹² Jesús—, mi 'iin² fu juncwii²¹ lí¹gi wúu¹ iní² 'in tsá² seein²¹ fuu²¹ do lagi tya' tsá² seein²¹ fuu²¹ Sodoma.

Tsá² néei¹ fuu²¹ 'e jo nuu¹³

¹³ 'Fuu²¹²uu 'naa' tsá² néei¹ Corazin. Fuu²¹²uu 'naa' jon tsá² néei¹ Betsaida. Wa'a la caain²¹ fuu²¹ Tiro coon¹³ Sidón wa galí² coon²¹ milagro 'e nigalí² jee²¹² 'naa' ca la mo jéi¹ la mo 'iin²¹²in unsii² 'e 'i-~~tsi~~. Joongi 'e tyii¹ coon²¹ 'mi¹² lí¹ tyiia²¹² joon ga'ii² fó² mootyí¹ 'e lawa coon²¹ li² 'e gajo¹²o-~~tsi~~. ¹⁴ Pe mi 'iin²in fu juncwii²¹ 'naa¹²¹a lí¹ wúu¹gi móo³'naa' lagi 'in tsá² néei¹ Tiro coon¹³ Sidón. ¹⁵ Joongi 'naa'a 'in néei¹ Capernaum, çti lí²naa' isaa²¹ 'naa' fu 'ñu¹fú²? Xu¹joon ixaa²¹moo' fu li 'ii²¹. ¹⁶ Jileei²¹ 'in nuu¹u júu³ tyii' —jin¹² Jesús sí¹²¹ tsá² tya'a—, nuu¹o jon júu³ tyiia. Jileei²¹ 'in jo 'ii¹² 'naa' la joon jon jo 'ii¹i jna. 'In jo 'ii¹³ jna la joon jon jo 'ii¹i 'in gasii¹in jna.

Joon mi yuu¹³ gajin¹² Jesús 'elo gangalín²mo tsá² tya'a do.

Gacwolín²mo tsá² 'in gasii¹in Jesús

¹⁷ Joon gacwolín²mo 'in setenta tsá² do jløø¹³mo jin¹²in:

—Ña'ñu¹u', cagi espí¹ritu gó² galinuu¹³o to² tyuu¹³ jna'a coon¹³ 'e sii²¹ 'nu.

¹⁸ Joon gajin¹² Jesús:

—Jo¹²o. Gamóo³oo xiiala mo gatøø¹²¹i Satanás fu yu' fu juncwii²¹ lawa coon²¹ jí² cwaain²¹ 'ná². ¹⁹ Jna gacwo¹²oo 'naa' 'ii²¹ 'e 'øø¹³øø' moo'woo²¹ mí¹²¹ coon¹³ ticún³ joongi ilii²¹oo' jilaa¹²¹ wa' pí³ tya' tsá² 'lii¹³. Joon jo tí² 'nii²¹ tyii'. ²⁰ Mo tyú¹²uu' to² 'in 'wó¹ 'in 'lii¹³ taai² alma tya'a tsá² joon 'woo²¹mo jon pe jo jmaa²aa' jløø¹³naa' 'wii¹³ joon, pe jmáa²aa' jløø¹³naa' tsu 'wii¹³ nigatyii¹³mo Dios 'naa' 'e cwoliin²naa' ñu¹fú².

Jløø³mo Jesús

²¹ La tsifu joon gajmaa¹ 'in Esíritu Tyú² tya' Dios galijløø¹³mo Jesús. Joon gajin²in:

—Cwóo³oo 'maai¹³ Ña'ñu^{1u}'. 'Nu-u fii²¹² ni 'wó² joongi fu juncwii²¹. Cwóo³oo 'maai¹³ tsu niga'máa²o'o jilaa²¹ júu³ tyi'i 'e jo ñí² tsá² jmií¹-tsi coon¹³ 'in tsá² 'øøi²¹-tsi. Joon niga'ee¹²o'o tyani tsá² 'woi¹ 'in líi¹ la líi¹ xuui²¹² 'in jo mo gauntsáa¹. Tse la joon Ña'ñu^{1u}' nigali'iin²¹²mo'o.

²² 'Ñu²oo nigacwo²o jna jilaa²¹. Ce jiin¹³ jaain²¹ tsá² jo lí² licwii¹in Joon¹ Dios jiin¹³ 'ña'a Dios Jmii²¹ cwii¹in 'ii. La joongi jon ce jiin¹³ jaain²¹ jo lí² licwii¹in Dios Jmii²¹ jiin¹³ 'ña'a Joon¹on licwii¹in 'i coon¹³ jileei²¹ 'in 'iin²¹²in 'in Joon¹-o 'e licwii¹in 'ii.

²³ Joon gajøøi² Jesús tsá² tya'a. Joon jin²in gasii²¹ⁱ 'ido:

—Jløø³mo ce jileei²¹ 'in jøø² jilaa²¹ coon¹³ unní¹ⁱ 'e jøø² 'naa'. ²⁴ Tse 'ela ja²mo fuu²¹²uu 'naa', líi¹ fúui¹ tsá² 'in gacwo¹ júu³ tyú² calií coon¹³ jileei²¹ røøi¹³ nigali'iin²¹²in jøø² jilaa²¹ 'e jøø² 'naa' nano. Pe jo gangoo¹o. Nigali'iin²¹²in núu²un ce jilaa²¹ 'e núu²uu' nano. Pe jo ganúu²un.

Lawa jaain²¹ tsá² Samaria

²⁵ Joon garoon¹ jaain²¹ tifo² tya' ley. Joon gangasii¹²ⁱ Jesús. 'Iin²¹²in jøø²do xiiala líi¹ Jesús. Joon gaunngii¹ⁱ:

—Tifo², ¿'ee 'ná¹ jmáa³aa itiin¹³na fu juncwii²¹ tyiia?

²⁶ Joon gañii¹ Jesús:

—¿'Ee to² tyu² ni jí² tya' ley? ¿Xiiala gafaa^{12a} 'e ley do líi²u?

²⁷ Joon gañii¹ⁱ 'in tifo² tya' ley do:

—“Cwoli'née¹mo'o Ña'ñu^{1u}' Dios tyi'i la tøøi² alma tyi'i, joongi coon¹³ la tøøi² 'waa²¹ pí² tyi'i, joongi coon¹³ la tøøi² 'e 'i¹-o'o. Joongi cwoli'née¹mo'o tsagóo²o lawa'a woo²o'o” —jin² tifo² tya' ley do.

²⁸ Joon gajin² Jesús:

—Tyú²-u nigafaa¹³a. Wana gajmaa¹³a jilaa²¹ 'elo tiin¹³mo'o.

²⁹ Pe 'in tifo² tya' ley do 'iin²¹²in untyú¹mo 'ña'a joon gajin²in gasii²¹ⁱ Jesús:

—¿'Iin tsagóo³oo?

³⁰ Joon gajin² Jesús:

—Lawa jaain²¹ tsá² gajgáa¹ⁱ fu¹ tya'i fu Jerusalén 'e tsáa¹ fu Jericó. Joon gasain¹² 'uun²¹ 'ii. Joon ga'uun²¹o ce jilaa²¹a cagi siin¹³in. Joongi gajmee¹²ⁱ líi¹ coon²¹ xuú jo gajnga¹²mo. ³¹ La coon²¹ jo ngaa²¹mo joon jaain²¹ untsá² gajgáa¹ⁱ 'e fu¹ do-o jon. Pe mo ganí² 'ido lí¹ tí¹ gangíi¹ⁱ. ³² La joon jon jaain²¹gi tsá² levita gangíi¹ⁱ fu do. Joongi coon²¹ tsáa¹ joon gangíi¹ⁱ mo ganí²ⁱ. ³³ Pe jaain²¹ tsá² coon²¹ fuu²¹ 'in seein²¹ Samaria 'in gangíi¹ⁱ fu do-o jon. Joon mo ganí² 'ido joon fúu² galíi¹ⁱ. ³⁴ Joon gangatyéen¹in lí ráain² 'in tsañuu¹ do. Joon gajmaa¹o mí¹ lí sicwuu²¹ tya' 'ido. Gasuun²¹ aceite coon¹³ vino. Joon gapaa¹²¹a 'mi¹² lí sicwuu²¹ tya' 'ido. Joon gatyée¹mo 'ido bu¹³ tya'a. Joon gangajée¹ⁱ 'ido coon²¹ lí cwóí¹ ján². Joon ga'aa¹ⁱ. ³⁵ Mo gajná² jmií²¹² do itsei¹² 'in tsá² do joon gatyii²¹xu cuu² gacwo²o fii²¹² 'e 'nú¹ do. Joon gasii²¹ⁱ 'ido: “Jøø² 'in tsañuu¹ no. Jøø²du' joon wana ga'ín¹gi¹ cuu² no icíi³oo tyi'i mi lí gaa¹³na.”

³⁶ Joon gajin² Jesús gasii²¹ⁱ 'in tifo¹³ tya' ley do:

—¿'Iin líi²u jee²¹² 'in gaai²¹ do galíi¹ⁱ lawa jaain²¹ tsagoo¹ 'in tsañuu¹ 'in gajmeei²¹ 'uun²¹ do? —jin² Jesús.

³⁷ Joon gajin² tifo² tya' ley do:

—'In tsá² coon²¹ fuu²¹ do 'in fúu² galíi¹ⁱ 'in tsá² sicwuu¹²¹ do.

Joon gajin² Jesús gasii²¹ⁱ 'ido:

—Ngí², cwajmáa² ce tí² la joon.

Jesús tyíin¹³in tya' Marta coon¹³ María

³⁸ Joon ngoo²¹² Jesús la fu¹ 'yúu²i. Joon gatyí¹a coon²¹ fuu²¹. Joon do-o jaain²¹ tsamí² sii²¹ Marta gatø¹ø fu tya'a. ³⁹ Joon Marta do seein²¹ jaain²¹ ruu¹²¹i sii²¹ María. Joon 'ido-o gacwoo²¹ 'wii²¹² tii² Jesús 'e 'iin²¹²in núu² jilaa¹²¹ 'e jin¹² Jesús. ⁴⁰ Pe Marta do líi¹ cwo¹²-tsi coon¹¹³ jilaa¹²¹ to² jmoo¹⁰. Joon gangatyéin¹³ li tyíin¹ Jesús joon gasii¹²¹i:

—Ñá'ñu¹u', ¿ti jo cu¹²xu¹-o'o coonti 'in ruu¹²¹na no coonti tuui¹ jna 'ñii'a coon¹¹³ jilaa¹²¹ to² jmoo³oo? Sii¹¹³i cwouncoon¹¹³xu jna.

⁴¹ Joon gañii¹ Jesús:

—Marta, ¿'ee li' cu¹²-o'o coon¹¹³ jilaa¹²¹ to² 'e jmoo²o? ⁴² Pe coon²¹ 'e sá² 'e tyiin²gi. María lo nigatyii¹¹³o coon²¹ 'e tyú²gi. Joon ce jiin¹¹³ jaain²¹ jo 'in cwoo¹²¹ tyí² tya'a.

11

'E²e Jesús tsá² tya'a xiiala faa¹²¹ tsá² júu³ tyú²

¹ Cafu mo galí² gafaa¹²¹ Jesús júu³ tyú² joon mo ngayuu¹¹³ gafaa¹²¹a joon jaain²¹ jee²¹² tsá² tya'a gasii¹²¹i Jesús:

—Ñá'ñu¹u', 'e¹²'e jna'a xiiala faa¹¹³a'a júu³ tyú² la ga'e¹² Wó³ tsá² tya'a.

² Joon gajin¹² Jesús:

—Mi fó²oo' júu³ tyú² tyii' fá²aa' la lo:

Ñá'ñu¹u' tyín¹u'un ñu¹fú² tyi'i.

Jiin¹¹³ 'nu¹-u 'in tyú¹ la jee²¹² jileei¹²¹ 'in seein²¹.

Tyuu¹²¹ to² jna'a.

Fu ñu¹fú² jilaa¹²¹ ilí² jiin¹¹³ la 'iin²¹²u'un.

Jmáa² jon ni cwoo¹¹³ juncwii²¹.

³ Cwo¹³o jna'a 'e liin¹ 'e tyée³e 'e jmií²¹² no.

⁴ Joon 'iin¹u'un tsaá² tyii'i tsu la joon jon jna'a 'iin²moo'o tsaá² tya' jileei¹²¹ 'in gajmaa¹a 'e gó² tyii'i.

Un'øø¹u'u jna'a 'e jo 'naa¹¹³a'a tsaá².

⁵ Gajin¹²in jon Jesús gasii¹²¹i 'ido:

—Jmoo¹¹³du' cwáain¹ lawa jaain²¹ jee²¹² 'naa' 'in 'aa¹i jaain²¹ tsá² seein²¹ tyú² coon¹¹³. Joon la 'woo¹ tyíia² núu¹ ngóo¹-o fu tya' 'ido. Joon gasii¹²¹i 'ido: “Jmáa² fee¹-o'o, tyí³ta'a 'ni¹ 'iñi¹ 'ná³aa. ⁶ Tsu jaain²¹ tsá² seen²¹na tyú² coon¹¹³ sá² coon²¹ li jaa¹²¹i. Joon gacwaa¹¹²i fu tyiia joon jo 'ee 'óo³oo coonti wa'a 'e cwo¹³oo.” ⁷ Joon 'in dogi gajin¹²in ca ti tsi inuu li raain²¹: “Jo untyí²u jna tsu sijnií¹ 'nú³uu. Joongi yuun²¹ tyiia tee¹³mo coon¹¹³ jna cwuu²¹mo ni coo¹mó². Jo lí² raan²¹na wa'a 'e lí² cwo¹³oo 'nu coonti.” ⁸ 'E la ja¹²mo fo¹³oo —jin¹² Jesús— fiin¹¹³ jo roon¹on 'e cwo¹²o 'ido tsu 'wii¹¹³ tsá² seein²¹ tyú² coon¹¹³on do ilí² roon¹on cwo¹²xu 'ido la coon¹²¹ 'e jo untyí²gi 'ido 'ii. Joon cwo¹o jiin¹¹³ 'e 'ná¹xu. ⁹ 'E la joon fuu²¹²uu 'naa', mí²hi' tyani Dios tsu joon cwo¹²o 'naa'. 'Nee¹¹³naa' tsu joon tyee¹²¹moo'. Pó²oo' 'ooca'nú¹ tsu joon inaa²¹o. ¹⁰ Tsu jileei¹²¹ 'in mi¹ 'ii²¹mo. Joongi jileei¹²¹ 'in 'noo¹² tyiia¹¹³o. Joongi jileei¹²¹ 'in pó² 'ooca'nú¹ naa²¹o tya' 'i.

¹¹ 'Jmoo² joon² jaain²¹ 'naa' líi¹naa' tsacóø¹¹³, ¿ti cwó²oo' yuun²¹ tyii' coon²¹ cuun²¹² wa mo gamii¹ 'iñi¹? ¿Ti cwoo¹¹³naa' jaain²¹ mii¹²¹ wa mo móo¹i joo¹²¹ taai² jmií²¹, ¹² owa cwoo¹¹³naa' 'ee jaain²¹ ticún³ wa mo gamii¹ coon²¹ mootú²? ¹³ Pe wana 'naa', 'in jo tyú¹naa' cwó²oo' yuun² tyii' 'e tyú² xiati líi¹gi icwo¹²o Ñá'ñu¹u' tyíin¹ ñu¹fú² 'in Espíritu Tyú² tya'a tya' jileei¹²¹ 'in mi¹.

Cwo¹² tsá² tsaá² Jesús 'e coon¹¹³ 'ii²¹ tya' 'in 'líi¹³ jmoo¹⁰

¹⁴ Seein²¹ jaain²¹ tsá² 'in ga¹í² 'in 'líi¹³ alma tya'a. Joon jo cwo¹ faa¹²¹ 'ido. Mo gatyii¹ Jesús 'in 'líi¹³ 'yuui alma tya'a galí²-i faa¹²¹o. Joon líi¹l ganga'goo²¹-tsi tsá² 'elo. ¹⁵ Pe 'in líi¹³gi gajin¹²in:

—'In tsañuu¹ lo 'woo¹ 'in 'líi¹³ coon¹¹³ 'ii²¹ tya' Beelzebú 'in tyu¹² to² 'ii.

¹⁶ 'In xeei¹²¹gi galí²'iin²¹²in coon²¹du cwáain¹ xiiala líi¹ Jesús joon gamii¹ coon²¹ milagro. ¹⁷ Pe ñii¹ Jesús 'ee 'i¹-tsi 'in tsá² do. Joon gasii¹²¹i 'ii:

—Lawa coon²¹ fuu²¹ 'e tún² 'ii'¹³ líi² joon tíi'i jee²¹² yaa-i. 'E fuu²¹ do jo taa'^{21a}. Joon wana tíi'i tsá² la 'oo'²¹ ruu'²¹ⁱ tsi inuu jo taa'^{21a}. ¹⁸ ¿Xiiala ilí² tyu'¹² Satanás to² wa'a téen¹ in jiin¹³ la 'ña'a? Pe 'naa' fó²oo' 'e 'wóo³na 'in 'líi'¹³ coon¹³ 'ii'²¹ tya' Beelzebú. ¹⁹ Wana jmáa³aa la joon, ¿iin coon²¹ cwo¹ 'ii'²¹ tsagoo²oo' wa'a 'wooi¹ 'ido 'in 'líi'¹³ taai² alma tya' tsá²? Coon¹³ to² 'e jmoo¹ 'ii-o cwoliñi¹ tsá² 'e lí' cii'¹² fó²oo'. ²⁰ Coon¹³ 'ii'²¹ tya' Dios 'wóo³na espíritu gó² —jin¹² Jesús—, joon coon¹³ 'e joon 'øøi'²¹-tsi tsá² 'e nigacwa¹ 'ii'²¹ tya' Dios jee²¹² 'naa'.

²¹ 'Lawa jaain²¹ tsañuu¹ pí²-tsi joongi 'oo¹o ñí³ wa'a un'øøi¹ 'ña'a joon jóø²o tya'a. Jilaa¹²¹ 'e si'móo¹ tya'a jo lí² coon¹ tsá² coonti. ²² Pe wana tyíia¹ jaain²¹ 'in pí²gi-tsi lagi 'ii joon líi'¹ⁱ 'ii. Joon 'woo²¹-o jilaa¹²¹ ñí³ tya'a 'e gajmaa¹ 'e jo cu¹²-tsi. Joon gajmaa¹ mai¹²xu ce jilaa¹²¹ 'e ga'wo'¹²o tya' 'ido.

²³ 'Jileei¹²¹ 'in jo faa¹²¹ tyú² tyiia 'laa^{121a} faa^{121a} tyiia. Joongi jileei¹²¹ 'in jo jéei¹ tsá² 'e uncaain²¹ coon¹³ jna jmaa^{1a} 'e 'eei¹ tsá² jna.

'Ee'¹³ Jesús tsá² xiiala líi² espíritu gó²

²⁴ Faa¹²¹gi Jesús jin¹²in:

—Mo cwo'¹ⁱ espíritu gó² tya' tsá² ngi¹o la caain²¹ cwo'¹³ tyuun²¹ 'noo'²¹o lí ján². Joon mo jo tyii^{1a} joon 'i¹-tsi: “Nii'¹³ moo fu tyiia lí gajúu³uu.” ²⁵ Mo gatyee¹¹²ⁱ joon ní²in 'in tsañuu¹ do lawa coon²¹ 'nú¹ 'e líi² joongi sii'¹ⁱ tyú². ²⁶ Joon tsa²¹o tsate^{12e} dyái¹gi espíritu 'in 'líi'¹³gi. Joon jilee¹²¹mo itsataa²ⁱ tya' 'in tsañuu¹ do. Joon líi¹ galigoo²¹gi seein²¹ 'in tsañuu¹ nano lagi mo jéei¹.

'E jløø¹³mo la jai¹²

²⁷ La 'íi'²¹² siin¹¹² Jesús faa^{121a} 'elo jaain²¹ tsamí² jee²¹² 'in tsá² do ga'oo¹o jin¹²in:

—Líi¹ tyú¹-i 'in ningatyéein¹ 'nu joongi 'in gacwo¹ tuu¹²¹ cu¹²¹u!

²⁸ Jesús-gi gajin¹²in:

—Pe líi¹gi tyú¹ 'in ganúu² joongi nuu¹¹³o júu³ tya' Dios!

Tsá² gó² mii¹ⁱ coon²¹ milagro

²⁹ La 'íi'²¹² joon líi¹ ngafúui¹ tsá² la cu¹² lí' lí siin¹¹² Jesús joon ga'láa² Jesús 'wii²¹² gafaa^{121a} sii¹²¹ⁱ 'ido:

—Tsá² gó² 'in seein²¹ nano mii¹ⁱ coon²¹ lí² milagro. Pe jiin¹¹³ coon²¹ lí² ilisá² tya' 'in tsá² no jiin¹¹³ la lí² gacwo¹ jaain²¹ tsá² 'in gacwo¹ júu³ tyú² cali¹ sii²¹ Jonás. ³⁰ Lawa Jonás, 'ii jaain²¹ lawa coon²¹ lí² 'e galí² tya' tsá² seein²¹ Nínive. La joongi jna 'in Ruu¹²¹na Tsá², jna-a lawa coon²¹ lí² tya' tsá² seein²¹ nano. ³¹ Mi 'iin² fu juncwii² ilí² 'ii'²¹ tya' tsá² seein²¹ nano jaain²¹ 'in tyu'¹² to² coon²¹ fuu²¹ náa¹ lí' cwoo²¹ tooin¹² lí' yuui¹² ñi¹¹ niroon²¹ nijmáa^{1a} 'ii'²¹ tya'a tsu 'ii gájó² lí wiingi ni cwo'¹³ fu juncwii²¹ 'e janúu²du jilaa¹²¹ 'e jmii¹-tsi Salomón. Joon 'elo seen²¹mo jaain²¹ 'in feei¹gi lagi Salomón. ³² Jileei¹²¹ tsá² seein²¹ fuu²¹ Nínive do mi 'iin² fu juncwii²¹ niroon²¹ mi jmáa¹ Dios 'ii'²¹ tya' tsá² seein²¹ nano. Joon icwo¹ tsa² tya'a. Tsu tsá² seein²¹ Nínive do gaunsi²¹mo 'e 'i¹-tsi mo ga'íi² Jonás do júu³ tyú² tya' Dios. Joon nano lo-o seein²¹ jaain²¹ 'in tyú¹gi lagi Jonás.

Jí² coo²¹ tya' tsá²

³³ 'Ce jiin¹¹³ jaain²¹ jo 'in dyi¹² coon²¹ jí² joon sii¹²¹ⁱ coon²¹ lí 'uui²¹ jon'gi nu' coon²¹ cwóo¹. Sii¹²¹ⁱ tsá² coon²¹ yu'-u joon jnéei² tya' tsá² 'in taai². ³⁴ Unni² tsá² 'e lí lawa coon²¹ jí² coo²¹ tya' tsá² wana tyú² unni² tsá² la joon jon róøi³ coon¹¹³ 'e tyú² la tóøi². Joon ngii¹ lí jná². Pe wana gó² unni² tsá² la joon jon gó² la tóøi². Ngii¹o lí nuu²¹. ³⁵ Tíi²mo'o ñí²¹'i 'e tyú² 'e jo ngí²¹'i lí nuu²¹. ³⁶ Wana røø²¹u coon¹¹³ 'e jí² do jiin¹¹³ capi¹² jo 'ii'²¹gi nuu²¹ la joon jon nijóø²o'o coon¹²¹ tyaa² lawa mo coo²¹ jí² jnéei² tyi'i.

Jíi²mo Jesús tsá² fariseo

³⁷ Mo gatséi¹ gafaa²¹ Jesús 'elo jaain²¹ tsá² fariseo gatøø¹o Jesús fu tya'a 'e dø²ø. Ga¹í² Jesús joon gacwoo²¹ ti¹ mesa. ³⁸ Ganga'goo²¹-tsi tsá² fariseo do mo ganí²ⁱ 'e jo gauntiin¹²in Jesús 'e run²un cwoo²¹ jiin¹³ la tñsi¹² la nø¹gi dø²ø. ³⁹ Pe joon gajin¹² Jesús: —'Naa', tsá² fariseo, ruun¹³naa' jiin¹³ li' caluu coon²¹ vaso coon¹³ wúun¹ pe 'naa'gñi' li' tsi sirøø²¹moo' coon¹³ jilaa¹²¹ 'e niga'uun²¹²uun' joongi coon¹³ jilaa¹²¹ 'e nigatyáa²aa' coon¹³ 'e gó². ⁴⁰ ;Tsá² bón¹ 'naa'! ;Ti jo ñí²ii' 'in gajmaa¹ li' caluu 'ii-gi jon gajmaa¹ li' tsi? ⁴¹ La joon cwoo²¹xuu' tsá² tañí² 'e dø²ø 'uunñi² tyii' la joon jilaa¹²¹a nilí² tyú² tyii'.

⁴² 'Fúu² 'naa' tsá² fariseo, cwo¹²naa' Dios diesmo tya' jilaa¹²¹ 'oosee²¹² coon¹³ jilaa¹²¹ 'oo² ruda coon¹³ jilaa¹²¹ nii²gi 'oonuu²¹, pe coonti jo unjí² 'naa' 'e jmaa²aa' 'e tyú² tya' tsá² jon'gi 'iin²¹²naa' Dios. 'Elo-ogi 'ná¹ jmaa²aa' la jéei¹gi. Pe la joon jon jo 'iin²-oo' 'e jmaa²aa' 'e xiia¹²¹gi do.

⁴³ ;'Fúu² 'naa' tsá² fariseo, 'iin²¹²naa' ní²ii' li tñí² cwa² 'in tyíin²mo inøø cwo¹ tyii' sii²¹ sinagogas! Joongi 'iin²¹²naa' 'e li'gøø¹²mo tsá² 'naa' mo ngí²ñi' jee²¹² 'nú¹.

⁴⁴ ;'Fúu² 'naa' tifo¹² tya' ley coon¹³ 'naa' tsá² fariseo! Li' cñi¹²ⁱ jmoo²oo' 'e 'é²ee' tsá² no. Líi¹naa' la li 'e 'aan¹ roon¹ jo jnéé³in do-o. Jilee¹²¹mo tsá² ngñi¹mo li ni do-o mo jo li¹²ⁱ.

⁴⁵ Joon gañii¹i jaain²¹ tifo¹² tya' ley jin¹²in:

—Tifo¹², jilaa¹²¹ 'e fó²o no lawa'a 'e fu¹²u jna'oo'o.

⁴⁶ Joon gajin¹² Jesús:

—;Fúu² 'naa' jon tifo¹² tya' ley! Coon¹³ tñsi¹² tyii' cwó²oo' tsá² coon²¹ laa²¹² 'e jo roon¹²¹ jiin¹³ jaain²¹. Joon jogi 'iin²¹²naa' uncóon¹³oon' jiin¹³xu.

⁴⁷ ;'Fúu² 'naa', jmoo²¹oon' ni'aan¹ tya' tsá² 'in nigacwo² júu³ tyú² caliñi 'in nigangaai¹² 'liñ²¹² tsacøøi¹³ tyii' caliñi! ⁴⁸ La no-o 'øøi¹²¹-tsi 'e røø²¹ síi¹³naa' coon¹³ 'e gajmaa¹ 'liñ²¹² tsacøøi¹³ tyii'. 'li-o nigajngaa¹²ⁱ joon 'naa'gñi' jmoo²¹oo' ni'aan¹ tya'o.

⁴⁹ 'Joon ñí² Dios mo nigajin¹²in: “Síi³na tsá² cwo² júu³ tyú² tyiia coon¹³ 'in líi¹³gi tsá² tya'a joon 'in líi¹³ ijnga¹²mo 'in líi¹³gi 'øø¹mo.” ⁵⁰ 'Wii¹³ joon tsá² seein²¹ nano nityii²¹o cwáain¹ tya' tsá² 'in nigacwó² júu³ tyú² tya' Dios 'in nigajúin¹ ca mo nigaroon¹ cwoo¹³ juncwii²¹. ⁵¹ Ityi² jmi¹ 'øøi² ca Abel joongi ca tí² Zacarías 'in nigajngaa¹³ⁱ 'oo² cwo¹ do. 'Wii¹³ joon fo³oo icon¹ Dios cwáain¹ tya' 'in nigajúin¹ la joon 'in seein² nano icon¹ cwáain¹ tya'a.

⁵² ;'Fúu² 'naa' tifo¹² tya' ley! Tsu ñí² 'naa' xiiala li cwii¹in tsá² Dios pe yaaigñi' jo mo jmaa²aa' jogi cwó²oo' 'e licwii¹in 'in xeei²¹ Dios.

⁵³ Mo gasii²¹ Jesús 'ii 'elo 'in tifo¹² tya' ley do coon¹³ tsá² fariseo líi¹ gatí² 'nii¹²¹-tsi 'ido tya'a. Joon ga'láa² 'wii²¹² gauntyí² coon¹³ júu³ 'láai² liñi¹. ⁵⁴ Coon²¹ cwáain¹ wa'a isá² coon²¹ júu³ 'e xiiala i'ñii¹ ni do.

12

'E¹²e Jesús tsá² 'e jo jmoo¹o la jmoo¹o tsá² tajuui²¹

¹ La jee²¹² joon galicaain²¹ tsá² fúui¹ liñi¹ ca 'øøi¹²¹ tsaruu¹²¹i la jaain²¹ la jaain²¹. Joon ga'láa² Jesús 'wii²¹² sii¹²¹ⁱ tsá² tya'a:

—Lii¹³ jmaa²aa' coon¹²¹ tún² 'e 'i¹-tsi tsá² fariseo no. Jmoo¹-o lawa 'in tyú¹mo 'ii. ² Tsu jiin¹³ coon²¹ júu³ 'uuin²¹ 'e sá² wa'a jo liñi¹ tsa². Jon'gi jiin¹³ coon²¹ 'e si¹mó¹ wa'a jo li sá² júu³. ³ Joongi la joon jon wa'a 'e nifaa¹²¹ tsá² linøø²¹ inøø joon lijmiñ²¹². Joongi jilaa¹²¹ 'e síii¹ tsá² 'uuin²¹ 'e jni¹ 'nú¹ inúu² cayu' 'nú¹.

'In jo cwooi¹ 'gøøi¹²¹ tsá²

⁴ Faa¹²¹gi Jesús:

—La lo-o fuu²¹²uu 'naa' 'wii¹³ tyú²-u seen²¹na coon¹³ 'naa'. Jo foo¹³naa' 'in jngaai¹³ tsá² pe mi yuu¹³ joon jo 'e sá²gi jmáa¹a. ⁵ Fuu²¹²oo 'naa' 'in cwooi¹ jmaa²aa' 'gøø¹²¹naa'. Jmaa²oo' 'gøø¹²¹naa' 'in mi yuu¹³ jngai¹² tsá² tyu¹²o jon to² 'e tsalín² li 'liñ¹³. Jmaa²oo' 'gøø¹²¹naa' 'ii.

6 '¿Ti jo 'niii¹ tsá² 'ñeei² tón¹ coon¹¹³ jee²¹² tún² wi¹³? Pe Dios-gi jo 'ín²-tsi ce jii¹¹³ jaain²¹ tón¹ do. 7 Ca jilaa¹²¹ jñú² tsí³ mootyí²ii' nigaun¹¹ Dios la ca mi¹³ la ca mi¹³-i. Jo jmaa^{2aa} 'goo²¹ tsu tyíin¹gi 'naa'a lagi tón¹ fúui¹gi.

'Ná¹-a róøi¹ tsá² 'e cwii¹in Jesucristo tyani tsá²

Faa¹²¹gi Jesús:

8 —'E fuu²¹²uu 'naa', jileei¹²¹ 'in jin¹²in 'iin jna tyani tsá², jna-a jon, 'in Ruu¹²¹na Tsá², ifo¹³oo jon 'e cwii¹na 'ii tyani ángeles tya' Dios Jmi¹²¹. 9 Pe jileei¹²¹ 'in jo róøi²¹ cwii¹in jna tyani tsá² la joon jon jna jo róø¹na 'ii tyani ángeles tya' Dios.

10 'Doñi¹in 'in gafaa^{21a} 'laa¹²¹ tyiia 'e Ruu¹²¹na Tsá², lí²-i 'ín²mo tsaa² do tya'a pe jileei¹²¹ 'in faa¹²¹ júu³ 'laa¹²¹ tya' 'in Espíritu Tyú² tya' Dios jo lí² 'ín²gi 'e tsaa² do tya'a.

11 'Mi tsajéi¹³ tsá² 'naa' inuu cwo¹ si tyani 'in jmoo¹ 'ii²¹ 'ee si tyani tsaa² 'to² 'ee jo cuu¹¹³-oo' xiiala ifó²oo' si xiiala ingí²ii' 'ee. 12 Mi tí² 'ii¹²¹ joon i'ee²¹² 'in Espíritu Tyú² tya' Dios 'naa' xiiala 'ná² fó²oo'.

Fo' 'ii¹ mo sá² cuu²

13 Jaain²¹ jee²¹² tsá² do gasii¹²¹ Jesús:

—Tifo¹², sii¹¹³ ruu¹²¹na cwocwoo¹-o jii¹¹³ tyíia³ 'e gatí²na.

14 Joon gajin¹² Jesús sii¹²¹ 'ido:

—Tsañuu¹, ¿'iin gajin¹² 'e líi¹na tsaa² 'to² si 'in jmoo¹ jmai'xu jee²¹² 'naa' 'ee?

15 Gajin¹²o jon:

—Tyaan²duu' cwáain¹ joongi un'øøi¹¹³ yaanaa' wana caní² 'iin²¹²naa' cuu² tsu fu juncwii²¹ tya' tsá² jon' wa'a jilaa¹²¹ 'e 'oo¹ tsá².

16 Joon gasii¹²¹ 'e cwáain¹ lo:

—Galiseein²¹ jaain²¹ tsá² sá² cuu². Joon cwo¹¹³ 'wó² tya'a líi¹ 'láai² garoo²¹ 'e gajñii²¹ do. 17 Joon 'in tsá² sá² cuu² do ga'i¹-tsi: “¿'Ee ijmaa^{3aa} coon¹¹³ jilaa¹²¹ 'e garoo²¹ tyiia lo? Jo 'óo³gii xiia' li to¹³oo.” 18 Joon ga'i¹-tsi jin¹²in: “Líi³oo xiiala ijmaa^{3aa}. Cii¹¹³mo jilaa¹²¹ 'nú³uu lo. Joon ijmaa^{113aa} 'e fee¹gi. Joon do-o i'máa^{3aa} jilaa¹²¹ 'e roo²¹ tyiia coon¹¹³ jilaa¹²¹ 'e 'óo³oo. 19 Joon ifuu²¹²uu 'ñii'a: Alma tyiia, cwo¹¹²i 'woo¹²¹o tsu 'láa²mo 'e nisi¹mo²o. Taa¹²¹o tya' 'láa²mo jii²¹. 'iin¹²¹in, tyee¹²¹. Unjløøi¹³ 'wo'o.” 20 Pe Dios gasii¹²¹ 'ii: “Tsañuu¹, 'in jo 'øøi¹²¹-tsi 'næ. Nano-o ijuun²¹mo'o. Joon jilaa¹²¹ 'e 'oo²o'o, ¿'iin lí² tya'?” 21 La joon tsangii¹ 'in tsá² 'in 'iin²¹² 'e sá² tya' 'ña'a 'láai¹ líi¹ pe joon tañí²mo tyani Dios 'i —jin¹² Jesús.

Un'øø²mo Dios jóon¹on

22 Mo ngayuui¹¹³ joon²¹ gasii¹²¹ Jesús tsá² tya'a:

—'E joon fuu²¹²uu 'naa'. Jo cuu¹¹³-oo' coon¹¹³ jilaa¹²¹ 'e cøø²øø' taa²¹²naa' fu juncwii²¹ jon'gi coon¹¹³ siin¹²in¹ 'e cii²ii'. 23 Fu juncwii²¹ tya' tsá² 'e tyiin²gi lagi 'e dø¹² tsá². Joongi 'e cuerpo tya' tsá² tyiin²gi lagi siin¹³ tsá² 'e tyi¹²i. 24 Tyaan²duu' cwáain¹ lawa jaain²¹ tyalaa¹²¹ jo jñii¹i jon'gi roo¹ tya'a jon'gi 'oo¹ li' má¹ jon'gi tyuu²¹ sá² li to¹²o. Pe Dios cwo¹ 'e gø¹²ø. Joon 'naa', tyiin²gi 'naa' lagi ton¹. 25 ¿'iin jee²¹² 'naa' 'e 'áai¹gi cu¹²-tsi gajmeei¹ 'ña'a coon²¹ ñii²gi coon¹¹³ 'e cu¹²-tsi do? 26 Wa jo lí² jmaa^{2aa} ce jii¹¹³ 'e xugi coon¹¹³ 'e cu¹²-oo', ¿'ee li' cu¹²-oo' coon¹¹³ jilaa¹²¹ 'e fee¹gi? 27 Tyaan²duu' cwáain¹ xiiala cwáain¹ lí³ 'e jo 'ee to¹ jmoo¹o. 'E la ja¹²mo fuu²¹²uu 'naa', ca 'líi²¹² róøi¹³ Salomón jo galisá² siin¹³ 'e 'ya¹²gi tya'a lagi 'e lí³ do. 28 Wana ijma¹ Dios 'e 'ya¹²gi 'oonuu²¹ 'e sá² nano jee²¹² tyiia²¹ joongi mi jná² tsa¹oo²¹ ijún² coon¹¹³ jí² 'e ja¹²mo ityi¹² Dios 'naa' 'mi¹². ¿Tsá² 'in jo tsái¹-tsi 'naa'! 29 Jo ngí²ii' 'e cu¹²-oo' 'e 'nó²oo' 'e cøø²øø' joongi 'e 'ú²uu'. 30 Tsa tsá² 'in jo tsái¹-tsi Dios 'in seen²¹ fu juncwii²¹ ngi¹o 'noo²¹o jilaa¹²¹ 'elo, pe 'naa' seen²¹mo jaain²¹ ñú²uu' 'in ñi¹ jilaa¹²¹ 'e 'ná²gi tyii'. 31 'Áai¹gi tyú² wa'a 'e cwooi¹¹³naa' yaanaa' 'e tyu¹² Dios to² 'naa' joon i'ii¹¹³mo jilaa¹²¹ 'elo.

Jilaa¹²¹ 'e tyú² fu ñu¹fú²

32 Faa¹²¹gi Jesús:

—Tsá² tyiia, jo jmoo²gii¹ 'goo¹²¹-'oo'. Tsu xuu¹ 'naa' pe Ñú²uu¹ 'áa¹mo 'yáai²-tsi cwo¹¹o 'naa' to² 'e 'oo¹o. ³³ 'Níi²ii¹ jilaa¹²¹ 'e sá² tyii¹ joon cwó²oo¹ 'in sityéin¹ jmii²¹². Jmaa²aa¹ la joon coon²¹ tuloo²¹ tyii¹ 'e jo litsáai¹ joon 'áai¹gi ilisá² tyii¹ fu ñu¹fú² 'e jo tya¹. Jileei¹²¹ 'uun²¹ jo lí² tsataai² do jon'gi joo¹¹³ fu² lí² ngíi¹. ³⁴ Xiia¹ li 'óo²oo¹ jilaa¹²¹ 'e 'yaa¹²¹-'oo¹ do-o jon i¹¹-'oo¹.

'Ná²-a náa¹ tyú² tya¹ tsá²

³⁵ Faa¹²¹gi Jesús:

—'Ná²-a tyá²aa¹ tyú² tyii¹. 'Ná²-a téen³naa¹ coon¹¹³ jí² 'e coo²¹. ³⁶ Jmaa²aa¹ lawa tsaleei¹¹³ 'in sijéen¹³in fii²¹²i. Mi cwaa¹¹i fii²¹²i li cui¹² cwoo²¹ tsá² joon pó² 'ooca'nú¹ do tsifu lí² no¹²o 'ooca'nú¹. ³⁷ 'Áa²mo tyú² 'ii²¹-tsi 'in tsa'leei¹¹³ do 'in jo cwuu²¹i mi cwai¹² fii²¹²i. Tsu júu³ ja²mo fuu²¹²uu¹ 'naa¹, 'in fii²¹²i do ityá² tyú² siin¹³ 'ido joongi iunjí²mo 'ido. Joon ityu¹²u to² cwá¹ tsá² li si¹² mesa 'e dø¹²ø. Joon cwaa²¹o dø¹²ø. ³⁸ Fiin¹¹³ la 'woo²¹ tyiia² núu¹ cwaa¹²¹i si la ngóo¹ ca jná² 'ee tyú² 'ii²¹-tsi tsa'leei¹¹³ wana 'in jnaa¹-tsi mi tyee¹¹³i fii²¹²i do. ³⁹ Joon cwoliñi²ii¹ 'elo, wana jaain²¹ tsá² fii²¹² 'nú¹ ini¹ 'ee 'ii²¹ cwée¹i 'uun²¹ nijmaa¹o li¹²o. Joon jo ná¹ 'núu¹u¹ 'e jmá² 'ido 'uun²¹. ⁴⁰ La joon jon 'naa¹ cwotyá²aa¹ tyú² tyii¹ tsu coon²¹ wa jo 'i¹-'oo¹ ijó¹ 'in Ruu¹²¹i Tsá² —jin¹² Jesús.

Lawa tsa'leei¹¹³ 'in tyúí¹ coon¹¹³ 'in jo tyúí¹

⁴¹ Joon gaunngii¹i Tú³ sii¹²¹i Jesús:

—Ñá'ñu¹¹u¹, ¿ti gafaa¹¹³a 'e cwáain¹ lo jiin¹¹³ tyijna'a owa'a tya¹ ce jileei¹²¹ tsá² 'ee?

⁴² Jin¹² Jesús:

—¿'iin tsa'leei¹¹³ 'in tyúí¹ joongi 'in 'øø¹²¹-tsi mo tyu¹² fii²¹²i to² 'e tyaa¹ cwoo²¹ jileei¹²¹ tsá² taai² inuu¹ 'e cwoo¹ 'e dø¹²ø mi tí² 'ii²¹? ⁴³ 'Áa¹mo tyúí¹ 'in tsa'leei¹¹³ mi tyeei¹¹² fii²¹²i tyee¹¹³mo 'ido jmaa¹a la to² nigatyu¹²u. ⁴⁴ 'E la ja¹²mo fo¹³oo, 'in fii²¹² do nityaa¹o cwoo²¹ 'ido jilaa¹²¹ 'e 'oo¹o 'e tyu¹² 'ido to². ⁴⁵ Pe wana 'in tsa'leei¹¹³ do 'i¹-tsi 'e li¹¹²¹²mogi fii²¹²i do tyee¹¹²i joon 'láa² 'wii²¹² jí²in 'in tsa'leei¹¹³ catyaa¹²¹ do. Joongi 'láa² 'wii²¹² gø¹²ø joongi 'uun¹²¹o. Joon li¹²in²mo. ⁴⁶ Joon 'in fii²¹² do ijó¹ coon²¹ jmii²¹² 'e jo sijée¹³in tsa'leei¹¹³ tya¹a do. Jon'gi ñi¹ 'ee 'ii²¹. Joon líi¹ 'e¹²e 'ido wúu¹. Joon idye¹²mo 'ido fu li¹²i coon¹¹³ jileei¹²¹ 'in jo nuu¹¹²u.

⁴⁷ 'Jileei¹²¹ tsa'leei¹¹³ 'in ñii¹o jilaa¹²¹ 'e 'iin²¹²in fii²¹²i pe jo tyaa¹ tyú² jon'gi unjí²i i¹e¹²o wúu¹ joongi ijmee¹¹³mo líli¹. ⁴⁸ Pe jileei¹²¹ tsa'leei¹¹³ 'in jo ñii¹ pe jmoo¹-o jiin¹¹³ 'e tíi²i xugi wúu¹ iní² 'ii. 'In nigacwo¹²o Dios 'láai²gi imí¹ jon Dios 'láai²gi. Joon 'in jo cu¹²-tsi coon¹¹³ líli¹ imí¹ 'ido 'láai¹gi.

Gajó¹ Jesús wa'a jmáa¹a tún² 'ii¹³ tsá²

⁴⁹ Joon faa¹²¹gi Jesús:

—Gagoo²¹² jna ga¹uu²na jí² ni cwoo¹¹³ fu juncwii²¹. Joon tsei¹² nisijaan¹oo wa'a icoo²¹. ⁵⁰ 'Ná²-a tsangíi¹na coon²¹ 'e la jai¹². Joon lí² móo³oo wúu¹ ca gatséi². ⁵¹ ¿Ti líi²naa¹ 'e gagoo²¹²oo 'e sín¹ tsá² røø² coon¹¹³ tsaruu¹²¹i nicwoo¹¹³ fu juncwii²¹? Fo¹³oo 'e jo la joon. Jiin¹¹³ gagoo²¹²oo wa'a jmáa³aa¹ 'ii¹³ tya¹ tsá². ⁵² Tsu nano la ngóo¹ 'naai¹¹³ 'in tsá² coon²¹ inuu¹ ilíin² tún² 'ii¹³. Wana néei¹ 'ñéei² tsá² tsi coon²¹ inuu¹ gaai²¹ ili¹ee¹²¹i 'in gáí¹ do, joon 'in gáí¹ do ili¹ee¹²¹i 'in gaai²¹ do. ⁵³ 'In jmii²¹ do niseein²¹ gó² coon¹¹³ jón¹on. La joon gó² seein²¹ jón¹on coon¹¹³ jmii²¹. Joon sáa³gi seein²¹ gó² coon¹¹³ jamíi¹. Jamíi¹ la joon jon seein²¹ gó² coon¹¹³ sáa³a. Joon 'yiaunsáa³a niseein²¹ gó² coon¹¹³ tsaunloo²¹ tya¹a. Joon tsaunloo²¹ tya¹gi niseein²¹ gó² coon¹¹³ 'yiaunsáa³a.

Tíi²mo tsá² coon²¹ cwáain¹ xiiala ngóo¹ tiempo

⁵⁴ Gasii¹²¹i jon Jesús tsá²:

—Mo moo²oo¹ róno² jní¹ li¹ li yuuin¹¹² ñi¹¹ joon jin¹² tsá² ijó¹ jmí¹. Joon 'e la joon lí². ⁵⁵ Joon mo 'íi¹ tyí² li¹ tooin²¹² li¹ yuuin¹¹³ ñi¹¹ joon jin¹² tsá² ilityí² 'yiaa²¹ no. Joon 'e la joon

lí². ⁵⁶ 'Naa', jli¹naa' tsá² 'in jo untiin¹³ 'e 'é²ee' tsá²! Tyú²-u nii² 'naa' xiiala lí² juncwii²¹ joongi cwo¹³ fu juncwii²¹. ¿Xiiala jo ní²ii' 'ee jiin²¹ taan²¹²naa'?

Cwoján² mi¹³ 'e seen²¹un coon¹³ tsá² 'in 'eei¹ 'næ

⁵⁷ Faa²¹gi Jesús:

—¿'Ee lí' jo jmaa²aa' 'ii²¹ la 'oo²¹ yaanaa' coon¹³ coon²¹ 'ii²¹ 'e tyú²? ⁵⁸ Wana 'in jmoo¹⁰ tsaa² tyi'i joon cwóo²¹o coon¹³on tyani tsaa²to² pe 'næ-u jmaa²a coon¹²¹ tún² coon¹³on la 'ii²¹² cwoliin²naa' tya'i fu. Joon jo tsajéi¹ 'næ tyani 'in jmoo¹⁰ 'ii²¹. Tsu 'in jmoo¹⁰ 'ii²¹ dogi nijaan²¹in 'næ miyóo¹³. ⁵⁹ Joon miyóo¹³ dogi tsajéi¹ 'næ 'næñi³. 'E la ja²mo fo¹³oo jo júu¹³u do ca gatyí²i 'e røø²u tya'a joon gatsee²¹ coonti.

13

'E tyiin²gi 'e unsii² tsá² 'e 'i¹-tsi

¹ Jee²¹² jmi²¹² joon gatyaliin² tsá² sii²¹²i Jesús xiiala gajngaa¹²ⁱ Pilato tsá² seen²¹ Galilea. Joongi xiiala gacai²¹ Pilato jmi¹ 'óø²ⁱ 'in tsá² do jmi¹ joo²¹ núu³ 'e gajngaa¹³ⁱ 'in tsá² do tya' 'e un'goo²¹ Dios. ² Joon gajin¹² Jesús:

—¿Ti 'i¹-oo' 'e jilaa¹²¹ 'elo nigangíi¹ 'in tsá² seen²¹ Galilea do tsu 'áai¹gi røøi²¹ tsaa² lagi 'in tsá² ca tyaa¹²¹ do 'in seen²¹ Galilea? ³ Pe jna fo¹³oo jon' la joon. Joon wana 'naa' jo unsii²naa' 'e 'i¹-oo' la joon jon ijuun²¹mo 'naa'. ⁴ ¿Ti líi²naa' 'e 'áai¹gi røøi²¹ tsaa² 'in dyajñéi² tsá² gajúin¹ do mo gacii¹²¹ 'e po¹² níi¹³ tya' Siloé? ¿Ti 'áai¹gi røøi²¹ tsaa² 'ido lagi jileei¹²¹ 'in néei¹ Jerusalén? ⁵ Pe jna fo¹³oo jon' la joon. Joon la joon wana 'naa' jo unsii²naa' 'e 'i¹-oo' la joon jon i'íin²mo 'naa'.

Júu³ tya' 'mocwarí³ 'e jo 'oofuu²¹ tsí³

⁶ Joon gajin¹² Jesús 'e cwáain¹ lo tya' 'in tsá² do:

—Jaain²¹ tsañuu¹ ni'oo¹⁰ 'mocwarí³ sijná² cwo¹³ 'wó² tya'a. Joon ngajóø²⁰ wana tsí³ cwarí³. Pe jo 'ee gatsaa^{121a} ce jiin¹³ coon²¹. ⁷ Joon gasii¹²¹ⁱ 'in tsá² jøø² cwo¹³ 'wó² tya'a do: “Jøø²du', ningóo¹ 'ni¹ jiin²¹ góo³oo ga'naa¹³aa cwarí³ 'e² 'mó² lo pe jo mo gatsaa¹³aa. Tyuu¹³ coonti 'e 'mó² no tsu lí' ti' jmoo¹gi jín¹ cwo¹³ 'wó².” ⁸ Pe 'in tsá² jøø² cwo¹³ 'wó² do gañii¹ⁱ: “Ñi'fii²¹ⁱ, cwojan¹du' coon²¹ jiin²¹gi. Joon nogi tyí³aa jla¹ cwo¹³ joon to¹³oo 'oo¹³. ⁹ Jongaa²¹mo wana nicwo¹, wana jo gacwo¹ joon tyu¹³oo.”

Un'láai² Jesús jaain²¹ tsamí² 'in tuu²¹ moo'wó¹ mo jmi²¹² 'ii¹²¹ 'woo¹²¹ tsá²

¹⁰ Coon²¹ jmi²¹² 'ii¹²¹ 'woo¹²¹ tsá² Jesús 'yuui cwo¹¹ 'e¹²e tsá². ¹¹ Joon do-o 'yuui jaain²¹ tsamí² ningóo¹ dyajñá² jiin²¹ 'e 'yuui jaain²¹ espíritu gó² alma tya'a 'e nigajmaa¹a tuu¹²¹ moo'wó¹. Joon jo lí² siin¹¹² 'ña'a røø²¹ coonti. ¹² Mo ganí² Jesús 'ii joon gatø¹²⁰. Joon gajin¹²in:

—Tsamí², ni'láa²mo'o 'e jmoowúu¹ tyán²'an no.

¹³ Joon gataan¹ cwo²¹o tya' 'ido. Joon la tsifu joon ganii¹³mo 'ña'a 'in tsamí² do røø²¹. Joon ga'láa² 'wii¹²¹² cwo¹²⁰ 'maai¹³ Dios. ¹⁴ Pe 'in tsá² tyu¹² to² cwo¹¹ sinagoga do gatí² 'nii¹²¹-tsi tsu 'wii¹³ gaun'láai² Jesús 'ido mo jmi²¹² 'ii¹²¹ 'woo¹²¹ tsá². Joon 'in tyu¹² to² cwo¹¹ do gasii¹²¹ⁱ tsá²:

—Sá²-a jñuu² jmi²¹² 'e lí² to². Lí²-i jalíin² tsá² jee²¹² jmi²¹² joon ilí² mí¹ tya'a. Joon jo jalíin² jmi²¹² 'ii¹²¹ 'woo¹²¹ tsá².

¹⁵ Joon gajin¹² Jesús:

—'Naa' líi¹naa' tsá² 'in jo untiin¹³ jiin¹³ 'e 'é²ee' tsá². ¿Ti jo sii¹³naa' doñi'iin jee²¹² 'naa' si joo¹²¹ si bu¹³ 'ee cwotya'iin¹²¹xu mo jmi²¹² 'ii¹²¹ 'woo¹²¹ tsá²? ¹⁶ Joongi 'in tsamí² lo jún² 'lii²¹² Abraham-mo 'ii. Joon ningóo¹ dyajna¹ jiin²¹ jmoo¹ 'in 'lii¹³ tsaa¹³ 'in tsamí² no. ¿Ti jo lí² un'láai² coon²¹ jmoowúu¹ tyaan¹ mo jmi²¹² 'ii¹²¹ 'woo¹²¹ tsá²?

¹⁷ Mo ngayuui¹³ gajin¹² Jesús 'elo jileei¹²¹ tsá² 'in 'eei¹ 'ii ga'aa¹⁰ fa'ii¹²¹. Pe jileei¹²¹gi tsá² jløø¹³i coon¹³ jilaa¹²¹ 'e fee¹ 'e gajmaa¹ Jesús.

Cwáain¹ tya' jún² jon² tasa

¹⁸ 'E joon gajin² Jesús:

—¿Xiiala cwooi²¹ lí² li tyu² Dios to²? ¿Joon 'ee coon¹³ 'e lí² jmaa¹ coon²¹ røøi²¹ coon¹³ joon? ¹⁹ 'E lí² la lí² jún² jon² tasa 'e jñí² tsá² cwoo¹³ 'wó² tya'a. Joon do-o cwaain²¹ ca galí² 'mó² fee¹. Cagi ton¹ jmaa¹ sñí² ni cwáa¹ 'mó² do.

Júu³ cwáain¹ tya' tyiian¹³

²⁰ Joon gajin² Jesús:

—¿Xiiala cwooi²¹ 'e jmáa³aa 'e litsáai¹-tsi tsá² li tyu² Dios to²? ²¹ 'E lí² lawa tyiian¹³ 'e gacaai²¹ tsamí² 'ni¹ cwaa¹³ fu² 'iñi¹. Joongi ca galí² con² 'e fu² 'iñi¹ la tøøi²¹.

Cwáain¹ tya' 'ooca'nú¹ cuu¹³

²² Gangóo¹gi Jesús fu Jerusalén. Ngñi¹ fuu²¹ coo¹³ joongi fuu²¹ pi¹³. La caain²¹ joon li ga'ee¹e. ²³ Joon gaunngñi¹xu tsá² 'ii:

—Ña'ñu¹u, ¿ti xu-u 'in itiin¹³?

Joon gañii¹ Jesús:

²⁴ —Tyán²duu' cwáain¹ xiiala ngñi²¹²naa'. Tyán²duu' cwáain¹ 'e ngñi²¹²naa' li 'ooca'nú¹ li cuu¹³ tsu 'e la ja²mo fo¹³oo: líi¹ fúui¹ tsá² 'iin²¹²in tsataai² pe jo lí². ²⁵ Tsu mi yuui¹³ 'in tsafii²¹² 'nú¹ do iron¹ jñii¹ 'ooca'nú¹ joon 'naa' téen¹naa li' caluu pó²oo' 'ooca'nú². Joon ifó²oo': "Na² no, tsañuu¹." Pe 'ii-gi iñii¹: "Jo ñí³ii 'iin 'naa'." ²⁶ Joon 'naa' ifó²oo': "Niga'nee²¹e', nigatyee²¹e' coon¹³ 'nu. Joon 'nugi niga'e¹²e' jna'a tya'i fu¹ tyii'i." ²⁷ Pe 'ido-gi niñii¹: "Jna fo¹³oo: jo ñí³ii xiia seen²¹naa'. Túui¹duu' jna jileei²¹ 'naa' 'in jmoo²oo' jilaa²¹ 'e gó²." ²⁸ Do-o cwotyí¹³ii' joongi cwocuu¹³naa' moojón²oon' mi máa¹³naa' Abraham coon¹³ Isaac coon¹³ Jacob coon¹³ jileei²¹ tsá² 'in gacwo¹ júu³ tyú² cali. Do-o táa²mo li tyu² Dios to² joon 'naa'gñi' taa²¹²naa' fu caluu. ²⁹ Tsu ijaliín²mo tsá² fu li 'yeei²¹ ñi¹ joongi fu li' li yuui¹³ ñi¹. Joongi li' caai²¹ tsáa¹ li' li 'yeei²¹ ñi¹ joongi li' caai²¹ tooin²¹² li' li 'yeei²¹ ñi² ijaliín² tsá². Joon icwaa¹ dø¹² li tyu² Dios to² tsá². ³⁰ Joon 'inlíi¹³ siciin²¹ nano 'ii ijmáa¹a nifu, joongi 'inlíi¹³ 'in sijeei¹ nano 'ii ijmáa¹a li ciin²¹.

Ci² Jesús 'wii²¹² tya' Jerusalén

³¹ Jee²¹² jmi²¹² joon gatyaliín² 'inlíi¹³ tsá² fariseo. Joon gajin²in sñi²¹² Jesús:

—Lo-o júu¹³u nano tsu Herodes 'iin²¹²in jnga²mo 'nu.

³² Joon gañii¹ Jesús:

—Cwolín²naa' joon cwoói¹³ii' 'in gó² do: "Jóø²du' no. Jmi²¹² no joongi tsa'oo²¹ 'woo²na espíritu gó² alma tya' tsá². Joongi un'láa²na tsatsaa¹³. Joongi 'yíia¹ untyée¹moo to² tyiia." ³³ Joon níi³oo jiin¹³ la fu¹ 'yúu³na no coon¹³ tsa'oo²¹ joongi 'yíia¹. Tsu jiin¹³ fu Jerusalén lí² júun²in jaain²¹ tsá² cwo¹ júu³ tyú².

³⁴ '¿Tsá² Jerusalén, tsá² Jerusalén, 'naa' jngaa¹³naa' jileei²¹ tsá² cwo¹ júu³ tyú² joongi tyú²uu' cuun²¹² jileei²¹ tsá² 'in gasii¹in Dios ijma¹²a 'naa' júu³ 'e fu¹ táa²naa'! jJoon jna-a gali'iin²¹²na 'e uncaan²¹na 'naa' la jmoo¹o jaain²¹ tuiyú² 'e uncaain²¹ tuti¹² nu' cwáa¹a! jPe jo gali'iin²¹²naa'! ³⁵ Jóø²du' 'naa' isiján¹ 'naa' ituu¹mo 'naa'. Joon fuu²¹²uu 'naa' 'e jo jóøi²gi 'naa' jna ca mi gacwá² jmi²¹² ifó²oo': "Cwaa¹³mo 'in jó¹ coon¹³ 'e sii²¹ Ña'ñu¹u."

14

Gaun'láai² Jesús jaain²¹ tsañuu¹ 'in líi¹ jmoowúu¹ 'e yiian²¹ tya'a

¹ Galí² coon²¹ jmi²¹² 'ii²¹ 'woo¹²¹ tsá² 'e gangóo¹ Jesús nga'ee¹²¹ 'e fu tya' jaain²¹ 'in tyu² to² fariseo. Joon 'inlíi¹³ tsá² fariseo gacoon²¹ cwáain¹ do. ² Joon tyiin¹ jaain²¹ tsañuu¹ jee²¹² 'in tyan¹ jmoowúu¹ 'e yiian²¹ tya'a. ³ Joon gajin² Jesús sñi²¹² tifo¹² tya' ley coon¹³ tsá² fariseo:

—¿Ti cwooi¹ un'láai² tsá² jaain²¹ tsatsaa¹³ mo jmi²¹² 'ii²¹ 'woo¹²¹ tsá² owa jo lí² 'ee?

⁴ Pe 'ido-gi gajoon¹ ti-i. Joon gataan¹ Jesús cwooi²¹ 'in tsatsaa¹³ do joon gaun'láa²mo. Joon gasii²¹² 'ido 'e tsee²¹²mo 'ido. ⁵ Joon gasii²¹² Jesús tsá² fariseo do:

—¿'iin jee²¹² 'naa' wana gatøøi²¹ bu¹³ tyii' si joo'tsáa² 'ee coon²¹ tsi too²¹, ti jo tyiin¹³naa' la tsifu fiin¹³ jmi²¹² 'ii²¹ 'woo²¹ tsá²?

⁶ Joon 'in tsá² do jo ñii² 'e ñii¹gi jii¹³ coon²¹.

Tsá² 'in tøø²¹ tsá² li cuui¹³ cwoo²¹ tsá²

⁷ Mo ganii²¹ Jesús jileei²¹ tsá² 'in gatø¹ tsá² li cuui¹³ cwoo²¹ tsá² 'noo²¹ li cwaa¹ a li tyiin²gi joon gasii²¹ Jesús 'e cwáain¹ lo:

⁸ —Wana 'in gatø¹ 'nø coon²¹ li cuui¹³ cwoo²¹ tsá² jo ní²i 'e 'mosí¹ nifu tsø coon²¹ jo ngá¹mo cwéei¹² jaain²¹ 'in tyiin²gi lagi 'nø. ⁹ Joon 'in gatø¹ 'naa' cwee¹ si¹²i 'nø: “Cwóo¹³ 'ino 'mosí¹ tyiin¹u'un no.” Joon la joon ráan²un coon¹³ fa¹ii²¹. Cwaní²i 'mosí¹ ca li gatséi². ¹⁰ Lí' cii¹³i jmaa²a. Mo tø¹ tsá² 'nø coon²¹ li cuui¹³ cwoo²¹ tsá² ní²i 'mosí¹ li tséi². La coon¹³ mi jó¹ 'in gatø¹ 'nø si¹²i 'nø: “Ngí²¹² ní²i 'e 'mosí¹ nifu do.” La joon 'e tyú²gi tyi¹ tyani 'in néei¹ coon¹³ 'nø. ¹¹ Tsø jileei²¹ 'in jmaai²¹ cøøi¹³ yaai, 'ii li tséi¹ joon jileei²¹ 'in jmaai²¹ yaai li tséi² 'ii nifu.

¹² Gasii²¹o joon 'in tsañu¹ 'in nigatø¹ 'ido:

—Mo 'iin²¹²u'un tø²¹ tsá² cwo¹²xu¹ 'e dø¹ 'ido jo tø²¹ 'in seein²¹un tyú² coon¹³ jon¹gi ruu²¹u jon¹gi tsá² néei¹ co' li tyiin¹u'un wa' 'in sá² cuu². Tsø ici¹²o tún¹ icwó²o do. ¹³ Jo jmaa²a la joon, pe mo 'ee coon²¹ jmi²¹² jmaa²a tø²¹ jileei²¹ tsá² tañí²mo coon¹³ jileei²¹ 'in 'wo² sí¹-tsi coon¹³ tsajluui¹³ coon¹³ tsatiui². ¹⁴ La joon tyú²-u 'i¹-o'o tsø 'ii jo lí²gi tyi² tyi¹ 'e cwo²¹o do. La joon ityii²¹² tyi¹ mi jii¹ jileei²¹ 'in jo røøi²¹ tsaa².

Júu³ cwáain¹ tya' coon²¹ jmi²¹² 'e gajmaa¹ jaain²¹ tsá²

¹⁵ Mo ganúu² jaain²¹ 'in néei¹ gøø²¹ coon¹³ Jesús 'e do joon gajin²in si¹²i 'ii:

—'In jløø¹³mo 'in dø¹ 'iñi¹ li tyu¹² Dios to² tsá².

¹⁶ Joon gajin² Jesús:

—Jaain²¹ tsañu¹ gajmaa¹ a coon²¹ jmi²¹² li gø¹² tsá². Joon gatø¹ fúui¹ tsá² 'e dø¹o do.

¹⁷ Joon mo gatí² 'ii²¹ 'e dø¹ tsá² gasii¹in tsa'leei¹³ tya'a 'in ngajmaa¹³ a júu³ 'in tsá² nitø¹ do. Jin¹²in: “Naná¹-a tyú².” ¹⁸ Joon jilee²¹mo ga'láa² 'wii²¹² mi¹i jmi²¹² 'aa²¹². 'In ni fu do gajin²in: “Jmáa² feei¹-o'o jo ní³ii. No-o tá²gi galoo²¹²oo coon²¹ cwoo¹³ 'wó². Joon 'ná¹ ní³ii nijøø².” ¹⁹ 'In xeei²¹gi jin¹²: “Feei¹du-o'o 'wii²¹² tyiia. Niløø²na 'néei² jmuui¹ joo²¹. 'Inijøø²duu wa'a tii²i jii¹i.” ²⁰ 'In xeei²¹gi jin¹²: “La gangayuu¹³ mogi cui¹² cwóo³oo joon jo lí² ní³ii.” ²¹ Joon mo gangai¹² 'in tsa'leei¹³ do, ngajmaa¹² a júu³ ñi¹fii²¹² do. Joon lí¹ gatí² 'nii²¹-tsi tsafii²¹² do. Joon gasii²¹i tún¹ 'ido: “Jmoonoo cwoo¹³o jee²¹² 'nú¹ 'e fuu²¹ lo. Cwotee²¹ e jileei²¹ tsá² tañí² coon¹³ tsá² 'wo² sí¹-tsi coon¹³ tsajluui¹³ coon¹³ tsatiui².” ²² Mo ca'loo¹gixu joon gajin² 'in tsa'leei¹³ tya'a do: “Nigajmáa³oo to² gatyu¹²u do. Joon sá²gi li cwá² tsá².” ²³ Joon gajin² 'in tsafii²¹² do gasii²¹i tún¹ tsa'leei¹³ tya'a: “Cwoo¹³o tya'i fu¹ ca tí² fuu²¹ coonti. Cwote¹² e tsá² tyitsaai²¹² 'in xeei²¹gi cwongíi¹, tsø cworøøi²¹ tyiia lo coonti. ²⁴ Tsø fo¹³oo ce jii¹³ jaain²¹ 'in gatø¹²oo nifu jo idø¹gi jii¹³ coon²¹ 'yu¹oo² 'e 'uunñi² sá² tya' jmi²¹² tyiia lo,” jin¹² 'in tsafii²¹² —gajin² Jesús.

Wa'a ingí¹ tsá² coon¹³ Jesús 'ná¹ tuu²¹ jilaa²¹ 'e 'oo¹o

²⁵ Fúu¹mo tsá² ngaliin² coon¹³ Jesus. Joon gajin¹³ Jesús ní¹i joon gajin²in:

²⁶ —Wana 'in 'iin²¹²in jó¹ coon¹³ jna 'ná¹-a li 'iin²¹²in jna. Wana jo 'iin²¹²in jna líi¹gi lagi jmi²¹ joongi lagi sáa³a, lagi tsamí² tya'a, lagi jóon¹on, lagi ruu²¹i, joongi ca fu juncwii²¹ tya'a 'ña'a jo lí² líin² 'ido tsá² tyiia. ²⁷ Wa 'in jo náa¹ tyú² tya'a júuin² la ijúuin² jna jo lí² líin² tsá² tyiia. ²⁸ Wana jaain²¹ jee²¹² 'naa' 'iin²¹²in jmaa¹²a coon 'nú¹, ¿ti jo jéi¹ tyí¹du cwáain¹ xiati jii¹² i'íin² wana 'yeei¹? ²⁹ Tsø wana jmoo¹²o tiifuu²¹ joongi gatsá² cúu¹u la jo mo 'yeei¹ 'núu¹u joon i'láa² tsá² 'wii²¹² ungøø²mo 'i. ³⁰ Ijin¹²in: “In tsañu¹ no ga'láa² 'wii²¹² jmaa¹²a joon jo lí² un 'yeei¹gi.” ³¹ Wana jaain²¹ røøi¹³ 'iin²¹²in jmáa¹a 'nii³ coon¹³ jaain²¹gi røøi¹³, ¿ti jo cwá²a nifu joon i'í¹-tsi wa'a ilíin² dyái¹ mil 'láa² tya'a ilii¹i 'in dyái² mil 'láa² tya' 'in røøi¹³ jaain²¹gi do? ³² Joon wana jo lí², la 'ii²¹² 'e taain²¹² wíin²gi 'in tsá²

røøi¹³ jaain²¹gi do joon isín¹mo tsá² tya'a mií¹ijúu² røø²¹. ³³ La joon jon jmoo²¹ joon jaain²¹ 'naa' 'in jo tuu¹ jilaa¹²¹ 'e 'oo¹o jo lí² lín² tsá² tyiia.

Mo jo ñi²gi ñi²

³⁴ 'Ee tyú²-u ñi² pe wana jo ñi²gi xiiala cwooi¹ 'e liñi²gi tún¹. ³⁵ Jo 'e to² 'ín³gi tya' cwoo¹³ 'wó² jon'gi tya' poo²¹² 'oo¹². Ligon dya^{12a} tsá². Jileei²¹ 'in núu² cwonuu^{1o}.

15

Júu³ cwáain¹ tya' joo'saa²¹ si'iin²¹²

¹ Jileei²¹ tsá² cón² 'laa¹³ 'e 'nií¹ tsá² coon¹³ tsá² røøi²¹ tsa² gangatyéen¹ⁱⁿ li siin¹¹² Jesús 'e núu² júu³ tya'a. ² 'Wii¹³ joon tsá² fariseo coon¹³ tifo¹² tya' ley 'laa¹²¹ gafaa^{121a} tya' Jesús jin¹²ⁱⁿ:

—'In tsañuu¹ lo 'ii¹²¹mo jileei¹²¹ 'in røøi²¹ tsa² joongi gøø^{121o} coon¹³ 'ido.

³ Joon gasii¹²¹ⁱ Jesús 'ii 'e cwáain¹ lo:

⁴ —'In jee²¹² 'naa' wana 'aa'i cíein¹³ joo'saa¹²¹ joon tsa'iin²¹² jaain²¹ jee²¹² 'ii, ¿ti jo tiuu²¹ 'in catyaa² do jee²¹² nuu²¹ joon tsa'nee¹¹²ⁱ 'in jaain²¹gi do ca gatsee¹²¹ⁱ? ⁵ Joon mo gatsee¹²¹ⁱ gauntseen¹ yu¹ 'nóo^{1on} jløø¹³mo. ⁶ Joon mo gatyee¹²ⁱ tya'a gauncaain²¹ tsá² seein²¹ tyú² coon¹³ coon¹³ tsá² néei¹ co' li tyiin¹ⁱⁿ. Joon gasii¹²¹ⁱ: “Jløø¹³naa' jmaa^{2aa} coon¹³ jna tsu nigatsee¹³moo 'in joo'saa¹²¹ 'in ga'ín¹ tyiia do.” ⁷ La joon jon fuu^{212uu} 'naa' mo joo¹²¹-tsi jaain²¹ tsá² røøi²¹ tsa² jløøi¹³gi 'áai¹ fu ñu¹fu 'wii¹³ 'ii lagi 'in noventa y nueve tsá² 'in jo 'oo^{1o} tsa², 'in jo 'ná² jaa¹²¹-tsi.

Júu³ cwáain¹ tya' cuu² si'iin²¹²

⁸ Faa¹²¹gi Jesús:

—Wa' jaain²¹ tsamí² 'in 'oo^{1o} dyá² cuu² joon ganga'ín¹ coon²¹ cuu² do, ¿ti jo dyi¹ⁱ coon²¹ jí² joon 'ya^{1a} inuu do? Coon¹²¹ tún² 'noo^{1o} ca gatsaa^{121a}. ⁹ Joon mo gatsaa^{121a} joon uncaain²¹ tsá² seein²¹ tyú² coon¹³ on coon¹³ tsá² 'in néei¹ co' li tyiin¹ⁱⁿ. Joon sii¹²¹ⁱ 'ido: “Jløø¹³naa' jmaa^{2aa} coon¹³ jna tsu nigatsaa^{121oo} cuu 'e nga'ín¹.” ¹⁰ La joon jon fuu^{212uu} 'naa', jløø¹³mo ángeles tya' Dios mi jaa¹²¹-tsi xufiin¹³ jaain²¹ tsá² 'in røøi²¹ tsa².

Júu³ cwáain¹ tya' jaain²¹ simii¹²¹ 'in gatiui²¹ jmii²¹

¹¹ Gajin¹²ⁱⁿ jon Jesús gasii¹²¹ⁱ tsá²:

—Lawa jaain²¹ tsañuu¹ 'aa'i gáí¹ simii¹²¹ tya'a. ¹² Joon jaain²¹ 'in xaai²¹gi do gasii¹²¹ⁱ jmii²¹: “Ñu¹², cwo^{121o} jna jiin¹³ tyiia tya' cwoo¹³ 'wó² 'e gatii^{2na}.” Joon gajmaa^{1a} jmii²¹ do jmai^{12xu} jee²¹² 'ii jilaa¹²¹. ¹³ Xu-u ngoo²¹gi joon 'in xaai²¹gi do gajmaa¹² caain²¹ jilaa¹²¹ 'e 'oo^{1o}. Joon gangóo¹ coon²¹ fuu²¹ li wiin². Joon do-o ga'ín² cúu^{1u} jilaa¹²¹ coon¹³ 'e gó². ¹⁴ Joon mo gatsá² cúu² do ga'í² coon²¹ 'oo² 'e fuu²¹ li ngóo^{1on} do. Joon gatsá² un'aa²ⁱ. ¹⁵ Joon ganga'náa² to² jmáa^{1a} coon¹³ jaain²¹ tsá² seein²¹ 'e fuu²¹ do. Joon 'idogí gasii¹ ni 'ido li roon¹ 'wó² tya'a 'e tsa'áa¹ ñí¹. ¹⁶ Joon 'áa¹mo gali'iin²¹²ⁱⁿ unrøø²ⁱ tu^{12u} coon¹³ jilaa¹²¹ 'e gø¹² ñí¹ do. Pe jiin¹³ jaain²¹ jo 'in cwo¹. ¹⁷ Joon ga'i¹-tsi: “Jøøi¹³ tsa'leei¹³ 'in jmoo^{1o} to² tya' nu^{13uu} saai²¹gi 'e gø^{12ø} joon jnagi fu lo júun^{3na} 'oo². ¹⁸ Nii¹³moo fu li tyiin¹ ñu^{13uu}. Joon fuu^{212uu}: Ñu¹³, fee¹ niga'lee^{121na} tyani Dios joongi tyani'i. ¹⁹ Joon jo cwooi¹ 'e jmáa^{2gi} yuun²¹ tyi'i jna. Jmaa¹³ cwáain¹ lawa jaain²¹ tsa'leei¹³ tyi'i jna.” ²⁰ Joon gangaa¹³mo fu tya jmii²¹.

'Wíin^{2gi} 'ná¹ tyee¹²ⁱ li siin¹¹² jmii²¹ mo ganí²ⁱⁿ jmii²¹ 'ii. Galifeei^{1mo}-tsi 'wii²¹² tya'a. Joon gangóo^{1o} cwiin¹ ngajeen² ni 'ido. Joon ga'ii¹³mo 'ido. Joon gariin¹ⁱⁿ joongi gacu^{1u} 'oo² 'ido. ²¹ Joon gasii¹²¹ⁱ jón¹ 'ii: “Ñu¹³, niga'lee^{121moo} tyani Dios joongi tyani'i. Jo tíi^{2gi} 'e fo^{12o} yuun²¹ tyi'i jna.” ²² Pe jmii²¹ dogí gasii¹²¹ⁱ tsa'leei¹³ tya'a: “Tyí² goon' jmoono coon²¹ 'mi¹² 'e tyú^{2gi} la jee²¹² jilaa¹²¹, joon tyiin¹³ goon' yuun²¹ tyiia lo. Joongi toon²¹ goon' ñí³ unnii²¹² cwoo^{21o}. Joongi øøi¹³ goon' mii²ⁱ. ²³ Joon cwotée^{1ee} jaain²¹ joo¹²¹ xuui²¹² 'in na'ooi¹³. Joon jngaa¹³naa', cwotyé^{3e} joongi cwojmoo^{21o} jmii²¹². ²⁴ Tsu 'in yuun²¹ tyiia lo líi^{2na} 'e nijuun²¹mo pe nano nigacwa¹²mo tún¹. 'In ninga'ín¹³mo pe gatsee^{121moo} 'o tún¹.” Joon ga'láa² 'wii²¹² jmaa^{1a} jmii²¹².

25 'La jee²¹² joon 'in jóon¹ 'in nifeei¹gi jee²¹² to² taain¹. Joon mo gatyee¹²ⁱ tyan' co' 'núu^{1u} joon ganúu² nináa¹ súuin¹³. 26 Joon gatø^{1ø} jaain²¹ 'in tsá² do joon gaunngii¹ⁱ 'ee jmi²¹² nináa¹. 27 Joon gajin¹² 'in tsá² do: “Nigacwa²mo ruu²¹mo'o. Joon gatyü² ñü^{2u} to² gajngaa¹²ⁱ jaain²¹ joo²¹ 'ooiin¹³ tsü gacwa²mo tyú¹mo jo tsaa^{13a}.” 28 Joon gatsá² 'nii²¹-tsi 'in ruu²¹ⁱ nifeei¹gi do. Joon jo 'iin²¹²in tsa'ii²¹ fu tsi. Joon gacwo¹ⁱⁱ jmi²¹ 'e gamii¹ⁱ tyani 'ido 'e tsa'ii²¹. 29 Pe gajin¹² 'in simii²¹ gasii²¹ⁱ jmi²¹: “Niñii^{21o} 'o joo¹³ jiin²¹ 'e nigajmáa^{3aa} to² tyani'i. Pe jiin¹³ coon²¹ 'naa¹³ jo mo cwoo^{13o} jna jiin¹³ jaain²¹ chivo-pi' 'e jmáa^{3aa} jmi²¹² coon¹³ tsá² seein²¹na tyü² coon¹³. 30 Pe la no 'e gacwai² 'in yüü²¹ tyi'i no. Nga'íin¹in cúu^{2u} coon¹³ tsamí². Joon gajngáa^{13u} 'un 'in joo²¹ 'ooiin¹³gi no.” 31 Joon gajin¹² jmi²¹ do: “Yüü²¹ tyi', coon²¹ tøø²mo tyiin^{1u} 'un coon¹³ jna. Joon jilaa²¹ 'e 'óó^{3oo} lo 'e tyi-o'o. 32 Joon nano tyiin²mo jmoo^{21o} jmi²¹² joongi jløø^{3na} tsü 'in ruu^{21u} 'e líi²na najuun²¹mo pe cwa²mo tún¹. Líi²na 'e ninga'íin²mo joon nigatsee²¹mo'o tún¹.”

16

Júu³ cwáain¹ tya' tsa'leei¹³ 'in gajmaa^{1a} 'e gó²

¹ Gajin¹²in jon Jesús sii²¹ⁱ tsá² tya'a:

—Galiseein²¹ jaain²¹ ñi'fii²¹² sá² cuu² joon seein²¹ jaain²¹ 'in tyü² to² tsa'leei¹³ tya'a. Joon gajma^{2a} tsá² 'in ñi'fii²¹² do júu³ 'e 'in tsá² tyü² to² do 'áai¹ 'iin²in cuu² tya'a. ² Joon 'in ñi'fii²¹² do gatø^{1ø} 'ido. Joon gasii²¹ⁱ: “¿Tí jo² 'e sii²¹ tsá² jna cwáain¹ tyi'i? Joon¹²du'u cwáain¹ to² jmoo^{21o} tsü jo jmáa^{2gi} to² coon¹³ jna. Jo cwoo¹ tyü^{2gi} to² tsa'leei¹³ tyiia no.” ³ Joon ga'i¹-tsi 'in tsá² tyü² to² do: “¿'Ee ijmáa^{3aa}? Tyi¹mo ñi'fii³ⁱⁱ jna jee²¹² to² tya'a. Jo 'waa²¹ pí² 'óó^{3oo} wa'a jmáa^{3aa} to² jee²¹² tyiia²¹ joon 'óó^{3oo} fa'ii²¹ wa'a mí³ⁱⁱ caridad. ⁴ Ñii^{3oo} 'ee jmáa^{3aa} 'e 'ii²¹mo tsá² jna inüu tya'a mo jo to² 'óó^{3gii}.” ⁵ Joon gatø^{1ø} tí' jaain²¹ tí' jaain²¹ 'in røøi²¹ tya' ñi'fii²¹²ⁱ. Joon gaunngii¹ⁱ 'in nifu: “¿Xiiati røø^{21u} tya' ñi'fii²¹ⁱ?” ⁶ 'Idogi jin¹²: “Røø²¹mo cíein¹³ barril aceite.” Joon 'in tsá² tyü² to² do sii²¹ⁱ 'ido: “Lo-o saan¹³aan mo'jí² tyi'i. Ní²du' jmoono joon jmáa² coon²¹ 'e coon²¹ tsa^{2gi}.” ⁷ Joon gaunngii¹ⁱ 'in xeei^{21gi} tún¹: “'Nügi, ¿xiiagi tí røø^{21u}?” 'Idogi jin¹²in: “Cíein¹³ 'motuu¹ trigo.” Joon gasii²¹ⁱ: “Lo-o saan¹³aan mo'jí² tyi'i. Jmáa² coon^{21gi} jiin¹³ ochenta.” ⁸ Pe galili¹²ⁱ ñi'fii²¹² do 'e líi¹ 'øøi²¹-tsi 'in tyü² to² do coon¹³ 'e gajmaa^{1a} do. Tsü li^{2gi} tsá² 'in jo tsaa²-tsi Dios coon¹³ 'e jmoo^{1o} la jaain²¹ la jaain²¹ lagi 'in tsaaa²-tsi Dios.

⁹ 'Fuu²¹² jna 'naa' —jin¹² Jesús— jmáa² 'naa' 'in liseein²¹ tyü² coon¹³ 'naa' coon¹³ 'e 'oo^{2oo} fu juncwii²¹. Joon mi tyá¹ jilaa²¹ 'e sá² fu juncwii²¹ iseen²¹mo 'in 'ii²¹ 'naa'. In 'ii²¹ 'naa' li taan²¹²naa' coon²¹ tøø²mo.

¹⁰ 'Wa jmoo¹ tsá² 'e tyü² fiin¹³ capii¹³ 'e 'oo^{1o}, ijmáa^{1o} 'e tyü² jon wa'a sá² 'láai². Pe wana coon²¹ too² tya' capii¹³, icon^{21o} jon too² tya' 'e 'láai². ¹¹ Wana jo jmoo^{2oo} tyü² coon¹³ jilaa²¹ 'e sá² fu juncwii²¹ lo 'e jo tyiin² xiiala líi²naa' icwo^{1o} Dios 'naa' 'e sá² 'e tyiin² la jai². ¹² Wana jo gajmaa^{2aa} røø²¹ coon¹³ 'e sá² tya' 'inxeei²¹ jo cwoo¹ cwo^{1o} 'naa' 'e tyii' yaanaa'.

¹³ 'Ce jiin¹³ jaain²¹ tsa'leei¹³ jo lí² jmaa^{1a} to² tyü² gáí¹ ñi'fii²¹². Tsü nili'ee¹mo jaain²¹ joon 'in jaain^{21gi} do nili'nee²¹mo si ilityúu¹mo coon¹³ jaain²¹ joon coon¹³ 'in jaain^{21gi} do gó^{2o} liseein²¹. Jo lí² 'iin²¹² tsá² Dios la jee²¹² 'iin²¹²in cuu².

¹⁴ 'In tsá² fariseo do 'in líi¹ 'iin²¹²in cuu² núu^{2o} jilaa²¹ 'elo. Joon gaungøø¹mo Jesús. ¹⁵ Joon gajin¹² Jesús sii²¹ⁱ 'ido:

—Ngii²¹naa' coon¹³ 'e tyü² jee²¹² tsá² pe ñi¹ Dios 'ee líi²naa'. Jilaa²¹ 'e 'øøi²¹-tsi tsá² 'e tyiin² 'e joon 'e 'ee¹mo Dios.

'Ná² untsiin¹ ley tya' Moisés

¹⁶ Jin¹² Jesús:

—Ca mo jó¹ Wó³ gatyu¹² to² 'e ley tya' Moisés coon¹³ 'e júu³ tya' tsá² cwo¹ júu³ tyú² calií. Ca 'yiia¹³ joon galisá² júu³ tyú² xiiala mi tyu¹² Dios to² tsá². Joon jilee²¹ mo cwo¹ pí² tsataai²¹² li tyu¹² Dios to².

¹⁷ Tyan¹ gi to² jo tsín¹ jiin¹³ coon²¹ letra tya' ley la coon²¹ gi 'iin² coonti jilaa²¹ yu¹ fu juncwii²¹ coon¹³ cwo¹ fu juncwii²¹.

Jesús 'e¹² e tsá² 'e tsaa² fee¹ wa'a 'øøi¹ tsá² tsami² tya'a

¹⁸ Wana jaain²¹ tsañuu¹ 'ee¹ mo tsami² tya'a joon cui¹² cwo²¹ coon¹³ 'in xeei²¹ fee¹ tsaa² 'noo¹ on. Joon wana cui¹² tsá² cwo²¹ coon¹³ 'in tsami² do la joon jon fee¹ tsaa² 'noo¹ on.

Cwáain¹ tya' jaain²¹ tsá² sá² cuu² coon¹² Lázaro

¹⁹ Gajin¹² in jon Jesús gasii²¹ tsá²:

—Lawa jaain²¹ tsá² sá² cuu² 'in tyi¹¹ jmaai¹³ siin¹³ tyú² joongi 'ya¹² gi. Joon la coon²¹ jmií²¹² jmaa¹ a jmií²¹² coon¹³ 'e 'ya¹² gi liíli¹. ²⁰ Galiseen²¹ mo jon jaain²¹ tsá² tañí² 'in sii²¹ La². La tøøi² ngúu¹ u sirøøi²¹ 'mi¹². Joon gacwó² o ni wó² 'ooca'nú¹ tya' 'in tsá² sá² cuu² do. ²¹ 'In tsá² tañí² do 'iin²¹² in røøi²¹ tu¹² u coon¹³ jilaa²¹ 'e xuu¹²¹ 'wii²¹² mesa li gø¹² 'in tsá² sá² cuu² do. Joon cagi tsii²¹ jalíin² li tyiín¹ 'in 'e 'lu¹² u li jgoo²¹ tya'a. ²² Coon²¹ jmií²¹² gajuun²¹ mo 'in tsá² tañí² do. Joon ángeles gatøø² mo 'ii 'e cwaa¹ coon¹³ Abraham fu ñu¹ fu². La joon jon gajúun² mo 'in tsá² sá² cuu² do. Joon ga'aa¹ mo tsá² 'ii. ²³ 'In tsá² sá² cuu² do 'áai¹ ganí² in wúu¹ li tsalíin² 'in najúin². Joon gasaa¹³ a unní¹. Joon wíin² ganí² in Abraham coon¹³ La². ²⁴ Joon ga'oo¹ o jin¹² in: “Nu¹ u' Abraham, fúu² cwolíin² un jna. Síi² in La² no cwoun¹ lá² xø unniicwo²¹ o coon¹³ jmií²¹. Joon cwojaa²¹², cwouncwii²¹² xø unniisii¹³ ñi tsu líi¹ móo³ oo wúu¹ jee²¹² jí² lo.” ²⁵ Pe joon gajin¹² Abraham: “Yuun²¹ tyi¹, cwotii¹³ du-'o'o 'áai¹ tyú² 'íi¹-o'o mo gateen²¹² un fu juncwii²¹. Joon La² logi 'áai¹ gó² gangii¹. Joon nano tyú² seein²¹ lo. Joon 'nugi moo² o wúu¹. ²⁶ Coon²¹ gi 'e sá² lo. Sá² goon²¹ juu¹³ cwó² jee²¹² jna'a coon¹³ 'nu. Jilee¹²¹ 'in 'iin²¹² in tsalíin² fu no jo lí². La joongi jilee¹²¹ 'in 'iin²¹² in jalíin² lí¹ lo jo lí².” ²⁷ Joon gajin¹² 'in tsá² sá² cuu² do: “Míi³ ñi tyani¹ 'i jon, ñu¹³ Abraham, sii²¹ u La² no fu tya' ñu¹³ uu. ²⁸ Seen²¹ mo 'ñeei² gi ruu²¹ na. Cwofee¹ 'i la joon jon jo cwo¹² o wa'a jalíin² lo 'a lí tyafó¹² ní² tsá² wúu¹.” ²⁹ Pe joon gajin¹² Abraham gasii²¹ 'ido: “'Oo¹-o 'ido jilaa²¹ 'e nigajin¹² Moisés coon¹³ tsá² cwo¹ júu³ tyú². Lí²-i unjii²¹ o 'ido júu³ tya' 'ii.” ³⁰ Joon gañii¹ 'in tsá² sá² cuu² do: “'E ja¹² mo, ñu¹³ Abraham, pe wana tyíia¹ jee²¹² 'ii jaain²¹ 'in nigajúin² ija¹² a-tsi.” ³¹ Joon gajin¹² Abraham: “Wana jo 'iin²¹² in núu³ júu³ tya' Moisés coon¹³ tsá² cwo¹ júu³ tyú² jon'gi inúu² un júu³ tya' jaain²¹ 'in nigajin¹ jee²¹² 'lii²¹².”

17

Tsaa¹³ wa'a un'leei²¹ tsá² tsaruu²¹

¹ Gajin¹² in jon Jesús gasii²¹ tsá² tya'a:

—'Láa² mo sá² 'e jmoo¹ un'leei²¹ tsá² pe fúu² 'in tsá² jmoo¹ un'leei²¹ 'in xeei²¹ do. ² 'Áai¹ gi tyú² tya'a wa'a ñuu¹ tsá² coon²¹ too¹ lúu¹ u joon pín¹ in tsi jmi¹ ñi¹³ la coon²¹ jo jmáa¹ a i'leei²¹ gi 'in xuui²¹² lo. ³ Un'øøi¹ duu¹ yaanaa' coon²¹ tún².

'Wana jmaa¹ a ruu¹²¹ u 'e gó² tyi¹ 'i joon fu¹² u: “Jo jmaa² gi 'i.” Joon wa gaunsi² 'i 'e 'i¹-tsi jmáa² feei¹-o'o 'wii²¹² tya'a. ⁴ Xuiin¹³ dyá¹ naa¹³ la coon²¹ jmií²¹² gajmaa¹ a 'ido 'e gó² tyi¹ 'i pe joon dyá¹ naa¹³ cwooi¹ sii¹²¹ 'nu: “Jo jmáa³ gii.” Cwooi¹ jmaa² o'o feei¹-o'o 'wii²¹² tya'a.

Xiiala ilitsáai¹ gi-tsi tsá²

⁵ Joon gajin¹² tsá² tya' Jesús sii¹²¹ 'ii:

—Jmáa² 'e lijai¹² gi-tsii¹ 'i nu.

⁶ Joon gajin¹² Jesús:

—Wuxu¹ u tsáai¹ du¹-o'o fiin¹³ la ti cami¹³ jún² jon¹² tasa lí²-i fú² uu¹ 'e 'mó² fee¹ lo: “Ráain² du¹ u no cwojñi² 'i 'wo'o tsi jmi¹ ñi¹³.” Joon ninúu² o 'e 'mó² do júu³ tyii¹.

Jilaa²¹ 'e 'ná¹ jmá² tsá² 'e tyiin²

⁷ 'Wana 'in jee²¹² 'naa' seein²¹ jaain²¹ tsa'leei¹³ tyii' 'in jaai¹³ jee²¹² to², ngajii²¹ si nga'aai¹ joo²¹ 'ee, xufo'o fú²uu': "Ngii²¹², ní²'i, tyee¹³ 'í." ⁸ Jon' la joon tíi² faa²¹ tsá². Tyú²gi isii²¹ tsá² 'ii: "Tyá¹ tyú² 'e døø¹³øø. Cwoo¹³-o'o tyá¹ tyú² døø¹³øø joongi 'e duu¹³uu joon mi yuui¹³ joon 'uu¹²'u, cøø¹²'ø." ⁹ ¿Ti cwooi¹ cwo¹⁰ 'maai¹³ tsa'leei¹³ tya'a mo jmoo¹⁰ jii¹³ to² 'e tyu²'u? ¹⁰ La joon jon 'naa', mi yuui¹³ jmaa²aa' jilaa²¹ to² tyu² Dios 'ná¹ fó²oo': "Tsa'leei¹³ tyio'o jna'a 'in jo 'ee to² ti tsu nigajmoo²¹o'o jii¹³ 'e 'ná¹ jmoo²¹o'o."

Jesús un 'láai² dyéi¹ tsá² 'in líi² jmoowú¹ jgøøi²¹

¹¹ Mo gangóo¹ Jesús la fu¹ 'yuui fu Jerusalén. Gangí¹in la caain²¹ li sii²¹ Samaria coon¹³ Galilea. ¹² Mo gatyí¹a coon²¹ fuu²¹ pi¹³. Joon ga'wooi²¹ dyéi¹ tsá² 'in líi¹ jmoowú¹ jgøøi²¹. Pe wíin² gajaan¹ li siin¹²in Jesús. ¹³ Joon ga'oo¹⁰ jin²in:

—Jesús, Tífo², fú²u cwolíin²un jna'a!

¹⁴ Joon mo gajóøi² Jesús 'ii joon gajin²in:

—Cwolíin²naa' cwo'ee¹³naa' untsá² yaanaa'.

Joon la 'ii²¹² ngalíin² fu¹ joon ga'láa²mo. ¹⁵ Joon jaain²¹ jee²¹² 'ii do mo ganí²i 'e ga'láa²mo joon gacii¹³o cwo¹⁰ 'maai¹³ Dios coon¹³ júu³ tá² líi¹. ¹⁶ Joon gasii¹²i wojní¹i tyani Jesús. Joon gaxiia¹ ní¹i gajun²un ca ti ni 'wó² 'e cwo¹⁰ 'maai¹³ Jesús. Joon 'in tsá² lo seein²¹ li sii²¹ Samaria. ¹⁷ Joon gajin² Jesús:

—¿Ti jo ga'láai² ce ji dyéi¹ do? ¿'Náai¹³gi 'in ní¹gi do? ¹⁸ ¿Ti jii¹³ ino-o tsá² coon²¹ fuu²¹ nigacii¹³o cwo¹⁰ 'maai¹³ Dios?

¹⁹ Joon gasii²¹i 'in tsañuu¹ do:

—Ráan²un no. Cwei². Niga'láa²mo'o tsu jo²o galí²u'u.

'E² Jesús tsá² xiiala mi cwá² 'e tyu² Dios to² tsá²

²⁰ Tsá² fariseo gaunngii¹ Jesús líi²¹² mi cwá² 'e tyu² Dios to². Joon gajin² Jesús:

—Mi cwá² 'e tyu² Dios to² joon² wa'a coon²¹ 'e lí² jøø² tsá². ²¹ Jo lí² wa'a jin² tsá² 'elo si 'e do-o 'ee. Tsa nigalí²-i 'e tyu² Dios to² jee²¹² 'naa'.

²² Joon gasii²¹i Jesús tsá² tya'a:

—Nicwaa²¹² jmii²¹² mi li 'iin²¹²naa' jøø²øø' 'e jmii²¹² 'e jna-a, 'in Ruu²¹na Tsá², 'láa² 'wii²¹² tyu² to². Joon jo lí² jøø² 'naa'. ²³ Joon isii²¹ tsá² 'naa': "Lo-o siin¹²in", si "Do-o siin¹³in", 'ee. Pe jo cwolíin²naa' coon¹³on. ²⁴ Tsa lawa coon²¹ jí² cwaain² 'ná³ 'e jná² joo²¹ ca ti' cataain²¹ lí¹ caluu fu juncwii²¹ la joon jon jna 'in Ruu²¹na Tsá² mi cwá² jmii²¹² tyiia. ²⁵ Pe jéi¹ nifu 'ná¹ mó³oo wúu¹ líi¹. Joon tsá² seein²¹ nano 'in jo 'e 'ii²¹ jna. ²⁶ Jii¹³ la galí² jmii²¹² mo seein²¹ Noé la joon jon íl² jmii²¹² mi gó² jna 'in Ruu²¹na Tsá². ²⁷ 'Gø²ø tsá² joongi 'un² tsá² joongi cui² cwo²¹ tsá². Joon gacwooi¹ tsá² jamí¹i 'e cui² cwo²¹ ca jmii²¹² mo ga'í² Noé fu tsi barco do. Joon gajó² coon²¹ jmí¹ joon jilee²¹mo gajúun²mo jon. ²⁸ La joon galí² mo seein²¹ jaain²¹ tsá² sii²¹ Lot. 'Gø²ø joongi 'un²un. Joon galó² joongi 'nii¹i. Jñii¹ tsá² joongi jmoo¹³ tsá² 'nú¹. ²⁹ Pe mo gacwo'íi¹ Lot 'e fuu²¹ Sodoma Dios gasii¹in coon²¹ jmí¹ 'e lí² jí² caai¹³ cuun²¹² 'e coo²¹. Joon gatsee²¹mo jilee²¹ 'in néei¹ fuu²¹ do. ³⁰ La joon íl² mi jnee²¹na 'in Ruu²¹na Tsá².

³¹ 'Mo ti jmii²¹² joon wana 'in téein² yu¹ 'nú¹ joon 'oo¹⁰o jilaa²¹ si'mo² inuu tya'a jo cwox-aa¹ ja'woo¹²o. Joon wa' 'in téein²¹ jee²¹² tyiia²¹ jo cwojaa²¹i fu tya'a. ³² Cwotii¹³-oo' 'e galí² tya' tsamí² tya' Lot. ³³ Jilee²¹ 'in 'iin²¹²in tiin¹³ fu juncwii²¹ tya'a 'iin²mo joon. Pe jilee²¹ 'in 'iin² fu juncwii²¹ tya'a tiin¹³mo joon.

³⁴ 'E la ja²mo fo³oo: 'E 'woo¹ joon wana teei¹³ gáí¹ tsá² ni coo'mó² yatée³ee jaain²¹, 'in jaain²¹gi jan¹. ³⁵ Gái¹ tsamí² taai²¹² tsii¹ca caain²¹, yatée³ee jaain²¹ 'in jaain²¹gi jan¹. ³⁶ Gái¹ tsañuu¹ taain²¹² jee²¹² to² yatée³ee jaain²¹ 'in jaain²¹gi jan¹.

³⁷ Mo ganúu² tsá² tya'a 'elo joon gaunngii¹i:

—¿Xiiala li ilí² 'elo, Ña'ñu¹u'?

Joon 'ii-gi gajin²in:

—Jileei²¹ 'in jo cwoi¹ 'ña'a 'e tyu² Dios to² 'ii i'ín²mo.

18

Júu³ cwáain¹ tya' jaain²¹ tsamí² 'níi² coon¹³ tsá² jmoo¹ 'ii²¹

¹ Joon gasii²¹ Jesús tsá² 'e cwáain¹ lo 'e 'ee¹ xiiala 'ná² faa²¹a tsá² júu³ tyú² joon jo cu²-tsi coon¹³ Dios. ² Joon gajin²in:

—Lawa coon²¹ fuu²¹ galiseein²¹ jaain²¹ tsá² jmoo¹o 'ii²¹. Jo tsaa²-tsi Dios jon'gi un'goo²¹ tsá². ³ Fuu²¹ do-o jon seein²¹ jaain²¹ 'yiia'níi² 'e coon²¹ tøø²mo tsafee¹²i 'in tsá² jmoo¹o 'ii²¹ do. Tsamíi²¹ 'e jmaa¹ 'ido 'ii²¹ coon²¹ mii¹³ 'e seein²¹ coon¹³ 'in 'eei¹ 'ii. ⁴ Wóo²-o 'áai¹ nangóo¹ 'e jo 'iin²¹²in 'in tsá² jmoo¹o 'ii²¹ do 'e jmáa¹a 'ii²¹. Joon mo galiciin²¹gi ga'i¹-tsi: “Jo tsaa²-tsii Dios jon'gi tsá² un'góo³oo pe tsu 'wii¹³ untyí²in 'in tsamí² lo jna jmáa³oo 'ii²¹ tya'a ⁵ la coon²¹ jo untyíin²gi jna.”

⁶ Joon gajin² Jesús:

—Ñuu²duu' 'e 'øøi²¹-tsi tsá² júu³ tya' 'in tsá² jmoo¹o 'ii²¹ 'e gó² do. ⁷ ¿Ti líi²naa' 'e li'íi²¹²-i Dios un'øø¹i tsá² tya'a, 'in nigatyíi¹²in, 'in nimíi¹i tyaníi¹i la 'woo¹ la jmií¹? ⁸ Fuu²¹²uu 'naa' 'e la jmoonoo-o ijmaa¹a 'ii²¹ tya' 'ido. Pe jna-a, 'in Ruu²¹na Tsá² mi yíi³aa, ¿ti liseein²¹gi tsá² ni cwoo¹³ juncwii²¹ 'in tsaa²gi-tsi jna?

Júu³ cwáain¹ tya' jaain²¹ tsá² fariseo coon¹³ jaain²¹ 'in cón² 'laa¹³ 'e 'níi¹ tsá²

⁹ Gasii²¹i jon Jesús coongi cwáain¹ tya' 'inlíi¹³ 'in jmaai²¹ yaai 'e tyú¹-i joon un'woo¹i tsá² catyaa²gi. Joon jin²in:

¹⁰ —Gái¹ tsañuu¹ ngalíin² fu cwo¹. Ngafaa¹³a júu³ tyú². Jaain²¹ jee²¹² 'ii líi¹i tsá² fariseo, 'in jaain²¹ dogi líi¹i tsá² cón² 'laa¹³ 'e 'níi¹ tsá². ¹¹ 'In tsá² fariseo do siin¹²in, joon gafaa¹²¹a la lo: “Ña'ñu¹u' Dios, cwóo³oo 'maa²u'un tsu² jo líi¹na la líi¹ 'in tsá² catyaa² do. Jo líi¹na la 'in jmoo¹o 'uun²¹, lagi 'in jo nuu¹³. Jo líi¹na la líi¹ tsá² 'in fee²¹i tsamí². Ce jiin¹³ capii¹³ jo líi¹na la líi¹ 'in cón² 'laa¹³ 'e 'níi¹ tsá² lo. ¹² Tún² fu 'gø¹³øø tyiiañi¹ la coon²¹ semóo¹³. Joon cwo³oo 'nu coon²¹ 'e jee²¹² dyá² 'ii¹³ 'e gajna²aa.” ¹³ Pe 'in tsá² cón² 'laa¹³ 'e 'níi¹ tsá² do wíin² gajaan¹. Joon jo tá²-tsi saa¹²a unníi¹ fu yu' juncwii²¹. Jiin¹³ 'e gajmaa¹a tyuun¹ nitsi¹-o. Joon gafaa²¹a: “Ña'ñu¹u' Dios, cwolifee¹mo-'o' 'wii²¹² tyiia tsu 'áa¹mo røø²¹na tsaa².” ¹⁴ 'E la ja²mo fo³oo 'e nigauntyú¹mo Dios 'in tsá² cón² 'laa¹³ tya' 'e 'níi¹ tsá² do pe 'in jaain²¹ do jiin¹³ la líi²mo líi²i. Tsu jileei¹²¹ 'in jmaa²¹i yaai cøø¹³gi xujoon li'weei²¹gi 'ii pe jileei¹²¹ 'in un'weei²¹ yaai joon licøøi¹³gi.

Uncwaa³i Jesús xuui²¹²

¹⁵ Jajée¹mo tsá² xuui²¹² tya'a li siin¹² Jesús 'e taan¹ cwoo²¹ tya' 'ido. Pe joon mo ganí¹ tsá² tya'a ga'láa² 'wii²¹² 'øø¹³mo jileei¹²¹ 'in jajéei¹ xuui²¹² do. ¹⁶ Joon gatø¹ Jesús 'in xuui²¹² do. Joon gajin²in:

—Cwóo²oo' cwojalíin² xuui²¹² tyaníi³ii joon jo 'øø²¹²naa' tsu li tyu¹² Dios to² lín² jmai¹² 'in líi¹in la 'ii-o jon. ¹⁷ 'E la ja²mo fo³oo jileei¹²¹ 'in jo cwooi¹ 'e tyu¹² Dios to² 'ii lawa jaain²¹ xuui²¹² jo lí² tsataai² li tyu¹² Dios to².

Jaain²¹ tsá² sá² cuu² fee²¹²i Jesús

¹⁸ Jaain²¹ 'in tyu¹² to² gaungíi¹ Jesús:

—Tífo² tyú¹, ¿'ee 'ná² jmáa³aa 'e tiin¹³na juncwii²¹ tyiia?

¹⁹ Joon gasii²¹ Jesús 'ii:

—¿'Ee líi¹ fu²u jna 'in tyú¹? Jaan²¹mo 'in tyú¹ seein²¹gi, jiin¹³ 'ña'a Dios. ²⁰ Ñí³o'oo jiin¹³ la to² tyu¹² Moisés: “Jo foo¹³o tsamí². Jo jngáa¹u'un tsá². Jo jmaa²a 'uun²¹. Jo jmaa²a júu³ tajuu²¹. La joon jo con²¹on tsá² too² ce jiin¹³ jaain²¹. Cwoli'gøø¹²¹mo'oo ñu¹²¹u coon¹³ saa²a.”

²¹ Joon gajin² 'in tsañuu¹ do:

—Jilaa²¹ 'elo nigalinuu¹³uu ca la mo xuu²¹²moo.

²² Moganúu² Jesús 'elo joon gajin²in:

—Coon²¹gi 'e 'ná² jmaa²a. 'Ní³i jilaa²¹ 'e 'oo²-o'o joon cwo²'o tsá² tañí². Joon líi¹gi ili'oo²-o'o ñu¹fú². Mi yuui¹³ joon na¹ coon¹³ jna.

²³ Pe mo ganúu² 'in tsanuu¹ do 'elo 'áai¹ fa'í³ gajmaa¹ a tsu 'áa¹mo sá² cuu² tya'a. ²⁴ Mo gani² Jesús xiiala fa'í³ jmaa¹ a joon gajin²in:

—'Áa¹mo tyan¹ to² cwóoi¹ tsá² sá² cuu² yaai wa'a tyu² Dios to² 'ii! ²⁵ 'Áai¹gi tyan¹ to² tya' jaain²¹ camello 'e ngíi¹ too²¹ li ngíi¹ ñi¹ tya' moocúu³ lagi jaain²¹ tsá² sá² cuu² tsa'ii¹in ñu¹fú².

²⁶ 'In ganúu² 'elo gajin²in:

—¿Xiiagi la itiin¹³ tsá²?

²⁷ Joon gajin² Jesús:

—Jilaa²¹ 'e jo lí² jmaa¹ a tsañuu¹ lí²-i jmá¹ Dios.

²⁸ Joon gajin² Tú³:

—Ña'ñu¹'u', jna'a nigatuu²¹²oo'o jilaa²¹ 'e 'oo²¹o'o joon nijalii²¹'i coon¹³ 'nu.

²⁹ Joon gajin² Jesús:

—'E la ja²mo fo¹³oo, 'e doñi'in si tuu²¹ 'núu¹u si tiui² sáa³ a jmíi²¹ 'ee si ruu²¹'i 'ee si tsamí² tya'a 'ee si jóon¹ 'ee 'wii²¹² tya' cwáain¹ 'e tyu² Dios to² ³⁰ líi¹gi 'ii²¹'i fu juncwii²¹ lo. Joon mi júun²in 'ii²¹mo jon coon²¹ juncwii²¹ tya'a 'e ta²a coon²¹ tøø²mo.

Jesús jmoo¹o júu³ 'e ti li júun²in

³¹ Jesús gatø¹³ coon²¹ ji dyatuuin¹ tsá² tya'a joon gasii²¹'i 'ido:

—Nano tsaa²¹a' fu Jerusalén. Do-o lí² tsín¹ jilaa²¹ 'e gafaa²¹a tsá² gacwo¹ júu³ tyú² calií cwáain¹ tya' 'in Ruu²¹na Tsá². ³² Ijaan¹²¹in tsá² 'ii tyani tsá² jalín² wíin². Joongi niungøøi¹ tsá² 'ii. Joon ijmee²¹i tsá² 'ii. Joongi i'ñi¹ tsá² tya'a. ³³ Joongi ipóoi² tsá² 'ii. Mi yuui¹³ joon ijnga²mo tsá² 'ii. Pe mi tí² 'ni¹ jmíi²¹² ijiin¹o jee²¹² líi²¹².

³⁴ Pe 'idogi coonti jo ga'øøi²¹-tsi. Jo ñi¹ 'ee 'e sii²¹ Jesús 'ii. Lawa coon²¹ júu³ 'e jo ñi¹ xiiala 'ee i'øøi²¹-tsi.

Un'láai² Jesús jaain²¹ tsá² tiui² seein²¹ Jericó

³⁵ Xuu 'ná²gi 'e tyí¹a Jesús fuu²¹ Jericó. Jaain²¹ tsá² tiui² tyíin¹in caai¹ fu¹ mii¹ caridad.

³⁶ Mo ganúu²un ningíi¹ tsá² fúui¹ líli¹ joon gaunngíi¹ tsá² 'ee-gi galí². ³⁷ Joon gajin² tsá² 'e Jesús tsá² Nazaret 'in ngíi¹ no. ³⁸ Joon ga'oo¹o 'in tsá² do jin²in:

—Jesús, Jóon¹ David, fúu² cwolíin²un jna!

³⁹ Pe 'in tsá² do 'in ngalíin² nifu gasii²¹'i 'ido:

—Ca tii², jo to²¹o mií¹³.

Joon jo cwofaa²¹gi 'ido. Pe 'ii coon²¹ 'ii¹³gi tá² 'oo¹o:

—Jóon¹ David, fúu² cwolíin²un jna!

⁴⁰ Joon gajan¹ Jesús joon gatyú²u to² 'e tsatee²¹² tsá² 'ido. Joon mo gatyí¹a tyan² joon gaunngíi¹ Jesús 'ii:

⁴¹ —¿'Ee 'iin²¹²u'un ijmáa³aa tyi'i?

Joon gañi¹ 'in tsá² tiui² do:

—Ña'ñu¹'u', 'iin²¹²na ijøø³oo.

⁴² Joon gajin² Jesús:

—Jøø²o'o tsu 'wii¹³ nigalija²mo líi²u.

⁴³ Joon la tsifu joon 'in tsá² tiui² do gajøø²o. Joon gangóo¹o coon¹³ Jesús cwo²'o 'maai¹³ Dios. Joon jilee²¹ tsá² 'in gajøø² 'elo la joon jon gacwo²'o 'maai¹³ Dios.

19

Jesús coon¹³ Zaqueo

¹ Joon ga'í² Jesús fuu²¹ Jericó. ² Joon do-o niseein²¹ jaain²¹ tsá² sá² cuu² 'in ni sii²¹ Zaqueo. 'Ii tyu² to² jilee²¹ 'in cón² 'laa¹³ 'e 'nií¹ tsá². ³ 'In Zaqueo lo 'iin²¹²in jøø²i Jesús.

'iin²¹²in licwii¹in pe jo lí² tsu líi¹ pi³ 'ii. Joon líi¹ fúui¹ tsá² taai². La 'íi²¹² ngíi¹ Jesús 'e fuu²¹ do ⁴ joon gangóo¹ Zaqueo do cwiin¹in nifugi 'e 'iin²¹²in jóo¹. Joon gasoo² coon²¹ yu¹ 'mó² si² co¹² fu¹ li 'ná² ngíi¹ Jesús. ⁵ Joon mo gangíi¹ 'ido joon gajóo² fu yu¹. Joon gajin²in:

—Zaqueo, cwúui¹ jmoonno tsu no 'ná¹ níi³ii nijáan³aan fu tyio'o.

⁶ Joon gajngáa¹ Zaqueo jmoonno. Joon líi¹ jlø¹³i ga'ii²¹² Jesús. ⁷ Mo ganí² 'in tsá² fariseo do jilaa¹²¹ 'elo joon ga'láa² 'wii²¹² gafaa^{121a} 'laa¹²¹ tya' Jesús joon jin²in 'e Jesús nigajaan¹ tya' jaain²¹ tsá² róo¹² tsaa². ⁸ Joon Zaqueo do gajmaa¹ a siin¹²in joon gasii²¹² Jesús:

—Jóo²du, Ña'ñu^{1u}, cwo¹³oo tsá² tañíi² coon¹³ tsa¹² jíin¹³ 'e 'óo³oo. Joon wana nigajmáa³aa 'uun²¹ coon¹³ júu³ tajuu²¹ nicíi³oo tyán² 'ii¹³gi líi¹.

⁹ Joon gajin² Jesús:

—No-o gatyá¹ 'e tiin¹³ tsá² taai² inuu lo. No-o ilíin² 'in tsañuu¹ lo jún² tya' 'líi²¹² Abraham. ¹⁰ Tsu jna, 'in Ruu¹²¹na Tsá², gagoo²¹²oo 'e 'naa¹²¹na tsá² joongi 'e jmóo³oo tiin¹³ tsá² 'in róo¹² tsaa².

Júu³ cwáain¹ tya' dyá² cuu² cwanáa¹

¹¹ La 'íi²¹² núu²un tsá² júu³ tya' Jesús faa^{121a} 'e júu³ lo joon gasii²¹² coon²¹ cwáain¹ tsu tyan¹ niteein¹ co' Jerusalén. Tsu 'in tsá² fúui¹ ngí¹ coon¹³ Jesús do tya' i fu¹ líi² 'e ti li tí² 'e tyu¹² Dios to² tsá². ¹² Joon gasii²¹² Jesús 'ido:

—Lawa jaain²¹ tsá² 'in líi¹ tsafeei¹. Joon gangóo¹ coon²¹ fuu²¹ wíin² i'ii²¹² to² róo¹³ 'e fuu²¹ wíin² do. Joon mi yuui¹³ joon cii¹²i fuu²¹ goo^{1o}. ¹³ Pe la nu'gi cwo'íi¹ gatø^{1ø} dyéi¹ tsa'leei¹³ tya'a. Joon gajoon^{21o} la jaain²¹ la jaain²¹ 'ido jmaa¹³ coon²¹ cuu² 'e tyíin² líi¹. Joon gasii²¹² 'ido: “Jmaa²aa' to² coon¹³ 'e cuu² lo ca mi cwaa¹²¹na.” ¹⁴ Pe tsagoo^{1o} do 'ee¹mo 'ii. Joon gasii¹in júu³ ca li ngóo^{1on} 'e jin¹²: “Jo 'iin²¹²na'a wa'a líin² 'in tsañuu¹ lo róo¹³ tyii'i.” ¹⁵ Pe ga'ii²¹²mo to² róo¹³ do. Joon ganga¹²mo fu goo^{1o}. Joon mo gatyee¹²ⁱ joon gatø^{1ø} tsa'leei¹³ tya'a 'in ngacwo^{12o} cuu² do. 'iin²¹²in litsáai¹-tsi xiiati nigajna^{12a} la jaain²¹ 'ido. ¹⁶ 'In gatyá¹ nifu gajin²in: “Ñi'fii²¹²i, 'e cuu² do nigacwáa¹mo dyá²gi.” ¹⁷ Joon 'in róo¹³ do gajin²in: “Áa¹mo tyú². Jaain²¹ tsa'leei¹³ tyú¹mo 'nu. Nano, 'wii¹³ 'e nigalityú¹mo'o coon¹³ 'e xuu, cwóo³oo 'e tyuu^{12u} to² jee²¹² dyá² fuu²¹.” ¹⁸ 'In xeei²¹²gi gatyá¹ joon gajin²in: “Ñi'fii²¹²i, 'e cuu² do nigacwáan¹mo 'ná²gi.” ¹⁹ La joon jon gasii²¹² 'in róo¹³ do 'ii: “Nu-gi lí² tyuu^{12u} to² ná² fuu²¹.” ²⁰ Joon 'in xeei²¹²gi gatyá¹. Joon gajin²in: “Ñi'fii²¹²i, lo-o roon¹ 'e cuu² do. Ga'máa³oo gaci¹⁴i coon²¹ póo¹. ²¹ Galí'gøø²¹moo 'nu tsu jaain²¹ tsá² 'waa¹²¹-tsi 'nu. Joon ní³oo 'e cóon^{13o} 'o 'e jo gacwo^{12o}. Joon coon¹²¹on li jo gajni¹²in.” ²² Joon gajin² róo¹³ do: “Tsa'leei¹³ 'in gó² 'nu. Coon¹³ júu³ tyiio'o jmoo^{21o} 'ii²¹ tyi'i. Ní²¹ 'e líi¹na jaain²¹ tsá² 'waa¹²¹-tsi. Joon cón³oon li jo 'e gacwóo³oo. Joongi cón³oo coon²¹ li jo 'e gajni²¹²ii. ²³ ¿'Ee li jo gata¹²a cuu² banco joon lí² 'ii¹³na láai²gixu mi tyee¹²na tyiia?” ²⁴ Joon gajin² róo¹³ do sii¹²¹² 'in téein² do: “Tyí²ii' 'e cuu² no. Joon cwó²oo' 'in 'oo¹ dyá² no.” ²⁵ Joon gajin² 'in téein² do: “Pe ñi'fii²¹²i, ni'oo^{1o} 'ido dyá² cuu².” ²⁶ Joon gañii¹ 'in róo¹³ do: “Fuu²¹²uu 'naa': jileei²¹ 'in 'oo^{1o} líi¹gi, la joon líi¹gi icwóo³oo. Pe jileei²¹ 'in jo 'oo^{1o} li 'woo¹³gi 'e ca pi¹³ 'e 'oo^{1o}. ²⁷ Joon jileei²¹ 'in 'eei¹ jna, 'in jo 'iin²¹²in jmáa³aa róo¹³ tya'a cwotee²duu' lo joon jngaa¹³naa' tyani³ii lo.”

Jesús tsa'ii²¹ fu Jerusalén

²⁸ Mo ngayuui¹³ gajin² Jesús 'elo joon gangóo¹ la fu 'yúu¹ fu Jerusalén. ²⁹ Xuu 'ná²gi tyíi¹a fuu²¹ Betfagé coon¹³ Betania co' moo²¹ sii Olivos. Joon gasii¹in gáí¹ tsá² tya'a. ³⁰ Joon gasii²¹² 'ido:

—Cwolíin²naa' 'e fuu²¹ pi¹³ náa¹ tyan² do. Joon mi tyalíin²naa' joon ityee¹²naa' jaain²¹ bu¹³ neei²¹². Ce jiin¹³ jaain²¹ jo 'in mo cwó². Sii¹³ 'nii²¹² tya'a joon tóøø¹ fu lo. ³¹ Joon wana 'in gajin²in: “¿'Ee li 'ii¹³ 'nii²¹² tya'a?” Joon fú²uu': “'Néi²ta cata Ña'ñu^{1u}.”

³² Joon ngalíin²mo tsá² tya'a. Joon gatsee¹²¹mo jiin¹¹³ la lí² 'e nigajin¹² Jesús. ³³ Joon teen²¹²mo si¹¹i 'nii²¹² tya' bu¹³ do joon gaunngii¹ 'in tsá² fii²¹² do:

—¿'Ee li'i sii¹¹³ii' 'nii²¹² tya' bu¹³ no?

³⁴ 'Idogí gañii¹i:

—Ña'ñu¹o' 'néi²ta cata.

³⁵ Joon gatøø²¹o 'ido tyani Jesús. Joon gaunfuu²¹ siin¹¹³in moo'wóo¹ bu¹³ do. Joon gatyé¹e Jesús moo'wóo¹ bu¹³ do. ³⁶ La 'ii²¹² ningóo¹ Jesús joon ganii¹¹³ tsá² siin¹¹³in tya'i fu¹. ³⁷ Mo gatí² lixaa¹ moo¹²¹ Olivos jilee¹²¹ tsá² jo¹² líii² 'in ngalíin² coon¹¹³on ga'láa² 'wii²¹² ga'oo¹ jløø¹³i. Joongi gauntyúu¹i Dios coon¹¹³ jilaa¹²¹ milagro 'e niganí²i. ³⁸ Joon jin¹²in:

—'In cwaa¹³mo Róøi¹³ 'in jó¹ coon¹¹³ júu³ tya' Ña'ñu¹u'! ;Tyú²-u 'íi¹ ñu'fú²! ;'In tyú¹mo Dios!

³⁹ Joon 'inlíii¹³ tsá² fariseos 'in téen² jee²¹² 'in tsá² do gasii¹²¹i 'ido:

—Sii¹¹³ tsá² ngi¹ coon¹¹³ 'nu 'e jo cwota¹²a lí¹ mii¹¹³.

⁴⁰ Joon gajin¹² Jesús:

—'E la ja¹²mo fo¹³oo, wana 'inlo 'e jo to¹²o mii¹¹³ cagi 'e cuun²¹² roon¹ lo ito¹²o mii¹¹³.

⁴¹ Mo gatyí¹a tyan¹² gajøø²⁰ Jesús fuu²¹ Jerusalén joon gatyí¹²i 'wii²¹² tya'a. ⁴² Jin¹²in: —Wuxu¹ 'øøi¹²¹-'oo' fiin¹¹³xu. Jmii²¹² no-o jmii²¹² tyii', 'in jmá¹ 'ii²¹ róø² tyii' nigacwéi¹. Pe nano 'e si¹mo². Joon jo lí² jøø²⁰. ⁴³ Pe ijó² coon²¹ jmii²¹² 'e gó² tyii' mi jalíin² tsá² 'in 'eei¹ 'naa'. Joon ijmaa¹a coon²¹ po¹³ cwo¹¹³ ñii¹ cu¹² li' li née¹naa'. Joon nitsatáai² joon nijmeei¹²¹ 'naa' la 'uui². ⁴⁴ Joon ifíin² 'e fuu²¹ lo ti ni'wó². Itsajngaa¹¹³i tsá² néei¹ li tsi joon jo isái²gi jiin¹¹³ coon²¹ cuun²¹² 'e sífúu¹ tsu jo galiñii² 'naa' mo gajó² Dios itiin¹¹³ 'naa'.

Untyú² Jesús 'e cwo¹ fee¹ si¹² do

⁴⁵ Joon ga'ii²¹ Jesús tsi inuu cwo¹ fee¹ si¹² Jerusalén do joon ga'láa² 'wii²¹² ga'øø¹i 'in 'nii¹ coon¹¹³ jilee¹²¹ 'in ló¹. ⁴⁶ Joon gajin¹²in gasii¹²¹i 'in taai² do:

—Ni jí² tya' Dios jin¹²: “Nú³uu 'elo li tsalíin² tsá² tsafee¹¹³i Dios pe 'naa'gii' nigajmaa²aa' lawa coon²¹ too²¹ xá² tya' 'uun²¹.”

⁴⁷ La coon²¹ jmii²¹² ga'ee¹ Jesús inuu cwo¹ fee¹ do. Pe tsá² tyu¹² to² tya' untsá² coon¹¹³ tifo¹² tya' ley la joon jon 'in tyu¹² to² fuu²¹ do 'noo¹²¹o xiiala ijngaa¹¹³i Jesús. ⁴⁸ Pe jo 'e tyii¹²a xiiala ijmaa¹a tsu jilee¹²¹mo tsá² taai² jløø¹³mo núu²o.

20

To² 'e 'oo¹ Jesús

¹ Coon²¹ jmii²¹² 'yuu²i Jesús fu tsi inuu cwo¹ fee¹ 'e 'e¹²e tsá². Joon cwo¹ júu³ tyú² tya' 'e tiin¹¹³ tsá². Joon gatyalíin² 'in tyu¹² to² tya' untsá² coon¹¹³ tifo¹² tya' ley coon¹¹³ tsacøøi¹¹³. ² Joon gajin¹²in sii¹²¹i Jesús:

—Jmaa²du'u júu³, ¿'ee coon¹¹³ to² 'e jmoo²o jilaa¹²¹ 'elo? ¿'lin gacwo¹² 'nu 'e to² do?

³ Joon gañii¹i Jesús:

—La joon jon jna unngii¹duu 'naa'. Ñii²duu': ⁴ ¿'iin gasii¹in Wó³ saai¹ tsá² jmii²¹? ¿Ti gasii¹in Dios 'ii owa'a tsá² 'ee?

⁵ Joon ga'láa² 'wii²¹² jo cwo¹²o júu³ ruu¹²¹i jee²¹² 'ii. Jin¹²in:

—¿'Ee faa²a? Wana faa²a' 'e Dios gasii¹in, joon inii¹i: “¿'Ee li' jo 'ii¹¹³naa' júu³ tya'a?”

⁶ Joon wana faa²a' 'e tsá²-a jilee¹²¹mo tsá² ityuu¹²i jna' cuun²¹² tsu tsáai¹-tsi tsá² 'e faa¹²¹ Wó³ do cwáain¹ tya' Dios.

⁷ Joon gañii¹i jin¹²in:

—Jo nee²e'e 'iin gasii²in Wó³ saai¹ tsá² jmii²¹.

⁸ Joon gajin¹² Jesús:

—La joon jon jna jofó¹³oo 'ee coon¹¹³ to² 'e jmóo³oo 'elo.

Júu³ cwáain¹ tya' tsá² jñi¹ wuunjøø¹³

⁹ Joon ga'láa² Jesús 'wii²¹² gafaa¹²¹a. Joon gasii¹²¹i tsá² 'e cwáain¹ lo:

—Lawa jaain²¹ tsañuu¹ 'in gajñi¹ wuunjøø¹³ cwoo¹³ 'wó² tya'a. Joon gacwo¹² 'áai¹ tsá² xee²¹mo. Joon gangóo¹ li xiia²¹. Wóo² gali¹ñi¹. ¹⁰ Joon la jee²¹² joon gatí² jiin²¹ 'e garoo²¹ mi¹² wuunjøø¹³ do. Joon gasii¹in jaain²¹ tsa'leei¹³ tya'a 'e tsamí¹ tya' 'in jmoo¹o to² do jiin¹³ 'e gatí² tya' fii²¹² cwoo¹³ 'wó² do. Pe 'idogi gajmee²¹mo 'ido. Joon gasiin¹³mo 'ido tún¹ jo 'ee gacwo¹²o coonti. ¹¹ Joon 'in tsá² fii²¹² do gasii¹in jaain²¹gi tsa'leei¹³ tya'a. La joon jon 'ido gajii²i. Gajmee²¹mo 'ido. Joon gasiin¹³mo jon jo 'ee gacwo¹²o coonti. ¹² Joon 'in tsá² fii²¹² do gasii¹in 'in xeei²¹gi. Pe 'idogi la joon jon gajmee²¹i. Joon ga'wooi¹ caluu.

¹³ 'Mo gangí¹ 'elo 'in tsá² fii²¹² 'wó² do ga'i¹-tsi: “¿'Ee jmáa³aa no? Isí³na yuun²¹ tyiia 'in 'iin²¹²na 'áai¹. Joon mi ní²i yuun²¹ tyiia foowa nijmaa¹o nuu¹³un.” ¹⁴ Pe joon mo ganí²i 'in tsá² jmoo¹o to² do 'ido joon gasii²¹i ruu²¹i: “In lo-o 'in 'ii²¹ 'e sá² tya' jmii²¹. Cwojngaa¹³na 'ii joon jna'o' ilíin²na' fii²¹² 'wó² do.” ¹⁵ Joon gatyii¹mo caluu joon gajngaa¹³mo.

Joon gaunngí¹i Jesús:

—¿'Ee cwooi¹ jmaa¹o 'in fii²¹² cwoo¹³ 'wó² do coon¹³ 'in tsá² do? ¹⁶ Itsaa¹o joon tsajngaa¹³i 'in tsá² jmoo¹o to² do. Joon cwo¹²o 'in xee²¹mo cwoo¹³ 'wó² do.

Mo ganúu²un 'in tsá² taai² do 'elo joon gajin²in:

—¿Jo cwo¹ Dios ingíi¹ 'elo!

¹⁷ Joon gajóø²i Jesús 'ii. Joon gajin²in:

—¿'Ee cwooi¹ øøi²¹-tsi tsá² 'e júu³ taa¹³ jí² tya' Dios? 'E jin¹²:

'E cuun²¹² 'e nigapí² tsa² jmoo¹³ 'nú¹ 'e joon galí² cuun²¹² nifu.

¹⁸ Doñi¹in gatøøi²¹ ni cuun²¹² do li'no¹²o 'ii. Joon wana gatoo¹²¹ 'e cuun²¹² do tya' tsá² fu² ilíin².

Júu³ tya' cuu² 'e cón² tsá² li 'nií¹

¹⁹ 'E jmií²¹² joon 'in tyu¹² to² tya' untsá² coon¹³ tifo¹² tya' ley 'iin²¹²in saan¹in Jesús do. Tsa¹ nii¹o 'e cwáain¹ 'e nagafaa¹²¹ Jesús do cwáain¹ tya' 'ii-o. Pe 'gøø¹²¹mo tsá². ²⁰ Joon gasii¹in tsá² lawa tsá² tyúi¹ 'e tsasii¹³i coon¹³ júu³ tajuu²¹ lawa júu³ jai¹² wa ilí² cwoo¹o tsa² coon¹³ júu³ tya'a. Joon ijaan¹²¹in tyani 'in 'oo¹ to². ²¹ Joon gaunngí¹i:

—Tifo¹², ne²oo¹o 'e fo¹²o joongi 'e¹² 'e júu³ jo¹². Jmoo²¹o 'ii²¹ róø². Jo con¹²on cwáain¹ wa tsá² sá² cuu² si tsá² tañí² 'ee. Jiin¹³ fu¹ tyú² tya' Dios 'e¹²e. ²² Sii¹³ jna'a, ¿ti cwooi¹ tyí²i 'laa¹³ tya' tsa²to² tyíin¹ Roma? ¿Cwooi¹ owa jo cwooi¹ 'ee?

²³ Pe galili¹³i Jesús jilaa¹²¹ 'e gó² 'e 'i¹-tsi 'ido. Joon gasii¹²¹i 'ido:

—¿'Ee li¹ jmaa²aa¹ lawa coon²¹ nilá² coon¹³ júu³ tajuu²¹? ²⁴ La 'ée¹duu¹ jna coon²¹ cuu², nee²¹e. ¿'lin ni² 'inlo? ¿'Ee tyan¹ 'e sii²¹ 'in taai² lo?

Joon gañii¹ 'in tsá² do:

—Tya' tsa²to² tyíin¹ Roma.

²⁵ Joon gajin¹² Jesús:

—Cwoo²oo¹ tsa²to² jiin¹³ 'e tíi² joon cwoo²oo¹ Dios jiin¹³ 'e tya'o.

²⁶ Joon jo gali¹i wa'a 'e teei¹²¹ Jesús jiin¹³ coon²¹ tsa² coon¹³ jilaa¹²¹ 'e faa¹²¹a jee²¹² tsá². Li¹ cii¹²¹i, ganga'goo²¹o-tsi tsá² coon¹³ jilaa¹²¹ 'e faa¹²¹a. Joon gajaan¹ tii².

Unngí¹ tsá² xiiala mi jiin¹ tsá²

²⁷ Mo ngayuui¹³ joon 'inlíi¹³ tsá² saduceos gangaliin¹ ngajóøi² Jesús. Tsá² saduceos jin¹²in 'e jo jo¹² jiin¹³gi tsá² mo najúun²in. Joon gajin¹²in sii¹²¹i Jesús:

²⁸ —Tifo¹², Moisés gataan¹ ni jí² tya'a 'e júu³ lo: “Wana jaain²¹ tsañuu¹ júun²in joon gatúu² tsamí² tya'a 'ña'a jiin¹³ jaain²¹ jóon¹ jo seein²¹. Ruu¹²¹i 'in najóin¹ 'ná² cu¹²i cwoo²¹ coon¹³ 'in tsamí² 'ña'a do. Joon liseein²¹ yuun²¹ cwáain² tya' ruu¹²¹i najóin¹ do.” ²⁹ La joon galí² dyái¹ ruu¹²¹i seein²¹. 'In nifu gacu¹²mo cwoo²¹. Joon jo 'in yuun²¹ liseein²¹ tya'a. Gajúun¹mo 'ido. ³⁰ Joon 'in tí² gáí¹ do gacu¹²mo cwoo²¹ coon¹³ 'yíia'ní² do. La joon jon gajúun¹mo. Jo 'in yuun²¹ seein²¹ tya'a. ³¹ Joon 'in gatí² gaai²¹ gacu¹²mo cwoo²¹ coon¹³ 'ido. La joon jì dyái¹ do gajúun¹mo. Ce jiin¹³ jaain²¹ yuun²¹ jo liseein²¹gi tya'a. ³² La joon

jon gajúun¹mo 'in tsamí² do. ³³ Joon mi jiin¹in, ¿iin jee²¹² 'in dyái¹ do icwaaí²¹ tsamí² tya' 'ido?

³⁴ Joon gañii¹i Jesús:

—Mo taain²¹² tsá² 'e fu juncwii²¹ lo tsañuu¹ coon¹¹³ tsamí² cu²mo cwoo²¹. ³⁵ Pe jileei²¹ 'in tyaliin¹ juncwii²¹ cataain²¹ joon jiin¹in jee²¹² 'lii²¹² do jo cuui¹¹³gi cwoo²¹ ruu²¹i jon'gi cwoo¹gi tsá² jóon¹on wa'a icui¹² cwoo²¹. ³⁶ Jon'gi lí² juuin²¹gi tsu nalií¹i lawa'a ángeles. Jóon¹ Dios 'ii tsu 'wii¹¹³ nigajiin¹o. ³⁷ Cagi Moisés 'ña'a gajmaa¹a júu³ 'e jiin¹ 'lii²¹². Mo gajóø² 'e 'mó² pi¹³ 'e coo²¹ do gaunsii²¹ Ña'ñu¹'u' Dios tya' Abraham coon¹¹³ tya' Isaac coon¹¹³ tya' Jacob. ³⁸ Pe Dios jon' Dios tya' 'lii²¹², Dios tya' tsá² jiin¹ 'ii tsu tyani Dios seen²¹mo jilee²¹mo.

³⁹ Joon 'inlii¹¹³ tifo¹² tya' ley gasii²¹i 'ii jin¹²in:

—'Áa¹mo tyú² foo²¹'o, Tifo¹².

⁴⁰ Joon jo gatá²gi-tsi 'e unngii¹gi.

¿Ti jún² tya' 'lii²¹² David Cristo?

⁴¹ Joon gajin¹² Jesús:

—¿Xiiala lí² 'e jin¹² tsá² 'e Cristo jún² tya' 'lii²¹² David? ⁴² 'Ña'a David do gajin¹²in jee²¹² jí² Salmo: “Ña'ñu¹'u' Dios gajin¹²in sii²¹i Ña'ñu¹'u': Ní² lí² caa²¹na tsáa¹ ⁴³ ca mi tyée¹³na jileei²¹ 'in 'eei¹ 'nu 'wii²¹² tí¹³i.” ⁴⁴ ¿Pe xiiala lí² Cristo ilí² jóon¹ David tsu 'ña'a David gaunsii²¹ 'ii Ña'ñu¹'u'?

Jesús cwo¹²o tifo¹² tya' ley tsaa²

⁴⁵ Jilee²¹mo tsá² núu²un mo gasii²¹ Jesús tsá² tya'a:

⁴⁶ —Tí¹moo' coon¹¹³ tifo¹² tya' ley. Tí¹-tsi ngii¹ coon¹¹³ siin¹³ cwaa²¹. Joon 'iin²¹²in 'e fee¹²¹ tsá² 'ii coon¹²¹ tún². Joongi 'nool¹o 'mosii¹ si¹² nifu icwaa²¹ fu tsi inuu¹ cwo¹. Joon 'iin²¹²in 'mosii¹ tya' tsá² 'in tyíin²mo lí² gø¹² tsá². ⁴⁷ Joon tyii²¹o 'nú¹ 'yiaa'níi² joon faa¹²¹a júu³ tyú² 'e cwaa²¹ wa'a coon¹²¹on tsá² too². Pe 'ái¹gi wúu¹ inii²¹ 'ido.

21

Cuu² gacwo¹ 'yiaa'níi²

¹ Tsi inuu¹ cwo¹ ganí²i Jesús tsá² sá² cuu² 'in to¹² cuu² tsi caja lí² to¹² tsá² cuu². ² Ganí²mo jon jó¹ jaain²¹ 'yiaa'níi² tsá² tañíi² 'áai¹ 'in gato¹² tún² cuu² yúun². ³ Joon gajin¹² Jesús:

—'E la ja¹²mo fo¹²oo 'in 'yiaa'níi² tsá² tañíi² lo nigacwoo¹o láai²gi la jee²¹² jileei²¹. ⁴ Tsu jileei²¹ 'in catyaaí² do cwoo¹o jiin¹¹³ 'e sáai² tya'o. 'Inogi tañíi²mo 'áai¹ pe nigacwoo¹o jiin¹¹³ 'e sá² tya'a.

Jesús tyaa¹ júu³ 'i'ín² tsá² 'e cwo¹ do

⁵ 'In líi¹¹³ tsá² síi¹i jee²¹² yaai xiiala jnéei² 'e cwo¹ fee¹ do tsu 'áai¹ 'ya¹²gi jilaa²¹ cuun²¹² coon¹¹³ jilaa²¹ 'e cwoo¹ tsá² 'yaaí¹-tsi. Joon gajin¹² Jesús:

⁶ —Nijóø³øø coon²¹ jmi²¹² mi fiin²¹ jilaa²¹ 'e jóø²øø'. Jiin¹¹³ coon²¹ cuun²¹² jo 'e sá²gi ni 'e ruui²¹ do.

Lí² ilí² la nu¹gi mi i'ín² juncwii²¹

⁷ Joon gaunngii¹i tsá² Jesús:

—Tifo¹, ¿lii ilí² jilaa²¹ 'elo? ¿Noo coon²¹ lí² mi lí² jilaa²¹ 'elo?

⁸ Joon gajin¹² Jesús:

—Tí¹moo' jon. Jo cwóo¹³naa' yaanaa' 'in coon¹²¹ 'naa' too². Tsu líi¹ fúui¹ 'in jaliin¹ 'in jin¹² sii²¹i 'naa': “Jna-a Cristo.” Joongi jin¹²in: “Nano gatí² 'ii²¹ ilí² sá² 'ii²¹.” Pe 'naa' jo unjii²ii júu³ tya'a. ⁹ Joon mi núu¹³uu¹ 'e faa¹²¹ tsá² tya' 'nii²¹ joongi 'e tíi²i tsá² jee²¹² yaai jo foo¹¹³naa'. Tsu 'e joon 'ná¹ ilí² nifu. Pe 'ná¹gi ityía¹ 'ii²¹ ilí² la joon.

¹⁰ Joon gafaa¹²¹gi Jesús:

—Coon²¹ fuu²¹ itéen¹ in coon¹³ fuu²¹ xiia'. Coongi fuu²¹ xiia' ijmáa¹ a 'nii²¹ coon¹³ fuu²¹ dogi. ¹¹ Joongi ijøø²¹ 'wó² líí². Joon líí¹ i'í² 'oo² coon¹³ jmoowúu¹ la caain²¹ coonti. Joongi yu' juncwii²¹ imoo²oo' jilaa²¹ 'e fo¹² coon¹³ lí² 'e coo¹³gi.

¹² 'Pe la nu'gi insaan¹² mo tsá² 'naa'. Joon 'øø¹ mo tsá² 'naa'. Joon tsajée¹ 'naa' lí² sá² 'ii²¹ tyii' fu cwo¹. Joon itaa²¹ 'naa' nuñ³. Joon tsajée¹ 'naa' tyani røøi¹³ coon¹³ tsá² 'oo¹ to² tsu' wii¹³ jo²o líí²naa' jna. ¹³ Coon¹³ 'e la joon lisá² coon²¹ 'ii²¹ 'e foo²oo' 'e tyú² 'wii²¹² tyiia. ¹⁴ Tyá²-oo' mi ngíi² joon, jo cuu¹³-oo' 'ee ifoo²oo' cwáain¹ tyii-oo' la jéei¹. ¹⁵ Tsu jna-a icwóo³oo júu³ joongi 'e jmií¹-oo' ce jiin¹³ jaain²¹ tsá² lí² líi¹ 'naa' jon'gi lí² faa²¹ 'laa²¹ tyii'. ¹⁶ Pe 'naa' i'níi² mo tsá² 'naa'. Cagi 'ñu³uu' coon¹³ ruu²¹naa' coon¹³ tsá² seen²naa' tyú² coon¹³ i'níi² 'naa'. Ijnga¹² mo tsá² 'inlíi¹³ 'naa'. ¹⁷ Joon jilee¹²¹ mo tsá² seein²¹ ni cwoo¹³ juncwii²¹ ni li 'eei¹ 'naa' 'wii¹³ jo²o líí²naa' jna. ¹⁸ Pe jiin¹³ coon²¹ jñu¹ tsi tyí²ii' i'íin². ¹⁹ 'Wii¹³ 'e taa²¹-oo' joon itiin¹³naa' juncwii²¹ tyii'.

²⁰ 'Mi jøø²naa' 'láa² la 'uui fuu²¹ Jerusalén joon lí² ñii²¹oo' 'e ti lí² 'íin²mo. ²¹ Joon jilee¹²¹ 'in néei¹ fu Judea 'ná¹ cwiin²¹o fu moo¹²¹. La joon jon jilee¹²¹ 'in néei¹ fuu²¹ Jerusalén 'ná¹ 'woo²¹mo do. Joongi jilee¹²¹ 'in taain²¹² jee²¹² to² jo lí² jaliin¹in. ²² Tsu jmií²¹² joon jmií²¹² 'e ní² tsá² wúu¹. Jee²¹² jmií²¹² joon itséin¹ jiin¹³ la jin¹² ni jí² tya' Dios. ²³ Líi¹ fúu² tsamí² 'in tyéin¹ yuu²¹ si 'in cuu²¹ tuu²¹ 'ee. Tsu líi¹ wúu¹ 'in néei¹ la caain²¹ fuu²¹ do. Jmáa¹ a Dios 'ii²¹ tya' 'in tsá² do. ²⁴ 'Inlíi¹³ ijuun³in coon¹³ ñí³. 'Inlíi¹³gi insaan¹² mo tsá² joon tsajée¹ la caain²¹ fuu²¹ lí² wíin². Joon tsá² jaliin² wíin² ityu² to² Jerusalén ca mi tyeei¹ jmií²¹² tya' tsá² 'in jo seein²¹ Israel.

Xiiala ilí² mi jó² 'in Ruu²¹ Tsá²

²⁵ 'Joon ñí¹ coon¹³ sii²¹ coon¹³ núu¹ icwoo¹o lí². Joon ni cwoo¹³ 'wó² téein² tsá² 'goo²¹-tsi. Xéel²-tsi tsá² coon¹³ 'e 'iin² jmií¹³ coon¹³ 'e jnoó¹ jmií²¹. ²⁶ Joon nityu¹²u-tsi tsá² coon¹³ 'e fo¹² mi 'i¹-tsi jilaa²¹ 'e gó² ijó² fu juncwii²¹. Tsu jilaa²¹ 'ii²¹ tya' juncwii²¹ 'ii²¹ yu' ilí² jleei¹. ²⁷ Mi yuui¹³ joon imáa¹³naa' 'in Ruu²¹ Tsá² jó² jee²¹² jnií¹ coon¹³ jilaa²¹ 'ii²¹ tya' a coon¹³ jilaa²¹ 'ya²gi tya' a. ²⁸ Joon mi 'láa² 'wii²¹² lí² jilaa²¹ 'elo tyá²-oo' joon sáa¹³aa' mootyí²ii' tsu jmoono itiin¹³naa'.

²⁹ Gasii²¹o jon Jesús 'e cwáain¹ lo:

—Jøø²duu' jilaa²¹ 'mó² cwarí³ coon¹³ jilaa²¹gi nii¹ 'mó². ³⁰ Mo gañii²ii' ganii¹³ 'mo¹² 'mó² sii²¹ ñii²oo' yaanaa' 'e nijatyéin¹ jiin²¹ jmií¹. ³¹ La joon jon mi moo²oo' ilí² jilaa²¹ 'elo niñii²oo' 'e nijatyéin¹mo 'e tyu¹² Dios to².

³² 'E la ja¹²mo fo¹³oo, jilaa²¹ 'elo nilí² la nu'gi ijuun²in tsá² 'in seein²¹ nano. ³³ Cwoo¹³ 'wó² coon¹³ juncwii²¹ 'ii²¹ yu' ityé²emo pe júu³ tyiia jo tyé²i coonti.

³⁴ 'Tíi¹mo', jo unbaan¹naa' yaanaa' coon¹³ jilaa²¹ 'e gó². Jo ngíi²ii' to² 'íin¹. Jo unbaan¹naa' yaanaa' 'e 'i¹-oo' jmaai¹³ 'e jmaai¹ to² tyii'. Tsu la joon jo xuu²¹naa' lawa nilá² mi cwá² 'e jmií²¹² do. ³⁵ Lawa coon²¹ nilá² lí¹ 'e jmií²¹² do 'e taain¹³ jilee¹²¹ tsá² 'in néei¹ la caain²¹ cwoo¹³ juncwii²¹. ³⁶ Tyaa²aa' tyú² tyii'. Foo²oo' júu³ tyú² coon²¹ tøø²mo. La ilí² lá²naa' ilí² lá²naa' jilaa²¹ 'elo 'e 'ná² ilí². Joongi lí²-i tyalíin²naa' tyani 'in Ruu²¹ Tsá².

³⁷ Mo jmií²¹² ga'ee¹ Jesús inuu cwo¹ joon mo 'woo¹ ngajáan¹an fu moo²¹ sii²¹ Olivos. ³⁸ Joon jilee¹²¹ tsá² jaliin¹ la coon²¹ mo 'aa²¹ fu cwo¹ fee¹ 'a núu²un júu³ tya' a.

22

'Noo¹² tsá² xiiala saan²¹ in Jesús

¹ Nigajatyéin¹mo tyán¹² jmií²¹² 'e gø¹² tsá² 'iñi¹ 'e jo tyiia¹³ jeei¹. 'øøi²¹-tsi tsá² jmií²¹² 'e sii²¹ pascua. ² Joon 'in tyu¹² to² tya' untsá² coon¹³ tifo¹² tya' ley 'noo¹on xiiala ijngaa¹³i Jesús pe 'gøø²¹mo tsá².

³ Joon ga'í² Satanás alma tya' Judas, 'in sii²¹o jon Iscariote. Jaain²¹ jee²¹² dyatuuin¹ tsá² tya' Jesús 'ii. ⁴ 'Ido ngóo¹o ngafee¹³i 'in tyu¹² to² untsá² coon¹³ 'in tyu¹² to² 'in jøø² inuu cwo¹ do. Joon ngafee¹³i 'ido xiiala jmáa¹ a cwáain¹ 'e 'í¹ Jesús ja'cwoo²¹. ⁵ 'Idogi

galijløø¹³mo. Joon gaunrøø¹ júu³ 'e cwó² Judas cuu². ⁶Joon ga'ii²¹mo. Joon ga'láa² 'wii²¹² 'noo¹²on xiiala jaan¹²in Jesús mo ga'íi² tii², mo jo tsá² seen²¹.

Li gatséi¹ gø¹² Jesús coon¹¹³ tsá² tya'a

⁷Joon gatí² jmii²¹² 'e gø¹² tsá² 'iñi¹ 'e jo tyiian¹³ jeei¹. Joon jngaai¹¹³ tsá² joo'saa¹²¹ jiin¹¹³ la tiisi¹². ⁸Joon gasii¹in Jesús 'in sii²¹ Tú³ coon¹¹³ jaain²¹gi 'in sii²¹ Wó³ joon gasii¹²¹i 'ii²¹:

—Cwolín²naa' joon cwotyá²aa' tyú² 'e tyé³e' 'e gatí² jmii²¹².

⁹Idogí gaunngii¹i:

—¿Xiia 'iin²¹²u'un tsatyaa²¹a'a tyú²? —gajin¹²in sii¹²¹i Jesús.

¹⁰Joon gajin¹² Jesús:

—Mi cwotaa²¹naa' 'e fuu²¹ joon jiin¹naa' jaain²¹ tsañuu¹ 'in tyiian¹ coon²¹ tsuu² si'o² jmii²¹. Cwolín²naa' caluu-u ca xiia¹²¹ 'nú¹ li 'ízi. ¹¹Joon fuu²uu' 'in fii²¹² 'nú¹ do: “La lo-o jin¹² tifo¹² tyii'i sii¹²¹i 'nū: ¿Xiiali cwo¹²o yii²¹a'a tyee²e' e coon¹³ tsá² tyiia tya' jmii²¹² 'e gatí²?” ¹²Joon ni'e¹²e 'naa' coon²¹ tsi inuu fee¹ li ñii². Do-o tyaa²aa' tyú².

¹³Joon ngalín²mo. Joon galí² jiin¹¹³ la nigajin¹² Jesús. Joon gatyaa¹ tyú² 'e dø¹¹ø mo gatí² jmii²¹² do.

¹⁴Mo gatí² 'ii¹²¹, joon gacwó²o Jesús coon¹¹³ tsá² tya'a 'e dø¹¹ø. ¹⁵Joon gajin¹² Jesús:

—¡Áa³mo nagali'iin²¹²na jmáa³aa coon¹¹³ 'naa' 'e tyee²e' tya' 'e jmii²¹² lo la nū'gi ijúun²na! ¹⁶Tsu fuu²¹²uu 'naa' 'e jo jmáa³gi ca mi tí² 'ii¹²¹ 'e tyu¹² Dios to².

¹⁷Joon gason¹on coon²¹ wúun¹xu si'o² vino joon gacwo¹²o 'maai¹¹³ Dios joon gajin¹²in: —Jun¹² 'elo, joon jmaa²aa' jmai¹²xu jee²¹² 'naa'. ¹⁸Tsu la lo-o fo¹³oo, jo jmii²¹² yaai¹¹³gi duu¹¹³uu jmi¹³ mi¹³ wuunjøø¹³ ca mi tyu¹² Dios to².

¹⁹Mo ngayuui¹¹³ joon gason¹on coon²¹ 'iñi¹. Joon gacwo¹²o 'maai¹¹³ Dios joon gajmaa¹ ca'no¹³. Joon gacwo¹²o tsá² tya'a sii¹²¹ 'ido:

—'E lo-o cuerpo tyiia ijoon¹¹³oo 'wii²¹² tyii'. Jmaa²aa' 'elo joon iti¹-'oo' jna.

²⁰La joon jon gajmaa¹ coon¹¹³ coon²¹ wúun¹xu do mo ngayuu¹¹³ gagøø¹²¹ø. Joon gajin¹²in:

—'E wúun¹xu lo lawa coon²¹ 'ii¹²¹ 'e 'múui². Joon 'e jmi¹ 'óø³na lo 'e nituu²¹ 'wii²¹² tyii' 'e li² tya' 'e 'ii¹²¹ 'múui² do.

²¹'Pe nano cwo²¹ tsá² 'in 'iñii¹ jna roon¹ coon¹¹³ cwóo³oo ni mesa lo. ²²'Pe jna-a 'in Ruu¹²¹na Tsá² nilí²-i jiin¹¹³ la 'ii¹²¹ nigalisá². Pe 'áa¹mo fúu² 'in 'ñii¹ jna.

²³Joon ga'láa² tsá² tya'a 'wii²¹² gaunngii¹i jee²¹² 'ii:

—¿'iin jee²¹² jna' 'in jmoo¹ 'e gó² lo?

Gasí²¹i jee²¹² 'ii 'iin 'in tyiin²gi jee²¹² 'ii

²⁴Mo ngayuui¹¹³ joon gasí²¹i jee²¹² 'ii 'iin 'in tyiin²gi jee²¹² 'ii. ²⁵Joon gajin¹² Jesús gasii¹²¹i 'ii:

—Jileei¹²¹ róøi¹³ 'in tyu¹² to² ni cwo¹¹³ juncwii²¹ tyu¹²o to² ce caain²¹-tsi. Joongi jileei¹²¹ tsacøøi¹³ tya' 'ii lawa 'ña'o sii²¹ tsá² tyú¹. ²⁶Pe 'naa'gii' jo tíi²naa' jmaa²aa' la joon. Li¹² cii¹¹²i jmoo² 'naa'. Jileei¹²¹ 'in tyiin²gi jee²¹² 'naa' 'ná² sii¹³naa' lawa 'in xuui²¹²gi. Joon 'in tyu¹² to² 'naa' 'ná¹ jmaa¹o la jmoo¹o tsa'leei¹¹³. Jo cwooi¹ tyu¹²u to². ²⁷¿'iin 'in tyiin²gi awa 'in tyiin¹ gø¹²ø si 'in gatyáa¹ tyú² 'ee? Pe jna-a 'yuu²na jee²¹² 'naa' lawa jaain²¹ 'in tyaa¹ tyú².

²⁸'Naa' nigangi²ii' coon¹¹³ jna coon²¹ tóøi² la li 'e móo³oo wúu¹. ²⁹'E joon jna cwo¹³oo 'naa' coon²¹ li ityuu²uu to² la lí² 'e gacwo¹² ñu¹³uu jna. ³⁰'E joon ilí² cøø²øø' joongi 'uu²uu' coon¹¹³ jna mi tyu¹³uu to². Joongi iní²ii' 'áan³ tyii' lawa tsacøøi¹¹³ 'e jmaa¹aa' 'ii¹²¹ tya' 'in dyatun¹ poo²¹² tsá² seen²¹ Israel.

Jmoo¹ Jesús júu³ 'e jo róøi¹ Tú³ 'e cwii¹in 'ii

³¹Gajin¹²in jon Ña'ñu¹u':

—Simóoi¹³, Satanás nigamóoi¹ 'naa' 'e jøøi¹¹² 'naa' la mo untyú² tsá² trigo 'e coon¹²¹ cwáain¹ 'naa'. ³² Pe jna nigami³ tyani Dios 'wii²¹² tyi'i 'e jo tú² 'e jo¹² cwolín²un. Joon mi jaa²¹-o'o cwotyii¹²a-tsi 'in tsaruu²¹u.

³³ Joon gajin¹² Simóoi¹³ do:

—Ña'ñu¹'u', naná¹a tyú² tyiia 'e ní³ii 'nuñi³ coon¹¹³ 'nu ca xufiin¹¹³ jún¹moo coon¹¹³ 'nu.

³⁴ Joon gajin¹² Jesús:

—Tú³, fuu²¹²uu 'nu 'e jmi²¹² no-o la nu'gi i'ó¹ tuuitsáa² jo røø¹u 'e cwii¹un jna 'ni¹ naa¹¹³.

Ityé¹mo júu³ tya' Jesús

³⁵ Joon gaunngii¹ Jesús:

—Gasii³na 'naa' jo 'ee túloo²¹ tyán²aan', jon'gi cuu² tyán²aan', jon'on mii¹³ii' ga'øø¹³øø', ¿ti 'ee gali'ná¹gi tyii'?

'Ido-gi gajin¹²in:

—Jiin¹¹³ coon²¹ jo 'ee ga'naai²¹ tyi jna'a.

³⁶ Joon gajin¹² Jesús:

—E ningóo¹ li' cii¹¹²i no joon jileei¹²¹ 'in 'oo¹ túloo²¹ 'ná² cwotyaa²¹o. Joongi 'in 'oo¹ cuu² 'ná² cwotyaa²¹. Joongi jileei¹²¹ 'in jo 'oo¹ ñi³ 'ná² cwo'nii¹ 'mi¹² tyiá² tya'a joon ló² ñi³ tya'a. ³⁷ Tsu la ja¹²mo fo¹³oo, 'ná²-a tsangii¹na jilaa²¹ la li 'e tyaan²¹ ni jí² tya' Dios 'e jin¹²: “Sii²i la jee²¹² yaai 'e tsá² gó² 'ii.” Ti li tsín¹ jiin¹¹³ la jin¹² jí² cwáain¹ tyiia.

³⁸ Joon gajin¹² 'ido:

—Sá² tún² ñi³ lo.

Joon gañii¹ Jesús:

—Naleen¹mo jon.

Ngó¹ Jesús li sii²¹ Getsemaní ngafee¹¹²i Dios

³⁹ Joon gacwo¹ii Jesús. Joon jiin¹¹³ la tiisi¹² tya'a gangóo¹ fu moo¹²¹ Olivos. Joon gangaliin¹mo tsá² tya'a coon¹¹²on. ⁴⁰ Mo gatyaliin² do joon gasii²¹i Jesús 'ii:

—Mii²ii' tyani Dios 'e jo xuu¹²¹naa¹²¹ tsaa² tyii'.

⁴¹ Joon gangawíin² Jesús coon²¹ jiin¹¹³ la wíin² mo tyu¹² tsá² cuun²¹². Joon gasii¹¹i wojní¹i. Joon faa¹²¹a júu³ tyú². ⁴² Joon gajin¹²in:

—Ñu¹², wana 'iin²¹²un un'øø²¹u jna 'e jo móo³oo wúu¹ coon¹¹³ jilaa¹²¹ 'e 'ná² lí². Pe jo lí² jiin¹¹³ la 'iin²¹²na pe jiin¹¹³ la 'ii¹²¹ tyi'i.

⁴³ Joon gajnéi¹ jaain²¹ ángel jó¹ fu ñu¹fú² joon gacwoo²¹gi 'waa¹²¹ pí². ⁴⁴ Joon ga'í² 'e nii²¹ wúu¹ liili¹. Joon gamii¹¹i 'wii²¹² tya'a coon¹¹³ 'láai²gi 'waa¹²¹ pí². Joon ga'yá² untyiia²¹ tya'a li la li jmi¹ 'e xuu¹²¹ ni 'wó².

⁴⁵ Mo rón² joon ngaa¹¹²in li téein² tsá² tya'a. Joon gatsee¹²¹i 'ido cwuu²¹mo coon¹¹³ jilaa¹²¹ fa'í³. ⁴⁶ Joon gajin¹²in:

—¿Ee li cwuu²¹naa'? Ráan²naa', fee¹¹²naa' Dios joon jo xuu¹²¹naa' tsaa² tyii'.

Tøø¹ tsá² Jesús 'núu¹i

⁴⁷ Faa¹²¹gi Jesús siin¹¹²in mo gacwolín² tsá² fúui¹. Joon jaain²¹ jee²¹² ji dyatuuin¹ tsá² tya'a 'in sii²¹ Judas jó¹ nifu tya' 'in tsá² do. 'li ngatyeen¹in li siin¹¹² Jesús ijun¹²un ju¹² Jesús.

⁴⁸ Joon gajin¹² Jesús:

—Judas, ¿ti ga'ni²¹²un jna, 'in Ruu¹²¹na Tsá², coon¹¹³ 'e gajiin¹¹in ju¹³uu?

⁴⁹ Jileei¹²¹ 'in téein² coon¹¹³ Jesús mo ganí²i jilaa¹²¹ 'e lí² gajin¹²in sii¹²¹i Jesús:

—¿Jatii²¹ coon¹¹³ ñi³ 'ee?

⁵⁰ Joon jaain²¹ jee²¹² 'ii gauncwuu¹²¹i jaain²¹ tsa'leei¹¹³ tya' 'in tyu¹² to² untsá² nifú². Gatyu¹²u cataain²¹ loocwo² li tsáa¹. ⁵¹ Joon gajin¹² Jesús:

—Cwoján²xu la no. Jo caai¹¹³gii' 'ino.

Joon gasúu² Jesús loocwo² 'ido joon ga'láa²mo tsifu. ⁵² Joon gajin² Jesús sii¹²¹i 'in nijaliin² 'e tøø¹ 'ii. Sii¹²¹i 'in tyu¹² to² tya' untsá² coon¹¹³ 'in tyu¹² to² 'in jóø² inuu cwo' coon¹¹³ tsacøøi¹¹³:

—Nañiliin²naa' coon¹¹³ ñí³ coon¹¹³ 'mó² 'e tøø²øø' jna lawa jaain²¹ 'uun²¹. ⁵³ La coon²¹ jmii²¹² 'yuu²na jee²¹² 'naa' tsi inuu cwo¹ fee¹ do. Joon jo mo gaseen²naa' jna coonti. Pe jiiin¹¹³ lo-o 'ii¹²¹ tyii' mo ga'íi² nuu²¹.

Jo róøi¹ Tú³ 'e cwii¹in Jesús

⁵⁴ Joon gajée¹ Jesús si'ñúu¹mo fu tya' 'in tyu¹² to² untsá² nifú². Joon Tú³ ngaa¹¹³i caluu Jesús wíin²gixu. ⁵⁵ Joon do-o gajiiin² coon²¹ jí² tún² tsa¹² tya'i tyi¹ do. Joon do-o gacwó²o cu' li' li coo²¹ jí² do. Tú³-gi do-o jon tyiin¹in. ⁵⁶ Joon jaain²¹ tsamí² 'in jmoo¹o to² inuu do mo ganí²i tyiin¹ Tú³ co' jí² do joon gajaan¹ jóøi² 'ido. Joon gajin²in:

—Ngii¹ jon 'in tsañuu¹ lo coon¹¹³ 'ido.

⁵⁷ Joon jo garóø¹i Tú³, gajin²in:

—Tsamí², jo cwii¹na 'ido.

⁵⁸ Mo galí² ciin²¹gixu joon 'in xee¹²¹mo gasii¹²¹i 'ii:

—'Nu-u, jaain²¹ jee²¹² 'ii.

Joon gajin² Tú³:

—Jon' i jna, tsañuu¹.

⁵⁹ Coon²¹ hora ngóo¹gixu mo gajin² 'in xeei¹²¹ gasii¹²¹i 'ii:

—'E la ja¹²mo ngii¹ 'in tsañuu¹ lo coon¹¹³on tsu 'in seein²¹ Galilea lo.

⁶⁰ Joon gajin² Tú³:

—Tsañuu¹, jo ñí³ii 'ee 'e fo¹²o.

La tsifu joon, la 'ii²¹² faa¹²¹gi Tú³ ga'oo¹ jaain²¹ tuuitsáa². ⁶¹ Joon jiiin²¹ 'ña'a Jesús níi¹ gajóøi² Tú³. Joon gati¹²-tsi Tú³ jiiin¹¹³ la nigajin¹² Jesús sii¹²¹i 'ii: “La nu'gi i'oo¹ tuuitsáa² jo røø²¹u 'e cwii¹u jna 'ni¹ naa¹¹³.” ⁶² Joon gacwo'íi¹ Tú³ joon gatyí¹²o xuui²¹²-tsi 'áai¹.

Ungøøi¹ tsá² Jesús

⁶³ Jilee¹²¹ tsá² do 'in 'aa¹i Jesús gaungøøi¹ 'ii 'áai¹ joongi gajmee¹²¹mo liili¹. ⁶⁴ Gajniin¹ unní¹i 'ido joon gapoo²¹ ní² 'ido joon gasii¹²¹i 'ii:

—Faa¹¹³du', ¿iin pó² tyi'í?

⁶⁵ Joongi 'láai² júu³ 'laa¹²¹ gafa¹²o tya' Jesús.

Ngó¹ Jesús tyani tsá² 'in tyiin²gi tya' tsá² Israel

⁶⁶ Mo gajná² joon galicaain²¹ tsacøøi¹¹³ tya' tsá² Israel coon¹¹³ 'in tyu¹² to² untsá² coon¹¹³ tifo¹² tya' ley. Joon gangajée¹i Jesús li sicaain²¹ tsá² 'in tyiin²gi do. Do-o gaunngii¹:

⁶⁷ —Sii¹¹³ jna'a, ¿ti 'nu Cristo?

Joon gañii¹i Jesús:

—Wana fo¹³oo, jo jo¹² ilíin²naa' júu³ tyiia. ⁶⁸ Joongi wa'a unngí³ii 'naa' jo ñí²ii' jon'gi jo laa²¹²naa' jna. ⁶⁹ Pe ca nano-o ca li ngoo²¹gi jna-a, 'in Ruu¹²¹na Tsá², ninii²¹²ii cáai¹ Dios Jmii²¹ li' tsáa¹.

⁷⁰ Joon jilee¹²¹mo gaunngii¹i:

—¿Ti 'nu-u Jóon¹ Dios?

Joon gañii¹i Jesús:

—Jnagii¹ 'i jiiin¹¹³ la nafaa¹¹³naa'.

⁷¹ Joon gajin²in jee²¹² 'ii do:

—Jo 'ee júu³ 'ná¹gi jna'. Yiiana' jon ninuu²¹u' júu³ tya'a.

23

Jesús tyani Pilato

¹ Joon jilee¹²¹mo garoon¹ joon gangajée¹i Jesús tyani Pilato. ² Do-o ga'láa² 'wii²¹² jmoo¹o tsaa² tya' Jesús jin¹²in:

—Nigatsee²¹na'a 'in tsañuu¹ lo 'e¹e tsá² tyii'i 'e faa²¹ 'laa²¹ tya' 'in tsaa² tyiin¹ Roma. Jin²in 'e jo 'ná² tyii²ii'i 'laa¹³ 'e 'nii¹ tya' 'in tyu² to² nifu tyiin¹ Roma. Joongi jin²in 'e 'ii Cristo, 'e 'øøi²¹-tsi tsá² 'e jaain²¹ røøi¹³ 'ii.

³ Joon gajin² Pilato:

—¿Ti 'nu-u Røøi¹³ tya' tsá² Israel?

Joon gajin² Jesús:

—La joon nigafaa¹³gi'i.

⁴ Joon gajin² Pilato sii²¹i 'in tyu² to² tya' untsá² coon¹³ 'in tsá² catyaa²gi:

—Jiin¹³ coon²¹ jo mo gatsaa¹³aa tsaa² tya' 'in tsañuu¹ no.

⁵ Pe 'idogi gafaa²¹a tá²gi jin²in:

—Jileei²¹ 'in núu²un júu³ tya' 'ino 'iin²¹in to² mii¹³. Joon ga'e¹o júu³ tya'a la caain²¹ Judea. Ga'láa² 'wii²¹ fu Galilea joon ca logi ga'ee¹ júu³ tya'a.

Jesús tyani Herodes

⁶ Mo ganúu²un Pilato 'elo joon gaunngii¹i wana seein²¹ Jesús fu Galilea. ⁷ Joon mo gajin² tsá² joon, joon gasii¹in tyani Herodes 'in tyu² to² Galilea. Joon jee²¹ jmi²¹ joon taain¹ fu Jerusalén. ⁸ Mo gani²i Herodes Jesús jløø¹³mo 'áai¹ tsu ningóo¹ 'e gali'in²¹in jøø² Jesús. Ninuu¹o faa²¹ tsá² cwáain¹ tya'a. Joon ni'in²¹in jøø² coon²¹ milagro 'e jmá¹ Jesús. ⁹ Líi¹ 'láai² 'e gangii¹i pe Jesús coonti jo 'ee gañii¹i. ¹⁰ Do-o jon téein² 'in tyu² to² tya' untsá² coon¹³ tifo² tya' ley. 'Ii jmoo¹o tsaa² fee¹ tya'a coon¹³ 'láai²gi líili¹. ¹¹ Joon Herodes coon¹³ 'láa² tya'a gatyii²mo Jesús joongi gaunngøø¹mo. Joon gatyii²¹in Jesús coon²¹ 'mi² jii¹ la li siin¹³ røøi¹³. Joon gasii¹³mo tún¹ tyani Pilato. ¹² Jmi²¹ joon røø²¹ gasii²i Pilato coon¹³ Herodes tsu la mo jeei¹³ 'ee¹mo ruu²¹i.

Nigalisá² 'ii²¹ ijnga²mo Jesús

¹³ Joon gauncaain²¹ Pilato 'in tyu² to² tya' untsá² coon¹³ tsacøøi¹³ joongi coon¹³ jileei²¹ tsá². ¹⁴ Joon gajin²in sii²¹i 'ido:

—'Naa¹-a ñijee²¹naa' 'in tsañuu¹ lo foo²oo' 'e jmoo¹o 'ido to² tsá² mii¹³. Pe jna-a ga'no¹³oo tsaa² tya'a tyani²ii' pe jo gatsaa¹³aa. Joon jøø²oo' 'e jo 'ee tsaa² sá² tya'a coonti jiin¹³ la tsaa² jmoo²oo'. ¹⁵ La joon jon Herodes 'in nigasiin¹²mo tún¹ fu lo jo nigatsaa²¹a tsaa² tya' 'ido. Nijøø²oo' 'e jo 'ee tsaa² sá² tya'a wa'a 'e tñii² júun²in. ¹⁶ 'E¹³duu wúu¹ joon mi yuui¹³ joon láa²moo.

¹⁷ Pilato jiin¹³ la tñisi² 'ná² láai² jaain²¹ tsá² 'yuui²¹ 'nuñí³ jiin¹³ jee²¹ jmi²¹ joon. ¹⁸ Joon jilee²¹mo ga'láa² 'wii²¹ ga'oo¹. Jin²in:

—¿Jngai²ta 'ino! Cwolaai²¹ Barrabás.

¹⁹ 'In Barrabás do nigataan¹²in 'nuñí³ 'wii¹³ nigajmaa¹a 'e tsá² fuu²¹ lo jmoo¹o 'nii²¹ coon¹³ tsaa² to² tyiin¹ Roma. Joon nigajnga²mo tsá². ²⁰ Pilato do 'iin²¹in láai² Jesús. Joon gasii²¹i tsá² tún¹. ²¹ Pe 'idogi ga'oo¹ tá²gi gajin²in:

—¿Táan¹in tsaa' crúu¹³! ¿Táan¹in tsaa' crúu¹³!

²² Joon mo gatí² 'ni¹ fu joon gajin² Pilato:

—¿'Ee 'e gó² nigajmaa¹a? Jna-a jo gatyii¹³aa jiin¹³ coon²¹ tsaa² wa'a ijúun²in. 'E¹³duu wúu¹ joon mi yuui¹³ joon iláa²moo.

²³ Pe 'ido-gi gañii¹i tá² líili¹. Gamii¹i wa'a táan¹in tsaa' crúu¹³. Joon gati² júu³ tya' 'in tsá² do coon¹³ 'in tyu² to² tya' untsá². ²⁴ Joon Pilato do gajmaa¹a 'ii²¹ jiin¹³ la gali'in²¹in 'in tsá² do. ²⁵ Joon galáa²mo jiin¹³ Barrabás 'in 'yuui² 'nuñí³ 'wii¹³ gajmaa¹a 'nii²¹ joon gajngaa¹³i tsá². Joon gajaan²¹mo Jesús jiin¹³ la nigamii¹i 'in tsá² do.

Táan¹in Jesús tsaa' crúu¹³

²⁶ La 'ii²¹ ngalín² jée¹i Jesús 'e táan¹in crúu¹³ gasaan¹²in jaain²¹ tsañuu¹ 'e coon²¹ crúu¹³ tya' Jesús. Simóoi¹³ sii²¹ 'in tsá² do. Galiseein²¹ coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Cirene. 'In jai¹³ fu coon²¹ fuu²¹ pi¹³ 'e ná¹ co' do. Joon joo²¹o caluu.

²⁷ Joon fúu¹mo tsá² ngalín² coon¹³on coon¹³ tsamí² 'in ngalín² ci². Joon 'oo¹o tá² coon¹³ jilaa²¹ fa'í³ 'wii²¹ tya'a. ²⁸ Joon gajøø²i Jesús 'ii joon gasii²¹i 'ido:

—Tsami² seein²¹ Jerusalén, jo cii²¹ 'wii²¹² tyiia. Tyí¹³ⁱⁱ 'wii²¹² tyii' yaanaa' joongi 'wii²¹² tya' yuun²¹ tyii'. ²⁹ Tsu nijó² jmi²¹² mi jin¹² tsá²: “Tyúu¹mo 'in jo galiseein²¹ jóon¹on, joon 'in jiin¹³ cafu jo gangatyéin¹ yuun²¹, 'in jiin¹³ coon²¹ naa¹³ jo gacuu¹²¹ xuui²¹² tuu²¹ tya'a.” ³⁰ Mi tí² 'ii²¹ joon ni'láa² tsá² 'wii²¹² faa¹²¹a sii¹²¹i moo²¹ coon¹³ jilaa¹²¹ tii¹²¹: “Cwoxaa²o joon cwojlii¹³u'u jna'a.” ³¹ Tsu wana galí² jilaa¹²¹ 'elo coon¹³ jna 'in jo røøi²¹ tsaa², ¿'ee coon¹³ ilí² coon¹³ tsá² goo²oo' 'in røøi²¹ tsaa² 'áai¹?

³² Jée¹mo jon gáí¹gi 'in røøi²¹ tsaa² ijngaa¹³ⁱ caain²¹ coon¹³ Jesús. ³³ Mo gatyaliin² coon²¹ li sii²¹ Mootyí² 'Lii²¹² joon do-o gateein¹ Jesús tsaa¹ crúu¹³ coon¹³ 'in tsá² gáí¹gi do. Jaain²¹ li' tsáa¹ jaain²¹gi li' tuuin²¹². ³⁴ Joon la 'ii²¹² taain¹ Jesús tsaa¹ crúu¹³ joon gajin¹²in:

—Ñu¹³, feei¹ jmaa²-o'o 'wii²¹² tya' 'in tsá² no tsu joñi¹ 'ee 'e jmoo¹o.

Joon 'in 'láa² do gacoo¹o xiiala ijmaa¹a jmai^{12xu} jee²¹² 'ii siin¹³ Jesús. ³⁵ Jileei¹²¹ tsá² téen²mo jóø^{2ø} joon cagi tsacøøi¹³ ungøøi¹ Jesús jin¹²in sii¹²¹i 'ido:

—Galáa²mo 'in xeei¹²¹ 'ii. Joon cwoláai² ña'a wana si najai¹² 'ii Cristo, 'in nityii¹²in Dios.

³⁶ La joon jon 'láa² do ungøø¹mo Jesús. Gangatyéen¹in ca tyan¹² joon gacwo¹²o Jesús vino tin¹³. ³⁷ Joon jin¹²in:

—Wana 'nu Røøi¹³ tya' tsá² Israel laai²¹² 'wo'o.

³⁸ Joon nigataan¹ tsá² coon²¹ júu³ yu' tyii¹ 'e jin¹²: “'Inlo-o Røøi¹³ tya' tsá² Israel.” 'E júu³ do lí² jmíi¹ griego coon¹³ jmíi¹ latín coon¹³ jmíi¹ hebreo.

³⁹ Jaain²¹ 'in tsá² røøi²¹ tsaa² 'in táain² co' do gasii¹²¹i Jesús jin¹²in:

—Wana 'nu Cristo laai²¹² 'wo'o joongi laai²¹² jna'a.

⁴⁰ Pe 'in jaain²¹gi do gatyuu¹²ⁱ júu³ tya' 'in jaain²¹ do. Joon gasii¹²¹i 'ido:

—Jmaa² 'gøø¹²¹u Dios tsu 'e røø²¹na' tsaa². ⁴¹ Jna' 'e tí²mo' nee²¹e' wúu¹ tsu tyii²¹² jna' tsaa² tyii-o' 'e nigajmoo²¹o'. Pe 'in tsañuu¹ lo jo 'ee gajmaa¹ 'e gó².

⁴² Joon gajin¹²in sii¹²¹i Jesús:

—Cwotii¹³-o'o jna mi 'ii¹³u to² 'e gatii²u.

⁴³ Joon gañii¹ Jesús:

—'E la ja¹²mo fo¹³oo, no-o tyalii²¹i' caan²¹mo coon¹³ jna fu ñu¹fú².

Júun²mo Jesús

⁴⁴ Ningóo¹ la tyiiañi¹ mo galinuu²¹ ni cwo¹³ juncwii²¹ gata¹² ca gati² 'in² 'ni¹ ca 'lloo². ⁴⁵ Joon ñi¹ galiniui²¹. Joon inuu cwo¹ fee¹ si¹² do li 'ii¹ 'mi¹², ga'gii¹ tún² tsa¹² 'e 'mi¹² 'ii¹ do. ⁴⁶ Joon ga'oo¹ Jesús jin¹²in:

—Nu¹³, ja'cwoo¹o ityiia¹³ alma tyiia.

Joon mo ngayuu¹³ gajin¹² 'elo joon gajúun¹mo.

⁴⁷ Mo ganí²i 'in tyu¹² to² fii²¹² 'láa² do jilaa¹²¹ 'e galí² joon gacwoo¹ 'maai¹³ Dios jin¹²in:

—'E la ja¹²mo 'in tsañuu¹ lo 'in tyúui¹ 'áa¹mo no.

⁴⁸ Jileei¹²¹ tsá² 'in téen²in jóø^{2ø} jilaa¹²¹ 'e galí² gangaliin¹ fa¹³ tyuun¹ ni tsí². ⁴⁹ Pe jileei¹²¹ 'in cwii¹in Jesús coon¹³ tsami² 'in nigangi¹ coon¹³on tí² Galilea wíin² jaan¹ jóø^{2ø} jilaa¹²¹ 'elo.

Ga'á²mo tsá² Jesús

⁵⁰ Niseen²¹mo jaain²¹ tsañuu¹ tyúí¹, jo tsaa² røøi²¹, 'in nisii²¹ Sé². 'In seein²¹ fuu²¹ sii²¹ Arimatea li tyu¹² to² Judea 'ii. 'li jaain²¹ jee²¹² tsacøøi¹³ 'in tyu¹² to² tsá² Israel. ⁵¹ 'In Sé² lo sijaan¹o mi tyu¹² Dios to². La joon jo røø²¹ sii²¹i coon¹³ jilaa¹²¹ 'e gajmaa¹ tsá² do. ⁵² 'Wii¹³ joon gangajøøi² Pilato joon gangami¹⁴ cuerpo tya' Jesús. ⁵³ Mo ngayuu¹³ gaxaa²¹i Jesús tsaa¹ crúu¹³ joon gaciin¹²in coon¹³ 'mi¹² taa²¹. Joon ga'áa²mo tsi coon²¹ aan¹ lí² tsaa¹ xá¹ li jo 'in mo ga'áai² jiin¹³ jaain²¹. ⁵⁴ 'E jmi²¹² no cwoun¹lól² tya' jmi²¹² 'e 'ii¹²¹ woo¹²¹ tsá². Joon ti li 'láa² 'wii²¹² 'e jmi²¹² do.

⁵⁵ 'In tsamí² 'in ningíi¹ coon¹³ Jesús fu Galilea gangalín² joon gajóo² 'oo² too²¹ 'aan¹ joongi xiiala roon¹ cuerpo tya' Jesús. ⁵⁶ Joon mo ngaliin¹ fu tya'a joon gatyaa¹ tyú² jmií²¹ jmafuu²¹ coon¹³ noo²¹². Joon gajaan¹ o jmií²¹² 'ii¹²¹ 'woo²¹ tsá² jiin¹³ la to² tyu².

24

Gajiin¹ in Jesús

¹ Jmií²¹² ga'láa² 'wii²¹² semóo¹ 'in tsamí² do gangalín² 'áa³ 'oo²¹ too²¹ 'aan¹ do. Tyaan¹ an jmií²¹ jmafuu²¹ 'e nigatyaa¹ tyú². Joon ngalín² mo tsamí² catyaa² gi coon¹³ on. ² Mo gatyalín² joon gatsaa¹²¹ 'e cuun²¹² jni¹ 'oo²¹ too²¹ 'aan¹ do jo si¹² gi 'áan³ tya'. ³ Joon ngataa² mo pe jo gatsaaa¹²¹ a cuerpo tya' Ña'ñu¹¹ 'u' Jesús. ⁴ La 'ii²¹² téein² jo ñi¹ 'ee jmaa¹ a coon²¹ gagoo¹-o téein²¹ gáí¹ tsañuu¹¹ 'in tyi¹² 'mi² jii¹ co' li téein². ⁵ Joon gata¹² a 'in tsamí² do níi¹ ni 'wó² gafoo² 'i líli¹. Joon gajin¹² 'in tsañuu¹¹ do:

—¿'Ee líi¹ 'naa²¹ naa' tsá² jiin¹¹ jee²¹² 'lii²¹²? ⁶ Jo 'yuu² gi lo. Najiin¹ o. Cwotii¹³-oo' la gajin¹² in mo gateein¹ Galilea. ⁷ Gajin¹² in 'e 'in Ruu¹²¹ i Tsá² 'ná² tsee¹²¹ ja'cwoo²¹ tsá² røøi²¹ tsa² 'e taan² in tsa¹ crúu¹³. Joon mi tí² 'ni¹ jmií²¹² joon jiin¹ o.

⁸ Joon gati¹²-tsi júu³ tya' Jesús. ⁹ Joon mo ngayuui¹³ gacii¹²¹ 'a 'oo²¹ too²¹ 'aan¹ do joon gasii¹²¹ o ji dyajaan²¹ tsá² tya' Jesús do coon¹³ tsá² catyaa² gi 'e nigalí². ¹⁰ 'In ngacoon¹ júu³ tyani tsá² tya' Jesús do sii²¹ María Magdalena coon¹³ Juana coon¹³ María sáa³ Jacobo coon¹³ tsamí² catyaa² gi. ¹¹ Pe tsá² tya' Jesús do galíi¹ 'e sixeei²¹²-tsi 'in tsamí² no. Joon jo jo¹² galíi².

¹² Pe gacwo¹¹ Tú³ joon gangóo¹ cwiin¹ fu 'oo²¹ too²¹ 'aan¹ do. Joon mo gajóo² joon ganí² 'e 'mi² taa²¹ do roon¹ líi¹ caai²¹. Joon ganga¹² mo fu tya'a tsa'goo²¹-tsi jilaa¹²¹ 'e galí².

Tsalín² tsá² Emaús

¹³ Jmií²¹² joon gáí¹ jee²¹² 'ii do ngalín² coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Emaús 'e tí¹ jiin¹³ dyacoon²¹ kilómetros jiin¹³ Jerusalén. ¹⁴ Ngaliin² tyaa¹ júu³ jilaa¹²¹ 'e nigalí² do. ¹⁵ La 'ii²¹² tyaa¹ júu³ síi¹ 'e cwáain¹ do joon gangatyéin¹ Jesús. Joon ga'láa² 'wii²¹² ngíi¹ coon¹³ on. ¹⁶ Fiin¹³ jóo² pe jo cwooi¹ licwii¹ in 'ido. ¹⁷ Joon gaunngii¹ Jesús 'ii:

—¿'Ee 'e síi¹³ naa' líi¹ cwoliin² naa' no? ¿'Ee líi¹ 'e ngíi² in' jmoo² oo' fa'í³?

¹⁸ Jaain²¹ jee²¹² 'ii 'in sii²¹ Cleofas gañii¹:

—La tóo² mo juncwii²¹ ñi¹ jilaa¹²¹ 'e nigalí² Jerusalén jee²¹² jmií²¹² lo. ¿Tí jaain²¹ 'nu-u 'in jó¹ fu do jo nagaliñi³ in?

¹⁹ Joon gajin¹² Jesús:

—¿'Ee ngalí²?

Joon gasii¹²¹ 'ido:

—La lí² 'e galí² cwáain¹ tya' Jesús tsá² Nazaret. Jaain²¹ tsá² cwo¹ júu³ tyú² joon to² fee¹ gajmaa¹ a joon júu³ 'gøøi¹² gafaa¹²¹ a tyani Dios coon¹³ tyani tsá² taain²¹² juncwii²¹. ²⁰ Joon 'in tyu¹² to² tya' untsá² coon¹³ tsacøøi¹³ tyi' gajaan¹²¹ mo 'ido 'e júun² mo 'ido joongi taan¹ in tsa¹ crúu¹³. ²¹ Jna'oo' o mo líi² na'a 'e ijmáa¹ a tiin¹³ tsá² seein²¹ Israel. Joon no nangóo¹ 'ni¹ jmií²¹² 'e gajúun¹ in. ²² Joon 'in líi¹³ tsamí² nangaliin² 'áa³ 'oo²¹ too²¹ 'aan¹. ²³ Joon jo gatsaa¹²¹ a cuerpo tya'a. Joon gajaliin¹ jajmaa¹²¹ a jna'a júu³ 'e niganii²¹ ángeles 'in gasii¹²¹ 'ii 'e gajiiin¹ in Jesús. ²⁴ Joon 'in líi¹³ gi tsá² jna'a gangalín² mo 'oo²¹ too²¹ 'aan¹ do. Joon jin¹² o la líi¹ 'e jin¹² 'in tsamí² do, pe jo gangaai¹ Jesús.

²⁵ Joon gajin¹² Jesús:

—¿Líi¹ jo tsáai¹-oo' 'naa'! 'Áai¹ un'íi²¹² gi yaanaa' 'e litsáai¹-oo' la gajin¹² tsá² 'in gacwo¹ júu³ tyú². ²⁶ ¿Tí jo 'ná² nii²¹ Cristo wúu¹ la nu'gi i'ii¹²¹ to² tya'a nu'fú²?

²⁷ Joon ga'láa² Jesús 'wii²¹² tyaa¹ júu³ la jin¹² ni jí² tya' Dios. Ga'láa² 'wii²¹² coon¹³ jí² tya' Moisés joon mi yuu¹³ joon gatyaa¹ gi júu³ cwáain¹ tya' 'e jí² catyaa² gi tya' tsá² gacwo¹ júu³ tyú² calii. Gatyaa¹ júu³ jilaa¹²¹ a 'e faa¹²¹ cwáain¹ tya' 'ña'a.

²⁸ Mo gatyaliin¹ la fuu²¹ li ngaliin¹ do joon gajmaa¹a Jesús 'e tsáa¹gi la fu¹ 'yúu²i. ²⁹ Pe 'ido-gi gamii¹ 'e jaan¹ Jesús, jin²in:

—Ján² coon¹³ jna'a tsu nica'loo¹. Joongi ti lí² linuu²¹.

Joon ga'ii²¹ Jesús 'e jaan¹ coon¹³on. ³⁰ Joon nityiin¹in caain²¹ 'e dø²ø 'íi¹ coon¹³ 'ido. Joon gason¹o 'iñi¹ joon gauncwaa¹³i. Joon gajmaa¹a 'no¹³. Joon gacwo¹o 'ido. ³¹ La tsifu joon ganó¹ unníi¹in 'in tsá² do. Joon galicwii¹mo Jesús. Pe coon²¹ gaguu¹mo. ³² Joon gasii²¹ jee²¹² 'ii:

—'E la ja¹²mo líi¹ tyú¹gi ga'íi²-tsi' la jalii²¹'i síi¹³'i tya'i fu¹ 'e tyaa²¹a' júu³ cwáain¹ tya' jí² tya' Dios.

³³ Joon jo 'ee gaun'íi²¹²gi. Tsifu joon gangatáa¹i fu¹ fu Jerusalén. Joon do-o gatsee²¹i jí dyajaain²¹ tsá² tya' Jesús sicaain²¹ coon¹³ tsá² catyaa¹². ³⁴ Joon gasii²¹'i 'in tsá² néei¹ Jerusalén 'ii:

—'E la ja¹²mo nagajjin¹in Jesús. Joon niganii²¹mo Simóoi¹³.

³⁵ Joon 'in tsá² gáí¹ do gatyaa¹ júu³ 'e ningangíi¹ tya'i fu¹ joon xiiala nigalicwii¹in Jesús mo gajmaa¹ Jesús tyíia³ 'e 'iñi¹ do.

Jné¹mo Jesús jee²¹² tsá² tya'a

³⁶ Téen²mogi faa¹²¹a 'e cwáain¹ do mo gajnéi¹ Jesús jee²¹² 'ii li téein². Joon gajin¹²in:

—Tyú²-u 'íi¹ jee²¹² 'naa'.

³⁷ 'Ido-gi gafoo¹²mo. Joon líi¹ 'goo²¹o. 'i¹-tsi 'e jaain²¹ tsa'mootyí² níi²in. ³⁸ Pe gajin¹² Jesús:

—¿'Ee líi¹ jo tsáai¹-'oo' coon¹³ almas tyii'? ³⁹ Jóø²øø¹ cwóo³oo coon¹³ tíi³íi. Tsei¹² jna-a lo. Suu¹³ joongi jóø²øø¹ tsu jaain²¹ tsa'mootyí² jo ngú¹ sá² jon'gi moo¹ taai² la 'óo³ jna.

⁴⁰ Mo gajin¹²in 'elo joon ga'ee¹ cwoo²¹o coon¹³ tíi¹i. ⁴¹ Pe 'ido-gi jo tsáa¹mogi-tsi coon¹³ 'e jløø¹³i coon¹³ 'e tsa'goo²¹-tsi. Joon gasii²¹ Jesús 'ii:

—¿Ti 'oo²xuu¹ 'uunñi² 'e døø¹³øø?

⁴² Joon gajin¹²in:

—'E lo-o ca'no¹³ joo²¹ taai² jmií²¹ 'e too¹² coon¹³ ca'no¹³xu wa' to¹².

⁴³ Joon ga'ii²¹mo Jesús 'edo joon gagøø²¹o tyani 'ido. ⁴⁴ Joon gasii²¹'i 'ii:

—Jilaa¹²¹ 'e nagangíi¹na jiiin¹³ la nigafuu²¹²uu 'naa' mo gataain¹gi coon¹³ 'naa'. Fuu²¹²uu 'naa' jilaa¹²¹ 'ná¹ tséin¹ tyiia 'e taa¹³ ni jí² tya' Moisés coon¹³ jí² tya' tsá² gacwo¹ júu³ tyú² cali coon¹³ 'e jí² sii²¹ salmos.

⁴⁵ Joon gajmaa¹ Jesús 'e gangaa¹²¹-tsi 'ido 'e jin¹² ni jí² do. ⁴⁶ Joon gasii²¹'i 'ido:

—La lo-o jin¹² ni jí² tya' Dios 'e Cristo 'ná¹ nii²¹ wúu¹ joongi júun²in, joon mi tí² jmií²¹² 'ni¹ 'ná¹ jiiin¹o jee²¹² 'líi²¹². ⁴⁷ Joon coon¹³ jiiin¹³ 'e sii²¹ 'ii 'ná¹ cwo¹ tsá² júu³ la tóøi² juncwii²¹. 'E 'láa² tsá² 'wii²¹² tí' Jerusalén 'e cwoo¹ júu³ 'e 'ná¹ ja¹²a-tsi tsá² tyani Dios joon 'íin²mo tsaa² tya'a. ⁴⁸ Joon 'naa' líi¹naa' tsá² 'in jmaa¹a júu³ røø²¹ tya' 'e cwáain¹ lo.

⁴⁹ Tyaa¹aa' cwáain¹, jna-a isíi³na jee²¹² 'naa' jiiin¹³ 'e gajin¹² Ñu¹³oo. Pe jan²duu' Jerusalén lo ca ga'ii¹³naa' 'in Espíritu Tyú² tya' Dios ijó¹ fu ñu¹fú².

Nga¹²mo Jesús fu ñu¹fú²

⁵⁰ Joon gangajée¹i Jesús 'ido fu lí ngíi¹ tí¹² fuu²¹. Ca Betania ngalíin². Joon gasaa¹ Jesús cwoo²¹o. Joon gauncwaa¹³i. ⁵¹ Joon mo ngayuu¹³ gauncwaa¹³i joon gatyii¹mo 'ña'a. Joon ganga¹²mo fu ñu¹fú². ⁵² Joon 'ido mo ngayuu¹³ gaun'goo²¹ joon gangaliin¹mo fu Jerusalén jløø¹³mo. ⁵³ Gangataai² cwo¹ fee¹ do cwoo¹ 'maai¹³ Dios. Amén.

Júu³ tyú² 'e jmaa¹a San Juan

'In Júu³ tya' Dios galíi¹i tsá²

¹ La mo jéei¹ mo ga'láa² 'wii²¹² 'e sá² 'e galisá² seen²¹mo jaain²¹ 'in sii²¹ Júu³ tya' Dios. Joon 'in Júu³ do tyiin¹ coon¹¹³ Dios Jmii²¹ la joon 'in Júu³ do líi¹mo jon Dios Jmii²¹. ² La mo 'wiin²¹² 'ii-o siin¹²in coon¹¹³ Dios Jmii²¹. ³ Joon to² tyú² Dios Jmii²¹ 'ii-o gajmaa¹a jilaa¹²¹ 'e sá². Joon jiin¹¹³ coon²¹ 'e sá² jo sá² wa jo gajmaa¹a 'ii. ⁴ 'Ii-o cwoo¹o juncwii²¹ tya' tsá². Joon lawa jí² coo²¹ líi¹i tsú coon¹¹³ 'e jí² do-o jnéi¹ tsá² xiia¹²¹ fu tsalíin². ⁵ Joon 'e jí² coo²¹ do cwoo¹o jí² tya'a lí 'ii¹ nuu²¹ joon 'e nuu²¹ do jo mo líi¹i dúu¹ 'e jí² do.

⁶ Joon Dios gasii¹in jaain²¹ tsá² sii²¹ Wó³. ⁷ 'In Wó³ do gajó² fu juncwii²¹ ifaa¹²¹o cwáain¹ tya' 'e jí² do 'e coon¹¹³ la joon ilí² ñi¹ tsá² 'e gacwa¹² 'e jí² tya' Dios, joon jo¹o iliin¹in. ⁸ 'In Wó³ do jo líi¹i 'e jí² do jiin¹¹³ 'e gasii¹in Dios 'ii 'e faa¹²¹a cwáain¹ tya' 'e jí² do. ⁹ Joon 'e jí² 'e jai¹² do niga'láa² 'wii²¹² cwoo¹o 'e jí² tya'a fu juncwii²¹ joon jnéé²mo tsá² xiiala ngíi¹ tyani Dios.

¹⁰ Gateen¹in 'in Júu³ tya' Dios do fu juncwii²¹ joon xúfiin¹¹³ 'ii-o gajmaa¹a fu juncwii²¹ to² tyú² Dios 'in tsá² taan²¹²in fu juncwii²¹ jo mo galicwii¹in. ¹¹ Gacwaa¹¹³i fu ni cwoo¹¹³ juncwii²¹ tya'a pe 'in tsagoo¹o jo ga'ii¹²¹ 'ii. ¹² Pe seen²¹mo 'in ga'ii¹²¹ 'ii joon jo¹o galíi²¹. Joon tya' 'in tsá² 'in jmoo¹o la joon cwó¹ Dios 'ii iliin¹ jón¹ Dios. ¹³ Joon 'in tsá² 'in liin¹ jón¹ Dios do jon'on galiseein²¹ la liseein²¹ yuun²¹ tsá² taain²¹² juncwii²¹ jon'gi galiseein²¹ to² tyú² tsá² jon'gi liseein²¹ la galiseein²¹ jón¹ tsami² coon¹¹³ tsañuu¹ tsu líi¹i jón¹ Dios 'ii.

¹⁴ Joon 'in Júu³ tya' Dios 'in seen²¹ coon¹¹³on la mo 'wiin²¹² galíi¹i tsá² joon gacwoo²¹o jee²¹² jna' coon²¹ sii¹¹³. Joon 'iin²¹²in tsá² 'áai¹ joon jmaai¹² júu³ ja¹²mo faa¹²¹a. Galee²¹e' cwáain¹ 'e líi¹i to² fee¹gi joon 'e to² 'e líi¹ do 'e tíi²i jiin¹¹³ 'ii-o tsu jiin¹¹³ 'ii-o Jón¹ Dios Jmii²¹. ¹⁵ Joon Wó³ gafaa¹²¹o 'wii²¹² tya' 'e Júu³ do joon gajin¹²in sii¹²¹i tsá² fúui¹:

—Mo gafuu²¹²uu 'naa': “Jaain²¹ 'in jó¹ ciin²¹gi lagi jna, 'ii 'in feei¹gi lagi jna tsu naseen²¹mo jéei¹gi lagi jna. 'Ino-o 'i” —jin¹² Wó³.

¹⁶ Joon tsu 'wii¹¹³ feei¹-tsi 'áa¹mo ga'ii¹¹³mo 'e tyú² tyi' la ca 'ii¹¹³. ¹⁷ Joon 'e ley do Moisés gacwo¹o tsá² to² tyú² Dios pe 'e líi¹i tsá² 'e 'iin²¹²in Dios 'ii joon jilaa¹²¹ júu³ 'e jai¹² née³e' tsu 'wii¹¹³ gacwéi¹ Jesucristo fu juncwii²¹. ¹⁸ Jiin¹¹³ jaain²¹ tsá² jo mo gangaa¹ Dios Jmii²¹ jiin¹¹³ ca fu, pe 'in jaan²¹mo Jón¹on niga'e¹²mo jna' Dios Jmii²¹. Joon tíi²¹i 'in Jón¹on do 'e¹²mo jna' xiiala líi¹i Dios tsu tyiin¹mo coon¹¹³ Dios Jmii²¹.

Wó³ saai²¹ tsá² jmii²¹ faa¹²¹a 'wii²¹² tya' Jesucristo

¹⁹ Jee²¹² jmii²¹² joon 'in tsá² Israel née¹i Jerusalén gasii¹in 'inlíi¹¹³ untsá² coon¹¹³ 'inlíi¹¹³ tsá² coon²¹ poo²¹² sii²¹ levitas 'e tsafeei¹¹³ Wó³. Joon mo gatyalfín² lí taan¹in Wó³ do gaunngíi¹:

—¿'iin 'nə?

²⁰ Joon coon¹¹³ coon²¹ júu³ coon²¹ tsáa¹ gañii¹:

—Jon'on jna Cristo.

²¹ Joon gaunngíi¹gi 'in tsá² do:

—¿'iin 'nə jon? ¿Tí 'nə-u Elías, 'in tsá² 'in gacwo¹ júu³ tyú² tya' Dios calií lí¹?

Joon Wó³ do gañii¹:

—Jon'on jna 'i.

Joon tsifu gaunngíi¹gi:

—'Áai¹ tí lí jó¹ jaain²¹ tsá² 'e ijacwoo²¹ júu³ tya' Dios; ¿tí 'nə-u 'i?

Joon gañii¹ Wó³:

—Jon'on jna 'i.

²² 'In tsá² do gajin¹²in sii¹²¹i Wó³:

—¿'iin 'nə jon? tsu 'ná¹-a lee²¹e'e júu³ tya' 'in tsá² 'in gasii¹in jna'a. ¿Ee sii¹³i cwáain¹ tyi'i?

²³ Wó³ dogi gañii¹i:

—Jna jaain²¹ 'in ngi¹ to² 'oo¹o fu coon²¹ li jo 'in tsá² seein²¹, jna fuu²¹²uu tsá²: “'Ná²-a ná³ coon²¹ fu¹ coon²¹ tsá¹ tya' Ña'ñu¹u” —gajin¹² Wó³ do. La nigajin¹² 'in tsá² 'in gacwo¹ júu³ tya' Dios cali¹ 'in sii²¹ Isaías.

²⁴ 'In tsá² do 'in jalín² jafee¹³i Wó³ do jalín² to² tyu¹² tsá² coon²¹ poo²¹² sii²¹ fariseos. ²⁵ Joon 'in tsá² jaliin¹ do gaunngii¹ jin²in gasii²¹i Wó³:

—¿'Ee li' saa¹u'u tsá² jmi²¹ wa'a jon'on Cristo 'nə, jon'on Elías 'nə, jon'on 'in cwoo¹o júu³ tya' Dios 'nə?

²⁶ Joon Wó³ do gañii¹i:

—Jna-a sáa¹³na tsá² jmi²¹ jiin¹³ coon¹³ jmi²¹; pe seen²¹mo jaain²¹ tsá² jee²¹² 'naa' 'in jo cwii¹naa'. ²⁷ Joon feei¹gi 'ii lagi jna xufiin¹³ ciin²¹gixu lagi jna. Jo tñ²na si¹³i loo²¹ tsi mii¹.

²⁸ Jilaa¹²¹ 'elo 'e galí² coon²¹ li sii²¹ Betábara li 'ngoo¹³ jmi²¹ Jordán li 'yeei²¹ ñi¹. Tsu do-o taan¹in Wó³ saa¹i tsá² jmi²¹.

Wó³ sii¹²¹i tsá² 'iin Jesús

²⁹ Mo gajná² jmi²¹² joon Wó³ gangaa¹i Jesús jatyéen¹in co' li siin¹³ Wó³. Joon Wó³ do gasii²¹i 'in tsá² téen²in do:

—Tyaan²aan' cwáain¹. Ino-o 'in 'iin² tsaa² tya' tsá² taain²¹² fu juncwii²¹ 'in gasii¹in Dios. Líi¹ lawa joo'saa¹²¹ 'in jngaai¹³ tsá² Israel coon¹³ la joon 'iin²in tsaa² tya' tsá².

³⁰ Nigafo¹³oo cwáain¹ tya'a mo gafuu²¹²uu 'naa': “Ciin²¹gi lagi jna ijó¹ jaain²¹gi 'in feei¹gi lagi jna tsu 'ii 'in seein²¹ jee¹gi lagi jna.” ³¹ Ce jiin¹³ jna jo ñí³ii 'iin 'i, pe gagoo²¹²oo sáa¹³na tsá² jmi²¹ cwáain¹ 'e licwii¹in tsá² seein²¹ Israel 'i.

³² Joon jin²in Wó³ sii²¹i tsá²:

—Gamáa¹moo 'in Espíritu Tyú² tya' Ña'ñu¹u líi¹i maa²¹² jgáa¹i fu ñu¹fú² joon gajaan¹an coon¹³ Jesús do. ³³ Jo mo licwii¹na pe 'in nigasii¹in jna 'e sáa¹³na tsá² jmi²¹ sii²¹i jna: “Imáa¹mo'o 'in Espíritu Tyú² tya' Ña'ñu¹u xáa¹i joon iján² tya' jaain²¹ tsá². Joon 'in tsá² do-o isáa¹i tsá² jmi²¹ coon¹³ Espíritu Tyú² tya' Dios.” ³⁴ Joon gamáa¹moo joon jmóo³oo júu³ jai¹² 'e 'ido-o líi¹i Jóon¹ Dios Jmii²¹.

'In tsá² tya'a Jesús gatø²ø nifu

³⁵ Mo gajná² joon, jon do-o tún¹ nisiin¹²in Wó³ coon¹³ gáí¹gi 'in ngí² coon¹³on. ³⁶ Joon mo ganí²i Wó³ ngí¹i Jesús, joon gajin¹²in:

—Jøøi²duu', 'ino-o 'in gasii¹in Dios ityi²i tsaa² tya' tsá² lawa jaain²¹ joo'saa¹²¹ xuui²¹² 'in jngaai¹³ tsá² 'in tyí²i tsaa² tya'a.

³⁷ Joon 'in gáí¹ 'in ngí² coon¹³ Wó³ do mo ganúu²un 'e faa¹²¹a 'ido la do joon gangaliin² coon¹³ Jesús. ³⁸ Joon gajin¹² Jesús ní¹i jøø²ø ni 'ido 'e ngalín²mo 'ido coon¹³on. Joon gajin¹²in sii²¹i 'ido:

—¿'iin 'naa¹²¹naa'?

Joon gañii¹ 'ido:

—Tífo¹² tyii¹, ¿xiia tyi¹ 'nə?

³⁹ Jesús gajin¹²in:

—Ñiliin¹naa', cwojøø²duu'.

Joon gangaliin¹mo 'ido joon ganii²¹o xiia¹ tya' Jesús. Joon ca'lóo² 'e jmi²¹² joon 'e ningó¹ 'iin² tyán² ca'lóo² joon ganiuu¹²mo.

⁴⁰ Joon Andrés sii²¹ jaain²¹ jee²¹² 'in gáí¹ do 'in ganúu²un júu³ tya' Wó³ joon ngaliin¹mo coon¹³ Jesús. Joon ruu²¹i Dí³ do tsá² ngaa¹³i coon¹³ sii²¹ Simón Pedro. ⁴¹ Joon Dí³ do tsifu nga'nee¹³i Simóoi¹³ joon gasii²¹i:

—Nitsee²¹ moo'o Mesías (Mesías 'øøi¹²¹-tsi tsá² Cristo coon¹¹³ jmíi¹ tya'a Díi³ do. Joon coon¹¹³ jmíi¹ 'øøi¹²¹-tsi tsá² Cristo 'in gatyii¹¹³ in Dios Jmii²¹.)

⁴² Mo ngayuui¹¹³ joon tø²ø Díi³ Simóoi¹³ fu li tyíin¹ Jesús. Joon mo ganí² Jesús 'ii joon gajin¹² in sii¹²¹ i Tú³:

—Simón sii²¹ 'nũ, jóon¹ Jonás 'nũ, pe ciin²¹ gi ilisii²¹ 'nũ Cefas ('e 'øøi¹²¹-tsi tsá² Pedro.)

Jesús tø²ø Felipe coon¹³ Natanael

⁴³ Mo gajná² joon gali'iin²¹² in Jesús tsáa'a coon²¹ li sii²¹ Galilea. Joon do-o gatsee¹²¹ jaain²¹ tsá² sii²¹ Felipe, joon gajin¹² in:

—Moo²¹ o' coon¹³ jna.

⁴⁴ Joon 'in Lii²¹² do tsagoo¹ o Díi³ coon¹¹³ Tú³ jaliin¹ coon²¹ fuu²¹ li sii²¹ Betsaida. ⁴⁵ Joon Lii²¹² do ngóo¹ o nga'nee¹¹³ i Natanael joon mo gatsee¹²¹ i joon sii¹²¹ i:

—Ninee²¹² moo'o 'in tsañũ¹ do 'in faa¹²¹ a Moisés ni jí² tya' 'e ley do, joon 'in faa¹²¹ a 'in tsá² 'in gacwo¹ o júu³ tya' Dios la mo jéi¹. Jesús 'ii, 'in jóon¹ José 'in seein²¹ fuu²¹ li sii²¹ Nazaret.

⁴⁶ Joon gajin¹² in Natanael:

—¿'Ee gon 'e tyú² 'e cwo'íi¹ Nazaret?

Joon gañii¹ i Lii²¹² do:

—Ñijø² du'.

⁴⁷ Joon mo ganí² i Jesús jatyéen¹ in Natanael, joon gajin¹² in:

—Logi nijó¹ jaain²¹ tsá² 'in la ja¹² mo seein²¹ Israel, jo tajuui²¹ lí¹.

⁴⁸ Joon gaunngii¹ i Natanael:

—¿Xiiala lí² 'e cwii¹ u jna?

Joon Jesús-gi gañii¹ i:

—Nimáa'moo 'nũ 'wii²¹² 'mó² cworí³ tyíin¹ u'u la nũ'gi itø¹²¹ Lii²¹² 'nũ.

⁴⁹ Joon gajin¹² Natanael sii¹²¹ i Jesús:

—Tífo¹² tyii¹ i, 'nũ Jóon¹ Dios Jmii²¹; 'nũ Røøi¹³ tya' tsá² Israel.

⁵⁰ Joon gañii¹ i Jesús:

—¿Tí jo¹¹ o líi² u jna tsũ 'wii¹¹³ gafuu²¹² uu 'nũ 'e gamáa'na 'nũ 'wii²¹² 'mó² cwarí³? Nogi imóo³ gi' i 'e fee¹¹ gi lagi la lí² 'e gañi¹² i do.

⁵¹ La joon jón² gajin¹² Jesús:

—'E ja¹² mo 'e fo¹³ oo lo, 'naa'oo' imoo² oo' ná¹ fu ñũ'fú² joon imáa'naa' ángeles tya' Dios Jmii²¹ soo²¹ o joongi jgaa²¹ i li siin¹¹³ in jna 'in Ruu²¹ na Tsá².

2

Ngó¹ o Jesús coon²¹ li gacui¹² cwo²¹ tsá² fu li sii²¹ Caná

¹ 'Ní¹ jmii²¹² ningóo¹ joon gangó¹ sáa³ Jesús coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Caná 'e ná¹ li sii²¹ Galilea. Ngajø²ø coon²¹ li cui¹² cwo²¹ tsá². ² Ngó¹ o jon Jesús coon¹¹³ tsá² tya'a li gatø¹²ø tsá² 'ii 'e li cui¹² cwo²¹ tsá². ³ Joon la 'ii²¹² joon gatsá²-a 'e vino 'uun²¹ un tsá². Joon gajin¹² in sáa³ Jesús sii¹²¹ i 'ii:

—Jo sá² gi vino 'uun¹²¹ un tsá².

⁴ Pe joon gajin¹² in Jesús:

—Saa²¹², ¿'ee li 'e fu¹² u jna la joon? Jo mo tí² 'ii²¹ tyiia.

⁵ Pe sáa³ Jesús gasii¹²¹ i 'in tsá² jmoo¹ o tyíia³ taa² i do:

—Jmaa² aa' jilaa¹²¹ 'e jin¹² in.

⁶ Joon do-o táan² jnúu² tu¹² 'e lí¹ cuun²¹² 'e nijmaai²¹ 'in tsá² do to² jiin¹¹³ la li 'e nitíi² i run¹² un. La coon²¹ tu¹² do 'e ni'ó² ochenta joongi 'e 'ó² cíein¹³ litro jmii²¹. ⁷ Jesús gajin¹² in sii¹²¹ i 'in tsá² jmoo¹ o tyíia³ do:

—Tyí¹³ aa' jmii²¹ la røøi¹ tu¹² no.

Joon gaunrøø¹ mo la tsijmuui²¹. ⁸ Mo ngayuui¹¹³ joon gajin¹² in Jesús sii¹²¹ i 'ido:

—'Naa' natyiin² xũũ' capii¹³ joon cwocwóo¹³ oo' 'in náa¹ ni² li ti jmii²¹².

La joon gajmaa¹a. ⁹ Joon 'in tsá² náa¹ ni² li ti jmi²¹² do ga'un¹xu capi¹³ 'e jmi²¹ do 'e galí¹ vino, pe jo nii¹i xiia fu sá² 'edo. Jiin¹³ la yaamo 'in jmoo¹o tyíia³ do ñii¹i. Tsu 'ii-o gatyiin¹in 'e jmi²¹ do tsi tu². La joon 'in náa¹ ni² do gatø²o 'in tsá² gacui² cwoo²¹o. ¹⁰ Joon gajin²in:

—Jiin¹³ joon tii² 'e si² tya' tsá² 'e cwo¹o tsá² vino tyú²gi tya' jileei²¹ 'in tsá² taai² do nifu joon mo ngayuu¹³ ga'un¹un 'láai² joon cwo¹o tsá² vino 'wéi¹gi. Pe 'nu-u ga'ma²'a 'e vino tyú²gi ca li gatséi¹.

¹¹ 'Elo gajmaa¹a Jesús fu li sii²¹ Caná li tyu² to² Galilea. 'E joon milagro 'e gajmaa¹a nifu 'e ga'ee¹e xiiala líi¹i. Joon 'in tsá² ngí¹i coon¹³on jo¹o líi²i.

¹² Mo ngíi¹ 'e galí² la do gangóo¹ coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Capernaum. Ngaliin² coon¹³ sáa³a joongi coon¹³ ruu²¹i joongi coon¹³ 'in tsá² 'in ngí² coon¹³on. Joon do-o gajaan¹an coon²¹ tún² jmi²¹².

Jesús gauntyú²o 'e cwo¹ fee¹ si² Jerusalén

¹³ Tsu najatyéein¹ jmi²¹² pascua tya' tsá² Israel gangó¹ Jesús fu fuu²¹ li sii²¹ Jerusalén. ¹⁴ Joon inuu cwo¹ fee¹ si² do gatsee²¹i tsá² 'in 'ni¹i joo²¹ joongi 'in 'ni¹i joo'saa²¹ joongi 'in 'ni¹i maa²¹² joongi tsá² 'in née¹i li unsi²¹i cuu² tya' tsá². ¹⁵ Joon mo ganí²i Jesús 'elo joon gajmaa¹a coon²¹ sii² 'e tsí³ nii²¹² loo²¹ yu¹. Joon ga'woo¹mo jileei²¹ 'in taa²i co' cwo¹ do fu caluu coon¹³ jileei²¹ 'in joo'saa²¹ joongi coon¹³ joo²¹. Joongi tya' 'in unsi²¹i cuu² do gadya²o cúu¹u ni'wó³ joongi gajin¹mo mesa tya'a. ¹⁶ Joongi jin²in sii²¹i 'in tsá² 'ni¹i maa²¹²:

—¡Wooi²naa' 'in no caluu! ¡Jo jmaa²aa' 'moo¹³ inuu tya' Ñu³uu!

¹⁷ Joon gati²-tsi tsá² ngí¹i coon¹³on 'e júu³ tyú² taa¹³ ni jí² tya' Dios 'e jin²: “Áa¹mo 'iin²¹²na 'nu²'u joon jo cwóo³oo wa'a jmaa¹a tsá² 'e gó² tya'a.”

¹⁸ Joon 'in tsá² seein²¹ Israel do gaunngii¹ 'ido:

—¿'Ee li² lí² jmaa²'a jøø²¹ø'ø 'e cwee¹ 'e tsáai¹-tsii¹ 'e tii²u jmaa²'a 'elo?

¹⁹ Joon Jesús gajin²i sii²¹i 'in tsá² do:

—Xee²naa' 'e cwo¹ lo joon jee²¹² 'ni¹ jmi²¹² iun'yee¹mo tún¹.

²⁰ Joongi gañii¹ 'in tsá² Israel do:

—Tonló¹ tsi jnúu² jiin²¹ gala'ii²¹² 'in gajmaa¹³a 'e cwo¹ lo; ¿ti 'nugi lii¹i jmaa¹³'a jee²¹² 'ni¹ jmi²¹²?

²¹ Pe lí² jin² Jesús cwáain¹ tya' 'e cwo¹ tsu cuerpo tya'a 'ña'o 'e 'ee¹ do. ²² 'Wii¹³ cwáain¹ la joon mo gajin¹in Jesús jee²¹² 'lii²¹² joon gati¹-tsi 'in tsá² ngí² coon¹³on 'e la lí² 'e nijin²i do jo¹o galíi² 'e júu³ taa¹³ ni jí² tya' Dios coon¹³ 'e júu³ 'e la lí² 'e nijin² Jesús.

Jesús ñii¹o jilaa²¹ 'e 'i¹-tsi tsá²

²³ La 'ii²¹² taan¹in Jesús fu Jerusalén do la 'ii²¹² joon gati² jmi²¹² pascua joon fúu¹mo 'áai¹ jo¹o galíi² 'ii. Jo¹o galíi² coon¹³ jilaa²¹ milagro nigajmaa¹a Jesús. ²⁴ Pe cu¹u-tsi Jesús coon¹³ 'ido tsu goon¹³ ñii¹o 'e 'i¹-tsi 'ido. ²⁵ Jo 'in tyéen¹in jmi²¹² wa' 'in jma² 'ii júu³ xiiala líi¹i tsá² tsu 'ña'o niñii¹i jilaa²¹ 'e 'i¹-tsi tsá².

3

Jafee¹³i Nicodemo Jesús

¹ 'Yiia¹³ joon seein²¹ jaain²¹ tsá² sii²¹ Nicodemo, líi¹i tsá² fariseo. 'li 'in jée¹ jaain²¹ jee²¹² tsacøø¹³ 'in tyu²u to² jee²¹² 'in tsá² Israel. ² Joon 'in Nicodemo do ningóo¹o ngafee¹³i Jesús lí¹ canuu²¹. Joon nigasii²¹i:

—Tifo² tyii¹i, nee²oo¹o 'e Dios gasii¹in 'nu i'e¹²e jna'a tsu ce jiin¹³ jaain²¹ jo lí² jmá¹ milagro la lí¹ 'e lii¹ 'nu wa jo uncoon¹³on Dios 'nu.

³ Joon gajin²in Jesús sii²¹i 'ii:

—'E júu³ ja²mo fuu²¹²uu 'nu, 'in jo liseein²¹ 'múui² jo lí² tsatáa¹i lí¹ tyu² Dios to².

⁴ Joon gaunngii¹ Nicodemo:

—Pe ¿xiiala ilí² 'e liseein²¹ 'múui² jaain²¹ tsá² feei¹¹? ¿Ti lí² tsa'ii¹ nũ¹ tu²u sáa³ wa'a liseein²¹ tún¹?

⁵ Joon Jesús-gi ganii¹:

—'E júu³ ja²mo fuu²¹²uu 'nũ, 'in tsá² 'in jo mo galiseein²¹ coon¹¹³ jmii²¹ joongi coon¹¹³ 'in Espíritu Tyú² tya' Dios jo lí² tsatáa¹ li tyũ² Dios Jmii²¹ to². ⁶ Tsũ tsá²-a líi¹ 'in galiseein²¹ saa³ jmii²¹ tsá² pe jileei¹²¹ 'in 'ii²¹ juncwii²¹ tya'a tya' 'in Espíritu Tyú² tya' Dios lawa'a coon²¹ juncwii²¹ 'e cwo¹ Dios. ⁷ Jo tsa'goo¹²¹-o'o 'e fuu²¹²uu 'nũ: “Jilee²¹mo 'ná¹ liseein²¹ 'múu²i.” ⁸ Coon²¹ tyí² 'e 'íi¹ doñixiia' joon núu²un tsá² pe jo ñi¹ tsá² xiia' najó² si xiia' tsáa¹ 'ee. La joon jon líi¹ 'in nigacwo¹ 'in Espíritu Tyú² tya' Dios juncwii²¹ tya'a.

⁹ Joon gaunngii¹ Nicodemo tún¹:

—¿Xiiala ilí² 'elo?

¹⁰ Joon Jesús-gi gañii¹:

—¿Ti 'nũ-ũ jaain²¹ tifo¹² jee²¹² tsá² Israel 'in tii²¹ 'áai¹ joon jo 'øøi¹²¹-o'o 'elo? ¹¹ 'E júu³ ja²mo fuu²¹²uu 'nũ, jna'a faa¹¹³a'a jiin¹¹³ 'e née³e'e. Joon júu³ ja²mo jmoo²¹o'o jiin¹¹³ 'e niganee²¹e'e. Pe 'naa' jo jo¹ líi²naa' 'e sii¹¹³i'i. ¹² Wana jo jo¹ líi²naa' 'e fuu²¹²uu 'naa' cwáain¹ tya' 'e juncwii²¹ lo, 'áai jo i'øøi¹²¹-oo' cwáain¹ tya' ñũ¹fú² fuu²¹²uu 'naa'.

¹³ 'Ce jiin¹¹³ jaain²¹ jo mo ngó¹o fu ñũ¹fú² jiin¹¹³ 'ii 'in nigajgái¹ fu ñũ¹fú². Joon jiin¹¹³ jna-a 'in Ruu¹²¹na Tsá² 'in gacwo² ñũ¹fú² nigajmaa¹ la joon. ¹⁴ Joon la gasaa¹ Moisés 'in mii²¹ líi¹ ñi³ tsaá¹ 'mó² 'e jøø² tsá² 'ii fu li jo 'in tsá² seein²¹ wa'a un'láai² Dios 'ii, la joon jon 'ná¹ saa¹ tsá² 'in Ruui²¹ Tsá² tsaá¹ 'mó². ¹⁵ Joon jileei¹²¹ 'in jai¹² líi² 'ii jo tee¹²¹ li 'ii²¹ pe taa²¹ a juncwii²¹ tya'a coon²¹ tøø²mo.

'In²¹²in Dios tsá² taain²¹² fu juncwii²¹

¹⁶ 'Tsũ 'áa¹mo gali'in²¹²in Dios tsá² taain²¹² fu juncwii²¹, tsũ 'wii¹¹³ joon gacwóo¹ 'in jaan²¹mo Joon¹on ijúun²in 'wii²¹² tya' tsá². 'E tya' jileei¹²¹ 'in jai¹² líi² 'ii jo itsáa¹ fu li 'ii²¹ pe taa¹²¹ a juncwii²¹ tya'a coon²¹ tøø²mo. ¹⁷ Jo gasii¹in Dios Joon¹on fu juncwii²¹ wa'a jmoo¹o 'ii²¹ 'e júun²in tsá², gasii¹mo wa'a jmaa¹ a tiin¹¹³ tsá² 'wii¹¹³ 'ii-o.

¹⁸ 'Jileei¹²¹ tsá² 'in jai¹² líi² 'in Joon¹ Dios do, jo ijmaa¹ a Dios 'ii²¹ tya'a wa'a tsáa¹ a li 'ii²¹ pe tya' jileei¹²¹ 'in jo jai¹² líi² 'ii nigajmaa¹ a Dios 'ii²¹ tya'a itsáa¹ a li 'ii²¹ tsũ jo mo galijai¹² líi² 'in jaan²¹mo Joon¹ Dios Jmii²¹. ¹⁹ Nigajmaa¹ a Dios 'ii²¹ itsalín² li 'ii²¹ 'in jo jai¹² líi² Joon¹on tsũ 'in tsá² do jmoo¹o 'e gó². Joon mo gajó² 'e jí² 'e jai¹² 'e cwo¹ tsá² ñii¹ xiiala ngii¹ tyani Dios jo ga'ii²¹ 'in tsá² do 'e jí² do tsũ tí²gi-tsi ngii¹ li nũ²¹ lagi li sá² jí². Joon tsũ 'wii¹¹³ joon nigajmaa¹ a Dios 'ii²¹ tya'a. ²⁰ Jileei¹²¹ 'in jmoo¹o 'e gó² 'aa¹o 'e jí² do joon jo tsatyéen¹en co' 'e jí² do tsũ jo 'iin²¹²in 'e liñii¹ tsá² 'e gó² jmoo¹o. ²¹ Pe tsatyéen¹mo co' 'e jí² do jileei¹²¹ 'in tí²-tsi jilaa¹²¹ 'e jai¹² tsũ 'iin²¹²in liñii¹ tsá² 'e 'yaa¹-tsi Dios coon¹¹³ jilaa¹²¹ 'e jmoo¹o.

'E faa²¹ a Wó³ saai²¹ tsá² jmii²¹ cwáai¹ tya' Jesús

²² Mo ngayuui¹¹³ joon, ningalín²mo Jesús coon¹¹³ 'in tsá² ngi¹ coon¹¹³on fu li sii²¹ Judea. Joon do-o gajaan¹an coon¹²¹ sii¹¹³xũ saa¹ tsá² jmii²¹. ²³ Taain¹ Wó³ fu li sii²¹ Enón co' Salim. Saa¹ Wó³ jon tsá² jmii²¹ tsũ 'áai¹ sá² jmii²¹ do. Joon do-o gajalín²mo tsá² wa'a saa¹ Wó³ 'ii jmii²¹. ²⁴ Jilaa¹²¹ 'elo galí² la nũ'gi gataain¹¹³ tsá² Wó³ 'nũñ³.

²⁵ Joon 'inlíi¹¹³ tsá² 'in ngii¹ coon¹¹³ Wó³ ga'láa² 'wii²¹² jo cwo¹o júu³ ruu¹²¹ coon¹¹³ 'inlíi¹¹³ tsá² Israel cwáain¹ tya' 'e run¹²un tsá² jiin¹¹³ la tiisi¹². ²⁶ Joon ngalín², ngafee¹¹³ Wó³ joon gajin²in sii¹²¹ Wó³ do:

—Tifo¹² tyii¹, 'in taain¹ coon¹¹³ 'nũ li' ngoo¹¹³ jmii²¹ Jordán li 'yee²¹ 'ñi¹ joon gasii¹¹³ 'i jna'a cwáain¹ tya'a; nano saa¹ tsá² jmii²¹ joon jilee¹²¹mo tsá² ngii¹ coon¹¹³on.

²⁷ Joon jin¹² Wó³ sii¹²¹ 'ido:

—Cwó² Dios jilaa¹²¹ 'e sá² tya' tsá². Joon jiin¹¹²xu jo 'ee 'oo¹o wana jo mo cwó² Dios. ²⁸ 'Naa' niganuu²un' júu³ tyiia mo gafuu²¹²uu 'naa' júu³ coon²¹ tsáa¹ 'e jon'on jna Cristo. Jna jaain²¹ tsá² gasii¹in Dios ingí³ii tyaní¹in 'e jmoo¹³oo tsá² júu³ 'e tí² li jó¹ Cristo. ²⁹ Joon jlø¹³moo 'e tsalín² tsá² tsanú²un júu³ tya' 'ido. Jmóo³-oo la jmoo¹o tsá² mo tsalín² fu li cui¹² cwoo²¹ tsá². Jlø¹³mo 'in tsá² do 'wii²¹² tya' tsá² gacui¹² cwoo²¹. Ga'ii¹²¹mo 'in tsamí² do 'ii. La joon jon jna jlø¹³moo mo 'ii¹²¹ tsá² 'in Cristo do. ³⁰ 'Ná²-a 'e lifeei¹gi 'ii joon jna ixaai¹gii —jin¹² Wó³ do cwáain¹ tya' Jesús.

Faa¹²¹a tsá² jiin¹³ 'e ñii¹i

Faa¹²¹gi Wó³ do jin¹²in:

³¹ —'In gajgái¹ fu juncwii²¹ feei¹gi 'ii²¹ lagi jileei¹²¹ tsá². 'In tsá² taain²¹² fu juncwii²¹ lo ñii¹o jiin¹³ 'e sá² fu juncwii²¹ lo, la joon sii¹i. Pe 'in nicwa¹¹ñi ñu¹fú² jgáa¹ fu juncwii²¹ feei¹gi 'ii lagi jileei¹²¹ tsá², ³² joon jmoo¹o júu³ jai¹² jilaa¹²¹ 'e niganii²¹²in coon¹³ jilaa¹²¹ 'e niganú²un. Pe jiin¹³ jaain²¹ jo 'in jo¹ líi²i júu³ tya'a. ³³ Pe jilee¹²¹ 'in 'ii¹²¹ júu³ tya'a jmo¹²o tsá² júu³ 'e júu³ jai¹² 'e júu³ tya' Dios do. ³⁴ Joon 'ii 'in gasii²in Dios faa¹²¹a jmai¹² júu³ tya' Dios, tsu gacwóoi¹ Dios 'in Espíritu Tyú² tya'a 'e gasá¹i. ³⁵ Joon 'áa¹mo 'iin²¹²in Dios Jmii²¹ Joon¹on joon gajan¹²an cwoo²¹o jilaa¹²¹ 'e sá². ³⁶ Jilee¹²¹ 'in jai¹² líi²i 'in Joon¹ Dios do taa¹²¹a juncwii²¹ tya'a coon²¹ tøø²mo. Pe 'e¹²e Dios wúu¹ 'áai¹ jilee¹²¹ 'in jo 'ii¹²¹ Joon¹on. Joon jo taa¹²¹a juncwii²¹ tya'a coon²¹ tøø²mo.

4

Jesús jin¹²in sii¹²¹i jaain²¹ tsamí² cwáain¹ júu³ tya' Dios

¹ Galiñii¹ 'in tsá² fariseos 'e fúu¹mo tsá² gangalín² coon¹³ Jesús lagi Wó³. La joon jon fúu¹mo 'in saai¹ jmii²¹ lagi Wó³. ² Pe tsei¹² jo saai¹ Jesús tsá² jmii²¹ jiin¹³ 'in ngi¹ coon¹³o 'in saai¹ tsá² jmii²¹. ³ Joon mo galiñii¹ Jesús 'elo joon gacwo¹¹ñi fu li sii²¹ Judea joon itsee¹³i fu li sii²¹ Galilea.

⁴⁻⁸ Joon fu li ngangí¹i 'ná¹ ngí¹i coon²¹ li sii²¹ Samaria. Joon náa¹ coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Sicar. Joon co' joon roon¹on coon²¹ sii¹³ 'wó² 'e gacwo¹¹ líi²¹² Jacob joon¹on 'líi²¹² Sé² calii. Joon nityí³ coon²¹ too²¹ li nisá² jmii²¹ 'e sii²¹ la sii²¹ Jacob. Jesús tyaliin¹ coon¹³ tsá² tya'a 'in ngí¹i coon¹³ 'e li tyí³ too²¹ do mo tí² tyiiañi¹ joon ni'woo¹²¹-o 'áai¹. Joon tsá² tya'a do nilín² 'e fuu²¹ ni náa¹ tyan' do ningalá¹ 'e idø¹ø. Joon gacwó² Jesús caai² li tyí³ too²¹ do. La 'ii²¹² tyín¹in joon tyá¹ jaan²¹ tsamí² seen²¹ Samaria tsacoon¹ jmii²¹ 'e tsi too²¹ do. Joon gajin¹² Jesús:

—Cwoo¹³xu jna jmii¹³i.

⁹ Joon 'in tsamí² do nigajin¹²in sii¹²¹i Jesús:

—¿Xiiala 'e mii¹³ 'nu jna jmii²¹, tsu tsá² seen²¹ Israel 'nu joon jnagi 'in seen²¹ fu Samaria?

(Joon gajin¹²o la joon tsu jo tyú² seen¹ coon¹³ 'in tsá² seen²¹ fuu²¹ do.) ¹⁰ Joon gañii¹ Jesús:

—Waxu' li 'nu ñi²¹i jilaa¹²¹ 'e cwo¹ Dios joon 'iin 'in mi¹ jmii²¹ líi²u, 'nu-u nogi mii¹²i jna-a joon jnagi icwo¹²oo 'nu jmii²¹ 'e jiin¹³in.

¹¹ Joon gañii¹ 'in tsamí² do sii¹²¹i Jesús:

—Tsañuu¹ jo ñi²¹i xiiala søø¹³ø jmii²¹ 'e tsi too²¹ no jiin¹³ 'nii²¹² jo tyan²an tsu 'o¹²o 'e tsi too²¹ no. ¿Xiiala icwo¹²o jna² jmii²¹ 'e jiin¹³? ¹² 'Lii²¹² tsacøøi¹³ tyi' 'in ningii¹ Jacob 'in gasáa¹ 'e too²¹ sá² jmii²¹ no tyi jna'a. Tsu 'e jmii²¹ sá² noo jon ga'un¹un 'ña'a coon¹³ joon¹on joongi coon¹³ joo'núu³ tya'a. ¿Ti joon líi²u 'e feei¹gi 'nu lagi 'ii?

¹³ Joon gajin¹²in Jesús:

—Jilee¹²¹ 'in 'uun¹²¹ 'e jmii²¹ no 'in 'yá² 'unjmii²¹mo 'i tún¹. ¹⁴ Pe jilee¹²¹ 'in 'uun¹²¹ 'e jmii²¹ cwoó³ jna jo jmii²¹² 'ya¹²gi 'unjmii¹i. Tsu jmii²¹ 'e cwoó³ jna li lawa coon²¹ li nii¹³

jmií²¹ 'e li tsi alma tya'a. Joon 'e jmií²¹ 'e nii¹³ do icwoo¹o juncwii²¹ tya'a 'e seein²¹ coon²¹ tøø²mo.

¹⁵ Joon gajin²in 'in tsamí² do:

—Tsañuu¹, si cwoo¹³ jna 'e jmií²¹ no tsu joon jo 'yá²gii unjmií²¹na. Joon jo 'ná²gii yatyíin³aan jmií²¹ 'e li tyí³ too²¹ lo.

¹⁶ Joon gajin²in Jesús:

—Cwooi², cwotee² 'e ñuu¹ tyi'i. Joon ñiliin¹naa' fu lo.

¹⁷ Joon ganii¹ 'in tsamí² do:

—Jo seein²¹ ñuu¹ tyiia.

Joon gajin²in Jesús:

—Jo¹o júu³ tyi'i 'e foo²¹o jo nuu¹ tyi'i seein²¹. ¹⁸ Tsu nigacu²mo cwoo¹o 'ñá² naa¹³, joon 'in coon¹³on la no jon¹ ñuu¹ tyi'i 'i. 'E nija²mo 'e foo²¹o.

¹⁹ Mo ganúu²un 'in tsamí² 'e júu³ do joon gajin²in:

—Tsañuu¹, 'i¹-tsii 'e líi¹u'u jaain²¹ tsá² 'in cwo¹ júu³ tyú² tya' Dios. ²⁰ 'Lii²¹² tsacøøi¹³ tyii'i 'in galiseein²¹ Samaria gaun'goo²¹o Dios 'e moo²¹ lo. Pe 'naa', tsá² seein²¹ Israel, foo²¹ 'naa' 'e jiin¹³ fuu²¹ li sii²¹ Jerusalén li lí² un'goo²¹o tsá² Dios.

²¹ Joon gañii¹ Jesús:

—Jo¹ cwoli¹un jna, yá³, 'e nijatyéen¹mo tyan²an 'e un'goo²oo' Ña'ñu¹u' jo tyiin² ñilíin²naa' 'e moo²¹ lo jogi tyiin² cwoliin²naa' fu Jerusalén. ²² 'Naa' tsá² seein²¹ Samaria, jo ñii²ii' 'naa' 'iin 'in un'goo²oo'. Pe jna'a né²oo'o 'iin 'in un'goo²¹o'o, tsu Dios gacwo¹o jna'a tsá² saan²a'an Israel 'e júu³ tya' 'e tiin¹³ tsá². ²³ Pe ití²-i 'ii²¹ joon 'ii²¹ joongi tí² la no wana 'e la jai² 'e un'goo²¹o tsá² Ñu¹u' iun'goo²¹o 'ii jiin¹³ coon¹³ 'ii²¹ tya' 'in Espiritu Tyú² tya'a joongi coon¹³ 'e la jai². Tsu la joon 'iin²¹²in Ñu¹u' 'e un'goo²¹o tsá² 'ii. ²⁴ Tsu Dios 'in Espiritu Tyú² joon tsu 'wii¹³ joon 'in un'goo²¹o 'ii 'ná¹ un'goo²¹o coon¹³ 'ii²¹ tya' 'in Espiritu Tyú² tya'a joongi coon¹³ 'e la jai².

²⁵ Joon gajin²in 'in tsamí² do:

—Jna niñi²oo ijó¹ Mesías —'øøi²¹-tsi tsá² 'e Cristo do—; joon mi cwee¹i joongi ijin²in sii²¹²i jna' jilaa²¹.

²⁶ Jesús-gi gajin²in:

—Jna-a 'in fee²ee 'nu, jnagii jon fuu²¹²uu 'nu. Jna-a 'i.

²⁷ Tsifu joon gatyaliin¹ tsá² tya'a gani'goo²¹o-tsi 'e Jesús do siin¹³in fee²¹i jaain²¹ tsamí². Pe jiin¹³ jaain²¹ jo tá²-tsi wa 'e ungií¹ 'ee 'iin²¹²in 'ido owa 'ee-gi júu³ tyaa¹ 'ido. ²⁸ Joon 'in tsamí² do, do-o gatuu¹u tsuu¹u joon gangaa¹³mo fu 'e fuu²¹ 'ido-o. Joon ganijmaa¹³a tsá² júu³:

²⁹ —Ñijøø²¹²i duu' jaain²¹ tsañuu¹ 'in nigasií²¹²i jna jilaa²¹ 'e nigajmaa³aa. ¿Wa jon' 'ino-o 'in Cristo?

³⁰ Joon ga'woo²¹i 'e fuu²¹ do joon ganilíin² li siin¹²in Jesús. ³¹ La 'ii²¹² joon 'in ngí¹i coon¹³ Jesús do gamii¹i tyani 'ido, gajin²in sii²¹²i 'ido:

—Tifo² tyii'i, cøø²¹xu¹u.

³² Pe joon 'ii gajin²in:

—'Óo³oo 'e døø¹³øø li 'naa' jo ñí³oo'.

³³ Joon 'in ngí¹i coon¹³ 'ido gacaain¹³ 'wii²¹² unngii¹i ruu²¹i:

—¿Xufoo' seen²¹in 'in nijacon¹on 'e dø²ø 'ino 'ee?

³⁴ Pe joon gajin²in Jesús sii²¹²i 'ido:

—Mi jmáa³aa jilaa²¹ 'e 'iin²¹²in 'in gasii²¹in jna joongi 'e tyee²¹ to² tya'a 'e joon lawa unñi² tyiia. ³⁵ 'Naa' foo²¹oo': “'Ná²gi tyúuin² sii²¹² 'e joongi ilee²¹e' jilaa²¹ 'e garoo²¹”; pe jna fuu²¹²uu 'naa': tyán²duu' cwáain¹ li sijna² la gatón¹ náa² nilii²¹² coon¹on tsá². ³⁶ Joon jileei²¹ 'in jmoo¹o to² joon coon¹o jilaa²¹ 'e garoo¹o do 'e joon 'e nici² tya'a. Joon 'e garoo¹o do 'e coon¹on 'in tsá² do li la líi¹ 'in tsá² 'in 'ii²¹ juncwii²¹ tya'a 'e taa²¹ coon²¹ tøø²mo mo jai² líii² 'e júu³ tya' Dios. Joon coon²¹ la joon jløø¹³mo coon²¹ caan²¹mo 'in

gajñí²i coon¹³ 'in gacón¹on do. ³⁷ Tsu júu³ ja²mo 'e gasii²¹i tsá²: “In gajñí²i do jmai¹² tyiin²mo coon¹³ 'in gacón¹on do.” ³⁸ Jna-a gasii²na 'naa' 'e cwotyiin²aan' 'e do li jo 'e gajñí²ii' do. In xee¹²¹mo gajmaa¹a to² do joon 'naa'gii' coon²¹ tyatyiin²¹oo' 'e to² nijmaa¹a 'ido —jin¹² Jesús do.

³⁹ Joon fúu¹mo 'in tsá² seen²¹in 'e fuu²¹ do li tyu¹² to² Samaria jo¹o galí²i Jesús 'wii¹³ 'e júu³ gatyá¹ 'in tsamí² do mo gajin¹²in: “In tsañuu¹ no gajin¹²in jilaa¹²¹ 'e nigajmáa³aa.” ⁴⁰ Joon mo gajalín² 'in tsá² seen²¹in Samaria do gamii¹i tyani Jesús wa iján²an 'ido coon¹³on. Joon Jesús gajaan¹an tún² jmií²¹² coon¹³ 'ido. ⁴¹ Joon fúu¹ lí¹ líí¹gi 'in jo¹ galí²i mo ganúu²un jilaa¹²¹ 'e jin¹² Jesús. ⁴² Joon jin¹²in 'in tsá² do sii¹²¹i 'in tsamí² do:

—Nogí jo¹o nilí²i jna'a jon' wa'a jii¹³ júu³ 'e ni tya¹³ 'næ pe jna'a ninú³oo'o júu³ tya'a joon nee²oo'o 'e ja²mo Cristo 'ii 'in jmoo¹o tiin¹³ tsá² taan²¹²in juncwii²¹.

'Un'láai² Jesús jón¹ jaain²¹ tsá² 'in 'oo¹o to²

⁴³ Mo gangí¹i tún² jmií²¹² joon gacwo¹íi¹ Jesús li sii²¹ Samaria joon gangóo¹-o fu¹ 'yúu²i fu li sii²¹ Galilea. ⁴⁴ Jo gajaan¹an fuu²¹ li sii²¹ Nazaret la li 'e nigajin¹²in 'ña'a Jesús, “Jaain²¹ 'in tsacwo¹o júu³ tyú² jo 'ii¹²¹i tsagoo¹o 'ii.” ⁴⁵ Joon mo gatyí¹a li sii²¹ Galilea joon 'in tsá² seen²¹in joon ga'ii¹²¹mo 'ido 'e tyú²-u. Tsu 'in tsá² do ni' nilíin²mo li ti jmií²¹² pascua fu Jerusalén. Joon do-o niganií²¹i jilaa¹²¹ 'e nijmaa¹a Jesús li ti jmií²¹² do.

⁴⁶ Joon gacii¹³i Jesús, gangaa¹³i tún¹ fuu²¹ Caná náa¹ li sii²¹ Galilea. Fuu²¹ joon li nijmaa¹a jmií²¹ 'e galí¹ vino. Joon tyiin¹in fuu²¹ Capernaum jaain²¹ 'in ni'oo¹o to² fee¹¹ tyani² róó¹³. Joon seen²¹in jaain²¹ jón¹on 'in nitsaa¹³. ⁴⁷ Joon mo ganúu²un 'in tsá² 'oo¹o to² do 'e nityá¹ Jesús fu Galilea, jaa¹³i fu li sii²¹i Judea, joon gangó¹o 'in tsá² do gangamii¹i tyani Jesús wa 'ii¹²¹i 'ido itsáa¹ fu tya' 'in tsañuu¹ do tsajmaa¹a mí¹ tya' jón¹on 'ido. Tsu ti li ijúun¹mo 'ido. ⁴⁸ Joon Jesús do gajin¹²in gasii²¹i 'ido:

—'Naa' jo jo¹ líí²naa' wa jo jéei¹³ gañii²ii' lí² coon¹³ jilaa¹²¹ milagros.

⁴⁹ Pe 'in tsá² 'oo¹o to² do gajin¹²in:

—Laa¹³xu¹u góo³oo, líí³na ti jo jmaa²a feei¹-o'o 'wii²¹² tyiia wa'a tsá²a' cwojmaa¹³a mí¹ tya' yuun²¹ tyiia la nu'gi ijúun²in.

⁵⁰ Joon gajin¹²in Jesús:

—Cwooi¹³ fu tyi'i tsu yuun²¹ tyi'i nityú¹mo.

Joon 'in tsañuu¹ do jo¹o líí²i júu³ tya' Jesús joon ganga¹²mo. ⁵¹ Joon ngóo¹o gatyé¹²mo tya'a mo ga'wooi²¹ tsa'leei¹³ tya'a gangaunjiin¹ 'ii. Joon gajin¹²in 'in tsa'leei¹³ tya'a do: —Nityú¹mo yuun²¹ tyi'i do.

⁵² Joon gaunngii¹ 'ee 'ii¹²¹ 'e ga'láa²i 'in jón¹on do. Joon gajin¹²in 'in tsa'leei¹³ do:

—Ca mo tyíia² la ngó¹o 'iin² coon²¹ gacwó² tyíí².

⁵³ Joon galili¹³ jmií²¹ 'in xuui²¹² do 'e 'ii¹²¹ joon mo gajin¹² Jesús do: “Cwooi¹³ fu tyi'i tsu yuun²¹ tyi'i nityú¹mo.” Joon 'ña'a 'in tsá² 'oo¹o to² do jo¹o líí²i Jesús coon¹³ 'in tsá² seen²¹ inuu tya'a.

⁵⁴ 'Elo galí² ti tún² milagro 'e gajmaa¹a Jesús mo tyee¹³i Galilea jaa¹³i Judea.

5

Gaun'láa²i Jesús jaain²¹ tsá² 'ii¹³ tá² cwooi²¹o tii²i co' li si¹² pila Betesda

¹ Mo ngayuui¹³ 'elo joon gatí² jmií²¹² tya' tsá² seen²¹ Israel joon Jesús gangó¹o tún¹ fu fuu²¹ li sii²¹ Jerusalén. ² Ce cu¹² jii²¹ 'e fuu²¹ do li goon²¹ 'yá² lí² cuun²¹² níi¹ 'áai¹. Joon tyí³ coon²¹ 'ooca'nú¹ fee¹¹ 'e sii²¹ la sii²¹ Joo'saa¹²¹. Joon co' joon náa¹ coon²¹ pila fee¹¹ 'e 'o² jmií²¹ 'e sii²¹ Betesda coon¹³ jmií¹ 'e sii²¹ hebreo. Joon cu' li' do joon sá² 'ñá² 'ooca'nú¹ coo¹³. ³ Joon do-o tee¹³ tsatsaa¹³ fúu¹ 'e ni 'wó². Tsá² 'in tyan¹ jilaa¹²¹ nii² jmoowúu¹. Seen²¹ 'in tú¹i, joongi seen²¹ 'in jluui¹³, joongi seen²¹ 'in 'íi¹ tá² cwooi²¹o tii²i. Joon 'in tsatsaa¹³ do 'in jáan¹³an ijø¹²¹ 'e jmií²¹ do. ⁴ Joongi la coon¹²¹ naa¹³ jgaa¹i

jaain²¹ ángel li náa¹ pila do joon jø¹ø jmi²¹ do. Joon 'in nifu 'in ga¹í² tsi jmi²¹ do joon ga'láa²mo coon¹³ 'e jmoowúu¹ tyaan¹an do. ⁵ Joon do-o niraan¹in jaain²¹ tsá² 'in ni'oo¹o dyadya¹ tsi jná² jiin²¹ 'e nitsaa¹³a. ⁶ Joon mo ganií²in Jesús 'indo 'e raan¹in joon galili¹³ Jesús 'e líí¹-i nitsaa¹³a 'ido joon nigajin²in Jesús:

—¿Ti 'iin²¹²un 'lóa²o?

⁷ Joon gañii¹ 'in tsatsaa¹³ do:

—Tsañuu¹, jo 'in seein²¹ taan²i jna tsi pila no mo jøø²¹ jmi²¹. La coon²¹ naa¹³ mo 'iin²¹²na 'úu³uu 'in xee¹²¹mo tsa¹í² jéei¹gi lagi jna.

⁸ Joon gajin¹² Jesús sii¹²¹i 'in tsatsaa¹³ do:

—Ráan²un no, joon saa¹³ tyi¹ raan¹un, joon ngi² no.

⁹ Joon tsifu joon ga'láa²mo 'in tsañuu¹ do. Joon gasaa¹³ tyi¹ tya'a joon ga'láa² 'wii²¹² gangi¹i. Pe 'e jmi²¹² joon jmi²¹² 'e 'ii¹²¹ 'woo¹²¹ tsá², ¹⁰ joon gajin¹² 'in tsá² seein²¹ Israel 'in taan²¹²in do sii¹²¹i 'in tsá² ga'láa²i do:

—Jmi²¹² 'e 'ii¹²¹ 'woo¹²¹ tsá² no. Jo cwoo²¹i ngi²i, tyan²an tyi¹ tyi¹.

¹¹ Joon gañii¹ 'in tsañuu¹ do:

—'In gaun¹lóa²i jna joon gajin¹²in sii¹²¹i jna: “Saa¹³ tyi¹ raan¹un tsíin²un joon ngi² no.”

¹² Joon gaunngi¹ 'ido jin¹²in:

—¿'iin gasii¹²¹i 'nu la joon 'e saa¹³a tyi² tyi¹ joongi ngi² no?

¹³ Pe 'in tsañuu¹ do jo ñii¹ 'iin 'in gaun¹lóa²i 'ii do tsu 'áa¹mo fúui¹ tsá² 'in taa²i do, joon Jesús ni'ngaa¹³mo. ¹⁴ Mo ngí²i joon gajii²in Jesús 'in tsañuu¹ do co' cwo¹ fee¹ do. Joon gajin¹² Jesús sii¹²¹i 'ido:

—Ni'láa²mo'o no, jo 'laa²¹²gi¹ si no-o gaci¹² jo¹gi 'e mo líí¹u'u do.

¹⁵ Joon ganga¹²mo 'in tsañuu¹ do ganijmaa¹³a 'in tsá² seein²¹ Israel júu³ 'e Jesús do-o 'in nigaun¹lóa²i 'ii. ¹⁶ Joon tsu 'wii¹³ gaun¹lóa²i Jesús 'in tsá² do jmi²¹² 'e 'ii¹²¹ 'woo¹²¹ tsá² 'e joon 'áai¹ gauntyí²in 'in tsá² seein²¹ Israel do Jesús, 'iin²¹²in jnga¹²mo 'ido. ¹⁷ Pe Jesús-gi gasii¹²¹i 'ido:

—Ñu¹³uu gajmaa¹a to² ca jmi²¹² no la joon jna jon jmóo³oo to².

¹⁸ 'Wii¹³ joon 'in tsá² seein²¹ Israel do 'áai¹gi gali'in²¹²in jngaa¹³i 'ido. 'iin²¹²in jngaa¹³i 'ido tsu jo gauntyí²in 'e ley tya' jmi²¹² 'ii¹²¹ 'woo¹²¹ tsá², joon mo gajin¹²in 'e Dios jmi²¹i joon gajmee¹ 'i ña'a coon²¹ røø²¹mo coon¹³ Dios Jmii²¹.

To² 'e 'oo¹o Joon¹ Dios

¹⁹ Joon gajin¹² Jesús:

—'E júu³ ja²mo fuu²¹²uu 'naa', jo lí² jmaa¹a 'in Joon¹ Dios jiin¹³ coon²¹ wa'a 'ña'a. Jmoo¹-o jiin¹³ 'e nii²¹i jmoo¹o Jmii²¹ do. Jilaa¹²¹ 'e jmoo¹o Jmii²¹ do jmoo¹-o jon 'in Joon¹on do. ²⁰ Joon Dios Jmii²¹ 'iin²¹²mo 'áai¹ Joon¹on joongi 'e¹²o jilaa¹²¹ 'e jmoo¹o, joon nogi i'ee²¹gi 'e fee¹gi 'áai¹ 'e itsa'goo²¹-'oo'. ²¹ La jmoo¹o Dios Jmii²¹ 'e jiin¹ 'lii²¹² joon cwo¹o juncwii²¹ tya'a, la joon jon 'in Joon¹on cwo¹o juncwii²¹ tya' jiin¹³ 'in 'iin²¹²in cwo¹o. ²² Joon 'in Jmii²¹ do jo jmoo¹o 'ii¹²¹ tya' jiin¹³ jaain²¹ pe jiin¹³ Joon¹on do nicwo¹o 'ii¹²¹ 'e lí² jmáa¹ 'ii¹²¹ tya' jileei¹²¹. ²³ 'E coon¹³ la joon ilitsáai¹-tsi tsá² la tsáai¹-tsi tsá² Dios Jmii²¹. Wana jo tsáai¹-tsi tsá² Joon¹on Dios Jmii²¹ joon la joon jon jo tsáai¹-tsi tsá² Dios Jmii²¹ tsu Dios Jmii²¹ gasii¹in Joon¹on do.

²⁴ 'Tsu júu³ ja²mo 'e fuu²¹²uu 'naa': Jileei¹²¹ 'in cón² cwáain¹ 'e fo¹³oo lo joongi ja²mo líí²i 'in gasii¹in jna taa¹²¹ juncwii²¹ tya'a coon²¹ tøø²mo. Joon jo jmá¹a Dios 'ii¹²¹ tya'a 'e tsáa¹ li 'lii¹³ tsu jo júuin²gi, jiin¹o coon²¹ tøø²mo. ²⁵ 'Tsu júu³ ja²mo 'e fuu²¹²uu 'naa', nogi ijó¹-o 'ii¹²¹ joon jmi²¹² no-o do, inú¹un 'lii²¹² júu³ tya' Joon¹on Dios jonee¹²¹ 'in ganúu²un seen²¹mo coon²¹ tøø²mo. ²⁶ 'Tsu Dios Jmii²¹ cwo¹o 'ña'a juncwii²¹ tya'a 'ña'a la joon jon Dios Jmii²¹ gacwo¹o Joon¹on 'ii¹²¹ 'e lisá² juncwii²¹ tya'a 'ña'a. ²⁷ Joon Dios Jmii²¹ gacwo¹o Joon¹on to² ijmaa¹a 'ido 'ii¹²¹ tya' tsá² tsu Ruu¹²¹mo Tsá² 'ii. ²⁸ Jo cwotya'goo²¹-'oo' coon¹³ jilaa¹²¹ 'elo —jin¹²in Jesús— tsu icwá² 'ii¹²¹ mi nú¹un jileei¹²¹ 'lii²¹² júu³ tya'a ²⁹ joon i'woo²¹i tsi 'aan¹ tya'a. Jileei¹²¹ 'in nigajmaa¹ 'e tyú² ijiin¹o joon

iseen²¹mo coon²¹ tøø²mo; pe jileei¹²¹ 'in gajmaa¹a 'e gó² ijiin¹o 'e ilisá² 'ii²¹ tya'a joon tsaliin² fu li 'lii¹³.

To² 'oo¹o Jesús

³⁰ 'Jna, jo li¹ii jmáa³aa cwáain¹ tyiia 'ñii'a jiin¹³xu —jin²in Jesús—. Jmáa³aa 'ii²¹ jiin¹³ la to² nuu¹³oo, joon røø²¹ 'ii²¹ jmáa³aa. La joon jo jmáa³aa jiin¹³ la 'iin²¹²na 'ñii'a 'ná¹-a jmáa³aa jiin¹³ la 'iin²¹²in Ñu¹³uu, 'in gasii²¹in jna. ³¹ Jo lí² fo¹³oo 'wii²¹² tyiia 'ñii'a tsu jo tyiin². ³² Seen²¹mo jaain²¹gi tsá² xeei¹²¹ 'in faa¹²¹a 'wii²¹² tyiia joon ñí³oo 'e jin¹² 'ido 'e tyiin¹³mo joon. ³³ Joon 'naa' gasii²¹naa' 'in ganiunngii¹ Wó³ do cwáain¹ tyiia joon 'e júu³ gafa²¹a 'ido 'e ja²mo joon. ³⁴ Jo 'ná¹ 'ii¹³na júu³ 'e faa¹²¹a jaain²¹ tsá² cwáain¹ tyiia. Jiin¹³ fo¹³oo la joon 'e ilí² tiin¹³naa' 'wii¹³ 'e júu³ tya'a Wó³ cwáain¹ tyiia. ³⁵ Wó³ do lí¹i lawa coon²¹ jí² 'e coo²¹ joongi jná² joo²¹. Joon 'naa'gii' galijløø¹³moo' coon²¹ sii¹³xu coon¹³ 'e jí² do. ³⁶ Pe jilaa¹²¹ 'e jmóo³oo 'e tyú²gi 'e joon lagi 'e júu³ tya'a Wó³. Joon jilaa¹²¹ 'e jmóo³oo 'e joon gajin¹²in Ñu¹³'u' 'e jmáa³aa. Jilaa¹²¹ 'elo 'e ja²mo 'e gasii¹in Ñu¹³'u' jna. ³⁷ La joon jon 'in Ñu¹³'u' 'in gasii¹in jna faa¹²¹o 'wii²¹² tyiia xufiin¹³ jo mo ganuu²uun¹ júu³ tya'a, jon'gi mo gañí² 'naa'. ³⁸ Joon 'e júu³ tya'a jo mo ga¹í² tsi alma tyii' tsu jo jo¹ lí²naa' Ñu¹³'u' do 'in gasii¹in jna. ³⁹ 'E la joon 'naa' untsáa¹³oo' 'e Jí² tya' Dios coon¹²¹ ce tún² 'áai¹ tsu 'i¹-oo' jee²¹² joon ityii²aa' juncwii²¹ tyii' itaa¹²¹ coon²¹ tøø²mo pe la jee²¹² joon gatí² unní²ii' li faa¹²¹a cwáain¹ tyiia. ⁴⁰ Joon 'naa' jo 'iin²¹²naa' 'wa' iliin²naa' jna i'ii¹³naa' 'e juncwii²¹ do.

⁴¹ 'Jna røø²¹ náa¹ tyiia wana tsáai¹-tsi tsá² jna owa jo tsáai¹-tsi tsá² jna 'ee. ⁴² Pe jna, cwii¹moo 'naa', joon ñí³oo 'e jo 'iin²¹²naa' Dios Jmii²¹. ⁴³ Jna nigoo²¹²oo cwáain¹ tya' Ñu¹³uu pe 'naa' jo ga¹ii¹³naa' jna. Pe wa'a cwée¹i jaain²¹ 'in xeei¹²¹ 'in jó¹o cwáain¹ tya'a 'ña'a joon 'ii¹³moo' 'i. ⁴⁴ ¿Xiiala jo¹ iliin¹ 'naa' jiin¹³ la 'e tsáai¹-oo' yaanaa' la jaain²¹ la jaan²¹naa'? Joon jo cón² 'naa' cwáain¹ wa'a jløø¹³mo Dios cwáain¹ tyi'naa'. ⁴⁵ Jo jmáa³aa tsaa² tyii' tyani Ñu¹³uu. Moisés, 'in jo cu¹²-oo' coon¹³, 'ii' 'in cwo¹ 'naa' tsaa². ⁴⁶ Wana jai¹² lí²naa' 'e gajin¹² Moisés, la joon jon jo¹o ilíin²naa¹²¹ jna tsu jí² gajmaa¹a Moisés do faa¹²¹ a cwáain¹ tyiajna. ⁴⁷ Pe wa jo jo¹ lí²naa' 'e jí² gajmaa¹a Moisés, ¿xiiagi la jo¹ ilíin²naa' júu³ 'e fuu²¹²uu 'naa'?

6

Cwo¹o Jesús 'ná² mil tsá² 'e dø¹ø

¹ Mo gangii¹ 'elo gangóo¹o Jesús fu li 'ngoo¹³ tyiia¹ sii²¹ Galilea, sii²¹ jon Tiberias. ² Joon 'áai¹ fúui¹ tsá² ngalíin²in ciin²¹gi tsu goon¹³ nini² jilaa¹²¹ milagro joongi niun¹láa²i tsá² 'in tsaa¹³. ³ Joon nigasóo²o Jesús coon²¹ moo¹²¹ joon do-o gacwó² coon¹³ tsá² 'in ngi¹ coon¹³on. ⁴ Joon ti li tí² jmi²¹² pascua tya' tsá² Israel. ⁵ Joon mo gajøø² Jesús joon ganí² tsá² fúui¹ 'in jalíin² caluu joon gasii¹²¹i Lii²¹²:

—¿Xiia 'e tsalaa²¹²a' 'e dø¹ 'in tsá² fúui¹ no?

⁶ Jesús gasii¹²¹i Lii²¹² do la joon tsu 'iin²¹²in litsáai¹-tsi 'ee ijin¹² Lii²¹², tsu 'ña'a Jesús niñii¹o xiiala ijmáa¹a. ⁷ Joon gajin¹² Lii²¹²:

—Jo leen²¹in cuu² jiin¹³ 'e 'lee¹³i tsá² tya' jí² jñéi¹ sii²¹ wa 'e li 'laa²¹²a' 'iñi¹ dø¹ 'in tsá² no fiin¹³ jmai¹²xu-u 'e tii²xu la jaain²¹ tsá².

⁸ Joon jaain³¹ 'in ngi¹ coon¹³on do, 'in sii²¹i Dí¹³, ruu¹²¹i Simón Pedro, gajin¹²in:

⁹ —Lo-o siin¹³ jaain²¹ xuui²¹² 'in san¹² 'ná² 'iñi¹ joon gáí¹gi joo¹²¹ taai² jmi²¹. Pe jo li tsanúu²uun¹ 'elo tya' 'in tsá² fúui¹ lo.

¹⁰ Joon gajin¹² Jesús sii¹²¹i 'in tsá² ngii¹i coon¹³:

—Sí¹³ii' 'in tsá² no cwocwaa²¹a.

Joon 'áai¹ sá² ñii²¹ do joon gacwó²o 'in 'ná² mil tsá². ¹¹ Joon ga¹ii¹²¹i Jesús 'e 'iñi¹ do. Gacwo¹o 'maai¹³ Dios joon mo ngayuui¹² joon gacwo¹o 'in coon¹³on do. Joon 'in tsá² do gajmaa¹a jmai¹²xu cwo¹o 'in tsá² fúui¹ 'in née¹i do. Joon la joon jon gajmaa¹a jmai¹²xu 'in

joon²¹ taa²ⁱ jmi²¹ do. Cwo^{1o} jiin¹³ la 'iin²¹² in do. ¹² Joon mo garó¹ⁱ tu¹² 'ido joon gajin²ⁱⁿ Jesús sii²¹ⁱ 'in ngii¹ⁱ coon^{13on}:

—Ngii¹³ⁱⁱ jee²¹² tsá² no, tyiin^{2aan} jilaa²¹ 'e gasá¹ⁱ joon jo tsa¹ⁱⁱ jiin^{13xu}.

¹³ Joon gacoon^{21o}, joon 'e 'no² 'e gasá¹ⁱ tya¹ 'e 'ñá² 'iñi¹ do garó^{1mo} dyatún² mii^{1tó3}.

¹⁴ Joon mo gani² 'in tsá² do 'e milagro do 'e gajmaa^{1a} Jesús, joon gajin²ⁱⁿ:

—'In tsañuu¹ no 'e la ja^{2mo} 'in 'ná¹ ijó^{1o} ni cwo¹³ juncwii²¹ cwo^{1o} júu³ tyá² tya¹ Dios.

¹⁵ Pe joon galili¹³ⁱ Jesús 'e 'iin²¹² in 'in tsá² do 'e tøø^{1ø} 'ido tyitsaa^{21mo} wa iliin¹ⁱⁿ 'ido róøi¹³ tya^{1o}, joon gajeen^{21mo} Jesús 'ña^{1o} tún¹ jee²¹² moo²¹.

Ngii¹ⁱ Jesús ni jmi²¹

¹⁶ Joon mo canuu²¹ 'in tsá² 'in ngi¹ coon¹³ Jesús gajgá^{1mo} fu li náa¹ tyíia¹ do.

¹⁷ Joon gangatáa¹ⁱ tsi coon²¹ barco joon gata^{2mo} fu itáan¹ⁱⁿ li 'ngoo¹³ tyíia¹ do li sii²¹ Capernaum. Joon 'aa²¹ mo niniuu²¹ mogi joon jo mo tyee¹³ mogi Jesús. ¹⁸ Joon garóon^{2on} coon²¹ tyí² tá² 'áai¹ joon gajnáa^{1a} jmi²¹ tsa¹ barco. ¹⁹ Joon mo ningó^{1o} jiin¹³ 'ñá² si jnúu² kilómetro ni jmi²¹ joon ganí^{2mo} Jesús 'e nijó^{1-o} jatyéen¹ⁱⁿ tyan¹ li ngó^{1on} barco. Joon gafoo^{13mo}. ²⁰ Pe Jesús gajin²ⁱⁿ sii²¹ⁱ 'ido:

—Jna-a lo. Jo jmoo^{1oo} 'goo^{21oo}.

²¹ Joon jløø^{13mo} 'in tsá² do ga¹ⁱⁱ '21mo Jesús tsi barco do. Joon la 'ii²¹² do-o tyalíin^{2mo} 'wó² tyuun²¹ li 'ná² li nitsalíin² do.

'Naa²ⁱ tsá² Jesús

²² Mo gajná² joon 'in tsá² gajan^{1an} li' la 'ngoo¹³ tyíia¹ do galili¹²ⁱ 'e 'in tsá² ngii¹ⁱ coon^{13on} do-o gacón² 'e barco do tsu jiin¹³ do-o 'e barco 'e sá². Joon gañii¹ⁱ 'e jo gangó^{1on} Jesús coon¹³ 'ido. ²³ La 'ii²¹² joon gatyali² barcos xiia²¹ taa²ⁱ tsá² 'in jalíin² coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Tiberias tyan^{1an} li gacwo¹ Jesús 'maai¹³ Dios cwáain¹ tya¹ 'iñi¹ gagøø^{121ø} 'in tsá² do. ²⁴ Joon mo galili¹³ 'in tsá² do 'e jo taan¹ⁱⁿ Jesús jon^{1gi} tsá² tya^{1a} taan²¹ⁱⁿ joon gangataa^{2mo} tsi barco do joon gangalíin^{2mo} jon fuu²¹ li sii²¹ Capernaum ganga^{1nee} '13i Jesús.

Lawa 'í² 'e gø¹³ tsá² cwo^{1o} waa¹²¹ pí² tya¹ tsá² la joon jon Jesús cwo^{1o} fu juncwii²¹ tya¹ tsá² 'e taa¹²¹ coon²¹ tøø^{2mo}

²⁵ Joon mo gatyaliin² li 'ngoo¹³ tyíia¹ do joon gatsee¹²¹ⁱ Jesús joon gaunngii¹ⁱ:

—Tifo¹² tyii¹ⁱ, ¿liigi gacwe^{2o} 'o lo?

²⁶ Pe Jesús-gi gajin²ⁱⁿ:

—'E ja^{2mo} fuu^{212uu} 'naa', 'naa^{21naa} jna tsu gatyee^{21oo} ce ró¹ⁱ tuu^{1uu} jon^{1gi} wa 'wii¹³ 'øøi^{121-1oo} 'e li² milagro gajmaa^{3aa} do. ²⁷ Jo jmaa^{2aa} to² wa 'ná¹ 'e jnaa^{1aa} 'e cøø^{2øø} 'e tyá² jmoonoo pe jmaa^{2aa} to² tya¹ 'e jnaa^{1aa} juncwii²¹ tyii¹ 'e taa¹²¹ coon²¹ tøø^{2mo}. Joon jna-a, Ruu^{121na} Tsá² cwó^{3oo} 'e juncwii²¹ do tsu coon¹³ 'e li² milagro 'e jmóo^{3oo} do jmaa^{1a} Dios Jmii²¹ júu³ 'e jmoo^{3oo} to² 'e tyu^{12u}.

²⁸ Joon gaunngii¹ⁱ 'in tsá² do:

—Wa^{1a} jmó^{2o} 'o to² tya¹ Dios, ¿'eegi 'ná² jmaa^{21a} 'a?

²⁹ Joon gañii¹ⁱ Jesús:

—'E 'ná¹ jmaa^{2aa} to² tya¹ Dios 'e jo^{1o} liin^{1naa} 'in gasii¹ⁱⁿ Dios Jmii²¹.

³⁰ 'I-gi gaunngii¹ⁱ:

—¿'Ee li² cwee¹ⁱ 'e jmaa^{2a} jøø^{21ø} tsu joon jo¹ lii^{1na} 'a 'nu? ¿'Ee 'e jmaa^{2a}? ³¹ 'Lii²¹² tsacøøi¹³ tyi¹ 'in ningii² gagøø^{121ø} 'e sii²¹ maná coon²¹ cwo¹³ li tyuun²¹. Jiin¹³ la jin¹² ni jí² tya¹ Dios: “Dios gacwo^{1o} 'in tsá² do 'iñi¹ jó^{1o} fu ñu^{1fú2}.”

³² Joon gañii¹ⁱ Jesús:

—'E la ja^{2mo} fuu^{212uu} 'naa': Jon¹ Moisés 'in gacwo¹ 'naa' 'e 'iñi¹ jó^{1o} fu ñu^{1fú2}, pe ñu^{13oo} 'in gacwo¹ 'naa' 'e 'iñi¹ la jai¹² 'e jó^{1o} fu ñu^{1fú2}. ³³ Tsu 'e 'iñi¹ 'e cwo¹ Dios Jmii²¹ 'e gajgá¹ fu ñu^{1fú2} joon, 'e 'iñui¹ do-o 'e cwo¹ fu juncwii²¹ tya¹ tsá².

³⁴ Joon 'in tsá² do gajin²ⁱⁿ sii²¹ⁱ Jesús:

—Tsañuu¹, cwo¹³ jna^{1a} coon²¹ tøø^{2mo} 'e 'iñi¹ no.

³⁵ Joon Jesús-gi gajin²ⁱⁿ:

—Jna-a 'e 'iñi¹¹ no 'e cwo¹ juncwii²¹ tya' tsá². Joon jileei²¹ 'in uncaan²¹in coon¹³ jna jo jmi²¹² 'yá² un'áa'i joongi 'in jo¹ líi²¹ jna jo jmi²¹² 'yá² unjmúu'i. ³⁶ Pe jiin¹³ la 'e nifuu²¹²uu 'naa', jo jo¹ líi²¹naa' jna xufiin¹¹³ wa niñii¹¹. ³⁷ Jileei²¹ 'in gacweei¹¹² 'Ñu¹³uu jna inuncaan²¹in coon¹³ jna joon jileei²¹ in uncaan²¹in coon¹³ jna jo 'woo²na fu caluu. ³⁸ Tsu jo gó²oo ni cwo¹³ juncwii²¹ wa'a 'e tyu¹³uu to² 'ñii'a, gagó³oo ni cwo¹³ juncwii²¹ 'e jmáa³aa jilaa²¹ 'e 'iin²¹²in 'in gasii¹in jna. ³⁹ Joon 'e 'iin²¹²in 'Ñu¹³uu 'in gasii¹in jna 'e jo tsa¹¹i jiin¹³ jaain²¹ 'in nigacwoo¹¹³i jna. Iin²¹²in 'e jmáa³aa jiin¹in 'in tsá² do mi ti jmi²¹² li gatséi¹. ⁴⁰ Jiin¹³ 'e 'iin²¹²in 'in gasii¹in jna 'e jileei²¹ 'in jø²i jna, Jóon¹on Dios jna, joongi jo¹o líi²¹ jna, itaa²¹a juncwii²¹ tya'a coon²¹ tøø²mo. Joongi jna-a jmáa³aa ijiin¹o mi ti jmi²¹² li gatséi¹.

⁴¹ Joon coon¹³ 'e júu³ tya' Jesús lo ga'láa² 'in tsá² Israel do 'wii²¹² gasii²i cwáain¹ tya' Jesús 'e 'wii²¹² gajin²in: “Jna-a 'e 'iñi¹¹ 'e gajó² ñu'fú².” ⁴² Joon gajin²in 'in tsá² do:

—Ino-o Jesús jóon¹on José. Cwii¹mo' jmi²¹i joongi cwii¹mo' sáa³a. ¿Xiiala li 'e jin²in 'e gajgáa¹i ñu'fú²?

⁴³ Joon Jesús gasii¹²¹i 'ido:

—Jo síi¹³naa' jee²¹² yaanaa' cwáain¹ tyajna. ⁴⁴ Jiin¹³ jaain²¹ jo 'iin uncaan²¹in coon¹³ jna wa jo 'iin cwo¹³i 'Ñu¹¹u' jna. Joon jna-a jmáa³aa ijiin¹in mi ti jmi²¹² li gatséi¹. ⁴⁵ Jee²¹² jí² tya'a 'e gajmaa¹a 'in tsá² cwo¹o júu³ tyú² tya' Dios cali¹ 'e 'e jin¹: “Dios i'e²e jileei²¹ tsá².” La joon jileei²¹ 'in nuu¹u júu³ tya' 'Ñu¹¹u' joon galicwii¹mo, joon 'ii 'in tsá² in uncaan²¹in coon¹³ jna².

⁴⁶ 'Jiin¹³ jaain²¹ tsá² 'in taan²¹²in ni cwo¹³ juncwii²¹ jo mo ganii¹in Dios Jmii²¹. Pe seein²¹ jaan²¹mo 'in gajó² fu ñu'fú² jiin¹³ 'ii niganii¹in Dios Jmii²¹. ⁴⁷ 'E la ja¹²mo fuu²¹²uu 'naa'; 'in ja¹² líi²¹ jna 'oo¹o juncwii²¹ tya'a 'e taa¹²¹ coon²¹ tøø²mo. ⁴⁸ Jna-a 'e 'iñi¹¹ 'e cwo¹o fu juncwii²¹ tya' tsá² 'e taa¹²¹ coon²¹ tøø²mo. ⁴⁹ 'In 'líi²¹² tsacøøi¹¹³ tyii¹ 'ii 'in gagøø¹²¹ 'e sii²¹ maná fu cwo¹³ tyuun²¹ do joon jo gasi¹nee¹¹³ gajún¹mo. ⁵⁰ Pe jna fo¹³oo cwáain¹ tya' 'e 'iñi¹¹ 'e gajó² fu ñu'fú², joon jileei²¹ 'in gagøø¹²¹ 'e 'iñi¹¹ do jo júun²in. ⁵¹ Joon jna-a 'e 'iñi¹¹ do 'e cwo¹o juncwii²¹ tya' tsá² 'e gajó² fu ñu'fú². Joon jileei²¹ 'in gø¹² 'e 'iñi¹¹ lo taa¹²¹a juncwii²¹ tya'a coon²¹ tøø²mo. Joon 'e 'iñi¹¹ icwóo³oo lo, 'ñii'a lo. Icwóo³oo 'wii²¹² tya' jileei²¹ 'in taan²¹²in ni cwo¹³ fu juncwii²¹ 'e lí² sá² juncwii²¹ tya'a —jin¹² Jesús.

⁵² Joon ga'láa² 'in tsá² Israel 'wii²¹² jo cwo¹o júu³ ruu²¹i, jin²in:

—¿Xiiala icwo¹i 'ña'a ityee¹³ jna' 'ii?

⁵³ Joon gajin²in Jesús:

—'E la ja¹²mo fuu²¹²uu 'naa', wa'a jo cóø¹³øø¹ 'naa' 'iñi¹¹ ngú¹ Ruu²¹i Tsá², joongi wa'a jo 'úu¹³uu' jmi¹ 'øø²i jo sá² juncwii²¹ tyii¹. ⁵⁴ Pe jileei²¹ 'in gø¹² 'iñi¹¹ ngúu³uu joongi 'in 'uun¹²¹un jmi¹ 'øø²na taa¹²¹ juncwii²¹ tya'a coon²¹ tøø²mo. Joon jna-a jmáa³aa ijiin¹in mi ti jmi²¹² li gatséi¹. ⁵⁵ Tsu ngú¹ taan²na joongi coon¹³ jmi¹ 'øø²na 'e la ja¹²mo cwo¹o 'waa¹²¹ pí² tya' tsá². ⁵⁶ Joon jileei²¹ 'in gø¹² ngú¹ taan²na joongi 'uun¹²¹un jmi¹ 'øø²na incaan²¹in coon¹³ jna, joongi jna coon¹³ 'ii. ⁵⁷ Joon 'Ñu¹¹u', 'in gasii²¹in jna sá²-a juncwii²¹ tya'a, joon 'ii-o cwo¹o jna juncwii²¹ tyiia. La joon jon jna jileei²¹ 'in 'ii¹²¹ 'waa¹²¹ pí² tyiia cwo¹²oo juncwii²¹ tya'a joon. ⁵⁸ Fo¹³oo cwáain¹ tya' 'e 'iñi¹¹ 'e gajó² fu ñu'fú². Joon 'e 'iñi¹¹ no jo li la li 'e sii²¹ maná 'e gagøø¹²¹ 'líi²¹² tsacøøi¹¹³ tyii¹ 'in ningíi²i, gagøø¹²¹ 'e maná do pe jo gasi¹nee¹¹² jún¹mo. Pe 'in gø¹² 'e 'iñi¹¹ 'e fuu²¹²uu 'naa' lo itaa¹²¹ fu juncwii²¹ tya'a coon²¹ tøø²mo 'i —jin¹² Jesús.

⁵⁹ Jesús ga'ee¹ 'e júu³ lo 'e la caan²¹in tsá² inu¹³ cwo¹o sinagoga 'e si¹² coon²¹ fuu²¹ li sii²¹ Capernaum.

Júu³ tya' 'e seein²¹ tsá² coon²¹ tøø²i

⁶⁰ Joon mo ganúu²un tsá² 'e júu³ lo joon fúu¹mo 'áai¹ 'in ngi¹ coon¹³ Jesús jin²in:

—'Wúu¹mo 'áai¹ i'ii²¹ tsá² 'e júu³ lo. ¿'lin in unjíi² 'e júu³ lo?

⁶¹ Joon galili¹³ Jesús 'e júu³ síi¹ 'in tsá² do joon gaunngíi¹ síi¹²¹ 'ido:

—¿Tí jo tí²-'oo' 'e júu³ tyiia lo? ⁶² ¿'Ee i'í¹-'oo' wa'a ñii¹ii' 'in Ruu²¹i Tsá² sóo²o fu ñu¹fú² li mo tyíin¹in la jéei¹? ⁶³ 'E cuerpo tya' tsá² jo to² 'íi³in 'e joon, jiin¹³ espíritu tya' tsá² 'e taa²¹ juncwii²¹ tya' coon²¹ tøø²mo. Joon 'in Espíritu Tyú² tya' Dios cwo¹o juncwii²¹ tya' espíritu tya' tsá². Joon 'e júu³ fuu²¹²uu 'naa' lo cwáain¹ tya' 'e espíritu do. Joon coon¹³ 'e júu³ fo¹³oo lo lí²-i cwo¹o juncwii²¹ tya' tsá² 'e taa²¹ coon²¹ tøø²mo. ⁶⁴ Pe seen²¹mo jee²¹² 'naa' 'in jo jo¹ lí²i —jin¹² Jesús.

Tsu ñii¹i Jesús ca la mo 'wiin²¹² 'iin 'in jo jo¹ lí²i 'ii joongi ñii¹o 'iin 'in 'ñii¹ 'ii. ⁶⁵ Joon gajin¹²in sii¹²¹i 'in tsá² do:

—'Wii¹³ joon nifuu²¹²uu 'naa' 'e jiin¹³ jaain²¹ jo lí¹ uncaa²¹in coon¹³ jna wa'a jo 'in mo cwóo¹i Ñu¹u' jna.

⁶⁶ Mo ngí²i gajin¹² Jesús 'e júu³ lo, fúu¹mo 'in tsá² 'in la mo ta ngí¹i coon¹³on gatíuu²mo 'ii, joon jo ngí¹gi 'ido coon¹³on. ⁶⁷ Joon gaunngí¹i Jesús sii¹²¹i la ji dyatuuin¹ tsá² tya'a do:

—¿Tí 'iin²¹²naa' cwoliin¹naa' jon?

⁶⁸ Pe joon gajin¹² Simón Pedro:

—Ña'ñu¹u', ¿'iin coon¹³ tsaa²¹a'a? Jiin¹³ júu³ tyi'i no 'e cwo¹ juncwii²¹ tya' tsá² 'e taa²¹ coon²¹ tøø²mo. ⁶⁹ Joon jna'a jo¹o nilí³na'a 'nu joon ne²oo'o 'e 'nu-u Cristo, Joon¹on Dios Jmii²¹ 'in seen²¹ coon²¹ tøø²mo.

⁷⁰ Joon Jesús gajin¹²in:

—Xufiin¹³ 'ñiia'oo nigatyi¹²moo 'naa' ji dyatuuin¹ 'naa' pe jaain²¹ 'naa' lí¹i 'in 'lí¹³mo.

⁷¹ Faa²¹a Jesús cwáain¹ tya' 'in sii²¹ Judas Iscariote, joon¹on Simón, tsu 'ii in'ní¹i Jesús ciin²¹gi. Ijmáa¹a la joon xufiin¹³ lí¹i tsá² tya' Jesús jee²¹² 'in dyatuuin¹ do.

7

Ruu²¹i Jesús jo jai¹² lí²i

¹ Mo ngayuui¹³ gajin¹² Jesús 'e júu³ lo joon gangí¹i la caain²¹ Galilea. Jo 'iin²¹²in ján² coon²¹ li sii²¹ Judea tsu 'in tyu¹² to² tsá² Israel 'iin²¹²in jnga¹²mo 'ido. ² Joon tsu 'wii¹³ ti li ti jmí²¹² tya' tsá² Israel 'e sii²¹ 'e jmí²¹² jon¹ tsá² tsi 'nú¹ nuu²¹, ³ 'in ruu²¹i Jesús gajin¹²in sii¹²¹i 'ido:

—Jo jon¹³on lo, cwo¹o 'i fu Judea 'e coon¹³ la joon 'in ngí¹i coon¹³ 'nu 'in taan²¹²in lijøø² jilaa¹²¹ 'e jmoo²o. ⁴ Joon wana 'iin²¹²un 'e li cwii¹in tsá² 'nu jo jmaa²a milagro tyi'i li 'uuin²¹. Jmaa²a li jøø² jilee¹²¹ tsá² wana ijmaa²a milagro.

⁵ Jin¹² ruu²¹i la joon tsu jo jo¹ lí²i ruu²¹i 'ii. ⁶ Joon gajin¹² Jesús sii¹²¹i 'ido:

—Jo mo ti 'ii²¹ tyiia, pe tyi'naa' jmoo²¹ joon²¹ coon²¹ hora 'e tyú²-u. ⁷ 'In tsá² taan²¹²in juncwii²¹ jo 'ee¹i 'naa' pe 'ee¹mo jna tsu jna-a jmóo³oo júu³ røø²¹ 'e jilaa¹²¹ 'e jmoo¹o jmai¹² 'e gó². ⁸ Cwoliin²naa' fu li ti jmí²¹² tsu jna jo ní³ii tsu jo mo gatséi¹ cwáain¹ tya' 'ii²¹ tyiia.

⁹ Joon mo ngayuui¹³ gajin¹²in 'elo, gajan¹o coon²¹ li sii²¹ Galilea.

Jesús 'e'2e tsá² li ti jmí²¹² 'e sii²¹i jmí²¹² 'e jon¹on tsá² tsi 'nú¹ nuu²¹

¹⁰ Pe mo ngayuui¹³ gangalín²in ruu²¹i Jesús, Jesús gangó¹o ciin²¹mo fu li ti jmí²¹² do. 'Uun²¹mo tyí¹a, jo gangí¹i jee²¹² tsá². ¹¹ Joon 'in tsá² Israel do 'áa¹mo 'naa¹i 'ido 'ii jee²¹² li ti jmí²¹². Jin¹²in:

—¿Xiiafu tyee¹i 'in tsañuu¹ no?

¹² Joon jee²¹² 'in tsá² taan²¹²in li ti jmí²¹² do 'áa¹mo sii¹i cwáain¹ tya' Jesús do. 'Inlí¹³ jin¹²in: “Jaain²¹ tsañuu¹ 'in tyú¹mo 'ino.” Pe 'inlí¹³gi jin¹²: “Jon¹ 'in tyú¹ no, tsu 'in coon²¹on tsá² too² 'ino.”

¹³ Pe jiin¹³ jaain²¹ jo faa²¹a jná² nii²in 'wii²¹² tya' 'ido, tsu 'wii¹³ gøø¹²¹mo 'in tyu¹² to² tsá² Israel do.

14 Joon jmi²¹² do ningó¹o coon²¹ tsa¹ mo ga¹² Jesús in^{uu} cwo¹ fee¹ si² do, joon ga¹láa² 'wii²¹² 'e¹²e tsá² júu³ tyú². 15 Joon 'áai¹ ninga¹goo²¹-tsi 'in tsá² tyu¹² to² Israel do joon gajin²in:

—¿Xiiala li 'e galitii²¹ 'in tsañuu¹ no jilaa¹²¹ 'e jin²in no, tsu jo mo gauntsáa¹a?

16 Joon Jesús-gi gañii¹i:

—Jilaa¹²¹ 'e 'ée³ee lo jon¹ 'e tyiia lo tsu 'e tya¹ 'in gasii¹in jna. 17 Joon wa 'iin²¹²in jaain²¹ tsá² jmáa¹a la to² tyu¹² Dios Jmii²¹, joon iliñii¹ 'e 'ée³ee lo júu³ tya¹ Dios si 'e fo¹³oo la 'øi¹²¹-tsii 'ñii¹a 'ee. 18 'In faa¹²¹a jilaa¹²¹ 'e 'øi¹²¹-tsi yaai 'e la joon wa¹ 'e un¹goo²¹o tsá² 'ii-o. Pe 'in faa¹²¹a 'wii²¹² tya¹ 'inxeei²¹ 'e un¹goo²¹o tsá² 'in gasii¹in 'ii-o infaa¹²¹a 'e la ja²mo jo júu³ tajuu²¹ lí².

19 'Moisés gacwo¹ 'naa¹ 'e ley do, ¿ja jo? Pe jiin¹¹³ jaain²¹ 'naa¹ jo gauntiin¹¹³naa¹ 'e ley do. ¿'Ee li¹ 'iin²¹²naa¹ jngaa¹¹³naa¹ jna?

20 Joon 'in tsá² taan²¹²in do gañii¹i:

—'In 'lii¹³mo 'yuui² alma tyi¹i. ¿'lin 'iin²¹²in jngai¹² 'nu?

21 Joon gajin² Jesús:

—Gajmáa³aa coon²¹ milagro jmi²¹² 'e 'ii¹²¹ 'woo¹²¹ tsá² 'e joon ni¹goo²¹-'oo¹ jilee¹²¹naa¹. 22 Moisés do gacwo¹o 'naa¹ 'e tii² 'e nisii¹²¹ jee²¹² 'naa¹ 'e sii²¹ circuncisión (pe jon¹ 'ña¹a Moisés gasi¹²¹ tii², 'lii²¹² tsacøi¹¹³ tya¹ 'in ningii²mo gasii¹²¹ 'e tii² do). Tsu 'wii¹¹³ joon jmoo² 'naa¹ 'e tiisi¹² no mo jmi²¹² 'ii¹²¹ 'woo¹²¹ tsá². 23 Joon 'naa¹ 'e untiin¹¹³naa¹ 'e ley tya¹ Moisés jmoo²oo¹ lí² xuui²¹² tsañuu¹ 'e sii²¹ circuncisión xufiin¹¹³ jmi²¹² 'e 'ii¹²¹ 'woo¹²¹ tsá². Wa 'naa¹ jmoo²oo¹ la joon jmi²¹² 'ii¹²¹ 'woo¹²¹ tsá², ¿'e li¹ jmoo²oo¹ 'nii¹²¹-'oo¹ tyiia 'wii¹¹³ gaun¹láa²na jaain²¹ tsañuu¹ jmoowúu¹ 'e tyaan¹an jmi²¹² 'ii¹²¹ 'woo¹²¹ tsá²? 24 Jo cwojmaa²aa¹ 'ii¹²¹ jiin¹¹³ la 'øi¹²¹-'oo¹ yaanaa¹. Mo jmoo²oo¹ 'ii¹²¹, cwojmaa²aa¹ coon²¹ tsáa¹.

Jesús faa¹²¹a xiaafu nijaa¹¹³i

25 Joon 'inlii¹¹³ 'in taan²¹²in Jerusalén do ga¹láa² 'wii²¹² unngii¹i, jin²in:

—¿Ti jon¹ 'ino 'in 'naa¹i 'ido 'e jngaa¹¹³i? 26 No siin¹¹³in faa¹²¹a jee²¹² tsá² jná² nii²mo joon jiin¹¹³ jaain²¹ jo 'in sii¹²¹ 'ii. Xufoo¹³ líi²i tsa¹to² 'e 'ino-o Cristo 'in gasii¹in Dios Jmii²¹. 27 Pe jna¹ ne²o¹ xiaafu li gajó² 'in tsañuu¹ no pe mi jó¹ Cristo jiin¹¹³ jaain²¹ jo 'in ñi¹i xiaafu li jó¹o, —jin² 'in tsá² do.

28 Joon mo ganúu²un Jesús 'elo li siin¹¹³in 'e¹²e tsá² júu³ tyú² in^{uu} cwo¹ fee¹ do, joon gafaa¹²¹a tá², jin²in:

—¿Ti jo¹ 'e cwii¹mo 'naa¹ jna? ¿Ti jo¹ ñi²oo¹ xiaafu li gó³oo? Jo mo gó³oo 'wii²¹² tyiia 'ñii¹a. Pe gó³oo to² tyu¹² jaain²¹ 'in ja²mo sein²¹, 'in jo cwii¹naa¹. 29 Pe jna, cwii¹moo tsu gó³oo fu li tyiin¹in joongi¹ 'ii-o sii¹in jna —jin² Jesús.

30 Joon 'iin²¹²in 'in tsá² do saan¹mo 'ii tsajée¹ fu 'nuñí³. Pe jiin¹¹³ jaain²¹ jo gason¹ tya¹ tsu jo mo gatí² 'ii¹²¹ tya¹a. 31 Pe fúu¹mo 'áai¹ 'in jo¹o galii² 'ii. Joon gafaa¹²¹a 'ido jin²in:

—'Láai² milagro jmaa¹a 'in tsañuu¹ no. ¿Ti 'ná¹ jmá¹a Cristo mi jó¹o 'láai²gi milagro lagi¹ 'in tsañuu¹ no? Jo 'ná¹ líi²na¹a. Líi²na¹a 'e Cristo 'ino.

Coon²¹ poo²¹² tsá² sii²¹ fariseo sii¹in 'ii¹¹³ moyóo¹³ 'in taa²-i cwo¹ fee¹ do tsaseen¹¹³in Jesús

32 Joon mo ganúu²un 'in tsá² coon²¹ poo²¹² sii²¹i fariseo 'e faa¹²¹a tsá² cwáain¹ tya¹ Jesús gasii¹i røø²¹ coon¹¹³ 'in tyu¹² to² untsá² do 'e sii¹in 'ii¹¹³ moyóo¹³ 'in taa²i cwo¹ fee¹ do tsaseen¹¹³in Jesús. 33 Joon gajin²in Jesús:

—Taa²¹²taa coon¹¹³ 'naa¹ coon²¹ ca tá² joon mi yuui¹¹³ joon nii¹¹³ moo tún¹ fu li tyiin¹in 'in gasii¹in jna. 34 Joon 'naa¹ i'naa¹¹³ moo¹ jna pe jo tyee¹naa¹ jna tsu jo li tyalíin²naa¹ fu li nii¹¹³na.

35 Joon gacáin¹ unngii¹i ruu¹²¹ 'in tyu¹² to² tsá² Israel do, jin²in:

—¿Xiiafu li tsei¹² 'ino 'e jo tyee¹na'? Wa jo tsáa¹a 'ino fu li taan²¹²in tsá² Israel jee²¹² tsá² faa²¹a jmií¹ griego, joon 'e¹²e 'in tsá² faa²¹a jmií¹ griego júu³ tya'a. ³⁶ ¿'Ee 'øøi²¹-tsi 'e gasii²¹i jna' 'e 'nee¹³na' joon jo tyee¹na' tsu jo li tsaa²¹a' xiiafu li tsáa¹a?

Júu³ tyú² tya' 'e juncwii²¹ icwo¹o Espíritu Tyu

³⁷ 'E jmií²¹² tyiin²gi la jee²¹² jilaa¹²¹ 'e li gatséi¹ 'e jmií²¹², joon jmií²¹² joon garoon¹on Jesús gafaa²¹a tá², jin¹²in:

—Wana 'in 'i¹-tsi 'e licwii¹in Dios Jmii²¹ lawa jaain²¹ tsá² 'in unjmuu²i 'áai¹ 'i¹-tsi 'e tyee¹³i li sá² jmií²¹ 'ná¹ 'e jai¹² líi²i jna. Joon lawa tsá² 'in ga'un²un jmií²¹ tyú²-u 'íi¹-tsi la joon jon 'in jai¹² líi²i jna tyú² i'íi¹-tsi 'e licwii¹in Dios. ³⁸ Tsu tya' jileei¹²¹ 'in jai¹² líi²i jna ilí² tya'a la lí¹ 'e jin¹² ni jí² taa¹³ júu³ tyú² tya' Dios 'e jin¹²: “Alma tya' 'in jai¹² líi²i ilí² lawa coon²¹ jmií²¹ fee¹ 'e nii¹³ coon²¹ tøø²mo. Joon la cwaa¹a ti' jmií²¹ do 'e cwaan²¹mo jilaa¹²¹ nuu²¹ la joon jon 'e jmií²¹ nii¹³ alma tya' tsá² icwo¹o juncwii²¹ tya' tsá² 'e taa¹²¹ coon²¹ tøø²mo.”

³⁹ Coon¹³ 'e la joon 'øøi²¹-tsi 'e faa²¹ Jesús 'e 'ii¹²¹ 'in tsá² jai¹² líi²i 'ii 'in Espíritu Tyú² tya' Dios. Tsu 'in Espíritu Tyú² do jo mo ga'í¹i alma tya' 'in jai¹² líi²i 'ii tsu jo mo júin¹ Jesús wa' 'e 'ii¹²¹ 'e 'ya¹²gi tya'a 'e cwo¹o Dios Jmii²¹ 'ii.

Jileei¹²¹ tsá² jmai¹² tyii²mo 'i¹-tsi 'wii²¹² tya' Jesús

⁴⁰ 'Inlíi¹³ jee²¹² 'in tsá² do mo ganúu²un 'e júu³ lo, joon gajin¹²in:

—'E ja¹²mo 'ino 'in tsañuu¹ 'in 'ná¹ jó¹ cwo¹o júu³ tyú².

⁴¹ 'Inlíi¹³gi jin¹²in:

—Cristo no.

Pe 'in xeei¹²¹gi gañii¹:

—¿Xiiala cwo¹i 'e Galilea 'e jó¹ Cristo? ⁴² Ni jí² tya' Dios faa¹²¹a 'e jún² tya' 'líi²¹² róøi¹³ David Cristo. Joon wa'a jún² tya' David 'ná²-a liseein²¹ Belén li galiseein²¹ David do.

⁴³ La joon gaxé¹i tsá², galí² tsá² coon²¹ tún² poo²¹² 'wii²¹² tya' Jesús. ⁴⁴ 'Inlíi¹³ 'iin²¹²in tøø¹ø 'ido 'nuñí³ pe jiin¹³ jaain²¹ jo gasan¹² nii 'ido.

'In tíi²i to² do jo jai¹² líi²i Jesús

⁴⁵ Joon 'in 'íi¹³ moyóo¹³ taai²¹² cwo¹ fee¹ ngalín² tún¹ fu li née¹ 'in fariseos do coon¹³ 'in tsá² tyu² to² untsá², joon 'in née¹ do sii¹²¹i 'íi¹³ moyóo¹³:

—¿'Ee li' jo té²ee' 'ido?

⁴⁶ Joon gañii¹ 'in 'íi¹³ moyóo¹³ do:

—Jiin¹³ jaain²¹ jo mo gafaa²¹a la lí¹ 'e faa¹²¹a 'in tsañuu¹ no!

⁴⁷ Joon gajin¹²in 'in tsá² fariseos do sii¹²¹i 'íi¹³ moyóo¹³:

—¿Ti gacwo²i yaanaa' con¹² 'ido 'naa' tóo²? ⁴⁸ Ce jiin¹³ jaain²¹ tsacøøi¹³ 'in tyu¹² to² jna' jo jo¹ mo galíi²i, jon'gi tsá² fariseos do jo¹ líi²i. ⁴⁹ Pe jiin¹³ tsá² 'in jo cwii¹ 'e ley do ja¹²mo líi²i, joon Dios ijmaa¹a 'ii²¹ tya' 'ido.

⁵⁰ Joon jaain²¹ tsá² 'in nityiin¹³ jee²¹² fariseos do 'in nisii²¹ Nicodemo, 'in ningó¹o ngafee¹³i Jesús li canuu²¹. Joon nigasii¹²¹i 'in catyaa² do:

⁵¹ —Jiin¹³ la tyu¹² to² ley tyi' jo li un'li¹³i' jmoo²¹o' 'ii²¹ tya' jaain²¹ tsañuu¹ 'e jo mo ganú²u' nifu 'ee 'e gó² 'e nigajmaa¹a.

⁵² Joon gañii¹ 'in tsá² do sii¹²¹i Nicodemo:

—¿Ti 'in seen²¹in Galilea 'nø jon? Untsáa¹³du' jí² tya' Dios joon liñí²i ce jiin¹³ jaain²¹ tsá² cwo¹o júu³ tya' Dios jo mo jó² fu Galilea.

Tsamí² 'in ga'leei¹²¹

⁵³ Joon la jaain²¹ la jaain²¹ ngaliin¹mo fu tya'a.

8

¹ Pe Jesús ngóo¹o fu coon²¹ moo¹²¹ li sii²¹ Olivos. ² Mo jná² joon 'aa²¹a nga¹²mo fu inuu¹ cwo¹ fee¹ si¹² Jerusalén. Joon jileei¹²¹ tsá² gangalín² li siin¹³in Jesús. Joon gacwó² Jesús

joon ga'láa² 'wii²¹² ga'e^{12e} tsá² júu³ tyú². ³ Joon 'in tifo¹² tya' ley do joongi coon¹¹³ tsá² fariseos nijée¹i jaain²¹ tsamí² 'in gatsee¹²¹ⁱ 'in ngó^{1o} 'no¹³ 'láa¹ coon¹¹³ tsañuu¹. Joon gasiin¹'in tún² tsa¹² jee²¹² 'in tsá² taai² do, ⁴ joon gasii²¹ⁱ 'in tsá² do Jesús:

—Tifo¹² tyii¹, 'in tsamí² lo nigaseen¹¹³ moo'o li ngó^{1o} 'no¹³ 'láa¹ a coon¹¹³ tsañuu¹. ⁵ Joon 'e ley tya' Moisés tyu^{12u} to² jna'a 'e jngaa¹¹³ na'a coon¹¹³ cuun²¹² jilee¹²¹ 'in 'láa¹ la 'láa¹ 'in tsamí² no. ¿'Nu-gi xiiala foo^{121o}?

⁶ Jin¹² 'in tsá² do la joon sii¹²¹ⁱ Jesús coon¹¹³ 'iin²¹² in tsáai¹-tsi 'ee ijin¹² Jesús tsu la joon wa iuntyifu¹ 'ni¹ⁱ Jesús. Joon gajuu¹²¹ⁱ Jesús 'ña'a joon ga'láa² 'wii²¹² jmaa¹ a letra ni 'wó². ⁷ Joon 'in tsá² do ngó^{1o} gi 'naai¹¹³ 'e unngii¹ⁱ. Joon ganii¹¹³ⁱ Jesús 'ña'a, joon gasii¹²¹ⁱ 'in tsá² do:

—Jmoo²¹ joon²¹ jaain²¹ 'naa' 'in jo mo ga'nóo^{2o} tsaa² joon 'ii tyu^{12u} 'e cuun²¹² do nifu.

⁸ Joon gajmaa¹ 'in tuu¹²¹ⁱ, gajmaa¹ a letra ni 'wó² tún¹. ⁹ Joon mo ganúu² un 'in tsá² do 'e júu³ lo joon ga'aa^{1o} fa'ii¹²¹. Joon ga'woo²¹ⁱ ti' jaan²¹ mo, ga'láa² 'wii²¹² 'in yuu¹¹³ gi ga'woo²¹ⁱ nifu li tséi^{1gi} ga'woo²¹ⁱ 'in xaa^{1gi}. Joon mo gatoo¹ 'woo²¹ⁱ jilee¹²¹ joon 'ña'a Jesús gatuui^{1gi} coon¹¹³ 'in tsamí² do. ¹⁰ Joon ganii¹¹³ⁱ Jesús 'ña'a, joon mo gajóo^{2o} jo 'iin seein²¹ jiin¹¹³ jaain²¹, jiin¹¹² tsamí² do 'in tyiin^{1gi}, joon gasii¹²¹ⁱ 'in tsamí² do:

—Yá³, ¿'naaigi 'in jmoo^{1o} tsaa² tyi¹ⁱ? ¿Ti jiin¹¹³ jaain²¹ jo 'iin gapiin² 'nu?

¹¹ Joon gajin¹² 'in tsamí² do:

—'Un², jiin¹¹³ jaain²¹ jo 'iin cwo^{1o} jna tsaa².

Joon gajin¹² Jesús sii¹²¹ⁱ 'in tsamí² do:

—Jon^{1gi} jna pfin² na 'nu. Cwooi¹¹³ no, jo cwo¹ laa²¹² gi'i.

Jesús líi¹ⁱ 'yiaa²¹ ti ni cwo¹¹³ fu juncwii²¹

¹² Jesús sii¹²¹ⁱ tsá² tún¹, joon gajin¹² in:

—Jna-a líi¹ na 'yiaa²¹ ti ni cwo¹¹³ fu juncwii²¹. La jnaa¹²¹ tsá² coon¹¹³ 'yiaa²¹ tya' ni¹ la joon jon tsu 'wii¹¹³ jna iliñi¹ⁱ tsá² xiiala 'e ngí²ⁱ tyani Dios. Joon 'in ngi¹ coon¹¹³ jna sá²-a 'yiaa²¹ tya'a 'e cwo^{1o} juncwii²¹ tya'a. Joon jo jmi¹²¹² ngi¹ li nuu²¹.

¹³ Joon jin¹² 'in tsá² fariseos do sii¹²¹ⁱ Jesús:

—'Nu foo^{121o} cwáain¹ tyi¹ⁱ 'wo'o, 'e foo^{121o} do jo to² 'í³ in.

¹⁴ Joon Jesús-gi gañii¹ⁱ:

—Tyiin² mo júu³ tyiaa xufiin¹¹³ jna 'ñii'a fo^{3oo} cwáain¹ tyiaa. Pe 'ñiia'oo ñi³ⁱⁱ fu li gagoo^{212oo} joongi fu li ní³ⁱⁱ. Pe 'naa'gii¹ jo ñi²ⁱⁱ xiiafu li gagoo^{212oo} jon'gi fu li ní³ⁱⁱ.

¹⁵ 'Naa' jmoo^{2oo} 'ii¹²¹ jiin¹¹³ la 'ii¹²¹ tya' tsá² taan²¹² in juncwii²¹. Pe jna-a, jo 'in 'ii¹²¹ tya'a jmoo^{3oo}. ¹⁶ Pe wa jmaa^{3aa} 'ii¹²¹ tya' tsá², jmaa^{3aa} 'ii¹²¹ røø²¹, tsu jo jmoo^{3oo} 'ii¹²¹ 'ñii'a, Ñu^{13oo}, 'in gasii¹ in jna jmoo^{3oo} 'ii¹²¹ caan²¹ mo coon¹¹³ on. ¹⁷ Ni ley tyi'naa' faa^{121a}: wana seein²¹ gáí¹ 'in jmoo^{1o} júu³ røø²¹ faa^{121a} røø²¹, joon 'ná¹-a 'ii¹¹³ moo' júu³ tya'a. ¹⁸ Joon 'ñii'a fo^{3oo} 'wii²¹² tyiaa 'e la goo^{21o} coon¹¹³ Ñu^{11u} 'in gasii¹ in jna.

¹⁹ Joon gaunngii¹ⁱ 'in tsá² do sii¹²¹ⁱ Jesús:

—¿Xiiafu tyiin¹ ñu^{121u}?

Joon gajin¹² in Jesús:

—'Naa' jo cwii¹ naa' jna jon'gi Ñu^{13uu} cwii¹ naa'. Tsa wa'a cwii¹ naa' jna, cwii¹ moo' jon Ñu^{13uu}.

²⁰ Jesús gajin¹² in 'elo la 'ii²¹² 'ee^{1e} júu³ tyú² inuu cwo¹ fee¹ do co' li roon¹ on cwóo¹ to¹² tsá² cuu². Pe ce jiin¹¹³ jaain²¹ jo 'iin²¹ gasan¹² ni Jesús tsu jo mo ti 'ii¹²¹ tya'a.

Xiiafu tsei¹² Jesús

²¹ Jesús sii¹²¹ⁱ gi 'in tsá² do:

—Nii¹¹³ moo' jna, joon 'naa'gii¹ 'naa¹¹³ moo' jna pe mi júun² naa' røø²¹ moo' tsaa². Joon fu li nii¹¹³ na jo lí² cwolín² naa'.

²² Joon 'in tyu¹² to² tsá² Israel do faa^{121a}, ¿wa jon' ijngai¹² 'ino 'ña'o 'e sii¹²¹ⁱ jna' 'e jo lí² tsaa^{21a} fu li tsee¹¹³ⁱ?

²³ Joon gajin¹² Jesús sii¹²¹ⁱ 'in tsá² do:

—'Naa', 'in seein²¹ li 'wii²¹² lo 'naa', pe jna 'in seein²¹ li yu¹³ do: 'naa' jiiin¹¹³ 'in niseein²¹ fu juncwii²¹ lo-o pe jon' jiiin¹¹³ 'in seein²¹ fu juncwii²¹ lo jna. ²⁴ Tsu 'wii¹¹³ joon fuu²¹²uu 'naa' mi júun²naa' røø²¹moo' tsaa². Mi júun²naa' røø²¹moo' tsaa² tsu jo mo galijai¹² galii²naa' jna jiiin¹¹³ la li' 'e líi¹na.

²⁵ Joon gaunngii¹ 'in tsá² do:

—¿'iin-gi 'nu joon?

Joon gajin¹² Jesús:

—Ca la mo 'wii²¹²mo gafuu²¹²uu 'naa' 'iin jna. ²⁶ 'Láa²mo 'nogi 'e 'ná¹ fuu²¹²uu 'naa' xiiala líi¹naa'. Pe fuu²¹²uu 'naa' tsá² taan²¹²in juncwii²¹ jiiin¹¹³ 'e ninúu³oo faa^{21a} 'in gasii¹in jna joon jmai¹² 'e ja²mo faa^{21a} 'ido.

²⁷ Pe 'in tsá² do jo mo ga'øøi²¹-tsi 'e faa^{21a} 'ido cwáain¹ tya' Ñu^{1u}'. ²⁸ Tsu 'wii¹¹³ joon gajin¹² Jesús sii²¹ⁱ 'in tsá² do:

—Mi saa¹¹³naa' jna, 'in Ruu²¹ⁱ Tsá², joon ilicwii¹naa' jna jiiin¹¹³ la líi¹na. Joon ilii²ii' 'e jo jmóo³oo ce jiiin¹¹³ coon²¹ 'e 'øøi²¹-tsii 'ñii'a. Pe jiiin¹¹³ 'e ga'e¹² 'e Ñu^{1u}' jna fuu²¹²uu 'naa'. ²⁹ Tsu 'in gasii¹in jna 'ii-o ngi¹ⁱ coon¹¹³ jna. Joon Ñu^{13uu} jo mo gatíuu²ⁱ jna 'ñii'a, tsu jna jmóo³oo jiiin¹¹³ 'e 'yaai¹-tsi.

³⁰ Joon mo gajin¹² Jesús 'elo 'áa¹mo fúui¹ 'in jo¹ galí¹ⁱ 'ii.

Xiiala líi¹ⁱ jón¹on Dios joongi 'in jo la lí¹ⁱ coon¹¹³ tsaa² tya'a

³¹ Joon gajin¹² Jesús sii²¹ⁱ 'in tsá² Israel 'in jo¹ galí¹ⁱ 'ii:

—Wa gasii¹¹³naa' yaanaa' tá², jo túu^{2uu} 'e nigafuu²¹²uu 'naa', niliin²naa' tsá² tyiia 'e la jai¹². ³² Joon ilii²ii' la jai¹², joon coon¹¹³ 'e la jai¹² do iláa²moo'.

³³ Joon gajin¹² 'in tsá² do:

—Jún² tya' Abraham-mo jna'a, joon ce jiiin¹¹³ cafu jo mo gajmoo²¹o'o to² tya' 'in seein²¹ fuu²¹ xiia' wa 'nogi 'e láa²na'a. ¿'Ee lí¹ⁱ 'e fu²u jna'a 'e láa²na'a?

³⁴ Joon gajin¹²in Jesús:

—'E júu³ ja²mo fuu²¹²uu 'naa' lo, jileei²¹ 'in 'lá^{1a} tsaa² tyí¹ jo la tí¹ⁱ coon¹¹³ tsaa² tya'a.

³⁵ Jaain²¹ tsa'leei¹¹³ jo jmi²¹² wa'a iliin² tsá² inuu. Pe jaain²¹ jón¹on tsá² 'in líi¹ⁱ tsá² inuu coon²¹ tøø²mo 'i. ³⁶ Joon wana 'in Jón¹on Dios jmaa^{1a} láa²naa', joon la joon 'e ja²mo 'e in láa²naa'. ³⁷ Niñi³oo 'e 'naa'oo' jú² tya' 'lii²¹² Abraham, pe 'iin²¹²naa' jngaa¹¹³moo' jna tsu jo 'ii¹¹³naa' 'e nifuu²¹²uu 'naa'. ³⁸ Pe fo¹³oo jiiin¹¹³ 'e ni'e¹² 'e Ñu^{13uu} jna joon 'naa' jmaa^{2aa} jiiin¹¹³ 'e nijin¹² ñu^{12uu}'.

³⁹ Joon 'ii dogi gañii¹ⁱ:

—Abraham-mo ñu¹ jna'a.

Pe Jesús gasii¹²¹ⁱ 'ido:

—Waxu lí¹ⁱ 'e jai¹² 'e ñu¹ 'naa' Abraham ijmaa¹³naa' la lí¹ⁱ 'e gajmaa^{1a}. ⁴⁰ Xuñiin¹¹³ wa'a fuu²¹²uu 'naa' 'e júu³ jai¹² 'e ga'e¹² 'e Dios jna, pe 'naa' 'iin²¹²naa' jngaa¹¹³moo' jna. ¡Abraham jo gajmaa^{1a} la joon! ⁴¹ 'Naa' 'ná¹ jmaa^{2aa} la joon la lí¹ⁱ 'e gajmaa^{1a} ñu^{12uu}'.

Joon 'ii dogi gajin¹²in:

—Jna'a jo líi¹na'a tsá² 'in jo jmii²¹ seein²¹ tsu seein²¹ jaan²¹o ñu^{1u} 'in sii²¹ Dios 'i.

⁴² Jesús joon gasii¹²¹ⁱ 'ido:

—Waxu lí¹ⁱ 'e la jai¹² ñu¹²naa' Dios Jmii²¹ 'e la 'iin²¹²moo' jna, tsu goo²¹²oo fu tyani Dios, joon lo-o tyiin¹na. Jon' gagoo²¹²oo cwáain¹ tyiia 'ñii'a tsu Dios Jmii²¹ gasii¹in jna. ⁴³ ¿'Ee lí¹ⁱ jo 'e 'øøi²¹-'oo' 'e fo¹³oo lo? Jo 'øøi²¹-'oo' tsu jo 'iin²¹²naa' núu³oo' júu³ tyiia. ⁴⁴ Joon ñu¹²naa' 'in 'lii¹³mo 'ii. Joon jón¹on 'ii 'naa' 'e joon 'iin²¹²naa' jmaa^{2aa} 'e 'iin²¹²in 'ii tsu ca la mo nifu gajngaa¹¹³ⁱ 'in 'lii¹³ do tsá². Ce jiiin¹¹³ cafu jo mo gajmaa^{1a} 'e jai¹² jogi faa^{21a} 'e jai¹². Mo faa^{21a} júu³ tajuu²¹ faa^{21a} jiiin¹¹³ la 'e lí² líi¹ⁱ. Tajuu²¹mo 'ii, joon jilaa¹²¹ júu³ tajuu²¹ 'e faa^{21a} tsá² 'in 'lii¹³mo jmii²¹ⁱ 'e júu³ tajuu²¹ joon. ⁴⁵ Pe jna fo¹³oo 'e ja²mo, joon 'naa' jo jo¹ líi²naa' jna. ⁴⁶ ¿Ti seein²¹ jaain²¹ jee²¹² 'naa' 'in jmá^{1a} júu³ røø²¹ 'e 'oo² jna tsaa² tyi¹? Joon wa'a fuu²¹²uu 'naa' júu³ 'e jai¹², ¿'ee lí¹ⁱ jo jo¹ líi²naa' jna? ⁴⁷ Jileei²¹ 'in

jóon¹on Dios nuu¹o júu³ tya' Dios, pe 'naa'gii¹ jon' jóon¹on Dios 'naa' tsu 'wii¹³ joon jo 'iin²¹²naa' nuu²uu' júu³ tya' Dios —jin¹² Jesús sii²¹i 'in tyu¹² to² tsá² Israel do.

Cristo 'in niseein²¹ jéi¹gi lagi 'lii²¹² Abraham

⁴⁸ Joon gajin¹² tsá² Israel sii²¹i 'ido:

—'E ja¹²mo mo nigafaa¹³a'a 'e tsá² seein²¹ Samaria 'nə joongi 'e 'yuu¹² 'in 'lii¹³mo alma tyi'i.

⁴⁹ Joon Jesús-gi gañii¹:

—Jo 'in 'lii¹³ 'yuu¹² alma tyiia. Jilaa¹²¹ 'e jmóo³oo jmai¹² tya' 'e untyuu²¹²na Ñu¹³oo pe 'naa'gii¹ jmai¹² 'e un'lii¹³moo' jna. ⁵⁰ Pe jna jo 'noo¹³oon wa' 'e untyuu²¹²i tsá² jna xufiin¹³ seein²¹ jaain²¹ 'in 'noo¹on la joon, joon 'ii jmoo¹o 'ii²¹. ⁵¹ 'E la ja¹²mo fuu²¹²u 'naa', jileei²¹ 'in unjii²i júu³ tyiia 'e fo¹³oo lo, jo jmii²¹² ijúun²in.

⁵² Joon gajin¹² 'in tyu¹² to² tsá² Israel sii²¹i Jesús:

—Nogi tsei¹² 'e ja¹²mo líi²na'a 'e 'yuu¹² 'in 'lii¹³mo alma tyi'i. 'Lii²¹² Abraham joongi jileei²¹ 'in cwo¹o júu³ tyú² 'in gajún¹mo 'i joon 'nugi fu¹²u jna'a: “'In unjii²i jilaa¹²¹ 'e fo¹³oo lo, jo jmii²¹² ijúun²in.” ⁵³ ¿Ti líi²u 'e feei¹gi'i la 'lii²¹² nu¹u' Abraham? Gajún²mo 'i la joon jon gajún²mo 'in gacwo¹o júu³ tyú² la mo jéi¹. ¿'lin 'nə líi²u jon?

⁵⁴ Jesús gajin¹²in:

—Jo lí² untyuu²¹²na 'ñii¹a, tsu wana untyuun²¹²na 'ñii¹a jo to² 'íi³in. Pe 'in untyuu²¹²u jna Ñu¹³oo 'i, tsu 'ii jon foo¹²¹ 'naa' Dios tyii'. ⁵⁵ Pe 'naa' jo cwii¹naa' 'ii. Pe jna cwii¹moo. Joon wa jna fo¹³oo 'e jo cwii¹na 'ido joon jna tajuu²¹moo la líi¹ 'naa'oo'. Pe la jai¹² cwii¹moo joongi unjii²oo 'e jin¹²in. ⁵⁶ 'Lii²¹² tsafeei¹ tyii' Abraham galijløøi¹³ 'áa¹mo mo galiñii¹ 'in í² jmii²¹² tyiia. Ganii²¹, joon galijløøi¹³ 'áai¹.

⁵⁷ Joon gajin¹²in 'in tyu¹² to² tsá² Israel do sii²¹i Jesús:

—Jo mo 'oo²gi'i cincuenta jiin²¹. ¿Xiiala lí² 'e foo¹²¹o 'e gañii¹³u'u Abraham?

⁵⁸ Joon gajin¹² Jesús:

—'E la ja¹²mo fuu²¹²uu 'naa', la nu¹gi 'e la seein²¹ Abraham, niseen²¹mo jna —jin¹² Jesús.

⁵⁹ Joon 'in tsá² do gasaa¹³a cuun²¹² ityuu¹³i Jesús. Pe Jesús do ga'mée¹mo 'ña'a joon cwo¹í¹o 'e cwo¹ fee¹ do. Joon gangii¹i jee²¹² 'ido, ganga¹²mo.

9

Un'láa²i Jesús jaain²¹ tsá² tiui²

¹ Joon li gangii¹i do nii²in jaain²¹ tsañuu¹ 'in nigangaa¹³ tiui². ² Joon 'in tsá² ngii¹ coon¹³on do nigaunngii¹ 'ido, joon nigajin¹²in:

—Tifo¹² tyii'i, ¿'ee li' gangaa¹³i 'in tsañuu¹ tiui²? ¿Xufo' røøi²¹ sáa³ jmii²¹ tsaa² 'ee si' røøi²¹ 'ña'a no tsaa² 'ee?

³ Joon gajin¹² Jesús:

—Jo galí² tiui² cwáain¹ tya' tsaa² tya'a 'ña'a jon'gi tsaa² tya' sáa³ jmii²¹; 'e galí² tiui² 'wii¹³ tya' coon¹³ 'e la joon ilí² 'e¹²e Dios tsá² jilaa¹²¹ 'e lí² jmáa¹a. ⁴ Ná¹-a jmáa³aa to² tya' 'in gasii¹in jna mo jmii²¹² tsu najó²-o 'e li nuu²¹ joon jo 'iin lii¹gi' má¹ to². ⁵ La 'ii²¹² 'e taan¹na 'e fu juncwii²¹ lo líi¹na jí² coo²¹ 'e ni cwo¹³ juncwii²¹ lo.

⁶ Joon mo ngayuu¹³ gajin¹²in 'e júu³ lo Jesús gañii¹³i ni 'wó² joon gajmaa¹a xə capiléen³ jiin¹ coon¹³ jmii²¹ 'e¹²e. Joon gasoon²¹on unni² 'in tsá² tiui² do. ⁷ Joon gajin¹²in sii²¹i 'in tsá² tiui² do:

—Cwó², cworuun¹³un unni²i coon¹³ jmii²¹ 'in 'o² tsi pila sii²¹ Silóé —'øøi²¹-tsi tsá² 'e sii²¹, 'in gasii¹in do, coon¹³ jmii¹.

Joon gangoo²¹-o 'in tsá² tiui² do, niruun¹³un unni¹in joon mo gacii¹³i joon nijnaa¹²¹o. ⁸ Joon 'in tsá² née¹i tyan' li tyiin¹in 'in tuu² do coon¹³ tsá² 'in niganii²in 'in tiui do gajin¹²in:

—¿Ti jon' 'ino 'in tsá² la mo tyiin¹in 'in mi¹i caridad?

9 'Inlíi¹³ gajin²in:

—'Inoo do.

'Inlíi¹³gi gajin²in:

—Jon' 'ino do, pe coonti-i la joon jnée²i.

Pe 'ña'a 'in tsá² do 'e noo²¹²ta tiui² gajin²in:

—Jna-a 'in tsá² ta tiui² do.

10 Joon gaunngii¹ 'in tsá² do:

—¿Xiiala li 'e nijnaa²¹o'o?

11 Joon ganii¹ 'in tsá² ta tiui² do:

—Jaain²¹ tsañuu¹ sii²¹ Jesús 'in gajmaa¹xu jiin¹ gasúun²un unni³ii, joon jin²in sii²¹ii jna²: “Cwó² fu li náa¹ pila sii²¹i Siloé, joon roon¹³'on unni²i.” Joon gangoo²¹²oon joon mo garuun¹³uun unni³ii do joon galí² jnaa²¹oo.

12 Joon gaunngii¹ 'in tsá² do sii²¹ii 'in tsá² ta tiui² do:

—¿Náai¹³gi 'in tsañuu¹ do?

Joon gajin² 'in tsá² ta tiui² do:

—Jo ñii²ii naai¹.

'In tsá² fariseos unngii¹ 'in tsá² ta tiui² do xiiala galí¹ jnaa²¹a

13 Joon 'in tsá² taai² do nijaa²¹²mo 'in tsá² ta tiui² do tyani tsá² fariseo. 14 Pe jmii²¹² 'ii¹ 'woo²¹ tsá² 'e jmii²¹² 'e gaun'láa²i Jesús 'in tsá² tiui² do. 15 'Wii¹³ joon gaunngii¹ 'in fariseos do 'in tsá² ta tiui² do xiiala galí² 'e la no nilí²-i jóø²ø. Joon gajin²in 'ido:

—Jiin¹in gasúun²un 'ido unni³ii mo ngayuui¹³ joon joon garuun¹³oo, 'wii¹³ joon nijnaa²¹oo la no.

16 Joon 'inlíi¹³ tsá² fariseo jin²in:

—'In tsañuu¹ 'in gajmaa¹a 'elo jo gajmaa¹a 'ii²¹ tya' Dios tsu jo tsáai¹-tsi jmii²¹² 'ii²¹ 'woo²¹ tsá².

Pe 'inlíi¹³gi gajin²in:

—¿Xiiala lí² jmáa¹a 'e lí² milagro no wa'a røøi²¹ tsa² tyi¹?

Coon¹³ la joon galí² tún² poo²¹² 'ii. 17 Joon gaunngii¹ tún¹ 'in tsañuu¹ ta tiui² do:

—'Nu-gi, ¿xiiala foo²¹o cwáain¹ tya' 'in tsañuu¹ 'in gacwo¹o unni²i do?

Joon 'i-gi gajin²in:

—Jna fo¹³oo, jaain²¹ tsá² 'in cwo¹o júu³ tyú² tya' Dios 'ido.

18 Pe 'in tyu² to² tsá² Israel jo jo¹ mo líi²mogí 'e ta tiui² 'in tsañuu¹ do ce gatø¹o 'in sáa³ jmii²¹ 'in tsá² ni'láa²i do. 19 Joon gaunngii¹ tsacøøi¹³ tya' 'in tsá² do:

—¿Ti 'ino-o yuun²¹ tyii¹ 'in ca la mo gangaa¹³mo 'e foo²oo' nitiiu²mo? ¿Xiiala li 'e la no nijnaa²¹o?

20 Joon tsacøøi¹³ tya' 'in tsá² ta tiui² do gañii¹:

—Ne²oo'o 'e yuun²¹ tyi-oo'o 'ino, joon ca la mo gangaa¹³i tiuu²mo. 21 Pe jo né²e'e xiiala li 'e la no nijnaa²¹o. Jo mo la né²e'e 'iin gaun'lá² unni¹i. Unngii¹ duu' 'ña'a no, tsu tsá² 'in nifee¹mo no. 'Ña'a noo jmá¹a júu³ røø²¹.

22 Jmii²¹i gajin²in la joon tsu 'wii¹³ 'e 'goo²¹-o. Tsa 'in tyu² to² tsá² Israel gasii²i røø²¹ 'e jo cwo¹gi tsataa²i inuu cwo¹ sinagoga jileei²¹ 'in jin² 'e Cristo Jesús. 23 Tsa 'wii¹³ joon gajin² tsacøøi¹³ tya¹a: “Unngii¹duu' 'ña'a no, tsu tsá² 'in nifee¹mo no.”

24 Joon gatø¹ 'in tyu² to² tsá² Israel do 'in tsañuu¹ ta tiui² do, joon gasii²¹:

—Sii¹³ jna'a júu³ ja²mo tyani Dios. Jna'a ne²oo'o 'e tsá² røøi²¹ tsa² tyi¹ 'ino.

25 Joon gañii¹ 'in tsá² ta tiui² do:

—Jo ñí³ jna ti røøi¹ 'ino tsa² tyi¹ si jo røøi²¹ 'ee. Jiin¹³ 'e ñí³ii 'e jna-a tsá² ta tiuu²mo joon la no nijnaa²¹oo.

26 Joon gaunngii¹ 'in tsá² do tún¹:

—¿'Ee gajmaa¹a tyi¹? ¿Xiiala jmaa¹a 'e gacwo¹o 'nu unni²i?

27 Joon 'in tsá² ta tiui² do gajin²in:

—Nifuu²¹²gi jna 'naa' joon jogi unjii²ii'. ¿'Ee lí' 'iin²¹²naa' 'e fo¹³oo tún¹ 'e nifo¹³oo do? ¿Tí 'iin²¹²naa' líin²naa' tsá² tya'a?

²⁸ Joon 'in tyu¹² to² tsá² Israel do gauntyí²in 'ido joon gasii²¹i 'ido:

—'Nu-u, líi²u'u tsá² tya' 'in tsañuu¹ do pe jna'gii¹ líi²na'a tsá² tya' Moisés²⁹ tsu jna'a ne²oo'o 'e Dios nigafee¹²¹mo Moisés pe 'in tsañuu¹ do jo né²e'e xiia fu seen²¹.

³⁰ Joon 'in tsá² ta tiui² do gajin¹²in:

—'Áa¹ tsá' góo²-tsii 'e foo¹²¹ 'naa' 'e jo ñí²ii' xiia' seen²¹ 'ido pe 'ido nigacwo¹¹o jna unni³ii! ³¹ Tyú²-u né² jna' 'e jo unjii²i Dios júu³ tyú² 'e faa¹²¹a tsá² røøi²¹ tsaa² tyi¹. Unjii²i Dios jiin¹³ júu³ tya' tsá² 'in un'goo²¹o 'ii joongi jmoo¹o 'ido jiin¹³ 'e 'iin²¹²in Dios. ³² Jo mo lí sá² júu³ 'e galí jnaa²¹a jaain²¹ tsañuu¹ 'in tiui² ca la mo gangaa¹³i. ³³ Wa' 'in tsañuu¹ no jo gasii¹in Dios 'ii jo 'e lí² jmáa¹a jiin¹³ coon²¹.

³⁴ Joon 'in tyu¹² to² tsá² Israel gajin¹²in sii¹²¹i 'in tsá² ta tiui² do:

—'Nu-u, 'in gangaa¹³ coon¹³ tsaa² tyi¹, joongi 'iin²¹²un 'e¹³e jna'a júu³ tyú².

Joon gatyii¹mo 'in tsá² ta tiui² do jee²¹² 'ii.

Lawa jaain²¹ tsá² tiuu²mo 'in jo jmoo¹o jiin¹³ la 'iin²¹²in Dios

³⁵ Joon galiñii¹i Jesús 'e gatyii¹in tsá² Israel 'in tsá² ta tiui² jee²¹² 'ii joon mo jiin¹in Jesús 'in tsá² ta tiui² do joon gajin¹²in sii¹²¹i 'ido:

—¿Tí jo¹ líi²u Joon¹on Dios?

³⁶ Joon gajin¹² 'in tsañuu¹ do:

—Sii¹³ jna 'iin²¹² 'i tsu joon jo¹o líi²na 'ii.

³⁷ Joon gajin¹² Jesús:

—'In niñii¹mo 'nu 'i. Jna-a 'i 'in sii¹³u coon¹³on.

³⁸ Joon 'in tsañuu¹ do tsifu gasii¹²¹i moojni¹i tyani Jesús joon gajin¹²in:

—Jo¹o líi²na 'nu, Ña'ñu¹u'.

Joon gaun'goo¹o Jesús.

³⁹ Joon gajin¹² Jesús:

—Jna goo¹²¹²oo ni cwoo¹³ juncwii²¹ lo 'e 'ná¹-a lí sá² 'ii²¹ 'e lí jnaa¹²¹ 'in tiui² joon 'in jnaa¹²¹ ilitiuu²mo cwáain¹ tya' júu³ tyú² tya' Dios.

⁴⁰ Joon 'inlíi¹³ tsá² fariseos 'in taai² do coon¹³ Jesús mo ganúu²un 'e júu³ do joon gaunngii¹i sii¹²¹i Jesús:

—¿Tí joon tsá² tiuu²mo jna'a jon?

⁴¹ Joon gajin¹² Jesús:

—Wa'a 'naa' 'e tiuu²naa' jo 'e tsaa² røø²¹naa' cwáain¹ tya' tsaa² tyi¹. Pe 'e foo²oo' 'e jnaa¹²¹oo' joon 'oo²oo' tsaa² tyi¹.

10

Júu³ tya' lí náa¹ 'yá²

¹ Faa¹²¹gi Jesús:

—'E la ja¹²mo fuu²¹²uu 'naa' —jin¹² Jesús— jileei¹²¹ 'in jo tsataai² lí 'oo² 'yá² lí taai² joo'saa¹²¹ pe tsataai² fu lí' lí xiia' 'uun²¹ 'i. ² Pe 'in tsa'í² lí 'oo² 'yá² do 'ii 'in tsá² 'in ngí¹ to² 'aai¹ joo'saa¹²¹ do. ³ Joon 'in tsá² 'in ní² 'oo² 'yá² do inó² 'e 'oo² 'yá² do tya' 'in tsá² 'in 'aai¹ joo'saa¹²¹ 'e tsa'í² 'ido. Joon 'in joo'saa¹²¹ do cwii¹o jmíi¹ tya' 'in 'aa¹ 'ii. Joon 'in tsá² 'aa¹ joo'saa¹²¹ do ñii¹o 'ee sii²¹ 'ido la jaain²¹ la jaain²¹. Joon 'woo¹ ni 'ido fu caluu. ⁴ Joon mo ngayuu¹³ 'woo¹ ni 'in joo'saa¹²¹ do jileei¹²¹ joon 'in 'aai¹ 'ii gangíi¹ ngóo¹-o nifugi lí ningalín² 'in joo'saa¹²¹ do. Joon 'in joo'saa¹²¹ do ngalín² caluu tsu cwii¹ 'ido jmíi¹ tya'a. ⁵ Pe jo tsalín² 'in joo'saa¹²¹ do caluu 'in jo cwii¹in xujoon 'e cwii¹o, tsu jo cwii¹o jmíi¹ tya' 'in tsá² jo cwii¹in —jin¹² Jesús.

⁶ Jesús gatyaa¹ 'e júu³ lo tya' 'e 'e¹²e tsá² pe 'in tsá² fariseos do jo ga'øøi¹²¹-tsi 'e cwoo¹ 'øøi¹²¹-tsi 'e júu³ do.

Jesús líi¹ 'in 'aa¹ joo'saa¹²¹ 'in tyú¹

⁷Joon gajin¹² Jesús tún¹ sii¹²¹i 'in tsá² do:

—'E la ja²mo fuu²¹²uu 'naa': Jiin¹¹³ jna-a líi¹na 'oo² 'yá² do 'e li tsataai² joo'saa¹²¹, tsu la taai² joo'saa¹²¹ tsi 'yá² coon¹¹³ 'oo² 'yá² do la joon jon 'wii¹¹³ jna-a lí²-i tsataai² tsá² ñu¹fú².
⁸Jileei¹²¹ 'in jalín² jée¹gi la jna 'uun²¹ 'i, la jo unjii²in 'in joo'saa¹²¹ do 'in jo cwii¹in la joon jon jo unjii²in 'in tsá² tsataai² ñu¹fú² 'in jalín² jée¹gi lagi jna. ⁹Jna-a líi¹na 'e 'oo² 'yá² do joon jileei¹²¹ 'in tsataai² 'wii¹¹³ jna itiin¹¹³mo 'ii. Líi¹i lawa joo'saa¹²¹ 'in tsataai² tsi 'yá² joongi 'woo¹i seen²¹in tyú² sá² 'e dø¹ø.

¹⁰Pe 'in 'uun²¹ do canii² jó² jajmaa¹a 'uun²¹, joongi jajngaa¹¹³i 'in joo'saa¹²¹ do joongi tyaa¹ cwii¹¹³in. Pe jna nigoo²¹²oo 'e cwoo²oo juncwii²¹ tya' tsá² joon jna cwó³oo coon²¹ juncwii²¹ tya'a 'e tyú² 'áa¹mo. ¹¹La 'in tsá² tíi²i tyú² 'aa¹i joo'saa¹²¹ la joon jon jna tíi²mo tyú² 'aa²na tsá². 'In tsá² 'in tíi²i tyú² 'aa¹i joo'saa¹²¹ cwoo¹o juncwii²¹ tya'a 'wii²¹² tya' joo'saa¹²¹ 'áa¹i. ¹²Pe 'in ní² joo'saa¹²¹ 'e 'lee¹¹³mo jo jmoo¹o la joon tsu mo ní²in jó¹ jaain²¹ 'yia¹ lobo joon gatíuu²mo joo'saa¹²¹ 'aa¹i, gacwiin¹o tsu jo 'né²e 'in joo'saa¹²¹ do tsu jon' joo'saa¹²¹ tya'a. Joon 'in 'yia¹ lobo do gasan¹²mo 'in joo'saa¹²¹ do joon 'in catyaa² do gaxé¹mo. ¹³'In tsañuu¹ do gacwiin¹o tsu jmoo¹o to² 'lee¹¹³mo jo 'ee cwáain¹ tya'a 'in joo'saa¹²¹ do.

¹⁴⁻¹⁵'Jna-a líi¹na tsá² 'in tíi²i tyú² 'aa¹i joo'saa¹²¹. La cwii¹in Ñu¹³uu jna la joon jon cwii¹mo. La joon jon cwii¹mo tsá² tyia 'in jai¹² líi²i jna 'in líi¹i lawa joo'saa¹²¹ tyia. Joon 'ido cwii¹mo jna jon. Joon cwó³oo juncwii²¹ tyia 'wii²¹² tya' 'in joo'saa¹²¹ do. ¹⁶Joon 'aa²mogii joo'saa¹²¹ xeei¹²¹ 'in taa²i tsi 'yá² li xia 'in jon' taai² tsi 'yá² lo, 'ná¹ nitee²oo jon. Joon ijmaa¹a nuu¹¹³o júu³ tyia joon jilee¹²¹mo tsataai² coon²¹ 'yá² tya'a joon jaan²¹mo 'in 'aa¹i 'ii.

¹⁷'Nee¹mo Ñu¹³uu jna tsu cwó³oo juncwii²¹ tyia 'wii²¹² tya' tsá² joon inii¹mo tún¹.
¹⁸Ce jiin¹¹³ jaain²¹ jo 'in jnga¹²i jna pe 'ñia¹oo cwó³oo juncwii²¹ tyia tsu jiin¹¹³ la joon 'iin²¹²na. 'E tíi²mo cwó³oo joon coon¹¹³ la joon inii¹mo tún¹. Tsu 'ii²¹ joon nijmaa¹a Nu¹³uu —jin¹² Jesús.

¹⁹Joon mo ganúu²un tsá² Israel 'e júu³ lo joon gacoon²¹gi tún²-un gaxeei¹ yaai. ²⁰Joon fúui¹ tsá² jee²¹² 'ii do gajin¹²in:

—¿'Ee lí¹ 'e unjii²¹ júu³ tya' 'in tsañuu¹ no tsu 'in 'líi¹³mo 'in yuui² alma tya' 'ino joongi yu caa²¹²mo 'ino?

²¹Pe 'in líi¹³gi gajin¹²in:

—Wa'a 'yuui² 'in 'líi¹² alma tya' tsá² jo lí² faa¹²¹a tsá² la no. Jo lí² cwó¹o espíritu gó² unni² tya' jaain²¹ tsañuu¹ 'in tiui².

'In tyu¹² to² tsá² Israel untyí²in Jesús

²²Ningóo¹o jiin²¹ cwí² joon gatí² jmii²¹² 'e unjmuu²¹²i tsá² Israel cwo¹ fee¹ si¹² fu Jerusalén tíi² la joon nigasi¹² 'e unjmuu²¹²i tsá² la coon²¹ jiin²¹ ca la mo niga'yee²¹i. ²³Joon sá² coon²¹ ni'nú¹ fee¹ tya' cwo¹ do 'e sii²¹i Salomón joon ni'nú¹ joon ngi¹i Jesús. ²⁴Joon 'in tsá² seein²¹ Israel do gajmaa¹a coon²¹ líi²¹ ce cu¹² jiin¹ li siin¹²in Jesús joon gajin¹²in sii¹²¹i 'ido:

—¿Líi ca 'e cwo¹²o jna'a 'e la né²e 'e 'iin 'nu? Wana 'nu Cristo sii¹¹³ jna' coonti júu³ coon²¹ tsáa¹.

²⁵Jesús gajin¹²in:

—Nífuu²¹² jna 'naa' pe 'naa' jo jo¹ líi²naa' jna. Jilaa¹²¹ 'e jmóo³oo to² tyu¹² Ñu¹³oo 'e ni'e¹² 'e 'naa' 'e Cristo jna. ²⁶Pe 'naa' jo jo¹ líi²naa' tsu jo líi¹naa' joo'saa¹²¹ tyia jiin¹¹³ la li 'e nigafuu²¹²uu 'naa' la mo jée¹. ²⁷Tsu joo'saa¹²¹ tyia cwii¹o jmí¹ tyia joongi cwii¹mo joon 'ii-gi jalín²mo coon¹¹³ jna. ²⁸Joon jna icwó³oo juncwii²¹ tya' 'e taa¹²¹ coon²¹ tøø²mo joon jo jmii²¹² 'iin²gi. Joon jiin¹¹³ jaain²¹ jo 'iin tyí²in 'ido ja'cwó³oo. ²⁹Ñu¹³oo nicwoo¹¹³i jna joon 'ii-gi 'in feei¹gi la jee²¹² jileei¹²¹ joon jiin¹¹³ jaain²¹ jo 'in lí² tyí²in 'ido ja'cwoo²¹o.

³⁰Jna-a coon¹¹³ Ñu¹³u', jaan²¹mo jna'a líi¹na'a.

³¹Joon 'in tyu² to² tsá² Israel do son²on cuun²¹² la mo 'e tyuu¹³i Jesús. ³²Joon gajin²in Jesús sii²¹i 'ido:

—'Láa²mo 'e tyú² nigajmáa³aa tyani 'naa' coon¹³ 'ii²¹ tya' Ñu¹³uu ¿noo 'e tyú² lo 'e tyuu¹³naa' jna cuun²¹²?

³³Joon gajin²in 'in tsá² tyu² to² Israel do:

—Jo tyuu¹³na'a 'nu cuun²¹² cwáain¹ tya' 'e tyú² nigajmaa¹³a pe cwáain¹ 'e nigafaa¹³a 'laa²¹ tya' Dios coon¹³ júu³ tyi'i. Tsu 'nu-u jaain²¹ tsañuu¹ 'in jmaa¹i ña'a Dios.

³⁴Joon gajin² Jesús sii²¹i 'in tsá² do:

—Ni jí² ley tyi'naa' 'e faa²¹a 'e jin²in Dios: “'Naa' líi¹naa' dioses jon.” ³⁵Né²o' 'e jin² jí² tya' Dios joon jo lí² wa' jo rø²¹²na'. Joon Dios gaunsii²¹i jna' 'in 'ii²¹ júu³ tyú² tya'a, “dioses.” ³⁶Joon wa gatyii¹in Dios jna joongi sii¹in jna ni cwoo¹³ fu juncwii²¹, ¿xiiala líi¹naa' 'e foo²oo' 'e nifo³oo júu³ 'laa²¹ mo gafo³oo Joon¹on Dios jna? ³⁷Joon wa jo jmá³aa jilaa²¹ 'e jmoo¹o Ñu¹³uu joon jo 'ná¹ jo¹ líi²naa' jna. ³⁸Pe wa'a jmá³aa, xufiin¹³ jo jo¹ líi²naa' jna, jo¹ cwoliin²naa' jilaa²¹ 'e jmóo³oo 'e coon¹³ la joon 'e liní²ii' coonti 'e ngi¹i Ñu¹³uu' coon¹³ jna joongi jna ngii³oo coon¹³ Ñu¹³uu'.

³⁹Coongi tún¹-un 'iin²¹²in 'in tyu² to² tsá² Israel do saan¹i pe Jesús galáa²mo 'ña'a.

⁴⁰Joon Jesús gangaa¹³i fu li 'ngoo¹³ jmií²¹ sii²¹ Jordán li' li 'yeei²¹ ñi¹. Joon joon gajaan¹an li mo ta natyíin¹in Wó³ nisaa¹i tsá² jmií²¹² ca la jéei¹³. ⁴¹Joon fúu¹mo tsá² 'in gangaliin² ngajóøi² Jesús. Joon jin² 'in tsá² do cwáain¹ tya' Jesús:

—'E la ja²mo xufiin¹³ jo gajmaa¹a Wó³ do jiin¹³ coon²¹ li² milagro pe jilaa²¹ 'e gajin²in 'wii²¹² cwáain¹ 'in tsañuu¹ no 'e nilaja²mo.

⁴²Joon fúu¹ 'áa¹mo tsá² 'in jo¹o galíi²i Jesús li taain¹ do.

11

Mo gajúin¹ Lázaro

¹⁻²Joon née¹i gaai²¹ la 'oo²¹ ruu²¹i coon²¹ fuu²¹ li sii²¹ Betania, Lázaro coon¹³ María coon¹³ Marta. 'In María do, 'ii 'in nigaxée²i jmií²¹ jmafuu²¹ tii² Jesús joon gauntyuu²¹ tii² Jesús coon¹³ jnutyi²o. La 'ii²¹² joon galitsaa¹³a Lázaro do. ³Joon gasii¹in 'in gáí¹ ruui²¹ Lázaro do júu³ fu li taain² Jesús, sii²¹i 'ido:

—'Áa¹mo jo¹ tsa¹³a amigo tyi'i Lázaro.

⁴Joon mo ganúu²un Jesús 'elo, joon gajin²in:

—Jo ijúun¹in coon¹³ 'e jmoowúu¹ do 'e 'íi³in to² tya' 'e 'e²e tsá² jiin¹³ 'ii²¹ tya' Dios Jmií²¹ joon coon¹³ la joon jon iliñi¹ tsá² 'ii²¹ tya' Joon¹on Dios.

⁵⁻⁶Joon mo ganúu²un Jesús 'e júu³ lo 'e tsa¹³ Lázaro gajaan¹o tún² jmií²¹²gi fu li taan¹in xufiin¹³ 'áa¹mo 'iin²¹²in Marta coon¹³ ruu²¹i Lázaro. ⁷Mo ngayuui¹³ joon gajin² Jesús sii²¹i tsá² 'in ngi¹i coon¹³on:

—Tsa²¹a' tún¹ fu Judea.

⁸Joon gajin² 'in ngi¹i coon¹³on do:

—Tifo¹² tyii'i, ¿ti coon²¹gi tún¹ 'iin²¹²u'un cwoo¹³o? Jo 'áai¹ mo ngó¹ 'e 'iin²¹²in 'in tsá² do jngaa¹²i 'nu coon¹³ cuun²¹².

⁹Jesús do gajin²in:

—Sá² dyatun¹ hora 'e ti 'yia²¹. Wa 'e ngi¹ tsá² mo jmií²¹² jo tyuin² tsá² tsu sá²-a 'yia²¹ tya' juncwii²¹ lo tya' 'e jnéé²in jøø² tsá². ¹⁰Pe wa ngi¹ tsá² mo canuu²¹, tyui² tsá² tsu jo 'yia²¹ jnéé²in.

¹¹Mo ngayuui¹³ joon gajin² Jesús sii²¹i tsá² tya'a:

—Nicwuu²¹mo amigo tyi' Lázaro. Pe no cun'un ní²ii niunjnaa¹-tsi.

¹²Joon gajin²in 'in tsá² ngi¹ coon¹³on do:

—Ña'ñu¹³u', wana jiin¹³ 'e nicwuu¹i lí²-i un'láa²mo 'ña'a. Jo 'ná¹gi cwoo¹³o.

¹³Pe Jesús gajin²in 'e 'øøi²¹-tsi júu³ tya'a 'e nijún¹mo Lázaro joon ga'øøi²¹-tsi 'in tsá² 'in ngi¹ coon¹³on do 'e faa²¹a Jesús 'e jiin¹³ 'e canii² 'e cwuu¹mo 'ido. ¹⁴Joongi gajin² Jesús la tí²:

—Nijún¹mo Lázaro. ¹⁵ Joon jløø¹²moo 'e jo nitiin¹³ taan¹na do tsu coon¹³ la joon 'e tyú²gi tyii' tya' 'e ja²mo líi²naa'. Pe tsaa²¹a' tsajøø²¹²na'.

¹⁶ Joon gajin² Tomás, 'in nisii²¹ jon Gemelo, sii²¹i 'in tsá² ngi¹ coon¹³on Jesús catyaa² do:

—Tsaa²¹² jna' jon, joon júun²na' caan²¹mo coon¹³on.

Jesús unjiin¹in tsá²jee²¹² 'líi²¹²

¹⁷ Joon mo gatyá¹ Jesús Betania ningó¹o tyún² jmi²¹²jiin¹³ la ni'ái¹ Lázaro. ¹⁸ Joon tsu 'wii¹³ náa¹ tyan' Jerusalén Betania, ti tún² kilómetros tsi ca'no¹³o, ¹⁹ joon 'áa¹mo fúui¹ tsá² seein²¹ Israel ningalín² nifée¹³i Marta coon¹³ María cwo¹o 'ido fo'fee¹i cwáain¹ tya' 'e gajúin¹ ruui²¹ 'ido. ²⁰ Joon mo galiñii¹ Marta 'e ngó¹o jmoo²¹ tye²mo Jesús joon cwo¹i¹ Marta nijeen²en ni 'ido. Pe María-gi do gajaan¹o inuu. ²¹ Joon gajin² Marta sii²¹i Jesús:

—Ña'ñu¹u', wa mo'o tyiin¹u'un jo gajúun¹in ruu²¹na do. ²² Pe jna ñí³oo 'e cwo¹o Dios 'nu jilaa²¹ 'e mi¹³i.

²³ Joon gajin² Jesús sii²¹i Marta:

—Injiin¹in ruui²¹ 'nu tún¹.

²⁴ Marta-gi gajin²in:

—Jo¹o, jna ñí³oo 'e injiin¹o mi ti jmi²¹² li gatséi¹ mo jiin¹in 'líi²¹².

²⁵ Joon gajin²in Jesús sii²¹i 'ido:

—Jna-a jon jmáa³aa 'e jiin¹in tsá²jee²¹² 'líi²¹², jna-a cwo¹³oo tsá²juncwii²¹ tya'a 'e taa²¹ coon²¹ tøø²mo. 'In jo¹ líi²i jna xufiin¹³ júun²in, ijiin¹o tún¹. ²⁶ Joon jileei²¹ 'in jiin¹ 'in jo¹ líi²i jna jo júun²in. ¿Ti jo¹ líi²u 'e júu³ lo?

²⁷ Joon gajin² 'in tsamí² do:

—Ña'ñu¹u', jo¹o líi²na 'e 'nu-u Cristo, Joon¹on Dios Jmii²¹ 'in 'ná¹ jó¹o ni cwo¹³ juncwii²¹.

Jesús xuui²¹²-tsi mo tyí¹a ni 'aan¹ tya' Lázaro

²⁸ Joon mo ngayuui¹³ gajin² Marta 'e júu³ lo gangaté²e ruu²¹i María sii²¹i 'ido 'uun²¹mo:

—Nicwa²mo Tífo² tyi' joon gajmaa¹a júu³ tøø²¹² 'nu.

²⁹ Joon mo ganúu²un María 'e júu² do tsifuu garoon¹on gangóo¹o ngafee¹³i Jesús. ³⁰ Jo ga'í¹in Jesús ti 'i fuu²¹ do pe do-o tyiin¹in li gafee²¹i Marta 'ii. ³¹ Joon mo ganí²i 'in tsá² Israel 'in taai² cwo¹o fo'fee¹i María 'e garoon¹on 'ido ce tyí² cwo¹i¹ 'ido fu caluu joon ngalín² caluu María líi²i 'e tsá¹ 'ido fu ni 'aa¹ do 'e ngatyii¹³i 'ido.

³² Joon mo gatyá¹ María li siin¹³in Jesús, joon gasi²¹i wojní¹i tyani Jesús joon jin²in:

—Ña'ñu¹u', wa mo'o tyiin¹u'un jo gajúin¹ ruu²¹na do.

³³ Joon mo ganí² Jesús 'e ci²i María coon¹³ 'in tsá² Israel 'in ningalín² coon¹³ María joon galili²i Jesús fa'í²-i 'áai¹ joongi gangatyin²-tsi. ³⁴ Joon gaunngii¹i:

—¿Xiia li' ga'áa¹naa'?

Joon 'ido-gi gajin²in:

—Ña'ñu¹u', na¹ du' cwojøø²¹.

³⁵ Joon gatyí²i Jesús. ³⁶ Joon gajin² 'in tsá² Israel do:

—Jøø²duu¹ áa¹mo ni 'iin²¹in ni 'ido.

³⁷ Pe 'inlíi¹³jee²¹² 'in tsá² seein²¹ Israel do gajin²in:

—In no-o 'in gacwo¹o unni² 'in tsá² tiui² do, ¿ti jo 'ee nilii¹i jmá¹xu tya' 'e jo júuin² Lázaro no?

Gajin¹in Lázaro

³⁸ Joon Jesús ngatyin²-tsi tún¹, joon gangatyéin¹in ni 'aa¹ do. Joon 'e 'aa¹ do nilí² too²¹ xá² joon ni injni¹ coon¹³ coon²¹ cuun²¹² fee¹. ³⁹ Joon gajin² Jesús:

—Jan² cuun²¹² 'e injni¹ 'oo² no.

Joon Marta, ruui²¹ 'in 'líi²¹² do gajin²in:

—Ña'ñu¹u¹, wa jo nijmaa²¹a tsu ningó¹on tyún² jmi²¹² jiin¹³ la júin¹ Lázaro.

⁴⁰ Pe joon gajin²in Jesús:

—Nifuu²¹²oo 'nu wana jo¹ líi²u imó³o'o xiiala 'e tsafee¹mo Dios.

⁴¹ Joon gajan²o cuun²¹² do joon gajó²θ Jesús fu yu¹ joon faa²¹a júu³ tyú², jin²in:

—Nu¹³, cwo¹³-oo 'nu maa¹³mo'o tsu niganú²o'o júu³ tyiia. ⁴² Jna ñí³oo 'e nuu²¹o'o júu³ tyiia coon²¹ tó²mo. Foo¹³na 'nu 'wii²¹² tya¹ 'e jó²θ 'in tsá² no 'e ilitsáai¹-tsi 'e 'nu-u gasii¹un jna.

⁴³ Mo ngayuui¹³ jin²in la joon, joon ga'oo¹o tá², tó²θ Lázaro:

—¡Lázaro, júu¹ fu lo!

⁴⁴ Joon 'in 'líi²¹² do gacwo¹o joon 'in paa²¹ 'mi²i cwo²¹o coon¹³ tíi²i joon 'in jni¹² 'mi²i tsi ní¹i. Joon gajin²in Jesús:

—Sii¹³ cwo²¹o tíi²i cwotyee²¹mo.

Síi¹i tsá² ró²¹ saan¹in Jesús

⁴⁵ Joon fúu¹mo tsá² Israel 'in ningalín² coon¹³ María joon ganí² 'e nigajmaa¹a Jesús jo¹o líi²i. ⁴⁶ Pe 'inlíi¹³ 'in tsá² do ngalín² nijmaa¹³a tsá² fariseos júu³ jilaa²¹ 'e niganii²¹i 'e gajmaa¹a Jesús. ⁴⁷ Joon 'in tsá² fariseos do joongi coon¹³ 'in tyu¹² to² untsá² do gauncaain²¹ yaai coon¹³ jilee¹²¹ tsacó¹³ joon gajin²in:

—¿'Ee ijmo²¹o'? 'In tsanu¹ no 'áa¹mo jmoo¹o lí² milagro. ⁴⁸ Wana tuu²¹²na¹ 'ino, jilee²¹mo jo¹o ilíin² 'ii. Joon 'in tsá² 'oo¹o to² Roma ijalín² 'e jafiin²mo cwo¹ fee¹ tyi¹ joongi ija¹iin²mo jna'.

⁴⁹ Pe jaain²¹ jee²¹² 'ii do 'in sii²¹ Caifás 'in tyu¹² to² fii²¹² untsá² jiin²¹ joon gajin²in:

—'Naa¹ jo ñí²ii¹ jiin¹³xu, ⁵⁰ jon'gi lí²naa¹ 'e tyú² tyi-o¹ 'e júuin² jaan²¹mo tsañu¹ tya¹ goo²¹o' lagi 'e 'iin²in la tó²i lí² saan²¹an'.

⁵¹⁻⁵² Pe Caifás do jo gajin²in jiin¹³ 'e 'ó²¹i-tsi 'ña'a, Dios gacwo¹ 'ii 'e ga'ó²¹-tsi 'e faa²¹a do 'e ijúuin² Jesús 'wii²¹² tya¹ jilee¹²¹ 'in seein²¹ Israel. Jon' ijúuin² 'wii²¹² tya¹ jiin¹³ tsá² 'in seein²¹ Israel pe ijúuin² tya¹ iuncaain²¹ jilee¹²¹ jón¹on Dios 'in née¹ lí² caain²¹ ni cwo¹³ fu juncwii²¹. 'E gacwo¹o Dios 'ii 'e ga'ó²¹-tsi la do tsu 'wii¹³ tsafee¹ tyu¹² to² fii²¹² untsá² 'ii. ⁵³ Ca jmi²¹² joon gasí²i 'in tsá² 'oo¹o to² do seein²¹ Israel xiiala ijngaa¹³i Jesús.

⁵⁴ Wii¹³ joon jo lí² ngi¹gi Jesús jee²¹² tsá² seein²¹ Israel, joon gacwa¹o fu lí² Judea joon gangó¹o co' coon²¹ cwo¹³ tyu²¹ fu lí² sii²¹ Efraín. Joon do-o gajaan¹an coon¹³ 'in ngi¹i coon¹³on.

⁵⁵ Joon xu 'ná¹gi ti jmi²¹² pascua tya¹ tsá² Israel. Joon fúu¹mo tsá² 'in née¹i 'e fuu²¹ náa¹ la caain²¹ co' Jerusalén ngalín² fu Jerusalén nu¹gi lagi ití² jmi²¹² pascua 'e tsaruuin¹³ yaai joon coon¹³ la joon lítyúu¹. ⁵⁶ 'In tsá² jalín²in Jerusalén ngi¹i 'naa¹²¹i Jesús joon la 'íi²¹² taal² inuu cwo¹ fee¹ do unngi¹i ruu²¹i:

—Xiiala líi²u, ¿ti ijó¹o lí² ti jmi²¹² lo 'owa jo jó¹ 'ee?

⁵⁷ Joon 'in tsá² fariseos coon¹³ 'in tyu¹² to² untsá² nityu¹² to² wana 'in niñí²in xiia¹ tyíin¹in Jesús joon 'ná¹ cwatyajmaa¹³ 'ido 'ii júu³ tsu joon isaan¹mo 'ido.

12

Jaain²¹ tsamí² xée²i Jesus jmi²¹ jmafuu²¹

¹ Jñuu² jmi²¹²gi 'ná¹ ti jmi²¹² pascua gangó¹on Jesús fu Betania lí² tyíin¹ Lázaro 'in gaunjiin¹in Jesús jee²¹² 'líi²¹². ² Joon do-o gatyaa¹ tyú² 'e dó¹²θ tsá² 'e jló¹³i 'e tyíin¹ Jesús jee²¹² 'ii. Marta tyaa¹ 'uunñi² ni mesa la 'íi²¹² tyíin¹ Lázaro coon¹³ Jesús gó¹²θ. ³ La 'íi²¹² joon tyei¹² María tyiin¹an jmi²¹ jmafuu²¹ 'éein³ ti coon²¹ tsa¹² litro 'e tyíin¹ 'moo¹³ 'áa¹mo. 'E jmi²¹ jmafuu²¹ 'e sii²¹ nardo do gasóon²on tíi² Jesús joon mo ngayuui¹³ joon tsifu gasii²¹i coon¹³ jnú² tyíi¹. Joon la caain²¹ tsi inuu garó¹i jma² tya¹ 'e jmi²¹ jmafuu²¹ do. ⁴ Joon jaain²¹ 'in tsá² tya¹ Jesús 'in sii²¹ Judas Iscariote, jón¹on Simón, 'in tí¹ lí² 'níi¹ Jesús gajin²in:

⁵ —¿'Ee li' jo ga'nii²¹² 'e jmi²¹ jmafuu²¹ do 'e uncoon¹¹³ tya' 'in taní²in tsu tyín¹ la ti 'e jnaa¹a tsá² jee²¹² coon²¹ jiin²¹?

⁶ Pe Judas do jo gajin¹²in wa' 'e jo¹ 'nee¹i tsá² tañí²in, 'e gajin¹²in la do tsu 'uun²¹ 'ii joongi tsu 'wii¹¹³ 'e 'ii-o náa¹ cwoo²¹o tu'mi¹² taa¹¹³ cuu². Joon 'wo¹²o 'e cuu² taa¹¹³ tsi.

⁷ Joon gajin¹² Jesús sii¹²¹i Judas do:

—Jo jni¹³ nu'u, tsu lawa 'e sóon²i jna mi 'á¹na. ⁸ Coon²¹ tøø²mo seein²¹ tsá² taní²in jee²¹² 'naa' 'e lí² uncóon¹³oon' pe jna jo coon²¹ tøø¹i seen²¹na jee²¹² 'naa'.

Sii¹i 'in tyu¹² to² untsá² 'e jngaa¹¹³mo Lázaro

⁹ Joon mo galiñii¹ tsá² Israel 'e tyín¹ Jesús fuu²¹ Betania joon 'áa²mo fúui¹ ngalín² ngajøø²¹²i Jesús, jon' wa' jiin¹¹³ 'e 'iin²¹²in ní²in Jesús 'e 'iin²¹²in ní²mo jon Lázaro 'in gajmaa¹a Jesús gajin¹in jee²¹² 'lii²¹². ¹⁰ Joon gasii¹ 'in tsá² tyu¹² to² untsá² do røø²¹ 'e jngaa¹¹³mo jon Lázaro, ¹¹ tsu 'wii²¹² tya' 'ido-o fúu¹mo tsá² Israel jo¹o galí¹i Jesús joon gatuu²mo 'in untsá² do.

Mo ga¹i² Jesús Jerusalén

¹² Fúu¹mo 'áai¹ tsá² 'in gangalín² Jerusalén li ti jmi²¹² pascua. Mo jná² joon mo galiñi¹ 'in tsá² fúui¹ do ityí¹a Jesús 'e fuu²¹ do, ¹³ joon ganga¹naa¹a ni moo²¹ joon ga'woo²¹i ngajeen¹in Jesús, joon faa¹²¹a tá¹, jin¹²i:

—¡'In tyú¹mo Dios! ¡'In cwaa¹³mo 'in gajó² cwáain¹ tya' Ña'ñu¹¹³! ¡'In cwaa¹³mo 'in Røøi¹³ tya' tsá² Israel!

¹⁴ Joon Jesús gatsee¹²¹i jaain²¹ bu¹³ joon gacwó²o 'ido jiin¹¹³ la lí² 'e faa¹²¹a ni jí² tya' Dios:

¹⁵ Jo toon²oon' fo¹²-'oo' tsá² seein²¹ fuu²¹ li sii²¹ Sion.

Jøø²duu' no-o cwéi¹ Røøi¹³ tyii', tyín¹ jaain²¹ bu¹³.

¹⁶ La mo 'láa² 'wii²¹² jo 'øøi¹²¹-tsi 'in tsá² ngí¹i coon¹¹³ Jesús jilaa¹²¹ 'e nigalí². Pe mo ngayuui¹¹³ gangai¹² Jesús fu ñu¹fú² joongi gati¹²i-tsi 'e jilaa¹²¹ 'elo 'e toon²¹² ni jí² 'e faa¹²¹a cwáain¹ tya' Jesús joon la joon nigajmaa¹a tya' 'ido.

¹⁷ 'In tsá² 'in nitéen²in coon¹¹³ Jesús la mo gatø¹²ø Jesús Lázaro 'oo² 'aan¹ joon gaunjiin¹o jee²¹² 'lii²¹², 'in tsá² do 'áa¹mo tyaa¹ a júu³ cwáain¹ tya' jilaa¹²¹ 'e ganí²i. ¹⁸ Tsu 'wii¹¹³ 'e júu³ gatyaa¹a 'ido joon ga'woo²¹i 'in tsá² fúui¹ do ngajéen²in Jesús. ¹⁹ Joon 'in tsá² fariseos sii¹i la jee²¹² yaai:

—Jøø²oo', jo jmé¹i tyi' jilaa¹²¹ 'elo. Ñí²duu', jilee¹²¹mo tsá² ngalín² coon¹¹³ 'ii.

Inlí¹¹³ tsá² faa¹²¹a jmí¹ griego 'naa¹¹i Jesús

²⁰ Jee²¹² 'in tsá² ngalín² fu li gati² jmi²¹² Jerusalén seein²¹ 'inlí¹¹³ 'in nifaa¹²¹a jmí¹ griego. 'E nijalín² 'e un'goo²¹o Dios. ²¹ 'In tsá² faa¹²¹a jmí¹ griego do gangatyéen¹in co' li siin¹¹²in Felipe 'in seein²¹ coon²¹ fuu²¹ li sii²¹ Betsaida náa¹ cwoo¹¹³ 'wó² tya' Galilea. 'In tsá² griego do gamí¹i tyani Lii²¹² do sii¹²¹i 'ido:

—Tsañuu¹, 'iin²¹²na'a nee²¹²na'a Jesús.

²² 'In Lii²¹² do ngajmaa¹¹³a júu³ Andrés joon mo ngayuui¹¹³ joon ngalín² mo je wáai² do ngatyaa¹a júu³ coon¹¹³ Jesús. ²³ Joon gajin¹²in Jesús:

—'E gatyí¹a gati²-i 'ii²¹ 'e untyú²i Dios jna, 'in Ruui²¹ Tsá², mi júun²na. ²⁴ 'E la ja¹²mo fuu²¹²uu 'naa', wa ca mi¹² trigo 'e jo jní²i tsá² ni 'wó² joon wa jo júun²mo, joon la mo lí²¹² ca mi¹²i. Pe wa najúin¹ 'e ca mi¹² do joon 'e iyii¹a 'láai²gi. ²⁵ Jilee¹²¹ 'in un'øøi¹¹ juncwii²¹ tya'a icaa²mo juncwii²¹ tya'a pe 'in jo tsáai¹-tsi juncwii²¹ tya'a 'e ni cwoo¹¹³ juncwii²¹ lo iun'øø¹¹i juncwii²¹ tya' 'e taa¹²¹ coon²¹ tøø²mo. ²⁶ Wana 'in 'iin²¹²in jmá¹a to² tyu¹³uu 'ná²a 'e jo tiui² jna. Joon doñixiia' siin¹¹³na joon jon siin¹¹²in 'in jmoo¹o to² tyu¹³uu. Joon iuntyú¹mo Ñu¹³uu 'ii.

Jesús jmoo¹o júu³ 'e ti li júuin²

²⁷ 'No no 'áai¹ ni¹i-tsii tya' 'e tsangí¹na —jin¹²in Jesús—. ¿'Ee ifo¹³oo? ¿Ti lí² fo¹³oo: “Ñu¹³, un'øøi¹¹ jna wa'a jo cwotyangí²na jilaa¹²¹ 'e itsangí²na?” Pe jo lí² fo¹³oo la joon

tsu 'ii'²¹ joon 'yuu²na. Ifo³oo: 28 “Ñu¹³, 'ii²i 'wo²o coon¹³ 'e la joon un'goo²¹o tsá² 'nu”
—jin¹² Jesús sii²¹i Jmii²¹ tyiin¹ ñu¹fú².

Joon ganuu¹un coon²¹ júu³ jó¹ fu nu¹fú² 'e nijin²in:

—Ni¹e²moo 'ñii¹a joongi i'ée¹³moo 'ñii¹a tún¹ tya¹ 'e un'goo²¹o tsá² jna.

29 'Inlíi¹³ 'in tsá² téen²in do jin¹²i:

—Cwaain² 'ná³ 'in niga'óon²on do.

'In líi¹³gi gajin²in:

—Jaain²¹ ángel gafee¹²i Jesús.

30 Joon gajin² Jesús sii²¹i 'in tsá² do:

—Jon' gafaa²¹a 'e júu³ lo 'wii²¹² tyiajna, 'e gafaa²¹a 'wii²¹² tyi'naa'oo'. 31 Pe 'e la no-o gatí³ 'e jmá¹a Dios 'ii²¹ tya¹ tsá² taain²¹² ni cwoo¹³ juncwii²¹. Joon la no i'wó¹mo Dios 'in tyu¹² to² ni cwoo¹³ juncwii²¹. 32 Joon mi sá¹i tsá² jna tsa¹ 'mó² joon ityiin²¹an jna jileei²¹ tsá² —jin¹² Jesús.

33 Joon coon¹³ la joon gajmaa¹a 'e i'øø¹²¹-tsi tsá² xiiala mi júun²in. 34 Joon gañii¹ 'in tsá² do:

—Ninú³oo'o li faa²¹a jí² tya¹ ley tyii¹ 'e Cristo seein²¹ coon²¹ tøø²mo. ¿Xiiala li 'e foo¹²¹o 'e 'ná¹-a sá¹i tsá² tsa¹ 'mó² 'in Ruui²¹ Tsá² no? ¿'iin 'in Ruui²¹ Tsá² no?

35 Joon gajin² Jesús sii²¹i 'in tsá² do:

—Joon jee²¹² 'naa' coo²¹gi jí² pe coon²¹ catá²-a. Ngii²¹¹ la 'ii²¹² 'e jnéé²mogii¹ coon¹³ 'e jí² lo tsu joo¹ jó¹ linuu²¹ li ngii²¹¹, tsu 'in ngi¹i li nuu²¹ jo ñii¹i xiiafu tsá¹a. 36 Jo¹ cwo¹lin²naa' 'e jí² lo la 'ii²¹² 'e 'oo²gii¹ tsu coon¹³ la joon ilíin²naa' tsá² tya¹ 'e jí² lo.

Joon mo ngayuui¹³ gajin²in 'e júu³ lo, ganga¹²mo Jesús, ganga¹mée¹³mo 'ña¹a tya¹ 'in tsá² do.

'Inlíi¹³ tsá² Israel jo jo¹ líi²i Jesús

37 Jesús gajmaa¹a 'lää²mo li² milagro 'e nijøø²ø 'in tsá² do pe jo jo¹ líi²mogi, 38 tsu 'ná¹gi 'e litiin¹³ jiin¹³ la li 'e nigataan¹an ni jí² 'in tsá² 'in gacwo¹o júu³ tyú² ca la jéei¹ 'in sii²¹ Isafás:

Ña'ñu¹¹u', ¿'iin 'in jo¹ nilíi² júu³ tyú² tyi'?

¿'In niga¹e¹² Ña'ñu¹¹u' 'ii²¹ tya'a?

39 Tsu 'wii¹³ joon jo lí² jo¹ líi²i 'in tsá² do. Joon gataan¹an Isafás ni jí² tya'a:

40 Dios 'e gajmaa¹a tiui² 'ido joongi gajmaa¹a 'e 'waa²¹ alma tya¹ 'ido, tsu joon jo cwo¹lijøø²ø 'ido coon¹³ unní¹i joongi jo cwo¹øøi²¹-tsi coon¹³ alma tya'a, joongi jo cwo¹jalíin² fu li siin¹³na wa 'e un'lää²na.

41 Isafás gajin²in 'e júu³ lo tsu 'e gacii¹o 'e tyú² tya¹ Jesús. Joongi 'e tya¹ 'ido júu³ 'wii²¹² tya'a.

42 Fúu¹mo 'in tsá² Israel jo¹o líi²i Jesús pe jo faa²¹a la joon jee²¹² tsá² tsu 'wii¹³ 'gøø¹²¹mo tsá² fariseos. Cagi tsacøøi¹³ seein²¹ Israel jo¹o líi²i Jesús. Li 'goo¹²¹o wa gatyii¹in tsá² 'ii fu caluu cwo¹. 43 'In tsá² do 'iin²¹²in 'e seein²¹ tyú²gi coon¹³ tsá² lagi wa 'e iseein²¹ 'ido tyú² coon¹³ Dios.

Júu³ tya¹ Jesús faa²¹a jmaa¹a 'ii²¹ tya¹ tsá²

44 Joon Jesús gafaa²¹a tá², jin¹²in:

—'In jo¹ líi²i jna jon' jiin¹³ jna jo¹ líi²i, jo¹o jon líi²i Ñu¹¹u' 'in gasii¹in jna. 45 'In ní²in jna ní²mo jon 'in gasii¹in jna. 46 Gagoo²¹²oo ni cwoo¹³ juncwii²¹ lawa coon²¹ jí² coo²¹ joon jileei²¹ 'in jai¹² líi²i jna jo ján¹ li 'í¹i nuu²¹. 47 Wana seein²¹ 'inlíi¹³ nuu¹un júu³ tyiia, joon jogi unjí²i, jon' jna jmá³a 'ii²¹ tya'a tsee¹³i li 'líi¹³, tsu jo gagoo²¹²oo 'e jmáa³aa 'ii²¹ tya' tsá² 'e tsalíin² li 'líi¹³ 'in taain²¹² ni cwoo¹³ juncwii²¹. Pe gagoo²¹²oo 'e jmáa³aa 'e tiin¹³mo tsá². 48 'In jo tsáa¹-tsi jna joongi jo unjí²i júu³ tyiia ni'oo¹o coon²¹ 'e 'lei¹² 'ii li 'líi¹³. 'E júu³ nifo¹³oo 'e joon 'e 'lei¹² 'ii li 'líi¹³ jmi²¹² mi 'iin² juncwii²¹. 49 Tsu jo fo¹³oo 'e 'øøi¹²¹-tsii 'ñii¹a, Ñu¹¹u', 'in gasii¹in jna-a, 'ii gacwo¹o jna jilaa²¹ 'e 'ná¹ fuu²¹²uu tsá² joongi 'e 'ná¹

'e¹³ee tsá². ⁵⁰Joon ñi³oo jilaa²¹ to² tyu¹² Ñu¹³uu cwo¹⁰ tsá² juncwii²¹ tya'a 'e taa²¹ coon²¹ tøøi². La joon 'e fo¹³oo lo fo¹²oo jiin¹³ la to² tyu¹² Ñu¹³u' jna.

13

Jesús run²un tii² tsá² tya'a

¹'Yiia¹³ cwoun¹⁰lól¹ pascua galiñii¹ Jesús 'e gati²-i 'ii²¹ 'e itiu² tsá² taain²¹² ni cwo¹³ juncwii²¹, joon itse¹²mo fu li tyiín¹³ Jmii²¹. 'Áa¹mo gali'iin²¹²in tsá² tya'a 'in taain²¹² ni cwo¹³ fu juncwii²¹. Joon la no i'él¹mo 'ña'a jiin¹³ la ti 'e gali'iin²¹²in tsá².

²⁻⁴'In 'lii¹³mo ni'í³i alma tya' Judas Iscariote, jóon¹on Simón. Joon Judas do 'í¹-tsí 'nii¹ Jesús. Pe Jesús niñii¹⁰ 'e gajó²⁰ li tyiín¹³in Dios Jmii²¹ joongi joon itsee¹³i tún¹. Joongi niñii¹⁰ 'e Jmii²¹ do-o nigacwo¹ 'ii to² 'e tyu¹²o to² jilee¹²¹. Tsu 'wii¹³ joon la 'ii²¹² 'e tyiín¹³in gø¹²⁰ 'í¹ canuu²¹ coon¹³ tsá² tya'a joon gajmaa¹ a siin¹²¹ li si¹² mesa joon gatyii¹⁰ 'mi¹² cwaa²¹ 'e tyi¹²i. Joon ga'aa²¹i coon²¹ 'mi¹² toalla ñuu¹²¹i. ⁵Joon gatyii¹²¹a jmi²¹ tsi coon²¹ 'ú¹ ñí³. Joon ga'láa² 'wii²¹² run²un tii² tsá² tya'a, joon gauntyuu²¹⁰ coon¹³ 'mi¹² toalla 'e in'aa¹³ 'ñuu¹²¹i.

⁶Joon mo gati² irun²un tii² Simón Pedro, joon gajin¹²in 'ido:

—Ña'ñu¹³u', ¿ti 'nu iruun¹³un tii³ jna?

⁷Joon gañii¹ Jesús:

—Jo 'øøi¹²¹-o'o la no 'e jmóo³⁰⁰ pe ciin²¹xu i'øø¹²¹mo-'o'o.

⁸Pe Tú³ dogi gajin¹²in:

—Jo jmi²¹² ruun¹³un tii³ jna.

Joon gajin¹²in Jesús:

—Wa jo ruun¹³un tii¹³i jo lí² liin²u tsá² tyiia.

⁹Joon gajin¹² Simón Pedro:

—Wana 'e la joon, Ña'ñu¹³u', jon' jiin¹³ tii³ii ruun¹³un, ruun¹³o'o cwóo³⁰⁰ joongi mootyí³ii.

¹⁰Pe gajin¹²in Jesús sii²¹i Tú³ do:

—'In ningayuu¹³ galo¹⁰ jo li 'ná¹ idyii¹ tya'a jiin¹³ tii²⁰ 'ná¹ idyii¹ tsu nilo¹⁰. Joon nilaa¹naa' xufiin¹³ jo jilee¹²¹naa'.

¹¹Tsu niñii¹⁰ Jesús 'iin in'ní¹ 'ii 'wii¹³ joon jin¹²in: “Jo mo laa¹naa' jilee¹²¹naa'.”

¹²Joon mo ngayuu¹³ garun²un tii² 'ido jilee¹²¹ joon gaci¹⁰o siin¹³in 'mi¹² cwaa²¹ do tún¹, joon gacwó²⁰ tún¹ li si¹² mesa. Joon gajin¹²in sii²¹i tsá² tya'a do:

—¿Ti 'øøi¹²¹-oo' 'e nijmá³aa? ¹³'Naa' fuu²uu' jna: “Tifo¹² tyi'.” Joongi gasii²ii' jna: “Ña'ñu¹³u'.” Joon 'e tii²¹mo' fuu²uu' jna la joon tsu 'ii jna. ¹⁴Joon wana jna garuun¹³un tii¹³ii' joon líi¹mo' Tifo¹² tyii' joongi Ña'ñu¹³u'uu', la joon jon 'naa' 'ná¹ jon ruun¹³un' tii² ruu²¹naa'. ¹⁵Jna-a ni'e¹²ee 'naa' xiiala 'e jmaa²aa' jiin¹³ la li 'e nigajmá¹ jna. ¹⁶'E la ja¹²mo fuu²¹²uu 'naa', ce jiin¹³ jaain²¹ tsa'lee¹³ jo fee¹i la fee¹i ñifi¹²¹²i. Ce jiin¹³ jaain²¹ 'in sii¹i tsá² wa 'e fee¹i'gi lagi 'in sii¹in 'ii. ¹⁷Joon wana 'øøi¹²¹-oo' 'elo, jløø¹³mo' wa' jmoo²⁰⁰o'.

¹⁸'Pe jo fo¹²⁰⁰ 'wii²¹² tyii' jilee¹²¹naa'. Jna niñii²⁰⁰ 'iin 'in nityi¹³na. 'Ná¹-a untiin¹³ la li 'e faa²¹a ni jí² tyaa¹³ júu³ tyú² tya' Dios 'e jin¹²: “Jaain²¹ 'in gø¹² coon¹³ jna nijmaa¹ 'e gó² tyiajna.” ¹⁹Jmoo¹³oon 'naa' júu³ jéi¹ tsu joon mi lí² 'e ja¹²mo líi²naa' 'e jna-a Cristo jiin¹³ la li 'e nifuu²¹²uu 'naa'. ²⁰'E la ja¹²mo fuu²¹²uu 'naa', jilee¹²¹ 'in 'ii²¹i 'in gasí²na, 'ii²¹mo jon jna. Joon jilee¹²¹ 'in 'ii²¹i jna 'ii²¹mo jon 'in gasii¹in jna.

Jesús tyaa¹a júu³ 'e Judas 'in 'ní¹ 'ii

²¹Joon mo ngayuu¹³ gajin¹²in Jesús 'elo joon galityin¹²-tsi 'áa¹mo alma tya'a joon gajin¹²in:

—'E la ja¹²mo fuu²¹²uu 'naa', jaain²¹² jee²¹² 'naa' i'ní¹mo jna.

²²Joon 'in tsá² tya'a do ga'láa² 'wii²¹² jøø²i ruu²¹i la jaain²¹ la jaain²¹ jo ñii¹ naai¹ 'in jin¹²in Jesús. ²³Jaain²¹ jee²¹² tsá² tya'a do 'in 'nee¹i Jesús 'áai¹ tyiín¹in gø¹²⁰ caai¹ li tyiín¹

Jesús. ²⁴ Joon Simón Pedro do gajmaa¹a li² tya'a wa'a cwounngii¹i 'iin 'in 'í¹i Jesús 'e faa¹²¹a la do. ²⁵ Joon 'in tsá² do 'in 'nee¹i Jesús joon ganityéen¹in tyan'gi joon jin¹²in:

—Ña'ñu¹u', ¿'in 'in 'ee¹u'u'?

²⁶ Joon gajin¹²i Jesús:

—'Oo¹³duu coon²¹ 'no¹³ 'iñi¹ tsi 'uunñi², joon 'in cwo¹³oo do, 'ii do.

Joon mo ngayuui¹³ gajin¹²in la joon, joon ga'oo¹²¹o 'no' 'iñi¹ do tsi 'uunñi² joon gacwo¹o Judas Iscariote, jóon¹on Simón. ²⁷ Joon tsifuu mo gatí²i Judas 'e 'iñi¹ do joon ga'í²i 'in 'líi¹³ alma tya'a. Joon gajin¹² Jesús sii¹²¹i 'ido:

—'E 'nogi jmaa²a, jmaa²a jmoonoo.

²⁸ Pe jiin¹³ jaain²¹ 'in nee¹i gø¹²ø ni mesa do jo mo 'øø¹²¹mogi-tsi 'e 'wii²¹² 'e gajin¹²in 'ido la do. ²⁹ Joon tsu 'wii¹³ Judas do 'e 'in 'mo¹³o tu'mi¹² taa¹³ cuu², 'inlíi¹³ ga'i¹-tsi 'e Jesús sii¹²¹i 'ido 'e tsalá¹a 'e 'ná² tya' mi ti jmi²¹² sixu 'e cwo¹xu tsá² taní² cuu². ³⁰ Joon mo ngayuui¹³ gøø¹²¹ø Judas 'e 'no¹³ 'iñi¹ do joon gacwo¹o tsifu tsu canuu²¹.

Jesús tyu¹² to² 'e 'ná¹ 'nee¹mo tsaruu¹²¹i

³¹ Mo ngayuui¹³ cwo¹i¹ Judas, joon gajin¹² Jesús sii¹²¹i tsá² tya'a:

—La no iní²i tsá² 'e 'ya¹²gi tya' 'in Ruui²¹ Tsá². Joon 'wii¹³o iní²i tsá² 'e 'ya¹²gi tya' Dios Jmii²¹. ³² Joon wana 'in Ruui²¹ Tsá² do 'é²e 'e 'ya¹²gi tya' Dios Jmii²¹, joon Dios Jmii²¹ i'é²o jon 'e 'ya¹²gi tya' jóon¹on. Joon la jmoonoo ijmá¹a. ³³ Tsaru¹u', jo taain²¹²gii coon¹³ 'naa' 'wóo². 'Naa' i'naa¹³moo' jna, pe la li 'e gafuu²¹²uu 'in tsá² Israel do la joon fuu²¹²uu 'naa': Jo lí² cwoliin²naa' fu li nii¹³ jna. ³⁴ Icwo¹³oo 'naa' 'e júu³ 'múui² lo 'e jmaa²aa': 'e un'nee¹naa' ruu¹²¹naa' la jaain²¹ la jaan²¹naa'. La 'nee¹na 'naa' la joon jon 'ná¹ 'e 'nee¹naa' ruu¹²¹naa' la jaain²¹ la jaan²¹naa'. ³⁵ Si na 'nee¹mo ruu¹²¹naa' la jaain²¹ la jaan²¹naa' jilee¹²¹mo tsá² seein²¹ ni cwo¹³ juncwii²¹ ilili¹³o 'e 'naa'oo' líi¹naa' tsá² tyiaa.

Jesús jmoo¹o júu³ 'e Pedro jo róø¹i cwí¹in Jesús

³⁶ Joon Simón Pedro gaunngii¹i sii¹²¹i Jesús:

—¿Xiiafu cwo¹²u, Ña'ñu¹u'?

Joon gajin¹² Jesús:

—Fu li nii¹³ jna jo lí² cwo¹²u la no coon¹³ jna pe ciin²¹gi ñí¹³u'un.

³⁷ Joon gajin¹² Tú³:

—Ña'ñu¹u', ¿'Ee lí² jo lí² tsaa²¹a' caain²¹? La no nináa¹ tyú² tyiaa 'e júun²na 'wii²¹² tyi'i.

³⁸ Joon gajin¹² Jesús:

—¿Tí¹ jo¹ nináa¹ tyú² tyi'i 'e júun²mo'o 'wii²¹² tyiaa? 'E la ja¹²mo fuu²¹²uu 'næ, pe joon 'e ifo¹²¹o 'ni¹ naa¹³ 'e jo cwii¹u jna la næ'gi i'ó¹o tuitsáa².

14

Jesús líi¹i fu¹ 'e ngoo¹³ fu li tyíin¹ Ña'ñu¹u' Dios Jmii²¹

¹ Faa¹²¹gi Jesús:

—Jo cwotaan²¹²naa' cu¹²-'oo'. Jo jmaa²aa' cuu¹³-'oo' coon¹³ Dios jon'gi cuu¹³-'oo' coon¹³ jna jon. ² Fu li tyíin¹ Nu¹³uu joo²¹ 'áa¹mo li cwá²a tsá². Wa jo la joon lí² nifuu²¹²oo 'naa'. Joon inii¹³na nityíi³aa tyú² coon²¹ li ní³ii'. ³ Nii¹³na nityíi³aa tyú² joon mi yuui¹³ joon yíia³oo tún¹, yatee²ee 'naa', tsaa²¹a' coon¹³ jna. Joon coon¹³ la joon ili'yii²¹a' coon¹³ jna li tyíin¹³na. ⁴ Ní³ii' 'naa' fu li nii¹³na joongi niñii²oo' fu¹ lí¹ li nii¹³na.

⁵ Joon gajin¹² Tomás sii¹²¹i Jesús:

—Ña'ñu¹u', jo ne² jna'a xiia fu cwo¹²¹o, ¿xiiala 'e la ne²e'fu¹ lí¹ li cwo¹²u?

⁶ Joon gajin¹² Jesús:

—Jiin¹³ jna-a 'e fu¹ do, joongi jiin¹³ jna-a 'e júu³ jai², joongi jiin¹³ jna-a cwó³oo juncwii²¹ tya' tsá². Jiin¹³ 'wii¹³ jna-a 'e lí² tyaliin¹in tsá² li tyíin¹ Ña'ñu¹u' Dios Jmii²¹.

⁷ Joon wana galicwii¹moo' jna joon ilicwii¹moo' joon Ñu¹³uu. Ca lano joongi li ngóo¹gi cwii¹moo' Ñu¹³uu joon nijóø²moo'.

⁸ Joon gajin¹² Felipe sii¹²¹i Jesús:

—Ñá'ñu¹'u', cwoo¹³du' jna'a 'e nee²¹²na'a Ñá'ñu¹'u' Dios Jmii²¹, coon¹³ la joon líin²mo tyii'i.

⁹Joon Jesús-gi gañii'i:

—Níngóo¹ 'áai¹ 'e taan²na jee²¹² 'naa' Felipe, ¿ti joon jo mo cwii¹mogi'i jna? Tsu 'in ní² jna ní²mo jon Ñá'ñu¹'u' Dios Jmii²¹, ¿'ee lí'i 'e mí²'i 'e 'ee¹³na 'naa' Ñá'ñu¹'u' Dios Jmii²¹?
¹⁰ ¿Ti jo jo¹ líi²u 'e ngii¹ Ñá'ñu¹'u' Dios Jmii²¹ coon¹³ jna joongi jna ngii³oo coon¹³ 'ii'? Jilaa²¹ 'e fo²oo jo fo²oo 'e 'i¹-tsii 'ñii'a. Ñá'ñu¹'u' Dios Jmii²¹ 'in ngii¹ coon¹³ jna, 'ii-o 'in jmoo¹o 'e to² tya'a lo. ¹¹ Jo¹ cwolín²naa' jna 'e fuu²¹²uu 'naa' 'e jna-a ngii²hi coon¹³ Ñá'ñu¹'u' Dios Jmii²¹ joongi 'ii ngii¹o jon coon¹³ jna. Joon wa jo jo¹ líi²naa' jna 'wii²¹² júu³ tyiia jo¹o cwolín²naa' jna 'wii²¹² tya' jilaa²¹ to² 'e jmóo³oo. ¹² 'E la ja²mo fuu²¹²uu 'naa', 'in jo¹ líi²i jna ijmá¹o jon la jmóo³oo joongi ijmáa¹ 'e fee¹gi lagi jna tsu nii¹³moo fu lí tyiin¹ Ñá'ñu¹'u' Dios Jmii²¹. ¹³ Joon jilaa²¹ 'e mí² 'naa' coon¹³ 'e la sii²¹ jna, jna ijmáa³oo tyii' tsu coon¹³ la joon 'í'i Joon¹on Dios 'ña'a jilaa²¹ 'e 'ya²gi tya' Jmii²¹. ¹⁴ Jna-a ijmáa³aa doñi'ee 'e mí² 'naa' coon¹³ 'e la sii²¹ jna.

Jesús cwoo¹o júu³ tya'a isíi'in 'in Espíritu Tyú² tya' Dios Jmii²¹

¹⁵ 'Sino 'naa' 'nee¹moo' jna ijmaa²aa' to² tyu¹³uu. ¹⁶ Joon imii³hi tyani Ñá'ñu¹'u' Dios 'e síi¹in jaain²¹gi 'in cwo¹ 'naa' fo'fee¹ 'in sii²¹ Espíritu tya' 'e jai². Joon 'ii ingí¹ coon¹³ 'naa' coon²¹ tóo². ¹⁷ 'In tsá² taain²¹² ni cwoo¹³ juncwii²¹, 'in jo cwii¹in Dios, jo lí² 'ii²¹in tsu jo lí² jóo³i jogi lí² licwii¹in. Pe 'naa' nicwii¹moo' tsu ngii¹o coon¹³ 'naa' joongi 'ii²¹mo alma tyii' joon 'e 'yuu²i coon²¹ tóo²mo. ¹⁸ Jo tuu²na 'naa' lawa xuui²¹² 'nii², tsu yíia³oo itaan²¹²na coon¹³ 'naa'. ¹⁹ Ciiin²¹gixu tsá² taan²¹²in ni cwoo¹³ juncwii²¹ jo ní²gi jna pe 'naa' máa¹moo' jna. Joon tsu 'wii¹³ ijiin¹i jna 'wii¹³ joon ijiin¹ 'naa' jon. ²⁰ Joon mi ti jmi²¹² joon, joon iliñ³ 'naa' 'e 'yuu²na alma tya' Ñu³oo joon 'naa'gii' taa²naa' alma tyiajna-a joon jna-gi 'yuu²na alma tyi'naa'oo'. ²¹ Jileei²¹ 'in ñi¹i joongi 'in ijmáa¹ to² tyu²uu 'in 'í'i yaai 'e ja²mo 'nee¹i jna. Joongi Ñu¹³uu ili'nee¹mo jon 'ii, joon jna 'nee¹moo jon. Joon 'íi¹moo jon 'ñii'a 'ii —jin² Jesús.

²² Joon Judas (jon' Iscariote 'ii) gajin²in sii²¹i Jesús:

—Ñá'ñu¹'u', ¿'ee lí' 'i'í'i 'wo'o jna'a pe jo 'í'i 'wo'o tsá² taain²¹² ni cwoo¹³ juncwii²¹?

²³ Joon gajin² Jesús:

—'In 'nee¹i jna unjii²o 'e fo²oo joon ili'nee¹mo Ñu¹³uu 'ii. Joongi Ñu¹³uu ijá²oo'o coon¹³on 'e toon²¹²o'on alma tya'a. ²⁴ Joon 'in jo 'nee¹i jna jo unjii²i 'e fo²oo. 'E júu³ tyú² 'e nuu²¹ 'naa' jon 'e tyiajna, 'e tya' Ñu¹o' in gasii¹in jna.

²⁵ 'Fuu²¹²uu 'naa' jilaa²¹ 'elo la 'ii²¹² 'e taan¹na coon¹³ 'naa'. ²⁶ Pe Ñá'ñu¹'u' Dios isíi'in 'in Espíritu Tyú² tya'a coon¹³ 'e la sii²¹ jna 'e cwo¹³oo 'naa' fo'fee¹. Joon 'in Espíritu do 'e² 'naa' jilaa²¹ joongi 'e untii¹³-oo' jilaa²¹ 'e nifuu²¹²uu 'naa'.

²⁷ 'Coon²¹ 'e tyú² cwóo³oo 'naa' 'e tyú² sí¹hi¹-oo' la tyú² 'íi¹-tsii. Joon jo lí la lí 'e tyú² 'in 'íi¹-tsi tsá² taain²¹² ni cwoo¹³ juncwii²¹. Jo cu²-oo' jogi jmaa²aa' 'goo²¹oo'. ²⁸ Ninúu²oo' 'e nifo²oo 'e nii¹³moo joongi 'e yíia³oo 'e taan²¹²na coon¹³ 'naa' tún¹. Joon wana jo¹ 'nee¹naa' jna ilijl³oo' mi liñ²ii' 'e nii¹³na lí tyíiin¹ Ñu¹'u', tsu 'in fee¹gi 'i lagi jna. ²⁹ Fuu²¹²uu 'naa' 'elo jéei¹gi tsu mi lí² joon jo¹ ilíin²naa'.

³⁰ 'Jo fú³gii 'láai² 'áai¹ 'naa' tsu nijó¹-o 'in tyu² to² ni cwoo¹³ juncwii²¹ lo. Joon xufiin¹³ jo to² cwooi¹ tyu² jna ³¹ la joon 'ná¹ lí² tsu coon¹³ la joon iliñ² tsá² taain²¹² ni cwoo¹³ juncwii²¹ 'e 'nee¹mo Ñu¹'u' joongi jmóo³oo jilaa²¹ to² tyu²u. Téen²naa' jmaa²aa'. Moo²¹na.

Cwáain¹ tya' wuunjoo³

¹ 'E²gi Jesús tsá² tya'a jin²in:

—Coon²¹ wuunjøø¹³ lí² 'mó² 'ñá¹² coon¹¹³ jilaa¹¹³ cwáa¹ tya'a. Joon seen²¹mo jaain²¹ 'in un'øøi¹¹ sa³ do. Joon jna-a líi²na lawa 'mó² 'ñá¹² wuunjøø¹³ joon 'naa' 'in jai¹² líi²i jna líi¹naa' lawa cwáa¹ do. Joon 'e tyú² seein²¹ 'in jai¹² líi²i Dios li la li 'oofuu²¹ 'in íi¹³ tya'a. Joon Ñu¹³ líi¹i lawa 'in un'øøi¹¹ sa³ do. ²Joon 'in un'øøi¹¹ wuunjøø¹³ tyu¹⁰ jilaa²¹ cwáa¹ 'e jo cwoo¹⁰ 'oofuu²¹ pe ji¹²i to² tya' jilaa²¹ cwáa¹ 'e cwoo¹⁰ 'oofuu²¹ 'e joon cwoo¹⁰ 'láai²gi. La joon jmoo¹⁰ Ñu¹³ tyuu¹¹³ jileei¹²¹ 'in jo 'in íi¹³ 'oofuu²¹ tya'a. Pe jileei¹²¹ 'in 'in íi¹³ 'oofuu²¹ tya'a untyúu¹ Dios 'ii wa'a si'íi¹³ 'láai²gi 'oofuu²¹. ³Coon¹¹³ júu³ tyiia 'e ga'e¹²ee 'naa' nigalityúu¹moo'. ⁴Joon la siseen¹¹³ cwáa¹ wuunjøø¹³ 'mó² 'ñá¹², la joon jon 'naa' 'ná¹ seen²¹naa' 'in caan²¹naa' coon¹¹³ jna la 'in caan²¹na coon¹¹³ 'naa'. Coon²¹ cwáa¹ wuunjøø¹³ jo lí² cwoo¹⁰ 'oofuu²¹ tya'a wa jo siseen¹¹³ 'mó² 'ñá¹² tya'a, la joon jon 'naa' jo lí² cwoo²⁰ 'oofuu²¹ tyii' wa jo seen²¹naa' 'in caan²¹naa' coon¹¹³ jna.

⁵Jna-a líi¹na 'mó² 'ñá¹² do joon 'naa' líi¹naa' cwáa¹ do. Joon jileei¹²¹ 'in ngí¹ sicaaain²¹ coon¹¹³ jna joongi jna sican²¹na coon¹¹³ 'ido, 'láai² 'oofuu²¹ 'in íi¹³ tya'a. Tsu 'naa' jo lí² jmaa²aa' jiin¹¹³ xü wa'a jo uncoon¹¹³ jna 'naa'. ⁶Joon jilee¹²¹ 'in jo jón² sicaaain²¹ coon¹¹³ jna líi¹i la li coon²¹ cwáa¹ wuunjøø¹³ 'e gapí² joon galityüü²¹ joon tsüü¹¹³ tsá² joon dya¹² tsá² ni jí² 'e jún¹.

⁷Joon wana ján²naa' sicaan²¹naa' coon¹¹³ jna joon jo tüü²üü¹ júu³ tyiia lí²-i mí²ií¹ doñi'ee 'iin²¹²naa' joon cwo¹³-oo 'naa'. ⁸Mo si'íi¹³ 'láai² 'oofuu²¹ tyii' un'goo²¹⁰ tsá² Ñu¹³ joon coon¹¹³ la joon 'ii' 'naa' yaanaa' 'e lín²naa' tsá² tyiia. ⁹'Nee¹moo 'naa' la 'nee¹i Ñu¹³ jna, ngí¹³ií¹, jmoo²⁰ ce jilaa²¹ 'e 'iin²¹²na. ¹⁰Wa'a jmaa²aa' jilaa²¹ to² tyu¹³ ngí¹³ií¹, jmoo²⁰ 'e li'nee¹moo 'naa'. Tsu jmoo³⁰⁰ jilaa²¹ to² tyu¹² Ñu¹³ joon ngí¹³ií¹, jmoo³⁰⁰ 'e li'neemo jna.

¹¹'Fuu²¹²uu 'naa' la joon 'e lí² jmaa²aa' jløø¹³naa' coon¹¹³ jna joon jo 'ná¹ 'e jløø¹³naa'. ¹²Joon 'e to² tyu¹³ li la li 'elo: 'nee¹naa' la jaain²¹ la jaan²¹naa' jiin¹¹³ la 'nee¹moo 'naa'. ¹³Joon 'ii' tsá² 'ña'a 'e 'nee¹i 'in seein²¹ tyú² coon¹¹³ mi júun²in 'wii²¹² tya'o. Jo sá² 'e fee¹gi lijmaa¹a. ¹⁴Joon 'naa' líi¹naa' tsá² seein²¹ tyú² coon¹¹³ jna wa jmoo²⁰ jilaa²¹ to² tyu¹²üü. ¹⁵Jo mo gafuu²¹²uu 'naa' lawa tsa'leei¹¹³ tyiia pe gafuu²¹²uu 'naa' lawa tsá² seein²¹ tyú² coon¹¹³ jna, tsu 'in tsa'leei¹¹³ jo ñii¹ 'e jmoo¹⁰ fii²¹²i. Pe gafuu²¹²uu 'naa' tsá² seein²¹ tyú² coon¹¹³ jna tsu ni'e¹²ee 'naa' jilaa²¹ 'e gasii¹²¹ Ñu¹³ jna. ¹⁶Jo gatyii¹¹³naa' jna pe jna-gi gatyí¹²na 'naa' 'e jmaa²aa' to² tya' Dios joon 'láa²mo 'oofuu²¹ ilisá² tyii'. Joon 'iin²¹²na 'e wóo² taa¹²¹ 'e 'oofuu²¹ tyii' do. 'E la joon icwó¹ Ñu¹³ jilaa²¹ 'e mí¹i tsá² coon¹¹³ la sii²¹ jna. ¹⁷Joon 'e lo-o to² tyu¹³ 'nee¹moo' la jaain²¹ la jaan²¹naa'.

'Ee¹mo 'in tsá² 'in tí²-tsí jilaa²¹ 'e sá² juncwii²¹ Jesús

¹⁸Faa¹²¹gi Jesús:

—Wa 'ee¹mo 'in tsá² 'in tí²-tsi jilaa²¹ 'e sá² juncwii²¹ 'naa', cwoliñí²ií¹ 'e gali'ee¹²mo 'ido jna nifu. ¹⁹Joon wa'a 'iin²¹²naa' jilaa²¹ 'e sá² juncwii²¹ ili'nee¹mo 'naa' jileei¹²¹ tsá² 'in tí²-tsi 'e sá² juncwii²¹ la 'nee¹mo 'in tsá² tya'a catyaaí². Pe jna-a ga'woo²¹moo 'naa' jee²¹² 'in tsá² do 'in tí²-tsi 'e sá² juncwii²¹ tsu 'wii¹¹³ joon 'ee¹mo 'in tsá² do 'naa' tsu jo líi¹naa' tsá² 'in tí²-tsi 'e sá² juncwii²¹. ²⁰Untii¹¹³-'oo' 'e júu³ gafuu²¹²uu 'naa': “Jo fee¹gi jiin¹¹³ jaain²¹ tsa'leei¹¹³ lagi fii²¹²i.” Wana ga'øø¹ 'in tsá² do jna, la joon jon in'øøi²¹² 'naa' jon. Joon wana gajmaa¹a nüü¹¹³ün tsá² júu³ tyiia la joon jon ijma¹a nüü¹¹³ün júu³ tyii'. ²¹Joon tsu 'wii¹¹³ jo cwii¹in 'in tsá² do 'in gasii¹in jna ijmaa¹a jilaa²¹ 'elo tyi'naa' tsu líi¹naa' tsá² tyiia.

²²Joon wa mo'o jo gagoo²¹²oo fuu²¹²uu 'in tsá² do jo 'ee tsaa² sá² tya'a. Pe gagoo²¹²oo joon nano jo tí²igi 'noo¹⁰ tsaa². ²³Joon jileei¹²¹ 'in 'ee¹i jna 'ee¹mo jon Ñu¹³üü. ²⁴Joon wa mo'o jo gajmaa³aa jee²¹² 'ido to² 'e jo gajmaa¹a jiin¹¹³ jaain²¹ jo 'ee tsaa² sá² tya'a. Pe ganí²i 'in tsá² do jilaa²¹ 'e gajmaa³aa. Joon xüfiin¹¹³ ganí²i jilaa²¹ 'e gajmaa³aa, gali'ee¹mo 'in tsá² do jna, joon gali'ee¹mo Ñu¹³üü. ²⁵Pe 'ná¹ lí² jilaa²¹ 'elo 'e coon¹¹³

la joon lí² untiin¹³in 'e júu³ taa¹¹³ ley tya'a 'e jin¹²: “Xufiin¹¹³ jo tíi²i gali'ee¹¹mo 'in tsá² do jna.”

²⁶ 'Sii³na 'naa' 'in Espíritu 'e la Jai¹² 'in jai¹¹ fu li tyiin¹ Ñu¹¹u', ijó¹o cwáain¹ tya' Ñu¹¹u'. Joon mi jó¹ ifaa¹²¹o 'wii²¹² tyiia. ²⁷ La joon jon 'naa' isii²¹²naa' tsá² 'wii²¹² tyiia tsu gangí²¹¹ coon¹¹³ jna ca mo 'wiin²¹².

16

¹ 'Fuu²¹²uu 'naa' jilaa²¹ 'elo 'e jo tiui¹-'oo'. ² I'woo¹mo tsá² 'naa' caluu cwo¹ sinagogas tya'a joon ti li tyiia¹ jmii²¹² mo líi²i 'in tsá² 'in jngaa¹¹³i 'naa' 'e jmoo¹o to² tyu¹² Dios. ³ Jmoo¹o la joon tsu jo mo galicwii¹in Ñu¹¹u' jon'gi galicwii¹in jna. ⁴ Fuu²¹²uu 'naa' jilaa²¹ 'elo joon mi lí² joon itisii¹¹³-'oo' 'e gafuu²¹²uu 'naa¹²¹ —jin¹² Jesús.

'E jmoo¹o 'in Espíritu Tyú² tya' Dios Jmii²¹

Faa¹²¹gi Jesús:

—Jo gafuu²¹²uu 'naa' 'elo mo 'wiin²¹² tsu taan²na jee²¹² 'naa'. ⁵ Pe nano nii¹¹³mo fu li tyiin¹ 'in gasii¹in jna. Joon jiin¹¹³ jaain²¹ jee²¹² 'naa' nigaunngii¹i xiiafu nii¹¹³na. ⁶ Li' jmoo²oo' fa'í³ tsu 'wii¹¹³ fuu²¹²uu 'naa' 'elo. ⁷ Pe fuu²¹²uu 'naa' la jai': 'e tyú²gi tyii' 'e nii¹¹³na, tsu wa'a jo nii¹¹³na jo ijó¹ ingí¹ coon¹¹³ 'naa' 'in icwo¹o 'naa' fo'fee¹¹. Pe wa nii¹¹³na isii²na 'ido. ⁸ Joon mi jó¹ 'ido 'in tsá² taain²¹² juncwii²¹ icon²¹ cwáain¹ 'ña'a 'e jo røø²¹ 'i¹-tsi cwáain¹ tya' 'e røøi²¹ tsa², jon'gi cwáain¹ tya' xiiala ngí¹ tsá² tyú² tyani Dios, jon'gi røø²¹ 'i¹-tsi cwáain¹ tya' ijmá¹a Dios 'ii²¹ tya'a. ⁹ Røø²¹i tsa² tsu jo jai¹² líi²i jna. ¹⁰ Joon iliñi¹ 'e fu¹ coon²¹ tsáa¹ tsu nii¹¹³na fu li tyiin¹ Ñu¹¹u'. Joon jo móo¹gii¹ jna. ¹¹ Joon iliñi¹ 'in tsá² do ijmá¹a Dios 'ii²¹ tya' tsá² tsu nigajmaa¹a 'ii²¹ tya' 'in líi¹³ 'in tyu¹² to² fu juncwii²¹ lo.

¹² 'Áai¹ 'láai² jilaa²¹ 'e 'i¹-tsii fuu²¹²uu 'naa' pe nano 'naa' jo lii¹¹'ii' 'ii¹¹³naa'. ¹³ Pe mi jó¹ 'in Espíritu 'e la Jai¹², 'ii' 'in 'e¹²e 'naa' jilaa²¹ 'e la jai¹², tsu jo ifaa¹²¹a 'in Espíritu do cwáain¹ tya' 'ña'a. Ifaa¹²¹o jiin¹¹³ jilaa²¹ 'e ninúu²un, joon isii¹²¹i 'naa' jilaa²¹ 'e ná¹ lí². ¹⁴ Iuntyúu¹ jna tsu i'e¹²e 'naa' júu³ tyiia. ¹⁵ Joon jilaa²¹ júu³ tya' Ñu¹¹u' la joon jon júu³ tyiia. Tsu 'wii¹¹³ joon lí²-i fuu²¹²uu 'naa' 'in Espíritu do i'e¹²e 'naa' júu³ tyiia.

Fa'í³ seen²¹naa' pe ilijløø¹³mo'

¹⁶ 'E coon²¹ nogi jó¹ 'e jo máa¹mo' jna pe jée¹gixu joon imáa¹mo' jna tún¹ tsu nii¹¹³na fu li tyiin¹ Ñu¹¹u' —jin¹² Jesús.

¹⁷ Joon gaunngii¹i 'in tsá² tya'a do la jee²¹² 'ii:

—¿'Ee cwo¹i øøi²¹-tsi tsá² 'e júu³ no 'e gatyaa¹a 'ido? Gafaa¹²¹a jna' 'e coon²¹ nogi jó¹ 'e jo nee²¹²mo' pe mi lí² ciiin²¹gixu nee²¹²mo' tún¹. Joon jin¹²in 'e lí² la joon tsu tse¹³mo li tyiin¹ Ñu¹¹u'. ¹⁸ ¿'Ee øøi²¹-tsi tsá² júu³ tya'a 'e jin¹² “coon²¹ nogi jó¹”? Jo øøi²¹-tsi' 'ee faa¹²¹a 'ino.

¹⁹ Joon galiñi²mo-tsi Jesús 'e 'in tsá² do 'iin²¹²in unngii¹i tsu 'wii¹¹³ joon gajin¹² Jesús sii²¹i 'in tsá² do:

—Jna gafuu²¹²uu 'naa' 'e coon²¹ nogi jó¹ 'e jo máa¹mo' jna, joon ciiin²¹gixu imáa¹naa' jna tún¹. ¿Ti 'inoo júu³ tyiia 'e sii¹³ii' jee²¹² yaanaa'? ²⁰ 'E la ja¹²mo fuu²¹²uu 'naa', ici²¹¹' 'e joongi fa'í³ jmoo²oo' pe 'in tsá² 'in tí²-tsi 'e sá² juncwii²¹ lo, jløø¹³mo 'e seen²¹in. Joon xufiin¹¹³ fa'í³ jmoo²oo', 'e fa'í³ do jmoo²oo' ilisii²¹ 'e seen²¹mo' jløø¹³mo'. ²¹ 'E li la li mo liseein²¹ yuun²¹. Wúu¹ ni² 'in sáa³a yuun²¹ do tsu gati² 'ii²¹ iliseein²¹ yuun²¹ tya'a. Pe mo galiseein²¹ yuun²¹ do jo ti¹²gi-tsi sáa³a 'e wúu¹ ganii²¹ do tsu jløø¹³mo 'áai¹ 'e galiseein²¹ jaain²¹ xuui²¹² tsañuu¹. ²² La joon jon 'naa' jmoo²oo' fa'í³ nano pe la joon góo³oo yajóø²na 'naa' tún¹ la joon jløøi¹³ alma tyii' 'áai¹. Joon jiin¹¹³ jaain²¹ jo lí² tyii¹ 'e jløøi¹³ yu alma tyii'.

23 Joon mi tí² jmií²¹² joon jo 'e iunngí¹¹¹ jna jiin¹¹³ xũ. 'E la ja² mo fuu²¹² uu 'naa': Ñũ¹¹¹ icwo¹ o 'naa' jilaa²¹ 'e mí¹³ ĩ' coon¹¹³ la sii²¹ jna. 24 Ca nano jo mo gamí²¹¹ ĩ' coon¹¹³ la sii²¹ jna jiin¹¹³ xũ. Mí³ 'naa' joon i'ii¹¹³ 'naa' 'e coon¹¹³ la joon ilijlø¹³ 'naa' 'áai¹.

E nali¹²¹ Jesús 'e sá² juncwii²¹

25 Nifuu²¹² uu 'naa' coon¹¹³ júu³ jnií²¹ pe ti li tí² 'ii²¹ 'e jo fuu²¹² gí¹ júu³ jnií²¹ pe ifuu²¹² uu 'naa' cwáain¹ tya' Ñũ¹³ coon¹¹³ júu³ coon²¹ tsáa¹. 26 Joon mi tí² jmií²¹² joon imí²¹¹ coon¹¹³ la sii²¹ jna pe jo 'ná¹ gí¹ mii³ ĩ' tyani Ñũ¹¹¹ 'wii²¹² 'naa' 27 tsũ 'ña'a Ñũ¹¹¹ 'nee¹ mo 'naa'. 'Nee¹ mo Ñũ¹¹¹ 'naa' tsũ 'wii¹¹³ gali¹ 'nee¹ moo' jna, joon jo¹ o líí² 'naa' 'e Dios gasii²¹ in jna. 28 Gajúu³ uu fu li tyíin¹ Ñũ¹¹¹ joon gagoo²¹² oo 'e juncwii²¹ lo. Joon nano itá³ 'e juncwii²¹ lo joon nii¹¹³ moo tún¹ fu li tyíin¹ Ñũ¹¹¹.

29 Joon gajin² in tsá² tya'a sĭ²¹¹ Jesús:

—Nano foo²¹¹ gí¹ coon¹¹³ júu³ coon²¹ tsáa¹ jo foo²¹¹ gí¹ coon¹¹³ júu³ jnií²¹. 30 Ni lee²¹ e 'e cwáain¹ 'e ñi²¹ jilaa²¹ 'e ĩ¹-tsi tsá², joon jo 'ná¹ wa'a unngí¹¹ tsá² 'nũ. Tsũ 'wii¹¹³ joon jo¹ o líí² 'naa' 'e gañi²¹ li tyíin¹ Dios Jmii²¹.

31 Joon Jesús-gí¹ gañi¹¹:

—¿Ti jo¹ jo¹ o líí² 'naa'? 32 Ijó¹ o 'ii²¹ joon 'ii²¹ joon ixee²¹ moo', joon ituu² moo' jna. Pe jo 'ñii¹ 'e jóon³ oon tsũ sii¹¹³ mo Ñũ¹¹¹ coon¹¹³ jna. 33 Fuu²¹² uu 'naa' jilaa²¹ 'elo 'e jo cu¹³-oo' coon¹¹³ jna joon coon¹¹³ la joon seen² 'naa' tyá². La 'ii²¹² taan²¹² 'naa' jee²¹² tsá² 'in tí²-tsi 'e sá² juncwii²¹ imoo² oo' wúu¹. Pe tá² taain²¹²-oo' tsũ nigali¹¹ oo' 'e sá² juncwii²¹ —gajin² Jesús.

17

Faa²¹¹ Jesús júu³ tyá² tya' tsá² tya'a

1 Joon mo ngayuui¹¹³ gafaa²¹¹ a Jesús 'e júu³ no joon gasaa¹¹³ a ní¹¹ i gajø²⁰ ñũ¹ fú² joon gafaa²¹¹ a júu³ tyá², gajin² in:

—Ñũ¹³, 'e gati² 'ii²¹ tyiia. Untyúu¹³ u yũun²¹ tyi'i, joon coon¹¹³ la joon jon iuntyúu¹ 'nũ. 2 'Nũ nigacwo²¹ o 'ii²¹ yũun²¹ tyi'i 'e lí² tyũ² o to² jilee¹²¹ tsá². Joon lí² cwo¹ o coon²¹ juncwii²¹ 'e taa²¹ coon²¹ tøø² mo jilee¹²¹ 'in gacwo¹¹³ mo' o 'ido. 3 Joon 'e juncwii²¹ do 'e taa²¹ coon²¹ tøø² mo li la li 'e cwii¹ mo 'in tsá² do 'nũ, 'in jaan²¹ mo Dios 'in jai¹² joongi 'e cwii¹ mo jon Jesucristo 'in gasii¹ un.

4 Jna nigauntyúu¹ moo 'nũ jiin¹¹³ la taan² na fu juncwii²¹ lo, joon gajmáa³ oo jiin¹¹³ la tí² to² gatyũ¹²¹ jmáa³ aa 5 Joon nano, Ñũ¹³, cwo²¹ o 'e siin¹¹³ na tyani'i coon¹¹³ jilaa²¹ 'e 'ya¹² gí¹ tyiia 'e ga'oo² oo mo tyíin¹ na coon¹¹³ 'nũ la nũ'gí¹ garón¹ ni cwo¹¹³ juncwii²¹.

6 Niga'e¹² ee 'in tsá² 'in ga'woo² u'u jee²¹² 'in tsá² tí²-tsi 'e sá² juncwii²¹ xiiala líí² u. Ga'wóo² u'u 'in tsá² do wa'a cwo¹¹³ u jna. Tsá² tyi'i 'ido joon gacwo¹¹³ u jna 'e liin¹ mo tsá² tyiia. Joon 'in tsá² do gajmaa¹ a nũ¹¹³ un júu³ tyi'i. 7 Joon galiñi¹ o 'e 'nũ gacwo²¹ o jna jilaa²¹ 'e sá² tyiia. 8 Joon gacwo³ oo 'in tsá² do 'e júu³ tyi'i 'e nigacwo¹¹³ o jna, joon ga'ii¹ mo. Gacón² o cwáain¹ 'e gagoo²¹² oo fu li tyíin¹ u'un joon ja¹² mo líí² i 'e gasii¹ un jna.

9 Joon mí³ ĩ' tyani'i 'wii²¹² tya' 'in tsá² do 'in gacwo¹¹³ u jna tsũ tsá² tyi'i 'ido. Jo mí³ ĩ' 'wii²¹² tya' 'in tsá² 'in tí²-tsi 'e sá² juncwii²¹. 10 Jilee¹²¹ tsá² tyiia líí² i jon tsá² tyi'i. La joon jon 'in tsá² tyi'i líí² i jon tsá² tyiia. Joon 'wii¹¹³ jmoo¹ o 'ido 'e tyá² faa²¹ tsá² tyá² tyiia.

11 Jo joon² gí¹ ni cwo¹¹³ juncwii²¹ tsũ nii¹¹³ moo iní³ i coon¹¹³ 'nũ pe 'in tsá² tyi'i do iján² a fu juncwii²¹. Ñũ¹³, 'nũ-u jaain²¹ 'in tyúí² tyani²¹¹ i, un'øø¹ u'u coon¹¹³ 'ii²¹ tyi'i 'in tsá² do 'in gacwo¹¹³ u jna 'e coon¹¹³ la joon 'e coon²¹ júu³ sĭ¹¹ i lagi sĭ¹¹³ i'. 12 La 'ii²¹² taan² na coon¹¹³ on gaunjí³ na coon¹¹³ 'ii²¹ tyi'i 'in tsá² do 'in gacwo¹¹³ u jna joon ga'aa² moo. Joon ce jiin¹¹³ jaain²¹ jo nga'iin², ga'iin² mo jiin¹¹³ 'in 'lĭi¹³ do 'in 'ná¹ iin² 'e coon¹¹³ la joon 'e tiin¹¹³ jiin¹¹³ la jin¹² ni jí² tya' Dios.

13 Joon nano 'e nii¹¹³ na li tyíin¹ u'un, pe la 'ii²¹² taain² gí¹ fu juncwii²¹ lo fuu²¹² uu 'e júu³ lo 'e lijlø¹³ mo 'ido 'áai¹ coon¹¹³ la jløø¹³ na. 14 Gacwo² oo 'ido júu³ tyi'i, joon gali¹ ee¹ mo

'in tsá² tí²-tsi 'e sá² juncwii²¹ 'ii, tsu 'in tsá² tyi'i do jo líi¹ tsá² 'in tí²-tsi 'e sá² juncwii²¹ la jo líi¹ na jon. ¹⁵ Jo mí³ii tyani'i wa'a 'wóo²u'u 'in tsá² do jee²¹² 'in tsá² tí²-tsi 'e sá² juncwii²¹, mí³ii tyani'i wa'a jiin¹³ 'aa²mo'o 'e jo líi¹ 'in 'líi¹³ 'ii. ¹⁶ La jo tí²-tsii jilaa¹²¹ 'e sá² fu juncwii²¹ la joon jon 'in tsá² do jo tí²-tsi. ¹⁷ Untyúu¹mo'o 'in tsá² do coon¹³ 'e jai¹² líi² 'e lí² jmáa¹ a to² tyi'i. Joon júu³ tyi'i 'e la ja²mo. ¹⁸ Joon la gasii¹un jna jee²¹² 'in tsá² 'in tí²gi-tsi 'e sá² juncwii²¹ la joon jon jna síi³na 'in tsá² no jee²¹² 'in tsá² 'in tí²gi-tsi 'e sá² juncwii²¹. ¹⁹ Joon 'wii¹³ 'ii-o untyúu¹na 'ñii'a 'e coon¹³ la joon ilityúu¹ 'ido coon¹³ 'e la jai¹².

²⁰ 'Mí³ii tyani'i 'wii²¹² tya' 'ino joon jon' jiin¹³ tya' 'ino mí³ii tyani'i pe mí³ii jon 'wii²¹² tya' jileei¹²¹ 'in jo¹ líi² jna ciin²¹gi mi nuu¹un júu³ tya' 'ido. ²¹ Mí³ii tyani'i 'e coon²¹ júu³ síi¹ 'ido, 'e seen²¹ caain²¹ coon¹³ jna', la 'yú¹ 'nũ alma tyiia joon la joon jon 'yú¹na alma tyi'i. Mí³ii tyani'i 'e coon²¹ júu³ síi¹ 'e coon¹³ la joon 'in tsá² 'in tí²gi-tsi 'e sá² juncwii²¹ ilijo¹² líi² 'e gasii¹un jna. ²² Nigacwo¹²oo 'ido 'e 'ii²¹ tyiia 'e gacwo¹²o jna 'e coon¹³ la joon coon²¹ júu³ síi¹ 'ido la síi¹³i'. ²³ Jna 'yú¹na alma tya'a la joon jon 'nũ-ũ 'yú¹u alma tyiia, la joon jon síi¹ 'ido coon²¹ júu³ joon 'in tsá² 'in tí²gi-tsi 'e sá² juncwii²¹ icoon²¹on cwáain¹ 'e gasii¹un jna. Joongi icoon²¹on cwáain¹ 'e 'nee¹mo'o 'in tsá² tyiia jiin¹³ la 'nee¹u' jna.

²⁴ 'Ñũ¹³, 'nũ-ũ gacwo¹³u 'in tsá² do tyiia joon 'iin²¹²na wa'a taan²in fu li tyiin¹na 'e coon¹³ la joon lí² ñii¹o 'e 'ya²gi tyiia 'e gacwo¹³o jna. Gacwo¹²o jna 'e 'ya²gi tyiia do tsu 'wii¹³ gali'nee¹mo'o jna la nũ'gi garoon¹on ni cwo¹³ juncwii²¹. ²⁵ 'Ñũ¹³, røø²¹ 'ii²¹ jmoo²o, joon xufiin¹³ 'in tsá² 'in tí²gi-tsi 'e sá² juncwii²¹ jo cwii¹in 'nũ, pe cwii¹moo 'nũ. Joon galiñi² 'in tsá² tyiia do 'e gasii¹un jna. ²⁶ Joon gajmáa³aa 'ido júu³ xiiala líi²u, joon ijmaa³oo jon. Ijmaa³aa 'ido júu³ xiiala 'nee¹u jna 'e coon¹³ la joon lí² 'nee¹e 'ido tsá² la 'nee¹mo'o jna joon 'ñii'a 'yú¹na alma tya'a.

18

Jee¹mo tsá² Jesús

¹ Mo ngayuu¹³ faa¹²¹a Jesús 'e júu³ lo ga'wóo²mo Jesús coon¹³ tsá² tya'a joon ngaliin² li ngoo¹³ cwo² 'e sii²¹ Cedrón. Joon do-o ga'í²i Jesús coon¹³ tsá² tya'a coon²¹ li sijna² 'mó² olivos. ² Joon ñii¹i Judas, 'in ti li'ñii¹i Jesús jee²¹² 'mó² do tsu 'láai² naa¹³ ngóo¹o Jesús do coon¹³ tsá² tya'a. ³ Joon do-o gatyii¹a Judas, jee¹mo coon²¹ poo²¹² 'láa² coon¹³ 'inlíi¹³ 'ii¹³ tya' 'e cwo¹ fee¹ do. Jalín² to² tyu¹² 'in tyu¹² to² untsá², joongi to² tyu¹² tsá² fariseos. Joon san¹an ñí³ joongi san¹an jí² coon¹³ 'no¹³ cii¹. ⁴ Joon tsu 'wii¹³ ñii¹o Jesús jilaa¹²¹ 'e 'ná¹ ilí² gacwo¹³ 'ii¹o joon gaunngii¹i:

—¿'iin 'naa¹²¹naa'?

⁵ Joon gañii¹ 'in tsá² do:

—'Nee¹³na'a Jesús tsá² Nazaret.

Joon gajin¹²i Jesús síi²¹i 'ido:

—Jna-a 'ii.

Joon Judas, 'in ga'nñii¹i Jesús, siin¹³mo jee²¹² 'ii do. ⁶ Joon mo gajin¹² Jesús: “Jna-a 'ii”, 'in tsá² fúui¹ do gajin¹in li' caluu joon gaci²mo ni 'wó². ⁷ Joon gaunngii¹i Jesús tún¹:

—¿'iin 'naa¹²¹naa'?

Joon gajin¹² 'in tsá² do:

—'Nee¹³na'a Jesús tsá² Nazaret.

⁸ Joon Jesús-gi gajin¹²in:

—Gafuu²¹²uu 'naa' 'e jna-a 'ii. Joon wana 'naa¹²¹moo' jna cwo²oo' wa'a cwolii²mo 'in catyaa² no.

⁹ Coon¹³ la joon gatiin¹³ júu³ tya' Jesús mo gajin¹²in: “Jee²¹² jileei¹²¹ 'in gacwo¹³i 'Ñũ¹³ jna, jo ga'iin² jiin¹³ jaain²¹.” ¹⁰ Joon Simón Pedro do, 'in 'oo¹o coon²¹ ñí³, gasø¹o

joon gatuu^{1u} loocwóo^{1o} tsáa¹ tya' jaain²¹ tsa'leei¹¹³ tya' 'in tyu¹² to² untsá². Malco sii²¹ 'in tsa'leei¹¹³ do. ¹¹ Pe Jesús gatyu¹² Pedro to² jin¹²in:

—Ton¹²-o'o ní³ tyi¹ 'nú¹ tya^{1a}, 'Ná² móo^{3oo} jilaa¹²¹ wúu¹ icwo¹² Ñu^{1u} jna.

Jesús tyani Anás

¹² Joon 'in 'láa² do coon¹¹³ 'in tyu¹² to² 'ii caan²¹mo coon¹¹³ 'in 'ii¹¹³ tya' tsá² Israel do gasan¹²mo Jesús, ga'ñuu^{1u} cwo^{1o} 'ido. ¹³ Joon gatø^{1o} fu tya' Anás, tsajmii²¹ Caifás. Caifás do líi¹ⁱ 'in tyu¹² to² nifu tya' untsá² jiin²¹ no. ¹⁴ La mo jéei¹ 'in Caifás do gajin¹²in sii¹²¹ⁱ tsá² Israel 'e tyú^{2gi} tya'a wa'a júun²ⁱⁿ jiin¹¹³ jaan²¹mo tsá² tya' goo^{1o}.

Jo røø²¹ Tú³ 'e cwii¹ⁱⁿ Jesús

¹⁵ Simón Pedro coon¹¹³ jaain^{21gi} tsá² tya' Jesús ngalín² caluu Jesús. Joon 'in tyu¹² to² nifu tya' untsá² galicwii^{1mo} 'in tsá² jaain²¹ do, tsu 'wii¹¹³ joon lí^{1o} ga'íi¹ⁱ coon¹¹³ Jesús tya' i tyi¹ tya' 'in tyu¹² to² nifu do. ¹⁶ Pe Tú³ dogi gajaan^{1an} lí¹ caluu¹ 'ooca'nú¹ do. Pe 'in jaain²¹ do 'in cwii¹ⁱⁿ 'in tyu¹² to² do gangó^{1o}, ngafee¹¹³ⁱ 'in tsamí² 'in 'oo^{1o} 'ooca'nú¹ do joon ga'ii^{1mo} jon Tú³. ¹⁷ Joon 'in tsamí² do 'in 'oo^{1o} 'ooca'nú¹ gajin¹²ⁱⁿ, sii¹²¹ⁱ Tú³ do:

—¿Tí jon¹ 'nu-u jaain²¹ tsá² tya' 'ido?

Joon Tú³-gi ganii¹ⁱ:

—'Un², 'e wa jon¹ jna-a 'ii.

¹⁸ Joon tsu 'wii¹¹³ cwii² jmoo^{1o} 'in tsa'leei¹¹³ coon¹¹³ 'in 'ii¹¹³ do gajmaa^{1a} coon²¹ jí² lí tyaa¹¹ tsá². Joon do-o siin¹¹³ⁱⁿ. Do-o jon siin¹¹³ⁱⁿ Tú³ untyaa¹¹³ⁱ 'ña'a.

Unngii¹ⁱ 'in tyu¹² to² nifu Jesús

¹⁹ Joon ga'láa² 'wii²¹² 'in tyu¹² to² nifu untsá² unngii¹ⁱ Jesús cwáain¹ tya' 'in tsá² ngi¹ coon^{113on} joongi cwáain¹ tya' 'e 'ee^{1e} do. ²⁰ Joon Jesús do gajin¹²ⁱⁿ sii¹²¹ⁱ 'ido:

—Nigafuu^{212uu} tyani jileei¹²¹ tsá². Ga'e^{12ee} tsá² inuu cwo¹¹ sinagogas joongi inuu 'e cwo¹¹ fee¹¹ lí licaain²¹ tsá² Israel, jiin¹¹³ coon²¹ jo 'ee gafo^{12oo} lí 'uui²¹. ²¹ ¿'Ee lí unngii¹ⁱⁱ jna? Cwounngii^{1duu} 'in ganúu^{2un} júu³ tyiia tsu ñii^{1o} 'ido jilaa¹²¹ 'e ga'é^{3ee}.

²² Mo gajin¹² Jesús 'elo jaain²¹ 'ii¹¹³ tya' cwo¹¹ fee¹¹ do 'in sin¹² do 'e gajnáa¹ ni² Jesús, joon gajin¹²ⁱⁿ:

—¿'Ee lí gañii¹ⁱ 'in tyu¹² to² nifu untsá² la no?

²³ Joon Jesús-gi gañii¹ⁱ:

—Faa^{121du} 'e gó² 'e gafo^{12oo} wa gafo^{12oo} 'e gó², pe wa gafo^{12oo} 'e tyú^{2-u}, ¿'ee lí gajnaa^{1a} ní³ⁱⁱ?

²⁴ Joon mi yuui¹¹³ joon gasii¹ⁱⁿ Anás Jesús, si'ñuu^{1mo}, tyani Caifás 'in tyu¹² to² nifu tya' untsá².

Jo røøi²¹ Tú³ tún¹ Jesús

²⁵ La 'ii²¹² untyaa¹ⁱ Tú³ 'ña'a gajin¹³ 'in tsá² do sii¹²¹ⁱ Tú³ tún¹:

—¿Tí jon¹ 'nu-u jaain²¹ tsá² tya' 'ino?

Pe jo garó¹¹ Tú³, joon gajin¹²ⁱⁿ:

—'Un², 'e wa jon¹ jna-a 'ii.

²⁶ Joon jaain^{21gi} tsa'leei¹¹³ tya' 'in tyu¹² to² nifu tya' untsá² siin¹¹³ⁱⁿ do. Ruu^{121mo} 'in gatú² Tú³ loocwóo^{1o}. Joon 'in tsa'leei¹¹³ no gajin¹²ⁱⁿ sii¹²¹ⁱ Tú³:

—¿Tí jon^{1on} gamaa^{212moo} 'nu jee²¹² 'mó² do coon¹¹³ 'ido?

²⁷ Joon jo garó¹¹ Tú³ tún¹, joon tsifu joon ga'oo^{1o} jaain²¹ tuuitsáa².

Sin^{1mo} Jesús tyani Pilato

²⁸ Mi yuui¹¹³ joon gatyii^{1mo} 'in tsá² do Jesús tya' Caifás joon gajee^{1mo} tyani Pilato. 'In Pilato do líi¹ⁱ gobernado to² tyu¹² Roma. La ngoo^{1gi} gataai² 'wó² ijná² joon jo ga'íi¹ⁱ 'in tsá² Israel do tyani gobernado tsu jo 'iin²¹²ⁱⁿ un'lii¹³ⁱ yaai jiin¹¹³ la tiisi¹². Tsu wa mo'o gaun^{1lii} yaai jo lí² dø^{1ø} 'uunñi² tya' pascua. ²⁹ Tsu 'wii¹¹³ joon gacwo¹ⁱⁱ Pilato ngafee¹¹³ⁱ 'in tsá² do:

—¿'Ee tsaa² cwo^{2oo} 'ino? —jin¹²ⁱⁿ.

³⁰ Joon gañii¹i 'in tsá² do jin²in:

—Wa jo 'lí³mo 'ino, jo lí² jee²¹²na'a tyani¹i.

³¹ Joon gajin² Pilato sii²¹i 'in tsá² do:

—'Ná¹ jøø²moo¹ 'ino, cwojmaa²aa¹ 'ii²¹ tya¹ 'ino jii¹³ la to² tyu¹² ley tyi¹naa¹.

Pe 'in tsá² Israel do gajin²in sii²¹i Pilato:

—Pe jna'a, tsá² Israel, jo tii²¹na'a wa'a jngaa¹³na'a tsá².

³² Coon¹³ la joon gauntiin¹³mo júu³ tya¹ Jesús 'e xiiala ijúun²in. ³³ Joon ga'í² Pilato inuu palacio tya'a joon gatø¹ø Jesús joon gaunngii¹i jin²in:

—¿Ti 'nu-u 'in Róøi¹³ tya' tsá² Israel?

³⁴ Joon gajin² Jesús:

—¿Ti la 'i¹-o'o 'wo'o si 'e gafee¹i tsá² 'nu cwáain¹ tyiia 'ee?

³⁵ Joon Pilato-gi gañii¹i:

—¿Ti líi²u 'e tsá² Israel jna? Tsá² goo²o coon¹³ 'in tyu¹² to² untsá² 'in gajajee¹ 'nu tyani³ii. ¿Ee goon²¹ gó² gajmaa²a tyani 'ido?

³⁶ Joon gajin² Jesús:

—Jo líi¹na róøi¹³ fu juncwii²¹ lo. Wa'a líi¹na la joon 'e gatiin²mo tsá² tyiia 'e jo gataan¹³mo tsá² Israel jna. Pe líi¹na róøi¹³ fu li xiia¹²¹.

³⁷ Joon gajin² Pilato:

—¿Ti joon róø¹³mo 'nu?

Joon Jesús gañii¹i:

—Jna-a róøi¹³ jii¹³ la foo¹²¹ 'nu-u. Cwáain¹ joon galiseen²¹na, joon cwáain¹ joon goo²¹²oo ni cwoo¹³ juncwii²¹. Gagoo²¹²oo gafo¹²oo júu³ 'e la ja²mo. Joon jilee¹²¹ 'in galinuu¹³, nuu¹o jilaa¹²¹ 'e fo¹²oo.

³⁸ Joon Pilato-do gajin²in:

—¿Noo 'e júu³ do 'e jai¹²?

Tyu¹² tsá² to² ijúun²in Jesús

Mo ngayuu¹³ gaunngii¹i Pilato Jesús 'elo, gacwo'íi¹i tún¹, ngafee¹³i 'in tsá² Israel do tún¹. Jin²in:

—Jo gatsa¹³aa ce jii¹³ coon²¹ tsaá² tya¹ 'in tsañuu¹ no. ³⁹ Pe sá² coon²¹ tii¹² tyii¹ 'e láa²na jaain²¹ tsá² 'yuu¹² 'nuñ³ mi tí jmi²¹² pascua no. ¿Ti 'iin²¹²naa¹ wa'a láa²na tyii¹ 'in Róøi¹³ no tya' tsá² Israel?

⁴⁰ Joon 'in tsá² do ga'oo¹o, jin²in:

—¿Jo láa²u 'ino! ¿Cwoláa²u'u Barrabás tyii¹!

'In Barrabás do 'uun²¹ 'i.

19

¹ Joon 'in Pilato gatyu¹²u to² 'láa² wa'a tsajée¹i ipóo²i. ² Joon 'in 'láa² do gajmaa¹a coon²¹ corona lí jmai¹² tóon¹, joon gaton¹¹on tyi² Jesús. Joon gatyii¹³in 'in 'láa² do Jesús coon¹³ coon²¹ 'mi¹² nuu¹. ³ Joon gajatyéen¹in joon gaunlee¹i jin²in:

—¿Wóo²o seein²¹ 'in Róøi¹³ tya' tsá² Israel!

Joon gajnáa¹a.

⁴ Joon gangó¹o Pilato caluu tún¹ ngafee¹³i tsá² Israel, jin²in:

—Tyaan²aan¹ cwáain¹, tyiin³duu 'in tsañuu¹ no 'e litsaa²mo-'oo' 'e jo gatsa¹³aa tsaá² tya'a jii¹³ coon²¹.

⁵ Joon gacwo'íi¹ Jesús 'e inuu do 'e 'yu¹ tyii¹i corona lí tóon¹, joon tyi²i 'mi¹² nuu¹ do. Joon gajin² Pilato sii²¹i 'in tsá² Israel do:

—¿Lo-o siin¹³in 'in tsañuu¹ do!

⁶ Joon mo gani¹in 'in tyu¹³ to² untsá² joongi 'in 'ii¹³ do Jesús joon ga'láa² 'wii²¹² 'oo¹o tá², jin²in:

—¿Cwotáan²in tsaá¹ crúu¹³ 'ino! ¿Cwotáan²in tsaá¹ crúu¹³ 'ino!

Joon gajin² Pilato sii²¹i 'in tsá² do:

—'Naa' jeei¹duu', joon cwotéen¹naa' 'ido tsaá' crúu¹³ yaanaa'. Pe jna-a cwáain¹ tyiia jo gatsa¹³aa tsaá² tya'a jiiin¹¹³ coon²¹.

⁷ Pe 'in tsá² Israel do gañii¹i:

—Sá² coon²¹ ley tyii¹i, joon 'e ley do jin²in 'e 'ná¹ júun²in 'ido tsu gajmee¹mo 'ña'a Joon¹on Dios.

⁸ Joon mo ganúu²un Pilato 'e júu³ lo 'goo¹gi 'áai¹. ⁹ Joon ga'í²i tún¹ palacio tya'a joon gaunngii¹i, sii¹²¹i Jesús:

—¿Xiiafu seen²¹u?

Pe Jesús do jo gañii¹i jiiin¹¹³xu.

¹⁰ Joon Pilato gajin²in:

—¿'Ee lí¹ jo ngii¹³i? ¿Ti jo ní²i 'e tii²¹moo tyu²uu to² taan²u tsaá' crúu¹³ si laa²¹²moo 'nu 'ee?

¹¹ Joon Jesús-gi gañii¹i:

—'Nu-u jo lí² tyu²uu to² jna wa'a jo cwoó¹³i Dios tyi'i. Tsu 'wii¹³ joon fee¹gi tsaá² tya' 'in tsá² 'in gajjée¹i jna tyani'i lagi tsaá² tyi'i.

¹² Tsifu joon ga'láa² Pilato 'wii²¹² 'noo¹on xiiala lí² laai²¹ Jesús. Pe 'in tsá² Israel do ga'oo¹o, jin²in:

—¿Wa'a láa²u 'ino jo tyú² seen²¹u coon¹¹³ 'in tyu² to² nifu tyiin¹ Roma! ¿Doñi'in 'in jmee¹i 'ña'a róøi¹³ la jmoo¹o 'ido, faa^{21a} 'laa²¹ tya' 'in tyu² to² nifu tyiin¹ Roma!

¹³ Joon mo ganúu²un Pilato júu³ tya'a, joon gatyuu²u to² 'láa² tsajée¹i Jesús fu lí¹ jmoo¹o 'ii²¹ tya' tsá². Joon do-o gacwoo¹o Pilato ni 'mosii¹³ tya'a ijmáa¹a 'ii'. Ni 'wó² do lí¹ si¹² 'mosii¹³ tya'a taa¹¹³ jmai¹² cuun²¹² coo¹¹³. Joon do-o galisii²¹ tsá² faa^{21a} jmí¹ hebreo, Gabata. ¹⁴ Ningóo¹o ití² tyiá² ñi¹ cwoun¹ló¹ jmií²¹² pascua. Joon gajin² Pilato sii¹²¹i 'in tsá² Israel do:

—¿Lo-o siin¹¹³ róøi¹³ tyi'naa'!

¹⁵ Pe 'idogi ga'oo¹o tá², jin²in:

—¿Cwojúun²mo 'ino tsaá' crúu¹³ tya'a! ¿Cwojúun²mo 'ino tsaá' crúu¹³ tya'a!

Pilato do gajin²in:

—¿Ti 'iin²¹²naa' wa'a jngaa¹¹³na róøi¹³ tyii'?

Pe 'in tyu² to² untsá² do gajin²in:

—Jo róøi¹³ xeei'gi seein²¹ tyijna'a jiiin¹¹³ 'in tyu² to² nifu tyiin¹ Roma lí¹i róøi¹³ tyijna'a.

¹⁶ Lí¹ gatséi¹ gajoon¹¹³ Pilato Jesús tya' 'in tsá² do wa'a téen¹in 'ido tsaá' crúu¹³. Joon 'in tsá² do gajjée¹mo Jesús.

Gateen¹in Jesús tsaá' crúu¹³

¹⁷ Gacwo¹¹i Jesús tyaan¹an crúu¹³ tya'a, tsalín² coon²¹ lí¹ sii²¹ Mootyi² Lí²¹². Joon coon¹¹³ jmí¹ hebreo sii²¹ Gólgota. ¹⁸ Joon do-o gateen¹in tsaá' crúu¹³ caan²mo coon¹¹³ gáí¹gi tsañuu¹, jmai¹² jaain²¹ la cataain²¹² caai¹ Jesús. ¹⁹ Joon gatyuu²u Pilato to² 'e toon²¹²on tsá² coon²¹ júu³ yuu¹¹³ tyi² crúu¹³ tya' Jesús 'e jin²: “Jesús tsá² Nazaret, Róøi¹³ tya' tsá² Israel.” ²⁰ Joon fúu¹mo tsá² Israel gauntsáa¹ 'e júu³ do tsu 'e júu³ do lí¹ 'ni¹ 'ii¹¹³ jmí¹, jmí¹ hebreo, jmí¹ griego joongi jmí¹ latín. Joon lí¹ tyan¹ ciudad do lí¹ gateen¹in tsá² Jesús tsaá' crúu¹³.

²¹ Tsu 'wii¹¹³ joon 'in tyu² to² untsá² tya' tsá² Israel gajin²in sii¹²¹i Pilato:

—Jo tóon¹³on 'e júu³ do 'e jin² “Róøi¹³ tya' tsá² Israel.” 'E tyú²gi wa'a tóon¹³on: “'iin 'in gajin²in 'e lí¹i Róøi¹³ tya' tsá² Israel.”

²² Pe gañii¹i Pilato:

—Jiin¹¹³ la 'e tóon³oon, la joon ilí².

²³ Joon 'in tyúuin² 'láa² do 'in gateen¹in Jesús tsaá' crúu¹³ gajmaa¹a jmai¹²xu siin¹¹³ Jesús la 'oo¹²¹ yaai. Joon coon²¹gi 'no¹³ 'mi¹² 'e tyú² gasái¹. 'E 'mi¹² do lí¹ coon²¹ 'no¹³ 'mi¹².

²⁴ Joon 'in 'láa² do jin²in sii¹²¹i la 'oo¹²¹ 'ii:

—Jo dyii²¹i 'e 'mi¹² no, tsacoo²¹o', joon jøø²¹ø' 'iin 'in lí¹i.

Joon coon¹¹³ la joon gauntiin¹¹³ in 'e júu³ taa¹¹³ jí² tya' Dios 'e jin¹²: “Gajmaa¹ a jmai¹² x̄u sin¹³ iin jee²¹² 'ii, joon tya' sin¹³ iin dya¹¹ a mi¹³.” La joon gajmaa¹ a 'in 'láa² do.

²⁵ Joon tyan' li si¹² crúu¹³ tya' Jesús siin¹¹³ in sáa³ Jesús coon¹¹³ tsamí² ruu²¹ i sáa³ a, coon¹¹³ María tsamí² tya' Cleofas joongi coon¹¹³ María Magdalena. ²⁶ Joon gajóø² i Jesús sáa³ a joongi jaain²¹ tsá² tya' a 'in 'nee¹ mo 'áai¹ joon gajin¹² Jesús sii²¹ i sáa³ a:

—Saa²¹², jin¹² in —lo-o siin¹¹² in yuun²¹ tyi'i.

²⁷ Joon gajin¹² in sii²¹ i tsá² tya' a do:

—Lo-o siin¹¹² in saa²¹ a.

Joon jmií²¹² joon ga'i¹² i 'in tsá² tya' Jesús do María, sáa³ Jesús, inuu tya' a.

Júun² mo Jesús

²⁸ Noo²¹² x̄u mo galiñii¹ Jesús 'e jilaa²¹ gauntiin¹¹³ in, 'e untiin¹¹³ in jiin¹¹³ la jin¹² ni jí² tya' Dios, Jesús gajin¹² in:

—'Unjmií² na.

²⁹ Joon do-o si¹² coon²¹ tsuu² si'oo¹ o vino tiin¹²¹. Joon 'in tsá² do gauncwii¹²¹ i coon²¹ lawa joo²¹ 'e sii²¹ esponja coon¹¹³ vino do. Joon gatyin¹² 'e joo²¹ do nii²¹² sii² 'mó² sii²¹ hisopo joon gasaa¹¹³ a 'oo² o Jesús. ³⁰ Joon mo ngayuui¹¹³ ga'un¹ un Jesús 'e vino tiin¹²¹ do joon gajin¹² in:

—Jilaa¹²¹ 'e la tít²-i lí².

Joon tsifu joon gajgó¹ tyí¹ i joon gajúun² mo.

'Yaa²¹ a 'láa² 'mosuu²¹ caa¹ i Jesús

³¹ Cwoun¹ ló² jmií²¹² no tya' pascua, joon tsu¹ wii¹¹³ coon²¹ jmií²¹² fee¹ 'áai¹ mi jná² joon jo 'iin²¹² in 'in tsá² Israel wa' a taain² gi tsaa¹ crúu¹³ 'in tsá² do mi tít² jmií²¹² 'ii¹²¹ 'woo¹²¹ tsá² ijó¹. Joon ngaliin² mo 'in tsá² do tsamí¹ i Pilato wa' a tyu¹² to² fiin¹ in tsaa' mootii² i 'in tsá² taan¹ in crúu¹ do. Joon jmoonoo ijúun² in joon lí² xiia¹ cuerpos tya' a. ³² Joon 'in 'láa² ngaliin² ngafiin¹ in tsaa' mootii² tya' 'in nifu do joongi tya' 'in jaain²¹ gi do 'in gateen¹ in tsaa¹ crúu¹ coon¹¹³ Jesús. ³³ Pe mo ngaliin² ngatyéen¹ in caai²¹ Jesús galili¹³ i 'e najún¹ mo Jesús tsu¹ wii¹¹³ joon jo gafiin¹ in tsaa' mootii² 'ido.

³⁴ Li coon¹²¹ ga'ya¹ a 'in 'láa² do 'mosuu²¹ caai²¹ Jesús joon tsifu la joon gatuun²¹ un jmi¹ sicaai¹¹³ jmií²¹. ³⁵ Joon 'iin 'in jmaa¹ a júu³ lo 'e ganí² joon jmoo¹ o júu³ jai¹². Nii¹ o 'e júu³ la ja¹² mo faa¹²¹ a joon jmaa¹ a 'naa¹ júu³ 'e lí² jo¹ o líí² naa¹. ³⁶ Joon jilaa¹²¹ 'elo galí² wa' a untiin¹¹³ mo 'e júu³ taa¹¹³ ni jí² tya' Dios 'e jin¹²: “Ce jiin¹¹³ coon²¹ mootáa² i ifiin¹³ in.”

³⁷ Joon li xiia¹ jin¹² in ni jí² tya' Dios: “Ijóø² i tsá² 'in niga'yá² tya' a.”

'Aa¹ mo tsá² Jesús

³⁸ Mo ngayuui¹¹³ gajúun² in Jesús jaain²¹ 'in jai¹² líí² i Jesús sii²¹ José ngamií¹⁴ Pilato wa' a cwo¹ 'ido cuerpo tya' Jesús. 'In Sé³ no ja¹² mo coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Arimatea joon 'uun²¹ mo ngii¹ coon¹¹³ Jesús tsu¹ 'goo¹²¹ o 'in tsá² tyu¹² to² tya' Israel. Ga'ii¹²¹ mo Pilato júu³ tya' a joon gangó¹ o Sé³ ngatyiin¹ an cuerpo tya' Jesús. ³⁹ Joon 'in Nicodemo, 'in ngafee¹¹³ i Jesús li 'woo¹, gatyí¹³ a tyaan¹ an 'oo²¹ jmafuu²¹ mirra coon¹¹³ áloes ti dyadya¹ kilo. ⁴⁰ Je wáai² do gapaa¹¹³ i cuerpo tya' Jesús coon¹¹³ 'mi¹² caai¹¹³ 'oo²¹ jmafuu²¹ do jiin¹¹³ la tiisi¹² tya' tsá² Israel mi 'áa¹³ i tsá². ⁴¹ Tyan' li taan¹ in Jesús tsaa¹ crúu¹³ sá² goon²¹ jee²¹² 'mó². Joon jee²¹² do sá² goon²¹ 'aan¹ tya' 'lii²¹² tsi too²¹ tsaa¹ xá². Jo mo ga'aa¹ i tsá² tsá² 'e tsi too²¹ do, jiin¹¹³ jaain²¹. ⁴² Tsi 'aan¹ do-o ga'aa¹ i cuerpo tya' Jesús tsu¹ tyan¹ an 'áai¹, joongi ti li 'láa² 'wii²¹² jmií²¹² 'ii¹²¹ 'woo¹²¹ tsá² Israel.

20

Mo gajin¹ Jesús jee²¹² 'ii²¹²

¹ 'Aa²¹ jmií²¹² láa² 'wii²¹² semóo¹³ ngóo¹ o María Magdalena fu li niga'áai¹ Jesús. 'Nuu²¹ mogi. Joon ganií²¹ i 'e jo si¹² gi 'áan³ tya' a 'e cuun²¹² 'in jni¹ 'oo²¹ 'aan¹ do. ² Joon gangóo¹ cwiin¹ in fu li taain²¹ Simón Pedro coon¹¹³ 'in jaain²¹ gi tsá² tya' Jesús 'in 'nee¹ i Jesús 'ái¹. Joon gajin¹² María do sii²¹ i 'ido:

—Nigatyii¹mo tsá² Ña'ñu¹u' tsi 'aan¹ joon jo nee³e'e xiaifu ngajée¹³i.

³⁻⁴ Joon Tú³ coon¹³ 'in tsá² tya' Jesús catyaa² ngalín²in cwiin¹in fu li roon²¹on 'aan¹ do. Joon 'in jaain²¹ do, cwii²¹gi cwiin¹in lagi Tú³ joon tyí¹a 'aan¹ do nifu. Joon nga'ee²¹²e 'oo²¹ 'aan¹ jóø²ø. ⁵ Nii²¹o 'e 'no¹³ 'mi¹² roon¹on do pe jo ga'í²i 'aan¹ do. ⁶ Mi yuui¹³ joon gatyí¹a Simón Pedro caluu joon ga'í²o tsi 'aan¹ do. Nii²¹o jon 'e 'no¹³ 'mi¹² roon¹on do. ⁷ Nii²¹o jon 'e 'mi¹² 'e gapaa²¹i ni² Jesús jo roon¹on coon¹³ 'e 'no¹³ 'mi¹² 'e catyia² pe ijuui¹³ roon¹on coon²¹. ⁸ Joon ga'í²i jon 'in tsá² jaain²¹ do 'in gatyí¹a nifu 'aan¹ do, joon ganii²¹i jilaa²¹ 'e nigalí² joon jo¹o galí²i. ⁹ Joon jo mo ga'øi²¹-tsí jii¹³ la nijin¹² ni jí² tya' Dios 'e 'ná¹ jii¹ Jesús jee²¹² 'íi²¹². ¹⁰ Joon gangaa¹³mo 'in tsá² tya'a do fu tya'a.

Jné¹i Jesús tyani María Magdalena

¹¹ Pe 'in María do gajaan¹an caluu 'oo²¹ 'aan¹, gatyí²i. La 'íi²¹² ci²i do ga'í¹i jóø²ø tsi 'aan¹ do. ¹² Joon do-o gangoo²¹o gáí¹ ángeles tyí²i 'mi¹² taa²¹. Do-o née¹ li garoon¹on cuerpo tya' Jesús. Joon jaain²¹ tyíin¹ yu' li garoon¹on tyí¹i joon jaain²¹gi tyíin¹ 'ée² tíi² Jesús. ¹³ Joon gaunngí¹i 'in ángeles do 'ii:

—Tsamí², ¿'ee li cii¹²¹i?

Joon gajin¹² 'in tsamí² do:

—Ci²oo tsu nigajee¹mo tsá² Ñu¹³ Fíi³i joon jo ñí³i xiaifu ngajée¹i.

¹⁴ Joon mo gajin¹²in 'elo gajii¹in ní¹i joon gangoo¹o Jesús siin¹³in do. Pe jo galili¹³i 'e Jesús 'ii. ¹⁵ Joon gaunngí¹i Jesús sii¹²¹i 'ido:

—Tsamí², ¿'ee li cii¹²¹i? ¿'iin 'naai¹²¹ 'nu?

Joon tsu 'wii¹³ 'i¹-tsi 'e 'in 'aa¹a 'wó² do fee¹³i 'ii gajin¹²in:

—Tsañuu¹, owa gajee²mo'o, foo¹²o xiaifu gatuu²¹u'u joon jna-a nitee²¹²ee.

¹⁶ Joon gajin¹² Jesús sii¹²¹i 'in tsamí² do:

—¡María!

Joon María do gajii¹mo joon gajin¹²in sii¹²¹i Jesús coon¹³ jmí¹ hebreo:

—¡Raboni! —'e 'øi¹²¹-tsi tsá² jin¹²in: Tífo¹² tyi'.

¹⁷ Joon Jesús-gi gajin¹²in:

—Jo 'li²u'u jna, tsu jo mo ngóo³gi li tyíin¹ Ñu¹³uu. Pe cwoo¹²¹o, cwosii¹³i 'in ruu¹²¹na 'e nii¹³na li tyíin¹ Ñu¹³uu 'in lí¹i Ñu²uu' jon, li tyíin¹ Dios tyiia 'in lí¹i jon Dios tyii'.

¹⁸ Joon gangoo¹o María Magdalena do ngajmaa¹ 'in tsá² tya' Jesús júu³ 'e niganí²in Ña'ñu¹u' Jesús joon 'e nigafee¹²¹ 'e júu³ do.

Jné² Jesús tyani tsá² tya'a

¹⁹ Canuu²¹ jmí²¹² joon, jmí²¹² 'láa² 'wii¹² semóo¹³ 'in caan²¹in tsá² tya' Jesús. Joon tsu 'wii¹³ 'gøø¹mo tsá² tyu¹² to² tya' Israel 'in jni¹i ca'nú¹. Joon ga'í²i Jesús tún² tsa¹² jee²¹² 'ii joon ga'í¹i júu³ jin¹²in:

—Tyú²-u cwoseen²¹naa'.

²⁰ Mo ngayuui¹³ joon ga'e¹²e Jesús tsá² tya'a cwoo²¹o, caa¹i. Joon 'in tsá² tya'a do galijløø¹³mo 'áai¹ mo jóø²i Ña'ñu¹u' Jesús. ²¹ Mo ngayuui¹³ joon gajin¹² Jesús sii¹²¹i 'ido tún¹:

—Tyú²-u cwoseen²¹naa'. La gasii¹in Ñu¹u' jna la joon jon sii¹na 'naa'.

²² Joon gaxuu¹u ni² 'ido joon gajin¹²in:

—Cwo'ii¹³naa' 'in Espíritu Tyú² tya' Dios Jmii²¹. ²³ Wa'a 'naa' jmaa²aa' feei¹¹-'oo' tsaa² tya' tsá², s'iin²mo tsaa² tya' 'ido. Pe joon wa'a jo jmaa²aa' feei¹¹-'oo' tsaa² tya' tsá² jo s'iin²in tsaa² tya' 'ido.

Tomás gangaa¹mo Ña'ñu¹u'

²⁴ Pe jaain²¹ jee²¹² 'in apóstoles tya' Jesús 'in sii²¹i Tomás jo tyíin¹in mi tyí¹a Jesús. Suuin²¹² 'in Tomás do. ²⁵ Joon 'in tsá² tya'a catyaa² gajin¹²in sii¹²¹i 'ii:

—Ganee²¹²moo'o Ña'ñu¹u' Jesús.

Pe 'in Tomás do gajin¹²in:

—Jo ijai¹² líí²na wa jo nijó³øø li ga'yá² cwotóon¹ cwoó¹o, joon ngíí³na unnicwóo³oo li ga'yá² cwotóon¹ do joongi ngíí³na cwóo³oo li ga'yá² 'mosuun¹²¹ caa¹i.

²⁶ La coon²¹ dyá¹ 'in caain²¹ tsá² tya'a coon²¹ inuu joon taan²mo Tomás coon¹¹³on. Joon xúfiin¹¹³ tyú² injni¹ jni'ná¹ ga'í² Jesús joon gajmaa¹a siin¹¹³in tún² tsa¹² jee²¹² 'ii. Joon ga'í¹¹i júu³ jin¹²in:

—Tyú²-u cwoseen²¹naa¹.

²⁷ Mi yuui¹¹³ joon gajin¹²in sii¹²¹i Tomás:

—Ngíí²u unnicwoo²¹o lo joon jóø²¹ø li ga'yá² cwotóon¹ cwóo³oo. Xá² cwoó²¹o joon taan¹ caa¹na. Jo ngíí²¹gi'í 'e jo jai¹² líí²u la joon cwolitsáa¹mo-'o'o.

²⁸ Joon gañii¹i Tomás jin¹²in:

—¡Ñu¹fii³ii, joongi Dios tyiia 'nu!

²⁹ Joon gajin¹² Jesús sii¹²¹i 'ido:

—Tomás, jo¹¹o galí²u'u jna tsu 'wii¹¹³ gañi²mo'o jna. Pe jløø¹³mo 'in jai¹² líí²i jna xúfiin¹¹³ jo mo ngaa¹i jna.

'Yuto² tya' 'e jí² lo

³⁰ Líí¹ 'láai²gi li² milagro gajmaa¹a Jesús tyani tsá² tya'a 'e jo taa¹¹³ 'e jí² lo. ³¹ Pe 'e jí² lo taa¹¹³ jilaa¹²¹ 'e júu³ lo 'yuto² 'e lí² jai¹² líí²naa' 'e líí¹i Jesús Cristo, Joon¹on Dios. Joon tsu 'wii¹¹³ jo¹¹o líí²naa' Jesús 'e seen²¹moo' coon²¹ tøø²mo coon¹¹³ 'ii¹²¹ tya' 'e sii²¹ 'ii.

21

Jnéi¹ Jesús tyani dyái¹ tsá² tya'a

¹ Mo ngayuui¹¹³ joon gajnéi² Jesús tyani tsá² tya'a coon²¹ fu li tí¹² tyíia¹ sii²¹ Tiberias. La no galí²: ² Dyái¹ tsá² tya' Jesús taain²¹² caan²¹mo. 'In tsá² do sii²¹ Simón Pedro, coon¹¹³ Tomás suuin²¹², coon¹¹³ Natanael, joon jaain²¹ tsá² seein²¹ Caná náa¹ li sii²¹ Galilea 'ii. Taain²¹² jon 'in gáí¹ jón¹on Zebedeo coon¹¹³ gáí¹gi tsá² tya' Jesús. ³ Joon Simón Pedro do gajin¹²in sii¹²¹i 'in catyaaí² do:

—Níi³ii, niseen¹¹²na joo¹²¹ jmií²¹.

Joon gajin¹² 'in catyaaí² do:

—Jna'a jon tsaa²¹a' coon¹¹³ 'nu.

Joon ngalíin²mo, ngatáa¹i coon²¹ barco. La tøøi² 'woo¹ táa¹i 'naa¹i joo¹²¹ jmií²¹ pe jo gataan¹¹³in jiin¹¹³ jaain²¹. ⁴ Mo tí li ngó¹o cajná² gajnéi¹ Jesús li tí tyíia¹ do pe jo galicwii¹in tsá² tya'a 'ii. ⁵ Joon gajin¹² Jesús sii¹²¹i 'in tsá² taai² barco do:

—'Naa', ¿tí jo mo taan¹¹³naa'?

Joon 'in tsá² do gañii¹i:

—'Un², jiin¹¹³ jaain²¹.

⁶ Joon gajin¹² Jesús sii¹²¹i 'ido:

—Lí¹ tsáa¹ caai²¹ barco do nii¹¹³ii' núu³, joongi iteen¹¹³naa' joo¹²¹.

La joon gajmaa¹a, joon jo lí² saa¹¹³a 'e núu³ tsi barco tsu røø¹mo joo¹²¹ jmií²¹ do. ⁷ Joon 'in tsá² tya' Jesús 'in 'nee¹i Jesús 'áai¹ gajin¹²in sii¹²¹i Tú³:

—¡Ña'ñu¹'u' 'ido!

Joon mo ganúu²un Simón Pedro 'e jin¹²in: “Ña'ñu¹'u' 'ido”, joon gaci¹²i siin¹¹³in (tsu gatyii¹ 'e saan¹in joo¹²¹ jmií²¹). Joon mo ngayuui¹¹³ joon ga'íí²i tsi jmií²¹ itsáa¹ li sin¹² Jesús. ⁸ Joon 'in tsá² tya'a catyaaí² 'in taai² barco do gatyalíin²mo tí jmií²¹ do jñuu¹u núu³ do røø¹ joo¹²¹ jmií²¹. Ga'ii²¹ barco do li 'oo² coon²¹ ciei¹³ metros 'e lí¹ tí¹ do. ⁹ Joon mo cwo'íi¹ 'e barco do lí¹ cwoó¹¹³ tyuun²¹ gajnée¹i coon²¹ jí² li coo²¹ jí² joon ni jí² do untyúun²in jaain²¹ joo¹²¹ jmií²¹. Joon náa¹ 'iñi¹ caai²¹ do. ¹⁰ Joon gajin¹² Jesús sii¹²¹i 'in tsá² do:

—Cwotyíin²naa' jaain²¹ gáí¹gi joo¹²¹ do 'in la ngayuui¹¹³ gataan¹¹³naa' do.

11 Joon Simón Pedro ga'í² tsi barco do joon gaun'ó⁰i 'e nú³ do fu nitsaa². Røø¹mo 'e nú³ do joo²¹ jmi²¹ cøø¹³, ti jiin¹³ coon²¹ cíein¹³ tsi ca'no¹³ tsi gaai²¹. Joon xufiin¹³ 'áa¹mo røø¹ 'e nú³ do jo ga'gii²¹i. 12 Joon gajin² Jesús sii²¹i 'ido:

—Ñilín²naa', cøø¹³xuu'.

Joon jo gatá²-tsi jiin¹³ jaain²¹ tsá² tya'a do wa'a unngii¹ 'iin 'ii tsu ñi¹o 'e Ña'nu¹u' Jesús 'ii. 13 Joon gajatyéen¹mo Jesús joon gajmaa¹a jmai²xu 'e 'iñi¹ do jee²¹² 'ii. La joon gajmaa¹a coon¹³ 'in joo²¹ jmi²¹ do.

14 Ningóo¹ 'ní¹ naa¹³ 'e gajné¹i Jesús tyani tsá² tya'a mi yuui¹³ gajiin¹in jee²¹² 'lii²¹².

Jesus sii¹i coon¹³ Simón Pedro

15 Mo ngayuui¹³ gagøø¹²¹ gaunngii¹i Jesús sii²¹i Simón Pedro:

—Simón, jóon¹on Jonás ¿ti 'nee¹mo'o jna 'láai²gi lagi 'in no?

Joon Tú³ do gañii¹i:

—Joon, Ña'nu¹u', ñi²o'o 'e 'iin²¹²moo 'nu.

Jesús-gi gajin²in:

—Joon, cwo¹²o 'e dø¹² joo'saa²¹ xuui²¹² tyiia.

16 Joon gatí² tún² naa¹³ 'e gaunngii¹i jin¹²in:

—Simón, jóon¹on Jonás, ¿ti 'nee¹mo'o jna?

Joon gañii¹i Tú³ do:

—Joon, Ña'nu¹u', ñi²o'o 'e 'iin²¹²moo 'nu.

Joon gajin² Jesús:

—Joon, 'aa²mo'o joo'saa²¹ tyiia.

17 Joon gatí² 'ní¹ naa¹³ 'e gaunngii¹i Jesús 'ii, jin¹²in:

—Simón, jóon¹on Jonás, ¿ti 'iin²¹²mo'o jna?

Joon Tú³ do gajmaa¹o fa'í³ tsu wii¹³ Jesús nigaunngii¹i 'ní¹ naa¹³ wa'a 'iin²¹²in Tú³ 'ii. Joon Tú³ gajin²in sii²¹i Jesús:

—Ña'nu¹u', ñi²o'o jilaa¹²¹. Ñi²o'o 'e 'iin²¹²moo 'nu.

Joon gajin² Jesús:

—Joon, cwo¹²o 'e dø¹² joo'saa²¹ tyiia. 18 'E la ja¹²mo fuu²¹²uu 'nu: mo líi¹u'u simii¹²¹ gatyii¹i siin¹²¹in 'wo'o joon gatyii²a doñixiia' fu 'iin²¹²u'un. Pe mi li yuu¹³ 'nu inii¹³i cwa¹a joon tsá² xee¹²¹mo ityii¹³i 'nu siin¹²¹in joon ijee²¹²mo tsá² 'nu xia'li jo 'iin²¹²u'un cwo¹³o.

19 Coon¹³ 'e júu³ joon gajmaa¹a Jesús júu³ xiiala ijúun²in Tú³ joongi xiiala iuntyúu¹i Dios. Mo ngayuui¹³ joon gajin² Jesús sii²¹i Tú³:

—¡Na¹ coon¹³ jna!

In tsá² 'in 'iin²¹²in Jesús

20 Joon gajiin¹³in Tú³ ní¹i joon gajøø²i jaai¹³ caluu 'in tsá² tya' Jesús do 'in 'née¹i Jesús 'ido. 'In tsá² do tyín¹in caai¹ Jesús mo gagøø¹²¹ li tséi¹ do. Joon gaunngii¹i Tú³ sii²¹i Jesús: “Ña'nu¹u', ¿'iin 'in i'ní¹i 'nu?” 21 Joon mo gangaa²¹i Tú³ 'ii, gajin²in sii²¹i Jesús:

—Ña'nu¹u', coon¹³ 'in no, ¿'ee 'ilí²?

22 Joon Jesús do gañii¹i:

—Wa' 'iin²¹²na 'e seein²¹ 'ido ca mi gaa¹³na tún¹, ¿'ee cwáain¹ tyi'nu? Jiin¹³ cwáain¹ tyi'i 'e 'na¹ coon¹³ jna.

23 Joon coon²¹ júu³ 'atsaa²¹ gasii¹ 'in tsá² jai¹² líi²i Jesús 'e jo ijúun²in 'in tsá² do tsu Jesús gajin²in: “Wa' 'iin²¹²na 'e seein²¹ 'ido ca mi gaa¹³na tún¹, ¿'ee cwáain¹ tyi'nu?” Pe jo gajin²in 'e jo ijúun²in, gajin²o: “Wa' 'iin²¹²na 'e seein²¹ 'ido ca mi gaa¹³na tún¹, ¿'ee cwáain¹ tyi'nu?”

24 Joon 'in tsá² tya' Jesús no, 'ii 'in nigataan¹an ni jí² 'e júu³ lo. Joon 'ii jin¹²in 'e ja¹²mo júu³ tya'a. Joon nee²¹e 'e ja¹²mo júu³ tya'a.

25 Joon 'láai²gi nigajmaa¹a Jesús. Joon wana to¹²o tsá² ni jí² jilaa¹²¹ 'e nigajmaa¹a Jesús iunrøø¹ jí² 'láai² 'áai¹. Amén.

'E la gajmaa¹a tsá² tya' Jesús

Dios icwó² Espíritu Tyú² tya'a

¹⁻² Coon¹³ jí³ tyiia la mo 'láa² 'wii²¹² nifu, tsá² tyú¹ Teofilo, gajmaa¹³aa 'nũ júu² ce jilaa²¹ 'e ga'láa² Jesús 'wii²¹² jmáa¹a joongi 'e ga'e¹²e tsá² ca gangaa¹²ⁱ ñũ'fú². La jo mo 'yaa¹i Jesús ñũ'fú² gauncoon¹³ Espíritu Tyú² tya' Dios 'ii 'e icwo¹o tsá² tya'a, 'in gatyii¹³in, to² 'e 'ná¹ jmaa¹a. ³ Mo gangáii² gajúin¹ Jesús do gajné¹mo 'e jiin¹o jee²¹² tsá² tya'a. La jee²¹² tunlo¹ jmii²¹² do jnéé²mo jee²¹² tsá² tya'a. Joon gajmaa¹a 'láai² nii² to² 'e 'ee¹ 'e nigalija²mo 'e seen²¹mogi, 'e jo lí² jin² tsá² 'e jo nijo¹. Joongi gajin²o xiiala mi tyu² Dios to² tsá².

⁴ La jee²¹² ngi¹gi Jesús coon¹³ tsá² tya'a ga'íi² júu³ 'e jo mo 'woo²¹duu' Jerusalén lo ca gatséin¹ júu³ ga'íi² Dios Jmii²¹.

⁵ —'E ja¹²mo —jin¹² Jesús sii²¹ⁱ tsá² tya'a do—, Wó³-o gasaai¹ tsá² jmii²¹ jiin¹³ coon¹³ jmii²¹ pe ciin²¹gixu icwoo¹²ⁱ Dios 'naa' 'in Espíritu Tyú² tya'a iuncoon¹³ 'naa'.

Ngaai¹² Jesús fu ñũ'fú²

⁶ Cafu mo gaicaain²¹ Jesús coon¹³ tsá² tya'a gaunngii¹i tsá² tya'a 'ii:

—Ña'ñũ^{1u}, ¿ti gatí² 'ii²¹ 'e laa²¹²mo'o tsá² Israel joon la joon lí²-i tyu^{1u} to² yaai?

⁷ Joon gañii¹i Jesús:

—Jo tíi² 'naa' liñí³ii' líi²¹² tsei¹² 'e íl² jilaa²¹ 'elo. Jiin¹³ 'ña'a Ña'ñũ^{1u} Dios Jmii²¹ tíi² liñii¹i líi²¹² 'e íjmáa¹ 'elo. ⁸ Pe ijoo²¹-o 'in Espíritu Tyú² tya' Dios joon 'ii ingí¹ coon¹³ 'naa'. Joon 'ii²¹ tya' 'ii cwolín²naa' Jerusalén, joongi la caain²¹ lí san¹² Judea, joongi lí sii²¹ Samaria coon¹³ la caain²¹ lí wín²gi ni cwoo¹³ juncwii²¹. Icwolín²naa' cwojmaa²aa' júu³ 'iin jna.

⁹ Mo ngayuui¹³ gajin¹² 'elo, la 'íi²¹² jóø²mogi 'ido 'ii, joon gasaa¹mo Jesús. Ngaa¹²ⁱ fu yu¹. Joon gajó² coon²¹ jní¹ gacii¹²ⁱ Jesús. Joon jo jnéei²gi. ¹⁰ Téen²mogi 'ido jóø² fu ñũ'fú² la 'íi²¹² ngaa¹²ⁱ Jesús. Joon gajné¹ co' lí téein² 'ido gáí¹ tsañuu¹ taa²¹ siin¹³in.

¹¹ Joon gajin²in sii²¹ⁱ 'ido:

—Tsañuu¹ sein²¹ Galilea jo 'ee to² 'íi³in-gi téen²naa' lo jóø² fu yu¹ juncwii²¹. 'In Jesús no, 'in cwo'íi¹ jee²¹² 'naa' ngaa¹²ⁱ fu yu¹ do coon²¹ røø²¹ 'ii la mo ngaa¹²ⁱ do, la joon jon ijó¹ tún¹.

Tyii¹³in Matías 'a 'ii²¹in cwáain¹ tya' Judas

¹² Joon ngalín²mo 'a moo²¹ sii²¹ Olivos do. Joon ngaliin¹ tún¹ Jerusalén 'e ná¹ coon²¹ sii¹³xu jiin¹³ la to² gatyu² ley tya' Moisés 'e sá² ngi¹ tsá² mo jmii²¹² 'ii²¹ 'woo²¹ tsá².

¹³ Mo tyaliin¹in 'e fuu²¹ do gasóo² coon²¹ 'nú¹ lí tí² tún² fú¹. 'In gatyaliin¹in do sii²¹ Tú³ coon¹³ Jacobo coon¹³ Wó³ coon¹³ Dí³ coon¹³ Tomóo¹³ coon¹³ Bartolomé coon¹³ Untøø² coon¹³ Jacobo, jóon¹ Alfeo, coon¹³ Simóoi¹³, jaain²¹ tsá² tya' coon²¹ poo²¹² sii²¹ cananistas. Joon coon¹³ Judas ruu²¹ⁱ Jacobo, ¹⁴ Jilee²¹mo 'in lí caain²¹ coon¹³ ruu²¹ⁱ Jesús coon¹³ María sáa³ Jesús coon¹³ 'in tsamí² catyaa² do. Licaain²¹ fee¹²ⁱ Dios.

¹⁵ Jiin¹³ jee²¹² joon galicaain²¹ tsá² jiin¹³ coon²¹ cíein¹³ tsi dyáai² 'in jai¹² líi². Joon gajmaa¹ Tú³ siin¹³in jee²¹² tsaruu²¹ⁱ, joon gajin²in sii²¹ⁱ 'in tsá² catyaa² do:

¹⁶ —Tсарu^{1u}, 'ná¹-a tsín¹ jiin¹³ la gataan¹an 'líi²¹² yuu¹³ David ni jí² tya' Dios coon¹³ 'ii²¹ tya' Espíritu Tyú² tya' Dios. David do gafaa²¹o xiiala 'e itsangíi² Judas. 'Ii-o jee²¹² 'in gasaain¹² Jesús. ¹⁷ Judas jaain²¹² jee²¹² jna'a, joon tíi²mo jmáa¹a to² coon¹³ jna'a. ¹⁸ Pe joon ngoo²¹-o Judas ngala¹ coon²¹ si¹² 'wó² coon¹³ 'e cuu² gajna¹an coon¹³ 'e gó² gajmaa¹ do. Tsifu joon gacii¹²ⁱ lí' síjii². Joon ga'gii²¹ⁱ tu²u. Joon ga'woo²¹o jilaa²¹ 'un'mii²ⁱ. ¹⁹ Joon mo galiñi¹ 'in sein²¹ Jerusalén do joon gaunsii²¹ 'e 'wó² do Acéldama, 'øøi²¹-tsi tsá² sii²¹ Coon²¹ Sii¹³ Tyiia²¹ 'in 'O² Jmii¹. ²⁰ Tsu¹ 'wii¹³ ni Salmos jin¹² la no:

Cwosii¹²¹i 'núu¹u situu¹mo.
Jo 'in seein²¹gi 'in cwaa²¹gi.
Joongi jin²in:

Cwocwoo²⁰⁰' 'in xee²¹mo 'in jma¹ to² jmoo¹o 'ido.

²¹ "Wii¹³ joon tsajmoo²¹o' 'elo —jin¹² T³— Jee²¹² jna' jeei¹ 'inl¹³ tsá² 'in ningi¹ coon¹³ jna' la t⁰⁰i² nigangii²¹i' coon¹³ Jesús. ²² Ca la mo gasaa¹i Wó³ Ña'ñu¹u' Jesús jmi²¹ joon ca gangaa¹²i ñu¹fú². Tyii¹³mo' jon jaain²¹ jee²¹² 'ii wa'a 'in licaain²¹ coon¹³ jna'a 'e ijmaa¹a júu³ 'e nijiin¹in Jesús —gajin¹² T³.

²³ Joon ga'wooi²¹ gáí¹ tsá² jee²¹² 'ii. Jaain²¹ 'in sii²¹ Sé³, 'in sii²¹o jon Barsabás, sii²¹o jon Justo. 'In jain²¹gi do sii²¹ Matías. ²⁴⁻²⁵ La 'ii²¹² fee¹²¹i Dios jin²in:

—Ña'ñu¹u', 'nu-u j⁰⁰ø²¹ø jilaa²¹ alma tya' tsá². 'Ee¹³du' jna'a 'naai²¹² 'in jee²¹² gáí¹ lo nityi¹u'u 'in jma¹ to² tsá² tya' Jesús cwáain¹ tya' Judas. Gajaan¹an Judas do 'e to² jmoo¹o 'wii¹³ tsaa² tya'o. Joon ngoo²¹-o li 'iin²¹²mo.

²⁶ Joon gacoo¹o jee²¹² 'ii. Joon gatii²mo Tíi¹³. Tsifu joon ga'í² Tíi¹³ do cwáain¹ tya' Judas jee²¹² 'in dyajaain²¹ tsá² tya' Jesús.

2

Mo gajó² Espíritu Tyú² tya' Dios

¹ Mo gatsín¹ cincuenta jmi²¹² mo gangíi²¹ cwaa¹²¹ jmi²¹² gatii² jmi²¹² sii²¹ Pentecostés. Coon²¹ li sicaain²¹ la jilee¹²¹mo 'in jai¹² líi². ² La 'ii²¹² joon coon²¹ ga'iin² li' yu' lawa mo 'ii¹i tyí² tá² líi¹i. Ga'iin² la t⁰⁰i² inuu li néei¹ 'ido. ³ Joon gajnéi¹ coon²¹ 'e li la li sii¹³ jí² li néei¹ la jaain²¹. ⁴ Joon ga'í² 'in Espíritu Tyú² tya' Dios almas tya' ce jilee¹²¹mo 'in néei¹ do. Joon ga'láa² 'wii²¹² faa¹²¹ jmai¹² jmi¹ xiia¹²¹ 'e cwoo¹o 'in Espíritu Tyú² do faa¹²¹a.

⁵ Jee²¹² jmi²¹² lo fúu¹mo tsá² Israel 'in untiin¹³ to² tyu¹² Dios sicaain²¹. Jalíin² Jerusalén la caain²¹ juncwii²¹. ⁶ Mo ganúu²un 'e ga'iin² do joon galicaain²¹ 'in tsá² do li ga'iin². Pe jo ñii¹ 'in tsá² fúui¹ do 'ee nigalí² mo ganúu²un la jaain²¹ la jaain²¹ 'in tsá² tya' Jesús do faa¹²¹a jmi¹ tya'a. ⁷ Jmai¹² 'in ganga'goo²¹-tsi. Joon jmai¹² 'in gafo¹²mo joon síi¹i jee²¹² 'ii:

—'Owa'a jon 'in seein²¹ Galilea jilee¹²¹ 'in faa¹²¹a no. ⁸ ¿Xiiala lí¹ 'e nuu²¹un' faa¹²¹a jmi¹ tyi jna'? ⁹⁻¹¹ Lí¹ fúui¹ tsá² seein²¹ lo, 'in seein²¹ Partia, Media, Elam, Mesopotamia, Judea, Capadocia, Ponto, joon li sii²¹ Asia seein²¹ lo. Seen²¹mo jon 'in jalíin² Frigia, Panfilia, Egipto joongi Africa li' ngoo¹³gi li' Cirene. Joongi tsá² seein²¹ Roma 'in seein²¹ lo. Caa¹²mo 'inl¹³ 'in seein²¹ Israel ca la mo galiseen²¹mo coon¹³ 'inl¹³gi 'in nigatuu²mo dioses tya'a 'in gajmeei¹ tsá² joon niga'ii²¹mo jon 'in Dios tya' tsá² Israel. Caa¹²mo tsá² seein²¹ Creta coon¹³ Arabia pe jilee¹²¹mo' nuu²¹un' faa¹²¹a coon¹³ jmi¹ tyi-o' júu³ tyú² tya' Dios.

¹² Jilee¹²¹mo tsa'goo²¹-tsi pe joon jo 'øøi²¹-tsi 'ee galí². Joon gaunngii¹i ruu¹²¹i:

—¿Ee 'øøi²¹-tsi jilaa¹²¹ 'elo?

¹³ Pe 'inl¹³gi ungoø¹i, jin²in:

—Tsá² 'iin¹mo no.

'E gasii¹²¹ T³ tsá²

¹⁴ Joon gajmaa¹a T³ siin¹³in coon¹³ ji dyajaain²¹ apóstoles catyaa² do joon gafaa¹²¹a tá² jin²in:

—Tsá² seein²¹ Israel, joongi coon¹³ tsá² seein²¹ Jerusalén, cwoliñ'íi' 'elo. Joongi núu²duu' coon²¹ tún² 'e ifo¹³oo lo. ¹⁵ 'In tsañuu¹ lo jon 'in 'iin¹ no la lí² 'e 'i¹-oo' tsu 'aa²¹gi lo. Jo mo tí² 'ii²¹ wa'a ngi¹ tsá² 'iin¹. Jiin¹³ la 'iin²¹ ñú² ningóo¹. ¹⁶ 'Elo-o gatsín¹ 'e gajin¹² 'in gafaa¹²¹a júu³ tya' Dios cali¹ sii²¹ Joel. Joel do gajin¹²in:

¹⁷ La lo-o gajin¹² Dios:

La nu'gi mi 'iin² juncwii²¹ icwo¹³oo Espíritu Tyú² tyiia la jilee¹²¹ 'in taain²¹² fu juncwii²¹. Yuun²¹ tyii'i tsañuu¹ coon¹³ yuun²¹ tyii'i tsami² ifaa¹²¹a cwáain¹ tyiia.

Joongi simii¹²¹ sá² coon²¹ iní²i.

Joongi yuu¹¹³ icwuu²¹mo ilisá² tyisáa² tya'a.

¹⁸ Nicwó³oo 'in Espíritu Tyú² tyiia 'e jmií²¹² joon tya' jileei¹²¹ 'in jmoo¹o la to² tyu¹³uu la tsañuu¹ teen¹¹³ la tsami².

Joon ifaa¹²¹o cwáain¹ tyiia.

¹⁹ Lí' yu' juncwii²¹ 'ée³ee 'a tsa'goo²¹-'oo'.

Jmáa³oo jon li² li ni 'wó².

Coon¹¹³ jmi¹, joongi coon¹¹³ jní¹ tya' uñi² ijma³aa 'e li² do.

²⁰ La nu'gi 'e icwá¹ jmií²¹² tya' Ña'ñu¹¹u' Jesús, coon²¹ jmií²¹² fee¹ joongi coon²¹ jmií²¹² 'ya²gi líli¹, ilinuu²¹ li 'í¹in ñi¹.

Joongi sii¹²¹gi iliin¹ la lí¹ jmi¹.

²¹ Joon jilee¹²¹mo 'in gamii¹i coon¹¹³ 'e sii²¹ Ña'ñu¹¹u' itiin¹¹³mo.

La joon júu³ niga¹íi² Joel cwáain¹ tya' Dios Jmii²¹ —jin¹² Tú³.

Faa¹²¹gi Tú³ jin¹²in:

²² —'Wii¹¹³ joon núu²duu', tsañuu¹ seein²¹ Israel, jilaa¹²¹ 'e ifuu²¹²uu 'naa' lo —jin¹² Tú³—. Tyú²-u ñi³oo' jilaa¹²¹ milagro 'ya²gi 'e gajmaa¹a Jesús tsá² Nazaret coon¹¹³ 'ii²¹ tya' Dios Jmii²¹ jee²¹² 'naa'. Joon coon¹¹³ jilaa¹²¹ 'e gajmaa¹a Jesús do gajmaa¹a Dios júu³ 'e Jesús jaain²¹ tsá² 'in 'iin²¹²in. ²³ Pe jo 'ee futyí³ la mo gajaain¹²¹ tsá² 'ii jee²¹² 'naa' tsu 'yu to²-o 'e ni¹'-tsi Dios ca la mo jée¹mo. 'Naa'gii¹ gaseen¹²moo', joon cwáain¹ tyi'naa'oo' gajngaa¹¹³i tsá² gó² 'ii, gateen¹in tsaa' crúu¹³. ²⁴ Pe Dios Jmii²¹ gajmaa¹a jiin¹o tún¹. Nigaláa²mo tsu feei¹gi 'ii lagi 'mó¹. Jo lí² tyu¹² 'mó¹ 'ii to². ²⁵ Joon 'líi²¹² róøi¹³ David gafaa¹²¹a ni jí² tya' Dios cwáain¹ tya' Jesús mo gajin¹²in:

Máa¹moo Ña'ñu¹¹u' Dios coon²¹ tøø²mo tyaní³ii.

Lí caa²¹na tsáa¹ siin¹¹²in joon jo 'ee jiin¹¹³ coon²¹ goo¹²¹oo.

²⁶ 'Wii¹¹³ joon jløø¹³mo alma tyiia.

Joon coon¹¹³ moo'óo³oo fo¹³oo jmai¹² júu³ tyú²-u.

'Wii¹¹³ joon mo 'ii¹²¹ 'woo¹²¹ cuerpo tyiia jo 'ee cu¹²-tsii coonti.

²⁷ Tsu ñi³oo 'e jo saa¹¹²'a alma tyiia jee²¹² 'líi²¹².

Joongi jo cwo¹²o 'e ixiia¹²¹ cuerpo tya' 'in gatyii¹¹³in.

²⁸ Ga'ee¹¹³o'o jna xiiala ngii³ii coon²¹ fu¹ coon²¹ tsáa¹ 'e cwo¹ juncwii²¹ tya' tsá².

Joon nigalijløø¹³moo 'wii¹¹³ cwoo²¹o coon¹¹³ jna.

La joon gajin¹² David cwáain¹ tya' Jesús.

²⁹ 'Tсарu¹u', tyú²-u ñii²¹' 'e 'líi²¹² tsafeei¹ tyi' David juun²¹mo. Joon ga'áa²mo tsá² 'ii. Joon 'aan¹ tya'a roon¹gi coon¹¹³ jna' ca jmií²¹² no. ³⁰ Pe David do jaain²¹ 'in gafaa¹²¹a júu³ tyú² tya' Dios. Joon ñii¹o David 'e gasii¹²¹i Dios 'ii 'e tyi¹²mo jaain²¹ tyii²¹a 'in cwa¹ cwáain¹ tya'a. ³¹ La joon 'líi²¹² David do lawa jóø²o ca la jée¹mo 'a ijiin¹in Cristo. Joon gajin¹²in 'e jo ján² alma tya'a jee²¹² 'líi²¹². Jon'gi xiia¹² moo¹ taa²i. ³² 'Ña'a Dios Jmii²¹ gajmaa¹a jiin¹ 'in Jesús no. Jilaa¹²¹ 'elo ganee²¹e'e. ³³ Joon gató¹ Dios Jmii²¹ 'ii lí¹ cwoo²¹o tsáa¹. Joon gacwo¹o Dios Jmii²¹ 'ii 'in Espíritu Tyú² tya'a la lí 'e nigajin¹²in. Joon jilaa¹²¹ 'e nigalí² nano, joongi nijøø²øø' joongi ninúu²uun¹ 'e gajmaa¹a 'ii-o joon. ³⁴⁻³⁵ Jon' David do 'in gangaai¹¹³ fu ñu'fú² tsu 'ñaa'oo' gajin¹²in:

Dios Jmii²¹ gasii¹²¹i Ña'ñu¹¹u' jin¹²in:

“Ní³'i caa¹na tsáa¹ ca mi jmáa³aa 'ii²¹ 'e tyée¹na 'wii²¹² tíi¹³'i jileei¹²¹ 'in 'eei¹ 'nu.”

³⁶ 'Jileei¹²¹ tsá² Israel, cwoliñ³oo' 'e la ja¹²mo 'in Jesús, 'in gatéen¹naa' tsaa' crúu¹³, Dios gajmee¹ 'e 'ii Ñi'fii²¹²'i joongi 'in jmaa¹a tiin¹¹³naa' sii²¹ Cristo. La joon gajin¹² Tú³ sii¹²¹'i 'in tsá² fúui¹ do.

³⁷ Joon mo ganúu²un 'in tsá² do 'elo joon ga'aa¹a fa¹³ joon gaunngii¹i Tú³ coon¹¹³ 'in tsá² tya' Jesús catyaa¹² do:

—Tсарu¹u', ¿'ee 'ná¹ jmoo²¹o'o?

³⁸ Joon gañii¹ Tú³:

—Cwojaa²¹-oo' coon¹³ Dios joongi cwojaa²¹naa' jmi²¹ la jaan²¹naa' coon¹³ la sii²¹ Jesucristo. Joon la joon 'iin²mo Dios tsaa² tyii'. La joon jon icwo¹o Dios 'naa' 'in Espíritu Tyú² tya'a. ³⁹ 'E júu³ lo 'e tyi'naa'oo' coon¹³ yuun²¹ tyii'. Joongi tya' jileei²¹ 'in seein²¹ wíin². Joongi tya' jileei²¹ 'in tøø¹ Ña'ñu¹u' Dios Jmii²¹.

⁴⁰ Coon¹³ 'e júu³ lo gafaa¹²a Tú³. Joon coon¹³ láai²gi júu³ tyú² gafaa¹²a jin¹²in:

—Woo²¹naa' yaanaa' jee²¹² 'in tsá² gó² no.

⁴¹ Joon gasaa¹mo jmi²¹ jileei²¹ 'in gacón² cwáain¹ júu³ tya'a. Jiin¹³ jmi²¹² joon galicaan²¹mogi coon¹³ 'in jai¹² líi² ca 'ni¹ mil-gi tsá². ⁴² Joon coon¹²¹ tún¹-un gacón² cwáain¹ jilaa¹²¹ 'e 'ee¹e 'in apóstoles tya' Jesús do. Tyú²-u seein²¹ la jaain²¹ la jaain²¹. Joongi galicaain²¹ fee¹²¹i Dios joongi gajmaa¹a jmai¹²xu 'iñi¹.

Xiiala nigajmaa¹a 'in jai¹² líi² Jesús nifu

⁴³ Joon líi¹ tsa'goo²¹-tsi tsá². Joon 'in tsá² tya' Jesús do líi¹ 'láai² milagro gajmaa¹a coon¹³ jilaa¹²¹ li². ⁴⁴ Jileei²¹ 'in nigajai¹² líi² do líi¹ røø²¹ síi¹. Jmaa¹²¹i to² jmai¹²xu jmai¹²xu-u la jaain²¹ la jaain²¹ jilaa¹²¹ 'e 'oo¹o. ⁴⁵ Joongi ga'ni¹i jilaa¹²¹ 'e 'oo¹o. Joon jmoo¹o jmai¹²xu cuu² coon¹³ la jaain²¹ la jaain²¹ xii¹ti sityéin¹³ jmi²¹² jee²¹² 'ii. ⁴⁶ La coon²¹ jmi²¹² la coon²¹ jmi²¹² licaain²¹ inuu cwo¹ fee¹ tya' tsá² Israel. La caain²¹ inuu tya'a jmoo¹o jmai¹²xu 'iñi¹. Gø¹²jløø¹³mo coon¹³ 'e 'yaa¹-tsi alma tya'a. Joon gacwoo¹-o 'maai¹³ Dios. ⁴⁷ Joon la jilee¹²¹mo jin¹²o 'e tsá² tyú²-tsi 'in tsá² jai¹² líi². La coon²¹ jmi²¹² gajmaa¹a Ña'ñu¹u' 'e ngafúu¹mo 'in jo¹ líi². Joon 'in jai¹² líi² do uncaan¹mo coon¹³ 'in catyaa² do.

3

Ga'láa²mo jaain²¹ tsá² jluui¹³

¹ Coon²¹ jmi²¹² nica'lóo²xu, ngóo¹ 'iin² 'ni¹, mo gati² 'ii²¹ 'e faa¹²¹a tsá² júu³ tyú². Joon Tú³ coon¹³ Wó³ gasóo²o caan²¹mo fu inuu cwo¹ fee¹ tya' tsá² Israel. ² Tsajée¹i tsá² jaain²¹ tsá² jluui¹³ tyan¹ 'oo² cwo¹ do li ingíi¹. Jluu¹³mo ca la mo galiseen²¹mo. Joon la coon²¹ jmi²¹² tsajée¹ tsá² 'ii fu coon²¹ 'oo² cwo¹ do sii²¹ 'Ya¹²gi 'e mi¹i caridad jileei²¹ 'in tsatáa¹ cwo¹ do. ³ Mo ganí² 'in tsá² jluui¹³ do itsataai² Tú³ coon¹³ Wó³ inuu cwo¹ do joon gamii¹i coon²¹ caridad. ⁴ Joon gajóø¹² Tú³ coon¹³ Wó³ do 'ii. Joon gajin¹² Tú³:

—Jøø¹²¹²du' jna'a.

⁵ Joon gacon² 'in tsá² jluui¹³ do cwáain¹ coon²¹ tún². 'E sá² 'ee cwo¹o 'ido 'ii líi²i. ⁶ Joon gasii¹²¹i Tú³ 'ii:

—Jo 'óo³oo cwataa²¹ jon'gi cwanáa¹³ sá² tyiia pe jiin¹³ 'e 'óo³oo lo cwo¹³-oo 'nñ. Coon¹³ 'ii²¹ tya' 'e sii²¹ Jesucristo tsá² Nazaret, ráan²un, ngi² no.

⁷ Joon gason¹ Tú³ cwo²¹o tsáa¹. Joon gauncoon¹³on jmaa¹a siin¹²in 'ido. La 'ii²¹² joon galipín²mo moo¹ taa¹³ luu²¹² tii²i. ⁸ Joon ga'ii²i 'in tsá² jluui¹³ do fu yu'. Joon ga'láa² 'wii²¹² ngii¹i tii²i. Joon ga'í² 'ii²i fu tsi inuu cwo¹ do coon¹³ Tú³ coon¹³ Wó³. 'ii²i jløø¹³i líi¹. Cwo¹o 'maai¹³ Dios. ⁹ Joon jilee¹²¹mo tsá² 'in téein² do jøø¹² 'ii ngii¹i cwo¹o 'maai¹³ Dios. ¹⁰ Jmai¹² 'in tsa'goo²¹-tsi 'e gani²¹ do 'wii¹³ ñi¹o 'e ido-o 'in tsá² jluui¹³ 'in tyiin¹ 'oo²¹ cwo¹ sii²¹ 'Ya¹²gi mi¹i caridad.

Júu³ gafaa¹²¹a Tú³ coon²¹ ni'nú¹ fee¹ sii²¹ Salomón

¹¹ 'In tsá² jluui¹³ 'in ni'láai² do jo mo gatiui² Tú³ coon¹³ Wó³ coonti. Joon jileei²¹ tsá² 'in téein² 'in'yíia² cwo¹ do ngalín² cwiin¹in fu li téein² Tú³ do. Téen²in coon²¹ ni'nú¹ fee¹ 'e sii²¹ Salomón. ¹² Mo ganí² Tú³ 'elo joon gasii¹²¹i tsá² 'in jalín² do:

—Tsá² seein²¹ Israel, ¿'ee lí' tsa'goo²¹-oo'? ¿'Ee lí' jøø²naa' jna'a lawa yíia-oo'o nigaun'láa²na'a 'in tsañuu¹ lo? ¿Ti 'i¹-oo' 'e nigangi¹ 'in tsá² lo coon¹³ 'ii²¹ tyijna'oo'o si 'wii¹³i 'e tyú¹i jna'a 'ee? ¹³ Jo lí² la joon, Dios, 'in gaun'goo²¹o 'líi²¹² tsacøøi¹³ tyi' Abraham coon¹³ Isaac coon¹³ Jacob, nigacwóo¹i jóon¹on Jesús, 'in feei¹gi la jee²¹² jileei²¹ pe 'naa' nigajaan¹³ moo¹ 'i tyani 'in tyu¹² to². Joon mo gali'in²¹²mo Pilato 'e iláa²i pe 'naa'gii¹ jo

gali'in²¹²naa'. ¹⁴ 'E 'íi¹³ 'e mí²íi' láai² jaain²¹ 'in tyú¹, 'in jo 'ee tsaa² røøi²¹, naa'gíi' gamí²íi' galáai² jaain²¹ tsá² gó² 'in røøi²¹ tsaa². ¹⁵ La joon gajngaa¹³moo' 'in cwo¹ juncwii²¹ tyi'. Pe Dios gajmaa¹ a gajin¹⁰ tún¹. Joon jna'gíi' faa¹³a'a 'e ja²mo jilaa²¹ 'elo. ¹⁶ Joon 'in tsañuu¹ lo, 'in cwii¹moo', Dios gaun¹ láa²mo tsu 'wii¹³ jo¹⁰ líi² Jesús. Jmai¹² coon¹³ 'ii²¹ tya' 'e sii²¹ Jesús nigalipíin²mo tíi² la li nigañi²ii'.

¹⁷ 'Niñi³oo, tsaru¹u', 'e 'naa'oo' coon¹³ tsacøøi¹³ tyi' mo gajngaa¹³naa' Jesús do gajmaa²aa' 'e jo 'øøi²¹-oo'. ¹⁸ Pe la joon gatsín¹ 'e nii²¹ Cristo wúu¹ jii¹³ la gajin¹² tsá² tyú¹ coon¹³ 'in gacwo¹ júu³ tyú² tya' Dios la jéei¹gi. ¹⁹ 'Wii¹³ joon 'ná¹-a jaa²¹-oo' joon cii¹³-oo' coon¹³ Dios joon la joon 'iin²mo tsaa² tyii'. Joon ijó¹-o Ña'ñu¹u' 'e untyúu¹mo 'naa'. ²⁰ La joon 'e isii¹in Dios Jesús, 'in sii²¹ jon Cristo, 'wii²¹² tyi'naa'. ²¹ Fiin¹³ ca la mo ñu¹fú² tyíin¹ Jesucristo ca mi tyá² Dios tyú² ce jilaa²¹. La joon gajin¹² tsá² tyú¹ 'in gacwo¹ júu³ tyú² tya' Dios calií. ²² La joon gajin¹² 'líi²¹² Moisés sii¹²¹ 'líi²¹² tsacøøi¹³ tyi'. Jin¹²o: “Ña'ñu¹u' Dios 'e isii¹in jaain²¹ 'in cwo¹ júu³ tyú² jee²¹² 'naa', tsaru¹u', jii¹³ la gasii¹in jna. Cwolinúu¹³uun¹ jilaa²¹ 'e jin¹²in ²³ tsu jileei¹²¹ 'in jo nuu¹³ 'in cwo¹ júu³ tyú² do 'e i'íin²mo 'i jee²¹² tsagoo¹o.” La joon gajin¹² Moisés.

²⁴ 'Joon la joon jileei¹²¹ 'in gacwo¹ júu³ tyú² tya' Dios ca Samuel nifu gafaa¹²¹ cwáain¹³ tya' 'e jmií²¹² lo. ²⁵ Joon jilaa²¹ júu³ tyi'naa'oo' lo 'e ga'íi² Dios la mo jéei¹ coon¹³ tsá² 'in cwo¹ júu³ tyú² tya'a. 'E tyú² tyi-oo' mo ga'íi² Dios coon²¹ júu³ jéei¹gi coon¹³ 'líi²¹² tsacøøi¹³ tyi' mo gajin¹²in sii¹²¹ Abraham: “Jileei¹²¹ tsá² taain²¹² fu juncwii²¹ ilicwaa¹³mo mi jó¹ yuun²¹ tyi'i.” ²⁶ Mo gajmaa¹ a Dios jii¹ Joon¹on gasii¹in nifu tyani²ii' iuncwaa¹³i 'naa'. Joon la joon 'e uncoon¹³o 'naa' 'e tú²oo' jilaa²¹ 'e gó².

4

Tú² coon¹³ Wó³ tyani 'in tyu¹² to²

¹ Faa¹²¹gi Tú³ coon¹³ Wó³ téen²in mo gatyaliín² untsá² coon¹³ 'in tyu¹² to² 'in tsá² 'in ní² inuu cwo¹ fee¹ do. Joongi ngaliin² 'in líi¹³ tsá² tya' coon²¹ poo²¹² sii²¹ saduceos. ² 'Nii²¹-tsi 'wii¹³ Tú³ coon¹³ Wó³ 'e 'e tsá² júu³ tyú² joongi 'wii¹³ jin¹²in la mo gajin¹ Jesús la joon jon ijiin¹in tsá². ³ Joon tsifu joon gasan¹² ni 'ido. Joon ngajée¹ 'i nuñi³ ca nuu¹ tsu nica¹lóo² do. ⁴ Pe fúu¹mo 'in niganúu²un 'e júu³ do jo¹⁰ líi². Joon jileei¹²¹ 'in jai¹² líi² tí² 'ná² mil jmai¹² tsañuu¹.

⁵ Mo gajná² jmií²¹² joon galicaain²¹ fu Jerusalén 'in tyu¹² to² tya' tsá² Israel coon¹³ tsacøøi¹³ coon¹³ tifo¹² tya' ley. ⁶ Joongi néei¹ Anás 'in tyu¹² to² tya' untsá², coon¹³ Caifás coon¹³ Juan, coon¹³ Alejandro. Joon gauncaain²¹ jileei¹²¹ tsá² inuu tya' tsacøøi¹³ tya' untsá². ⁷ Joon gatyu¹²u to² gajaliín² Tú³ coon¹³ Wó³. Joon gasiin¹²in tún² tsa¹². Joon gaunngíi¹ 'in tyu¹² to² do 'ii:

—'ílin 'ii²¹ tya' a si coon¹³ 'e sii²¹ 'in xeei¹²¹gi 'ee gajmaa²aa' jilaa²¹ 'elo?

⁸ Joon Tú³ jin¹²in coon¹³ 'ii²¹ tya' 'in Espíritu Tyú² tya' Dios:

—Tsacøøi¹³ 'e fuu²¹ lo joongi tsacøøi¹³ tya' tsá² Israel: ⁹ wana 'iin²¹²naa' unngíi¹íi' jna'a coon²¹ 'e tyú²-u gajmoo²¹o'o tya' jaain²¹ tsatsaa¹³ 'e xiiala ga'láai². ¹⁰ Joon jna'a jmoo²¹o'o júu³ tyani²ii'. Cwoliñi³ii' jileei¹²¹ tsá² Israel 'e 'in tsañuu¹ 'in siin¹² tyani²ii' lo nano niga'láai² coon¹³ 'e sii²¹ Jesucristo tsá² Nazaret. 'li 'in gatéen¹naa' tsa¹ crúu¹³ do. Joon Dios gajmaa¹ a jii¹ tún¹. ¹¹ 'In Jesús lo líi¹ lawa coon²¹ cuun²¹² nifu pe 'naa'gíi' lawa 'in jmoo¹o to² do nigajaan²aan' lí' co'o. ¹² Ce jii¹³ jaain²¹ 'in taain²¹² juncwii²¹ jo lí² jmáa¹ a tiin¹³naa' tsu² Dios nigacwoo¹o 'e jii¹³ Jesús tíi² jmáa¹ a tiin¹³naa' —jin¹² Tú³ do.

¹³ Mo ganí² jileei¹²¹ 'in tyu¹² to² do xiiala jo 'goo²¹ Tú³ coon¹³ Wó³ faa¹²¹ a joon galili¹³o 'e jo 'e jí² tíi²¹ 'ido jon'gi 'ee to² 'oo¹o ganga'goo²¹-tsi. Joon galiñii¹ 'e 'ido-o 'e nigangi¹ coon¹³ Jesús. ¹⁴ Joongi 'in tsá² 'in niga'láai² do, do-o siin¹²in jee²¹² 'ii-o. 'Wii¹³ joon jo 'ee sá² 'e faa¹²¹gi coonti. ¹⁵ Joon gatyu¹²u to² 'e 'woo²¹mo lí sicaain²¹ do. Joon gasíi² la jee²¹² yaa-mo 'ee 'e 'ná² jmáa¹a. ¹⁶ Joon gajin¹²in:

—¿Ee jmoo²¹o' coon¹³ 'in tsá² do? Jilee²¹mo 'in seein²¹ Jerusalén niñi¹o jilaa¹²¹ li² nigajmaa¹a 'in tsá² no. Coon²¹ milagro fee¹ liili¹ nigajmaa¹a 'ido. Joon jo lí² faa¹³a' 'e jon' la joon galí². ¹⁷ Tsatáan¹³an' fo¹²-tsi 'e jo faa²¹gi jiiin¹³ jaain²¹ cwáain¹ tya' Jesús. Joon coon¹³ 'e la joon jo núu²gi tsá².

¹⁸ Joon 'in tsá² do gatø¹¹ø tún¹ Tú³ coon¹³ Wó³. Joon gatyu¹²u to² la jo faa¹²¹gi 'ido coonti, jon'gi 'e¹²gi tsá² cwáain¹ tya' Jesús. ¹⁹ Pe joon gañii¹ Tú³ coon¹³ Wó³:

—Í²du'-'oo' yaanaa' no. ¿Ti tyú²gi tyani Dios 'e jmoo²¹o'o núu¹³u'u to² tyu¹² 'naa' lagi to² tyu¹² Dios 'ee? ²⁰ Tsu jna'a jo cwooi¹ tuu²¹u'u 'e faa¹³a' a jilaa¹²¹ 'e ganee²¹e'e joongi ganuu²¹u'u.

²¹ Joon 'in tyu¹² to² do gaton¹on fo¹²-tsi pe galáa²mo 'ido. Jo gatsaa¹²¹a xiiala ijmeei¹²¹ ni 'ido wúu¹ tsu 'gøø¹²¹mo tsá². Jilee²¹mo tsá² cwo¹o 'maai¹³ Dios jilaa¹²¹ 'e nigalí². ²² 'In tsá² 'in ga'láai² coon¹³ milagro do ningoo²¹-o tunló² jiiin²¹ líi¹gixu.

Mii¹-o tyani Dios 'in jai¹² líi¹² 'e jo cu¹²-tsi joon 'e tá²-a taain²¹²-tsi

²³ Mo galáai² Tú³ coon¹³ Wó³ joon nigalíin²mo fu li néei¹ 'in tsaruu²¹i catyaa¹² do. Joon gatyaa¹ júu³ la jilaa¹²¹ 'e nigajin¹² 'in tyu¹² to² tya' untsá² do coon¹³ tsacøøi¹³ do. ²⁴ Joon mo ganúu²un, jilee¹²¹mo gamii¹ sii¹²¹ Dios:

—Ña'ñu¹u', 'nu-u Dios 'in gajmaa¹a ñu¹fú² joongi ni 'wó², joongi jmi¹ñi¹³ coon¹³ jilaa¹²¹gi 'e sá² ni cwo¹³ juncwii²¹. ²⁵ Joon 'líi²¹² tsafeei¹ tyii¹ David, 'in gajmaa¹a jiiin¹³ la to² gatyuu¹²u, gafaa¹²¹a cwáain¹ tyi¹ mogajin¹²in coon¹³ 'ii¹²¹ tya' Espiritu Tyú² tyi¹: ¿Ee li¹ to² lí¹ tsá² taain²¹² juncwii²¹ mii¹³?

Joongi 'i¹-tsi tsá² jmai¹² 'e jo 'ee to² 'íi³mo.

²⁶ Jilee¹²¹ tsaa¹to² garóon².

Joongi tsacøøi¹³ 'e fuu²¹ galicaain²¹.

Joon gajmaa¹a 'ee¹i Ña'ñu¹u' Dios joongi coon¹³ 'in gasii¹in Dios sii²¹ Cristo.

²⁷ Tsu ja¹²mo 'e fuu²¹ lo galicaain²¹ Herodes coon¹³ Poncio Pilato coon¹³ tsá² seein²¹ li xiia¹gi coon¹³ tsá² Israel. Joon galicaain²¹ 'e jmáa¹a 'e gó² tya' yuun²¹ tyi¹ Jesús 'in 'iin²¹²un. ²⁸ Joon la jon gajmaa¹a jilaa¹²¹ to² 'e nityuu¹²u 'e ilí² joongi jilaa¹²¹ 'e ni¹'i¹-o'o. ²⁹ Joon la no coon²¹du'u cwáain¹ fo¹² gaton¹on. Cwo¹³ jna'a yuun²¹ tyi¹ 'e jo ngii²¹i cu¹²-tsii¹. La joon jo 'goo¹²¹-oo'o 'e cwo²¹o'o júu³ tyú² tyi¹. ³⁰ Joon mii²¹i tyani²¹ 'e cwo¹²o' jna'a 'ii¹²¹ tyi-o'o 'e un'láa²na'a jilee¹²¹ tsatsaa¹³ joongi coon¹³ 'e sii²¹ yuun²¹ tyi¹ Jesús jmoo²¹o'o jilaa¹²¹ li² coon¹³ milagro fee¹.

³¹ Mo ngayuui¹³ gafaa¹²¹a júu³ tyú² tya'a 'e lí² licaain²¹ do joon gajøø¹²¹ 'wó² tá² líi¹. Tsifu joon galiseein²¹ waa¹²¹ pí² coon¹³ 'ii¹²¹ tya' 'in Espiritu Tyú² tya' Dios. Joon jo 'goo¹²¹gi faa¹²¹a júu³ tyú² tya' Dios.

Jilaa¹²¹ 'e sá² tya' jilee¹²¹mo 'in jai¹² líi¹²

³² Ca nii² 'e 'i¹-tsi jilee¹²¹ 'in nijo¹ líi¹². Joongi coon²¹ røø²¹ líi¹ jilee¹²¹mo. Ce jiiin¹³ jaain²¹ jo jin¹² wa'a 'e 'oo¹o tya'a 'ña'a. Jilaa¹²¹ jmai¹² tya' jilee¹²¹mo. ³³ Faa¹²¹gi 'in apóstoles tya' Jesús do 'e nigajiiin¹in Ña'ñu¹u' Jesús. Joon taain²¹² tá²-tsi líi¹. Joon Dios gataa¹³i cwa¹³ jilee¹²¹mo. ³⁴ Jiiin¹³ jaain²¹ jo 'oo¹o fa¹³ 'wii¹³ jilee¹²¹mo 'in 'oo¹o 'wó² si 'nú¹ 'ee ni'ni¹o. ³⁵ Joon jilaa¹²¹ 'e sá² cwo¹o tsá² apóstoles. Joon 'ii-gi gajmaa¹a jmai¹²xu la jaain²¹ la jaain²¹ xiiala sityéein¹ tsá² jmi²¹². ³⁶ Lawa la lo-o jmoo¹o jilee¹²¹. Seein²¹ jee²¹² 'ii jaain²¹ jún² Leví 'in sii²¹ Sé³. Galiseein²¹ coon²¹ 'wó² roon¹ ni jmi²¹ sii²¹ Chipre. Joon 'in apóstoles do gaunsii²¹o 'ii Bernabé. ('øø¹²¹-tsi tsá² sii²¹: 'in untyú²-tsi tsá².) ³⁷ 'In tsañuu¹ lo ga'ni¹i coon²¹ sii¹³ 'wó² tya'a. Joon 'e cuu² gatíi² do ngacoon¹on joon gacwo¹o tya' apóstoles do.

¹ Pe jaain²¹gi tsá² sii²¹ Ananías coon¹¹³ 'oo²¹²o 'in sii²¹ Safira ga'nii¹i coon²¹ sii¹¹³ 'wó². ² 'In tsá² lo gasii²¹i røø²¹ coon¹¹³ 'oo²¹²o. Joon gasáai¹³gixu 'e cuu² do tya'a. Joon ngacwoo¹²¹o 'in apóstoles do lawa'a la jilaa^{21a}. ³ Joon gajin² Tú³ sii²¹i 'ii:

—Ananías ¿'ee li' niga¹² 'in 'liii¹³ alma tyi¹'i 'e gaungøø¹u 'in Espíritu Tyú² tya' Dios? Gasaa²¹²gi¹ 'e cuu² gatii²u tya' 'wó² do. ⁴ 'Wó² tyi-o'o do mo ga'nii²¹²naa'. Joon 'e cuu²¹ gatii²u tyi-o'o jon, lí²-i jmaa^{2aa} la 'iin²¹²naa'. ¿'Ee li' ga¹'i-'oo' la joon? Nigafáa¹³'a coon²¹ júu³ tajuu²¹ tyani Dios jon' tyani tsá².

⁵ Mo ganúu²un Ananías 'elo tsifu joon gaci²mo jún¹mo. Jmai² tsá² 'in gafoo²mo mo ganúu²un 'elo. ⁶ Joon gatyalín² jaain²¹ gáí¹ simii²¹ 'in gapaai¹²¹ 'ii' 'mi². Joon ngajée¹ 'ido 'ii nga¹³mo.

⁷ Ji 'ni¹ hora gangii²i mo ngayuui¹¹³ joon jon ga¹² 'oo²¹²o Ananías. Jo nii¹i coonti 'ee galí². ⁸ Joon gaunngii¹ Tú³:

—¿Ti la gajin²in do-o gacii² 'wó² ga'nii²¹in' do?

Joon gañii¹i:

—Jiin¹¹³ la do-o gacii².

⁹ Joon gasii²¹i Tú³ 'ii:

—¿'Ee li' gasii¹³naa' røø²¹ 'e cóon¹³oon' 'in Espíritu Tyú² tya' Ña'ñu^{1u} Dios tóo²? Caluu no-o nijaliin¹ 'in nga¹³ñuu¹ tyi¹'i. Joon 'næ-gi' injéí¹ 'ino.

¹⁰ Tsifu joon cii¹¹²i 'wii²¹² tii² Tú³. Joon mo ngataai² 'in simii²¹ do joon gangaai¹ 'in tsamí² ni 'lii²¹²mo jon. Joon gatyii¹, nga^{1aa}mo caai¹ li si^{1aa}ñuu¹ tya'a do. ¹¹ Joon jilee¹²¹mo tsá² 'in jai¹² líii² Jesús coon¹¹³ 'in galiñii¹ jilaa¹²¹ 'elo gafoo¹²i líli¹.

Fúu¹mo 'in gaun'láai² coon¹¹³ milagro

¹² 'Láa¹mo li² coon¹¹³ milagro gajmaa^{1a} apóstoles jee²¹² tsá². Joon galicaain²¹ tsá² coon²¹ ni'nú¹ sii²¹ Salomón. ¹³ Fúu¹mo 'in catyaa¹² do jo 'iin²¹²in uncaain²¹ coon¹¹³ 'ii tsu 'wii¹¹³ 'goo¹²¹-o. Pe jilee¹²¹mo tsá² faa^{121a} tyú²-u tya'a. ¹⁴ Líi¹ fúui¹ tsañuu¹ coon¹¹³ tsamí² 'in nigalijai¹² líii² Ña'ñu^{1u} Jesús. ¹⁵ Joon ga'woo¹²¹ tsá² 'in tsatsaa¹¹³ tya'i fu¹. Tya'i fu¹ tee¹¹²i coo¹¹³ 'mó² si ni jmoo²¹ 'ee. Joon mo ngii¹ Tú³ fiin¹¹³ jiin¹¹³ tii¹¹³ 'iin¹³ tya'a joon 'láa²mo. ¹⁶ Joon jilee¹²¹ tsá² 'in seein²¹ fuu²¹ co' Jerusalén do jajée¹ tsatsaa¹¹³ tya'a si 'in 'yuui² 'in 'liii¹³ alma tya'a 'ee joon jilee¹²¹mo 'láa²mo.

Gatain² tsá² Tú³ coon¹¹³ Wó³ 'nñí³

¹⁷ Joon ga^{1aa}'a tsiwúu¹ jilee¹²¹ 'in tyu¹² to² tya' untsá² joongi tsá² coon²¹ poo²¹² sii²¹ saduceos. ¹⁸ 'Wii¹¹³ joon gasan¹²mo tsá² 'in apóstoles do joon gataan¹¹²in 'nñí³. ¹⁹ Pe jaain²¹ ángel tya' Ña'ñu^{1u} Dios ganá¹ 'e 'nñí³ do la 'woo¹. Joon ga'woo¹mo 'ido. Joon gasii¹²¹i 'in ángel do 'ii:

²⁰ —Cwolíin²naa' fu inuu cwo¹ do. Cwojmaa^{2aa} júu³ xiiala ngi¹ tsá² coon²¹ fu¹ coon²¹ tsáa¹ tya' Dios.

²¹ Mo ganúu²un 'elo joon ngatáa¹i fu cwo¹ do. 'Aa²¹ mo gajná² ga'láa² 'wii²¹² 'e^{12e} tsá².

La 'ii²¹² joon 'in tyu¹² to² tya' untsá² joongi 'in téein² coon¹¹³on galicaain²¹ 'e Junta Suprema tya'a. ('øøi¹²¹-tsi tsá² 'e licaain²¹ jilee¹²¹ tsacøø¹¹³ tya' tsá² Israel.) Joon gatyu^{12u} to² gajaliin² 'in apóstoles do 'in taai² 'nñí³. ²² Mo gatyaliin² 'ii¹¹³ tsi 'nñí³ do jo gatseei¹²¹gi jiin¹¹³ jaain²¹. Joon ngaliin¹ tún¹. ²³ Ngacoon¹on júu³ li néei¹ tsacøøi¹¹³ do gajin¹²in:

—Mo gatyalii²¹i 'nñí³ do gatsaa^{121a} tyú² sijni¹. Joongi 'ooca'nú² do téen²mo 'láa² 'aa^{1a}. Pe mo ganaa^{212a} 'a jiin¹¹³ jaain²¹ jo 'in seein²¹gi li' tsi do.

²⁴ Mo ganúu²un tsacøøi¹¹³ tya' untsá² coon¹¹³ 'in tyu¹² to² 'in ní² cwo¹ do jilaa¹²¹ 'elo joon gaunngii¹ ruu¹²¹i:

—Júu³ tya' fo¹², ¿xiiala iján² jilaa¹²¹ 'elo?

²⁵ La jee²¹² joon tyía¹ jaain²¹ tsañuu¹ jin¹²in:

—Inuu cwo¹ do 'yuu² 'in tsañuu¹ 'in gatai² 'naa' 'nñi³ do. Do-o 'yuu² 'e² tsá² júu³ tyú².

²⁶ Joon ngalín² moyóo¹³ coon¹¹³ 'ii¹¹³ tya'a. Joon ngatee¹ 'ido tún¹. Jo 'ee gajmee²¹ ni 'ido 'wii¹¹³ 'goo²¹o wana gatyuu¹² tsá² 'ii cuun²¹². ²⁷ Mo tyaliin¹ in tee¹ e ngajée¹ tyani tsacøø¹¹³. Joon 'in tyu² to² tya' untsá² do gajin¹² in:

²⁸ —Jna'a nigauntsaa¹¹³ moo'o 'naa' coonti 'e jo 'e² gii¹ júu³ tya' Jesús do. Pe 'naa' gii¹ li' cii¹¹³ i nigajmaa^{2aa}. Nigarøø¹ mo la tøøi² Jerusalén coon¹¹³ jilaa¹²¹ 'e 'ee² ee'. Joon 'naa' oo' 'iin²¹² naa' cwo¹ jna'a tsaa² 'e gajúin¹ 'in tsañuu¹ do.

²⁹ Joon gañii¹ Tú³ coon¹¹³ 'in apóstoles catyaa² do:

—'E tíi² mo jna'a jmoo²¹ o'oo nuu¹¹³ u' un to² tyu² Dios lagi to² tyu² tsá². ³⁰ Dios tya' 'lii²¹² tsacøøi¹¹³ tyii¹ 'ii gajmaa¹ a jiin¹ Jesús 'in gajngaa¹¹³ naa' tsaa' crúu¹³ do. ³¹ Joon Dios gasaa¹ 'ii 'e cwaa²¹ li' cwo²¹ o'oo tsáa¹. Joongi nicwo¹ o'oo to² fee¹ joongi 'e jmaa¹ a tiin¹¹³ tsá². Joon la joon lí²-i jaa¹²¹-tsi jilee¹²¹ tsá² Israel. Joongi 'iin² mo tsaa² tya'a. ³² Faa¹¹³ jna'a 'e la ja² mo jilaa¹²¹ 'elo. Joongi 'in Espíritu Tyú² tya' Dios, 'in Dios cwóo¹ i jilee¹²¹ 'in nuu¹¹³ to² tyu² Jesús, jmaa¹ a júu³ 'e ja² mo jilaa¹²¹ 'elo.

³³ Mo núu² un jilaa¹²¹ 'elo líi¹ gatsá² 'nii¹²¹-tsi. Joon la mo 'iin²¹² in jnga¹² mo 'ido. ³⁴ Jaain²¹ tsá² sii²¹ Gamaliel, 'in líi¹ tsá² tya' fariseos, 'in tyín¹ li sicaain²¹ 'ido. Líi¹ i tifo¹² tya' ley. 'Áa¹ mo un'goo¹ tsá² 'ii. Joon garóon² li tyín¹ in, joon gatyú² to² ga'wooi²¹ 'in apóstoles do. ³⁵ Joon gasii¹²¹ 'in tyu² to² do jin¹² in:

—Tsá² Israel, tíi¹ moo' 'e jmaa^{2aa} coon¹¹³ 'in tsañuu¹ no. ³⁶ Cwotii¹¹³ du'-oo' xugi mo ngóo¹ ga'yeei¹²¹ jaain²¹ tsá² sii²¹ Teudas. Tsá² tyiin² mo 'ii gajin¹² in 'ña'a. Joon gajée¹ tyún² ciein¹³ líi¹ gi tsá² tya'a. Pe mo ngayuu¹¹³ gajngaa¹¹³ tsá² 'ii jilee¹²¹ mo tsá² tya'a gasojó¹ mo. Joon gatsé¹ mo jilaa¹²¹. ³⁷ Mo galiciin²¹ gixu joon, mo gatáin¹ jilee¹²¹ tsá² jí², ga'yeei¹²¹ jaain²¹ tsá² seein²¹ Galilea sii²¹ Judas. Joon fúu¹ mo tsá² gajée¹ 'ii. Pe la joon jon gajngaa¹¹³ mo tsá² 'ii. Joon jilee¹²¹ mo jon tsá² tya'a sojó¹ mo. ³⁸ 'Wii¹¹³ joon tñu¹ naa' 'in tsañuu¹²¹ no. Joon jo untyii² naa' 'ii. Wana júu³ tya' 'in tsá² lo jmai¹² júu³ tya' tsá² joon tyee²¹ mo jon. ³⁹ Pe wana júu³ tya' Dios jo lí² 'iin² naa'. Tíi¹ moo', jo tíi¹³ naa' coon¹¹³ Dios.

⁴⁰ Joon gatii¹²¹ júu³ tya' Gamaliel do joon galinuu¹¹² u' jilee¹²¹ mo. Joon gasii¹²¹ mo røø²¹. Joon gatø¹ 'in apóstoles do tún¹. Joon gajmee²¹ mo 'ido. Joongi gauntsaa¹¹³ mo 'a jo faa¹²¹ gi 'ido júu³ tya' Jesús. Joon galáa² mo. ⁴¹ Joon ga'woo²¹ mo 'in apóstoles do tyani tsacøøi¹¹³ do. Jløø¹³ mo ngalín² 'wii¹¹³ Dios gacwoo¹ o'oo wa'a ganii²¹ wúu¹ 'wii¹¹³ tya' Jesús. ⁴² Ca inuu cwo¹ lagi inuu tya' tsá² jo gatú² gi 'e 'e² e tsá² júu³ tyú². Joongi faa¹²¹ a cwáain¹ tya' Jesucristo la coon²¹ jmii²¹².

6

Gatyii¹² in dyái¹ tsá² 'in uncoon¹¹³ apóstoles do

¹ Jee²¹² jmii²¹² joon gangafúu² mo 'in jo¹ líi². Joon 'in faa¹²¹ jmii¹ griego ga'láa² 'wii²¹² jmoo¹ o'oo tsaa² tya' 'in faa¹²¹ jmii¹ tya' tsá² Israel. Jin¹² o:

—Mo jmoo¹ o'oo tsá² jmai¹² xu la coon²¹ jmii²¹² 'in 'yiaa'nii² tyii¹ i xugi tíi² i gø¹ ø¹ lagi 'in 'yiaa'nii² catyaa².

² Joon gatyú² ji dyatuuin¹ apóstoles to² wa'a galicaain²¹ ce jilee¹²¹ 'in jai¹² líi² do. Joon gasii¹²¹ i:

—Jo tseein²¹ wa'a tñu²¹ u' u' 'e cwo²¹ o'oo júu³ tyú² tya' Dios 'e jmoo²¹ o'oo jmai¹² xu 'e dø¹¹ tsá². ³ 'Wii¹¹³ joon, tsaru¹ u', 'nee¹ naa' dyái¹ tsá² jee²¹² 'naa' 'in jo cu¹²-oo' coon¹¹³, tsá² 'in 'øøi¹²¹-tsi joon 'in 'oo¹ o'oo 'ii¹²¹ tya' 'in Espíritu Tyú² tya' Dios. Joon cwóo¹³ oo' 'ido-o 'e to² no cwojmaa¹ a jmai¹² xu. ⁴ Pe jna' gii¹ i canii² 'e faa¹¹³ a' a fo¹² joongi 'ee¹¹³ e' e jilaa¹²¹ júu³ tyú² tya' Dios.

⁵ Røø²¹ gasii²¹ i jilee¹²¹ mo. Joon gatyii¹¹³ in Tée¹³, jaain²¹ 'in tsá²-tsi Dios líli¹. 'Áai¹ nuu¹¹³ un to² tyu² 'in Espíritu Tyú² tya' Dios. Jaain²¹ gi 'in sii²¹ Lii²¹², coon¹¹³ Prócoro, coon¹¹³ Nicanor, coon¹¹³ Timón, coon¹¹³ Parmenas. Joongi jaain²¹ 'in seein²¹ fu Antioquía

'in sii²¹ Culáa¹³. Culáa¹³ do 'in niga'ii¹²¹ tiisi¹² tya' tsá² Israel ca la mo jée¹mo. ⁶ Joon ngajée¹i tyani 'in apóstoles do. Joon 'ii-gi gafaa^{121a} júu³ tyú² joongi gataan¹an cwoo²¹o tya' 'ido.

⁷ Líi¹ nganii¹²¹i 'e júu³ tyú² tya' Dios do. Joongi 'in jai¹² líii² 'in néei¹ Jerusalén líi¹ ngafúu²i. Joongi fúu²mo untsá² tya' tsá² Israel galija¹²mo líii².

Gasain¹² tsá² Tée¹³

⁸ 'Áa¹mo gauncoon¹³ Dios 'e 'iin²¹²in Tée¹³ tsá². Jaain²¹ 'in 'oo¹o 'ii²¹ tya' Dios 'ii. 'Láai² lí² coon¹³ milagro gajmaa^{1a} jee²¹² tsá² do. ⁹ Joon 'inlíii¹³ tsá² tya' coon²¹ cwo¹ sinagoga 'e sii²¹ Esclavos Libertados coon¹³ 'inlíii¹³ tsá² seen²¹ Cirene, coon¹³ tsá² Alejandría, coon¹³ tsá² Cilicia, coon¹³ 'inlíii¹³ tsá² seen²¹ Asia ga'láa² 'wii²¹² jo cwo¹ júu³ ruu²¹i coon¹³ Tée¹³ do. ¹⁰ Pe jo lí² líi¹i 'in tsá² do coon¹³ 'e júu³ røø²¹ 'e faa^{121a} Tée¹³ do. Jo lí² líi¹i tsu Tée¹³ do faa^{121a} 'ii²¹ tya' 'in Esíritu Tyú² tya' Dios. ¹¹ Joon 'in tsá² do gatyii²¹o 'leei¹³ 'in gafaa^{121a} júu³ tajuu²¹ jin¹²in:

—Niñu³oo'o 'e faa¹²¹ 'ido 'laa¹²¹ tya' Moisés coon¹³ Dios.

¹² Joon la joon gajmaa^{1a} gatí² 'nii²¹-tsi tsá², coon¹³ tsacøøi¹³, coon¹³ tifo¹² tya' ley. Joon coon¹³ la joon gasaan¹² ni Tée¹³ do. Joon ngajée¹i lí náa¹ Junta Suprema. ¹³ Joon ga'naa¹²¹i 'inlíii¹³ tsá² 'in jmá² júu³ tajuu²¹ jin¹²in:

—'In tsañuu¹ lo jo mo tuu²¹ faa^{121a} júu³ 'laa¹²¹ tya' 'e cwo¹ nacwai¹³ lo joongi tya' ley.

¹⁴ Ninuu²¹u' un faa^{121a} 'e 'in Jesús tsá² Nazaret do 'e iffín¹mo 'e cwo¹ lo. Joongi 'e iunshí²i jilaa¹²¹ tiisi¹² tyi' 'e gacwo¹o Moisés jna¹.

¹⁵ Joon 'in tyu¹² to² do coon¹³ jileei¹²¹gi 'in néei¹ do mo gajøø² ni² Tée¹³ do ganii²¹ lí ní¹i la lí ni² ángel.

7

Faa^{121a} Tée¹ 'wii¹³ tya' 'ña'a

¹ Joon 'in tyu¹² to² tya' untsá² do gaunngii¹i Tée¹³ jin¹²in:

—¿Tí jo¹o jilaa¹²¹ 'elo?

² Joon 'ii-gi gañii¹i:

—Tсарu¹u' joongi jileei¹²¹ tsacøøi¹³ tyi', núu²duu' 'e ifo¹³oo lo. Ña'ñu¹u' Dios 'in tyín¹ ñu¹fú² ga'ee¹²mo 'ña'a 'líi²¹² tsafeei¹ tyi' Abraham mo gacwo²gita fu Mesopotamia la nu¹gi itsacwaa^{1a} fu Harán. ³ Joon gajin¹² Dios sii²¹i 'ii: “Tu¹³u' goo²o lo joongi jileei¹²¹ ruu¹²¹u. Joon cwo²¹o coon²¹ 'wó² lí i'í³ee lo.” ⁴ Joon gacwo¹íi¹ Abraham lí sii²¹ Caldea. Joon gangacwaa²¹ fu lí sii²¹ Harán. Pe mo gajúin¹ jmii²¹ joon jajée¹mo Dios Abraham fu lí seen²¹naa' nano. ⁵ Pe jo 'ee gasáa^{1a} coonti tya' 'ido fu lo. Jiin¹³ coon²¹ sii¹³xu lí sii²¹xu tíi²i jo sá². Jiin¹³ jo mo seen²¹mogi jóon¹on, joon Dios ga'íi²i júu³ Abraham 'e cwo¹o jóon¹on 'e 'wó² do. ⁶ Joon gajin¹²in jon Dios sii¹²¹i Abraham 'e jileei¹²¹ tyíi^{2a} 'e tsacwaa^{21a} goo¹o tsá² xeei¹²¹ ca gatsín¹ tyán² céin¹³ jiin²¹. Jin¹²o jon inii²¹ wúu¹. Joon tsá² xee¹²¹mo 'in tyu¹² to² 'ii. ⁷ Pe joon gajin¹² Dios: “Jna-a jmáa³aa 'ii²¹ tya' 'in tyu¹² to² tyíi^{2a} do. Mi yuui¹³ joon, joon i'woo²moo 'ido. Joon lo-o lí² ijmaa^{1a} to tyiajna.” ⁸ Dios gasíi²i coon²¹ júu³ jai¹² coon¹³ Abraham. Joon gatyu¹²u to² 'e jmá² 'ido lí² circuncisión tya' jóon¹on. 'E lí² do coon¹³ 'e joon tí²i-tsi tsá² 'e júu³ ga'íi² Dios do. 'Wii¹³ joon mo galiseein²¹ jóon¹on sii²¹ Isaac, joon gajmaa^{1a} Abraham 'e lí² circuncisión do tya' jóon¹on. Gatyuu¹u loo²¹ yu' cúun¹ 'in xuui²¹² tsañuu¹ do. Joon Isaac-gi gajmaa^{1o} jon 'e lí² do tya' jóon¹on 'in sii²¹ Jacob. Jacob-gi gajmaa^{1o} jon 'e lí² do tya' 'in dyatuuin¹ jóon¹on 'in galiseein²¹ tya'a. Joon 'in dyatuuin¹ do-o galíi¹i tsacøøi¹³ tya' dyatun¹ poo²¹² tya' tsá² Israel 'e sá² nano.

⁹ 'In xuui²¹² tya' Jacob do, 'in galíi¹ tsacøøi¹³ tyi', ga'aa^{1a} tsiwúu¹ tya' ruu¹²¹i sii²¹ Sé³. Joon ga'nii¹mo 'ido tya' tsá² 'in tsalíin² Egipto. Pe Dios gauncoon¹³ Sé³ do. ¹⁰ Joon galáa²mo coon¹³ jilaa¹²¹ fa¹3 tya' 'ido. Joon gajmaa^{1a} 'e jmii¹gi-tsi Sé³. Joon gajmaa^{1a} 'e gali'in²¹²in Faraón 'ii. Faraón sii²¹ 'in róøi¹³ tsá² Egipto do. Joon 'in Faraón do gatyu¹²u

to² 'e ga'í² Sé³ tsaa'to² tya'a. Joon gatyu^{2u} Sé³ to² la tøøi² Egipto, ca jilee²¹ tsá² néei¹ inuu tya' røøi¹³ do gatyu^{2u} Sé³ do to².

¹¹ 'Joon ga'í² gon 'oo² la Egipto coon¹¹³ Canaán li néei¹ 'líi²¹² tsacøøi¹¹³ tyi'. Joon jo ñii¹ gi 'ee dø¹⁰. ¹² Pe mo galiñii¹ i Jacob 'e sá² trigo fu Egipto do joon gasii¹ in jóon¹ on 'in líi¹ la líi¹ i tsacøøi¹¹³ tyi'. Do-gi ga'láa² 'wii²¹² ngalín². ¹³ Mo gati² tún² naa¹¹³ tyalín² do, 'in Sé³ do gajin² o 'e ruu²¹ mo 'ido. Joon galiñii¹ i 'in røøi¹³ tyín¹ Egipto do xiiala nilíi² i tsacøøi¹¹³ tya' Sé³. ¹⁴ Joon gatyu² Sé³ to² wa'a jalín² jmii²¹ coon¹¹³ jilee¹²¹ ruu¹²¹ i. Gati²-i ca'no¹³ cíein¹³ tsi dyiia'ñéei² tsá² coon'tya. ¹⁵ La joon galí² gangó²-o Jacob fu Egipto. Joon do-o li gajúun¹ in coon¹¹³ jilee¹²¹ 'líi²¹² tsacøøi¹¹³ tyi'. ¹⁶ Joon moo¹ taai² 'in Jacob do ngalii¹ gixu fu Siquem. Joon do-o ga'áa¹ i coon²¹ tsi 'aan¹ nivaló² Abraham tya' 'líi²¹² tya'a. Hamor sii²¹ 'in ga'ñii¹ i 'e 'aan¹ do.

¹⁷ 'La do-o gangó¹ ca gatsin¹ júu³ jai¹² 'e gasii² i Dios coon¹¹³ Abraham. Ti'xu-u gangafúu² mo tsá² seen²¹ Israel li nanée¹ i Egipto do. ¹⁸ Joon ga'í² jaain²¹ røøi¹³ to² Egipto do 'in jo cwii¹ in 'líi²¹² Sé³ do. ¹⁹ 'In røøi¹³ do gacon¹ on tóo² 'líi²¹² tsacøøi¹¹³ tyi'. Joongi ga'e¹² e wúu¹. Joon gatyu^{2u} to² 'e túu² mo 'ido la jaain²¹ xuui²¹² tsañuu¹ tya'a mi liseein²¹. Joon la joon júun² mo 'ido. ²⁰ Yiia¹¹³ joon galiseein²¹ Moisés, 'ii jaain²¹ yuun²¹ 'in gali'in²¹² in Dios. Gaai²¹ sii¹²¹ gauncwaain²¹ tsacøøi¹¹³ tya'a inuu tya'a. ²¹ Mo gati² 'ii²¹ 'e gatiui² sáa³ a 'ii la joon galí² 'e 'ña'a 'in jamii¹ i røøi¹³ do gatøø¹ o 'in yuun²¹ do. Joon gauncwaain²¹ lawa jóon¹-o. ²² 'Wii¹¹³ joon gauntsáa¹ Moisés jilaa¹²¹ 'e tii²¹ i tsá² Egipto. 'Wii¹¹³ joon tyú²-u gatii²¹ i jilaa¹²¹ 'e faa¹²¹ a joongi jilaa¹²¹ 'e jmoo¹ o.

²³ 'Tunló¹ jii²¹ ningóo¹ 'e seen²¹ mo gali'in²¹² in tsafee¹¹³ i tsagoo¹ o. ²⁴ Joon li ngóo¹ do ganí² jaain²¹ tsá² Egipto taai² tii¹ i coon¹¹³ tsagoo¹ o Israel. Joon 'iin²¹² in Moisés do un'øø¹ i tsagoo¹ o. Joon gacoon²¹-o tya'a, gajngaa¹¹³ mo 'in tsá² Egipto do. ²⁵ Pe 'i¹-tsi Moisés 'e lí² lii¹ i tsagoo¹ o tsu Dios nigasii¹ in 'ii 'e tsaláa² 'ido. Pe tsagoo¹ o do jo líi² i la joon. ²⁶ Mo gajná² joon ganí² Moisés taa² i tsagoo¹ o tii¹ i. Joon la mo 'iin²¹² in tyáa¹ 'nii²¹ joon gasii²¹² i: "La 'oo²¹ ruu²¹ moo¹ tii¹³ naa'. ¿'Ee li' jmaai¹¹³ ruu²¹ naa' la no?" ²⁷ Pe tsifu joon jaain²¹ 'in tii¹ do ga'leei¹¹³ gon Moisés. Joon gasii²¹² i 'ii: "¿lin gatyu² to² 'e jmaa² a 'ii²¹ tyii¹ i lawa tsaa'to²? ²⁸ ¿Ti 'iin²¹² un jngaa¹¹³ un jna la gajngaa¹¹³ un 'in tsá² Egipto do tyiia²?" ²⁹ Mo ganúu² un Moisés 'elo gacwiin¹ o. Ngoo²¹-o li sii²¹ Madián. Do-o gateen¹ in lawa tsá² seen²¹ li wín². Joon do-o galiseein²¹ gáí¹ jóon¹ on.

³⁰ 'Ngó¹ Moisés coon²¹ li jo 'in tsá² seen²¹ co' coon²¹ moo¹²¹ sii²¹ Sinaí. Do-o taain¹ ningóo¹ tunló¹ jii²¹ mo gajnéi¹ jaain²¹ ángel. 'In ángel do 'yuui² coon²¹ jee²¹² 'mó² pi¹³ 'e li la li 'e coo²¹ jí². ³¹ Joon líi¹ ganga'goo²¹-tsi Moisés mo ganí² 'edo. Joon gangatyéen¹ in tyan'gi wa'a jóø² tyú² gi. Joon ganúu² un coon²¹ júu³ tya' Ña'ñu^{11u} 'e jin¹²: ³² "Jna-a Dios tya' 'líi²¹² tsacøøi¹¹³ tyi' i Abraham, coon¹¹³ Isaac, coon¹¹³ Jacob." Tsifu joon gajlé¹ mo Moisés. 'Goo²¹-o. Jo tá² gi-tsi jóø². ³³ Joon gajin¹² Ña'ñu^{11u} sii¹²¹ i 'ii: "Woo¹¹³ mii¹³ i no, tsu li 'øø¹²¹ no li cwaa¹³ mo no. ³⁴ Nimóo³-oo 'e niganí² yuun²¹ tyiia wúu¹ Egipto. Ganúu³ oo ci¹² i 'wii¹¹³ joon gacwú¹ na ilaa²¹ na 'ii. Na¹ du' jon. Sii² na 'nu fu Egipto." La joon jin¹² júu³ ganúu² un Moisés.

³⁵ 'Coon¹¹³ 'in ángel 'in ganéi¹ tyani Moisés jee²¹² 'mó² pi¹³ 'e coo²¹ do gasii¹ in Dios Moisés lawa jaain²¹ tsafee¹¹ 'in jmaa¹ a láa² i tsagoo¹ o. Fiin¹¹³ la mo jéei¹ 'in tsagoo¹ o do jo mo ga'ii²¹ i 'e tyu^{2u} to² 'ii. Joon nigajin¹² tsagoo¹ o sii¹²¹ i 'ii: "¿lin nigatain¹² nu lawa tsaa'to² si 'in jmoo¹ o 'ii²¹ 'ee?" ³⁶ Moisés do ga'woo²¹ i 'líi²¹² tsacøøi¹¹³ tyi' Egipto do. Joongi gajmaa¹ a jilaa¹²¹ milagro coon¹¹³ li² 'e fuu²¹ joon. Joongi li ganó¹ coon²¹ jmi¹ ñi¹³ sii²¹ Mar Rojo. Joongi gajmaa¹ a milagro li caain²¹ li jo 'in tsá² seen²¹ do la jee²¹² tunló¹ jii²¹. ³⁷ 'In Moisés do gasii²¹² i tsá² Israel: "Dios ityii¹¹³ in jaain²¹ la 'oo²¹ jee²¹² ruu²¹ naa' 'in cwo¹ júu³ tyú² tya'a jee²¹² 'naa'. Jiin¹¹³ la 'ii²¹ 'oo² jna-a jon i'aa¹ a." ³⁸ Gateen¹ in 'in Moisés lo coon¹¹³ tsá² Israel 'e li jo 'in tsá² seen²¹ do. Mo gafee¹ i 'in ángel do Moisés

li' moo²¹ sii²¹ Sinaí, Moisés-gi gasii²¹i 'lii²¹² tsacøøi¹¹³ tyi' 'e júu³ do ga'ii²¹ tya' xiiala 'e téein² tsá² tyú². Coon¹¹³ la joon ga'ii¹¹³naa' 'e júu³ do.

³⁹ Pe 'lii²¹² tsacøøi¹¹³ tyi' jo gali'in²¹²in núu²un. Joon gajíi²mo Moisés. Joon la mo 'iin²¹²in 'lii²¹² tsacøøi¹¹³ tyi' tsaliin¹ fu Egipto tún¹. ⁴⁰ Joon gasii²¹i 'in tsá² do Aarón: “Ii²¹i'i jmee¹²un dioses tyii'i 'in tsaliin² jee²¹² jna'a. Tsu jo nee²e'e 'ee galíi¹ 'in Moisés 'in ga'wooi¹ jna'a Egipto do.” ⁴¹ Joon gajmee¹i jaain²¹ joo²¹ xuui²¹² ilíi¹ la líi¹ fii²¹² tya'a. Joon gajngaa¹¹³i joo'núu³ 'e cwooi¹¹³ 'in fii²¹² tya'a 'in líi¹ joo²¹ xuui²¹² do. Joon gajmaa¹a jløø³i coon¹¹³ 'e nigajmeei¹ coon¹¹³ cwo²¹o do. ⁴² Joon gatúu²mo Ña'ñu¹'u' Dios. Joon ga'láa² 'wii²¹² fee¹i jiin¹¹³ núu¹ 'in 'ii¹¹³ yu' juncwii²¹. La gajin¹² ni j'í² tya' 'in cwo¹ júu³ tyú² tya' Dios:

'Naa', tsá² Israel, jin¹² Dios: ¿Tí gacwooi¹¹³naa' jna 'in joo'núu³ 'in nigajngaa¹¹³naa' do la 'ii²¹² taan²¹²naa' tunló¹ jiin²¹ li jo 'in tsá² seen²¹ do?

⁴³ Jon'on la joon. Gatyii²¹i' capillas pi¹³ tya' dios tyii' 'in sii²¹ Moloc, joongi núu¹ tya' dios 'in sii²¹ Renfán.

'Ii gajmee²¹²naa' yaanaa' ifoo¹¹³naa'.

'Wii¹¹³ joon i'woo²moo 'naa' fu goo²oo'.

Joon síi³na 'naa' ca li ngíi¹gi fuu²¹ Babilonia.

⁴⁴ 'Mo gatéein² 'lii²¹² tsacøøi¹¹³ tyi' 'e cwo¹¹³ tyuun²¹ li jo 'in tsá² seen²¹ do ga'oo¹o coon²¹ 'nú¹ 'mi¹² 'e li la li cwo¹ tya'a li 'maa¹a jilaa²¹ cuun²¹² toon²¹² ley. Moisés gajmaa¹a 'e 'nú¹ 'mi¹² do la lí² 'e niganii²¹, jiin¹¹³ la nigatyú² Dios to² 'e jmáa¹a. ⁴⁵ 'In 'lii²¹² tsacøøi¹¹³ tyi' ga'ii²¹mo 'e 'nú¹ 'mi¹² do. Joon gacoon²¹-o mo gali²¹i 'e 'wó² do coon¹¹³ tsafeei¹ tya'a Josué. Dios ga'wooi²¹ 'in mo néei¹ 'e 'wó² do, joon gacwo¹o 'ii-o. La joon ngó¹ ca la mo ga'í² 'lii²¹² røøi¹³ David to². ⁴⁶ Dios gali'in²¹²in David. Joon David-gi gali'in²¹²in jmaa¹¹²a coon²¹ cwo¹ li seen²¹ Dios tya' 'lii²¹² Jacob. ⁴⁷ Pe jóon¹ David sii²¹ Salomón²-mo gamaa¹¹³a 'e cwo¹ do cwáai¹ tya' David. ⁴⁸ Pe Dios, 'in fee¹mo, jiin¹¹³ ñu'fú² tyiin¹in jo tyiin¹in cwo¹ jmoo¹o tsá². Jiin¹¹³ la gajin¹² 'in cwo¹ júu³ tyú² tya' Dios do:

⁴⁹⁻⁵⁰ Ñu'fú²-u tyiin¹na jon, jin¹² Dios.

Jiin¹¹³ coon²¹ 'nú¹ jo lí² jmaa¹¹³a tyiia, jin¹² Dios.

Jon'gi 'án³ li 'ii²¹ 'woo²¹oo 'ná²-a,

tsu jilaa²¹ 'e sá² jna-a gajmáa³aa.

⁵¹ 'Pe 'naa'gii' —jin¹² Tée¹³ do— coon²¹ tøø²mo najmaa²aa' 'waa²¹-'oo'. Sá² loocwo¹oo' pe jo nuu²uun' joon alma tyii' lawa'a jo cwii¹naa' Dios. Jo nuu¹¹³uun' jon'gi jmaa²aa' la to² tyú² 'in Espíritu Tyú² tya' Dios. Røø²¹ líi¹naa' coon¹¹³ 'lii²¹² tsacøøi¹¹³ tyii'.

⁵² 'Lii²¹² tsacøøi¹¹³ tyii' do gamee²¹mo jileei²¹ 'in cwo¹ júu³ tyú² calií do. 'Ii-o gajngaa¹¹³i 'in gajin¹² 'e ijó¹ jaain²¹ 'in jmá¹ 'ii²¹ røø²¹. Joon mo gajó² 'in jmá¹ 'ii²¹ røø²¹ do 'naa'gii' gajaan¹¹³moo' joongi gajngaa¹¹³moo'. ⁵³ Fiin¹¹³ niga'ii¹¹³naa' 'e ley do coon¹¹³ 'ii²¹ tya' ángel pe jo galinu¹¹³uun'. Jilaa²¹ 'elo gajin¹² Tée¹³ do.

Jún¹mo Tée¹³

⁵⁴ Pe joon jileei²¹ 'in néei¹ do mo ganúu²un 'elo gatsá² 'nii²¹-tsi. Joon gacuu²¹i moojóon¹on líi¹i. ⁵⁵ Pe Tée¹³ do røø²¹mo 'in Espíritu Tyú² tya' Dios gajóø²ø lí' yu'. Joon gani²¹o xiiala jná² joo²¹ Dios. Joon do-o siin¹¹² Jesús lí' cwo²¹ Dios tsáa¹ coon¹¹³ jilaa²¹ 'ii²¹ tya'a. ⁵⁶ Joon gajin¹² Tée¹³:

—Jóø²duu'! Jóø³oo sino² 'oo² ñu'fú². Joon do-o máa¹moo Jesús, 'in Ruu²¹i Tsá², siin¹¹³mo lí' caai¹ Dios Jmii²¹ tsáa¹.

⁵⁷ Pe 'in tsá² do jo taa²¹gi núu²un. Joon gajni¹o loocwóo¹o joon ga'oo¹o tá² líi¹i. Canii² ngalíin² cwiin¹in gasan²mo 'ido. ⁵⁸ Joon gatyii¹mo 'ido 'e fuu²¹ do. Joon gatyuu¹¹²i cuun²¹² líi¹i. 'In gafaa²¹a 'laa²¹ tya' 'ido gasáa¹o siin¹¹³in 'e jóø²ø jaain²¹ tsañuu¹ 'in sii²¹ Saulo. ⁵⁹ Joon la 'ii²¹² tyuui¹¹² tsá² 'ii cuun²¹² joon gasii²¹i Tée¹³ Jesús jin¹²in:

—Ña'ñu¹'u' Jesús, 'ii¹¹³ alma tyiia.

⁶⁰ Mo ngayuui¹¹³ lo gasii²¹i wojní¹i, joon ga'oo¹o tá² líi¹i jin¹²in:

—Ñá'ñu¹u¹, jo cwo²'o tsaa² tya'a 'e jmoo¹o lo.
Mo ngayuui¹³ gafaa²¹a 'elo tsifu joon jún¹mo.

8

Saulo jmaa²¹i 'in jai² líi²

¹⁻² Røø²¹ gasii²i Saulo 'e gajúin¹ Tée¹³ do. Joon 'inlíi¹³ tsá² 'in 'iin²¹²in Dios ganga'áa¹²mo Tée¹³ do. 'Áa¹mo galixuui²¹²-tsi tya' 'ido.

Jee²¹² jmii²¹² joon ga'láa² 'wii²¹² gajmee²¹i tsá² líi¹ jilee²¹ 'in jo¹ líi² néei¹ Jerusalén. Jilee²¹mo 'in jai² líi² ga'woo²¹mo Jerusalén. Ngalfin² la caain²¹ Judea coon¹³ Samaria. Jiin¹³ apóstoles do gajan¹gi. ³ La 'ii²¹² joon 'øø¹mo Saulo jilee²¹ 'in jai² líi². Tsa'ii²¹ la coon²¹ 'nú¹ la coon²¹ 'nú¹-u jnúu¹ la tsañuu¹ tiin¹³ la tsamí². 'Woo¹i tsataa¹²i 'nuñí³.

Cwo¹ tsá² júu³ tyú² li sii²¹ Samaria

⁴ Pe 'in ga'woo²¹i Jerusalén do gatyá¹o júu³ tya' xiiala 'e tiin¹³ tsá² doñixiaa¹ tyalín². ⁵ Jaain²¹ jee²¹² 'ii do, 'in sii²¹ Lii²¹², gangóo¹on coon²¹ fuu²¹ náa¹ li sii²¹ Samaria. Joon ga'láa² 'wii²¹² faa²¹a tya' Cristo do. ⁶ Fúu¹mo tsá² galicaain²¹ nuu¹un coon²¹ tún²-un 'e faa²¹a Lii²¹² do. Joon gajøø²o jilaa²¹ li² 'e jmoo¹o coon¹³ milagro. ⁷ Fúu¹mo 'in taai² 'in 'líi¹³ alma tya'a 'woo²¹mo. Joon 'in 'líi¹³ 'in 'woo²¹ do ga'oo¹o líi¹. Joongi fúu¹mo 'in sitsuu¹³ cwoo²¹ tii² coon¹³ 'in jluui¹³ ga'láa²mo. ⁸ 'Wii¹³ joon jløø¹³mo jilee²¹mo 'in néei¹ 'e fuu²¹ do.

⁹ Pe seein²¹ jaan²¹ tsá² 'e fuu²¹ do 'in sii²¹ Simóoi¹³ 'in gauntsáa¹ júu³ loo¹ ca la jéei¹gi. Jin²o 'ña'a jon 'e jaain²¹ tsá² tyiin²mo 'ii. ¹⁰ Jilee²¹mo nuu¹un coon¹³ tún²-un la tsacøøi¹³ tiin¹³ la 'in xuui²¹²gi. Jin²o 'e coon¹³ 'ii²¹ fee¹ tya' Dios ngi¹ 'in tsalaai¹ no.

¹¹ Jo¹o líi² tsá² 'ii tsu¹ 'wii¹³ ningóo¹o ungøø¹i tsá² coon¹³ jilaa²¹ júu³ loo¹ tya'a. ¹² Pe mo galíi² tsá² jo¹o júu³ tya' Lii²¹² do fúu¹mo 'in gasaa¹ jmii²¹ la tsañuu¹ tiin¹³ la tsamí². Cwoo¹ Lii²¹² do júu³ tya' xiiala tyú² Dios to² tsá². Júu³ tyú² tya' Jesucristo cwoo¹o. ¹³ Joon 'in Simóoi³ do jo¹o jon galíi²i. Joon gasaa¹mo jmii²¹. Ga'láa² 'ido 'wii²¹² ngii¹ coon¹³ Lii²¹² do. Líi¹ tsa'goo²¹-tsi jilaa²¹ milagro coon¹³ li² 'e jmoo¹o 'ido.

¹⁴ Mo galiñii¹ 'in apóstoles néei¹ Jerusalén 'e ninúu²o júu³ tya' Dios 'in néei¹ Samaria do joon gasii¹in Tú³ coon¹³ Wó³. ¹⁵ Joon mo gatyaliin² do gafee²¹i Dios 'wii²¹² tya' 'in jo¹ líi² do 'e cwoo¹³ Dios 'ii 'in Espíritu Tyú² tya'a. ¹⁶ Tsu¹ jo mo 'í²gi Espíritu Tyú² tya' Dios jiin¹³ jaain²¹. Li coon²¹ nisaa¹mo jmii²¹ jiin¹³ coon¹³ la sii²¹ Ñá'ñu¹u¹ Jesús-gi. ¹⁷ Joon gataan¹an Tú³ coon¹³ Wó³ cwoo²¹o tya' 'ido. La joon ga'ii²¹i Espíritu Tyú² tya' Dios.

¹⁸⁻¹⁹ Mo ganí² Simóoi¹³ 'e ga'í² Espíritu Tyú² tya' tsá² mo gataan¹an apóstoles cwoo²¹o joon gajin²in sii²¹i 'in tsá² tya' Jesús do:

—Cwóo³-oo cuu² wa'a cwoo²oo¹ jna 'ii²¹ 'e ilí² jmáa³aa la no. Joon mi tón³oon cwóo³oo tya' doñi'in joon 'ii²¹mo jon 'in Espíritu Tyú² tya' Dios —gajin² Simóoi¹³ do.

²⁰ Joon gajin² Tú³ sii²¹i 'ii:

—Cwo'iin²mo cuu²u la tyan 'wo'o coon¹³ li 'ii²¹ tsu¹ 'wii¹³ ga'í¹-o'o 'e jilaa²¹ 'e cwo¹ Dios lí²-i ló¹ tsá² coon¹³ cuu². ²¹ Jo tíi² 'nu coonti 'e to² lo jon'gi lí² jmáa³aa tsu¹ jo tsáa¹ 'í¹-o'o tyani Dios. ²² Cwojaa²¹-o'o 'e gó² jmoo²o no. Mí²i tyani Dios wa'a i'in²mo tsaa² tyi'i jilaa²¹ 'e gó² 'í¹-o'o no. ²³ Galili¹³oo 'e 'áai¹ ngí²i tsiwúu¹u. 'Áa¹mo røø²¹u tsaa².

²⁴ Joon gajin² Simóoi¹³ do:

—Mí²ii¹ tyani Ñá'ñu¹u¹ 'wii²¹² tyiia 'e jo 'ee cwotyángí¹na coonti jilaa²¹ 'e nifáa¹³aa no.

²⁵ Mo ngayuui¹³ gafaa²¹a 'in tsá² tya' Jesús do jilaa²¹ 'e ganii²¹ coon¹³ jilaa²¹ júu³ tyú² tya' Dios ngalfin² la caain²¹ fuu²¹ pi¹³ li sii²¹ Samaria do. Ngacwoo¹ júu³ tyú² tya' xiiala tiin¹³ tsá². Joon ngaliin¹in tún¹ fu Jerusalén.

Lii²¹² 'e¹²e jaain²¹ tsá² seein²¹ Etiopía

²⁶ Mo ngayuui¹³ jilaa²¹ 'elo jaain²¹ ángel tya' Ñá'ñu¹u¹ gasii²¹i Lii²¹²:

—Ráan²un no, cwó² li' tooin²¹² li yooi¹³ ñi¹. Cwoo¹¹²'o fu¹ ngó¹ Jerusalén tyí¹³ fu Gaza.

'E fu¹ do-o ngí¹ li' cwoo¹¹³ tyuun²¹. ²⁷ Garoon¹on Lii²¹² joon ngó¹-o. Joon 'yuu²i fu¹ li ngó¹ do joon gatsee²¹i jaain²¹ tsá² te¹² 'in seein²¹ Etiopía. Jaain²¹ tsá² tyiin² 'in 'má¹ cuu² tya' tsamí² sii²¹ Candace 'in tyu¹² to² tyí¹ Etiopía lawa ró¹³. Ngafee¹¹²i Dios fu Jerusalén. ²⁸ 'In tsañuu¹ lo ningaa¹¹²i fu goo¹o. 'Yuu²i coon²¹ tsi care¹³ tya'a. Ngaa¹¹²i untsá¹a júu³ tya' Dios 'e gataan¹an 'lí²¹² Isaías ni mo'j². Isaías do-o jaain²¹ 'in gacwo¹ júu³ tya' Dios cali. ²⁹ Joon gajin¹² Espí¹ritu Tyú² do sii²¹i Lii²¹²:

—Cwotyéen¹un li si¹² care¹³ do.

³⁰ Joon mo ngatyéin¹ Lii²¹² do joon ganúu²un 'e untsá¹ 'ido jí² tya' Isaías do. Joon gaunngí¹i 'ido:

—¿Tí 'øøi²¹-o'o 'e untsá¹a no?

³¹ Joon gajin¹² 'in tsañuu¹ do:

—¿Xiiala lí² 'øøi²¹-tsii mo jo seein²¹ wa'a 'in cwo¹ jna cwáain¹? Wúu² no, 'yii²¹a' coon¹¹³ jna.

³² Jee²¹² jí² tya' Dios li untsá¹ do jin¹² la no:

Lawa jaain²¹ joo'saa²¹ 'in jéi¹ tsá² jngaa¹¹³i si 'in joo'saa²¹ yuun²¹ 'in gajan¹ tii² tyani 'in tyu¹² jnú²,

la joon jo 'ee gajin¹²gi coonti.

³³ Fiin¹¹³ jo tsa² 'oo¹o pe ngoo²¹-o tyani 'in 'oo¹o to².

Pe jo 'ii²¹ galisá² tya'a.

¿Xiiala lí² tyá² tsá² júu³ jilaa²¹ 'e gó² gajmaa¹a tsá² goo¹o tya'a?

Tsu gajngaa¹¹³mo. Jo seein²¹gi juncwii²¹.

³⁴ Joon 'in tsá² tyiin² do gaunngí¹i Lii²¹²:

—Jmaa² feei¹-o'o sii¹¹³du' jna, ¿'iin cwáain¹ tya'a faa²¹a 'in cwo¹ júu³ tyú² lo? ¿Tí tya' 'ña'a si tya' 'inxeei²¹ 'ee?

³⁵ Joon ga'láa² Lii²¹² doo 'wii²¹² faa²¹a 'e li untsá¹ do. Joon ga'e²e jilaa²¹ júu³ tya' Jesús. ³⁶ Joon mo gangí¹i coon²¹ li sá² jmií²¹ 'in tsá² tyiin² do gajin¹²in:

—Lo-o sá² jmií²¹. ¿Tí jo lí² saa²¹na jmií²¹?

³⁷ Lii²¹²gi gasii¹²¹i 'ii:

—Wa jai¹² lí²u ce caain²¹-o'o, lí²-i.

Joon gañii¹ 'in tsañuu¹ do:

—Lí²moo 'e Joon¹ Dios Jesucristo.

³⁸ Joon gatyú¹²u to² wa'a jan¹ care¹³ do. Joon gajngá¹mo li sá² jmií²¹ do. Joon gasaa¹i Lii²¹² 'ii jmií²¹. ³⁹ Mo ga'woo¹i li sá² jmií²¹ do 'e gatø²¹o 'in Espí¹ritu Tyú² tya' Ña'ñu¹u'

Lii²¹² do. Joon 'in tsá² tyiin² do jo ganí²gi 'ii. Pe ngoo²¹-o la fu¹ 'yuu²mo. Tyú²-u ga'í²-tsi.

⁴⁰ Coon²¹ fuu²¹ li sii²¹ Azoto gajné¹ Lii²¹² do. Ngoo²¹-o la coon²¹ fu¹ 'ee¹e júu³ tya' xiiala 'e tiin¹¹³ tsá² ca gatyí¹a coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Cesarea.

9

Gajo¹o-tsi Saulo

¹ La 'í²¹² joon jo mo jan¹ Saulo do toon¹²¹on fo¹²-tsi tsá². 'Iin²¹²in jnga¹²mo 'in jo¹ lí²¹² Ña'ñu¹u' Jesús. ² 'Wii¹¹³ joon gamí¹i coon²¹ jí² tyani tsa²to² tya' untsá². 'Iin²¹²in tsá¹a coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Damasco tsa'nee¹¹²i 'in jai¹² lí²¹² tsi inuu cwo¹ sinagogas si¹² 'e fuu²¹ do. Tsatee²i taan¹in 'nuñ³ fu Jerusalén do la tsañuu¹ tiin¹¹³ la tsamí². ³ Pe la 'í²¹² ngó¹ tya' i fu¹ do li tí² li tyí¹a fuu²¹ Damasco. Joon coon²¹ gajná² joo²¹ co' li ngó¹on. Coon²¹ 'yia²¹ jó² fu ñu¹fu². ⁴ Joon gaci¹²mo Saulo ni 'wó². Joon ganúu²un coon²¹ júu³ 'e jin¹²:

—Saulo, ¿'ee lí¹ 'øø²¹u jna?

⁵ Joon Saulo-gi gañii¹i:

—¿'Iin 'nu, Señor?

Joon ganií'i 'e júu³ do:

—Jna-a Jesús 'in 'øø²¹u no. 'Woo²¹-o'o jmaai²¹ 'wo'o la mo jmoo¹o joo²¹ jii¹ mo 'ø¹²ø nij²¹² 'mó² suun¹²¹.

⁶ Saulo do-gi gajlé'e'i 'goo¹²¹o. Gajin²in:

—Ñá'ñu¹u', ¿'ee 'iin²¹²un jmáa³aa?

Joon Ñá'ñu¹u' Jesús gasii¹²¹i 'ii:

—Ráan²un no. Cwoo¹¹u 'e fuu²¹ do. Do-o ijin²in 'ee 'ná¹ jmaa²'a.

⁷ Jileei¹²¹ 'in tsañuu¹ 'in ngalín² coon¹³ Saulo do líi¹ gafoo¹i. Ganúu²un 'e júu³ do pe jo 'iin ganií²in coonti. ⁸ Joon garóon²on tún¹ Saulo li raain¹ ni 'wó² do, pe mo gatyaa¹i unní¹i jo lí² jóø²gi. La joon ngóo¹ fu Damasco san¹² tsá² cwoo²¹o. ⁹ Do-o gateein¹ 'ni¹ jmií²¹² tiui². Jo 'ee gø¹²ø jon'gi 'uun¹²¹un coonti.

¹⁰ Fuu²¹ do-o seein²¹ jaain²¹ 'in jo¹ líi² sii²¹ Ananías. Joon ganéi¹ Jesús tyaní¹i lawa tsaci¹. Joon gasii¹²¹i 'ii:

—¡Ananías!

Joon 'ii-gi gañii¹i:

—Lo-o tyíin¹³na, Ñá'nu¹u'.

¹¹ Joon Ñá'ñu¹u' gasii¹²¹i 'ii:

—Ráan²un, cwó² fu calle sii²¹ Coon²¹ Tsáa¹ no. Joon mo tyii¹¹²'a tya' jaain²¹ 'in sii²¹ Judas fu¹³u wa'a tyíin¹ jaain²¹ tsá² Tarso sii²¹ Saulo. Do-o tyíin¹in fee¹i Dios. ¹² Lawa 'e cí¹o niganí²in jaain²¹ tsá² sii²¹ Ananías ga'í² li tyíin¹in joon gataan¹an cwoo²¹o tya'a 'e lí²-i jóø² tún¹.

¹³ Mo ganúu²un Ananías 'elo gajin²in:

—Ñá'ñu¹u', fúu¹mo 'in nigatya¹ júu³ tya' 'in tsañuu¹ no. Joongi ninúu³oo jilaa¹²¹ 'e gó² jmoo¹o tya' 'in jai¹² líi² 'nu 'in néei¹ Jerusalén. ¹⁴ 'E joon gajó² Saulo do la to² tyá¹² untsá² 'e tøø¹ø 'nuñí³-i jileei¹²¹ 'in fee¹i 'nu.

¹⁵ Pe Ñá'ñu¹u' gasii¹²¹i 'ii:

—Cwó², tsu nityí¹¹³moo 'ido 'e cwoo¹o júu³ tyiia tya' tsá² seein²¹ fuu²¹ li xii¹gi, joongi tyani róø¹ coon¹³ tsá² Israel. ¹⁶ Jna-a jmáa³aa 'ii¹²¹ xiiati wúu¹ inii²¹ wii²¹² tyiia.

¹⁷ Joon ngóo¹ Ananías fu li tyíin¹ Saulo do. Mo gatan¹an cwoo²¹o tya' 'ido joon gajin²in:

—Ru¹u' Saulo, 'in Ñá'ñu¹u' Jesús 'in gajnéi¹ tya'i fu li ñi¹¹i do, 'ii gasii¹in jna ijmáa³aa 'e jøø²ø tún¹ joongi 'e unrøø¹i 'in Espíritu Tyú² tya' Dios alma tyi'i.

¹⁸ Tsifu joon gaxuu¹²¹ 'e li la li wii¹³ joo¹²¹ taai² jmií²¹ unní¹i. Joon gajóø³o røø²¹ tún¹. Mo ngayuui¹³ joon garoon¹on joon gasaai¹ jmií²¹. ¹⁹ Mo gøø¹²¹ø 'í¹i joon gacoon²¹o waa¹²¹ pí² tya'a. Joon gajaan¹gixu coon²¹ tún² jmií²¹²gi coon¹³ 'in jai¹² líi² néei¹ Damasco do.

Cwoo¹o Saulo júu³ tyú² fu Damasco

²⁰ Tsifu ga'láa² Saulo 'wii²¹² cwoo¹o júu³ tyú² tya' Jesús la caain²¹ inuu cwo' sinagoga tya' tsá² Israel. 'Ee¹o 'e Joon¹ Dios Jesús. ²¹ Líi¹ tsa'goo²¹-tsi jileei¹²¹ 'in nuu¹un júu³ tya'a. Joon síi¹i:

—¿Tí jon' 'in no 'in gangi¹ 'óøi¹ 'in jai¹² líi² Jesús 'in néei¹ Jerusalén do? ¿Tí jon' 'in no-o 'in jó² jatee¹e tsá² tsajaan¹²in tyani tsaa¹to² tya' untsá² do?

²² Pe coon¹²¹ 'ii¹¹³gi jo 'goo¹²¹ Saulo gacwoo¹o júu³ tyú². 'Ee¹e 'e Jesús do-o 'e la jai¹² 'ii 'in nigasii¹in Dios 'e ijmáa¹a tiin¹³ tsá². Líi¹ gafaa¹²¹a Saulo ca gaxéi¹-tsi tsá² Israel néei¹ Damasco do.

Cwiin¹in Saulo

²³ Wóo²gixu ngó¹ mo gasii²i tsá² Israel røø²¹ 'e ijnga¹²mo Saulo. ²⁴ La coon²¹ jmií¹ la coon²¹ 'woo¹ tsajeen² ni 'ido 'oo² li suui²¹ 'e fuu²¹ do 'e ijngaa¹³mo 'ido. Pe 'indogi galiñii¹o. ²⁵ Pe 'in jai¹² líi² do coon²¹ 'woo¹ gataan¹³ ni 'ido coon²¹ tsi 'motó³. Joon la joon gaxáa² ni 'ido li' coon²¹ tsaa¹ 'oo²¹ li injuun¹ la 'ui tí' fuu²¹ do. Joon la joon galáa²mo Saulo do.

Taain¹ Saulo Jerusalén

²⁶ Mo gatyá¹ Saulo Jerusalén joon 'iin²¹²in uncaain²¹ coon¹¹³ 'in jo¹ líí² do. Pe jilee²¹mo tsá² 'gøø²¹mo 'ii. Jo jo¹ líí² 'e nija¹²mo líí² 'ido Jesús. ²⁷Joon gajée¹mo Bernabé Saulo tyani 'in apóstoles do. Joon do-o gatyá¹o júu³ xiiala niganí² Saulo Ña'nñu^{1u} Jesús tya'i fu¹ do. Joongi xiiala nigasií²¹ Jesús 'ii. Joon gajin²o jon xiiala jo cu¹²-tsi Saulo gacwoo¹o júu³ tya' Jesús fu Damasco. ²⁸Mo ngayuui¹³ joon gajaan¹an Saulo Jerusalén do. Caan²¹mo gangii¹ coon¹¹³ 'in jai¹² líí² catyaaí² do. ²⁹Jo cu¹²-tsi faa¹²¹a júu³ tya' Ña'nñu^{1u} Jesús. Tya¹a júu³ joongi jo cwo¹o júu³ ruu¹²¹ coon¹¹³ tsá² Israel 'in faa¹²¹a jmií¹ griego. Pe 'ii-gí ga'noo¹²on xiiala 'e ijngaa¹³i 'ii. ³⁰Mo galiñii¹ 'in jai¹² líí² Jesús catyaaí² do ngajée¹i Saulo coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Cesarea. Joon do-gí ganga¹²mo fu Tarso.

³¹Jilee²¹mo 'in jo¹ líí² jo 'iin 'in untyíin²gi 'ii la caain²¹ Judea, coon¹¹³ Galilea coon¹¹³ Samaria. Tya¹-tsi líí¹ 'e lí² jai¹²gi líí². Seein²¹ canii² gøø¹²¹mo Ña'nñu^{1u} Jesús. Joon gauncoon¹¹³ 'in Espíritu Tyú² 'ii 'e seen²¹mo jløø¹³mo. Joon gangafúu²mo 'in jai¹² líí².

Ga'láa²mo Eneas

³²La 'íí²¹² ngí¹ Tú³ fee¹i tsaru^{1u} la caain²¹ joon ngóo¹-o ngafee¹²i 'in jai¹² líí² néei¹ Lida. ³³Joon do-o gatsee¹²¹i jaain²¹ tsá² sii²¹ Eneas. Jñá² jiiin²¹ ningóo¹ raan¹in coo¹mó² 'wii¹³ jleei¹ sitsuu¹³ cwoo²¹o tíi²i. ³⁴Joon gajin² Tú³ sii²¹i 'ii:

—Eneas, coon²¹ gaun'láa²mo Jesucristo 'nñu. Ráan²un no. Tsuu¹³ 'mi'jñu^{1u}.

Tsifu joon garáan²mo Eneas do. ³⁵Joon jilee¹²¹ 'in néei¹ fuu²¹ Lida coon¹¹³ Sarón gajóø²mo 'ii. Joon gatuu²¹o la tíisi¹² goo¹o la mo jée¹. Joon galijai¹² galíi²i Ña'nñu^{1u} Jesús.

Mo gajjin¹in Dorcas

³⁶'E jmií²¹² joon jon galiseein²¹ jaain²¹ tsamí² 'in jai¹² líí² coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Jope. 'In tsamí² lo sii²¹ Tabita. Pe coon¹¹³ jmií¹ griego sii²¹ tsá² 'ii Dorcas. 'In tsamí² lo jmoo¹o jilaa¹²¹ 'e tyú² tya' tsá². Uncoon¹¹³o jilee¹²¹ 'in sityéen¹³ jmií²¹². ³⁷Jee²¹² jmií²¹² joon gaton¹ tsaa¹¹³a 'in Dorcas do. Joon gajún¹mo. Joon mo ngayuui¹³ galaai¹²¹ tsá² 'ii joon gatain¹² tsá² 'ii lí² tún² fúu¹ 'nú¹. ³⁸Tyan¹an Lida náa¹ fuu²¹ Jope lí² taain²¹² Tú³ do. Joon mo ganúu²un 'in tsá² jai¹² líí² do 'e Tú³ taain¹ Jope do gasii¹in gáí¹ tsañuu¹ 'e tsasii¹²i do:

—jmaa² feei¹-o'o! jUn'ø¹¹ø! Tsaa¹³du' fu Jope do. jJo un'íí²¹²u!

³⁹Joon ngoo²¹-o Tú³ coon¹¹³ 'ii. Joon mo gatyí¹a do ngajéei¹ tsá² 'ii lí² raain¹ 'líí²¹² do. Joon jilee¹²¹ tsamí² 'nñii² néei¹ cí¹²i. Xuui²¹²-tsi 'áai¹. Ga'e¹²e Tú³ jilaa¹²¹ 'mi¹² 'e nigajmaa¹a mo seein²¹. ⁴⁰Pe Tú³-gí ga'woo¹i jilee¹²¹mo. Joon gasii¹²¹i wojní¹i gafaa¹²¹a júu³ tyú². Joon jóø²i 'in 'líí²¹² do joon gajin¹²in:

—Ráan²un, Tabita.

Joon ganá¹ 'in tsamí² do unní¹i. Mo ganí² Tú³ do joon garoon¹on gacwó². ⁴¹Joon Tú³-gí gason¹²on cwoo²¹o gajmaa¹a siin¹²in. Mo ngayuui¹³ joon gatø¹ø 'in tsaru^{1u} catyaaí² do coon¹¹³ 'in tsamí² 'nñii² do. Joon ga'e¹²e 'ido 'e nijiin¹in. ⁴²Jilaa¹²¹ 'elo galiñii¹i tsá² seein²¹ Jope do. Joon fúu¹mo gatsa¹²-tsi Ña'nñu^{1u} Jesús. ⁴³Joon 'láa²mo jmií²¹² gatein¹ Tú³ 'e fuu²¹ do tya' jaain²¹ tiloo²¹ sii²¹ Simóoi¹³.

10

Tú³ cwo¹o Cornelio júu³ tyú²

¹Fu Cesarea do-o seein²¹ jaain²¹ tsá² sii²¹ Cornelio. Jaain²¹ 'in tyu¹² to² tya' coon²¹ cíein¹³ 'láa² jee²¹² coon²¹ poo²¹² 'láa² sii²¹ Italiano. ²Tsaa¹²-tsi coon¹¹³ la tøø¹² tsá² inñu tya'a. Un'goo²¹o Dios. Joon cwo¹o cuu² 'e uncoon¹¹³on tsá² Israel. La coon²¹ jmií²¹² fee¹i Dios. ³Coon²¹ jmií²¹² ningóo¹ la 'iin²¹ 'ni¹ ca'lóo² mo gajnéi¹ jaain²¹ ángel tya' Dios lí² tyíin¹in. Joon gajin¹²in:

—jCornelio!

⁴Joon gafoo¹¹²mo Cornelio. Joon gajaan¹an jóø²i 'in ángel do. Joon gaunngii¹i:

—Señor, ¿'ee fú³xu^{1u} jna?

Joon 'in ángel do-gi gasii¹²¹i 'ii:

—Ninúu² Dios júu³ tyú² tyi'i. Joongi ninii²¹o xiiala uncoon¹³on 'in 'oo¹o fa'í³. ⁵ Sii²¹u tsá² tyi'i 'e fuu²¹ Jope do 'e tsatee¹e Simóoi¹³, 'in sii²¹o jon Tú³. ⁶ Tyíin¹in tya' jaain²¹ tiloo²¹ 'in sii²¹o jon Simóoi¹³. Si'² 'núu¹u tyan' ti' jmi'ñi¹³ do. 'Ii ijin¹² 'ee 'ná² jmaa²o'o no —gajin¹² 'in ángel do.

⁷ Mo gangaa¹²¹ 'in ángel do joon gatø¹¹ Cornelio do gáí¹ tsá² tya'a coon¹³ jaain²¹ 'lää² 'in tsa¹²-tsi Dios. Joongi jo cu¹²-tsi coon¹³on. ⁸ Gajma¹²o 'ido júu³ jilaa¹²¹ 'ee galí². Joon gasii¹in fu Jope.

⁹ Mo gajná² jmi²¹² joon taa²mogi fu¹, ti lí² tyalíin² Jope. La 'ii²¹² joon Tú³-gi gasoo²o yu' 'nú¹ li lí² tún² fúu¹. La tyíia² ni¹i gasoo²o ngafee¹²¹i Dios. ¹⁰ 'Áa¹mo niun'áa¹i. 'Iin²¹²in dø¹¹ø. Joon la 'ii²¹² náa¹ tyú² 'e dø¹¹ø joon ganii²¹ coon²¹ lawa 'e cii¹i. ¹¹ Jóø²o lawa ganó² fu yu' juncwii²¹. Joon ganii²¹ jó² fu ni 'wó² lawa coon 'mi¹² taa²¹ fee¹ líi¹i. 'E si'ñúu¹u ji tyún² tyuui¹³. ¹² 'E ni 'mi¹² do tsíin¹³ jileei¹²¹ nii² joo'nuu²¹ 'in sá² tyán² tii² coon¹³ mii¹²¹ coon¹³ 'in sá² cwáa¹. ¹³ Joon ganúu²un Tú³ do coon²¹ júu³ 'e jin¹²:

—Nano Tú³, jngaa¹²¹i joongi cuu¹¹i 'in no.

¹⁴ Pe Tú³-gi do gañii¹i:

—'Un², Ña'ñu¹u', jo mo gø¹¹ø jilaa¹²¹ 'e gó² 'e jo tii¹na.

¹⁵ Joon ganúu²un tún¹ 'e júu³ gajin¹²:

—'E gauntyúí¹ Dios jo foo²¹o 'e gó².

¹⁶ 'Ni¹ naa¹³ galí² 'elo. Mo ngayuui¹³ joon gasoo² tún¹ 'e 'mi¹² taa²¹ do fu yu'. ¹⁷ 'In tsá² 'in gasii¹in Cornelio do nigajalíin²mo unngii¹i tya' Simóoi¹³. La 'ii²¹² 'i¹-tsi Tú³ jilaa¹²¹ 'e ganii²¹ do-o gatyalíin² 'in tsá² do 'oo¹ca'nú¹. ¹⁸ Tø¹¹ø wa tyíin¹ jaain²¹ tsá² sii²¹ Simóoi¹³, 'in sii²¹o jon Tú³. ¹⁹ La 'ii²¹² 'i¹gi-tsi Tú³ 'e lawa'a gacii¹ do gasii¹²¹i 'in Espíritu Tyú² tya' Dios 'ii:

—Ñíí², gaai²¹ tsañuu¹ 'naai¹³ 'nu. ²⁰ Cwúí¹ no, cwó² coon¹³on jo 'ee 'i¹gi-'o'o coonti tsu jna-a gasii²na 'ido.

²¹ Joon jgá¹mo Tú³ li teein¹ 'in tsá² gasii¹in Cornelio do. Joon gasii¹²¹i:

—Jna-a 'in 'naa¹²¹naa' no. 'Ee to ñilíin²naa'?

²² 'Ido-gi gañii¹i:

—Jalii²¹i to² tyu¹² jaain²¹ fii²¹² 'lää² sii²¹ Cornelio, jaain²¹ tsá² tyúí¹ 'in tsa¹²-tsi Dios. Jileei¹²¹ tsá² seen²¹ Israel jin¹²in 'e tsá² tyú¹mo 'ii. Dios gasii¹in jaain²¹ ángel tya'a 'e jma^{12a} júu³ Cornelio do 'e tøø¹²¹ø 'nu fu tya'a 'e núu¹un júu³ tyi'i.

²³ Joon gacwo¹ Tú³ gataa²mo inuu. Joon do-o gajaan¹an canúu¹. Mo gajná² jmi²¹² joon ngaliin¹mo Tú³ coon¹³ 'ii. Ngaliin²mo jon 'in jai¹² lííí² néei¹ Jope do.

²⁴ Mo gajná² jmi²¹² joongi tún¹ tyalíin² Cesarea li sijéen¹in Cornelio 'ii. Sicaain²¹ coon¹³ ruu¹²¹i coon¹³ 'inlííí¹³ tsá² seen²¹ tyú² coon¹³ 'in nigatø¹¹ Cornelio do. ²⁵ Mo gatyá¹ Tú³ do tsifu joon cwo'íí¹ Cornelio ngajéein¹ 'ii. Joon gasii¹²¹i wojní¹i tyani Tú³ 'e untyúu¹ 'ii. ²⁶ Pe Tú³ do-gi gasaa¹³mo 'ii. Joon gajin¹²in:

—Jmaa² siin¹³un. Tsañuu¹ la 'nu jon jna.

²⁷ La 'ii²¹² tyaa¹ júu³ ngataa²i. Ga'ii²¹ li fúu¹ tsá² néei¹. ²⁸ Joon gajin¹² Tú³ sii¹²¹i 'ii:

—Ñíí²¹ 'naa' 'e jo tííí² tsá² Israel 'e uncaain²¹ coon¹³ tsá² seen²¹ li xiia'. Jon'gi tsataai² inuu tya'a. Pe Dios ni'e¹²o jna 'e jo tííí²na fo¹³oo 'e gó² 'e jiin¹³ jaain²¹. ²⁹ 'Wii¹³ joon tsifu gagó³oo 'e gate¹²e jna do. Jo 'ee fo¹³oo coonti. 'Iin²¹²na líííí² 'ee to² tóøø¹ jna.

³⁰ Joon gañii¹ Cornelio do:

—Tyún² jmi²¹² ningóo¹ jiin¹³ la 'ii²¹ nano tyíin¹na lo. Jmóo³oo taa¹²¹ jo mo gøø¹²¹øø 'ííi. Foo¹³na Dios la ca'loo. La jee²¹² joon gajnéi¹ jaain²¹ tsá² jii¹ siin¹³ líi¹i. ³¹ Joon gasii¹²¹i jna: “Cornelio, nanúu²un Dios júu³ tyú² tyi'i. Joon nacón² cwáain¹ tya' jilaa¹²¹ 'e nigauncoon¹³on jileei¹²¹ 'in 'oo¹o fa'í³. ³² Sii¹in 'in tsalíin² 'e fuu²¹ Jope do. Tsatee¹ 'e 'in sii²¹ Tú³, 'in sii²¹o jon Simóoi¹³. Tyíin¹in tya' jaain²¹ tiloo²¹ 'in sii²¹o jon Simóoi¹³mo. Si'² 'núu¹u tyan' ti' jmi'ñi¹³. Mo cwée¹i joon ityá² júu³ coon¹³ 'nu.” ³³ Joon tsifu joon

gasii²na 'in ja'neei¹³ 'nũ. Tyú²-u nigajmaa¹³a gañi¹o'o. Joon lo-o náa¹oo'o tyani Dios. 'Ii²¹i'i nuu²¹u'u jilaa²¹ 'e nigatyu² Ña'ñu¹u' to² 'e fu³u jna'a —jin² Cornelio.

Júu³ gatyaa¹ Tú³ inu^u tya' Cornelio

³⁴ Joon ga'láa² Tú³ 'wii²¹² faa²¹a jin²in:

—Niñ³oo no 'e tyani Dios jilee²¹mo tsá² coon²¹ røø²¹mo. ³⁵ Joon 'ii²¹mo doñi¹in tsá² seein²¹ Israel tiin¹³ 'in jo seein²¹ joon wa'a tsaa¹²-tsi 'ii joon jmoo¹o 'e tyú². ³⁶ Dios gasii¹in Jesucristo jee²¹² tsá² Israel. 'Ii Ñu¹u' jilee²¹o'. Joon gajmaa¹a júu³ xiiala tyia¹²-tsi tsá² Dios 'e jo téen¹in coon¹³on. ³⁷ Tyú²-u ní²ii¹ 'e galí² goo¹o tsá² Israel. Ga'láa² 'wii²¹² Galilea mo ngayuui¹³ gacwo¹ Wó³ júu³ tyú² 'e 'ná² saai¹ tsá² jmii²¹. ³⁸ Joon ñii²¹oo' xiiala gacwo¹ Dios 'in Jesús tsá² Nazaret do 'in Espíritu Tyú² tya'a. Joon gacwo¹o 'ii²¹ tya'a. La joon gangii¹i lacaain²¹ jmoo¹o 'e tyú². Joon un'láai² jileei²¹ 'in ní² wúu¹ 'ii²¹ tya' 'in 'líi¹³. Jilaa²¹ 'elo gajmaa¹a tsu^u ngi¹ Dios coon¹³ 'ii. ³⁹ Niganee²¹²oo'o jilaa²¹ 'e lí². Jilaa²¹ 'e gajmaa¹a Jesús lacaain²¹ Judea coon¹³ 'e fuu²¹ Jerusalén. Mo gangii² joon gajngaa¹³mo tsá² 'ii. Gateen¹in tsá² 'ii tsaa¹ crúu¹³ do. ⁴⁰ Pe Dios gajmaa¹a jiin¹o mo tí² 'ni¹ jmii²¹². Joon gajmaa¹a jné¹mo tún¹ jee²¹² jna'a. ⁴¹ Pe jiin¹³ coon¹³ jna'oo'o gajné¹i jon' jileei²¹ tsá². Jiin¹³ 'in gatyii¹²in Dios la jée¹mo gajné¹i 'e cón² cwáain¹ 'ii-o. Caan¹mo tún¹ gatyée²e'e joongi née²e'e coon¹³on mo gangii² jiin¹in do. ⁴² Joon gasii¹in jna'a sii¹³i' tsá² 'e Dios gatyée¹i 'in Jesús lo 'e jmá¹ 'ii²¹ tya' tsá² jiin¹ lagi¹ 'in nijúin¹. ⁴³ Joongi ca la jée¹mo jileei²¹ 'in gacwo¹ júu³ tyú² tya' Dios gajin¹²o xiiala líi¹ Jesús 'e jileei²¹ 'in jai¹² líi² 'ii 'iin²mo tsaa² tya'a coon¹³ 'ii²¹ tya' 'e sii²¹o.

'Ii²¹mo Espíritu Tyú² la 'in jo seein²¹ Israel

⁴⁴ Faa²¹gi Tú³ siin¹²in mo gajó² 'in Espíritu Tyú² tya' Dios 'e ga'í² almas tya' jileei²¹ 'in nuu¹un júu³ tya'a do. ⁴⁵ Líi¹ tsa'goo²¹-tsi tsá² Israel 'in jo¹ líi² 'in gajalín² coon¹³ Tú³ do. La ga'í² Espíritu tya' Dios alma tya' tsá² Israel do-o la joon jon niga¹² Espíritu tya' Dios tya' 'in jo seein²¹ joon. ⁴⁶ Nuu¹o faa²¹ 'ido jmí¹ xiia' joon gauntyú¹ Dios jmai¹² coon¹³ júu³ tya'. ⁴⁷ Joon gajin¹² Tú³:

—¿Ti lí² jo cwoó²¹o' saai¹ 'in tsá² lo jmii²¹ tsu^u niga¹² 'ii²¹ mogi Esíritu Tyú² la ga'ii¹³na'?

⁴⁸ Joon gatyú²u to² gasaai¹ 'ido jmii²¹ coon¹³ 'e sii²¹ Ña'ñu¹u' Jesús. Mo ngayuui¹³ joon, joon gami¹²i Tú³ wa'a jaain²¹²ta 'ido coon²¹ tún² jmii²¹² coon¹³on.

11

Jmaa^{12a} Tú³ tsá² 'in jai¹² líi² néei¹ Jerusalén júu³ jilaa²¹ 'e nigalí²

¹ Ganúu²un 'in apóstoles coon¹³ 'in tsaru¹u' catyaa¹² néei¹ Judea 'e niga¹² 'ii²¹mo júu³ tyú² tya' Dios cagi¹ 'in jo seein²¹ Israel. ² Mo gacwai¹² Tú³ Jerusalén 'inlíi¹³ tsá² Israel 'in jai¹² líi² ga'láa² 'wii²¹² unngii¹i:

³ —¿'Ee lí² gatyí²a tyatya¹³a júu³ coon¹³ 'in tsá² jo seein²¹ Israel? Joongi gatyatye²¹e coon¹³on.

⁴ Joon ga'láa² Tú³ 'wii²¹² gatyaa¹ júu³ la jilaa²¹a 'e nigalí² do ca la nifu. Joon gajin¹²in:

⁵ —Do-o taan¹na Jope do. Joon la jiin¹³ foo¹³na Dios do-o gamóo³oo coon²¹ lí². Coon²¹ lí² 'e lí² la lí² coon²¹ 'mi¹² taa²¹. Gamóo³oo jgó² si'ñu¹u' ji tyún² tyuui¹³. Joon gacwá² tí² tyaní³ii. ⁶ Mo gajóø³øø coon²¹ tún² lí² tsi, joon gamáa¹na jileei²¹ nii² joo'nuu²¹ 'in tyú¹ tiin¹³ 'in gó². Joongi máa¹na mii²¹ coon¹³ 'in sá² cwáa¹. ⁷ Joongi ganúu³uun coon²¹ júu³ 'e jin¹²: “Ráan²un, Tú³. Jngaai¹³ 'in joo²¹ lo joongi cøø¹²¹xu¹u.” ⁸ Pe joon gafo³oo: “Jo lí² døø¹³øø 'elo, Ñu¹², tsu^u jiin¹³ cafu jo mo gatoo¹³ 'óo³oo jilaa²¹ 'e gó² 'e jo tíi² dø¹ tsá² Israel.” ⁹ Joon gajin¹² 'e júu³ do sii²¹i jna tún¹: “Jilaa²¹ 'e untyú¹ Dios jo foo¹³o 'e gó².” ¹⁰ La joon galí² 'ni¹ naa¹³. Joon mo ngayuui¹³ joon gasoo² fu ñu¹fú². ¹¹ La 'ii²¹² joon gatyalín² gaai²¹ tsañu¹ 'in 'naai¹ jna 'e 'nú¹ lí² tyíin¹na do. Nijalín² fuu²¹ Cesarea. ¹² Joon 'in Espíritu Tyú² tya' Dios gasii¹mo jna 'e gangóo¹oo coon¹³ 'in tsá² do jo cu¹²-tsii. Joon ngalín²mo ji jñúu¹² tsaru¹u' no. Joon jile¹oo'o ngatoo²¹o tsi inu^u tya' 'in tsá² do.

¹³ Joon 'in tsá² do gatyaa¹ júu³ la li 'e gani²¹ jaain²¹ ángel 'in siin¹¹³ tyaní¹. Joon gasii²¹ 'in ángel do 'ii: “Sii¹ in jaain²¹ gáí¹ tsá² tyi¹ fu 'e fuu²¹ Joje do. Tsate¹² du jaain²¹ tsá² sii²¹ Simóoi¹³, 'in sii²¹ o jon Tú³. ¹⁴ Joon 'ii 'in 'e² 'naa' xiiala taan²¹² naa' coon¹¹³ Dios coon¹¹³ jileei²¹ tsá² taai inuu tyi¹.” ¹⁵ Mo ga'láa² 'wii²¹² gafo¹³ naa jooñ gajó² 'in Espíritu Tyú² tya' Dios. Ga¹² li licaan²¹ na'a do. Joon 'ii²¹ mo jileei²¹ 'in néei¹ inuu do la lí² mo ga'ii²¹ in alma tyijna' la mo 'wiin²¹². ¹⁶ Joon gati²-tsi la lí² 'e gajin¹² Ña'ñu¹¹: “'E jo¹ o 'e Wó³-o gasaai¹ tsá² jmi²¹ jii¹¹³ coon¹¹³ jmi²¹ pe Dios icwoo¹²ⁱ 'naa'gii¹ 'in Espíritu Tyú² tya' a wa'a ngi¹ coon¹¹³ 'naa'.” ¹⁷ Pe wana gacwo¹ Dios 'ii la lí² 'e nigacwo¹ o jna' 'in nigajo¹¹ líi² Ña'ñu¹¹ Jesucristo, ¿'iin líi¹ na 'e fo³ oo 'laa²¹ tya' Dios? —jin¹² Tú³.

¹⁸ Mo ganúu² un 'in tsá² jo¹ líi² néei¹ fu Jerusalén do gajaan¹ an tii². Joon gacwo¹ o 'maai¹¹³ Dios gajin¹² in:

—¡Ca-gi 'in jo seein²¹ Israel Dios nigacwo¹ o coon²¹ 'ii²¹ 'e lí² jaa²¹ a-tsi joon 'e tiin¹¹³ mo!

'In jai¹² líi² 'in seein²¹ Antioquía

¹⁹ Mo ngayuuu¹¹³ gajngaa¹¹³ⁱ tsá² Tée¹³ ga'láa² 'wii²¹² ga'óø¹ 'in catyaa² gi 'in tsáai¹-tsi Dios. Joon 'in líi¹¹³ gacwiin¹ in fu Fenicia. 'In líi¹¹³ gi gacwiin¹ in fu Chipre joongi Antioquía. Joon do-o ga'láa² 'wii²¹² cwoo¹ o júu³ tyú² tya' Dios jii¹¹³ tsá² Israel. ²⁰ Pe 'in líi¹¹³ 'in jai¹² líi² tsá² seein²¹ Chipre coon¹¹³ Cirene gangalín² fu Antioquía. Do-o ga'láa² 'wii²¹² cwoo¹ o júu³ tyú² tya' Ña'ñu¹¹ Jesús. ²¹ Ca-gi 'in jo seein²¹ Israel gacwo¹ o. 'Áa¹ mo gauncoon¹¹³ Ña'ñu¹¹ 'ii. Joon la joon fúu¹ mo galijai¹² líi². Joon ga'láa² 'in tsá² do 'wii²¹² tsaa¹-tsi Ña'ñu¹¹.

²² Mo ganúu² un 'in jo¹ líi² 'in néei¹ Jerusalén 'e júu³ lo gasii¹ in jaain²¹ tsá² sii²¹ Bernabé 'in gangó¹ fu Antioquía. ²³ Mo gatyá¹ Bernabé do gacón² cwáai¹ 'e Dios gajmaa¹ a jilaa¹² 'e ganúu² un 'e galí² do. Joongi galijløø¹³ mo. Joon ga'ii² júu³ Bernabé jileei²¹ 'in tsá² do cwotyia¹²-tsi ce caain²¹-tsi Ña'ñu¹¹. ²⁴ Tsá² tyú¹ mo 'in Bernabé do. Ja¹² mo líi² Jesús. Joon galinuu¹¹³ 'in Espíritu Tyú² tya' Dios. Joon la joon líi¹ fúu¹ tsá² gatsa¹²-tsi júu³ tya' Jesús.

²⁵ Mo ngayuuu¹¹³ jon gangó¹ Bernabé fu Tarso. Nga'nee¹¹³ⁱ jaain²¹ tsá² sii²¹ Saulo. Mo gatsee¹²¹ⁱ joon gatøø¹ fu Antioquía. ²⁶ Joon do-o gateen¹-in la tøøi² coon²¹ jii²¹ jee²¹² 'in tsá² jai¹² líi² do. Do-o ga'e² fúu¹ mo tsá². Joon fu Antioquía do-o ga'láa² 'wii²¹² 'e galisii²¹ 'in jai¹² líi² Cristo, cristianos.

²⁷ Jee²¹² jmi²¹² lo-o 'in líi¹¹³ 'in cwo¹ júu³ tyú² tya' Dios ga'woo²ⁱ Jerusalén. Joon ngalín² fu Antioquía. ²⁸ Joon jaain²¹ jee²¹² 'ii, 'in sii²¹ Agabo, gajmaa¹ a siin¹² in jee²¹² la 'oo¹²¹ tsaru^{11u} 'néei¹ do. Joon coon¹¹³ 'ii²¹ tya' Espíritu Tyú² tya' Dios gafaa^{121a} ijó¹ goon²¹ 'oo² la tøøi² ni cwoo¹¹³ juncwii²¹. La joon galí² jii²¹ mo gatyu¹² røøi¹³ Claudio to². ²⁹ Joon 'in tsá² jai¹² líi² 'in néei¹ fu Antioquía do gaun'ii²¹ⁱ júu³ 'e uncoon¹¹³ on tsaru^{11u} 'in néei¹ Judea. Joon cwo¹ o la jaain²¹ la jaain²¹ jii¹¹³ ti lí² líi¹. ³⁰ La joon gajmaa¹ a. Joon gasiin¹² in 'e cuu² do coon¹¹³ Bernabé coon¹¹³ Saulo.

12

Jngaa¹² mo tsá² Jacobo joongi taain¹ tsá² Tú³ 'nuñí³

¹ Jee²¹² jmi²¹² joon ga'láa² Herodes 'wii²¹² ga'óø¹ mo 'in líi¹¹³ 'in jai¹² líi². ² Joongi gatyu¹² to² 'e gajngaa¹² tsá² Jacobo ruu²¹ⁱ Wó³ coon¹¹³ ñí³. ³ Mo galili¹³ⁱ 'e gati²-tsi tsá² Israel 'e gajmaa¹ a do joon gasaan¹² in Tú³. Jilaa²¹ 'elo galí² la 'ii²¹² 'e gati² jmi²¹² mo gø¹² tsá² 'iñi¹ 'e jo tyiian¹² jee¹. ⁴ Joon gatyu¹² Herodes to² 'e 'aa¹ tyún² poo²¹² 'láa² Tú³ do. La coon²¹ poo²¹² tí¹ tyúuin² 'láa² do. Joon gataan¹ in Tú³ do 'nuñí³. Do-o ga'aa¹ 'láa² do 'ii. Lí²ⁱ Herodes itsajée¹ Tú³ fu tyani tsá² Israel mi ngii² cwaa¹²¹ jmi²¹². ⁵ La joon líi¹ tyú² sijni¹¹³ Tú³ 'nuñí³. Pe 'in jai¹² líi² líi¹ fee¹ i Dios 'wii²¹² tya' Tú³ do.

Dios tyii'in Tú³ 'nũñ³

⁶ E 'woo¹ joon la nũ'gi jmi²¹² 'e ityii'in Herodes Tú³ 'e tsajée¹ tyani tsá² Israel raan¹ mo Tú³ jee²¹² gáí¹ 'láa² do. Do-o raan¹ in cwuu²¹ i s'i'ñúu¹³ mo coon¹¹³ cadenas. Joon 'inlĩ¹³ gi 'láa² do téen² mo 'oo² 'nũñ³ do. ⁷ La tsifu joon gajnéi¹ jaain²¹ ángel 'in gasii'in Dios. Joon gajná² joo²¹ tsi 'nũñ³ do. Joon 'in ángel do ga'lii²¹ mo 'wó¹ Tú³ do. Joon gaunjnaa¹ a-tsi Tú³ do. Joon gajin¹² in sii¹²¹ 'ido:

—Jmoonoo ráan² un.

Tsifu joon gaxuu¹²¹ cadena 'e 'ñúu¹ u cwoo²¹ o Tú³ do. ⁸ Joon gajin¹² 'in ángel do:

—Jmoonoo 'núu² tuu¹¹ u. 'øø¹¹³ mii¹³¹ i no.

Mo ngayuui¹¹³ gajmaa¹ a Tú³ jilaa¹²¹ 'elo gajin¹² ángel sii¹²¹ 'ii:

—Jmoonoo tyán² 'mi'jñu¹ u joon na¹ coon¹¹³ jna.

⁹ Joon gacwo¹¹ Tú³ caluu coon¹¹³ 'in ángel do. Jiin¹¹³ jon' líii² jo¹ jilaa¹²¹ 'e gajmaa¹ a 'in ángel do. 'Áai'gi galíi² 'e lawa'a coon²¹ 'e cii¹ o. ¹⁰ Joon gangii¹ mo li téen² in 'in 'láa² nifu. Joon la joon gangii¹ mo li ti tún². Joon la joon gatyaliin² mo li si¹² jni'nú¹ do li gasuui²¹ 'ooca'nú¹. Joon 'e jni'nú¹ do lí¹ jmai¹² ñí³. Joon mo gatyaliin² 'ooca'nú¹ do, ña'a ganó¹. Joon ga'woo²¹ mo. Joon ngaliin² caan²¹ mo coon²¹ sii¹¹³ xu. Joon gatúu² mo 'in ángel do 'ii. ¹¹ Mo galili¹³ Tú³ 'e la ja¹² mo jilaa¹²¹ 'elo joon ga'i¹-tsi:

—No-gi jo¹ líi² na 'e nigasii¹ in Ña'ñu¹ u ángel tya'a 'e galaai¹ jna tyani Herodes do joon jilaa¹²¹ gi 'e la mo 'iin²¹² in tsá² Israel jmee¹²¹ i jna.

¹² Jmai¹² 'edo-o 'i¹-tsi Tú³ gangaa¹²¹ fu tya' María sáa³ Wó³, 'in sii²¹ o jon Marcos. Do-o li licaain²¹ jileei²¹ 'in nigafaa¹²¹ júu³ tyú² 'wii²¹² tya'a. ¹³ Mo gapoo²¹ 'ooca'nú¹ do joon gajó² jaain²¹ simí² sii²¹ Rode. Ngajóø² 'iin do. ¹⁴ Mo galicwii¹ i jmi¹ tya' Tú³ do jo ganá¹ 'ooca'nú¹ do. Joon ga'ii²¹ jløø¹³ mo cwiin¹ in gajmaa¹²¹ a tsá² catyaa² gi do júu³ 'e Tú³ u siin¹¹² in 'ooca'nú¹ do. ¹⁵ Pe 'in tsá² do gasii¹²¹ 'ii:

—jTsá² caa²¹² mo 'nu!

Pe la jin¹² o jin¹² in 'e jo¹ o siin¹¹² Tú³. Pe joon gajin¹² 'in tsá² do:

—Jon' Tú³ 'in siin¹¹² ca'nú¹ do. Ángel tya'o do.

¹⁶ La 'ii²¹² joon siin¹¹² o Tú³ poo²¹ 'ooca'nú¹ do. Joon mo ganá¹ 'ooca'nú¹ do joon gajóø² mo gafoo¹ mo. ¹⁷ Pe Tú³ do gajmaa¹ a coon²¹ li² coon¹¹³ cwoo²¹ o 'e jo cwota¹³ tsá² do mii¹¹³. Joon gatyaa¹ júu³ xiiala galaa¹ 'in ángel do 'ii tsi 'nũñ³ do. Joon gajin¹² in:

—Sii¹¹³ Jacobo coon¹¹³ tsaru¹ u'.

Joon gacwo¹¹ Tú³. Gangóo¹ fu li xii'a.

¹⁸ Mo gajná² jmi²¹² do ganá¹ 'goo²¹ jiin¹¹³ la 'oo¹²¹ jee²¹² 'in 'láa² do tsu jo ñii¹ 'e galí² coon¹¹³ Tú³ do. ¹⁹ Joon gatyú¹² Herodes to² 'e 'naa¹²¹ mo 'ido. Pe mo jo gatsee¹²¹ i gajmaa¹ a cwáain¹ tya' 'in 'láa² do. Joon gatyú¹² to² ijúun² mo 'ido. Pe mo li ciiin²¹ xu joon gacwo¹¹ o Herodes coon²¹ li sii²¹ Judea. Joon ngacwaa¹ a coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Cesarea.

Xiiala mo gajúin¹ Herodes

²⁰ 'In tsá² seein²¹ Tiro coon¹¹³ Sidón 'ná²-a tsalaa¹ 'e dø¹¹ø fu li tyu¹² Herodes to². Pe gatí² 'nii¹²¹-tsi Herodes tya' 'in tsá² do, 'wii¹¹³ la joon 'iin²¹² in 'in tsá² do ilisá² 'ii¹²¹ røø²¹. Joon gajaan¹²¹ an cuu² tya' jaain²¹ tsá² 'in 'oo¹ o to² tya' Herodes do 'e 'ido-o faa¹²¹ o 'wii²¹² tya'a. ²¹ Joon tyu¹² Herodes do to² 'in tsá² do ilicaain²¹ coon²¹ jmi²¹². Joon mo gatí² 'e jmi²¹² joon, joon ci¹ Herodes siin¹³ røøi¹³. Joon gacwó² o 'áan³ tya'a. Joon gacwo¹ o 'in tsá² do cwú¹. ²² Joon ga'láa² 'in tsá² do 'wii²¹² faa¹²¹ a tá²:

—j'In tsañuu¹ 'in faa¹²¹ no jon' tsá² no, Dios no! —jin¹² 'in tsá² do.

²³ Joon 'wii¹¹³ nigaunfee¹ mo 'ña'a tyani Dios, jo mo gauntyú¹ Dios, gajó² jaain²¹ ángel tya' Dios jmi²¹. Joon gajmaa¹ a galitsaa¹²¹ a Herodes. Joon gajuun¹ in Herodes do. Gagøø¹²¹ joo¹¹³ 'ii.

²⁴ Joon la joon líi¹ nganii¹¹³ júu³ tyú² tya' Dios.

²⁵ Mo gatséi¹ to² tya' Bernabé coon¹³ Saulo ga'woo²¹ mo Jerusalén do. Ngaliin¹ mo tún¹ fu Antioquía coon¹³ jaain²¹ 'in sii²¹ Wó³. Sii²¹ o jon Marcos.

13

'Láa² Bernabé coon¹³ Saulo 'wii²¹² tsalín² tsacwoo¹ júu³ tyú² tya' Jesús

¹ Jee²¹² 'in jai¹² líi² néei¹ fu Antioquía do-o seein²¹ 'in líi¹³ 'in cwo¹ júu³ tyú² tya' Dios joongi 'e¹² e tsá². Jaain²¹ jee²¹² 'ii sii²¹ Bernabé jaain²¹ gi sii²¹ Simón, 'in sii²¹ o jon Negro. Jaain²¹ gi sii²¹ Lu¹³, 'in seein²¹ fu Cirene. Jaain²¹ gi sii²¹ Manaén, 'in gacwaa²¹ cain²¹ coon¹³ Herodes. (Herodes do-o gatyú¹² to² coon²¹ li sii²¹ Galilea.) Joon jaain²¹ gi 'in sii²¹ Saulo. ² Joon coon²¹ jmi²¹² la 'ii²¹² faa¹²¹ a 'in tsá² do júu³ tyú² jmoo¹ o taa¹²¹ a jo mo gøø¹²¹ ø. La 'ii²¹² joon gajin¹² Espiritu Tyú² tya' Dios sii²¹ i 'ii:

—Cwotyii¹³ naa' Bernabé coon¹³ Saulo ijmáa¹ a to² la li 'e nigafuu²¹² uu —jin¹² 'in ángel do.

³ Joon gajmaa¹ o taa¹²¹ a jo gagøø¹²¹ ø 'in tsá² do ca mo ngayuui¹³ gafa¹²¹ a júu³ tyú². Joon 'in tsaru¹ u' do ga'íi² cwo²¹ o mootyi² Bernabé coon¹³ Saulo. Joon coon¹³ 'e la joon ga'í¹ o júu³ ruu¹²¹ i.

Cwo¹ apóstoles júu³ tyú² tya' Jesús fu li sii²¹ Chipre

⁴ La joon gasii¹ in Espiritu Tyú² tya' Dios 'ii. Ngalfín² fu Seleucia. Mo gatyalfín² do-o joon ngatáa¹ i tsi coon²¹ barco. Joon gatyalfín² coon²¹ 'wó² roon¹ tún² tsa¹ jmi¹ ñi¹³ sii²¹ Chipre. ⁵ Mo gatyalfín² coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Salamina ga'láa² 'wii²¹² cwo¹ o júu³ tyú² tya' Dios tsi inuu cwo¹ sinagoga si¹² do. Joon ngóo¹ coon¹³ on jaain²¹ 'in sii²¹ Wó³ 'e uncoon¹³ 'ii. Ngii¹ i la cain²¹ do. ⁶ Joon gatyalfín² coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Pafos. Joon do-o gatsee¹²¹ i jaain²¹ tsá² Israel 'in sii²¹ Barjesús. Tii² i júu³ loo¹. Coon²¹ on tsá² too², gajin¹² in 'e 'ii-o cwo¹ o júu³ tyú² tya' Dios. ⁷ 'In tsalaai¹ do tyiin¹ in coon¹³ jaain²¹ 'in tyú¹² to² sii²¹ Sergio Paulo. Jaain²¹ tsá² jmi¹ tsi 'in Sergio do joon gatyú¹² to² 'e gajó² Bernabé coon¹³ Saulo tsu 'iin²¹² in nuu¹ un júu³ tyú² tya' Dios. ⁸ Pe 'in tsalaai¹ do sii²¹ o jon Elimas. ('øøi¹²¹ tsi tsá² sii²¹ Tsalaai¹.) Joon 'in tsalaai¹ do gauntyí² in Bernabé coon¹³ Saulo tsu jo 'iin²¹² in 'e jo¹ liin¹ Sergio do. ⁹ Joon 'in sii²¹ Saulo do, sii²¹ o jon Poo², sirøøi²¹ Espiritu Tyú² tya' Dios alma tya'a. Joon gajøøi² coon²¹ tún² líi¹. ¹⁰ Joon gajin¹² in sii²¹ i Elimas do:

—j'In coon¹²¹ tsá² too² 'nu-u! Joon 'in 'líi¹³ mo 'nu. 'In 'aa¹ jilaa¹²¹ 'e tyú² 'nu, joon jmoo²¹ o jilaa¹²¹ 'egó². ¿'Ee li' fu¹² u tsá² 'e júu³ gó² 'e júu³ tyú² tya' Ña'ñu¹ u'? ¹¹ Pe la nano-o ilisá² coon²¹ 'ii²¹ tyi¹ i icwó² Ña'ñu¹ u'. Ilitiuu² u. Jo lí² jøø¹³ ø 'yiaa²¹ 'íi¹ juncwii²¹ coon²¹ sii¹³ xu —jin¹² Poo² do.

La tsifu joon galituu² mo. Jo jnaa¹²¹ gi coonti. Joon ga'naa¹²¹ i jaain²¹ 'in tsajaa²¹² i 'ii. ¹² Galija¹² mo líi² 'in Sergio do mo ganí² in jilaa¹²¹ 'elo. Líi¹ ganga'goo²¹ tsi jilaa¹²¹ júu³ cwáain¹ tya' Jesús.

Poo² coon¹³ Bernabé ngataa² i fu Antioquía li san¹² Pisidia

¹³ Poo² coon¹³ tsá² coon¹³ on ngataa² i tsi coon²¹ barco fu Pafos do. Joon ngaliin² fu Perge 'e náa¹ li sii²¹ Panfilia. Pe do-o gatúu² mo Wó³ 'ii. Joon ganga¹² mo fu Jerusalén. ¹⁴ Mo li ciin²¹ gi 'in catyaa² do-gi gangíi¹ i fu Perge. Joongi tyalfín² fu Antioquía náa¹ li sii²¹ Pisidia. Mo jmi²¹² 'ii¹²¹ 'woo¹²¹ tsá² ngataa² i tsi inuu cwo¹ sinagoga tya' tsá² Israel. Do-o gacwó² o. ¹⁵ Joon jaain²¹ tsá² do gauntsáa¹ a coon¹²¹ sii¹³ xu li sii²¹ ley tya' Moisés. Jaain²¹ gi coon²¹ sii¹³ tya' jí² 'e gajmaa¹ a 'in gafa¹²¹ a júu³ tyú² tya' Dios calií. Mo ngayuui¹³ joon 'in tsafeei¹ tya' cwo¹ do gatyú¹² to² gajin¹² in:

—Taru¹ u', wana 'oo² oo' coon²¹ júu³ tyú² tya' 'in tsá² néei¹ no, lí² i foo² oo' nano.

¹⁶ Joon garoon² on Poo² li tyiin¹, gajmaa¹ a coon²¹ lí² coon¹³ cwo²¹ o 'e ján² tsá² tii². Joon gajin¹² in:

—Núu² duu' tsá² Israel joongi jileei¹²¹ 'in tsáai¹ tsi Dios. ¹⁷ Dios tya' tsá² Israel nigatyii¹² in 'líi²¹² tsacøøi¹³ tyi'. Joon mo gateen¹ in li sii²¹ Egipto, do-o gangafúu² mo tsacøøi¹³ tyi' fiin¹³ jo taain²¹² gi goo¹ o. Mo la ciin²¹ joon Dios ga'woo²¹ mo 'a Egipto do

coon¹³ 'ii²¹ tya'a. 18 Joon gacwoo²¹ o Dios 'in tsá² do jilaa¹²¹ 'e 'ná¹ la 'hii²¹² gangii¹ li jo 'in tsá² seein²¹ jiin¹³ la gatséi¹ tunló¹ jiin²¹. 19 Joon ga'in¹ ca la dyá¹ fuu²¹ náa¹ fu li sii²¹ Canaán do. Joon gacwo¹ o ji dyá¹ fuu²¹ do 'hii²¹² tsacøøi¹³ tyi' 'e galí² tya'a. 20 Mo la ciin²¹ joon²¹ gatyu² Dios to² 'e liseein²¹ tsá² jmáa¹ 'ii²¹ jee²¹² 'ii' in tyu¹² to² 'ii. La joon galí² ca gatséin¹ tyún² cíein¹³ tsi ca'no¹³ gi cíein¹³ jiin²¹. Ca mo gasii¹ in Dios jaain²¹ 'in cwo¹ júu³ tyú² tya'a sii²¹ Samuel. 21 Mo ngayuui¹³ joon gamúu¹ i tsacøøi¹³ tyi' jaain²¹ róøi¹³ 'in tyu¹² to² 'ii. Joon gacwooi¹ Dios 'ii jaain²¹ róøi¹³ sii²¹ Saúl. Jóon¹ Cis 'ii. Benjamín sii²¹ 'hii²¹² tsafeei¹ tya'a. Tunló¹ jiin²¹ gatyu¹² Saúl do to² lawa róøi¹³. 22 Mo la ciin²¹ joon gatyii¹ mo Dios 'ii 'e jo 'ee to² tyu¹² gi. Joon gacwo¹ o 'hii²¹² David 'e tyu¹² to² cwáain¹ tya' Saúl. Joon gajin¹² Dios: “Ñí³ oo 'e David, jóon¹ Isái do, jaain²¹ 'in 'i¹-tsi la 'i¹-tsii. Joon 'e 'ii-o ijmáa¹ a jilaa¹²¹ to² 'e tyu¹³ uu.” 23 Jaain²¹ jún² tsaruu¹²¹ i 'hii²¹² David do galisii²¹ Jesús. Joon Dios gajmaa¹ a 'e Jesús do 'in jmaa¹ a tiin¹³ tsá² Israel. Jilaa¹²¹ 'elo nigajin¹² Dios calii. 24 La nu¹ gi ijó¹ Jesús gajó² Wó³ saai¹ tsá² jmii²¹. Joon gacwo¹ o jileei²¹ tsá² Israel júu³ tyú² jin¹² in: “E 'ná¹-a sáa¹ naa' jmii²¹. Joongi unsii² naa' 'e 'i¹-oo'.” 25 Ti li jatyéein¹ 'e tyéi¹ to² jmoo¹ o Wó³ joon gajin¹² in: “Tsá² xee¹²¹ mo jna jon' jna 'i' in líi² naa'. Mi yuui¹³ jna ijó¹ jaain²¹ gi 'e jiin¹³ jo tíi² na jmáa³ aa situu¹²¹ na 'e sii¹³ i loo²¹ tsi mí¹ i” —jin¹² Wó³ saai¹ tsá² jmii²¹.

26 Joon tyaa¹ gi Poo² júu³:

—Tсарu¹ u', líi¹ naa' jún² tya' 'hii²¹² Abraham coon¹³ jileei²¹ 'in tsáai¹-tsi Dios. Tyi'naa'oo' 'e júu³ lo tya' xiiala 'e tiin¹³ tsá². 27 Jileei²¹ 'in galiseein²¹ Jerusalén joongi tsacøøi¹³ tya'a jo ñii¹ 'in Jesús do. Jon'gi 'øøi¹²¹-tsi júu³ tya' 'in gafaa²¹ júu³ tya' Dios calii fiin¹³ untsáa¹ o júu³ tya' 'ido la coon²¹ mo sóo¹. Joon 'in tsá² do mo ga'ñii¹ Jesús do gauntsiin¹ in júu³ tya' 'in gafaa¹²¹ a júu³ tya' Dios calii. 28 Joon mo jo gatsaa¹²¹ a jiin¹³ coon²¹ tsaa² tya' 'ido gamii¹ i Pilato wa'a ityu¹² to² jnga¹² mo. 29 Joon la joon mo gatsín¹ jilaa¹²¹ 'e jin¹² ni jí² tya' Dios cwáain¹ tya' 'ii. Joon gaxí² a tsá² cuerpo tya'a tsaa' crúu¹³. Joon ga'aa¹ mo tsá² 'ii. 30 Pe Dios gajmaa¹ o 'e gajiin¹ o jee²¹² 'hii²¹². 31 Joon líi¹ 'láai² jmii²¹² gangii² 'in Jesús do gajnéi¹ tyani 'in ningalín² coon¹³ on fu Galilea mo ngóo¹ fu Jerusalén. Joon la joon 'in tsá² do jmoo¹ o júu³ jilaa¹²¹ 'e ganii²¹ sii¹²¹ o tsá².

32 Joon la joon jmoo¹³ o 'o júu³ 'naa' jilaa¹²¹ júu³ tyú² 'e nigacwo¹ o Dios 'hii²¹² tsacøøi¹³ tyi'. 33 Joon mo gaunjiin¹ in Dios Jesús coon¹³ 'e joon nigauñtsiin¹ mo 'ii²¹ tya'a la lí² 'e nigajin¹² in sii¹²¹ i 'hii²¹² tsacøøi¹³ tyi'. Jilaa¹²¹ 'elo niganee²¹ e'e. La lí² 'e nigajin¹² ni jí² tya' Dios. Núu² uu' li ti tún² salmo: “Yuu²¹ tyia-oo 'nu. Nano-o nicwóo³-oo juncwii²¹ tyi' i”, jin¹² Dios Jmii²¹. 34 Jin¹² in jon júu³ tya' Dios: “Icwo¹³ oo 'naa' 'e cwaai¹³ la li 'ii²¹ 'e gafuu²¹² uu' 'hii²¹² David.” Coon¹³ 'e júu³ lo-o ga'íi² Dios Jmii²¹ júu³ 'e iunjiin¹ o Jesús jee²¹² 'hii²¹². Joon 'e jo ixii¹²¹ cuerpo tya'a. 35 Jee²¹² salmo xii¹ jin¹² David do sii¹²¹ i Dios: “Jo icwoo²¹ o 'e ixii¹²¹ cuerpo tya' tsá² tyi' i, 'in gatyii¹³ un.” 36 Pe David do-o gauncoon¹³ on tsá² jiin¹³ la mo seein²¹ la li 'e gatyu¹² Dios to². Joon mo li ciin²¹ gajún¹ mo jon. Ga'aa¹ mo tsá² 'ii. Joon gajgoo¹²¹ cuerpo tya' 'ido. 37 Pe cuerpo 'e nigajmaa¹ a Dios gajiin¹ do jo gajgoo¹²¹ 'e joon. 38 Tсарu¹ u', 'ná¹-a liñi³ 'ii' 'e Dios lí²-i 'iin² tsaa² tya' tsá² 'wii²¹² cwáain¹ tya' Jesús do. 39 'Wii²¹² tya' 'ii-o jileei²¹ 'in tsáai¹-tsi 'ii' iin² mo tsaa² tya'a. Pe jilee¹²¹ 'in 'iin²¹² in jmá¹ jiin¹³ la to² tyu¹² Moisés jo 'iin² in tsaa² tya' 'ii. 40 Tíi¹ moo', un'øøi¹ yaanaa'; xuun cwoli² la li 'e gajin¹² tsá² gafaa¹²¹ a júu³ tya' Dios calii mo gajin¹² in:

41 Jóo² duu' tsá² 'in un² gøøi¹ Dios, tsá² 'goo¹²¹-oo' joongi cwojuun² naa'.

Tsu jna-a Dios, joon jmoo³ oo coon²¹ to² fee¹ 'e jo jai¹² ilíi² naa' fiin¹³ jmoo¹³ o tsá² 'naa' júu³.

La joon jin¹² jí² tya' Dios jin¹² Poo² do.

42 Mo gacwo¹ hii¹ Poo² coon¹³ tsá² ngi¹ coon¹³ 'e cwo¹ sinagoga do 'in tsá² jo seein²¹ Israel gamii¹ i 'e cwo¹ Poo² 'e júu³ do mi ti tún² jmii²¹² 'ii²¹ 'woo¹²¹ tsá². 43 Mo ngayuui¹ gatséi¹ 'e sicaain²¹ tsá² 'in taai² cwo¹ do fúu¹ mo tsá² Israel gauncaain²¹ coon¹³ Poo² joongi coon¹³ Bernabé. Joongi gauncaain²¹ 'in líi¹³ tsá² 'in jo seein²¹ joon pe niga¹ láa² o

'wii²¹² tsáa¹mo-tsi Dios la líi¹i tsá² seein²¹ Israel. Joon Poo² coon¹¹³ Bernabé ga'íi² júu³ 'e jo 'iin²-tsi xiiala 'neei¹ Dios tsá².

⁴⁴ Mo gatí² tún² jmií²¹² 'ii²¹ 'woo²¹ tsá² do galicaain²¹ jilee²¹mo 'in tsá² seein²¹ 'e fuu²¹ do 'e janú² júu³ tya' Dios do. ⁴⁵ Mo ganí²i 'in tsá² Israel do 'e líi¹ fúui¹ tsá² galicaain²¹ ga'aa¹a tsiwúu¹. Joon ga'láa² 'wii²¹² jo cwo¹o júu³ ruu²¹i coon¹¹³ Poo². Joon ga'láa² 'wii²¹² jíi²in Poo². ⁴⁶ Joon Poo² coon¹¹³ Bernabé do jo 'goo²¹o coonti gafaa²¹a jin²in:

—'Naa'-a tii²naa' nuu²uu' júu³ tyú² tya' Dios nifu tsu tsá² Israel 'naa'. Pe jogi 'iin²¹²naa' cwolín²naa' coon¹¹³ Dios coonti. Tsu la joon tsáa³oo'o tsacwoo²¹o'o júu³ 'in jo seein²¹ Israel do. ⁴⁷ Tsu la joon nigatyú² Ña'ñu¹u' to² ni jí² tya'a 'e jin²:

Nigajmé¹na 'nu lawa jí² 'e coo²¹ tyani tsá² taain²¹² fu juncwii²¹.

'Ná¹-a jmaa²a júu³ tya' xiiala 'e tiin¹¹³ tsá² la tøøi² ni cwoo¹¹³ juncwii²¹.

⁴⁸ Mo ganúu²un 'in tsá² jo seein²¹ Israel do 'elo líi¹ gatí²-tsi. Joon ga'láa² 'wii²¹² gajin²in 'e 'áa¹mo tyú² 'e júu³ tya' Ña'ñu¹u'. Joon galija²mo líi¹ jilee¹²¹ 'in nigatyiin¹¹³ Dios. ⁴⁹ Joon la joon gafaa²¹a tsá² júu³ tyú² tya' Dios la caain²¹ li san¹² 'e fuu²¹ do. ⁵⁰ Joon 'in tsá² seein²¹ Israel do gasíi²i coon¹¹³ tsacøøi¹¹³ 'in tyiin²gi seein²¹ 'e fuu²¹ do coon¹¹³ 'inlíi¹¹³ tsamí² tyú¹ 'in tsaa¹-tsi dioses tya'a 'áa¹ joon coon¹¹³ la joon ga'láa² 'wii²¹² untyíi²in Poo² coon¹¹³ Bernabé. Joon gatyii¹mo 'e fuu²¹ do. ⁵¹ Pe Poo² coon¹¹³ Bernabé ga'wo¹²o mii²i. Joon gaxu¹²u 'laa²¹ toon²¹² mii²i lawa coon²¹ li² 'e fuu²¹ do 'e nigajmaa¹o coon²¹ 'e gó². Joon ngalín²mo fuu²¹ Iconio.

⁵² Pe 'in jai¹² líi¹ 'in neei¹ Antioquía do líi¹ jløø¹³i, joon røø¹mo 'in Espíritu Tyú² tya' Dios.

14

Poo² coon¹¹³ Bernabé taain²¹² Iconio

¹ Mo gatyalín² Poo² fu Iconio gangataai² caan²¹mo fu cwo¹ sinagoga. Joon gafaa²¹a coon²¹ júu³ 'in sícaain²¹ do. Joon líi¹ fúui¹ tsá² Israel do coon¹¹³ tsá² jo seein²¹ joon gaja²mo líi¹. ² Pe 'in tsá² Israel do 'in jo jo¹ líi¹ gajmaa¹a 'e ga'i¹-tsi 'in tsá² jo seein²¹ Israel do jilaa²¹ 'e gó² tya' 'in tsá² jai¹² líi¹ do. ³ 'Wii¹¹³ joon líi¹ wóo² gajaan¹an do. Jo 'goo²¹o. Gacwoo¹o júu³ 'wii¹¹³ jo cu¹²-tsi coon¹¹³ Ña'ñu¹u'. Joon Ña'ñu¹u' gacwoo¹o li² coon¹¹³ milagro 'e jmoo¹o 'in tsá² do. Coon¹¹³ 'e la joon litsáa¹mo-tsi tsá² 'e la ja¹²mo 'iin²¹²mo Dios tsá² la lí² 'e faa²¹a 'in tsá² do. ⁴ Pe 'in tsá² fuu²¹ do jo cwo¹o júu³ ruu²¹i. 'Inlíi¹¹³ tsá² faa²¹a tyú² tya' tsá² Israel do joon 'inlíi¹¹³gi faa²¹a tyú² tya' tsá² tya' Jesús do. ⁵ Joon 'in jo jo¹ líi¹ seein²¹ Israel coon¹¹³ 'in jo seein²¹ joon síi² røø²¹ coon¹¹³ 'in tsaa¹to² do itsajíi¹ joongi itsatyuu¹²i cuun²¹² 'ido. ⁶ Pe mo galili¹³i Poo² coon¹¹³ Bernabé do gacwiin¹o fu Listra coon¹¹³ Derbe 'e náa¹ li sii²¹ Licaonia coon¹¹³ la cu' li' joon. ⁷ Do-o jon nigacwoo¹o júu³ tyú² tya' xiiala 'e tiin¹¹³ tsá².

Tyuu¹¹³ tsá² cuun²¹² Poo²

⁸ Fu Listra do galiseein²¹ jaain²¹ tsañuu¹ 'in jo lí² ngi¹. Do-o tyíin¹in tsu tsá² jluui¹¹³ ca la mo li seen²¹mo. Jiin¹¹³ coon²¹ naa¹¹³ jo mo gangíi¹. ⁹ Joon 'in tsañuu¹ do nuu¹o jilaa²¹ júu³ tya' Poo² do. Joon gajøøi² Poo² do 'ii. Joon galili¹³i Poo² do 'e 'ii-o jo¹o líi¹ Dios 'e 'láa²mo. ¹⁰ Joon gajin¹² Poo² coon¹¹³ coon²¹ júu³ tá² líi¹:

—Røø²¹ sii²¹ tii¹³i.

Joon 'in tsañuu¹ do gasii²¹o tii²i. Coon²¹ ga'íi²i la no-o. Tsifu joon gangi¹o. ¹¹ Mo ganí²i 'in tsá² fuu²¹ do jilaa²¹ 'e gajmaa¹a Poo² do joon ga'láa² 'wii²¹² ga'oo¹o coon¹¹³ jmií¹ tya' tsá² seein²¹ Licaonia, jin²in:

—jDios 'in líi¹ la líi¹ tsá²-a nigajgái¹ fu li saa²¹²an'!

¹² Jin²in 'in tsá² do 'e Bernabé do líi¹i dios tya'a 'in sii²¹ Júpiter joongi 'e Poo² do líi¹i dios tya'a 'in sii²¹ Mercurio, tsu 'ii líi¹i 'in faa²¹ do. ¹³ Joon 'e cwo¹ tya' Júpiter do si' tyan' tí' fuu²¹ do. Joon 'in untsá² do gajajée¹ joo²¹ joongi jilaa²¹ lí³ 'ya¹²gi li suui²¹ fuu²¹ do.

'I-i coon¹³ 'in tsá² do 'iin²¹²in un'goo²¹o Poo² coon¹³ Bernabé do. Ijngaa¹²ⁱ 'in joo²¹ do 'e un'goo²¹o dios tya'a. ¹⁴ Pe mo ganú²un 'in tsá² tya' Jesús do, Bernabé coon¹³ Poo², jilaa²¹ 'elo, ga'láa² 'wii²¹² ga'gii²¹ⁱ siin¹³in. Joon ngataai² jee²¹² 'in tsá² do 'oo¹o jin²in:

¹⁵ — ¡Tsañuu¹¹! ¿'Ee li' jmoo²oo' la no? ¡Tsá² la 'naa'-a jna'a! Canii² to² nijalii²¹ⁱ'i 'e sii¹³ⁱ'i 'naa' 'e júu³ tyú² 'e tú³oo' jilaa²¹ 'elo 'e jo 'ee to² tí¹. Joon ngí³oo' coon¹³ Dios, 'in seen²¹mo, tsu 'ii gajmaa¹a juncwii²¹. Joongi 'ii gajmaa¹a ni cwoo¹³ coon¹³ jmi¹ñi¹³ joongi jilaa²¹ 'e sá² jee²¹² 'ii. ¹⁶ La mo jéei¹ gacwoo¹o 'e ngi¹ jileei²¹ tsá² jiin¹³ xiiala 'iin²¹²in. ¹⁷ Pe cwoo¹-o li² 'e seen²¹mo coon¹³ jilaa²¹ 'e tyú² 'e jmoo¹o. No sí¹in jmi¹ li saan²¹²an' roo²¹ jilaa²¹ 'e jñii²¹ⁱ'. Joon cwo¹o jna' la lín²mo 'e tyú¹na' —jin¹² Poo².

¹⁸ Pe fiin¹³ gacwoo¹o Poo² jilaa²¹ 'e júu³ lo 'in tsá² do 'iin²¹²mogí jngaa¹²ⁱin 'in joo²¹ do. 'Iin²¹²in un'goo²¹o 'in tsá² do.

¹⁹ Joon gatyaliin² jaain²¹ gáí¹ tsá² Israel 'in néei¹ fu Antioquía coon¹³ 'in néei¹ Iconio. Joon gali¹o gasii¹²ⁱ tsá² 'e tyuu¹³mo cuun²¹² 'in Poo² do. La joon gajmaa¹a. Joon gajñuu¹in li' ti' fuu²¹ do. Líi² 'e nijúun²mo 'ido. ²⁰ Pe joon mo galicaain²¹ jaain²¹ gáí¹ 'in jai¹² líi² do cu' li' li raain¹ Poo² do joon garóon²-o. Ga'f²-o 'e fuu²¹ do tún¹. Mo gajná² jmi¹² joon ga'woo²¹mo coon¹³ Bernabé. Ngaliin² fu Derbe.

²¹ Mo gacwoo¹o júu³ tyú² tya' 'e tiin¹³ tsá² tya' 'in néei¹ Derbe do líi¹ fúui¹ tsá² gajai¹² líi². Mo ngayuui¹³ joon ngaliin¹ tún¹ fu Listra coon¹³ Iconio coon¹³ Antioquía. ²² Do-o nigatyaa¹-tsi 'in nigajai¹² líi² li ningaliin¹ do. Gajin¹²in sii¹²ⁱ 'ido:

—'Ná¹-a jai¹²gi liin²¹naa' júu³ tya' Jesús. 'Ná¹-a nee²¹e' wúu¹ jiin¹³ la joon lí²-i tsatoo²'o li tyu¹² Dios to² —gajin¹² Poo² do.

²³ Joongi gatyii¹³mo tsacøøi¹³ 'in tyu¹² to² jee²¹² 'in jai¹² líi² la coon²¹ fuu²¹. La jo mo gøø²¹o gafaa²¹o júu³ tyú² jin²in:

—Ña'ñu¹u', uncoon¹³ jileei²¹ tsá² lo tsu nigaliija²mo líi² 'nu.

Poo² coon¹³ Bernabé tsataai² tún¹ fu Antioquía 'e náa¹ li sii²¹ Siria

²⁴ Mo ngayuui¹³ gangíi¹ fu li sii²¹ Pisidia gatyaliin¹ li sii²¹ Panfilia. ²⁵ Do-o gacwoo¹o júu³ tyú² fuu²¹ sii²¹ Perge. Joongi tyaliin¹ fu Atalia. ²⁶ Do-o ngataai² tsi barco. Joon ngaliin¹ tún¹ fu Antioquía li ga'láa² 'wii²¹² 'ee¹ júu³ tyú². Mo ga'woo²¹i 'e fuu²¹ do nifu jileei²¹ 'in jai¹² líi² Dios do nigami¹o Dios, 'in 'iin²¹²in tsá², 'e uncoon¹³on Poo² coon¹³ Bernabé jilaa²¹ to² 'e nigaun'yee¹mo nano. ²⁷ Joon mo gatyaliin¹ fu Antioquía do gauncaain²¹ jileei²¹ 'in jai¹² líi². Joon Poo² coon¹³ Bernabé gatyaa¹ júu³ ce jilaa²¹ 'e gajmaa¹a Dios li ngaliin². Gajin¹²o xiiala gajmaa¹a Dios 'e gajo¹o líi²i 'in jo seein²¹ Israel. ²⁸ Joon Poo² coon¹³ Bernabé gajaan¹an coon²¹ sii¹³ coon¹³ 'in tsá² jo¹ líi² néei¹ do.

15

Mo gangóo¹ Poo² li licaain²¹ tsaru¹u' Jerusalén

¹ Jee²¹² jmi¹² joon 'inlíi¹³ tsá² ga'woo²¹i fu Judea. Mo gatyaliin² Antioquía do ga'láa² 'wii²¹² 'e¹²e 'in jo¹ líi² do 'e 'ná¹ jmáa¹a 'ido jiin¹³ la tiisi¹² to² 'e nigatyuu¹² Moisés. Jiin¹³ la joon lí² tiin¹³mo tsá². Líi¹ jo cwo¹ Poo² coon¹³ Bernabé júu³ ruu²¹ⁱ coon¹³ 'in tsá² do. ² Pe Poo² coon¹³ Bernabé galisá² 'ii²¹ tya'a coon¹³ 'in tsá² do 'e 'ii-o coon¹³ 'inlíi¹³ catyaa¹² do itsaliin¹ Jerusalén tsafee¹²ⁱ 'in apóstoles néei¹ do coon¹³ 'in tsacøøi¹³ tya' 'in jai¹² líi² do cwaain²¹ tya' 'e júu³ do.

³ Joon 'in jai¹² líi² fu Antioquía do ngóo¹o 'ii¹ júu³ Poo² coon¹³ 'in catyaa¹² do. Joon gangí¹i la caain²¹ fuu²¹ náa¹ li sii²¹ Fenicia coon¹³ Samaria. Li ngaliin² do gatyaa¹ júu³ 'e xiiala nigatuu²¹ 'in jo seein²¹ Israel tií² tsáai² tya'a joon gatsa¹²a-tsi Dios. Joon jileei²¹ 'in jai¹² líi² líi¹ jløø¹³i mo ganú²un 'e cwáain¹ lo.

⁴ Mo gatyaliin² Poo² coon¹³ Bernabé fu Jerusalén 'in tsá² 'in jai¹² líi² néei¹ do coon¹³ apóstoles coon¹³ tsacøøi¹³ ga'ii²¹mo 'ii. Joon Poo² coon¹³ Bernabé do gatyaa¹o júu³

xiiala nigajmaa¹a Dios 'wii²¹² tya'a li ningaliin² do. ⁵ Pe 'inl¹³ tsá² fariseos 'in nigajai¹² líi² gajmaa¹a siin¹²in joon gajin¹²in:

—Jileei¹²¹ 'in nijai¹² líi² 'in jo seein²¹ Israel 'ná¹-a jmaa¹a jiin¹³ la to² tyu¹² Moisés.

⁶ Joon galicaain²¹ jileei¹²¹ apóstoles coon¹³ tsacøøi¹³ do 'e lí² 'i¹du'-tsi 'e júu³ lo. ⁷ Mo ngayuui¹³ gatyaa¹ coon²¹ júu³ cwaa²¹ garóon² Tú³ li tyín¹in joon gajin¹²in:

—Tсарu^{1u}, ñi²-i 'naa' 'e ningóo¹on coon²¹ sii¹³ mo gatyii¹³in Dios jna jee²¹² 'naa' 'e cwóo³oo júu³ tya' xiiala 'e tiin¹³ tsá² tya' 'in jo seein²¹ Israel. Joon lí² ja²mo líi². ⁸ Joon Dios, 'in ñi¹ jilaa¹²¹ 'e 'i¹-tsi tsá² nigacwóo¹o lí² 'e niga'ii²¹mo 'in jo seein²¹ Israel. Nigacwo¹o 'in Espíritu Tyú² tya'a la lí 'e nigacwo¹o jna'. ⁹ Coon²¹ røø²¹ líi¹na' tyani Dios lagi 'ii. Gauntyú¹mo Dios 'ii mo galijai¹² líi². ¹⁰ Joon nano, ¿'ee lí' jo jo¹¹ líi²naa' tsá² Israel jilaa¹²¹ 'e nigajmaa¹a Dios? Cwoo²oo' coon²¹ to² 'ii²¹ 'e jo lí² jmaa¹a. Ca 'lí²¹² tsacøøi¹³ tyi' coon¹³ jna' jo mo gali¹i'. ¹¹ Lí' cii¹²¹ nitiin¹³mo' jiin¹³ la lí² 'e nigatiin¹³ 'in tsá² catyaa² do. Jo 'ee gacii² tyi'. Untiin¹³mo Ña'ñu^{1u} Jesucristo jna' tsu 'wii¹³ 'iin²¹²mo jna'.

¹² Mo ngayuui¹³ joon jmai¹² 'in gajaan¹an tii². Joon ganúu²o la 'ii²¹² tyaa¹ Bernabé coon¹³ Poo² júu³ jilaa¹²¹ lí² coon¹³ milagro 'e nigajmaa¹a Dios jee²¹² 'in jo seein²¹ Israel do. ¹³ Mo ngayuui¹³ gafaa¹²¹a joon gajin¹² Jacobo sii²¹¹ 'in tsá² sicaain²¹ do:

—Tсарu^{1u}, núu²duu' júu³ tyiia: ¹⁴ Simóoi¹³ Tú³ lo nigatyaa¹a coon²¹ júu³ xiiala nigatyii¹³in Dios nifu 'in jo seein²¹ Israel 'e galitsáa¹mo-tsi 'ii. La joon gali¹mo tsá² tya' Dios. ¹⁵ Jilaa¹²¹ 'elo lí la lí 'e gatón¹ mo'jí² tya' 'in gafaa¹²¹a júu³ tyú² tya' Dios cali. La nigajin¹² ni jí² tya' Dios:

¹⁶ Yia²oo tún¹ mi tyá² jilaa¹²¹ 'elo.

Jon jmaa¹³oo tún¹ 'nú¹ David 'e nisicii¹³ no.

Un'mii²moo jilaa¹²¹ 'e sá²gi joon isaa¹³oo, jin¹² Dios.

¹⁷ Joon la joon jileei¹²¹ 'in seein²¹gi lí²-i 'naa¹²¹ Ña'ñu^{1u} Dios.

Joon jilee¹²¹ tsá² jo seein²¹ Israel 'in nityi¹²na lí²-i fee¹i jna.

¹⁸ Ca la mo jée²mo Dios gajmaa¹a júu³ jilaa¹²¹ ijmáa¹a.

Jin¹² jí² tya' Dios jin¹² Jacobo.

¹⁹ Faa¹²¹gi Jacobo jin¹²in:

—'Wii¹³ joon, tsaru^{1u}, la lo-o líi²na: 'E tyú²gi wa'a jo untyí²ingi' 'in jo seein²¹ Israel 'in nigatú² tii² tsáai² tya'a joon nigatsáa¹-tsi Dios. ²⁰ Liin¹mo wa'a jiin¹³ 'e táan³a' ni jí² 'e jo lí²-i dø¹ø 'uunñi² 'e nisii²¹ tsá² tyani dioses tya'a. Joongi jiin¹³ coon¹³ 'oo²¹o lí² cwuui²¹ tsá². La joongi 'oo²¹ tsá² jiin¹³ coon¹³ ñuu¹ tya'a. Joongi jo lí² dø¹ø nú¹ joo¹²¹ 'in nigawuui¹²¹ tyí², jon'gi jmi¹ lí²-i dø¹² tsá². ²¹ Tsu ca mo líi la coon²¹ mo tí² jmi²¹² 'ii²¹ 'woo²¹ tsá² 'e¹²e tsá² inuu cwo¹ sinagoga la coon²¹ fuu²¹ jiin¹³ ley tya' Moisés —jilaa¹²¹ 'elo gajin¹² Jacobo.

²² Joon la joon 'in apóstoles coon¹³ 'in tsacøøi¹³ coon¹³ 'in jai¹² líi² do galisá² 'ii²¹ 'e tyii¹³in jaain²¹ gáí¹ jee²¹² 'ii 'e síi¹in fu Antioquía coon¹³ Poo² coon¹³ Bernabé. Joon gatyii¹³in Judas 'in sii²¹o jon Barsabás, coon¹³ Silas. 'Ii jaain²¹ 'in tyiin²gi jee²¹² 'in tsaru^{1u} do. ²³ Joon coon¹³ 'ii-o gasii¹in 'e jí² do. 'E jí² do jin¹² la lo:

“Aa²¹²moo' faa¹³ jna'a. Jna'a, apóstoles tya' Jesús, coon¹³ tsacøøi¹³, coon¹³ 'in jai¹² líi² catyaa², 'aa²¹²moo' sii¹³i 'naa¹²¹ jileei¹²¹ tsaru^{1u} 'in jo seein²¹ Israel 'in néei¹ Antioquía coon¹³ 'in seein²¹ lí sii²¹ Siria coon¹³ Cilicia. ²⁴ Niganúu²oo'o 'e jaain²¹ gáí¹ tsá² Israel 'in jai¹² líi² néei¹ Jerusalén nigacwalíin² lí seen²¹naa'. Joon nigauntyí²in 'naa'. 'In tsá² do jo gasii²¹²na'a. Niganúu²oo'o 'e coon¹³ júu³ tya'a nigaxé²mo-'oo'. Nigajin¹²in 'e 'ná¹ 'ii¹³naa' lí² 'e nigacwo¹ Moisés. Jin¹²in jon 'e 'ná¹ jmaa²oo'o jiin¹³ la 'ii²¹ tya'o. ²⁵ Niga'i¹-tsii¹ jilaa¹²¹ 'elo. Joon røø²¹ gasii²¹¹ 'e tyú² 'e tyii¹³na'a jaain²¹ gáí¹ jee²¹² jna'a 'in jalíin² fu lí seein²¹ 'naa' coon¹³ Bernabé coon¹³ Poo² 'in 'iin²¹²na'a. ²⁶ 'Ido-o nigaliin² tóin¹ 'mó¹ 'wii²¹² tya' Ña'ñu^{1u} Jesucristo. ²⁷ Joon sii²¹²na'a Judas coon¹³ Silas ifee¹ 'naa' jilaa¹²¹ 'e faa¹²¹ 'e jí² lo. ²⁸ 'In Espíritu Tyú² tya' Dios niga'e¹²e jna'a joon jna'a nigasii²¹¹ 'i

røø²¹ 'e jo cwoo¹³gii¹ 'naa' coon²¹ to² 'e 'ii²¹-gi. Jiin¹³ 'e tyiin²gi la lí² 'elo. ²⁹ Jo cøø²øø¹ jilaa¹²¹ ngú¹ 'e nigasii¹²¹ tsá² tyani dioses tya'a. Jon'gi jmi¹ cøø²øø¹. Jon'gi cøø²øø¹ ngú¹ joo¹²¹ 'in júuin² wuuin¹²¹ tyí². Joongi jiin¹³ coon¹³ 'oo²¹²o lí² cwuui²¹ tsá² joon tsamí² jiin¹³ coon¹³ ñuu¹ tya'a lí² cwuui²¹. Wana 'má²aa' jilaa¹²¹ 'e júu³ lo canii²mo iliseen²¹naa'. Jiin¹³ la joon júu³ tyii¹."

³⁰ La joon ngataa²mo fu¹ ngaliin¹in fu Antioquía. Mo gatyaliin¹in joon gauncaan²¹mo 'in tsá² jo¹ líi². Joon gacwo¹o 'e jí² do. ³¹ Mo gajóø²ø 'in tsá² jo¹ líi² do 'e jí² do líi¹ jløø¹³i jiin¹³ cwáain¹ 'e cwo¹o 'in tsá² do. ³² Judas coon¹³ Silas do tñi²¹mo 'e cwo¹ júu³ tya' Dios 'wii¹³ joon gacwoo¹o júu³ 'in tsá² do. Joon líi¹ fúui¹ 'in tsaru¹u' 'in gatyá¹-tsi. ³³ Mo gangí²i coon²¹ tún² 'ni¹ jmi²¹² 'in tsaru¹u' seen²¹ Antioquía do ga'í²o júu³ 'e ngaliin¹mo fu lí jalíin². ³⁴ Pe Silas do-gi gatyá¹-tsi 'e ján²-o. ³⁵ Poo² coon¹³ Bernabé gaján²o jon fu Antioquía do. 'li coon¹³ 'in catyaa² do-gi ga'e²o joongi gacwoo¹o júu³ tyú² tya' Dios.

Tsacwoo¹ Poo² tún¹ júu³ tyú² tya' Dios

³⁶ Mo licíin²¹ jmi²¹² joon gajin¹² Poo² sii¹²¹i Bernabé:

—Tsa²a' tún¹ tsafee¹³na' jileei¹²¹ tsaru¹u' 'in néei¹ la caain²¹ fuu²¹ lí ningalii²¹i' cwoo²¹o júu³ tyú² tya' Dios. Tsajøø²¹ø' xiiala seen²¹.

³⁷ Pe Bernabé do 'iin²¹²in jée¹i Wó³, 'in sii²¹ jon Marcos. ³⁸ Pe Poo² do gajin¹²in:

—Áai¹gi tyú² wa'a jo jee²¹²mo', tsu nigatúu²mo jna' Panfilia do. Jo gangóo¹on coon¹³ jna' lí ngalii²¹i' do.

³⁹ Líi¹ gasíi²¹ 'e ca gajmaa¹a tsá² jmai¹² tyíin¹ la jaain²¹ la jaain²¹. Bernabé do gatyii¹³in Marcos joon coon¹³ 'ii ngataa²i tsi coon²¹ barco. Joon ngalín² fu Chipre. ⁴⁰ La 'íi²¹² joon Poo² do gatyii¹³in Silas. Mo ngayuui¹³ ga'í² tsaru¹u' júu³ gamíi¹ tyani Ña'ñu¹u' 'e ngíi¹o coon¹³on, ga'woo²¹mo. ⁴¹ Joon gangíi¹ fu lí¹ lí sii²¹ Siria joongi Cilicia. Do-o gatyá¹-tsi 'in jo¹ líi² lí la caain²¹.

16

Timoteo gauncaain²¹ coon¹³ Poo² coon¹³ Silas

¹ Poo² coon¹³ Silas gatyalín² fuu²¹ sii²¹ Derbe coongi lí sii Lистра. Joon do-o gatsee¹²¹i jaain²¹ 'in jai¹² líi² sii²¹ Timoteo. 'li jón¹ jaain²¹ tsamí² 'in niseein²¹ Israel. Pe jmii²¹²gi jon' tsá² Israel. ² 'In jai¹² líi² seen²¹ fu Lистра coon¹³ Iconio tyú² faa¹²¹a tya' Timoteo do. ³ Joon gali'in²¹²in Poo² wa'a 'e tsáa¹a Timoteo coon¹³on. Joon 'e jo faa¹²¹gi tsá² Israel 'laa¹²¹ tya' Timoteo Poo² do gatyú¹²u to² 'e liin¹ Timoteo 'e lí² circuncisión tya' tsá² Israel, tsu ñii¹ tsá² 'e tsá² griego jmii²¹ 'ii. ⁴ La caain²¹ fuu²¹ lí ngalín² gajmaa¹a júu³ jiin¹³ la nigajin¹² jí² tya' 'in apóstoles coon¹³ 'in tsacøøi¹³ 'in néei¹ Jerusalén. ⁵ Joon gauntya¹-tsi jileei¹²¹ 'in ni jai¹² líi². La coon²¹ jmi²¹² gangafúu²mo 'in jai¹² líi².

Jaain²¹ tsá² seen²¹ Macedonia gajnéi¹ tyani Poo²

⁶ 'In Espíritu Tyú² tya' Dios jo gacwoo¹o 'e tsacwó²o Poo² júu³ tyú² tya' Dios fu co' lí sii²¹ Asia. Joon la joon gangíi¹mo la caain²¹ lí sii²¹ Frigia coon¹³ lí sii²¹ Galacia. ⁷⁻⁸ Joon gatyalín²mo fu tí¹ Misia. 'i¹-tsi 'e tsataa²i lí sii²¹ Bitinia. Pe 'in Espíritu Tyú² tya' Dios jo cwoo¹o. 'Wii¹³ joon gangíi¹mo coon²¹ tsáa¹ co' lí sii²¹ Misia. Joon gatyalín²mo fu Troas coon²¹ fuu²¹ náa¹ tí¹ jmi¹ñi¹³. ⁹ Joon do-o ganí²i Poo² coon²¹ 'e canuu²¹ coon²¹ lí². Ganii²¹ jaain²¹ tsañuu¹ 'in seen²¹ lí sii²¹ Macedonia. Siin¹²in joon gamíi¹ tyani Poo² gajin¹²in:

—Na¹ fu Macedonia. Na¹, uncoon¹³ jna'a.

¹⁰ Mo ngayuui¹³ ganí²i Poo² 'e lí² lo, jna-a, Lucas gauncaan²¹na coon¹³ Poo² do. Joon gatyaa²¹a'a tyú² tyii¹. Ngalii²¹i fu Macedonia. Tsáa¹mo-tsii¹ 'e la ja¹²mo Dios nigasii¹in jna'a tsacwoo²¹o júu³ tyú² tya' 'e tiin¹³ tsá².

Poo² coon¹³ Silas gatyalín² fu Filipos

11 Ngatoo²¹o'o tsi coon²¹ barco fu Troas. Joon ngalii²¹i'i coon²¹ tsáa¹ fu coon²¹ cwoo¹³ tyuun²¹ roon¹ ni jmi²¹ sii²¹ Samotracia. Joon mo gajná² jmi²¹² joon gatyalii²¹i'i fu Neápolis. 12 Mo ngayuui¹² joon ga'woo²¹o'o gangalii²¹i'i fu Filipos. Coon²¹ fuu²¹ li tyu² to² Roma. Coon²¹ fuu²¹ 'e tyiin²gi la caain²¹ li catyiia² Macedonia. Do-o gatoon²¹o'on coon²¹ tún² 'ni¹ jmi²¹². 13 Coon²¹ mo sóo¹ jmi²¹² 'ii²¹ 'woo²¹ tsá² Israel ngalii²¹i'i li gasuui²¹ fuu²¹ do. Coon²¹ li ti¹ jmi²¹. Coon²¹ li licaain²¹ tsá² tsafaa¹²a júu³ tyú². Do-o gayii²¹a'a gacwóo¹³o'o júu³ tyú² 'inlíi¹³ tsamí² 'in nigalicaain²¹. 14 Jaain²¹ jee²¹² 'in tsamí² do sii²¹ Lidia. Lidia do galiseein²¹ coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Tiatira. Joon jmoo¹⁰ to² 'ni¹ 'mi² nuu¹ tyú². Nitsáa¹-tsi Dios. La 'ii²¹² nuu¹un 'e júu³ tya' Poo² do Dios gajmaa¹a 'e ga'øøi²¹-tsi. 15 Joon gasáa²mo jmi²¹ coon¹³ la tøøi² inuu tya'a, Mo ngayuui¹³ joon gamii¹ tyanii²¹i'i jin²in:

—Jmaa² fee¹-'oo' pe wana ja²mo líi²naa' 'e tsáa¹mo-tsii Dios, mo¹⁰o' fu tyiia —jin¹² Lidia do.

Joon gajmaa¹a 'e tyitsaa²¹²mo 'e gajóon¹³o'on.

16 Cafu galí² mo ngalii²¹i'i ti li tsafaa¹³a'a júu³ tyú² gatseei²¹na'a jaain²¹ simí² 'in 'oo¹⁰ coon²¹ espíritu 'e jmoo¹² júu³ tya' 'e unngii¹ tsá². Joon líi¹ jnaa¹²¹ 'in ñi¹fii²¹² cuu² coon¹³ 'e júu³ jmoo¹²o do. 17 'In simí² lo ga'láa² 'wii²¹² gangii¹ caluu Poo² joongi caluu²¹u'u. Ga'oo¹⁰ tá² jin²in:

—'In tsá² lo jmoo¹⁰ la to² tyu² Dios, 'in ñii²gi. Joongi tyaa¹ júu³ xiiala lí² tiin¹³ tsá² —jin¹² simí² do.

18 Jiin¹³ la joon ngii¹ faa¹a la coon²¹ jmi²¹² ce jiin¹³ do-o gata¹gi Poo² nuu¹un júu³ tya' 'in tsamí² do. Joon gajjin¹³ ní¹i joon gajin²in sii²¹i 'in espíritu 'yuui² alma tya' 'in simí² do:

—Coon¹³ 'ii²¹ tya' 'e sii²¹ Jesucristo, tyu¹³uu to² 'e júu¹³u alma tya' 'in simí² lo —jin¹² Poo².

La tsifu joon gacwo¹i'i 'in espíritu gó¹ do.

19 Mo galiñi¹ jileei²¹ ñi¹fii²¹ 'in simí² do 'e jo lí²gi jnaa¹a cuu² coon¹³on joon gasaan¹²in Poo² coon¹³ Silas. Joon ngajée¹ tyani tsaa²to² li 'moo¹³ nifu. 20 La joon gatyalín²mo tyani tsaa²to² 'in jmoo¹⁰ 'ii²¹ nifu. Joon gacwoo¹⁰ tsaa² jin²in:

—'In tsá² Israel lo ngii¹ untyí²in goo²¹²o'. 21 'Ee¹e jilaa²¹ cwáain¹ 'e jo tii²¹na' jmoo²¹⁰ tsu tsá² Roma jna' —jin¹² ñi¹fii²¹² 'in simí² do.

22 Joon fúui¹gi tsá² ga'láa² 'wii²¹² faa^{21a} 'laa²¹ tya' Poo² do. 'In tsaa²to² do gatyu¹²u to² 'e gacwó² sñi¹³ 'in tsá² do. Joon gapóo¹i coon¹³ sii² 'ido. 23 Mo ngayuui¹³ gapóo¹i líli¹ gataa¹ 'ni¹ ñuñí³. Joon gatyu¹²u to² 'in tyu¹² to² 'nñi³ do 'e tsa'aa²i Poo² coon¹³ tún². 24 Mo ngayuui¹³ ganúu²un 'in tyu¹² to² 'nñi³ do jilaa²¹ 'elo gangajée¹i Poo² coon¹³ Silas ti tyan' tsi 'nñi³ do. Joon gato¹⁰ 'mó² luuti²i 'ido.

25 La 'woo¹ tyianuu¹ Poo² coon¹³ Silas do née¹i faa^{21a} júu³ tyú² joon ga'øø¹⁰ 'e un'goo²¹⁰ Dios. Jileei²¹ 'in catyaa² do 'in taai² 'nñi³ do nuu¹⁰ jilaa²¹ 'elo. 26 La tsifu joon gajøø²¹ goon 'wó² tá² líli¹. Gadyeei¹³ goon la tøøi² 'nñi³ do. Fuxu tsifu joon ganó¹ jilaa²¹ 'oo² 'nñi³ do. Joon gaxuu^{21u} jilaa²¹ cadena 'e 'ñuu^{1u} cwoo²¹⁰ 'in tsá² taai² do. 27 Mo gajná²-tsi 'in tyu¹² to² 'nñi³ do ganii²¹ 'e niganó¹ jilaa²¹ 'ooca'nú¹ do. Líi² 'e niga'woo¹mo coon²¹ tya¹. Joon gatyii¹ ñí³ tya'a 'e la mo ijngaai¹³ 'ña'a. 28 Joon gafaa^{21a} Poo² tá² líli¹ jin²in:

—Xuun¹³ jmeei¹³ wo'o tsu lo-o taan² jna'a coon²¹ tya¹.

29 Joon 'in tyu¹² to² 'nñi³ do gamii¹ coon²¹ jí² jnee². Joon ga'ii²¹ cwiin¹in jleei¹ 'goo²¹⁰ líli¹. Joon gasii²¹ 'wojní¹ tyani Poo² coon¹³ Silas. 30 Joon ga'woo²¹mo 'ido. Joon gaunngii¹ sii²¹i 'ii:

—Tsañuu¹, ¿'ee 'ná¹ jmáa³aa 'e itiin¹³mo?

31 'Ido-gi gañii¹:

—Cwotya¹-'o'o Ña'ñu^{1u} Jesucristo. Joon la joon tiin¹³mo'o coon¹³ tsá² inuu tyi¹.

³² Joon gacwo¹o Poo² júu³ tyú² tya' Jesús 'ido coon¹³ jileei²¹ 'in taai² inuu tya' 'in tsá² do. ³³ Joon 'woo¹ joon garun²un 'in tyu² to² 'nuñí³ do moo'wó¹ Poo² coon¹³ Silas li icwuu²¹. Joon 'ii coon¹³ tsá² inuu tya'a gasáa²mo jmii²¹. ³⁴ Mo ngayuui¹³ joon gató¹o fu tya'a. Do-o gacwoo¹o 'e gagøø²¹ Poo² coon¹³ Silas. Joon jløø¹³mo la tøøi² inuu tya'a tsu nigatsáa¹mo-tsi Dios.

³⁵ Mo gajná² 'aa²¹ 'in tsaa'to² nifu do gasii¹in 'ii¹³ tya'a 'e tsa'woo²i 'in taai² 'nuñí³ do. ³⁶ Joon gajin² 'in tyu² to² 'nuñí³ do sii²¹i Poo² do:

—Ningii¹mo 'ii²¹ 'e laa²¹²mo 'naa'. La joon nilí²-i 'woo²¹naa' 'e tyú²-u.

³⁷ Pe Poo²gi gajin²in sii²¹i 'in 'ii¹³ do:

—Cwosii¹³du'u 'in tyu² to² do 'e tsá² Roma jna'a. Tyíia² do nigapóo²i jna'a tyani tsá² fuu²¹. Jo gacón²du 'ii²¹ coon²¹ tún². Joongi gataa¹²i jna'a 'nuñí³. Joon nano-gi 'iin²¹²in laai¹ jna'a 'uui²¹. 'Ee sa lí² la joon. Ce cwojalín²du yaai do ja'woo²i jna'a.

³⁸ 'In 'ii¹³ do ngatya¹ júu³ tyani 'in tsaa'to² nifu do. 'Ido-gi gafoo¹mo mo ganúu²un 'e 'in tsá² Roma 'ii. Joon ngalín²mo gamii¹ wa'a jmáa¹ 'ido fee¹-tsi. ³⁹ Joon ga'woo¹mo 'ido fu 'nuñí³. Joon gamii¹ tyani Poo² coon¹³ Silas wa'a 'wooi²¹ tsifu 'e fuu²¹ do. ⁴⁰ Mo ga'woo²i 'nuñí³ do ngalín²mo fu tya' 'in tsamí² sii²¹ Lidia do. La nu'gi 'e tsalín² ngajøø²¹ tsaru¹u' joon gatya¹gi-tsi 'ido. Joon ngalín²mo.

17

Gato¹ tsá² mii¹³ fu Tesalónica

¹ La caain²¹ tya'i fu¹ li ningalín² Poo² coon¹³ Silas gangii¹ fuu²¹ 'e sii²¹ Anfípolis coon¹³ Apolonia. Joon mo ngayuui¹³ joon gatyalín²mo fu li sii²¹ Tesalónica. Do-o si² coon²¹ cwo¹ sinagoga tya' tsá² Israel. ² La jee²¹² 'ni¹ semóo¹ Poo², jii¹³ la tii² nisi² tya'a, ngóo¹ fu cwo¹ do mo gatí² jmii²¹² 'ii²¹ 'woo²¹ tsá² Israel. ³ Ngatyaa¹ júu³ joon jo cwo¹o júu³ ruu²¹i coon¹³on. Pe tyú²-u ga'e¹² tsá² xiiala jin¹² jí² tya' Dios 'e Cristo 'ná¹-a nii²¹ wúu¹. Joon mi yuui¹³ júun²in 'e 'ná¹-a jii¹in tún¹. Joon gajin²in sii²¹i 'in tsá² do:

—'In Jesús 'in fuu²¹²uu 'naa' lo, 'ii jon Cristo, 'in nigasii¹in Dios ijmá¹ tiin¹³ tsá².

⁴ 'Inlíi¹³ tsá² Israel do nigajo¹ líi²i. Joon gauncaain²¹ coon¹³ Poo² coon¹³ Silas. Joon fúu¹mo 'in jo sein²¹ Israel jo¹ galíi²i. Nitsáa¹mo-tsi Dios coon¹³ 'inlíi¹³ tsamí² tyiin²gi. ⁵ Pe niga'aa¹ tsiwúu¹ 'inlíi¹³ tsá² Israel 'in jo jo¹ líi²i. Gauncaain²¹ 'ido 'inlíi¹³ tsá² 'líi¹³ soo²¹-tsi 'in ngi¹ jøøi² jee²¹² 'nú¹. Gajmaa¹²a coon²¹ poo²¹² joon gatya¹ 'goo²¹ 'e fuu²¹ do. Gangii¹ 'e fuu²¹ do 'naa²¹i Poo² coon¹³ Silas. Joon gangataa²i coon²¹ inuu tya' jaain²¹ tsá² sii²¹ Jasón. ⁶ Pe mo jo gatsee²¹i Poo² coon¹³ Silas do gajnúu¹ 'in tsá² sii²¹ Jasón do coon¹³ 'inlíi¹³ tsá² jo¹ líi²i. Ngajée¹ tyani tsaa'to² do joon ga'oo¹o jin²in:

—'In tsañuu¹, 'in nigauntyii²in la tøøi² juncwii²¹ nigajalín² lí¹ lo jon, ⁷ joon 'in Jasón lo niga'ii²¹mo fu tya'a. Jilaa²¹ 'e 'ee¹ 'in tsá² no faa²¹a 'laa²¹ tya' 'in tyu² to² nifu 'in tyiin¹ Roma. Tsu jin²in 'e seen²¹mo jaain²¹ róøi¹³ 'in sii²¹ Jesús 'in fee¹gi lagi 'in tyu² to² Roma.

⁸ Mo ganúu²un 'elo 'in tsá² do coon¹³ 'in tsaa'to² ga'láa² 'wii²¹² to²o mii¹³. ⁹ Pe Jasón coon¹³ 'in catyaa²gi do gacwoo¹o cuu² 'e tsáa¹mo-tsi 'in tsaa'to² do 'e i'woo²¹mo Poo² coon¹³ Silas 'e fuu²¹ do. Joon galáa²mo 'ido.

Poo² coon¹³ Silas tsalín² Berea

¹⁰ La tsifu joon 'in tsaru¹u' do ga'woo²¹mo Poo² coon¹³ Silas coon²¹ 'e canuu²¹. Ngalín² fu Berea. Mo gatyalín² do joon ngalín² cwo¹ sinagoga. ¹¹ Wo²gi-tsi 'in tsá² néei¹ Berea do lagi 'in tsá² néei¹ Tesalónica. Joon lí¹gi 'yaai¹-tsi ga'ii²¹i júu³ tyú². La coon²¹ jmii²¹² gauntsáa¹ júu³ tyú² tya' Dios. Gacón²du cwáain¹ wana 'e jo¹o 'e faa²¹a 'in tsá² do. ¹² 'Wii¹³ joon líi¹ fúui¹ 'in gajo¹ líi²i. Jee²¹² 'in nijai² líi² do sein²¹ tsamí² tyiin²gi 'in faa²¹a jmí¹ griego. Joon jo¹o galíi² 'inlíi¹³ tsañuu¹. ¹³ Mo galiñi¹ tsá² Israel néei¹ Tesalónica 'e Poo² taan¹in fu Berea cwo¹o júu³ tyú² tya' Dios ngalín² ngajmáa² mii¹³. ¹⁴ Pe 'in tsá² jai² líi² sein²¹ do la tsifu joon gasii¹in Poo² li ti' jmi¹ñi¹³. Pe joon Silas

coon¹³ Timoteo gajaan¹o fu Berea. ¹⁵ 'In ningalín² coon¹³ Poo² ngajée¹i coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Atenas. Joon cwoliin¹in tún¹ gatyaa¹ júu³ 'e Silas coon¹³ Timoteo 'ná² tsalín² tsauncaain²¹ coon¹³ Poo la jmoonoo.

Mo taain¹ Poo² fu Atenas

¹⁶ La 'hí²¹² jáan¹in Poo² Silas coon¹³ Timoteo fu Atenas do líi¹ fa'í³ líi¹i. Tsu líi¹ 'láai² nii² dioses 'in tsaa¹²-tsi 'in tsá² do. ¹⁷ Tsu 'wii¹³ joon ngafaa¹²o fu cwo¹ sinagoga joongi coon¹³ 'in catyaa² 'in tsaa¹²-tsi Dios. La coon²¹ jmií²¹² ngafaa¹²o coon¹³ jilee²¹ 'in taa²i 'moo¹³ do. ¹⁸ 'Inlíi¹³ tsá² 'in untsáa¹ júu³ tya' coon²¹ poo²¹² 'e sii²¹ epicúreos coon¹³ 'inlíi¹³gi 'in niuntsáa¹ júu³ tya' coon²¹ poo²¹² 'e sii²¹ estoicos gatsee²¹i Poo² joon ga'láa² 'wii²¹² gasíi²¹:

—¿'Ee 'e jin¹² 'in tsañuu¹ no? 'Áai¹ tyafó¹² tyaa¹a 'goo²¹.

'Inlíi¹³gi jin¹²in:

—La líi¹i 'in tya¹ coon²¹gi júu³ tya' dioses 'in xee¹²¹mo no.

La lo gajin²in tsu 'wii¹³ Poo² do tyaa¹ júu³ tya' Jesús joongi tya' xiiala galí² mo gajin¹in. ¹⁹ Joon 'in tsá² do ngajée¹i Poo² fu coon²¹ li sii²¹ Areópago. Do-o li tíi²¹ licaain²¹ mo sá² jilaa¹²¹ 'e síi¹i. Joon gasíi²¹i 'ido:

—Lo-o 'ná² li ñii²i 'in jilaa¹²¹ 'e 'múui² 'e tyá²a 'e¹²e. ²⁰ Fu¹²u jna'a coon²¹ júu³ 'e jo mo nuu²¹u' u' jiin¹³ coon²¹ naa¹³. 'Ii²¹²oo'o tsáai¹-tsii¹i 'ee 'øø¹²¹-tsi 'e júu³ no —jin¹² 'in tsá² do.

²¹ Tsu jilee²¹ 'in seein²¹ Atenas coon¹³ jilee²¹ 'in jalín² li xiia' 'in néei¹ do canii² 'iin²¹²in 'e nuu¹un si 'e faa¹²¹a 'e jmai¹² 'e 'múu²mo.

²² Joon gamaa¹a Poo² siin¹¹²in jee²¹² 'in tsá² do 'e fu yu' moo¹²¹ li sii²¹ Areópago do. Joon gajin²in:

—Nuu³duu' tsá² seein²¹ Atenas. Nicón³oo cwáain¹ 'e 'áai¹gi tsáai¹-'oo' jilee²¹ dioses tyii'. ²³ Tsu mo ningí³ii jøø³øø la caain²¹ li un'goo²oo' dioses tyii' joon gatsaa¹³aa ni altar tyii' coon²¹ júu³ 'e jin¹²: “Tya' 'in dios 'in jo mo galicwii¹naa'.” Pe 'in dios 'in un'goo²oo' no pe jo cwii¹naa' no 'in lo-gi 'in Dios 'in foo¹³na coon¹³ 'naa'.

²⁴ 'In Dios lo fii²¹² juncwii²¹ joongi ni cwo¹³ juncwii²¹ tsu nigajmaa¹o juncwii²¹ coon¹³ jilaa¹²¹ 'e sá². Jo seein²¹ 'ido tsi inuu cwo¹ 'e jmoo¹o tsá². ²⁵ Jon'gi sityéen¹in jmií²¹² jilaa¹²¹ 'e jmá¹ tsá². Tsu 'ii-o nigacwo¹o jna' jilaa¹²¹ juncwii²¹ tyi'. 'Ii-o nicwoo¹o tyi² 'e lee²¹e', coon¹³ jilaa¹²¹ 'e jmoo²¹o' jna' to².

²⁶ 'Coon¹³ coon²¹ jmi¹ 'øø²mo gajmee¹i jilee¹²¹ tsá² taain²¹² juncwii²¹. Joon 'ii gatyu¹² to² lí²-i liseein²¹ tsá² joongi li icwá² tsá². ²⁷ 'Iin²¹²in Dios 'e 'naa¹²¹mo tsá² 'ii. Coon¹³ la joon tyee¹³mo tsá² 'ii tsu jo wíin² seein²¹ Dios li saan²¹ jna' la jaan²¹na'. ²⁸ Tsu 'ii²¹ tya' Dios saan²¹o' joongi ngii²¹i'. Joongi jmoo²¹o' jilaa¹²¹a. La gajin² 'inlíi¹³ poetas tyii': “Jón¹ Dios jna'.” ²⁹ Wana jón¹ Dios jna' jo 'i¹-tsi' 'e Dios líi¹i lawa jaain²¹ fii²¹² 'in gajmee¹ tsá² 'ña'a 'in líi¹ cwanáa¹ si cwataa²¹ 'ee si cuun²¹² 'ee. ³⁰ La mo jéei¹ la jo mo ñi¹ tsá² jo mo gajmaa¹a Dios jilaa¹²¹ 'e jmoo¹o tsá². Pe nano nityu¹²u to² 'e jilee¹²¹ 'in seein²¹ doñixiia' 'e unsíi²mo 'e 'i¹-tsi. ³¹ Tsu nigatyii¹³ Dios coon²¹ jmií²¹² mi jmáa¹a 'ii²¹ tya' tsá² seein²¹ juncwii²¹. Joon coon²¹ tsáa¹ 'ii²¹ tya'a. Joon ijmaa¹a 'ii²¹ coon¹³ jaain²¹ tsanuu¹ 'in nigatyii¹³in. Joon la joon gacwo¹ Dios coon²¹ li² mo gaunjiin¹in 'in Jesús do jee²¹² 'lii²¹² —jin¹² Poo² do sii¹²¹i 'in tsá² do.

³² Joon mo ganúu²un júu³ tya' 'e jiin¹ tsá² jee²¹² 'lii²¹² 'inlíi¹³ do gaungøø¹mo Poo² do. 'Inlíi¹³gi gajin²in:

—'E tyú²gi wa'a nuu²¹u' 'e júu³ lo mo coon¹²¹ tún².

³³ Joon gatúu²mo Poo² 'ii. ³⁴ Pe 'inlíi¹³ tsá² do jo gatúu² Poo² do. Gajo¹o líi²i. Jaain²¹ jee²¹² 'in jo¹ galíi² do 'in sii²¹ Dionisio. 'Ii jaain²¹ 'in tyu¹² to² Areópago do. Joongi jo¹o galíi² jaain²¹ tsamí² sii²¹ Dámaris coon¹³ 'inlíi¹³gi.

18

Poo² taain¹ fu Corinto

¹ Mo ngayuui¹³ joon gacwo¹³ Poo² fuu²¹ Atenas. Joon gangóo¹ on coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Corinto. ² Joon do-o gatsee²¹ jaain²¹ tsá² Israel 'in sii²¹ Aquila, 'in galiseein²¹ coon²¹ li sii²¹ Ponto. La mo jéei¹ gixu Aquila do coon¹³ 'oo²¹²o, 'in sii²¹ Priscila, ga'woo²¹ Italia gatyalin² fu Corinto do. Ga'woo²¹ mo do tsu 'in tyu¹² to² nifu 'in sii²¹ Claudio gatyu^{12u} to² 'e 'woo²¹ mo jilee²¹ tsá² Israel 'e Roma do. Joon ngafeei¹³ Poo² do 'ii. ³ Coon²¹ to² 'e nijmoo¹ o coon¹³ Poo². Jmoo¹-o 'nu¹ mi¹² tsu 'wii¹³ joon do-o gajaan¹ o joon gajmaa¹ o to² coon¹³ on. ⁴ La coon²¹ jmi²¹² mo 'ii²¹ 'woo¹²¹ tsá² Israel ngóo¹ Poo² fu cwo¹ sinagoga. Do-o gacwoo¹ o júu³ tya' Dios. 'iin²¹² in 'e litsáa¹ mo-tsi tsá² júu³ tya' Jesús. Gacwo¹ o júu³ tsá² Israel joongi 'in jo seein²¹ joon.

⁵ Mo gatyalin² Silas coon¹³ Timoteo jalín² fu Macedonia. Poo² canii² gajmaa¹ a gacwoo¹ o júu³ tyú². Gasi¹²¹ júu³ coon²¹ tsáa¹ tya' tsá² Israel 'e Jesús do 'ii Cristo 'in sijéen¹ in. ⁶ Pe 'idogi gasii²¹ yaa-i ga'láa² 'wii²¹² faa¹²¹ a 'laa²¹ tya' Poo². Joon Poo² do gajø^{12ø} siin¹³ in lawa coon²¹ li² joon gajin¹² in:

—Tsa² tyii' yaamoo' 'ejo tiin¹³ ghi'. Jo tsa² tyiia tsu líi¹ nigajmáa³ oo júu³. La nano-o 'e ní³ oo tya' tsá² 'in jo seein²¹ Israel.

⁷ Joon gacwo¹³ 'o 'e cwo¹ do. Joon gangaa¹²¹ fu tya' jaain²¹ tsá² sii²¹ Justo. 'li jaain²¹ 'in un'goo²¹ Dios. Tyiin¹ in caai¹ cwo¹ do. ⁸ Joon jaain²¹ 'in sii²¹ Crispo, 'in tyu¹² to² cwo¹ do, galitsáa¹ mo-tsi Ña'ñu^{1u} Jesús coon¹³ la tøøi² inuu tya'a. La joon fúu¹ mo tsá² seein²¹ Corinto do galitsáa¹ mo-tsi mo ganúu² un 'e júu³ tyú² do. Mo gajo¹ líi¹² gasáa² mo jmi²¹. ⁹ Joon Dios gasii²¹ Poo² coon²¹ lawa 'e cii¹ jin¹² in:

—Jo jmáa³ a 'goo²¹ o 'e cwo¹³ o júu³ tyú². Jo jón³ on tii² ¹⁰ tsu siin¹³ moo coon¹³ 'nu. Joon jo 'in cwéei² saain¹ 'nu jmee¹²¹ 'nu jilaa¹²¹ 'e gó². Líi¹ fúui¹ tsá² tyiia 'in seein²¹ 'e fuu²¹ lo —jin¹² Dios.

¹¹ La joon Poo² gajaan¹ o coon²¹ jii²¹ tsi ca'no¹³ 'e fuu²¹ Corinto do. 'Ee¹ e júu³ tyú² tya' Dios jee²¹² 'in tsá² do.

¹² Pe la jee²¹² jmi²¹² joon gatyu¹² Galión to² li sii²¹ Acaya. Joon jee²¹² jmi²¹² joon 'in tsá² Israel do galicaain²¹ gafaa¹²¹ a 'laa²¹ tya' Poo³. Joon ngajée¹ i Poo² tyani tsa² to² 'in tyu¹² to² do. ¹³ Joon 'in tsá² Israel do gacwoo¹ o Poo² tsa² tyani 'in tyu¹² to² do jin¹² in:

—'In tsañuu¹ lo ngii¹ to² 'e¹² e tsá² júu³ 'e 'ná¹-a tsá²-tsi tsá² Dios 'e jo 'ee tsi¹².

¹⁴ Poo² ningóo¹ 'e faa¹²¹ o mo gajin¹² Galión, 'in tyu¹² to² do, gasii¹²¹ tsá² Israel do:

—Tsá² Israel, nuu² duu' 'e ifo¹³ oo lo. Wana coon²¹ 'e niga'lee¹²¹ 'in tsá² lo si coon²¹ tsa² fee¹ inú³ oo coon²¹ tún² júu³ tyii'. ¹⁵ Pe wana jii¹³ coon²¹ la tsi¹² tyii' jii¹³ la 'oo¹²¹ yaamoo' unrøø²¹ oo' 'e júu³ lo yaamoo'. Tsu jo 'iin²¹² moo jmáa³ aa 'ii²¹ jilaa¹²¹ 'e júu³ lo.

¹⁶ Joon ga'woo²¹ mo tyitsaa²¹² mo fu caluu. ¹⁷ Joon jilee¹²¹ tsá² 'in faa¹²¹ jmi¹ griego 'in jo seein²¹ Israel gasaan¹² in jaain²¹ tsá² sii²¹ Sóstenes 'in tyu¹² to² cwo¹ do. Joon gajmee¹²¹ tyani 'in tsa² to² do. Pe coonti jo 'ee gaunjii² Galión do.

Poo² gangáa¹³ i tún¹ fu Antioquia

¹⁸ Wóo² gixu gajaan¹ Poo² do mo ngayuui¹³ jilaa¹²¹ 'elo. Mo licii²¹ joon ga'ii² o júu³ tsaru¹¹ u' do. Joon caan²¹ mo ngalín² coon¹³ Priscila coon¹³ Aquila. Joon fu Cencrea do nigauntsiin¹ in Poo² coon²¹ 'ii²¹ tya'a 'e nigamaa¹ a joon gatyu^{12u} po'tyíi¹. Mo ngayuui¹³ joon nga'ii²¹ o tsi coon²¹ barco. Joon ngalín² mo fu Siria. La nu'gi¹ 'e tyalín² Siria tyalín² ¹⁹ coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Efeso. Do-o gatuu² mo Poo² Priscila coon¹³ Aquila. Joon ngoo²¹ o cwo¹ sinagoga. Do-o ngasiin¹ in coon¹³ tsá² Israel 'in licaain²¹. ²⁰ Joon 'ido-gi gamii¹ tyani Poo² wa'a iján¹ wóo² gi pe jo gali'ii²¹² in. ²¹ Pe Poo² ga'ii² o júu³ 'ido gajin¹² in:

—'Ná¹-a taan¹ na fu Jerusalén tsu 'ná¹-a jmaa¹³ aa jmi²¹² 'e nijó¹. Pe wana cwo¹ Dios 'ii²¹ yafoo¹³ moo 'naa' tún¹.

Joon nga'ii²¹ o tsi coon²¹ barco. Joon gacwo¹³ fu Efeso. ²² Mo gatyee¹²¹ fu Cesarea joon ngóo¹ Poo² fu Jerusalén. Do-o ngafee¹³¹ 'in jai¹² líi¹² néei¹ do. Mo ngayuui¹³ joon

ngoo²¹-o fu Antioquía. ²³ Do-o gajaan¹an coon²¹ sii¹³ cwaa²¹xu. Mo ngayuui¹³ joon gangoo²¹-o tún¹, gangíi¹ la coon²¹ fuu²¹ li sii²¹ Galacia coon¹³ Frigia. Do-o gatyá¹gi-tsi 'in niyo¹ líi².

Apolos cwoo¹o júu³ fu Efeso

²⁴ La jee²¹² jmií²¹² joon gatyá¹ fu Efeso jaain²¹ tsá² Israel 'in sii²¹ Apolos. Nigaliseen²¹ coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Alejandría. Líi¹ tyú² tii²¹ cwoo¹o júu³ tyú². Joongi líi¹ tyú² cwii¹ jí² tya' Dios. ²⁵ Joon nigauntsáa¹o fu¹ tya' Ña'nu¹u'. Mo faa²¹a yaai¹-tsi líi¹. Joon 'ee¹e la ti cwáain¹ tya' Jesús fiin¹³ ñi¹o jiin¹³ la gasaai¹ Wó³ tsá² jmií²¹. ²⁶ Gatyaa¹ Apolos do júu³ tsi cwo¹ sinagoga. Jo cu¹²-tsi. Pe mo ganúu²un Priscila coon¹³ Aquila júu³ tya'a gatø¹ Apolos do coon²¹. Joon gacwo¹gi cwáain¹ tya' Jesús tyú²gi 'ido. ²⁷ La mo 'iin²¹²in Apolos tsáa¹ fu li sii²¹ Acaya 'in jai¹² líi² do gauncoon¹³on. Joon 'in tsaru¹u' do gacwo¹o Apolos coon²¹ jí² 'a 'ii²¹mo 'in tsaru¹u' néei¹ li tsáa¹ 'ii. Mo gatyí¹ fu Acaya do líi¹ tyú² gauncoon¹³on 'in tsaru¹u' 'in nigalijai¹² líi² 'wii¹³ fee¹mo-tsi Dios tya'a. ²⁸ Nigatyaa¹ júu³ tyani jilee¹²¹ tsá² xiiala nigacai¹²-tsi tsá² Israel. Joon coon¹³ jí² tya' Dios gajmaa¹a júu³ 'e Jesucristo 'in sijéen¹in do. Joon 'in tsá² seein²¹ Israel do jo lí² wa'a jo cwo¹o júu³ ruu²¹i.

19

Poo² taain¹ Efeso

¹ La 'ii²¹² taain¹ Apolos fu Corinto do Poo² gangíi¹ fu tsaa¹ moo²¹. Joon gajgáa¹ fu Efeso. Do-o gatsee¹²¹ 'inlíi¹³ 'in jai¹² líi². ² Joon gaunngíi¹:

—¿Ti niga'ii¹³naa' 'in Espíritu Tyú² tya' Dios mo galitsáai¹-'oo'?

'Ido-gi gañii¹:

—Coonti jo mo ganuu²¹u' 'e seein²¹ Espíritu Tyú² tya' Dios.

³ Joon gajin¹² Poo² gasii¹²¹ 'ido:

—¿Xiiala nigasáa²naa' jmií²¹?

'Ido-gi gañii¹:

—Jiin¹³ la nigasaa¹ Wó³ tsá² jmií²¹.

⁴ Poo²-gi gajin¹²in:

—Mo gasaai¹ Wó³ tsá² jmií²¹ lawa'a coon²¹ li² 'e unsíi²mo tsá² 'e 'i¹-tsi. Pe gajin¹²o 'e ná¹-a tsáai¹-tsi tsá² 'in jó¹ ciin²¹gixu lagi 'ii. Joon 'ii Cristo.

⁵ Mo ganúu²un 'elo jilee¹²¹mo gasáa²mo jmií²¹ coon¹³ 'e sii²¹ Ña'nu¹u' Jesús. ⁶ Joon mo gataan¹an Poo² cwoo¹o tya' 'in tsá² do gajó² 'in Espíritu Tyú² li téen²in. Joon ga'láa² 'wii²¹² gafaa¹²¹a jmií¹ xiia²¹. Joon gacwoo¹o júu³ 'e nigacwo¹ Dios. ⁷ 'In tsá² do tí¹ 'ii dyatuuin¹ coon'tya.

⁸ La 'ii²¹² jiin¹³ la gatsín¹ gaai²¹ sii¹²¹ Poo² tsaa²¹o fu cwo¹ sinagoga. Joon ngacwoo¹o júu³ jo cu¹²-tsi. Joon líi²¹o tya¹-tsi tsá² xiiala mi tyu¹² Dios to² tsá². ⁹ Pe 'inlíi¹³gi gali'waa¹²¹-tsi. Joon jo jo¹ galíi¹ li' faa¹²¹gi 'laa¹²¹ tya' júu³ tyú² do tyani tsá². Joon gatyí¹mo Poo² 'ña'a jee²¹² 'in tsá² do. Joon gatø¹o jiin¹³ 'in nijai¹² líi² do coon²¹. Ngaliín² coon²¹ li untsáa¹ tsá² tya' jaain²¹ tsá² sii²¹ Tiranno. Joon do-o gasíi² la coon²¹ jmií²¹². ¹⁰ La joon do-o gateen¹in ce gatsín¹ tún² jiin²¹. Joon jilee¹²¹mo 'in seein²¹ la caain²¹ li sii²¹ Asia ganúu²o júu³ tyú² tya' Ña'nu¹u' Jesús. Lagi 'in tsá² Israel lagi 'in tsá² jo seein²¹ joon ganúu²o. ¹¹ Dios nigajmaa¹a coon²¹ milagro fee¹ 'wii¹³ cwáain¹ tya' Poo² do. ¹² Cagi póo¹ si 'no¹³ 'mi¹² 'ee 'e nigasoin²¹ Poo² tsalií¹ fu li teei¹² tsatsaa¹³ joon 'láa²mo coon¹³ jmoowú¹ 'e tyaan¹. Joon jilee¹²¹ espíritu gó² 'woo²¹mo alma tya'a.

¹³ Pe 'inlíi¹³ tsá² seein²¹ Israel do 'in jalíin² li xiia¹ 'in 'woo¹ espíritu gó² tya' tsá² gali'iin²¹²in 'wóo¹i espíritu gó² coon¹³ 'e sii²¹ Ña'nu¹u' Jesús. Joon gajin¹²in sii¹²¹ 'in 'líi¹³ 'yuui² alma tya' tsá²:

—Tyu¹³uu to² 'woo²¹naa' coon¹³ 'e sii²¹ Jesús, 'in Jesús 'in faa¹²¹a Poo² júu³ tyú² tya'a do.

¹⁴ La joon nigamaa¹a dyái¹ jóon¹ tya' jaain²¹ tsá² Israel 'in sii²¹ Esceva, 'ii tsafee¹ 'in tyu² to² untsá². ¹⁵ Pe mo gajmaa¹a 'elo 'in 'líi¹³ do gañii¹:

—Cwii¹moo Jesús do. Cwii¹mogii jon Poo². ¿Pe 'iin-gi 'naa'?

¹⁶ Mo ngayuui¹³ joon 'in tsá² taai² 'in 'líi¹³ alma tya'a do ga'íi² jee²¹² 'in tsá² do. Coon¹³ waa¹²¹ pí² tya'a gali¹o jilee¹²¹ 'in tsá² do. Gajmee¹²¹ 'ido líili¹. Ce gacwiin¹in fu caluu tí' ringúu¹i joongi sicwuu¹²¹i. ¹⁷ Joon jilee¹²¹ 'in tsá² Israel coon¹³ 'in jo seein²¹ joon 'in néei¹ Efeso do galiñi¹i joon líi¹ gafo¹i. Joon líi¹ gaun'goo²¹ tsá² Ña'ñu¹u' Jesús.

¹⁸ Joon fúu¹mo 'in nijo¹ líi¹² jalín² jatyaa¹ júu³ jilaa¹²¹ 'e gó² 'e nigajmaa¹a la mo jéei¹. ¹⁹ Fúu¹mo 'in nigauntsáa¹ júu³ loo¹ tyaan¹ jí² tya'a. Joon gajún²o tyani tsá². Mo gajmaa¹²²a cwáain¹ tya' 'e jí² lo gacii² tún² cíein¹³ tsi ca'no¹³ mil cuu². ²⁰ La joon fúu¹mogi tsá² ganúu²o júu³ tya' Ña'ñu¹u'. Joon gatsá²-tsi tsá² Dios mo nii²¹ 'ii²¹ tya' Dios.

²¹ Mo ngayuui¹³ jilaa¹²¹ 'elo Poo² ga'i¹-tsi 'e tsafee¹²¹ tsá² 'in néei¹ fu li sii²¹ Macedonia coon¹³ li sii²¹ Acaya. Joon ingi¹mogi ca tí' Jerusalén. Joon gajin¹²in:

—Mi yuui¹³ níi³ii fu Jerusalén 'ná¹-a jon níi³ii fu Roma.

²² La 'íi²¹² jan¹ Poo² coon²¹ sii¹³ gixu fu Asia gasii¹mo Timoteo coon¹³ Erasto, 'in jmoo¹o to² coon¹³on, fu Macedonia.

To¹² tsá² mii¹³ fu Efeso

²³⁻²⁴ La jee²¹² jmii²¹² joon jaain²¹ tsá² sii²¹ Demetrio gajmaa¹a mii¹³ tya' cwáain¹ tyú² tya' Jesús. Demetrio do-o jaain²¹ 'in jmoo¹o to² coon¹³ cwataa²¹. Jmoo¹-o jilaa¹²¹ 'e 'ya¹²gi tya' jaain²¹ diosa tya'a 'in sii²¹ Diana. Joon líi¹ jnaa¹a cuu² coon¹³ jilaa¹²¹ 'e jmoo¹o coon¹³ jilee¹²¹gi 'in jmoo¹o to² coon¹³on. ²⁵ Joon gauncaain²¹ jilee¹²¹ 'in jmoo¹o to² coon¹³on coon¹³ jilee¹²¹ tsá² 'in jmoo¹o to² la do. Joon gajin¹²in sii¹²¹ 'in tsá² do:

—Tsañuu¹, jnaa¹o' jilaa¹²¹ 'e tsangii²na' 'e tyú²-u saan²an' coon¹³ jilaa¹²¹ to² 'e jmoo²¹o'. ²⁶ Pe la lí² 'e jøø²¹ø' joongi nuu²¹u' la li júu³ tya' Poo² do ngii¹ jin¹²in 'e jilee¹²¹ dioses 'in jmaai¹ tsá² jon' dioses 'i. Joon la joon fúu¹mo 'in nigajai¹² líi¹² júu³ tya'a. Jon' jiin¹³ lo-o pe la caain²¹ li sii²¹ Asia. ²⁷ 'Áai¹ tyafu¹² gó² tyi' tsu jilaa¹²¹ to² 'e jmoo²¹o' lo itsa'íi¹-i. La joon intú² tsá² cwo¹ tya' diosa tyi' sii²¹ Diana. Nee²o' 'e jilee¹³ tsá² Asia coon¹³ la tøøi² juncwii²¹ un'goo²¹o 'ii. Pe nano 'áai¹ fo² tya' diosa tyi' 'in fee¹ wana jo 'in un'goo²¹gi 'ii —jin¹² Demetrio do.

²⁸ Mo ganúu²un jilaa¹²¹ 'elo líi¹ gatsá² 'nii¹²¹-tsi joon ga'oo¹o:

—¿Fee¹mo diosa tyi'! ¿Fee¹mo Diana, diosa tya' 'in néei¹ Efeso!

²⁹ Líi¹ gatyaa¹ 'in tsá² do 'goo²¹. Gasan¹²mo jaain²¹ tsá² sii²¹ Gayo coon¹³ jaain²¹gi 'in sii²¹ Aristarco. Gái¹ tsá² seein²¹ Macedonia 'in ngi¹ coon¹³ Poo² do. Tsifu joon gajnúu¹in tí li sí¹² 'nú¹ li licaain²¹ tsá² fuu²¹ do. ³⁰ Joon Poo² la mo 'iin²¹²in tsa'ii²¹ tsafee¹²¹ 'in tsá² do pe 'in jai¹² líi¹² catyaa¹² do jo gacwoo¹o. ³¹ Joon 'in líi¹³ tsacøøi¹³ seein²¹ Asia do 'in seein²¹ Poo² tyú² coon¹³ gasii¹in júu³ 'e jo tsáa¹ 'ii jee²¹² do. ³² 'Áai¹ sicaai¹³ 'e faa¹²¹a tsá² do la jaain²¹ la jaain²¹ tsu jiin¹³ jo ñii¹gi 'ee to² 'e nigalicaain²¹ do. ³³ Joon 'in tsá² Israel do gatyii¹³in jaain²¹ tsá² sii²¹ Alejandro 'in gajmaa¹a coon²¹ li² coon¹³ cwoo²¹o. 'iin²¹²in faa¹²¹a cwáain¹ tya'a. ³⁴ Pe mo galili¹³ 'in tsá² fúui¹ do 'e tsá² Israel do joon ga'oo¹o wóo² líili¹. Xuu jogi gatí² tún² hora ga'oo¹o 'ido jin¹²in:

—¿Fee¹mo Diana diosa tyi' 'in néei¹ Efeso!

³⁵ Joon 'in tij¹² tyiin¹ fuu²¹ do mo gali¹ 'ii² tii² jee²¹² 'in tsá² do gajin¹²in:

—Tsá² seein²¹ Efeso, la tøø²mo juncwii²¹ ñii¹ 'e fuu²¹ Efeso lo 'e tíi²mo un'øø²¹mo cwo¹ tya' diosa 'in fee¹ sii²¹ Diana 'in nigatøøi¹²¹ fu yu' juncwii²¹. ³⁶ La joon jo cweei¹ faa¹²¹a tsá² 'laa¹²¹. Coon'tún²duu'. Jo jmaa²duu' jiin¹³ la jo mo tyaa²aa' cwáain¹. ³⁷ Tsu 'in tsañuu¹ 'in jajéi¹ 'naa' lo jo 'ee mo gajmaa¹a jon'gi mo gafaa¹²¹a 'laa¹²¹ cwáain¹ tya' diosa tyii'. ³⁸ Wana 'in Demetrio no coon¹³ jilee¹²¹ 'in jmoo¹o to² coon¹³ sá² coon²¹ tsaa² cwó²

tya' doñi'in, lí²-i tsalíin² tyani tsaa'to². 'I-gi unrøø²¹ júu³ no. ³⁹ Wana 'oo² 'naa' coon²¹ júu³ xiia'²¹gi lí²-i mí²íi' 'e licaain²¹ tsá² coon²¹ tya'. Joon síi'¹³oo' júu³ ja'²mo. ⁴⁰ Tsu 'íi'-i fo'² tyi' wana galiñi¹ tsaa'to² tyu'² to² fuu²¹ lo la lí² 'e nigajmaa²aa' no. Jo 'ee líi'¹³ cwáain¹ sá² cwoo²¹o' tya' 'e mií'¹³ 'e nigalí² no.

⁴¹ Joon mo ngayuui'¹³ gajin'² 'elo ga'i'¹i júu³ gajø'²mo tsá².

20

Poo² tsáa'a fu li sii²¹ Macedonia coon¹³ li sii²¹ Grecia

¹ Mo gatséi¹ jilaa'²¹ 'e mií'¹³ do gatø'¹ø Poo² jileei'²¹ tsá² jo'¹ líi². Joon gacwo'¹o cwáain¹ 'ido. Mo ngayuui'¹³ joon ga'i'¹o júu³ 'ido. Garøøn¹in joon gangoo²¹o fu Macedonia. ² Joon ngafee'¹²i jileei'²¹ 'in néei¹ la náa¹ fuu²¹ do. Gatyá'¹gi-tsi tsaru'¹u' coon¹³ júu³ tya'a. Mo ngayuui'¹³ joon gatyá'¹ fu li sii²¹ Grecia. ³ Do-o gajaan¹an gaai'²¹ síi'²¹. Ni'yuu'²¹ fu¹ 'e tsa'¹í² barco 'e tsáa'a fu Siria mo galili'¹³i 'e 'in tsá² Israel do 'iin²¹²in saan¹'mo 'ii. 'Wii'¹³ joon ga'i'¹-tsi gajaa'¹²i fu li' cwoo'¹³ tyuun²¹. Joon gangíi'¹ fu Macedonia tún¹. ⁴ Gangalíin² caan²¹mo coon¹³ Sópater, jaain²¹ tsá² seein²¹ Berea. Joongi coon¹³ Aristarco coon¹³ jaain²¹ tsá² sii²¹ Segundo, 'in seein²¹ fu Tesalónica. Ngalíin²mo jon Gayo, 'in seein²¹ Derbe, coon¹³ Timoteo. Joongi ngalíin²mo Tíquico coon¹³ Trófimo 'in néei¹ fu li sii²¹ Asia. ⁵ 'In tsaru'¹u' no gangajée¹mo joon ngajeen²in jna'a fuu²¹ sii²¹ Troas ⁶ Pe jna'gíi'¹ ga'woo²¹o' fu Filipos mo gangíi'² jmií'²¹² 'e gø'² tsá² 'iñi'¹ 'e jo jeei¹ tyiian¹³. Joon ngatoo²-oo' tsi coon²¹ barco. Tya'¹oo' fu Troas mo gatí² 'ñá² jmií'²¹²gi. Do-o gajoon²¹o'on dyá'¹ jmií'²¹²gi.

Taain¹ Poo² fu Troas

⁷ Mo gatí² domingo galicaain²¹ tsá² 'in jo'¹ líi² ijmáa'a jmai'²xu 'iñi'¹ 'e untii'¹³-tsi 'e gajmaa'a Jesús. Joon Poo²-gi ga'ee¹ 'e júu³ tyú². Tsu 'wii'¹³ 'ná¹-a cwo'¹íi' mi jná² jmií'²¹² joon líi'¹ cwaa²¹ gafaa'²¹a. Ca gatí² 'woo¹ tyianúu¹ gafaa'²¹a. ⁸ Coon²¹ tsi inuu¹ ñíi'¹ li sicaain²¹. Joon líi'¹ 'láai² jicoo²¹ 'in 'íi'¹³. ⁹ Joon jaain²¹ simii'²¹ sii²¹ Eutico tyíin¹in 'ootoo²¹ do. 'Wii'¹³ cwaa²¹xu júu³ 'e gatyaa¹ Poo² do 'in simii'²¹ do gatsá²-a jelicwuu²¹i. Joon la 'íi'²¹² tyíin¹ do gacwuu²¹mo. Joon do-o gatøø'²¹i ti yu' li tí² 'ni' fúui¹ do. Mo gasaa'²¹ tsá² 'ii ni'líi'²¹²mo. ¹⁰ Joon gajgái¹ Poo² fu yu' do. Joon gatyaa'¹ 'ña'a li raain¹ 'in simii'²¹ do. Joon garøøn¹in 'ido. Joon gasii'²¹i 'in tsaru'¹u' do:

—Jo foo'¹³naa' tsu 'in jiin¹ 'ino.

¹¹ Joon gasóo²o tún¹ Poo² li' yu' li sicaain²¹. Gajmaa¹o jmai'²xu 'iñi'¹ do 'e untii'¹³-tsi. Mo ngayuui'¹³ joon gagøø'²¹ 'íi'¹. Joon gafaa'²¹o tún¹ ce gajná². Joon gacwo'¹íi' o. ¹² Joon 'in simii'²¹ do tee¹o jiin¹. Jilee'²¹mo gatyaa¹-tsi líi¹.

Tsá² ngí² coon¹³ Poo² tsalíin² fu Mileto

¹³ Gaunrøø²¹o júu³ jile'¹oo' la gajin² Poo² 'e tsajéen²na'a 'ii fu Asón. Jile'¹oo' ngatoo²o' tsi coon²¹ barco. Jiin¹³ Poo² do gajaan¹gi 'wii'¹³ 'iin²¹²in ngí¹ tíi²o. Joon ngalii²oo' fu Asón. Do-o li gajéen²na'a Poo². ¹⁴ Mo galicaain²¹ coon¹³ jna'a tsi barco do ngalii²oo' fu Mitilene. ¹⁵ Ga'woo²¹-oo' joon. Mo gajná² joon gangíi'²¹²mo' fu coon²¹ li sii²¹ Quío. Mo gajná² jmií'²¹² tún² gatyalii²¹'i coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Samos. Fu Trogilio gajóon¹³o'on catá² pe mo gajná² jmií'²¹² joon gatyalii²¹'i fu Mileto. ¹⁶ La joon gajmóo¹³o' tsu Poo² do jo 'iin²¹²in ján² wóo² fu Asia do. Jo 'iin²¹²in tsáa'a fu Efeso do tsu 'iin²¹²in tyee'¹²i la jmoonogi fu Jerusalén. 'iin²¹²in wa'a ili² téen¹in fu Jerusalén mo ti jmií'²¹² sii²¹ Pentecostés.

Tyaa'a Poo² júu³ coon¹³ tsacøøi'¹³ néei¹ Efeso

¹⁷ La 'íi'²¹² taain¹ Poo² fu Mileto do gatyu'²u to² gajalíin² tsacøøi'¹³ tya' 'in jo'¹ líi² néei¹ Efeso do. ¹⁸ Mo gatyalíin² joon gasii'²¹i Poo² 'ii:

—Ñí³oo' xiiala nigangí³íi' ca la mo 'láa² 'wii'²¹² ngóo³oon fu li sii²¹ Asia. ¹⁹ La coon²¹ jmií'²¹² mo taan¹na jee'²¹² 'naa' jmóo³oo jiin¹³ la to² tyu'² Ña'ñu'¹u' Jesús. Jo mo

gaunfee¹na 'ñii'a. Lii¹ xuui²¹²-tsii. Joon la jee²¹² joon líi¹ gauntyí²in tsá² Israel jna. ²⁰ Pe jo gatuu²¹²u jilaa¹²¹ 'e ga'e¹ee 'naa' 'e tyú²-u tyi-oo'. Ga'ee²¹²ee tyani tsá² fúu¹ joongi tsi inuu tyii'. ²¹ Fúu¹mo tsá² Israel lagi 'in jo seein²¹ joon nigafuu²¹²uu 'e jaa¹²¹a-tsi coon¹¹³ Dios joon cwotyaa²¹²-tsi Ña'ñu¹u' Jesucristo. ²² Nano ní³ii fu Jerusalén la nigatyú² to² 'in Espíritu Tyú² tya' Dios fiin¹¹³ jo ñi²ii 'ee tsangí²na mi tyee¹¹²na. ²³ Canii²mo 'e ñi²ii doñi'ee fuu²¹ 'e ní³ii 'in Espíritu Tyú² tya' Dios jma¹²a jna júu³ 'e mi tyee¹¹²na do i'ú³uu 'nuñi³. Joongi imóo³oo wúu¹. ²⁴ Pe jilaa¹²¹ 'elo jo 'ee cu¹²-tsii. Jogi cu¹²-tsii wana gajún¹na. Jiin¹¹³ canii² 'e 'iin²¹²na 'e untyee¹na to² tyiia jlø³moo. Untyee¹moo to² 'e nigacwo¹o Ña'ñu¹u' Jesús jna: 'e cwóo³oo júu³ tya' xiiala untiin¹¹³ Dios tsá².

²⁵ 'La mo jéei¹ ngí³ii jee²¹² 'naa' gacwóo³oo júu³ tya' xiiala tyú² Dios to² tsá². Pe nano tsáa¹mo-tsii 'e jiin¹¹³ jaain²¹ jee²¹² 'naa' 'e jo máai¹gíi' jna. ²⁶ 'Wii¹¹³ joon fuu²¹²u 'naa' nano jo tsaa²gi tyiia tya' jiin¹¹³ jaain²¹. ²⁷ Nigacwó³-oo jilaa¹²¹ 'ii²¹ tya' Dios. Jiin¹¹³xu jo 'uun²¹mo gajmáa³aa. ²⁸ Nano un'øøi¹gixuu¹ yaanaa'. Joongi un'øø¹'naa' jilee¹²¹ 'in jai¹² líi². Tsu 'in Espíritu Tyú² tya' Dios nigatyé¹i 'naa' 'e un'øø¹'naa' jileei¹²¹ 'in nigajai¹² líi² Ña'ñu¹u'. Coon¹¹³ jmi¹ 'øø²i do niga'iin²mo tsaa² tyii'. ²⁹ Tsu ñi²oo mi nii¹¹³na lo ijaliin² tsá² xee¹²¹mo 'in xéi¹-oo'. Joon jo tyá²gi-oo' Jesús. Jaliin² 'in tsá² do lawa joo¹²¹ 'lii' iuntyee¹mo joo¹²¹ tyú¹. ³⁰ Joon jee²¹² 'naa'gíi' seen²¹mo jaain²¹ gáí¹ i'e¹²e tsá² júu³ tajuu²¹ lagi júu³ jai¹². 'iin²¹²in 'e 'in jai¹² líi² Jesús jo¹o liin¹in júu³ tya'a. ³¹ Tíi¹moo'. Cwotii¹¹³-oo' 'e 'ni¹ jiin²¹ cwo¹²oo 'naa' júu³. La jmi²¹² tiin¹¹³ la 'woo¹ jo mo gatuu²¹²uu xuui²¹²-tsii nigacwo¹²oo 'naa' cwáain¹ la jaain²¹ la jaan²¹naa'.

³² 'Nano, tsaru¹u', gatyaa¹oo ja'cwo²¹ Dios 'naa' joongi 'e júu³ tya'a 'e 'e¹²e jna' xiiala 'iin²¹²in Dios tsá². 'E júu³ lo 'oo¹-o waa¹²¹ pí² 'áai¹. Coon¹¹³ 'e júu³ joon jo tú²uu' fu¹ tya' Jesús ca gatyaliin²naa' 'áan³ tyii' 'e Jesús nigajmaa¹a tya' jileei¹²¹ 'in nigauntyú¹i. ³³ Jo mo gali'in²¹²na jiin¹¹³xu cuu² tsá² si siin¹³ tsá² 'ee coonti. ³⁴ Ní³ 'naa' 'e nigajmáa³aa to² coon¹¹³ cwóo³oo 'e nigali'oo²-oo jilaa¹²¹ 'e tyiin²gi tyiia coon¹¹³ jileei¹²¹ 'in ngí¹ coon¹¹³ jna. ³⁵ Líi¹ niga'e¹²ee 'e 'ná¹-a jmaa¹a tsá² to² 'e uncoon¹¹³on jileei¹²¹ 'in 'oo¹o fa¹³. Cwotii¹¹³-oo' júu³ tya' Ña'ñu¹u' Jesús la mo gajin¹²in 'ña'a: "Áai¹gi tyú² sí¹ii¹-tsi' mo uncoon¹¹³on' tsá² xeei¹²¹ lagi 'e uncoon¹¹³ tsá² xeei¹²¹ jna'."

³⁶ Mo ngayuui¹¹³ gajin¹² Poo² jilaa¹²¹ 'elo gasii¹²¹i wojní¹i. Joon gafaa¹²¹a júu³ tyú² coon¹¹³ 'in tsá² do. ³⁷ Joon jilee¹²¹mo tsá² do galixuui²¹²-tsi. Joon garøø¹in Poo² do. Joongi gacuu¹²¹u 'oo²o 'ido. ³⁸ Joon líi¹ fa¹³ líi¹i tsu 'e nigajin¹² Poo² 'e jo ní²gi tsá² do 'ii. Mo ngayuui¹¹³ joon gangalín²mo caain²¹ coon¹¹³ Poo² ca ti li 'í¹ barco do.

21

Poo² tsáa¹a fu Jerusalén

¹ Mo gatuu²¹²na'a 'in tsaru¹u' do joon ngatoo²¹o' coon²¹ barco. Joon ngalii²¹i coon²¹ tsá¹ li li sii²¹ Cos. Mo gajná² jmi²¹² joongi gatyalii²¹i fu Rodas. Mo ga'woo²¹o'oo joon gatyalii²¹i ti Pátara. ² Pátara do-o gatsaa²¹a'a coon²¹ barco 'e tsá¹ fu Fenicia. Joon ngatoo²¹o'oo joon ngalii²¹oo'oo. ³ Mo ngalii²¹i'i ganee²¹e' coon²¹ cwo¹¹³ tyuun²¹ 'e roon¹on ni jmi¹ñi¹³ 'e sii²¹ Chipre. Roon¹on li' cwo²¹o'oo tooin²¹². Ngalii²¹i'i Siria tsu 'e barco do 'ná¹-a saa¹²a laa²¹² fu Tiro. Joon ngatoo²¹o'oo. ⁴ Gatseei¹²¹na'a 'in jai¹² líi² néei¹ Tiro do. Joon ga'yii²¹a'a dyá¹ jmi²¹² coon¹¹³on. Joon 'in Espíritu Tyú² tya' Dios gajmaa¹²a júu³ tya' 'in tsá² do cwáain¹ tya' Poo² joon gasii¹²¹i Poo² do wa'a jo tsáa¹a 'ido fu Jerusalén. ⁵ Mo gatsín¹ 'e jmi²¹² joon ga'woo²¹o'oo. Joon 'in tsá² do coon¹¹³ 'oo²¹²o coon¹¹³ xuui²¹² tya'a ngajé¹i jna'a ti li suui²¹ fuu²¹ do. Do-o gasii¹¹³i'i wojní²¹i'i gafaa¹¹³a'a júu³ tyú². ⁶ Mo ngayuui¹¹³ joon ga'ii¹¹³oo'oo júu³ la jaain²¹ la jaain²¹. Jna'oo'oo ngatoo²¹o'oo tsi barco do pe 'ii-gi ngaliin¹mo fu tya'o.

⁷ Ga'woo²¹o'oo Tiro do joon gatyalii²¹i'i fu Tolemaida do. Do-o ngafee¹¹³na'a 'in tsaru¹u' néei¹ do. Joon gajoon¹o'on coon²¹ jmi²¹². ⁸ Mo gajná² jmi²¹² joon jile¹oo'oo 'in ngí²¹i'i coon¹¹³ Poo² do ga'woo²o'oo joon gatyalii²¹i'i fu Cesarea. Do-o ngatyalii²¹i'i fu li tyín¹

Lii²¹². 'Ii cwo¹ júu³ tyú² tya' Dios. 'Ii jaain²¹ jee²¹² 'in dyái¹ tsá² do 'in gajmaa¹ a jmai¹²xu 'uunñi² fu Jerusalén. Do-o gajóon¹³o'on coon¹³on. ⁹ Lii²¹² do seein²¹ tyúuin² jamii¹ 'in jo mo cuui¹³ cwo²¹. 'Ido-o 'ii¹²¹i júu³ cwo¹ Dios cwo¹o tsá². ¹⁰ La 'ii²¹² toon²¹o'on do coon²¹ tún² jmi²¹² cwéi¹ jaain²¹ tsá² sii²¹ Agabo, 'in nijó² fu li sii²¹ Judea. Gacwo¹ Dios 'ii júu³ 'e noo²¹²gi ilí². ¹¹ Joon mo gacwée¹ jee²¹² jna'a gatyii¹ loo²¹ 'núu¹ tyu¹² Poo². Joon ga'ñuu²un cwo²¹ tii² Poo² do. Joon gajin²in:

—La lo-o jin¹² Espíritu Tyú² tya' Dios. “'In tsá² Israel i'ñúu¹ fii²¹² 'e loo²¹ lo mi tyee¹²i fu Jerusalén. Joon ijaan²¹i tyani tsá² 'in jo seein²¹ Israel” —la joon gajin¹² Agabo do.

¹² Mo ganuu²¹u'u 'e júu³ lo jna'a coon¹³ 'in néei¹ do gamii²¹i tyani Poo² wa'a jo tsáa¹ a fu Jerusalén. ¹³ Pe Poo² dogi gañii¹i:

—¿'Ee li' cí²ii'? ¿'Ee li' jmoo²oo' 'e jaa²¹-tsii? Tsu 'wii²¹² tya' Ña'ñu¹u' Jesús jna ninaa²¹²aa tyú² tyiia jon' jiin¹³ 'e 'ñuu²na pe cagi 'e júun²na mi tyee¹²na Jerusalén —jin¹² Poo² sii¹²¹i tsá² do.

¹⁴ Mo jo gali¹gii¹ gajoon¹o'on jo 'ee gasii¹³gii¹. Jiin¹³ 'e gasii¹³i:

—Cwolí²-i jiin¹³ la 'ii¹²¹ tya' Ña'ñu¹u' Jesús.

¹⁵ Mo ngayuui¹³ 'elo gatyaa²¹o'o tyú² tyii¹. Joon ngalii²¹i fu Jerusalén. ¹⁶ Joon ngalín²mogi coon¹³ jna'a 'inlíi¹³gi 'in tsá² jai¹² líi² seein²¹ fu Cesarea. Jee²¹² 'in tsá² do ngóo¹ jaain²¹ tsá² seein²¹ Chipre sii²¹ Mnasón. Calí, 'áa¹mo ningóo¹, 'e jai¹² líi². Tya' 'ii gajoon²o'on mo tyalii²¹i.

Tsafei¹³ Poo² Jacobo

¹⁷ Mo gatyalii²¹i fu Jerusalén do jløø³mo tsaru¹u' do ga'ii²¹mo jna'a. ¹⁸ Mo gajná² jmi²¹² joon gangóo¹ Poo² coon¹³ jna'a 'e ngafee¹³na'a Jacobo. Joon do-o jon néei¹ jileei²¹ tsacøø¹³ tya' 'in jai¹² líi². ¹⁹ Joon Poo² do gafee¹mo 'in tsá² néei¹ do. Ga'láa² 'wii²¹² tyaa¹ a júu³ la coon²¹ la coon²¹ 'e nigajmaa¹ a Dios jee²¹² 'in tsá² jo seein²¹ Israel mo gacwoo¹ o júu³ tyú² tya' Dios. ²⁰ Mo ganúu²un 'in tsá² do la jilaa²¹ 'e gajin¹² Poo² do ga'láa² 'wii²¹² untyúu¹ Dios. Joon 'in tsá² do gasii²¹i Poo²:

—Tyú²-u, ru¹u', pe nijøø²o'o joo¹³ mil tí² tsá² Israel 'in nijo¹ líi². Joon 'in tsá² lo jin¹²in 'e 'ná¹ jmá¹ tsá² jilaa²¹ to² tyu¹² Moisés. ²¹ Joon ninúu²un 'in tsá² do 'e 'nu-u niga'ee¹³ 'e tsá² Israel 'in néei¹ fu li wíin² 'e lí²-i tuu² jiin¹³ la to² tyu¹² Moisés. Joon ninúu²un 'e niga'ee¹³u 'e jo 'ná¹ 'ii¹²¹gi tsá² lí² tya' Moisés jon'gi jmá¹gi la tíi¹² tyi¹. ²² ¿Xiiala ijmo²¹o'? Tsu mi iñi¹ tsá² Israel 'e nicwéi¹o'o lo ilicaan²¹mo. ²³ 'Áai¹gi tyú² wa'a jmaa²¹ a jiin¹³ la no: Seen²¹mo jee²¹² jna'a tyúuin² tsañuu¹ 'in 'ná¹ jmá¹ coon²¹ 'ii¹²¹. ²⁴ Jee¹ coon¹³ 'nu joongi untyúu¹ 'wo'o coon¹³on. Tyii²¹ 'laa¹³ cwáain¹ tya' 'in tsá² no. Tsu la joon lí²-i síi² tyíi¹. Joon la joon cón²on tsá² cwáain¹ 'e jo jo¹ 'e niganúu²un. Ilitsáa¹mo-tsi 'e jmoo²¹gi to² tyu¹² ley tya' Moisés. ²⁵ Pe 'in tsá² jo seein²¹ Israel 'in nigajai¹² líi² canii² 'ná¹ jmáa¹ a jiin¹³ la to² 'e nigatyuu¹³o'. Jo lí² dø¹ø ngú¹ 'e nigasii²¹ tsá² tyani dioses tya'a jon'gi jmi¹ jon'gi ngú¹ joo²¹ 'in niwuuin²¹ tyí² jo lí² dø¹ø. Joongi jiin¹³ coon¹³ tsamí² tya'a lí² cwuu²¹ tsá². La joongi tsamí² jiin¹³ coon¹³ nuu¹ tya'o lí² cwuu²¹.

Gasaan²¹mo tsá² Poo² li 'yuui² cwo¹ fee¹

²⁶ Joon gajée¹mo Poo² jii 'in tyúuin² tsá² do. Mo gajná² jmi²¹² joon gauntyú¹mo 'ña'a jiin¹³ la tíi¹² coon¹³ 'in tsá² do. Mo ngayuui¹³ joon ga'ii²¹o fu cwo¹ 'e gajmaa¹² a tsá² júu³ líi²¹² itsín¹ jmi²¹² jiin¹³ la tíi¹² do. 'øø¹-tsi tsá² 'e la jaain²¹ la jaain²¹ tsá² 'ná¹-a cwo¹o Dios tya'a jiin¹³ la tíi¹².

²⁷ Pe la 'ii²¹² taai² inuu cwo¹ do 'e tí² litsín¹ dyá¹ jmi²¹² joon 'inlíi¹³ tsá² Israel 'in néei¹ li sii²¹ Asia ganii²¹ Poo² do. Joon ga'láa² jaain²¹ gáí¹ 'in tsá² do 'wii²¹² to¹²o mii¹³. La joon jilee¹²¹mo tsá² gato¹²o mii¹³. Joon gasan¹²mo Poo². ²⁸ Joon ga'oo¹o:

—¿Tsañuu¹ seein²¹ Israel, uncoon¹³ jna'a! 'In lo-o 'in tsañuu¹ 'in ngi¹ la caain²¹ 'e¹²e jileei²¹ tsá² 'e gó² tya' goo²¹o' joongi tya' ley tya' Moisés. Joongi 'laa¹²¹ faa¹²¹ a tya' cwo¹

fee¹ lo. Joongi nano nijée¹ tsi inuu cwo¹ lo 'inlîi¹³ 'in jo sein²¹ Israel. Joon nigaun¹li¹³o 'e cwaai¹³ lo —jin¹² 'in tsá² do.

²⁹ Jilaa²¹ 'elo gajin²in tsu¹ 'wii¹³ niganí²mo 'e fuu²¹ do coon¹³ jaain²¹ tsá² sii²¹ Trófimo 'in sein²¹ Efeso. Joon 'i¹-tsi 'e Poo² do nigajée¹mo 'ii fu cwo¹ do.

³⁰ Joon jileei²¹ 'in tsá² do galicaain²¹ cwiin¹in. Joon gatyaa¹ 'goo²¹. Joon gasan¹²mo Poo² do. Joon gajnú¹in fu caluu cwo¹ do. Tsifu joon gajni¹o 'ooca'nú¹ do. ³¹ La mo 'iin²¹²in jnga¹²mo Poo² mo gacwá² júu³ tyani 'in tyu¹² to² nifu 'láa² 'in néei¹ do. Gacwá² júu³ 'e jileei²¹ tsá² sein²¹ Israel nigajmaa¹a mii¹³. ³² Joon 'in tyu¹² to² do gauncaain²¹ 'láa² tya'a coon¹³ 'inlîi¹³ 'in tyu¹²gi to². Joon gatyaliin² cwiin¹in li téein² 'in tsá² to¹² mii¹³ do. 'In tsá² do gatúu²mo jo jmaai¹²¹gi Poo² mo ganii²¹ 'in tyu¹² to² do coon¹³ 'láa² tya'a. ³³ Joon 'in tyu¹² to² do ngatyéen¹in li siin¹¹² Poo². Joon gasan¹²mo 'ido. Joon gatyu¹²u to² wa'a ga'núu²in coon¹³ tún² cadena. Mo ngayuu¹³ joon gaunngii¹ 'in tsá² 'in nigajmeei²¹ Poo² do, ¿iin 'i joongi 'ee-gi gó² nigajmaa¹a? ³⁴ Pe 'in tsá² do ga'láa² 'wii²¹² ga'oo¹o sícaa¹³mo. La coon²¹ jo cwó² wa'a 'øø¹²¹-tsi 'in tyu¹² to² do. Joon gatyu¹²u to² gangai¹² Poo² fu li taai² 'láa² do. ³⁵ Mo gatyaliin² 'oojáain¹³ li taai² 'láa² do 'in 'láa² do gasaa¹i fu yu¹u Poo² do tsu¹ líi¹ to¹² tsá² mii¹³. ³⁶ Jileei²¹ 'in jalíin² caluu-u 'oo¹o jin¹²in:

—¿Cwojúun²mo 'ino!

Poo² faa²¹a 'wii²¹² tya'a tyani tsá²

³⁷ La nu¹gi itsa¹i²¹ Poo² li taai² 'láa² do gasii²¹i coon¹³ jmíi¹ griego 'in tyu¹² to² 'láa² do: —¿Ja ilí² fuu²¹²uu 'nu cajaan²¹²mo júu³?

'In tyu¹² to² do gajin¹²in:

—¿Ti lí² fo²'o jmíi¹ griego? ³⁸ ¿Ti jon¹ 'nu-gi 'in tsá² sein²¹ Egipto 'e ningóo¹xu 'e galicaain²¹ coon²¹ poo²¹² tsá² gajmaa¹a 'nii²¹ coon¹³ tsaa¹to²? ¿Ti jon¹ 'nu fii²¹² 'in jée¹i tyún² mil tsá² li jo 'iin tsá² sein²¹ 'in gajmaa¹a 'nii²¹?

³⁹ Joon gajin¹² Poo² sii²¹i 'ido:

—Jna-a tsá² Israel. Galiseen²¹na coon²¹ fuu²¹ 'e sii²¹ Tarso. Tyíin¹moo coon²¹ fuu²¹ 'e tyiin²gi li san¹ Cilicia. Pe un'øø¹²¹ø jmaa²'a fee¹-o'oo cwo²'o 'e foo¹³na 'in tsá² lo —jin¹² Poo².

⁴⁰ Joon gacwo¹-o 'in tyu¹² to² do 'ii. Poo² do gajmaa¹a siin¹¹²in 'e yu¹ 'oojáain¹³ do. Joon coon¹³ cwo²¹o gajmaa¹a lí² 'e jo to¹²gi tsá² mii¹³. Mo ga¹íi² tii² joon gafaa¹²¹o 'ido coon¹³ jmíi¹ sii²¹ hebreo. Joon gajin¹²in:

22

¹ —Tсарu¹u' coon¹³ tsacøøi¹³ tyi', núu²duu' jilaa¹²¹ 'e ifo¹³oo 'wii²¹² tyiia lo.

² Mo ganúu²un 'e faa²¹ Poo² jmíi¹ hebreo do líi¹gi tii² ga'íi². Joon gajin¹²gi Poo² do:

³ —Tsá² sein²¹ Israel jna. Galiseen²¹na fu Tarso li san¹² Cilicia. Pe gacwáan¹na fu Jerusalén lo. Tifo¹² Gamaliel ga'e¹²e jna. Gauntsáa¹oo jilaa¹²¹ tii² 'e si¹² tya' tsacøøi¹³ tyi'. Joon jo mo tiui¹²-tsii 'e jmóo³oo jilaa¹²¹ to² tyu¹² Dios la lí² 'e jmoo²oo' jmi²¹² no.

⁴ La mo jéei¹ niga'øø¹moo 'in nijai¹² líi¹² Jesús. Ca nigajngaa¹²¹moo 'inlîi¹³. 'Inlîi¹³gi gataa¹²¹na 'nuñi³ tsañuu¹ lagi tsamí². ⁵ 'In tyu¹² to² tya' untsá² coon¹³ jilee²¹ tsacøøi¹³ ñii¹o joon lí²-i sii²¹i 'naa' 'e nigacwo¹o jna coon²¹ jí² 'e tyáan³aan tya' tsagoo²¹o 'in néei¹ fu Damasco do. Ngóo¹-oo fu do. Nga'nee¹²¹na 'in jai¹² líi¹² Jesús 'e tó³øø si'ñúu¹mo 'ido fu Jerusalén lo. Joon i'e¹²ee wúu¹.

Poo² tyaa¹ júu³ xiiala nigajoo¹²¹-tsi

⁶ 'Pe la 'íi²¹² ngóo³oon tya'i fu¹ do ityíia¹ fu Damasco do la tyiiañi¹¹ mo gajná² joo¹²¹ ce cu' li' li ngóo³oo do. Coon²¹ 'yia²¹ jó² fu ñu¹fú². ⁷ La tsifu joon gaci¹²na ni 'wó². Joon ganúu³uun coon²¹ júu³ 'e gasii¹²¹i jna: “Saulo, ¿'ee li 'øø¹u'u jna?” ⁸ Joon gaunngii²ii: “¿lín 'nu no, Señor?” Joon gasii¹²¹i jna: “Jesús tsá² Nazaret jna 'in 'øø¹u no.” ⁹ Joon 'in téein² coon¹³ jna ganii²¹o 'e gajná² joo¹²¹ do joon gafo¹mo 'áai¹ pe jo ganúu²un 'e júu³ 'e gafaa¹²¹ do. ¹⁰ Joon gafo¹oo: “¿'Ee 'ná² jmáa³aa, Ña'ñu¹u'?” Joon gajin¹²in sii²¹i

jna: “Raan²un, cwó² fu Damasco. Do-o isii²¹ tsá² 'nũ 'ee 'ná¹ jmaa²'a.” ¹¹ Coon¹³ 'e jí² do galitũ²moo. Joon 'in tsá² ngalii²¹'i coon¹³ do gason¹on cwóo³oo ca gatyalii²¹'i fu Damasco do.

¹² 'Do-o niseein²¹ jaain²¹ tsañũ¹ 'in nisii²¹ Ananías. Jiin¹³ la tiisi² tya' Moisés 'e nijmoo¹o. Joon jileei²¹ tsá² Israel néei¹ Damasco do líi¹ tyú² faa²¹'a tya' 'ido. ¹³ Ananías do gacwée¹i li tyiin¹na, joon gasii²¹'i jna: “Tсарu¹'u' Saulo, cwolijnaa²¹'o'o tún¹.” La tsifu joon gajøø²oo tún¹. Joon gajøø²¹²moo 'ii. ¹⁴ Joon gajin²'in sii²¹'i jna: “'In Dios tya' tsacøøi¹³ tyi' nigatyiin¹² 'nũ ca la mo jéei¹ 'e litsáa¹mo-'o'o jilaa²¹ 'e 'yaa¹mo-tsi. Joongi ijøø²du'u Jesús, 'in tyú¹, 'e nuu²'un júu³ tya'o. ¹⁵ Tsũ 'nũ-ũ ifoo¹³'o tyani jileei²¹ tsá² 'wii²¹² tya'a. Joongi itya²'a júu³ jilaa²¹ 'e niganũ²'un coon¹³ jilaa²¹ 'e nigajøø²ø. ¹⁶ Joon nano, ¿'ee lí¹'i gaun¹'ii²¹²'i? Ráan²un no. Cwo¹³'o saa¹'u jmi²¹. Cwolitsáa¹mo-'o'o jiin¹³ 'e sii²¹ Na'ñũ¹'u' Jesús, coon¹³ la joon 'iin²mo tsaa² tyi'i.” La joon jin² Ananías do —jin² Poo².

Poo² tyaa¹ júu³ xiiala gasii¹'in Dios 'ii tya' 'in tsá² jo seein²¹ Israel

¹⁷ Jin²gi Poo² do:

—Mo ganga²na fu Jerusalén tún¹ la 'ii²¹² foo¹³na Dios 'yuu²na cwo¹ fee¹ lo lawa'a 'e cii³oo gamá¹na Ña'ñũ¹'u' Jesús. ¹⁸ Joon 'ii gasii²¹'i jna: “Jmoonoo cwo¹³-'o'o. Júu¹ Jerusalén lo tsũ jo 'ee unjí² 'in tsá² no jilaa²¹'a 'e foo¹³'o 'wii²¹² tyiia no.” ¹⁹ Joon gafuu²¹uu: “Ña'ñũ¹'u' ñii¹ 'in tsá² no 'e ningóo³oo la jilaa²¹ cwo¹'a tsá² Israel ngajée²na 'nũñi³ jileei²¹ 'in tsáai¹-tsi 'nũ. Joongi gajmee¹³na 'ii. ²⁰ Joon la mo gatuun²¹ jmi¹ 'øøi² tsá² tyi'i sii²¹ Téé¹³, 'in nigafaa¹²¹ 'wii²¹² tyi'i, jna-a jon siin¹²na do røø²¹ gasii¹³'i 'e gajngaa¹² tsá² 'ii. Joon ga'maa²¹oo siin¹³'in jileei²¹ 'in gajngaa¹² 'ii.” ²¹ Pe Ña'ñũ¹'u' do gasii²¹'i jna: “Cwo²¹'o tsũ isii³na 'nũ coon²¹ li wíin² tya' tsá² jo seein²¹ Israel.”

Poo² tyani 'in tyũ¹² to² fii²¹² láa²

²² Ce jiin¹³ 'e júu³ lo ganúu²gi 'in tsá² do joon ga'láa² 'wii²¹² faa²¹'a, ga'oo¹o jin²'in:

—¿Cwojúuin² 'in tsañũ¹ no! Jo tí²'i seein²¹gi 'ino.

²³ Líi¹ ga'oo¹o 'in tsá² do. Joon gajøø²ø siin¹³'in joongi dya²'a 'laa²¹ fu yũ'. ²⁴ 'In tyũ¹² to² fii²¹² 'láa² do gatyũ¹² to² 'e tsa'í² Poo² li taai² 'láa² do. Joongi gatyũ¹² to² ipoo²'i. La joon ijmaa¹'a júu³ 'ee lí¹ 'e to²'o 'in tsá² do mii¹³ 'wii²¹² tya'a. ²⁵ La 'ii²¹² 'ñuu¹'in Poo² do ipoo²'i joon gajin²'in Poo² sii²¹'i 'in tyũ¹² to² 'láa² do:

—¿Tí sá² 'ii²¹ ipoo²¹²naa¹ jaain²¹ tsá² seein²¹ li tyũ¹² to² Roma jiin¹³ la jo gajmaa²aa¹ 'ii²¹ røø²¹?

²⁶ Mo ganúu²un 'in tyũ¹² to² 'láa² do jilaa²¹ 'elo joon gangasii¹²'i 'in tyũ¹² to² fii²¹²'láa² do jin²'in:

—Tí¹mo coon¹³ jilaa²¹ ijmaa²'a tsũ 'in tsá² lo fuu²¹ Roma goo¹o.

²⁷ Joon 'in tyũ¹² to² fii²¹² 'láa² do gangatyéen¹'in joon gaunngii¹'i:

—¿Tí jo¹ fuu²¹ Roma goo²'o?

Joon gañii¹'i Poo² gajin²'in:

—Jo¹-o.

²⁸ Joon gajin² 'in tyũ¹² to² fii²¹² 'láa² do:

—'Áa¹mo nigaciiin² cuu² tyiia 'e galí¹na tsá² seein²¹ Roma.

Joon gajin² Poo² tún¹:

—Jna líi¹na ca la mo liseen²¹moo.

²⁹ Joon 'in niga'núui¹ Poo² do galáa²mo tsifu. Gafoo¹'mo cagi 'in tyũ¹² to² fii²¹² 'láa² do mo galili³'i 'e fuu²¹ Roma goo¹ 'ido tsũ 'wii¹³ niga'ñúu²mo Poo² do.

Poo² tsáa¹'a tyani 'in tyiin²gi tsacøøi¹³ 'in seein²¹ tya' tsá² Israel

³⁰ Mo gajná² jmi²¹² joon tsũ 'wii¹³ 'iin²¹²'in 'in tyũ¹² to² fii²¹² 'láa² do litsáai¹-tsi 'ee tsaa² cwo¹ tsá² Israel Poo² do, joon gatyũ¹² to² galicaain²¹ jileei²¹ 'in tyũ¹² to² tya' untsá² coon¹³ 'in tyiin²gi. Joon gatyũ¹² to² gajó² Poo² do tyaní¹'i.

23

¹ Poo² gajóøi² jileei²¹ tsá² tyiin² 'in néei¹ do. Joon gajin²in:

—Tсарu¹u', nigataan²¹²na ca jmi²¹² no 'yaai¹-tsii. Jiin¹³xu jo 'óo³oo fa'ii²¹ tyani Dios.

² Joon 'in tyu² to² nifu tya' untsá², 'in sii²¹ Ananías do, gatyu^{2u} to² gasii²¹ⁱ 'in téein² co' li siin¹² Poo² 'e jnáa¹a moo'oo² Poo² do. ³ Poo² dogi gañii¹:

—ijmee²¹mo Dios 'nu! Líi¹u'u lawa coon²¹ 'oo²¹ 'e gasuun²un tsá² jiinloo²¹² 'e jo jnéei² tsá² jilaa²¹ 'e gó² 'e taa¹³. No-o tyín¹u'un jmoo²¹o 'ii²¹ tyiia la to² tyu² ley. ¿'Ee li' tyu^{2u} to² ijmeei²¹ tsá² jna la jo to² tyu² ley?

⁴ Joon 'in téein² do gasii²¹ⁱ 'ii:

—¿'Ee li' foo²¹o 'laa²¹ tya' 'in tsá² tyu² to² nifu tya' untsá² tya' Dios?

⁵ Joon gajin² Poo²:

—Tсарu¹u', jo mo galiñii¹ 'e 'in no tyu^{2u} to² tya' 'untsá². Tsu jin² ni jí² tya' Dios: “Jo cwooi¹ faa²¹ tsá² 'laa²¹ tya' jaain²¹ tsaa²to² 'in tyu² to² fuu²¹ goo¹o.”

⁶ Joon galili¹³ⁱ Poo² 'e 'in tsá² sicaain²¹ do tún² 'ii¹³ líi¹. 'Inlíi¹³ líi¹ saduceos. 'Inlíi¹³gi líi¹ fariseos. Joon gafaa²¹ Poo² tá²:

—Tсарu¹u', tsá² fariseo jna. Joon tsacøøi¹³ tyiia líi¹ fariseos. ¿'Ee li' cwoø²oo' jna tsaa² 'wii¹³ líi²na 'e jiin¹ tsá² tún²?

⁷ Mo ngayuui¹³ gajin²in 'elo 'in tsá² fariseos do coon¹³ tsá² saduceos ga'láa² 'wii²¹² jo cwo¹o júu³ ruu²¹ⁱ. Joon galí² coon²¹ tsá² fariseo do coon¹³ tsá² saduceos ⁸ tsu 'in tsá² saduceos do ga'i¹-tsi 'e jo jiin¹gi tsá² tún¹. Joongi 'i¹-tsi 'e jo jo¹ 'e seein²¹ ángeles jon'gi seein²¹ tsa'mootyí². Pe 'in tsá² fariseos do jo¹o líi² jilaa²¹ 'elo. ⁹ Jilee²¹mo ga'oo¹o. Pe 'inlíi¹³ tifo² tya' ley 'in líi¹ fariseo gajin²in:

—'In tsañuu¹ lo jo 'ee 'e gó² mo gajmaa¹ 'ino. Wana nigafee¹ 'i tsa'mootyí² si ángel 'ee tii²¹mo' wa jo faa¹³a 'laa²¹ tya' Dios.

¹⁰ Líi¹ jo gacwo¹ júu³ ruu²¹ⁱ cagi 'in tyu² to² fii²¹² 'láa² do gafoo¹mo wana gajmaa¹a 'no¹³ Poo². La joon gatyu^{2o} to² 'láa² 'e tsatyí¹ Poo² jee²¹² 'in tsá² do. Joon tsajée¹ fu li taai² 'láa² do.

¹¹ Joon 'woo¹ joon ganéi¹ Ña'ñu^{1u} tyani Poo². Joon gasii²¹ⁱ:

—Tya²-o'lo. La lí² 'e nigafaa¹³a 'wii²¹² tyiia 'e Jerusalén lo, la joon jon ifoo¹³o 'wii²¹² tyiia fu Roma.

¹¹-tsi tsá² Israel ijngaa²¹mo Poo²

¹² Mo gajná² jmi²¹² joon 'inlíi¹³ tsá² Israel røø²¹ gasii²¹ⁱ wa'a ijngaa²¹mo Poo². Joon gamaa¹a 'ii²¹ 'e jo 'ee dø¹ø joon'gi 'ee 'uun²¹un jiin¹³xu ca gali¹i. ¹³ Tíi¹ jiin¹³ tunlái¹ líi¹gixu 'in tsañuu¹ 'in nigacwo¹ júu³ la joon. ¹⁴ Gangalín² tyani 'in tyu² to² tya' untsá² coon¹³ tsacøøi¹³ tya' tsá² Israel joon gajin²in sii²¹ⁱ 'ido:

—Jna'a nigacwoø²¹o'lo júu³ joon nigajmooø²¹o'lo 'ii²¹ 'e jo 'ee tyee²¹e' 'e jiin¹³ la ijngaa¹³na'a Poo² do. ¹⁵ La joon 'naa' coon¹³ 'in catyaa² 'in 'oo¹o to² jee²¹² 'in tyiin²gi cwosii¹³ii' 'in tyú² to² tya' fii²¹² 'láa² do 'e tsa'ooø²¹-o cwojajée¹ tyani²ii'. Cwosii¹³duu' 'e 'iin²¹²naa' núu³gii' cwáain¹ tya'a 'e líi³oo' 'e tyú²gi. Joon la joon 'mee²¹²moo'lo yia'a tya'i fu¹. Joon ijngaa¹²moo'lo la nu'gi icwée²in.

¹⁶ Pe jaain²¹ jóon¹ tsamí² ruu²¹ⁱ Poo² do galiñii¹ 'e júu³ do. Joon gangóo¹ li taai² 'láa² do. Gangajmaa¹³a Poo² júu³. ¹⁷ Mo ngayuui¹³ joon gatø¹ Poo² jaain²¹ 'in tyu² to² 'láa² do gasii²¹ⁱ:

—Jéei¹du' 'in xuui²¹² lo tyani 'in tyu² to² fii²¹² 'láa² tsu sá² 'e jin²in sii²¹ⁱ 'ii.

¹⁸ 'In tyu² to² tya' 'láa² do gangajée¹mo tyani 'in tyu² to² fii²¹² 'láa². Joon gajin²in:

—'In Poo² 'in 'yuui² 'nuñi³ do gatø¹ jna. Joon gamii¹ 'e gajée²na 'in xuui²¹² lo 'e sá² coon²¹ 'e jin²in.

¹⁹ Joon 'in tyu² to² fii²¹² 'láa² do gason¹on cwoø²¹o 'in xuui²¹² do. Joon ngajée¹ coon²¹ li yaai. Joon gasii²¹ⁱ 'ido:

—¿'Ee 'iin²¹²u'un fu¹³u jna?

²⁰ 'In xuui²¹² dogi gajin¹²in:

—'In tsá² Israel do røø²¹ nigasí²¹i ijngaa¹¹³i Poo² tsa'oo²¹. Coon¹¹³ júu³ tajuu²¹ imi¹²i 'nũ wa'a cwojee¹u tyani tsacøøi¹¹³ 'in tyiin²gi lawa'a 'e 'iin²¹²in litsáai¹gi-tsi cwáain¹ tya' Poo². ²¹ Pe jo jo¹ cwoli¹u tsu tunlá¹ lĩ¹gixu tsá² tya'a 'in nisi¹maai² tya'i fu¹. Joon 'in tsá² do nigajmaa¹a 'ii¹²¹ 'e jo 'ee dø¹ø jon'gi 'e 'uun¹²¹un ca ijngaa¹¹²i Poo². Joon nano jiin¹¹³ canii² ijan²gi jiin¹¹³ júu³ tyi-o'o.

²² Joon 'in tyu¹² to² fii²¹² 'láa² do ga'i¹o júu³ xuui²¹² 'e jo 'in sii¹²¹i ce jiin¹¹³ jaain²¹ 'e nigajmaa¹a júu³.

Jaa¹²¹in Poo² tyani 'in 'oo'o to² fee¹ 'in sii¹²¹ Fée¹³

²³ 'In tyu¹² to² fii²¹² 'láa² do gatø¹³ø gáí¹ 'in tyu¹² to² 'láa² do. Joon gajmaa¹a 'ii¹²¹ 'ii ityaa¹ tyú² cíein¹³ 'láa² 'e ngi¹ tii² coon¹¹³ sesenta-gi 'in cwá² cwa². Joongi tún² cíein¹³gi 'in san¹² 'mosuun¹²¹ cwaa²¹. 'Ido-o tsajée¹i Poo² fu Cesarea la 'iin² ñú¹ canuu²¹. ²⁴ Joon gatyú¹²u to² 'e tyaa²¹ tyú² jaain²¹ gáí¹ cwa² cwá² Poo². Joon gajmaa¹a 'ii¹²¹ 'e tsajée¹i Poo² tyú¹mo tyani 'in 'oo'o to² sii¹²¹ Fée¹³. ²⁵ Coon¹¹³ 'láa² do gasii¹in coon²¹ jí² 'e jin¹²:

²⁶ “'Aa²¹²mo'o fo¹³oo. Jna-a Claudio Lisias. 'Aa²¹²mo'o 'nũ gobernador Fée¹³ 'in un'góo³ jna lĩli¹. ²⁷ 'In tsá² seein²¹ Israel lo nigasan¹²mo 'in tsañu¹ no. Joon la mo 'iin²¹²in jnga¹²mo. Pe mo galiñi³ii 'e tsá² Roma 'ii joon ngalii²¹i'i coon¹¹³ 'láa² tyiia. Joon galaa²¹²moo. ²⁸ Joon gatø¹³øø 'in tyiin²gi jee²¹² tsá² seein²¹ Israel tsu gali'iin²¹²na liñi³ii tsaa² tya'a. ²⁹ Canii² ga'niñi¹ jiin¹¹³ cwáain¹ tya' ley tya' yaamo. Jo sá² 'ii¹²¹ wa'a ijúuin² jon'gi wa'a tsa'ii²¹ 'nũñi³. ³⁰ Pe mo galili¹³ii 'e tsá² Israel nigajmaa¹a 'ii¹²¹ ijnga¹²mo 'wii¹¹³ joon tsifu-u gasii¹³moo. Joon nigami³ñi jilee¹²¹ 'in cwo¹ tsaa² tya'a 'e cwofaa²¹o tyani-o'o jilaa¹²¹ 'laa¹²¹ 'e faa¹²¹a. Jiin¹¹³ joon júu³ tyiia, fee¹du¹-o'o.”

³¹ La joon 'in 'láa² do jiin¹¹³ 'ii¹²¹ 'e ni'oo'o ngajée¹mo Poo². 'Woo¹ joon gatyaliin²mo ti coon²¹ fuu²¹ sii¹²¹ Antípatris. ³² Joon mo gajná² jmi¹²¹² joon 'in 'láa² ngi¹ tii² do gajaliin¹mo fu li taai². Joon 'in néei¹ cwa² do gangaliin²mo la fu¹ taai² coon¹¹³ Poo². ³³ Joon mo gatyaliin² fu Cesarea 'in tyu¹² to² 'láa² do gacwo¹o gobernador do 'e mo'jí² do. Joon do-o gajaan¹²¹mo Poo². ³⁴ Mo gajøø² gobernador 'e mo'jí² do joon gaunngii¹ xiia goo¹o Poo² do. Mo galiñi¹i 'e goo¹o Poo² sii¹²¹ Cilicia joon gajin¹²in:

³⁵ —Mo cwoliin² 'in jmoo¹o tsaa² tyi'i joongi inúu³oo.

Joon gatyú¹²u to² ga'í² Poo² palacio tya' Herodes. Do-o ga'aa¹mo 'láa² 'ii.

24

Poo² faa¹²¹a 'wii²¹² tya'a tyani Fée¹³

¹ 'Ñá² jmi¹²¹²gi gangii¹ mo gatyá¹ Cesarea jaain²¹ 'in tyu¹² to² tya' untsá² sii¹²¹ Ananías. Tyalin² coon¹¹³ 'inlii¹³ tsacøøi¹¹³ coon¹¹³ jaain²¹ 'in faa¹²¹ 'wii²¹² tya'a 'in sii¹²¹ Tértulo. Gatyaliin² tyani 'in tyu¹² to² do 'e jmáa¹a tsaa² tya' Poo². ² Mo gajajée¹i 'in tsá² sii¹²¹ Tértulo ga'láa² 'wii²¹² gajmaa¹a tsaa² tya'a. Joon gain¹²in sii¹²¹i Fée¹³ do:

—Fee¹du¹-o'o tsaa² to² tyi'i. Cwáain¹ tyi-o'o 'e sá² 'ii¹²¹ 'e tyú²-u la caain²¹ goo²¹o'o. Joon jo fa'í³ saan²¹a'an. ³ La caain²¹ goo²¹o'o nee²e'e 'elo joon cwo²¹o'o 'maa¹¹³mo'o. ⁴ Pe li la coon²¹ jo un'ii²¹²gi 'nũ jmaa²a fee¹-o'o núu³du'u coon²¹ cata. ⁵ Nigatseei¹²¹ jna'a 'in tsañu¹ lo ngii¹ i untyii²in jna'a. Ngii¹ coon¹²¹on tsá² Israel tóo² la 'ui juncwii²¹. 'In no-o jaain²¹ tsá² nifu tya' tsá² 'in untsáa¹a júu³ tya' jaain²¹ tsá² Nazaret. ⁶ Joon gaun¹lii¹³i cwo¹ fee¹ tyii'i. 'Wii¹¹³ joon gaseen¹¹³mo'o ijmo²¹o'o 'ii¹²¹ tya'a la to² tyu¹² to² tyii'i. ⁷ Pe 'in tyu¹² to² fii²¹² 'láa² do 'in sii¹²¹ Lisias ga'ii²¹ jee²¹² jna'a coon¹¹³ 'e gøø¹²¹i lĩli¹. Joon gatyii¹mo 'ido. ⁸ Joon gajin¹²in 'e jilee¹²¹ 'in cwo¹ tsaa² 'ná² jalii² tyani'i. 'Nũ-u lí unngii²du'u joon liñi²i no-o júu³ jai¹² jilaa¹²¹ 'e tsaa² jmoo²¹o'o tya'a —jin¹² Tértulo do.

⁹ 'E ja¹²mo júu³ tya'a jin¹² jilee¹²¹ tsá² Israel téein² co' do. ¹⁰ Joon 'in 'oo'o to² do gajmee¹²¹i Poo² coon²¹ li² ifaa¹²¹a. Joon Poo² do gajin¹²in:

—'Yaa¹mo-tsii jna 'e fo¹³oo 'wii²¹² tyiia tyani'i tsu ñii³oo 'e ningóo¹xu 'áai¹ 'e jmoo² 'nũ 'ii¹²¹ 'e fuu²¹ lo. ¹¹ 'Nũ-u litsáai¹du¹-o'o wana jo¹. Ningóo¹ jiin¹¹³ dyatun¹ jmi¹²¹² 'e

gatyí³aa Jerusalén 'e un'goo¹o Dios. ¹² Joon la 'í²¹² 'yuu²na cwo¹ fee¹ do si 'yuu²na cwo¹¹ pi³ tya'a 'ee si doñixiia' 'e fuu²¹ do 'ee 'in tsañuu¹ no jo mo gatsee²¹i jna 'e jii¹³na coon¹¹³ jii¹³ jaain²¹. Jon'gí mo gatsee²¹i jna 'e cwo¹²oo tsá² cwáain¹ wa'a to¹² mii¹¹³. ¹³ 'In tsá² lo jo lii¹¹i jilaa¹²¹ 'e tsaa² cwo¹¹o jna no. ¹⁴ Pe jii¹³ canii² 'e røø²¹²na tyani'i 'e un'goo²¹ jna Dios tya' tsacøøi¹¹³ tyiia coon¹¹³ coon²¹ júu³ 'múui² 'e 'in tsá² lo jin¹² 'e gó². Pe jo¹¹o líi²¹na jilaa¹²¹ júu³ toon²¹² jí² tya' ley coon¹¹³ júu³ tya' 'in gafaa¹²¹a 'wii²¹² tya' Dios calií. ¹⁵ La líi²¹ 'ii-o jon líi²¹na 'e Dios ijmaa¹a jii¹¹ tsá² la 'in tyúi¹ tiin¹¹³ la 'in gó². ¹⁶ 'Wii¹¹³ joon cwo¹²-tsii 'e jo li'óo³oo tsaa² tyani Dios si tyani tsá² 'ee.

¹⁷ 'Wóo^{2xu} ningóo¹ 'e ngí³ⁱⁱ la caain²¹ li xii' joon gatyé¹²moo fu góo³oo 'e gacwo¹¹oo cuu¹ tsagóo³oo 'in tañí². Joongi gacwo¹¹oo 'ñii'a 'maai¹¹³ Dios. ¹⁸ La joon 'yuu²na jmóo³oo inuu cwo¹ fee¹ do mo ganí²mo jna jaain²¹ gáí¹ tsá² Israel 'in néei¹ li sii²¹ Asia. Do-o ganí²mo jna tsi inuu cwo¹ fee¹ do 'yuu²na iuncwaa¹³na jii¹³ la tiisi² do. Pe xuu tsá² seein²¹ coon¹¹³ jna jon'gí gato¹² tsá² mii¹¹³. ¹⁹ Pe 'ii 'in 'na¹ jalín² 'e jmáa¹a tsaa² tyiia wuxu'u tsaa² tyiia. ²⁰ Wana jogí la joon cwojin¹³du 'in néei¹ lo wana gatsaa¹²¹a coon²¹ tsaa² tyiia mo gasiin¹²na tyani tsá² tyiin²gí tya' tsá² Israel. ²¹ Jii¹¹³ 'e gafo¹¹oo tá² mo siin¹¹²na jee²¹² 'ii: "Ti jmií²¹² no jmoo²oo' 'ii²¹ tyiia tsu 'wii¹¹³ jo¹¹o líi²¹na 'e jii¹¹in tsá² jee²¹² 'líi²¹²" —jin¹² Poo².

²² Mo ganúu²un Fée¹³ do 'elo tsu 'wii¹¹³ røø²¹ ñii¹i cwáain¹ tya' 'in jai¹² líi²¹ Jesús gatyuu¹²mo 'e júu³ do. Joon gajin¹²in:

—Mi cwee¹ 'in tyu¹² to² fii²¹² 'láa² do sii²¹ Lisias joongi ityee¹mo júu³ 'e cwáain¹ tyii' lo.

²³ Joon Fée¹³ do gatyu^{12u} to² fii²¹² 'láa² do 'e jo mo láa²mogí Poo². Pe gacwo¹¹o 'ii²¹ 'e tsalín² tsá² seein²¹ Poo² tyú² coon¹¹³ 'e tsafee¹¹³i 'ido. Joongi 'e cwo¹¹o 'e dø¹¹ 'ido.

²⁴ Mo gangíi² coon²¹ tún² jmií²¹²gí gatyá¹ Fée¹³ coon¹¹³ 'in tsamí² tya' 'in sii²¹ Drusila. 'Ii-i jaain²¹ tsamí² 'in seein²¹ Israel. Joon gatyu^{12u} to² gajó² Poo². 'Iin²¹²in núu¹un xiiala lí² tsáai¹-tsi tsá² Jesucristo. ²⁵ La 'í²¹² mo faa¹²¹a Poo² xiiala ngí¹ tsá² fu¹ coon²¹ tsáa¹, joongi xiiala tyu¹² tsá² to² yaai, joongi xiiala mi jmáa¹ Dios 'ii²¹ tya' tsá² gafo¹¹mo Fée¹³ do. Joon gajin¹²in:

—Cwo¹¹mo nano. Joon mi jóøi²gí itø¹³øø 'nu tún¹.

²⁶ 'I¹-tsi Fée¹³ icwo¹¹ Poo² 'ii cuu² joon iláa²mo. 'Wii¹¹³ joon líi¹ 'láai² naa¹¹³ nigatø¹¹ø Poo² 'e síin¹in coon¹¹³on. ²⁷ La joon gangí¹i tún² jii²¹gí mo cwo¹¹¹ Fée¹³ 'e to² 'oo¹o do. Joon 'in tsá² sii²¹ Porcio Festo ga¹² cwaain²¹ tya'a. Tsu 'iin²¹²in Fée¹³ do iliseein²¹ røø²¹ coon¹¹³ tsá² Israel jo galáai¹ Poo² do.

25

Poo² tyani Festo

¹ Gatyí¹a Festo ga¹¹ii²¹mo to² tya' Fée¹³. Mo gatsín¹ 'ni¹ jmií²¹² gacwo¹¹¹i Cesarea gangóo¹ fu Jerusalén. ² Mo gatí² do-o 'in tyu¹² to² tya' untsá² coon¹¹³ tsá² Israel 'in tyiin²gí gacwo¹¹o coon²¹ tsaa² tya' Poo². ³ Joon gamí¹i tyani 'ido lawa coon²¹ júu³ jai¹² 'e siin¹¹²in Poo² fu Jerusalén. Pe 'ii²¹ tya' a ijnga¹²mo Poo² tya' i fu¹. ⁴ Pe gajin¹² Festo 'e fu Cesarea siin¹¹² Poo² joon 'ii-o 'i¹-tsi 'e tsáa¹a fu do jmoo¹ joon coon²¹ jmií²¹². ⁵ Joon gajin¹²in:

—Doñi¹iin jee²¹² 'na' 'in 'oo¹o to² 'ná¹ cwolín²naa' fu Cesarea coon¹¹³ jna. Joon wana 'in tsañuu¹ do niga¹aa¹ coon²¹ tsaa² fee¹¹ lí²-i jmaa²aa' tsaa² tya'a.

⁶ Líi²mo jná² si dyá² jmií²¹² gajan¹gí Festo fu Jerusalén do. Joon ganga¹²mo fu Cesarea. Joon mo gajná² jmií²¹² joon gacwó² 'áan³ tya' a li li tíi² cwaa²¹. Joon gatyu^{12u} to² jó² Poo². ⁷ Joon mo ga¹² Poo² gajatyéen¹in tsá² Israel 'in nigatyalín² Jerusalén. Joon gajmaa¹a 'láai² tsaa² tya' Poo². Pe jii¹¹³ coon²¹ jo gali¹¹i. ⁸ Joon gafaa¹²¹a Poo² 'wii²¹² tya'a:

—Jii¹¹³ coon²¹ tsaa² jo 'ee mo 'nó³oo. Jo mo gafo¹¹oo 'laa¹²¹ tya' ley tya' tsá² Israel jon'gí tya' cwo¹ fee¹¹ tya'a. Jon'gí mo fo¹¹oo 'laa¹²¹ tya' tsaa²to² nifu tyiin¹ Roma —jin¹² Poo².

⁹ Tsu 'wii¹³ 'iin²¹² in Festo jmaa¹ a tyú²-u coon¹³ tsá² Israel joon gaunngii¹ i Poo² do:
—Ja 'iin²¹² u'un cwoo¹³ o fu Jerusalén. Joon do-o ijmáa¹ a 'ii²¹ tyi'i?

¹⁰ Joon gañii¹ i Poo² do:

—Siin¹² na tyani 'in 'oo¹ o to² Roma li cwoo¹ i lisá² 'ii²¹ tyiia. Tsu tyú²-u ñí²¹ 'e jo 'ee tsaa² mo ga'nó³ oo tya' tsá² Israel. ¹¹ Wana niga'nó³ oo coon²¹ tsaa² 'e tii²¹ moo júun² moo jo cwoo¹ fo¹ oo wa'a jo júun² na. Pe wana jogi sá² coon²¹ júu³ jo¹ la li 'e tsaa² cwoo²¹ no jiin¹³ jaain²¹ jo 'oo¹ o 'ii²¹ 'e jaa²¹ in jna tyani¹ i. Mí³ oo 'e 'in 'oo¹ o to² nifu do 'ña¹ o jmaa¹ a 'ii²¹ tyiia —gajin² Poo² do.

¹² Joon mo ngayuui¹³ gafaa¹²¹ a Festo coon¹³ 'in tyu² to² coon¹³ on joon gajin² in:

—Nigamí³ i 'e lisá² 'ii²¹ tyi'i tyani 'in 'oo¹ o to² nifu. Joon do-o icwoo¹³ o.

Poo² tyani róøi¹³ Agripa

¹³ Mo gangíi² coon²¹ tún² jmií²¹² gi 'in róøi¹³ Agripa coon¹³ Berenice tyaliín² fu Cesarea. Tyaliín² ngafee¹²² i Festo. ¹⁴ Do-o gajaan¹ an wóo² xu. Joon mo gatyaa¹ a Festo júu³ coon¹³ 'in róøi¹³ do cwáain¹ tya' Poo² gajin² in:

—Lo-o 'yuui² jaain²¹ tsanuu¹ 'nuñi³ 'in gasáai¹ Fée¹³. ¹⁵ Mo gataan²¹² na Jerusalén 'in tyu² to² tya' untsá² coon¹³ tsacøøi¹³ tya' tsá² Israel gacwoliín² gacwoo²¹ tsaa² tya' 'ino. Gamíi¹ 'e jmaa³ aa 'ii²¹ tsaa² tya'a. ¹⁶ Jna-gi gafuu²¹² uu 'e jo lí² tsu jo si¹² tii² la joon tya' tsaa² to² néei¹ Roma. La nu'gi ilisá² 'ii²¹ 'e júuin² jaain²¹ tsá² 'ná¹-a téein² 'in cwo¹ tsaa² tyani¹ i la jaain²¹ la jaain²¹. Coon¹³ la joon lí²-i un'øø¹¹ mo yaai coon¹³ tsaa² 'e cwoo¹ o fuu²¹² uu. ¹⁷ La joon mo jalíin² fu lo jo 'ee gaun'íi²¹² gi 'ñii¹ a. Pe mo gajná² joon gani³ ii 'áan³ tyiia li gatií²¹ na. Joon gatyu¹²¹ uu to² gajó² 'in tsañuu¹. ¹⁸ Pe jileei²¹ 'in jalíin² mo gajmaa¹ a teen¹ in 'e cwoo¹ o tsaa² tya' a jo 'ee gasíi² 'laa²¹ tya' 'ino la mo 'i¹-tsii. ¹⁹ Lí² mo jiin¹³ tsaa² tya'a 'e cwoo¹ o jiin¹³ tii² 'e si¹² tya' o coon¹³ jaain²¹ tsá² sii²¹ Jesús 'in gajúin¹. Pe 'in Poo² do jin² in 'e nijiin¹ o. ²⁰ Joon jna-a tsu jo ñí³ ii 'ee jmaa³ aa jiin¹³ 'e cwáain¹ lo gaunngii² i Poo² wa'a 'iin²¹² in tsee¹²² i fu Jerusalén 'e lisá² 'ii²¹ tya'a 'e cwáain¹ lo. ²¹ Pe 'i-gi gami² i jna 'e 'iin²¹² in lisá² 'ii²¹ tya'a tyani 'in tyu² to² nifu 'in sii²¹ Augusto. 'Wii¹³ joon gatyu¹²¹ uu to² 'e jo mo láa² mogi ca mi lí² síi³ na tyani 'in tyu² to² nifu do —jin² Festo do.

²² Joon gajin² róøi¹³ Agripa do sii²¹ i Festo:

—'Iin²¹² mo jna jon núu³ duu júu³ tya' 'in tsañuu¹ no.

Joon gajin² Festo:

—Tsa¹ oo²¹ inúu³ du'u.

²³ Mo gajná² jmií²¹² joon ngataa² i Agripa coon¹³ Berenice li²-i líi²¹² 'ya² gi 'áai¹. Do-o ngataa² i tsi li sicaain²¹ tsá² coon¹³ 'in tyu² to² fii²¹² 'láa² coon¹³ tsá² tyiin² gi 'e fuu²¹ do. Joon Festo do gatyu¹²¹ uu to² ijó¹ Poo². ²⁴ Joon gajin² in:

—Róøi¹³ Agripa, coon¹³ tsá² 'in sicaain²¹ coon¹³ jna'a, lo-o siin¹² 'in tsanuu¹ no. Fúu¹ mo tsá² Israel nigasií²¹ i jna 'laa²¹ tya' 'ino. La Jerusalén tiin¹³ lagi lo jo mo gajan¹ sii²¹ i jna 'e tii² júuin² 'in tsá² lo. ²⁵ Pe líi² na 'e jo 'ee mo gajmaa¹ a wa'a 'e tii² júun² in. ²⁶ Pe jo mo galiñí³ ii røø²¹ wa'a síi³ na jí² tyani fíi³ ii. 'Wii¹³ tya' joon tyu¹³¹ uu to² jajée¹ i tyani² ii'. Joongi tyani 'nu-u 'e tyiin² gi róøi¹³ Agripa. Jmaa² fee¹-o'o unngii² du'u wa'a lisá² coon²¹ júu³ 'e sii¹³ na. ²⁷ Tsu fa'íi²¹ i líi² na 'e sii¹³ na jaain²¹ tsá² 'yuui² 'nuñi³ la jo mo ñí³ ii 'ee tsaa² tya'a.

26

Poo² faa²¹ a 'wii²¹² tya'a tyani róøi¹³ Agripa

¹ Joon gajin² Agripa gasii²¹ i Poo²:

—Lí²-i foo¹² o cwáain¹ tyi'i 'wo'o.

Joon Poo² do gajmaa¹ a li² coon¹³ cwoo²¹ o. Joon gafaa¹²¹ a la lo:

2 —Líi¹ jløø¹³na 'e lí²-i fo³oo tyani'i róøi¹³ Agripa 'e un'øø¹²¹na 'ñii'a tya' jileei¹²¹ tsá² Israel 'in nigafaa¹²¹ 'laa¹²¹ tyiia. 3 Tsu ñí³o'o la jilaa¹²¹ tíi² 'e si¹² tya' tsá² Israel. Joon ñí³o'o jilaa¹²¹ cwáain¹ 'e síi¹³¹í. 'Wii¹³ joon mí³íi 'e núu³du'u coon¹²¹ tún².

Tyaa¹a Poo² júu³ xiiala gangii¹ la nu¹gi gajoo¹²¹-tsi

4 'Jilee¹²¹mo tsá² Israel ñi¹o xiiala mo gataan²¹²na jee²¹² 'ii fu góo³oo coon¹³ Jerusalén ca la mo xuu²¹²na. 5 Ñi¹o joon lí²-i faa¹²¹o wa¹ 'iin²¹²in 'e líi¹na fariseo ca la mo simii¹²¹mo. Joon 'in tsá² 'in líi¹i fariseo do cwo¹ogi-tsi jmoo¹gi jilaa¹²¹ tíi² 'e si¹² tyii'i la jee²¹² jile¹¹i. 6 Pe nano cwo¹ 'ido jna tsaa² 'wii¹³ tsáai¹-tsii 'e Dios jmáa¹a jiin¹ 'líi¹²¹ la lí 'e nigajin¹² 'líi¹²¹ tsacøøi¹¹³ tyii'i. Fiin¹³ jilee¹²¹mo tsá² Israel sijan¹o mi tsín¹ 'e 'ii¹²¹ do 'e júu³ niga¹¹i² Dios. 7 La ji dyatún¹ poo²¹² tsá² goo²¹o'o la jmii¹²¹ tiin¹³ la 'woo¹ sijan¹o. Pe 'wii¹³ sijaan²aan 'e joon, róøi¹³ Agripa, cwo¹ 'ido jna tsaa² nano. 8 'Áai¹ wúui¹ 'e jo¹ líi³u 'e jmoo¹o Dios 'e jiin¹ tsá² tún¹, ¿ja jo¹?

Tyaa¹a Poo² júu³ xiiala mo gangii¹ gajmee¹²¹ tsá² 'in jo¹ líi¹²¹ Jesús

9 'Ñii'a la mo jee¹ ga¹i¹-tsii ijmee¹³na tsá² 'in nigajo¹ líi¹²¹ Jesús tsá² Nazaret. 10 La joon gajmáa³aa fu Jerusalén. Joon coon¹³ to² 'e tyu¹² 'in tyu¹² to² tya' untsá² gataa¹²¹na 'nuñí³ fúui¹ líi¹ 'in nigajai¹² líi¹²¹. Joon mo gajngaai¹² tsá² 'ii røø²¹ síi¹³¹í. 11 Líi¹ 'láai² fu ga'e¹ee tsá² wúu¹ mo jo garóø¹i jilaa¹²¹ 'e jo¹ líi¹²¹. Jilaa¹²¹ 'elo gajmáa³aa la caain²¹ cwo¹ sinagogas. Líi¹ gauntyí²na 'ido cagi ganga¹øø³na fu lí wíin².

Tyaa¹a Poo² júu³ tún¹ xiiala mo gajo¹-tsi

12 'Coon¹³ cwáain¹ la joon ngóo³oo fuu²¹ sii²¹ Damasco. Ngóo³oo tyaan²aan coon²¹ jí² 'e cwo¹o 'in tyu¹² to² tya' untsá². Coon¹³ jí² do-o isaan¹³mo tsá² jo¹ líi¹²¹. 13 Pe la joon galí² tyiia tya¹ fu lí lí ningóo³oon do. Mo gatí² tyiiañi¹ gamóo³oon coon lawa 'yíia² ñi¹ 'e gajná² joo¹²¹ jó¹ fu lí 'yu¹. Pe 'e 'gøø¹¹²gi lagi 'yíia² ñi¹. Gajná² cu¹ lí lí siin¹³na coon¹³ 'in ngalii²¹i coon¹³ do. 14 Joon jilee¹²¹oo'o gacii¹²¹na'a ni 'wó². Joon ganúu³uun coon²¹ júu³ 'e gasii¹²¹ jna coon¹³ jmí¹ hebreo: “Saulo, ¿'ee lí 'øø¹u jna? Tsu 'wo'o jmaai¹³ 'wo'o la mo jmoo¹o joo¹²¹ jii¹ mo 'øø¹ø mo 'yá² fii²¹²i síi² sũun¹²¹ tya'a.” 15 Joon gafo¹oo: “¿'iin 'nu no, Señor?” Joon gasii¹²¹ 'Na'ñu¹ 'Jesús jna: “Jna-a Jesús, jna 'in 'øø¹u no. 16 Pe ráan²un no. Jmaa²'a siin¹²¹u'un tsu nigajné¹na tyani'i 'e jmaa²'a jilaa¹²¹ to² tyu¹³u. Joongi ifoo¹²¹o jilaa¹²¹ 'e nigañii²¹i coon¹³ jilaa¹²¹ imoo²o'o 'wii¹²¹ tyiia mi lí çiin²¹gi. 17 Iun'øø¹²¹na 'nu tyani tsá² Israel coon¹³ jileei¹²¹ tsá² 'in néei¹ lí wíin². Joon jee²¹² 'in tsá² néei¹ wíin² do síi³na 'nu nano icwoo³o. 18 Cwooi¹³du' jee²¹² 'in tsá² do tsu nano ngii¹i lawa tsá² tiuu²mo. Joon ino¹³o unní¹i. Síi³duu 'nu 'e cwošii²du'u jilaa¹²¹ 'e gó² 'i¹-tsi ca 'e tyú². Joon iláa²mo'o 'ido ja'cwoo²¹ 'in 'líi¹³ joon tsataa²mo ja'cwoo²¹ Dios. Joongi ilija¹²mo lín² jna. Joon coon¹³ 'e la joon lí²-i 'iin²mo tsaa² tya'a. Joon 'ii¹²¹mo coon²¹ 'áan³ tya'a 'e 'oo¹o Dios tya' jileei¹²¹ 'in nigauntyú¹i.”

Tyaa¹a Poo² júu³ xiiala gacwoo¹o júu³ tyú²

19 'La joon, róøi¹³ Agripa, galinuu¹³oo jilaa¹²¹ júu³ 'e gasii¹²¹ Jesús jna fu 'yu¹ ñu¹fú² do. 20 Ga'láa² 'wii¹²¹ cwóo³oo júu³ tyú² nifu 'in néei¹ Damasco. Mo ngayuu¹³ joon gacwóo³oo júu³ tyú² tya¹ 'in néei¹ Jerusalén coon¹³ la caain²¹ lí sii²¹ Judea coon¹³ jileei¹²¹ 'in jo seein²¹ Israel. Gafuu²¹²uu 'e 'ná² jaa¹²¹-tsi joon lí² tsáa¹-mo-tsi Dios. Joon cwojmaa¹o la jmoo¹o tsá² 'in nigajo¹²-tsi. 21 'Wii¹²¹ cwáain¹ la lo-o gasain¹² tsá² Israel jna fu inuu¹ cwo¹ fee¹ tya'a do. La mo 'iin²¹²in jngaa¹²¹ jna. 22 Pe coon¹³ 'e joon jo gajo¹-tsii tsu gauncoon¹³ Dios jna ca nano. Cwo¹³oo júu³ tyú² tya¹ jileei¹²¹ la 'in tañí² tiin¹³ la tsacøøi¹³ 'in tyiin²gi. Gafuu²¹²uu jiin¹³ la gajin¹² 'in tsá² gafaa¹²¹ júu³ tya¹ Dios cali¹ coon¹³ la gajin¹² Moisés 'e 'ná¹ ilí². 23 Gajin¹²o Moisés 'e Cristo 'ná¹ nii²¹ wúu¹. Joon mi yuu¹³ joon júun¹mo. Joon 'ii-o nifu ijiin¹in jee²¹² 'líi¹²¹. Joon icwó² júu³ coon¹³ jna'a tsá² Israel coon¹³ tsá² seein²¹ lí xiia¹ 'e jileei¹²¹ 'in jai¹² líi¹²¹ 'ii ijiin¹o tún¹ la gajin¹in —jin¹² Poo² do.

Poo² tyá²-tsi Agripa 'e ijai² líí²

²⁴ Mo gafaa²¹ Poo² 'elo 'wii²¹² tya'a joon 'in Festo do ga'oo¹o jin²in:

—j'Yu caa²¹²mo'o, Poo², coon¹³ jilaa¹¹ 'e nigauntsáa¹³¹ 'a nigalicaa²¹²mo'o!

²⁵ Pe Poo² do gañii¹i:

—Jmaa²¹ 'a fee¹-o'o, Festo, pe jo 'yu caa²¹²na. Li' cii¹²¹ lí². Júu³ røø²¹ jilaa¹²¹ 'elo. Jiin¹³ júu³ ja¹²mo fo³oo. ²⁶ Lo-o tyíin¹ røøi¹³ Agripa 'in cwii¹ jilaa¹²¹ 'elo. 'Wii¹³ joon jo cu¹²-tsii fo³oo tyaní¹ tsu tsáa¹mo-tsii 'e ñi¹o jilaa¹²¹ 'elo. Jilaa¹²¹ 'elo jo gali'uui²¹ —jin¹² Poo² sii²¹ tsá² do.

Joon gajin¹² Poo² sii²¹ røøi¹³ Agripa:

²⁷ —j'Ti jo¹¹ líí²u, røøi¹³ Agripa, jilaa¹²¹ júu³ 'e gafaa¹²¹ 'in cwo¹ júu³ tyú² calií? Ñi¹oo 'e jo¹o líí²u.

²⁸ Joon gajin¹² Agripa do:

—Coon²¹xu-u jogi tyá²-o'o jna 'e jo¹¹ líí²na Cristo.

²⁹ Joon gañii¹i Poo²:

—Coon²¹xu lí¹ si 'e 'láai² 'ee 'áai¹ 'ya¹²gi wa'a icwó² Dios ilitsáa¹mo-o'lo lawa jna. Pe jon' jiin¹³ 'nu 'wo'o pe ce jilee¹²¹mo 'in nuu¹un júu³ tyiia la nano. Pe jo 'núu¹ cadena cwoó²¹o la 'núu¹ cwóó³oo lo.

³⁰ Mo ngayuui¹³ gajin¹² Poo² jilaa¹²¹ 'elo garóon² røøi¹³ coon¹³ 'in 'oo¹o to² gobernador coon¹³ Berenice coon¹³ jilee¹²¹gi 'in néei¹ do. ³¹ Joon gangalín²mo li xiia' li jo nuu¹un Poo² li ngatyaa¹ júu³ do. Ngasiin¹ 'in 'e júu³ sñi¹ jee²¹² 'ii. Jin¹²in sñi¹i:

—'In tsañuu¹ lo jo 'ee mo gajmaa¹ 'a wa'a 'e tíí² júuin². Jiin¹³ jo tíí² 'yuui²gi 'nuñ³.

³² Joon gajin¹² Agripa gasii²¹i Festo:

—Lí²-i wuxu' nivaláa²mo'o 'in tsañuu¹ lo wa'a jo 'ña'a mo gamii¹ 'e ilisá² 'ii²¹ tya'a tyani 'in tyu¹² to² nifu tyíin¹ Roma.

27

Sii¹in Poo² fu Roma

¹ Mo gaun¹'ii²¹i júu³ 'e siin¹²in jna'a fu li sii²¹ Italia joon gatyaa¹ 'ido Poo² cwoó²¹ 'in tyu¹² to² cíein¹³ 'láa² 'in sii²¹ Julio. Gatyaa¹ cwoó²¹ 'in líí¹³gi 'in taai² 'nuñ³ coon¹³ Poo² do. 'In Julio do tyu¹² to² cíein¹³ 'láa² jee²¹² coon²¹ poo²¹² 'láa² sii²¹ Augusto. ² Gangatoo²¹o'lo coon²¹ tsi barco 'e jó¹ coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Adramitio. Jaain²¹ tsá² sii²¹ Aristarco, 'in seein²¹ fu Tesalónica 'e náa¹ li sii²¹ Macedonia ngoo²¹-o jon coon¹³. 'E barco do itsá² la cain²¹ li sii²¹ Asia. ³ Mo gajná² jmií²¹² joon gatyalii²¹'i fuu²¹ Sidón. Do-o 'in Julio do gajmaa¹ 'a feei¹-tsi tya' Poo². Gacwoo¹o 'ii²¹ 'e tsafeei¹³ Poo² jilee¹²¹ 'in seein²¹ tyú² coon¹³ 'e fuu²¹ do. 'Ido-gi gaunjí²mo Poo² do. ⁴ Mo ga'woo²¹o'lo fu Sidón do gangii²¹²na'a li' caluu coon²¹ cwoó¹³ roon¹ ni jmií²¹ sii²¹ Chipre li jo jnoó¹ tyí² 'áai¹. Ngalii²¹'i la joon tsu 'wii¹³ líí¹ ga'íí² tyí² lí¹ li ngalii²¹'i do. ⁵ Gangii²¹²na'a coon²¹ tsáa¹ tyani li sii²¹ Cilicia coon¹³ Panfilia. Joon gatyalii²¹'i coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Mira náa¹ li sii²¹ Licia.

⁶ Do-o 'in tyu¹² to² 'láa² do gatsaa¹²¹ 'a coon²¹ barco 'e jó¹ fu Alejandría 'e tsáa¹ 'a fu Italia. Joon gatyuu¹² to² ngatoo²o'lo. ⁷ Láa²mo jmií²¹² ngatoo²¹o'lo fu¹. Waa²¹²mo gangalii²¹'i. Líí¹ tyan¹ to² gatyalii²¹'i tyani coon²¹ li sii²¹ Gnido. Tyan¹ to² 'áai¹ tsu líí¹ ga'íí² tyí² lí¹ li ngalii²¹'i do. 'Wii¹³ joon gangii²¹²na'a tyani li sii²¹ Salmón. Joon gangii²¹na'a li' cwoó²¹o'lo tsáa¹ coon²¹ cwoó¹³ roon¹ ni jmií²¹ sii²¹ Creta li jo 'íí² tyí² 'áai¹. ⁸ Gangii²¹²mo'o tyan¹ to² ca gatyalii²¹'i coon²¹ 'áa³ tyú² tya' barco. Tyan'an coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Lasea.

⁹ 'Áa²mo nigalií²¹²na'a wóo² 'áai¹. Joon ni'íi¹ fo¹² 'e tsatoo²gi¹ fu¹ ni jmií²¹ tsu ningii¹mo jmií²¹² 'e gø¹² tsá² Israel tyiiañi¹. Tyan'an nijó¹ jiin²¹ 'e 'íí² tyí² 'áai¹. 'Wii¹³ joon gacwó¹ Poo² coon²¹ cwáain¹. ¹⁰ Joon gajin¹²in:

—Tsañuu¹, líí²na 'e líí¹ 'ii¹ fo¹² 'e fu¹ ngalii²¹'i no. Joon cu¹²u-tsii 'e si no-o ga'iin² barco no coon¹³ jilaa¹²¹ laa²¹². Cagi jna' cweei¹ júun²na'.

11 Pe 'in tyu¹² to² 'láa² do ligi gaunjí²i tya' 'in fii²¹² barco do coon¹¹³ 'in tyu¹² to² barco lagi Poo². 12 Joon tsu 'wii¹¹³ 'e 'áan³ do li' li ngalín² do jo tsein²¹ wa'a ingí¹i mi ti jiin²¹ 'íi² tyí² xuu jogi jilee²¹ mo ga'i¹-tsi 'e 'áai¹gi tyú² wa'a i'wooi²¹ do. 'iin²¹²in wa'a ilí² tyalín² fu Fenice. Tsu Fenice do coon²¹ fuu²¹ náa¹ ti' jmií²¹ tyu¹² to² Creta do. Joon roon¹ 'e fuu²¹ li jo tí¹¹³ tyí² 'áai. Do-o itéen¹in jiin¹¹³ la ti jiin²¹ 'e jo 'íi²gi tyí².

'Áai¹ 'íi¹ tyí² ni jmi'ñi¹³

13 Joon ti' xuu mo ga'láa² 'wii²¹² 'íi² tyí² li' caai¹ tsá² tooin²¹² li yooi¹¹² ñi¹¹ líi¹¹² ilí²-i tsalín². Joon ga'woo²¹oo'o. Joon gangí²¹²na'a co' ti' jmií²¹ Creta do. 14 Mo ngayuu¹¹³xu joon gajnáa¹ coon²¹ tyí² 'gøø¹¹³ 'áa¹ tsaa' barco do. 'E tyí² joon sii²¹ Nordeste. 15 Joon ga'láa² 'wii²¹² ga'la²a. Tsu 'wii¹¹³ jo lii²¹i' tsajée¹gi i coon¹¹³ tyí² do gacwoo²¹o'o gajée¹mo jna'a. 16 Gangí²¹²na'a caluu coon²¹ cwoo¹¹³ pi¹³ roon¹ ni jmií²¹ sii²¹ Clauda li jo 'íi² tyí² 'áai¹. Líi¹ gacwoo²¹o'o to² yiia'a galí¹oo'o gatyí²¹i' móo¹ 'e jó² caluu barco do. 17 Mo ngayuu¹¹³ gasaa¹a'a móo¹ do joon gajmee¹¹³na'a to² 'nii²¹² mi² cu' li' barco do. Coon²¹ 'e do-o cwo¹gi pí². Tsu 'wii¹¹³ 'goo²¹o tsataai² jee²¹² too¹¹³ 'e sii²¹ Sirte gaxí¹a'o 'mi² jnií¹¹³ tyí². Joon cwo¹-o wa'a gajée¹mo tyí² 'ii. 18 Mo gajná² jmií²¹² joon líi¹ 'íi² tyí². Joon ga'láa² 'wii²¹² gadya¹a laa²¹² ni jmi'ñi¹³ do la coon²¹ jo 'ii²¹gi. 19 Mo gati² 'ni¹ jmií²¹² coon¹¹³ cwoo¹o'o gadyí¹¹³a'a tsi jmií²¹ jilaa²¹ 'e jmaai¹ to² tya' barco do. 20 Líi¹ 'láai² jmií²¹² gangí¹i jo mo gajné¹i ñi¹ jon'gi núu¹. Coon¹¹³ jilaa²¹ tyí² 'e niga¹¹² do ga'í²-tsii¹ 'e jo lí² tein¹¹³gi i coonti.

21 Líi¹ 'láai² jmií²¹² ningóo¹ 'e jo mo tyée³e'e. Joon Poo² gajmaa¹a siin¹¹²in jee²¹² 'in tsá² do. Joon gajin¹²in:

—Tsañuu¹, tyú²gi woxu¹ ganúu²oo' jilaa²¹ 'e gafó¹³oo do, womo jo ga'woo²oo' 'e Creta do. Joon jo galí² 'e fa'f³ lo. 22 Pe nano tya²-'oo' tsu jiin¹¹³ jaain²¹ 'naa' jo júuin²gií¹ fiin¹¹³ ga'iin²mo barco no. 23 Tsu ca nuu²¹ gajné¹ jaain²¹ ángel 'in gasii¹in Dios 'aai¹ jna. Joongi jmóo³oo la to² tyu¹²u. 24 'In ángel do gasii¹²¹i jna: “Jo jmaa²a 'goo²¹o, Poo², tsu 'ná¹-a tyée¹u'u tyani 'in tyu¹² to² nifu tyiin¹ Roma. Tsu 'wii¹¹³ cwáain¹ tyio'o Dios iun'øø¹i jilee¹²¹ 'in téin² coon¹¹³ 'nu 'e tsi barco no.” 25 'Wii¹¹³ joon, tsañuu¹, —jin¹² Poo² do— tya¹-'oo' tsu jo cu¹²-tsii coon¹¹³ Dios. Jo¹o líi²na jilaa²¹ 'e gasii¹²¹ 'in ángel do jna. 26 'Ná¹-a ixuu¹²¹na' nitsaa² caai¹ cwoo¹¹³ tyuun²¹ roon¹ ni jmií²¹ —jin¹² Poo².

27 Coon²¹ canuu²¹ mo gatsín¹ tún² semóo¹³ 'e gangí²¹²na'a Clauda do gatyali²¹i' coon²¹ ni jmií²¹ sii²¹ Adria. Gajnáa¹ tyí² cu' li' li ngalii²¹i' do. La 'woo¹ tyiaanúu¹ 'in tyan¹ barco do galili¹³i 'e nigatyéen¹in li' coon²¹ cwoo¹¹³ tyuun²¹. 28 Joon gatyaa¹ 'ii²¹ xiiati jiin¹¹³ 'o¹² jmií²¹ do. Joon ni'o¹²o dyadya¹ tsi jnúu² metros. Joon mo gati² nifugixu gatyaa¹ 'ii²¹ tún¹. Joon ni'o¹²gixu jiin¹¹³ dyí¹² dyiia¹ metros. 29 Tsu 'goo²¹o wana gatyuin¹² cuun²¹² joon gaxí¹² tyún² ñi'loo¹³ li caluu barco do. Joon jaan¹ la 'íi²¹² ca jná². Seein²¹ fa'f³. 30 La 'íi²¹² joon 'in tyan¹ barco do 'iin²¹²in cwiin¹o 'e tsi móo¹ do. Joon coon¹¹³ cwáain¹ la joon gaxí¹²o móo¹ do tsi jmií²¹. Jmoo¹-o lawa'a ixí¹² ñi'loo' do li' tyani barco do. 31 Joon gajin¹² Poo² gasii¹²¹i 'in tyu¹² to² 'láa² do:

—Wana 'inlo jo ján¹ tsi barco lo jo lí² tiin¹¹³naa¹.

32 Joon 'in 'láa² do gatyú¹²o 'nii²¹² mi² si'núu¹u 'e do. Joon gangoo¹¹³ móo¹ do.

33 Joon la ti li jná²-a Poo² gacwo¹²o cwáain¹ 'in tsá² do 'e dø¹xu jile¹i'. Joon jin¹²in:

—Ningóo¹ tún² semóo¹ 'e 'naa' jo mo gacwú¹naa' jon'gi mo tyee¹²ee'. 34 Mí³ii tyaní³ii 'e cøø¹³xuu' capi¹³ tsu 'elo-o 'e tyiin²gi 'e tiin¹¹³moo'. Ce jiin¹¹³ jaain²¹ 'naa' jo 'ee incwuui²¹.

35 Mo ngayuu¹¹³ gajin¹² Poo² jilaa²¹ 'elo gatií¹¹² coon²¹ 'iñi¹. Joon gacwo¹-o 'maai¹¹³ Dios tyani jilee¹²¹. Joon gajmaa¹a ca 'no¹³. Joon ga'láa² 'wii²¹² gagøø¹²¹ø. 36 Tsifu joon jilee¹²¹ gatyaa¹-tsi. Joon ga'láa² 'wii²¹² gagøø¹²¹ø. 37 Joon jee²¹² jile¹¹e'e coontya dyí¹²a tyuun¹moo'o jo ti jna'a 'ni¹ cíein¹³ tsi barco do. 38 Joon mo ngayuu¹¹³ gagøø¹²¹ø yaai¹-tsi jile¹¹e'e joon gadya¹²a trigo tsi jmi'ñi¹³. Coon¹¹³ 'e la joon jo 'ii²¹gi barco do.

Nga'oo²¹o barco jee²¹² too¹³

³⁹ Mo gajná² 'in tyaan¹ barco do jo galicwii¹ cwoo¹³ do. Pe gani²¹ coon²¹ cwáa¹ jmi²¹ jee²¹² nitsaa². Joon gasí² wa'a lí² tsatyéin¹ barco do. ⁴⁰ Joon gatyú^{2u} 'nii²¹² mi² tya' ñi'loo¹³ do. Gatá² tsi jmi²¹ do. Ga'í² jla¹ 'mopiin¹² 'e jmaa¹²¹ to² 'e jiin¹³ barco do. Joon gasaa²¹ li 'íi¹ tyí² 'e 'mi² 'íi¹ tyani barco do. Joon 'e barco do ga'láa² 'wii²¹² gangatyéen¹ mo fu nitsaa². ⁴¹ Pe mo gatyá¹ fu li seein²¹ tún² cwáa¹ jmi²¹² do, do-o ganga'oo¹²¹ 'e barco do jee²¹² too¹³. Líi¹ tá² gason¹ jiin¹³ jo lí² jøø¹²¹ gi. Joon li' caluu barco do ga'láa² 'wii²¹² gaffin¹ mo coon¹³ 'e jmi²¹ jnóo¹ do. ⁴² 'In 'láa² do la mo 'iin²¹² in jnga¹² mo 'in taai² 'nñí³ do la coon²¹ jo cwoo²¹ cwii¹ 'ido la 'íi²¹² cwa^{12a} tyii²¹. ⁴³ Pe 'in tyú¹² to² 'láa² do jo 'iin²¹² in júuin² Poo² do. Joon jo gacwoo¹ o júu³ 'e júuin² 'ido. Pe gatyú^{2u} to² jileei²¹ 'in tíi²¹ cwa¹² tyii²¹ tsataa² mo jmi²¹ nifu. Cwotyálin² mo fu cwoo¹³ tyúun²¹. ⁴⁴ Joon 'in catyaa² gi do gangalíin² mo tsíin¹ in ni 'mojiin²¹ coon¹³ jilaa¹²¹ 'no¹³ barco do. Coon¹³ 'e la joon gatiin¹³ mo jilee¹²¹ 'in tsá² do fu cwoo¹³ tyúun²¹.

28

Poo² taain¹ coon²¹ cwoo¹³ sii²¹ Malta

¹ Mo gatiin¹³ na'a jile¹ 'e 'e coon¹ tya galinee² 'e 'e cwoo¹³ do nisii²¹ Malta. ² Jileei¹²¹ 'in niseein²¹ do líi¹ gaunjí² in jna'a. Joon gajmaa^{12a} coon²¹ poo²¹² jí² fee¹ tsu 'wii¹³ líi¹ cwíi². Joongi líi¹ tsáa¹ jmi¹. Joon gasí¹²¹ jna'oo'o jile¹ 'e 'e 'e tsatyé¹ na'a 'e untyaa¹ na'a yia'a. ³ Joon Poo² gauntíi¹ xu coon²¹ poo²¹² 'no¹³ cwuu²¹² tyúun²¹. Joon la 'íi²¹² gadya^{12a} jee²¹² jí² do gacwo¹ 'íi¹ jaain²¹ mii²¹ cwii¹ in 'wii¹³ tyí². Joon gacuu^{21u} cwoo²¹ Poo². ⁴ Mo ganí² 'in tsá² do 'e 'íi¹ in mii²¹ do cwoo²¹ Poo² joon gasí² jee²¹² 'ii:

—Jaain²¹ 'in jngaai¹² tsá²-a 'in tsañuu¹ lo. Fiin¹³ ga'ii¹³ mo ni jmi¹ ñí³ pe 'ii²¹ tya' Dios jo cwo¹ gi seein²¹.

⁵ Joon gapiin² Poo² 'in mii²¹ do ni jí². Joon jo 'ee galíi¹. ⁶ Jilee¹²¹ mo sijan² 'e iyian²¹ cwoo²¹ o li gacuu²¹ mii²¹ do si jee²¹² cata 'ee icii¹²¹ jún¹ mo. Pe líi¹ sijáan¹ an. Joon mo gani²¹ jo 'ee lí² itsangíi² 'ido gaunsíi² mo 'e 'i-tsi. Joon ga'láa² 'wii²¹² faa^{121a} 'e Poo² do líi¹ jaain²¹ dios.

⁷ Tyan' co' do-o roon¹ on coon²¹ cwoo¹³ 'wó² tya' jaain²¹ tsañuu¹ sii²¹ Publio. 'Ido-o 'in tyiin² gi 'in seein²¹ do. Joon 'ii ga'ii²¹ jna'a. Joon gaunjí² in jna'a tyú² líi¹ jee²¹² 'ni¹ jmi²¹². ⁸ Galí² 'e jmi²¹ Publio do niraain¹ tsaa^{13a}. 'Yu tyí² in joongi siui¹²¹. Poo² ngafee¹²¹ 'ido. Joon mo ngayuui¹³ gafaa^{121a} júu³ tyú² ga'íi³ cwoo²¹ o tya' 'ido. Joon gaun'láa² mo. ⁹ Mo galiñii¹ jileei¹²¹ tsatsaa¹³ 'in seein²¹ gi do gajalíin² joon ga'láa² mo. ¹⁰ Joon líi¹ gaun'goo²¹ jna'a. Mo ngayuui¹³ joon ngatoo² o'o barco xia¹²¹. Joon gacwo¹ o jna'a jilaa¹²¹ 'e tyiin² gi tyii¹ li tsaa^{21a}.

Poo² gatyí^{1a} fu Roma

¹¹ Mo gangíi² gaai²¹ sii²¹ 'e toon²¹ o'on do joon ngatoo² o'o tsi coon²¹ barco 'e gajan¹ la 'íi²¹² gangíi¹ jiin²¹ tya' tyí² do. Coon²¹ barco 'e nijó² fu Alejandría. Jée¹ mo tyani coon²¹ lí² líi¹ dioses 'in sii²¹ Cástor coon¹³ Pólux. ¹² Joon gatyalii²¹ i coon²¹ fuu²¹ ti' jmi²¹ sii²¹ Siracusa. Do-o gatoon²¹ o'on 'ni¹ jmi²¹². ¹³ Mo ga'woo² o'o joon gangíi²¹² na'a tyan' ti' jmi²¹ ca gatyalii²¹ i fu Regio. Mo gajná² jmi²¹ joon ga'íi² tyí² fu li' tooin²¹² li yooi¹³ ni¹. Joon mo gatí² tún² jmi²¹² gi gatyalii²¹ i fu Puteoli. ¹⁴ Do-o gatsee¹²¹ na'a 'in líi¹³ tsaru^{1u}. Gasí²¹ jna'a 'e joon² o'on coon²¹ semóo¹ coon¹³ on. Mo ngayuui¹³ joon ga'woo² o'o joon ngalii²¹ i fu Roma. ¹⁵ Joon 'in tsá² jai¹² líi¹² néei¹ Roma do niganúu² o júu³ 'e jo¹ o'o. Joon gajaunjiin¹ in jna'a ti tya' i fu li sii²¹ Foro de Apio, joongi li sii²¹ Tres Tabernas. Mo ganí² Poo² gacwo¹ o 'maai¹³ Dios joon gatyaa² gi-tsi. ¹⁶ Mo gatyalii²¹ i Roma do 'in tyú¹² to² 'láa² do gajaan²¹ mo 'in ngalíin² 'nñí³ do tyani fii²¹² 'in tyú¹² to² 'láa². Pe Poo² gacwoo²¹ coon¹³ jaain²¹ 'láa² 'in 'aai¹ 'ii.

Poo² cwoó¹o júu³ fu Roma

¹⁷ 'Ni¹ jmií²¹²gi gangíi¹ 'e gatyeyi¹² Poo² joon gatyu^{12u} to² 'e jalín² tsá² Israel 'in tyiin²gi 'in néei¹ Roma. Joon mo galicaain²¹ 'ido gajin²in:

—Tсарu^{1u}, fiin¹³ jo 'ee gó² 'e gajmáa³aa tya' tsá² Israel coon¹³ jilaa¹²¹ tíi² 'e si¹² tya' 'líi²¹² tsacóøi¹³ 'wii¹³ joon gataan¹³na 'uu²¹²uu 'nuñi³ Jerusalén. Joon gajaan¹²¹in jna tyani 'in 'oo¹o to² Roma. ¹⁸ Mo ngayuui¹³ gaunngii¹ jna gali¹iin²¹²mo lá¹mo jna tsu¹jiin¹³ coon²¹ jo 'ee tsaa² tyiia gatsaa²¹a wa'a ijngaa¹²ⁱ jna. ¹⁹ Pe 'in tsá² seein²¹ Israel do jo 'iin²¹²in ján² røø²¹. 'Wii¹³ joon gamí³ii 'e 'in tyu¹² to² nifu ijmáa^{1a} 'ii¹²¹ tyiia fiin¹³ jo 'ee tsaa² sá² jmáa³aa tya' tsagóo³oo. ²⁰ 'Wii¹³ joon nigatø^{11øø} 'naa' 'e jøø^{3øø} joongi fuu²¹²uu 'naa'. Máa¹moo' jna si'núu¹³na cadena cwóo³oo tsu¹ 'wii¹³ líi²na la líii² jileei¹²¹ tsá² Israel. Líi²na 'e Dios ijmáa^{1a} tiin¹³na' —jin¹² Poo².

²¹ Joon 'in tsacóøi¹³ do gajin²in:

—Jna'a jiin¹³ coon²¹ jí² jo mo 'ii¹³na'a tya' tsá² néei¹ Judea cwáain¹ tyi'i. Jon'gi tsagoo²¹²o' néei¹ do wa'a nijalín² faa^{121a} 'laa¹²¹ tyi'i. ²² 'Iin²¹²mo jna'a nuu^{21u}un jilaa¹²¹ 'e 'i¹-'o'oo. Tsu¹ née² jna'a 'e la caan²¹mo faa¹²¹ tsá² 'laa¹²¹ cwáain¹ tya' 'e júu³ 'múui² lo —gajin²in.

²³ La joon gataan² coon²¹ jmií²¹² gatyaliin² fúui¹ tsá² li tyiin¹ Poo² do. Joon ca'aa²¹ tiin¹³ ca nuu²¹ faa^{121a} Poo² cwáain¹ tya' xiiala tyu¹² Dios to² tsá². Coon¹³ jí² tya' Moisés joongi coon¹³ jí² tya' tsá² 'in gacwo¹ júu³ tyú² calií, coon¹³ 'e la joon gatyá¹-tsi tsá² do wa'a ja¹²mo líii² Jesus. ²⁴ Joon 'inlíii¹³ ga'ii¹²¹mo jilaa¹²¹ 'e faa¹²¹ Poo² do. 'Inlíii¹³gi jo jo¹ galíii².

²⁵ Ga'láa² 'wii¹²¹² ngaliin¹mo tsu¹ 'wii¹³ jo røø²¹ síi²i jee²¹² 'ii. Joon gajin¹² Poo²:

—'E ja¹²mo gafaa^{121a} 'in Espíritu Tyú² tya' Dios mo gacwo^{1o} jaain²¹ tsá² 'in gafaa¹²¹ júu³ tya' Dios calií 'in sii²¹ Isaías 'e júu³ lo 'e jin¹²:

²⁶ Ngí¹ cwosii¹³ 'in tsá² no: 'Naa' nuu²uun' pe jo 'øøi¹²¹-'oo'. 'Naa' jøø^{2øø} pe jo coon²oon' cwáain¹.

²⁷ Tsu¹ ningali¹waa^{121a}-tsi 'in tsá² no.

Líi¹ gó² nuu¹un.

Yaamo jnií¹i unníi¹i la coon¹²¹ jo jøø².

Jo-gi nuu¹un coon¹³ loocwóo^{1o}.

Jon'gi 'øøi¹²¹-tsi.

Jon'gi cii¹²ⁱ coon¹³ jna wa'a un'láa²na.

²⁸ Cwoliñ³oo' 'e nano tiin¹³ lingoo¹gi icwo¹³oo tsá² 'in jo seein²¹ Israel 'e júu³ lo tya' xiiala untiin¹³ Dios tsá². Joon inuu^{1o}.

²⁹ Mo ngayuui¹³ gajin¹² Poo² 'elo 'in tsá² Israel do gangalín² síi²i líli¹ jee²¹² 'ii.

³⁰ Poo² do gajaan¹gi tún² jiin²¹gi coon²¹ inuu¹ li cii¹²¹ 'laa¹³. Joon 'ii¹²¹mo jileei¹²¹ 'in tsalín² tsajøøi²¹² 'ii. ³¹ Lí²-i cwo^{12o} júu³ tyú² tya¹ doñi¹in xiiala tyu¹² Dios to² tsá². Joon ga'e^{12e} cwáain¹ tya' Ña'ñu^{1u} Jesucristo jiin¹³ jo 'iin untyíi²ingi 'ii.

Jí² gasii¹ in San Pablo tíi² 'in tsá² jai² líi² Jesucristo 'in néei¹ Roma

Síi² Poo² 'e jí² lo tya' tsá² néei¹ Roma

¹ Jna-a, Poo², síi² na 'e jí² lo tyi'naa' 'in néei¹ Roma. Jmóo³ oo jii¹³ la to² tyu² Jesucristo. Joon Dios Jmii²¹ gatyii¹³ in jna 'e líi¹ na apóstol tya'a. Joon gatø²ø Dios jna 'e cwóo³ oo júu³ tyú² tya'a tya' xiiala itiin¹³ tsá².

² Joon ni jí² tya' Dios 'e gajmaa¹ a 'in tsá² 'in nigacwo² o júu³ tya' Dios la mo jéei¹, Dios ga'íi² júu³ la mo jéei¹ cwáain¹ tya' 'e júu³ tyú² do. ³ Joon 'e júu³ do faa²¹ a cwáain¹ tya' Joon¹ Dios Jesucristo 'in líi¹ i Ña'ñu¹u'. Joon cwáain¹ tya' 'e gacwéi¹ 'in Jesucristo lo juncwii²¹ galíi¹ jún² tya' 'líi²¹² róøi¹³ David. ⁴ Pe joon mo gajii¹ in jee²¹² 'líi²¹² gajmaa¹ a 'in Espíritu Tyú² tya' Dios júu³ 'e Joon¹ Dios 'ii, 'in líi¹ to² fee¹gi 'ii. ⁵ Joon coon¹³ 'e gajmaa¹ a Jesucristo 'wii²¹² tyii¹ ga'ii¹³ na'a 'e 'iin²¹² in Dios Jmii²¹ jna'a joon 'e cwoó²¹ o' o júu³ tya'a la caain²¹ ni cwoó¹³ juncwii²¹ 'e liseein²¹ 'in jo¹ líi² in joon jmáa¹ a nuu¹³u. ⁶ Joon 'naa' líi¹ naa' tsá² 'in niganúu² un 'e júu³ do, joon Dios tø²ø 'naa' 'e líin² naa' tsá² tya' Jesucristo.

⁷ Síi³ na 'e jí² lo tyi'naa' 'in néei¹ Roma 'in Dios 'iin²¹² in joon gatø²ø 'e líin² in tsá² tya'a. Mí³ii tyani Dios Ñu¹u' joongi Ña'ñu¹u' Jesucristo 'e cwauncwaa³ i 'naa' joon 'e seen²¹ naa' 'e tyú².

'In²¹² in Poo² tsafee¹³ i 'in néei¹ Roma

⁸ Nifu, coon¹³ 'e gajmaa¹ a Jesucristo 'wii²¹² tyi' 'iin²¹² na cwóo³ oo 'maai¹³ Dios Jmii²¹ 'wii¹³ jileei²¹ 'naa' tsu la caain²¹ juncwii²¹ faa²¹ a tsá² xiiala jai² líi² naa' Dios. ⁹ Joon Dios ñi¹ o xiiala tíi¹³-tsii 'naa' coon¹³ júu³ tyú² tyiia. Joon ce caain²¹-tsii jmóo³ oo la to² tyu² Dios, cwóo³ oo júu³ cwáain¹ tya' Joon¹ on. ¹⁰ Mí³ii tyani Dios wa'a lí² gó³ oo yajøø² na 'naa' coon¹³ 'e 'yaa¹-tsi Dios tsu ningóo¹ 'áai¹ 'e 'iin²¹² na gó³ oo. ¹¹ Tsu 'iin²¹² na gó³ oo wa lí² cwóo³ oo 'naa' coon²¹ 'e uncoon¹³ 'naa' 'e lí² ngí² naa' 'e tyú² gi coon¹³ Dios, joon 'e seen²¹ naa' 'e tá² gi taain²¹²-oo' coon¹³ 'e jai² líi² naa'. ¹² Pe fo¹³ oo 'e lí² tya¹-tsi' la 'oo²¹ yii-a' coon¹³ la jai² líi² naa' la líi² i jna'a.

¹³ Tsaru¹ u', 'iin²¹² na 'e líi² 'naa' 'e 'láai² naa¹³ ga'i¹-tsii wa igó³ oo yajøø²¹² na 'naa' pe ca nano jo mo galí¹³ i gó³ oo. Niga¹ i-tsii gó³ oo wa lí² 'iin³ to² júu³ tyiia jee²¹² 'naa' la nigalí² 'iin³ to² li catyiii². ¹⁴ Tsu jna-a tíi² na fuu²¹² uu jilee²¹ mo tsá², la tsá² néei¹ fuu²¹ si moo²¹ 'ee, 'in øøi²¹-tsi si jo øøi²¹-tsi 'ee. ¹⁵ Joon tsu cwáain¹ tyiia nináa¹ tyú² tyiia icwo³ oo 'naa' 'in néei¹ Roma 'e júu³ tyú² tya' Dios tya' xiiala itiin¹³ tsá².

Untyú¹ Dios tsá² jii¹³ coon¹³ 'e jai² líi² tsá²

¹⁶ Jo fa'íi²¹ líi² na júu³ tya' Dios 'e jmoo¹ o tiin¹³ tsá² tsu 'e júu³ lo 'ii²¹ tya' Dios 'e jmá¹ tiin¹³ jileei²¹ tsá² 'in jai² líi². 'E júu³ lo ijmá¹ tiin¹³ tsá² Israel nifu pe jmá¹ o jon tiin¹³ tsá² 'in jo seein²¹ Israel. ¹⁷ Joon 'e júu³ lo 'e² e jna' 'e jmoo¹ o Dios tyú¹ tsá² jii¹³ coon¹³ 'e jai² líi² tsá². Tsu jin² in ni jí² tya'a: "Jileei²¹ 'in 'ii²¹ Dios coon¹³ 'e jai² líi² iseen²¹ mo coon²¹ tøø² mo."

Tsaa² tya' tsá²

¹⁸ Joon née³ oo' i'é² Dios, 'in tyíin¹ ñu¹ fú², wúu¹ 'áai¹ 'in 'eei¹ 'ii joon jmoo¹ o 'e gó². Coon¹³ 'e gó² jmoo¹ o 'in tsá² no jñii²¹ mo 'e jai² tya' Dios. ¹⁹ Tyú² ñii¹ 'in tsá² no jilaa²¹ 'e lí² cwii¹ in tsá² Dios tsu 'ña'a Dios niga¹ e² 'ii. ²⁰ Tsu lí²-i líi¹ tsá² 'e jo jnéei¹ tya' Dios coon¹³ jilaa²¹ 'e gajmaa¹ a Dios. Ca mo garón¹ juncwii²¹ líi¹ tsá² tyú² 'e Dios 'ii joon 'oo¹ 'ii²¹ tya'a coon²¹ tøø² mo. Joon coon¹³ la joon jo lí² wa jo tsaa² tya' 'ido sá². ²¹ Xu¹fiin¹³ 'in tsá² do galicwii¹ mo Dios la joon jo mo gaun¹ goo²¹ o 'ii 'ido lawa Dios jon¹ gi nigacwo¹ o

Dios 'maai¹³. Xujoon li' ga¹laa²¹ 'wii²¹² 'i¹-tsi 'e jo 'ee to² 'i³. Galinuu¹gi 'e gó² 'e 'øøi²¹-tsi. ²² Jin²in 'in tsá² no 'e ñii²¹²-tsi pe coon¹³ la joon galíi¹ tsá² caa²¹mo. ²³ Joon gaunshíi² 'e 'ya²gi tya' Dios Jmii²¹, 'in jo tyéi¹, tya' dioses jmee¹ tsá² 'in líi¹ la líi¹ tsá², 'in tyéi¹. Joon ca dioses tya'a 'in líi¹ la líi¹ joo²¹ tsí² cwáa¹, si mií²¹ 'ee, si joo²¹ ti tyán² tii² 'ee, gajmee¹ 'in tsá² do.

²⁴ Tsu 'wii¹³ joon gatúu²mo Dios Jmii²¹ 'ii ilii¹ 'in tsá² do jmáa¹ a jiin¹³ 'e gó² la tí²-tsi. La joon gajmaa¹ a jilaa¹²¹ 'e gacwo¹o tsá² fa'íi¹²¹ coon¹³ la jaain²¹ la jaain²¹ 'in catyaa¹. ²⁵ Gatúu²mo Dios Jmii²¹ 'ii tsu 'wii¹³ jo jo¹ galíi² 'e jai² tya' Dios pe jo¹o galíi² 'e júu³ tajuu²¹ do. Joon 'in tsá² do gaun'goo²¹o joon gajmaa¹ a nuu¹³ 'e gajmaa¹ a Dios la 'íi¹³ 'e un'goo²¹o Dios Jmii²¹. Jiin¹³ 'ii-o 'e tíi² 'e un'goo²¹o tsá² coon²¹ tøø²mo! Amén.

²⁶ Tsu 'wii¹³ joon gatúu²mo Dios Jmii²¹ 'in tsá² do 'e jmáa¹ a jiin¹³ la 'iin²¹²in yaai 'e cwo¹o tsá² fa'íi¹²¹. Joon ca tsamí² gaunshíi² 'e jmoo¹o la tíi² jmáa¹ a coon¹³ tsañuu¹. ²⁷ La joon jon tsañuu¹ gatúu²o jmoo¹o la tíi² jmáa¹ a coon¹³ tsamí² joon suun¹mo tsañuu¹ ruu²¹. Joon tsañuu¹ jo jmáa¹ a la 'oo²¹ 'ii 'e cwo¹o fa'íi¹²¹ tsá². Joon moo¹ taa²¹² 'e iní² wúu¹ 'wii¹³ 'e gó² jmoo¹o.

²⁸ Joon tsu 'wii¹³ jo 'iin²¹²in 'in tsá² do licwii¹ingi Dios Jmii²¹, nigatúu²mo Dios 'ii 'ilí² jmáa¹ a 'e jo tíi² jmáa¹ a. ²⁹ In tsá² 'in líi² la joon sirøø¹ jilaa¹²¹ 'e gó² jmoo¹o: 'láa¹ a coon¹³ tsamí², joon sóo²-tsi, joon suun¹mo 'e sá² tya' tsá² xeei²¹. Sirøø¹ 'e tsí² wúu¹ 'ido, joon tsá² 'in jngaai¹³ tsá² 'ii, joon ngii¹ to² 'noo¹ mií¹³, joongi tajúu³. Joongi faa¹²¹ a 'e gó² tya' tsá², jmaa¹ a júu³ 'atsaa²¹. ³⁰ Cwo¹o tsaa² tsá² xeei²¹ 'uuin²¹ joon 'e¹mo Dios, joon ungoøø¹ tsá² xeei²¹ joon jmoo¹o jloo¹³ joon 'gøøi¹³ 'áai¹ júu³ tya'a. 'In tsá² la 'ii jooi²-tsi jmáa¹ a 'e gó² joon jo jmáa¹ a nuu¹³ tsacøøi¹³ tya'a. ³¹ Tsá² 'in jo 'øøi²¹-tsi 'ii, jo untsiin¹ júu³ tya'a joon 'wa¹²-tsi joon jo ñii¹ xiiala jmaa¹ a fee¹-tsi tya' tsá² xeei²¹, jo líi¹ jmáa¹ a 'wo²-tsi tya' tsá² xeei²¹. ³² Tyú²-u ñi¹ 'in tsá² lo to² gatyú¹² Dios, ñi¹o jon 'e tíi² júuin² 'in jmoo¹o 'e gó² lo pe jo 'ee líi¹ 'ee jmoo¹-o jiin¹³ la jmoo¹o do. Joon ca jløøi¹³ wa ní² 'iin jmoo¹o la do-o jon.

2

Dios jmaa¹ a 'ii²¹ 'e la jai¹²

¹ Tsu 'wii¹³ joon 'nu-u, doñi'in líi¹u'u, 'in jmaa¹o 'ii²¹ tya' tsá² xeei²¹ jo lí² wa'a jo tsaa² tyi'i sá². Tsu mo jmoo²¹o 'ii²¹ tya' tsá² xeei²¹ 'e piin²¹² 'woo²¹o tsu jmoo²¹o jiin¹³ la jmoo¹o 'ido. ² Pe née³oo' 'e jmoo¹o Dios 'ii²¹ røø² mo 'íi² júu³ tya' 'in gajmaa¹ a 'e gó² do. ³ ¿Tí líi²u 'e láa²u 'e 'ii²¹ ijmáa¹ a Dios tya' tsá²? Tsu 'nu-u jmoo¹²o 'ii²¹ tya' 'in tsá² do 'in jmoo¹o 'e gó² pe jmoo²¹o jon jiin¹³ la jmoo¹o 'ido. ⁴ ¿Tí jo tsáai¹-o'o 'e tyú² jmoo¹o Dios tyi' 'e 'wo²-tsi 'wii²¹² tyi'? ¿Tí jo ñi²¹ 'e 'wo²-tsi Dios 'wii²¹² tyi' 'e jmáa¹ a 'e jaa¹²¹-o'o coon¹³ Dios? ⁵ 'Áai¹ 'wa¹²-o'o joon jo mo gajoo¹²¹-o'o joon coon¹³ la joon unfee¹gi'i 'e wúu¹ imóo¹³o mi tí² jmií²¹² ijmá¹ Dios 'ii²¹ røø²¹, ⁶ mo cón² Dios tya'a la coon²¹ nigajmaa¹ a tsá². ⁷ Pe icwó² Dios coon²¹ juncwii²¹ 'e taa¹²¹ a coon²¹ tøø²mo jileei²¹ 'in ga'no¹² 'e 'ya²gi tya'a, joon 'in 'í² júui³, joon 'in ga'no¹² 'e taa¹²¹ coon²¹ tøø²mo coon¹³ 'e tyú² 'e nigajmaa¹ a. ⁸ Pe 'nii²¹-tsi Dios i'e² 'e 'ii wúu¹ 'in 'iin²¹²in jiin¹³ 'ña'a, 'in jo jmoo¹o nuu¹³ la jai¹ jiin¹³ jmaa¹o nuu¹³un tya' jilaa¹²¹ 'e gó². ⁹ Joon ilisá² wúu¹ joongi fa'í³ tya' 'in jmoo¹o 'e gó² joon nifu tya' tsá² Israel pe ilisá²-a jon tya' tsá² 'in jo seein²¹ Israel. ¹⁰ Pe la joon jon icwo¹² Dios 'in jmoo¹o 'e tyu 'e 'ya²gi tya'a coon¹³ yu júu³ joon iliseein²¹ tyú²-u nifu tya' tsá² Israel pe la joon jon ilí² tya' tsá² 'in jo seein²¹ Israel.

¹¹ Tsu jo jmoo¹o Dios coon²¹ la jaain²¹ la jaain²¹ tsá², coon²¹ røø²¹mo jilee¹²¹mo tyaní¹. ¹² Jileei²¹ 'in ga'no¹² tsaa² jo mo galicwii¹ 'e ley tya' Moisés jo ijmá¹ Dios 'ii²¹ tya'a coon¹³ 'e júu³ taa¹³ ley do pe jo sineei¹³ tsalín²mo lí 'ii²¹. Pe jileei²¹ 'in ga'no¹² tsaa² galicwii¹ 'e ley tya' Moisés do ijmá¹ Dios 'ii²¹ tya'a jiin¹³ la jin¹² ley do. ¹³ Tsu 'in tsá² 'in nuu¹un 'e ley tya' Moisés do pe jo jmoo¹o, jo untyúí¹ Dios 'ii. Untyúí¹ Dios jiin¹³ 'in tsá² do 'in

jmoo¹o nnu¹³un 'e ley do. ¹⁴ Tsu mo jmoo¹o 'in tsá² jo seein²¹ Israel jiin¹³ la to² tyu² ley tya' Moisés, xufiin¹³ jo cwii¹ 'e ley do, 'e lí² lawa ley tya' 'ña'a. ¹⁵ Joon coon¹³ 'e jmoo¹o do lí² lawa toon¹on 'e ley do tsi alma tya'a. Joon mi tí² jmi²¹² ilisá² 'ii²¹ tya'a 'e 'i¹-tsi 'ña'a icwó¹o tsaa² si faa^{21a} 'wii²¹² tya'a 'ee. ¹⁶ Joon jmi²¹² joon ijmá¹ Dios 'ii²¹ jilaa²¹ 'e gajmáa¹ tsá² 'uuin²¹ coon¹³ 'e gajmaa¹ Jesucristo. Joon 'e 'ii²¹ ijmáa¹ ilí¹ la li 'e júu³ gacwó² jna tya' xiiala itiin¹³ tsá².

Xiiala lí¹i tsá² Israel coon¹³ ley tya' Moisés

¹⁷ Pe 'nu-u fu^{21u} tsá² 'e lí¹u'u tsá² Israel, joon 'i¹-o'o 'e coon¹³ ley tya' Moisés do iseen²¹mo'o tyú²-u joon unjløøi¹³ 'wo'o coon¹³ Dios tyi'i. ¹⁸ Ní²-o'o 'e 'yaai¹-tsi Dios joon 'e ley do 'e² 'nu tyí¹³ 'e tyiin²gi. ¹⁹ Joon coon¹³ 'e 'øøi²¹-o'o lí²u 'e lii²¹ uncoon¹³on 'in tsá² 'in jo cwii¹in Dios tyi'i tsu 'in tsá² do lí¹i lawa tsá² tiui² jo ní² xiiafu tsalíin². Lí²u 'e lí¹u'u lawa jí² coo²¹ tya' tsá² néei¹ li nnu²¹. ²⁰ Lí²u 'e lii¹¹ cwo²¹o cwáain¹ 'in bá¹ joon lí¹u'u tifo² tya' xuui²¹². Tsu 'i¹-o'o 'e coon¹³ 'e ley do 'oo²¹o jilaa²¹ 'e jai² 'e 'øøi²¹-tsi tsá². ²¹ Joon 'nu-u 'in 'e² tsá² xeei²¹, ¿'ee lí¹ jo 'e²¹ 'wo'o? 'Nu-u cwo²¹o júu³ tya' Dios 'e jo jmá¹ tsá² 'uun²¹, ¿'ee lí¹ jmaa^{21a} 'uun²¹ 'wo'o? ²² 'Nu-u foo²¹o 'e jo lí² fee²¹i tsá² tsamí² tya' tsá² xeei²¹, ¿'ee lí¹ jmoo²¹o la joon 'wo'o? Nu-u gali¹ 'e¹mo'o dioses 'in jo jai² tya' tsá², ¿'ee lí¹ 'úun²¹un 'e sá² cwo¹¹ tya'a? ²³ Unjløøi¹³ 'wo'o coon¹³ ley do pe ifaa²¹ tsá² gó² tya' Dios tsu 'wii¹³ jo jmoo²¹on la to² tyu² 'e ley do. ²⁴ Tsu ni jí² tya' Dios jin': "In tsá² jo seein²¹ Israel faa^{21a} gó² tya' Dios tsaa² tyi'naa'."

²⁵ 'E la ja²mo 'ii³mo to² 'wa'a lí¹i tsá² lí² circuncidado. ('øøi²¹-tsi tsá² 'e lí² do 'e gacwo²o Dios Abraham mo ga¹¹i²¹ júu³ jai² tya'a do. Gatuu¹u loo²¹ yu¹ cúun¹ xuui²¹².) 'Í³mo to² 'e lí² do wa'a jmá¹ tsá² nnu¹³un 'e ley tya' Moisés do. Pe wajo jmá¹ tsá² nnu¹³un 'e ley do 'e lí¹ lawa jo 'ee galí¹ 'e lí² do. ²⁶ Joon wana jmoo¹o tsá² jiin¹³ la to² tyu² ley do pe jo mo ga¹¹i²¹ 'e li do ilí²in tyani Dios lawa galí¹ 'e lí² do tya'a. ²⁷ Joon 'in nigajmaa¹ nnu¹³un 'e ley do, fiin¹³ jo ga¹¹i²¹ 'e lí² do, ijmáa¹ 'ii²¹ tyi'i 'in niga¹¹i²¹ 'e lí² do pe jo gajmaa^{21a} nnu¹³un fiin¹³ 'oo²¹o 'e ley do toon¹on ni jí². ²⁸ Joon jon' tsá² Israel la jai² 'ii¹ 'in niga¹¹i²¹ jiin¹³ 'e lí² do ngú¹ taan²¹²in. Joon 'e circuncisión la jai² jon' jiin¹³ 'e lí² do 'e jmá¹ tsá² coon¹³ ngú¹ taain²¹² tsá². ²⁹ In tsá² 'in lí¹i tsá² Israel la jai² lí¹i la joon coon¹³ 'e 'i¹-tsi. Joon 'e circuncisión la jai² li la coon²¹ to² gajmaa¹ 'in Espí¹ritu Tyú² tya' Dios coon¹³ 'e 'i¹-tsi tsá² jon'on 'e loo²¹ itú² tsá² do la to² tyu² ley. Joon 'in lí¹i circuncisión la jai' jon' wa' 'ii²¹ tsá² 'ii pe Dios 'in 'ii²¹ 'ii.

3

¹ Wana la joon, ¿'ee to² 'e jmaai¹ wa'a lí¹i tsá² tsá² Israel si 'ee to² 'í³ 'ee wa'a lí¹i tsá² lí² circuncisión? ² 'Áa¹mo 'í³ to² lí²na joon tya' 'láai² 'iin¹³. Nifu gacwo¹o Dios 'in tsá² Israel do 'e júu³ tyú² tya'a. ³ ¿'Ee lí²u? Wa mo jo gajai² galí²i 'inlí¹³ 'in tsá² do, ¿ti lí²u 'e coon¹³ la joon jo iuntsiin¹ Dios 'e júu³ ga¹¹i²¹ do? ⁴ Jo lí² la joon! Tsu Dios ijmáa¹ la jai² xufiin¹³ jilee²¹mo tsá² tajúu³i. Tsu ni jí² tya' Dios jin²¹in: Ijin²in tsá² 'e jai² jilaa²¹ 'e nigafaa^{131a}, joon mi jmá¹ tsá² 'ii²¹ tyi'i icwo¹¹u 'in tyú¹.

⁵ Pe wana tsaa² tyi' jmaa¹i to² 'e 'ee¹ 'e jmoo¹o Dios 'ii²¹ røø²¹, ¿ti jon' 'e gó² jmoo¹o Dios mi 'e² 'e jna' wúu¹? ('E fo¹³oo jiin¹³ la 'i¹-tsi tsá².) ⁶ Jo lí² la joon! Tsu wana lí² jmá¹ Dios 'e gó², ¿xiiala lí² jmá¹ 'ii²¹ tya' tsá² taan²¹²in juncwii²¹?

⁷ Joon wana júu³ tajuu²¹ tyia jmaa¹i to² 'e jmoo¹o 'ya²gi 'e jai² tya' Dios, ¿'ee lí¹ 'óo³gii tsaa²? ⁸ Wa li la joon, ¿'ee lí¹ jo jmoo²¹o 'e gó² tsu coon¹³ la joon 'e lifee¹gi 'e tyú²? 'Inlí¹³ 'in 'iin²¹²in jmá¹ 'e gó² tyii 'e jin²o 'e la joon 'é² jna'a. Pe tí²mo 'in tsá² do 'ii²¹ 'e wúu¹ iní².

Jilee²¹o' róø²na' tsaa²

9 ¿'Ee líí²u? ¿Tí tyúí¹gi tyijna¹ 'e líí¹na¹ tsá² Israel lagi 'in catyaaí² do? ¡Jo lí¹ la joon! Tsu róø²na¹ tsaa² la tsá² Israel lagi tsá² 'in jo seein²¹ Israel. 'E coon¹³ la joon tyu² tsaa² to² jileei²¹ tsá². 10 Joon ni jí² tya¹ Dios jin²in:

Jo 'in seein²¹ 'in tyúí¹ tyani Dios jiin¹³ jaain²¹ jo seein.

11 Jo 'in seein²¹ 'in 'øøi²¹-tsi. Jiin¹³ jaain²¹ jo seein²¹ 'in 'naa¹i Dios.

12 Jilee²¹mo ningalíin² lí¹ caai²¹. Jo 'ee to² 'iin³ jiin¹³ jaain²¹.

Jo 'in seein²¹ 'in jmá¹a 'e tyú², jiin¹³ jaain²¹ jo¹ seein²¹.

13 'E júu³ 'e 'woo²¹ 'oo²o lí¹ la lí¹ 'e jmá¹ 'e 'woo²¹ coon²¹ 'aa¹ tya¹ 'líí²¹² 'e sínó¹.

Joon coon¹³ ni síi¹³i jmoo¹o júu³ tajuu²¹.

Joon lawa 'ootyíi² tya¹ mii²¹ taa¹³a 'oo²o.

14 Jmaai¹³ júu³ 'laa²¹ coon¹³ júu³ tsii²¹² wúu¹i 'yeei²¹ 'oo²o.

15 Coon¹³ jon¹on tí² to² 'iin²¹²in jngaa¹³i tsaruu²¹i.

16 Doñixiia¹ tsalíin² 'in tsá² do jmai¹² mii¹³mo coon¹³ 'e gó².

17 Joon 'e fu¹ 'e ngí¹ tsá² 'e tyú² jo mo galicwii¹ 'in tsá² do.

18 Jo 'ee 'i¹-tsi wa¹ un'goo²¹o Dios.

19 Joon né²o 'e jilaa¹²¹ 'e jin¹² 'e ley 'e sá² la mo jéei¹, jin¹²o tya¹ 'in tsá² 'in tíi²i jmá¹ 'e ley do. Joon coon¹³ la joon jo lí² faa¹²¹gi cwáain¹ tya¹ tsaa² tya¹a. Joon coon¹³ la joon jileei²¹ tsá² taain²¹² juncwii²¹ tíi²i 'e ilisá² 'ii²¹ tya¹a. 20 Tsu Dios jo untyúí¹ jiin¹³ jaain²¹ tsu 'wii¹³ nigajmaa¹a la to² tyu² ley do. 'E ley do jmaa¹i to² jiin¹³ 'e liné²o 'e niga'ná²a' tsaa².

Jmaa¹a Dios tiin¹³ tsá² jiin¹³ coon¹³ 'e jai¹² líí²i tsá²

21 Pe nano né²o' xiiala lí² untyúí¹ Dios tsá² jo 'ee unjí²i 'e ley do. Joon 'e jí² 'e taa¹³ ley do joon 'e jí² gajmaa¹a 'in tsá² gacwó² 'e júu³ tya¹ Dios la mo jéei¹ faa¹²¹o cwáain¹ tya¹ 'elo. 22 La lo lí² untyúí¹ Dios jileei²¹ tsá² 'in jai¹² líí²i. Untyú¹mo Dios jileei²¹ 'in jai¹² líí² 'e gajmaa¹a Jesucristo 'wii²¹² tya¹a. Joon jilee²¹mo coon²¹ røø²¹ líí¹i la jaain²¹ la jaain²¹; 23 tsu jilee²¹mo niga'nóo²o tsaa² joon jiin¹³ jaain²¹ wa galíi¹i la 'iin²¹²in Dios. 24 Pe Dios untyúí¹ tsá² coon¹³ 'e fee¹¹-tsi, jo 'ee gajmaa¹a tsá², tsu jmoo¹o Dios tiin¹³ tsá² jiin¹³ coon¹³ 'e gajmaa¹a Cristo Jesús 'wii²¹² tya¹a. 25 Joon Dios gacwoo¹i Cristo lawa coon²¹ fa¹ tya¹ tsaa² tya¹ tsá² mo gajúun²in. Joon mo jai¹² líí² tsá² Cristo 'íi³mo to² 'e fa¹ do. Joon coon¹³ la joon ga'e¹²e Dios tsá² 'e xufiin¹³ 'wó¹-tsi coon¹³ 'e tsaa² ga'nóo²o tsá² la mo jéei¹ røø²¹ 'ii²¹ tya¹a. 26 'E¹²e tsá² jon 'e røø²¹ 'ii²¹ tya¹ Dios nano joon røø²¹ 'ii²¹ tya¹a ciiin²¹gi mi untyúú¹i tsá² 'in jai¹² líí² Jesús.

27 Wa lí¹ la joon, ¿tí lí² jmoo²¹o' jloo¹³ 'e tyú¹na'? Jo lí¹i' la joon. Tsu jo mo gali¹i' 'e tyú¹na' tsu 'wii¹³ gajmoo²¹o' jiin¹³ la to² tyu² ley do, inlii¹o' jmoo²¹o' 'e tyú¹na' tsu 'wii¹³ ja¹²mo galíi²na' Jesucristo. 28 Coon¹³ la joon né²o' 'e untyúí¹ Dios tsá² tsu 'wii¹³ 'e jai¹² líí²i tsá² jo cwáain¹ cón² Dios wa nigajmaa¹a la to² tyu² ley.

29 ¿Tí líí¹ Dios Jmii²¹ jiin¹³ Dios tya¹ tsá² Israel? ¿Tí jon' líí¹mo jon Dios tya¹ tsá² 'in jo seein²¹ Israel? Tyú² né²e' 'e 'ii-o líí¹i Dios tya¹ tsá² 'in jo seein²¹ Israel 30 tsu jiin¹³ jaan²¹mo Dios seein²¹. Joon untyúí¹ Dios 'in líí¹ lí² circuncisión tsu 'wii¹³ jai¹² líí²i joon untyú¹mo jon 'in jo líí¹ 'e lí² do tsu 'wii¹³ jai¹² líí². 31 Wa lí¹ la joon, ¿tí jo jmoo²¹o' coon¹³ 'e jai¹² líí²na' 'e jo 'ee to² 'íi³gi 'e ley do? ¡'Esa la joon! Lí¹ cii¹³i jmoo²¹o'. Jmoo²¹o' 'e iuntsiin¹ tsá² 'e jin¹² 'e ley do.

4

Xiiala gauntyúí¹ Dios Abraham

1 ¿'Ee ifá³a' cwáain¹ tya¹ 'líí²¹² tsá² feei¹ tyi' Abraham? 2 Tsu wana gauntyúí¹ Dios Jmii²¹ Abraham tsu 'wii¹³ 'e tyú² 'e nigajmaa¹a lí²-i jmáa¹a Abraham 'e unjløøi¹³ 'ña'a. Pe jo lí² unjløøi¹ 'ña'a tyani Dios. 3 Pe ni jí² tya¹ Dios jin²in: "Ja¹²mo galíi²i Abraham Dios, joon

coon¹³ la joon gauntyú¹mo Dios 'ii.'⁴ Tsu mo jmoo¹o tsá² to² 'in fii²¹² do jo cí¹ 'e 'leei¹³ tsá² do lawa' 'e 'yaai¹-tsi pe lawa'a 'e røø²¹i. ⁵ Pe wana jai² líi² tsá² Dios, 'in untyú¹i 'in røøi²¹ tsaa², joon jo 'ee gajmaa¹a 'in tsá² do, pe coon¹³ 'e jai² líi² 'in tsá² do untyú¹mo Dios Jmii²¹ 'ii. ⁶ Joon 'líi²¹² David gajin²in xiiala jløøi¹³ 'in tsá² 'in gauntyú¹ Dios Jmii²¹ jmaai¹³ coon¹³ 'e jai² líi² jo 'e cwáain¹ gacón² 'e gajmaa¹a 'in tsá² do. ⁷ Tsu David do gajin²in:

Jløø¹³mo jileei²¹ 'in nigajmaa¹a Dios fee¹-tsi 'wii¹³ tsaa² tya'a. Joon niga'in¹mo-tsi 'e niga'láa² 'ido.

⁸ Jløø¹³mo jon 'in tsá² do 'in jo cwáain¹ cón² Dios tsaa² tya'a.

⁹ Jo gacwó² Dios 'e lijløøi¹³ jiiin¹³ 'in tsá² 'in niga'ii²¹ 'e li² circuncisión do pe nigacwó² tya' 'in jo líi¹ 'e li² do jon. Pe gafaa¹³a 'e nigauntyú¹ Dios Abraham tsu 'wii¹³ jai² galíi²i. ¹⁰ Pe né²o 'e nigauntyú¹ Dios Abraham la nu'gi 'e ga'ii²¹ Abraham 'e li² circuncisión do. ¹¹ Joon tsu 'wii¹³ gaja²mo galíi² Abraham Dios gacwo¹o Abraham 'e li² do 'e li la li coon²¹ sello 'e nigauntyú¹ Dios 'ii xufiin¹³ jo galíi¹ 'e li² do. Joon coon¹³ la joon galíi¹ 'e líi²in Abraham 'in jmii²¹ jon tya' jileei²¹ 'in jai² líi² Dios Jmii²¹ la jo mo ga'ii²¹ 'e li² circuncisión do. La joon jon lí² untyú¹ Dios 'ii coon¹³ 'e jai² líi²i. ¹² Líi¹mo Abraham jmii²¹ tsá² 'in niga'ii²¹ 'e li² circuncisión do. Pe jon'on tya' 'in tsá² do 'in ga'ii²¹ jiiin¹³ 'e li² do tya' cuerpo tya'a pe tya' 'in tsá² 'in niga'ii²¹ 'e li² do la joon jon ja²mo líi²i la jai² galíi² 'líi²¹² tsafeei¹ tyi' Abraham la nu'gi ga'ii²¹ 'e li² circuncisión do.

'ii²¹mo tsá² 'e júu³ ga'íi²i Dios coon¹³ 'e jai² líi²i

¹³ Joon Dios ga'íi²i júu³ tya' 'líi²¹² Abraham coon¹³ jún² tya'a i'ii²¹mo 'e juncwii²¹ lo lawa coon²¹ 'e gatíi²i tya'a. Pe jo ga'íi²i Dios 'e júu³ do tya' Abraham tsu 'wii¹³ nigajmaa¹a Abraham nuu¹³un 'e ley do, pe ga'ii²¹mo Dios Abraham 'e tyú² tsu 'wii¹³ 'e jai² galíi²i. ¹⁴ Joon wana jiiin¹³ 'in tsá² 'in nigajmaa¹a nuu¹³un 'e ley do i'ii²¹ 'e júu³ jai² ga'íi²i Dios jo 'ee to² 'íi³ 'e jai² líi²i tsá² joon 'ee júu³ jai² do 'e ga'íi²i Dios Jmii²¹ jo 'ee to² tí². ¹⁵ Tsu 'e ley do jmoo¹-o jiiin¹³ 'e 'e² Dios tsá² wúu¹; pe mo jo ley sá² jo lí² 'láa² tsá² tya' ley.

¹⁶ Joon coon¹³ la joon 'ii²¹mo tsá² 'e júu³ ga'íi²i Dios coon¹³ 'e jai² líi²i, lawa coon²¹ 'e 'yaai¹-tsi Dios 'e jo jnaa¹ tsá²; 'e coon¹³ la joon ilí² tya' jileei²¹ jún² tya' 'líi²¹² Abraham. 'øøi²¹-tsi tsá² 'e júu³ jai² do jon' jiiin¹³ tya' 'in jmoo¹o nuu¹³un 'e ley do, tya'a jon 'in jai² líi²i la nigajai² galíi² Abraham do, 'in líi¹i jmii²¹ jileei²¹ 'in jai² líi² tyani Dios 'in jai² galíi² 'ii. ¹⁷ La gajin² Dios sii²¹i Abraham do mo gajin²in: “Gajmé¹na 'nu ilíin²un jmii²¹ tsá² fúui¹.” Joon Dios do cwó²o juncwii²¹ tya' 'in najúin¹ joon jmaa¹a lisá² li jo 'e mo lisá² la mo jéei¹.

¹⁸ Jo cu²-tsi Abraham coon¹³ Dios. Joon xufiin¹³ nasuun¹mo 'e liseein²¹ yuun²¹ tya'a jo¹o galíi²i júu³ jai² ga'íi²i Dios tya'a, joon coon¹³ la joon galíi¹ “jmii²¹ tsá² fúui¹”, jiiin¹³ la gajin² Dios: “Jiiin¹³ la tí² núu¹ la joon ilí² tí² jún² tyi'i.” ¹⁹ Pe xufiin¹³ xuu¹ ná¹gi tsín¹ coon²¹ cíein¹³ jiiin²¹ jo gatuu²¹ 'e jai² líi²i mo ga'i¹-tsi xiiati jiiin²¹ ningóo¹o 'ña'a coon¹³ tsamí² tya'a Sara do 'in nasuun¹mo 'e caan²¹in yuun²¹. ²⁰ Jo gacu²-tsi Abraham do jon'gi wa' jo jai² galíi² 'e júu³ jai² 'e ga'íi²i Dios tya'a. Jiiin¹³ jai²gi galíi² jo cu²-tsi. Joon gaun'goo²¹o 'ido Dios. ²¹ Joon jo¹ galíi²i Abraham 'e lí² untsiin¹ Dios 'e júu³ jai² ga'íi²i do. ²² Tsu 'wii¹³ joon gauntyú¹mo Dios 'ii coon¹³ 'e jai² líi²i.

²³ Joon gataan¹an Dios ni jí² 'e nigauntyú¹i Abraham jon' jiiin¹³ 'wii¹³ tya' Abraham do, ²⁴ pe gataan¹o ni jí² 'wii¹³ tyijna' jon. Tsu iuntyú¹mo Dios jileei²¹ 'in jai² líi² 'ii, 'in nigajmaa¹a jiiin¹ Na'ñu¹u' Jesús jee²¹² 'líi²¹². ²⁵ Tsu Dios gacwóo¹i Jesús ijúun¹in ityí² tsaa² tyi' joon gajmaa¹a jiiin¹ 'ido tún¹ 'e lí² jmaa¹a 'e liseen²¹na' tyú² tyaní¹i.

5

*Wana jai*² líi²na' jo 'e tsaa² røø²¹na'

¹ Joon la joon tsu 'wii¹³ nigauntyú¹mo Dios jna' coon¹³ 'e jai² líi²na' cwoaan²¹o' tyú² tyaní¹i 'wii¹³ 'e nigajmaa¹a Ña'ñu¹u' Jesucristo 'wii²¹² tyi'. ² Tsu coon¹³ 'e jai² galíi²na' niga'ii¹³na' 'e fee¹-tsi Dios 'wii²¹² tyi' coon¹³ 'e gajmaa¹a Cristo tyijna'. Joon jmoo²¹o' jløø¹³na' siján³an' i'ii¹³na' 'e 'ya²gi tya' Dios. ³ Pe jon' jii¹³ 'elo, pe jmoo²¹o' jløø¹³na' coon¹³ 'e wúu¹ nee²¹en' tsu nee²¹o' 'e nee²¹en' wúu¹ 'e 'e²e jna' 'e jmoo²¹o' taa²¹a'. ⁴ Joon 'e jmó²o' taa²¹a do jmoo¹o júu³ 'e nali¹i'. Joon 'e gali¹i' joon tsáa¹mo-tsi' 'e lí²jmá¹ Dios 'e júu³ ga'íi²i do. ⁵ Joon jo fa'íi²¹ líi¹na' coon¹³ 'e tsáai¹-tsi' tsu Dios nigacwo¹o jna' Espíritu Tyú² tya'a, joon 'in Espíritu Tyú² do 'e²e jna' xiiala 'iin²¹²in Dios tsá². Joon coon¹³ 'ii²¹ tya' 'in Espíritu Tyú² do lí²-i 'iin²¹²mo' tsá² la 'iin²¹²in Dios tsá².

⁶ Tsu la 'íi²¹² jo lí² jmó²na' tiin¹³na' yiaa', 'in Cristo do, mo gatí² 'ii²¹, gajúun²in 'wii²¹² tya' tsá² gó². ⁷ 'Áai¹ tyan¹ to² wa'a júuin² tsá² 'wii²¹² cwáain¹ tya' tsá² xeei²¹ xúfiin¹³ 'in tyú²mo 'in júuin² do. Li cón² jo ngáa¹mo wa 'áa¹mo tyú¹ 'in 'ná¹ júin¹ do iliseein²¹ jaain²¹ tsá² 'in lí² júuin² cwáain¹ tya' 'in tyú¹ do. ⁸ Pe Dios, tsu 'wii¹³ 'iin²¹²in 'e²e jna' xiiala 'iin²¹²in jna' gacwo¹o júin¹ Cristo 'wii²¹² tyi' xúfiin¹³ tsá² røøi²¹ tsaa² jna'. ⁹ Joon nano, nigauntyú¹mo Dios jna' coon¹³ 'e gajmaa¹a Cristo tyi' mo gajúun²in. Joon coon²¹ 'ii¹³gi líi²na' iláa¹i jna' 'e wúu¹ li tséi¹ 'wii²¹² tya'a. ¹⁰ Tsu wana gajmaa¹a Dios 'e seen²¹na' tyú² coon¹³on la 'íi²¹² 'eei²na' 'ii coon¹³ no gajúun²in Joon¹on; coon²¹ 'ii¹³gi líi²na' ijmáa¹a tiin¹³na' coon¹³ 'e seen²¹in tsu nano seen²¹na' tyú² coon¹³on. ¹¹ Pe jon' jii¹³ 'elo, pe jmoo²¹o' jløø¹³na' coon¹³ Dios 'wii¹³ 'e gajmaa¹a Ña'ñu¹u' Jesucristo 'wii²¹² tyi', tsu 'wii¹³ Cristo saan²¹an' tyú² coon¹³ Dios Jmii²¹.

*Adán coon*¹³ Cristo

¹² Joon ga'í² tsaa² juncwii²¹ 'wii¹³ 'e ga'láa¹a jaain²¹ tsá² joon júun²mo tsá² 'wii¹³ 'e tsaa² do 'e ga'í² juncwii²¹. Joon coon¹³ la joon 'ná¹ júun¹mo jilee²¹ tsá² tsu jilee²¹mo niga'noo¹o tsaa². ¹³ La nu'gi 'e lisá² ley niga'noo¹o tsá² tsaa² xúfiin¹³ jo gacón² Dios cwáain¹ mo jo ley mo sá². ¹⁴ Pe ca ga'noo¹o Adán do tsaa² ca gacwo¹ Dios Moisés 'e ley do gajúun²mo 'in niga'noo¹o tsaa² xúfiin¹³ jo ga'láa¹a la ga'láa¹ Adán do. Joon mo 'øøi²¹-tsi tsá² 'e gajmaa¹a Adán do coon¹³ la jon lí² 'øøi²¹-tsi 'ee 'ná¹ jmáa¹a Cristo, 'in ijó¹ ciin²¹gi.

¹⁵ Pe 'e cwó² Dios tsá² 'yaai¹-tsi jo li la li 'e tsaa² ga'noo¹o Adán. Tsu coon¹³ coon²¹ tsaa² do, 'e ga'noo¹o jaain²¹ tsá², fúu¹mo tsá² gajúin¹. Pe 'e nigacwo¹ Dios 'e tiin¹³ tsá², jo 'ee 'laa¹³ tyíin¹, 'wii¹³ jaain²¹, Jesucristo, fee¹gi lagi 'e tsaa² do, joon tyú²-u tya' tsá² fúui¹. ¹⁶ 'E tsaa² do tya' jaain²¹ tsá² jo li la li 'e jmoo¹o Dios tiin¹³na'. Tsu coon¹³ 'e coon²¹ tsaa² do galisá² 'ii²¹ tya' tsá² fúui¹. Pe coon¹³ 'e jmoo¹o Dios tiin¹³ tsá², xúfiin¹³ 'láai¹ tsaa² ga'noo¹o tsá² iuntyú¹mo Dios 'ii jo 'e 'laa¹³ 'ná¹. ¹⁷ Galí² ijúun²in tsá² 'wii¹³ tya' tsaa² tya' jaain²¹ tsá². Pe coon²¹ 'ii¹³ 'líi¹gi tya' 'in untyú¹ Dios, jo 'ee 'laa¹³ 'ná¹, ilí² tyú²-u to² 'e juncwii²¹ múui² 'wii²¹² tya' 'in tsá² jaain²¹ 'in sii²¹ Jesucristo.

¹⁸ Coon¹³ cwáain¹ tya' Adán do galisá² 'ii²¹ tya' tsá² fúui¹ 'wii¹³ tsaa² tya' jaain²¹ tsá² do. Pe cwáain¹ tya' Jesucristo do gauntyú¹mo Dios jilee²¹ 'wii¹³ 'e tyú²-u gajmaa¹a 'in tsá² jaain²¹ do. ¹⁹ 'øøi²¹-tsi tsá², 'e coon¹³ 'e jo gajmaa¹a nuu¹³un jaain²¹ tsá², fúu¹mo ga'noo¹o tsaa² pe la joon jon 'e gajmaa¹a nuu¹³un jaain²¹ tsá² joon galí² 'e tyú¹mo fúui¹ tyani Dios.

²⁰ Joon 'e ley do 'e gajó² 'e lifee¹gi tsaa² tya' tsá². Pe li ganga'láai¹gi tsaa² tya' tsá² 'e feei¹-tsi Dios galifee¹gi jon. ²¹ Galí²-i la joon 'e la gajúuin² tsá² 'wii¹³ 'e tsaa² ga'noo¹o 'e feei¹-tsi Dios lí²-i jmá¹ tsá² tyú² tyaní¹i joon cwo¹o jna' coon²¹ juncwii²¹ 'e taa²¹ coon²¹ tøø²mo 'wii¹³ cwáain¹ tya' Ña'ñu¹u' Jesucristo.

6

*Na'íi*²¹²mo' wa' 'naa²¹gi' tsaa² pe jii¹o' coon¹³ Cristo

¹ ¿'Ee ijmo²¹o' jon? ¿Ti 'naa²¹gi' tsaa² 'e coon¹³ la joon lí² 'e¹ Dios jna' xiiala fee¹⁻¹-tsi tyi'? ² ¡Esa la joon! Tsu na'lii²¹²mo' wa' 'naa²¹gi' tsaa². Joon wa la joon jo lii¹gi' sáan¹³an' 'noo²¹o' tsaa². ³ ¿Ti jo ñí² 'naa' 'e jile¹e' gasaa²¹na' jmií²¹ 'e ilicaan²¹na' coon¹³ Cristo Jesús, mo gasaa²¹na' jmií²¹ lawa'a 'e gajuun²¹mo' coon¹³on? ⁴ Lawa ga'á¹mo' caan²¹mo coon¹³ Cristo joon na'lii²¹²mo'. Joon coon¹³ la joon lí²-i jii¹i' tún¹ 'e lisáan¹³an' coon²¹ juncwii²¹ 'múu². Tsu coon¹³ la joon gajii¹in Cristo jee²¹² 'lii²¹² coon¹³ 'ii²¹ 'ya¹²gi tya' Ñá¹ñá¹u'.

⁵ Tsu wana uncaan²¹na' coon¹³ Cristo mo gajúun²in; la joon jon iuncaan²¹na' coon¹³on mo gajii¹in. ⁶ Tsu nee²¹o' 'e mo gajúin¹ Cristo tsaa¹ crúu¹³ jna'o' 'e líi¹na' lawa mo jéei¹ gajúun²mo' jon coon¹³on tsaa¹ crúu¹³ do. Joon coon¹³ la joon lí² 'iin² 'e 'líi¹na' tsá² 'in ngii¹i to² 'noo¹o tsaa². Joon jo líi¹gi' tsa'leei¹³ jmo²¹o' nuu¹³u' jii¹³ la to² tyu¹² tsaa² 'e gó². ⁷ Tsu 'lii²¹² jo lí²gi 'noo¹o tsaa². ⁸ Wa mo'o gajúun²na' coon¹³ Cristo tsáa¹mo-tsi' isaan²¹o' coon¹³on, ⁹ tsu nee²¹o' 'e mo ngayuu¹³ gajii¹in Cristo jee²¹³ 'lii²¹² do coonti jo jmií²¹² wa'a júuin²gi tún¹. Jo lí²gi tyu¹² 'mó¹ to² 'ii. ¹⁰ Tsu mo gajúin¹ Cristo, cafu gajúun²in cwáain¹ tya' tsaa², pe nano la seen²¹mo seein²¹ tya' Dios. ¹¹ La joon jon 'naa' cwolíi¹naa' 'e 'lii²¹²naa' wa' 'noo¹gii' tsaa² pe cwoseen²¹naa' jii¹iin' tya' Dios sicaan²¹naa' coon¹³ Ñá¹ñá¹u' Cristo Jesús.

¹² Tsu 'wii¹³ joon jo cwo²naa' yaanaa' 'e tyu¹² tsaa² to² 'naa' 'e jo jmaa²aa' núu¹³uun' jilaa¹²¹ 'e gó² 'e soon²¹in ngú¹ taan²¹²naa'. ¹³ Jo cwo²oo' ngú¹ taan²¹²naa', jii¹³ xu, wa'a 'noo¹gii' tsaa². Li' cii¹³i jmaa²aa'. Cwo²oo' ngú¹ taan²¹²naa' Dios lawa tsá² 'in nijúin¹ joon gajii¹in tún¹. Cwo²naa' yaanaa' Dios 'e jmaa²aa' 'e tyú². ¹⁴ Tsu 'e tsaa² do jo lí²gi tyu¹² to² 'naa'. Joon jo líi¹naa' tsá² 'in 'ná² jmá¹ 'e ley dó², pe líi¹naa' tsá² 'in ga'ii²¹ 'e feei¹-tsi tya' Dios.

Júu³ cwáain¹ tya' 'in tyu¹² to² jna'

¹⁵ ¿'Ee líi²naa'? ¿Ti 'naa²¹gi' tsaa² tsu 'wii¹³ líi¹na' tsá² 'in jo 'ná² jmo²¹gi' 'e ley do pe líi¹na' tsá² 'in niga'ii²¹ 'e feei¹-tsi tya' Dios? ¡Esa la joon! ¹⁶ Tsu tyú² ñí² 'naa', wa cwó² tsá² yaai, 'e jmáa¹a to² tya' jaain²¹ ñi'fii²¹² tsá² 'e jmáa¹a nuu¹³uun, líi¹i tsá² tya' 'in ñi'fii²¹² do. Joon 'ná² jmáa¹a nuu¹³uun to² tyu¹² 'ido. La joon ilí² wa'a cwo¹² tsá² yaai 'e líi¹i tsá² 'in tyu¹² tsaa² to² 'ii, joon ijúun²in li tyéi¹, si cwo¹² tsá² yaai 'ee²¹ 'e jmáa¹a nuu¹³uun to² tyu¹² Dios 'e seein²¹ coon²¹ juncwii²¹ 'e coon²¹ tsáa¹. ¹⁷ Pe cwocwó³o' 'maai¹³ Dios, xufiin¹³ galii¹naa' tsá² 'in tyu¹² tsaa² to² la mo jéei¹, nigajmaa²aa' núu¹³uun' la jai¹² 'e júu³ tyú² niga'e¹² tsá² 'naa'. ¹⁸ Joon mo galáa²naa' jee²¹² tsaa² ga'ii¹³naa' 'e jmaa²aa' coon²¹ juncwii²¹ coon²¹ tsáa¹. ¹⁹ (Joon fuu²¹²uu 'naa' coon¹³ júu³ 'e siii¹ tsá² 'e coon¹³ la joon²¹ lí 'øø¹²¹⁻¹oo'.) Joon la gacwoo²naa' yaanaa' la mo jéei¹ 'e jmaa²aa' jilaa¹²¹ 'e 'leei²¹ tsá² coon¹³ jilaa¹²¹ 'e gó², la joon jon nano, cwo²naa' yaanaa' jmaa²aa' coon²¹ juncwii²¹ coon²¹ tsáa¹ 'e líin²naa' coonti tsá² tya' Dios.

²⁰ La 'ii²¹² líi¹naa' tsá² 'in tyu¹² tsaa² to² jo mo gajmaa²aa' coon²¹ juncwii²¹ coon²¹ tsáa¹. ²¹ Pe ¿'ee gajmaa²aa' coon¹³ 'e gajmaa²aa' la mo jéei¹ 'e la no cwó² 'naa' fa'ii²¹²? Jii¹³ 'e júun²moo'. ²² Pe nano niláa²moo' tsaa² joon ga'ii¹³naa' 'e jmaa²aa' la to² tyu¹² Dios. Joon coon¹³ 'elo líi¹naa' tsá² tya' Dios, joon li tyéi¹ i'ii¹³naa' coon²¹ juncwii²¹ itaa¹²¹a coon²¹ tøø²mo. ²³ E 'leei¹³ tsá² 'e jnaa¹a mo 'noo¹o tsaa² jii¹³ 'e 'ná¹ júun²mo. Pe cwo¹o Dios tsá², jo 'e 'laa¹³ tyíin¹, coon²¹ juncwii²¹ 'e taa¹²¹a coon²¹ tøø²mo sicaain²¹ coon¹³ Ñá¹ñá¹u' Cristo Jesús.

7

Lawa'a icuu¹³mo cwo²¹o tsá² coon¹³ Jesús mo jai¹² líi²i tsá² 'ii

¹ Tsaru¹u', cwii¹oo' 'e ley do, joon ñí³oo' 'e 'ná¹ jmá¹ tsá² 'e ley do jii¹³ la jee²¹² 'e seen²¹mo tsá². ² Lí¹ lawa jaain²¹ tsamí² 'in nicuui¹³ cwo²¹o. La 'ii²¹² seein²¹ 'in ñuu¹ tya'a do siciin¹in coon¹³ 'ido jii¹³ la to² tyu¹² ley do. Pe wana nijúin¹ ñuu¹ tya'a galáa²mo 'in

tsami² do 'e to² tyu¹² ley do 'e sicaain²¹ coon¹¹³ 'ido. ³ La joon wana tiui² tsami² ñuu¹ tya'a la tyi seein²¹ ñuu¹ tya'a do, joon cuu¹²¹ cwoo²¹ coon¹¹³ tsá² xeei¹²¹ joon 'noo¹ o tsa² lawa 'e cwuu¹ i coon¹¹³ tsá² xee¹²¹ mo. Pe wana nijúin¹ ñuu¹ tya'a, galáa² mo 'in tsami² do 'e to² tyu¹² ley do joon lí²-i cuu¹²¹ cwoo²¹ o tún¹ jo 'e tsa² 'noo¹ o.

⁴ La joon jon 'naa', tsaru¹ u', lawa'a nijún¹ moo' 'e tyu¹² gi ley to² 'naa' 'in sicaain²¹ coon¹¹³ Cristo. Joon coon¹¹³ la joon ilisá² coon²¹ 'e xiia¹²¹ ityu¹² to² 'naa'. Joon nano nalíi¹ naa' tsá² tya' Cristo 'in nigajiin¹¹ jee²¹² 'líi²¹². 'E coon¹¹³ la joon 'e 'ín³ na' to² tya' Dios. ⁵ Tsu la jee²¹² 'e seen²¹ na' 'e 'ná¹ jmoo²¹ o' jiin¹¹³ la 'iin²¹² in ngú¹ taan²¹² na', 'e ley do 'e jmái¹ to² 'e unjnaa¹ a-tsi 'e gó² 'e 'í¹-tsi ngú¹ taan²¹² na'. Joon 'elo jmaai¹ to² jiin¹¹³ 'e 'ná¹ júun² mo'. ⁶ Pe nano nijúun² mo' 'e lí² tyu¹² gi ley to² jna' la galí¹ la mo jéi¹, joon naláa² mo' 'e lí² jmoo²¹ o' la to² tyu¹² Dios coon¹¹³ 'e juncwii²¹ 'múui² 'e gacwó² o Espíritu Tyú² tyijna' jon' wa' jmoo²¹ o' la to² tyu¹² 'e ley tsaai¹ do 'e toon¹ on ni mo' jí² do.

E¹² 'e ley do jna' 'ee 'e tsa²

⁷ ¿Ti lí² faa¹¹³ a' jon 'e ley do 'e lí¹ tsa²? 'Esa lí² la joon! Pe jo mo galicwii¹ na' tsa² wa jo mo galisá² ley do. Tsu wana 'e ley do jo mo gajin¹² in: "Jo cwo³oon² un 'e sá² tya' tsá² xeei¹²¹", jo mo galiñ³ ii 'e tsa² wa' a sóon² in tsá² 'e sá² tya' tsá² xeei¹²¹. ⁸ Joon tsifu mo nú³ uun 'e ley do, 'e gó² 'e 'yu ngú¹ taan²¹² na ga' láa² 'wii²¹² 'e sóoin² jilaa¹²¹ níi² 'e gó² 'e sá². Tsu mo jo ley sá² jo cwí³ jna tsa². ⁹ Galisá² coon²¹ sii¹¹³ mo jo mo cwí³ ii tsa² tsu jo ley do sá², joon galí¹ na 'e tyú¹ moo tyani Dios. Pe mo ngíi² gi joon gajó² 'e ley do, joon 'e gó² 'e 'í¹-tsii lawa'a gajiin¹¹ o tún¹ joon galiñ³ ii xiiala gó² 'e líi¹ na tyani Dios. ¹⁰ Joon 'e ley do 'e gacwó² Dios 'e liseen²¹ na tyú² tyaní¹ i galí¹ i galiñ³ ii 'e seen²¹ na 'e jmó³ oo 'e gó²; joon 'e gó² do lawa'a gajmaa³ aa coon²¹ coon¹¹³ Dios. ¹¹ Tsu 'e gó² 'e 'í¹-tsii gacon¹² on jna too² coon¹¹³ 'e ley do. Galí² na 'e uncaan²¹ na coon¹¹³ Dios pe gajmaa³ aa coon²¹.

¹² Joon 'e ley do 'e tyú² 'áa¹ mo do; joon jilaa¹²¹ to² tyu¹² Dios 'e tyú² 'áa¹ mo jon. Jmaai¹¹³ 'e rø²¹ tyu¹² Dios to² 'e jmaai¹ to² tya' tsá². ¹³ Wana la joon, ¿ti gajmaa¹ a 'e tyú² do 'e líi¹ na coon²¹ coon¹¹³ Dios? 'Esa la joon! 'E gó² 'e 'í¹-tsii do gajmaa¹ a 'e líi¹ na coon²¹ coon¹¹³ Dios. Joon coon¹¹³ la joon ga'e¹² e jna xiiala lí¹ tsa². 'E tyú² ga'e¹² e jna xiiala lí¹ tsa² 'e coon¹¹³ la joon liñ³ ii xiiala gó² 'áa¹ lí¹ tsa² do.

¹⁴ Nee²¹ o' 'e gacwó² o 'in Espíritu Tyú² tya' Dios 'e ley do. Pe ngú¹ taan²¹² na tyu¹² to² jna joon líi¹ na lawa jaain²¹ tsa' leei¹¹³ tya' tsa² 'in lí² jmái¹ nuu¹¹³ un jiin¹¹³ la to² tyu¹² tsa² do. ¹⁵ Tsu jo 'øøi¹²¹-tsii jilaa¹²¹ 'e jmó³ oo; jo jmó³ oo jiin¹¹³ la 'iin²¹² na xujoon jmó³ oo jilaa¹²¹ 'e jo tí²-tsiioo. ¹⁶ Pe wana jmó³ oo jiin¹¹³ la jo tí²-tsii jmó³ oo, coon¹¹³ la joon jmó³ oo júu³ 'e tyú² 'e ley do. ¹⁷ Joon jon' jna 'e 'in jmoo¹ o 'e gó² do pe 'e gó² 'e 'yu ngú¹ taan²¹² na. ¹⁸ Tsu ñí² oo 'e jo 'ee tyú² sá² tyiia jee²¹² ngú¹ taan²¹² na tsu 'iin²¹² na jmáa³ aa 'e tyú² pe jo tíi² na. ¹⁹ Jo jmáa³ aa 'e tyú² 'e 'iin²¹² na xujoon jmáa³ gii 'e gó² 'e jo 'iin²¹² na jmáa³ aa. ²⁰ Wana jmó³ oo 'e jo 'iin²¹² na jmáa³ aa joon jon' jna-a 'in jmoo¹ o 'e do pe 'e gó² 'í¹-tsii 'yu ngú¹ taan²¹² na 'e jmoo¹ o 'e do.

²¹ La lo tsangíi² na: mo 'iin²¹² na jmáa³ aa 'e tyú² joon xu 'e gó² jmó³ oo joon. ²² Coon¹¹³ 'e 'øøi¹²¹-tsii tí²-tsii 'e ley tya' Dios, ²³ pe li¹³ i 'e 'yu ngú¹ taan²¹² na coon²¹ 'e jniíi¹²¹ jo cwó² 'e jmáa³ aa jiin¹¹³ la 'iin²¹² na. 'E jniíi¹²¹ do li la li coon²¹ ley tya' 'e gó² 'e 'yu ngú¹ taan²¹² na 'e tyu¹² to² jna 'e joon jo cwó² láai² jna.

²⁴ ¿Tsá² 'in fúu² 'áa¹ jna! ¿'In 'in iláa¹ i jna coon¹¹³ 'e ngú¹ taan²¹² na ijmaa¹ a ijúun² na? ²⁵ Ña'a Dios Jmii²¹ lí² láai¹ jna coon¹¹³ 'e gajmaa¹ a Ña'ñu¹ u' Jesucristo 'wii²¹² tyi'. ¿Maa¹¹³ mo Dios! Joon coon¹¹³ jilaa¹²¹ 'e 'iin²¹² na jmáa³ aa 'e ley tya' Dios do tyu¹² u jna to² pe coon¹¹³ 'e ngú¹ taan²¹² na líi¹ na tsa' leei¹¹³ tya' 'e ley tya' 'e gó² 'e 'yu ngú¹ taan²¹² na.

8

Xiiala lí¹ 'e juncwii²¹ cwó² Espíritu Tyú² tya' Dios Jmii²¹

¹ Joon nano jo jmá¹ Dios 'ii²¹ tya' jileei²¹ 'in sicaain²¹ coon¹³ Cristo Jesús, 'in jo ngí¹ to² jmoo^{1o} 'e 'yaai¹-tsi ngú¹ taain²¹² pe jmoo^{1-o} 'e 'yaai¹-tsi 'in Espíritu Tyú² tya' Dios. ² Joon 'e ley tya' 'in Espíritu Tyú² do 'in gacwo² jna juncwii²¹ 'e sicaan²¹na coon¹³ Cristo Jesús nicaláai¹ jna tya' 'e ley tya' 'e gó² do joon wa'a 'e 'ná¹ júun²na. ³ Tsu Dios gajmaa¹a coon¹³ Cristo do jilaa²¹ 'e jo lí² jmáa¹a 'e ley tya' Moisés jiin¹³ coon²¹ jmi²¹². Tsu 'e ngú¹ taan²¹²na' do gajmaa¹a la wa'a jo 'ee 'ii²¹ galisá² tya' 'e ley do 'e untsiin¹in. Pe Dios gasii¹in Joon¹on 'e tsa'íi² ngú¹ taan²¹²na' 'e gacwó¹ 'ña'a lawa coon²¹ fa¹ 'e tyí² tsaá² tya' tsá². Joon coon¹³ la joon gajmaa¹a 'ii²¹ tya' tsaá² 'e 'yu ngú¹ taan²¹²na'. ⁴ La lo gajmaa¹a 'e coon¹³ la joon lí² jmoo^{21o} jilaa²¹ 'e tyú² jiin¹³ la to² tyu² ley do, jo 'ná² ngí²gi¹ to² tyu² 'e ngú¹ taan²¹²na' pe lí² ngí²¹ jiin¹³ la 'iin²¹²in 'in Espíritu Tyú² do.

⁵ Joon 'in tsá² 'in ngí¹ to² jmoo^{1o} jiin¹³ la to² tyu² ngú¹ taan²¹²in, cu²-tsi jiin¹³ coon¹³ 'e jmaai¹ to² ngú¹ taan²¹²in do. Joon 'in ngí¹ to² jmoo^{1o} jiin¹³ la 'iin²¹²in Espíritu Tyú² do 'i¹-tsi jiin¹³ tya' 'in Espíritu do. ⁶ Joon wa ngí¹ tsá² cu²-tsi jiin¹³ coon¹³ 'e jmaai¹ to² ngú¹ taan²¹²in jmaai¹³ jiin¹³ 'e júun²mo pe wa 'i-tsi tsá² jiin¹³ tya' 'in Espíritu Tyú² do jmaai¹³ 'e seen²¹mo tsá² joon si'íi¹ tyú²-tsi tsá² tyani Dios. ⁷ Joon jileei²¹ 'in ngí¹ cu²-tsi do lawa'a 'e¹mo Dios tsu jo 'iin²¹²in jon'gi cwó¹ 'ña'a wa'a tyu^{2u} ley do to² 'ii. ⁸ Tsu 'wii¹³ joon, 'in ngí¹ to² jmoo^{1o} jiin¹³ la to² tyu² ngú¹ taan²¹²in jo lí² jmáa¹a la 'yaai¹-tsi Dios.

⁹ Pe 'naa' jo ngí²ii¹ to² jmoo^{2oo} jiin¹³ 'e 'yaai¹-tsi ngú¹ taan²¹²naa', pe 'e 'yaai¹-tsi 'in Espíritu Tyú² do. Tsu 'in Espíritu Tyú² do 'e 'yuu¹mo ngú² taan²¹²naa'. Joon wana jo 'yuu¹i 'in Espíritu Tyú² do ngú¹ taan²¹²in tsá² jo líi¹i 'in tsá² do tsá² tya' Cristo. ¹⁰ Pe wana 'yuu¹i Cristo ngú¹ taan²¹²naa', 'in alma tyi'naa' jiin^{1o} tsu nigauntyú¹mo Dios 'naa' xufiin¹³ ngú¹ taan²¹²naa' 'ná¹ ijúun²in 'wii¹³ tya' tsaá². ¹¹ Joon wana 'in Espíritu Tyú² tya' 'in nigajmaa¹a jiin¹ Cristo Jesús jee²¹² 'líi²¹² 'yuu¹i jee²¹² 'naa', la joon jon 'in Dios do 'in gajmaa¹a jiin¹ Jesús ijmáa¹a jiin¹ jon cuerpos tyii' 'e 'ná¹ júun²in. Coon¹³ 'ii²¹ tya' Espíritu tya' Dios 'in 'yuu¹i jee²¹² 'naa' ijmáa¹a jiin¹ 'naa'.

¹² Tsu 'wii¹³ joon, tsaru^{1u}, jo tíi²na' ngí²i to² tyu² ngú¹ taan²¹²na'. ¹³ Tsu wana ngí²ii¹ jiin¹³ la to² tyu² ngú¹ taan²¹²naa', 'ná¹ júun²naa'; pe wana coon¹³ 'ii²¹ tya' Espíritu Tyú² do jmoo^{2oo} 'e lawa'a 'e júun²mo ngú¹ taan²¹²naa'. Joon jo jmoo²¹gi¹ la to² tyu^{2u} 'e coon¹³ la joon 'e seen²¹naa'.

¹⁴ Jileei²¹ 'in 'e²e 'in Espíritu tya' Dios xiiala 'ná¹ ngí¹ líi¹i jóon¹ Dios. ¹⁵ Tsu 'in Espíritu 'in niga'ii¹³naa' jo líi¹i la líi¹ espíritu 'in tyu² to² 'ii³ 'naa', 'in lí² jmá¹ 'goo^{2oo}'. In Espíritu 'in niga'ii¹³naa' nigajmee¹i jna' jóon¹ Dios. Joon coon¹³ 'in Espíritu do fee¹³na' Dios: "Ñu^{1u}". ¹⁶ Joon 'in Espíritu do røø²¹ síi¹i coon¹³ espíritu tyi' 'e líi¹na' jóon¹ Dios. ¹⁷ Joon ilín²na' jóon¹on 'ii¹³na' 'e tíi²na' jiin¹³ la júu³ ga'íi²i Dios tyijna'. Caan²¹mo coon¹³ Cristo 'ii¹³na' 'e tíi²na' do. Tsu mo nee²¹en' wúu¹ caan²¹mo coon¹³ Cristo la joon jon 'ii¹³na' caan²¹mo coon¹³on 'e 'ya²gi¹ tya'a.

¹⁸ Tsu líi²na' 'e wúu¹ nee²¹e' nano jo 'ee to² tí² mi uncíin² 'e wúu¹ do coon¹³ 'e 'ya²gi¹ ijnee²¹ tyijna' mi lichíin²¹gixu. ¹⁹ Tsu la tøø²¹ juncwii²¹ sijáan¹an 'áa¹mo ca mi tí² 'ii²¹ icwó² Dios jóon¹on jilaa²¹ 'e tíi²i. ²⁰ Tsu 'e juncwii²¹ lo galí¹ 'e jo 'ee to² 'íi³-in. Galí²-i la joon jon' wa'a gali'in²¹²in 'e fu juncwii²¹ la joon, pe tsu 'wii¹³i la joon gali'in²¹²in Dios Jmii²¹. Joon sijáan¹an ca mi lí síi²i. ²¹ 'E juncwii²¹ lo sijáan¹an ca mi láai² 'e gó² sijni¹³ tya'a joon lí² 'ii²¹i 'e 'ya²gi¹ 'e siláa²i la siláai² jóon¹ Dios. ²² Joon ca jmi²¹² no jilaa²¹ 'e gajmaa¹a Dios 'oon²on. 'Oon²on la 'oon²on tsamí² mi li cuu²¹ tya'a iliseein²¹ jóon¹on. ²³ Joon jiin¹³ 'e gajmaa¹a Dios do 'oon²on pe jna' jon 'ón²on' xufiin¹³ niga'ii¹³na' 'in Espíritu Tyú² do lawa coon²¹ 'e tsáai¹ tsi' i'ii¹³na' jilaa²¹. 'Ón²on' 'áai¹ joon siján³an' ca mi lín¹na' jóon¹ Dios 'in 'in gacwaan¹³in. Joon coon¹³ la joon 'e ngú¹ taan²¹²na' ilí² siláa² ²⁴tsu natiin¹³na' coon¹³ 'e siján³an'. Pe wana jøø² tsá² 'e sijáan¹an joon jo sijáan¹gi. Tsu wana 'e jøø² tsá² jo 'ná² sijáan¹an. ²⁵ Pe wana jo jøø²¹ 'e siján³a' 'ná¹ jon²du' coon²¹ tún².

²⁶ Coon¹³ la joon jon 'in Espíritu Tyú² do tya' Dios uncoon¹³ jna' coon¹³ jilaa²¹ wa jo pí³-tsi'. Tsu jo né²na' faa¹³a' júu³ tyú² jiin¹³ la tíi² jna'. Pe 'in Espíritu Tyú² do mii¹ tyani Dios 'wii²¹² tyi' coon¹³ 'e saai¹-tsi 'e jo lí² faa²¹a coon¹³ jmi¹ tya' tsá². ²⁷ Joon Dios, 'in ní² jilaa²¹ 'e 'i¹-tsi tsá², ní²o 'e 'iin²¹²in jin²in 'in Espíritu Tyú² do tsu 'wii¹³ 'in Espíritu do mii¹ 'wii²¹² tya' 'in cwii¹in Dios jiin¹³ la 'i¹-tsi Dios.

Li¹'i' sicaan²¹na' coon¹³ Cristo

²⁸ Tsu né²o' 'e jilaa²¹ 'e tsangí²na' gajmaa¹a Dios 'e sá² 'e tyú² tya' 'in 'iin²¹²in 'ii, 'e tyú²-u tya' 'in gatø¹² Dios iuntsiin¹ jiin¹³ la 'iin²¹²in. ²⁹ Tsu 'in galicwii¹in Dios la mo jéei¹, 'ii jon nigatyii¹³in Dios ca la mo 'wiin²¹² wa'a ilí²in la líi¹ Joon¹on, 'e coon¹³ la joon 'in joon¹on do ilí²in 'in feei¹gi jee²¹² 'in ruu²¹i fúu¹ do. ³⁰ Joon 'in nigatyii¹³in Dios ca la mo 'wii²¹², gatø¹o jon; joon 'in nigatø¹²ø, nigauntyú¹mo jon; joon 'in nigauntyú¹ Dios, 'ii jon gacwo¹ Dios ilí²in la líi¹ Joon¹on do.

³¹ ¿'Ee jon 'e faa¹³a' cwáain¹ tya' 'elo? Wana 'i¹-tsi Dios 'e tyú² tyi', jo 'ee cwáain¹ tyi' wa 'ei¹ tsá² jna'. ³² Tsu wana jo¹ gasáai¹ Dios Joon¹on pe gajaan¹²¹mo Joon¹on 'wii²¹² tyijna', ¿ti jo cwo¹ Dios jna' jilaa²¹ caan²¹mo coon¹³ Joon¹on? ³³ ¿'lin lí² cwo¹²o tsaa² 'in nigatyii¹³in Dios? Tsu Dios 'in niga¹ii²¹ 'ii. ³⁴ ¿'lin lí² pí²in li 'ii²¹? Tsu Cristo 'in nigajúin¹ 'wii²¹² tya'a. Joon 'ii-o gajii¹in jee²¹² 'líi²¹² joon nano tyiin¹ li' cwo²¹ Dios tsá¹, mii¹ 'wii²¹² tyi'. ³⁵ ¿'lin jon lí² jmáa¹a 'e jo 'iin²¹²gi Dios jna'? ¿Ti lí² jmáa¹a 'e wúu¹ né²e' 'e jo 'iin²¹²gi Dios jna', si lí² jmáa¹a 'e fa¹³ sáan³an' 'ee 'e jo¹ 'iin²¹²gi Dios jna'? La joon jon wa'a 'øø¹ tsá² jna', si júun²na¹ 'oo² 'ee, si ná² sin¹in' 'ee, si toon²¹on' tóin¹ 'mó¹ 'ee, si ti li jó¹ 'mó¹ tyi' 'ee. ¿Ti li' 'elo jmáa¹a 'e jo 'iin²¹²gi Dios jna'? ³⁶ La gajin¹² ni jí² tya' Dios:

'Wii²¹² tyi' i sáan³an' tóin¹ 'mó¹ la coon²¹ jmi²¹²;

joon líi² tsá² 'e líi¹ jna' la líi¹ joo'saa¹²¹ 'in jngaai¹³ tsá².

³⁷ Pe coon¹³ jilaa²¹ 'elo, jna' líi¹na' tsá² 'in gali¹ jo 'ee gali² tya'a. Gali¹ 'wii¹³ cwáain¹ tya' 'in nigali¹in²¹²in jna'. ³⁸ Joon tsáa¹mo-tsii 'e jo sá² jiin¹³ coon²¹ ilí² jmáa¹a 'e jo 'iin²¹²gi Dios jna'; tsu wa júun²na' si seen²¹na' 'ee jo lí². Jon' 'in ángeles si 'in tyu¹² to² 'ii 'ee; jon'gi 'e 'ii²¹ 'e sá² tya'a; 'e tsangí²na' no si itsangí²na' tsa'oo²¹, 'yíia¹ 'ee; ³⁹ jon'gi 'e sá² fu níi¹³ si 'e sá² fu 'wóo¹ 'ee si jee²¹² coon²¹ 'e catyia² 'e gajmaa¹a Dios jo lí² jmáa¹a 'e jo 'iin²¹²gi Dios jna' lagi 'e¹²e jna' 'iin²¹²in jna' mo gasii¹in Cristo Jesús Ña'ñu¹u'.

9

Nigatyii¹³in Dios tsá² Israel

¹ Mi fo¹³oo 'ee fo¹³oo jmai² 'e ja²mo la tíi² 'in líi¹ tsá² tya' Cristo. Jo jmóo³ jna júu³ tajuu²¹ tsu 'in Espíritu Tyú² tya' Dios jmo¹²o jna júu³ coon¹³ 'e 'i¹-tsii 'e ja²mo júu³ tyia. ² 'Áa¹mo xuui²¹²-tsii joon 'áa¹mo cu¹²-tsii tya' tsá² góo³oo Israel. ³ Joon ca 'iin²¹²na 'e líin²na coon²¹ coon¹³ Cristo 'e pí²in Dios jna wa'a lí² 'e tyú² tya' ruu²¹na tsagóo³oo. ⁴ Tsu 'in tsá² do líi¹ jún² tya' Israel joon Dios niga¹ii²¹mo 'ido lawa joon¹on. Joon ga¹² Dios jee²¹² 'in tsá² do 'e cwá² coon¹³ 'e 'ya¹²gi tya'a joon gajmaa¹a júu³ 'ee 'iin²¹²in jmáa¹a. 'In tsá² do ga¹ii²¹ 'e ley tya' Moisés do, joongi xiiala lí² un'goo²¹ tsá² Dios. Ga¹ii²¹mo jon jilaa²¹ júu³ 'e ga¹ii²¹ Dios. ⁵ 'In tsá² lo líi¹ jún² tya' 'in tsacøø¹³ tyi' nifu, joon cwáain¹ tya' 'e ngú¹ taain²¹² tsá² Cristo gangaa¹³in jee²¹² 'in tsá² do. Joon Cristo líi¹ Dios joon tyu¹²u to² jilaa²¹. Cwocwaa¹³mo coon²¹ tøø²mo. Amén.

⁶ Pe jo mo gaján² 'e júu³ ga¹ii²¹ Dios tya' tsá² Israel wa jo mo gatsín¹. Tsu jileei²¹ 'in líi¹ jún² tya' Israel jo líi¹ la jai¹² tsá² Israel. ⁷ Joon jileei²¹ jún² tya' Abraham jo líi¹ joon¹ 'in la jai¹² tsu Dios nigajin¹²in sii¹²¹ 'ii: "Jiin¹³ coon¹³ Isaac do ilisá² jún² tyi' i." ⁸ 'øø²¹mo-tsii coon¹³ 'e júu³ lo 'e galíi¹ tsá² joon¹ Dios jon' wa' cwáain¹ tya' tsacøø¹³ tya'a. Xujoon, jiin¹³ 'in tsá² do 'in 'ii²¹ 'e júu³ ga¹ii²¹ Dios galíi¹ jún² tya'a. ⁹ Tsu 'e júu³ ga¹ii²¹ Dios tya' Abraham gajin¹²in: "Mi cwá² 'ii²¹ joon, góo³oo, joon iliseein²¹ jaain²¹ joon¹ 'in Sara do."

¹⁰ Jon'on jiiin¹³ 'e no. Tsu 'in jóon'on gáí¹ tya' Rebeca do jaan²¹mo jmii²¹ seen²¹, 'in 'líi²¹² tsafeei¹³ tyi' Isaac do. ¹¹⁻¹³ Pe la jo mo seen²¹mogi 'in xuui²¹² do jon'gi 'e mo gajmaa¹a jiiin¹³xu, 'e gó² si 'e tyú² 'ee, gajin¹²in Dios sii²¹i Rebeca do: “In xuui²¹² tyi'i nifu ijmáa¹a la to² tyu¹² 'in xaai²¹gi do.” Coon røø²¹ faa^{21a} 'e júu³ lo la gafaa^{21a} júu³ tya¹ Dios lí' lí xiia²¹ 'e jin¹²in: “Iin²¹²na Jacob, pe 'e¹moo Esaú”, jin¹² Dios. Coon¹³ la joon galí² 'e tíi² Dios tyii¹³in doñi¹iin tsá² 'in tyii¹³in, jiiin¹³ la ga'i¹-tsi joon jo cwáain¹ gacón² 'e gajmaa¹a 'in tsá² do.

¹⁴ ¿'Ee faa^{13a} cwáain¹ tya' 'e júu³ lo? ¿Ti jmoo¹o Dios 'e gó²? ¿'Esa la joon! ¹⁵ Tsu Dios gajin¹²in gasii¹²ⁱ Moisés: “Ilifeei¹-tsii tya' 'in tsá² 'in 'iin²¹²na jmáa^{3aa} feei¹-tsii tya'a, joon fúu² ilíi²na 'in tsá² do 'in 'iin²¹²na líi²na la joon tya'a.” ¹⁶ Joon coon¹³ la joon nee^{21e} 'e jon' tya' 'in tsá² 'in 'iin²¹²in si tya' 'in tsá² 'in cwo¹²-tsi 'áai¹ 'ee pe 'ña'a Dios ilifeei¹-tsi. ¹⁷ Tsu ni jí² tya' Dios jin¹²in la gajin¹² Dios gasii²¹ⁱ 'in røøi¹³ tya' Egipto: “Gajmée¹na 'nø røøi¹³ jiiin¹³ wa' ilí² 'e¹²ee tsá² 'ii²¹ tyiia, joon jiiin¹³ wa' ilicwii¹in tsá² jna la caain²¹ ni cwoo¹³ juncwii²¹.” ¹⁸ La joon ilifeei¹-tsi Dios tya' 'in tsá² 'in 'iin²¹²in jmáa¹a feei¹-tsi tya'a joon ijmée¹ 'i waa¹²¹-tsi 'in tsá² 'in 'iin²¹²in jmée¹ la joon.

¹⁹ Pe ifo¹² jna: “Wana la joon, ¿'ee lí' cwo¹² Dios tsá² tsaa²? Tsu, ¿'iin lí² jo jmá¹a jiiin¹³ la 'iin²¹²in Dios?” ²⁰ Pe 'nø jaain²¹ tsañu¹, ¿'iin líi²u wa'a jo cwo¹² júu³ ruui¹²¹ coon¹³ Dios? Jmoo¹o la 'in jmoo¹o coon²¹ tsuu² lí¹ cwoo¹³ 'e jin¹² sii²¹ⁱ 'in nigajmaa¹a: “¿'Ee lí' nigajmee^{13u}un jna la no?” ²¹ Tsu 'in jmoo¹o tsuu² tíi²mo jmá¹a jiiin¹³ la 'iin²¹²in coon¹³ 'e cwoo¹³ do. Lí²-i jmáa¹a coon²¹ tsuu² 'e 'ya¹²gi coon¹³ po¹³ cwoo¹³ do si lí²-i jmáa¹a jna coon²¹ tsuu² 'e jo¹ tyiin² cuu² 'áai¹ coon¹³ 'e po¹³ cwoo¹³ do 'ee.

²² ¿'Ee lí² faa^{13a} tya' Dios? Jo lí² faa^{13a} jiiin¹³xu wa 'iin²¹²in Dios 'e¹²e tsá² xiiala 'e¹i tsaa² joon xiiala fee¹ to² tya'a joon gajmaa¹a taa¹²¹a coon¹²¹ tún² tya' 'in tíi² n² wúu¹ joon 'in 'in'íin²mo. ²³ Tsu coon¹³ la joon gajmaa¹a júu³ xiiati fee¹ 'e 'ya¹²gi tya'a tya' 'in tsá² do 'in galífee¹-tsi tya'a. Joon Dios nigatyii¹³in 'in tsá² do la mo jée¹ wa'a 'ii²¹ⁱ 'e 'ya¹²gi tya'a do. ²⁴ Joon gatø^{12ø} Dios jna', joon 'inlíi¹³ jna' líi¹na' tsá² Israel joon 'inlíi¹³gi jna' líi¹na' tsá² 'in jo seen²¹ Israel. ²⁵ Jiiin¹³ la gajin¹² Oseas ni jí² tya'a mo gafaa^{21a} cwáain¹ tya' Dios, gajin¹¹in:

'In tsá² 'in jo mo galíi¹ tsá² tyiia, 'ii iunsí³ⁱⁱ tsá² tyiia.

Joon 'in tsá² 'in jo mo galíiin²¹²na 'ii 'iunsí³ⁱⁱ 'in 'iin²¹²na.

²⁶ Joon 'e cwoo¹³ do lí gafuu^{212uu} 'in tsá² do: “Jon'on tsá² góo^{3oo} 'naa'”, cwoo¹³ joon ilisii²¹ⁱⁱ jóon¹ Dios 'in jiiin¹.

²⁷ Pe cwáain¹ tya' tsá² Israel, Isaías gajin¹²in: “Xufiin¹³ 'in jún² tya' tsá² Israel tí² la tí² too¹³ taa¹³ tsi jmi¹ñi¹³ tí² jiiin¹³ coon²¹ poo^{212xu} 'in tiin¹³, ²⁸ tsu Ña'ñu^{11u} 'iuntsiin¹ júu³ tya'a tya' 'e cwoo¹³ lo ce tí² la jin¹²in joon la jmoonoo ijmáa¹a.” ²⁹ Jiiin¹³ la gajin¹² 'in Isaías do la nu¹gi:

Wa mo'o jo gasái¹ Ña'ñu^{11u}, 'in feei¹gi, jún² tyijna',

joon 'e galíi¹na' la líi¹ 'in tsá² seen²¹ Sodoma coon¹³ Gomorra.

Cuu²¹ⁱ tsá² Israel jmáa¹a la 'iin²¹²in Dios

³⁰ ¿'Ee faa^{13a} cwáain¹ tya' 'elo? 'In tsá² 'in jo seen²¹ Israel 'in jo mo ganoo¹³on wa' untyú¹ Dios 'ii tsu 'wii¹³ⁱ 'e jmaa¹a, gauntyú¹mo Dios 'ii coon¹³ 'e jai¹² galíi². ³¹ Pe tya' 'in tsá² Israel do, jo mo galí¹ wa'a untsiin¹ 'e ley do 'e 'ná² jmáa¹a wa'a untyú¹ Dios 'ii. ³² Tsu 'in tsá² Israel do galíiin²¹²in wa'a untyú¹ Dios 'ii 'wii¹³ⁱ 'e jmoo¹o do jon' wa' 'wii¹³ⁱ 'e jai¹² líi²i. Tsu 'wii¹³ joon gatyuun¹³in tsaa¹² cuun²¹² sii²¹ “cuun²¹² tyuui¹³ tsá²” 'e líi¹i Cristo. ³³ Joon jí² tya' Dios jin¹² cwáain¹ tya' 'e cuun²¹² do:

Sii²ⁱ fu Sión coon²¹ cuun²¹² tyuui¹³ tsá² joon 'e cuun²¹² do jmáa¹a cii¹² tsá².

Joon jilee¹²¹ 'in jai¹² líi² 'ii jo 'ee tsatyin¹²-tsi coon¹³.

10

¹ Tsaru¹u', jiin¹³ 'e 'iin²¹²na 'áai¹ joon 'e júu³ tyú² 'e foo¹³na Dios 'wii²¹² tya' 'in tsá² Israel ijmáa¹a Dios tiin¹³ 'ii. ² Tsu fo²oo 'wii²¹² tya'a 'e 'áa¹mo un'goo²¹o 'in tsá² Israel do Dios pe jo røø²¹ ñii¹ xiiala lí² un'goo²¹o 'a la jai¹² Dios. ³ Jo 'øøi²¹-tsi xiiala untyú¹ Dios tsá² joon 'iin²¹²in wa'a untyú¹ Dios 'ii jiin¹³ la 'i¹-tsi yaai. Jo cwéi¹ yaai wa' untyú¹ Dios 'ii jiin¹³ la 'iin²¹² Dios. ⁴ Tsu Cristo do líi¹ 'in lí¹ gatséi¹ tya' 'e ley tya' Moisés do joon untyú¹mo Dios jileei²¹ 'in jai¹² líi² 'ii.

⁵ Joon mo gafaa²¹a Moisés tya' xiiala ilí² untyú¹ Dios tsá² coon¹³ 'e ley do, gataan¹an ni mo'jí² 'e júu³ lo: "Iin tsá² 'in untsiin¹ jiin¹³ la to² tyu¹² ley, iliseen²¹mo coon¹³ 'edo."

⁶ Pe la lo gajin²in tya' xiiala ilí² untyú¹ Dios tsá² coon¹³ 'e jai¹² líi² tsá²: "Jo foo¹³o coon¹³ 'e 'i¹-o'o: ¿'Iin 'in lí² so¹o fu ñu¹fú² wa'a xaa¹i Cristo? ⁷ Jon'gí foo¹³o: ¿'Iin 'in lí² xaa¹i fu lí 'ii²¹ wa'a jmaa¹a so¹o Cristo jee²¹² 'líi²¹²?" ⁸ ¿'Ee jin²in wa'a la joon? 'E jin²in: "E júu³ jai¹² lo 'íi¹ co' liséen²un, ca tsi nu¹ 'oo¹³o 'íi¹ joon lí² 'i¹du¹-o'o 'e júu³ lo." Joon 'e júu³ lo 'e síi¹³ jna'a lí la lí 'e júu³ 'ee²¹e'e cwáain¹ tya' 'e jai¹² líi² tsá². ⁹ Tsu wana coon¹³ júu³ tyi¹i jmoo²o júu² 'e líi¹ Jesús Ña'ñu¹u' joon wana jai¹² líi²u 'e nigajmaa¹a Dios 'ii jiin¹ jee²¹² 'líi²¹², itiin¹³mo'o. ¹⁰ Tsu coon¹³ 'e 'i¹-tsi tsá² ja²mo líi² tsá² wa'a iuntyú¹mo Dios 'ii, joon coon¹³ júu³ tya'a jmo²o tsá² júu³ 'e cwii¹in Jesucristo joon coon¹³ la joon tiin¹³mo 'ii.

¹¹ La jin² ni jí² tya' Dios: "Jileei²¹ 'in jai¹² líi² 'ii jo tsatyin²-tsi tya'a." ¹² Tsu tyani Dios coon²¹ røøi²¹ tsá² Israel lagi 'in tsá² catyaa² ni cwoo¹³ juncwii²¹. Joon Na'ñu¹u' líi¹ Ña'ñu¹u' tya' jileei²¹ tsá² joon cwoo¹ ce gasá¹ tya' jileei²¹ 'in mí¹. ¹³ Tsu jin²in ni jí² do: "Jileei²¹ 'in mí¹ coon¹³ 'e sii²¹ Ña'ñu¹u' 'in tiin¹³mo 'ii." ¹⁴ Pe, ¿xiiala lí² mí¹ tsá² wa' mo jo jai¹² galíi²i? Joon, ¿xiiala lí² jai¹² líi²i tsá² Cristo wa' jo mo ganúu²un tya'a? Joon, ¿xiiala lí² nuu¹un tsá² wa' jo 'in mo seein²¹ wa'a jmaa¹³a júu³? ¹⁵ Joon, ¿xiiala lí² jmaa¹³a tsá² júu³ wa'a jo¹ mo sii¹in tsá² 'ii? Jiin¹³ la nigajin² ni jí² tya' Dios: "j'Áa¹mo 'ya²gí 'e tii²i tya' 'in tsá² 'in tsacwó² júu³ tya' xiiala seein²¹ tsá² tyú² coon¹³ Dios joon 'in cwó² 'e júu³ tyú² tya' 'e tiin¹³ tsá²!"

¹⁶ Pe jon' jileei²¹ jmaa¹ nuu¹³un 'e júu³ tyú² do tya' 'e tiin¹³ tsá². La gajin² Isaías ni jí² tya' Dios: "Ña'ñu¹u', ¿'iin galijai² galíi²i júu³ tyii¹?" ¹⁷ Tsu 'e jai¹² 'e nigalíi²i tsá² galí¹ tsu 'wii¹³i niganúu²un 'e júu³ do. Joon 'e júu³ nuu¹u do 'e júu³ cwáain¹ tya' Cristo.

¹⁸ Pe unngii²ii 'nu: ¿Ti jo mo nuu¹u tsá² Israel 'e júu³ do? jNiganuu¹o! Tsu ni jí² tya' Dios jin²in:

Niganúu²un tsá² júu³ tya'a la caain²¹ ni cwoo¹³ juncwii²¹.

Joon 'e júu³ síi¹i nigatyía¹ ca tí¹³ ni 'wó².

¹⁹ Pe unngii²gii 'nu: ¿Ti jo mo ga'øøi²¹-tsi tsá² Israel 'e júu³ ninúu²un do? Tsu gajin² Moisés:

Ijmée¹na 'naa' 'e tyiin²-oo' tya' tsá² coon²¹ fuu²¹ 'in líi²naa' 'e jo lín² 'ido tsá² tyiia;

joon ijmée¹na 'naa' 'nii²¹-oo' coon¹³ coon fuu²¹ 'in líi²naa' 'e jo 'øøi²¹-tsi 'ido.

²⁰ Joon Isaías do coon²¹ tsáa¹gí gajin²in:

Nigatsee²¹i jna 'in tsá² 'in jo mo ga'naai¹³ jna;

joon gajné¹na tyani 'in tsá² do 'in jo mo gamú¹i jna.

²¹ Joon mo gafaa²¹ Isaías do cwáain¹ tya' tsá² Israel, gajin²in: "La coon²¹ jmi²¹² 'í³ii cwóo³oo 'e tø²øø tsá² 'in jo jmoo¹o nuu¹³, 'in tsá² 'in jo tsi tsa'goo²¹o."

11

Tsá² Israel 'in natiin¹³

¹ Wana la joon, ¿ti nigatiui² Dios tsá² tya'a tsá² Israel? j'Esá la joon! Tsu jna-a líi¹na tsá² Israel. Joon líi¹na jún² tya' Abraham joon 'líi²¹² tsafeei¹ tyiia sii²¹ Benjamín. ² Jo mo gatiui² Dios tsá² tya'a 'in nigalicwii¹in la mo jéi¹. Tsu ñí² 'naa' la jin² ni jí² tya' Dios

cwáain¹ tya' Elías mo gafaa¹²¹a Elías júu³ tyú² joon gacwoo¹o tsaa² tya' tsá² Israel. Elías do gajin²in sii²¹i Dios: ³ “Ña'ñu¹u', nigajngaa¹³mo 'ino tsá² tyi'i 'in cwoo¹o júu³ tyú² tyi'i joon nigafiin¹in ni altar tyi'i. Joon jiin¹³ jna-a seen²¹na joon 'iin²¹²in 'ino jngaa¹³mo jna jon.” ⁴ Pe Dios gañii¹i: “Nigajmá³aa coon²¹ dyá¹ mil tsá² tyiia 'in jo gasii¹²¹ 'wojní¹i tyani 'in tsá² cun'uu¹³ sii²¹ Baal.” ⁵ La joon jon nano nigasáai¹xu Dios coon¹³ 'e feei¹-tsi tya'a 'inlíi¹³ tsá² Israel ilíi²in tsá² tya'a. ⁶ Joon ga'ii²¹ Dios 'in tsá² do coon¹³ 'e feei¹-tsi tya' 'ido jon' wa ga'ii²¹i tya' 'e nigajmaa¹a 'ido. Tsu wana ga'ii²¹i Dios 'ido tya' 'e tyú² 'e nigajmaa¹a jo ga'ii²¹i 'wii¹³ galifee¹-tsi tya' 'ido.

⁷ ¿'Ee ifa²a' cwáain¹ tya' 'elo? 'In tsá² Israel do gali'in²¹²in wa'a 'ii²¹ Dios 'ii pe jo 'ee gali²i pe jiin¹³ 'in gatyii¹³in Dios gali¹o. Joon galibán¹mo 'in catyaa², ⁸ jiin¹³ la gajin² ni jí² tya' Dios: “Dios jmaa¹a 'e ituun²mo 'e 'i¹-tsi 'in tsá² do; gacwo¹o 'ido unní¹i pe jo jna²a, joongi gacwo¹o 'ido loocwó¹o pe jo nuu¹un, joon la joon lí² ca jmi²¹² no.” ⁹ Joon 'líi²¹² David gajin²in:

Cwolí² 'e tyú² seen²¹ coon¹³ 'e gøø²¹ø lawa coon²¹ ni lá², 'e coon¹³ la joon ityuun¹in joon iní² wúu¹.

¹⁰ Cwolitiui² unní¹i joon jo jna²gi,

cwolí² 'e lituu²¹ moowó¹o coon¹³ laa²¹² 'e tyaan¹an coon²¹ tøø²mo.

'In tiin¹³mo 'in tsá² jo seen²¹ Israel

¹¹ Unngíi³ 'naa', mo gatyuin² tsá² Israel, ¿ti gacii¹³i coonti? ¡'Esa la joon! Xu li' cii¹³i galí. Tsu coon¹² 'e jo gajmaa¹a nuu¹³un tsá² Israel do galí² ijmá¹ Dios tiin¹³ tsá² 'in jo seen²¹ Israel, 'e coon¹³ la joon ili'in²¹²in tsá² Israel 'e la joon jon. ¹² Joon wana galí² 'e tyú² tya' tsá² taain²¹² juncwii²¹ 'e jo gajmá¹a tsá² Israel nuun¹³un, joon ga'laa¹a tsá² Israel ilisá² 'e tyú² tya' tsá² 'in jo seen¹ Israel, ¡xiiala fee¹gi ilisá² mi 'ii²¹ Dios 'ii tún¹!

¹³ Pe 'iin²¹²na fuu²¹²uu 'naa', 'in jo seen²¹ Israel. Dios gasii²¹in jna 'e cwó³ jna júu³ tyú² tya' tsá² 'in jo seen²¹ Israel. Joon fee¹ jmóo³oo to² tyiia, ¹⁴ 'e coon¹³ la joon ili'in²¹²in 'inlíi¹³ tsagóo³oo jmaa¹a la gajmaa²¹a' la joon itiin¹³in. ¹⁵ Tsu wa mo'o gatiui² Dios tsá² Israel joon coon¹³ joon galiseein²¹ 'in tsá² taain²¹² juncwii²¹ tyú² tyani Dios, ¿'ee ilí² mi 'ii²¹ Dios 'ii tún¹? 'Ilí² 'e iliseen²¹mo tún¹ 'in nijúin¹ do. ¹⁶ Tsu wana joon²¹ tsá² tya' Dios 'e con² nifu la joon jon nigajoon²¹o la tøøi² con² do. Joon wana tya' Dios 'e jmóo³ tya' coon²¹ 'mó² la joon jon tya' Dios 'e cwáa¹ tya'a.

¹⁷ 'E lí¹ la líi¹ 'inlíi¹³ tsá² Israel líi¹ cwáa¹ tya' 'mó² olivo nawuun²¹ joon 'naa' líi¹naa' lawa cwáa¹ tya' 'mó² olivo 'e cwaain²¹ jee²¹² nuu²¹ 'e si'lái¹ jee²¹² 'e 'mó² olivo 'ee tyú² do. Joon coon¹³ la joon galí¹ ga'ii¹³naa' 'e pí²-tsi tya' jmóo³ 'e 'mó² olivo tyú² do. ¹⁸ Pe jo jmaa²aa' jlóø¹³naa' lagi 'in tsá² Israel 'in líi¹ la lí¹ cwáa¹ tya' 'mó² olivo 'e nasiwuun²¹. Wa jmoo²oo' la joon, cwotii¹³-'oo' jo 'ii²¹ 'e jmóo³ do wa pí³-tyii' pe 'naa' 'ii¹³naa' wa' pí³ tya' 'e jmóo³ do.

¹⁹ Coon²¹ jo¹ ngaa²¹²mo ifu¹²u jna: “Ja²mo júu³ tyi'nu, pe siwuun¹²¹ 'e cwáa¹ do 'e lí² 'láa¹na coon¹³ 'e 'mó² olivo tyú² do.” ²⁰ Joon, “tyú²-u”, fuu²¹²uu, pe 'e cwáa¹ olivo nasiwuun²¹ do, nasiwuun²¹ tsu 'wii¹³ jo jai² mo galíi²i joon 'nu ni'láa¹u'u coon¹³ 'e 'mó² do jiin¹³ tsu 'wii¹³ jai² líi²u. Tsu 'wii¹³ joon, jo jmoo²o jlóø¹³, jiin¹³ ngi¹i coon²¹ tún². ²¹ Tsu wana jo gajmaa¹a Dios feei¹-tsi tya' 'in tsá² 'in líi¹ la lí¹ cwáa¹ siwuun²¹ tya' 'e 'mó² tyú² do coon²¹xu jo 'e ijmáa¹a feei¹-tsi tyi'i wa'a jo jai² líi²u. ²² Cón²'on cwáain¹ xiiala feei¹-tsi Dios pe cón²'on cwáain¹ jon xiiala coon²¹ tsáa¹ jmoo¹o Dios. Nigajmaa¹a coon²¹ tsáa¹ coon¹³ 'in nigatyuun¹³in do, pe fee¹mo-tsi tyi'i. Pe 'ná¹ 'ii¹³gi'i 'e feei¹-tsi tyi'i tsu wana jo la joon, tsu iwiin²¹ 'nu jon. ²³ Pe joon wana jai² líin²in 'in tsá² Israel do tún¹ ilí² 'láai¹ Dios 'ii tún¹ jee²¹² 'mó² tyú² do. Tsu tíi²mo Dios 'láa¹ 'e lí¹ nisiwuun²¹un. ²⁴ Tsu wana 'nu, 'in líi¹ cwáa¹ 'mó² olivo gacwáin¹ jee²¹² nuu²¹, ga'laa²u coon¹³ 'e 'mó²

olivo 'e tyú² la jo tíi² jmá¹ tsá², ¿ti jon' jogi tyán² to² wa'a 'e 'laa¹i tún¹ cwáa¹ tya' 'e 'mó² olivo tyú² do tún¹, joon la no líi¹ 'in tsá² Israel do?

Itiin¹³ tsá² Israel li gatséi¹

²⁵ Tsaru¹u', 'e jo líin²naa' tsá² ñii²¹²-tsi yaanaa', 'iin²¹²na 'e líi² 'naa' 'e júu³ 'uuin²¹ lo: nigalibáin¹ 'in tsá² Israel jiin¹³ ca gati² la tí² 'in tsá² jo seen²¹ Israel. ²⁶ Joon mo lí² la joon jileei²¹ tsá² Israel itiin¹³in jiin¹³ la nigajin¹² jí² tya' Dios:

'In jmoo¹o láai² tsá² ijó¹ fu Sión,
joon ja'woo¹³o jilaa²¹ 'e gó² jee²¹² tsá² Israel.

²⁷ Joon, 'elo ilisá² júu³ tyiia²¹² isíi¹³na coon¹³on, "Ící³ii jilaa²¹ tsaa² tya'a."

²⁸ Joon cwáain¹ tya' 'e júu³ tya' xiiala itiin¹³ tsá² 'in tsá² Israel do galíi¹ lawa tsá² 'in 'ei¹ Dios 'e ilisá² goon¹ fo² feei¹ tyii'. Pe 'iin²¹²mogi Dios 'ii tsu tyii¹³in 'líi²¹² tsacøøi¹³ tya'a. ²⁹ Tsu jilaa²¹ 'e cwó² Dios jo tyii²¹ tún¹. Joon jo jaa²¹-tsi wana nagatø¹³ tsá². ³⁰ Jo gajmaa^{2aa} 'nũu¹³un' tya' Dios la mo jée¹, pe niga'ii¹³naa' 'e feei¹-tsi Dios tyii' tsu 'wii¹³ jo gajmaa^{1a} 'nũu¹³un 'in tsá² Israel do. ³¹ Joon galí² 'e jo 'nũu¹³un tsá² Israel 'e coon¹³ la joon lí² jmá¹ Dios feei¹-tsi tya'a jiin¹³ la nigajmaa^{1a} tyii'. ³² Tsu Dios gajmaa^{1a} 'e jo jmáa^{1a} 'nũu¹³un jileei²¹ 'e coon¹³ la joon lí² jmáa^{1a} feei¹-tsi tya' jileei²¹.

³³ Líi¹ feei¹-tsi Dios tya' tsá², joon líi¹ jmi¹-tsi joon 'áa¹mo 'øøi²¹-tsi. Jiin¹³ jaain²¹ jo lí² 'øøi²¹-tsi jilaa²¹ 'e 'i¹-tsi Dios jon'gi lí² 'øøi²¹-tsi tsá² 'e jmoo¹o Dios cwáain¹ tya' tsá². ³⁴ "¿'In 'in 'øøi²¹-tsi 'e 'i¹-tsi Ña'ñu^{1u}? si ¿'iin ga'e² 'e 'ii 'ee? ³⁵ ¿'In nigacwo¹² Ña'ñu^{1u} 'e jmáa^{1a} 'e røø²¹ Ña'ñu^{1u} 'ii? ³⁶ Tsu jilaa²¹ 'e sá² nigacwoo¹o Dios joon 'ii gajmaa^{1a} jilaa²¹ 'e sá², joon jilaa²¹ 'e sá² 'e tya'o." ¿Cwoungoo²¹o tsá² Dios coon²¹ tøø²mo! Amén.

12

'Ná¹ cwoi² tsá² yaai Dios

¹ Tsu 'wii¹³ joon tsaru¹u', mí³ii tyaní²ii coon¹³ 'e feei¹-tsi tya' Dios, 'e cwóo¹³naa' yaanaa' lawa coon²¹ fa¹ 'e jiin¹ tya' Dios. 'E coon¹³ la joon líi¹naa' jiin¹³ tsá² tya' Dios tsu 'elo 'e tí²-tsi Dios. Tsu 'elo 'e tí²na' jmoo²¹o' lawa tsá² 'in 'øøi²¹-tsi. ² Joon jo seen²¹naa' jmaa^{2aa} jiin¹³ la tyu² to² 'e juncwii²¹ lo. Unsi²naa' 'e 'i¹-'oo' 'e coon¹³ la joon lí² unsi²naa' 'e jmoo²oo'. 'E coon¹³ la joon lí² líi²ii' 'e 'iin²¹²in Dios 'e tyú²-u, joongi 'e 'yaai-tsi joongi 'e sitsiin¹.

³ Tsu fuu²¹²uu 'naa' jileei²¹ 'naa' coon¹³ 'e feei¹-tsi Dios gajmaa^{1a} tyiia: xuun 'i¹-'oo' yaanaa' líi¹gi la gati²naa'. Tyú²gi wa'a 'i¹-'oo' coon²¹ tún², jiin¹³ la 'e nigacwo¹ Dios 'naa' 'e jai² líi²naa' la jaain²¹ la jaan²¹naa'. ⁴ Tsu lawa cuerpo tya' tsá² 'e lí² 'láai² 'ii¹³ joon la coon²¹ 'ii¹³ jmaa²¹i to² pe jo jmoo¹o la jmoo¹o 'ii¹³ catyia². ⁵ La joon líi¹i jna'. 'Láai² 'ii¹³ to² 'e jmaa²¹i jna' la jaain²¹ la jaan²¹naa'. Joon sicaan²¹na' lawa coon²¹ cuerpo tya' Cristo. Joon xufiin¹³ fúu¹o' 'e sicaan²¹na' tí² ca'ii¹³ tí² ca'ii¹³ 'e líi¹na' coon²¹ cuerpo.

⁶ Joon Dios nigacwo¹o jna' 'láai² 'ii¹³ to² lí² jmoo²¹o' la jaain²¹ la jaan²¹naa'. Nigacwo¹ Dios tsá² to² lí² jmáa^{1a} la jaain²¹ la jaain²¹ jiin¹³ la 'iin²¹²in. Joon jile¹e 'ná¹ jmoo²¹o' 'e to² do gacwo¹ Dios jna' coon²¹ tún². Wana gacwo¹ Dios tsá² to² 'e jma^{2a} tsá² júu³ tyú² tya'a, 'ná¹ cwo¹ 'in tsá² do júu³ coon¹³ jilaa²¹ 'e jai² líi²i. ⁷ Joon wana gacwo¹ Dios tsá² to² wa'a unji²in tsá² xeei²¹, 'ná¹ unji²in 'in tsá² do 'e tyú². Joon wana gacwo¹ Dios tsá² to² wa'a 'e²e tsá² xeei²¹, 'ná¹ cwo¹-tsi 'ido 'e²e tsá². ⁸ Joon wana gacwo¹ Dios tsá² to² wa'a tyá¹-tsi tsá² xeei²¹, 'ná¹ cwo¹-tsi jmáa^{1a}. Joon wana gacwo¹ Dios tsá² to² 'e cwo¹²o cuu² tsá² xeei²¹, 'ná¹ cwó² 'e cuu² do 'e coon²¹ 'e 'i¹-tsi. 'In tyu² to² 'ná¹ tyu² to² coon²¹ tún², joon 'in uncoon¹³on 'in seen²¹ fa¹³ 'ná¹ jmáa^{1a} 'e jløø¹³mo.

'E 'ná¹ jmáa^{1a} 'in jai² líi²i Cristo

⁹ Cwoli'in²¹²naa' 'a la jai¹² la jaain²¹ la jaan²¹naa'. Cwoli'ee¹moo' 'e gó² joon jmaa²aa' 'e tyú². ¹⁰ 'Ná¹ li'in²¹²naa' la jaain²¹ la jaan²¹naa' jiin¹³ la 'iin²¹²in tsá² la 'oo²¹ ruu¹²i. 'Ná¹ tsáai¹-oo' la jaain²¹ la jaan²¹naa' líi¹gi lagi yaanaa'.

¹¹ Jo cwoli'in²naa' tsá² 'in fui¹². Cwoo²oo' pi³ yaanaa' wa'a jmaa²aa' to² tya' Ña'ñu¹u' ce caain²-oo'.

¹² Jmaa²aa' jlø¹³naa' coon¹³ 'e sijaan²¹aan'. Taa²¹ jmaa²aa' mo moo²oo' wúu¹. Joon jo cwo'iin²-oo' wa'a foo²¹oo' júu³ tyú².

¹³ Uncoon¹³on' 'in tsá² jai¹² líi² Cristo 'in sein²¹ fa¹³ joon 'ii¹³moo' 'e tyú²-u 'in jafeei¹³ 'naa'.

¹⁴ Mí²ii' wa'a uncwaa¹³ Dios 'in jmaai²¹ 'naa'. Mí²ii' wa'a uncwaa¹³ Dios 'ii, jo mí²ii' wa'a jmeei²¹ Dios 'ii.

¹⁵ Jmaa²aa' jlø¹³naa' coon¹³ 'in tsá² 'in jlø¹³ joon cii²ii' coon¹³ 'in tsá² 'in ci¹²i.

¹⁶ Cwoseen²¹naa' coon²¹ 'e líi²naa' la jaain²¹ la jaan²¹naa'. Jo jmaa²aa' jloo¹³ 'naa' pe ngí²ii' coon¹³ 'in tsá² 'wéi¹ do. Jo cwoli'in²naa' tsá² 'in líi¹i 'in ñii²¹²-tsi 'áai¹.

¹⁷ Jo cóon¹³oon' tyii' 'e gó² jmoo¹⁰ tsá² tyii' tya' jiin¹³ jaain²¹. Cwoo¹³-oo' wa'a jmaa²aa' jmaai¹³ 'e tyú² tyani jilee¹²¹ tsá². ¹⁸ Jmaa²aa' xiia¹²¹ jiin¹³ lí² 'e seen²¹naa' tyú² coon¹³ jilee¹²¹ tsá². ¹⁹ Tsaru¹u', 'in 'iin²¹²na, jo coon¹³naa' tyii' yaanaa' pe cwoo²oo' 'a 'e¹² Dios wúu¹ 'ña'o 'ido. Tsu ni jí² tya' Dios jin²in: “Jna-a tíi²na 'e¹²e wúu¹, jna-a ici³ii tya' 'ino, jin² Ña'ñu¹u’.” ²⁰ Joon gajin²in: “Wana un'aai² 'in 'ei¹ 'nñ, cwoo¹³xu 'e dø¹⁰. Joon wana unjmúu¹i, cwoo¹³xu 'e 'uun¹²¹un. Tsu wana jmoo²'o la joon icwo¹²⁰ fa'ii¹²¹ tya' 'in 'ei¹ 'nñ 'e lí¹ lawa'a xu¹²u mi¹³ jí² yu' tyí¹i.” ²¹ Jo cwo¹⁰ wa'a líi¹²¹ 'e gó² 'nñ; jmaa²'a 'e líi¹'i 'e gó² do coon¹³ 'e tyú².

13

¹ Jilee¹²¹ tsá² 'ná¹ jmáa¹ a nuu¹³un jiin¹³ la to² tyu¹² tsaa¹to². Tsu Dios cwo¹⁰ jilaa¹²¹ to² 'e sá² joon Dios siin¹²¹in jilee¹²¹ tsaa¹to². ² Joon jilee¹²¹ 'in jo jmoo¹⁰ a nuu¹³un to² tyu¹² tsaa¹to² lawa jo jmoo¹⁰ a nuu¹³un to² tyu¹² Dios tsu Dios gacwo¹⁰ 'in tsaa¹to² do 'e to² 'oo¹⁰. Joon 'in jo jmoo¹⁰ a nuu¹³ 'ii in'láa¹ joon inii²¹² wúu¹. ³ Tsu 'in tsaa¹to² do jo jmaai¹ to² wa'a toon¹²¹on fo¹²-tsi tya' 'in jmoo¹⁰ 'e tyú² pe tya' 'in jmoo¹⁰ 'e gó². ¿Tí 'iin²¹²u'u seen²¹u'un 'e jo fo¹² 'íi¹ tyi¹ tyani tsaa¹to²? Wa'a 'iin²¹²u'un la joon, jmaa²'a 'e tyú² joon 'in tsaa¹to² do ilitzáai¹-tsi 'nñ. ⁴ Tsu 'in tsaa¹to² do jmoo¹⁰ to² tya' Dios 'e seen²¹un tyú². Pe wana jmoo²'o 'e gó² 'ná² lín²u 'e 'goo²¹¹o. Tsu 'íi³mo to² 'e 'oo¹⁰ tsaa¹to² 'ii²¹ 'e 'e¹²e tsá² wúu¹. Joon Dios gacwo¹⁰ 'ido to² 'e 'oo¹⁰ wa'a lí² 'e¹²e wúu¹ coon²¹ tsáa¹ tya' 'in jmoo¹⁰ 'e gó². ⁵ Tsu 'wii¹³ joon 'áa¹mo tyiin² wa'a jmaa²'a nuu¹³u to² tyu¹² tsaa¹to². 'E coon¹³ la joon jon' wa' 'e tyu¹²mo'o 'e wúu¹ do pe jmoo²'o la ñi¹²i tíi²mo'o jmoo²'o. ⁶ Joon tsu 'wii¹³ joon ci¹²ii' 'laa¹³ tya' tsaa¹to² tsu 'in tsaa¹to² do jmoo¹⁰ to² tya' Dios joon la joon jmoo¹⁰.

⁷ Ci¹²ii' 'e jilaa¹²¹ 'e røø²¹naa'. Wana røø²¹naa' cuu² 'e 'íi³in tsá², ci¹²ii'. Joon wana røø²¹naa' cuu² tya' 'laa¹³ 'e 'ñii¹i tsá², ci¹²ii' jon. Jmaa²aa' núu¹³uu' tya' 'in 'ná¹ jmaa²aa' núu¹³uu' joon un'goo²¹oo' 'in 'ná¹ un'goo²¹oo'. ⁸ Jo cworøø²¹naa' tya' jiin¹³ jaain²¹. Cworøø²¹naa' jiin¹³ 'e 'ná¹ li'in²¹²naa' la jaain²¹ la jaan²¹naa'. Tsu 'in 'iin²¹²in 'in catyaa¹² nigajmaa¹⁰ jilaa¹²¹ jiin¹³ la to² tyu¹² ley do. ⁹ Tsu 'e ley do jin²in: “Jo foo¹³'o tsamí² tya' tsá² xeei²¹, jo jngaa¹³un tsá², jo jmaa²'a 'uun²¹, jo fu¹²'u júu³ tajuu²¹ jiin¹³ jaain²¹, jo jmaa²'a 'iin²¹²un 'e sá² tya' tsá² xeei²¹.” Pe 'e ley lo, joon coon¹³ jilaa¹²¹ ley catyaa¹² 'e sítsiin¹ coon¹³ 'e júu³ lo: “Cwoli'in²¹²mo'o tsagoo²'o jiin¹³ la 'iin²¹²u'un 'wo'o.” ¹⁰ 'In 'iin²¹²in tsagoo¹⁰ jo 'ee 'e gó² jmoo¹⁰ tya' 'ido. Joon coon¹³ la joon 'in 'iin²¹²in tsagoo¹⁰ iuntsiin¹ 'e ley do.

¹¹ Joon, tsu 'wii¹³ ñí²oo' xiiala ngó¹ tiempo, 'ná¹ jnaa¹-oo' 'e cwuu²¹moo' tsu tyan'gi najó² 'e tiin¹³na' lagi la mo 'wiin²¹² mo gajai¹² galí¹²na'. ¹² Ningó¹ xuu²¹² niui²¹gi joon najatyéen¹mo 'e jná² jmii²¹² tsu 'wii¹³ joon 'ná¹ tuu²¹²u' 'e jmoo²¹⁰'o la jmoo¹⁰ tsá² li nuu²¹; joon 'ná¹ tyí¹³i' ñí³ la tyan¹an 'láa² 'in ngi¹ li jná² joo¹²¹. ¹³ Cwongí²¹ la tíi¹²

ngí¹ 'in ngí¹ mo jmií¹. Jo ngí²ⁱ to² 'iin¹ jon'gi tyá^{2a} jmií²¹² li to^{2o} tsá² mií¹³. Jo ngí²ⁱ to² feei²¹ tsami² jon'gi ngí²ⁱ to² jmoo^{1o} 'e gó². Jo 'ná^{2a} mií¹³ jon'gi 'áa^{3a} tsiwúu¹.
¹⁴ 'Ná¹ cwojmaa^{2aa} la gajmaa^{1a} Ña'ñu^{1u} Jesucristo joon jo 'i¹-oo' wa' jmaa^{2aa} jiin¹³ la 'yaa¹-tsi ngú¹ taan²¹²naa'.

14

Jo fó^{2oo} 'e gó² tya' tsaru^{1u}

¹ Joon wana seein²¹ tsá² 'in xu jai¹² líí² 'ii¹³naa' 'ido jee²¹² 'naa' pe jo cwo^{2o} júu³ ruu²¹naa' tya' cwáain¹ 'e jo 'ee to² 'iin³. ² Tsu 'inlíí¹³ líí²ⁱ 'e lí² dø² doñi'ee 'e sá² pe seein²¹gi 'inlíí¹³ 'in xu jai¹² líí² 'in gø^{2o} jiin¹³ jon¹². ³ Joon 'in tsá² do 'in lí² dø² doñi'ee 'e sá² jo tíí² faa^{21a} 'e gó² tya' 'in tsá² 'in jo gøø²¹ jilaa²¹ 'ii¹³. La joon jon 'in tsá² do 'in jo gøø²¹ jilaa²¹ níí³ 'e sá² jo tíí² faa^{21a} 'e gó² tya' 'in tsá² do 'in gøø²¹ doñi'ee 'e sá², tsu na'ii²¹mo Dios 'ii²¹. ⁴ ¿Xiiala cwói¹¹ faa²¹ tsá² 'e gó² tya' jaain²¹ 'in jmoo^{1o} to² tya' tsá² xeei²¹? Tsu cwáain¹ tya' fii^{212o} 'ido lí² 'ii²¹ wa jmoo^{1o} 'e tyú² si 'e gó² 'ee. Joon tyú²-u icwo¹ⁱ tsu Ña'ñu^{1u} lí² jmaa^{1a} taa²¹ 'ido.

⁵ La joon jon seen²¹mo jon tsá² 'in 'i¹-tsi 'e tyiin²gi coon²¹ jmií²¹² lagi 'e jmií²¹² catyiia², joon seen²¹mo 'in 'i¹-tsi 'e coon²¹ røø²¹ jilaa²¹ jmií²¹². Joon jilee¹²¹ 'ná¹ litsáai¹-tsi 'ña^{1a}.
⁶ 'In un'øøi¹ coon²¹ jmií²¹², un'øøi¹ 'e jmií²¹² do 'e un'goo^{1o} Ña'ñu^{1u}. La joon jon jmoo^{1o} 'in jo un'øøi¹ jiin¹³ coon²¹ jmií²¹². Jo un'øøi¹ jmií²¹² tsu coon¹³ la joon líí²ⁱ 'e un'goo^{1o} Dios. La joon jmoo^{1o} 'in gøø²¹ jilaa²¹ 'ii¹³, gøø^{21o} 'e un'goo^{1o} Dios tsu gacwo^{1o} 'maai¹³ Dios. Joon 'in jo gøø²¹ jilaa²¹ 'ii¹³, jo gøø^{21ø} 'e un'goo^{1o} Dios joon gacwo^{1o} 'maai¹³ Dios.

⁷ Tsu jiin¹³ jaain²¹ jee²¹² jna' 'e seen²¹na' jiin¹³ tyi'yii^a jon'gi júun^{2na} tyi'yii^a. ⁸ Tsu wa' seen²¹na', seen²¹mo' tya' Ña'ñu^{1u} joon wana nijúun^{2na} júun^{2mo} tya' Ña'ñu^{1u} jon. Joon wa seen²¹na' si júun^{2na} 'ee líí^{2na} tsá² tya' Ña'ñu^{1u}. ⁹ Tsu Cristo gajúun²ⁱⁿ joon gajii^{1o} tún¹ joon coon¹³ la joon galííⁱ Ña'ñu^{1u} tya' 'in nigajúin¹ coon¹³ 'in jiin¹.

¹⁰ Pe 'nu-u, ¿'ee lííⁱ jmoo^{2o} 'ii²¹ tya' ruu^{21u}? ¿'Ee lííⁱ jmoo^{2o} 'e jo tsáai^{1-o} 'ii? Tsu jilee^{21na} 'ná¹ tsaa^{21a} tyani Cristo ilisá² 'ii²¹ tyi'. ¹¹ Tsu ni jí² tya' Dios jin²ⁱⁿ: 'Ee la ja^{2mo} seen²¹na, jin¹² Ña'ñu^{1u}. Joon coon¹³ 'e joo¹ 'e jai¹² ijuui²¹ jilee²¹ tsá² 'wojni¹ⁱ tyani³ⁱⁱ.

Joon jilee²¹ icwo¹² 'maai¹³ Dios 'e tyú^{1mo} 'ii.

¹² Joon jilee^{21na} 'ná¹ jnií²¹²ⁱ cwáain¹ tyi' tyani Dios la jaain²¹ la jaan^{21na}.

Jo jmaa^{2aa} wa'a tyuui² tsaruu^{21naa} wa' tee²¹ⁱ coon¹³ tsaa²

¹³ Tsu 'wii¹³ joon jo faa^{13a} 'e gó² tya' la jaain²¹ la jaan²¹ tsá². Lí¹ cii¹³ⁱ jmaa^{2aa} faa^{13aa} 'laa²¹, cwo^{12-o} jo jmaa^{2aa} jiin^{13xu} wa'a tyuui² tsaruu^{21naa} wa'a xuu²¹ⁱ coon¹³ tsaa². ¹⁴ Ñí^{2oo} joon tsáa^{1mo}-tsii coon¹³ Ña'ñu^{1u} Jesús 'e jo 'e sá² jiin¹³ coon²¹ 'e gøø²¹ tsá² wa'a jmoo^{1o} 'leei²¹ tsá², pe wana 'i¹-tsi tsá² 'e 'lee²¹ⁱ 'ña^{1a}, joon 'lee^{21mo} joon. ¹⁵ Joon wana coon¹³ 'e tyé^{2e} jmoo^{21o} 'e 'leei²¹ tsaru^{1u} jo ngí²ⁱ la 'iin^{212na} 'ii. Tsu 'wii¹³ joon jo jmoo^{21o} coon¹³ 'e tyé^{2e} wa' 'leei²¹ 'in tsaru^{1u} do tsu gajúin¹ Cristo 'wii¹³ tya'a. Tsu wana 'leei²¹ 'in tsaru^{1u} la joon, niga'leei^{21mo} jiin¹³ tsu 'wii¹³ nigatyé^{2e} jiin¹³ 'e 'iin^{212mo}. ¹⁶ Tsu 'wii¹³ joon jo cwo^{21o} coon¹³ 'e jmoo^{21o} 'e faa^{21a} tsá² 'e gó² tya' 'e sá² 'e tyú² tyi'. ¹⁷ Tsu 'e tyú² Dios to² tsá² jo lí¹ jiin¹³ coon¹³ 'e gøø²¹ tsá² si 'e 'uun²¹ tsá² 'ee. 'E tyú² Dios to² tsá² lí¹ lawa coon²¹ juncwii²¹ tya' tsá² coon²¹ tsáa¹, 'e lí¹ 'e seein²¹ tsá² tyú² tyani Dios, joon 'e seein²¹ tsá² jløø^{13mo} coon¹³ 'ii²¹ tya' Espíritu Tyú² tya' Dios. ¹⁸ Joon 'in jmoo^{1o} la joon to² tyú² Cristo, 'e 'yaa¹-tsi Dios tya'a joon ifaa²¹ tsagoo^{1o} 'ee tyú² tya'a.

¹⁹ Joon la joon cwocwoo^{13-tsi} 'e jmoo^{21o} jiin¹³ 'e saan^{212a} tyú^{2-u} la 'oo²¹ jna', joon iuncóon^{13on} la jaain²¹ la jaan^{21na} 'e tsáai^{1gi}-tsi 'e jai¹² líí^{2na}. ²⁰ Tyú^{2gi} wa jo jmoo^{21o} 'e jo 'ee to² 'íí³ 'e gajmaa^{1a} Dios coon¹³ 'e tyé^{2e}. Tsu né^{2o} 'e la ja^{2mo} 'e tyú² jilaa²¹ 'e gøø²¹

tsá², jo jmoo¹o 'leei²¹ tsá² pe 'e gó² jmoo²¹o' wana tyé²e' 'e jmá¹ 'e xuui¹²¹ tsaa² tsaru¹¹u'.
²¹ 'E tyú²gi wa jo tyú³u' ngú¹, si 'né²e' vino 'ee, si jmoo²¹o', 'ee doñi'ee ijmá¹ tyuui¹¹³
 tsaru¹¹u' si jmoo²¹o' xuui¹²¹ tsaa² 'ee, si jmoo²¹o' 'e xugi tsáai¹-tsi 'ido Dios 'ee. ²² Tsu 'e
 jai² 'e tsáai¹-tsi' la jaain²¹ la jaan²¹na' 'ná¹-a 'e tsáai¹-tsi' tyani Dios. Joon jløø¹³mo 'in
 tsá² jo cwo¹²o 'ña'a tsaa² coon¹¹³ jilaa¹²¹ 'e jmoo¹o! ²³ Pe wana 'in gø¹² cu¹²-tsi 'noo¹o tsaa²
 coon¹¹³ 'e gøø¹²¹ do tsu jo mo gøø¹²¹ wa 'e tsáai¹-tsi, joon jilaa¹²¹ 'e jmoo¹o tsá² 'e jo
 tsáai¹-tsi, 'noo¹o tsaa².

15

Jmaa²a 'e 'yaai¹-tsi tsaruu¹²¹u jon' 'e 'yaai¹-o'o 'wo'o

¹ Joon jilei¹²¹ jna' 'in tsáai¹-tsi líi¹gi 'ná¹ uncóon¹³on' coon¹²¹ tún² 'in tsá² catyaa¹ 'in
 xugi jai¹² líi²i, joon jo jmoo²¹o' jiin¹¹³ 'e 'yaai¹-tsi' yiia'. ² La jaan²¹na' 'ná² jmoo²¹o' jiin¹¹³
 la 'yaai¹-tsi ruu¹²¹ 'e sá² 'e tyú² tya'a joon ilitsáai¹gi-tsi 'e jai¹² líi²na'. ³ Tsu Cristo jo
 gajmaa¹a 'e 'yaai¹-tsi 'ña'a, tsu ni jí² tya' Dios jin¹² xiiala nigalí¹: “Jna-a ga'ii¹¹³na 'e júu³
 'laa¹²¹ 'e gacwoi¹² tsá² 'naa'.” ⁴ Tsu jilaa¹²¹ 'e gataan¹an tsá² ni jí² tya' Dios la mo jéei¹,
 gataan¹an i'e¹²e jna' 'e coon¹¹³ la joon 'e sá² 'e sijaan²¹²an' tsu 'wii¹¹³ 'e júu³ taa¹¹³ 'e jí²
 do ijmá¹a taa¹²¹ jna' joon icwo¹²o jna' fo'fee¹¹ tyi'. ⁵ Cwocwo¹²o Dios 'naa' 'e seen²¹naa'
 jløø¹³naa' coon¹¹³ 'in catyaa¹ do. Joon Dios do lí² cwo¹²o 'naa' 'e jmaa²aa' taa¹²¹ joon lí²
 cwo¹²o 'naa' fo'fee¹¹ tyii'. Cwouncoon¹¹³ Dios 'naa' 'e canii²mo 'i¹-oo' coon¹¹³ 'in catyaa¹
 do la gajmaa¹a Cristo Jesús, ⁶ 'e coon¹¹³ la joon jilee¹²¹naa' lí² ungoo²¹oo' coon²¹ cain²¹
 Dios, 'in Jmii²¹ Ña'ñu¹¹u' Jesucristo.

'E júu³ tyú² tya' tsá² 'in jo seein²¹ Israel

⁷ Tsu 'wii¹¹³ joon 'ii¹¹³naa' la jaain²¹ la jaan²¹naa' jiin¹¹³ la ga'ii¹²¹ Cristo jna' 'e coon¹¹³
 la joon un'goo¹o tsá² Dios. ⁸ Tsu fuu²¹²uu 'naa' 'e Dios gasiin¹in Cristo gauncoon¹¹³on tsá²
 Israel 'e coon¹¹³ la joon gauntsiin¹ júu³ ga'ii¹ tya' 'líi²¹² tsacøøi¹¹³ tyi'. Joon coon¹¹³ la
 joon gajmaa¹a Dios júu³ 'e jo cuu¹²¹i júu³ tya'a. ⁹ Gajó² jon Cristo 'e lí² un'goo²¹o tsá² 'in
 jo seein²¹ Israel Dios tsu 'wii¹¹³ 'e fee¹¹-tsi tya' 'ido. La gajin¹² ni jí² tya' Dios:
 Tsu 'wii¹¹³ joon iun'góo³oo 'nu jee²¹² tsá² 'in jo seein²¹ Israel.

Joon i'øø³øø coon²¹ icwó³oo máa¹³u'un.

¹⁰ Joon lí² lí² xiia¹²¹ jin¹² ni jí² do:

Cwojløø¹³naa' tsá² jo seein²¹ Israel, coon¹¹³ 'in tsá² tya' Dios.

¹¹ Joon lí² lí² xiia¹²¹gi jin¹²:

Cwoo¹¹³ 'naa' 'maai¹¹³ Ña'ñu¹¹u' jilee¹²¹naa' tsá² taain²¹² ni cwoo¹¹³ juncwii²¹.

Joon faa¹¹³aa' xiiala fee¹¹ 'ii jilee¹²¹ tsá².

¹² Joon Isafas gataan¹an jí² do jin¹²in:

Lawa coon²¹ jmóo³ 'mó² 'e 'yeei¹²¹ sun¹³ tya' la joon inii¹¹³ jaain²¹ tsá² jee²¹² jmóo³ Isaf.

Joon ityu¹²u to² jilee¹²¹ tsá² jo seein²¹ Israel.

Joon 'in tsá² do 'in jo seein²¹ Israel 'e jo cu¹²-tsi coon¹¹³ 'ii.

¹³ Joon nano mí³ii tyani Dios, 'in cwo¹² jna' 'e sijaan²¹²an', mí³ii wa'a cwo¹² Dios 'naa'
 'e jløø¹³naa' 'áai¹ joon 'e iliseen²¹naa' tyú² coon¹¹³ 'ii 'wii¹¹³ ja¹²mo líi²naa' 'ii. Joon mí³ii
 'e coon¹¹³ 'ii²¹ tya' Espíritu Tyú² tya' Dios 'e lí² un'láa²naa' 'e i'øøi¹²¹gi-'oo' 'e sijáan²¹²an'
 ca gasá¹.

¹⁴ Joon 'naa' tsaru¹¹u', tsáa¹mo-tsii 'e 'naa' seen²¹naa' 'e tyúmoo', joon 'øø¹²¹mo-'oo'
 jilaa¹²¹ joon tíi²moo' cwoo²oo' tsá² cwáain¹ la jaain²¹ la jaan²¹naa'. ¹⁵ Pe, tsaru¹¹u', tsu
 'wii¹¹³ 'e fee¹¹-tsi Dios tyiia 'e fuu²¹²uu 'naa' coon¹¹³ 'e jí² lo coon¹¹³ júu³ coon²¹ tsáa¹, 'e
 coon¹¹³ la joon jo 'iin²-oo'. ¹⁶ Gajmaa¹a Dios fee¹¹-tsi tyiia 'e jmáa³aa jiin¹¹³ la to² tyu¹²
 Jesucristo jee²¹² tsá² 'in jo seein²¹ Israel. Joon 'e to² jmóo³oo do 'e cwó³oo 'e júu³ tya' Dios
 tya' 'e tiin¹¹³ tsá². Joon yu to² cwó³oo 'e júu³ lo 'e lí² líin²in 'in tsá² jo seein²¹ Israel do
 lawa coon²¹ fa¹¹ 'in nigatyii¹¹³in Espíritu Tyú² 'e tí¹-tsi Dios.

¹⁷ Joon tsu 'wii¹³ líi¹na tsá² tya' Cristo Jesús 'áa¹mo jløø¹³na coon¹³ 'e to² gajmáa³aa tya' Dios. ¹⁸ Joon fuu²¹²uu 'naa' jiin¹³ la gajmaa¹a Cristo 'wii¹³ jna wa'a ilí² jmá¹ nuu¹³ tsá² jo seein²¹ Israel. Joon jilaa²¹ 'elo galí² júu³ fo²oo coon¹³ 'e gajmáa³aa. ¹⁹ Galí² la joon jon coon¹³ 'ii²¹ tya' li² joongi tya' milagros joongi coon¹³ 'ii²¹ tya' Espíritu Tyú². Joon coon¹³ la joon nigacwó³oo júu³ ce jilaa²¹ tya' xiiala itiin¹³ tsá² 'wii¹³ cwáain¹ tya' Cristo. Nigacwó³oo 'e júu³ lo ca Jerusalén joongi la caain²¹ fuu²¹ ca tyía¹ fu cwoo¹³ li sii²¹ Ilírico. ²⁰ Joon nigacwo¹³-tsii 'e cwó³oo 'e júu³ tyú² tya' 'e tiin¹³ tsá² li jo mo ganúu²un tsá² jiin¹³ cafu xiiala gajmaa¹a Cristo tya' tsá², 'e coon¹³ la joon jo jmóo³oo to² li nga'naa¹ tsá² xeei²¹ jmo¹o to² la lo. ²¹ Pe la jin² ni jí² tya' Dios: 'In jo mo ganúu²un jiin¹³ coon²¹ naa¹³ cwáain¹ tya' Cristo inúu¹un júu³ tya' 'ido. Joon in'øøi²¹-tsi 'in tsá² do 'in jo mo ganúu²un cwáain¹ tya'a.

'iin²¹² Poo² tsáa¹ fu Roma

²² Tsu 'wii¹³ joon jo galí¹ii yafoo¹³na 'naa' xufiin¹³ 'láai² naa¹³ gali'iin²¹²na góo³oo. ²³ Pe nano niga'yee²¹mo to² tyiia fu li taan²¹²na lo. Joon tsu 'wii¹³ nigali'iin²¹²na ca la mo jéei¹ 'áai¹ yafoo¹³na 'naa', ²⁴ 'i¹-tsii yafoo¹³na 'naa' mi ngíi³na níi³ii fu li sii²¹ España. Joon líi²na wa'a ilí² uncoon¹³naa' jna 'e fu¹ 'yuu²na do mi yuui¹³ 'e li'yaai¹-tsii 'e jøø²na 'naa'. ²⁵ Pe nano ningóo³oo 'yuu²na fu¹ níi³ii Jerusalén 'e nicóon³xuu 'e cwo¹³oo 'in ru¹u' 'in néei¹ do. ²⁶ Tsu 'in tsaru¹u' néei¹ li sii²¹ Macedonia coon¹³ 'in néei¹ li sii²¹ Acaya niga'i¹-tsi wa'a 'e uncaain²¹xu cuu² 'e sín¹in tya' 'in tsaru¹u' tañíi² néei¹ Jerusalén. ²⁷ Joon 'yaa¹mo-tsi 'e gajmaa¹a la lo tsu lawa 'e røø²mo 'ido. Tsu 'in tsá² jai¹² líi²i néei¹ Jerusalén do nigajmaa¹a coon¹²¹ 'e tyú² tya'a 'e jai¹² líi²i coon¹³ 'in tsá² do 'in jo seein²¹ Israel do. Joon 'in tsá² jo seein²¹ Israel do cwáain¹ tya'o 'ná¹ jmáa¹a coon¹²¹ 'e tyú² tya'a coon¹³ 'in tsá² Israel do. ²⁸ Joon mo ga'yeei²¹ 'e cwáain¹ lo, joon nijoon¹³oo 'e cuu² do, ijúu³uu fu España do, joon yafoo¹³na 'naa' mi ngíi¹³na. ²⁹ Joon tsáa¹mo-tsii igaa¹³na fu li néee¹naa' i'ii¹³na' coon²¹ caan²¹mo 'e cwaai¹³ tya' júu³ tya' Cristo do.

³⁰ Tsaru¹u', mí³ii tyani²ii' coon¹³ 'e tsáa¹mo-tsi' Ña'ñu¹u' Jesucristo joongi coon¹³ 'e 'ii²¹ 'e cwo¹²o Espíritu Tyú² do jna' 'e 'iin²¹²mo' 'ii, coon¹³ joon mí³ii tyani²ii' 'e cwo²oo' pí³ yaanaa' caan²¹mo coon¹³ jna 'e mi²ii' tyani Dios 'wii²¹² tyiajna. ³¹ Mí²ii' tyani Dios wa'a iláa²mo jna ja'cwoo²¹ 'in jo jai¹² líi²i néei¹ Judea joon wa'a i'ii²¹mo røø²¹ 'in tsaru¹u' néei¹ Jerusalén 'e cuu² tyáan³aan do. ³² Mí²ii' jon, wa' 'iin²¹²in Dios, icwéi¹na yajøø²na 'naa' jløø¹³mo joon i'ii²¹xu 'woo¹²¹oo jee²¹² 'naa'. ³³ Mí³ii tyani Dios, 'in cwó² 'e seein²¹ tsá² tyú² coon¹³, 'e iuncoon¹³ 'naa'. Amén.

16

Sii¹ Poo² 'aai²¹² tsá²

¹ Fuu²¹²uu 'naa' wa'a 'ii¹³naa' coon¹²¹ tún² 'in tsamí² ru¹u' Febe. Gauncoon¹³ 'áai¹ 'ido 'in tsá² jai¹² líi²i Cristo 'in néei¹ fuu²¹ Cencrea. ² 'Ii¹³naa' 'ii coon¹³ 'e sii²¹ Ña'ñu¹u' la tíi²i jmá¹ tsá² la 'oo¹²¹ ru¹u' 'in jai¹² líi²i Cristo. Joon 'naa' uncoon¹³oon' Febe do coon¹³ jilaa²¹ 'e jmaai¹ to² tya'a tsu 'in lo nigauncoon¹³ tsá² fúui¹ 'áai¹ la joongi jon nigauncoon¹³o jna jon.

³ 'Aa²¹²mo' fo¹²oo fuu²uu' Priscila coon¹³ Aquila 'in nigajmaa¹a to² tya' Cristo Jesús coon¹³ jna. ⁴ 'E tooin² 'mó¹ 'ii²¹ tya'a 'e galaai²¹ jna 'e fo¹² 'e 'ii¹ tyiia ijúun²na do. Joon jna cwóo³oo 'maai¹³ 'ido joon jon' jiin¹³ jna cwóo³oo 'maai¹³ pe jileei²¹ tsaru¹u' 'in jai¹² líi²i Cristo 'in jo seein²¹ Israel. ⁵ 'Aa²¹²mo' fo¹²oo fuu²uu' jileei²¹ tsaru¹u' 'in jai¹² líi²i 'in licaain²¹ inuu tya' Priscila coon¹³ Aquila do. 'Aa²¹²mo' fo¹²oo jon Epeneto, jaain²¹ tsá² 'in 'iin²¹²na 'áai¹ joon 'ii nifu jee²¹² 'in néei¹ li sii²¹ Acaya do ja¹²mo galíi² Cristo. ⁶ 'Aa²¹²mo' fo¹²oo María 'in nigajmaa¹a to² 'áai¹ jee²¹² 'naa'. ⁷ 'Aa²¹²mo' fo¹²oo fuu²uu' 'in tsagóo³oo Andrónico coon¹³ Junias. Caan²¹mo táa¹i 'ido coon¹³ jna tsi 'nuñí³ joon tyú²-u cwii¹in 'in tsá² tya' Cristo 'in líi¹i apóstoles 'ii. Joon jo¹o galíi² Cristo la jéei¹gi jna.

8 'Aa²¹²mo'o fo²oo fuu²uu' Amplias, 'in líi¹ tsaru¹u' 'in 'iin²¹²na coon¹³ 'e jai² líi²na' Ña'ñu¹u'. 9 'Aa²¹²mo'o fo²oo Urbano 'in nigajmaa¹a to² tya' Cristo Jesús coon¹³ jna'a, la joon jon Estaquis, 'in tsá² 'in 'iin²¹²na. 10 'Aa²¹²mo'o fo²oo fuu²uu' Apeles, 'in nigacwo'íi¹ tyú² jilaa²¹ wúu¹ 'áai¹ ganii²¹i wii¹³ 'e jai² líi²i Cristo. La joon jon 'aa²¹²moo' fo²oo 'in tsá² néei¹ inuu tya' Aristóbulo. 11 'Aa²¹²mo'o fuu²uu' 'in tsagó³oo Herodión. La joon jon fuu²uu' 'in tsá² néei¹ inuu Narciso 'in jai² líi²i Ña'ñu¹u'. 12 'Aa²¹²moo' fuu²uu' jon Trifena coon¹³ Trifosa 'in jmoo¹o to² tya' Ña'ñu¹u'. 'Aa²¹²mo'o fuu²uu' jon 'in tsamí² ru¹u' 'in 'iin²¹²na', Pérsida, 'in nigajmaa¹a to² tya' Ña'ñu¹u' 'áai¹. 13 'Aa²¹²mo'o fo²oo fuu²uu' Rufo, 'in tsá² jai² líi²i Cristo 'in 'yá júu³i 'áai¹, coon¹³ sáa³o 'in nicalíi¹ lawa sáa³aa jon. 14 'Aa²¹²moo' fo²oo fuu²uu' jon Asíncrito, coon¹³ Flegonte, coon¹³ Hermas, coon¹³ Patrobas, coon¹³ Hermes, coon¹³ jileei²¹ tsaru¹u' 'in taain²¹² coon¹³ 'ii. 15 'Aa²¹²moo' fuu²uu' jon Filólogo, coon¹³ Julia, coon¹³ Nereo coon¹³ tsamí² ruu²¹i, coon¹³ Olimpas coon¹³ jileei²¹ tsaru¹u' 'in jai² líi² 'in taain²¹² coon¹³.

16 'Aa²¹²naa' la 'oo²¹ ru¹u' la jaain²¹ la jaan²¹naa' cuu²uu' caai²¹ ni² ruu²¹naa'. Jileei²¹ 'in jai² líi² Cristo 'in néei¹ lo sii¹in 'aa²¹²naa'.

17 Tsaru¹u', mí³ii tyani²ii' 'e cóon²oon' cwáain¹ 'in tsá² do 'in jmoo¹o poo²¹² jee²¹² 'naa' coon¹³ 'e 'ee¹ e si jmoo¹o tyuuin²¹ tsá² 'ee joon 'noo¹o tsá² tsaa². Tsu jilaa²¹ 'elo lí' cii¹³i lí' la niga'e² tsá² 'naa'. Jmaa²aa' coon²¹ coon¹³ 'in tsá² no, 18 tsu 'in tsá² no jo jmaa¹ 'ii²¹ to² tya' Ña'ñu¹u' Jesucristo. 'In tsá² no jmaa¹a 'ii²¹ to² jii¹³ 'e ijmaa²¹i to² 'ña'o joon júu³ tya'a 'áai¹ to² joongi 'áai¹ jloo¹³ joon coon¹³ júu³ joon cón² tóo² tsá² jo lí²i. 19 Joon jilee²¹mo ní² xiiala jmoo² 'naa' núu¹³uun' joon tsu 'wii¹³ joon jløø¹³moo coon¹³ 'naa'. Joon 'iin²¹²na líiin²naa' tsá² 'in 'yuui¹³ 'e jmá¹ 'e tyú² jon' wa'a 'in jmá¹ 'e gó². 20 Joon 'in Dios 'in jmoo¹o 'e seein²¹ tsá² tyú² tyaní¹i jmoono idyee¹³i 'in 'líi¹³ Satanás 'wii²¹² tíi¹³ii' in'øø¹³naa' 'ii. Cwauncwaa¹³ Ña'ñu¹u' Jesucristo 'naa'.

21 Sii¹mo jon 'aa²¹²naa' 'in tsá² sii²¹ Timoteo 'in jmoo¹o to² coon¹³ jna. Sii¹mo jon Lucio, coon¹³ Jasón coon¹³ Sosípater 'in líi¹i tsagó³oo.

22 Joon jna-a, Tercio, 'in nigataan¹an ni jí² 'e júu³ lo síi³na jon 'aa²¹²naa' lawa tsá² 'in jai² líi²i Cristo jon.

23 'Aa²¹²moo' jon jin² Gayo, 'in fii²¹² 'nú¹ lí tyíin¹³na joon cwoo¹o 'ido jon 'núu¹u lí licaain²¹ 'in jai² líi²i Cristo. La joon jon sii¹in Erasto 'aa²¹²mo 'naa'. Erasto do líi¹i 'in naní² cuu² tya' fuu²¹ lo. Joon 'in tsaru¹u' Cuarto sii¹in 'aa²¹²moo'.

24 Cwouncwaa¹³ Dios jileei²¹ 'naa'. Amén.

Júu³ lí gatséi¹

25 Joon nano cwoun'goo²¹o' Dios 'in lí² jmá¹ 'e pí³gi-'oo' coon¹³ 'e júu³ tyú² tyiia tya' xiiala itiin¹³ tsá². Cwóo³ jna 'e júu³ lo joongi 'e² jna tsá² cwáain¹ tya' Jesucristo. Joon 'e júu³ tyú² do jmoo¹o júu³ 'e júu³ 'uui²¹ gasáa¹a Dios ca la mo 'wiin²¹² juncwii²¹. 26 Pe nano coon¹³ 'e to² tyú² 'in Dios 'in seein²¹ coon²¹ tøø²mo, nigajmaa¹a júu³ coon¹³ 'e jí² tya' Dios 'e gajmaa¹a 'in tsá² 'in nigacwó¹ júu³ tya' la mo jéi¹. Joon 'e júu³ 'uui²¹ do gajmaa¹a Dios 'e cwii¹i jileei²¹ tsá² taain²¹² juncwii²¹ 'e coon¹³ la joon lí² jo¹o líin²in joon lí² jmáa¹a nuu¹³u.

27 'I¹mo Dios 'e un'goo²¹o tsá² 'ii 'wii¹³ Jesucristo coon²¹ tøø²mo! Joon jii¹³ 'ii-o líi¹ Dios 'in ñii²¹²-tsi. Amén.

Jí² 'láa² 'wii²¹² gasii¹in San Pablo tíi²ⁱ 'in tsá² 'in néei¹ Corinto

Poo² gasii²in 'e jí² lo tya' 'in jai¹² líi²ⁱ Dios néei¹ Corinto

¹ Jna, Poo², 'in sii¹ⁱ 'e jí² lo. Joon líi^{1na} apóstol tya' Jesucristo coon¹³ 'ii²¹ tya' Dios 'in gatyii¹³in jna. Coon²¹ caan²¹mo sii²¹na'a 'e jí² lo coon¹³ ru^{1u} sii²¹ Sóstenes. ² Síi^{3na} 'e jí² lo tyi'naa' tsaru^{1u} 'in cwii¹ⁱⁿ Dios néei¹ fuu²¹ sii²¹ Corinto. Joon líin^{2moo} tsá² tya' Dios tsu licaan^{21moo} coon¹³ Cristo Jesús. Joon Dios gatø^{12ø} 'naa' galíi^{2naa} tsá² tya'a 'in tyú¹ coon¹³ jileei^{121gi} 'in un'goo^{21o} Ña'ñu^{1u} Jesucristo 'in néei¹ la caain^{21gi} li xiia¹²¹. 'Ii tsá² feei¹ tya' 'ii joongi tyijna' jon. ³ Cwauncwaa^{13mo} Ñu^{1u} Dios coon¹³ Ña'ñu^{1u} Jesucristo 'naa' joon canii^{2mo} liseen^{21naa}'.

Galicwaa^{13moo} 'wii¹³ⁱ Cristo

⁴ Dios gauncwaa¹³ 'naa' joongi 'wii¹³ⁱ Cristo Jesús. 'E joon fuu^{212uu} 'maai¹³ coon²¹ tøø^{2mo}. ⁵ 'Wii¹³ⁱ icaan^{21moo} coon¹³ Cristo do; Dios nigacwo^{1o} 'naa' 'e tyú² 'í^{1-oo}, lagi jilaa¹²¹ 'e foo^{1oo} joongi jilaa¹²¹ 'e ñii²ⁱⁱ. ⁶ Joon jilaa¹²¹ júu³ 'e gatyá^{3aa} cwáain¹ tya' Cristo galí¹ ja^{2mo} jee²¹² 'naa'. ⁷ 'Wii¹³ joon la lo jo 'ee li'øøi²¹ tyii' jilaa^{121a} 'e cwo¹² Dios tsá² la 'íi²¹² ijaan^{2aan} jmi²¹² mi ijnee²¹ Ña'ñu^{1u} Jesucristo tún¹. ⁸ Joon 'ii isaan¹²¹ⁱⁿ 'naa' tá² ca li tséi¹. La joon jo 'in cwo¹ 'naa' tsaa² coonti mi ngíi²ⁱ 'ii²¹ jmá^{1a} Ña'ñu^{1u} Jesucristo. ⁹ Dios gatø^{12ø} 'naa' ilicaan^{21naa} coon¹³ Joon^{1on} Jesucristo. Joon 'in Dios do, 'in gatø^{12ø} 'naa', jo tsacoo¹²¹ júu³ tya'a.

'In sixéi¹³ jee²¹² 'naa'

¹⁰ Tsaru^{1u}, mí³ⁱⁱ tyani²ⁱⁱ coon¹³ 'e sii²¹ Ña'ñu^{1u} Jesucristo, síi^{13naa} røø²¹, jo xeei²¹ ruu^{121naa}. Síi^{13moo} røø²¹, coon²¹ 'í^{3-oo}, coon²¹ 'e jmaa^{2aa}. ¹¹ Fo^{13oo} la joon, tsaru^{1u}, 'wii¹³ 'inlíi¹³ tsá² inuu tya' Cloé gajin^{12o} 'e jo cwo¹² júu³ ruu^{121naa}. ¹² 'øøi^{121-tsi} tsá² 'e 'láa^{2mo} 'í^{1-oo} la jaain²¹ la jaan^{21naa}. 'Inlíi¹³ jin¹²ⁱⁿ: “Tsá² tya' Poo² jna”; 'inlíi^{13gi} jin¹²ⁱⁿ: “Tsá² tya' Apolos jna”; 'inlíi^{13gi} jin¹²ⁱⁿ: “Tsá² tya' Tú^{3-u} jna”; 'inlíi^{13gi} jin¹²ⁱⁿ: “Tsá² tya' Cristo jna.” ¹³ ¿Tí líi^{2moo} 'e 'iin²¹² Cristo wa'a líi^{2naa} poo²¹² jee²¹² 'naa'? ¿'E wa líi^{2naa} 'e gasaa^{2naa} jmi²¹ coon¹³ 'e sii²¹ Poo²? ¿Jo lí¹ la joon! ¹⁴ 'Maa^{13mo} Dios jo gasáa^{1na} jmi²¹ jii¹³ jaain²¹ 'naa', jii¹³ 'ña'a Crispo coon¹³ Gayo. ¹⁵ 'Wii¹³ joon jo 'in lí² jin¹² coonti 'e gasáa²ⁱ jmi²¹ coon¹³ 'e sii²¹ jna. ¹⁶ Fiin¹³ nigasáa^{13mogi} jmi²¹ 'in tsá² inuu tya' Estéfnas pe jo tíi^{13-tsii} gasáa^{13gi} jmi²¹ 'in xeei^{121gi}. ¹⁷ Ña'ñu^{1u} Cristo jo gasii¹ⁱⁿ jna wa'a sáa^{13na} tsá² jmi²¹. Gasii¹ⁱⁿ jna 'e jmaa^{13aa} tsá² júu³ xiia^{1a} la itiin^{13mo} tsá² tyani Dios. Joon gajma^{13aa} tsá² júu³ coon¹³ júu³ coon²¹ tsáa¹, la joon liñi² tsá² xiiala gajúin¹ Fii¹²¹²ⁱ tsaa' crúu¹³ tya'a. Joon coon¹³ 'e júu³ coon²¹ tsáa¹ do jo tsa¹ⁱ 'wa'a pí³ 'e 'oo^{1o} 'e júu³ do tya' xiiala itiin^{13mo} tsá² tyani Dios.

Jmi¹-tsi 'in jai¹² líi²ⁱ Cristo

¹⁸ Jileei¹²¹ 'in ngaliin¹ li gó² jo tsáai^{1-tsi} 'e júu³ tya' xiiala mo gajúin¹ Fii¹²¹²ⁱ tsaa' crúu¹³ tya'a 'e 'iin² tsaa² tya' tsá². Júu³ tya' tsá² caa^{21mo} joon líi²ⁱ. Pe tyijna'gi', 'in gajmaa^{1a} Dios tiin^{13na}, 'ii²¹ tya' Dios 'a la joon. ¹⁹ Jiin¹³ la jin¹² ni jí² tya' Dios: Jna-a 'íi^{13na} 'e 'í^{1-tsi} 'in jmi¹-tsi, joon 'in tá^{1-tsi}, ijni^{13na} tya'a 'e jo 'yeei²¹ to² tya'a.

²⁰ Wa'a la joon ¿'ee to² 'í^{3gi} 'in jmi¹-tsi, si tifo¹² 'ee, si 'in jo cwó² júu³ 'e li juncwii¹²¹? Jo 'ee to² 'ín^{2gi} 'ido tsu Dios gajmaa^{1a} 'e jilaa¹²¹ 'e jooi^{1-tsi} 'ido lawa júu³ tya' tsá² caa^{21mo}. ²¹ Ñi¹ Dios 'e jmoo^{1o}, joon jo gacwo¹ Dios 'e ilicwii¹ⁱⁿ 'in jmi¹-tsi 'ii coon¹³ jilaa¹²¹ 'e jooi^{1-tsi}. Pe Dios-gi gali¹ⁱⁱⁿ jmi¹ 'in jmáa^{1a} tiin¹³ tsá² coon¹³ júu³ tyú² tya' jileei¹²¹ 'in jai¹² líi²ⁱ 'ii-o xufiin¹³ 'in catyaa^{2gi} líi²ⁱ júu³ tya' tsá² caa^{212mo} lo.

²² 'In tsá² Israel mii¹i coon²¹ milagro joon litsáai¹-tsi. Joon 'in tsá² griego-gi jmaai¹² 'iin²¹²in lijmi¹-tsio ²³ pe jna'gii¹i tyaa²¹a'a júu³ tya' Cristo 'in gateen¹in tsá² tsa' crúu¹³ do-o. Fa'ii¹²¹i 'aa¹a 'in tsá² Israel 'wii¹³i 'e júu³ lo joon 'in tsá² jo seein²¹ Israel líi²i júu³ tya' tsá² caa²mo joon. ²⁴ Pe tya' jileei¹²¹ 'in gatø² Dios ilfin²in tsá² tya'a, xufiin¹³ tsá² Israel si jo tsá² Israel 'ee, 'ii¹²¹ tya' Dios jmoo¹o Cristo tiin¹³ tsá² joongi 'e jmi¹-tsi. ²⁵ Wa'a líi²i tsá² 'e jo jmi¹-tsi Dios, 'ii 'in jmi¹-gi-tsi lagi 'e jmi¹-tsi tsá² juncwii²¹. Joongi wa'a líi²i tsá² jo 'oo¹o Dios pí², 'ii 'in 'oo¹gi pí² lagi tsá² juncwii²¹. ²⁶ 'Ii²¹du-'oo', tsaru¹u', xiiala líi¹naa' mo gatø² Dios 'naa', xuu¹naa' líi¹naa' tsá² jmi¹-tsi tyani tsá² juncwii²¹, joongi xuu¹naa' 'oo¹o to², joongi xuu¹ líi¹naa' tsá² tyiin². ²⁷ Pe Dios-gi gatyii¹³in 'in tsá² líi¹i tsá² báí¹ 'e coon¹³ la joon cwo¹o fa'ii¹²¹ 'in jmi¹-tsi. La joon jon gatyii¹³ Dios 'in tsá² líi¹i tsá² jo pí²-tsi joon coon¹³ la joon jon cwo¹o fa'ii¹²¹ 'in pí²-tsi. ²⁸ Joon la joon Dios gatyii¹³in 'in líi¹i tsá² jo tyiin², 'in jo tsáai¹-tsi tsá², ('in jo to² 'íi³ do) 'ii 'in tyá² røø²¹ tya' 'in líi¹i tyiin²gi. ²⁹ La joon jiin¹³ jaain²¹ jo 'in lí² jmaa¹gi jløø¹³ tyani Dios. ³⁰ Pe 'ña'a Dios nigauncaan²mo 'naa' coon¹³ Cristo. Joongi 'wii¹³ Cristo do-o galiimi¹-'oo', 'wii¹³ 'ii gauntyúu¹mo Dios 'naa' la joon ilí² jmaa²aa' jilaa¹²¹ to² tyu¹²u joongi tiin¹³mo' tyani¹i. ³¹ Jiin¹³ la jin¹² ni jí² tya' Dios: "Wa'a 'iin²¹² tsá² unjløøi¹³ yaai 'ná¹-a unjløøi¹³ yaai coon¹³ Na'ñu¹u' Jesucristo."

2

Jo¹o líi²naa' tsu 'wii¹³ 'ii¹²¹ tya' Dios

¹ Tsaru¹u', mo gatyáa³aa júu³ jai¹² tya' Dios jee²¹² 'naa', jo gafo¹²oo júu³ jmi¹-tsi jon'gi júu³ taai²¹² 'áai¹. ² Mo gatyáa³aa júu³ coon¹³ 'naa' jo júu³ xiia'gi gatyáa³aa, gatyáa³oo jmaai¹² júu³ la mo gangi¹i Jesucristo juncwii²¹ joongi la mo gajúin¹ Jesucristo tsa' crúu¹ tya'o. ³ Gasiin¹²¹na 'ñii¹a 'wéi¹ coonti-i tyani²ii', jlée³moo 'goo¹²¹oo wa jo gatyáa³aa la ti jilaa¹²¹a 'e júu³ tyú² do. ⁴ Jo gauntsáa¹na-'oo' coon¹³ júu³ jmi¹-tsi; gauntsáa¹mo-'oo' tsu 'wii¹³ ga'e¹²e 'e Espíritu Tyú² tya' Dios 'naa' joon coon¹³ 'ii¹²¹ tya' Dios galitsáa¹mo-'oo' 'e júu³ lo. ⁵ Tsu 'wii¹³ joon 'ii¹²¹ tya' Dios lija¹²mo líi²naa' jon' wa'a coon¹³ júu³ jmi¹-tsi tya' tsá².

Licwii¹mo tsá² Dios 'wii¹³ Espíritu Tyú² tya'a

⁶ Pe 'e la ja¹²mo, jna'a tyaa²¹a'a júu³ 'e jmi¹-tsi tya' jileei¹²¹ 'in tyú² 'øøi¹²¹-tsi 'e jai¹² líi²i. Pe 'e júu³ do tyii¹i jo lí la lí 'e júu³ jmi¹-tsi tya' 'in tsá² taan²¹²in juncwii²¹ lo jon'gi la lí 'e júu³ tya' 'in 'oo¹o to² 'e juncwii²¹ lo, tsu ti lí tyé¹mo 'in tsá² do. ⁷ La ti júu³ faa¹²¹oo'o jmaai¹² júu³ 'e 'i¹-tsi Dios. Júu³ 'e Dios ga'e¹²e tsá² tya' nano. Ni'ii²¹²-tsi Dios jée¹mo xiiala ijmaa¹³a tyú¹mo tsá² ca nu¹gi ijmaa²¹o 'e juncwii²¹ lo. ⁸ 'Wii¹³ joon jiin¹³ jaain²¹ 'in 'oo¹o to² juncwii²¹ lo jo ga'øøi¹²¹-tsi, tsu wa mi¹i ga'øø¹²¹mogi-tsi 'in 'oo¹o to² do jo gateen¹gi Ña'ñu¹u' Jesucristo do tsa¹ crúu¹³ tya'a. ⁹ Pe jiin¹³ la jin¹² ni jí² tya' Dios: Tya' 'in tsá² 'in 'iin²¹²in 'ii, nigatyaa¹ Dios tyú² 'e sá² tya'a coon²¹ 'e jo 'in mo gani² jogi 'in nuu¹un jon'gi 'in mo 'i¹-tsi coonti.

¹⁰ Joon jilaa¹²¹ 'elo 'ña'a Dios gajmaa¹a 'e liné³e' coon¹³ 'ii¹²¹ tya' 'in Espíritu Tyú² tya'o. Joon 'in Espíritu Tyú² tya'a do jøø²o ce jilaa¹²¹, ce jilaa¹²¹ 'e 'i¹-tsi Dios 'ña'a lí² jøø²ø.

¹¹ Lawa tsá², jo ñí¹i tsá² 'ee 'i¹-tsi tsá² la jaain²¹ la jaan²¹in, yaamo alma tya' tsá² ñii¹i 'ee 'i¹-tsi. 'Wii¹³ la joon jiin¹³ 'ña'a 'in Espíritu tya' Dios ñii¹i jilaa¹²¹ 'e 'i¹-tsi Dios. ¹² Joon jna'o' ga'ii¹³mo' 'in Espíritu tya' Dios do, jo'on ga'ii¹³na' espíritu tya' tsá² taan²¹²in juncwii²¹ lo. Joon 'wii¹³ 'in Espíritu Tyú² do-o 'øø¹²¹mo-tsi' jilaa¹²¹ 'e gacwo¹ Dios jna' 'yaai¹-tsi. ¹³ La joon tyii²¹a'a 'e júu³ 'e gacwo¹ Espíritu Tyú² do jna'a tya' 'in niga'ii¹²¹ 'in Espíritu Tyú² do.

¹⁴ 'In jo mo 'ii¹²¹ 'in Espíritu Tyú² do jo 'ii¹²¹i júu³ tyú² tya' Espíritu Tyú² tya' Dios 'e tyaa²¹a'a tsu líi²i 'e júu³ tya' tsá² caa²¹mo joon. Jo líi¹i 'øøi¹²¹-tsi 'e júu³ tyaa²¹a'a lo tsu jiin¹³ Espíritu tya' Dios lí² jma¹ 'øøi¹²¹-tsi. ¹⁵ Pe 'in tsá² 'in niga'ii¹²¹ 'in Espíritu Tyú² tya' Dios lí²-i cón² cwáain¹ ce jilaa¹²¹a. Joon ce jiin¹³ jaain²¹ tsá² 'in jo cwii¹in Dios

jo lí² 'øøi'²¹-tsi xiiala 'i¹-tsi 'in tsá² 'in cwii¹in. ¹⁶ Jiin¹³ la jin¹² ni jí² tya' Dios: “¿'iin niga'øøi'²¹-tsi 'a 'i¹-tsi Dios? ¿'iin lí² 'e¹² Dios?” Pe jna'gi' 'i¹-tsi' la 'i¹-tsi Cristo.

3

Tsa'leei'¹³ tya' Dios jile'^{1e}

¹ Tsaru^{1u}, jo lí² fú² jna 'naa' lawa tsá² 'in 'oo¹o Espíritu Tyú² tya' Dios. Gafuu²¹²uu 'naa' lawa tsá² taan²¹²in juncwii²¹, 'in jo cwii¹in Dios. 'Naa' lí¹naa' lawa xuui²¹² jo mo cwáan¹mo. Jo mo gauncwaan¹naa' cwáain¹ tya' Cristo. ² Jmaai¹² júu³ jo taa²mo ga'e¹ee 'naa'. Lawa yuun²¹ 'uun²¹ fi¹² jo mo li dø²ø¹ 'í¹, la joon jon jna jo lí² 'e¹ee 'naa' coon¹³ júu³ taai²¹². Pe jo mo li'øøi'²¹-'oo' júu³ taai²¹², ³ tsu 'i'gi-'oo' la 'i¹-tsi tsá² taain²¹² juncwii²¹. La 'í¹² 'oo²oo' tsiwúu¹, 'noo²oo' mii¹³, joongi xeei² ruu¹²¹naa' jmaai¹² la 'i¹-tsi tsá² taain²¹² juncwii²¹ 'i¹-'oo' joongi jmoo²oo' jmaai¹² 'a la jmoo¹o tsá² taain²¹² juncwii²¹ lo. ⁴ Tsu wa mo jin¹² tsá²: “Tsá² tya' Poo²-o jna”, joon 'in lí¹³gi jin¹²in: “Tsá² tya' Apolos jna”, jmoo²oo' la jmoo¹o tsá² taain²¹² juncwii²¹.

⁵ Pe, ¿'iin 'in Poo² do? ¿'iingi 'in Apolos do? Caní³ lí¹²moo¹o tsá² tya' Dios, joon 'wii¹³ jna'oo' o ja¹²mo galí²naa' Ña'ñu^{1u} Jesucristo. Jmoo²¹² jna'a la jaain²¹ la jaan²¹na'a jiin¹³ la to² gatyú¹² 'ña'a Dios. ⁶ Lawa coon²¹ 'e jñí² tsá² lí² 'e júu³ tya' Dios, joon jna-a gato¹²o 'e jún² do, joon Apolos-gi ga'ee¹e jmi²¹ pe 'ña'a Dios gajmaa¹a gacwáin¹ 'e jún² do. ⁷ La joon lí², 'in gajñí² lo coon¹³ 'in ga'ee¹e jmi²¹ do jo 'ee to² 'í¹³ jiin¹³ 'ña'a Dios 'in tyiin²gi tsu 'ii jmoo¹o cwaain²¹ jilaa¹²¹a. ⁸ 'In jñí² jún² do la joon jon 'in 'ee¹e jmi²¹ coon²¹ røø²¹mo, pe Dios tyí² 'lee¹³i la jaain²¹ la jaain²¹ jiin¹³ la to² gajmaa¹o. ⁹ Pe jna'a caan²¹mo jmoo²¹o to to² tya' Dios joon 'naa'gi' lí¹naa' lawa coon²¹ tyiia²¹ li jmoo¹o Dios to².

Joongi lí¹²moo' jon lawa coon²¹ 'nú¹ 'e jmoo¹³ Dios. ¹⁰ Joon Dios gajmee¹i jna lawa jaain²¹ tifuu²¹ 'a jmaa¹³aa tiifuu²¹ do joon 'in xee¹²¹mo 'in uncwaan²¹in 'oo²¹ do. Joon jilei¹²¹ 'in uncwaan²¹in 'oo²¹ ni tiifuu²¹ do 'ná¹-a coon²¹ cwáain¹ xiiala jmáa¹a. ¹¹ Joon jiin¹³ jaain²¹ li jma¹²gi coon²¹gi tiifuu²¹ xiia', tsu 'ña'a Jesucristo lí¹i 'e tiifuu²¹ do. ¹² Pe ni do lí²-i uncwaain²¹ tsá² coon¹³ cwanáa¹, si coon¹³ cwataa²¹ 'ee, si coon¹³ cuun²¹² 'moo¹³ 'ee 'e ta'a 'wóo²o. Lí²-i jon uncwaain²¹ tsá² coon¹³ 'mó², si coon¹³ 'nuu²¹ 'ee si coon¹³ mo¹² cwañi¹¹ 'ee 'e jo ta'a 'wóo²o. ¹³ Joon mi cwá² jmi²¹² icwée²¹ Cristo tún¹, røø²¹ lí¹² tsá² 'ee coon¹³ gajmaa¹³a 'e 'nú¹ do. Tsu 'e jmi²¹² joon ijó¹ coon¹³ jí²i joon coon¹³ 'e jí² joon iliñi¹ tsá² 'ee to² nijmaa¹a tsá² si 'e tyú² si 'e gó² 'ee la jaain²¹ la jaain²¹. ¹⁴ Joon wa 'nú¹ 'e tyú² nigajmaa¹³a tsá² jo coo¹o coon¹³ 'e jí² do pe 'in 'i¹i²¹mo 'lee¹³i. ¹⁵ Pe wa'a 'in nigajmaa¹³gi 'nú¹ gó², 'e coo²¹-o joon. Joon jilaa¹²¹a i'íin²mo tya'a, jiin¹³ 'ña'o tiin¹³gi tyani Dios lawa jaain²¹ 'in galáa²¹ 'ña'a jee²¹² jí².

¹⁶ ¿Ti jo ñí³ 'naa' 'e lí¹naa' lawa cwo¹ tya' Dios Jmi²¹ joon 'in Espíritu Tyú² tya' Dios do tyiin¹³mo jee²¹² 'naa'? ¹⁷ Joon wa'a 'in 'iin²¹²in xéi¹ cwo¹ tya' Dios, Dios-gi 'íin²mo 'ii tsu cwo¹ tya' Dios 'e cwa¹³mo joon. Pe 'naa' yaamoo' lí¹naa' 'e cwo¹ joon.

¹⁸ Jo cón²oon' 'naa' tóo² yaanaa', wa' 'in lí¹i² 'e jmi¹-tsi 'i jiin¹³ la lí¹i 'in tsá² jmi¹-tsi taain²¹² juncwii²¹ 'ná¹-a lín²in lawa jaain²¹ 'in jo 'ee ti²¹i coonti joon coon¹³ la joon lí²-i lín²in jaain²¹ 'in jmi¹-tsi la jai¹². ¹⁹ Wa'a tya' Dios 'in lí¹i jmi¹-tsi 'e juncwii²¹ lo lawa tsá² caa²¹mo 'i. Ni jí² tya' Dios jin¹²: “Dios jmoo¹o xuui²¹ yaai 'in ti²¹i coon¹³ yaamo 'e ti²¹i do.” ²⁰ Jin¹²o jon 'e jí² do: “Ña'ñu^{1u} ñi²o 'e jilaa¹²¹ 'e 'i¹-tsi 'in jmi¹-tsi jo 'ee to² 'í¹³ 'e joon.” ²¹ Tsu 'wii¹³ joon jiin¹³ jaain²¹ jo lí² unjløøi¹³ yaai wa'a lí¹²i lí¹i tsá² tya' tsá². Pe 'e ti²¹i 'naa'a jilaa¹²¹ 'e sá². ²² Poo² si Apolos 'ee, si Tú³ 'ee si juncwii²¹ lo 'ee, si 'e seen²¹ mogi¹ 'ee, si 'e najúun²moo' 'ee, si jilaa¹²¹ 'e sá² nanó² 'ee, si jilaa¹²¹ 'e ilisá² 'ee jilaa¹²¹ a tyi'naa'a. ²³ Joon 'naa' lí¹naa' jóon¹on Cristo, joon 'in Cristo do tya' Dios 'i.

4

To² 'ná¹ jmaa¹a apóstoles

1 'Í-oo' jna'a lawa tsá² 'in uncoon¹³ Cristo, 'in náa¹ cwoo²¹o'o 'ná¹a 'e'² tsá² 'e' 'i¹-tsi Dios. 2 La joon wa'a 'ee náa¹a cwoo²¹o tsá² júu³ tyú² tya' Dios 'ná¹ jmáa¹a 'i júu³ la t³i, joon la joon tsáa¹mo-tsi tsá² 'ii. 3 Pe jna, xuu cu¹²-tsii wa'a 'naa' 'iin²¹²naa' jmaa²aa' 'ii²¹ tyiia si tyí³aa tyani 'in 'oo¹o to² 'ee. Ce jiin¹³ 'ñii'a jo jmóo³oo 'ii²¹ tyiia. 4 Joon jon'gi 'ñii'a jo ñí³ii ti 'óo³oo tsaa², 'elo jon' 'øøi²¹-tsi wa'a jna 'e jo 'óo³oo tsaa² pe 'ña'a Ña'ñu¹u' ijmáa¹a 'ii²¹ tyiia. 5 Tsu 'wii¹³ la joon, jo cón²oon' cwáain¹ xiiala seein²¹ 'in xeei²¹ la nu'gi iti² jmií²¹² icwée²i Ña'ñu¹u' Jesucristo. Ján²duu' cón²oon' cwáain¹ ca mi cwée²i Ña'ñu¹u' Jesucristo, 'ña'-o i'wo¹²o li jnee²i la jilaa²¹ 'e si'mo² li nuu²¹ no. Mi tí² 'e jmií²¹² joon, joongi ijmá¹a Ña'ñu¹u' Jesucristo ilíñ² jileei²¹ la jilaa²¹a 'e ni'í¹-tsi tsá² la jaain²¹ la jaain²¹. Joon Dios-gi ifaa²¹-o 'ee 'e tyú² gajmaa¹a tsá² la jaain²¹ la jaain²¹.

6 Tsaru¹u', tyí³aa 'e júu³ lo cwáain¹ tya' Apolos coon¹³ jna 'e tyú² tyi'naa', tsu 'iin²¹²na 'e líñ³oo' jo ngii²¹²gii' jiin¹³ la jin¹² jí² tya' Dios. Joon la joon jiin¹³ jaain²¹ jo unjløøi¹³ yaai coon¹³ jaain²¹ tifo¹², jo'gi ijmáa¹a 'e jo tsáai¹-tsi 'in jaain²¹. 7 ¿'In 'in jmoo¹o tyú²gi tyii' lagi 'in catyaaí²gi? ¿'Ee 'oo²¹²oo', ti jon'on Dios gacwoo¹o? Joon wana 'ii-o gacwoo¹o jilaa²¹ 'e 'oo²¹²oo', ¿'ee lí² unjløøi¹³ yaanaa' 'e 'oo²¹²oo' do lawa'a yaanaa' gajmaa²aa' 'e 'oo²¹²oo' do?

8 Nalí¹naa' lawa'a 'e lí¹naa' tsá² sá² cuu², 'oo²oo' jilaa²¹ 'e 'iin²¹²naa'. Lí¹naa' 'e 'naa'oo' nityu²uu' to² lawa róøi¹³. Joon jna'gii' li co'o 'lee¹³naa' jna'a. 'Áa¹mo 'iin²¹²na wa xu'u ja¹²mo 'e lí¹naa' róøi¹³ joon ca jna'oo'o lí²-i jon tyuu¹³u'u to² coon¹³ 'naa'. 9 Lí¹na la lí¹i jna'a 'in lí¹i apóstoles ni'i sáa¹i Dios jna'a ti li tsé¹mo. Lí¹na'a lawa 'inlí¹¹³ 'in niteen¹en ijúun²mo. Nalí¹na'a lawa coon²¹ 'e sá² tsa'goo²¹-tsi tsá² jileei²¹ 'in taain²¹² juncwii²¹ la jileei²¹ ángeles lagi jileei²¹ tsá² jóø²mo jna'a. 10 Lí¹i tsá² lawa tsá² caa²¹mo jna'a 'wii¹³i cwáain¹ tya' Cristo joon 'naa'gii' lí¹naa' 'e lí¹naa' tsá² jmií¹-tsi cwáain¹ tya' Cristo. Lí¹na'a tsá² 'wóo²mo la 'ii²¹²naa' gii' lí¹naa' 'e lí¹naa' tsá² pí²-tsi. Jo tsáai¹-tsi tsá² jna'a, pe 'naa'oo' un'goo¹o tsá². 11 Ca nanoo²¹² nili'øø¹mo 'e tyee²e'e, nilí² unjmií²¹na'a, nili'øø¹i si¹²i'in, nijmee¹²mo tsá² jna'a, jogi tyii²¹i'i sá². 12 Joongi ni'woo¹²-oo'o to² jmoo¹ to². Joon mo jíi²in tsá² jna'a, jna'gii' i sii¹³i'i, "Ná¹ uncwaa¹³mo Dios 'naa'." 'øø¹mo tsá² jna'a pe jmoo²¹o'o taa¹²-oo'o. 13 'Lí¹i faa¹²¹ tsá² 'wii²¹² tyii²¹i'i pe fee¹mo-tsi'i júu³ tyaa²¹a'a coon¹³on. Jmaai¹²¹ tsá² jna'a lawa tyi¹ taa¹³ juncwii²¹, lagi wa 'e ti' co' tsá²a jmaai¹²¹ tsá² jna'a ca jmií²¹ no.

14 Jo jmóo³oo 'e jí² lo wa'a cwo¹²oo 'naa' fa'ii¹²¹, jmóo³oo 'e jí² lo lawa' cwo¹³oo cwáain¹ yuu²¹ tyiia 'in 'iin²¹²moo. 15 Xuufiin¹³ 'naa' 'áa¹naa' tifo¹² tyii' fúui¹ 'in 'é² cwáain¹ tya' Cristo, pe jaan²¹mo 'ñú²uu' seein²¹ cwáain¹ tya' mo galija¹²mo lí¹naa' joon jna-a 'i. Tsu 'wii¹³i 'e júu³ tyú² tya' xiiala itiin¹³ tsá² tyani Dios 'e gatyáa³aa coon¹³ 'naa' galija¹²mo lí¹naa' Cristo Jesús. 16 Tsu 'wii¹³ joon mí³ii tyani²ii' tyan²aan' cwáain² xiiala jmóo³oo joon la joon jmaa²aa'.

17 Tsu 'wii¹³ gali'iin²¹²na 'a untii¹³duu-'oo' xiiala mo gangí³ii jee²¹² 'naa' lawa jaain²¹ tsá² 'in jai¹² lí¹i Cristo, 'wii¹³ joon síi³na Timoteo, 'in 'iin²¹²na. Lawa yuu²¹ tyiia-oo 'i coon¹³ to² jmoo²¹o'o tya' Ña'ñu¹u'. Joon, untiin¹³in júu³ tya'a. 'Ii-o i'e¹²e 'naa' la lí 'e ga'éé³ee la caain²¹ jee²¹² tsá² 'in jai¹² lí¹i Cristo. 18 'Inlí¹i¹³ jee²¹² 'naa' gaunjløøi¹³ yaai, lí¹i 'e jo cwéé³gii jee 'naa'. 19 Pe 'i¹-tsii yíia³oo la jmoonno wa icwo¹ Ña'ñu¹u'. Joon iyajóø³oo ti 'e ijmá² 'in tsá² unjløøi¹³ yaai do 'e la lí² 'e faa¹²¹a do. Yajóø³øø wa'a cwo¹¹o Dios wa¹² pí² tya' 'ido si jo cwo¹¹-o 'ee. 20 Tsu lí tyu¹² Dios to² tsá² jon' lí¹i júu³ pe coon¹³ 'ii²¹ tya'o to² 'e tyu¹²u tsá². 21 ¿'Ee 'iin²¹²naa' jmá³aa tyii' mi cwéí¹na, ti 'e 'e³ee 'naa' wúu¹, owa'a 'iin²¹²naa' jmá³aa tyú²-tsii, un'née³moo 'naa' 'ee?

¹ Niñii¹ tsá² 'e jaain²¹ jee²¹² 'naa' tyiin¹ in coon¹¹³ on lawa tsamí² tya' o jaain²¹ tsá² neei¹¹³ sáa³. 'E lo-o coon²¹ 'e gó² líli¹ ca jiin¹¹³ 'in jo cwii¹ in Dios jo tii²¹ jmáa¹. ² Joon jlø² mogi 'naa'! ;Pe tyú² gi wa'a ngi² ñi¹ fa'ñi²¹! 'In tsá² 'in gajmaa¹ 'e gó² lo tyú² gi wa'a gajeen²¹ mo jee²¹² 'naa'. ³ Joon xufiin¹¹³ jo siin¹¹³ na la si'yee²¹ na jee²¹² 'naa' pe 'ñi³-tsii 'naa' joon nigajma¹ oo 'ii²¹ tya' 'ido 'in gajmaa¹ 'e gó² do lawa' a siin¹¹³ moo coon¹¹³ 'naa'. ⁴ Uncaan²¹ naa' ruu²¹ naa' coon¹¹³ 'e sii²¹ Ña'ñu¹ 'u' Jesucristo. Joon siin¹¹³ moo coon¹¹³ 'naa' coon¹¹³ jilaa²¹ 'e 'i¹-tsii. La joon jon 'ii²¹ tya' Ña'ñu¹ 'u' Jesús uncoon¹¹³ on 'naa'. ⁵ Joon 'ná¹ tyii¹³ moo' 'in tsañuu¹ ga'láa¹ do 'in tyiin¹³ jee²¹² 'in jo¹ líi² do, jaan¹¹³ naa' Satanás, joon coon¹¹³ la joon i'fin² mo 'e ngú¹ taan¹ in pe itiin¹¹³ mo alma tya' a mi jó¹ o tún¹ Ña'ñu¹ 'u'.

⁶ Jo lí² unjløi¹³ 'naa' yaanaa' coon¹¹³ 'e jmoo² oo' lo. ;Ti jo ñii² ii' júu³ 'e jin¹² tsá²: "Coon¹¹³ ca pii¹³ tyiian¹³ caai²¹ tsá² 'e con² do coon¹¹³ 'e joon jmoo¹ o roon¹ on la tøøi² con² do?" ⁷ Tú² uu' jilaa²¹ 'e gó² jmoo² oo' 'e li la li tyiian¹³ tsáai² 'e jmoo¹ o 'láa¹ tya' tsá². Joon ilín² moo' lawa 'iñi¹ 'mii² 'e jo tyiian¹³ jeei¹ tsu la joon tsai² líi¹ naa'. Tsu nigajún¹ mo Cristo 'ña' a 'wii²¹² tyijna' o'; ngangí² i la ngangí² i joo' saa²¹ yuun²¹ jngai² tsá² Israel cuu²¹ i mo ti jmii²¹² pascua. ⁸ La joon jmoo¹¹³ o' jmii²¹² pascua tyi' la ti la lí¹-i coon¹¹³ 'e tsáai¹-tsi' joongi 'e jai² líi² na' 'e li la li 'iñi¹ jo jeei¹ tyiian¹³. Jon' on jmoo²¹ o' jmii²¹² pascua tyi' coon¹¹³ jilaa²¹ 'e gó² jmoo²¹ o' jon' gi' coon¹¹³ 'e gó² 'i¹-tsi' 'e li la li 'e tyiian¹³ tsáai² do.

⁹ Ni jí¹ tyiia 'láa² 'wii²¹² do gafuu²¹² uu 'naa' jo sii¹ naa' røø²¹ coon¹¹³ 'in ngi¹ to² 'láa¹ coon¹¹³ tsamí² xeei²¹ si tsamí² ngii¹ to² 'láa¹ coon¹¹³ tsañuu¹ xeei²¹ 'ee. ¹⁰ Jo 'øøi²¹-tsi 'e fuu²¹² uu 'naa' wa'a tú² naa' coonti tsá² taain²¹² juncwii²¹ 'in 'láa¹, si 'in tsii²¹ cuu² líli¹ 'ee, si 'in jmoo¹ o 'uun²¹ 'ee, si 'in ungo²¹ o 'in jon' on Dios la jai² tsu 'ná¹ 'woo²¹ moo' 'a juncwii²¹ lo wa jo 'iin²¹² naa' seen²¹ naa' jee²¹² tsá² la 'ii. ¹¹ 'øøi²¹-tsi 'e gafoo²¹ oo do jo 'ná¹ sii²¹ naa' røø²¹ coon¹¹³ jiin¹¹³ jaain²¹ 'in jin¹² 'e jai² líi² i Cristo pe la 'ii²¹² joon ngi¹ 'láa¹ o, si tsii²¹ mogi cuu² líli¹ 'ee, si ungo²¹ o 'in jon' Dios la jai² 'ee, si jmoo¹ o júu³ 'atsaa²¹ 'ee, si ngi¹ to² 'uun²¹ 'máa¹ 'áai¹ 'ee, si 'in jmoo¹ o 'uun²¹ 'ee²¹. Jiin¹¹³ jo cøø²¹ ø' caain²¹ coon¹¹³ 'in la 'i. ¹²⁻¹³ Tsu jo tii² na jmáa³ aa 'ii²¹ tya' 'in jo jai² líi² i Cristo tsu Dios 'in jmá¹ a 'ii²¹ tya' a. Pe 'naa' gi' tii² naa' jmaa² aa' 'ii²¹ tya' jileei²¹ 'in jin¹² 'e jai² líi² i Cristo. 'Wii¹¹³ i joon tyii² moo' 'in tsá² ga' noo¹ o tsaa² no jee²¹² 'naa'.

6

'Ná¹ jmaa² aa' 'ii²¹ tyii' la 'oo²¹ jee²¹² yaamoo'

¹ Wa mo sá² coon²¹ mii¹¹³ jee²¹² 'naa' joon 'in xeei' gi 'ná¹ nuu¹ un, ;'ee li' tá²-'oo' mí² ñi' ilí² 'ii²¹ tyani 'in jo cwii¹ in Dios la cwii¹ in jna' lagi 'e mí² ñi' tyani 'in tsá²-tsi Dios? ² ;Ti jo ñi² ii' 'e 'naa' 'in tsá²-tsi Dios ijmaa² aa' 'ii²¹ tya' tsá² taain²¹² juncwii²¹ lo? Joon wana 'naa' ijmaa² aa' 'ii²¹ tya' tsá² taain²¹² juncwii²¹, lí² jmaa² aa' jon 'ii²¹ jilaa²¹ cwáain¹ pi¹³ 'e sá² jee²¹² 'naa'. ³ ;Ti jo ñi² ii' 'naa' ijmo²¹ o' 'ii²¹ ca tya' ángeles tya' Dios? Joon wa' la joon tá² gi galí² jmoo²¹ o' 'ii²¹ 'a lí² 'e juncwii²¹ lo. ⁴ Wana 'naa' tii¹ naa' cwaain¹ tya' 'e sá² juncwii²¹ lo, lí² i mí² ñi' ilí² 'ii²¹ tyani doñi' iin tsá² 'wó¹ i jee²¹² 'in jai² líi² i. ⁵ Fuu²¹² uu 'naa' la joon, joon i'aa² aa' fa'ñi²¹. ;Ti jo 'in seen²¹ jiin¹¹³ jaain²¹ jee²¹² 'naa' 'in lí² jmá¹ a 'ii²¹ jee²¹² la 'oo²¹ ruu²¹ naa' 'in jai² líi² i? ⁶ ;Ti 'ná¹ 'nii¹ i tsaruu²¹ i tyani 'in jmoo¹ o 'ii²¹ 'in jo tsá²-tsi Dios?

⁷ Joon 'e tii¹ naa' la 'oo²¹ ruu²¹ naa' jmoo¹ o 'e faa²¹ tsá² 'laa²¹ tya' 'e jai² líi² naa' tsu jo untiin¹¹³ naa' júu³ tyii'. Tyú² gi wa'a jo mii¹¹³ jmaa² aa' mo nasá² 'ii²¹ 'e gó² tyii'. Tyú² gi jon wa'a jo mii¹¹³ 'e ga'uun¹ un tsá² tyii'. ⁸ Pe 'naa' oo' jmoo² oo' 'e gó² gi. 'ii²¹ 'e gó² 'iin²¹² naa' jmaa² aa', joon ca la 'oo²¹ ruu²¹ naa' 'iin²¹² naa' jmaa² aa' 'uun²¹.

9-10 ¿Ti ñí² 'naa' 'in jmoo¹ 'e gó² jo ití²i 'í²i li tyu¹² Dios to²? Jo cón²oon' tóo² yaanaa', jo itsa'í² li tyu¹² Dios to² jileei¹²¹ 'in 'lása¹ coon¹¹³ tsamí² 'in jon' 'oo²¹²o jon'gi itsa'í² li tyu¹² Dios to² 'in ungo²¹o dios tya'a 'in gajmeei¹ tsá², jon'gi 'in fee¹i tsamí² xeei'gi. Jon'gi itsa'í² 'in tsañuu¹²¹ do 'in 'lása¹ la 'oo²¹ tsañuu¹²¹, jon'gi 'in jmoo¹o 'uun²¹, jon'gi 'in 'iin²¹²in cuu² áai¹, 'in ngí¹i to² 'íin¹, 'in jmoo¹o 'atsaa²¹, si 'in tyí²i cuu² tsá² xeei' 'ee jo itsa'í² li tyu¹² Dios to². 11 Joon la joon galí¹i 'inlí¹¹³ 'naa' pe lawa garun¹o nigajmeei¹ Dios 'naa' 'in tyú¹i, gatyii¹¹³in Dios 'naa' 'e líin²naa tsá² tya'a nigauntyuu²¹mo Dios 'naa' coon¹¹³ 'e sii²¹ Ña'ñu¹¹'u' Jesús joongí coon¹¹³ 'ii²¹ tya' 'in Espíritu Tyú² tya' Dios tyi'.

Jmaa¹ to² cuerpo tyii' tya' 'e tyú²-u

12 Jin¹² tsá²: “Lí²-i jmoo¹o tsá² doñi'ee 'e 'iin²¹²in.” Joon jna fuu²¹²uu 'e jo¹o júu³ tya'a pe jilaa¹²¹ 'e jmoo¹o tsá² jo jméi¹ tya'a. Jo¹o, lí²i jmáa³aa doñi'ee 'e 'iin²¹²na, pe jo cwóo³oo wa'a jiin¹¹³ coon²¹ tyuu¹¹³u to² jna. 13 Ja¹²mo júu³ 'e jin¹² tsá²: “Jmaa¹ to² 'uunñi² tya' tu² tsá², la joon jon, tu² tsá² jmaa¹ to² tya' 'uunñi².” Pe ji tún² do iuntyee¹mo Dios. Jo gajmaa¹a Dios 'e cuerpo tya' tsá² wa'a 'lása¹ coon¹¹³ tsamí². Gajmaa¹a Dios 'e cuerpo tya' tsá² tya' Ña'ñu¹¹'u', la joon joon Ña'ñu¹¹'u' tya' cuerpo tya' tsá². 14 Joon la gajmaa¹a Dios jiin¹in Ña'ñu¹¹'u', la joon jon ijmáa¹a jiin¹in' coon²¹ 'ii²¹ tya'a.

15 ¿Ti jo ñí² 'naa' 'e la jaain²¹ la jaan²¹naa' líi¹naa' lawa coon²¹ ti' ca'naa¹¹³i cuerpo tya' Cristo? ¿Wa lí² la joon, xiiala iliuncaan²¹naa' 'e ti' ca'naa¹¹³ cuerpo tya' Cristo coon¹¹³ jaain²¹ 'yiacuungó²? ¿Jo lí² jmoo²¹o' la joon coonti! 16 ¿Owa jo ñí² 'naa', mo fee¹²¹i tsá² jaain²¹ 'yiacuungó² líin²mo 'ido lawa coon²¹ cuerpo coon¹¹³ 'in 'yiacuungó² do? Jiin¹¹³ la jin¹² ni jí² tya' Dios, “In gáí¹ do ilíin¹in lawa jaan²¹mo.” 17 La joon jon, mo uncaan²¹in tsá² coon¹¹³ Ña'ñu¹¹'u' ilíin²in lawa coon²¹ espíritu coon¹¹³ Ña'ñu¹¹'u' do.

18 Cwíin¹iin' jon jilaa¹²¹ 'e 'lása¹³aa' coon¹¹³ tsamí². Jilaa¹²¹ tsaa² 'e catyiaa² do 'e 'noo¹ tsá² lí' caluu²¹² cuerpo tya'a pe mo fee¹²¹i tsá² tsamí² xeei' 'noo¹o tsaa² lí' tsi cuerpo tya'a. 19 ¿Ti jo ñí³ 'naa', 'e cuerpo tyii' lí la lí coon²¹ cwo¹ tya' 'in Espíritu Tyú² 'in gacwoo¹¹³ Dios 'naa'? Jo líi¹naa' tsafii²¹² yaanaa' 20 tsu Dios galøø²¹i 'naa' 'e 'moo¹³ 'áai¹. Tsu 'wii¹¹³ joon 'ná¹-a ungo¹oo' Dios coon¹¹³ jilaa¹²¹ 'e jmoo¹o cuerpo tyii'.

7

Júu³ cwáain¹ tya' mo cui¹² cwoo²¹ tsá²

1 No ingí³ii júu³ tyii' 'e taa¹¹³ jí² do 'e gasí²naa' jna. 'Áai¹gi tyú² wa'a 'e jo cui¹² cwoo²¹ tsá². 2 Pe tsu 'wii¹¹³ 'áai¹gi 'lása¹ tsá² coon¹¹³ tsamí², 'áai¹gi 'ná¹ 'aa¹i tsá² tsamí² tya'a la jaain²¹ la jaain²¹, la joon jon la jaain²¹ tsamí² 'ná¹-a 'aa¹i ñuu¹¹ tya'a la jaain²¹. 3 Joon 'in tsañuu¹¹ do 'ná¹ untiin¹¹³in coon¹¹³ jaan²¹mo tsamí² tya'a la joon jon tsamí² do 'ná¹ untiin¹¹³in coon¹¹³ jaan²¹mo ñuu¹¹ tya'a. 4 'In 'oo²¹²o tsá² jo lí² tyu¹²u to² cuerpo tya'a 'ña'a, 'e cuerpo tya'a, tya' ñuu¹¹ tya'o. La joon jon 'e cuerpo tya' tsañuu¹¹ jo lí² tyu¹²u to² cuerpo tya'a 'ña'a pe tya' 'oo²¹²o cuerpo tya'a. 5 Wa'a tsañuu¹¹ si 'oo²¹²o 'ee 'iin²¹²in 'e nuu¹un Dios coon²¹ sii¹¹³xu, 'ná¹-a síin¹in røø²¹ coon¹¹³ 'oo²¹²o si ñuu¹¹ tya'a 'ee 'e jo cwuu¹i caain²¹ la 'íi²¹² fee¹i Dios. Mo gangíi² joon 'ná¹-a cwuu¹i caain²¹ tún¹ 'e coon¹¹³ la joon jo cwo¹ 'e 'ii¹in Satanás joon i'nóo¹on tsaa² 'in jo tyu¹²u to² 'ña'a.

6 Fuu²¹² 'naa' jilaa¹²¹ 'elo jon'on tyu¹¹u to² 'naa'. 7 Tsu 'ñii'a 'iin²¹²na wa'a jo cui¹² cwoo²¹ tsá² la líi¹i jna. Pe ñi¹oo 'e Dios nigacwo¹ xiiala ijmáa¹ la jaain²¹ la jaain²¹. Seen²¹ 'inlí¹¹³ taa¹²¹a jo cuui¹¹² cwoo²¹o, seen²¹gi 'in jo taa¹²¹.

8 Fuu²¹²uu jileei¹²¹ 'in jo mo cuui¹¹² cwoo²¹o coon¹¹³ jileei¹²¹ 'yia'ní² tyú²gi tya'a wa'a jo cuui¹¹² cwoo²¹o la líi¹i jna. 9 Pe tyú²gi icui¹² cwoo²¹o lagi isoon¹in cagi 'lása¹. 'Ná¹-a cui¹² cwoo²¹o wa jo lí² tyu¹²u to² 'ña'a.

10 Pe tya' jileei¹²¹ 'in nicui¹² cwoo²¹o tyu¹²u to² 'e jo lí² tuu²¹i 'oo²¹²o ñuu¹¹ tya'a. Jon'on jna 'in tyu¹²u to² lo jiin¹¹³ 'ña'a, Ña'ñu¹¹'u' tyu¹²u to² lo. 11 Pe wana gatuu²¹i 'oo²¹²o ñuu¹¹

tya'a jo lí² cui¹² cwoo²¹o coon¹¹³ tsá² xeei' jiin¹¹³ lí² licaain²¹ coon¹¹³ ñuu¹¹ tya'a. La joon jon tsañuu¹¹ jo lí² tuu²¹i 'oo²¹²o.

¹² Fuu²¹²uu 'in catyaa² júu³ tyiia jon'on tya' Ña'ñu¹¹u'. Wa jo jai¹² lí²i 'oo²¹²o tsañuu¹¹ 'in jai¹² lí²i Cristo pe 'iin²¹²in 'in 'oo²¹²o ján² coon¹¹³on jo lí² tuu²¹i 'in tsañuu¹¹ do 'ii. ¹³ La joon wa jo jai¹² lí²i ñuu¹¹ tya' tsamí² 'in jai¹² lí²i pe 'iin²¹²in 'in tsañuu¹¹ ján² coon¹¹³on jo lí² tuu²¹i 'in tsamí² do 'ii. ¹⁴ Tsu 'in tsañuu¹¹ do 'in jo jai¹² lí²i 'ii²¹ 'e tyú² tya' Dios 'wii¹¹³ ja¹²mo lí²i 'oo²¹²o. Joon 'in tsamí² 'in jo jai¹² lí²i 'ii²¹ 'e tyú² tya' Dios 'wii¹¹³ ja¹²mo lí²i ñuu¹¹ tya'a. Wa jon' la joon 'in xuui²¹² tya'a ilín²in la lí²i xuui²¹² tya' tsá² 'in jo jo¹² lí²i. Pe jo lí²i la joon tsu 'ii²¹mo 'e tyú² tya' Dios tsu 'wii¹¹³ ja¹²mo lí²i sáa³ jmii²¹. ¹⁵ Pe wana 'in tsañuu¹¹ si 'in tsamí² do 'in jo jai¹² lí²i 'iin²¹²in tuu²¹mo 'oo²¹²o si ñuu¹¹ tya'a 'ee cwolí² jmáa¹a. Joon mo gangai¹² 'in jo jo¹² lí²i do joon galáa²mo 'in jai¹² lí²i tsu gatø¹² Dios jna' 'e toon²¹on' fu juncwii²¹ lo 'e tyú²-u. ¹⁶ Tsu jo ñii²¹²-tsi 'in tsamí² 'in jai¹² lí²i wa'a ijai¹² lí²i ñuu¹¹ tya'a 'wii¹¹³ 'ii-o. Joon 'in tsañuu¹¹ do 'in jai¹² lí²i jo ñii¹in ti ijai¹² lí²i 'oo²¹²o 'wii¹¹³ 'ii-o.

¹⁷ Pe la lo-o tyu¹³uu to² jee²¹² jileei¹²¹ 'in jai¹² lí²i Cristo, jileei¹²¹ 'ná¹-a jmáa¹a jiin¹¹³ la nigacwo¹¹ Ña'ñu¹¹u' 'ii ijmaa¹a, jiin¹¹³ la lí²i mo gatø¹² Dios 'ii. ¹⁸ Wa'a lí²i tsá² circuncidado, 'øøi²¹-tsi tsá²; tsá² seen²¹in Israel, mo gatø¹² Dios 'ii, 'ná¹-a lí²i gi circuncidado. Pe jo lí²i la joon mo gatø¹² Dios 'ii jo 'ná¹ 'ii²¹ 'e li² circuncisión do. ¹⁹ Jo tyiin² wa'a ga'ii²¹ si jo ga'ii²¹ 'ee 'e li² do, jiin¹¹³ 'e tyiin² 'e jmoo¹o tsá² nuu¹¹³u 'e to² tyu¹² Dios. ²⁰ Jileei¹²¹ tsá² 'ná¹ jmáa¹a jiin¹¹³ la 'e gajmaa¹a mo gatø¹² Dios 'ii. ²¹ Wana galí¹u'u tsa'leei¹¹³ tya' tsá² jo jmaa²¹a cu¹²-o'o. Pe wa galí¹²i iláa¹u'u 'wo'o cwojmáa¹³a. ²² Jileei¹²¹ 'in nilí¹i esclavo mo gatø¹² Dios 'ii lawa'a jaain²¹ 'in niláa²mo lí²i ijmaa¹a jilaa¹²¹ to² tyu¹² Ña'ñu¹¹u'. Joon jileei¹²¹ 'in niláa²mo mo gatø¹² Dios 'ii lawa esclavo tya' Cristo lí²i no. ²³ Dios nigalóø²mo 'naa' (coon¹¹³ jmi¹i 'øøi¹ Joon¹on) 'e 'moo¹³ 'áai¹ tsu 'wii¹¹³ joon jo cwo²oo' wa'a jme²i tsá² 'naa' lawa esclavos tya'a. ²⁴ Joon, tsaru¹¹u', 'ná¹-a jmaa²gi¹ jiin¹¹³ la gajmaa²aa' mo gatø¹² Dios 'naa' pe nano lí²naa' tsá² tya' Dios.

²⁵ Jo 'óo³oo júu³ gacwo¹ Ña'ñu¹¹u' fuu²¹²uu 'in jo mo cui¹² cwoo²¹o pe fuu²¹²oo 'e 'í¹-tsii joon lí²-i jo cu¹²-tsi tsá² tyiia tsu galifee¹¹mo-tsi Ña'ñu¹¹u' tyiia. ²⁶ Tsu 'wii¹¹³ taa²¹²mo 'áai¹ 'e toon²¹on' fu juncwii²¹ 'i¹-tsii wa'a lí²gi tsá² jiin¹¹³ la lí²i. ²⁷ Wana seein²¹ tsamí² tyi'i jo 'noo¹¹³o xiiala ituu¹¹u'u tsamí² tyi'i. Joon wana jo seein²¹ tyi'i jo 'náa¹u'u. ²⁸ Pe wa' cu¹²mo cwoo¹¹o jo tsaa² 'noo²¹o. La joon jon tya' simí² wa' cu¹²mo cwoo²¹o jo tsaa² 'noo¹o. Pe jileei¹²¹ 'in cu¹²mo cwoo²¹o iseein²¹ fa¹³ mo taan²¹²in fu juncwii²¹. Joon cwo'oo cwáain¹ 'ido 'e jo cui¹²gi cwoo²¹o 'e joon jo tyan¹gi 'e fa¹³ do.

²⁹ Tsaru¹¹u', 'elo-o 'iin²¹²na fuu²¹²uu 'naa': Xu tiempo sá²gi. Joon nano ca lí² ngoo²¹²gi 'in tsá² 'aa¹i 'oo²¹²o 'ná¹-a 'i¹-tsi cwáain¹ tya' Dios la 'i¹-tsi 'in tsá² 'in jo seein²¹ 'oo²¹²o. ³⁰ La joon jon, 'in tsá² xuui²¹²-tsi 'ná¹-a jmáa¹a la jmoo¹o tsá² 'in jo xuui²¹²-tsi. Joon 'in tsá² jløø¹³mo 'ná¹-a jmáa¹a la jmoo¹o tsá² 'in jo jløøi¹³. Joon 'in tsá² 'in ló¹ 'e sá² juncwii²¹ lo 'ná¹-a jmáa¹a lawa'a jon' tya'o 'e galó¹ do. ³¹ Joon 'in tsá² 'in jmai¹² to² 'e sá² juncwii²¹ lo 'ná¹-a jo lii¹i tyu¹²u to² 'e sá² fu juncwii²¹ lo. Tsu 'e juncwii²¹ lo jøø²¹øø' ngoo²¹o ti li ityeei²¹.

³² 'iin²¹²na 'e taan²¹²naa' 'e jo cu¹²-oo' coon¹¹³ 'e sá² fu juncwii²¹ lo. Joon mo 'ña' tsá², jo 'oo²¹²o seein²¹, 'i¹-tsi jiin¹¹³ 'e sá² tya' Ña'ñu¹¹u', joon 'iin²¹²in jmáa¹a jiin¹¹³ la 'iin²¹²in 'ii. ³³ Pe joon mo naseein²¹ 'oo²¹²o tún² 'i¹-tsi. 'iin²¹²in jmáa¹a to² tyu¹² Ña'ñu¹¹u' pe cu¹²u-tsi coon¹¹³ 'e sá² fu juncwii²¹ joon 'iin²¹²in jmáa¹a 'e tyú²-u coon¹¹³ 'oo²¹²o. ³⁴ La joon jon tsamí² 'in nicui¹² cwoo²¹o. Cu¹²u-tsi coon¹¹³ 'e sá² fu juncwii²¹ joon 'iin²¹²in jmáa¹a tyú²-u coon¹¹³ ñuu¹¹ tya'a. Pe 'in tsamí² 'in jo seein²¹ ñuu¹¹ tya'a 'i¹-tsi jiin¹¹³ 'e sá² tya' Ña'ñu¹¹u', joon 'iin²¹²in cwo²i 'ña'a Dios tiin¹¹³ la ngu¹ taan¹in lagi alma tya'a.

³⁵ Fuu²¹²uu 'naa' jilaa²¹ 'elo 'e tyú² tyii' jon'on wa'a 'e tyuu¹³ 'naa' pe 'iin²¹²na 'e taan²¹²naa' jiin¹³ la tii²naa' joon canii²mo 'i¹-oo' cwáain¹ tya' Ña'ñu^{1u}'.

³⁶ Wana seein²¹ jami² tsá² joon 'in jami¹i do ngi¹ nili^{2o} joon jmii²¹i do líi²i 'e tyú²gi wa'a cuu²¹i cwoo^{21o} jami¹i do tsu 'wii¹³ naraa²¹mo. Wa'a seein²¹ 'in mú¹i 'ii, lí¹-i cu²mo cwoo^{21o} 'ido jo tsaa² 'nóo^{1o}. ³⁷ Pe wana 'i¹-tsi jmii²¹i 'ido 'e tyú²gi tya' jami¹i 'e jo cu²mo cwoo^{21o}, joon jo cwóo¹i mo múu¹i tsá² 'ii, jmoo^{1o} 'ido 'e tyú². ³⁸ La joon, 'in cwóo¹i jami¹i do 'e cu²mo cwoo^{21o} jmoo¹-o 'e tyú² pe 'in jo mo cwóo¹i jmoo¹-o 'e tyú²gi.

³⁹ Jo cwo¹ ley wa'a tuu²¹i tsamí² ñuu¹ tya'a la 'ii²¹² seein²¹gi ñuu¹ tya'a. Pe wana gajún¹ ñuu¹ tya'a joon tuu²mo 'ña'a 'in tsamí² do, 'in tsamí² do lí²-i cu²mo cwoo^{21o} coon¹³ doñi'iin yaa¹-tsi wa'a ja²mo líi²i 'in tsañuu¹ do Cristo. ⁴⁰ Pe 'i¹-tsii 'e jløø¹³ mogi 'in tsamí² do wa'a jo cui²gi cwoo^{21o} tún¹. Joon líi²na 'e 'i¹-tsii la 'i¹-tsi 'in Espíritu Tyú² tya' Dios.

8

Cwáain¹ tya' 'uunñi² 'e tya¹a tsá² lawa fa¹ tyani dios tya'a 'in gajmee¹i tsá²

¹ Joon nano fuu²¹²uu 'naa' cwáain¹ tya' 'e 'uunñi² 'e tya¹a tsá² tyani dios tya'a 'in gajmee¹i tsá² lawa fa¹. 'E la ja²mo, sá²-a 'e 'øø¹²¹mo-tsi' pe jilaa¹²¹ 'e 'øøi¹²¹-tsi' 'e unjløøi¹³ yiaa'. Pe wana 'nee²¹²na' ru^{1u} joon 'e jmoo^{21o} 'e pí²gi-tsi'. ² Wa 'i¹-tsi tsá² 'e 'øøi¹²¹gi-tsi jo mo galiñii¹ la jai¹². ³ Wa mo gali'iin²¹²in tsá² Dios, joon Dios galicwii¹mo 'ido.

⁴ Tsu 'wii¹³ joon mi sii¹³ⁱ cwáain¹ tya' 'uunñi² 'e tya¹a tsá² tyani dioses tya'a nee^{21e} 'e jaan²¹mo Dios seein²¹, joon jileei²¹ dioses catyaa²gi do 'e un'goo^{21o} tsá² jon' wa' jai¹² 'ido. ⁵ Tsá²-a gajmee¹mo dioses tya'a 'in líi¹i la lí 'e sá² fu juncwii²¹, la joon jon 'e sá² ni cwoo¹³ juncwii²¹ joongi un'goo^{21o} 'ii. Coon¹³ la joon lí²-i 'i¹-tsi tsá² 'e fúu¹mo dioses seein²¹ joon fúu¹mo fii²¹²ⁱ seein²¹. ⁶ Xuñiin¹³ gajmee¹mo tsá² dioses tya'a fúu¹ pe tyijna'o' jaan²¹mo Dios seein²¹, jiin¹³ 'ña'a Dios Jmii²¹. Dios Jmii²¹ do gajmaa¹a jilaa¹²¹ 'e sá² joon 'wii¹³ 'ii-o toon²¹on'. Seen²¹mo jon jaan²¹mo Ña'ñu^{1u}', joon Jesucristo 'ii. 'Wii¹³ 'ii-o galisá² jilaa¹²¹ 'e sá² ca la jeei²¹ jna' yiaa'.

⁷ Pe jo jileei²¹ 'in jai¹² líi²i Cristo ñi¹ 'e júu³ lo. Joon 'inlíi¹³ 'in gatyaa¹ 'uunñi² tyani dioses tya'a jiin¹³ la tii¹² la mo jeei¹ 'i¹-tsi gajmaa¹a 'e gó² wa'a dø^{1ø} 'e 'uunñi² do tsu 'i¹gi-tsi 'e ja²mo seein²¹ 'in dioses gajmee¹i tsá². Jo mo galitii²¹ la jai¹² joon 'wéi¹gixu 'e 'i¹-tsi. ⁸ Jo 'ii²¹ Dios tsá² 'wii¹³ tya' 'e gø¹² tsá². Jo lityú¹gi tyani Dios wa'a tyé^{3e} 'e sí gó²gi 'ee wa jo tyé^{3e}. ⁹ Pe tii¹moo' coon¹³ jilaa¹²¹ 'e ilí² jmaa²aa' 'e jo jmaa²aa' 'nóo^{1o} tsaa² 'in tsá² 'in jo mo røø²¹ 'øøi¹²¹-tsi 'e jai¹² líi²i. ¹⁰ Tsu wa mo'o jaain²¹ tsá² 'in jo tii²¹ 'e tyú² 'i'nee²mo 'nu 'in tii²¹ tyú² 'u²u cwo¹ lí un'goo^{21o} tsá² dioses tya'a joon wa' dø^{12ø} 'uunñi² tyá¹ tsá² tyani dioses tya'a, ityaa²¹²-tsi 'in tsá² do idø^{12ø} jon 'e 'uunñi² 'e gatyá² tsá² tyani dioses tya'a 'in jo jai¹². ¹¹ Joon tsu 'wii¹³ 'øø¹²¹mo-'o' jilaa¹²¹ 'elo jo jmá¹ 'nii²¹ tyi'i, pe 'in tsá² jo tii² tyú² do 'iin²¹²in jmáa¹ la gajmaa² 'nu, la joon i'iin²¹mo-tsi Cristo. Pe gajún¹mo Cristo 'wii²¹² tya' 'in tsá² do lagi jún¹ 'wii²¹² tyi'i. ¹² Tsu 'wii¹³ joon mo 'laa²¹²a la no tya' jaain²¹ tsaru^{1u} 'in jo 'øøi¹²¹-tsi tyú² la 'øøi¹²¹-tsi' 'laa²¹²o' jon tya' Cristo. ¹³ Joon wana i'nóo^{1o} tsaa² 'in ruu¹²¹na' tsu 'wii¹³-i tya' 'e gø^{13øø}, 'e tyú²gi jo jmii²¹² cu¹³gii ngú¹ wa'a la joon jo i'nóo^{1o} 'ido tsaa².

9

'E tii²i jmaa¹a apóstol

¹ Jna-a tii²na jmáa³aa jilaa¹²¹ ilí² jmáa¹a jaain²¹ apóstol tsu gamaa²¹mo Jesús, Ña'ñu^{1u}'. Joon 'naa'-a, ja²mo líi²naa' Cristo 'wii¹³i to² 'e nigajmáa³aa tya' Ña'ñu^{1u}'. ² 'In xeei' lí²-i jin¹²in 'e jo líi¹na apóstol, pe 'naa' 'in née¹i Corinto 'in jai¹² líi²i Cristo líi¹naa' lawa coon²¹ sello 'e ja²mo gatyii¹³in Ña'ñu^{1u}' jna 'e líi¹na apóstol tya'a.

3 'Elo-o fuu²¹²uu 'in tsá² 'in faa²¹ 'laa²¹ tyiia: 4 Tíí²na 'ii²¹ jilaa²¹ 'e cwo¹ tsá² jna 'e 'né³e' joongi 'e tyé³e', 5 tíí²moo jon wa'a 'áa³na tsamí² 'in jai¹² líí²i Cristo la 'áa²i 'in apóstoles catyaa²gi, la jmoo¹o 'in ruu²¹i Ña'ñu¹u' coon¹³ Tú³. 6 ¿'Owa' líí²naa' 'e jiin¹³ Bernabé coon¹³ jna jo tíí²na'a tuu²¹u' to² 'e lí² cwo²¹o' júu³ tyú² tya' 'e tiin¹³ tsá²? 7 ¿'lin 'láa² 'ná¹ tyí² 'e jma²i to² tya'a? ¿'lin jmoo¹o to² jee²¹² wuunjøø¹³ joon jo cuu¹²u mi¹³ wuunjøø¹³ do? ¿'lin 'aa²¹²i joo'núu³ joon jo 'uun²un fi¹² tya' 'ido? 8 Jo fuu²¹²uu la joon wa'a jiin¹³ 'e jooi²-tsi tsá² tsu 'e ley tya' Moisés jin¹²in la joon jon. 9 Tsu ni jí² tya' ley do 'e jin¹²: "Jo toon¹³on noo¹³ ta'i²i joo'tsáa² mo 'ø¹²ø trigo." Joon jo gajin¹²in Dios la joon 'wii¹³ 'i¹-tsi jiin¹³ tya' joo'tsáa². 10 'E gajin¹²o 'e iliné³e' xiiala 'ná¹ jmoo²¹o'. 'E tya' 'e tyú² tyi' 'e ley lo tsu 'in tsá² 'in jii¹i 'ná¹ jii¹i 'e sijaan¹² i'ii¹²i 'e tíí²i tya' 'e garoo²¹o jiin¹³ la 'ii¹²i 'in tsá² 'in 'ø¹² do. 11 Joon mo ga'ee¹³e 'naa' cwáain¹ tya' 'e fu¹ tyú² tya' Dios 'e lí² lawa 'e nigajñii²¹i 'i jún² tya' júu³ tyú² tya' Dios jee²¹² 'naa'. Joon nano, ¿ti jo tíí²na'a i'ii¹³na'a 'e galí² tyii' 'e lí² lawa 'e garoo²¹o? 12 Joon wana tsá² xeei¹² tíí²i 'ii²¹i 'lee¹³i, jna'gii¹ 'tíí²gii¹ 'áai¹gi.

Joon xufiin¹³ tíí²na'a 'ii¹³na'a la joon, jo gajmoo²¹o'o. Li cii¹³-i gajmoo²¹o'o. Jna'a gata²-oo'lo jilaa²¹ 'e coon¹³ la joon jo jmoo²¹o'o jíin¹ cwáain¹ tya' Cristo 'e gacwoo¹³o'o 'naa'. 13 Ñí² 'naa' 'e jileei¹² 'in jmoo¹o to² 'yuui¹ cwo¹ fee¹ tya' tsá² Israel døø²¹ø 'e sá² cwo¹ do. 'øøi¹²-tsi tsá² 'e 'in tsá² 'in jun¹ 'e fa¹ cwo¹ tsá² jun¹ ni altar, 'in tsá² do tíí²i cuu²¹u 'e ngú¹ tya' 'in joo'núu³ 'in cwó¹i tsá². 14 La joon gatyu¹u to² Ña'ñu¹u' 'e jileei¹² 'in cwo¹ júu³ tyú² tya' 'e tiin¹³ tsá² lí²-i 'ii²¹i 'e 'lee¹³i 'in tsá² 'in nuu¹un júu³ tyú² tya'a. 15 Pe jiin¹³ ca fu jo ga'ii¹³na 'e gatíí²na jon'gi sii³na 'e jí² lo tyi'naa' wa'a cwo²oo' jna no. 'lin²¹²gii júun³na 'oo² lagi 'e mí³ii cuu² tsu 'wii¹³ cwóo³oo 'e júu³ tyú² tya' Dios. Jløø¹³moo cwóo³oo 'e júu³ do 'e 'yaai¹-tsii.

16 Tsu jo cwóo³oo 'e júu³ tya' 'e tiin¹³ tsá² wa'a 'e unjløøi¹³ 'ñii'a, tsu gatyaa¹o Dios cwóo³oo. Joon fúu²-u jna wa jo cwóo³oo 'e júu³ do. 17 Tsu 'wii¹³ joon mo jmóo³oo 'e 'yaai¹-tsii 'e jløø¹³moo 'áai¹ pe wa'a jmóo³oo 'e lí² tsai¹² 'ná¹ jmáa³aa, 'ná¹ jmáa³oo tyitsaa¹² tsu gatyaa¹a Dios cwóo³oo. 18 Joon 'e 'lee¹³na 'e jmoo¹o jløø¹³moo 'áai¹ 'e cwóo³oo 'e júu³ tyú² tya' 'e tiin¹³ tsá² jon'gi 'e cóon³oon cuu² jiin¹³ la tíí²na 'ñii'a lawa jaain²¹ 'in cwo¹ júu³ tya' Dios.

19 Joon xufiin¹³ líí²na 'in tsá² 'in iláa²mo, jiin¹³ jaain²¹ lí² tyu¹² to² jna, pe gajméi¹na 'ñii'a 'e líí²na lawa jaain²¹ esclavo tya' jileei¹² tsá² 'e coon¹³ la joon fúu¹mogi tsá² ijai¹² líí²i Cristo 'wii¹³-i jna. 20 Mo ngí³ii jee²¹² tsá² Israel líí²na lawa jaain²¹ tsá² Israel 'e coon¹³ la joon ijai¹² líí²i Cristo. Joon xufiin¹³ jo tyu¹²gi jna to² 'e ley tya' Moisés mo ngí³ii jee²¹² 'in jmoo¹o nuu¹³u 'e ley do jmoo²oo jon nuu¹³uu 'e coon¹³ la joon ilí² jai¹² líí²i 'ii Cristo. 21 Joon mo ngí³ii jee²¹² tsá² 'in jo jmoo¹o nuu¹³u 'e ley tya' Moisés la joon ngí³ii 'e coon¹³ la joon ilí² jai¹² líí²i 'ii Cristo. Pe tyu¹²u-gi jna to² 'e ley tya' Dios tsu jmóo³oo nuu¹³uu 'e ley tya' Cristo. 22 Mo ngí³ii jee²¹² 'in tsá² 'in jo røø²¹ 'øøi¹²-tsi 'e jai¹² líí²i jmóo³oo la jmoo¹o 'e coon¹³ la joon ilí² jai¹²gi líí²i 'ii Cristo. Jmóo³oo jiin¹³ la jmoo¹o coon¹³ doñi¹in ngí³ii 'e coon¹³ la joon wa'a ilí² jmáa¹a Dios tiin¹³ 'ido. 23 Jmóo³oo jilaa²¹ 'elo 'wii²¹² tya' 'e júu³ tyú² tya' 'e tiin¹³ tsá², tsu 'iin²¹²na 'ii¹³na 'e tyú²-u 'e cwo¹²o 'e júu³ tyú² do tsá².

24 Ní² 'naa' mo cwiin¹in tsá² carrera joon jileei¹² do cwíin¹in pe jaan²¹mo jee²¹² 'in cwiin¹in do ilii¹i. Joon juncwii²¹ tyi' li la li coon²¹ carrera, tsu 'wii¹³ joon cwiin²in' la li 'e ili¹i'. 25 Joon jileei¹² 'in 'iin²¹²in lii¹² mi cwiin¹in coon²¹ carrera tyu¹²u to² 'ña'a joon jo jmoo¹o 'e jmoo¹o 'nii¹² tya'a. Joon 'in tsá² do jmoo¹o la joon wa'a ilí² lii¹i coon²¹ premio lawa coon²¹ corona lí² mo¹² lí³ cwuu²¹ 'e jo ta¹²a. Pe jna'o' tyu¹²u to² yiaa' 'e li¹i' jon coon²¹ premio. Pe 'e premio do ili¹i' ita¹² coon² tøø²mo. 26 Joon cwáain¹ tyiia, jo cwíin³iin carrera tyiia lawa jaain²¹ tsá² tiuui², ñí²oo li ní³ii. Joon juncwii²¹ tyiia li lawa coon²¹ 'e tíi¹ tsá² joon jo un'íi¹³ii wa' pí² tyiia faa¹³na tyí². 27 Pe 'e¹³ee wúu¹ cuerpo tyiia,

joon tyu³xu to² 'e jmoo¹o jiin¹³ la 'iin²¹²na tsu jo 'iin²¹²na 'oo²oo fa'ii²¹ tyani Dios tsu jo gatséi¹ carrera tyiia 'e tyú² xufiin¹³ niga'e²ee tsá² xeei' 'e 'ná¹ jmáa¹a.

10

Júu³ cwáain¹ tya' dioses gajmee¹i tsá² 'in jo jai²

¹ 'Iin²¹²na 'e iliñí² 'naa', tsaru¹u', 'e jní¹ do gajée¹mo jilee²¹ 'in 'líi²¹² tsacøøi¹³ tyi'. La joon jon jilee²¹ 'líi²¹² tsacøøi¹³ tyi' do gangíi²¹ 'e Mar Rojo do. ² Joon lawa'a 'e uncaan²¹na' coon¹³ Cristo mo saa²¹²na' jmii²¹, la joon gauncaan²¹in jilee²¹ 'líi²¹² tsacøøi¹³ tyi' coon¹³ Moisés mo gajée¹mo 'e jní¹ do 'ii joon gangíi²¹ 'e Mar Rojo do. ³ Joon jilee²¹ 'ido gagøø¹³ 'e 'iñi¹ 'e gacwo¹o Dios 'ii. ⁴ Joon jilee²¹ 'ido ga'uun²¹o 'e jmii²¹ gacwo¹o Dios 'ii. Tsu ga'uun²¹o 'in tsá² do 'e jmii²¹ ga'yeei²¹ tsaa¹² cuun²¹² do. Joon lí² la líi¹i Cristo 'e cuun²¹² do. Joon ngi¹ Cristo coon¹³ 'in tsá² do. ⁵ Xufiin¹³ joon, coon²¹xu jo jilee²¹ 'in 'líi²¹² tsacøøi¹³ tyi' do gajuun²¹²mo li taa²i cwo¹³ tyuun²¹ do, tsu jo gajmaa¹a la ti¹-tsi Dios.

⁶ Joon jilaa²¹ 'elo galí² 'e cwo¹o jna' cwáain¹ wa'a jo 'iin²¹²na' jmoo²¹o 'e gó² la nigajmaa¹a 'ido. ⁷ Tsu 'wii¹³ joon jo ungo²o 'in dioses 'in jmee¹i tsá² 'in jo jai² la nigajmaa¹a 'inlíi¹³ 'in tsá² do. Tsu nigajin¹² ni jí² tya' Dios: "In tsá² do gacwo²¹²o gagøø¹³ joongi ga'uun²¹un, joon mi yuui¹³ joon garoon²¹on gajmaa¹³a jmii²¹²." ⁸ La joon jon jo tseein²¹ wa'a fee¹³na' tsamí² xeei' la nigajmaa¹a 'inlíi¹³ 'in tsá² do joon 'wii¹³ joon nigajúin¹ dyaai'níi¹ mil tsá² jee²¹² coon²¹ jmii²¹². ⁹ Jo tseein²¹ jon wa¹ jo lee²¹² jna' cwáain¹ xiiala líi¹i Ña'ñu¹³ wa'a 'wo²-tsi 'áai¹ la nigajmaa¹a 'inlíi¹³ jee²¹² 'ii joon mii²¹ gacuu²¹i joon fúui¹ gajúin¹. ¹⁰ Jo tseein²¹gi jon wa'a cwo¹³o Dios tsaa² lagi gacwo¹o 'inlíi¹³ 'in tsá² do Dios tsaa² joon Dios gasii¹in jaain²¹ ángel tya' 'in jngaai¹³ 'ii.

¹¹ Jilaa²¹ 'elo galí² tya' 'líi²¹² tsacøøi¹³ tyi' joon Dios gataan¹an ni jí² tya'a 'e 'e²e jna' 'in taan²¹²in juncwii²¹ 'e ti li tyé¹. ¹² Tsu 'wii¹³ joon 'in 'i¹-tsi 'e 'øøi²¹-tsi tyú² 'ná¹ ngi¹ coon²¹ tún² wa'a jo xuu²¹i tsaa² tya'a. ¹³ Joon 'e tsaa² 'ilí² xuu²¹naa' coon²¹ røø²¹ coon¹³ 'e tsaa² ilí² xuu²¹i jilee²¹ tsá² catyaa². Pe jo cu¹²-'oo' coon¹³ Dios tsu jo cwo¹ wa'a seen²¹naa' fa'í³ gøøi¹³gi lagi itaa²¹aa'. Tsu wana sá² fa'í³ gøøi¹³ Dios icwo²o 'naa' xiiala lí² 'woo²¹naa' 'e fa'í³ do. Joon la joon itaa²¹aa'.

¹⁴ Tsu 'wii¹³ joon tsaru¹u' 'in 'iin²¹²na, jo ngii²¹gi li siin¹ dioses jmee¹i tsá² 'e un'goo²oo'. ¹⁵ Fuu²¹²uu 'naa' lawa tsá² 'in 'øøi²¹-'oo', joon 'naa' lí²-i cón²oon' cwáain¹ wa jo¹ si jo jo¹ 'ee júu³ tyiia. ¹⁶ Mo 'né³e' 'e i'ó¹ copa nicwaa¹³ 'e nigacwo¹³o 'maai¹³ Dios 'e iuncaan²mo' coon¹³ jmi¹ 'øøi² Cristo. La joon jon mo tyé³e' 'e 'iñi¹ 'e jmoo²¹o' jmai¹³xu jee²¹² jna' 'e iuncaan²mo' coon¹³ cuerpo tya' Cristo. ¹⁷ Joon xufiin¹³ fúu¹mo', tyé²e' 'e 'iñi¹ coon²¹ do joon tsu 'wii¹² joon líi¹na' coon²¹ cuerpo tyi'.

¹⁸ La nigajmaa¹a 'in tsá² Israel mo gajmaa¹a fa¹, mo gagøø¹³ 'e nigacwo¹ lawa coon²¹ fa¹, jaain²¹mo líi¹i coon¹³ 'e fa¹ do. ¹⁹ Jo 'iin²¹²na fuu²¹²uu 'e 'oo¹o 'ii²¹ 'in dioses jmee¹i tsá² 'in jo jai², jon'gi fuu²¹²uu 'e tyú²gi 'e ngú¹ 'e tyá² tsá² tyani dioses tya' lagi 'e ngú¹ xiia¹. ²⁰ Jiin¹³ 'e 'iin²¹²na fuu²¹²uu 'naa', 'in tsá² 'in jo cwii¹in Dios Jmii²¹ mo cwo¹o fa¹ dioses tya'a, cwo¹o 'e fa¹ do tya' 'in espíritu gó² jon' tya' Dios Jmii²¹. Joon jo 'iin²¹²na uncaan²¹naa' yaanaa' coon¹³ 'in espíritu gó² do. ²¹ Jo lí² 'uu¹³uu' 'e copa tya' Ña'ñu¹³ 'e un'goo¹oo' 'ii la 'ii²¹² un'goo¹oo' 'in espíritu gó² do. Jon'gi lí² cii¹³ 'e tya' Ña'ñu¹³ la 'ii²¹² cii¹³ 'e tya' 'in espíritu gó² do. ²² ¿Ti tyú²gi wa'a 'e jmoo²¹o' 'e tsa'nii²¹-tsi tya' coon¹³ Ña'ñu¹³? ¿Ti 'gøø¹³gi jna' lagi 'ii?

Jo si'ñúu¹ 'in jai² líi²i Cristo

²³ Ja²mo, lí²-i jmoo¹o tsá² jilaa²¹ doñi'ee 'e 'iin²¹²in pe jon' jilaa²¹ 'e jméi¹ tya'a. Lí²-i jmoo¹o tsá² jilaa²¹ 'e 'iin²¹²in pe jilaa²¹ 'e 'iin²¹²in tsá² jmáa¹a jo uncoon¹³ wa'a 'e cwii¹ingi Dios. ²⁴ Ná¹-a jmoo¹o tsá² 'e tyú¹ tya' 'in xeei' jon' 'e tyú² tya' 'ña'a.

²⁵ C^óo¹³o^o jilaa²¹ 'e 'nii¹i lí 'moo¹³ jo unngii²ii' wa gatyá² tsá² tyani dioses tya' 'e lí² ní²ii' wa lí² chí¹³ii' si jo lí² 'ee. ²⁶ Tsu tya' Ña'ñu¹u' fu juncwii²¹ lo coon¹³ jilaa²¹ 'e sá³.

²⁷ Joon wa jin¹² jaain²¹ tsá² 'in jo jai¹² líi²i Cristo sii¹²i 'nu: "Ja tsaa²¹a', tsatyé³e'xu'." Joon wa'a 'iin²¹²u'un cwoo²u'u, cwotye¹²du'u, jo unngii²in wa nigatyá²a 'e 'uunni² do tyani dioses tya'a. ²⁸ Pe wana gajin¹² tsá²: "Nigatyá²a tsá² 'e 'uunni² lo tyani dioses tya'a lawa coon²¹ fa¹¹", jo c^óo¹³o. Tsu wana gatyé¹²e 'in jaain²¹ do 'in jo r^oo²¹ 'o^oi²¹-tsi ixuu¹²¹ tsaa² tya'a tsu 'wii¹³ gatyé¹²e. ²⁹ Fuu²¹²oo 'e 'o^oi²¹-tsi 'in jaain²¹ do jon'on 'e 'o^oi²¹-o'o.

Pe lí²-i unngii¹i tsá²: "¿'Ee lí 'ná¹ jmáa³aa jiin¹³ la 'i¹-tsi tsá² xeei' 'in jo 'o^oi²¹-tsi r^oo²¹? ³⁰ Tsu wana gacwó³oo 'maai¹³ Dios Jmii²¹ tya' 'e g^oo¹²o, ¿'ee lí² lí² cwo¹ tsá² jna tsaa²?" ³¹ Pe 'naa' wa c^oo²o^o si 'uu²uu' 'ee, si doñi¹ee ijmáa²aa' 'ee, jmáa²aa' jilaa¹²¹ 'e cwo¹ tsá² 'maai¹³ Dios. ³² Coon¹³ jilaa¹²¹ 'e jmoo²oo' jo cwo¹o wa' ixuu¹²¹ jiin¹³ jaain²¹ tsá² tsaa² tya'a, wa'a tsá² Israel, si jo tsá² Israel 'ee, si 'in jai¹² líi²i Dios 'ee. ³³ Tsu jna-a, cwáain¹ tyiia, cwo¹²-tsii jmáa³aa jilaa¹²¹ 'e 'yaai¹-tsi tsá² xeei'. Jo 'noo¹³oo jiin¹³ 'e tyú² tyiia pe 'e tyú² tya' tsá² xeei' 'noo¹³oo, 'e coon¹³ la joon itiin¹³in.

11

¹ Joon 'naa', jmaa²aa' la jmóo³oo tsu jna-a jmáa³aa la gajmaa¹a Cristo.

Xiiala 'ná¹ jmáa¹a tsamí² mi licaain² 'in jai¹² líi²i

² Tsaru¹u', júu³ tyú² fuu²¹²uu 'naa' tsu coon²¹ t^oo²mo untii¹³-oo' jna, joon jmoo²oo' jiin¹³ la tí² 'e júu³ gacwo¹²oo 'naa'. ³ Pe 'iin²¹²na 'e li'o^oo²¹mo-'oo' 'e Cristo líi¹i lawa'a mootyí² tya' jileei¹²¹ tsañuu¹, joon tsañuu¹ do lawa mootyí² tya' 'oo²¹²o la líi¹i Dios mootyí² tya' Cristo. ⁴ Wana jlí² tsá² mootyí¹i mi faa¹²¹a júu³ tyú² si cwo¹o júu³ tyú² 'e gacwo¹ Dios 'ii 'ee jee²¹² lí sicaan²¹in 'in jai¹² líi²i lawa'a 'e cwo¹o fa'ii¹²¹ mootyí¹i. ⁵ Pe wana tsamí² faa¹²¹a júu³ tyú², si cwo¹o júu³ gacwo¹o Dios 'ii 'ee joon jo jlí² mootyí¹i lí² lawa fa'ii¹²¹ tya' mootyí¹i. 'E lí² lawa'a 'e nigasii¹ jñú² mootyí¹i. ⁶ Wa jo 'iin²¹²in tsamí² jlí² mootyí¹i 'ná¹-a tyu¹²u jñú² tyí¹i. Pe wana fa'ii¹²¹ líi²i 'e gawuun²¹ tyí¹i si 'e gasii¹ 'ee, 'ná¹a jlí² mootyí¹i jon. ⁷ Jo jméi¹ wa'a jlí² tsá² mootyí¹i tsu la líi¹i Dios líi¹i. Joon 'e 'ya¹²gi tya' Dios líi¹i tsá². Pe 'e 'ya¹²gi tya' tsá²-a líi¹i tsamí². ⁸ Joon mo gajmee¹i Dios tsá², gajmée¹mo tsamí² coon¹³ ca'naai¹³ tsañuu¹ jon'on tsañuu¹ coon¹³ ca'naai¹³ tsamí². ⁹ Gajmee¹mo Dios tsamí² 'wii¹²¹ tya' tsañuu¹ jon'on tsañuu¹ 'wii¹²¹ tya' tsamí². ¹⁰ Tsu 'wii¹³ joon 'ná² jlí² tsamí² mootyí¹i 'e lí¹ lawa coon²¹ lí² 'e nuu¹³ joongi 'wii¹³ tya' ángeles. ¹¹ Pe tyani Dios jo seein²¹ tsañuu¹ wa jo seein²¹ tsamí² la joon jon jo seein²¹ tsamí² wa jo seein²¹ tsañuu¹. ¹² 'E la ja¹²mo gajmee¹i Dios tsamí² coon¹³ ca'naai¹³ tsañuu¹ pe ja¹²mo jon 'e liseein²¹ tsañuu¹ tya' tsamí². Joon jilaa¹²¹ 'e sa 'wii¹³ tya' Dios.

¹³ 'Í²du'-oo' yaanaa' wa 'e tyú²-u 'e faa¹²¹a tsamí² júu³ tyú² líi²i tyí¹i. ¹⁴ Tsú jo cwaa²¹ cwaan²¹in jñú² tsañuu¹ la cwaa²¹ jñú² tsamí², joon fa'ii¹²¹ líi¹i wa'a cwaan²¹in cwaa²¹. ¹⁵ Pe cwaa²¹ cwaan²¹in jñú² tsamí² joon lawa coon²¹ 'e 'ya¹²gi tya'a tsu Dios gacwo¹o tsamí² jñú² cwaa²¹ 'e lí² lawa coon²¹ 'e jlí² mootyí¹i. ¹⁶ Pe wana 'iin²¹²in tsá² jo cwo¹o júu³ ruu¹²¹ cwáain¹ lo, cwoliñi²i 'e jon jna'a jon'gi 'in jai¹² líi²i Dios catyaa² jo jmoo²¹o'o la tíi¹i¹² lixiia'.

'E gó² jmoo²oo' cwáain¹ tya' 'uunni² tya' Ña'ñu¹u'

¹⁷ 'E júu³ lo ifuu²¹²uu 'naa' jon'on júu³ tyú² tyii', tsu ninúu³oo 'e gó² jmoo²oo' mo licaan²¹naa' jon'on 'e tyú². ¹⁸ 'E fo¹³oo nifu 'e jin¹² tsá² 'e jmoo²oo' poo²¹² jee²¹² 'naa' mo licaan²¹naa' un'goo¹oo' Dios. Joon sá²-a coon²¹ 'e la jai¹² líi²na 'e júu³ do. ¹⁹ 'E la ja¹²mo 'ná¹-a lí² poo²¹² jee²¹² 'naa' 'e coon¹³ la joon ilí² ní² tsá² 'iin 'in la jai¹² jai¹² líi²i Cristo. ²⁰ Joon tsu 'wii¹³ 'e poo²¹² 'e galí² jee²¹² 'naa' mo licaan²¹naa' jo c^óo¹³o^o jiin¹³ la ti 'e 'uunni² tya' Ña'ñu¹u'. ²¹ Tsu mi tí² 'ii²¹ 'e d^o tsá² do, jée¹gi tsalíin²in 'inlíi¹³

joon døø²¹ 'uunñi² tya'a 'ña'a joon la 'iñi²¹ joon 'inlñi¹³gi gajaan¹-o la un'áa¹ do. Joon 'inlñi¹³gi gali'in¹mo. ²² ¿Tí jo 'oo²oo' tyii' lí lí² cóø¹³øø' joongi lí lí² 'uu²uu'? Tsu mo jmoo²oo' la joon lawa'a 'e jo tsái¹³-oo' 'in tsá² catyaa² 'in jai² lí² Dios joon cwoo²oo' fa'i²¹ 'in jo sá² tya'a. ¿'Ee ifuu²¹²uu 'naa'? 'E cwáain¹ 'e júu³ lo jo lí² fuu²¹²uu 'e tyú² tyii'.

Xiiala 'ná¹ jmaa²aa' cwáain¹ tya' 'uunñi² tya' Ña'ñu¹u'

²³ Pe Ña'ñu¹u' 'ña'a ga'e²e jna 'e júu³ lo cwáain¹ tya' 'uunñi² tya'a. 'E nuu²¹ mo ga'nñi¹ Judas Ña'ñu¹u' Jesús, 'e la nuu²¹ joon gason² Jesús coon²¹ 'iñi¹. ²⁴ Joon mo ngayuu¹³ gacwo¹⁰ 'maai¹³ Dios, gajmaa¹ 'no¹³ 'e 'iñi¹ do, joon gajin²in si¹²¹ tsá² tya'a: "Tyee²ee', tsu lawa'a 'e cuerpo tyiia 'e si'no¹³ tya' 'e tyú² tyii'. Joon mo cøø²øø' untii¹³du'-oo' jna." ²⁵ La joon jon, mo ngayuu¹³ gagøø²¹² 'in tsá² do, gacón² Jesús coon²¹ copa vino, joon gajin²in: "E copa lo lí² lawa coon²¹ júu³ 'múui² 'e tyiin² 'e lí² coon¹³ jmi¹ 'øø¹na. Lacafu 'uu²uu' 'elo untii¹³du'-oo' jna." ²⁶ Joon lacafu cøø²øø' 'e 'iñi¹ lo joon lacafu 'uu²uu' 'e copa 'e ó² vino lo jmoo¹³oo' júu³ ca mi cwée¹ tún¹ 'e nigajún¹mo Ña'ñu¹u' Jesús 'wii²¹² tyi'.

Tyá² tyú² yaai ilí² døø²¹² 'e 'uunñi² tya' Ña'ñu¹u'

²⁷ Tsu 'wii¹³ joon, doñi'in 'in gøø²¹² 'e 'iñi¹ do si 'un²un 'e copa tya' Ña'ñu¹u' 'ee, jo tsi tsa'goo¹, 'e ga'láa¹ coon¹³ cuerpo tya' Ña'ñu¹u' la joon jon coon¹³ jmi¹ 'óø¹i. ²⁸ 'E tyiin² 'áai¹ jon 'e cón² tsá² cwáain¹ xiiala lí¹ 'ña'a la jéei¹gi idø² 'e 'iñi¹ do si 'un²un 'e copa 'in 'ó² vino do 'ee. ²⁹ Tsu wana dø² tsá² joongi 'un² tsá² 'e lí² lawa cuerpo tya' Ña'ñu¹u' joon jo mo gacón² cwáain¹ xiiala lí¹ 'ña'a, gøø²¹² joongi 'un²un lawa coon²¹ wúu¹ 'e²e 'ña'a. ³⁰ Tsu 'wii¹³ joon seen²¹mo 'inlñi¹³ tsatsaa¹³ joon 'in wo² si'iñi¹³-tsi jee²¹² 'naa' no. Joon 'inlñi¹³gi nijún¹mo. ³¹ Pe wana lee²¹e' cwáain¹ yiaa' xiiala lí¹na', joon jo 'e tsaa² lí² sá² tyi' 'e icwo¹⁰ Ña'ñu¹u' jna'. ³² Pe mi jmáa¹ Ña'ñu¹u' 'ii²¹ tyi', joon 'e¹e jna' wúu¹, jmoo¹⁰ la joon wa'a jo 'ná¹ tsaa²¹a' lí 'ii²¹ coon¹³ 'in tsá² xeei²¹ 'in taan²¹²in fu juncwii²¹ lo.

³³ La joon tsaru¹u' mo uncaan²¹naa' 'e tyee²ee' 'e 'uunñi² tya' Ña'ñu¹u' jaan²naa' la jaain²¹ la jaan²¹naa'. ³⁴ Joon wa un'aa²naa', tyee²ee' tyii'. Joon coon¹³ la joon jo i'ná¹ 'e²e Dios 'naa' wúu¹ tsu 'wii¹³ 'e gó² jmoo²oo' mo la caan²¹naa'. Joon 'e júu³ catyiaa² lí² unrøø²na mi yajøø³na 'naa'.

12

Cwo'o Espíritu Tyú² 'waa²¹ pí³ ijmáa¹ tsá² 'e gacwoo¹⁰

¹ Tsaru¹u', fuu²¹²uu 'naa' no cwáain¹¹ tya' 'e 'waa²¹ pí³ 'e cwo¹⁰ 'in Espíritu Tyú² tsá² ilí² jmáa¹ 'e to² gacwoo¹⁰ la jaain²¹ la jaain²¹.

² Tyú²-u ñi² 'naa', tsaru¹u', 'e la nu'gi gali²mo galí²naa' Cristo lí¹naa' tsá² 'in xeei²¹-tsi 'e jo¹⁰ galí²naa' dioses tyii' 'in jo faa²¹ gajmee¹ tsá². ³ Tsu 'wii¹³ joon 'iin²¹²na ilíñi² 'naa' 'e jiin¹³ jaain²¹ jo lí² faa²¹a coon¹³ 'ii²¹ tya' 'in Espíritu Tyú² tya' Dios wa ngajin²in: "Jo ñi³ii 'iin²¹ta no Jesús!" La joon jon jiin¹³ jaain²¹ jo lí² jin²: "¿Ña'ñu¹-o Jesús!" wa jo mo gacwoo¹⁰ 'ii²¹ 'in Espíritu Tyú² tya' Dios 'ii.

⁴ 'Láai² nii² to² sá² 'e cwoo¹⁰ 'in Espíritu Tyú² tya' Dios tsá² 'e ijmáa¹, joon cwoo¹⁰-o jon 'waa²¹ pí³ 'e iuntsiin¹mo. Pe jaan²¹mo 'in Espíritu Tyú² do. ⁵ 'Láai² 'ii¹³ 'e sá² ilí¹ uncoon¹³ tsá² tsaxeei²¹ pe jaan²¹mo Ña'ñu¹u' seen²¹. ⁶ Joon xufiin¹³ jmoo¹⁰ tsá² to² tya'a la ca 'ii¹³, jaan²¹mo 'in Dios 'in uncoon¹³ 'in tsá² do la jaain²¹ la jaain²¹. ⁷ Joon 'wii¹³ jna'o' la jaain²¹ jna', 'in Espíritu Tyú² do 'e² tsá² 'e 'ii²¹ tya' Dios 'e jmoo¹⁰ 'e tyú² tya' jileei²¹. ⁸ Joon 'wii¹³ 'in Espíritu Tyú² do cwo¹⁰ Dios 'inlñi¹³ to² wa'a faa²¹a júu³ 'e 'i¹-tsi Dios. Joon 'wii¹³ Espíritu joon-on cwo¹⁰ Dios 'inlñi¹³gi to² wa'a faa²¹a júu³ 'e ñii²¹²-tsi 'áai¹. ⁹ Joon 'inlñi¹³gi jo¹gi lí² Dios 'wii¹³ 'in Espíritu do. Joon 'wii¹³ 'in Espíritu Tyú² do 'inlñi¹³gi 'ii²¹ 'ii²¹ ilí² un'láa² tsatsaa¹³. ¹⁰ Joon 'inlñi¹³gi 'ii²¹ 'ii²¹ ilí² jmáa¹ milagros.

Joon tsá² xeei' faa¹²¹o júu³ cwo¹ 'ii' wii¹¹³ 'in Espíritu do. Joon tya' 'in xeei'gi' cwo¹¹⁰ Dios 'ii²¹ 'e ilíni¹¹i waa'a faa¹²¹a jaain²¹ espíritu 'in jo jai¹² si faa¹²¹a 'ee 'in Espíritu jai¹² tya' Dios. Joon 'in xeei'gi' 'ii²¹i 'ii²¹ 'e faa¹²¹a jmíi¹ xiia' 'e jo 'øøi¹²¹-tsi tsá², joon 'in xeei'gi' 'ii²¹i 'ii²¹ ilí² jmá²a tsá² júu³ 'ee 'øøi¹²¹-tsi 'e júu³ gafaa¹²¹ 'ido. ¹¹ Pe jilaa¹²¹ 'e jmoo¹⁰ 'in tsá² lo, jmoo¹-o 'ii²¹ tya' 'in jaan²¹mo Espíritu Tyú² tya' Dios. Joon 'in Espíritu Tyú² do cwo¹¹⁰ tsá² to² jmáa¹a la jaain²¹ la jaain²¹ jiin¹¹³ la 'iin²¹²in 'ña'a.

Lawa coon²¹ cuerpo jna'

¹² 'E cuerpo tya' Cristo lí² 'láai² 'ii¹¹³ pe coon²¹ cuerpo tya'a sá²; la joon jon jna'o' 'in jai¹² líi²i 'ii, fúu¹mo jna' pe lawa coon²¹ cuerpo líi¹na'. ¹³ Joon mo galijai¹² galíi²na' Cristo lawa'a 'e gasaa¹mo 'in Espíritu jaain²¹ do jna' jmíi²¹ 'e líi¹na' coon²¹ cuerpo. Xufiin¹¹³ tsá² Israel jna' si tsá² jo seein²¹ joon 'ee, si tsá² tyu¹² tsá² to² 'ee, si tsá² 'in jo tyu¹² tsá² to² 'ee galíi¹na' lawa jaan²¹na'. Lawa'a 'e nigané³e' tya' jaain²¹ Espíritu.

¹⁴ 'E cuerpo tya' tsá² lí² 'láai² 'ii¹¹³ jon'on wa'a ca'ii¹¹³. ¹⁵ Joon wa'a lí² jin¹² tíi² tsá²: "Jo líi¹na cwo²¹ tsá² tsu 'wii¹¹³ joon jo líi¹na 'no¹³ cuerpo tya' tsá²." Joon xufiin¹¹³ jin¹²in la joon pe líi¹mogi 'no¹³ cuerpo tya' tsá². ¹⁶ Joon wana jin¹² loocwo² tsá²: "Jo líi¹na mi¹² unni² tsá² tsu 'wii¹¹³ joon jo líi¹na 'no¹³ cuerpo tya' tsá²." Joon xufiin¹¹³ jin¹²in la joon pe líi¹mogi 'no¹³ cuerpo tya' tsá². ¹⁷ Tsu ¿xiiala ilí² nuu¹ tsá² wa'a cuerpo tya' tsá² li la li jiin¹¹³ ca mi¹² unní¹i? La joon jon wa'a cuerpo tya' tsá² li la li jiin¹¹³ unni² tsá² xiiala lí² con¹ tsá² jmá¹. ¹⁸ Pe Dios gataan¹¹³-o la ca 'ii¹¹³ cuerpo tya' tsá² jiin¹¹³ la 'iin²¹²in. ¹⁹ Joon wa'a jiin¹¹³ ca 'no¹³ galisá² jo galí² coon²¹ cuerpo. ²⁰ Joon la no-o galí² xufiin¹¹³ 'láai² 'ii¹¹³ 'e sá² pe galí² coon²¹ cuerpo.

²¹ Joon tsu 'wii¹¹³ joon 'e unni² tsá² jo lí² jin¹²in sii¹²¹i cwo²¹ tsá²: "Jo jmíi²¹² intyéen¹na 'nũ." Jon'gi lí² jin¹² mooty¹² tsá² sii¹²¹i tíi² tsá²: "Jo jmíi²¹² 'intyéen¹na 'nũ." ²² Jon'on la joon tsu 'e 'no¹³ cuerpo 'e 'wéi¹gi' 'e tyiin²gi. ²³ Joon 'e 'no' cuerpo-gi 'e jo tsáai¹-tsi' jlii²¹i' coon²¹ tún². Joon 'e 'no¹³ cuerpo 'e jo 'iin²¹²na' jøø¹ tsá² un'øø¹²¹na' 'e jo jøø² tsá². ²⁴ Pe jo un'øø¹²¹na' 'e 'no¹³ cuerpo 'e jo 'e to² 'iin³ wa'a jøø² tsá². Joon Dios gajmaa¹a 'e cuerpo tya' tsá² 'e 'no¹³ xaai²¹gi tsáa¹mo-tsi tsá² 'áai¹gi 'e coon¹¹³ la joon la ca 'no' cuerpo 'e unjíi² 'e 'no¹³ catyiaa do. ²⁵ Joon jo lí² 'no¹³ 'e cuerpo do. ²⁶ Joon wana ca 'no¹³ cuerpo ní¹ wúu¹ lawa'a 'e wúu¹ la tøøi². Joon jløø¹³mo la tøøi² wa'a ga'ii²¹ ca 'no' 'e tyú² tya'a.

²⁷ La joon jon 'naa', 'in jai¹² líi²i Cristo, líi¹naa' lawa cuerpo tya' Cristo, joon la jaan²¹naa' líi¹naa' lawa ca 'no¹³ 'e cuerpo do. ²⁸ Joon Dios cwo¹ 'inlíi¹¹³ jee²¹² 'in jai¹² líi²i Cristo to² 'e 'ná¹ jmáa¹a. 'E nifu gacwo¹ Dios 'e lín²in 'inlíi¹¹³ apóstoles; joon 'e tí² tún² 'e cwo¹¹⁰ tsá² tsá² júu³ 'e gacwo¹¹⁰ Dios 'ii. Joon 'e tí² 'ni¹ 'e lín²in tsá² tifo¹². Mi yuui¹¹³ joon 'in tsá² 'in lí² jmaa¹a milagros, joon 'in un'láa²i tsatsaa¹¹³, joon 'in lí² uncoon¹¹³ tsá² xeei', joon 'in tíi²¹ tyú¹²u to² 'in catyaa² do. Gacwo¹¹⁰ jon 'inlíi¹¹³ 'e ilí² faa¹²¹a jmíi¹ xiia'. ²⁹ ¿Tí líi¹i jileei¹²¹ apóstoles, owa'a líi¹i jileei¹²¹ tsá² 'in cwo¹¹⁰ tsá² júu³ 'e gacwo¹¹ Dios 'ii? ¿Tí líi¹i jileei¹²¹ tifo¹²? ¿Tí jmoo¹⁰ jileei¹²¹ milagros? ³⁰ ¿Tí lí² jileei¹²¹ un'láa²i tsatsaa¹¹³? ¿Tí lí² faa¹²¹a jileei¹²¹ jmíi¹ xiaa'? ¿Tí lí² jmoo¹⁰ jileei¹²¹ tsá² júu³ 'ee 'øøi¹²¹-tsi tsá² 'e jmíi¹ xiia²¹ faa¹²¹ tsá² do? Tyú²u 'øøi¹²¹-tsi' 'e jon'on la joon. ³¹ Cwo¹¹³-oo' 'e 'ii¹¹³naa' 'e tyú²gi cwo¹¹⁰ Dios tsá² jmáa¹a jee²¹² 'in jai¹² líi²i. Pe ifuu²¹²uu 'naa' coon²¹ to² 'e tyú²gi 'áai¹ ijmaa²aa'.

13

To² nifu 'e 'ná¹ jmá¹ tsá²

¹ Xufiin¹¹³ lí²-i fuu²¹²uu jilaa¹²¹ jmíi¹ sí¹i tsá² joon ca jmíi¹ tya' ángeles tíi²na pe jo 'iin²¹²na Dios jon'gi tsá² xeei' líi¹na jiin¹¹³ la lí² coon²¹ ñí³ 'e pó² tsá² 'e 'iin²in tá² si coon²¹ mi¹² ñí³ taliin² 'ee 'e to² mi¹¹³ 'áai¹. ² La joon jon, xufiin¹¹³ lí²-i fuu²¹²uu tsá² júu³ 'e ga'ii¹¹³na cwo¹¹⁰ Dios jna, joon 'øøi¹²¹ jilaa¹²¹ 'e 'i¹-tsi Dios 'uun²¹²mo, joon ñii²oo jilaa¹²¹,

joon xufiin¹³ lí²-i jan²aan moo²¹ 'e si² do 'áan³ tya'a coon¹³ 'e jai² líí²na pe jo 'iin²¹²na Dios jon'gi tsá² xeei' jo 'ee to² 'iin³gii. ³Joon xufiin¹³ jmóo³-oo jmai²xu jee²¹² tsá² jilaa²¹ 'e 'óo³oo, joon xufiin¹³ cwo³oo ca cuerpo tyiia 'e ijúun³na 'wii²¹² tya' tsá² pe jo 'iin²¹²na Dios jon'gi tsá² xeei' jo 'ee to² 'íi³ tyiia.

⁴Tsu fee¹mo-tsi 'in 'iin²¹²in Dios coon¹³ tsá² xeei'. 'Wo²-tsio jon'on tsii²¹² wúu¹i, jon'gi faa²¹a júu³ 'gøøi¹³ 'áai¹, jon'gi unjløøi¹³ yaai. ⁵Jo líí¹ tsá² 'in faa²¹a júu³ 'laa²¹ jon'gi 'in jiin¹³ 'i¹-tsi yaai, jon'gi 'in 'nii²¹-tsi, jon'gi 'in 'yu²-tsi 'in tsá² 'in 'iin²¹²in Dios coon¹³ tsá² xeei'. ⁶Joon jo jmoo¹o jløø¹³i tsaa² tya' 'in xeei', pe jløø¹³mo coon¹³ jilaa²¹ 'e la jai². ⁷'In tsá² 'in 'iin²¹²in Dios coon¹³ tsá² xeei' jmoo¹o taa²¹ coon¹³ jilaa²¹, joon jo cu¹²-tsi coon¹³ tsá² xeei', 'i¹-tsi jiin¹³ 'e tyú² tya'a, jo tiuu²i.

⁸Jo 'e ityéi¹ 'e 'iin²¹²in tsá² Dios coon¹³ tsá² xeei'. Pe ijó¹o coon²¹ jmii²¹² 'e jo tyiin²gi i'ii¹³naa' júu³ gacwo¹ Dios tsá² xeei', jon'gi tyiin²gi 'e faa²¹ tsá² coon¹³ jmíi¹ xiia', jon'gi tyiin²gi 'e ñi¹ tsá². ⁹Tsu nano jo galicwii¹na' la tøøi², la joon jon jo fuu²¹² jna' la jilaa²¹ júu³ tya' Dios ¹⁰pe mi licwii¹na' la tøøi² ixee¹mo 'e jo cwii¹na' no.

¹¹Mo galí² xuu²¹²na gafaa²¹aa la faa²¹a xuui²¹², joon 'øøi²¹-tsii la 'øøi²¹-tsi xuui²¹² joon ga¹²-tsii la 'i¹-tsi xuui²¹², pe mo galí² fee¹na gatúu³uu jilaa²¹ 'e lí² la mo xuu²¹²na. ¹²La joon nano mi ine² jna' jilaa²¹ 'e sá² tya' Dios lawa coon²¹ 'e icaai¹³, lawa'a 'e jøø²¹ø' coon²¹ 'u² gó². Pe mi tí² jmii²¹² joon ijøø²¹ø' níi¹ jo 'ee sicaai¹³gi. Tsu nano jo tsai² cwii¹na 'ii 'e tyú², pe mi tí² jmii²¹² joon ilicwii¹moo jiin¹³ la tí², la cwii¹in Dios jna la no. ¹³Jilaa²¹ 'e jai² líí²i tsá² coon¹³ jilaa²¹ 'e sijéin¹³ tsá², coon¹³ 'e 'iin²¹²in tsá² Dios coon¹³ tsá²² xeei' taa²¹a coon²¹ tøø²mo pe 'e tyiin²gi jee²¹² 'e 'ni¹ lo 'e 'iin²¹²gi tsá² Dios coon¹³ tsá² xeei'.

14

Jmíi¹ xiia' 'e sii¹i tsá²

¹Tsu 'wii¹³ joon cwo¹³-'oo' 'e 'iin²¹²naa' Dios coon¹³ tsá² xeei'. Joon la 'ii²¹² joon cwoli¹'iin²¹²naa' 'e cwo¹o Dios 'naa' coon²¹ to² jmaa²aa' jee²¹² 'in jai² líí²i Cristo. Joon 'iin²¹²gii' 'e cwo¹o Dios 'naa' 'e to² do 'e foo²oo' júu³ tya'a 'e ga'ii¹³naa' cwo¹ 'ido. ²Tsu 'in tsá² 'in faa²¹a jmíi¹ xiia' sii¹²¹i Dios jon'on tsá² tsu jo 'øøi²¹-tsi tsá² xeei'. Faa²¹-o 'ii²¹ tya' 'in Espíritu Tyú² pe jmaai¹³ júu³ 'uun²¹mo. ³Pe 'in tsá² 'in faa²¹a júu³ 'e gacwo¹ Dios 'ii faa²¹o 'e lí² jai²gi líí²i tsá², si 'e tya²-tsi tsá² 'ee si¹i cwo¹ tsá² fo'feei¹ 'ee. ⁴'In tsá² 'in faa²¹a jmíi¹ xiia' 'e lí² jo¹gi líí²i 'ña'a pe 'in faa²¹a júu³ gacwo¹ Dios 'ii 'e lí² jai²gi líí²i 'in catyaaí² 'in jai² líí²i Cristo.

⁵'iin²¹²na wa'a lí² jileei²¹ 'naa' foo²oo' coon¹³ jmíi¹ xiia' pe 'iin²¹²mogii 'áai¹ 'e foo²oo' júu³ gacwo¹ Dios 'naa'. Tyú²gi 'e faa²¹ tsá² 'e júu³ joon lagi 'e faa²¹ tsá² coon¹³ jmíi¹ xiia' 'e jo 'øøi²¹-tsi tsá². Pe jmée¹mo to² 'e jmíi¹ xiia' do wa'a seein²¹ jaain²¹ jee²¹² do 'in lí² jma² tsá² júu³ 'ee 'øøi²¹-tsi tsá² 'e júu³ xiia' do joon coon¹³ la joon lí² fee¹gi 'e jai² líí²i 'in jai² líí²i Cristo 'in ganúu². ⁶Joon, tsaru¹u', jo 'e to² 'íi³ tyii' wa'a cwé¹na jee²¹² 'naa' joon sii³na 'naa' coon¹³ jmíi¹ xiia' 'e jo 'øø²¹mo-'oo'. Pe jmaa¹i to² tyii' wa'a cwóo³oo coon²¹ júu³ 'e gacwo¹ Dios jna 'e 'øøi²¹-tsii, si coon²¹ júu³ jmii¹-tsi 'ee, si coon²¹ júu³ ga'ii¹³na cwo¹ Dios jna 'ee, si coon²¹ júu³ tya' xiiala 'ná¹ ngi¹i tsá² 'ee. Jmaa¹i to² tyii' 'e júu³ joon.

⁷Jiin¹³ la lí² lúu¹ 'e xúu² tsá² si tun¹ 'ee 'e jo 'iin²in røø²¹. Wa'a jo 'iin²in 'e lúu¹ do jiin¹³ la to² tyú² solfa jo iliñí² tsá² 'ee sóoin¹ 'iin². ⁸La joon jon coon¹³ 'e lúu¹ 'lóa² 'e xúu² tsá² li náa¹ 'nii²¹, wa'a jo røø²¹ 'iin²in jo 'e tyú² tya¹ 'lóa² 'e tsalín² jee²¹² 'nii²¹. ⁹La joon lí² coon¹³ 'naa', wa'a sii¹²¹ tsá² 'naa' coon¹³ jmíi¹ 'e jo 'øøi²¹-'oo', ¿xiiala ilí² 'øø²¹mo-'oo' 'e jin²in? Lawa'a 'e gafaa²¹o jee²¹² tyí². ¹⁰'E la ja²mo 'lái² jmíi¹ sá² 'e siii¹ tsá² la 'ui juncwii²¹ joon 'in tii²¹ 'e jmíi¹ do 'øø²¹mo-tsi. ¹¹Pe wa jo 'øøi²¹-tsii 'e jmíi¹ fee¹ tsá² jna lawa tsá² coon²¹ fuu²¹ líí¹na tya'a la joon jon 'ido tyiajna. ¹²Joon, tsu 'wii¹³ joon, tsu

'wii¹³ 'iin²¹²naa' 'áai¹ 'e cwo¹ 'in Espíritu Tyú² tya' Dios 'naa' to² jmaa²aa' jee²¹² 'in jai¹² líi²i Cristo, cwo¹³-'oo' i'ii¹³naa' 'e tyiin²gi 'e to² do 'e uncoon¹³ 'in tsá² xeei' do 'in jai¹² líi²i Cristo 'e ilí² jai¹²gi líi²i.

¹³ Joon 'in tsá² 'in faa²¹a jee²¹² 'naa' coon¹³ jmíi¹ xiia²¹ 'ná¹-a mí² tyani Dios wa'a cwo¹ Dios 'ii 'ii²¹ ilí² jma²a júu³ 'naa' 'ee 'øøi¹²¹-tsi 'e gajin¹²in do. ¹⁴ Wa'a fuu²¹²uu coon²¹ júu³ tyú² coon¹³ jmíi¹ xiia' 'e jo 'øøi¹²¹-tsii jiin¹³ espíritu tyiia 'in faa²¹a 'e júu³ tyú² do joon jo 'ee to² 'íi³ 'e 'øøi¹²¹gi-tsii. ¹⁵ ¿Wa lí² la joon, 'ee 'ná¹ jmáa³aa? Ifuu²¹²uu júu³ tyú² tyiia coon¹³ espíritu tyiia pe la joon jon coon¹³ 'e 'øø²¹mo-tsii. I'øø³øø jon coon¹³ espíritu tyiia pe i'øø³oo jon coon¹³ 'e 'øø²¹mo-tsii. ¹⁶ Tsu wa'a jiin¹³ coon¹³ espíritu tyi'i un'goo¹o Dios 'in tsá² 'in gacwéi¹ jee²¹² 'naa' jo i'øøi¹²¹-tsi 'e 'ma²u'un cwo¹²o Dios, joon jo lí² uncaan²¹in coon¹³ 'nu coon¹³ 'e fo²o do. ¹⁷ Joon xufiin¹³ 'áa¹mo tyú² 'e júu³ fo²o do jo iuncoon¹³ 'in tsá² do wa'a jai¹²gi ilíi²i. ¹⁸ Cwo¹³oo 'maai¹³ Dios 'e fuu²¹²gi lagí jileei²¹ 'naa' coon¹³ jmíi¹ xiia'. ¹⁹ Pe mo nitaan²¹²na jee²¹² 'in jai¹² líi²i Cristo 'iin²¹²gi 'áai¹ wa fuu²¹²uu fiin¹³ 'ná² júu³ 'e 'øøi¹²¹-tsi 'in tsá² do 'e 'e¹²e 'ido lagí dyá² mil júu³ xiia' 'e jo 'øøi¹²¹-tsi.

²⁰ Tsaru¹u', jo 'i¹-'oo' la 'i¹-tsi xuui²¹². Cwoliin¹naa' lawa' yuun²¹ cwáain¹ tya' jilaa²¹ 'e gó² pe lawa'a tsacøøi¹³ 'in nii²¹²-tsi coon¹³ jilaa²¹ 'e 'i¹-'oo'. ²¹ Ni jí² tya' ley 'e jin¹²: "Ifuu²¹²uu 'in tsá² lo coon¹³ jmíi¹ xiia', coon¹³ tsá² coon²¹ fuu²¹ 'in faa²¹a jmíi¹ 'e jo 'øøi¹²¹-tsi pe jo icón² 'in tsá² do cwáain¹ tyiia, jin¹²in Ña'ñu¹u'." ²² Coon¹³ la joon ilí² tii²¹na' 'e 'e jmíi¹ xiia' faa²¹ tsá² 'ii²¹ tya' Espíritu tya' Dios lí² lawa coon²¹ lí² tya' 'in jo jai¹² líi²i Dios. Pe mo faa²¹ tsá² júu³ cwo¹ Dios 'ii 'e lí² lawa coon²¹ lí² tya' 'in jai¹² líi²i Dios jon' tya' 'in jo jai¹² líi²i. ²³ Joon wa foo²oo' jileei²¹ 'naa' jmai¹² jmíi¹ xiia' la 'ii²¹² incaan²¹naa' joon 'inlíi¹³ 'in jo ñi¹ si jo jai¹² líi²i 'ee i'ii²¹i jee²¹² 'naa', çti jon' ijin¹² 'in tsá² do: Joon galí² tsá² caa²¹mo 'naa'? ²⁴ Pe wana jileei²¹ 'naa' foo²oo' jmai¹² júu³ cwo¹ Dios 'naa' joon 'ii²¹i jee²¹² 'naa' 'in tsá² 'in jo jai¹² líi²i si 'in jo ñi¹ 'ee ilí² tsáa¹mo-tsi 'e røø²¹i tsaa² joon icón² 'ii²¹ tya' 'ña'a. ²⁵ Joon iliní¹ la tí² jiin¹³ la 'i¹-tsi mi nuu¹un 'e júu³ foo²oo' 'naa' joon isii¹i woní¹i tyani Dios, joon ijin¹²in 'e la ja¹²mo seein²¹ Dios jee²¹² 'naa'.

Jmaa²aa' jilaa²¹ coon¹²¹ tún²-un

²⁶ La joon, tsaru¹u', mo licaan²¹naa' jmoo²oo' jilaa²¹ 'e lijai¹²gi líi²i jileei¹²¹ 'in jai¹² líi²i Cristo. La jaan²¹naa' lí²-i jmáa¹a coon²¹ sóoin¹ 'e cwo¹o 'maai¹³ Dios si coon²¹ júu³ 'e 'e¹²e tsá² 'ee, si coon²¹ júu³ 'e gacwo¹ Dios 'e ili'øø¹²¹mo-'oo' 'ee, si lí²-i faa²¹a tsá² coon¹³ jmíi¹ xiia' 'ee, si lí²-i jma² tsá² júu³ 'ee 'øøi¹²¹-tsi 'e júu³ xiia' do 'ee. Pe jilaa²¹ 'e jmoo²oo' jmai¹² ilijai¹²gi líi²naa'. ²⁷ Joon wa'a faa²¹ tsá² coon¹³ jmíi¹ xiia' 'ná¹ faa²¹ tsá² ti' ca jaain²¹ joon jiin¹³ gáí¹ lí² faa²¹a si wa fúui¹ 'ee gaai²¹ lí² faa²¹a. Joon 'ná¹ liseein²¹ tsá² 'in lí² jma²a júu³ 'ee 'øøi¹²¹-tsi 'e jmíi¹ xiia' do. ²⁸ Joon wa jo 'in seein²¹ 'in lí² jmá² júu³ 'e jmíi¹ xiia' do 'e tyú²gi wa'a ján² tii² 'ido li sicaan²¹naa' joon fee¹i 'ña'a coon¹³ Dios. ²⁹ Joon 'in faa²¹a júu³ cwo¹ Dios 'ii jiin¹³ gáí¹ si gaai²¹ 'ee lí²-i faa²¹a joon 'in catyaa²gi do 'ná¹ jmáa¹a 'ii²¹ wa røø²¹ si jo røø²¹ 'ee. ³⁰ Joon wa'a faa²¹ tsá² joon la 'ii²¹² joon Dios cwo¹ tsá² xeei' 'in tyín¹in do coon²¹ júu³gi, 'in faa²¹a nifu dogi 'ná¹ ján² faa²¹a. ³¹ Joon coon¹³ la joon jileei²¹ 'naa' 'in 'ii²¹ júu³ cwo¹ Dios 'naa' lí²-i foo²oo' ti' jaain²¹ ti' jaain²¹ joon jileei²¹ ilitii²¹mo joon itya²gi-tsi. ³² Lí²-i tyu¹² to² espíritu yaai 'in tsá² 'in gacwo¹ Dios júu³ do. ³³ Tsu Dios líi¹i Dios 'in jmoo¹o coon²¹ tún² jon' wa'a to²o mii¹³.

Joon la jmoo¹o jileei²¹ tsaru¹u' catyaa² la caain²¹ li jai¹² líi²i tsá² ³⁴ jo cwó¹i faa²¹a tsamí² jee²¹ licaain²¹ tsá² jai¹² líi²i Cristo, tsu tsaa¹³mo la joon. 'Ná¹ jmáa¹a nuu¹³u jiin¹³ la to² tyu¹² ley tya' Dios. ³⁵ Wa 'iin²¹²in litsáai¹-tsi 'ná¹ unngii¹ ñuu¹ tya'a mo cwoliin¹in tya'a. Tsu 'e gó² wa'a faa²¹a tsamí² jee²¹² li li caain²¹ tsá².

³⁶ Untii¹³du¹-'oo' 'e júu³ tyú² tya' Dios jo mo ga'láa² 'wii²¹² jee²¹² 'naa' jon'gi jiin¹³ 'naa' 'in ga'ii²¹i 'e júu³ tyú² do. ³⁷ Joon wa 'inlíi¹³ jee²¹² 'naa' 'i¹-tsi 'e ga'ii²¹i to² tyu¹² Dios 'e

cwoo¹o júu³ gacwo¹o Dios 'ii, si 'i¹-tsi 'ee 'e faa^{21a} 'ii²¹ tya' Espíritu Tyú² cwoliñí¹o 'e júu³ fuu^{21u} 'naa' lo lawa' júu³ 'e gatyú² to² 'ña'-o Ña'ñu^{1u}'. 38 Joon wa jo 'iin²¹²in licwii¹ 'e júu³ tya' Dios lo joon jo 'ná¹ licwii¹in tsá² 'ii.

39 Joon, tsaru^{1u}, cwoo¹³-oo' 'e i'ii¹³naa' júu³ 'e gacwo¹ Dios 'naa' joon jo tsaai¹³ faa²¹ tsá² coon¹³ jmí¹ xiia'. 40 Pe coon¹³ jilaa²¹ 'e jmoo^{2oo}, jmoo^{2oo} jmai¹² 'e røø²¹ joongi coon²¹ tún².

15

Mo gajiin¹ Cristo jee²¹² 'lii²¹²

1 Joon nano, tsaru^{1u}, 'iin²¹²na untii¹³ii-'oo'naa' tún¹ 'e júu³ tyú² tya' 'e tiin¹³ tsá² 'e gacwo^{3oo} 'naa' la mo jéi¹. Joon ga'ii¹³naa' 'e júu³ tyú² do joon tá² taan²¹²naa' coon¹³ 'e júu³ do. 2 Joon coon¹³ 'e júu³ tyú² do gauntiin¹³naa' wa'a jo tũ^{2ũ} 'e júu³ gacwo^{3oo} 'naa' wa'a jo 'e to² 'íi³gi 'e jai¹² galí²naa'.

3 Tsũ gacwo^{3oo} 'naa' 'e júu³ tyiin²gi 'e ga'ii¹³na. Ga'e¹²ee 'naa' 'e gajúin¹ Cristo 'wii²¹² tsaa² tyijna' jiin¹³ la jin¹² ni jí² tya' Dios. 4 Ga'e¹³ee 'naa' jon 'e ga'aa¹mo tsá² 'ii pe mo gangí² 'ní¹ jmí²¹² gajiin¹o tún¹ jiin¹³ la jin¹² ni jí² tya' Dios. 5 Joon gajné¹mo tyani Tú³ joon mi yuui¹³ joon tyani 'in apóstoles tya'a. 6 Joon mo ngayuui¹³ joon gajné¹mo tyani tsaru^{1u} 'in 'ñá² cíein¹³ líi¹³gi 'e coon²¹ tiempo do. Joon seen²¹mogí fúu¹ 'in tsá² do, xufiin¹³ 'inlíi¹³ nigajún¹mo. 7 Mo ngayuui¹³ joon gajné¹mo tyani Jacobo, joon mo licíiin²¹gi joon tyani jileei²¹ apóstoles catyaa²gi.

8 Joongi li gatsé¹ gajné¹mo tyani³ii joon líi¹na lawa jaain²¹ 'in galiseein²¹ 'e gó². 9 Joon jna-a 'in 'wéi¹gi la jee²¹² jileei²¹ 'in apóstoles do. Ca jo tíi²na wa unsii²¹ tsá² jna apóstol tsũ niga'øø¹moo 'in tsá² 'in gajai¹² líi²i Cristo. 10 Pe tsũ 'wii¹³ fee¹mo-tsi Dios tyiia líi¹na jiin¹³ la líi¹moo. Joon 'e galí² feei¹-tsi tyiia jo gangó¹ li caai¹, li cii¹³ gajmaa¹a tsũ jna-a gajmáa³aa to² 'áai¹gi lagi 'in catyaa²gi do. Pe jon'gi jna 'in gajmaa¹a 'e to² do, 'e feei¹-tsi Dios 'wii²¹² tyiia gacwo¹o jna pí³. 11 Coon²¹ røø²¹ 'e júu³ cwoo¹³o 'naa' joon jo 'ee to² 'íi³ wa'a jna-a si 'ido 'ee, pe 'naa'gii' laja¹²mo galí²naa' 'e júu³ do.

Xiiala lí² mi jiin¹ tsá² jee²¹² 'lii²¹²

12 Pe wana ga'ee¹³e 'naa' 'e Cristo nigajiin¹o jee²¹² 'lii²¹², xiiala lí² jin¹² 'inlíi¹³ jee²¹² 'naa' 'e jo jiin¹gi tsá² jee²¹² 'lii²¹²? 13 Tsũ wa mo jo ijiin¹ tsá² jee²¹² 'lii²¹² jiin¹³ 'ña'a Cristo jo mo gajiin¹in jee²¹² 'lii²¹². 14 Joon wa jo mo gajiin¹in Cristo jee²¹² 'lii²¹² 'e júu³ tyú² do 'e fuu^{21u} 'naa' jo 'ee to² 'íi³ joon jo 'ee to² 'íi³gi 'e nigalijai¹² galí²naa'. 15 Joon wa mo jo gajiin¹in Cristo jee²¹² 'lii²¹² galí¹na' tsá² tajúu³i cwáain¹ tya' Dios, tsũ nigasii¹³oo' 'e Dios nagaunjiin¹in Cristo jee²¹² 'lii²¹². Joon wa mo'jo' 'e jo jiin¹in tsá² jee²¹² 'lii²¹² la joon jon jo gaunjiin¹in Dios Cristo jee²¹² 'lii²¹². 16 Tsũ wa jo jiin¹gi 'lii²¹² jon'gi gajiin¹ Cristo jee²¹² 'lii²¹². 17 Joon wa jo mo gajiin¹in Cristo jo 'ee to² 'íi³ 'e nigajai¹² galí²naa' 'in Cristo do. Joon røø²¹gii' tsaa² tyii'. 18 Joon jo tiin¹³mo 'in tsá² 'in najóin¹ jo' 'o líi²i Cristo. 19 Joon wa 'e jai¹² líi²na' Cristo jmaa¹i to² tyi' jiin¹³ mo toon²¹²on' fu juncwii²¹ lo líi²na' tsá² 'in fúu²-u 'áai¹.

20 Pe 'e la ja¹²mo nigajiin¹in Cristo jee²¹² 'lii²¹² joon líi¹i lawa' 'e 'oofuu²¹ 'e cún¹ tsá² nifu 'e garoo²¹. 'Ii gajiin¹o jéi¹gi lagi jileei²¹ 'in jiin¹in. 21 Joon la ga'naai²¹ 'wii²¹² 'e júun²in tsá² 'wii²¹² tya' jaain²¹ tsá² la joon jon 'wii²¹² tya' jaain²¹ tsá² ijiin¹in tsá² jee²¹² 'lii²¹². 22 Tsũ jilee²¹mo nigajúin¹ 'wii²¹² 'e gajmaa¹a Adán do, la joon jon jileei²¹ lí²-i jiin¹in 'wii²¹² 'e gajmaa¹a Cristo. 23 Joon ijiin¹o la jaain²¹ jiin¹³ la tíi²i, Cristo nifu, líi¹i la lí² 'e 'oofuu²¹ 'e cún tsá² nifu, joon mo ngayuui¹³ joon, mi cwee¹i Cristo tún¹ ijiin¹o jon jileei²¹ 'in líi¹i tsá² tya'a. 24 Joon mo ngayuui¹³ joon ijó¹ jmí²¹² li tséi¹, joon Cristo i'íin²in jilaa²¹ to² coon¹³ jilaa²¹ 'ii²¹ 'e sá² joon ijón¹²-o ja'cwoo²¹o Dios Jmii²¹ jilaa²¹ 'e tyu^{2u} to² 'ii. 25 Tsũ Cristo 'ná¹ tyu¹² to² jilaa²¹ ca galí¹²o jileei²¹ 'in 'eei¹ 'ii. 26 Joon 'e júuin² tsá² lí² la líi²i

jaain²¹ 'in 'eei¹¹ 'ii. Pe li gatséi¹ i'íin² in jon Cristo 'e júuin² tsá². ²⁷ Tsu Dios gacwo¹¹ o Cristo 'e ilí² tyu^{12u} to² jilaa¹²¹ pe mo gajin¹² 'e júu³ tya' Dios la joon 'øøi²¹-tsi tsá² 'e jo gacwo¹¹ o Dios Cristo wa tyu^{12u} to² 'ii, tsu 'ii-o gacwo¹¹ o wa'a tyu^{12u} to² jilaa¹²¹. ²⁸ Joon mo ga'yee²¹ 'e tyu¹² Cristo to² jilaa¹²¹ joon icwóo¹¹ 'ña'a Cristo 'e ityu¹² Dios to² 'ii tsu 'ii Jóon¹ on Dios. Joon coon¹¹³ la joon Dios 'e ilí² tyu^{12u} to² la jilaa¹²¹.

²⁹ Joon seen²¹ mo 'inlíi¹³ 'in saai²¹ tsá² jmi²¹ tya' 'in najúin¹. Pe wa jo ijiin¹¹ in jee²¹² 'líi²¹² 'in najúin¹ do, ¿'ee lí' saai²¹ 'in tsá² do jmi²¹ tya' tsá² xeei²¹, tsu jo ijiin¹¹ in tún¹?

³⁰ Joon, wa jo ijiin¹¹ in tsá² tún¹, ¿'ee lí' toon²¹² jna'a tóoin¹ 'mó¹ la coon²¹ tøøi²? ³¹ Tsu la coon²¹ jmi²¹² tsaa¹¹³ ilí² júun² na. Joon ja² mo júu³ tyiia. Joon ja² mo jon júu³ tyiia 'e 'áa¹ mo jløø¹³ na 'e ja² mo jon líi² naa' Ña'ñu^{1u} Jesucristo. ³² Joon ¿'ee gajmee¹ tyiia mo gatíi¹ na coon¹¹³ 'in tsá² née¹ Efeso do 'in líi¹ lawa' joo¹²¹ 'líi¹³ wa jo ijiin¹¹ in tsá² tún¹ jee²¹² 'líi²¹²? Wa jo ijiin¹¹ in tsá² jee²¹² 'líi²¹² 'øøi¹²¹ mogi-tsi 'in tsá² 'in jin¹² in: “Cwotyé³ e' joongi cwo'né³ e' tsu tsa'oo¹ gi ijuun² mo.”

³³ Jo cwo² oo' wa'a cón² tsá² 'naa' tóo². 'E lí² jii¹³ la jin¹² tsá²: “Wa'a 'in tyú¹ ngí¹ coon¹¹³ 'in tsá² 'in jmoo¹ o 'e gó² un'líi¹³ 'in tyú¹ do.” ³⁴ Cwongí²¹¹ tún¹ coon²¹ fu¹ coon²¹ tsáa¹, ngí²¹¹ coon¹²¹ tún² joon jo 'noo² oo' tsaa² tsu 'inlíi¹³ jee²¹² 'naa' jo cwii¹ in Dios. Fuu²¹² uu' naa' 'e wa'a cwo¹³ oo' naa' fa'íi¹²¹.

Xiiala líi¹ tsá² mi jii¹¹ in

³⁵ Pe lí²-i unngíi¹ tsá²: “¿Xiiala ijiin¹¹ in tsá² jee²¹² 'líi²¹²? ¿Xiiala ilí² cuerpo tya'a?” ³⁶ Lawa'a tsá² caa²¹ mo 'in unngíi¹ wa' la joon. Tsu mo jñí² tsá² jún², 'e jún² do 'e gajñí² tsá² 'ná¹ júun² mo wa' icwaan²¹ in 'e saa¹²¹ tya'a do. ³⁷ 'E jún² 'e jñí² tsá² jo li la lí 'e saa¹²¹ inii¹¹³ do. Jii¹¹³ 'e li la lí coon²¹ mi¹³ trigo si coon²¹ mi¹³ xiia' 'ee do. ³⁸ Pe mo ngayuu¹¹³ joon gacwo¹ Dios 'e mi¹³ jún² do la lí 'e 'iin²¹² in. ³⁹ Joon jo jilaa¹²¹ cuerpo 'e jo coon²¹ røøi²¹ lí². Ca 'ii¹¹³ 'e ngú¹ taan²¹² in tsá², joon ca 'ii¹³ gi 'e ngú¹ taan²¹² in joo'núu³ la joon jon ngú¹ ton¹ 'e xiia' lí², joon ngú¹ xiia' tya' joo¹²¹ taai² jmi²¹. ⁴⁰ La joon jon sá² cuerpo tya' 'in taan²¹² in fu ñu'fú² la joon jon sá² cuerpo xiia' tya' 'in taan²¹² in fu juncwii²¹. Joon 'e 'ya¹² gi tya' 'e cuerpo sá² fu ñu'fú² sisíi¹ mo coon¹¹³ 'e 'ya¹² gi tya' cuerpo sá² fu juncwii²¹. ⁴¹ 'E jná² joo¹²¹ tya' ñi¹ sisíi² mo coon¹¹³ 'e jná² joo¹²¹ tya' sii²¹, la joon jná² joo¹²¹ tya'a sisíi² mo coon¹¹³ 'e jná² joo¹²¹ tya' núu¹. La joon jee²¹² 'in núu¹ do jmaai¹¹³ tyiin² gi 'ii. ⁴² La joon lí² mo jii¹¹ tsá² jee²¹² 'líi²¹². Ga'aa²¹ mo tsá² ngú¹ 'e ilí² jgoo¹²¹ pe ijiin¹¹ in 'e jo igoo¹²¹ gi. ⁴³ 'Aa²¹ mo 'e jo tsáai¹-tsi tsá² pe ijiin¹¹ in coon²¹ 'e 'ya¹² gi 'áai¹. 'Aa²¹ mo 'e 'wó¹ pe ijiin¹¹ in 'e 'gøøi¹¹³ 'áai¹. ⁴⁴ 'Aa²¹ mo tsá² coon²¹ cuerpo 'e sá² fu juncwii²¹ pe ijiin¹¹ in coon²¹ cuerpo 'e sá² fu ñu'fú². Tsu wana sá² cuerpo fu juncwii²¹ lo la joon jon sá² cuerpo fu ñu'fú².

⁴⁵ Tsu la joon jin¹² júu³ tya' Dios: “In tsañuu¹ nifu, Adán, ga'ii¹²¹ mo juncwii²¹ tya'a”, pe 'in Adán 'in tí gáí¹, jaain²¹ espíritu 'ii joon 'ii cwo¹ juncwii²¹ tya' tsá². ⁴⁶ 'E cuerpo 'e i'ii¹¹³ na' 'e icwo¹² Cristo jna' lí² fu ñu'fú² jo 'ii¹¹³ na' nifu pe ga'ii¹¹³ na' nifu coon²¹ cuerpo lí² fu juncwii²¹ lo. Pe ciiin²¹ gi i'ii¹¹³ na' 'e cuerpo jó¹ fu ñu'fú². ⁴⁷ 'In tsañuu¹ nifu galíi¹ cwo¹¹³, pe 'in tí gáí¹ do jó¹ fu ñu'fú². ⁴⁸ Joon jilaa¹²¹ cuerpo tya' tsá² taan²¹² in fu juncwii²¹ lo li la lí cuerpo tya' 'in nifu do, líi¹ cwo¹¹³. Pe 'e cuerpo jó¹ fu ñu'fú² líi¹ la líi¹ 'in tí gáí¹ do 'in cwéi¹ fu ñu'fú². ⁴⁹ Joon la galíi¹ na' la galíi¹ 'in nifu do, la joon jon ilíi¹ na' la líi¹ 'in cwéi¹ fu ñu'fú².

⁵⁰ Fuu²¹² uu' naa', tsaru^{1u}, jo lí² tsa'ii²¹ li tyu¹² Dios to² 'e ngú¹ taan²¹² na' tsu 'e jo ta¹² jo lí² uncaan²¹ in coon¹¹³ 'e ta¹² coon²¹ tøø² mo. ⁵¹ Pe 'iin²¹² na' fuu²¹² uu' naa' coon²¹ júu³ uuin²¹: Jo jilee¹²¹ na' ijuun² na' pe jilee¹²¹ e' iunsi²¹ mo'. ⁵² 'E cataa²¹² ilisi²¹ na', jii¹¹³ coon¹¹³ 'e jøø¹²¹ unni² tsá² ilisi²¹ na' mi nuu^{21u} 'e 'iin² 'e lúu¹ tya' Dios li tséi¹. Tsu i'iin² in 'e lúu¹ do joon iunjiin¹¹ in Dios 'in nijúin¹ 'e jo júuin² gi joon jna' gi' ilisi²¹ na'. ⁵³ Tsu 'e ngú¹ taan²¹² na' no 'e jo taa¹²¹ 'ná¹ lisi²¹ coon¹¹³ 'e taa¹²¹ coon²¹ tøø² mo. 'E cuerpo tyi' 'e lí² júuin² 'ná¹ lisi²¹ coon¹¹³ 'e jo júuin² gi. ⁵⁴ Joon mi lí² jilaa¹²¹ 'elo, mi lisi²¹ ngú¹

taan²¹²na' 'e jo taa²¹ coon¹¹³ 'e taa²¹ coon²¹ tøø²mo, joon mi lisi²¹i cuerpo tyi' ilí² júuin² coon¹¹³ 'e jo júuin²gi itiin¹¹³in jiin¹¹³ la jin¹² ni jí² tya' Dios: "Gatsé¹mo coonti 'e júuin²gi tsá² tsu gali¹o Dios. ⁵⁵ Jo 'goo²¹gi' wa' ijúuin²gi' tsu jo tyu²gi 'mó¹ jna' to²." ⁵⁶ Tsu la mo jéei¹ lí²-i tyu²u jna' to² coon¹¹³ 'e tsaa² ga'naa²¹ jna' joon 'e ley do ga'e²o jna' jilaa²¹ tsaa² 'e ga'naa²¹a'. ⁵⁷ Pe cwoo²¹o' 'maai¹¹³ Dios 'e 'wii²¹² Ña'ñu¹¹³u' Jesucristo Dios ga'íin²in tsaa² tyi' joon jo 'ná¹gi nuu²¹u' to² tyu² 'mó¹ ijúun²na'. ⁵⁸ Joon tsu 'wii¹¹³ joon, tsaru¹u' tá² taain²¹-'oo', joon jo tú²uu' 'e jai¹² lí²naa', cwojmaa²gii' 'e to² gacwo¹ Ña'ñu¹¹³u' 'naa' jmaa²aa' tsu ñi³ 'naa' 'e jilaa²¹ 'e jmoo²oo' sicaan²¹naa' coon¹¹³ Ña'ñu¹¹³u' jon'gi 'e ngó² li caai²¹.

16

Sáa¹³naa' cuu² tya' tsaru¹u'

¹ Joon cwáain¹ tya' 'e cuu² isaa¹¹³ 'naa' tya' 'in tsaru¹u' 'in jai¹² lí²i, cwojmaa²aa' jiin¹¹³ la nigafuu²¹²uu 'in jai¹² lí²i néei¹ li sii²¹ Galacia. ² Gafuu²¹²uu 'ido wa'a la coon²¹ jmi²¹² 'e 'láa² 'wii²¹² semóo¹ la jaain²¹ 'ná¹ saa¹¹³xu jiin¹¹³ la nigajna²a. Joon coon¹¹³ la joon jo 'ná¹ un'laa²¹i mi cwé¹na. ³ Joon mi cwé¹na isii²¹na tsá², 'in gatyii¹¹³naa', 'e tsacoon¹on 'e cuu² do fu Jerusalén. Joon icwo¹³oo jí² tya' 'in tsá² do 'in tsacoon¹on cuu² do tya' 'in tsaru¹u' néei¹ Jerusalén. ⁴ Joon wana jmei¹ tyiia ní³ii jon, joon 'in tsá² do lí² tsalíin²in coon¹¹³ jna.

'E í¹-tsi Poo² li' tsáa¹a

⁵ 'Yuu²na fu¹ ingí³na fu li sii²¹ Macedonia joon mi yuu¹¹³ joon icwé¹na fu Corinto. ⁶ Joon coon²¹ jo ngá¹mo wa' ijoon²¹oo coon¹¹³ 'naa' coon²¹ sii¹¹³xu, si ijoon²¹oo coon¹¹³ 'naa' la tøø² jiin²¹ cwii²¹ 'ee. Joon 'naa', ilí² uncoon¹¹³naa' jna fu¹ 'yuu²na. ⁷ Tsu jo 'iin²¹²na wa'a jiin¹¹³ 'e jøø³na 'naa' li ngí³na. Pe 'iin²¹²na jóon³oon coon¹¹³ 'naa' coon²¹ sii¹¹³xu wa'a cwoo¹i Ña'ñu¹¹³u'. ⁸ Pe ijóon³oo lo fu Efeso ca mi ngí³ii jmi²¹² Pentecostés tsu ⁹ xufiin¹¹³ fúu¹mo 'in 'eei¹ jna lo pe fee¹gi to² sá² tyiia 'e lí² lawa coon²¹ 'e ino².

¹⁰ Joon cwoo¹¹³-'oo' 'e tyú²-u 'í¹-tsi Timoteo mi cwee¹i tsu jmoo¹-o jon 'ido to² tya' Ña'ñu¹¹³u' jiin¹¹³ la jmóo³ jna. ¹¹ Tsu 'wii¹¹³ joon jo cwoo²oo' wa'a jiin¹¹³ jaain²¹ jo tsáai¹-tsi 'ii. Jajøø²¹²i jna 'wii¹¹³ joon uncoon¹¹³naa' 'ii fu¹ 'yúu¹i coon¹¹³ 'e tyú²-u. Joon lo-o sijeen²na'a coon¹¹³ 'in tsaru¹u' catyaa² 'ii.

¹² Joon cwáain¹ tya' 'in tsaru¹u' Apolos do. 'Áa¹mo gamí³ii tyaní¹i wa'a itsajøø¹i 'naa' coon¹¹³ 'in tsaru¹u' catyaa² pe jo mo gali¹iin²¹²in nano. Joon joo²¹-o mi jøø²i.

'Aa²¹²-o jin¹² Poo²

¹³ Li¹³ jmaa²aa' joon tá¹ taain²¹²-'oo' coon¹¹³ 'e jai¹² lí²naa'. Jo jmaa²aa' 'goo²oo', ngí²ii' la tíi² ngí¹ tsá² 'in uncoon¹¹³ Dios 'ii. ¹⁴ Joon jilaa²¹ 'e jmoo²oo', jmoo²oo' tsu 'wii¹¹³i 'iin²¹²gii' 'áai¹ Dios coon¹¹³ tsá².

¹⁵ Joon, tsaru¹u', ñí² 'naa' 'e Estéfanos coon¹¹³ 'in tsá¹ inuu tya'a 'ii nifu jai¹² galí²i 'e júu³ tyú² tya' 'e tiin¹¹³ tsá² jee²¹² 'in néei¹ fu li sii²¹ Acaya. Joon gacwo¹²-tsi gaunjí²in 'in jai¹² lí²i Cristo catyaa². ¹⁶ Tsu 'wii¹¹³ joon mí³ii tyani²ii' wa'a ijmaa²aa' núu¹³uu tsá² la 'ii la joon jon jileei¹²¹ 'in uncoon¹¹³ joon 'in jmoo¹o to² tya' Dios. ¹⁷ Galijløø¹³moo 'e cwolíin² Estéfanos, coon¹¹³ Fortunato, coon¹¹³ Acaico. 'In do gajmee¹i tyiia 'e jo lí² jméi¹ 'naa' tsu jo toon²¹²o'o coon¹¹³ 'naa'. ¹⁸ Tsu 'in tsá² do gauntyú²-tsii la joon jon 'naa' gauntyuu²¹-'oo'. 'Ná¹-a un'goo³o' tsá² la 'ii.

¹⁹ 'Aa²¹²moo' fuu²¹²uu jin¹² 'in jai¹² lí²i Cristo 'in néei¹ la caain²¹ li sii²¹ Asia. La joon jon jin¹² Aquila coon¹¹³ Priscila coon¹¹³ jileei¹²¹ 'in jai¹² lí²i Cristo 'in uncaan²¹in inuu tya'a 'e un'goo²¹o Dios. Jin¹²in la 'oo²¹ ru¹u' coon¹¹³ Ña'ñu¹¹³u'. ²⁰ Joon jileei¹²¹ 'in jai¹² lí²i Cristo néei¹ lo jin¹²in: "'Aa²¹²moo'." Fee¹¹³naa' 'e tyú²-u la jaiin²¹ la jaan²¹naa' la 'oo²¹ ruu²¹naa'.

²¹ Jna-a, 'in sii²¹ Poo², jmóo³oo 'e júu³ lo coon¹¹³ cwóo³oo.

²² Cwoli'ee¹mo Dios jilee²¹ 'in jo 'iin²¹²in Ña'ñu^{1u}' Jesucristo. ¡'Ná¹ jee²¹² jna', Ña'ñu^{1u}'!

²³ Cwouncwaai³ Ña'ñu^{1u}' Jesucristo 'naa'. ²⁴ Joon cwoliñí²ⁱⁱ' 'e 'iin²¹²na 'naa' 'wii¹³ⁱ Cristo Jesús. Amén.

Jí² tì tún² 'e gasii¹in San Pablo tíi²i 'in tsá² 'in néei¹ Corinto

Siin²¹in Poo² 'e jí² lo tya' 'in jai² líi²i néei¹ Corinto

¹ Jna-a, Poo², síi³na 'e jí² lo tyii' tíi²i 'in tsá² néei¹ Corinto. Joon jna-a, Poo², líi¹na apóstol tya' Jesucristo to² tyu¹² Dios Jmii²¹. 'Øø¹²¹-tsi tsá² 'e gatyii¹³in Dios jna 'e cwo¹³oo tsá² júu³ tyú² tya'a. Siin²¹² jna'a caan²¹mo coon¹³ tsaru¹¹u' Timoteo 'e jí² lo tíi²i 'in tsá² jai² líi²i Dios 'in néei¹ fuu²¹ Corinto coon¹³ jilee¹²¹ 'in jai² líi²i lícaain²¹ li sii²¹ Acaya. ² Cwauncwaa¹³i Ññ¹¹u' Dios coon¹³ Ññ¹¹u' Jesucristo jilee¹²¹naa' 'e cwoseen²¹naa' tyú²-u.

Ní² Poo² wúu¹

³ Cwo¹³ jna'a 'maai¹³ 'in Dios tya' Ññ¹¹u' Jesucristo, 'ii Jmii²¹o jon. Joon fee¹mo-tsi 'wii²¹² tyii'i 'in Jmii²¹ do. Cwo¹o 'in Dios do jna'a jilaa²¹ fo'fee¹ tya'a. ⁴ Joon Dios do cwo¹o jna'a jilaa²¹ fo'fee¹ coon¹³ jilaa²¹ wúu¹ nee²¹e 'e coon¹³ la joon jna'oo'o lí²-i cwóo¹³o 'e fo'fee¹ do 'e gacwo¹o Dios jna'a tya' tsá² xee¹²¹ 'in seen²¹in fa'í². ⁵ Tsu lagi nee²¹e 'e wúu¹ 'áai¹ 'e gani² Cristo la joon jon 'ii¹³na'a coon²¹ fo'fee¹ tya'a. ⁶ Tsu 'wii¹³ joon mo ganee²¹e 'e wúu¹ joon gacwo¹ Dios jna'a fo'fee¹ coon¹³ la joon 'e galisá² fo'fee¹ tyii'i 'e cwóo¹³o 'naa'. Joon coon¹³ 'e fo'fee¹ 'e ga'ii¹³na'a joon gacwóo¹³o 'naa' jon, coon¹³ la joon taa²¹ jmaa²aa' 'e fee¹¹-oo' coon¹³ 'e wúu¹ i'óo²oo' 'e li la li 'e wúu¹ ganee²¹e. Jmoo¹o Dios la joon ilisá² fo'fee¹ tyii' joon itiin¹³naa'. ⁷ Joon jo cu¹²-tsii'i coon¹³ 'naa' tsu nee²¹oo'o 'e xufiin¹³ ñ³ 'naa' wúu¹ la ganee²¹e la joon jon i'ii¹³naa' fo'fee¹ tya' Dios la ga'ii¹³ jna'a.

⁸ Tsaru¹¹u', 'iin²¹²na'a 'e liñii²¹ 'naa' 'e fa'í³ 'e galiseen²¹na'a coon²¹ li sii²¹ Asia. Tsu 'áa¹mo ganee²¹e 'e wúu¹ ca jiin¹³ jo itaa²¹gii'i. Joon galíi²na'a 'e jo iwóo¹³o 'e jiin¹¹i'in. ⁹ Líi¹na'a la líi¹i tsá 'in ti li ijúun²mo. Pe coon¹³ la joon ga'e¹²e Dios jna'a xiiala ngii²¹i jo cu¹²-tsii'i coon¹³on. Joon 'in Dios do jmoo¹o jiin¹¹in tsá² 'in najúin¹. Dios do ga'e¹²e jna'a wa'a ngii²¹i coon¹³ 'wa'pí³ tya'a jon'gi coon¹³ 'wa'pí³ tyii'i yia'a. ¹⁰ Dios ga'woo¹i jna'a jee²¹² 'e fa'í³ do ijúun²na'a joon ca no nogi 'wóo¹i jna'a. Joon jo cu¹²-tsii'i wa'a iwó¹gi jna'a tsa'oo²¹ 'yia¹ ¹¹ wa'a 'naa'gii' uncoon¹³ jna'a coon¹³ 'e júu³ tyú² tyii'. Joon mi láí¹ Dios jna'a 'wii¹³ júu³ tyú² 'láai² do 'e gafuu²¹² 'naa' do joon fúu¹mo icwo¹² Dios 'maai¹³.

Cwo¹ Poo² cwáain¹ 'e jo mo cwéé¹i Corinto

¹² Jløø¹³moo'o 'wii¹³ 'e 'i¹-tsii'i 'e nigangii²¹²i tyani²ii' 'e tyú²-u joon jo mo tyii¹a'a 'naa' tóo² jiin¹³xu. Gauncoon¹³ Dios jna'a 'e gajmoo²¹o tyani tsá² la joon 'e tyú²-u jon' wa'a 'e jmi¹-tsii'i. ¹³ Joon mo gasii²¹²na'a jí² tíi²i 'naa' 'e taa¹³ jiin¹³ 'e júu³ tyii'i 'e lí² untsaa¹³naa' joon lí² 'øø¹²¹mo-'oo'. Joon ga'i¹-tsii' 'e lí² 'øø¹²¹mo-'oo' tyú²-u. ¹⁴ Tsu nano cwii¹moo' jna'a capii¹³ pe 'iin²¹²na 'e ilicwii¹moo' jna'a 'e tyú²gi 'e coon¹³ la joon lí²-i jmaa²aa' jløø¹³naa' 'wii¹³ jna'a, lagi ijmoo²¹o'jløø¹³na'a 'wii¹³ 'naa' mi tí² jmi²¹² icwéé¹i Ññ¹¹u' Jesucristo.

¹⁵ Jo¹o galíi²na jilaa²¹ 'elo, joon tsu 'wii¹³ joon, ga'i¹-tsii' yajøø²na 'naa' nifu 'e coon¹³ la joon lí²-i jløø¹³naa' tún² fu. ¹⁶ 'E ga'i¹-tsii' li gangii²¹²na li née²naa' mi ní³ii fu li sii²¹ Macedonia. Joon mi gaa¹³na tún¹ foo¹³na 'naa'. Joon mi yuu¹³ joon lí² uncoon¹³ 'naa' jna fu¹ 'yuu²na fu Judea. ¹⁷ ¿Tí líi²naa' 'e túin¹ júu³ tyiia mo ga'i¹-tsii' jmóo³oo 'elo pe jo gajmaa³aa? ¿Tí líi²naa' 'e líi¹na la líi¹i 'in tsá² taan²¹²in juncwii²¹ 'in jo untiin¹³ júu³ tya'a? ¿Tí líi²naa' ifuu²¹²uu 'naa': “E joon ilí²”, pe 'i¹-tsii' 'e jon¹² la joon ilí²; si ifuu²¹²uu 'naa' 'ee: “Jon¹² la joon ilí²”, pe 'i¹-tsii' 'e joon ilí²? ¹⁸ 'Esa la joon-on, tsu Dios jma²a 'naa' júu³ 'e jo líi¹na'a tsá² túin¹ júu³ tya'a. ¹⁹ Tsu Cristo Jesús, 'in Jóon¹ Dios, jo líi¹i la líi¹i 'in túin¹ júu³ tya'a, joon Silvano, coon¹³ Timoteo coon¹³ jna cwo¹³o 'naa' jiin¹³ 'e júu³ tya' 'ii. Jmai¹² júu³ ja²mo 'e sá² tya' Cristo. ²⁰ Joon jilaa²¹ júu³ ga'ii¹i Dios itiin¹³in coon¹³

Cristo. Joon tsu 'wii¹³ joon un'góo³o' Dios mi sii¹³i 'e ja²mo júu³ tya'a 'wii¹³i Cristo Jesús. ²¹ Joon 'in Dios do, 'ii 'in nigajmaa¹a taa²¹-a jna'a joongi taa²¹ 'naa' jon. Joon 'ii gatyii¹³in jna'a. ²² Joon lawa sello tya'a gateen¹in jna' 'e líi¹na' tsá² tya'a joon gasii²¹i Espíritu Tyú² tya'a tsi jna' 'e líi¹i lawa coon²¹ 'e sijnii¹³ 'e i'ii¹³na' jilaa²¹ 'e tíi²na'.

²³ Pe fuu²¹²uu 'naa' tyani Dios jo mo gacwéi¹na jee²¹² 'naa' 'in néei¹ Corinto tsu jo mo gali'in²¹²na jmáa³aa 'e gó² coon¹³ 'naa'. ²⁴ Jo mo gali'in²¹²na'a tyuu¹³u 'naa' to² 'ee 'ná¹ jai² líi²naa', jiin¹³ gali'in²¹²na'a 'e lijlo¹³mogii' tsu tá² taan²¹²naa' coon¹³ 'e jai² líi²naa'.

2

¹ Joon tsu 'wii¹³ joon ga'i¹-tsii jo góo¹gii 'e líi¹na fa'í³ tsu 'ná¹-a jii³na 'naa' joon si cwo¹³oo 'naa' fa'í³. ² ¿Xiiala ilí² jmáa³aa jlø¹³na coon¹³ 'in do 'in jmáa³aa jmaa¹a fa'í³ 'ido? Coon¹³ la joon jo lí² jmáa³aa jlø¹³na coon¹³ 'naa'. ³ Tsu 'wii¹³ joon gají³na 'naa' coon¹³ 'e jí² do 'e gasí³na 'naa' tsu jo 'iin²¹²na góo³oo wa'a jmáa³aa fa'í³ coon¹³ 'in 'ná¹ unjlø¹³na coon¹³. Tsu líi²na wa'a ijlo¹³na la joon jon 'naa' ijmaa²aa' jlø¹³naa'. ⁴ Joon mo gajmáa³aa 'e jí² do joon ga'óo³-oo fa'í³, xuui²¹²-tsii gatoo¹²¹o jmi²¹ uní³ii tsu jo 'iin²¹²na jmáa³aa 'e 'óo²oo' fa'í³ coon¹³ 'e jí² do. Gali'in²¹²na 'e lí² ní²ii' xiiati 'áai¹ 'e 'iin²¹²na 'naa'.

Jmaa²aa' feei¹-'oo' 'wii²¹² tya' 'in ga'láa¹ do

⁵ Joon jon'on jiin¹³ jna 'in ga'aa¹a fa'í³ 'wii¹³ 'e gajmaa¹a 'in tsá² do pe joon ga'aa²xuu' fa'í³ jon. Gafuu²¹²uu 'naa': "Ga'aa²xuu' fa'í³" tsu jo 'iin²¹²na lifee¹gi tsa² tya' 'ido. ⁶ Joon 'e wúu¹ gani² 'in tsá² do to² tyuu¹²¹naa' la jee²¹² fúu¹moo', lín²mo 'e wúu¹ do. ⁷ Joon nano 'ná¹ jmaa²aa' feei¹-'oo' 'wii²¹² tya'a, joon 'ná¹ cwo²oo' fo'feei¹ tya'a 'e coon¹³ la joon jo lí² xuui²¹²gi-tsi. ⁸ Tsu 'wii¹³ joon mí³ii tyani²¹² 'iin²¹²moo' 'ido tún¹ jiin¹³ la nigali'in²¹²moo'. ⁹ Joon mo gajmáa³aa 'e jí² do, gajmáa³-oo yto² ijø³na wa'a 'iin²¹²naa' jmaa²aa' jiin¹³ la fuu²¹²uu 'naa'. ¹⁰ Joon wana jmaa²aa' feei¹-'oo' coon¹³ doñi'in tsá², jna-a jon feei¹mo-tsii tya'a. Jmóo³oo feei¹-tsii tya'a, wa'a la jai² niga'láa¹a tyiia. Jmóo³oo la joon 'wii²¹² tyii' tyani Cristo. ¹¹ Jmóo³oo la joon 'e jo lí² tsa¹i² Satanás jee²¹² jna' tsu ñé³o' xiiala jmoo¹o 'ido.

Mo taan¹in Poo² fu Troas

¹² Joon mo gacwéi¹na 'e fuu²¹ Troas 'e cwó³oo 'e júu³ tyú² tya' Cristo tya' 'in néei¹ do lawa'a ganá¹ Dios coon²¹ fu¹ fee¹ tyiia 'e icwó³oo 'e júu³ tya' Ña'ñu¹u'. ¹³ Pe jo gatsee²¹na 'in tsaru¹u' Tito 'e fuu²¹ do, joon gajmaa¹a cu²u-tsii tsu jo gatsee²¹na. Tsu 'wii¹³ joon ga'í³ii júu³ 'in tsá² do joon gangóo³oon fu li sii²¹ Macedonia.

Lí²o' 'wii¹³i Cristo

¹⁴ Cwóo¹³o' 'maai¹³ Dios tsu coon¹³ 'ii²¹ tya'a ilii¹i 'in 'líi¹³ do 'wii¹³ Cristo Jesús. Joon la nii¹³ coon²¹ jmá² jmafuu²¹ la caain²¹, la joon gajmaa¹a Dios 'wii¹³ jna'a, gani¹³ 'e júu³ tyú² tya'a la caain²¹ li lí² nuu¹ tsá². ¹⁵ Tsu, jna'o', líi¹na' lawa coon²¹ 'e líi¹na' jmafuu²¹ 'e cwo¹o Cristo Dios. Joon 'e jmafuu²¹ do nii¹³ la 'o² 'in tiin¹³in tiin¹³ la 'in jo tiin¹³in. ¹⁶ Joon tya' 'in jo tiin¹³ 'e jmafuu²¹ do lí² lawa coon²¹ jmá² jmaxuu² 'e jngoo¹² tya' tsá². Nuú¹o pe jo nuu¹³u. Pe tya' 'in tsá² 'in tiin¹³ 'e jmá² do li lawa coon²¹ jmafuu²¹ 'e cwo¹ fu juncwii²¹ tya' tsá². Joon jiin¹³ jna'oo' lí² jmá¹ jilaa²¹ 'elo tsu jo líi¹na'a la líi¹ 'in catyaa²¹ 'in cwo¹ júu³ tya' Dios wa'a lí² jna¹a cuu². ¹⁷ Lí¹ cii¹³i jmoo²¹o'o, tsu faa¹³a 'e cwáain¹ tya' Cristo tyani Dios coon²¹ cee tún²-un lawa tsá² 'in gasii²¹in Dios.

3

'E júu³ 'múui² 'e ga'í¹i Dios

¹ Mi faa¹³ jna'a la no, ¿ti líi²naa' 'e jiin¹³ 'e untyuu²¹²na'a yiia'a tún¹? ¿Si líi²naa' 'ee 'e 'ná¹-a cwo¹³o'o 'naa' jí² 'e jin¹² xiiala líi¹na'a, si 'ná¹-a 'ee mii²¹i 'naa' 'e cwo²oo' jna'a

jí² la joon la jmoo¹o 'inlíí¹³? ² Jo 'ná¹ mií²¹'i la joon tsu 'naa'oo' yaanaa' líí¹naa' lawa coon²¹ jí² 'e jin¹² xiiala líí¹na'a. Jo 'ná¹gií¹ coon²¹ jí² xiia'. Tsu mo jóøi² tsá² 'naa' cón² tsá² cwáain¹ xiiala líí¹na'a. ³ Tsu 'naa', líí¹naa' lawa coon²¹ jí² 'e gajmaa¹a Cristo joon jna'oo'ogajoon¹³oo'o tya' tsá². Pe jo líí¹naa' coon²¹ jí² 'e gajmaa¹a tsá² coon¹³ 'in¹ jmijni². Galíí¹naa' lawa coon²¹ jí² 'e gajmaa¹a 'in Espíritu Tyú² tya' Dios. Joon 'in Dios 'in jii¹ 'ii. Jo galíí¹naa' lawa jí² 'e gataan²an tsá² tsa¹² cuun²¹² pe 'in Espíritu Tyú² do gataan²an 'e júu³ do tsi corazones tyii'.

⁴ Lí²-i sii¹³ jna'a 'naa' la joon tsu jo cu¹²-tsii'i coon¹³ Dios 'wii¹³i Cristo. ⁵ Jo lí² jmoo²¹o'oo jii¹³ coon²¹ yiaa' pe jmoo²¹o'oo jilaa²¹ 'ii²¹ tya' Dios. ⁶ Joon Dios do cwo¹oo jna'a pí³ wa'a cwóo¹³o'oo 'e júu³ 'múui² 'e ga'íí¹. Joon 'e júu³ 'múui² do jo lí² wa'a jmaa¹a tsá² nuu¹³u 'e júu³ gajmaa¹a 'líí²¹² Moisés tsa¹² cuun²¹². Pe 'e júu³ 'múui² do lí² lawa coon²¹ juncwii²¹ 'múui² 'e cwo¹ 'in Espíritu tya' Dios tsá². Tsu 'e júu³ gacwo¹ 'líí²¹² Moisés do jmoo¹o júun²na'. Pe 'in Espíritu Tyú² tya' Dios do cwo¹oo fu juncwii²¹ tyi'.

⁷ Joon 'e ley do 'e gacwo¹ 'líí²¹² Moisés galí² tsa¹² cuun²¹². Joon mo gacwo¹ 'líí²¹² Moisés tsá² Israel 'e cuun²¹² 'e taa¹³ ley do galí² lawa coon²¹ 'e 'ya¹²gi 'áai¹. Joon 'e ni² Moisés do galijí¹mo 'áai¹ ca 'in tsá² Israel do jo lí² jóø² ní¹i xufiin¹³ nigaguui²¹ 'e jii¹ do. Pe wana gacwo¹ Dios coon¹³ 'e 'ya¹²gi 'áai¹ 'e ley do 'e jmoo¹o júuin² tsá² ⁸ 'e fee¹gi 'áai¹ 'e 'ya¹²gi tya' 'e júu³ 'múui² 'e cwo¹ 'in Espíritu Tyú² jna'. ⁹ Coon¹³ 'e 'ya¹²gi ga'ii²¹ tsá² 'e ley do 'e píin² tsá² lí¹ 'ii²¹ pe 'e 'ya¹²gi 'áai¹mo 'e júu³ 'múui² tya' Dios 'e jin¹² 'e jo tsa¹² røøi²¹gi'. ¹⁰ Tsu 'e 'ya¹²gi tya' 'e ley do jo 'áai¹ 'ya¹²gi mo 'i¹-tsi tsá² tya' 'e 'ya¹²gi 'áai¹gi tya' 'e júu³ 'múui² do. ¹¹ Joon wa'a 'ya¹²gi 'e itaa²¹a catá² 'e 'ya¹²gi 'áai¹mo 'e itaa²¹a coon²¹ tøøi².

¹² Joon tsu 'wii¹³ né³e 'e xiiala lí² júu³ tyii'i lí²-i faa¹³ jna'a jo cu¹²-tsii'i. ¹³ Jo jmoo²¹o' la gajmaa¹a Moisés do tsu 'in Moisés do gajlíí²¹ ní¹i coon¹³ coon²¹ 'mi¹² 'e coon¹³ la joon jo lí² cón² 'in tsá² Israel do cwáain¹ 'e gaguu¹ 'e jii¹ ní¹i. Tsu jo taa²¹a 'e jii¹ ní¹i do. ¹⁴ Pe galí² tuun²¹mo 'e 'øøi²¹-tsi 'in tsá² Israel do. Joon ca jmií²¹² no mo untsáa¹a tsá² Israel 'e júu³ tsáai² gacwo¹ Moisés lawa'a 'íi¹³gi 'e 'mi¹² do tyaní¹i joon jo 'øøi²¹-tsi. Jo mo gajan¹²an 'in tsá² Israel do 'e 'mi¹² do tsu jii¹³ Cristo lí² jan¹²an 'e 'mi¹² do. ¹⁵ Joon ca jmií²¹² no jo 'øøi²¹-tsi tsá² Israel mi untsáa¹a 'e jí² tya' Moisés tsu lawa'a coon²¹ 'e jnií¹³mo 'e 'mi¹² do joon jo tsatoo¹³ alma tya'a 'e júu³ do. ¹⁶ Pe lawa'a coon²¹ 'e gajan¹²an 'e 'mi¹² do mo ja¹²mo galíí²i Ña'ñu¹u'. ¹⁷ Joon 'in Ña'ñu¹u' do líí¹i Espíritu Tyú² tya' Dios. Joon jo injnií¹³gi 'e 'øøi²¹-tsi tsá² 'e 'mi¹² do jileei²¹ 'in 'ii²¹i 'in Espíritu Tyú² do. ¹⁸ Joon jo jnií¹³gi ní²i' coon¹³ 'e 'mi¹² do pe lawa coon²¹ 'u¹ lí² ní²i' joon la jii¹ coon²¹ 'u¹ coon¹³ 'yiaañi¹ la joon jon ní²i' jii¹ coon¹³ 'e 'ya¹²gi tya' Ña'ñu¹u'. Joon ti¹²xu ti¹²xu-u isíí¹³ jna' ilíí¹na' la líí¹i. Tsu 'e 'ya¹²gi tya' 'e lí² tyu²gi jee²¹² jna'. Joon 'in Ña'ñu¹u' do jmoo¹o jilaa²¹ 'elo joon 'ii líí¹i Espíritu do.

4

¹ Joon Dios gacwo¹ jna'a 'e to² jmoo²¹o'oo 'wii¹³ 'wo²-tsio. Joon tsu 'wii¹³ joon jo mo gajóon¹³o'on jii¹³xu jmoo²¹o'oo 'e to² lo cwóo¹³o'oo 'e júu³ tyú² do. ² Pe gatuu²¹²oo'oo jilaa²¹ 'e jmoo¹o tsá² lí¹ooin²¹ coon¹³ jilaa²¹ 'e cwo¹ tsá² fa'íí²¹. Joon jo tyiian¹³ jna'a tsá² tóo² jon¹²gi unsíí²na'a 'e júu³ tyú² tya' Dios. Pe síi¹³i' jileei²¹ tsá² jii¹³ la tí² 'e júu³ jai¹² do. Joon coon¹³ la joon la jaain²¹ la jaain²¹ lí² cón² cwáain¹ tyani Dios xiiala jmoo²¹o'oo sí¹ 'e tyú² sí¹ 'e gó² 'ee. ³ 'E la ja¹²mo 'e sijnií¹³ tya' 'inlíí¹³ 'e júu³ tyú² tyii'i tya' 'e tiin¹³ tsá² pe sijnií¹³mo jii¹³ tya' 'in tsá² 'in 'yuu² fu¹ lí¹ 'ii²¹. ⁴ Joon 'in tsá² do jo jo¹³ líí²i tsu 'wii¹³ 'in Satanás, 'in tyu¹² to² juncwii²¹ lo, gajmee¹ 'in tsá² do lawa'a tsá² tuu²mo coon¹³ 'e 'øøi²¹-tsi. Joon jo jnéé²i xiiala jná² joo²¹ 'e júu³ tyú² tya' Cristo tyiín¹in fu ñu¹fú². Joon 'in Cristo do líí¹i la líí¹i Dios. ⁵ Joon mi cwóo¹³o'oo 'e júu³ tyú² do, jo faa¹³a' cwáain¹ tyii'i yiaa' pe faa¹³a' cwáain¹ tya' Jesucristo 'in líí¹i Ña'ñu¹u'. Joon jna'oo'oo jii¹³ líí¹na'a

tsá² 'in unjii²'in 'naa' 'wii¹¹³ Cristo. ⁶ Tsu Dios do gajin²'in: "Cwojnee²¹ joo¹²¹ li 'íi¹ nuu²¹." 'Ii jon lawa'a gajmaa¹a 'e jná² joo¹²¹ tsi alma tyi' coon¹¹³ 'e 'øø¹²¹-tsi' 'e coon¹¹³ la joon liné²e' 'e 'ya¹²gi tya' Dios 'e 'e¹²e Jesucristo jna'.

'Ii²¹ tya' Cristo saan²¹o'

⁷ Joon 'e júu³ tyú² tyii'i lo lee²¹e'e coon¹¹³ cuerpos tyii'i 'e li la li tu¹² cwo¹¹³ 'e 'wó¹mo 'áai¹ tsu coon¹¹³ la joon lí² ñí² tsá² 'e 'ii¹²¹ fee¹¹ tya' Dios jilaa²¹¹ 'elo jon' tyijna'a yiaa'a. ⁸ Joon xufiin¹¹³ 'oo²¹o'o fa'í³ doñixiia' tsa²¹¹a' jo tyuu²¹u'u 'e fu¹ taa²aa'a, joon xufiin¹¹³ 'i¹-tsii'i 'láai² 'áai¹ jo 'goo²¹o'o jmoo²¹o'o. ⁹ Joon xufiin¹¹³ 'óø¹mo tsá² jna'a jo tiuu²¹gi Dios jna'a. Joon xufiin¹¹³ tyuu¹¹³ tsá² jna'a ca ti ni wó² jo júun²na'a. ¹⁰ Joon doñixiia' ngii²¹i'i, ngii²¹i'i coon²¹ fu¹ li lí² júun²na'a la gajúin¹ Jesús. Joon coon¹¹³ la joon lí² ñí² tsá² 'e 'ii¹²¹ tya' Jesús do 'e uncoon¹¹³ jna'a 'e jo júun²na'a. ¹¹ Joon la 'ii²¹² toon²¹o'on fu juncwii²¹ lo ngii²¹i'i ijúun²moo'o 'wii¹¹³i Jesús 'e coon¹¹³ la joon lí² cón² tsá² cwáain¹ 'e ngii²¹i'i 'wii¹¹³ cwáain¹ tya' Jesús la 'ii²¹² too²¹o'o cuerpo tyii'i. ¹² Joon ngii²¹i'i ijúun²moo'o 'e coon¹¹³ la joon ilisá² fu juncwii²¹ tyii'.

¹³ Ni jí² tya' Dios 'e jin¹²: "Ja¹²mo galí²na, tsu 'wii¹¹³ joon gafo¹³oo." Joon la jai¹² galí²i 'in tsá² do la joon jon ja¹²mo líi²na'a joon faa¹¹³oo'o. ¹⁴ Tsu né³oo'o 'e Dios gaunjiin¹'in Ña'ñu¹¹u' Jesús jee²¹² 'lii²¹² joon né³oo'o jon 'e Dios do iunjiin¹'in jna'a caan²¹mo coon¹¹³ Jesús. Joon caan²¹mo coon¹¹³ 'naa' itee²e jna'a fu li tyiin¹'in. ¹⁵ Joon jilaa²¹¹ 'elo galí² tya' 'e tyú² tyii', tsu mo gangafuu¹ 'in tsá² do 'in ga'ii¹²¹i 'e tyú² 'e cwo¹¹ Dios tsá² la joon gacwo¹¹ 'láai²gi 'maai¹¹³ Dios joon coon¹¹³ la joon untyúí¹gi tsá² Dios.

¹⁶ Tsu 'wii¹¹³ joon jo tuu²¹u'u 'e fu¹ taa²a'a jiiin¹²¹xu. Joon xufiin¹¹³ 'e ngú¹ taan²¹²na'a ningatsáa²i ti' xu-u, 'e espíritu tyii'i ningalimú²mo la coon²¹ jmi²¹². ¹⁷ Tsu jo 'ii²¹ 'e wúu¹ saan²¹a'an fu juncwii²¹ lo tsu jmoono ityeei²¹. Pe 'e wúu¹ saan²¹a'an lo ijná² tyijna'a coon²¹ 'e fee¹¹ 'e tyú²gi tyii'i, 'e 'ya¹²gi 'áai¹ 'e jo tyéi¹. ¹⁸ Tsu 'wii¹¹³ joon jo cwáain¹ lee²¹e'e coon¹¹³ 'e lí² jnéé²i tsá² pe lee²¹e'e cwáain¹ coon¹¹³ 'e jo jnéé²i tsá². Tsu jo taa¹²¹a 'e lí² jnéé²i tsá² pe taa¹²¹a coon²¹ tøø²mo 'e jo jnéé²i tsá².

5

¹ Tsu né³-oo'o 'e moo¹ taa²na'a li la li coon²¹ 'nú¹ 'e jo taa¹²¹. Joon wa'a gaxéi¹ 'e moo¹ taa²na'a no nigatyaa¹a Dios tyú² coon²¹ 'e 'mii² fu ñu'fú² 'e taa¹²¹ coon²¹ tøø²mo. Joon jo gajmaa¹ tsá² 'e 'mii² do. ² Joon la 'ii²¹² taa²na'a 'e moo¹ no 'óon² jna'a tsu 'iin²¹²na'a 'áai¹ 'e tyii¹¹³i'i pe lawa'a sin¹¹i'in 'e 'mii² do 'e sá² fu ñu'fú². ³ Joon coon¹¹³ la joon jo ti' ringú¹na'a tsu ityii¹¹³i'i 'e sin¹¹i'in 'mii² do. ⁴ Joon la 'ii²¹² taa²na'a 'e moo¹ taa²na'a, 'e lí² lawa 'nuu²¹u'u, 'óon² jna'a joon saan²¹ jna'a fa'í³. Pe jo 'iin²¹²na'a wóo¹³o'o 'e sin¹¹i'in tsáai² pe 'iin²¹²mogii'i 'áai¹ 'e tyii¹¹³i'i 'e sin¹¹i'in 'mii² do 'e sá² fu ñu'fú² 'e coon¹¹³ la joon 'e jo taa¹²¹ tyii'i iunsí²moo'o coon¹¹³ coon²¹ juncwii²¹ 'mii². ⁵ Joon 'yu² to² la joon gajmee¹i Dios jna'a joon gacwo¹¹o jna' 'in Espíritu Tyú² tya' ilí² tsa²¹mo-tsii'i i'ii¹¹³na'a jilaa¹²¹ icwo¹¹ Dios tsá².

⁶ Tsu 'wii¹¹³ joon jo cu¹²-tsii'i joon né³oo'o 'e la 'ii²¹² taa²na'a 'e moo¹ taa²na'a lo jo toon²¹²o'on coon¹¹³ Ña'ñu¹¹u'. ⁷ Joon coon¹¹³ 'e jai¹² líi²na'a ngii²¹i'i jon' coon¹¹³ 'e nee²¹e'e. ⁸ Jo cu¹²-tsii'i joon 'iin²¹²mogii'i 'e tuu²¹u'u 'e moo¹ taa²na'a lo joon tsacwoo²¹o'o coon¹¹³ Ña'ñu¹¹u'. ⁹ Tsu 'wii¹¹³ joon cwo¹¹-tsii'i jmoo²¹o'o jiiin¹¹³ la 'iin²¹²in Ña'ñu¹¹u' xufiin¹¹³ taa²na'a moo¹ taa²na'a no si jo taa²na'a 'ee. ¹⁰ Joon Cristo ijmaa¹a 'ii¹²¹ tya' jile¹¹e' joon la jaain²¹ la jaain²¹ i'ii¹²¹i 'e tíi²i tya' 'e gajmaa¹a mo táa¹i moo¹ táa¹i. I'ii¹²¹i jiiin¹¹³ la 'e nigajmaa¹a si 'e tyú² si 'e gó² 'ee.

Tyú² 'íi¹ fu juncwii²¹ 'wii¹¹³i Cristo

¹¹ Joon tsu 'wii¹¹³ né³e'e 'e 'ná¹ li 'gøøi¹²¹ tsá² Ña'ñu¹¹u' cwo¹¹-tsii'i 'e liñí² tsá² xiiala líi¹na'a. Pe ñí² Dios xiiala líi¹na'a joon 'i¹-tsii' 'e 'naa'oo' jon ñí²ii'. ¹² Jo faa¹¹³a'a 'naa' 'e untyuu²¹moo'o yiaa'a tyaní²ii'. Pe 'ii²¹² jna'a 'e jløø¹³naa' 'wii¹¹³ jna'a. Joon coon¹¹³ la joon

'e sá² 'e fuu²¹² 'naa' 'in tsá² do 'in unjløøi¹³ yaai jiin¹³ coon¹³ 'e lí² jnee¹ tsá² jon' coon¹³ 'e sá² 'e 'yu²-tsi. ¹³ Joon wa'a 'i¹-tsi 'in tsá² do 'e tsá² caa²¹² mo jna'a cwáain¹ tya' Dios 'e joon, pe wa'a jo caai²¹² jna'a jmai¹² 'e tyú² tyii' jmoo²¹ o'o. ¹⁴ Joon tsu 'wii¹³ gali² 'iin²¹² in Cristo jna'a 'ná¹ untiin¹³ jna'a jiin¹³ la to² nuu¹³ u'u. Joon 'i¹-tsii¹ 'e gajúin¹ jaain²¹ tsá² tya' jilee²¹ mo, joon wana gajúin¹ 'in jaain²¹ do tya' jilee²¹ mo joon nijúin¹ jilee²¹. ¹⁵ Joon Cristo gajúin¹ mo 'wii²¹² tya' jilee²¹. Joon tsu 'wii¹³ gajúin¹ mo Cristo 'wii²¹² tya'a joon gajiiin¹ o' jee²¹² 'líi²¹² 'e coon¹³ la joon 'ná¹ jmá¹ tsá² taan²¹² in fu juncwii²¹ jiin¹³ la to² tyu² u, jo 'ná¹ gi jmáa¹ a jiin¹³ la to² tyu¹² yaai. ¹⁶ Tsu 'wii¹³ joon jo lé² gii¹ cwáain¹ tya' tsá² la jmoo¹ o' 'in tsá² 'in 'i¹-tsi jiin¹³ 'e sá² fu juncwii²¹ lo. La joon ga¹-tsii¹ tya' Cristo la mo jéi¹ pe jo 'i¹ gi-tsii¹ la joon no. ¹⁷ Tsu mo licaan²¹ in tsá² coon¹³ Cristo gali² 'míi² mo 'ii. Gatsé¹ mo 'e siin¹³ do tsu gacwá² 'e 'míi².

¹⁸ Joon Dios gajmaa¹ a jilaa²¹ 'elo. Joon 'in Dios do gajmaa¹ 'e saan²¹ an' røø²¹ coon¹³ on 'wii¹³ i Cristo. Joon gacwo¹ o' Dios jna'a to² 'e jmoo²¹ o' o' 'e seein²¹ tsá² tyú² coon¹³ Dios. ¹⁹ 'E 'øøi²¹-tsi tsá² 'e 'wii²¹² Cristo jmoo¹ o' Dios 'e seein²¹ tsá² taain²¹² juncwii²¹ røø²¹ coon¹³ on, jo cón² gi cwáain¹ tsaa² 'noo¹ o' tsá². Joon gatyaa¹ a Dios cwo²¹ o' o' 'e júu³ tyú² do 'e jmoo¹ o' tsá² røø²¹ coon¹³ Dios. Joon jna'oo' o' 'ná¹ cwo¹³ o' o' tsá² xeei'. ²⁰ Tsu 'wii¹³ joon líi¹ na'a lawa'a tsá² 'in gasii¹ in Cristo. Joon lawa 'e mí² Dios tyaní² ii' mi míi²¹ i' i tyaní² ii'. Joon míi²¹ i' i tyaní² ii': Cwoseen²¹ naa' røø²¹ coon¹³ Dios. ²¹ Jo ga'ngo¹ o' Cristo jiin¹³ coon²¹ tsaa². Pe 'wii¹³ i tyijna' gacwo¹ Dios Cristo tsaa² tyi' 'e coon¹³ la joon lí²-i lisaan²¹ jna' 'in tyú¹ la tyú¹ Dios.

6

¹ Caan²¹ mo jmoo²¹ o' o' to² coon¹³ Dios, joon míi²¹ i' i tyaní² ii' jo cwóo² oo' wa tsáa¹ a lí¹ caai¹ 'e gajmaa¹ a Dios feei¹-tsi 'wii²¹² tyi' naa'. ² Tsu ni jí² tya' Dios jin¹² in:

Ganúu³ oo júu³ tyi' i mo gali² feei¹-tsii;

gauncoon¹³ jna 'nu 'e jmíi²¹² gajmáa³ aa tiin¹³ 'nu.

Joon nano sii¹³ i' i 'naa' jmíi²¹² no-o 'e feei¹-tsi Dios tya' tsá²; 'e jmíi²¹² no-o 'iin²¹² in Dios jmaa¹ a tiin¹³ tsá².

³ Joon jo jmoo²¹ o' o' jín¹ tya' jiin¹³ jaain²¹ tsu la joon jo lí² faa²¹ tsá² 'laa²¹ tya' 'e to² jmoo²¹ o' o'. ⁴ Pe 'iin²¹² moo' o' 'ee¹³ e' e tsá² coon¹³ jilaa²¹ 'e jmoo²¹ o' o' 'e jmoo²¹ o' o' jiin¹³ 'e to² tyu¹² Dios. Coon¹³ jilaa²¹ 'e ngii¹ i' jna'a 'ee¹³ e' e tsá², coon¹³ jilaa²¹ wúu¹ 'e ganee²¹ e' e joongi coon¹³ jilaa²¹ jmíi²¹² 'aa²¹² tyii' i' joongi coon¹³ jilaa²¹ fa¹³ gali² saan²¹ a' an 'ee¹³ e' e tsá² 'e jmoo²¹ o' o' to² tyu¹² Dios. ⁵ Nigapó² tsá² moowoo²¹ o' o'; joon nigatain¹² tsá² jna'a 'nuñí³; joon gajmee²¹ mo tsá² jna'a míi¹³. Joon nigajmoo²¹ o' o' to² 'ii²¹. Sá²-a mo jo gacwuu² u' u joon gangii²¹ na'a 'e jo sá² tye¹ e' e. ⁶ Joon coon¹³ 'e jmoo²¹ o' o' jmai¹² 'e tyú²; joon coon¹³ 'e 'øøi²¹-tsii' i' 'ee¹³ e' e tsá² 'e jmoo²¹ o' o' to² tya' Dios. 'Ee¹³ e' e jon coon¹³ 'e 'wó²-tsii' i' joongi coon¹³ 'e feei¹-tsii' i' joongi coon¹³ 'in Espíritu Tyú² 'in uncoon¹³ jna'a. 'Ée¹³ e' e jon coon¹³ xiiala 'iin²¹² moo' o' tsá² xeei' 'e jmoo²¹ o' o' tó² tyu¹² Dios. ⁷ Joon lini¹ tsá² 'e jmoo²¹ o' o' 'e to² tyu¹² Dios 'wii¹³ coon¹³ 'e júu³ jai¹² 'e cwo¹³ o' o' tsá² joon 'wii¹³ 'e 'ii²¹ tya' Dios 'e 'oo²¹ o' o'. Joon tsu 'wii¹³ jmoo²¹ o' o' jiin¹³ 'e tyú²-u lawa'a un'gøø¹³ na'a yia'a. ⁸ Sá² mo 'e un'goo¹ tsá² jna'a, sá² mo jon jo un'goo¹ tsá² jna'a. Sá² mo 'e faa²¹ tsá² tyú² tyii' i, sá² mo jon faa²¹ tsá² 'laa²¹ tyii' i. 'Inlíi¹³ jin¹² 'e tsá² tajuu²¹ mo jna'a, 'inlíi¹³ gi jin¹² 'e ja¹² mo júu³ tyaa²¹ a'a. ⁹ Sá² mo faa²¹ a lawa'a jo cwii¹ in jna'a, pe sá² mo jon 'e faa²¹ a lawa'a cwii¹ in jna'a. Mo líi¹³ ngii²¹ i' i tóin¹ 'mó¹ pe saan²¹ gii' i. Nee²¹ e' e wúu¹ 'áai¹ pe jo mo gajúun² na'a. ¹⁰ Joon xúfiin¹³ toon²¹ o' on fa¹³, toon²¹ o' on 'e jløø¹³ moo' o' jon. Joon xúfiin¹³ tañí² moo' o' fúu¹ mo tsá² 'ii²¹ i' 'láai² 'e jmaai¹ to² tya'a 'wii²¹² tyii' i. Joon xúfiin¹³ jo 'e sá² tyii' i Dios cwo¹ o' jna'a jilaa²¹ 'e 'naa²¹ na'a.

¹¹ Tsaru¹ u' 'in néei¹ Corinto, nigafee¹³ na'a 'naa' coon¹³ júu³ coon²¹ tsáa¹. Nigafee¹³ na'a 'naa' jiin¹³ la tí² 'e 'i¹-tsii' i. ¹² Jløø¹³ moo' o' 'wii¹³ 'naa' pe 'naa' gii' jo jløø¹³ naa' coon¹³ jna'a. ¹³ Tsu 'wii¹³ joon míi³ i' i tyaní² ii' lawa jaain²¹ jmii²¹ tsá², untyuu²¹-oo' 'wii²¹² tyiia la gali² tyú²-tsii' 'wii²¹² 'naa'.

Taain²¹² Dios jee²¹² jna'

¹⁴ Jo uncaan²¹naa' coon¹³ 'in tsá² 'in jo jai¹² líi²i tsu jo jmee¹i tyii'. Jo lí² uncaain²¹ tsá² 'e tyú² coon¹³ 'e gó². Jo lí² cai¹² tsá² 'yiaañi' coon¹³ 'e nuu²¹. ¹⁵ Jo lí² jma¹ tsá² coon²¹ røøi²¹ Cristo coon¹³ Satanás. Wa'a la joon, xiiala lí² uncaain²¹ 'in tsá² jai¹² líi coon¹³ 'in jo jai¹² líi²i? ¹⁶ Xiiala lí² tsa'í² dioses 'in gajmee¹i tsá² li tyu¹² Dios to²? Pe 'naa' líi¹naa' tsá² 'in tyu¹² Dios, 'in jiin¹, to². Jiin¹³ la nigajin¹² Dios:

Intaan²¹²na joon ingii²¹²na jee²¹² 'ii; joon ilíi¹na Dios tya'a, joon 'in tsá² do ilíin² tsá² tyiia.

¹⁷ Tsu 'wii¹³ joon gajin¹²o jon Ña'ñu¹u':

Jeen¹³naa' jee²¹² 'in tsá² do joon siin¹³naa' coon¹²¹.

Jo un'líi¹²¹naa' yaanaa' coon¹³ 'e gó²

¹⁸ joon i'ii¹³na 'naa' joon ilíi¹na lawa jaain²¹ 'Ñú²uu' joon 'naa'gii' ilíin²naa' lawa xuui²¹² tsañuu¹ joon xuui²¹² tsamí² tyiia.

La jon jin¹² 'in Ña'ñu¹u' 'in jmaa¹a jilaa²¹ 'e 'iin²¹²in.

7

¹ 'E lo-o 'e júu³ ga'íi¹i Dios tyi', tsaru¹u', 'in 'iin²¹²na. Tsu 'wii¹³ joon 'ná¹-a tuu²¹²u' jilaa²¹ 'e un'líi¹²¹ jna', tiin¹³ la ngu¹ toon²¹²o' lagi espíritu tyi'. Joon tsu 'wii¹³ un'goo²o' Dios 'ná¹ cwoo¹³-tsi' 'e ngii²¹i' 'e tyú²na' tyaní¹i.

Jløø¹³mo Poo² coon¹³ 'in tsá² néei¹ Corinto

² Wa'a núu³duu' júu³ tyiia! Jo mo ga'laa²¹a'a tya' jiin¹³ jaain²¹ 'naa' jon'gi ga'é¹³e'e júu³ gó² jon'gi mo gatyín¹³a'an 'naa' tóo² jiin¹³ jaain²¹. ³ Joon jo fuu²¹²uu 'naa' wa'a cwo¹²oo 'naa' tsaa² tsu la mo gafuu²¹²uu 'naa' lajéi¹ jløø¹³moo coon¹³ 'naa' wa'a saan²¹gi' si júun²mogi' caan²mo 'ee. ⁴ Jo cu¹²-tsii coon¹³ 'naa' joon jløø¹³moo 'áai¹ coon¹³ 'naa'. Joon xufiin¹³ nee²¹e'e wúu¹ jo túu³uu 'e fu¹ 'yuu²na joon jløø¹³moo.

⁵⁻⁶ Tsu nicwée¹i Tito joon coon¹³ júu³ tyaan¹an Dios gatyá²-tsii'i 'e unjløø¹³na'a 'wii¹³ 'naa'. Joon xufiin¹³ jo mo ga'ii¹² wo¹oo'o ca gatyalii²¹i'i fu Macedonia, ñí² Dios xiiala tya¹-tsi tsá² 'in seen²¹in fa'í³. Tsu doñixia¹ ngii²¹i'i lawa'a coon²¹ 'e injni¹³moo'o. Gali'in²¹²in tsá² jmaa¹a 'e gó² tyii'i joon 'i¹-tsii'i 'áai², 'goo¹²¹-oo'o wa' coon²¹ to² tyii'i 'e ngó¹ li caai¹. Pe gatyá¹-tsii'i mo gacwéi¹ Tito. ⁷ Gatyá¹-tsii'i tsu 'wii' gacwéi¹ Tito pe gatyá¹-tsii'i jon tsu 'wii¹³ jløø¹³mo Tito 'wii¹³ 'naa'. Joon gatyaa¹o júu³ xiiala 'iin²¹²naa' jøø²¹²naa' jna'a. Gatyaa¹o jon júu³ xiiala galixuu²¹²-oo' joongi xiiala ga'i¹-oo' 'áai¹ 'wii²¹² tyiia. Joon mo gatyaa¹a 'e júu³ lo galijløø¹³na 'áai¹gi.

⁸ Caan¹²¹moxu galíi¹na mo galixuu²¹²mo-'oo' 'wii¹³ 'e jí² do 'e gasii²na 'naa'. Pe jo líi¹gii la joon. Tsu wana ga'i¹-tsii caan¹²¹mo 'wii¹³ xuui²¹²mo-'oo' coon²¹ sii¹³xu, ⁹ pe nano jløø¹³moo. Jløø¹³moo jon' tsu 'wii¹³ galixuu²¹²mo-'oo' pe jløø¹³moo tsu 'wii¹³ gajo¹²o-'oo' coon¹³ 'e galixuu²¹²mo-'oo' do. Joon gajmaa²aa' jiin¹³ la gali'in²¹²in Dios tsu 'wii¹³ joon jo gajmee¹³na'a 'naa' coon¹³ 'e xuui²¹²mo-'oo' do. ¹⁰ Tsu wa'a jmoo¹o tsá² la 'iin²¹²in Dios 'wii¹³ galixuu²¹²mo-tsi itiin¹³mo joon jo 'ná¹ caain¹²¹ líi²i. Pe wa'a jmoo¹ tsá² xuui²¹²-tsi jiin¹³ la líi¹i tsá² taain²¹ fu juncwii²¹, ijúun¹mo jon. ¹¹ Joon tsu 'wii¹³ galixuu²¹²mo-'oo' coon¹³ 'e jí² do gajmaa²aa' la 'iin²¹²in Dios. Joon jøø²⁰⁰ xiiala cwo'íi¹! Ga'i¹-oo' coon²¹ tún² 'e cwáain¹ do. Joon gali'in²¹²naa' jmaa²aa' jna júu³ jiin¹³ la tí². Gati²¹² 'nii¹²¹-oo' 'wii²¹² tyii' yaanaa'. Pe joon gafoo¹²moo' jon. Pe mo ngíi²i joon gali'in²¹²naa' jøø²¹²naa' jna joon gali'in²¹²naa' 'e'ee' wúu¹ 'in tsá² 'in ga'láa¹a do. Coon¹³ jilaa²¹ 'elo ga'ee¹³oo' jna 'e jo 'e tsaa² tyii' sá². ¹² Joon gasii²¹na 'e jí² do tyii' pe jo gasii²¹na 'e jí² do wa'a 'e 'iin²¹²na uncoon¹³ 'in tsá² do 'in ga'láa¹ jon'gi 'wa'a 'iin²¹²na uncoon¹³ 'in ga'láa¹ tya'a do. Gasii²¹na 'e jí² do tyii' wa'a icón² 'naa' cwáain¹ xiati 'e 'i¹-tsii'i 'naa' tyani Dios. ¹³ Joon gatyá¹-tsii'i mo ganuu²¹u' 'e júu³ do.

Gatyá¹-tsii'i 'e júu³ do pe jløø¹³mogii'i 'áai¹ 'e tyú²-u 'íi¹-tsi Tito, tsu jilee¹²¹naa' gauncoon¹³ 'ii tsu joon jo cu¹²gi-tsi tyii'. ¹⁴ Tsu gafuu²¹²uu Tito 'e tyú²-u tyii' joon 'naa' jo mo gacwóo²oo' fa'íi¹²¹ tyiia. Pe gatiin¹³ 'naa' jilaa²¹ júu³ jai¹² 'e gafuu²¹²uu Tito tyii' joon

la jai¹² 'e júu³ gafuu²¹²uu Tito tyii' la joon jon júu³ ja¹²mo 'e júu³ gafuu²¹²uu 'naa'. ¹⁵Joon 'áa¹mo gali'in²¹²gi Tito 'naa' mo gati¹²-tsi xiiala gajmaa²aa' núu¹³uu', joon ga'ii¹³naa' 'ii joon 'gøø²¹moo' wa'a jo jmaa²aa' jiin¹³ la 'iin²¹²in. ¹⁶Joon nano jløø¹³moo 'e jo 'e 'ná'gi ngii²¹²na cu¹²-tsii coon¹³ 'naa'.

8

Cwó'oo' cuu² 'e 'yaai¹-'oo'

¹Joon, tsaru¹u', 'ii²¹² jna'a jmoo¹³o'o júu³ 'naa' xiiala líi¹i 'in tsá² néei¹ Macedonia 'in jai¹² líi²i Dios, xiiala gauncoon¹³ Dios 'ii. ²'In tsaru¹u' 'in néei¹ Macedonia do ga'aa¹a fa¹³ 'áai¹ joon xüfiin¹³ nii'in wúu¹ 'áai¹ jløø¹³mo. Tañí²mo 'áai¹ pe tsü 'wii¹³ jløø¹³mo 'áa¹mo gacwo¹o cúu¹u tya' 'in tsaru¹u' néei¹ Judea lawa líi¹i tsá² sá² cuu². ³Joon jmáa³aa júu³ jai¹² 'e 'in tsá² do gacwo¹o 'yaai¹-tsi ce xiia¹²¹ jiin¹³ lí². Pe 'i¹-tsii 'e 'in tsá² gacwo¹o 'láai²gi ce xiia¹²¹ jiin¹³ lí². ⁴'Áai¹ gamii¹i 'in tsá² do tyanii²¹i wa'a cwooi²¹² jna'a 'ido 'e uncoon¹³on 'in tsaru¹u' catyaa² néei¹ Judea. ⁵Joon gajmaa¹a 'láai²gi la ga'i¹-tsii'i. Tsü nifu gacwó¹i 'yaai tya' Ñá'ñu¹u' joon ngii¹ joon gacwó¹i 'yaai tyijna'a jiin¹³ la 'iin²¹²in Dios. ⁶Joon tsü 'wii¹³ ga'láa² Tito 'wii²¹² la mo jéei¹ 'e uncaan²¹in 'e cuu² do 'e 'iin²¹²naa' cwóo²oo' gamí³ii tyaní¹i wa' 'e untiin¹³mo 'e to² do. ⁷'Naa' nigajmaa²aa' jilaa²¹ 'e tyú²-u. Ja¹²mo líi²naa' júu³ tya' Dios, joon ñí² 'naa' 'é²ee' 'e júu³ do. Joon røø²¹ 'øøi²¹-'oo'. 'Áa¹mo 'iin²¹²naa' jna'a. Joon nano fee¹gi jmaa²aa' coon¹³ 'e licaain²¹ 'e cuu² do.

⁸Jo fuu²¹²uu 'naa' 'elo wa'a tyu¹²uu 'naa' to² jiin¹³ 'iin²¹²na 'e liñii¹²¹ 'naa' xiiala jmoo¹o 'in tsá² catyaa² 'in 'yaai¹-tsi. Jiin¹³ 'iin²¹²na litsáai¹-tsii wa'a la ja¹²mo 'iin²¹²moo' Dios coon¹³ tsá². ⁹Tsü ñii²¹ 'naa' xiiala gajmaa¹a Ñá'ñu¹u' Jesucristo feei¹-tsi 'wii¹³ 'naa'. Fu ñu¹fú² ga'aa¹a jilaa²¹, pe tsü 'wii¹³ gali'in²¹²in 'ido 'naa' gatuu¹u jilaa²¹ 'e sá² tya'a joon galín²in lawa tsá² tañí²mo 'wii¹³ 'naa'. Joon tsü 'wii¹³ galíi¹i Cristo lawa'a tsá² tañí²mo 'naa'gii' galíi¹naa' lawa'a tsá² 'in 'oo¹o jilaa²¹.

¹⁰No-o 'e 'i¹-tsii 'e tyú²gi tyii' cwáain¹ tya' 'e cuu² do. Ningóo¹ coon²¹ jiin²¹ 'e 'naa' nifu ga'láa² 'wii²¹² uncaain²¹ 'e cuu² do. Jo gacwó²oo' tyitsaai²¹² pe 'yaai¹-'oo' gacwó²oo'. ¹¹Joon nano cwóo²gii' 'e 'yaai¹-'oo' ce gatséi¹ jiin¹³ la ga'láa² 'wii²¹². Cwóo²oo' la jaan²¹naa' jiin¹³ la tí² 'e 'oo²oo'. ¹²Tsü wa'a tsai² 'iin²¹²in tsá² cwo¹ pe xü-u 'oo¹o 'iin²¹²in Dios 'e cwo¹ tsá² 'e 'oo¹o jon' 'e jo 'oo¹o.

¹³Jo 'iin²¹²na 'e uncoon¹³ 'naa' tsá² xeei²¹ joon 'naa'gii' tuu²naa' jo 'e sá² tyii'. ¹⁴Jiin¹³ 'e 'iin²¹²na 'e lí² coon²¹ røø²¹mo jee²¹² jna'. Tsü nano 'oo²oo' 'e iuncoon¹³ coon¹³ jmi²¹² 'aa²¹² tya' 'ido pe ijó¹ coon²¹ jmi²¹² i'oo¹o 'ido 'e iuncoon¹³ 'naa' coon¹³ jmi²¹² 'aa²¹² tyii'. Coon¹³ la joon ilí² coon²¹ røø²¹i. ¹⁵Jiin¹³ la jin¹² ni jí² tya' Dios: "Joon 'in 'oo¹o 'láai²gi jo gasái¹ tya'a; joon 'in 'oo¹o xü jo ga'naai²¹ tya'a."

Jaa²mo Tito tún¹

¹⁶Pe cwo¹³-oo 'maai¹² Dios tsü 'wii¹³i Dios do-o 'i¹-tsi Tito 'naa' jiin¹³ la 'i¹-tsii. ¹⁷Joon mo gafuu²¹²uu Tito wa'a itsajøøi²¹² 'naa' ga'ii²¹mo júu³ røø²¹ tsü líi¹gi 'aa¹mo 'naa'. Joon nano itsajøøi²¹² 'naa' 'e 'yaai¹-tsi 'ña¹-o.

¹⁸Joon caan²¹mo coon¹³ Tito siin²¹na'a jaain²¹gi tsaru¹u' 'in jileei²¹ tsaru¹u' catyaa²gi faa¹²¹ tyú² tya'a. Faa¹²¹ tsá² tyú² tya'a tsü røø²¹ gajmaa¹a to² tya' 'e júu³ tyú² tya' 'e tiin¹³ tsá². ¹⁹Joon 'in tsá² jai¹² líi²i Cristo 'in néei¹ lo gatyii¹³in 'in tsaru¹u' no 'e tsáa¹a caan²¹mo coon¹³ jna'a 'e uncoon¹³ jna'a la 'ii²¹² uncaan²¹na'a 'e cuu² do. Jmoo²¹o'o la joon tsü 'iin²¹²na'a 'e cwo¹ tsá² 'maai¹³ Ñá'ñu¹u' joon 'e 'iin²¹²na'a uncoon¹³ jna'a tsá² xeei¹²¹. ²⁰Joon coon¹³ la joon lí²-i tyuu¹³na'a 'e cwo¹ tsá² jna'a tsaa² cwáain¹ tya' 'e cuu² 'e uncaain²¹ jna' no. ²¹Tsü cwo¹³-tsii¹ i jmoo²¹o'o jilaa²¹ 'elo 'e tyú²-u jon'on jiin¹³ tyani Ñá'ñu¹u' pe tyani jilee²¹mo tsá² jon.

²²Joon, caan²¹mo coon¹³ 'ido siin²¹ jna'a jaain²¹gi tsaru¹u' 'in ga'e¹² jna'a 'e cwo¹²-tsi tsáa¹a joon 'áai¹gi nano 'e jo cu¹²gi-tsi coon¹³ 'naa'. ²³Joon wa'a ungi¹i tsá² 'naa' cwáain¹ tya' Tito, cwosii¹³duu' 'e jaain²¹ 'in ngi¹ coon¹³ jna 'ido joon jmaa¹a to² coon¹³ jna

wa'a uncoon¹³ 'naa'. Joon wana ungi¹ tsá² 'naa' cwáain¹ tya' 'in tsaru¹u' catyaa² do cwosii¹³duu' 'e 'in tsá² jai² líi²i Dios néei¹ Macedonia gasiin²¹ 'ii joon jmaa¹³a tsá² júu³ 'e 'ya²gi tya' Cristo. ²⁴ Tsu 'wii¹³ joon mi cwolfin²in 'in tsá² lo jee²¹² 'naa' 'é²ee' 'in tsá² lo xiiala 'iin²¹²naa' 'ii joongi 'ee 'wii²¹²jløø¹³na'a coon¹³ 'naa'. Joon ilin²jileei²¹ 'in catyaa² 'in jai² líi²i.

9

Cuu² gauncaain²¹ do

¹ Joon cwáain¹ tya' 'e cuu² do 'e uncaan²¹na' tya' 'in tsá² tya' Dios néei¹ Judea jo 'ná¹ fuu²¹²uu 'naa' ² tsu níi³oo 'e 'iin²¹²naa' uncóon¹³oon'. Jløø¹³moo mo fuu²¹²uu 'in tsá² néei¹ lí sii²¹ Macedonia 'e ningóo¹ coon²¹ jiin²¹ 'e gali'iin²¹²naa' 'in néei¹ Acaya 'e jmoo²oo'. Joon tsu 'wii¹³ 'iin²¹²naa' jmaa²aa' 'e 'yaai¹-oo' gatya¹-tsi 'in tsá² néei¹ Macedonia 'e jmoo¹o jon. ³ Jo 'e si'neei¹³ isí³na 'in tsaru¹u' no 'e jo ngii¹ licaai²¹ jilaa²¹ júu³ tyú² 'e gafuu²¹²uu tsá² 'wii²¹² tyi'naa' cwáain¹ tya' cuu² do. Joon coon¹³ la joon lí²-i tyaa²aa' tyú² 'e cuu² jiin¹³ la gafuu²¹²uu 'in tsá² néei¹ Macedonia. ⁴ Tsu wa'a yíi³aa coon¹³ 'in tsá² seein²¹ Macedonia joon jo náa¹ tyú² tyii' mi cwé¹na fa'ii²¹ ilíin²na'a tsu jo 'ee galí² cu²-tsii'i coon¹³ 'naa'. Joon 'naa'gii¹ 'oo²oo' fa'ii²¹ jon. ⁵ Tsu 'wii¹³ joon galitsáa¹mo-tsii 'e tyú²gi wa'a 'e sii³na 'in tsaru¹u' do tsajøøi²¹² 'naa' jéei¹gi lagi jna. Joon coon¹³ la joon lí²-i uncoon¹³ 'naa' 'e licaain²¹ 'e cuu² do jiin¹³ la júu³ 'ii²¹ 'naa' la mo jéei¹. Joon 'e cuu² do 'e lí² lawa'a coon²¹ 'e 'yaai¹-oo' jon' coon²¹ 'e gatyii²¹'i tyitsaa²¹mo.

⁶ Untii¹³duu¹-oo' 'e júu³ lo: 'In tsá² 'in jñi² ca pii¹³, ca pii¹³-i jon cóon¹on mo garoo²¹o, pe 'in gajñi² 'láai²gi, la joon jon 'láai²gi incoon¹on. ⁷ Joon la jaain²¹ 'ná¹ cwo¹ jiin¹³ 'e 'yaai¹-tsi jon' tsu 'wii¹³ 'e 'i¹-tsi 'e 'ná¹-a jon'gi tyitsaa²¹ 'ee. Tsu 'iin²¹²mo Dios 'in cwo¹o júu³ røø²¹. ⁸ Joon Dios lí²-i cwo¹o 'naa' coon²¹ tøø²mo jilaa²¹ 'e jmaa¹i to² tyii' joon jiin¹³ tya' 'e tii²¹ tyii' yaamoo' pe ilisá²gi 'e uncóon¹³oon' tsá² xeei²¹. ⁹ Jiin¹³ la jin¹² ni jí² tya' Dios:

Cwo¹ Dios tsá² taní² 'e 'wo²-tsio.

Joon 'e tyú²-tsio taa²¹a coon²¹ tøø²¹mo.

¹⁰ Cwo¹o Dios 'e jún² 'e jñii²¹ 'e cwo¹-o jon 'e 'í¹ 'e tyee²e'. La joon jon icwo¹o 'naa' jilaa²¹ 'e jmaa¹i to² tyii' 'e lí² uncóon¹³oon' tsá² xeei²¹ 'e cwaiin²¹ 'e to² tyú² tyii'.

¹¹ Joon coon¹³ la joon ilisá² tyii' 'e cwó²oo' 'e 'wo²-oo'. Joon mi joon¹³o 'e cuu² do 'e gauncaan²¹naa' tya' 'in tsaru¹u' néei¹ Judea, 'in tsá² do icwo¹o 'maai¹³ Dios. ¹² Tsu mi uncoon¹³oon' 'in tsá² tya' Dios do jon' wa'a uncoon¹³oon' 'e jmi²¹² 'aa²¹² tya' 'ido pe 'wii¹³ 'naa' icwo¹o 'maai¹³ Dios 'áai¹. ¹³ Joon tsu 'wii¹³ 'e to² tyú² do 'e gajmaa²aa' iun'goo²¹o tsá² Dios. Iun'goo²¹o tsá² Dios tsu 'wii¹³ gauntiin¹³naa' júu³ tyii' 'e ja²mo líi²naa' 'e júu³ tyú² tya' Cristo. Joon iun'goo²¹o Dios 'wii¹³ 'e cuu² gacwóo¹³oo' 'ido coon¹³ jileei²¹ 'in catyaa² do 'e 'wo²-oo'. ¹⁴ Joon 'in tsá² do cwáain¹ tya'-o ifaa²¹o júu³ tyú² 'wii²¹² tyi'naa' tsu 'iin²¹²mo 'naa'. Tsu Dios nigauncoon¹³on 'ido coon¹³ 'e tyú²mo'. ¹⁵ Cwo²¹o 'maai¹³ Dios 'wii²¹² jilaa²¹ 'elo! jo 'øøi²¹-tsi' jilaa²¹ 'e gajmaa¹a Dios Tyi'!

10

Tyu² to² Poo² líi¹i apóstol

¹ Tsu né³e' 'e 'wo²-tsi joongi 'e feei¹-tsi Cristo, joon jna, Poo², 'iin²¹²naa' foo¹³na 'naa' lagi 'e feei¹ Cristo 'naa'. Joon seen²¹mo tsá² 'in jin¹²in 'e tsá² 'wó¹mo jna mo taan¹na jee²¹² 'naa' pe soo²¹-tsii mo taan¹na lí wíin². ² Joon seen²¹mo 'inlíi¹³ jee²¹² 'naa' 'in jin¹²in 'e jmoo²¹o' o' jilaa²¹ la jmoo¹o tsá² taain²¹² fu juncwii²¹, 'in jmoo¹o jiin¹³ la 'iin²¹²in 'yaai. Pe mí³ii tyani²ii' 'e jmaa²gii' 'e tyú² 'e mi yíi³aa jee²¹² 'naa' jo 'ná¹ jmaa³aa soo²¹-tsii coon¹³ 'naa' la ijmaa³aa coon¹³ 'in catyaa² do. ³ 'E la ja²mo líi¹na'a tsá² taain²¹ fu juncwii²¹ pe jo tíi¹ jna'a la tí¹i tsá² taain²¹² fu juncwii²¹. ⁴ Tsu 'wii²¹ 'e 'oo²¹o' 'ii²¹ gøøi¹³ tya' Dios 'e joon líi¹oo' o' jileei²¹ 'in 'eei¹ jna'a. Joon 'e 'ii²¹ joon jo lí la lí 'ii²¹ 'e sá² fu juncwii²¹

lo. ⁵Joon coon¹³ la joon ilii¹¹'i jileei²¹ 'in coon¹²¹ tsá² too² coon¹¹³ júu³ jloo¹³. Ilii¹¹'i' jon jileei²¹ 'in jo cwo¹¹ júu³ ruu¹²¹o coon¹¹³ jna'a cwáain¹ tya' xiiala lí² cwii¹in tsá² Dios. Joon lii¹¹'i' jilaa²¹ 'e 'i¹-tsi tsá² 'e jmoo¹o jo nũũ¹³u to² tyũ¹² Cristo. ⁶Joon mi ngii¹ 'e jmoo²oo' nũũ¹³ũũn' jiin¹³ la tí² to² tyũ¹² Cristo 'e tyú² tyii¹ 'e náa¹ 'e 'e¹² wúu¹ jileei²¹ 'in jo jmaa¹ a nũũ¹³.

⁷'Ná¹ cón²oon' cwáain¹ coon²¹ tún²-un. Wa'a 'i¹-tsi tsá² 'e líi¹ 'e tsá² tya' Cristo 'ii, 'ná¹ tí²-tsi jon 'e líi¹na'a tsá² tya' Cristo jon. ⁸Joon xũfiin¹³ foo¹³na 'naa' 'láai² lagi 'e tíi²na cwáain¹ tya' 'e to² gacwo¹¹ Cristo jna'a jo 'e fa'ii²¹ líi²na, tsũ Ña'ñũ¹¹u' gacwo¹¹ jna'a 'e to² do wa'a lí² uncoon¹³ jna'a 'naa' 'e cwii¹mogii¹ Dios jon' wa'a 'e xee²na'a 'e jai² líi²naa'. ⁹Joon 'e jí² gasii³na tíi² 'naa' jo 'yũto² wa'a ton²oon' fo¹²-oo'. ¹⁰Pe 'inlíi¹³ jin²in 'e jmoo³oo 'gøøi¹³ coon¹³ jí² tyiia pe mo taan²¹²na jee²¹² 'naa' lawa'a 'yũ'goo²¹oo joon 'wo² 'áai¹ júu³ tyiia. ¹¹Pe cwoliñ² 'in tsá² do, 'in tsá² 'in jin² la joon, 'e ijmoo²¹o'o 'gøøi¹³ coon¹³ jilaa²¹ ijmoo²¹o'o la 'gøøi¹³ júu³ tyii¹ 'e sii²¹na'a li wíin² mi gatyalii²¹'i jee²¹² 'naa'.

¹²Xuun² 'i¹-oo' 'e 'ii²¹²na'a jmoo²¹o'o la jmoo¹o 'in tsá² 'in faa¹²¹a 'e tyú² tya' yaai, tsũ jiin¹³ tsá² caa²¹mo jmoo¹o coon²¹ røøi²¹ coon¹³ tsá² xeei²¹. ¹³Joon ifaa¹³a'a 'e tyú² tyii¹ 'e yia'a jiin¹³ tya' 'e to² 'e 'oo²¹o'o, joon Dios gacwo¹¹ jna'a wa'a cwóo¹³o'o 'e júu³ tyú² ca jee²¹² 'naa' 'in néei¹ Corinto. ¹⁴Joon tsũ 'wii¹³ jna'oo'o nifu gacwó¹ júu³ tyú² tya' Cristo jee²¹² 'naa' jo faa¹³a'a 'láai²gi lagi 'e tíi²na'a. ¹⁵Jon'gi faa¹³a'a 'láai²gi tyii¹ 'e yia'a tya' to² nigajmaa¹ a tsá² xeei²¹ lawa'a to² tyii¹ 'e yia'a. Pe 'i¹-tsii¹ mo nigafee¹¹ 'e jai¹ líi²na'a la joon ilifee¹¹ to² tyii¹ jee²¹² 'naa'. ¹⁶Joon mi ngii¹ joon 'i¹-tsii¹ 'e cwo²¹o'o 'e júu³ tyú² tya' 'e tiin¹³ tsá² li 'ngoo¹³ li néé¹²naa'. Tsũ jo 'ii²¹² jna'a faa¹³a'a tyú² tyii¹ 'e cwáain¹ tya' to² nigajmaa¹ a tsá² xeei²¹.

¹⁷Joon wa'a 'iin²¹² tsá² faa²¹a júu³ tyú² tya'a yaai, cwofaa²¹a jilaa¹²¹ 'e tyú² 'e gajmaa¹ a Ña'ñũ¹¹u' tya'o. ¹⁸Tsũ jon' 'in tsá² do 'in faa²¹a tyú² tya'a yaai 'in 'ii²¹ Dios pe 'ii²¹mo Dios 'in tsá² 'in faa²¹a Ña'ñũ¹¹u' tyú² tya'a.

11

Un'øøi¹ Poo² 'ña'a

¹Jmaa²aa' feei¹¹-oo' 'wii²¹² tyiia jiin¹³ la nigajmaa²aa' la 'ii²¹² jmáa³aa caa²¹na! ²Tsũ tsá² tyii²¹ jna coon¹³ 'naa' 'wii¹³ Dios. Tsũ lawa cwo¹¹ tsá² júu³ tya'a 'e 'ii²¹ 'in gamúui¹ jamii¹ la joon jon 'iin²¹²na jmáa³aa coon¹³ 'naa' tya' Cristo. 'iin²¹²na jee¹na 'naa' tyaníi¹ líi¹naa' lawa jaain²¹ simí² 'in tyú¹, 'in jo mo ga'láa¹a. Lawa'a jaain²¹ simí² 'in nacui¹² cwo²¹o coon¹³ jaan²¹mo tsañũũ¹¹. ³Pe 'goo²¹-oo 'e nigacon¹² tsá² 'naa' too² la nigacon¹² 'in mii¹²¹ do too² Eva coon¹³ 'e jmi¹¹-tsi tya'a. Canii²¹mo gali'in²¹²naa' Cristo mo 'wiin²¹ pe 'goo²¹-oo 'e la mo túũ¹³ũũ 'e jai¹² líi²naa' do. ⁴Tsũ 'ii¹³naa' júu³ røø²¹ 'in tsá² jalíin²in cwo¹¹ 'naa' júu³ tya' jaain²¹ Jesús 'in sii²¹gi lagi 'in Jesús 'in gacwo¹³o'o 'naa'. Joon jløø¹³moo' 'ii²¹naa' 'e espíritu 'e jon' 'in Espíritu Tyú gacwo¹¹ Dios 'naa'. Joon 'e júu³ tya' 'in tsá² do sisi²¹ lagi 'e júu³ tya' 'e tiin¹³ tsá² 'e ganũũ²¹ũũ'. ⁵Pe líi²na 'e jo xáai¹gii jiin¹³xũ lagi 'in tsá² do 'in 'i¹-tsi 'e líi¹ apóstoles 'in tyiin²gi 'áai¹. ⁶Joon xũfiin¹³ jo tíi²na foo²¹oo cwú¹ la tíi² 'ido, 'øø²¹mo-tsigii lagi 'ido. Joon coon¹³ jilaa²¹ 'e gajmoo²¹o'o ga'e¹² jna'a 'naa' la joon.

⁷⁻⁸Joon mo taan²¹²na jee²¹² 'naa' 'in tsá² jai¹² líi² Cristo 'in néei¹ li xiia' gacwo¹¹o jna cuu² la 'ii²¹² cwo¹³oo 'naa' 'e júu³ tyú². Coon²¹ jo ngáa¹mo gajmáa³aa 'e gó²-o tyi'naa' mo gacwo¹³oo 'naa' 'e júu³ tyú² jo 'e 'laa¹²¹ gacón³oon. Gajmée¹na 'ñii¹ 'in wéi¹ tsũ gali'in²¹²na jmáa³aa 'e tyú² tyii¹. ⁹Joon mo ga'óo³oo jmi²¹² 'aa²¹² jiin¹³ jaain²¹ jee²¹² 'naa' ga'íin²in cúu¹u 'wii²¹² tyiia, tsũ 'in tsaru¹¹u' 'in néei¹ Macedonia gacwo¹o 'e jmaai¹ to² tyiia. Joon coon¹³ la joon jo gauntyíi²na jiin¹³ jaain²¹ 'naa'. Joon la joon-on ijmaa³gii. ¹⁰Ñí³oo 'e júu³ jai¹² tya' Cristo la joon jon ñi³oo 'e tí²-tsii cwó³oo 'e júu³ tyú² tya' Cristo jo 'ee 'laa¹³ cón³oon. Joon jiin¹³ jaan²¹naa' 'in néei¹ Acaya ityuu¹³mo jna 'e jmoo³oo la

joon. ¹¹Joon mo jmóo³oo la joon, ¿ti líi¹naa' 'e jo 'iin²¹²gii 'naa'? Jo líi¹naa' la joon tsu ñí² Dios xiiala 'e 'iin²¹²na 'naa'.

¹²Joon ijmaa³gii jiin¹³ la nigajmaa³aa. Joon coon¹³ la joon jo lí² faa¹²¹a tyú² tya'a yaai 'in tsá² do 'in 'iin²¹²in jmaa¹a coon²¹ røøi²¹ coon¹³ jna'a coon¹³ 'e to² jmoo²¹o'o. ¹³Tsu 'in tsá² do jo tsei¹² líi¹i apóstoles, coon²¹ 'ido tóo². Li' jmoo¹-o 'e líi¹i apóstoles tya' Cristo. ¹⁴Joon jo 'ná¹ jmoo²¹o' tsa'goo¹²¹-tsi' mi líin²in la joon, tsu 'wii' 'ña'a Satanás jmei¹³ 'ña'a 'e líi¹i lawa jaain²¹ ángel 'in tyú¹i. ¹⁵Joon wana gajmee¹i fii²¹²i 'ña'a 'in tsá² do 'e líi¹i 'in tyú¹i, la joon ijmaa¹a tsá² tya'a. Pe mo li tséi¹ 'i'i²¹i 'in tsá² do jiin¹³ la tii²i tya' 'e gajmaa¹a.

Wúu¹ 'e gani²¹ Poo²

¹⁶Fuu²¹²uu 'naa' tún¹: jo líi²naa' 'e tsá² caa²¹na. Pe wana líi²naa' la joon, nuu²¹duu' 'e júu³ lo 'e faa¹²¹a jaain²¹ tsá² caai²¹ 'e tyú² tya'a 'ña'a. ¹⁷Jo gatyú¹² Ña'ñu¹u' jna to² 'e fuu²¹²uu 'naa' 'e júu³ lo, jiin¹³ 'iin²¹²na fuu²¹²uu 'naa' 'e tyú² tyiia 'ñii'a lawa'a jaain²¹ tsá² caa²¹na. ¹⁸La faa¹²¹a júu³ tyú² tya'a yaai la joon ifuu²¹²uu. ¹⁹Tsu 'naa' jmaa²aa' 'e 'wo²-oo' coon¹³ jileei²¹ tsá² caai²¹ tsu jmi¹-oo' áai¹. ²⁰Joon 'naa' jmaa²aa' 'e 'wo²-oo' coon¹³ jileei²¹ 'in 'iin²¹²in líin²in fii²¹² 'naa', si 'in 'iin²¹²in cón² jilaa²¹ 'e 'oo²oo' ee, si 'in 'iin²¹²in tyú¹² to² 'naa' 'ee, si jo tsáai¹-tsi' 'naa' 'ee, si jnáa¹a ní²ii' ee. 'Áai¹ 'wo²-oo' coon¹³ jileei²¹ la 'ii. ²¹Pe jna'oo'o, jo gatyá¹-tsii'i jmoo²¹o'o jilaa²¹ 'elo joon tsu 'wii¹³ joon jo galitsáai¹-oo' jna'a.

Joon wana lí² faa¹²¹a tsá² xeei²¹ 'e tyú² tya'a 'ña'a la joon jon lii¹i jna, xufiin¹³ lawa'a tsá² caa²¹na ifaa¹²¹a. ²²¿Ti faa¹²¹a 'in tsá² do jmí¹ tya' tsá² Israel? Fo¹²oo jna jon. ¿Ti líi¹i 'in tsá² do tsá² Israel? Jna jon líi¹na la joon. ¿Ti líi¹i 'in tsá² do jún² tya' 'líi²¹² Abrraham? Líi¹na la joon jon. ²³¿Ti jmoo¹o 'ido to² tyú¹² Cristo? Jna jmóo³gii lagi 'ido xufiin¹³ lagi tsá² caa²¹mo fo¹²oo. Nijmaa³aa to² 'ii²¹gi lagi 'ido, joon gapoo¹i tsá² jna 'láai²gi lagi 'ido, joon gatain¹² tsá² jna 'nuñí³ 'láai²gi lagi 'ido, joon 'láai² naa¹³ coon²¹xu-u jo gajún¹na. ²⁴Joon 'ñá² naa¹³ gapoo¹i 'in tsá² Israel jna coon¹³ 'nii²¹² azote. Dyadyá² tsi 'ñú¹ tsi gapoo¹i jna la cafu. ²⁵Joon 'ni¹ naa¹³ gapoo¹i tsá² jna coon¹³ sii². Joon cafu gatyuu¹³ tsá² jna coon¹³ cuun²¹². Joon 'ni¹ fu gatá² 'e barco do 'e 'yúu³na. Joon cafu 'yúu³na jmi¹ñi¹³ coon²¹ núu¹ coon²¹ jmi¹ñi²¹². ²⁶Coon²¹ tøø²mo 'yúu³na fu¹ li licón² jmi¹ñi²¹ jna, joon li seen²¹in 'uun²¹. Joon 'iin²¹²in tsá² jmei¹i jna la tsá² góo³oo tiin¹³ la 'in jo líi¹i la joon. Joon doñixiia' ngii³ii ngii¹na tói¹ 'mó¹ si 'yúu³na ciudad 'ee, si jee²¹² tyiia²¹ 'ee, si ni jmi¹ñi¹³ 'ee, si jee²¹² tsá² 'e lí¹² jin¹²o 'e jai¹² líi²i 'ee. ²⁷Ga'woo¹²¹oo 'áai¹ joon gamóo³oo wúu¹, 'láai²gi fu jo cwúu³na li ngii³ii joon tsaun¹áa³na joon unjmi¹ñi³na tsu jo 'e sá² døø¹³øø. Joon galicwocí³na tsu jo 'ee sin¹³in sá².

²⁸Joon fee¹gi lagi jilaa²¹ 'elo ga¹i¹-tsii 'áai¹ tya' jileei²¹ 'in tsá² jai¹² líi²i Cristo catyaa¹². ²⁹La líi¹i 'ii líi¹i jna jon, wa'a 'woo¹i, la joon jon 'woo¹i jna jon. Joon wa'a xuu²¹i tsa², jna jon 'i¹-tsii 'áai¹ 'wii²¹² tya'a. ³⁰Tsu 'wii¹³ joon wa fuu²¹²uu 'naa' 'e tyú² tyiia 'ñii'a ifuu²¹²uu 'naa' jilaa²¹ 'e 'e¹²e 'naa' 'e wa'a jo pí³-tsii. ³¹Joon Dios, Jmii²¹ Ña'ñu¹u' Jesucristo, ñii¹o 'e fuu²¹²uu la jai¹². Joon jiin¹³ 'ii tii²i wa'a un'goo¹o tsá² 'ii coon²¹ tøø²mo. ³²Joon mo taan²¹²na fuu²¹ Damasco 'in tsa²to² do to² tyú¹ røøi¹³ Aretas gali'iin²¹²in taain¹³ jna 'ñuñí³. Joon gasii²¹i 'láa² wa jøø²ø la caain²¹ li ngii¹i tsá² 'e 'oo²¹ 'e ngó¹ cu¹² lí¹² 'e fuu²¹ do. ³³Pe gaxaa¹mo tsá² jna, yúu³na mi¹tó², coon²¹ 'ootoo²¹ tsi 'e 'oo² do. Joon galáa²moo la joon.

12

La wa'a 'e gacii¹o Poo²

¹Jo 'ee to² 'íi³gi tyiia wa'a fuu²¹²gii 'e tyú² tyiia 'ñii'a pe 'ná¹-a fuu²¹²gii jilaa²¹ 'e gacii³ii coon¹³ jilaa²¹ 'e ga'e¹² Ña'ñu¹u' jna. ²Cwii¹moo jaain²¹ tsá² 'in jai¹² líi²i Cristo. Joon

ningóo¹ dyatyún² jiin²¹ 'e gasaa¹ 'ido fu ñu¹fu². Gangóo¹ fu coon²¹ li sii²¹ ñu¹fu² ti² 'ni¹. Jo ñii³ii wa'a gangóo¹ moo¹ taa²i si jo ngóo¹ 'ee. Jiin¹³ Dios ñii¹i. ³ Pe ñii³oo 'e gasaa¹ 'in tsá² do fu ñu¹fu² jiin¹³ jo ñii³ii wa'a 'yuu¹ moo¹ taa²i si jo 'yuu¹ 'ee. Jiin¹³ Dios ñii¹i. ⁴ Joon fu ñu¹fu² do ganúu²u júu³ 'uuin²¹ 'áai¹ 'e jiin¹³ jaain²¹ tsá² tíi²i faa¹²¹a. ⁵ Lí²-i jmáa³aa jløø¹na 'nii¹a 'wii¹³ jaain²¹ tsá² la 'ii, pe jo lí² jmáa³aa jløø¹na 'wii¹³ 'ñii¹a. Unjløø¹³na 'ñii¹a jiin¹³ wa'a jo pí³-tsii. ⁶ Joon wana fuu²¹²uu 'e tyú² tyiia 'ñii¹a jo 'yuu² caa²¹na tsu¹ fuu²¹²uu jiin¹³ la jai² pe jo fuu²¹²uu la joon. Tsu¹ jo 'iin²¹²na wa'a 'i¹-tsi tsá² 'e fee¹gi tyiia lagi jøø²ø 'e jmóo³oo si 'e ganúu²uu foo²¹oo 'ee.

⁷ Joon xufiin¹³ fee¹ 'áai¹ jilaa¹²¹ 'e ga'e² Dios jna, jo unjløø¹³na 'ñii¹a tsu¹ Dios gacwo¹o jna 'e galí¹na coon²¹ jmoowúu¹ 'e lí² lawa coon²¹ tóon¹ yu² ngú³uu. Lawa'a 'e¹²e Satanás jna wúu¹. ⁸ Joon gamíi³ii 'ni¹ naa¹³ tyani Ña'ñu¹u' wa'a i'láa²na 'e jmoowúu¹ tyán³aan do. ⁹ Pe Ña'ñu¹u' gajin¹²o sii²¹i jna: "Líin²mo tyi¹i 'e 'iin²¹²na 'nu. Joon mo 'woo²i tsá², joon lí² li²i tsá² 'e 'ii²¹ tyiia uncoon¹³ 'ido." Tsu¹ 'wii¹³ joon unjløø¹³na 'e jo pí³ 'oo²oo tsu¹ coon¹³ la joon lí² li²i tsá² 'e coon¹³ 'ii²¹ tya' Cristo jmóo³oo jilaa¹²¹. ¹⁰ Unjløø¹³na 'e jo pí³ 'oo²oo, unjløø¹³na jon mo ungøø²i tsá² jna, coon¹³ jilaa¹²¹ jmi²¹² 'aa²¹², joongi mo 'øø¹i tsá² jna coon¹³ jilaa¹²¹ fa'í³ ga'oo²oo 'wii²¹² Cristo. Tsu¹ mo jo pí³ 'oo²oo 'ñii¹a lí² cwo¹² Cristo jna pí³.

Í¹-tsi Poo² 'in tsá² jai² lí²i Cristo néei¹ Corinto

¹¹ Tyitsaa²¹²mo gafuu²¹²uu 'e tyú² tyiia 'ñii¹a tsu¹ jo mo faa¹³naa' la joon. Joon 'naa'oo' 'ná¹ foo¹³naa' 'e tyú² tyiia, tsu¹ jiin¹³xu¹ 'e fee¹gi lagi jna 'in tsá² do 'in jin²in 'e lí²i apóstoles 'in tyiin²gi lagi jna, 'in tsá² do 'in lí²naa' tsá² tya'a. Joon jo 'ee to² 'iin³ jna. ¹² Joon la 'ii²¹² taan²na jee²¹² 'naa' gajmáa³aa la jmoo¹o apóstoles 'e litsaa²mo-'oo' 'e la ja²mo lí²na apóstol tya' Cristo. Gajmáa³aa milagros, joon gajmáa³aa jon li² 'e ganga'goo²¹-oo' xufiin¹³ gafaa¹²¹ tsá² 'laa¹²¹ tyiia. ¹³ Joon cwáain¹ tyii¹ jo gajmee¹na 'naa' xaa²¹gi lagi 'in tsá² jai² lí²i Cristo 'in néei¹ li xia', jiin¹³ jo mo gacóon³oon 'laa¹³ tya' jiin¹³ jaan²¹naa' 'wii¹³ 'e júu³ tyú² do. ;Fee¹i¹ jmáa²-oo' 'wii²¹² tyiia!

¹⁴ Ti lí² ti 'ni¹ naa¹³ 'e yajøø³na 'naa' joon jo 'iin²¹²na untyí²na 'naa'. Tsu¹ jo 'iin²¹²na 'e 'oo²xuu', jiin¹³ 'e 'iin²¹²na wa'a 'ii¹³naa' jna 'e 'yaa¹-oo'. Tsu¹ sáa³ jmii²¹ tsá² 'ná¹ uncaain²¹ cuu² tya' jón¹on jon'on jón¹on tya' sáa³ jmii²¹. ¹⁵ Joon 'e 'yaa¹-tsii 'in 'iin³na jilaa¹²¹ 'e 'oo²oo tya' 'e tyú² tyii joon ca icwo¹³oo 'ñii¹a tya' 'e tyú² tya' almas tyii¹ xufiin¹³ lí²na 'e 'láai²gi 'e 'iin²¹²na 'naa' 'e xugu¹ 'iin²¹²naa' jna.

¹⁶ Joon xufiin¹³ 'inlí¹³ jee²¹² 'naa' ñii¹o 'e jo gacóon³oon 'laa¹³ tyi'naa', 'in tsá² do jin²in 'e tíi²¹na 'áai¹ joon gacon¹³oon 'naa' tóo². ¹⁷ Fee¹³naa' jna: ¿Ti gacon¹³oon 'naa' tóo² 'wii¹³i 'in tsá² do 'in gasín³na jee²¹² 'naa'? ¹⁸ Gamíi³ii tyani Tito wa'a tsajøø²¹²i 'naa' joon gasí³na 'in tsaru¹u' catyaa²¹ do. ¿Ti gacon¹² Tito do 'naa' tóo²? 'E la ja²mo, 'in tsá² do 'i¹-tsi la 'i¹-tsii cwáain¹ tyi'naa' joon jmoo¹o la jmóo³oo tyii'. ¹⁹ ¿Ti lí²naa' 'e un'øø¹na'a yiia'a tyaní²ii'? Jo jmoo²¹o'o la joon tsu¹ tyani Dios fee¹³na'a 'naa' joon coon¹³ 'e sii²¹ Cristo. Joon jilaa¹²¹ 'e jmoo²¹o'o, tsaru¹u' 'in 'iin²¹²na, jmoo²¹o'o wa'a lí² licwii¹mogíi' Dios. ²⁰ Tsu¹ 'goo²¹oo 'e mi yajøø²¹²na 'naa' jo ngi¹ 'naa' jiin¹³ la 'yaa¹-tsii jon'gi jmóo³oo jiin¹³ la 'yaa¹-oo' 'naa'. 'Goo²¹oo 'e xee²¹naa' ruu²¹naa', joongi 'óo²oo' tsiwúu¹. Seen²¹mo jee²¹² 'naa' 'in 'nii²¹-tsi, joongi 'in 'i¹-tsi yaai, joongi 'in jmoo¹o 'atsáa¹-a, 'in faa¹²¹a 'e gó² tya' ruu²¹i, 'in unjløø¹³i yaai, joon 'in to¹² mii¹³. ²¹ Joon 'goo²¹oo 'e 'áa³aa fa'ii²¹ tyani Dios 'wii¹³ 'inlí¹³ 'naa' mi yajøø²¹²na 'naa' joon 'wii¹³ 'inlí¹³ 'naa' ci³oo 'áai¹ 'wii¹³ tsaa² ga'naa¹ 'naa' la mo jéei¹. Joon jo gatúu² 'naa' jilaa¹²¹ 'e galí¹lí¹³naa', joon jo gatúu² 'naa' fee¹²¹ tsamí² tsá² xee¹²¹ coon¹³ jilaa¹²¹ 'e gó²gi 'e gajmaa²aa'.

¹ Ti li ti 'ni¹ naa¹³ 'e yajøø²¹² na 'naa'. Joon lí²-i 'ni¹ tsaruu¹²¹ jiiin¹³ coon¹³ 'e júu³ røø²¹ coon¹³ tya' gáí¹ gaai²¹ testigo. ² Joon mo gataan²¹² na jee²¹² 'naa' li ti tún² gafuu²¹² uu 'naa' joon fuu²¹² uu 'naa' li wíin² jileei¹²¹ 'naa' coon¹³ 'in tsá² do 'in ga'noo¹ o tsaa² 'e jo jmaa³ gii feei¹-tsii tya' 'in 'noo¹ o tsaa² mi yíi³ aa tún¹. ³ Cwoliñii² 'ii' 'e faa¹²¹ a Cristo 'wii²¹² jna, joon jo galí¹ i Cristo 'e 'wói¹ jee²¹² 'naa' pe ga'e¹² 'naa' 'e 'ii²¹ tya'a. ⁴ 'E la ja² mo, gajúun² mo Cristo tsaa' crúu¹ lawa jaain²¹ tsá² 'wói¹ pe jiiin¹ o coon¹³ 'ii²¹ tya' Dios. La joon jon jna'a, líi¹ na'a tsá² 'wói¹ mo la 'ii, pe sicaan²¹ na'a coon¹³ on jiiin¹ 'in jon coon¹³ 'ii²¹ tya' Dios. 'E coon¹³ la joon lí² uncoon¹³ na'a 'naa' cwii¹ naa' Dios.

⁵ Cón² oon' cwáain¹ wa'a ngii² 'ii' jiiin¹³ la jai² líi² naa'. Cón² oon' cwáain¹ yaanaa'. Cwoliñii¹ 'ii' 'e ngi¹ Jesucristo jee²¹² 'naa' wa' 'e la ja² mo jai² líi² naa' 'ii. ⁶ Joon líi² na 'e líi¹ 'ii' 'naa' 'e ngi¹ Jesucristo coon¹³ jna'a. ⁷ Joon mii² 'i' tyani Dios 'e jo jmaa² aa' jiiin¹³ coon²¹ 'e gó². Jo mii² 'i' la joon wa'a 'i¹-tsi tsá² tyú² tyii'i. Jiiin¹³ 'e 'ii²¹² jna'a 'e jmaa² aa' jilaa¹²¹ 'e tyú². Jo 'ee lí¹ wa'a 'i¹-tsi tsá² 'e jo tseein²¹ to² tyii'i. ⁸ Tsu 'wii¹³ joon, wa'a jmoo² oo' 'e jai² jo 'e sá² 'e fee¹³ na'a 'naa' jiiin¹³ li uncoon¹³ na'a 'naa' 'e jai² gi líi² naa'. ⁹ Joon jløø¹³ moo'o mo líi¹ na'a tsá² 'wói¹ pe 'naa' gii' líi¹ naa' tsá² pí³-tsi joon mii² 'i' tyani Dios 'wii¹³ 'naa' 'e ijmee¹³ i Dios 'naa' tsá² 'in galityú¹ mo 'naa'. ¹⁰ Yuto² joon síi³ na 'e jí² lo tíi² i 'naa' mo jo taan²¹² na jee²¹² 'naa' 'e jo 'ná¹-a jmaa³ aa 'gøøi¹³ gii coon¹³ 'e to² 'óo³ oo mi yíi³ aa, tsu 'in Ña'ñu¹ 'u' gacwo¹ o jna 'e to² do wa'a lí² uncoon¹³ jna 'naa' 'e licwii¹ naa' 'ii jon' wa'a 'e xée¹ na 'e jai² líi² naa'.

¹¹ Tsee² mo júu³ tyiia, tsaru¹ 'u', joon mí³ 'ii tyani² 'ii' wa'a 'noo² oo' jiiin¹³ 'e tyú²-u, joon nuu² uu' júu³ tyiia, canii² mo 'i¹-'oo', joon cwoseen²¹ moo' 'e tyú². Joon 'in Dios 'in 'iin²¹² in jna' joon jmoo¹ o 'e tyú² si¹ 'ii¹³-tsi' ingi¹ coon¹³ 'naa'. ¹² 'Aa²¹² moo' la jaain²¹ la jaan²¹ naa' coon¹³ júu³ tyú². ¹³ Joon 'in tsá² jai² líi² i Cristo 'in néei¹ lo jin² in 'aa²¹² moo'.

¹⁴ 'E 'ii¹³ naa' 'e cwa¹³ tya' Ña'ñu¹ 'u' Jesucristo. Cwoliñii² 'ii' 'e 'iin²¹² in Dios 'naa' joon 'e ngi¹ 'in Espíritu Tyú² tya' Dios jee²¹² 'naa'. Amén.

Jí² gasii¹in San Pablo tíi²i tsá² 'in néei¹ Galacia

Siin'in Poo² 'e jí² lo tíi²i 'in jai² líii² Cristo néei¹ Galacia

¹ Jna-a, Poo², síi³na 'e jí² lo. Joon líi¹na apóstol, joon jon' tsá² 'in nigatyiin¹³ jna la joongi jon' tsá² 'in nigasiin¹in jna pe Jesucristo coon¹³ Dios Jmii²¹ nigatyiin¹³ jna joon 'ii nigasiin¹in jna. Joon Dios Jmii²¹ gajmaa¹a jii¹ Jesucristo do jee²¹² 'líi²¹². ² Jna, Poo², coon¹³ 'in tsaru¹u' catyaa² 'in taain²¹² coon¹³ jna lo, sii²¹ jna'a 'e jí² lo tya' 'in tsá² jai² líii² Cristo néei¹ coon²¹ li sii²¹ Galacia. ³ Cwauncwaa¹³ Dios Jmii²¹ 'naa' joon cwoseen²¹mo 'naa' tyú²-u tyaní¹i coon¹³ Ña'ñu¹u' Jesucristo. ⁴ Joon Jesucristo do gajaan¹²mo 'ña'a ijuun¹in 'wii¹³ tsaa² tyijna' 'e coon¹³ la joon lí² láa²mo jna' 'e juncwii²¹ gó² lo jii¹³ la nigali¹in²¹²in Dios Ñu¹u' tyii' jmáa¹a. ⁵ ¡Cwoun'goo²¹o tsá² Dios coon²¹ tøø²mo! Amén.

Jo 'e sá¹ júu³ xiia²¹ wa' lí² jmá¹ tiin¹³ tsá²

⁶ Tsa'goo²¹-tsii 'áai¹ tsu jmoonoo nigatiui² 'naa' Dios 'in nitø²ø 'naa' coon¹³ 'e nigajmaa¹a Cristo 'wii¹³ 'naa', joon niga'láa² 'wii²¹² jmaa²aa' núu¹³uu' coon²¹ júu³ xiia' wa' lí² jmá¹ tiin¹³ tsá². ⁷ Pe jo 'ee júu³ xiia' sá² 'e la jai² wa' lí² jmáa¹a tiin¹³ tsá². Pe seen²¹mo 'inlíii¹³ 'in untyí² 'naa' joon 'iin²¹²in 'in tsá² do unsi²¹i 'e júu³ tyú² tya' xiaala jmoo¹o Cristo tiin¹³ tsá². ⁸ Pe wana cwo¹ tsá² 'naa' coon²¹ júu³ tya' 'e tiin¹³ tsá² 'e sisíi²i lagi 'e júu³ tya' Cristo 'e ga'ii¹³ 'naa' 'e gacwóo¹³o 'naa', cwojmee²¹mo Dios 'ii xufiin¹³ jna 'ñii'a si jaain²¹ ángel jó¹ fu ñu¹fu² 'ee. ⁹ Joon la nigafø²oo la mo jée¹ joon nano fo²oo tún¹: wana cwo¹ 'inlíii¹³ tsá² 'naa' júu³ tya' 'e tiin¹³ tsá² 'e sisíi²i lagi 'e júu³ 'e ga'ii¹³ 'naa', cwojmee²¹mo Dios 'ii.

¹⁰ Mo fo²oo la joon, ¿ti líi²naa' 'e 'iin²¹²na liseen²¹na tyú² coon¹³ tsá² si coon¹³ Dios 'ee? ¿Ti líi²naa' 'e jmóo³oo jmaa¹i¹³ 'e tí²-tsi tsá²? Tsu wana jmóo³oo jii¹³ 'e tí²-tsi tsá² jo líi¹na tsá² 'in jmoo¹o jii¹³ la to² tyu² Cristo.

Xiiala galí² 'e líi²in Poo² apóstol

¹¹ Pe cwoliñi² 'naa', tsáru¹u', jo gajooi²-tsi tsá² 'e júu³ tyú² tya' 'e tiin¹³ tsá² 'e cwóo³oo. ¹² Jo ga'ii¹³na 'e júu³ do wa' tya' jii¹³ jaain²¹ tsá², jon'gi wa' tsá² ga'e²e jna, pe 'ña'a Jesucristo gajmaa¹a 'e liñi³ii.

¹³ Joon niganuu² 'naa' xiiala nigajmaa³aa la mo jée¹ mo gaun'góo³oo Dios coon¹³ la tíisi² tya' tsá² Israel. Ñí³ 'naa' xiaala ga'øø²na coon¹³ 'e 'gøøi¹³ tya' 'in tsá² jai² líii² Cristo 'in gatyiin¹³ Dios. Joon gali'iin²¹²na wa' 'iin²na 'in jai² líii² Cristo coonti. ¹⁴ Joon cwáain¹ tya' 'e tíisi² tya' tsá² Israel gacwán¹na líi¹gi lagi 'in tsá² góo³oo 'in coon²¹ røø²na coon¹³, tsu jna-a gajmaa³gi coon²¹ tún² la tíisi² tya' tsacøøi¹³ tyiia. ¹⁵ Pe Dios nigatyiin¹³ jna la ñu¹gi iliseen²¹na, joon gatø²ø jna coon¹³ 'e feei¹-tsi tyiia. Joon mo gali'yaai¹-tsi, ¹⁶ gajmaa¹a 'e licwii¹na Joon¹on, 'e coon¹³ la joon ilijmaa¹³aa júu³ tsá² jo seen²¹ Israel 'e júu³ tya' 'e tiin¹³ tsá². Joon mo galí² jilaa²¹ 'elo, jo 'iin gaunngí³ii jii¹³ jaain²¹, ¹⁷ jon'gi wa'a gangó³oon Jerusalén wa'a ngajøø²¹²na 'in tsá² do 'in líii¹ apóstoles la jée¹gi lagi jna. Li' cii¹³i gajmaa³aa, gangó³oon la jmoonoo fu coon²¹ li sii²¹ Arabia joon mo ngayuui¹³ joon gangó³oon fu Damasco tún¹.

¹⁸ Joon mo ningó¹ 'ni¹ jii²¹ gangó³oon fu Jerusalén. Joon galicwii¹na Tú³ joon gataan²¹²na dya'ña² jmii²¹² coon¹³on. ¹⁹ Pe jo 'in apóstoles catyaa² do gamáa¹na jii¹³ Jacobo 'in ruui²¹ Ña'ñu¹u'. ²⁰ Joon tyani Dios fuu²¹²uu 'naa' 'e la jai² 'e júu³ lo.

²¹ Mo galiciin²¹gi joon gangó³oon coon²¹ li sii²¹ Siria coon¹³ li sii²¹ Cilicia. ²² Joon 'in tsaru¹u' 'in jai² líii² Cristo 'in néei¹ li sii²¹ Judea jo mo gangaa¹i jna jii¹³ coon²¹ naa¹³. ²³ Jii¹³ nigajmaa¹a 'in tsá² do júu³ jin²in: "In tsá² 'in niga'øøi² jna' la mo jée¹, nano

ngii¹i to² cwo¹ 'e júu³ tyú² 'e jo¹² líi²na¹ lo. Cwo¹ 'ido 'e júu³ tyú² 'e la mo jéi¹ gali'iin²¹²in wa¹ 'iin²mo." ²⁴Joon gacwo¹o 'in tsá² do 'maai¹³ Dios cwáain¹ tyiajna.

2

Ga'ii²¹ 'in apóstoles catyaa² do Poo²

¹Joon mo gangíi¹gi dyatyú² jiin²¹ joon gangó³oon tún¹ Jerusalén coon¹³ Bernabé. Joon gajé¹moo jon Tito. ²Gangó³oon tsu Dios gajma²a jna júu³ 'e 'ná¹ ní³ii. Joon fu Jerusalén do ga¹e¹³ee 'in tsá² do 'e júu³ tyú² 'e nigacwo²oo 'in tsá² 'in jo seein²¹ Israel. Pe ga¹e¹³ee lí¹ coon²¹ 'in líi¹ tsacøø¹³ jee²¹² 'ii tsu jo gali'iin²¹²na wa'a 'e to² 'e nigajmáa³aa si 'e to² ijmaa³aa 'ee ilí² jo 'ee to² tí². ³Joon 'in Tito do, xufiin¹³ jo líi¹i tsá² seein²¹ Israel do, jo galí² wa'a 'ii²¹in 'ido 'e lí² circuncisión, ⁴xufiin¹³ 'inlíi¹³ tsá² do gali'iin²¹²in wa'a 'ii²¹in Tito do 'e lí² do. Joon 'in tsá² do, 'in gali'iin²¹²in la joon, jo líi¹i tsaru¹u' la jai¹², jiin¹³ ga¹² jee²¹² jna'a 'uun²¹mo. Ga¹² 'in tsá² do jee²¹² jna'a wa'a lí² jøø²ø xiaala galáai² Cristo Jesús jna'a la to² tyu¹² ley do, joon 'iin²¹²in wa'a lí² 'núu¹i jna'a coon¹³ ley do tún¹. ⁵Pe jiin¹³ catá² jo gacwóo¹³o wa'a jéi¹i jna'a, tsu gali'iin²¹²moo¹o 'e lí² 'e 'oo²gii¹ 'e júu³ jai¹² do tya¹ 'e tiin¹³ tsá².

⁶Joon 'in tsacøø¹³ do jo gatsaa¹²¹a jiin¹³ coon²¹ wa'a lí² un'láai² 'e júu³ tyiia. Pe cwáain¹ tyiia jo 'ee tsa'goo¹-tsii tya¹ 'in tsacøø¹³ do tsu jo jmoo¹o Dios 'ii²¹ coon¹³ 'e ní² tsá². ⁷Xu la wa'a tsa'láai² júu³ tyiia, galiñí² 'in tsá² do 'e nigacwo¹o Dios jna 'e to² do wa'a cwo³oo 'in tsá² jo seein²¹ Israel 'e júu³ tyú² tya¹ 'e tiin¹³ tsá². Nigacwo¹o Dios jna 'e to² do jiin¹³ la nigacwo¹o Tú³ to² wa'a cwo¹o tsá² 'e júu³ tyú² do tya¹ tsá² Israel. ⁸Tsu coon²¹ røø²¹ 'in Dios 'in nigasii¹in Tú³ líi¹ apóstol jee²¹² tsá² Israel, 'ii jon nigasii¹in jna líi¹na apóstol jee²¹² tsá² 'in jo seein²¹ Israel.

⁹Tsu 'wii¹³ joon, Jacobo, coon¹³ Tú³ coon¹³ Wó³, 'in líi¹ 'in tyiin²gi jee²¹² 'ii, mo galiñii¹i xiiala nigajmaa¹a Dios coon¹³ jna, gason¹on cwóo³oo coon¹³ cwo²¹ Bernabé lawa coon²¹ lí² 'e røø²¹ sii²¹i'i coon¹³on. Sii²¹i'i røø²¹ wa'a tsá² jna'a 'e tsajmoo²¹o to² jee²¹² 'in tsá² jo seein²¹ Israel la 'ii²¹² tsajmaa¹ 'ido to² jee²¹² tsá² Israel do. ¹⁰Gamii¹o wa'a jiin¹³ jo 'iin²-tsii¹ 'in tsá² tañí² do. Joon gacwo¹²-tsii nigajmá³aa 'elo.

Mo gajii²in Poo² Tú³ fu Antioquía

¹¹Pe mo gacwéi¹ Tú³ fu lí² taan²¹²na fuu²¹ Antioquía gajii²na 'ii tyaní¹i tsu nigajmaa¹a 'e jo tñi² jmaa¹a. ¹²Tsu la nifu mo gatyí¹a Antioquía do gagøø¹²¹o caain²¹ coon¹³ 'in tsá² jo seein²¹ Israel do. La joon gajmaa¹a ca mo gatyalín² 'inlíi¹³ tsá² gasii¹in Jacobo. Mo ngayuui¹³ joon ga'láa² Tú³ 'wii²¹² jmaa¹ coon²¹ 'ña'a, jo gøø¹²¹gi caain²¹ coon¹³ 'in tsá² jo seein²¹ Israel do tsu 'goo¹²¹o Tú³ nei¹² líi¹ 'in tsá² coon²¹ poo²¹² 'in jin¹²in 'e 'ná¹ 'ii²¹ tsá² 'e lí² circuncisión do joon jmáa¹a jilaa¹² tñi¹² tya¹ tsá² Israel. ¹³Joon 'in tsá² Israel catyaa² 'in jai¹² líi¹² Cristo néei¹ do galí² tún² 'i¹-tsi coon¹³ Tú³ do joon cagi Bernabé gasii²i røø²¹ coon¹³ 'ido coon¹³ 'e gó² jmoo¹o. ¹⁴Pe mo gamó³oo xiiala jo nijmoo¹o røø²¹ coon¹³ 'e jai¹² tya¹ 'e júu³ tya¹ 'e tiin¹³ tsá² gafuu²¹²uu Tú³ tyani jileei¹²¹ tsá² do: "Nu-u, 'in líi¹ tsá² Israel, joon nigajmaa²a la jmoo¹o 'in tsá² jo seein²¹ Israel, jon'on la jmoo¹o 'in tsá² Israel; ¿xiia lí¹ 'iin²¹²u'un tyu¹²u to² tsá² jo seein²¹ Israel wa'a jmáa¹a la jmoo¹o tsá² Israel?"

Nijmaa¹a Dios tiin¹³ tsá² Israel tsu 'wii¹³ jo¹o líi¹²

¹⁵Jna'a líi¹na'a tsá² Israel coon¹³ 'e seen²¹na'a, jo líi¹na'a tsá² 'noo¹o tsa² lagi 'in tsá² catyaa². ¹⁶Xufiin¹³ joon né²oo¹o 'e jo mo gajmeei¹ Dios tsá² tyú¹i tyaní¹i jiin¹³ jaain²¹ tsu 'wii¹³ nigajmaa¹a 'ido jiin¹³ la to² tyu¹² ley tya¹ Moisés. Gajmeei¹ Dios tsá² tyú¹i tsu 'wii¹³ ja¹²mo galíi¹ Jesucristo. Tsu 'wii¹³ joon jo¹o galíi¹² jna'a Jesucristo 'e coon¹³ la joon lí² jmeei¹ Dios tyú¹na'a tsu 'wii¹³ 'e jai¹² líi¹²na'a jon' wa' tsu 'wii¹³ nigajmoo²¹o la to² tyu¹² ley. Tsu jo untyú¹ Dios jiin¹ jaain²¹ tsá² tsu 'wii¹³ 'e nigajmaa¹a la to² tyu¹² ley.

¹⁷ Joon jna'a, wa'a 'iin²¹²na'a 'e untyú¹ Dios jna'a 'wii¹¹³ cwáain¹ tya' Cristo galí² 'e líi¹na'a tsá² 'in røøi²¹ tsaa². Wana la joon, ¿ti lí² 'øøi¹²¹-tsi tsá² 'e Cristo nigajmaa¹ a wa'a 'ná² jna'a tsaa²? ¿Esa la joon tsu jo lí² jmá¹ Cristo wa'a 'ná² jna'a tsaa²? ¹⁸ Tsu wana gajma¹³aa tún¹ 'e ni'íin¹na do pe jna-a nigarøø²¹na tsaa². ¹⁹ Tsu najúun²moo cwáain¹ tya' ley do, joon 'e ley do nigajngaa¹³mo jna. Najúun²moo cwáain¹ tya' ley do yu to² 'e liseen²¹na tya' Dios. ²⁰ Jna ni'líi²¹²moo tsu najúun²moo caan²¹mo coon¹¹³ Cristo tsaa¹ crúu¹³. Tsu 'wii¹¹³ joon jon' jna 'in seein²¹ nano pe Cristo seein²¹ coon¹¹³ jna. Joon xúfiin¹¹³ 'e seen²¹mogii, seen²¹moo tsu 'wii¹¹³ 'e jai¹² líi²na 'in Jóon¹ Dios, 'in nigali'íin²¹²in jna joon gajan¹²mo 'ña'a 'e júun²in 'wii²¹² tyiia. ²¹ Joon jo jmáa³aa 'e jo 'ee to² tí² 'e feei¹¹-tsi Dios tyiia tsu wana gajmeei¹ Dios xúfiin¹¹³ jaain²¹ tsá² 'e tyú¹ tsu 'wii¹¹³ nigajmaa¹ a la to² tyu¹² ley jo 'ee to² 'íi³ 'e nigajuuin² Cristo wa' la joon.

3

¿Noo 'e gajmaa¹ a tiin¹³ 'naa', 'e ley do si 'e júu³ jai¹² 'e galíi²naa' 'ee?

¹ ¿Líi¹¹ bá¹ 'naa', tsaru¹u' néei¹ Galacia! ¿'lin nigacoon²¹ 'naa' tóo² 'e jo jmaa²gii' núu¹³uun' 'e júu³ jai¹² do? Tsu coon¹¹³ 'e júu³ nigacwoo²¹o'o tyi'naa' gasí¹³i 'naa' coon²¹ júu³ coon²¹ tsáa¹ xiaala gajuin¹ Jesucristo tsaa¹ crúu¹³. ² Síi¹³duu' jna 'e 'iin²¹²na foo²oo': ¿Ti ga'ii¹³'naa' 'in Espíritu Tyú² tya' Dios tsu 'wii¹¹³ gajmaa²aa' jiin¹¹³ la to² tyu¹² ley tya' Moisés si 'wii¹¹³ gajai¹² galíi²naa' 'e júu³ ganuu²uun' 'ee? ³ ¿Ti caa²¹²naa' 'e lí² líin²naa' wa lí² tyée¹naa' coon¹¹³ waa²¹ pí³ tyii' yaanaa' 'e niga'láa² 'wii²¹² jmoo²oo' coon¹¹³ 'ii²¹ tya' Espíritu tya' Dios? ⁴ ¿Ti jo 'e nigali'íin³ to² jilaa¹²¹ wúu¹ 'e nigañí²ii'? ¿Jo cwo¹o Dios wa la joon! ⁵ Joon mo gacwei¹² Dios 'in Espíritu Tyú² tya' a tyi'naa' joon gajmaa¹ a milagros jee²¹² 'naa', ¿xiia lí¹ gajmaa¹ a la joon, tsu 'wii¹¹³ nigajmaa²aa' la to² tyu¹² ley si tsu 'wii¹¹³ jai¹² galíi²naa' 'e júu³ niganuu²uun' do 'ee?

⁶ Joon ja¹²mo galíi² Abraham Dios joon tsu 'wii¹¹³ joon ga'ii¹²¹mo Dios 'ii 'e tyú¹-i. ⁷ Joon tsu 'wii¹¹³ joon cwoliñí² 'naa', 'in jo¹² líi² Dios la jo¹² líi² Abraham do, 'i-i líi¹ la jai¹² jún³ tya' Abraham. ⁸ Joon Dios, nii¹o jéei¹gi, iuntyú¹ tsá² 'in jo seein²¹ Israel coon¹¹³ 'e jai¹² líi² Cristo. Joon Dios gajma¹ a Abraham júu³ 'e júu³ tyú² lo, jin¹²in: “Iuncwaa¹³na jileei²¹ tsá² taain²¹² juncwii²¹ 'wii¹¹³ cwáain¹ tyi'i.” ⁹ La joon iuncwaa¹³ Dios 'in jai¹² líi² 'ii caan²¹mo coon¹¹³ Abraham, 'in nigajai¹² líi².

¹⁰ Joon jileei²¹ 'in tsáai¹-tsi wa ilí² jmáa¹ a ley tya' Moisés ijmá¹ Dios 'ii²¹ 'ii²¹ tya' a tsu ni jí² tya' Dios jin¹²in: “Jileei²¹ 'in jo untsiin¹ jilaa¹²¹ 'e toon¹on ni jí² tya' ley ijmá¹ Dios 'ii²¹ 'ii²¹ tya' 'i.” ¹¹ Joon tyú² nee²¹e 'e jo untyú¹ Dios jiin¹¹³ jaain²¹ tsu 'wii¹¹³ nigajmaa¹ a jiin¹¹³ la to² tyu¹² ley do; tsu ni jí² tya' Dios jin¹²in: “In nigauntyú¹ Dios 'ná² ngí¹ 'e jai¹² líi² Dios.” ¹² Joon 'e gajmaa¹ a tsá² 'e ley tya' Moisés do jo coon²¹ røø²¹ 'e jai¹² líi² Dios tsu jin¹² ni jí² do: “In jmoo¹o la to² tyu¹² ley do, coon¹¹³ joon iseein²¹.”

¹³ Joon Cristo nicaláa²mo jna' 'e jmá¹ Dios 'ii²¹ 'ii²¹ tyi' 'wii¹¹³ cwáain¹ tya' ley do tsu Dios gajmaa¹ a 'ii²¹ 'ii²¹ tya' Cristo 'wii¹¹³ jna', tsu ni jí² tya' Dios jin¹²: “Ijmá¹ Dios 'ii²¹ 'ii²¹ tya' jileei²¹ tsá² 'in táain² tsaa¹ crúu¹³.” ¹⁴ La lo galí² 'e lí² uncwaa¹³ Dios tsá² jo seein²¹ Israel 'wii¹¹³ cwáain¹ tya' Cristo Jesús jiin¹¹³ la júu³ ga'íi¹ tya' Abraham. La joon lí² 'ii¹¹³na' coon¹¹³ 'e jai¹² líi²na' 'in Espíritu tya' Dios 'in nigajin¹² Dios incwoi¹² jna'.

'E ley do coon¹¹³ 'e júu³ ga'íi¹ Dios tya' Abraham

¹⁵ Tsaru¹u', fuu²¹²uu 'naa' coon²¹ cwáain¹ la jmoo¹o tsá²: Mo síi¹ tsá² coon²¹ júu³ tyiin² si 'íi¹ tsá² coon²¹ júu³ tyiin² 'ee joon tsaa¹²¹ tsá² unnicwoo²¹o joon jiin¹¹³ jaain²¹ jo lí² wa jo la jai¹² jon'gi lí² wa'a tsa'láai²gi. ¹⁶ Joon ga'íi¹ Dios 'e júu³ do tya' Abraham coon¹¹³ jún² tya'a. Joon 'e júu³ tya' Dios do jo gajin¹²in: “jileei²¹ jún² tyi'i”, wa 'øøi¹²¹-tsi tsá² 'in fúui¹. Pe gajin¹²in: “jún² tyi'i”; 'e coon¹¹³ la joon 'øøi¹²¹-tsi tsá² jaan²¹mo, joon 'in jaain²¹ do líi¹ Cristo. ¹⁷ 'E fuu²¹²uu 'naa' lo: Gacwoo¹o Dios 'e ley tya' Moisés tyún² céin¹³ jiin²¹ tsi dyadya¹ jiin²¹ mo gangíi¹ ga'íi¹ 'e júu³ tyiin² do tya' Abraham. Joon 'e ley do jo líl²

wa'a jo tseein²¹gi 'e júu³ tyiin²¹ ga'íí¹ Dios tya' Abraham ca la mo jéei¹gi. ¹⁸ Joon wa mo'o gauntyúí¹ Dios tsá² 'wii¹³ cwáain¹ tya' ley tya' Moisés, jo mo gauntyúí¹ Dios 'in tsá² do 'wii¹³ cwáain¹ tya' 'e júu³ ga'íí¹ tya' Abraham do. Pe gacwo¹o Dios Abraham 'e júu³ tyiin² do 'e 'yaai¹-tsio tsu ja¹²mo galíí² Abraham 'ii.

¹⁹ Wa'a la joon, ¿'ee to² 'íí³ 'e ley tya' Moisés do? 'E ley do gajó² mo li ciiin²¹gi 'e júu³ tyiin² do i'e¹²e tsá² xiaala lí² tsaa². Joon gataa²¹a 'e ley do ca gajó² 'in "jún²" do 'in gacwo¹o Dios 'e júu³ tyiin² do. Joon 'in ángeles gacwo¹o Moisés 'e ley do, joon Moisés do galíí¹ 'in ngíí¹ júu³ tya' Dios. ²⁰ Joon wana 'íí¹ tsá² júu³ tyiin² jiin¹³ la 'i¹-tsi 'ña'a jo 'néi² 'in ngíí¹ júu³ tya'a. Joon 'in Dios líí¹ jaan²¹mo.

'Yu² to² tya' ley

²¹ ¿Ti lí² jin¹² tsá² 'e ley tya' Moisés 'e faa¹²¹a li cii¹³ lagi faa¹²¹a 'e júu³ tyiin² ga'íí¹ Dios? ¿Esa lí² la joon! Tsu wa mo'o galisá² coon²¹ ley 'e lí² jmée¹i tsá² tyúí¹ coon¹³ Dios joon i'ii²¹ Dios tsá² coon¹³ 'e gajmaa¹a 'e to² tyu¹² ley lo. ²² Pe jiin¹³ la gajin¹² jí² tya' Dios 'e jilee¹²¹mo líí¹ tsá² 'in jmoo¹o jiin¹³ la to² tyu¹² tsaa². 'E coon¹³ la joon lí²-i 'ii²¹ jilee¹²¹ 'in jai¹² líí²i Jescuristo 'e júu³ tyiin² do 'e ga'íí¹ Dios.

²³ Joon la nu'gi incwéi¹ Cristo ilí² 'e jai¹² líin²naa' 'ii, la wa'a sijní¹³mo' coon¹³ 'e ley lo. La wa'a nisijní¹³mo jna' 'yíia¹³ joon ca mo gacwéi¹ Cristo. ²⁴ Joon 'e ley do la wa'a niga'aa¹mo jna' ca mo gacwéi¹ Cristo joon ngajée¹³mo jna' tyani Cristo do 'e coon¹³ la joon lí²-i untyúú¹mo Dios jna' coon¹³ 'e jai¹² líí²naa'. ²⁵ Pe nano nicwé¹mo Cristo 'e lí² jai¹² líin²naa' 'ii joon la joon jo 'ná²gi' 'e ley no 'e 'ái¹gi jna'.

²⁶ Tsu coon¹³ 'e jai¹² líí²naa' Cristo Jesús líin²naa' jóon¹ Dios. ²⁷ Joon jilee¹²¹ 'naa' 'in gasaai²¹ jmíí²¹ ilicaan²¹naa' coon¹³ Cristo nigalíin²naa' 'e líí¹naa' la líí¹ Cristo. ²⁸ Joon tyani Dios jo líí¹gíí' tsá² Israel jon'gi líí¹gíí' tsá² jo seein²¹ Israel; jo líí²gíí' tsá² 'in jmoo¹o to² tyu¹² tsá² si tsá² 'in jmoo¹o to² la 'iin²¹²in yaai 'ee; jo líí¹gíí' tsañuu¹ si tsamí² 'ee, tsu jaan²¹mo líí¹naa' 'in nigauncaain²¹ coon¹³ Cristo Jesús. ²⁹ Joon wana líí¹naa' tsá² tya' Cristo líí¹moo' jon jún² tya' 'líí²¹² tsafeei¹ Abraham. Joon i'ii¹³naa' lawa coon²¹ 'e tíí²moo' 'e júu³ tyiin² do 'e ga'íí¹ Dios tya' Abraham.

4

¹ 'E 'øøi²¹-tsi 'e fo¹³oo lo: la jee²¹² siján² jaain²¹ jóon¹ tsá² i'ii²¹ tya' 'e itíí²i coon²¹ røø²¹ líí¹ la líí¹ tsá² 'in jmoo¹o to² tyu¹² tsá², xufiin¹³ 'ii-o líí¹ fii²¹² jilaa¹²¹ 'e sá². ² Tsu seen²¹mo tsá² 'in 'aai¹ 'ii joon tyu¹² to² 'ii ca tsín¹ jiin²¹ jiin¹³ la gajin¹² jmíí²¹. ³ La joon jon lí² coon¹³ jna', lawa'a 'e xuu²¹²mo', joon 'e ley do tyu¹² to² jna' joon ga'í¹-tsi' jiin¹³ 'e sá² juncwii²¹ lo. ⁴ Pe mo gatsín¹ jiin²¹ jiin¹³ la ga'í¹-tsi Dios 'ña'a, gasiin¹in Dios jóon¹on 'in gangatyéin¹ jaain²¹ tsamí². Joon galíí¹ jaain²¹ tsá² Israel 'in 'ná² jmá¹ la to² tyu¹² ley. ⁵ Gajó² la joon, joon coon¹³ la joon ilí² láai² jna' coon¹³ 'e ley 'e tyu¹² to² jna' do. 'E coon¹³ la joon lí² 'ii²¹mo Dios jna' lawa jóon¹o.

⁶ Joon, tsu 'wii¹³ líí¹naa' jóon¹ Dios, gasii¹in Dios Espíritu tya' jóon¹on Jesús 'e tsa¹² alma tyi'naa'. Joon 'in Espíritu 'yuui² alma tyii' 'oo¹o, tø¹ø Dios Jmíí²¹ jin¹²in: "¿ñu¹²!" ⁷ Joon tsu 'wii¹³ joon jo líí¹gíí' la líí¹ tsá² 'in jmoo¹o la to² tyu¹² tsá², pe líí¹naa' jóon¹ Dios. Joon wa' líí¹naa' jóon¹ Dios 'wii¹³ cwáain¹ tya' Cristo i'ii¹³ naa' la tíí² 'ii²¹ jóon¹ Dios.

Cu¹²-tsi Poo² coon¹³ 'in jai¹² líí² 'in néei¹ Galacia

⁸ Joon la mo jéei¹, mo jo mo galicwii¹naa' Dios Jmíí²¹, líí¹naa' tsá² 'in jmoo¹o la to² tyu¹² dioses 'in gajmeei¹ tsá², 'in jo líí¹ dios la jai¹². ⁹ Pe la no nigalicwii¹moo' Dios Jmíí²¹ owa'a 'e tyú²gi fo¹²oo 'ee, nigalicwii¹mo Dios 'naa'. Wa'a la joon, ¿'ee lí¹ cii¹³ yaanaa' jmoo²oo' tún¹ 'e jo 'oo¹o pí³ wa'a jmá¹a tiin¹³ 'naa' joon jo 'ee to² 'íí? Líí¹naa' la líí¹ tsá² 'in 'iin²¹²in jmá¹ la to² tyu¹² 'e jooi¹-tsi tsá² yaai. ¹⁰ Jmoo²oo' jmíí²¹² 'áai¹, mo tí² jmíí²¹² tya' sii¹²¹, si

jmi²¹² tya' jiin²¹ 'ee, si doñi'ee jmi²¹² 'ee 'e seen²¹naa' tyú² coon¹³ Dios. 11 Cu¹²-tsii 'e to² tyiia 'e gajmáa³aa jee²¹² 'naa' jo 'e galííi¹³ 'ee.

12 Tsaru^{1u}, mí³ii tyaní²ⁱⁱ ilíin^{2naa} tún¹ la líi¹ jna tsu nigalíi^{1na} la líi¹ 'naa'. Jo mo gajmee^{13naa} jna jiin^{13xu} la mo jéei¹ la joon jon nano. 13 Tsu ní² 'naa' 'e gacwo^{3oo} 'naa' 'e júu³ tyú² tya' 'e tiin¹³ tsá² mo 'wiin²¹² tsu 'wii¹³ 'e tsaa^{13oo}. 14 Joon jo gali'ee^{1naa} jna tsu 'wii¹³ 'e jmoowúu¹ 'e tyaan¹ lo. Pe ga'ii^{13moo} jna lawa 'e líi^{1na} jaain²¹ ángel tya' Dios si lawa 'e líi^{1na} 'ña'a 'ee Cristo Jesús. 15 ¿'Ee galí² coon¹³ 'e tyú² sáan^{2aan} coon¹³ jna? Lí²-i fo^{3oo} 'wii²¹² tyi'naa' wu xu^u ilí² 'wóo^{13oo} mí² unni²ⁱⁱ yaanaa' cwoo^{21oo} jna. 16 Pe nano, ¿ti nigali'ee^{1naa} jna tsu 'wii¹³ nigafuu^{212uu} 'naa' 'e júu³ 'e la jai²?

17 'In tsá² 'in 'e¹² 'naa' no 'ái¹ untyúu¹ⁱ 'naa' pe 'e gó² 'i¹-tsi. Jiin¹³ 'e tyaa^{1-oo} 'wa' ituu^{2naa} jna'a. 'E coon¹³ la joon ijmaa^{2aa} náu^{13uun} to² tyu² 'ii. 18 Joon tyú^{2-u} wa'a untyúu¹ⁱ tsá² tsá² xeei²¹ wa'a 'i¹-tsi tsá² jiin¹³ 'e tyú^{2-u}, pe 'ná² jmáa^{1a} la joon coon²¹ tøø^{2mo}, jon' wa'a jiin¹³ mo ngíi³ⁱⁱ coon¹³ 'naa'. 19 Lawa xuui²¹² tyiia líi¹ 'naa', joon 'wii¹³ tyi'naa' 'e móo^{3oo} wúu¹ la wúu¹ ni² tsamí² mo ti lí² liseein²¹ yuun²¹ tya'a. Joon la joon imóo^{3oo} wúu¹ ca galíi^{1naa} tsá² 'in jmoo^{1o} jiin¹³ la to² tyu² Cristo. 20 'Áa^{1mo} 'iin^{212na} wa' mo tyiin^{13na} coon¹³ 'naa' nano 'e lí² fuu^{212uu} 'naa' coon¹³ júu³ xiia'gi tsu jo ní³ⁱⁱ 'ee 'i¹-tsii tyi'naa'.

Xiiala galíi¹ Agar coon¹³ Sara

21 Sii^{13du} 'naa' jna jileei²¹ 'naa' 'in 'iin²¹² 'naa' 'e tyu² ley to² 'naa': ¿Ti jo mo ganúu^{13uun} la gajin¹² ley do? 22 Tsu 'e ley do jin¹² 'e galiseein²¹ gáí¹ yuun²¹ tsañuu¹ tya' Abraham. Joon 'in yuun²¹ nifu do galiseein²¹ tya' jaain²¹ tsamí² 'in jmoo^{1o} to² inuu tya'a. 'In tsamí² lo líi¹ esclava, 'e øøi¹²¹-tsi tsá² 'in jmoo^{1o} la to² tyu² tsá² 'ii. Joon, 'in yuun²¹ jaain²¹ dogi galiseein²¹ tya' tsamí² tya'a 'in lí² jmá¹ jiin¹³ la 'iin²¹²ⁱⁿ. 23 Joon 'in yuun²¹ 'in galiseein²¹ tya' 'in tsamí² líi¹ esclava do galiseein²¹ la liseein jileei²¹ yuun²¹ catyaaí². Pe mo galiseein²¹ Isaac, 'in yuun²¹ tya' 'in tsamí² 'in lí² jmá¹ jiin¹³ la 'iin²¹²ⁱⁿ, gauntsiin^{1mo} 'e júu³ tyiin² 'e ga'ii¹ Dios tya'a. 24 'E cwáain¹ lo lí¹ lawa coon²¹ cwáain¹ tya' tsá². La je tún² júu³ tyiin² ga'ii¹ Dios líi¹ 'in gáí¹ tsamí² no. 'In tsamí² galisii²¹ Agar, 'in líi¹ esclava do, líi¹ la lí 'e júu³ tyiin² ga'ii¹ Dios yu' moo¹²¹ Sinaí. Joon jileei²¹ 'in jóon^{1on} 'in tsamí² lo 'in lín² esclavos jon. 25 Agar do líi¹ la lí 'e moo¹²¹ sii²¹ Sinaí 'e si¹² coon²¹ lí sii²¹ Arabia. La lí 'e moo¹²¹ Sinaí la mo jéei¹ la joon lí Jerusalén nano tsu jileei²¹ 'in tsagoo^{1o} 'e fuu²¹ do 'ná untsiin¹ jiin¹³ la to² tyu² ley 'e ga'ii¹²¹ⁱ yu' moo¹²¹ Sinaí. 26 Pe 'e Jerusalén ná¹ fu ñu'fú² jo tyu² to² ley do joon líi^{1na} tsagoo^{1o} 'e fuu²¹ joon. 27 Tsu la jin¹² jí² tya' Dios:

Tsamí² jo 'in yuun²¹ tsatyéein¹, cwounjløøi¹³ 'wo'o. Unjløøi¹³ 'wo'o 'in jo 'in xuui²¹² seen²¹ tya'a.

'Nu 'in jo mo gangó¹ wúu¹ tya' tsamí² mo liseein²¹ jóon^{1on}, 'óo^{2o} 'e jløø^{13u}.

Tsu 'in tsamí² 'in jo mo galiseein²¹ yuun²¹ tya'a, 'ii-i 'in tsafúui^{1gi} jóon^{1on} lagi 'in tsamí² 'in seen²¹ ñuu¹ tya'.

28 Tsaru^{1u}, jna' líi^{1na} la líi¹ Isaac tsu líi^{1na} jóon^{1on} jiin¹³ la júu³ tyiin² ga'ii¹ Dios. 29 'In xuui²¹² tya' Agar do galiseein²¹ la liseein²¹ jileei²¹ xuui²¹² catyaaí². Joon 'in xuui²¹² tya' Agar do ga'øø¹ⁱ 'in xuui²¹² jaain²¹ do 'in galiseein²¹ coon¹³ 'ii²¹ tya' Espíritu Tyú². La joon jon lí² la no. 'In tsá² 'in jmoo^{1o} jiin¹³ la to² tyu² ley i'øø^{1mo} jna' 'in jai² líi² Cristo. 30 Pe ¿'ee jin¹² júu³ tya' Dios? La joon jin¹²: "Wóoi caluu 'in tsamí² 'in líi¹ esclava coon¹³ jóon^{1on} tsu 'in yuun²¹ tya' 'in esclava do jo lí² 'ii²¹ⁱ caain²¹ 'e gatíi²ⁱ coon¹³ 'in yuun²¹ tya' 'in tsamí² 'in lí² tyu² to² do." 31 La joon, tsaru^{1u}, jo líi^{1na} xuui²¹² tya' 'in esclava do 'e tyu² to² ley jna' pe líi^{1na} xuui²¹² tya' Sara 'in tsamí² 'in lí² tyu² to².

5

Tá² téein¹-oo' tsu nicaláa²mo Cristo 'naa'

¹ Tsu 'wii¹³ joon tá² téein¹-oo' coon¹³ 'e galáai² Cristo jna' joon jo cwéi¹gi yaanaa' wa' a líin²naa' tsá² tún¹ 'in jo lí² tyu² to² yaai. Tsu 'e ley do lí², lawa coon²¹ 'mó² tsityi² tya' tsá², 'e joon jo lí² cwó²o wa'a tyu² tsá² to² yaai.

² Núu²duu', tsu jna, Poo², fuu²¹²uu 'naa', jo 'ee to² 'íi³ Cristo tyii' wa' 'ii¹³naa' 'e li² circuncisión. ³ Tsu fuu²¹²uu 'naa' tún¹ 'e doñi'in 'in 'iin²¹²in 'ii²¹ 'e li² do 'ná² untsiin¹ jilaa²¹ ley tya' Moisés. ⁴ Joon jilee¹²¹ 'naa' 'in 'iin²¹²in wa'a untyú¹ Dios 'naa' tsu 'wii¹³ nigajmaa²aa' jiiin¹³ la to² tyu² ley do nigatú¹moo' Cristo, joon nigajmaa²oo' coon²¹ wa'a 'e lí² feei¹gi-tsi Dios tyii'. ⁵ Pe jna'gii' coon¹³ 'ii²¹ tya' Espiritu sijaan²¹a'an wa'a untyú¹ Dios jna'a tsu 'wii¹³ jai¹² líi²na'a Cristo. ⁶ Tsu wana sicaan²¹na' coon¹³ Cristo Jesús jo 'ee to² 'íi³ wa líi¹na' 'e li² circuncisión do si jo líi¹na' 'ee. 'E 'ii³ to² tyi' 'e li'in²¹²na' la jaain²¹ la jaan²¹na' tsu 'wii¹³ ja¹²mo galíi²na' Dios.

⁷ 'Naa', cwoliin²naa' røø²¹ la mo jéei¹. Pe nano, ¿iin' gajmaa¹a gajni²¹ 'naa' wa jo jmaa²gii' núu¹³uun' 'e júu³ la jai¹² lo? ⁸ Jon'on Dios gajmaa¹a 'e joon, lí' 'ii-o catø¹²ø' 'naa'. ⁹ La 'øøi¹²¹-oo' no, coon¹³ ca pi¹³ tyiian¹³ do ilí² iróon² jilaa²¹ con² do; la joon jon jaain²¹ tsá² lí² uncaain²¹ tsá² fúui¹ wa'a núu²uun júu³ tya'a. ¹⁰ Joon jo cu¹²-tsii coon¹³ Ña'ñu¹u' 'wii¹³ 'naa' 'e jo unsi²¹naa' 'e 'i¹-oo' jilaa²¹ 'e niga'e²ee 'naa'. Pe i'e² Dios wúu¹ 'in untyúin² 'naa', jo 'ee cwáain¹ tya'gi doñi'in.

¹¹ Joon 'inlíi¹³ cwo¹o jna tsaa² 'e 'ee¹ jna tsá² 'e 'ná² 'ii²¹ tsá² 'e li² circuncisión do. Pe jo i'øøi¹gi tsá² Israel jna wa mo'o 'ee²ee 'e 'ná¹ 'ii²¹ tsá² li² circuncisión. Pe 'øøi¹gi 'ido jna tsu 'wii¹³ fuu²¹²uu 'ido 'e gajuuin²¹ Jesús tsaa² crúu¹³ 'wii'i tya' tsaa² tya'a. Joon 'wii¹³ joon 'ee¹mo 'ido jna. ¹² Pe tya' 'in tsá² 'in ngí¹ to² untyúin² 'naa' tsáai¹gi-tsii wa' 'wó¹mo yaa-i jee²¹² 'naa' coonti.

¹³ Tsaru¹u', gatø¹² Dios 'naa' 'e seen²¹naa' siláa²naa' 'e tyú²uu' to² yaanaa'. Seen²¹naa' siláa²naa' pe jo cwéi¹ yaanaa' wa'a jmaa²aa' 'e gó² 'e 'yaai¹-tsi ngú¹ taan²¹²naa'. Pe cwéi¹ yaanaa' wa'a uncóon¹³on' la jaain²¹ la jaan²¹naa' tsu 'wii¹³ 'iin²¹²naa' yaanaa'. ¹⁴ Tsu wana jmoo²oo' jiiin¹³ la jin¹² 'e júu³ lo: "Cwoli'in²¹²moo' tsaru²¹naa' jiiin¹³ la 'iin²¹²naa' yaanaa'", iuntsiin¹naa' jilaa²¹ ley catyia². ¹⁵ Pe wana 'eei¹ 'naa' joongi mii¹³ 'naa' la jaain²¹ la jaan²¹naa', ¿xiiala iliseen²¹naa' tyú² la 'oo¹²¹ yaanaa' 'e la joon?

Xiiala líi¹i tsá² 'in jmoo¹o jiiin¹³ la 'yaai¹-tsi ngú¹ taain²¹²

¹⁶ Pe fuu²¹²uu 'naa': Ngí²ii' to² jmoo²oo' la to² tyu² Espiritu tya' Dios joon coon¹³ la joon jo jmaa²aa' 'e gó² jiiin¹³ la 'yaai¹-tsi ngú¹ taan²¹²naa'. ¹⁷ Tsu 'e ngú¹ taan²¹²naa' no jo 'iin²¹²in jmá¹ 'e 'yaai¹-tsi Espiritu tya' Dios. La joon jon 'in Espiritu do jo 'iin²¹²in jmá¹ 'e 'yaai¹-tsi 'e ngú¹ taan²¹²naa'. 'Aa¹a ngú¹ taan²¹²naa' 'in Espiritu do, la joon jon Espiritu 'aa¹o ngú¹ taan²¹²naa'. Joon tsu 'wii¹³ joon jo cwó¹ jmaa²aa' jiiin¹³ la 'iin²¹²naa'. ¹⁸ Tsu wana cwéi¹ 'naa' yaanaa' 'e tyu² Espiritu to² 'naa' jo tyu²gi ley to² 'naa'.

¹⁹ Joon jo wúui¹ líi¹² tsá² 'e 'iin²¹²in ngú¹ taan²¹²naa' jmá¹, 'iin²¹²in fee¹²i tsamí² tya' tsá² xeei¹²¹, 'iin²¹²in jmá¹ jilaa¹²¹ 'e 'leei¹²¹ tsá², joon 'iin²¹²in jmá¹ jilaa¹²¹ 'e 'yaai¹-tsi 'ña'a. ²⁰ Joon 'e ngú¹ taan²¹²naa' 'iin²¹²in un'goo¹o jilee¹²¹ dioses tya'a 'in gajmee¹i yaai joon tí²-tsi jmáa¹a júu³ loo¹, 'eei¹ ruu¹²¹i, 'noo¹o mii¹³ joon 'iin²¹²in 'e sá² tya' tsá² xeei¹²¹. Joon jo wúui¹ tí² 'nii¹²¹-tsi, joon jilaa¹²¹ 'e jmoo¹o jiiin¹³ tya' 'e yaai. Joon 'iin²¹²in jmáa¹a poo²¹² la 'ii¹³ tsá², si jmáa¹a coon²¹ poo²¹² tya' 'ña'a 'ee. ²¹ Joongi 'oo¹o tsii²¹² wúu¹, joongi jngaai¹³ tsá², joongi ngii¹i to² 'ín¹ joongi to²o mii¹³ mo 'ín¹in joongi jmoo¹o jilaa¹²¹ 'e catyia² 'e li la lo. Joon fuu²¹²uu 'naa' tún¹ la nafa¹oo la mo jéei¹ do, 'in jmoo¹o la lo jo lí² wa' tsatáai¹ li tyu² Dios to² tsá².

Xiaala líi¹i tsá² 'in jmoo¹o jiiin¹³ la 'iin²¹²in Espiritu

²² Pe 'in Espiritu do jmoo¹o wa'a li'in²¹²mo tsaru¹²¹i joongi jmoo¹o wa'a jmá¹ tsá² jløø¹³i, joongi 'e seein²¹ tyú² coon¹³ Dios la joon jon la 'oo¹²¹ yaai. Coon¹³ 'ii²¹ tya'

Espíritu Tyú² do lí² líin² tsá² tsá² feei¹-tsi, joongi tsá² 'wó²-tsi, joongi tsá² 'in uncoon¹³ tsá² xeei²¹, joongi tsá² 'in untiin¹³ júu³ tya'a. ²³ 'In Espiritu do uncoon¹³ tsá² 'e seen²¹ tyú²-tsi joon 'e lí² tyú² to² yaai. Joon jiin¹³ coon²¹ ley jo sá² wa'a jmaa¹ 'ii²¹ tya' 'in tsá² 'in jmoo¹o jilaa²¹ 'elo.

²⁴ Joon jileei²¹ 'in líi¹ tsá² tya' Cristo Jesús lawa nigatáan¹ in tsa¹ crúu¹³ jilaa²¹ 'e gó² 'iin²¹² in ngú¹ taan²¹² in. ²⁵ Joon wa' seen²¹ na' coon¹³ 'ii²¹ tya' Espiritu Tyú² do, cwongí²¹ jon coon¹³ 'ii²¹ tya' Espiritu do.

²⁶ Joon coon¹³ la joon jo lí² jmée¹ na' jloo³ yiaa' tsu wana jmoo²¹ o' jloo³ untyí² na' la jaain²¹ la jaain²¹ tsá² joongi 'oo²¹² o' tsii²¹² wúu¹.

6

Uncóon¹³oon' la jaain²¹ la jaain²¹

¹ Tsaru¹ u', wana gajiiin²¹ naa' jaain²¹ tsá² 'in nigatøi² tsa² tya'a, 'naa', 'in ngi¹ gi coon¹³ 'ii²¹ tya' Espiritu, 'ná² uncóon¹³oon' 'ido 'e jiin¹³ in coon¹³ Cristo. Joon 'ná² jmaa² aa' 'e 'wó²-'oo' coon¹³ on. Coon¹²¹ tún² 'ná² jmaa² aa' tsu coon²¹ jo¹ ngái¹ la no wa 'naa' gii' gaxuu²¹ 'naa' tsa² tyii'. ² Uncóon¹³oon' la jaain²¹ la jaain²¹ tsá² 'in 'oo¹ o' fa¹ 'í³ joon coon¹³ la joon lí² untsiin¹ naa' 'e ley tya' Cristo.

³ Tsu coon²¹ tsá² too² yaai wa' a líi² tsá² 'e tsá² 'in tyiin² 'ii, pe jon' gi 'in tyiin² 'ii. ⁴ Ná¹-a tyá² a tsá² cwáain¹ tya'a la jaain²¹ la jaain²¹ xiiala to² nigajmaa¹ a wa' a cwo¹ 'íi¹ 'e tyúu¹ i cwáain¹ tya' 'ña'o, jon' wa' cwáain¹ tya' tsá² xeei²¹. ⁵ 'E juncwii²¹ tya' tsá² li la li láa¹ a joon la jaain²¹ la jaain²¹ tsá² 'ná¹ cón² láa¹ a 'ña'a.

⁶ Joon jileei²¹ 'in núu² un 'e júu¹ tyú² tya' Dios 'e 'e¹² e tsa tíi² i uncoon¹³ 'in tsá² do 'in 'e¹² 'ii coon¹³ 'e tyú² tya'a.

⁷ Jo cóon¹³oon' too² yaanaa': 'e líi² naa' 'e lí² unsíi² tsá² 'e to² nigatyú² Dios. Tsu 'e jún² 'e jñi¹ tsá² la joon jon cón² tsá² mi tí² 'e garoo²¹. (Wa jñi¹ tsá² cwuu²¹ joon coon²¹ tsá² cwu¹ tya'a mo garoo²¹ o.) ⁸ La joon jon wa' jmoo¹ o' tsá² jilaa²¹ 'e gó² 'iin²¹² in ngú¹ taan²¹² in, 'e gó² do jon ijmá¹ júuin² li gatséi¹. Pe wana jmoo¹ o' tsá² jiin¹³ la 'yaai¹-tsi Espiritu tya' Dios, 'in Espiritu do ijmáa¹ 'e seen²¹ mo 'in tsá² do coon²¹ tøø² mo. ⁹ Jo cwo¹ woo²¹ oo' 'e jmoo² oo' 'e tyú²; tsu wana jmoo²¹ o' taa¹²¹ gi ca gatí² 'ii²¹ 'e garoo²¹ 'e sá² 'e 'lee²¹ e'. ¹⁰ Tsu 'wii¹³ joon cwojmoo²¹ o' 'e tyú² tya' jileei²¹ tsá² mi lí². Cwojmoo²¹ o' la joon 'e tyiin² gi nifu tya' tsaru¹ u' 'in jai¹² líi² i Cristo.

Júu³ li tséi¹

¹¹ Ní² duu' xiaala coo¹³ 'e júu³ lo 'e gatón³oon ni mo' jí² lo coon¹³ cwóo³oo. ¹² 'In tsá² do 'in 'iin²¹² in wa' 'ii¹³ naa' 'e lí² circuncisión, 'iin²¹² in la joon jiin¹³ wa' iliseen²¹ in tyú² coon¹³ 'in tsá² Israel catyaai² do, 'e coon¹³ la joon jo 'e iní² i wúu¹ 'wii¹³ tya' 'e júu³ tyú² do 'e gajuin¹ Cristo tsa¹ crúu¹³ 'wii¹³ tyi'. ¹³ Jon' wa' jiin¹³ 'in tsá² líi¹ lí² circuncisión lí² jmáa¹ a jilaa²¹ la jin¹² ley pe 'iin²¹² in 'e 'ii¹³ naa' 'e lí² do 'e coon¹³ la joon ijmá¹ jloo³ 'e to² tyú² 'ii-o ga'ii¹³ naa' 'e lí² do. ¹⁴ Pe wa jna, cwáain¹ tyiia 'ñii¹ a, jo 'e sá² wa' jmá³ aa jloo³ 'ñii¹ a. Pe wa' a jmá³ aa jloo³, jloo³ jmá³ aa tsu 'wii¹³ nigajuin¹ Ña' ñu¹ u' Jesucristo tsa¹ crúu¹³ 'wii¹³ tyiia. Tsu 'wii¹³ cwáain¹ tya' 'e crúu¹³ do 'e fu juncwii²¹ lo jo tyú² gi to² jna, joon la wa' na' líi²¹² moo tya' 'e fu juncwii²¹ lo. ¹⁵ Tsu wana sicaan²¹ na' coon¹³ Cristo Jesús jo 'ee to² 'íi³ tyi' wana 'ii¹³ na' 'e lí² do si jo mo 'ii¹³ na' 'ee. Jiin¹³ 'e 'íi³ to² tyi' wa' 'e líin³ na' 'in 'múu² mo'. ¹⁶ Joon cwoliseein²¹ tyú² tyani Dios jileei²¹ 'in líi¹ la joon, joon cwolifee¹ mo-tsi Dios tya'a, tsu líin² 'ido tsá² tya' Dios 'e la jai¹².

¹⁷ Nano tiin¹³ li ngóo¹ gi do jo 'iin²¹² na wa' a untyiin² tsá² jna jiin¹³ jáain¹. Tsu lí²-i líi² tsá² 'e líi¹ na tsá² tya' Ña' ñu¹ u' Jesús coon¹³ 'e lí² li sicwuu²¹ tyiia lo.

¹⁸ Tsaru¹ u', cwoseen²¹ moo' 'e feei¹-tsi Ña' ñu¹ u' Jesucristo 'wii²¹² tyii' coon¹³ jilaa²¹ 'e 'i¹-'oo'. Amén.

Jí² gasii¹in San Pablo t̃í²i tsá² 'in néei¹ Efeso

Siin¹ Poo² 'e jí² lo tya' tsá² 'in jai'² líí² Cristo 'in néei¹ Efeso

¹ Jna-a, Poo², síí³na 'e jí² lo. Joon líí¹na jaain²¹ apóstol tya' Jesucristo tsu 'wii'¹³ gali'in²¹² Dios la joon. Síí³na 'e jí² lo tyi'naa' 'in líí¹ tsá² tya' Dios 'in jai'² líí² Cristo Jesús néei¹ Efeso. ² Mí³íí tyani Dios 'e wa uncwaa³mo 'naa' joon wa cwo¹ Dios Ñá¹ñá¹ joongi Ñá¹ñá¹ Jesucristo 'naa' 'e seen²¹moo' tyú² tyaní¹.

'E gajmaa¹ a Dios Jmii²¹ tyijna' 'wii'²¹² tya' Cristo

³ Ungoo²¹o Dios tya' Ñá¹ñá¹ Jesucristo 'in líí¹ Jmii²¹, tsu 'wii'¹³ sicaan²¹mo' coon¹³ Cristo gauncwaa¹³ Dios jna' coon¹³ jilaa²¹ 'e cwaí³ 'e sá² ñá¹fú² 'e cwo²o Espíritu Tyú². ⁴ Joon Dios gatyí¹³in jna' 'wii'²¹² tya' Cristo la nu'gi garón² juncwii²¹. Dios gatyí¹³in jna' 'e saan²¹an' 'e cwaá¹³na' tya'a joon 'e jo tsaa² røøi²¹gi'. ⁵ Joon tsu 'wii'¹³ gali'in²¹² Dios jna' jiiin¹³ la ga'i¹-tsi 'e jmáa¹ a tyi' la mo jéei¹, ga'ii²¹ Dios jna' 'wii'¹³ tya' Cristo 'e líin²na' jón'on jiiin¹³ la galí² 'yaai¹-tsi 'ña'a. ⁶ Joon coon¹³ la joon lí² ñí²i jileei²¹ xiiala 'ya'²gi 'e fo'fee¹ tya'a. Joon coon¹³ 'e fo'fee¹ tya'a do gajmaa¹ a Dios ilí² 'ii'²¹in jna' coon¹³ 'e gajmaa¹ a Cristo tyijna'. ⁷ Joon tsu 'wii'¹³ gali'in²¹² Dios jna' 'áai¹, gajmaa¹ a Dios tiin¹³ jna' 'wii'¹³ mo gajúin¹ Jón'on, galifee¹mo-tsi 'wii'¹³ tsaa² tyijna'. ⁸ Joon Dios niga'e¹²e jna' xiiala 'iin²¹²in jna' 'áai¹ mo gacwo¹o jna' 'e jmií¹-tsi' joongi 'e 'øøi'²¹-tsi' 'áai¹. ⁹ Joon niga'e¹²e jna' 'ee 'e 'iin²¹²in jmáa¹ 'e la 'i¹-tsi 'ña'a 'e jo lí² 'øøi'²¹-tsi tsá². ¹⁰ Joon ga'i¹-tsi 'ee ijmáa¹ a mo gacwá¹ jmií²¹² wa'a uncaain²¹ jilaa²¹ ilí² tyu² Cristo to², la 'e sá² ñá¹fú², la joon jon 'e sá² ni cwo¹³ juncwii²¹.

¹¹ Joon coon¹³ 'e sicaan²¹na' coon¹³ Cristo ga'ii²¹ Dios jna' la mo jéei¹ 'e 'ii'¹³na' 'e tii²¹na' icwó²o 'ii. Joon jilaa²¹ 'elo røø²¹ galí² jiiin¹³ la 'i¹-tsi Dios joon jmoo¹o Dios jilaa²¹ 'e 'yaai¹-tsi 'e 'i¹-tsi. ¹² Joon la joon, jna'a, 'in nigajai¹² líí² Cristo nifu, lí² lisaan²¹a'an jmoo²¹o 'e cwo¹ tsá² 'maai¹³ Dios 'wii'¹³ 'e 'ya'²gi tya'a. ¹³ La joon jon 'naa' nigajai¹² galí²naa' Cristo mo ganuu²uun¹ 'e júu³ jai² tya'a, 'e júu³ jai² do tya' xiiala lí² jmáa¹ a Dios tiin¹³naa'. Joon galicaan²¹naa' coon¹³ Cristo, joon ga'ii¹³naa' 'in Espíritu Tyú² tya' Dios, 'in líí¹ lawa coon²¹ sello tyi'naa' 'e líí¹naa' tsá² tya' Dios. Joon ga'í² Dios júu³ la mo jéei¹ icwo¹ 'in Espíritu Tyú² tya'a do. ¹⁴ Joon 'in Espíritu Tyú² do líí¹ lawa coon²¹ júu³ tyiin² 'e cwó² Dios ca mi 'ii'¹³naa' 'e tii²¹naa'. Joon coon¹³ la joon iun'goo²¹o tsá² 'ii' 'wii'¹³ 'e 'ya'²gi tya'a.

Mí¹i Poo² tyani Dios 'wii'²¹² tya' 'in jai'² líí²¹ Jesús

¹⁵ Joon tsu 'wii'¹³ joon mo ganú³uun xiiala jai² líí²naa' Ñá¹ñá¹ Jesús joongi xiiala 'iin²¹²naa' jileei²¹ tsá² tya' Dios catyaaí², ¹⁶ jo¹ ga'iin²-tsii cwó³oo 'maai¹³ Dios 'wii'²¹² tyi'naa' coon²¹ tøø²mo, joon mí³íí tyani Dios 'wii'²¹² tyi'naa'. ¹⁷ Mí³íí tyani Dios tya' Ñá¹ñá¹ Jesucristo, 'in líí¹ Jmii²¹ tya' jilaa²¹ 'e 'ya'²gi. Mí³íí tyaní¹ wa'a cwo¹ 'naa' ilijmii¹-'oo'. 'E coon¹³ la joon lí² 'øøi'²¹-'oo' jilaa²¹ 'e 'e'²e 'naa' joon licwii¹moo' 'ii' 'e tyú²gi. ¹⁸ Mí³íí tyani Dios wa'a uncoon¹³on 'naa' 'i'øøi'²¹-'oo' jilaa²¹ 'e sijan² jileei²¹ 'in tø² Dios. Mí³íí jon wa'a iliní²'ii' xiaala 'ya'²gi joon xiiala fee¹ 'e sá² tya' Dios icwo¹o 'e tii²i jileei²¹ tsá² tya'a. ¹⁹ Mí³íí jon wa'a iliní²'ii' xiiala fee¹ 'e wa'a pí³ tya' Dios 'e jo tyéi¹. Joon 'e wa'a pí³ tya'a do jmoo¹o to² coon¹³ jna' 'in jai'² líí² Cristo. Joon 'e wa'a pí³ tya' Dios do ga'e¹² Dios jna' ²⁰ mo gajiiin²¹ Dios Cristo jee²¹² 'líí²¹² joon gajmaa¹ a cwó² 'ido lí' cwo²¹o tsáa¹ fu ñá¹fú². ²¹ Joon gacwó² 'ido lí' ñigi la jee²¹² jileei¹²¹ tsaa¹to², coon¹³ jileei²¹ 'in 'oo¹o to². Ñigi 'ii' la jee²¹² jileei²¹ 'in lí² unsii¹ tsá² jee²¹² 'e juncwii²¹ lo si jee²¹² 'e juncwii²¹ ijó¹ 'ee. ²² Joon Dios gacwo¹o wa'a tyu² Cristo to² jilaa²¹ 'e sá². Joon gacwo¹o Dios Cristo

wa'a iliin¹ mootyi² tya' jileei²¹ 'in jai¹² líi²ⁱ 'ii. ²³ Joon 'in tsá² 'in jai¹² líi² Cristo líi¹ⁱ lawa cuerpo tya' Cristo. Joon jileei²¹ 'in jai¹² líi² Cristo do lawa'a la tøøi² cuerpo tya' Cristo. Joon Cristo cwáain¹ tya'a unrøø²¹ i jileei²¹ 'ido.

2

'In²¹²mo Dios jna' 'wii¹³ joon gajmaa'a tiin¹³ jna'

¹ Joon xufiin¹³ líi¹naa' lawa tsá² 'líi²¹² la mo jée¹ coon¹³ jilaa¹²¹ tsaa² røø²¹naa' joongi coon¹³ jilaa¹²¹ 'e niga'laa²¹² 'naa', pe Dios nigajmeei¹ 'naa' tsá² jiin¹²¹ coon²¹ caan²¹mo coon¹³ Cristo. ² 'Yiia¹³ joon gajmaa²aa' la jmoo^{1o} 'in tsá² taain²¹² juncwii²¹ catyaa², joon gajmaa²aa' jiin¹³ la 'iin²¹²in 'in espíritu gó² 'in tyu¹² to² li' tya'cwii²¹ lacaain²¹ juncwii²¹. Joon 'in espíritu gó² do tyaa¹-tsi jileei²¹ 'in jo jmoo^{1o} nuu¹³ to² tyu¹² Dios. ³ La joon líi¹ jna'a jon la mo jée¹, ngii²¹ⁱ to² jmoo^{1o} jiin¹³ la 'ii²¹i, jmoo^{21o} jiin¹³ la 'yaa¹-tsi ngú¹ taan²¹²na'a joongi joon jiin¹³ la 'i¹-tsii¹. Joon galíi¹ jna'a tsá² 'in tíi² 'ii²¹ 'e wúu¹ i'é^{2e} Dios, coon²¹ røø²¹ la 'in catyaa² 'in e^{12e} Dios wúu¹. ⁴ Pe jo tyé¹ 'e fúu² líi²ⁱ Dios jna' joon gali'in²¹²mo jna' 'áai¹, ⁵ joon xufiin¹³ lawa 'líi²¹² jna' coon¹³ 'e tsaa² røø²¹naa' gajmeei¹ Dios jna' tsá² jiin¹²¹ coon²¹ caan²¹mo coon¹³ Cristo. Tsu Dios gajmaa¹ 'e tiin¹³ 'naa' tsu 'wii¹³ 'e feei¹-tsio. ⁶ Joon Dios gajmaa¹ jiin¹³ 'caan²¹mo coon¹³ Cristo Jesús joon gajmaa¹ 'e 'yii¹²¹a' caain²¹ coon¹³on fu ñu^{1fú}. ⁷ Joon gajmaa¹ Dios la joon 'e lí 'é^{2e} jée¹gi xiiala gali'in²¹²in jna' 'áai¹ joongi xiiala 'wo²-tsi 'áai¹ tyijna' coon¹³ 'e gajmaa¹ Cristo Jesús tyi'. ⁸ Joon Dios gajmaa¹ tiin¹³ 'naa' coon¹³ 'e jai¹² líi²naa' tsu 'wii¹³ 'iin²¹²mo 'naa'. Joon jo gajmaa² 'naa' 'yaanaa' 'elo, pe Dios nigajmaa¹ tyi'naa' 'e jo 'ee 'laa¹³ tyiin¹. ⁹ Jo jmaa¹ Dios tiin¹³ tsá² tsu 'wii¹³ 'e tyú² 'e nigajmaa¹ tsá², tsu coon¹³ la joon jo lí² jme¹ tsá² jloo¹³ yaai. ¹⁰ Tsu Dios nigajmee¹ jna', gajmee¹ jna' sicaan²¹na' coon¹³ Cristo Jesús yu to² 'e jmoo^{21o} jilaa¹²¹ to² 'e tyú² jiin¹³ la niga¹-tsi la mo jée¹.

'E tyú² 'e saan²¹an' 'wii¹³ cwáain¹ tya' Cristo

¹¹ Tsu 'wii¹³ joon cwotii¹³-'oo' xiiala líi¹naa' la mo jée¹. Jo líi¹naa' tsá² Israel 'in niga'ii²¹ 'e lí² circuncisión 'e jmoo^{1o} tsá² do ngú¹ taain²¹² tsá². Joon 'in tsá² 'in líi¹ lí² do gaunsii¹ 'naa' tsá² 'in jo líi¹ lí² circuncisión. ¹² 'Yiia¹³ joon jo cwii¹naa' Cristo. Jo galíi¹naa' tsá² Israel joon jo ñí²ii' 'e júu³ ga'íi²ⁱ Dios jon'gi 'e júu³ tyiin² gajmaa¹ Dios coon¹³ 'in tsá² do. Taan²¹²naa' 'e juncwii²¹ lo jo 'e sá² wa' sijaan²aan' joon jo cwii¹naa' Dios. ¹³ Pe nano, sicaan²¹naa' coon¹³ Cristo Jesús nigangatyéen¹naa' coon¹³ Dios, xufiin¹³ la mo jée¹ wíin² taan²¹²naa' coon¹³on. Coon¹³ 'e jmi¹ 'øøi² Cristo Jesús nigangatyéen¹naa' coon¹³ Dios. ¹⁴ Joon tsu 'wii¹³ Cristo seen²¹na' tyú² tyani Dios. Joon Cristo do gajmaa¹ wa' iliin¹na' tsá² goo^{21o} la tsá² Israel lagi tsá² 'in jo¹ seen²¹ Israel. Joon gauntyee¹ 'e gó² 'i¹-tsi' 'e lí la lí coon²¹ 'oo²¹ cwoo¹³ 'e si¹² jee²¹² tsá² Israel coon¹³ tsá² 'in jo seen²¹ joon. ¹⁵ Joon mo gajúin¹ Cristo gatséi¹mo 'e ley do 'e lí¹ jmaai¹³ 'e 'ná¹ jmaa¹ tsá² joon coon¹³ la joon gajmaa¹ coon²¹ fuu²¹ 'múui² jee²¹² je tún² fuu²¹ do. Joon sicaan²¹mo coon¹³ 'ido 'e fuu²¹ 'múui² do. Joon coon¹³ la joon gajmaa¹ Cristo 'e seen²¹ tsá² tyú²-u jee²¹² 'ii. ¹⁶ Joon mo gajúin¹ Cristo tsaa¹ crúu¹³ gauntyee¹ 'e gó² do jee²¹² 'e tún² 'e fuu²¹ do joon gajmaa¹ 'e seen²¹ 'ido tyú² coon¹³ Dios. Joon coon¹³ la joon galíi¹ jaan²¹mo.

¹⁷ Joon Cristo gajó¹ joon gajma¹²a júu³ jileei²¹ 'e júu³ do tya' xiiala seen²¹ tsá² tyú². Gajma¹²a 'naa' júu³ 'in seen²¹ wíin² la joon jon 'in seen²¹ tyan¹. ¹⁸ Joon tsu 'wii¹³ Cristo 'e lí² tsatyéen¹na' coon¹³ Dios Jmii²¹ si líi¹na' tsá² Israel si jo¹ líi¹na' 'ee. Jaan²¹mo Espíritu 'in ngi¹ coon¹³ jna'. ¹⁹ Tsu 'wii¹³ joon jo liin¹gii' tsá² coon²¹ fuu²¹ pe líi¹naa' tsá² goo^{21o} la líi¹ jileei²¹ 'in líi¹ tsá² tya' Dios. Líi¹na' tsá² 'in taai²¹² inuu tya' Dios. ²⁰ Joon 'naa' líi¹naa' lawa coon²¹ 'nú¹ 'e si¹² ni coon²¹ tiifuu²¹. Joon 'in tsá² apóstoles coon¹³ 'in gacwoo^{1o} júu³ tyú² la mo jée¹ líi¹naa' lawa 'e tiifuu²¹ do. Joon 'ña'a Jesucristo líi¹naa' lawa 'e cuun²¹² nifu tya' 'e

tíifuu²¹ do. ²¹ Joon ni Cristo do cwaain²¹ 'e 'nú¹ do tyú² sífúui¹³ ca ga'yeei²¹ coon²¹ cwo¹¹ nacwaa¹³ tya' Ña'ñu^{1u}'. ²² Joon 'naa' 'in sicaain²¹ coon¹³ Cristo uncaan²¹naa' coon¹³ jileei²¹ 'in catyaa² ca galí¹naa' coon²¹ 'nú¹ li seein²¹ 'in Espíritu Tyú² tya' Dios.

3

Dios gatyaa^{1a} cwo²¹ Poo² 'e júu³ tyú² tya'a wa'a cwó^{2o} 'ido tya' tsá² jo seein²¹ Israel

¹⁻² Tsu 'wii¹³ joon jna-a, Poo², 'e mí³ii 'wii²¹² tyi'naa', joon 'yuu²na 'nñí³ 'wii¹³ cwáain¹ tya' Cristo Jesús. Joon nanuu^{1uu} 'e 'yuu²na 'nñí³ 'wii¹³ cwáain¹ tya' Cristo tsu Dios gatyaa^{1a} cwó^{3oo} 'e júu³ tyú² tya'a wa' cwo^{13oo} 'naa' 'in jo seein²¹ Israel. ³ Joon nanuu^{1uu} xiiala ga'e¹² Dios jna 'e júu³ 'uui²¹ tya'a jiin¹³ la júu³ gatoon^{2xuu} ni jí². ⁴ Joon mo jó^{2o} 'e jí² lo tsáa^{1mo}-oo' 'e cwí^{3oo} 'e júu³ 'uui²¹ tya' Cristo. ⁵ Joon jo gacwó² Dios wa'a 'e licwii¹ 'e júu³ 'uui²¹ do jiin¹³ jaain²¹ la mo jée¹, pe nano niga'e¹² Dios 'e júu³ 'uui²¹ do tya' 'in apóstoles 'in gatyii¹ 'in coon¹³ 'in tsá² 'in cwo^{1o} júu³ tyú² tya'a. 'In Espíritu Tyú² tya' Dios ga'e^{12e} 'in tsá² do 'e júu³ 'uui²¹ do. ⁶ Joon 'e lo-o 'e júu³ 'uui²¹ do: 'e coon¹³ 'e júu³ tyú² tya' xiiala ijma¹ Dios tiin¹³ tsá² 'wii¹³ cwáain¹ tya' Cristo Jesús 'in tsá² 'in jo seein²¹ Israel i'ii²¹ 'e tíi² coon²¹ rø²¹ coon¹³ 'in tsá² Israel. Joon iliin¹ coon²¹ cuerpo tya' Cristo la líi¹ 'in tsá² do. Joon 'e júu³ ga'í¹ Dios cwáain¹ tya' Cristo Jesús tya' tsá² Israel, 'e júu³ do tya' tsá² 'in jo seein²¹ Israel jon.

⁷ Joon xufiin¹³ jo tí²na 'e liin¹na tsá² tya'a, Dios gatyii¹³ 'in jna joon gatyaa^{1a} cwó^{3oo} wa'a cwó^{3oo} júu³ tyú² tya'a. Joon jmaai¹³ coon¹³ 'ii²¹ tya'a galí¹ jilaa²¹ 'elo. ⁸ Joon jna-a líi¹na 'in xaa¹gí la jee²¹² jileei²¹ tsá² tya' Dios; pe 'ii-o gacwo¹¹ jna 'e to² lo 'e 'ya²gí wa'a jmaa¹³aa júu³ 'in tsá² jo seein²¹ Israel 'e júu³ tyú² tya' Cristo, joon jiin¹³ jaain²¹ jo lí² 'øøi²¹-tsi la tí¹ xiiala fee¹¹ 'e gajmaa^{1a} Cristo 'wii²¹² tyi'. ⁹ Joon gatyaa^{1a} Dios cwó^{3oo} wa'a jmaa¹³aa jileei²¹ tsá² júu³ 'e júu³ 'uui²¹ ga'í¹-tsi Dios ca la mo 'wiin²¹², joon Dios gajmaa^{1a} jilaa²¹ 'e sá². ¹⁰ Galí¹ la joon, 'e coon¹³ la joon lí² 'é^{2e} Dios 'in tyu¹² to² coon¹³ 'in 'oo^{1o} to² fu ñu¹fú², xiiala gajmaa^{1a} tya' 'in jai¹² líi² 'ii². Joon coon¹³ la joon lí² líi¹ 'ido xiiala jmi¹-tsi Dios coon¹³ jilaa²¹ 'e sá². ¹¹ Joon jilaa²¹ 'elo jiin¹³ la ga'í¹-tsi Dios ilí² coon¹³ Ña'ñu^{1u} Jesucristo, joon gali¹ 'iin²¹² 'in Dios la joon ca la mo 'wiin²¹² joongi coon²¹ tø^{2mo}. ¹² Joon tsu 'wii¹³ jai¹² líi²na' Jesucristo lí²-i tsatyéen^{1na} tyani Dios jo cu¹²-tsi' wa' jo 'ii²¹ 'in jna'. ¹³ Tsu 'wii¹³ joon mí³ii tyani² 'ii' jo cwoliin^{1naa} tsá² 'in jo tyaa¹-tsi cwáain¹ tya' 'e mó^{3oo} wúu¹ wii¹³ cwáain¹ tyi 'naa', tsu coon²¹ 'e 'yú³ júui³ 'naa' 'elo.

'iin²¹² 'in Cristo tsá²

¹⁴ Tsu 'wii¹³ joon sí¹³ii wo²jn³ii tyani Jmii²¹ Ña'ñu^{1u} Jesucristo, ¹⁵ 'in cwó^{2o} nombre tya' jileei²¹, lagi 'in taai² ñu¹fú², lagi 'in taain²¹² juncwii²¹. ¹⁶ Mí³ii tyani Jmii²¹ 'e cwo¹³i 'naa' 'in Espíritu Tyú² tya'a 'e cwo¹² 'naa' wa'a pí³ tsi alma tyii'. ¹⁷ Mí³ii 'e 'wii¹³ 'e jai¹² líi²naa' i'cwó² Cristo alma tyii'. Mí³ii jon 'e tsu 'wii¹³ tá² taan²¹²-oo' coon¹³ 'e 'iin²¹²naa' Dios coon¹³ tsá². ¹⁸ Mí³ii 'e lí²øøi²¹-oo' tyú² coon¹³ 'in catyaa² 'in jai¹² líi² Dios xiiala fee¹¹ 'iin²¹² 'in Cristo tsá² 'áai¹. 'iin²¹²na iliñii²¹ 'ii' xiiala 'ú² joongi xiiala cwaa²¹ joongi xiiala 'o¹² joongi xiiala ñí¹ 'e 'iin²¹² 'in Cristo tsá². ¹⁹ Mí³ii jon iliñí³ 'naa' xiiala 'iin²¹² 'in Cristo tsá² xufiin¹³ jo lí² ne^{2na} la tí¹. Mí³ii tyani Dios wa'a unrø¹i Dios 'naa' coon¹³ 'ña'a.

²⁰ Joon nano, cwólí² jilaa²¹ 'e 'ya²gí tya' Dios. Joon coon¹³ 'e 'ii²¹ tya'o 'e taa² jna' lí² jmáa^{1a} Dios 'wii¹³ tyi' láai²gí 'áai¹ la la mí²i, lí²-i jmáa^{1a} Dios tyi' láai²gí 'áai¹ ce jo lí² 'i¹-tsi' jilaa²¹ 'e lí² jmáa^{1a} Dios tyi'. ²¹ ;Cwoun'goo^{1o} jileei²¹ 'in jai¹² líi² 'ii' 'wii¹³ cwáain¹ tya' Cristo Jesús! ;Cwoun'goo^{1o} 'ii coon²¹ tø^{2mo}! Amén.

4

Sicaain²¹ jna' coon¹³ Espíritu tya' Dios

¹Joon tsu 'wii¹³ joon, jna-a, 'in 'yui² 'nuñi³ 'wii¹³ cwáain¹ tya' Ña'ñu^{1u}, mí³ii tyani²ii' wa' jmaa²aa' la tíi² jmá¹a 'in nigatø² Dios. ²Cwoseen²¹naa' 'e 'wo²-oo' joongi feei¹-oo' tya' tsá² xeei²¹. Cwolifee¹mo-'oo' joongi 'í²du-'oo' la jaain²¹ la jaan²¹naa' tsu 'wii¹³ 'nee¹naa' la 'oo²¹ ruu²¹naa'. ³Cwoo¹³-oo' wa' liseen²¹naa' tyú² la 'oo²¹ 'naa' coon¹³ 'ii²¹ tya' 'in Espíritu Tyú². ⁴Jaan²¹mo líi¹naa' 'in jai¹ líi² Cristo, joon jaan²¹mo Espíritu tya' Dios seen²¹, joon gatø² Dios 'naa' 'wa'a canii²mo sijá²aan'. ⁵Joon jaan²¹mo Ña'ñu^{1u} seen²¹, joon coon²¹ 'e jai² líi²na', joon canii²mo jmii²¹ saa²¹na', ⁶joon seen²¹mo jaan²¹mo Dios 'in líi¹ Jmii²¹ jilee²¹ 'in jai² líi² 'ii. Joon 'in Dios do tyu^{2u} to² jilee²¹ 'in jai² líi² 'ii, joon uncoon¹³on jilee²¹ 'in jai² líi² 'ii, joon ngi¹ coon¹³ jilee²¹ 'in jai² líi² 'ii.

⁷Pe Cristo nigacwo²o jna' la jaan²¹na' coon²¹ to² jmoo²¹o' jii¹³ la nigali'in²¹²in 'ña'a. ⁸Tsu 'wii¹³ joon jin²in ni jí² tya'a:

Mo gasoo¹o fu yu² juncwii²¹ gatøø²¹o fúui¹ 'in gali¹ⁱ,
joon gacwo¹o tsá² 'e 'yaa¹-tsio.

⁹Joon, ¿'e 'øøi²¹-tsi tsá² mo jin² 'e jí² do "gasoo¹o fu yu² juncwii²¹"? 'øøi²¹-tsi tsá² 'e jin² 'e nifu 'ii-o gajgaai¹ fu ni cwoo¹³ juncwii²¹. ¹⁰Joon 'in nigajngaai¹ do 'ii-i 'in nigasoo¹o li ñii²gi fu ñu¹fú² 'e coon¹³ la joon lí² unrøø¹ⁱ jilaa²¹ coon¹³ 'ña'a. ¹¹Joon gacwo¹o la jaain²¹ la jaain²¹ tsá² coon²¹ to² 'e jmá¹a. 'Inlíi¹³ gajmee¹ⁱ Cristo apóstoles, 'inlíi¹³gi gacwo¹o to² 'e jma¹a tsá² jú³ tya' Dios, joon seen²¹gi 'in gacwo¹o wa'a cwoo¹o 'e jú³ tyú² tya' xiiala jmá¹ Dios tiin¹³ tsá². Seen²¹mo joon tsacøøi¹³ 'in 'e²e 'naa'. ¹²Gajmaa¹o la joon 'e tyaa¹ tyú² jilee²¹ 'in jai² líi² 'ii ijmá¹a 'ido to² tya'a. Gajmaa¹o la joon jon 'e cwo¹o pí³ jilee²¹ 'in jai² líi² 'ii. ¹³Joon ijmá¹a la joon ca liin¹na' jaain²¹na' coon¹³ 'e jai² líi²na' joongi coon¹³ 'e cwii¹na' 'in Joon¹ Dios; ca liin¹na' tsá² 'in nicøøi¹³ coon¹³ 'e jai² líi²na', joon ca liin¹na' ce tí¹ la líi¹ Cristo. ¹⁴Joon jo líi¹gi' la líi¹ xuui²¹² 'in unsi²ⁱ 'e 'i¹-tsi jmoono tsu jo ñii¹ joon tsalíin²mo coon¹³ 'ido jmoono mo jalín² tsá² 'in jmii¹-tsi 'e²e 'ido jilaa²¹ jú³ xia²¹. Joon coon¹³ jú³ to² tya'a coon²¹on tóo² tsá² 'in jo líi¹ tsá² 'in nicøøi¹³ coon¹³ 'e jai² líi². ¹⁵Pe jna'gi' sí¹³ⁱ 'e jú³ jai² tsu 'wii¹³ 'iin²¹²na' la jaain²¹ la jaan²¹na', icwaan²¹na' coon¹³ jilaa²¹ 'e 'øøi²¹-tsi' cwáain¹ tya' Cristo. Joon Cristo do líi¹ mooty² tya' cuerpo tya'a, joon cuerpo tya'a lí¹ jilee²¹ 'in jai² líi² 'ii. ¹⁶Joon tsu 'wii¹³ Cristo 'yuui² cuerpo tya'a, 'wii¹³ 'ii tyú² sitaai² jilaa²¹ cuerpo tya'a, joon mo jmoo¹o to² tyú² jilaa²¹ 'e cuerpo do icwaan²¹mo joon ili'in²¹²mo 'áai¹gi.

'E juncwii²¹ 'múui² 'e sá² coon¹³ Cristo

¹⁷Tsu 'wii¹³ joon cwo¹³oo 'naa' cwáain¹ joon mí³ii tyani²ii' coon¹³ 'e sii²¹ Ña'ñu^{1u} 'e jo ngii¹gi' to² jmoo²oo' la jmoo¹o 'in tsá² jo cwii¹in Dios. 'In tsá² do ngii¹ 'i¹-tsi 'e jo 'e to² tí¹, ¹⁸joon galinuu²¹ 'e 'øøi²¹-tsi. Joon tsu 'wii¹³ 'wa²-tsio tsá² bán¹mo 'ii joon jo 'oo¹o 'e juncwii²¹ 'e cwo¹ Dios tsá². ¹⁹Joon tsu 'wii¹³ jo li²gi fa'ii²¹ canii² jmoo¹o jilaa²¹ 'e gó². Cwo¹-tsi jmoo¹o jilaa²¹ 'e 'leei²¹ tsá². ²⁰Pe 'naa', jo mo galitii²naa' jilaa²¹ 'elo 'e cwáain¹ tya' Cristo, ²¹wana la jai² niganuu^{2uu} cwáain¹ tya' 'ii, si wana ga'e²e Cristo 'naa' 'e jai² 'e sá² tya' Jesús 'ee. ²²Pe 'naa', lawa tsá² 'in jai² líi² Cristo, 'ná¹ tuu^{2uu} 'e gó² 'e jmaa²aa' 'e najmaa¹a 'leei²¹ tsá² la mo jeei¹, tsu 'e gó² do 'e tí²-tsi tsá² jmoo¹o coon²¹on tsá² tóo². ²³Joon cwaun'múu²mo Dios alma tyii' coon¹³ 'e 'i¹-oo'. ²⁴Joon cwoliin²¹naa' tsá² 'in 'múui² 'in gajmeei¹ Dios. Joon Dios gajmeei¹ 'in tsá² 'múui² do 'e jmá¹a 'e tyú² joon 'e liin¹in tsá² tya'a la jai².

²⁵Tsu 'wii¹³ joon jo foo²¹gi' jú³ tajuu²¹ pe fáa¹³aa' 'a la jai² la jaain²¹ la jaan²¹naa' tsu jile¹e' líi¹na' lawa jaan²¹na' coon¹³ cuerpo tya' Jesús.

²⁶Joon wana gatsá² 'nii²¹-oo', jo 'noo²oo' tsaa²; jo cwoo²oo' 'e 'nii²¹-oo' la tøøi² jmii²¹² ce yuu¹² ñi¹. ²⁷Jo cwoo²oo' jii¹³xu wa' lí² tya' 'in 'líi¹³.

²⁸Joon 'in gajmoo¹o 'uun²¹ 'ná¹ tó²o jmá¹a 'uun²¹ joon 'láa² 'wii²¹² jmá¹a to², 'ná¹ jmá¹a to² tyú² coon¹³ cwoo²¹o 'e coon¹³ la joon ilisá² 'e cwo¹²o 'in seen²¹ fa'í³.

²⁹ Joon jo foo²oo' jilaa²¹ júu³ 'e gó²; fáa¹³aa' jmai² júu³ tyú² 'e lí² uncoon¹¹³ tsá² xeei²¹. Joon júu³ tyii' ityá¹-tsi tsá² 'e ngi¹ coon¹¹³ Dios. ³⁰ Joon jo cwoo²oo' fa¹³ 'in Espíritu Tyú² tya' Dios coon¹¹³ 'e jmoo²oo' tsu Dios gacwoo¹¹³ 'naa' 'in Espíritu Tyú² tya'a 'e liin¹ lawa coon²¹ sello tyi'naa' 'e liin¹naa' tsá² tya'a ca jmi²¹² mi untiin¹¹³ in jmáa¹ 'e tiin¹¹³ 'naa'.

³¹ T^{uu}^{2uu} 'e 'láai² 'i¹-oo' coon¹¹³ 'e 'yá²-oo', coon¹¹³ 'e 'nii²¹-oo' coon¹¹³ jilaa²¹ júu³ 'laa²¹ 'e 'oo¹o tó² tsá², coon¹¹³ jilaa²¹ júu³ 'e gó². T^{uu}^{2uu} jilaa²¹ 'e tsii²¹²-wúu¹naa'. ³² Joon liin¹naa' tsá² tyú¹, 'in 'wo²-tsi tya' tsá² la jaain²¹ la jaan²¹naa'. Jmaa²aa' feei¹¹-oo' la jaain²¹ la jaan²¹naa' jiin¹¹³ la gajmaa¹ Dios feei¹¹-tsi tyii' 'wii¹¹³ cwáain¹ tya' Cristo.

5

¹ Tsu 'wii¹¹³ joon cwoliin¹naa' tsá² 'in líi¹ la líi¹ Dios. Cwoliin¹naa' lawa xuui²¹² tya'a 'in 'iin²¹²in. ² Joon 'iin²¹²naa' 'in catyaa² jiin¹¹³ la gali'iin²¹²in Cristo jna' joon gajaain¹¹² 'ña'a lawa jaain²¹ joo'saa²¹ xuui²¹² 'in jngaai¹¹³ tsá² 'e cwo² tsá² Dios lawa coon²¹ fa¹¹ 'wii²¹² tyijna'. Joon 'yaa¹-tsi Dios coon¹¹³ 'e fa¹¹ do.

³ Pe 'naa', tsu 'wii¹¹³ líi²naa' tsá² tya' Dios jo cwoo²oo' lí² jiin¹¹³ coon²¹ naa¹¹³ 'e foo¹¹³naa' tsamí² tya' tsá² xeei²¹, jon'gi síi¹³naa' la 'oo²¹ yaanaa' tya' 'in jmoo¹o la no. Jo jmoo²oo' doñi'ee 'e 'leei²¹ tsá². ⁴ Jo foo²oo' júu³ 'e un'leei²¹ tsá² yaai, si júu³ 'e jo 'ee to² tí¹ 'ee, si júu³ ngí¹ 'e gó² 'ee. Pe tyú²gi wa'a cwoo²oo' 'maai¹¹³ Dios. ⁵ Tsu nañ³ 'naa' 'e jo lí² tsataai²¹² tsá² li tyú² Cristo coon¹¹³ Dios to² 'in tsá² 'in fee¹¹ tsamí² jo mo cui¹² cwoo²¹o, si jmoo¹o 'e 'leei²¹ tsá² 'ee, si 'iin²¹²in 'e sá² tya' tsá² xeei²¹ 'ee (tsu lawa un'goo¹o tsá² dioses 'in gajmeei¹ tsá² mo 'iin²¹²in 'e sá² tya' tsá² xeei²¹). ⁶ Jo cwoo²oo' wa' coon²¹ tsá² 'naa' tóo² coon¹¹³ júu³ 'e jo 'ee to² tí¹, tsu Dios i'e¹² wúu¹ 'in tsá² 'in jmoo¹o jilaa²¹ 'e gó² lo, 'in jo n^{uu}¹¹³. ⁷ Tsu 'wii¹¹³ joon jo uncaan²¹naa' coon¹¹³ on jiin¹¹³xu.

⁸ La mo jéel¹ jo mo galicwii¹naa' Dios joon lawa née¹naa' li n^{uu}²¹, pe nano sicaan²¹naa' coon¹¹³ Ña'ñu¹u' joon lawa née¹naa' li tí¹ 'yiaa²¹. Tsu 'wii¹¹³ joon ngí²ii' la tíi² ngi¹ tsá² 'in née¹i li tí¹ 'yiaa²¹. ⁹ Joon 'e 'yiaa²¹ do jmoo¹o wa' seein²¹ tsá² 'in tyú¹, joongi wa' jmá¹ tsá² tyú² coon¹¹³ ruu²¹i joongi wa' jmá¹ tsá² 'e jai¹². ¹⁰ Cwoo¹¹³-oo' 'e cwoliíi²ii' 'ee 'e 'yaa¹-tsi Ña'ñu¹u'. ¹¹ Joon jo cwotaan²naa' coon¹¹³ on 'ido 'in née¹i li n^{uu}²¹ joon jmoo¹o 'e jo 'ee to² tí¹. Tyú²gi wa'a jmaa²aa' iliñ¹ tsá² 'e gó² jmoo¹o 'ido. ¹² Tsu 'e jmoo¹o 'in tsá² do li 'uui²¹ cwoo¹o tsá² fa¹¹ii²¹ wa'a faa¹² tsá² 'ee 'e jmoo¹ 'ido. ¹³ Pe mo najóø² tsá² 'e gó² jmoo¹o 'in tsá² do coon¹¹³ 'e 'yiaa²¹ tya' Dios do, lí²-i liñi tsá² tyú² tsu 'e 'yiaa²¹ do jmoo¹o 'e ní¹i røø²¹ 'ee lí¹. ¹⁴ Tsu 'wii¹¹³ joon jin¹²in ni jí² tya'a: 'N^u, 'in cwúu²i, unjnaa²-o'o; joon ráan²un jee²¹² 'líi²¹², joon cwo¹¹ Cristo 'n^u iseen²¹u jee²¹² 'yiaa²¹ tya'a.

¹⁵ Jóø^{2øø} xiaala ngí²ii' cataain²¹ cataain²¹ coon¹¹³ tún² joon jo seen²¹naa' la seein²¹ 'in tsá² 'in jo ñii²¹²-tsi, líi¹naa' tsá² jmi¹-tsi. ¹⁶ 'E cwoo¹¹³-oo' jmaa²aa' 'e sá² jmoo²¹o' jee²¹² jmi²¹² no tsu 'e gó² jmoo¹o 'in catyaa². ¹⁷ Jo cwoliin¹naa' tsá² bón¹! Cwoo¹¹³-oo' 'e li'øøi²¹-oo' 'ee 'iin²¹²in Ña'ñu¹u' jmaa²aa'. ¹⁸ Jo ngí²ii' to² 'iin¹ tsu caa²¹naa' jilaa²¹ 'e 'oo²oo' coon¹¹³ ca juncwii²¹ tyii' 'in ngí¹ la joon. Pe cwoo²oo' wa'a unrøøi²¹ Dios 'naa' coon¹¹³ 'in Espíritu Tyú² tya'a. ¹⁹ Síin¹³naa' la jaain²¹ la jaan²¹naa' coon¹¹³ salmos, joongi coon¹¹³ jilaa²¹ júu³ tyú² 'e 'ø¹ tsá². Coon¹¹³ jilaa²¹ 'wa' pí³ tyii' 'øø^{2øø} 'e jløø¹³moo' joon un'goo²¹oo' Ña'ñu¹u'. ²⁰ Joon coon²¹ tøø²mo cwoo²oo' 'maai¹¹³ Dios tya' jilaa' coon¹¹³ 'e sii²¹ Ña'ñu¹u' Jesucristo.

Xiiala jmoo¹o tsá² la 'oo²¹ ruui²¹ tsá²

²¹ Joon tsu 'wii¹¹³ un'goo²¹oo' Cristo jmée¹³naa' yaanaa' tsá² 'in n^{uu}¹¹³ la 'oo²¹ yaanaa' no.

²² Joon 'in tsamí² tya' tsá² ná¹ jmáa¹ a n^{uu}¹¹³u to² tyu¹² n^{uu}¹¹ tya'a 'wii¹¹³ 'iin²¹²in jmáa¹ a 'e 'yaa¹-tsi Ña'ñu¹u'. ²³ Tsu 'in ñ^{uu}¹¹ tya'a do líi¹i mootyí² tya' tsamí² tya'a tsu la joon líi¹ Cristo mootyí² tya' 'in jai¹² líi¹ 'ii. Joon Cristo do gajmaa¹ a tiin¹¹³ 'in tsá² jai¹² líi² 'ii.

Joon 'in tsá² 'in jai¹² líí² 'ii líí¹i lawa cuerpo tya'a. 24 Joon la jmoo¹o 'in jai¹² líí² Cristo nũ¹³u to² tyu¹² Cristo la joon jon tsamí² 'ná¹ jmáa¹a nũ¹³u jilaa²¹ to² tyu¹² nũ¹¹ tya'a.

25 Joon 'in tsañũ¹¹ 'ná¹ 'iin²¹²in 'oo²¹²o la gali¹iin²¹²in Cristo 'in tsá² 'in galijai¹² líí² 'ii, joon gacwo¹¹o Cristo juncwii²¹ tya'a 'wii¹³ 'ii. 26 La lo-o gajmaa¹a Cristo 'e gauntyúu¹i 'in nijai¹ líí² 'ii tsa² tya'a. 'E galityúu²mo coon¹¹³ jmi¹²¹ 'e gasaa¹i joongi coon¹¹³ júu³ tyú² tya' Dios. 27 Joon coon¹¹³ la joon lí² jaain²¹² Cristo tyani 'ña'a 'in jai¹² líí² 'ii 'in 'ye¹²gi 'áai¹; jiin¹¹³ coon²¹ tsa² jo 'e 'oo¹gi jon'gi wa'a 'e gó² catyia²gi pe jmaai¹¹³ 'in tyúu¹mo jo 'ee sí¹naai²¹ tya'a. 28 Joon la joon 'in tsañũ¹¹ 'ná¹ 'iin²¹²in tsamí² tya'a jiin¹¹³ la 'iin²¹²in cuerpo tya'a 'ña'a. Joon 'in 'iin²¹²in tsamí² tya'a la wa'a 'e 'iin²¹²mo 'ña'o. 29 Jiin¹¹³ jaain²¹ wa' 'eei¹¹ cuerpo tya' 'ña'a lí¹ jiin¹¹³ 'e unjfi²o joongi un'øøi¹¹ 'ña'a. La joon jmoo¹o Cristo tya' 'in jai¹² líí² 'ii, 30 tsu lawa cuerpo tya'¹o 'ii. Joon jna'o' líí¹na' 'no¹³ tya' 'e cuerpo do, tsu 'wii¹³ ngú¹ taan²¹²in joongi moo¹ taa²¹²i líí¹na' 'in líí¹ tsá² tya'a. 31 "Tsu 'wii¹³ joon itũ²mo tsañũ¹¹ sáa³ jmi¹²¹ joon iuncaain²¹ coon¹¹³ tsamí² tya'a joon 'in gá¹ do iliin¹ lawa jaan²¹mo." 32 Coon²¹ júu³ 'uun²¹ 'áai¹ 'elo pe fo¹³oo 'e faa¹²¹a 'e júu³ do cwáain¹ tya' xiiala líí¹ Cristo coon¹¹³ 'in tsá² 'in jai¹² líí² 'ii. 33 Pe fuu²¹²uu 'naa' jon 'e 'ná¹ 'iin²¹²naa' jilee²¹naa' tsamí² tyii' la 'iin²¹²naa' yaanaa', joon 'in tsamí² do 'ná¹ un'goo¹o ñũ¹¹ tya'a.

6

1 Joon 'in xuui²¹², tsu 'wii¹³ jai¹² líí²i, 'ná¹ jmáa¹a nũ¹³u tsacøøi¹¹³ tya'a tsu la joon 'e tyú². 2 Joon 'e ley nifu 'e jeei¹ coon²¹ júu³ tyiin² 'e jin¹² la lo: "Un'goo²¹o ñũ¹²u coon¹¹³ saa²¹a 3 'e coon¹¹³ la joon 'e seen²¹un'jlø³mo'o joon wóo² iní²i fu juncwii²¹ lo."

4 Joon 'naa', 'in líí¹naa' tsacøøi¹¹³ tya' xuui²¹² jo jmaa²aa' 'e tyá² 'nii²¹-tsi xuui²¹² tyii', pe 'e tyú²gi wa'a uncwaan²¹naa' coon¹¹³ tún² joon 'ee²ee' cwáain¹ tya' Ña'ñũ¹¹u'.

5 Joon 'naa', 'in jmoo¹o to² tya' tsá², jmaa²aa' nũ¹³u' ñi'fii¹ii' 'in taain²¹² juncwii²¹ lo. Joon lawa jmoo²oo' to² tya' Cristo jmoo²oo' to² tya'a coon¹¹³ 'e un'goo²oo', canii²mo 'e 'i¹-oo'. 6 Jmaa²aa' to² tu¹²u la tsa'leei¹¹³ tya' Cristo jon' wa' jiin¹¹³ lí¹ jøø²naa' 'e seen²¹naa' tyú² coon¹¹³on. Jmaa²aa' coon¹¹³ jilaa²¹ wa¹² pí³ tyii' 'e 'iin²¹²in Dios. 7 Jmaa²aa' to² tyii' 'e 'yaai¹-oo' lawa to² tya' Ña'ñũ¹¹u' jon' wa' to² tya' tsá². 8 Tsu ñí³ 'naa' 'e la jaain²¹ la jaain²¹ i'ii²¹i tya' Ña'ñũ¹¹u' jiin¹¹³ la 'e tyú² 'e nigajmaa¹a sí jmoo¹o to² tya' tsá² sí jmoo¹o to² tya'a 'ee.

9 Joon 'naa', 'in líí¹ ñi'fii²¹² tsá², coon²¹ røø²¹ jmaa²aa' la jmoo¹o 'ido, jo toon²oon' fo¹¹-tsi. Cwotii¹¹³-oo' 'e 'in Ña'ñũ¹¹u' 'in tyiin¹ ñũ¹fú² 'in tyu¹² to² 'in tsá² do tyu¹²u to² 'naa' jon. Joon canii²mo líí¹ tsá² tyani¹i, jo 'ee sisi¹i tsá².

'E cwoo¹o 'in Espiritu Tyú² tya' 'in jai¹² líí² Dios

10 Joon nano tsaru¹¹u', tá² teen¹-oo' sicaan²¹naa' coon¹¹³ Ña'ñũ¹¹u' joon coon¹¹³ jilaa²¹¹ 'waa²¹ pí³ tya'a. 11 Joon lawa tyi² 'láa² 'láai² nii² ñí³ 'e un'øøi¹²¹ yaai la joon jon 'naa' 'ná¹ cii²ii' lawa ñí³ tya' 'láa² 'e cwo¹¹o Dios 'naa' 'e tá² táain¹-oo' coon¹¹³ jilaa²¹¹ júu³ tajuu²¹ tya' 'in 'líí¹³. 12 Tsu jo 'e tii¹²¹ jna' coon¹¹³ tsá² taain²¹² juncwii²¹ pe tii¹²¹ jna' coon¹¹³ 'in espíritu gó² 'in tyu¹² to² tya'cwii²¹. Tii¹²¹ jna' coon¹¹³ 'in tyiin²gi, joongi 'in 'oo¹o to² wa'a tyu¹²u to² 'e juncwii²¹ lo 'e 'ii¹ lí¹ nũ¹²¹. 13 Tsu 'wii¹³ joon cii²ii' ñí³ tya' 'láa² icwo¹² Dios 'naa' 'e coon¹¹³ la joon tá² lí² táain¹-oo' mi tí¹ jmi¹²¹² 'e gó². Joon mo gajmaa²aa' jilaa²¹¹ 'e ilí², joon tá² taain¹-oo'. 14 Tá² téin¹-oo' coon¹¹³ 'e jai¹² sí¹ñũ¹¹u' tuu¹uu' lawa coon²¹ loo²¹ 'núu¹ tu¹²u tya' 'láa². Joon lawa coon²¹ ñí³ 'e toon¹on 'láa² ni tsí¹ jmaa²aa' 'e 'yaai¹-tsi Dios coon²¹ tøø²mo. 15 Joon tyá²aa' tyú² tyii' 'e cwoo²oo' 'e júu³ tyú² tya' xiiala seen²¹ tsá² tyú² coon¹¹³ Dios la tyá² 'láa² tyú² mo 'ø¹²ø mí¹i. 16 La joon 'e jai¹² cwoliin¹naa' 'e lí¹ lawa coon²¹ 'mojmó² 'ú²xũ 'e saan¹²¹a 'láa² 'e 'ii¹i tyani¹i 'e coon¹¹³ 'e joon lí² dúu¹u jilaa²¹¹ síí² suun¹²¹ tya' lí² 'e coo²¹ tya' 'in 'líí¹³. 17 Joon toon²oon' tyí²ii' lawa coon²¹ lootyí² tya' 'láa² 'e nigajmaa¹a Dios tiin¹¹³ 'naa'. Joon lawa coon²¹ ñí³ cwaa²¹ lí¹ 'e júu³ tyú² tya' Dios

'e cwo¹¹ 'in Espíritu Tyú² 'naa'; soon²oon' tá². ¹⁸Joon coon¹³ jilaa²¹ 'e jmoo²oo' foo²oo' júu³ tyú², mí²ii' tyani Dios coon²¹ tøø²mo coon¹³ 'ii²¹ tya' Espíritu Tyú². Joon la joon líi²ii' jmaa²aa' jo tú²oo'; foo²oo' júu³ tyú² tya' jileei²¹ 'in jai¹² líi² Dios. ¹⁹Mí²ii' jon 'wii²¹² tyiajna 'e cwo¹⁰ Dios jna jilaa²¹ júu³ 'e fo¹³oo. Mí²ii' 'wii²¹² tyiajna 'e jo 'goo²¹oo ijmaa¹³ jna tsá² júu³ 'e júu³ 'uui²¹ do tya' xiiala jmoo¹⁰ Dios tiin¹³ tsá². ²⁰Joon Dios gasii¹in jna wa'a jmáa¹³aa tsá² júu³ 'e júu³ tyú² lo; joon 'wii¹³ 'e júu³ tyú² lo 'yuu²na 'nũñi³ nano. Mí²ii' tyani Dios wa'a cwo¹³ jna tsá² 'e júu³ tyú² lo jo 'goo²¹oo jiin¹³ la tii²na jmáa³aa.

Júu³ li gatséi¹

²¹⁻²²Síi³na 'in Tíquico lo jee²¹² 'naa' 'e jma²a 'naa' júu³ xiiala seen²¹na, 'e coon¹³ la joon lí² tyá²-oo'. Joon 'in Tíquico lo jaain²¹ tsaru¹¹u' 'in 'iin²¹²na 'áai¹ joon nigajmaa¹a to² tya' Ña'ñũ¹ũ' coon²¹ tún². 'Ii ijma²a 'naa' júu³ xiiala tsangí³na joongi jilaa²¹ 'e jmoo³oo.

²³Mí³ii tyani Dios 'wii¹³ tya' jileei²¹ tsaru¹¹u' wa'a seein²¹ 'ido tyú² tyani Dios joon wa'a cwo¹² Dios Jmii²¹ coon¹³ Na'ñũ¹ũ' Jesucristo 'ii 'e 'iin²¹²mo ruu²¹i coon¹³ 'e jai¹² líi². ²⁴Cwauncwaai¹³ Dios jileei²¹ tsá² 'in 'iin²¹²in Ña'ñũ¹ũ' Jesucristo, 'in jo tyéi¹ 'e 'iin²¹²in 'ido. Amén.

Jí² gasii¹in San Pablo tí²tsá² 'in néei¹ Filipos

Poo² taain²¹² 'nũñí³ joon sii¹in jí² tya' 'in jai¹² líí² Cristo néei¹ fuu²¹ Filipos

¹ Poo² coon¹¹³ Timoteo sii¹in 'e jí² lo. Jna'oo'o líí²na'a tsá² jmoo¹o to² tyu¹² Jesucristo. Sii²na'a 'e jí² lo tíí² jilee²¹naa' 'in jai¹² líí² Cristo 'in néei¹ fuu²¹ Filipos. Sii²moo'o 'e jí² lo jon tya' 'in tyu¹² to² 'naa' coon¹¹³ tsá² 'in uncoon¹¹³ 'in tyu¹² to² do. Tsá² tya' Dios 'naa' joon nisicaan²¹naa' coon¹¹³ Cristo Jesús. ² Cwouncwaai¹³ Dios 'naa' joon cwocwoo¹ Nũ¹ũ¹ Dios Jmii²¹ coon¹¹³ Ña'ñũ¹ũ¹ Jesucristo 'e seen²¹naa' tyú²-ũ.

Poo² faa¹²¹a júu³ tyú² tya' 'in jai¹² líí² Ña'ñũ¹ũ¹

³ La coon²¹ naa¹¹³ mo tíí¹¹³-tsii 'naa' cwo¹³oo 'maai¹¹³ Dios tyiia. ⁴ Mo fo¹³oo júu³ tyú² mí³ĩ tyani Dios Jmii²¹ 'wii²¹² tyii' 'e jløø¹³moo. ⁵ Cwo¹³oo 'maai¹¹³ Dios 'e ca jmii²¹² li ga'naai²¹² 'wii²¹² la joon jon ca li no nigajmoo²oo' to² caan²mo coon¹¹³ jna'a 'e cwoo²¹o' júu³ tyú² tya' Dios. ⁶ Cwo¹³oo 'maai¹¹³ Dios joon ní³oo, jo cu¹²-tsii coon¹¹³ Dios 'in ga'láa² 'wii²¹² jmoo¹o coon²¹ to² tyú² jee²¹² 'naa', 'ii ijmaa¹gi la ngó¹ 'naai¹¹³ ca tí² jmii²¹² mi cwéei¹ Ña'ñũ¹ũ¹ Jesucristo. ⁷ 'Áa¹mo tyú² 'e 'i¹-tsii la no 'wii¹¹³ 'naa' tsu 'áa¹mo 'iin²¹²na 'naa' tsu 'wii¹¹³ niga'ii¹¹³mo' ca ní³mo fo'fee¹ tya' Dios. Joon xufiin¹¹³ 'úu³na 'nũñí³ joongi xufiin¹¹³ isiin¹¹³na tyani tsa'a to² líí¹ un'øø¹moo 'e júu³ tyú² tya' xiiala itiin¹¹³ tsá². Siin¹³moo 'ñii'a 'e júu³ jai¹² 'e júu³ lo. ⁸ Ñi¹ Dios xiiala 'iin²¹²na jilee²¹ 'naa' la 'iin²¹²in Jesucristo 'naa'. ⁹⁻¹⁰ Mi fo¹³oo júu³ tyú² mí³ĩ tyani Dios 'wii²¹² tyii' 'e ili'iin²¹²gi¹ Dios coon¹¹³ tsá². Mí³ĩ jon icwó² Dios 'e 'øø¹²¹gi-'oo' joon 'e lijmi¹gi-'oo' 'e liñí²ii' jmaai¹¹³ 'e tyú²gi. Tsa' la joon jo 'leei¹²¹gi¹ tyani tsá². Joon jiin¹¹³ coon²¹ jo 'ee tsa² ñí²gi¹ mi cwéei¹ Cristo Jesús. ¹¹ Joongi mí³gi¹ 'e coon¹¹³ 'ii²¹ tya' Jesucristo ijmaa²aa' jilaa²¹ 'e tyú² joon coon¹¹³ 'e tyú² jmoo²oo' iun'goo¹ tsá² Dios Jmii²¹ joon ifaa¹²¹a júu³ tyú² tya' Dios Jmii²¹.

Juncwii²¹ tyiia 'e tya' Jesucristo jon

¹² Tsaru¹u', 'iin²¹²na 'e liñí²ii' 'e jilaa²¹ 'e ningii³na gauncoon¹¹³on tyiia joongi gauncoon¹¹³on tya' 'in catyaa² 'e cwoo²¹o' 'e júu³ tyú² tya' xiiala itiin¹¹³ tsá². ¹³ La joon ce jilee²¹ 'láa² 'in néei¹ inũ tya' røøi¹³ joon jilee²¹ 'in catyaa² ñi¹o 'e siin¹¹³na 'nũñí³ 'wiin¹¹³ 'iin²¹²na júu³ tya' Cristo. ¹⁴ Joon mo galiñi³ tsaru¹u' 'e 'yúu³na 'nũñí³ xiia²¹ jo jilee²¹mo gatya¹-tsi cwo² júu³ tyú² tya' Dios jo 'ee 'goo²¹o, jo 'ee-gi cu¹²-tsi coon¹¹³ Ña'ñũ¹ũ¹.

¹⁵ 'E ja¹²mo, seen²¹mo 'in líí¹³ 'in cwó¹ júu³ tya' Cristo tsiwúu¹i, 'noo¹o 'mii¹¹³ pe 'in líí¹³gi cwoo¹o júu³ tyú² 'e jløø¹³mo. ¹⁶⁻¹⁷ 'In tsá² do cwoo¹o júu³ tyú² tsa' wii¹¹³ 'iin²¹²mo jna. Ñi¹o 'ido 'e Dios gasii¹in jna lo 'e un'øø¹moo 'e júu³ lo. 'In catyaa²gi do cwoo¹o júu³ tyú² tya' Cristo la 'øø¹²¹-tsi yaai 'yu to² jmoo¹o móo³gi¹ wúu¹ tsi 'nũñí³. Jon' jai¹² to² ngii¹i. ¹⁸ Jo ñí³ii 'ee 'e lí² do, jna-a, jløø¹³moo ngóo¹ 'naai¹¹³ cwoo¹o júu³ tyú² tya' Cristo. Jløø¹³moo mo cwoo¹ tsá² júu³ tya' Cristo 'wii¹¹³ 'iin²¹²mo Ña'ñũ¹ũ¹. Jløø¹³moo jon mo cwoo¹ tsá² júu³ tya' Cristo xufiin¹¹³ jon' jo¹² 'iin²¹²in Cristo tsa' coon¹¹³ la joon inúu²u tsá² júu³ tya' Cristo.

Joon ilijløø¹³moo ¹⁹ tsa' ñí³oo 'e coon¹¹³ júu³ tyú² tyii' joongi coon¹¹³ 'e uncoon¹¹³ icwó² 'in Espiritu Tyú² tya' Dios jna ilaa²¹moo. ²⁰⁻²¹ Jiin¹¹³ 'e 'iin²¹²na ijaan¹gi¹ jo cwoli¹i líí²na, joon lí²-i fo¹³oo jo 'e cu¹²gi¹-tsii jiin¹¹³ la nifo¹³oo la joon ifo¹³oo tún¹. Iin²¹²na un'góo³oo Jesucristo coon¹¹³ jilaa²¹ 'e jmóo³oo. Jo 'e lí² xufiin¹¹³ wa'a jin¹³iin si najúun³na 'ee. Tsa' wana táan³na jiin¹²¹iin la jiin¹²¹ Cristo si ni'líí³na 'ee 'e nisáa¹mo joon tyiia. ²² Pe wana táa²mogii juncwii²¹ jmáa³gi¹ to² la ngóo¹ 'naai¹¹³ 'e cwóo³oo júu³ tyú² tya' Dios. Jo ñí³ii 'ee ijmaa³aa, ²³ 'áai¹ tyáan² to² tyiia la ji tún² 'ii¹¹³. Coon²¹ líí²na 'e jmee²¹gi¹ tyiia 'e júun³na joon nii¹¹³na ninii²¹²ii coon¹¹³ Ña'ñũ¹ũ¹. ²⁴ Pe coon²¹ 'elo jmee²¹gi¹ tyii' 'e taan²¹²mogii

juncwii²¹ lo. ²⁵ Niliñ³mo-tsii itaan²¹²mogii juncwii²¹ coon¹¹³ 'naa' 'e uncoon¹¹³oon 'naa' 'e liñ²gii' 'e taan²¹²naa' 'e jlø³moo' coon¹¹³ júu³ tyú² tya' Cristo. ²⁶ Tsu icwaa¹¹³moo jee²¹² 'naa' 'e coon¹¹³ la joon ingí²ii' jlø³moo' coon¹¹³ Cristo joon unfee¹gii' Cristo.

²⁷ Cwoo¹¹³-oo' 'e ngí²ii' jii¹¹³ la tíi² ngí² tsá² 'in jai¹² líi² Cristo tsu la joon xufiin¹¹³ ya-jø³na 'naa' si wíin² taan²¹²na 'e inúu³oo xiiala ngóo¹ 'naai¹¹³ seen²¹naa' tá² taain²¹²-oo'. Caan²mo ngí²ii' cwoo¹oo' júu³ tya' 'e tiin¹¹³ tsá². ²⁸ Joon jo foo¹¹³naa' wana 'in 'iin²¹²in toon²¹ fo¹²-oo' 'in 'eei¹ 'naa'. Tsu coon¹¹³ la joon iliñi¹ 'in 'eei¹ 'naa' 'e tsalíin² li 'ii²¹ pe 'naa'gii' cwolín²naa' fu ñufú². Joon Dios gajmaa¹a jilaa²¹ 'elo. ²⁹ Joon jon' wa'a jii¹¹³ 'e jo¹² líi²naa' Jesucristo pe Dios cwo¹o 'naa' 'e wúu¹ móo²oo' 'wii²¹² tya' Jesucristo. ³⁰ Móo¹³-oo' ngii²¹i' jmoo²¹o' caan²mo. Ñí²oo' jilaa²¹ wúu¹ nimoo²¹²oo. Joon la no núu²oo' 'e wúu¹ móo³oo. Joon 'naa' itsangí²naa' la joon.

2

Xiiala líi¹ Jesucristo mo jó¹ juncwii²¹ joongi jilaa²¹ 'e 'ya²gi tya'a

¹ In caán²na' tsu 'wii¹¹³ ja¹²mo líi²na' Jesucristo joon tsu 'wii¹¹³ 'iin²¹²mo' la jaain²¹ la jaan²¹na' cwóo¹³o' pí² yia', joongi cwóo¹³o' fo'fee¹ ru¹u'. Nigajmoo²¹o' to² caain²¹ coon¹¹³ 'ii²¹ tya' Espíritu Tyú² tya' Dios. Ningalii²¹i' 'e fúu² líi²na'. ² 'Wii¹¹³ joon 'naa' jmóo²oo' 'e jlø³moo' 'e naseen²¹moo' 'e tyú². In caan²moo' tsu 'wii¹¹³ 'iin²¹²moo' ruu²¹naa' la jaain²¹ la jaan²¹naa'. Jlø³moo wana 'e seen²¹naa' 'e coon²¹ 'e 'i¹-oo'. ³ Jo jmaa²aa' wa 'iin²¹²naa' 'e sái² tyii' jon'gi 'e jmaa²aa' jloo³. Jmé¹³naa' yaanaa' tsá² coon²¹ tún². Tyiin²gi 'e 'i¹-oo' cwáain¹ tya' 'in catyaa² do lagi yaanaa'. ⁴ Jo jmaa²aa' wa'a jii¹¹³ 'e tyú² tyii' yaanaa', 'ná²-a jmaa²aa' 'e tyú² tyii' ce jilee²¹mo.

⁵ Tyiin²mo 'e 'i¹-oo' la li 'e ga¹i-tsi Cristo Jesús. ⁶ Tsu xufiin¹¹³ Dios 'ii jo fúu² galíi²i' ña'a. Jo gajmaa¹a jii¹¹³ 'e tíi² jmáa¹a tsu 'wii¹¹³ Dios 'ii. ⁷ Joon gatyaa¹a caa¹mo jilaa²¹ 'ii²¹ 'ya² tya'a, joon ga¹i'i lawa jaain²¹ tsá² ti' tsá². Joon gaunjii²¹i tsá² seen²¹ ni cwoo¹¹³ juncwii²¹. ⁸ Joon líi¹ jaain²¹ tsañuu¹ joon ga¹i'i²¹mo jo 'ee fa¹ii²¹ líi²i 'e ijúuin² tsaa¹ crúu¹³. ⁹ 'Wii¹¹³ joon gacwo¹²o Dios Jmii²¹ 'ii to² fee¹gi la jee²¹² jilee¹i²¹. Joon gacwo¹²o 'ii 'e sii²¹ Cristo Jesús. Joon 'e sii²¹ do 'e joon 'e tyiin²gi la jee²¹² jilaa²¹. ¹⁰ Tsu jii¹¹³ coon²¹ moojni² tsá² jo sá² wa'a jo juu¹¹³ tyaníi¹ mo núu²uu 'e sii²¹ 'in no Cristo Jesús, xufiin¹¹³ 'in taain²¹² ñufú² si 'in taain²¹² juncwii²¹ lo 'ee, si 'in najóin¹ 'ee. ¹¹ Joon coon¹¹³ la joon ijmá¹ jilee¹i²¹ tsá² júu³ 'e Jesucristo líi¹i Ña'ñu¹u'. Coon¹¹³ 'e la joon iuntyú¹mo Dios Jmii²¹.

'In jai¹² líi² Jesucristo 'ná² uncoon¹¹³ 'in catyaa² ilicwii¹mo jon Jesús

¹² Tsu 'wii¹¹³ joon, tsaru¹u', 'in 'iin²¹²na, galinuu¹¹³oo' júu³ tya' Dios mo gataan²¹²na jee²¹² 'naa'. Jmaa²gii' núu¹³uun' la ngóo¹ 'naai¹¹³ xufiin¹¹³ jo ngí³ii jee²¹² 'naa'. Cwoo¹¹³-oo' untiin¹¹³naa' jilaa²¹ júu³ 'e 'iin²¹² Dios lí² jee²¹² 'naa'. Jmaa²aa' coon²¹ ce tún². Jmaa²aa' cu¹²-oo' yaanaa'. ¹³ Tsu cwo¹²o Dios 'naa' 'e 'iin²¹²naa' jmaa²aa' joongi uncoon¹¹³o 'naa' ilí²ii' jmaa²aa' jii¹¹³ la lí² 'e 'iin²¹² Dios.

¹⁴ Jmaa²aa' jilaa²¹ 'e 'ná² jmaa²aa' 'e tya¹³-oo' jon'gi wa'a 'e jo cwoo¹oo' júu³ ruu²¹naa'. ¹⁵ Coon¹¹³ la joon jo lí² cwo¹² tsá² 'naa' tsaa, jogi lí² wa'a jin¹² tsá² 'e jo untiin¹¹³naa' 'e jo¹²o líi²naa'. Li' la cii¹¹³i 'e lí² nogi ilíin²naa' jóon¹ Dios Jmii²¹. Jo 'in 'leei²¹naa' xufiin¹¹³ taan²¹naa' jee²¹² tsá² 'lii¹³, tsá² 'in jo tsáa¹ ngí¹. Ijná² joo¹²¹ 'naa' jee²¹² 'ii lawa jaain²¹ núu¹ 'ii²¹ juncwii²¹ mo nuu²¹. ¹⁶ Ngí²ii' la ngóo¹ 'naai¹¹³ cwoo¹oo' tsá² júu³ tyú² tya' Dios tsu joon cwo¹o Dios juncwii²¹ tya' tsá² coon¹¹³ 'e júu³ no. Tsu la joon mi jó² Jesucristo joon jlø³moo coon¹¹³ 'naa'. Jlø³moo tsu ñíi³oo 'e jo ti¹² gagoo²¹²oo jee²¹² 'naa' jon'gi jo ti¹² to² gajmáa³aa jee²¹² 'naa'. ¹⁷ Joon xufiin¹¹³ 'ná² júun³na 'e uncoon¹¹³oo 'naa' ijmáa³gii jii¹¹³ la to² tyu¹² Dios. Joon ilijlø³moo coon¹¹³ 'naa'. ¹⁸ Joon la joon 'iin²¹²na 'e jlø³moo' coon¹¹³ jna.

Xiiala líi¹ Timoteo coon¹¹³ Epafrodito

19 'i¹-tsii wa'a icwó² Ña'ñu¹'u' Jesucristo isí²na Timoteo 'e jajó²i 'naa'. Tsu joon ilijl³oo³ moo mi liñ³ii xiiala seen²¹naa'. 20 Jiin¹³ 'ii-o 'i¹-tsi la li 'e 'i¹-tsii cwáain¹ tyii'. Joon 'e la ja²mo cu²-tsii'i xiiala seen²¹naa' coon¹³ 'e tyú² tyii'. 21 Jileei²¹ catyaa² 'noo²¹on jiin¹³ 'e tyú² tya'a yaamo, lí²i 'e jo 'ee cwáain¹ tya'o 'e júu³ tya' Jesucristo. 22 Pe ñí³oo xiiala lí²i Timoteo, tsá² tyú²-tsi 'ii. 'Áa¹mo nigauncoon¹³ jna cwó¹³o'o júu³ tyú². Lawa'a yuun²¹ tyiia-oo 'ii. 23 Joon 'i¹-tsii isí²na Timoteo jajó²i 'naa' mi liñ³ii xiiala ngó¹ seenna. 24 Lí²na 'e Ña'ñu¹'u' icwó² wa'a yajó²na 'naa' la jmoonoo.

25 Pe la joon jon lí²na 'ná² sí²na jon 'in tsaru¹'u' Epafrodito 'in gasiin¹ 'naa' iuncoon¹³ jna jilaa²¹ jmaai¹ to² tyiia. Nigajmoo²¹o'o to² caain²¹ coon¹³on coon¹³ jilaa²¹ fa¹³ 'e seen²na'a. 26 'Áa¹mo gali'in²¹²in jajó²i 'naa' tsu cu²-tsi tyii' tsu ñi¹o 'e ñí²ii' júu³ 'e tsaa¹³o. 27 'E ja²mo galitsaa¹³a Epafrodito do, la mo júun¹mo pe Dios galifee¹-tsi 'wii²¹² tya'a. Joon jon'gi wa'a jiin¹³ tya' 'ii pe cagi 'wii²¹² tyiia 'e jo galifee¹gi fa¹³-tsii 'e seen²na. 28 Tsu 'wii¹³ joon isí²na Epafrodito tsu joon lí² jl³oo³ moo' mi máa¹naa' 'ii tún¹. Coon¹³ la joon jo cu²gi-tsii tyii' mi liñ³ii 'e taain²¹ jee²¹² 'naa'. 29 Mi tyí¹a no 'ii¹³naa' 'ii 'e jl³oo³naa' lawa jaain²¹ ruu²¹mo' 'in jai¹² lí² Ña'ñu¹'u' Jesucristo. Joon cwoli'in²¹²naa' jileei²¹ catyaa² 'in lí² la lí² 'ino. 30 Coon²¹ xu³ jo gajúun¹in 'wii¹³ jmoo¹o la to² tyú² Jesucristo. Ga'ii²¹ fu¹ ngó¹ li 'ii²¹ fo² 'áa¹ tya'a 'e jmáa¹ to² tyaní³ii 'e jo lí² jmáa² 'naa' yaanaa'.

3

'In la jai² jóon¹ Dios 'in un'goo²¹o Dios Jmii²¹

1 Tsaru¹'u', cwoli²du' doñi¹ee lí² jl³oo³naa' jmaa²aa' tsu tsá² tya' Ña'ñu¹o' 'naa'. Tya jna-a jo 'ee untyí² wa'a fo¹³oo tún¹ la lí² 'e nifo¹³oo ni jí² 'e nisí²na tsu 'áa¹mo tyiin² tyii'. 2 Un'oo¹ 'naa' yaanaa' coon¹³ 'in tsá² jmoo¹o 'e gó², 'in jmoo¹o lí² sii²¹ circuncisión tya' tsá². Jna-a unsi²¹ 'in tsá² do "tsii²¹". 3 'In tsá² do jin¹²in 'e coon¹³ 'e lí² jmoo¹o no 'e lí²na' jóon¹ Dios. Pe jo jo¹² la jin¹²in. 'Elo-o 'e júu³ jo¹²: 'In tsá² 'in un'goo²¹ Dios coon¹³ 'ii²¹ tya' Espí²ritu Tyú² tya' Dios lí² jóon¹ Dios. Jna'o' 'in la jai¹² jóon¹ Dios Jmii²¹. Saan²¹an' 'e jl³oo³mo' tsu Cristo Jesús galáa²mo jna' joon cu²u-tsi' coon¹³ 'e lí² ngí¹i jma²i tsá². 4 Wa lí² 'i¹-tsi tsá² 'e jóon¹ Dios Jmii²¹ 'wii¹³ cwáain¹ tya' 'e lí² jmoo¹o tsá² 'e joon ce jiin¹³ jaain²¹ jo 'in lí²gi la lí²ii jna tsu tsai' tsá² Israel jna. 5 Mo gati² jñá² jmí²¹² 'e ngaa¹³ii joon galí¹na 'e lí² circuncisión do. Coonti lí²na jún² tsá² Israel tsu 'lí²¹² tsaun'áai¹ tyiia sii²¹ Benjamín joon jileei¹³ tsacoo¹³ tyiia 'in ngaa¹³i Israel 'i. Ga'oo¹²¹-tsii ley tya' Moisés la 'oo¹²¹-tsi tsá² tya' fariseos. 6 Gajmáa³aa ce caain²¹-tsii 'e ley do. Joon gasaan²¹mo 'in jai¹² lí² Cristo taa²¹na 'ii 'nuñí³. Gajmáa³aa la to² tyú² ley tya' Moisés ce jiin¹³ jaain²¹ jo lí² jmá¹ tsaa² tyiia. 7 Jilaa²¹ 'elo ca la jee¹ 'áa¹mo tyiin² tyiia pe la no jo 'ee tyín²gi coonti tyiia 'wii¹³ tya' Jesucristo. 8 Pe jilaa²¹ 'e la mo i'oo³oo do gatú³uu lí² caa²¹mo tsu 'i¹-tsii jo 'ee tyín² jiin¹³xu mo gauncí¹ la tyín² mo galicwii¹in tsá² Jesucristo lawa'a Ña'ñu¹'u'. Joon 'wii¹³ Jesucristo ga'ín²mo jilaa²¹ 'elo joon jmoo¹³-oo cwáain¹ lawa tyi¹-i tsu 'iin²¹²na 'ii¹³na jilaa²¹a 'e cwo¹² Cristo jna. 9 Joon 'iin²¹²na 'e tye¹ Dios jna 'e licaa²¹na coon¹³ Cristo jon' wa' 'wii¹³ jmoo³oo 'e tyú² jiin¹³ la to² tyú² ley do pe tsu 'wii¹³ Dios gauntyú¹mo jna 'wii¹³ ja²mo lí²na Jesucristo. Tsu tyú¹mo tsá² tyani Dios jiin¹³ wii¹³ ja²mo lí² Cristo. 10 Cristo gajii¹in jee²¹² 'lí²¹² 'ii²¹ tya' Espí²ritu Tyú² tya' Dios Jmii²¹. Joon 'iin²¹²na 'e cwo¹²o Dios Jmii²¹ jna jon 'e taan²¹²na juncwii²¹ coon¹³ 'ii²¹ do 'e gajmaa¹ ja jiin¹in Cristo. 'iin²¹²na móo³oo wú¹ la gani²¹ 'ido wú¹. 'iin²¹²na 'e taan²¹²na juncwii²¹ 'e 'i-tsii la li 'e ga'í¹-tsi Jesucristo la mo gajúun¹ cwáain¹ tya' tsá² taain²¹² ni cwo¹³ juncwii²¹. 11 'iin²¹²na jmáa³aa jilaa²¹ 'elo wa'a lí²ii jon jin¹in jee²¹² 'lí²¹² la gajii²¹ 'ii-o.

'Áa¹mo cwo¹²-tsi Poo² untiin¹³in jiin¹³ la to² tyú² Dios

¹² Jo 'iin²¹²na fuu²¹²uu 'naa' 'e nigauntiin¹¹³mo Dios jmeei¹ jna jiin¹¹³ la 'iin²¹²in, jon'gi 'iin²¹²na fuu²¹²uu 'naa' 'e seen²na jiin¹¹³ la 'e fo¹³oo nota. Pe jmáa³gii la ngóo¹ 'naai¹¹³ 'e ilíin²na la joon. Tsu 'wii¹¹³ joon Jesucristo gatø²⁰ jna ilíin²na tsá² tya'a nifu. ¹³ Tsaru¹¹³u', jo fuu²¹²uu 'naa' wa'a nigauntiin¹¹³na jilaa²¹, pe la no ngóo¹ 'no² jmóo³oo 'e 'íin²mo-tsii jilaa²¹ 'e nijmáa³aa la jéei¹ joon cwo¹³oo pí³ 'ñii'a 'e untiin¹¹³na jilaa²¹ 'e 'ná² jmáa³aa nifu. ¹⁴ Iin²¹²na untiin¹¹³na joon coon¹¹³ la joon iuntiin¹¹³mo Dios Jmii²¹ jiin¹¹³ la 'iin²¹²in cwáain¹ tyiia 'wii¹¹³ Jesucristo. Joon 'iin²¹²in Cristo cwo²o jna 'e nii¹¹³na ninii²¹²ii coon¹¹³on ñu¹fú².

¹⁵ Joon tya' jileei²¹ tsá² 'in la jai¹² líi² jú³ tya' Dios joon jmoo¹-o tyiin² 'áa¹mo 'e 'i¹-tsi la no. Joon wana 'i¹-oo' 'e xiia²¹ joon Dios ijmaa¹a 'øøi²¹-oo' 'elo. ¹⁶ Pe 'elo 'áa¹mo tyiin² jmoo²¹o'. 'Ná²-a 'i¹-tsi', la joon jon 'ná²-a ngii²¹' tyani tsá² jiin¹¹³ la niga'øøi²¹-tsi' jú³ tya' Dios.

¹⁷ Tsaru¹¹³u', jmáa²aa' la jmóo³oo, joon tyáan²aan' cwáain¹ 'in jmoo¹o la jmoo²¹o'o. ¹⁸ Nifuu²¹²oo 'naa' 'láai² naa¹¹³ joongi ifo¹³oo tún² ca 'e la xuui²¹²-tsii 'e fúu¹mo 'in jin¹² 'e jo²o líi² jú³ tya' Jesucristo pe jilaa²¹ 'e jmoo¹o la mo 'ee²¹mo jú³ tyú² do 'e jin¹²in 'e nijuun¹mo Jesucristo tsaa¹² crúu¹³ 'wii²¹² tyi'. ¹⁹ Joon li tséi¹ i'íin²mo 'in líi¹ la joon. Un'goo¹-o 'ido wa'a lisá² jiin¹¹³ 'e la 'iin²¹²mo 'e 'íi¹³ lawa'a 'e un'goo²¹o Dios. Tsu joon 'e jløø¹³mo 'e 'íi¹³ lawa 'e fa'ii²¹ líi²i. Canii² 'e 'i-tsi jiin¹¹³ 'e sá² ni cwo¹³ juncwii²¹. ²⁰ Pe 'in 'i³mo jna 'ñu¹fú² joon sijáan³o' 'e ñu¹fú² ijó² 'in jmá¹ tiin¹¹³ jna' 'in sii²¹o Ña'ñu¹u' Jesucristo. ²¹ Coon¹¹³ jilaa²¹ 'ii²¹ 'e 'oo¹o iunsii²mo cuerpos tyi' ijmaa¹a lawa cuerpo tya'o 'e 'ya¹²gi 'áa¹mo. Coon¹¹³ 'ii²¹ joon tyu²o to² jilaa²¹ 'e sá² jmaa¹a jiin¹¹³ la 'iin²¹²in.

4

Jløø¹³naa' jmáa²aa' tyani Ña'ñu¹u'

¹ 'Wii¹¹³ joon, tsaru¹¹³u' 'in 'iin²¹²na, tá² siin¹²naa' yaanaa' tyani Ña'ñu¹u'. 'Áa¹mo 'iin²¹²na 'naa' joon 'áa¹mo 'iin²¹²na jóø²na 'naa'. 'Naa'oo' jmóo²oo' jløø¹³na. Joon 'naa' ilíin²naa' lawa corona tyiia mi cwéei¹ Ña'ñu¹u'.

² Mí³ii tyani Evodia, la joon jon tyani Síntique wa'a cwo¹³si¹³mo róø² lawa ruu²¹mo 'in jai¹² líi² Ña'ñu¹u'. ³ Joon 'ñu, tsaru¹¹³u' 'in nijmáa³aa to² caain²¹ coon¹¹³ lawa cajmuui¹ joo¹² 'íin¹ 'in 'núui¹³, mí³ii tyani²¹i uncoon¹¹³on 'in tsamí² ru¹¹³u' do. 'Ii gauncoon¹¹³o jna cwo²¹o'o jú³ tyú² tya' Dios tya' 'e tiin¹¹³ tsá². Coon²¹ caan²¹mo gacwo²¹o'o 'e jú³ tyú² do coon¹¹³ Clemente coon¹¹³ 'in catyaa¹² do. Joon Dios gataan¹an ni jí² tya'a xiiala sii²¹ jileei²¹ 'ii.

⁴ Jmaa²aa' jløø¹³naa' tyani Ña'ñu¹u' coon²¹ tóø²mo. Fo¹³oo tún², jløø¹³naa' jmáa²aa'. ⁵ Cwolicwii¹mo tsá² 'naa' 'e 'wo²-oo'. Ti li cwé¹mo Ña'ñu¹u'.

⁶ Jo jmaa²aa' cu¹²-oo' ce jiin¹¹³xu, li' cii¹¹³i jmaa²aa', mí³ii tyani Dios Jmii²¹ tya' jilaa²¹. Fáa¹³aa' jú³ tyú², cwóo²oo' 'maai¹¹³ Dios jon. ⁷ Tsu joon icwo¹²o Dios 'naa' 'e seen²naa' tyú² la li 'e seen²¹ 'ña'a. Joon ce jiin¹¹³ jaain²¹ tsá² wa ilí² 'øøi²¹-tsi jilaa²¹ 'e tyú² seen²¹ Dios, tsu 'e tyú² do 'e fee¹³gi 'e jo 'in cwéei¹ 'øøi²¹-tsi. Tsu 'e tyú² do iun'øøi¹¹ almas tyii' coon¹¹³ jilaa²¹ 'e 'i¹-oo' tsu 'wii¹¹³ jai¹² líi²naa' Cristo Jesús.

'Í²-oo' jmai¹² 'e tyú²

⁸ Coon²¹gi 'iin²¹²na fuu²¹²uu 'naa', tsaru¹¹³u', 'í²-oo' jilaa²¹ 'e jai¹², joongi jilaa²¹ 'e tyú², coon¹¹³ jilaa²¹ 'e róø². Jo 'i¹-oo' coon¹¹³ jilaa²¹ 'e un'leei¹² tsá² yaai. 'Í²-oo' jilaa²¹ 'e 'ya¹²gi coon¹¹³ jilaa²¹ ifaa²¹ tsá² 'e tyú². 'Í²-oo' jiin¹¹³ 'e tyú²gi coon¹¹³ jilaa²¹ 'e cwóo²oo' 'maai¹¹³ Dios.

⁹ Untii²naa' yaanaa' jilaa' ga'e¹³ee 'naa' joon jmaa²aa'. Jmaa²aa' jilaa²¹ jiin¹¹³ la ganúu²uu' 'e nifo¹³oo coon¹¹³ jilaa²¹ 'e gañ²¹ii' jmóo³oo. La joon 'in Dios 'in cwo¹² 'naa' 'e tyú² seen²naa' ingí¹ caain²¹ coon¹¹³ 'naa'.

'E gacwo¹ 'in seen²¹ fuu²¹ Filipos gauncoon¹¹³on Poo²

¹⁰ Jløø¹³na 'áa¹mo tyani Ña'ñu^{1u}' mo galiñii² 'e gati¹²-oo' jna tún¹. Jo 'iin²¹²na fo¹³oo 'e ga'in¹-oo' jna pe jo mo gauntyí² fu wa'a 'e uncoon¹³ 'naa' jna. ¹¹ Jo fuu²¹²uu 'naa' wa' mo 'in tyéen¹³na jmií²¹². Tsu nilitii²¹moo xiiala itaan²¹na juncwii²¹ jløø¹³moo coon¹³ 'e xu 'e 'óó³oo. ¹² Niñí³oo xiiala li mo tañíí² tsá² la joon jon ñí³oo wa'a mo 'óó³oo sái²xu. Nilitii²¹na xiiala taan²¹na 'e 'yaaí²¹-tsii 'e róøi² tu¹³uu si 'e un'áa³na 'ee. Jløø¹³moo coon²¹tøø²mo wa'a mo 'óó³xuu la joon jon wa'a mo jo 'ee sá² tyiia. ¹³ Lí²-i jmaa³aa doñi'ee tsu Jesucristo cwo¹²o jna wa'¹² pí² tyiia. ¹⁴ Pe 'naa' 'e tyú² gajmáa²aa' tyiia mo gauncoon¹³oon' jna coon¹³ fa'í² 'e seen²na.

¹⁵ Joon ñí²oo' 'e jiin¹³ 'naa' tsá² seen²¹ fuu²¹ Filipos gauncoon¹³oon' jna mo gajú³uu Macedonia nifu, nicwó³oo júu³ tyú² tya' 'e tiin¹³ tsá². Jiin¹³ 'naa'oo' jee²¹² jileei²¹ 'in nijai¹² líi² Jesucristo gacwó²oo' jna 'e jmaai¹ to² tyiia tsu 'wii¹³ nicwó³oo júu³ tyú² jee²¹² 'naa' 'e ni'ii¹³naa'. ¹⁶ Tsu la 'ii²¹² 'e taan²¹na fuu²¹ Tesalónica gauncoon¹³oon' jna cafu líi¹gi tya' jilaa¹²¹ 'e tyée¹³na. ¹⁷ Jon' wa'a 'i¹-tsii jiin¹³ 'e 'ii¹³na, pe jiin¹³ 'e 'iin²¹²na 'e li'óó²oo' líi¹gi cwáain¹ tyii' tyani Dios Jmii²¹. ¹⁸ Ni'ii¹³moo jilaa¹²¹ ca gasai²gi. Coon¹³ 'e gasii¹naa' coon¹³ Epafrodito 'óó³oo 'láai²gi. 'E gasii¹naa' do tyiia lí¹ lawa coon²¹ fa¹ tyani Dios, lawa sún² jmafuu²¹ 'áai¹. Joon 'yaaí²¹-tsi Dios 'wii¹³ 'e gauncoon¹³oon' jna. ¹⁹ La joon jon Dios tyiia-oo icwo¹²o 'naa' jilaa¹²¹ 'e 'náa²aa'. Icwo¹²-o 'naa' 'e 'náa²aa' 'wii¹³ Jesucristo tsu 'áa¹mo sá² tya'a fu ñu'fú² li 'ya¹²gi 'áai¹. ²⁰ ¡Cwoun'goo²¹o jileei²¹ tsá² seen²¹ juncwii²¹ Dios Jmii²¹ coon²¹tøø²mo! Amén.

Júu³ li gatséi¹

²¹ 'Aa²¹²mo tsá² fu¹²u 'e fo¹³na coon¹³ la sii²¹ Jesucristo jileei²¹ 'in jai¹² líi² Dios Jmii²¹. Jileei²¹ tsaru^{1u} 'in taain²¹² coon¹³ jna lo sii¹mo jon 'aa²¹²moo'. ²² La joon jon sii¹mo 'aa²¹²moo' jileei²¹ 'in 'iin²¹²in Dios Jmii²¹ 'in jmoo¹o to² inuu tya' tsaa'to² nifu tyiin¹ Roma.

²³ Cwouncwaaí¹³ Ña'ñu^{1u}' Jesucristo jileei²¹ 'naa'. Amén.

Jí² gasii¹in San Pablo tí²i tsá² 'in néei¹ Colosas

Sii¹in Poo² 'e jí² lo tya' tsá² jai² líí² Cristo 'in néei¹ Colosas

¹⁻² Jna-a, Poo², 'in sii³na 'e jí² lo tyii' 'in jai² líí² Jesucristo 'in néei¹ coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Colosas. Joon líí¹na apóstol tya' Jesucristo to² tyu¹² Dios Jmii²¹. Sii²¹na'a 'e jí² lo coon¹³ tsaru¹¹u' Timoteo tyi'naa' 'in tsaru¹¹u' 'in jai² líí² Jesucristo. Cwotaan¹²¹ Ña'ñu¹¹u' Dios Jmii²¹ 'naa' cwa¹³ joongi cwocwo¹¹ 'naa' 'e seen²¹naa' 'e tyú².

Faa¹²¹ Poo² júu³ tyú² 'wii²¹² tya' 'in jai² líí² Jesucristo

³ Coon²¹ tøø²mo cwoo²¹o'o 'maai¹¹³ Dios Jmii²¹, 'in Jmii²¹ Ña'ñu¹¹u' Jesucristo, la coon²¹ naa¹³ mo faa²¹a'a júu³ tyú² 'wii²¹² tyii'. ⁴ Nilinée³e'e júu³ 'e ja²mo líí²naa' Cristo Jesús, joongi xiiala 'iin²¹²moo' jileei¹²¹ 'in jai² líí² Dios Jmii²¹. ⁵ 'iin²¹²moo' 'ii tsu' 'wii' injaan²oo' icwo¹² Dios 'naa' 'ii¹²¹ 'ido 'naa' fu ñu¹fú² iní²ii' coon¹³ Jesús jløø¹³naa'. Ca la mo 'láa² 'wii²¹² ganuu²uun' 'e júu³ tyú² tya' 'e tiin¹³ tsá² ga'i¹-oo' la joon. ⁶ Joon 'e júu³ lo 'e cwo¹ tsá² la caain²¹ juncwii²¹. Joon 'ii²¹mo tsá² 'e júu³ do la ga'ii¹³naa' la mo ganuu²uun' joon ja²mo galíí²naa' 'e jo¹o 'e 'iin²¹² Dios tsá². ⁷ La lí 'e galitíí²¹naa' 'e ga'e¹ ru¹u' Epafras, 'in 'iin²¹²na', 'in gajmaa¹a to² coon¹³ jna'. Joon 'ii jaain²¹ 'in jmoo¹o to² tyu¹² Cristo 'in cwo¹² 'naa' júu³ tyú² joongi jo cuu¹³-oo' coon¹³on. ⁸ Joongi 'ii gajma²a jna'a júu³ xiiala seen²naa' joongi xiiala 'iin²¹²naa' Dios coon¹³ tsá² coon¹³ 'ii²¹ tya' 'in Espíritu Tyú² tya' Dios.

⁹ Tsu 'wii¹³ joon 'e jmii²¹² mo galiné³e'e xiiala jai² líí²naa' jo mo gatuu²¹u' 'e faa¹³a'a júu³ tyú² 'e mii²¹i'i tyani Dios Jmii²¹ 'e cwocwo¹²o 'naa' 'e liñi²ii' jilaa¹²¹ 'e 'iin²¹²in 'e jmaa²aa', joongi coon¹³ tya' Espíritu Tyú² tya'a 'e øøi²¹-oo', ilíñi²ii' 'e tyú², jogi jmaa²aa' sóoin² jon'gi wa' jo untiin¹³naa'. ¹⁰ Joongi mii²¹i'i 'e jmaa²aa' 'e tyú²-u jiin¹³ la tíí² la jmoo¹o 'in jai² líí² Ña'ñu¹¹u' Jesucristo, jmaa²aa'gii' coon²¹ tøøi² jiin¹³ la 'yaa¹-tsi, joon ilicwii²naa' 'áai¹gi Dios Jmii²¹. ¹¹ Mii²¹i'i 'wii²¹² tyii' 'e cwojmaa¹a Dios Jmii²¹ 'e tá²gi taain²¹²-oo' coon¹³ 'ii²¹ tya'a 'e ya²gi, 'e coon¹³ la joon 'e taa²¹-oo' jmaa²aa' coon¹³ ce tún², joon 'e jløø¹³moo'. ¹² Cwoo³oo' 'maai¹¹³ Ña'ñu¹¹u' 'in nityá² tyú² tyi' 'ii¹³na' jilaa¹²¹ icwo¹² Dios jileei¹²¹ 'ii injneei²¹ tyani Dios. ¹³ Joon Dios Jmii²¹ lawa'a ga'wooi¹ jna' 'e juncwii²¹ do lí 'ii² nuu²¹ joon gatøø¹ø jna' lí jná² joo¹²¹ lí tyu¹²u Joon¹, 'in 'iin²¹²in do to². ¹⁴ 'In Joon¹on do gajmaa¹a tiin¹³ jna', gajúun¹in 'wii²¹² tyi' joon ga'íin² tsaa² 'wii²¹² tyi'.

Seen²na' 'e tyú²-u coon¹³ Dios Jmii²¹ tsu 'wii¹³ gajúun²mo Jesucristo 'wii²¹² tyi'

¹⁵ Jiin¹³ jaain²¹ tsá² jo lí² ní²in Dios Jmii²¹. Pe mo gacwéei² Joon¹on líí¹ tsá²-a joon ganii²¹mo tsá² 'ii. Joon 'ii-o 'in nifu la jee²¹² jileei¹²¹ 'in seen²¹. ¹⁶ 'Wii¹³ 'ii-o gajmaa¹a Dios Jmii²¹ ni cwoo¹³ juncwii²¹ joongi coon¹³ jilaa¹²¹ 'e sá² yu' juncwii²¹. Joon gajmaa¹o jilaa¹²¹ 'e jo jnéei² la joon jon 'e jnéei². Jilee¹²¹mo ga'ii¹²¹ to² 'e tyu¹² 'ii xufiin¹³ 'in tsaa¹to² nifu si 'in tí² tún² 'ee si 'in tí² 'ni¹ 'ee. Tsu jilaa¹²¹ 'e galí² 'wii¹³ 'ii-o joongi 'e tya' 'ii-o. ¹⁷ Seen²¹mo Jesucristo ca la jéei¹gi la jee²¹² jilaa¹²¹ 'e sá². Joon 'wii¹³ 'ii²¹ tya' 'ii-o jo xéei². ¹⁸ Joongi Cristo líí¹i mootyi² tya' jileei¹²¹ 'in jai² líí² 'ii. La to² tyu¹² mootyi² tsá², tyu¹²o to² la tøøi² cuerpo tya' tsá², la joon jmoo¹o Jesucristo. Joon 'ii-o cwoo¹o juncwii²¹ tya' la jileei¹²¹ 'in jai² líí² 'ii. 'Ii-o 'in tyiin²gi nifu la jee²¹² jileei¹²¹ 'in nigajiin¹ jee²¹² 'líí²¹² 'e jo júuin² tún¹ tsu 'wii¹³ la joon 'ii-o nifu la jee²¹² jilaa¹²¹. ¹⁹ Tsu Dios Jmii²¹ nigali¹in²¹²in wa'a líí¹i Cristo ce tí² la líí¹i 'ii 'ña'a. ²⁰ Joon ga'i¹-tsi jon Dios Jmii²¹ 'e 'wii¹³ tya' Jesucristo 'e seen²¹ tsá² tyú² coon¹³on. Dios ga'íin² tsaa² tya' jileei¹²¹ 'wii¹³ jmi¹ 'øøi² Jesucristo 'e gatuun²¹ mo júun¹in tsaa¹ crúu¹³. 'Wii¹³ coon¹³ 'e joon gajmaa¹a Dios 'e síí¹i røø²¹ coon¹³on jileei¹²¹ 'in taain²¹² ñu¹fú² coon¹³ 'in taain²¹² juncwii²¹.

²¹ Joon 'naa' la mo jéei¹ jo seen²¹naa' tyú² coon¹³ Dios. 'Ee¹moo' Dios 'wii¹³ jilaa²¹ 'e gó² jmoo²oo'. Pe la no Dios gajmaa¹a 'e seen²¹naa' røø²¹ coon¹³on. ²² 'Wii¹³ tya' 'e gajúun¹in cuerpo tya' Cristo. 'E galí² 'elo 'e lawa'a sá² coon²¹ 'e cwo²o Dios Jmii²¹. Ijaain²¹ Dios Jmii²¹ 'naa' tyani 'ña'a 'e líi¹naa' tsá² jon'gi un'leei²¹gii' yaanaa', jon'gi 'e røøi²¹gii' tsaa². ²³ Pe 'elo lano 'ná¹ ngí²ii' canii²mo jiin¹³ 'e jai² líi²naa'. Lawa coon²¹ jmóo³ 'mó² 'e 'yü 'o² 'áai¹ 'e jo tsajan² jiin¹³xü la joon jon jo xee²-oo' jiin¹³ 'e 'øøi²¹-oo' tsü 'wii¹³ 'e júu³ tyú² 'e nanuu²uu' itiin¹³naa'. Joon nigacwoo¹ tsá² 'e júu³ lo la 'uu²¹mo ni cwoo¹³ juncwii²¹. Joon jna-o, Poo², gauncoon¹³oo cwóo³oo 'e júu³ tyú² do.

Xiiala jmoo¹o Poo² tya' 'in jai² líi²

²⁴ Jløø¹³moo coon¹³ jilaa²¹ wúu¹ 'e móo³oo 'wii²¹² tyii' tsü coon¹³ la joon coon¹³ cuerpo tyiia li¹ii untiin¹³na jilaa²¹ wúu¹ 'e 'ná¹ ní²gi Cristo cwáain¹ tya' 'in jai² líi² 'ii. ²⁵ Joon Dios Jmii²¹ gatyaa¹ cwóo³oo icwo¹³oo 'naa' 'e júu³ tyú² do tya' 'e tyú² tyii'. Dios Jmii²¹ gatyaa¹ cwóo³oo júu³ tya'a 'e cwóo³oo jiin¹³ la tí². ²⁶ Jmá³aa líi²ii' 'e júu³ 'e la mo tá² 'ín³ 'mo² líi¹-i 'áai¹. Ce jiin¹³ ángeles jo ñii¹ la joon jon tsá² jo ñii¹. Pe la nano Dios gacwoo¹o 'e licwii¹naa' jiin¹³ 'in líi¹i tsá² tya'a. ²⁷ Dios ga'i¹-tsi cwo²o jilee¹²¹ 'in jai² líi² 'ii 'e licwii¹ 'e júu³ la mo tá² 'ín³ 'mo². Joon 'ya²gi 'áai¹ joongi 'áa¹mo tyiin² tyii' jilee¹²¹ 'in jon' seein²¹ Israel. Joon 'e júu³ 'ooiin²¹ do 'e jin² 'e 'yúu¹i tsi Cristo 'in tsá² 'in jai² líi² 'ii. Joon 'wii¹³ 'ii do 'øøi²¹-oo' 'ii¹³naa' li 'ya²gi icwo¹²o 'naa'.

²⁸ Cwoo²¹o júu³ tyú² tya' Cristo. Joon cwoo²¹o tsá² cwáain¹ jilee¹²¹mo. Joon 'ee¹e 'e jilee¹²¹mo tsá² joon cwo²øøi²¹-tsi tyú²-ü. Tsü joon la jaain²¹ la jaain²¹ 'ii isaaain²¹-tsi tyú²-ü jilaa²¹ 'e gajmaa¹a Cristo 'wii²¹² tya'a. ²⁹ 'Wii¹³ joon jmóo³oo to² 'ii²¹ la joon jon jmóo³-oo xiia²¹ jiin¹³ li¹ii jiin¹³ wa¹² pí² icwo¹² Jesucristo jna.

2

¹ Tsü 'iin²¹²na 'e líi²ii' 'e jmóo³oo xiia²¹ jiin¹³ li¹ii 'wii¹³ tyii' joongi 'wii¹³ 'in tsá² néei¹ Laodicea joongi 'wii¹³ jilee¹²¹ 'in jo mo ní² jna 'ñii'a. ² La joon 'iin²¹²na 'e táain¹ tá²-tsi alma tya'a joon gauncaain²¹ tsü 'wii¹³ 'iin²¹²in la jaain²¹ la jaain²¹. 'Iin²¹²na jon 'e 'øøi²¹gii¹-oo' 'e coon¹³ la joon jo cu²-oo' coonti. 'Iin²¹²na jon 'e cwii²¹moo' Cristo. Joon jo lí² cwii¹in tsá² 'ii wa'a jo cwoo¹ Dios. ³ Tsü Dios gacwo¹o Cristo jilaa¹²¹ 'e 'øøi²¹-tsi tsá² coon¹³ jilaa²¹ 'e jmi¹-tsi. ⁴ 'E la fuu²¹²uu 'naa' 'e jo 'in icwotyiiian¹²¹ 'naa' tóo² coon¹³ júu³ tajuu²¹. ⁵ Xüfiin¹³ jo siin¹³na 'ñii'a coon¹³ 'naa' 'áa¹mo líi²na 'naa'. Joongi 'áa¹mo jløø¹³na coon¹³ 'naa' 'e untiin¹³moo' joon 'e teen¹naa' taa¹²¹ jiin¹³ 'e jai² líi²naa' Cristo.

⁶ La ni¹ii¹³naa' Jesucristo la joon jon 'ná¹ taan²¹²naa' juncwii²¹ 'in caan¹²naa' coon¹³on. ⁷ 'In caan²¹naa' coon¹³o lawa'a coon²¹ 'mó² jéei¹ jmóo³ 'áai¹ 'e sa² tá² 'e ilí¹ cwii²¹naa' Cristo 'áai¹gi la coon²¹ jmi¹²¹². Jo cwoxeei²¹-oo' jiin¹³ 'e jai² líi²naa' jiin¹³ la ga'e¹² tsá² 'naa'. Coon²¹ tøø²mo cwoo²oo' 'maai²¹ Dios Jmii²¹.

'E 'míi² 'e juncwii²¹ tya' tsá² mo jai² líi² Cristo

⁸ Tíi¹moo', jo cwóoi¹ yaanaa' 'e caain¹ 'naa' wíin² 'in tsá² tajuu²¹ 'in tíi² júu³ 'e jóoin²-tsi tsá². Joongi jo cwo²o 'ido júu³ ruu²¹i coon¹³ 'e júu³ 'e jo jai². 'In tsá² do jo cwoo¹o júu³ tya' Cristo. Cwoo¹-o jmai² júu³ 'e la tíisi² tya' tsá², jiin¹³ la 'e 'øøi²¹-tsi yaamo.

⁹ Tsü lawa'a Dios Jmii²¹ 'ña'a líi¹i Jesucristo. ¹⁰ Joon 'naa' sirøø¹naa' coon¹³ Dios tsü 'wii¹³ 'in caan²¹naa' coon¹³ Cristo. Joon 'ii tyü² to² jilee¹²¹ 'in 'oo¹o to² juncwii²¹ coon²¹gi. ¹¹ Joon 'naa' ga'ii¹³naa' 'e li² sii²¹ circuncisión, 'e jmaa¹a tsá² júu³ 'e tsá² tya' Dios 'naa'. Pe 'e li² ga'ii¹³naa' jon' gajmaa¹a tsá². 'E li² 'e nilíi¹³naa' 'e Cristo gacoon²¹-o jilaa¹²¹ tsaa² tyii'. ¹² Mo gasaa²¹naa' jmi¹²¹ lawa'a 'e gajún¹moo' coon¹³ jilaa¹²¹ 'e gó² 'i¹-oo' la gajúin¹ Jesucristo. Joon mo gajmaa¹a Dios Jmii²¹ 'ii²¹ 'e gajiiin¹in Jesucristo jee²¹² 'líi²¹² la joon jon 'naa' gacwo¹o Dios Jmii²¹ 'naa' juncwii²¹ tyii' 'e 'múui² 'wii¹³ jo¹o galíi²naa' Jesucristo. ¹³ 'Naa' la mo jéei¹ lawa'a 'e 'líi²¹²moo' coon¹³ tsaa² tyii² 'e

røø²¹naa', jo li² líi¹naa'. Pe la nano nicwo¹¹o Dios 'naa' juncwii²¹ tyii' caan²¹mo coon¹³ Cristo. Ga'íin²mo 'ido jilaa¹²¹ tsaa² tyii'. ¹⁴ Ga'íin² tsaa² tyi' 'e røø²¹na' tyaní¹i. Coon¹³ 'e tsaa² tyii² do 'e la mo tsaa²¹a' li 'líi¹³. Mo gateein¹ tsá² Cristo tsaa¹ crúu¹³ joon gajúun¹in. Joongi gatsé¹mo 'e tsaa² røø²¹na' do. ¹⁵ Mo gajúun² Jesucristo tsaa¹ crúu¹³ do gali¹¹o 'in 'líi¹³ coon¹³ jileei¹²¹ 'in 'oo¹o to² tya' 'in 'líi¹³. Joon coon¹³ la joon Dios ga'e¹²o jileei¹²¹ 'e feei¹gi Cristo lagi 'in 'líi¹³ do.

Jmaa²aa' jiin¹³ la to² tyu¹² Dios

¹⁶ Tsu 'wii¹³ joon jo cwóoi¹ 'naa' wa'a jmá¹ tsá² 'ii²¹ tyii' coon¹³ 'e 'uu²uu' cøø²øø'. Jon'gi cwóoi¹ 'naa' wa'a jmá¹ tsá² 'ii²¹ tyii' coon¹³ mo tí² jmií²¹² si jmií²¹² mo 'láa² 'wii²¹² la jaain²¹ sií²¹ 'ee, si jmií²¹² mo 'ii²¹ 'woo¹²¹ tsá² 'ee. ¹⁷ Tsu 'wii¹³ jilaa¹²¹ 'elo li lawa 'iin¹³ tya' Cristo, jmaa¹a tsá² júu³ xiiala líi¹¹ Cristo ijó¹ pe najó²-o joon la no lí²-i licwii¹in tsá² 'ña'a Cristo. ¹⁸ Jo cwoø²oo' 'e cón² 'in tsá² do 'naa' tóo² 'e jo 'ii¹³naa' jilaa¹²¹ 'e sá² tyii' coon¹³ Jesucristo. 'In tsá² do jmaai¹²¹ yaai lawa tsá² 'wéi¹ joon un'goo²¹o ángeles. Faa¹²¹a 'e jo 'øøi¹²¹-tsi. Joon jløøi¹³ 'ña'a coon¹³ 'e 'i¹-tsi xufiin¹³ 'i¹-tsi jiin¹³ la 'i¹-tsi tsá² 'in jo cwii¹in Dios. ¹⁹ Jo ngii¹ 'in caain²¹ coon¹³ Cristo. Pe Cristo do líi¹i tsafeei¹ tya' jileei¹²¹ 'in jai¹² líi¹² 'ii. Joon 'ii do cwoø¹o jilaa¹²¹ 'e ñí¹ tsá² cwáain¹ tya' Dios Jmii²¹. 'Wii¹³ 'ii-o sicaain²¹ jileei¹²¹ 'in jai¹² líi¹² 'ii jiin¹³ la 'i¹-tsi Dios.

²⁰ Mi yuui¹³ gajúun¹ Cristo 'in tsá² taain²¹² juncwii²¹ jo lí² tyu¹²gi to² 'ii. La joon jon jna' lawa'a jún¹mo' jon coon¹³ Cristo. Joon jo lí²gi tyu¹²u tsá² jna' to². ²¹ Jo 'ná¹ jmoo²¹o' 'ii²¹ 'e tyu¹²u lagi jo gø¹²ø si jo 'uun¹²¹un 'ee si jo lí²i coon¹³ cwoø²¹o 'ee. ²² Tsu jilaa¹²¹ 'e sá² juncwii²¹ ityé¹mo mi yuui¹³ ijméi¹ to² tya' tsá². Joon 'e 'ii²¹ 'e jmoo¹o 'in tsá² do lí² jiin¹³ la to² tyu¹² tsá², joon jiin¹³ júu³ 'e 'e¹²e tsá². ²³ 'In tsá² jmoo¹o 'ii²¹ lo 'e la mo líi¹i la líi¹i tsá² 'in cwó¹-tsi jmoo¹o la to² tyu¹² Dios. Pe jiin¹³ jmaa¹²¹i yaai tsá² 'wéi¹ joon 'e¹e wúu¹ yaai. Jo 'ee to² 'íi³ jilaa¹²¹ 'elo tsu 'in tsá² 'in jmoo¹o la joon jmoo¹-o jiin¹³ la 'iin²¹²gi 'ña'a.

3

¹ La gajúun²naa' coon¹³ Cristo la joon jon nigajiin¹naa' tún¹ coon¹³on. 'Wii¹³ joon 'naa²¹aa' 'e sá² fu ñu'fú² li tyíin¹ Cristo li' cwoø²¹o Dios Jmii²¹ tsáa¹. ² Cwo¹²-'oo' 'e sá² fu ñu'fú² jon' 'e sá² ni cwoø¹³ juncwii²¹. ³ Gajúun²naa' coon¹³ Cristo joon nano un'øø²¹mo Dios juncwii²¹ tyii' coon¹³ Cristo. ⁴ Joon Cristo 'ña'a líi¹i juncwii²¹ tyi'. Joon mi jnéi¹ Cristo tún¹ la joon jon jna' injnéi¹mo' coon¹³on. Joon 'e 'ya¹²gi tya'a ilisá² tyi'.

'E² Poo² tsá² xiiala teein²¹² tsá² juncwii²¹

⁵ 'Wii¹³ joon 'ná¹ joon²¹on' jmaa²¹a' jilaa¹²¹ 'e 'iin²¹²na' 'e gó² 'e jmoo²¹o'. Jo foo¹³naa' tsami² tya' tsá² xeei¹²¹, jon'gi jmaa²aa' doñi'ee 'e gó². Jo jmaa²aa' 'e gó² 'e 'iin²¹²naa' jmaa²aa' jon'gi 'e gó² 'e 'i¹-'oo'. Jo 'iin²¹²gií' 'áai¹gi lagi 'a 'oo²oo' no tsu lawa'a un'goo²oo' dioses jmaa¹i tsá² wa'a jmoo²oo' la joon. ⁶ Joon tsu 'wii¹³ jilaa¹²¹ 'e gó² lo i'ee¹ Dios wúu¹ jileei¹²¹ 'in jo mo jmaa¹a nuu¹³. Joon 'áa¹mo wúu¹ inii² 'ido. ⁷ Joon 'naa' gajmaa²aa' jilaa¹²¹ 'e gó² lo la mo seen²¹naa' la mo jéei¹. ⁸ Pe nano tuu²uu' jilaa¹²¹ 'e gó² lo: tuu²uu' 'e 'nii²¹-'oo', jo jmaa²gií' 'e 'nii²¹-'oo'. Tuu²uu' jilaa¹²¹ 'e gó² 'e tí²-'oo' joon jilaa¹²¹ júu³ gó² 'e foo¹²¹oo' tya' tsá² xeei¹²¹. Tuu²uu' jilaa¹²¹ júu³ 'líi¹³ 'e síi¹naa'. ⁹ Jo fu¹²uu' tsá² júu³ tajuu²¹ la jaain²¹ la jaan²¹naa' tsu ni gatuu²oo' jilaa¹²¹ 'e gó² seen²¹naa' la mo jéei¹ coon¹³ jilaa¹²¹ 'e gó² gajmaa²aa'. ¹⁰ Joon niga'ii¹³naa' coon²¹ juncwii²¹ 'múui². Joon la coon²¹ jmií²¹² nigalicwii²ingii' Dios 'in gacwo¹ 'naa' 'e juncwii²¹ 'múui² do. Joon coon¹³ la joon tí¹²xu-u 'e juncwii²¹ tyii' do lisíi¹² ca li la li juncwii²¹ tya' Dios Jmii²¹. ¹¹ Mo ngii¹ tsá² coon¹³ 'e juncwii²¹ 'múui² do ca nii²mo tsá² líi¹i. Jo 'e cwáain¹ tya' tsá² doñixiaa' jalín², la joon sáa³ jmii²¹ tsá² doñixiaa' jalín². Jo tyiin² joo²¹ jiin²¹ gauntsáa¹ tsá² jí² si 'ee to² tíi² tsá² 'ee. Jiin¹³ 'e tyiin²mo 'e cwii¹in 'ido Jesucristo tsu jiin¹³ 'ii 'in tyiin²gi.

¹² 'Iin²¹²mo Dios 'naa' joon gatyii¹³in 'naa' ilín²naa' tsá² tya'a, 'wii¹³ joon cwolí²naa' tsá² 'wo²-tsi, tsá² 'in jmoo¹o tyú² tya' tsá² xeei¹²¹. Jo jmaa²aa' jløø¹³ pe cwolí²naa'

tsá² coon¹²¹ tún¹ 'in feei¹¹-tsi. 13 Jmaa^{2aa} feei¹¹-'oo' 'wii¹³ tya' ruu²¹naa' la jaain²¹ la jaan²¹naa'. Joon wana 'e niga'láa¹ tsá² tyii' jmaa^{2aa} feei¹¹-'oo' tya'a tsu¹³ jiin¹³ la joon gajmaa^{1a} Cristo tyii'. 14 Pe 'e tyiin^{2gi} 'e 'iin²¹²naa' tsaru^{1u}', tsu¹³ jiin¹³ coon¹³ la joon incaan²¹naa' joon sii¹³ⁱⁱ røø²¹. 15 'Wii¹³ Cristo seen²¹naa' tyú² coon¹³ Dios Jmii²¹ tsu¹³ 'wii¹³ joon jmaa^{2aa} jiin¹³ la tii²ⁱ jmáa^{1a} 'in seen²¹ tyú² coon¹³ Dios Jmii²¹. Tsu¹³ 'yu² to² joon gatø^{12ø} Dios 'naa' 'e canii^{2mo} ilí²naa'. Joon cwoo^{2oo} 'maai¹³ Dios Jmii²¹.

16 Cwotii¹³-'oo' jilaa¹²¹ júu³ tya' Cristo 'e ganuu^{2uu}. Jmaa^{2aa} núu^{13uu} 'e júu³ do. 'Ee^{2ee} 'e júu³ do joongi tyá²-'oo' la jaain²¹ la jaan²¹naa' coon¹³ jilaa¹²¹ 'e 'øøi²¹-'oo' 'e gacwo² Dios. 'øø^{2øø} jilaa¹²¹ júu³ tyú² salmos coon¹³ jilaa¹²¹ júu³ tyú² tii^{21gii}, cwoo^{2oo} 'maai¹³ coon¹³ 'e 'øø^{2øø} do. 17 Joon jilaa¹²¹ 'e jmoo^{2oo} si fó^{2oo} 'ee, jmaa^{2aa} jilaa¹²¹ 'wii²¹² tya' Ña'ñu^{1u} Jesucristo. Joon cwoo^{2oo} 'maai¹³ Dios Jmii²¹ 'wii¹³ 'ii-o.

Xiiala 'ná¹ jmaa^{1a} 'in jai¹² líii² Jesucristo

18 Joon jileei¹²¹ 'naa' tsamí² 'in seen²¹ ñuu¹ tya'a jmaa^{2aa} núu^{13uu} coon¹³ ñuu¹ tyii'. Tsu¹³ coon¹³ la joon 'ná¹ jmáa^{1a} 'in jai¹² líii² Ña'ñu^{1u}'. 19 Joon 'naa' tsañuu¹ 'in seen²¹ tsamí² tya'a cwoli'in²¹²moo' tsamí² tyii'. Jo jmaa^{2aa} 'eei¹ 'naa'. 20 Jileei¹²¹ 'naa' 'in xuui^{212gii} jmaa^{2aa} núu^{13uu} to² tyu¹² 'ñú^{2uu} coon¹³ saa^{2aa} tsu¹³ 'yaa¹-tsi Ña'ñu^{1u} coon¹³ 'elo. 21 Joon 'naa' 'in líi¹ⁱ tsacøø¹¹³ jo untyí^{2naa} xuui²¹² tyii' ce tyá² 'nii²¹-tsi tsu¹³ joon jo tyuui¹²-tsi. 22 Jileei¹²¹ 'naa' 'in líi¹ⁱ tsa'leei¹³ jmaa^{2aa} núu^{13uu} to² tyu¹² ñifii²ⁱⁱ 'in seen²¹ juncwii²¹ lo. Jmaa^{2aa} núu^{13uu} coon²¹ tøø^{2mo} jon' wa'a jiin¹³ mo jøø²ⁱ 'naa' coon²¹ liseen²¹naa' tyú² coon¹³on. Pe cwoseen²¹naa' canii^{2mo} un'goo^{21oo} Dios Jmii²¹. 23 Joon doñi^{1ee} 'e jmaa^{2aa}, jmaa^{2aa} 'e jløø^{13moo} lawa to² tya' Ña'ñu^{1u} jon' to² tya' tsá². 24 Joon niñi^{2oo} 'e Ña'ñu^{1u} icwo¹² 'naa' lawa coon²¹ 'e tii^{2naa} 'e i'ii^{13naa} ñu^{1fú} tsu¹³ jmoo^{2oo} to² tya' Cristo 'in líi¹ⁱ Ñi'fii²ⁱⁱ la jai¹². 25 Joon jileei¹²¹ 'in jmoo^{1o} 'e gó² i'ii²¹mo 'e 'lee¹³ⁱ tya' 'e gó² gajmaa^{1a}. Joon coon²¹ 'ii¹²¹ 'oo^{1o} Dios 'e jmáa^{1a} tya' la jaain²¹ la jaain²¹ tsá².

4

1 La joon 'naa' 'in líi^{1naa} ñi'fii²¹² tsá² 'ná¹ jmaa^{2aa} 'ii²¹ røø²¹ coon¹³ tsa'leei¹³ tyii'. Cwotii¹³-'oo' 'e seen²¹ jaain²¹ Ñi'fii²ⁱⁱ ñu^{1fú}.

2 Faa^{2aa} júu³ tyú² coon²¹ tøø^{2mo}, lii²ⁱⁱ jmaa^{2aa}, cwoo^{2oo} 'maai¹³ Dios Jmii²¹. 3 Faa^{2aa} jon júu³ tyú² 'wii¹³ tyijna'a 'e cwo² Ña'ñu^{1u} 'e cwoo^{21o} júu³ tyú² tya'a. Joon 'wii¹³ 'e júu³ do 'yuu^{2na} 'nuñ¹³. 4 Mí²ⁱⁱ tyani Dios 'e liñ³ⁱⁱ tyú² xiiala ilí² cwóo^{3oo} 'e júu³ do.

5 Ngí²ⁱⁱ coon²¹ tsáa¹ tyani 'in jo cwii¹ⁱⁿ Ña'ñu^{1u} Jesucristo. Cwoo¹³-'oo' jmaa^{2aa} 'e sá² jmaa^{2aa}. 6 Síi^{1naa} coon¹³ júu³ coon²¹ tún². Cwoliñ²ⁱⁱ xiiala ngii²ⁱⁱ tya' 'in unngii¹ⁱ.

Júu³ li tséi¹

7 Joon 'in tsaru^{1u} Tíquico, 'in 'iin²¹²na'a, ijma^{1a} 'naa' júu³ xiiala seen²¹na. Joon 'in Tíquico do nigauncoon^{13o} jna 'áai¹ joon coon²¹ caan²¹mo gacwoo^{21o} júu³ tyú² tya' Ña'ñu^{1u}. 8 'Wii¹³ joon sii^{2na} 'ii isii²¹ 'naa' xiiala seen²¹na'a joon wa lí² tyá²-'oo'. 9 Joon tsagoo^{1oo} Onésimo ingi¹ coon¹³ Tíquico. Tsa¹³-tsi Onésimo Ña'ñu^{1u} Jesucristo 'áai¹ joon 'áa¹mo 'iin²¹²moo^{1o} 'ii. Je wai¹ do ijma¹² 'naa' júu³ xiiala li lo.

10 Joon 'in Aristarco, 'in taai²¹² 'nuñ¹³ coon¹³ jna sii¹ⁱ 'aa²¹²moo'. La joon jon sii¹ⁱ Marcos, 'in líi¹ⁱ ruu²¹ⁱ Bernabé sii¹ⁱ 'aa²¹²naa' jon. Niga'ii^{13moo} júu³ cwáain¹ tya'a joon wa jafee¹³ⁱ 'naa' 'ii^{13moo} 'ii 'e tyú²-u. 11 'In Jesús do, 'in sii^{21o} jon Justo, sii¹ⁱ 'naa' jon 'aa²¹²moo'. Jiin¹³ 'in gaai²¹ no, jee²¹² tsá² Israel 'in jai¹² líii² Cristo, gauncoon^{13o} jna cwoo^{21o} júu³ tyú² tya' Dios. Joon gacwo^{11o} jna fo'feei¹ 'áai¹. 12 'In tsagoo^{1oo} Epafras sii¹ⁱ 'aa²¹²moo'. Tsá² jmaa^{1a} to² tyu¹² Cristo 'ii joon 'áa¹mo mii¹ⁱ tyani Ña'ñu^{1u} 'wii²¹² tyii'. Mii¹ⁱ tyani Dios 'e taan²¹²naa' tá² táain¹-'oo' joon 'e ñii^{21oo} jilaa¹²¹ 'e 'iin²¹²in Dios Jmii²¹ 'e jmaa^{2aa}. 13 Tsu¹³ jna-a jmoo^{3oo} júu³ xiiala cu¹²-tsi Epafras tyii' joongi tya' 'in

néei¹ fuu²¹ Laodicea coon¹³ 'in néei¹ fuu²¹ Hierápolis. ¹⁴ 'In timí¹ Lucas, 'in 'iin²¹²na'a, síi¹ 'aa²¹²moo'. La joon jon Demas síi¹ 'aa²¹²moo'.

¹⁵ 'Aa²¹²mo fuu²¹uu' 'in jai² líii² Cristo 'in néei¹ fuu²¹ Laodicea. 'Aa²¹²mo'o fuu²¹uu' fo³oo Ninfas coon¹³ 'in incaain²¹ inuu tyá'a. ¹⁶ Mo ngayuui¹³ jøø²øø' 'e jí² lo jee²¹² 'naa' joon síi¹naa' tyá' 'in jai² líii² Cristo néei¹ Laodicea. Jøø²oo' jon 'e jí² ga'ii²¹ 'in néei¹ Laodicea. ¹⁷ Síi¹³ii' Arquipo: “Tyán² cwáain¹ 'e untiin¹³mo'o røø²¹ jilaa²¹ to² 'e gacwo¹ Ña'ñu¹ 'nə ijmaa²a.”

¹⁸ Jna-a, Poo², jmóo³oo 'e júu³ lo coon¹³ cwóo³oo. Untii¹³i-'oo' 'e 'yuu²na 'nəñí³. Cwouncwaai¹³ Dios Jmii²¹ 'naa'. Amén.

Jí² 'láa² 'wii²¹² 'e gasii¹in San Pablo tíi²¹ tsá² 'in néei¹ Tesalónica

Poo² coon¹³ 'in ngi¹ coon¹³ sii¹in 'e jí² lo

¹ Jna-a, Poo², coon¹³ Silvano coon¹³ Timoteo jmoo²¹o'o 'e jí² lo 'e sii²¹na'a tyii' 'in jo¹ líi² Cristo 'in seein²¹ fuu²¹ Tesalónica, jilee¹²¹ 'naa' 'in sicaain²¹² coon¹³ Dios Jmii²¹ joongi coon¹³ Jesucristo. 'iin²¹²moo'o 'e Dios, 'in Ñũũ¹³o', cwouncwaa¹³i 'naa'. Joongi cwouncwaa¹³i Ña'ñũ¹³u' Jesucristo 'naa' joongi 'e cwo¹ 'e seen²¹naa' 'e tyú² juncwii²¹ tyii'.

Xiiala niga'e² Poo² tsá² seein²¹ Tesalónica 'e tsáai¹-tsi Dios coon²¹ tøø²mo

² Coon²¹ tøø²mo cwo¹³o'o 'maai¹³ Dios 'wii²¹² tyii'. Joon mi faa¹³a'a júu³ tyú² mii²¹⁴i 'wii²¹² tyii'. ³ Tii¹³i-tsii'i tyani Dios Jmii²¹ xiiala gajmaa²naa' to² wii¹³ ja²mo galíi²naa'; joongi xiiala gauncóon¹³oon' tsá² 'wii¹³i 'iin²¹²moo' Dios; joongi xiiala nisijaan²¹²oo' tá taain²¹²-oo' 'e untsiin²¹mo Ña'ñũ¹³u' Jesucristo júu³ tya'a. ⁴ Tsaru¹³u', 'iin²¹²mo Dios Jmii²¹ 'naa' joon nee²o' 'e nigatyii¹³in Dios 'naa'. ⁵ Jna'a mo gacwoo¹³o'o 'naa' júu³ tyú² tya' 'e tiin¹³ tsá² jon' wa'a jmaai¹² júu³ pe coon¹³ jilaa¹²¹ 'ii²¹ tya' Espíritu Tyú² tya' Dios joon jo cu¹²-tsii'i wa' líi²naa' 'e jo jo¹ 'e júu³ do. Tyú²-ũ ñí³oo' yaanaa' xiiala nigajmoo²¹o'o jee²¹² 'naa' coon¹³ 'e tyú² tyii'.

⁶ Joon 'naa' cwáain¹ tyii' gañí³ii' wúu¹ la gamó¹ jna wúu¹ la joon jon ganí² Ña'ñũ¹³u' Jesucristo wúu¹ 'wii¹³ júu³ tya' Ña'ñũ¹³u' Dios Jmii²¹. Joon ga'ii¹³moo' júu³ tya' Dios coon²¹ 'e jløø¹³moo' fiin¹³ líi¹ wúu¹ nigañii²ii'. 'In Espíritu Tyú² tya' Dios gauncoon¹³ 'naa' 'e li jløø¹³moo'. ⁷ Coon¹³ cwáain¹ la joon ga'ee¹³ee' tsá² 'in jai¹² líi² Cristo fu li sii²¹ Macedonia coon¹³ fu li sii²¹ Acaya xiiala ingí². ⁸ Jon'gí jii¹³ joon niganú²un júu³ tya' Ña'ñũ¹³u' 'wii¹³ 'naa' pe la caan²¹mo galiñii¹o xiiala nigalitsáa¹mo-'oo' Dios. Jo 'ná¹ jmó²gii¹ júu³. ⁹ Li' cii¹²i galí². Yaamo 'in tsá² do sii¹i xiiala ga'ii¹³naa' jna'a coon¹³ 'e tyú². Gatũũ²¹oo' jilaa¹²¹ 'e gaun'goo²¹oo' 'e litsáa¹mo-'oo' Dios 'in jii¹ joongi 'in jai¹². ¹⁰ Joongi tya¹o 'in tsá² do júu³ xiiala sijaan²aan' mi jó¹ fu ñũ¹fú² 'in Jóon¹ Dios 'in gajmaa¹ Dios gajjii¹in jee²¹² 'lĩi²¹². 'In Jesús do 'ii' 'in niláa²mo jna' jilaa¹²¹ 'ii²¹ tya' Dios jíó¹.

2

To² 'e gajmaa¹ Poo² fu Tesalónica

¹ Tyú²-ũ ñí² 'naa', tsaru¹³u', jilaa¹²¹ to² gajmoo²¹o'o jee²¹² 'naa' jo ti' galí². ² Ñí²oo' xiiala gaun'lii²¹ jna'a fu Filipos, joongi jilaa¹²¹ wúu¹ 'e niganee²¹e'e pe jo ní³ii 'ee lí² Dios tyii'i gauncoon¹³on jna'a 'e nigacwoo²o'o 'naa' júu³ tyú² tya' 'e tiin¹³ tsá² jo 'ee cu¹²-tsii'i fiin¹³ jo cwo¹ tsá² júu³ ruu¹²¹i 'áai¹. ³ Tsũ jilaa¹²¹a 'e faa¹³a'a jmai¹² júu³ ja¹²mo. Jo ga'ee¹³e'e 'naa' 'e un'lee¹²¹naa' yaanaa' jon'gí tyiin²a'an 'naa' too². ⁴ Jon'on la joon tsũ Dios nigatyii¹³in jna'a joon gatya¹ cwo²¹o'o júu³ tyú² tya' 'e tiin¹³ tsá². Joon jii¹³ la joon faa¹³a'a jon'gí wa'a joon¹on tyú² coon¹³ tsá² pe coon¹³ Dios 'in ñii¹ jilaa¹²¹ 'e 'i¹-tsi' si 'e tyú² si 'e gó² 'ee. ⁵ Tsũ tyú²-ũ ñí²ii' xiiala gauntyú¹ jna'a 'naa' tyaní²ii' jon'gí 'naa¹³a'a cwáain¹ wa'a xiiala jnaa¹²a'a cuu² tsũ Dios tyan¹ cwáain¹ 'elo. ⁶ Jon'gí 'naa¹³a'a cwáain¹ wa'a un'goo²¹ tsá² jna'a jon' 'naa' tiin¹³ jon'gí tsá² xeei²¹ 'ee xũfiin¹³ 'in tyiin² jna'a coon¹³ to² 'e 'oo²o'o coon¹³ 'ii²¹ tya' Cristo. ⁷ Li' cii¹²i jmó² jna'a 'e 'wo²-tsiioo' 'wii¹³ tyii' lawa jaain²¹ tsamí² 'in jøø² jóon¹on joon 'nee¹mo. ⁸ Líi¹ li'nee¹na'a 'naa'. Jilaa¹²¹ 'e cwo¹³o'o 'naa' jon'on jii¹³ júu³ tyú² tya' 'e tiin¹³ tsá² pe ca juncwii²¹ tyiioo' nicwoo¹³o'o 'naa' tsũ líi¹ nigali¹in²¹²na'a 'naa'. ⁹ 'Naa', tsaru¹³u' niñii²¹oo' xiiala jmoo²¹o'o. To²-o jmoo²¹o'o la 'woo¹ tiin¹³ la jmi¹. Joon saan²¹ tyii'i tsũ 'wii¹³ jo 'iin²¹²na'a 'e untyí²na'a 'naa' jii¹³ jaain²¹ jee²¹² 'naa' la 'hii²¹² cwo¹³o'o 'naa' júu³ tyú² tya' Dios.

¹⁰ 'Naa' jøø²øø' joongi jøø² Dios xiiala toon²¹o'on 'e tyú² joongi coon²¹ tsáa¹ coon¹³ 'naa' 'in jai¹² líi². Gatoon²¹o'on 'e jo lí² cwo¹ tsá² jna'a tsaa² ce jii¹³ coon²¹. ¹¹ Tyú²-u joongi ñii²¹oo' xiiala nigacwoo¹³o'o 'naa' pí² joongi nigacwoo¹³o'o 'naa' cwáain¹ la jaain²¹ la jaan²¹naa' la jmoo¹o jaain²¹ jmii²¹ tsá² coon¹³ joon¹on. ¹² Niga'ee¹²e'e 'naa' xiiala 'ná¹ ngi¹³naa' tyani tsá² tsu tsá² tya' Dios 'naa' tsu Dios gatø¹ø 'naa' 'e ní²ii' jee²¹² jilaa¹²¹ 'e 'ya¹²gi li tyu¹² 'ii to². ¹³ 'Wii¹³ joon coon²¹ tøø²mo cwoo¹³o'o 'maai¹³ Dios tsu 'naa' mo ganuu²uun' júu³ tya' Dios 'e gafaa¹a'a ga'ii¹³moo' lawa júu³ tya' Dios jon'on ga'ii¹³naa' lawa júu³ tya' tsá². Joon 'e la ja¹²mo 'e júu³ do júu³ tya' Dios 'e cwo¹o pí² jee²¹² 'naa' 'in jai¹² líi². ¹⁴ Tsaru¹u', mo gajmeei²¹ tsagoo²oo' 'naa' gangii²¹²naa' la ngangíi¹ 'in tsá² Israel 'in jai¹² líi² Dios seein²¹ Judea tsu 'in tsá² Judea do 'in nigajai¹² líi² Cristo nigajmee²¹mo tsagoo¹o 'ii. ¹⁵ La joon jon 'in tsá² do nigajnga¹²mo Ña'ñu¹u' Jesús la nigajngaa¹²i tsagoo¹o 'in gacwo¹ júu³ tyú² tya' Dios ca la mo jéei¹. Joon ga'øø¹mo jna'a. Jo gaun'goo²¹ 'ido Dios joon 'ee¹mo jilee¹²¹ tsá². ¹⁶ Jo cwo¹ faa¹³a'a júu³ tyú² tya' Dios tya' 'in jo seein²¹ Israel itiin¹³in. Cwáain¹ la joon gali² fee¹gi tsaa² tya'a pe la ja¹²mo injó¹ wúu¹ tya' Dios jee²¹² 'ii.

'iin²¹²in Poo² tsafee¹²ⁱ tsá² Tesalónica coon²¹gi tún¹

¹⁷ Tsaru¹u', nigaxee²¹na' coon²¹ sii¹³xu coon¹³ 'naa' pe fiin¹³ jo nee²¹na'a 'naa' 'i¹-tsii¹ 'naa'. Pe líi¹ 'yaa¹-tsii¹ 'i jajøø²¹²na'a 'naa' tún¹. ¹⁸ Ga'í²-tsii¹ 'i jaa²¹a'a, joon jna-a, Poo², gali¹iin²¹²na yí³aa 'láai² naa¹³ pe 'in 'líi¹³ Satanás gajni¹²¹mo. ¹⁹ 'E taan²¹²naa' coon¹³ jna'a ilí² 'e tyú² tyii¹ 'i mi jó¹ Ña'ñu¹u' Jesucristo. Najløø¹³na'a joongi 'yaa¹-tsii¹ 'i tsu 'wii¹³ 'naa' taan²¹²naa' do. ²⁰ 'E ja¹²mo 'wii¹³ 'naa'oo' ilijløø¹³moo'o joon tyú²-u sí¹³-tsii¹.

3

¹ Joon tsu 'wii¹³ 'i¹-tsi¹ 'áai¹ 'wii²¹² tyii¹ 'nišii¹'i wa'a joon²¹oo 'ñii¹a jii¹³ fu Atenas. ² Joon sii²¹na'a tsaru¹u' Timoteo jajøø²¹²ⁱ 'naa' tsu tsá² tya' Dios 'ii 'in nigajmaa¹a to² coon¹³ jna'a. 'Ii gauncoon¹³on jna'a 'e cwo¹ júu³ tyú² tya' xiiala itiin¹³ Cristo tsá². Joon lí²-i cwo¹o 'naa' 'e 'øø¹²¹gi-'oo' joongi 'e tsáai¹gi-'oo' Jesús. ³ Joon la joon 'naa' jo cwo¹in²-oo' 'e cwáain¹ lo 'wii¹³ fa'í³ 'e sá² tyii¹ tsu ñí³oo' 'e i'øø¹mo tsá² jna' jile¹e' jii¹³ 'in jai¹² líi² Jesucristo. ⁴ 'Wii¹³ joon la mo gatoon²¹o'on jee²¹² 'naa' ga'ii²¹'i júu³ 'naa' 'e i'øø¹ tsá² jna'. Joon la joon gali² la li 'e ní²ii'. ⁵ 'Wii¹³ joon cu¹²-tsii¹ 'wii²¹² tyii¹. Joon gasí²na Timoteo jaunngii²ⁱ 'naa' xiiala seen²¹naa' ti tsáai¹gi-'oo' Cristo. Cu¹²-tsii¹ líi²na wa'a 'in 'líi¹³mo niga'lee¹²ⁱ 'naa' 'e ti' nigangó¹ li caa¹mo coon¹³ jilaa¹²¹ to² tyii¹.

⁶ Pe nano Timoteo nicwa¹²mo jaa¹²ⁱ fu Tesalónica. Joon tyían²o júu³ tyú² 'e jo¹gi líi²naa' joon xiiala 'iin²¹²naa' tsá². Tyaa²¹o júu³ 'e 'áa¹mo tii¹³-oo' 'e jløø¹³moo'. Joongi 'yaa¹-oo' 'e jøø²¹²naa' jna'a la joon jon jna'a 'iin²¹²moo'o jøø²¹²na'a 'naa'. ⁷ 'Wii¹³ joon tsaru¹u', fiin¹³ taan²¹²na'a fa'í³ 'áai¹, mo ganuu²¹u' 'e tsáa¹mogi-'oo' Jesús galijløø¹³moo'o 'áai¹. ⁸ Galí² lawa coon²¹ juncwii²¹ 'múui² tyii¹ 'i mo galinee²e'e 'e tsáa¹mogi-'oo' júu³ tya' Ña'ñu¹u'. ⁹ Líi¹ cwo¹³o'o 'maai¹³ Dios tyi' tsu líi¹ jløø¹³na'a tyani Dios 'wii¹³ 'naa'. ¹⁰ La 'woo¹ jmii¹ fee¹³na'a Dios ce caain¹-tsii¹ 'e cwocwoo¹ Dios jøø²¹²na'a 'naa'. Coon¹³ la joon untsiin¹na'a jilaa¹²¹ 'e 'ná¹-gi litsáai¹-oo'.

¹¹ 'Yaa¹mo-tsii¹ 'e 'ña'a Dios Ñuu¹²o' coon¹³ Ña'ñu¹u' Jesucristo iuncoon¹³o jna'a joon lí²-i jafee¹³na'a 'naa'. ¹² Joon 'iin²¹²na 'e iuncoon¹³ Ña'ñu¹u' 'naa' 'e ilí² 'neei¹gi¹ ruu²¹naa' la jaain²¹ la jaan²¹naa' coon¹³ jilee¹²¹ tsá² xeei¹²¹ la 'nee¹na'a 'naa'. ¹³ Coon¹³ la joon tá² taain²¹²-oo' jo tsaa² røøi²¹gi¹ tyani Dios, Ñuu¹²o', mi jó¹ Ña'ñu¹u' Jesucristo coon¹³ jilee¹²¹ tsá² tya'a.

4

Xiiala jmoo¹o tsá² 'e 'iin²¹²in Dios

¹La no tsaru¹u', jmi²¹i'i tyani²¹ii' joongi tyaa²¹a'a cwoo¹oo' 'elo coon¹³ 'e sii²¹ Ña'ñu¹u' Jesús. Jiin¹³ la cwáain¹ 'e niga'ee²¹e'e jmaa²aa' la ngóo¹ 'naai¹³ no. Niga'ee²¹e'e xiiala ngí¹ tsá² 'e 'yaa¹-tsi Dios tya'a. Cwojmaa²gii' jiin¹³ la ga'ee¹³e'e 'naa'.

²Ñii²¹² 'naa' jilaa²¹ cwáain¹ 'e gacwoo²o'o 'ii²¹ tya' Ña'ñu¹u' Jesús. ³Jilaa²¹ 'e 'iin²¹²in Dios Jmii²¹ 'e cwoseen²¹moo' 'e tyiia¹-oo' jiin¹³ 'ii-o joongi 'e jo 'nóo³oo' tsaa². Jiin¹³ jaain²¹ 'naa' jo cwo'laa²¹² 'naa' coon¹³ tsamí² xeei²¹ jiin¹³ la coon¹³ tsamí² tyiioo'.

⁴Jilee²¹mo cwoliñii¹ 'e lisee²¹mo coon¹³ tsamí² tya'a 'e tyú²-u tyani Dios 'e jo faa²¹ tsá 'laa²¹ tya'a. ⁵Jo jmaa²aa' la lí¹ 'e jmoo¹o tsá² 'in jo tsáai¹-tsi Dios 'in caa²¹i tsamí² jiin¹³ la 'iin²¹²in 'ña'a. ⁶Jiin¹³ jaain²¹ jo 'in cwofee¹ 'oo²¹²o tsañuu¹²¹ ruu¹²¹ la lí¹ 'e jmoo¹o 'in jo tsáai¹-tsi Dios tsu Ña'ñu¹u' i'e¹²e wúu¹ jilee¹²¹ 'in 'láa¹ la joon jiin¹³ la nigafaa¹³a'a.

⁷Tsu Dios nigatø¹ø jna' 'e toon²¹²on' jmoo²¹o' jmaai¹³ 'e tyú² 'e tyú¹² 'ido to² jon'on 'e 'laa²¹²a'. ⁸La joon jilee¹²¹ 'in jo tsáai¹-tsi 'e júu³ lo jon'on tsá² wa'a jo tsáai¹-tsi, Dios 'in jo tsáai¹-tsi 'ido tsu Dios nigacwoo¹ jna' 'in Espíritu Tyú² tya'a.

⁹Jo 'ná¹ jmaa³gii júu³ 'e li'nee¹naa' tsaruu²¹naa' tsu Dios niga'e¹²e 'naa' la jaain²¹ la jaan²¹naa' 'e un'nee¹naa' yaanaa'. ¹⁰La joon jmaa²aa' jee²¹² jilee¹²¹ tsá² jo¹ líi² 'in seein²¹ Macedonia. Pe mii²¹i'i tyani²¹ii' 'e 'áai¹gi un'iin²¹²naa' tsaruu²¹moo'. ¹¹Cwoo¹³-oo' cwoliseen²¹moo' tyú²-u cwáain¹ tyii'. Jmaa²aa' to² coon¹³ cwoo¹oo' jiin¹³ la lí júu³ 'e niga'ii²¹i'i. ¹²Cwoseen²¹naa' coon¹³ la joon tsu joon iun'goo²¹o tsá² 'in jo tsáa¹-tsi Dios 'naa'. Joon la joon jo 'ee i'naai²¹ tyii'.

Mi jó¹ Ña'ñu¹u' Jesús

¹³Tsaru¹u', jo 'iin²¹²na wa'a jo liñii²ii' xiiala mi júuin² tsá². Jo 'ná¹ jmaa²aa' fa'¹³ la jmoo¹o 'in tsá² 'in jo ñii¹ 'e jiin¹³in tsá². ¹⁴Jiin¹³ la mo líi²na' gajún¹mo Jesucristo joongi gajiin¹in tún¹. Jiin¹³ la joon jon tsáai¹-tsi' 'e Dios ijmáa¹a jiin¹³in jilee¹²¹ 'in tsáai¹-tsi 'ii mi júun²in. Joon jalíin²mo coon¹³ Jesús mi jó¹ tún¹.

¹⁵'Wii¹³ joon sii¹³i'i 'naa' jiin¹³ cwáain¹ 'e ga'e¹e Ña'ñu¹u' jna'a 'e jilee¹³ jna' 'in saan²¹²an' ca mi jó¹ Ña'ñu¹u' Jesús jo saa¹³na' nifugi lagi 'in nijúin¹. ¹⁶Joongi i'iin² lúu¹ trompeta tya' Dios tá² líi¹. Joon 'in Ña'ñu¹u' Jesús lo ixaai¹ fu ñu¹fú². Joon coon¹³ to² tyú¹² Jesús do i'oo²¹²o 'in arcángel. Joon jilee¹²¹ 'in nijúin¹, 'in tsáai¹-tsi Jesús, 'ii nifu ijiin¹³in tún¹. ¹⁷Mi yuui¹³ joongi jilee¹²¹ jna' 'e saan²¹o' tsaa²¹a' caan²¹mo jee²¹² jníi¹. Joon lícaan²¹na' coon¹³ Jesús tya'cwii²¹. Joon la joon tsaa²¹a' coon¹³ coon²¹tøø²mo. ¹⁸'Wii¹³ joon cwoo²oo' pí² ruu²¹naa' la jaain²¹ la jaain²¹ coon¹³ 'e júu³ lo.

5

¹Tsaru¹u', jo tyiin²gi siii³na jí² cwáain¹ tya' jmi²¹² lí gatséi¹ jatyéein¹ 'ii²¹. ²Tsu niñ¹oo' 'e 'ii²¹ tya' Ña'ñu¹u' ijó¹ 'uun²¹mo. Lawa jaain²¹ 'uun²¹ 'in jó¹ mi 'woo¹. ³Mi jin¹² tsá² 'e jilaa²¹²a nináa¹ røø²¹ jo 'e fo¹² sá²gi, jmi²¹² joon ijó¹ 'ii²¹ la jmoon¹ 'e 'iin² jilaa²¹ 'e sá². Lawa jmoo²¹ wúu¹ tya' tsamí² tyéein¹ yuun²¹ 'in 'ná¹ liseein²¹ jóon¹on, jo ñi² lí liseein²¹ la joon jon jó¹ jmi²¹² joon 'e 'iin². Jo lí² tsasúuin¹. La joon jon ilí² jmi²¹² mi 'iin² jilaa²¹² do. ⁴Pe 'naa', tsaru¹u', jo ngí³ 'naa' lí nuu²¹ 'e 'ii¹³moo' 'e jmi²¹² no jiin¹³ jo ñii²¹²-oo' la lí² mo saain¹²¹ 'uun²¹ tsá² jo ñii²¹²-tsi. ⁵Tsu jilee²¹mo 'naa' see²¹naa' la tsá² 'in ngí¹ lí jmi¹. Jo seen²¹naa' la tsá² 'in ngí¹ lí 'woo¹ 'in jo tsáa¹-tsi. ⁶'Wii¹³ joon jo 'ná¹ cwuu²¹na' la cwuui²¹ 'in catyaa². Cwounjnaa¹-tsi' cwongii²¹i' coon¹³ 'e tyú² mootyí²¹i'. ⁷Jilee¹²¹ 'in cwuui²¹ lí² 'woo¹ joongi 'in ngí¹ to² 'iin¹ lí 'woo¹ jon. ⁸Pe jna' 'in 'e saan²¹²an' tsáai¹-tsi' cwoli¹²-tsi' coon²¹ tøø²mo. La toon¹²¹ 'láa² ñi³ nitsi¹ 'e un'øø¹mo 'ña'a la joon jon jna' un'øø¹mo' yiaa' mi li'ii²¹²i' tsá² joon jo¹o líi¹na'. Lawa po¹³ ñi³ taa¹³ tyi² 'láa² 'ná¹ tsáa¹mo-tsi' itii¹³ Dios tsá². ⁹Tsu Dios jo gajmaa¹a 'ii²¹ wa'a nee²¹e' wúu¹ pe gajmaa¹o 'e tiin¹³mo' lí tyú² 'wii¹³ cwáain¹ tya' Ña'ñu¹u' Jesucristo. ¹⁰Jesucristo gajúun²in 'wii¹³i jna' 'e joon cwoseen²¹mo' coon¹³ jiin¹³ saan²¹an' si najún¹na' 'ee mi cwéei¹ tún¹. ¹¹'Wii¹³ joon siii¹³naa' 'e cwáain¹ lo jee²¹² 'naa' 'e cwó²oo' pí² yaanaa' jiin¹³ la jmoo²oo' nano.

Poo² cwo¹o cwáain¹ 'in jai¹² líi² Cristo

¹² Jilee²¹naa', tsaru¹u', mi²¹i¹ tyani²ⁱⁱ 'e un'goo²oo' jilee¹²¹ 'in jmoo¹o to² tya' Dios jee²¹² 'naa'. 'li tsacóøi¹³ tyii' joon cwo¹o 'naa' cwáain¹ xiiala jmaa^{2aa} coon¹³ 'ii²¹ tya' Ña'ñu^{1u}'. ¹³ 'Ná¹ un'goo²oo' 'ido joongi 'nee¹naa' coon¹³ jiin¹³ to² 'e jmoo¹o. Cwoliseen²¹moo' canii²mo la jaain²¹ la jaan²¹naa'.

¹⁴ Joon 'ii²¹i¹ 'naa' júu³, tsaru¹u' 'e cwosii¹³ⁱⁱ 'e cwocwo¹³-tsi jilee¹²¹ 'in jo 'iin²¹²in jmáa^{1a} to². Cwocwoo²oo' pí² jilee¹²¹ 'in jo mo tya¹-tsi. Cwouncoon¹³oon' jilee¹²¹ 'in tóin¹ 'i¹-tsi. Joon cwolifee¹mo-'oo' tya' jilee¹²¹mo.

¹⁵ Tsáa¹mo-'oo' 'e jo jmaa^{2aa} 'e gó² tya' 'in nigajmaa^{1a} 'e gó² tyii'. Li' cii¹²ⁱ jmaa^{2aa} 'e gó², jmaa^{2aa} coon²¹ tøø²mo 'e tyú²-u la jaain²¹ la jaan²¹naa' joongi coon¹³ jilee¹²¹ tsá² taain²¹² juncwii²¹.

¹⁶ Coon²¹ tøø²mo cwolijløø¹³moo'. ¹⁷ Faa^{13aa} júu³ tyú² coon²¹ tøø²mo. ¹⁸ Coon¹³ jilaa¹²¹ 'e lí¹ cwo²oo' 'maai¹³ Dios tsu la joon 'iin²¹²in Dios jmaa^{12naa} 'in tsáai¹-tsi Cristo Jesús.

¹⁹ Jo jni^{13naa} 'in Espíritu Tyú² tya' Dios. ²⁰ Nu^{2uu} jilaa¹²¹ júu³ 'e faa¹²¹ tsá² tya' 'e sii²¹ Ña'ñu^{1u} 'e gacwo¹ Dios. ²¹ 'Í²du-'oo' jilaa¹²¹ júu³ tya'a joon 'ii^{13naa} jiin¹³ 'e tyú²-u do. ²² Jeen^{13naa} co' coon¹³ jilaa¹²¹ 'e gó². ²³ Mí²ⁱⁱ tyani Dios, 'in jmoo¹o 'ii²¹ røø²¹, 'e untyú¹mo 'naa' coonti. Joon mí³ⁱⁱ jon tyani¹ⁱ 'e 'aa²mo 'naa' la tøøi², jilaa¹²¹ espíritu tyii', coon¹³ jilaa¹²¹ juncwii²¹ tyii', joongi coon¹³ jilaa¹²¹ cuerpo tyii'. Mí³ⁱⁱ 'e jaan²¹naa' coon¹³ jiin¹³ coon²¹ tsaa² ca mi jó¹ Ña'ñu^{1u} Jesucristo. ²⁴ Tsai¹² 'in nigatyii¹³ 'naa' 'ii-i, jon iuntsiin¹ júu³ tya'a. Jo 'ná¹ jmaa^{2aa} cu¹²-'oo' coon¹³on.

'í² Poo² júu³

²⁵ Tsaru¹u', faa^{13aa} júu³ tyú² 'wii²¹² tyii'i.

²⁶ 'Aa²¹²moo' fú²uu' jilee¹²¹ ruu^{121naa} 'in jo¹ líi² júu³ tya' Dios.

²⁷ Tyí^{3aa} cwo¹oo' coon¹³ 'ii²¹ tya' Ña'ñu^{1u} 'e untsáa¹oo' 'e jí² lo tyani jilee¹²¹ tsá² 'in jo¹ líi².

²⁸ Cwouncwaa¹³mo Jesucristo 'naa'. Amén.

Jí² ti tún² 'e gasii¹in San Pablo tíi²i tsá² 'in néei¹ Tesalónica

Jí² gasii¹in Poo²

¹ Jna-a, Poo², coon¹³ Silvano coon¹³ Timoteo jmo²¹o'o 'e jí² lo 'e sii²¹na'a tyii¹ 'in jo¹ líí² Cristo 'in seein²¹ fu Tesalónica. Jileei²¹naa¹ 'in sicaain²¹ coon¹³ Dios Jmii²¹ joongi coon¹³ Ña'ñu^{1u} Jesucristo. ² Dios cwouncwaa¹³i 'naa¹ joon cwoseen²¹naa¹ 'e tyú² coon¹³ 'ii²¹ tya¹ Dios Jmii²¹ coon¹³ tya¹ Ña'ñu^{1u} Jesucristo.

Dios ijmaa¹o 'ii²¹ tya¹ jileei²¹ 'in røøi²¹ tsaa² mi jó¹ Cristo

³ Tsaru^{1u}, 'ná¹ cwoo¹³o'o 'maai¹³ Dios coon²¹ tøø²mo 'wii²¹² tyii¹ jiin¹³ joon tíi²¹moo'o tsu líí¹ ngalifée¹ 'e jai¹² líí²naa¹. Joongi líí¹gi un'iin²¹²naa¹ tsaruu²¹naa¹ la jaain²¹ la jaan²¹naa¹. ⁴ Cwáain¹ la joon faa¹³a'a 'yaa¹-tsii¹ 'wii²¹² tyii¹ jee²¹² 'in jai¹² líí² Dios. Faa¹³a'a xiiala jmaa²aa¹ taa²¹ 'e tsáai¹-oo¹ Jesús fiin¹³ moo²oo¹ wúu¹ 'áai¹ tya¹ tsagoo²oo¹ joon seen²¹naa¹ fa¹³. ⁵ Jilaa²¹ 'e la lo-o jmo¹-o júu³ 'e røø²¹ jmaa¹a Dios 'ii²¹ tsu coon¹³ wúu¹ 'e moo²oo¹ cwáain¹ tya¹ tyu¹² Dios to² 'e tyá² Dios 'naa¹ tyú² ingii²¹²moo¹ fu ñu¹fú².

⁶ Pe 'ii²¹ røø²¹ jmaa¹a Dios mi 'e¹²e wúu¹ 'in niga¹e¹² 'naa¹ wúu¹. ⁷ Joon jileei²¹ 'naa¹ 'in gangóo¹ wúu¹ 'ii²¹ 'woo¹²o coon¹³ jna'a mi jó¹ jmii²¹² ijnee²¹ Ña'ñu^{1u} Jesús jó¹ fu ñu¹fú². Ijó¹ coon¹³ ángeles tya'a 'in jmo¹o to² tyu¹²u. Ijó¹ jee²¹² sii¹³ jí² jii¹ 'áai¹. ⁸ Ijó¹ 'e¹²e wúu¹ jileei²¹ 'in jo cwii¹in Dios joongi jileei²¹ 'in jo nuu¹²un júu³ tya¹ 'e tiin¹³ tsá² tya¹ Ña'ñu^{1u} Jesús. ⁹ Jileei²¹ 'inlo inii²¹ wúu¹ coon²¹ tøø²mo. I'woo²¹mo tyani Ña'ñu^{1u} joon wíin² 'i'lee¹²i 'ido 'ii. Jo jóø²gi jilaa²¹ 'e 'ya¹²gi 'ii²¹ tya¹ Dios. ¹⁰ Jo jóø² mi jó¹ Jesús jmii²¹² mi untyú¹i tsá² tya'a 'ii joon mi un'goo²¹ jileei²¹ 'in jai¹² líí² 'ii. Do-o itaan²¹²naa¹ tsu 'wii¹³ nigalitsáa¹mo-'oo¹ júu³ gacwoo²¹o'o.

¹¹ 'Wii¹³ 'elo-o faa¹³a'a júu³ tyú² 'wii²¹² tyii¹. Mii²¹i tyani Dios 'e untyú¹i Dios 'naa¹ tsu joon líí¹naa¹ tsá² jiin¹³ la 'iin²¹²in. Faa¹³oo'o jon júu³ tyú² tyani Dios tyi¹ 'e cwountiin¹³mo coon¹³ 'ii²¹ tya'a jilaa²¹ tyú² 'e 'iin²¹²naa¹ jmaa²aa¹ coon¹³ la to² 'e jmo²oo¹ 'e tsáa¹mo-'oo¹. ¹² Coon¹³ la joon iun'goo²¹o tsá² Ña'ñu^{1u} Jesucristo 'wii¹³ to² fee¹ nigajmaa¹a coon¹³ juncwii²¹ tyii¹. Joongi niun'goo²¹o 'naa¹ 'wii¹³ Dios tyi¹ coon¹³ Ña'ñu^{1u} Jesucristo galifée¹mo-tsi 'wii²¹² tyii¹.

2

Tsá² 'in røøi²¹ tsaa²

¹ La joon, tsaru^{1u}, cwáain¹ tya¹ mi jó¹ Ña'ñu^{1u} Jesucristo jauncaain²¹ jna¹, 'e toon²¹²on¹ coon¹³on, mii²¹i tyani²ii¹ ² jo unsii²naa¹ 'e 'i¹-oo¹ 'e jo to² tyan¹. Joon jo cwofee²¹naa¹ wa sá² coon²¹ júu³ 'e jin¹² 'e gacwá² najó¹ jmii²¹² tya¹ Ña'ñu^{1u} xufiin¹³ jin¹² tsá² 'e júu³ do siin¹²in Espíritu Tyú² tya¹ Dios si júu³ 'e faa²¹a tsá² 'e coon²¹ ganuu²un¹ 'ee. Jon'gi cwofee²¹naa¹ fiin¹³ cwá² coon²¹ jí² 'e jin¹² tsá² 'e siin²¹²na'a. ³ Jo cwoo²oo¹ 'in coon²¹ 'naa¹ too² jiin¹³ coon²¹ cwáain¹. Tsu jeei¹gi jmii²¹² joon itú¹² tsá² Dios joongi ijnéi¹ tsá² røøi²¹ tsaa² 'in jo tiin¹³gi. ⁴ 'Inlo-o 'in unfee¹mo 'ña'a lagi Dios joon 'in 'aa¹ tya'a jilaa²¹ 'e un'goo²¹ tsá². Joongi 'in tsá² do itsacwaa¹ cagi tsi inuu¹ cwo¹ tya¹ Dios. Tsacwaa¹ lawa Dios. Joongi ijmeei²¹ 'ña'o lawa Dios.

⁵ ¿Ti jo tíi¹³-oo¹ 'e gafuu²¹²uu¹ 'naa¹ jilaa²¹ 'elo mo gataan²¹²na jee²¹² 'naa¹? ⁶ Joon ñí³oo¹ 'ee jni¹²i tya'a 'e joon jo lí² cwéi¹ 'ido. Joon jo lí² jnee¹ ce gatí² 'ii²¹ tya'a. ⁷ Jilaa²¹ júu³ 'e gó² tya'a nijmoo¹o to² 'uui²¹ nano. Joon jiin¹³ 'e 'ná¹gi mi 'e cwéi¹ 'in gó² do 'e ityímo Dios 'in jni¹²i 'in jmo¹o 'e gó² no. ⁸⁻¹² Mi yuu¹³ la tyii¹ Dios 'in jni¹²i do lawa'a ijné¹mo 'in tsá² gó² do. Ijmáa¹ li² 'áai² joongi milagro 'láai² pe jmai¹² júu³ tajuu²¹. Ni'noo²¹on jilaa²¹ 'e gó² icon²¹on too² jileei²¹ 'in jo tiin¹³gi. Tsu jo gali'in²¹²in 'in tsá² do nuu¹un júu³ tyú² wa'a 'e tiin¹²in. 'Wii¹³ joon jmaa¹a Dios 'e 'ii²¹ 'in tsá² do júu³ gó²

'e lí² tsáai¹-tsi jilaa²¹ júu³ tajuu²¹. Joon tsaliin¹mo lí jo tiin¹³gi tsu jo galitsáai¹-tsi júu³ tyú². Joon gati²gi-tsi jilaa²¹ 'e gó². Pe joon Ña'ñu^{1u} Jesús ijngaa¹²mo 'in gó² do coon¹³ tyí² 'woo²¹ 'oo²o. Joongi iduui¹ coon¹³ 'e jná² joo²¹ tya'a mi jó¹.

Gatyí¹³mo Dios 'naa' 'e tiin¹³moo'

¹³ Pe jna'a tii²¹moo'o cwoo¹³o'o 'maai¹³ Dios 'wii²¹² tyii' tsaru^{1u} 'in 'iin²¹²in Ña'ñu^{1u} tsu Dios nigatyii¹³in 'naa' ca la mo 'wiin²¹² 'e tiin¹³moo'. Joon gajmaa¹o tiin¹³naa' coon¹³ Espíritu Tyú² tya'a 'in nigauntyúí¹ 'naa' joongi coon¹³ júu³ tyú² 'e nigalitsáai¹-'oo'. ¹⁴ Gatø^{1ø} Dios 'naa' 'e ilíi²naa' tsá² tya'a. Coon¹³ júu³ 'e xiiala tiin¹³ tsá² 'e gacwoo¹³o'o 'naa' gatø^{2ø} Dios 'naa' 'e i'ii¹³xuu' 'e tyú² 'e cwoo¹o Dios Jmii²¹ Ña'ñu^{1u} Jesucristo.

¹⁵ La joon 'naa', tsaru^{1u}, taa²¹ jmaa^{2aa} jo cwo'íin²-'oo' jilaa²¹ cwáain¹ 'e nigacwoo¹³o'o la mo gatoon²¹²o'on coon¹³ 'naa' joongi mo gasiin²¹na'a jí². ¹⁶⁻¹⁷ Joon mí³ii tyani Ña'ñu^{1u} Jesucristo joongi tyani Dios Jmii²¹ 'e cwo¹o 'naa' pí² 'e jmaa^{2aa} jilaa²¹ 'e tyú². Tsu 'wo²-tsi Dios nigali'iin²¹²mo jna'. Joon gacwo¹o jna' 'e seen²¹na' tyú²-u coon²¹ tøø²mo. Joon gajma^{2a} jna' júu³ 'e jmáa^{1a} 'e tiin¹³naa' 'wii²¹² feei¹-tsio.

3

Faa¹³aa' júu³ tyú² 'wii²¹² tyii'i

¹ Coon²¹gi júu³ fuu²¹² 'naa', tsaru^{1u}, faa¹³aa' júu³ tyú² 'wii²¹² tyii'i 'e la jmoono ityíi^{1a} júu³ tya' Ña'ñu^{1u} la caain²¹. Joon i'ii²¹mo tsá² 'e júu³ do 'yaaí¹-tsi la galí² jee²¹² 'naa'. ² Faa¹³aa' jon júu³ tyú² 'e cwoláa²mo Dios jna'a jee²¹² tsá² 'liii¹³ joongi soo²¹-tsi tsu jo jileei²¹ tsá² tsáai¹-tsi Jesús. ³ Pe untiin¹³mo Ña'ñu^{1u} júu³ tya'a. Joon 'ii icwo¹o 'naa' pí² joon un'øø¹³mo 'naa' jilaa²¹ 'e gó². ⁴ Joon tsáa¹mo-tsii'i 'e Ña'ñu^{1u} iuncoon¹³on 'naa' 'a jmoo^{2oo} joongi ijmaa^{2aa} jilaa²¹ to² 'e tyuu¹³u' 'naa'. ⁵ Cwouncoon¹³on Ña'ñu^{1u} 'naa' 'e 'øø²¹mogi-'oo' xiiala 'iin²¹²in Dios Jmii²¹ 'naa' joongi xiiala gajmaa^{1a} Cristo taa^{21a} 'wii²¹² tyii'.

'Ná¹ jmaa^{1a} tsá² to²

⁶ Tsaru^{1u}, tyuu¹³u' 'naa' to² coon¹³ 'e sii²¹ Ña'ñu^{1u} Jesucristo coon²¹ jmaa^{1aa} yaanaa' jileei²¹ tsaru^{1u} 'in jo 'iin²¹²in jmá¹ to² joongi 'in jo jmoo¹o nuu¹³ júu³ 'e nigacwoo²¹o'o. ⁷ Tsu niñi³ 'naa' xiiala cwooi¹ taain²¹² tsá² 'e jmáa^{1a} la jmó² jna'a. Jo saan²¹na'a jee²¹² 'naa' wa'a jo jmoo²¹o'o to². ⁸ Jo gatyee^{2e} 'e uunñi² tya' jiiin¹³ jaain²¹ wa'a jo gatyii²¹i 'laa¹³. Tsu jmoo²¹o'o to² 'woo¹ jmií¹ la coon²¹ jiiin¹³ jaain²¹ jo 'iin cwotyapai¹ jee²¹² 'naa'. ⁹ Fiin¹³ 'oo²o'o 'ii²¹ 'e mií²¹i' 'naa' jo gamii²¹i' 'naa'. Gajmoo²¹o'o to² 'e 'ee¹³e 'naa' xiiala 'ná¹ jmaa^{2aa}. ¹⁰ Tsu mo gatoon²¹²o'on jee²¹² 'naa' joon gacwoo²¹o'o 'e 'ii²¹ lo: "Jileei²¹ 'in jo 'iin²¹²in jmaa^{1a} to² joon jo dø^{1ø}." ¹¹ Tsu nee^{2e} 'e júu³ 'e 'inliii¹³ jee²¹² 'naa' seein²¹ jo 'ee to² jmoo¹o. Jøø²mo taain²¹² ngii¹ to² jmoo¹o 'atsaa²¹. ¹² Tya' tsá² 'in líi¹ la joon tyuu¹³u' to² tyaa^{21a} 'a cwoo²¹ coon¹³ 'ii²¹ tya' Ña'ñu^{1u} Jesucristo 'e cwojmaa¹o to² joon dø^{1ø} jilaa²¹ 'e jnaa^{21a}.

¹³ Tsaru^{1u}, jo cwo'woo^{2oo} 'e jmaa^{2aa} 'e tyú². ¹⁴ Wana 'iin 'in jo jmoo¹o nuu¹³ jilaa²¹ 'e faa¹³a'a coon¹³ 'e jí² lo cón²duu' cwáain¹ 'iin 'i joon jo 'ee cwoliseen²¹naa' coon¹³on la coon²¹ 'e 'aa^{1a} fa'ii²¹. ¹⁵ Joon jo cwoli'ee¹naa' pe cwoo^{2oo} cwáain¹ lawa jaain²¹ ruu²¹moo'.

Júu³ tyú² lí gatséi¹

¹⁶ Joon 'in Ña'ñu^{1u} 'ña'a, 'in jmoo¹o 'e seein²¹ tsá² 'e tyú², cwocwo¹o 'naa' 'e si'íi¹³-'oo' 'e tyú²-u coon²¹ tøø²mo la joon jon coon¹³ jilaa²¹ itsangíi²naa'. Joon cwotaan¹in Ña'ñu^{1u} jee²¹² 'naa'.

¹⁷ Jna-a, Poo² jmóo^{3oo} 'e júu³ lo coon¹³ cwóo^{3oo}. Fo¹³oo 'aa²¹²moo'. La joon tii²na jmóo^{3oo} jilaa²¹ jí² 'e jmóo^{3oo}. ¹⁸ Ña'ñu^{1u} Jesucristo cwouncwaa¹³mo 'naa' jileei²¹ 'naa'. Amén.

Jí² 'láa² 'wii²¹² gasii¹in San Pablo tii²¹ Timoteo

Sii¹in Poo² jí² tya¹ Timoteo

¹Jna-a, Poo², síi³na 'e jí² lo. Líi¹na tsá² tya¹ Jesús to² tyú¹² Dios Jmii²¹ 'in jmoo¹o tiin¹³na' joongi to² tyú¹² Ña'ñu¹¹u' Jesucristo. 'Ii-o uncoon¹³ jna' la ngóo¹ 'naai¹³. ²Síi³na 'e jí² lo tyi'i, Timoteo, joon lawa yuu²¹ tyiia 'nu tsu galija¹²mo líi²u Jesús 'wii¹³ jna. Cwocwo¹o Dios Ñu¹¹u' coon¹³ Ña'ñu¹¹u' Jesucristo 'e jmaa¹a feei¹-tsi tyi'i coon¹³ fo'feei¹ tyi'i joon 'e seen²¹mo'o tyú².

Jo cwo¹³o 'e¹²e tsá² xeei¹²¹ júu³ tajuu²¹

³La jéei¹gi gangóo³oo li sii²¹ Macedonia gamí³ii tyani'i 'e jon¹'on fu Efeso, 'e tyuu¹³u to² 'inlíi¹³ tsá² do 'e jo 'e¹²e tsá² xeei¹²¹ júu³ 'e jo jo¹. ⁴Cwo¹³o cwáain¹ 'in tsá² do 'e jmáa¹a cu¹²-tsi coon¹³ júu³ tya¹ tsaun'áai¹ joongi coon¹³ jí² 'láai² tya¹ 'líi²¹² tsacøøi¹³ tsu 'e júu³ lo jmoo¹o jmai¹² 'e jo cwo¹ tsá² júu³ ruu¹²¹i. Jo uncoon¹³ 'e júu³ do wa'a litsáai¹gi-tsi tsá² Dios.

⁵'E 'ya to² tya¹ júu³ tyú² tya¹ Dios 'e 'iin²¹²mo tsaruu¹²¹i coon¹³ 'e tyú²-u, jo tóin¹ júu³ tya'a, joon joo¹o líi². ⁶Pe 'inlíi¹³ gatuu²¹o 'e júu³ lo joon gali'iin²¹²in nuu¹un júu³ 'e jo tyiin². ⁷'Iin²¹²in líi¹in tifo¹² pe jiin¹³ yaai jo 'øøi¹²¹-tsi 'ee 'e faa¹²¹a jon'gi 'øø¹²¹-tsi 'ee 'e xufiin¹³ 'ee¹o jo cu¹²-tsi.

⁸Ne²o' 'e tyú²-u 'e ley gacwo¹o Dios tsá² wa'a lí¹ jmoo¹o tsá² coon¹³ jiin¹³ la 'iin²¹² Dios. ⁹Ne²o' 'e ley do jon' tya¹ 'in jmoo¹o 'e tyú², pe tya¹ jilee¹²¹ 'in jmoo¹o 'e gó², tya¹ 'in jo 'ee tsaa¹²¹gi-tsi, tya¹ 'in jo nuu¹³un, 'in jo un'goo²¹ Dios, 'in røøi²¹ tsaa². 'E ley do tya¹ jilee¹²¹ 'in ungøøi¹ Dios, 'in faa¹²¹a 'laa¹²¹ tya¹ 'e tyú², 'in jngáai¹³ sáa³ jmii²¹ joongi jngaa¹³ ruu¹²¹i. ¹⁰Joongi 'e ley do tya¹ 'in feei¹ tsamí² joongi tya¹ tsá² 'in tóin¹, 'in 'iin²¹²in tsañuu¹, joongi tya¹ tsá² 'in ngi¹ to² 'uun²¹in tsá². 'E ley do tya¹ 'in jmoo¹o júu³ tajuu²¹ tya'ni tsaa¹²to², joongi tya¹ doñi'iin tajuui²¹. 'E ley do tya¹ jilaa¹²¹ 'e sá² 'e faa¹²¹a 'laa¹²¹ tya¹ 'e júu³ tyú². ¹¹Joon 'e júu³ tyú² lo júu³ tya¹ Dios 'in tyú¹ joon 'ii gatyaa¹ cwóo³oo.

Cwo¹-o Poo² 'maai¹³ Dios 'wii¹³ fee¹mo-tsi Dios 'wii²¹² tya'a

¹²Joon cwo¹oo 'maai¹³ Ña'ñu¹¹u' Jesucristo, 'in cwo¹ jna pí². 'Ii-o nigacoon²¹o cwáain¹ 'e tyú¹na joon nigacwo¹o jna to² tya'a 'e jmáa³aa. ¹³Nigacwo¹o jna 'e to² lo fiin¹³ foo¹²¹-oo 'laa¹²¹ tya'a la mo jéei¹ joon ga'øø²na tsá² tya'a joongi gajmee¹³na pe Dios galifée¹mo-tsi tyiia tsu la mo jéei¹ jo tsáai¹-tsii júu³ tyú² joon jo ní³ii jilaa¹²¹ 'e jmóo³oo. ¹⁴Pe cwa¹³ tya¹ Ña'ñu¹¹u' 'áa¹mo galifée¹ coon¹³ jna joon galili¹³oo xiiala 'iin²¹²in Cristo Jesús jna 'e jo¹o líi²na.

¹⁵'E júu³ lo 'e la ja¹²mo, joon la jilee¹²¹mo 'ná¹ litsáai¹-tsi Cristo Jesús nigajó² ni cwo¹³ juncwii²¹ 'e jmáa¹a tiin¹³ jilee¹²¹ 'in røøi²¹ tsaa² joon jna-a nifu-gi jee²¹² 'ii. ¹⁶'Áa¹mo garøø²¹na tsaa². Joon Jesucristo ga'iin²mo tsaa² tyiia. Joon mo gajmaa¹a Jesucristo feei¹-tsi tyiia ga'e¹²e Dios tsá² 'e lí²-i 'iin² tsaa² tya¹ tsá² 'in jalíin² çiiin²¹gi 'in jai¹² líi² 'ii. Joon coon¹³ la joon itéin² tsá² coon²¹ tøø²mo fu lí tyíin¹ Dios Jmii²¹. ¹⁷'Wii¹³ joon cwofaa²¹a' coon²¹ tøø²mo júu³ tyú² tya¹ 'in Dios Jmii²¹, 'ii seein²¹ coon²¹ tøø²mo, jo júun²in jon'gi lí² jøøi² tsá² 'ii. 'Ii-o jaain²¹ Dios 'in jmii¹-tsi. 'Ná¹-a un'goo²¹o' 'ii. Joon 'ná¹ cwo²¹o' jilaa¹²¹ 'e 'ya¹²gi tya'a coon²¹ tøø²mo. Amén.

¹⁸Yuu²¹ tyiia, Timoteo, tyíi³aa cwo¹o'elo. Cwo¹³-o'elo cwojmaa²a la gafuu²¹²uu 'nu coon¹²¹ tún² jiin¹³ la gajin¹² tsaru¹u' la mo jéei¹ 'ii²¹ tya¹ Dios. Joon coon¹³ la joon lí² tyuu¹³u jilaa¹²¹ júu³ 'e jo jai¹². ¹⁹Cwotyán² pí² jilaa¹²¹ 'e jai¹² líi²u. Jmai¹² 'e tyú²-u 'i¹-o'elo tsu 'inlíi¹³ nigaxee¹mo-tsi 'elo, gatuu²¹o jilaa¹²¹ 'e jo¹ líi². ²⁰La joon

gangang^{hii}2 Himeneo coon¹³ Alejandro. 'Wii¹³ joon gacwo²moo 'in 'l^{hii}13 Satanás 'ii la coon²¹ cwountsáa¹ 'e jo faa²¹ 'laa²¹ tya' Dios coon¹³ júu² tya'a.

2

'Ee¹e Poo² xiiala faa²¹ tsá² júu³ tyú²

¹ 'E júu³ 'h³ii lo 'e tyiin²gi 'e mí¹ tsá² tyani Dios joon faa²¹ tsá² júu³ tyú², mí¹ tsá² jmii²¹² 'aa²¹² joon cwo¹o 'maai¹³ Dios tya' jileei²¹ tsá². ² 'Ná¹-a la joon tya' tsa²to² joongi tya' jileei²¹ 'in 'oo¹o to², la coon²¹ 'e jo untyiin²gi tsá² jna' joon seen²¹na' tyú²-u tyani Dios joongi tyani tsaruu²¹na'. Tsa²-'oo' Dios, tyú¹naa' coon¹³ tsá². ³ 'Elo-o 'e tyú² joon 'yaa¹mo-tsi Dios Jmii²¹, 'in jmoo¹o tiin¹³na'. ⁴ Tsu 'ii-o 'iin²¹²in tiin¹³ jileei²¹mo joon wa'a cwoliñi¹o 'e júu³ jai². ⁵ Jaan²¹mo Dios 'in seein²¹, joon jiin¹³ 'ña'a Jesucristo, 'in galíi¹ tsañuu¹, lí² jmáa¹ 'ii²¹ coon¹³ Dios la joongi coon¹³ tsá². ⁶ Tsu 'ii-o gacwóoi¹ 'ña'a 'e tyí² jilaa²¹ tsa² tya' tsá². Joon mo tí² 'ii²¹ gajmaa¹ Dios Jmii²¹ júu³. ⁷ 'E júu³ ja²mo lo, Dios gatyii¹³in jna wa'a nicwóo³oo 'e júu³ do. Gatyii¹³in jna 'e 'e²ee jileei²¹ tsá² taain²¹² ni cwo¹³ juncwii²¹ xiiala gajmaa¹ Dios 'ii²¹ 'e tiin¹³ tsá² mo jai² líi² tsá² 'e júu³ ja²mo 'e fo³oo lo.

⁸ 'iin²¹²na wa'a 'e faa²¹ tsañuu¹ júu³ tyú² doñixiia' téein². Joon mi faa²¹ júu³ tyú² do cwoseein²¹ tyú², ca nii²mo alma tya'a jon'gi 'nii²¹-tsi, jon'gi to² tíi¹. ⁹ La joon tsamí², 'iin²¹²na 'e ci¹o siin¹³in 'e jo suuin²¹ tsañuu¹ 'ii joon 'e ngi¹ coon²¹ tún², jon'gi coon¹³ jmii³ tyí¹ 'in caai¹³ cwanáa¹³ si perla 'ee. Jon'gi ci¹i siin¹³in 'e 'moo¹³ líli¹. ¹⁰ Pe jmoo¹o jmai² 'e tyú² tya' jileei²¹ tsá² la tíi² jmá¹ tsamí² 'in jin²o 'e tsa²-tsi Dios Jmii²¹. ¹¹ Jileei²¹ tsamí² 'ná¹-a jón² tii² jee²¹² li licaain²¹ tsá² 'in jai² líi² Jesucristo joon 'ná¹ nuu¹³o. ¹² Jna-a jo cwo¹oo líin² tsamí² tifo² jon'gi tyu²u to² tsañuu¹ jiin¹³ 'e ján² tii². ¹³ Tsu Dios gajmeei¹ Adán nifu joon mi yuui¹³ joon gajmeei¹ Eva. ¹⁴ 'In 'l^{hii}13 do jo gacon²on Adán too² pe gacon²on 'in tsamí² do too² joon 'ii ga¹aa¹o tsa² nifu. ¹⁵ Xu¹³fiin¹³ 'ná¹ nii²¹ tsamí² wúu¹ mi liseein²¹ jón¹on 'wii¹³ tsa² tya' Eva jileei²¹ tsamí² lí²-i tiin¹³in wana jo¹o líi² joon 'iin²¹²mo Dios joon un'øø¹i yaai 'e ngi¹ coon²¹ ce tún²un.

3

Xiiala líi¹ 'in tyu² to² jee²¹² 'in jai² líi²

¹ Jo¹o 'e júu³ lo: wa'a 'iin²¹²in tsá² 'e 'áa¹ coon²¹ to² jee²¹² 'in jai² líi², 'iin²¹²in 'ido coon²¹ 'e tyú²-u. ² Jileei²¹ 'in líin² tsacøøi¹³ jee²¹² 'in jai² líi² 'ná¹-a ngi¹ 'e jo lí² cwo¹o tsá² 'ido tsa². Lí²-i liseein²¹ jiin¹³ jaan²¹mo 'oo²¹²o. 'Ná¹-a ngi¹ coon²¹ tún², 'ii ja²mo, jmoo¹o jmai² 'e tyú²-u. Joon 'in tsá² do 'ná¹ jmáa¹ feei¹-tsi tya' jileei²¹ 'in tsa²fee¹³ 'ii fu tya'a. 'Ná¹-a jon litíi²¹ 'e¹e tsá². ³ Jo lí² wa'a ngi¹ to² 'iin¹ jon'gi wa'a tíin¹in jon'gi wa'a 'iin²¹²in cuu² 'áai¹ 'e jo mo gajna²a. Lí¹ ci¹³i soo²¹-tsi 'ná¹ fee¹mo-tsi tya' jileei²¹, jo 'noo¹o mii¹³, jon'gi 'iin²¹²in cuu². ⁴ 'Ná¹-a jon liñii¹o xiiala tyu²u to² inuu¹ tya'a joongi tyu²u to² jón¹on cwolinuu¹³un jo to²o mii¹³. ⁵ (Tsu wa'a jo ñi¹ tsá² xiiala tyu²u to² 'inuu¹ tya'a xiiala lí² 'áa¹ 'in nigalijai² líi² Dios.) ⁶ Joon jo lí² líin² tsacøøi¹³ jaain²¹ tsá² 'in nijai² líi² catá². Jo cweei¹ tyu²u to² tsifu tsu wa'a jmaa¹ jloo³ joon i'láa¹ la ga'láa¹ Satanás. ⁷ Joon wa'a ilíin² jaain²¹ tsá² tsacøøi¹³ jee²¹² 'in jai² líi² 'ná¹-a líi¹ la líi¹ jaain²¹ tsá² 'in jmoo¹o tyú²-u jee²¹² tsagoo¹o 'in jo jai² líi² Jesucristo. Wana jo la joon icwo¹ tsá² 'ii tsa² joon ifaa²¹ tsá² 'laa²¹ tya' jileei²¹ 'in jai² líi² Dios. Joon tee²¹²i nilá² tya' 'in 'l^{hii}13.

Xiiala líi¹ 'in uncoon¹³ tsacøøi¹³ jee²¹² 'in jai² líi²

⁸ La joon jon 'in tsá² 'in uncoon¹³ 'in tsacøøi¹³ jee²¹² 'in jai² líi², 'in sii²¹ diaconeses, 'ná¹-a ngi¹ coon²¹ tún². Jo ngi¹ cwaa²¹ sii¹³i jon'gi wa'a ngi¹ to² 'iin¹ jon'gi wa'a 'iin²¹²in cuu² 'e jo mo jna²a. ⁹ Joon 'ná¹ ñi¹o jo cu²-tsi jilaa²¹ júu³ 'e gacwo¹ Dios jna' 'e jo¹

líi²na'. Joon jo 'i¹-tsi 'e gó². ¹⁰ La nua¹gi ilí² uncoon¹³ tsá² tsacøøi¹³ 'ná¹ cón² tsá² cwáain¹ xiiala ngi¹ 'ido joon wana jo 'ee tsaa² tya'a sá² lí²-i uncoon¹³on. ¹¹ La joon jon 'oo²¹²o 'ná² ngi¹ coon²¹ tún². Jon'on tsami² 'in sii²¹i júu³ 'atsaa²¹. Ca nii²mo jmaa¹a jo 'láa¹a jilaa²¹ 'e jmoo¹o. ¹² In tsá² 'in uncoon¹³ tsacøøi¹³ do jiin¹³ jaan²¹mo 'oo²¹²o iliseein²¹ tya'o. 'Ná¹-a tyu²u to² jóon¹on tyú²-u coon¹³ jilaa²¹ inuu tya'a. ¹³ Tsu jilee¹²¹ 'in untsiin¹ tyú²-u 'e to² 'e uncoon¹³on tsacøøi¹³ do jnaa¹²¹a coon²¹ 'e tyú² tya'a joon lí² faa²¹a jo cu¹²-tsi cwáain¹ tya' xiiala tsaa¹-tsi tsá² Cristo Jesús.

'E ja²mo líi²na'

¹⁴ Jilaa²¹ júu³ lo gatón³oon ni mo'j² lo 'e sii³na tyi'i xufiin¹³ 'i¹-tsii yíi³aa la jmoonoo. ¹⁵ Pe wa'a la 'ii²¹²na lí²-i liñí³i xiiala 'ná² jmaa¹a tsá² jee²¹² 'in jai¹² líi² 'in líin² lawa cwo¹ tya' Dios 'in jiin¹. Joon la cwaain²¹ 'oo²¹ ni tiifuu²¹ cwo¹ pí², la joon jon 'in jai¹² líi² Dios cwo¹ pí² tya' 'e jai¹² tya' Dios. ¹⁶ Joon ja¹²mo. Fee¹¹ 'áa¹mo 'e júu³ 'uui²¹ 'e Dios ga'e¹²e tsá² xiiala seen²¹ tsá² tyú² tyanii¹ 'e jin¹²:

Gacwéi Dios líi¹i tsá², joon 'in Espíritu Tyú² ga'íi² júu³ 'e tyú¹mo 'ii. Níi²mo ángeles 'ii.

Joon gacwo¹ tsá² jilee¹²¹ 'in taain²¹² nicwoo¹³ juncwii²¹ júu³ tyú² tya'a.

Joon jo¹o galíi² tsá² taain²¹² juncwii²¹ 'ii.

Joon ga'ii²¹mo Dios 'ii fu ñu¹fú² tún¹.

4

Xiiala líi¹i 'in tú² 'e júu³ jai¹² tya' Dios

¹ 'In Espíritu Tyú² gatyaa¹ júu³ 'a la ti 'e jee²¹² jmii²¹² li gatséi¹ 'in líi¹³ ituu²¹ jiin¹³ 'e tsáai¹-tsi. Joon iunjií²o jilaa²¹ espíritu gó² incón² 'ii too² coon¹³ jilaa²¹ júu³ tya' 'in 'líi¹³. ² Inúu¹u tsá² 'in faa²¹a júu³ tajuu²¹ lawa júu³ ja¹²mo, tajuu²¹mo 'in jo lí¹³gi 'e gó². La jo lí¹³gi tyí²mo suu²¹ tsá² ñí³ tyí² la joon jon 'in tsá² do jo lí¹³gi 'e gó². ³ Untsaa¹³mo 'in tsá² do wa'a cui¹² cwoo²¹o tsá² joon tyu²u to² 'e sá² 'láai² nii² 'uunñi² 'e jo lí² dø¹² tsá². Pe Dios gacwoo¹ jilaa²¹ 'e lí²-i dø¹² tsá². Joon jilee¹²¹ 'in jo¹o líi², 'in ñi¹ júu³ jai¹², lí²-i dø¹² 'yaa¹-tsi wa'a cwo¹o 'maai¹³ Dios. ⁴ Tsu tyú²-u jilaa²¹ 'e gajmaa¹a Dios joon lí²-i dø¹² tsá² wa'a 'ii²¹i coon¹³ 'maai¹³ Dios, ⁵ tsu nicwaa¹³mo coon¹³ júu² tya' Dios joongi coon¹³ 'e júu³ tyú² 'e faa²¹a tsá².

Xiiala líi¹i 'in jmoo¹o to² tyu¹² Jesucristo

⁶ Joon wana 'e¹²e 'in jai¹² líi² Jesucristo jilaa²¹ 'elo joon tyú² jmoo²¹o, jmoo²¹o jiin¹³ la tíi² jmá¹ tsá² 'in cwo¹ júu³ tya' Jesucristo. 'li cwo¹gi pí³ alma tyi'i coon¹³ júu³ 'e jai¹² líi² tsá² joon coon¹³ júu³ røø²¹ 'e nuu¹³un coon²¹ tún². ⁷ Jo unjii²¹ 'e cwáain¹ tsáai² coon¹³ cwáain¹ jo ñí²i ti jo¹. Cwoo¹³-o 'o jmaa²¹a jiin¹³ la to² tyu¹² Dios. ⁸ 'E tyiin²moxu wa'a 'e yeen²¹ fiin²¹ tsá² yaai pe tyiin²gi 'áai¹ 'e cón² tsá² cwáain¹ xiiala ngi¹ tyani Dios. Tsu 'e júu³ lo tyan¹ 'ii²¹ 'e sáan³an tyú² nano joongi li ngó¹gi. ⁹ 'E júu³ lo 'e la ja¹²mo, joon la jilee¹²¹mo 'ná¹ litsáai¹-tsi. ¹⁰ Néee²o 'e tyiin²gi 'wii¹³ joon jmoo²¹o' to² 'íi³ joon nee²¹e' wúu¹. Jmoo²¹o' la joon tsu nigalitsáa¹mo-tsi' Dios 'in jiin¹. Ii-o un'øø²¹i jilee¹²¹mo jiin¹³ 'in tsáai¹-tsi 'ii nifu.

¹¹ Jilaa²¹ 'elo 'ná¹ tyuu¹³u to² joon 'e¹²e tsá². ¹² Jo ngi¹¹i wa'a jo ungo¹o tsá² 'nu 'wii¹³ xaai¹gi'i. Pe jmee¹u'un 'wo'o lawa coon²¹ lí² 'e tyú²-u tyani 'in jai¹² líi². Jmee¹² 'wo'o lawa coon²¹ lí² 'e tyú²-u coon¹³ xiiala ngi¹³i, joongi coon¹³ jilaa²¹ júu³ tya¹³a, joongi coon¹³ xiiala 'iin²¹²mo' tsá², joongi coon¹³ xiiala jo¹o líi²u Dios, joongi coon¹³ xiiala jmaai¹³ 'e tyú²-u 'i¹-o'o. Coon¹³ jilaa²¹ 'elo jmee¹u'un 'wo'o lawa coon²¹ lí² 'e tyú²-u. ¹³ Ca mi cwée¹na cwoo¹³-o' fo¹²o júu³ tyú² tya' Dios jiin¹³ la faa²¹a ni jí² tya' Dios, faa¹³a cwonuu² jilee¹²¹ tsá². Cwo'íi² júu³ 'ee 'ná¹ jmaa¹a. Joon 'e¹³e tsá² 'ee 'øøi²¹-tsi tsá² júu³ tya' Dios. Gacwo¹ Dios 'nu 'ii²¹ tya'a 'e jmaa²¹a to² tya'a. ¹⁴ Jo cuu¹³u jmaa²¹a

'e júu³ gacwo¹o Dios 'nɛ mo gataan¹an tsacøøi¹³ cwoø²¹o tyi'i joongi gafaa^{121a} 'ii²¹ tya' Dios.

¹⁵ 'Í²du¹-o'ojilaa¹²¹ 'elo. Cwoø¹³-o'ojilaa¹²¹ 'e jmaa^{21a}. Joon liñi¹ tsá² 'e 'øøi¹²¹gi-o'ojilaa¹²¹. ¹⁶ Jøø²¹ø 'wo'ojilaa¹²¹ tún² coon¹³ jilaa¹²¹ 'e 'e¹³e. Cwojmaa²¹gi'i tsɛ coon¹³ la joon itiin¹³mo'ojilaa¹²¹ 'wo'ojilaa¹³ jileei¹²¹ 'in nuu¹un júu³ tyi'i.

5

Xiiala 'ná¹ jmaa^{1a} Timoteo tyani 'in jai¹² líi²

¹ Jo jii²¹u'u tsacøøi¹³ pe mí²¹i tyani¹ lawa 'e 'ñɛ¹²o'ojilaa¹²¹. Joon cwo¹²o cwáain¹ simii¹²¹ lawa ruu²¹mo'ojilaa¹²¹. ² La joon jon tsayuui¹³ lawa saa²o'ojilaa¹²¹. Joon mi cwo¹²o cwáain¹ 'in simí² jii¹³ coon¹³ 'e tyú²-ɛ 'i¹-o'ojilaa¹²¹.

³ Unjí²¹u'u 'in 'yiaa¹ñí² 'in jo 'in seein²¹ tya'a. ⁴ Pe wana seein²¹ jóon¹on si tyii²¹a 'ee 'ii 'ná¹ untiin¹³in jilaa¹²¹ 'ee 'e 'ná¹ seein²¹ tsacøøi¹³ tya'a coon¹³ la joon ityí¹ jilaa¹²¹ 'e røø²¹i tsacøøi¹³ tya'a tsɛ la joon 'e tyú² joongi la joon tí²-tsi Dios. ⁵ 'In 'yiaa¹ñí² 'in jo seein²¹ tya'a 'in tsáai¹-tsi Dios mii¹ tyani Dios joon faa^{121a} júu³ tyú² la 'woo¹ jmi¹. ⁶ Pe 'in 'yiaa¹ñí² 'in seein²¹ jmai¹² unjløøi¹³ 'ña'a jo tsaa¹-tsi Dios, xufiin¹³ jii¹o pe líi¹ lawa jaain²¹ 'in najúun²mo. ⁷ Cwo¹'i¹² 'e júu³ lo 'in jai¹² líi² 'e jo lí² cwoø¹ tsá² tsaa². ⁸ Wa jo unjí²¹in tsá² tsaruu²¹i, joon tyiin²mo 'in taai² inɛ tya'a, líi¹ lawa jaain²¹ 'in jo untiin¹³in jilaa¹²¹ 'e jin¹²in 'e jo¹ líi². Joon gó²gi 'ii lagi 'in jo tsaa¹-tsi Dios.

⁹ Jo taan¹u'un ni mo'jii² 'in 'yiaa¹ñí² 'in jo mo tsín¹ sesenta jii²¹ joongi coon²¹ naa¹³ 'e gacui¹² cwoø²¹o. ¹⁰ Lí²-i litaan¹u'un mo'jii² wa'a cwii¹in tsá² 'ii jii¹³ 'e tyú² 'e nigajmaa^{1a}. Wa'a nigaunjí²¹in jóon¹on joongi wa'a nigacwoo¹o 'nú¹ li joon¹ tsá². Joongi wa'a nigauncoon¹³o tsaru¹u'. Joongi wa'a nigauncoon¹³o 'in seein²¹ fa¹³. Joon wa'a gacwoo¹²-tsi 'in 'yiaa¹ñí² do 'e jmoo¹o jilaa¹²¹ 'e tyú² lí²-i taan¹u'un mo'jii².

¹¹ Pe jo taan¹u'un mo'jii² 'in 'yiaa¹ñí² 'in xuui²¹²gi tsɛ 'ii ili¹in²¹²in cui¹²-cwoø²¹o tún¹ joon tuu²¹o júu³ tya' Cristo. ¹² Joon ilí² tsaa² tya'a tsɛ jo gauntiin¹³in júu³ gajin¹²in nifu. ¹³ Joon mi licíin²gi joon ilijøø²mo joon ingí¹ la tyi 'nú¹. Joon jii¹³ 'e jøø¹mo pe ngi¹ tyá² júu³ 'atsaa²¹ coon¹³ tsá². Coon²¹on cwáain¹ 'ee seein²¹ tsá² xeei¹²¹ sii¹ júu³ 'e jo tíi². ¹⁴ Tsɛ 'wii¹³ la joon 'iin²¹²na 'e cuu¹²¹ 'in 'yiaa¹ñí² xuui²¹²gi do cwoø²¹o. Joon liseein²¹ jóon¹on. Joon 'ii-o inii²¹ 'nú¹ joon jo cwoø¹ faa^{121a} tsá² 'laa¹²¹ tya'a. ¹⁵ Tsɛ 'in líi¹³ 'yiaa¹ñí² gatuu²o júu³ tya' Cristo joon galíi¹ tsá² tya' 'in 'líi¹³.

¹⁶ Joon wana tsañuu¹ si tsami² 'ee seein²¹ inɛ tya'a jaain²¹ 'yiaa¹ñí² 'ná¹-a unjí²¹in mo 'ido. Jo cwo¹³o unjí²¹in 'in jai¹² líi² tsɛ jii¹³ la joon lí²-i unjí²¹in 'in jai¹² líi² 'in 'yiaa¹ñí² 'in jo 'in seein²¹ tya'a.

¹⁷ Cwoun¹goo²¹gi tsá² 'áai¹gi 'in tsacøøi¹³ 'in jmoo¹o to² tya'a tyú². Tyiin²gi 'in cwó² júu³ tyú² joon 'in 'e¹²e tsá². ¹⁸ Tsɛ ni jí² tya' Dios jin¹²in: “Jo toon²oon¹ noo¹³ moo¹oo²o joo¹tsáa² mo 'ø¹ø mi¹³ trigo mo untyú² tsá².” Joon jin¹²in: “‘In jmoo¹o to² tíi²mo 'ii²¹i 'lee¹³i.”

¹⁹ Jo unjí²¹in wana seein²¹ jaain²¹ tsá² cwo¹o tsaa² tsacøøi¹³ tyani¹in. Pe wana tí² gáii¹ gaai²¹ tsá² joon 'ná¹ nuu²¹un júu³ tya'a. ²⁰ Jileei¹²¹ 'in 'noo¹o tsaa² jii²nu¹un tyani jileei¹²¹ 'e 'in catyaa² do itoon¹²¹on fo¹²-tsi cwoli¹goo²¹o. ²¹ Tyí³aa cwoø¹o 'elo tyani Dios joongi tyani Jesucristo coon¹³ 'in ángeles tya'a 'in nigatyii¹³in: Cwojmaa^{21a} jilaa¹²¹ 'elo júu³ røø²¹. 'Ná¹ jmaa^{21a} coon²¹ røø²mo tsá². ²² Jo tyi¹u'u jaain²¹ tsañuu¹ ilíin² tsaa¹to² jee²¹² 'in jai¹² líi² la jmoono, tsɛ wana ga¹láa^{1a} lawa'a ga¹i¹u'u tsaa² tya'a. Jo un¹líi²u'u 'wo'ojilaa¹²¹ coon¹³ cwáain¹ lo.

²³ Lawa mo tsaa¹³ tuu¹u'u joon mo tí¹ coon²¹ naa¹ mo li tsaa¹²a 'wo'ojilaa¹²¹o jo 'uu¹²u'u jii¹³ jmi²¹ pe 'uu¹³xu¹u vino ijmá¹ mí¹ tyi'i.

²⁴ Jilaa²¹ tsaa² tya¹ 'inlííi¹³ lí²-i jná² nii² la nu¹gi 'e lisá² 'ii²¹. Pe tsaa² tya¹ 'in catyaa² ijná² nii² ciiin²¹gixu. ²⁵ La joon jon jilaa²¹ 'e tyú² 'e jmoo¹o 'inlííi¹³ iliñii¹ tsá² la jmoonoo. Joon 'e catyaa²gi iliñii¹ tsá² ciiin²¹gixu.

6

¹ Jileei²¹ tsá² 'in jai¹² lííi² Cristo 'in nitaai² tya¹ ñi¹fii²¹²ⁱ 'ná¹-a un'goo²¹o ñi¹fii²¹²ⁱ la coon²¹ jo cwofaa^{21a} tsá² 'laa²¹ tya¹ 'e sii²¹ Dios coon¹³ jilaa²¹ 'e 'ee^{21e}. ² Joon wana jo¹ lííi² ñi¹fii²¹² do Cristo 'in nitaai² tya¹ do 'ná¹ un'goo²¹gi ñi¹fii²¹²ⁱ. Joon 'ná¹ jmaa¹ to² tyú² tya¹ ñi¹fii²¹²ⁱ do tsu¹ 'wii¹³ jo¹o lííi² Cristo. Joon mo jmoo¹o 'in taai² tya¹ to² jmoo¹o to² tya¹ jaain²¹ 'in jo¹o lííi² Dios joon 'iin²¹²mo Dios 'ii. 'E²du'u joon cwotyaa¹-tsi tsá² 'e jmáa¹ 'e júu³ lo.

'In jai¹² lííi² 'ná¹ jløø¹³mo

³ Joon wana 'e¹e tsá² júu³ xii^{21a} jmoo¹ 'ido jløø¹³ 'na'a. Jo røø²¹ síi¹i coon¹³ júu³ tyú² 'e ga'ee¹ Ña'ñu^{1u} Jesucristo, jon'gi jo røø²¹ síi¹i coon¹³ júu³ 'e 'e¹e tsá² xiiala ngí¹ tsá² tyú²-u tyani Dios. ⁴ Tsá² 'in jo ñii¹ 'ii coonti. Jiin¹³ 'iin²¹²in 'ido jo cwo¹o júu³ ruu²¹ⁱ coon¹³ jilaa²¹ 'e síi¹i. Joon jiin¹³ coon¹³ 'elo-o lí²-i litííi² tsá² 'e tsiwúu¹ⁱ, jo cwo¹o júu³ ruu²¹ⁱ, faa^{21a} tsá² 'laa²¹ tya¹ tsá² xeei²¹, joon cu¹²-tsi tya¹a. ⁵ Tsá² 'in gó² 'i¹-tsi 'in 'noo¹o mii¹³ coon²¹ tøø²mo. Tsá² jo ñi¹ la jai¹². 'In tsá² do 'i¹-tsí 'e ijnáa¹ cuu² wa'a un'goo²¹o Dios. Jeen²¹mo'o coon¹³ 'in jmoo¹o la joon. ⁶ Pe wana ngii²¹ⁱ 'e tyú²-u tyani Dios sá² 'lee¹³na' wa ngii²¹ⁱ 'yaai¹-tsi'. ⁷ Tsu jo 'ee léé^{3e} coonti 'e juncwii²¹ lo, la joon jon jo 'ee lí² lee^{21e} jiin¹³ coon²¹ mi júun^{2na}. ⁸ Joon wana 'oo²¹o' sin¹¹in' joongi 'e tyéé^{3e} cwojmoo²¹o' jløø¹³mo'. ⁹ Jileei²¹ 'in 'iin²¹²in lisá² cuu² tya¹ jo itaa^{21a} tya¹ joon 'ii²¹o lawa coon²¹ sí² tya¹ 'in 'lííi¹³. Jilaa²¹ 'e súun²in ijmáa¹ 'a 'nii²¹ tya¹ 'in 'iin²¹²in joon ipín² 'ña'a li jo tiin¹³ tsá². ¹⁰ Suun²¹un tsá² cuu² 'wii¹³ joon jó¹ jilaa²¹ 'e gó² tya¹. Joon 'inlííi¹³ nigasuun²mo, nigatuu²¹o júu³ tyú² tya¹ Dios joon líi¹ wúu¹ nigani²¹ juncwii²¹ tya¹.

Cwojmaa²o' la ngóo¹ 'naai¹³ 'e jai¹² lííi²u

¹¹ Pe 'nu-u, tsu¹ 'wii¹³ tsá² tya¹ Dios 'nu, tú² jilaa²¹ 'e gó² lo, joon cwocwoo¹³-o'o 'e jmaa^{21a} 'e tyú². Jmaa^{21a} to² tyu¹² Dios. Jo¹gi cwolli²un. Cwoli¹in²¹²mogi¹ Dios coon¹³ tsá². Jmaa^{21a} taa²¹-o'o. 'Wo²-o'o jmaa^{21a} tya¹ tsá². ¹² Cwocwoo¹³-o'o ce caai²¹-o'o ngí²¹ⁱ la nigan¹ 'in jai¹² lííi² Cristo. Cwo¹³-o'o 'e ngí²¹ⁱ coon¹³ Dios 'e seen²¹mo'o coon¹³ coon²¹ tøø²mo, tsu¹ la joon gatø^{1ø} Dios 'nu. Joon tyani tsá² fúui¹ niga¹¹ júu³ jilaa²¹ 'e nigajmaa¹ Dios 'wii²¹² tyi¹. ¹³ Joon nano 'i¹³ñi¹ 'nu júu³ tyani Dios 'in cwo¹ juncwii²¹ tya¹ jileei²¹ 'in seen²¹ joongi tyani Jesucristo 'in gajmaa¹ júu³ jai¹² 'e tyú²-u tyani Poncio Pilato. ¹⁴ Jo cuu¹³u'un jmaa^{21a} jilaa²¹ to² gacwo¹o Dios 'nu 'e jo lí² faa^{21a} tsá² 'laa²¹ jiin¹³ coon²¹ ca mi tyu¹² Dios Jmii²¹ to² 'e jnee¹ Ña'ñu^{1u} Jesucristo. ¹⁵ Tsu mi tyíia¹ 'ii²¹ tya¹ Dios Jmii²¹ ijmáa¹ lí² jilaa²¹ 'elo. Jiin¹³ Dios Jmii²¹ lí² líi²in tsaa² 'in feei¹gi. Joon 'in cwaa¹³mo 'ii. Joon 'ii-o lííi¹ røøi¹³ 'in feei¹²gi la jee²¹² jileei²¹ røøi¹³ catyaa²gi do. La joon jon 'ii-o tsaa² 'in feei¹gi la jee²¹² jileei²¹ tsaa². ¹⁶ Jiin¹³ 'ii-o lí² cwo¹ tsá² 'e seen²¹ tsá² coon²¹ tøø²mo tsu¹ jo tyéi¹ 'ii. Joon táan¹in li jná² joo²¹ líli¹. Joon jo lí² tsá² tsatyéin¹in. Joon jo mo nigali¹jøø²i tsá² 'ii jon'gi lí² jøø²i tsá² 'ii. Cwoun'goo²¹o tsá² 'ii ce jileei²¹. Cwolisá² 'ii²¹ tya¹ coon²¹ tøø²mo. Amén.

¹⁷ Cwotyá³a-tsi 'in sá² cuu² juncwii²¹ lo 'e jo unjløøi¹³ 'ña'a jon'gi ngi¹ cu¹²-tsi cúu¹u pe ngi¹o jo cu¹²-tsi tya¹ Dios 'in jiin¹. 'Ii-o cwo¹o jna¹ jilaa²¹ 'e jløø¹³na'. ¹⁸ Cwotyá³a-tsi 'ido 'e jmáa¹ 'e tyú². Joon cwoliseein²¹ 'e tyú²-u coon¹³ jilaa²¹ tyú² 'e jmoo¹o. 'Ná¹-a tyaa¹ 'ido tyú² tya¹ 'e cwo¹o tsá² 'e 'oo¹-o joon uncoon¹³on 'ii 'in tyéein¹³ jmi²¹². ¹⁹ 'E tyú² 'e jmoo¹o do 'e lí² lawa tsá² jñi¹ cwuu²¹, 'iin²in uncwu² mi jñi² do, pe joon mo roo²¹ joon coon²¹ tsá² 'láai²gi lagi ga'iin² mo gajñii¹ do. Coon¹³ la joon ilisá² juncwii²¹ tya¹ 'e jo¹.

Tyaa¹ Poo² cwoo²¹o Timoteo 'e cwo¹gi tsá² júu³ tyá²

²⁰Timoteo, un'øøi¹¹ jilaa²¹ 'e gatyaa¹ Dios cwoo¹o. Jo núu³un júu³ 'e jo tseein²¹ jon'gi 'e jo to² 'íi³in coon¹³ jilaa²¹ júu³ 'e jin² tsá² 'e 'áai¹gi jo¹, pe jon' jo¹ 'e júu³ joon. ²¹Joon 'inlíi¹³ niganúu²o 'e júu³ do joon jo gauntiin¹³in 'e júu³ jo¹ tya' Dios.

Cwouncwaa¹³ Dios 'næ. Amén.

Jí² tì tún² 'e gasii¹ in San Pablo tíi² i Timoteo

Sii¹ in Poo² 'e jí² lo tya' Timoteo

¹ Jna-a, Poo², joon líi¹ na jaain²¹ apóstol tya' Jesucristo. Dios gasii¹ in jna yaai¹-tsi 'e jmáa³ aa júu³ 'e Dios cwo¹ o juncwii²¹ 'múui² tya' tsá² 'wii¹³ Cristo Jesús. ² Sii² na 'e jí² lo tyi'i, Timoteo. 'iin²¹² na 'nũ lawa yũun²¹ tyiia. Cwo¹ cwo¹ o Dios Jmii²¹ coon¹³ Ña'ñũ¹ 'u' Cristo Jesús 'e jmaa¹ a fo'feei¹ tyi'i coon¹³ feei¹-tsi tyi'i joon 'e seen²¹ mo' o tyú².

³ Wii¹³ Poo² Timoteo júu³ 'e cwo² júu³ tyú²

³ Untii¹³ oo 'nũ coon²¹ tøø² mo coon¹³ júu³ tyú² tyiia 'e fo¹³ oo la 'woo¹ la jmi¹. Cwo¹³ oo 'maai¹³ Dios 'in un'góo³ oo la gaun'goo²¹ o 'líi²¹² tsacøøi¹³ tyiia joon jo con¹² jna tsá² tóo².

⁴ Tii¹³-tsii jmi²¹ gatoo²¹ unní²¹ in joon líi¹ 'iin²¹² na jøø²¹² na 'nũ la coon²¹ lijøøi¹³ xũũ.

⁵ Tii¹³-tsii jon xiiala jai¹² líi² u la jai¹² galíi² s'iyú¹² a Loida nifu la joon jon saa² a Eunice.

⁶ 'Wii¹³ joon 'íi² júu³ 'nũ 'e cwojmaa² gi' i jii¹³ 'ii¹²¹ 'e 'oo² o 'e gacwo¹ Dios 'nũ mo gatóon³ oon cwóo³ oo tyi'i. ⁷ Tsũ 'in Espíritu 'in cweei¹³ Dios jna' jo jmoo²¹ o' 'go¹ o' pe cwo¹-o jna' pí³ joon 'e 'iin²¹² mo' tsá² joon 'e 'øøi²¹-tsi' tyú². ⁸ Tsũ 'wii¹³ joon jo fa'íi²¹ líi² u 'e røø²¹ u' u cwáain¹ tya' Ña'ñũ¹ 'u' jon'gi fa'íi²¹ líi² u 'wii¹³ tyiia tsũ siin¹³ na 'nũñí³ 'wii¹³ jmóo³ oo to² tyú² Jesús. Pe nee²¹ e' wúu¹ coon¹³ jna caáain¹ tya' júu³ tyú² tya' Dios coon¹³ pí³ cwo¹ Dios. ⁹ 'Ii-i gajmaa¹ a tiin¹³ jna' joon gatø² jna' 'e ngii²¹ tyú²-ũ tyaníi¹. Gatø² jna' jon'on 'wii¹³ jilaa²¹ tyú² 'e jmoo²¹ o' pe galí²-i jii¹³ la 'iin²¹² mo coon¹³ jilaa²¹ 'e feei¹-tsi tyi' 'e gajmaa¹ a cwáain¹ tya' Jesús 'wii²¹² tyi' la nũ'gi garón¹ juncwii²¹. ¹⁰ Pe la no-o gajmaa¹ a líi¹ tsá² jilaa²¹ 'elo mo gajnéi¹ Jesucristo, 'in jmaa¹ a tiin¹³ jna'. 'Ii-o gauntyee²¹ mo 'e júun² in tsá². Joon coon¹³ júu³ tyú² tya' a gacwo¹ o tsá² juncwii²¹ 'e jo tyéi¹.

¹¹ Joon Dios gatyii¹³ in jna lawa tsá² tya' a 'e nicwóo³ oo joon ni'e¹³ ee tsá² 'in jon' seen²¹ Israel 'e júu³ tyú² do. ¹² Joon tsũ 'wii¹³ joon móo³ oo wúu¹ pe jo 'óo³ oo fa'íi²¹ tsũ cwii¹ mo 'iin 'in jai¹² líi² na joon jo¹ o líi² na 'e 'ii-o lí² 'má¹ ca mi tí² jmi²¹² joon jilaa²¹ 'e gatyaa¹ cwóo³ oo.

¹³ Cwosaain¹²¹-o' o' jilaa²¹ júu³ røø²¹ 'e ganũũ² un fo¹³ oo. Joon cwoseen²¹ mo' o' jo¹ o líi² u joon 'iin²¹² mo' o' Dios coon¹³ tsá² 'wii¹³ sicaan²¹ mo' o' coon¹³ Cristo Jesús. ¹⁴ Coon¹³ 'e uncoon¹³ Espíritu Tyú² 'in seen²¹ jee²¹² jna' un'øøi²¹ jilaa²¹ júu³ 'e tyiin² 'e gatyaa²¹² aa cwo¹ o.

¹⁵ Niñii²¹² o' o' jileei¹²¹ 'in néei¹ li sii²¹ Asia gatũũ² mo jna. Joon Figelo coon¹³ Hermógenes jee²¹² 'ii. ¹⁶ Cwouncwaa¹³ i Ña'ñũ¹ 'u' tsá² inũũ tya' Onesíforo tsũ 'lúa² mo naa' Onesíforo do nijacoon²¹ fo'feei¹ tyiia. Joon jo ga'aa¹ a fa'íi²¹ 'e 'yuu² na 'nũñí³. ¹⁷ Pe mo nateein¹ fu Roma ga'naa¹² i jna coon²¹ tún² ca gatsee¹²¹ i jna. ¹⁸ Cwolifee¹ mo-tsi Ña'ñũ¹ 'u' tya' 'ii mi tí² jmi²¹² joon. Tyú²-ũ nii²¹² o' o' xiiala unjí² in jna mo taan²¹² na fu Efeso do.

2

Xiiala líi¹ i tsá² 'lúa² tya' Jesucristo

¹ Joon 'nũ-ũ, yũun²¹ tyiia, 'ii¹³ mo' o' 'e uncoon¹³ Dios 'nũ 'wii¹³ sicaan²¹ un coon¹³ Cristo Jesús. ² Joon jilaa²¹ júu³ 'e ganũũ² un 'e gafo¹³ oo foo²¹ o' tyani tsá² fúui¹, tya¹² a cwo²¹ o' 'in jo cu¹²-o' o' coon¹³, tsañũ¹ 'in tíi²¹ 'e¹ e tsá² xeei¹²¹. Joon 'ii-o jon lí²-i 'e¹ e tsá² xeei¹²¹ 'e júu³ do.

³ Joon 'nũ-ũ lawa jaain²¹ 'lúa² 'in tyú¹ 'in jmoo¹ o to² tyú² Jesucristo jmoo²¹ o' taa²¹ a jilaa²¹ wúu¹ 'e moo²¹ o. ⁴ Tsũ 'in jmoo¹ o 'nii²¹ to² tyú² fii²¹² i jo ngii¹ cu¹²-tsi coon¹³ jilaa²¹ jmaa²¹ i to² tya' a 'e coon¹³ la joon jløø¹³ mo fii²¹² i 'in gatyii¹³ in 'e líi¹ 'lúa² tya' a. ⁵ Coon²¹ røø²¹ jon wa' a coo¹ o tsá². Cwo¹²-tsi pe jo lí² 'ii¹²¹ 'e galí¹ i la jo røø²¹ coo¹ o la to² tyú² u.

⁶Joon 'in jmo¹o to² 'ii²¹ jee²¹² tyiia²¹ tí²i dø¹ø 'e lisá² nifu. ⁷Cwo'ii²¹du'-'o'o 'e fo¹³oo lo joon icwo¹²o Ña'ñu¹²u' 'e 'øøi¹²¹-'o'o jilaa²¹a.

⁸Cwotii¹³gi-'o'o 'e Jesucristo jún² tya' 'lí²¹² David 'ii joon gaunjiin¹in Dios 'ii jee²¹² 'lí²¹² jiin¹³ la júu³ tyú² cwóo³oo. ⁹Joon 'wii¹³ tya' júu³ tyú² joon móo³oo wúu¹ lawa tsá² gó² ca gaton¹²on ñí³ cadena cwóo³oo. Pe júu³ tya' Dios jo lí² 'nuu¹ tsá² coon¹³ cadena. ¹⁰Tsu 'wii¹³ joon jmóo³oo ta¹oo coon¹² jilaa²¹ 'wii²¹² tya' 'in gatyii¹³in Dios 'e 'ii-o lí² 'ii²¹i itiin¹³mo 'wii¹³ Cristo Jesús. Lí²-i 'ii²¹o jon lí 'ya¹²gi 'e jo tyéi¹.

¹¹Tsu júu³ ja¹²mo lo:

Gajúun²mo' coon¹³ Cristo la joon jon itoon²¹on' coon¹³ 'ii.

¹²Joon wana nee²¹e' wúu¹ la joon jon ityu²¹u' to² coon¹³. Wana faa¹³a' 'e jo cwii¹na' 'ii la joon jon 'ii ijin¹²in 'e jo cwii¹in jna'.

¹³Wana cuu¹³na' 'a jo¹o lí²na' 'ii pe 'ii coonti jo cuu¹i untiin¹³mo júu³ tya'a.

Xiiala jmo¹o tsá² 'e 'yaai¹-tsi Dios

¹⁴Cwountii¹³-tsi tsá² jilaa²¹ júu³ lo, cwo¹¹²'o cwáain¹ 'ii tyani Dios 'e jo cwo¹o júu³ ruu²¹i coon¹³ júu³ 'e jo 'ee to² 'íi³in. 'E júu³ do 'iin²mo 'in tsá² 'in ganúu²un. ¹⁵Cwo¹³-'o'o jmaa²¹a jilaa²¹ 'e 'yaai¹-tsi Dios 'wii²¹² tyi'i la joon lii¹u tsa'leei¹³ tya'a 'e jo fa'íi¹²¹ lí²u. Jmaa¹³ tsá² júu³ røø²¹ jiin¹³ la tí² 'e lí² júu³ tya' Dios. ¹⁶Pe tuu²¹ júu³ 'e faa¹²¹ tsá² 'in jo ñí¹, júu³ 'e jo 'e to² 'íi³in. 'In tsá² tyaa¹ júu³ do un'láai²gi jiin¹³ 'e gó² jmo¹o tyani Dios. ¹⁷Joon júu³ tya' o inii¹² lawa jmoowúu¹. Joon Himeneo coon¹³ Fileto lí²i la joon. ¹⁸'Ii-o gajmaa¹a 'e gó² cwáain¹ tya' júu³ jo¹ tsu jin¹²in 'e nasuun²mo 'e jiin¹in tsá². Joon 'wii¹³ júu³ tajuu²¹ tya' 'in tsá² do ga'iin²mo-tsi 'inlí¹³ 'e jo¹o lí²i. ¹⁹Pe jo lí² lí²ii² júu³ tya' Dios, 'e lí² lawa coon²¹ po'xá¹ 'e jo jøø²¹. Joon júu³ tya' Dios jin': "Cwii¹mo Ña'ñu¹²u' jileei¹²¹ tsá² tya'a." Jin¹²o jon: "Tuu²¹ jilaa²¹ 'e gó² jileei¹²¹ 'naa' 'in jin¹² 'e cwii¹mo Cristo."

²⁰Pe coon²¹ tsi inuu lí² sá² cuu² jon'on jmai¹² wúun¹ lí² cwanáa¹ si cwataa²¹ 'ee pe sá²-a jon wúun¹ lí² 'mó² coon¹³ cwo¹³ jon. Sá²-a tya' mo tí² jmi²¹² joon sá²-a jon tya' lí² to² tsá² tyi¹. ²¹La joon jon wana tuu²¹ tsá² 'e gó² ilí²in lawa coon²¹ wúun¹ tya' mo tí² jmi²¹², máa¹ coon¹²¹ jmaa¹²¹ to² tya' fii²¹²i. Natyaa¹ tyu² tya' doñi'ee to² tyú².

²²Tuu²¹o'o jilaa²¹ 'e gó² tí²-tsi simii²¹ jmáa¹a pe 'nu-u coon¹³ jileei¹²¹ 'in mí¹ tyani Ña'ñu¹²u' jo¹o cwolín²naa'. 'Ná¹-a cwo¹³-'oo' ngí²¹¹ tyani Dios 'e tyú²-u, cwo¹³-'oo' 'e jo¹o lí²in²naa' joon 'e 'iin²¹²naa' Dios coon¹³ tsá² joon 'e taan²¹²naa' tyú²-u. ²³Pe tó²u jilaa²¹ júu³ 'e jo tseein²¹ coon¹³ jilaa²¹ 'e unngí¹ tsá² 'in jo ñí¹ tsu ñii²¹o'o 'e júu³ do jmo¹o 'e jo cwo¹o júu³ ruu²¹i. ²⁴Joon 'in jmo¹o to² tyu¹² Ña'ñu¹²u' jo lí² ngí¹ to² jo cwo¹o júu³ ruu²¹i pe 'ná¹ 'e tí²mo 'e 'e¹ 'e tsá². Jmáa¹a jmai¹² 'e 'wo²-tsio tya' jileei¹²¹ tsá². ²⁵'Ná¹-a 'e¹ 'e coon²¹ tún²-un 'in jo jai¹² lí² la jo¹o lí²u wa coon²¹ jo ngáa¹mo icwo¹o Dios ijaa²¹a-tsi joon i'øøi²¹-tsi ilicwii¹ 'e júu³ jai¹² do. ²⁶Joon iláa¹mo 'ña'a coon¹³ júu³ tajuu²¹ tya' 'in lí² 'in gacon¹² 'ii tóo² 'e jmo¹o la 'iin²¹²in.

3

Xiiala ilíin² tsá² jee²¹² jmi²¹² lí² tséi¹

¹Cwoliiii²¹o'o ca jmi²¹² lí² gatséi¹ ijó¹ jiin²¹ 'e 'íi¹ fo¹². ²Tsu tsá² jo 'iin²¹²mo wa' tsá² xeei¹²¹, jiin¹³ i'iin²¹²in cuu² joon jloo¹³ 'oo²¹o. Jmaai¹ jloo¹³ 'ña'a joon faa¹²¹a 'laa²¹ tya' Dios. Joon jo nuu¹³un to² tyu¹² sáa³ jmi²¹, jo cwo¹o 'maai¹³ jiin¹³ jaain²¹ joon jo jmo¹o 'e 'yaai¹-tsi Dios. ³'Waa¹²¹-tsi 'in tsá² do. Tsá² 'in jo cwéi¹-tsi joon 'in faa¹²¹a 'e gó² tya' tsá². Tyu¹²u to² yaai¹ 'ido jo un'goo²¹o tsá². Lí²in 'ido lawa joo²¹ 'lí² joon 'ee¹mo jilaa¹²¹ 'e tyú². ⁴Tsá² 'in 'nii¹ tsá² 'ii joon jmo¹o jiin¹³ la 'i¹-tsi, joon 'in tsá² do tsafeei¹ jmaai¹²¹ 'ña'a. Nitya¹-tsi coonti 'noo¹o juncwii²¹ tya'a jo 'naai¹²¹gi Dios. ⁵Lí²i lawa tsá² 'in jai¹² lí² Dios pe jo cwó² tyu¹² Dios to² 'ii.

Cwotuu²¹ jileei²¹ 'in líi¹ la joon. ⁶ Tsu 'in líi¹ la joon tsataai² waa²¹² mo inuu tya' tsá² joon icon²¹ tóo² tsami² jøøi² 'in røøi²¹ tsaa² 'in gatuu²¹ júu³ tyú² 'wii¹³ tya' jilaa²¹ 'e suuin²¹. ⁷ Nuu¹ júu³ tya' doñi¹ in pe jo lítoon¹ galiñii¹ la jai². ⁸ La gajmaa¹ a tsaláai¹ 'in sii²¹ Janes coon¹³ Jambres mo ngauntyí² in Moisés, la joon jon jmoo¹ 'in tsá² 'in 'ee¹ 'e júu³ la jai² lo. Tsá² 'in jo gauntyiin¹³ 'e júu³ tya' Dios 'ii. Joon cwáain¹ tya' júu³ tya' Dios 'e joon 'in xee²¹² mo-tsi júu³ tya' a. ⁹ Pe jo linii¹² júu³ tya' a tsu coon¹³ 'e gó² jmoo¹ o iliiñi¹ tsá² la gango¹ 'in tsá² gáí¹ 'in ngauntyí² in Moisés do.

Tyaa¹ Poo² cwoo²¹ o Timoteo 'ee 'ná¹ jmáa¹ a

¹⁰ Ñii²¹ o' o jilaa²¹ 'e niga'ee²¹² ee joon nigajøø² ø jiiñ¹³ la taan²¹² na juncwii²¹ tyiia. Nigacoon²¹ on cwáain¹ 'e 'iin²¹² na jmáa³ aa. Nii²¹ o' o xiiala jai² líi² na Dios Jmii²¹. Ñii²¹ o' o jon 'e 'wo²-tsii joon xiiala 'iin²¹² na Dios coon¹³ tsá². Joon ñii²¹ o' o 'e fee¹ mo-tsii. ¹¹ Nañii²¹ o' o xiiala 'øøi¹ tsá² jna coon¹³ jilaa²¹ wúu¹ 'e gamóo³ oo fu Antioguía joon fu Iconio coon¹³ Listra. Ñii²¹ o' o jilaa²¹ wúu¹ 'e galí² tyiia pe Ña'ñu¹ u' gatiin¹³ mo jna jee²¹² jilaa²¹. ¹² Joon tsei¹² jileei²¹ 'in 'iin²¹² in jmáa¹ la to² tyu² Cristo Jesús inee²¹ wúu¹ tya' tsá². ¹³ Pe tsá² gó² coon¹³ 'in tajuui²¹ do iun'láai¹ gi jilaa²¹ 'e gó² jmoo¹ o, coon²¹ on tsá² tóo² joon icon²¹ on 'ii tsá² tóo².

¹⁴ Pe 'nu-u, jo tú² u jilaa²¹ 'e nigauntsaa¹² a, jilaa²¹ 'e nigalitsáa¹ mo-'o' o la jai², tsu cwii¹ mo' o 'iin 'e¹ e 'nu' elo. ¹⁵ Joon ca mo xuu²¹² mo' o galiñi³ i júu³ tyú² 'e ga'e¹ e 'nu xiiala tiin¹³ Dios tsá² mo jo¹ o líi² u Cristo Jesús. ¹⁶ Dios gacwo¹ o tsá² jilaa²¹ júu³ tyú² tya' a. Gacwo¹ o tsá² júu³ tyú² tya' a 'e jmaa²¹ i to² 'e¹ e joon 'e jmoo¹ o júu³ xiiala 'noo²¹ on tsá² tsaa² joon jmáa¹ a røø²¹ 'e 'øøi²¹-tsi tsá² joon 'e¹ e tsá² xiiala lí² jmáa¹ a 'e tyú²-u tyani Dios. ¹⁷ Gacwo¹ o Dios júu³ tya' a 'e jileei²¹ tsá² tya' a lí² tyá² tyú² tya' a jmáa¹ a doñi¹ ee 'e tyú².

4

¹ Tyí³ aa cwoo¹ o tyani Dios joongi tyani Ña'ñu¹ u' Jesucristo 'in ijó¹ jajmaa¹ 'ii²¹ tya' tsá² jiiñ¹ joongi tya' 'in nijúin¹ mi jó¹ tyu² u to². ² Cwó³ júu³ tyú² tya' Dios. Cwó³-o' o cwo² o júu³ wa' a 'iin²¹² in tsá² nuu¹ un 'yaai¹-tsi si jo 'iin²¹² in 'ee. Cwojmaa¹³ tsá² júu³ 'e jo cwo'naa¹ tsá² tsaa². Mi² i tyaní¹ i cwojaa²¹ a-tsi. Tyá² a-tsi 'in jai² líin. Cwolifeei¹-o' o coon¹³ tsá² joon 'e¹³ e coon²¹ tún²-un. ³ Tsu ijoo²¹-o coon²¹ sii¹³ mo jo 'ii²¹ tsá² júu³ røø²¹ joon 'iin²¹² in nuu¹ un jiiñ¹³ júu³ 'e la tí²-tsi. Joon itøø¹ ø tifo² tya' a 'in fúui¹ 'in unti² loocwóo¹ o coon¹³ júu³ 'e 'iin²¹² in nuu¹ un. ⁴ Joon ituu²¹ o júu³ jai² nuu¹ un joon inúu¹ un jiiñ¹³ júu³ 'e tsaai²¹. ⁵ Pe jmaa²¹ a coon²¹ tún². Taa²¹ a jmaa²¹ a coon¹³ jilaa²¹ wúu¹ mó² o. Cwojmaa²¹ a to² la jmoo¹ o tsá² 'in cwo¹ júu³ tyú² tya' Dios. Cwountii¹ u' u jilaa²¹ to² 'e cwoo¹ o Dios jmaa²¹ a.

⁶ Tsu nanáa¹ tyú² tyiia 'e ijúun³ na 'wii²¹² tya' júu³ tyú² tya' Dios. Ti li tí² 'ii²¹ 'e nii¹³ moo. ⁷ Joon gacwo¹³-tsii jmáa³ aa to² cwoo¹ o Ña'ñu¹ u' joon nano gatsée¹ mo tyiia joon cwáain¹ tya' 'e jai² líi² na' jo ga'laa²¹ aa. ⁸ Joon nano gasaa¹ a Dios coon²¹ corona tyiia icwo² o jna tsu gajmaa³ oo to² tyu² u. Joon Ña'ñu¹ u', 'in jmoo¹ o 'ii²¹ røø²¹, icwo¹ o jna mi tí² jmi²¹² joon. Jon' on jiiñ¹³ jna icwo² o pe icwo²¹-o corona tya' jileei²¹ 'in ján¹ 'yaai¹-tsi mi cwée¹ i.

Jmaa¹ o Poo² júu³ xiiala ngóo¹ seein²¹

⁹ Cwó³-o' o na¹ la jmoono. ¹⁰ Tsu gatuu²¹ mo Demas jna tsu gali'iin²¹² gi 'e sá² juncwii²¹ joon gangóo¹ o fu Tesalónica. Joon gangóo¹-o jon Crescente fu li sii²¹ Galacia. Tito-gi gangó¹ li sii²¹ Dalmacia. ¹¹ Jiiñ¹³ Lucas taain²¹² gi coon¹³ jna lo. Cwo'nei² du' Marcos joon ñijee¹ o. Tsu jmee¹³ na 'ii to² tyiia 'e uncoon¹³ on jna. ¹² Nigasi³ na Tíquico fu Efeso. ¹³ Mi ñí³ i no cón³ on 'mi' jnú² yuu² lúu³ uu 'e gasaa³ aa fu inuu tya' Carpo 'in tyiin¹ Troas. 'Nó² on cón³ on jon 'e jí² 'e gasaa³ aa pe tyiin² gi 'e mo' jí² tyiia do, 'nó² on joon cón³ on.

¹⁴ 'In tíñi³ 'in sii²¹ Alejandro nigajmaa¹ a 'e gó² tyiia 'áai¹. Intyii²¹ o tya' a Ña'ñu¹ u' jilaa²¹ 'e gó² nigajmaa¹ a do. ¹⁵ Un'øøi²¹ 'wo' o tya' 'ii tsu nigali'aa²¹ o júu³ tyi'.

¹⁶ La mo nifu siin¹¹³na tyani tsaa'to² jiin¹¹³ jaain²¹ jo 'in gauncoon¹¹³o jna. Jilee²¹mo gatíui² jna. Mí³ii tyani Dios 'e jo cwo² Dios tsaa² tya' 'ido. ¹⁷ Pe joon Ña'ñu^{11u}' gauncoon¹¹³on jna joon gacwo¹⁰ jna pí³ 'e coon¹¹³ la joon gacwó³ jna jilaa²¹ júu³ tyú² tya'a. Joon ganúu²un 'in tsá² jo seein²¹ Israel. Gatyíi²mo Ña'ñu^{11u}' jna 'e tóin¹ 'mó¹. ¹⁸ Joon ityi²mo Dios jna jee²¹² jilaa²¹ 'e gó² jmoo¹o tsá² tyiia. Joon iun'øø²¹i jna ca tye¹²na ñu'fú² li tyu¹² 'ii to². ¡Cwoun'goo²¹o tsá² 'ii²¹ 'e jo tyéi¹! Amén.

Júu³ li tséi¹

¹⁹ 'Aa²¹²mo'o fu³uu fo¹²'o Prisca coon¹¹³ Aquila coon¹¹³ tsá² taai² inuu tya' Onesíforo. ²⁰ Gajaan'ta Erasto fu Corinto joon gasáa³na tsaa¹¹³a Trófimo fu Mileto. ²¹ Cwó³-'o'o ñí²u'u la nu'gi ití² jiin²¹ cwíi². Síi³na 'aa²¹²mo'o fu¹²u Eubulo coon¹¹³ Pudente coon¹¹³ Lino coon¹¹³ Claudia coon¹¹³ jileei²¹ tsaru^{11u}' 'in jai¹² líi².

²² Cwocwoo¹o Ña'ñu^{11u}' Jesucristo wa¹²a pí³ tyi'i 'e siin¹¹³mo coon¹¹³ 'nu. Cwouncwaa¹³ Dios 'naa' jileei²¹ 'naa'. Amén.

Jí² gasii¹in San Pablo tíi²i Tito

Poo² sii¹in 'e jí² lo tya' Tito

¹⁻² Jna-a, Poo², síi³na 'e jí² lo. Joon jna jaain²¹ tsá² 'in jmoo¹o jilaa²¹ to² tyu¹² Dios. Joon jna jaain²¹ apóstol 'in gatyii¹³in Jesucristo 'in cwoo¹o júu³ tya'a 'e uncoon¹³on 'e jai²gí líi² 'in gatyii¹³in Dios joon iliñii²¹o la jai² xiiala ngí¹ tsá² tyú² tyani Dios ca mi 'ii²¹i coon²¹ juncwii²¹ icwo¹² Dios 'ii. Ga'íi² júu³ Dios, la nu'gi ga'láa² 'wii²¹² 'e juncwii²¹ toon²¹on' lo, icwoo¹o coon²¹ juncwii²¹ 'e jo tyéi¹. Joon Dios jo lí² faa²¹a júu³ tajuu²¹. ³ Joon mo gatyíia¹ 'ii²¹ tya' júu³ tya'a gajmaa¹a 'e liñii¹ tsá² coon¹³ júu³ tyú² 'e gatyaa¹ cwóo³oo. Joon Dios 'ña'a, 'in jmoo¹o tiin¹³na', gatyuu¹²u to² la joon. ⁴ Síi³na 'e jí² lo tyi'i, Tito. Líi²un lawa yuu²¹ tyia coon¹³ jilaa²¹ 'e tsáai¹-tsi'. Cwouncwaa¹³ Dios 'nu' joon cwocwoo¹o Dios Jmii²¹ coon¹³ Ña'ñu¹u' Jesucristo, 'in jmoo¹o tiin¹³na', 'e tyú²-u seen²¹un.

To² 'ná¹ jmaa¹ Tito fu Creta

⁵ Mo gatuu²na 'nu' fu Creta, gatuu²na 'nu' 'e unrøø²¹ø 'e 'ná¹-a lí² røø²¹. Gatyuu¹³uu 'nu' to² 'e 'naa¹u'u tsacøøi¹³ jee²¹² 'in jai² líi² Cristo la coon²¹ fuu²¹. ⁶ 'In tsá² 'in ilíin² tsacøøi¹³ do 'ná¹-a seen²¹ jo lí² faa²¹a tsá² 'laa²¹ tya'a joon jiin¹³ jaan²¹mo 'oo²¹o iliseein²¹ tya'a. Joon wa'a jóon¹on tsaa¹-tsi Dios joongi wa'a jmoo¹o nuu¹¹²u, jo to¹o jóon¹on do mii¹³, joon lí²-i líin²in 'in tsá² do tsacøøi¹³ jee²¹² 'in jai² líi². ⁷ Tsu 'in tsaa² to² do lawa'a tsa'lee¹³ tya' Dios 'ii joon 'ná¹-a ngí¹ 'e jo lí² cwo¹o tsá² jiin¹³ coon²¹ tsaa². Jo lí² líin²in tsaa² to² 'in jmoo¹o jiin¹³ la 'iin²¹²in, jon'gi 'in 'nii²¹-tsi, jon'gi 'in ngí¹ to² 'iin¹, jon'gi 'in ngí¹ to² tíi¹, jon'gi 'in 'iin²¹²in líin² tsaa² to² 'e jna²a cuu². ⁸ Pe 'ná¹-a 'ii²¹mo tsá² inuu tya'a 'yaa¹-tsi, 'ná¹-a 'iin²¹²in jilaa²¹ 'e tyú². 'In tsaa² to² do 'ná¹ 'øø²¹-tsi 'áai¹, joon jmoo¹o jilaa²¹ 'ii²¹ røø²¹, joon ngí¹ tyú²-u tyani Dios. Joon 'in tsá² do 'ná¹ jmáa¹a jilaa²¹ to² tyu¹² Dios. Joon 'in tsá² do 'ná¹-a lí² tyu¹²u to² juncwii²¹ tya'a yaa¹. ⁹ 'In 'iin²¹²in líin²in tsaa² to² 'ná¹-a saain²¹-tsi 'e júu³ 'e jo caai¹ 'e ga'e¹ tsá² tya' Dios 'ii. Joon coon¹³ júu³ tyú² la joon lí²-i tyia¹-tsi tsá² júu³ tya' Dios. Joon lí²-i líi¹i 'in jo cwo¹o júu³ ruu²¹i coon¹³.

¹⁰ Líi¹ fúui¹ tsá² seen²¹ 'in jo nuu¹³un júu³ røø²¹. Joon 'in tsá² Israel nifu jee²¹² 'ii. Síi¹i 'in tsá² do jmai¹² júu³ 'e jo 'e to² tí² coon¹²¹on tsá² too². ¹¹ 'Ná¹-a tyuu¹²¹u 'e faa²¹ 'ido. Tsu 'ii-o siuin²¹ tsá² cuu² joon coon¹²¹on tsá² too² jileei²¹ 'in taai² inuu, 'e¹e júu³ 'e jo tíi² 'e¹e.

¹² Tsú jaain²¹ tsagoo¹o 'in jmoo¹ júu³ jee²¹² 'ii gajin²in 'e tsá² néei¹ líi²¹ Creta do coon²¹ tøø²mo faa²¹a júu³ tajuu²¹. Líi¹i lawa joo²¹ 'líi¹³. Tsá² jló² tu²u, 'iin²¹²in dø¹ø 'áai¹ pe fu²mo jmáa¹a to². ¹³ Joon júu³ tya' 'in tsañuu¹ do júu³ ja²mo. 'Wii¹³ joon cwo¹²o cwáan¹mo 'in tsá² néei¹ Creta do coon¹³ júu³ 'gøøi¹³. Coon¹³ la joon ingí¹ coon²¹ tsáa¹ coon¹³ 'e jai² líi². ¹⁴ Jo ilinuu¹²un júu³ 'un'áai¹ 'e júuin²-tsi tsá² seen²¹ Israel 'e jo 'ee to² tí² jon'gi ilinuu¹²un to² tyu¹² tsá² 'in nigatuu²¹ júu³ jai² tya' Dios.

¹⁵ Tya' jileei²¹ 'in tyú¹ tyani Dios 'e tyú²-u jilaa²¹. Pe tya' tsá² 'in si'leei²¹, 'in jo jai² líi² Dios, jiin¹³ coon²¹ 'e tyú²-u tya'a jo sá². Tsu ca-gí 'i¹-tsi joongi coon¹³ 'e 'øøi²¹-tsi galí² si'leei²¹. ¹⁶ Jin²in 'e tsei² cwii¹in Dios pe coon¹³ jilaa²¹ 'e jmoo¹o jo røø¹i. 'Ee¹mo Dios 'ii. Joon 'in tsá² do jo nuu¹²un joon jiin¹³ coon²¹ to² tyú²-u tya'a jo 'ii²¹i Dios.

2

Júu³ røø²¹ 'e 'ná¹ 'e¹e

¹ Pe 'nuu²¹un 'e¹³ 'e tsá² júu³ tyú² tya' Dios jiin¹³ la tí². ² 'E¹³ 'e tsá² nicøøi¹³ 'e ngí¹ coon¹²¹ tún², 'e jo 'uun²¹un máa¹ 'áai¹, jon'gi 'e gø¹ø 'áai¹. 'Ná¹ 'íi¹ ja²mo joon 'i¹-tsi 'e jmáa¹a coon¹²¹ tún². Joon cwo¹²o caain¹ 'e 'øøi²¹-tsi jilaa²¹ 'e jo¹o líi², joon 'e¹³ 'e cwolijo¹o líi²

la ngóo¹ 'naai¹¹³ xúfiin¹¹³ nii²¹ wúu¹ 'wii¹¹³ júu³ tyú². ³ La joon jon tsayuui¹ 'e¹³'e 'e ngi¹ tyani tsá² la tíi² ngi¹ 'in taain²¹² tyú² tyani Dios. 'E¹³'e 'e jo jmáa¹ júu³ 'atsaa² jon'gi 'e ngi¹ to² 'iin¹. Pe i'é³ jilaa¹²¹ 'e tyú²-u. ⁴ Coon¹¹³ la joon i'e¹'e 'in tsamí² xuui²¹²gi 'e ngi¹ 'ido coon¹²¹ tún², joon ili'iin²¹²in ñuu¹ tya'a coon¹¹³ jóon¹on. ⁵ Joon 'e¹³'e jon 'in tsamí² xuui²¹²gi 'e 'íi¹ jai¹² joon jo sooin²¹ tsá². Pe unjii²i inuu tya'a, joon ilíin² tsamí² tyú¹'i 'in nuu¹¹³ to² tyú² ñuu¹ tya'a. Coon¹¹³ la joon jo lí² faa¹²¹a tsá² 'laa¹²¹ tya' júu³ tya' Dios.

⁶ La joon jon cwo¹²¹'o cwáain¹ tsañuu¹ xuui²¹²gi 'e ngi¹ coon¹²¹ tún². ⁷ Jmeei² 'wo'o lawa coon²¹ lí² coon¹¹³ jilaa¹²¹ 'e tyú²-u 'e jmoo²¹'o. Jo caa¹'u'u jilaa¹²¹ 'e 'e¹³'e coon¹¹³ 'e gó². Pe 'e¹³'e xiiala jo¹ cwolii²u 'nũ. Jo¹'o líi²u jilaa¹²¹ 'e 'e¹³'e. ⁸ Fo¹²¹'o jmai¹² júu³ 'e tyú²-u 'e jo lí² cwo¹ tsá² 'nũ tsaa². Joon coon¹¹³ la joon lí² fa'íi¹²¹ líi²i jileei¹²¹ 'in 'eei¹ 'nũ tsu jiiin¹¹³ coon²¹ júu³ 'laa¹²¹ jo lí² faa¹²¹a tyi'i.

⁹ Cwocwoo¹¹²¹'o cwáain¹ 'in taai² coon²¹ lí taai² 'e jmáa¹ a nuu¹¹²un to² tyú² ñi'fii²¹²i 'e taain²¹² 'yaai¹-tsi. 'Ná¹-a cwo¹'o júu³ ruu¹²¹i coon¹¹³ ñi'fii²¹² do. ¹⁰ Jo jmáa¹ 'uun²¹ pe coon¹¹³ jilaa¹²¹ lí²-i ngi¹ ñi'fii²¹²i jo cu¹²-tsi coon¹¹³on. Cwocwoo¹¹²¹'o cwáain¹ 'e ngi¹ 'ido tyani tsá² isiui²¹ tsá² júu³ tya' Dios 'in jmoo¹'o tiin¹¹³na'.

¹¹ Tsu Dios nigajma¹'a júu³ jileei¹²¹ tsá² 'e feei¹-tsi tya' tsá² joon 'iin²¹²in jmáa¹ a tiin¹¹³ tsá². ¹² 'E júu³ do 'e¹'e jna' 'e 'ná¹ tú²u' jilaa¹²¹ 'e jo 'yaai¹-tsi Dios coon¹¹³ jilaa¹²¹ 'e gó² 'e suun²¹na' 'e sá² juncwii²¹. 'Ná¹-a toon²¹'on' coon²¹ tún², ngi²¹'i' coon²¹ fu¹ coon²¹ tsáa¹ joon jmoo²¹'o 'e 'yaai¹-tsi Dios la 'íi²¹² toon²¹'on' juncwii²¹ lo. ¹³ Sijaan²¹an' mi tyéi¹ júu³ 'ya¹²gi ga'íi² Dios. Ga'íi² Dios, 'in feei¹, ijnéé¹i coon¹¹³ jilaa¹²¹ 'ii²¹ tya'a, coon¹¹³ Jesucristo 'in jmoo¹'o tiin¹¹³na'. ¹⁴ 'Li-o gacwó¹ 'ña'a 'wii¹¹³ jna' 'e 'wóo¹ jna' jee²¹² jilaa¹²¹ 'e gó². Joon iuntyú¹'i jna' ilíin²na' tsá² tya'a 'in 'iin²¹²in jmá¹ jilaa¹²¹ 'e tyú² ce caain²¹-tsi.

¹⁵ Coon¹¹³ jilaa¹²¹ to² 'e 'oo²¹'o' lawa tsá² tya' Dios cwo¹'e¹²¹ tsá² cwo¹'ii²¹ júu³ tya' tsá² joon jmaa¹¹³'a júu³ jileei¹²¹ 'in jmoo¹'o 'e gó² jilaa¹²¹ 'e gó² jmoo¹'o. Jo cwo¹²¹'o 'e jøø¹² tsá² 'nũ wó¹'i.

3

Jilaa¹²¹ to² 'ná¹ jmá¹ 'in jai¹² líi²

¹ Cwountii¹¹³-tsi tsá² 'e jo cwo'naa¹ mii¹¹³ tya' tsaa²to² pe 'e cwolinuu¹¹³'o júu³ tya' tsaa²to². Joon 'ná¹-a náa¹ tyú² tya'a jmáa¹ a jmai¹² 'e tyú²-u. ² Joon jo cwofaa¹²¹'a 'laa¹²¹ tya' jiiin¹¹³ jaain²¹. Cwosii¹¹²¹'i tsá² 'e jo 'noo¹'o mii¹¹³ pe cwotaan²¹'mo 'wo²-tsio, jmáa¹ a jmai¹² 'e tyú²-u tya' jileei¹²¹ tsá².

³ Tsu la joon jon jna' la mo jéei¹ jo néé²'e' seen²¹ Dios, jo jmoo²¹'o' nuu¹¹³un'. Joon jo leein¹-tsi' 'e gó² jmoo²¹'o', gapii²¹'i' lí wíin² tí'xuu fu¹ tya' Dios. Galisaan²¹an' 'e soo²¹-tsi'. Tsiwúu¹na' joon 'ee¹'mo tsá² jna' joon jna'o' 'ee¹³'mo' la jaain²¹ la jaan²¹na'. ⁴ Líi¹ jna' la joon mo gajmaa¹ a Dios, 'in jmaa¹ a tiin¹¹³na', ilinéé²'e' jilaa¹²¹ 'e tyú²-tsi tya'a coon¹¹³ jilaa¹²¹ 'e 'iin²¹²in Dios tsá². ⁵ Joon gajmaa¹ a Dios tiin¹¹³'mo' tsu 'wii¹¹³ fee¹'mo-tsi tyi' jon'on tsu 'wii¹¹³ 'e tyú²-u nigajmoo²¹'o' tsu 'wii¹¹³ tyú²-umo'. Gajmaa¹ a tiin¹¹³'mo' mo gacwo¹'o jna' coon²¹ juncwii²¹ 'múui² 'wii¹¹³ tya' Espíritu Tyú² tya'a 'in gacwo¹'o jna' 'e juncwii²¹ 'múui² do. Joon mi 'ii¹¹³na' 'e juncwii²¹ 'múui² do Dios garuun¹¹³'mo jna' ⁶ joon 'wii¹¹³ cwáain¹ tya' 'in jmaa¹ tiin¹¹³na', 'in sii²¹ Jesucristo, Dios gacwoo¹¹²¹'i jna' líi¹gi 'in Espíritu Tyú² tya'a. ⁷ Coon¹¹³ la joon lí²-i 'íi² Dios, 'in feei¹-tsi, júu³ 'e tyú²-mo' joon 'ii¹¹³'mo' juncwii²¹ 'e jo tyéi¹ 'e sijaan²¹an'.

⁸ Júu³ ja¹²'mo 'e júu³ lo joon 'iin²¹²na 'e jo cwo¹²¹'o cuu¹²¹'i jmáa¹ 'in jai¹² líi² Dios jilaa¹²¹ 'elo. Coon¹¹³ la joon icwó¹-tsi jmáa¹ a 'e tyú²-u. Tyú²-u 'e júu³ lo joon jmaai¹ to² tya' jileei¹²¹ tsá². ⁹ Tu² jilaa¹²¹ júu³ 'e tyá¹ tsá² 'e jo 'e to² tí² coon¹¹³ jilaa¹²¹ cwáain¹ tsaai² tya' 'líi²¹² tsacøø¹¹³. Tu² jon jilaa¹²¹ júu³ 'e shí¹i tsá² jo cwo¹'o júu³ ruu¹²¹'i tya' ley tya' Moisés tsu jo 'ee to² 'íi³in, jo jmaai¹ to² tya' jiiin¹¹³ jaain²¹.

¹⁰ Wa 'e¹ tsá² júu³ xiia', joon jmoo¹¹³ o poo²¹² jee²¹² 'in jai¹² lííi², joon wana jo nuu¹¹² un mi tí² tún² naa¹¹³ cwo²¹ o cwáain¹ joon túu¹ mo'o 'ido. ¹¹ Tsu cwoliñi² o'o 'e 'in tsá² do nigatuu¹ la jai¹² joon jmoo¹ o 'ii²¹ 'ña'a coon¹¹³ tsaa² 'e 'noo¹ o.

'E 'ná¹ jmá¹ Tito

¹² Síi³ na Artemas si Tíquico 'ee fu li tyiin¹ u'un. Mi cwaa¹ i cwo¹² -'o'o jiin¹ in' li' fuu²¹ Nicópolis tsu niga¹ i¹ -tsii 'e taan²¹² na do la tøøi² jiin²¹ cwíi². ¹³ Cwouncoon¹¹³ Zenas, 'in tííi² ley, coon¹¹³ Apolos jilaa¹²¹ 'e 'ná¹ tyá' i fu¹ 'e jo si'naai²¹. ¹⁴ La joon jon jileei¹²¹ tsá² tyi' 'ná¹ litíi² jmáa¹ a to² tyú² -u ilisá² jilaa¹²¹ 'e jmee¹²¹ i to² joon lí² -i uncoon¹¹³ tsá² xeei¹²¹.

Júu³ 'e tséi¹

¹⁵ Joon jileei¹²¹ 'in taain²¹² coon¹¹³ jna lo sii²¹² na'a 'aa²¹² mo'o. Joongi 'aa²¹² mo'o fu¹²¹ u tsaruu¹²¹ u' 'in jai¹² lííi² Jesucristo 'in 'iin²¹² in jna'a. Cwouncwaa¹³ Dios 'naa' jilee¹²¹ naa'. Amén.

Jí² gasii¹in San Pablo tí²i Filemón

Síi¹i Poo² jí² tya' Filemón

¹ Jna-a, Poo², síi³na 'e jí² lo tyi'i, Filemón, 'in jmoo¹o to² coon¹³ jna'. Síi¹mo jon ru¹u' Timoteo. Jna-a, Poo², 'yuu²na 'nũñí³ 'wii¹³ cwóo³oo júu³ tyú² tya' Cristo Jesús. ² Síi³na jon 'e jí² lo tya' 'in tsá² jai² líi² júu³ tya' Jesucristo 'in uncaain²¹ inũũ tyi'i joongi tya' ru¹u' Yá² Apia coon¹³ Arquipo 'in jmoo¹o to² coon¹³ jna'. ³ Cwocwo¹o Dios Jmii²¹ coon¹³ Ña'ñũ¹u' Jesucristo fo'feei¹ 'naa' joon 'e ñii²oo' 'e jlø³mo Dios Jmii²¹ coon¹³ 'naa'.

Xiiala 'iin²¹²in Filemón tsá²

⁴ Coon²¹ tøø²mo cwo³oo 'maai¹³ Dios Jmii²¹ joon mí³ii tyani¹i 'wii²¹² tyi'i ⁵ tsu nanúu³oo xiiala 'iin²¹²mo'o Ña'ñũ¹u' Jesús joon xiiala tsáa¹mo-'o'o 'ii joongi xiiala 'iin²¹²mo'o jileei²¹ 'in tsáa¹-tsi Jesucristo. ⁶ Mí³ii tyani Dios 'e jilaa²¹ 'e tyú² jmoo²o wii¹³ ja²mo líi²u Jesucristo ilí² 'e²e tsá² jilaa²¹ 'e tyú² ngóo¹ 'naai¹³ jmoo¹o Dios tyi', joon ⁷ fúu¹mo tsá² 'in jai² líi² nigatya²a-tsi joon 'iin²¹²mo'o jilee²¹e'e tsu 'wii¹³ joon 'áa¹mo jlø³na joon tyáa³-tsii 'wii¹³ 'nũ tsaru¹u'.

Poo² mii¹i tyani Filemón 'wii²¹² tya' Onésimo

⁸ 'Wii¹³ joon jmaa²a feei²¹-o'o 'wii¹³ tyiia. Jo 'iin²¹²na tyu¹³ũ to² tyi'i la tí²moo tyu¹³ũ to² tsu líi¹na apóstol tya' Jesucristo. ⁹ Pe jna-a, Poo², 'iin²¹²na mí³ii tyani¹i 'e jmaa²a feei¹-o'o 'wii²¹² tyiia tsu 'wii¹³ 'iin²¹²mo'o jna. Jna-a nayũũ¹³na joon 'yuu²¹²na 'nũñí³ cwáain¹ tya' Cristo Jesús. ¹⁰ Mí³ii tyani¹i cwáain¹ tya' Onésimo 'in líi¹ lawa'a xuui²¹² tyiia tsu 'wii¹³ jo¹o galíi² Jesucristo la 'ii²¹² 'yuu²¹²na 'nũñí³.

¹¹ Tsá² 'in galée¹³u'u 'ii joon jo 'ee to² gali¹in³ tyi'i tsu gacwiin¹o. Pe nano-o 'iin³ 'ido to² tyi'i la joon jon 'íi³mo to² tyiia. ¹² Síi³na Onésimo fu tyi'i tún¹. 'Áa¹mo fúu² líi²na lawa'a 'ñiia'o jmá²a feei¹-o'o 'wii²¹² tya'a, 'ii¹³mo'o. Waxu¹u li jo líi¹i tsá² tyi'i. ¹³ 'iin²¹²na iján² Onésimo lo la 'ii²¹² 'yuu²¹²na 'nũñí³ cwáain¹ tya' júu³ tyú² tya' Dios. Joon coon¹³ la joon lí² unjí²in jna cwáain¹ tyi'i. ¹⁴ Pe jo 'iin²¹²na jmáa³aa jiin¹³ coon²¹ wana jo cwo¹²o júu³ tyi'i. Tsu jo 'iin²¹²na ijmaa²a coon²¹ 'e tyú² tyiia tyitsáai¹ pe 'iin²¹²na 'e 'yaa¹-o'o. ¹⁵ Gacwo¹o Onésimo tyi'i joon no gaa¹³mo tún¹ joon no 'ii¹³mo'o jo cwo¹gi. ¹⁶ Pe la no jo lí² jmaa¹³gi¹ cwáain¹ 'e galée¹³u'u tsu ni ja³mo líi² Jesucristo. 'Ii¹³mo'o 'ii lawa'a tsaru²¹mo'o 'in 'née²mo'o. 'Iin²¹²mo'o 'ii 'áai¹ pe 'nũ ili 'iin²¹²u'un 'i 'áai¹gi tsu tsá² tyi-o'o 'ii. Joongi ja²mo líi²i Ña'ñũ¹u'.

¹⁷ Pe joon wana 'i¹-o'o la 'i¹-tsii la 'oo²¹² jna' tsá² cwo²¹o júu³ tyú² tya' Jesucristo 'ii¹³mo'o 'ino lawa jna. ¹⁸ Joon wana na'laa¹a tyi'i si røø¹ tyi'i 'ee, jna-a icíi³ii cwáain¹ tya'a. ¹⁹ Júu³ tyiia 'e gataan¹ Onésimo ni jí². Jna-a, Poo², 'in gatóon³oon 'e la fo³oo icíi³ii tyi'i wana røø¹ tyi'i. Pe jo fuu²¹²uu 'nũ xiati røø²u tyiia xafiin¹³ jna-a cwo¹³oo 'nũ júu³ tyú² tya' Dios. ²⁰ Tsaru¹u', jmaa²a coon²¹ 'e tyú² tyiia tsu jo¹o líi²na' Ña'ñũ¹u'. Cwo¹²o jna pí² tsu ru¹u' coon¹³ Cristo. Jmaa²a 'e fo³oo lo tsu 'wii¹³ ru¹o' coon¹³ Cristo coon¹³ la joon ijlø³na.

²¹ Síi³na 'e jí² lo tsu tsáai¹-tsi 'e jo'on jmaa²a nũũ¹³un pe ijmaa²a 'láai¹gi la gamí³ii. ²² Mí³ii jon 'e tya²a tyú² li jóon³oon. Líi²na icwo¹ Dios 'e yajøø³na 'naa' tsu 'wii¹³ júu³ tyú² 'e gafaa²aa' 'wii²¹² tyiia.

Júu³ li tséi¹

²³ Síi¹i jon Epafra 'aa²¹²mo'o. 'Ii 'yuu¹ 'nũñí³ coon¹³ jna jon 'wii¹³ tya' cwáain¹ tya' Cristo Jesús. 'Aa²¹²mo'o jon jin¹² ²⁴ Marcos coon¹³ Aristarco coon¹³ Demas coon¹³ Lucas 'in taain²¹² jmoo¹o to² coon¹³on.

²⁵ Cwouncwaa'i¹³ Ña'ñu¹⁴ Jesucristo 'naa'. Amén.

Jí³ tíi²ⁱ Tsá² faa²¹ Jmíi¹ Hebreo

Li gatséi¹ gafee¹²ⁱ Jóon¹ Dios tsá² cwáain¹ tya' Dios Jmii²¹

¹ Ca la jéei¹ Dios gafee¹²ⁱ 'líi²¹² tsacøøi¹¹³ tyi' 'láai² naa' joongi 'láai² 'ii¹¹³ jiin¹¹³ la 'øøi²¹-tsi coon¹¹³ 'in tsá² 'in gacwo^{11o} júu³ tyú² tya'a. ² Joon nano nagatséi¹ nigafee¹²ⁱ Dios jna' coon¹¹³ Jóon¹on. Joon Dios gajmaa¹a juncwii²¹ coon¹¹³ Jóon¹on. Joon nigatyaa¹a cwoó^{21o} Jóon¹on jilaa¹²¹ 'e sá² juncwii²¹. ³ 'E 'ya^{12gi} tya' Jóon¹on li la li 'e 'ya^{12gi} tya' Dios Jmii²¹ tsu la líi¹ Dios Jmii²¹ la joon jon líi¹ Jóon¹on. Joon coon¹¹³ júu³ 'gøøi¹¹³ tya'a jmoo^{1o} 'e jo tyéi¹ jilaa¹²¹ 'e sá². Joon mo ngayuui¹¹³ gauntyúu¹ⁱ jna' joon gacwó^{2o} li' caai²¹ Dios Jmii²¹ tsáa¹ 'in tyiin¹ ñu¹fú².

Feei^{1gi} Jóon¹ Dios lagi ángeles tya'a

⁴ Nigalí² 'e feei^{1gi} Jóon¹ Dios lagi ángeles tya' Dios. Joon ga'ii¹²¹mo 'e gatíi² 'e tyiin^{2gi} lagi 'in ángeles do. ⁵ Tsu jiin¹¹³ cafu jo gasii¹²¹ⁱ Dios Jmii²¹ jiin¹¹³ jaain²¹ ángel jin¹²ⁱⁿ:

'Nu-u yuun²¹ tyiia;

joon nano nigacwo^{11o} 'nu juncwii²¹ tyi'i.

Jon'gi gasii¹²¹ⁱ jiin¹¹³ jaain²¹ ángel:

Jna-a ilíin^{2na} Ñu^{121u},

joon 'nu-u ilíin^{2un} yuun²¹ tyiia.

⁶ Joon mo gacwó¹ⁱ Jóon¹on 'in nifu ni cwoó¹¹³ juncwii²¹ gajin¹² Dios Jmii²¹:

Cwoun'goo^{21o} jileei¹²¹ ángeles tyiia 'ii.

⁷ Cwáain¹ tya' ángeles do gajin¹²ⁱⁿ:

Dios jmoo^{1o} líi¹ ángeles tya'a la lí² tyí²,

joon 'in jmoo^{1o} la to² tyu^{12u} líi¹ la lí¹ jí² 'e coo²¹.

⁸ Pe cwáain¹ tya' Jóon¹on gajin¹²ⁱⁿ:

'Nu-u, Dios, ityu^{121u} to² coon²¹ tøø^{2mo}.

Joon coon²¹ tsáa² tyu^{121u} to².

⁹ 'Nu-u, 'iin^{212mo} 'o 'e jmoo¹ tsá² la to² tyu¹² Dios joon jo¹ tí²-o^{1o} 'e gó².

Tsu 'wii¹¹³ joon Dios Jmii²¹, 'in líi¹ Dios tyi'i, nigajmaa¹ 'e jløø^{13mo} 'o lagi 'in catyaa¹².

¹⁰ Jin^{12o} jon Dios Jmii²¹ sii¹²¹ⁱ Jóon¹on:

'Nu-u, mo ga'láa² 'wii¹²¹², Ña'ñu^{11u}, najmaa² 'a ni cwoó¹¹³ juncwii²¹ joon coon¹¹³ cwoó^{11o} gajmaa²¹ a juncwii²¹.

¹¹ Ityee^{1mo} jilaa¹²¹ 'e sá² pe 'nu-u coon²¹ tøø^{2mo} iseen^{21mo} 'o røø²¹.

Jilaa¹²¹ 'e sá² ilitsáai² lawa 'mi¹² 'e tsáai².

¹² Joon ijuu^{113u} jilaa¹²¹ 'e sá² lawa siin¹³ tsá²,

joon ilisii^{2mo}.

Pe, 'nu-u, jo lisii^{2u} jiin^{113xu},

joongi juncwii²¹ tyi'i jo tyéi¹.

¹³ Ce jiin¹¹³ cafu jo gasii¹²¹ⁱ Dios Jmii²¹ jiin¹¹³ jaain²¹ ángel tya'a:

Ni²ⁱ li' cwóó^{3oo} tsáa¹, ca mi tyéé^{2na} 'in 'eei¹¹ 'nu.

¹⁴ Jileei¹²¹ ángeles líi¹ la líi¹ espíritus 'in jmoo^{1o} la to² tyu¹² Dios Jmii²¹. Joon isii²¹ⁱⁿ 'ii 'e tsauncoon^{113on} jileei¹²¹ 'in jmaa¹ a Dios tiin¹¹³.

2

'Ná¹ nuu^{21u} coon¹²¹ tún^{2gi} júu³ tya' Dios

¹ Tsu 'wii¹¹³ joon 'ná² nuu^{21un} coon¹²¹ tún^{2gi} jilaa¹²¹ 'e júu³ 'e niganuu^{21un} la coon¹²¹ jo li sii^{21na} fu¹ xiia¹²¹. ² Tsu wa gajaan¹ la joon jilaa¹²¹ júu³ tyú² 'e galisá² ca la mo jéei¹ 'e gacwó² ángel, joon jileei¹²¹ 'in ga'noo^{1o} tsaa² jo galinuu^{113un} 'e júu³ tyú² do joon ganí²ⁱ wúu¹ jiin¹¹³ la tíi². ³ ¿Xiiala ililaa^{212na} 'yiia' wana jo jmoo^{21o} 'núu^{13un} 'e júu³ 'gøøi¹¹³ 'áai¹

lo tya' 'e tiin¹³ tsá²? Tsu ga'láa² Ña'ñu¹u' Jesucristo 'wii²¹² 'íi² 'e júu³ lo tya' 'e tiin¹³ tsá² nifu joon 'in ganúu² júu³ tya'a galitsáa¹mo-tsi 'e la ja²mo 'e júu³ do joon 'ii gacwo¹o jna' 'e júu³ do. ⁴ Joon Dios Jmii²¹ gajmaa¹a júu³ 'e ja²mo 'e júu³ do coon¹³ li² joongi coon¹³ milagros coo¹³ 'áai¹ 'e nigajmaa¹a. Joon jiin¹³ la 'iin²¹²in gacwo¹o Espíritu Tyú² tya'a tya' tsá² 'e coon¹³ la joon liñi¹ tsá² 'e ja²mo 'e júu³ do.

Galíin¹in Jesucristo lawa tsá² taain²¹² juncwii²¹

⁵ Jo mo gajmaa¹ Dios Jmii²¹ wa'a ángeles tyu²u to² 'e juncwii²¹ ijó¹ 'e faa²a' nano. ⁶ Li' cii¹³ gajmaa¹a tsu ni jí² tya' Dios seen²¹ jaain²¹ 'in gajin²in:

Dios Jmii²¹, ¿xiiala líi¹ tsá² taain²¹ juncwii²¹ 'e ti²-o'o 'ii?

¿Xiiala líi¹ tsá² icu²-o'o coon¹³on?

⁷ Tsu gajmee¹mo'o 'ido 'wéi¹gi lagi ángeles coon²¹ sii¹³xu, joon gacwo²o 'ii 'e 'ya²gi tyi'i.

Joon gacwo²o 'ii 'e tyu²u to² jilaa²¹ 'e nigajmaa²a.

⁸ Jilaa²¹a gasii²¹i 'wii²¹² tíi²i.

La joon jilaa²¹ 'e ganá¹ 'wii²¹² tíi² tsá². Jiin¹³xu 'e sá² 'e jo¹ tyu² tsá² to². Pe xufiin¹³ joon lé²du' cwáain¹ 'e jo jilaa²¹a jmoo¹o nuu¹³un. ⁹ Pe né²mo' Jesús 'in Dios Jmii²¹ gajmee¹ 'wéi¹gi lagi ángeles coon²¹ sii¹³xu joon tsu 'wii¹³ 'iin²¹²mo Dios Jmii²¹ jna' gajúin¹ Jesús 'wii²¹² tya' jileei²¹ tsá² joon nano Dios Jmii²¹ nigacwo¹o Jesús 'e jilaa²¹ 'ya²gi tya'a tsu 'wii¹³ 'e wúu¹ 'e nigangoo¹on 'e joon mo 'yu júu³.

¹⁰ Jilaa²¹ 'e sá¹ tya' Dios Jmii²¹ joon 'ii gajmaa¹a jilaa²¹ 'e sá². Joon Dios 'iin²¹²in 'e jmáa¹a coon²¹ jilaa²¹ 'e 'ya²gi tya'a jee²¹² jileei²¹ jóon¹on fúui¹. Tsu 'wii¹³ joon coon¹³ 'e wúu¹ gangoo¹on Jesucristo, 'in gajmaa¹a tiin¹³ tsá² do, gauntsiin¹in Dios Jmii²¹ jilaa²¹ 'e 'ná² jmaa¹a 'in Jesucristo do. ¹¹ 'Wii¹³ joon Jesucristo do lí²-i uncaain²¹ tsá² coon¹³ Dios Jmii²¹, joon 'ii Jmii²¹ 'in Jesucristo do, 'ii jon Jmii²¹ tsá² 'in sicaain²¹ coon¹³ Dios 'wii¹³ Jesús do. Tsu 'wii¹³ joon 'in Jóon¹ Dios do jo 'oo¹o fa'íi²¹ wa'a sii²¹i tsá², “ru¹u”.

¹² Tsu ni jí² tya' Dios jin²in:

Ifuu²¹²uu cwáain¹ tyi¹i tyani tsaruu²¹na,

joon i'óø³øø coon¹³ 'in sicaain²¹ iun'goo²¹o Ñu².

¹³ Jin' 'e jí² lo jon:

Tsáa¹mo-tsii Dios.

Joon gajin²o jon:

Lo siin¹³na coon¹³ yuun²¹ 'in gacwo²i Dios jna.

¹⁴ 'In jóon¹ tsá² coon²¹ inuu tya'a coon²¹gi ngú¹ taain¹ joon coon²¹gi jmi¹ 'óø¹i coon¹³ 'ido. La joon jon Jesús galí² ngú¹ taain¹ la lí¹ ngú¹ taain¹ tsá² la joon jon jmi¹ 'óø¹i 'e joon la joon ilijúun²in la júin¹ tsá². Joon mo gajúun²in gatsé¹mo 'ii²¹ tya' 'in jngaai¹³ tsá², 'øø¹i²¹-tsi tsá² 'in 'líi³mo. ¹⁵ Joon coon¹³ la joon galáa²mo jileei²¹ 'in 'goo²¹ injúun²in la jee²¹² taan²¹²in juncwii²¹ lo tsu lawa 'in si'nuu¹mo 'in líi¹i la joon. ¹⁶ Tsu 'e la ja²mo jo gajó² Jesús iuncoon¹³ ángeles, gajó² jauncoon¹³ 'in jún² tya' 'líi²¹² Abraham. ¹⁷ Joon 'ná² líi²in Jesús la líi¹i ruu²¹i coon¹³ jilaa²¹ 'e coon¹³ la joon lí² jmaa¹a to² lawa untsá² 'in tyiin²gi nifu tyani Dios, ilíin¹in untsá² 'in tyúu¹ joongi 'in 'wóo¹-tsi. Joon mo gajúin¹ Jesús 'e lí¹ lawa coon²¹ fa¹ 'e gatyí²i jilaa²¹ tsaa² tya' tsá². ¹⁸ Joon tsu 'wii¹³ gangoo¹ Jesús wúu¹ 'é²e 'in 'líi¹³, 'wii¹³ joon lí²-i uncoon¹³ Jesús jileei²¹ tsá² 'in 'e¹²e 'in 'líi¹³ wúu¹ nano.

3

Tyiin²gi Jesús lagi 'líi²¹² Moisés

¹ La joon tsaru¹u 'in nicwaai¹³, 'in nigatø¹ Dios 'e líi²in tsá² tya'a, tyaan¹duu' cwáain¹ coon²¹ tún² Cristo Jesús. Joon líi²na' 'e Dios gasii¹in Cristo Jesús do joon 'ii ilíi²in untsá² 'in tyiin²gi nifu tyi'. ² Joon Jesús, 'in gatyí¹³in Dios 'e jmáa¹a 'e to² no, galinuu¹³un jilaa²¹ la galí² nuu¹³un Moisés jilaa²¹ jee²¹² 'in tsaa¹-tsi Dios. ³ 'In jmoo¹³o coon²¹ 'nú¹ 'yu²gi júu³i lagi 'e 'nú¹ do. La joon jon Jesucristo líi²i 'e 'yu²gi júu³i lagi Moisés. ⁴ La

coon²¹ 'nú¹ tsá² 'ná¹ jma^{12a} tsá²; pe Dios gajmaa^{1a} jilaa¹²¹ 'e sá². ⁵ La joon Moisés lawa jaain²¹ tsa'leei¹³ 'in tyú¹ gajmaa¹ nuu¹³un jee²¹² 'in tsa¹¹-tsi Dios 'in lí¹¹i lawa coon²¹ 'nú¹. Joon 'e to² tya' Moisés 'e faa^{121a} 'e 'noogí ijin¹²in Dios mi liciin²¹. ⁶ Pe Cristo, Jón¹ Dios Jmii²¹ 'ii, gajmaa^{1a} nuu¹³un jee²¹² jna' 'in tsa¹¹-tsi Dios. Joon lí¹¹'na' 'nú¹ tya' Dios wana jmoo^{21o} taa^{121a} 'joongi tsá¹mo-tsi' ca lityéi¹. Joon wa'a jmoo^{21o} la joon jløø^{13na} coon¹³ 'e 'øøi¹²¹-tsi'.

Lí²-i 'ii²¹ 'woo²¹ tsá² tya' Dios

⁷ Wii¹³ joon la gajin¹² 'in Espíritu Tyú² tya' Dios ni jí² tya' Dios: Nano, wana nuu²uun' 'e jin¹² Dios.

⁸ Jo cwoli'waa¹²¹-'oo' la gali'waa¹²¹-tsi 'in gali'ee¹¹i Dios joon gacón² cwáain¹ xiiala lí¹¹i Dios coon²¹ li jo 'iin tsá² seen²¹.

⁹ Tsu do-o galitsáai¹-tsi 'lí²¹² tsacøøi¹³ tyi' xiiala lí¹¹'na. Xufiin¹³ tunló¹ jii²¹gi ngó^{1o} 'e ganii²¹ⁱ jilaa¹²¹ 'e ni gajmaa^{3aa}.

¹⁰ Joon tsu 'wii¹³ joon gatsá² 'nii¹²¹-tsii tya' 'in tsá² do.

Joon gafuu²¹²uu: “Tí²gi-tsi 'in tsá² do ngí¹ lí' caai²¹.

Jo 'iin²¹²in lí¹¹i fu¹ tyiia.”

¹¹ Joon tsu 'wii¹³ joon gatí² 'nii¹²¹-tsii tya'a joon ga'í³í³ júu 'e jo lí² 'ii²¹ 'woo¹²¹o coon¹³ jna.

¹² Tsaru^{1u}, un'øø¹²¹naa' yaanaa' 'e coon²¹ jo ngáa¹mo jaain²¹ jee²¹² 'naa' jo tsáai¹gi-tsi Dios joon coon¹³ 'e gó² do tí' xuu itsawín²mo caai²¹ Dios 'in jii¹¹. ¹³ Lí' cii¹³ⁱ jmaa^{2aa}. Jmaa^{2aa} tyaa¹-'oo' la jaain²¹ la jaan²¹naa' la coon²¹ jmii²¹² la 'í²¹² 'e lí² jin¹²gi tsá², “nano”. 'E coon¹³ la joon jo 'e coon¹²¹ tsa² 'naa' tóo² jii¹³ jaain²¹ 'e lí'waa¹²¹-'oo'. ¹⁴ Tsu wana tá² taain²¹²-tsi' coon¹³ 'e tsáai¹-tsi' ca la mo 'wiin²¹² ca lí' gatséi¹ coon¹³ la joon 'i'ii¹³na' caain²¹ coon¹³ Cristo jilaa¹²¹ 'e 'ya¹²gi tya'a.

¹⁵ Tsu la joon jin¹²in:

Nano, wana nuu²uun' 'e jin¹² Dios, jo cwoli'waa¹²¹-'oo' la gali'waa¹²¹-tsi 'in gali'ee¹¹i Dios.

¹⁶ ¿'Iingi 'in niganú²un júu³ tya¹ Dios joon mi yui¹³ joon gali'ee¹¹mo Dios? 'Ii 'i 'in niga'woo¹ Moisés fu lí' sii²¹ Egipto. ¹⁷ ¿'Iingi 'in gajmaa^{1a} Dios 'nii¹²¹-tsi 'wii²¹² tya'a ce tséin¹ tunló¹ jii²¹? Gatsá² 'nii¹²¹-tsi Dios tya' 'in tsá² do 'in ga'noo^{1o} tsa², 'in nigajúin¹ jee²¹² cwo¹³ tyuun²¹ do. ¹⁸ Joon, ¿'iingi ga'í²i Dios júu³ 'e jo 'ii¹²¹ 'woo¹²¹ coon¹³? Ga'í²i Dios 'e júu³ do tya' 'in tsá² 'in jo gajmaa^{1a} nuu¹³un júu³ tya'a. ¹⁹ Né^{2o} 'e 'in tsá² do jo gali²i gangatáa²i tsu 'wii¹³ jo gajo¹ gali²i.

4

¹ La joon jon jna' 'ná¹ jmoo^{21o} coon¹²¹ tún² la 'í²¹² sá²gi júu³ tya' Dios 'e lí² tsataai²¹² tsa'ii¹ 'woo¹²¹ coon¹³ Dios 'e coon²¹ jo ngaa¹mo 'inlí¹³ jee²¹² jna' jo lí¹ 'e tsataai²¹². ² Tsu la joon jon jna' niganú^{3o} 'e júu³ tya' xiiala 'e tiin¹³ tsá² la ganú²un 'in tsá² do. Pe 'in tsá² do jo 'ee to² 'í³in 'e ganú²un 'e júu³ do tsu mo ganú²un jo jo¹ gali²i. ³ Pe jna' 'in jai¹² nicalí²na' itsatoo^{3o} lí' 'ii¹²¹ 'woo¹²¹o'. Gajin¹² Dios cwáain¹ tya' 'e 'ii¹²¹ 'woo¹²¹ tsá² do:

Joon tsu 'wii¹³ joon gatsá² 'nii¹²¹-tsii tya'a joon ga'í³í³ júu³ 'e jo 'ii¹²¹ 'woo¹²¹ coon¹³ jna.

Xufiin¹³ ga'yé²mo to² tya' Dios ca mo garoon¹on juncwii²¹. ⁴ Tsu ni jí² tya' Dios 'e jin¹²in cwáain¹ tya' jmii²¹² lí' gatí² dyá¹:

Jmii²¹² lí' gatí² dyá¹ ga'ii¹²¹ 'woo¹²¹ Dios coon¹³ jilaa¹²¹ to² tya'a.

⁵ La joon jon ni jí² tya' Dios jin¹²in:

Jo 'ii¹²¹ 'woo¹²¹ 'in tsá² do coon¹³ jna.

⁶ Pe 'inlí¹³ 'ná¹gi tsataai² 'in 'ii¹²¹ 'woo¹²¹ do. Joon 'in tsá² 'in ganú²un 'e júu³ tyú² do nifú² jo gangataai² lí' 'ii¹²¹ 'woo¹²¹ tsu jo galinuu¹³un. ⁷ Tsu 'wii¹³ joon nigafaa^{121a}

Dios coon²¹ jmi²¹² jée¹gi, 'e jmi²¹² no. Tsu David gafaa^{21a} cwáain¹ tya' Dios mi liciiin²¹ ga'weei²¹ tsá² Israel Egipto do. Joon gataan¹an ni jí² tya' Dios:

Nano, wana nuu²uun¹ 'e jin² Dios, jo cwoli¹waa²¹⁻¹oo'.

⁸ Tsu wana gacwó¹ Josué 'e 'ii²¹ 'woo²¹ 'in tsá² Israel do jo 'e faa²¹gi Dios coon²¹ jmi²¹² jée¹gi tún¹. ⁹ Sá² jon coon²¹ mo 'ii²¹ 'woo²¹ tsá² 'e nacwaa¹³ tya' tsá² tya' Dios; ¹⁰ tsu 'in 'ii²¹ 'woo²¹ coon¹³ Dios, 'ii²¹ 'woo²¹ coon¹³ to² tya'a jiin¹³ lagi 'ii²¹ 'woo²¹ Dios coon¹³ to² tya'a 'ña'a. ¹¹ Jna' jon 'ná¹ cwoo¹³-tsi' wa tsatoo³o' 'e 'ii²¹ 'woo²¹o' joon jo jmá¹ jiin¹³ jaain²¹ lagi gajmaa^{1a} 'in jo gajai² líi².

¹² Tsu júu³ tya' Dios lí¹ lawa 'e jiin¹in joon 'áa¹mo 'gøøi¹³. Joon li la li coon²¹ ñí³ 'e 'má¹ 'áai¹ la je tún² taain²¹. Joon mo núu²un tsá² 'e júu³ lo lawa 'e jmoo¹o júu³ 'in tsá² do 'e 'i¹-tsi joon 'e 'øøi²¹-tsi. Jo cwó¹ wa'a cón²on 'ña'a too². ¹³ Jo 'e sá¹ jiin¹³ coon²¹ 'e gajmaa^{1a} Dios 'e lí² 'mé¹i 'ña'a tyani Dios. Tsu tyani¹i jo sá² jiin¹³ coon²¹ wa'a sijlíi¹³ wa'a jo jnee¹i. Joon 'ii 'in jni¹i jilaa²¹ cwáain¹ tyi'.

Jesús líi¹i untsá² 'in tyiin²gi nifu

¹⁴ Jesús, 'in Joon¹ Dios, líi¹i untsá² 'in tyiin²gi nifu tyi' joon 'ii niga¹i tyani Dios Jmii²¹. Tsu 'wii¹³ joon 'ná¹ seen²¹na' tá² taain²¹²-tsi' coon¹³ 'e jai² líi²na'. ¹⁵ Joon 'in untsá² 'in tyiin²gi nifu tyi' lí² feei¹-tsi 'wii²¹² tyi' coon¹³ fa¹i³ 'e sáan³an' tsu la jilaa²¹ 'e galí¹ tyi' la joon galí¹ tya'a, pe jiin¹³ coon²¹ tsaa² jo 'ee ga'noo¹on. ¹⁶ Tsu 'wii¹³ joon 'ná¹ tsatyéen¹na' jo cu²-tsi' tyani Dios 'in 'iin²¹²in jna' 'e 'ii¹³na' 'e feei¹-tsi tyi' joon 'e uncoon¹³on jna' coon¹³ fo'feei¹ tya'a mo sityéen¹na' jmi²¹².

5

¹ Dios gatyii¹³in jee²¹² tsá² jileei²¹ untsá² 'in tyiin²gi nifu joon gacwo¹o to² 'e faa^{21a} cwáain¹ tya' tsá² tyani¹i, joon icwo¹²o fa¹ joon jngaa¹³i joo²¹ 'wii¹³ tsaa² tya' tsá². ² Joon tsu 'wii¹³ 'in untsá² do seein²¹ fa¹i³ la seein²¹ jileei²¹ tsá² catyaa² lí²-i jmaa^{1a} 'wó²o-tsi coon¹³ 'in jo ñi¹i joongi coon¹³ 'in nigawíin². ³ Joon tsu 'wii¹³ seein²¹ fa¹i³ 'in untsá² do la seein²¹ 'in catyaa², 'noo¹o tsaa², joon 'ná¹ jngaa¹³i joo²¹ 'wii¹³ tsaa² tya'a 'ña'a jiin¹³ la jngaa¹³i joo²¹ 'wii¹³ tsaa² tya' 'in catyaa².

⁴ Jiin¹³ jaain²¹ jo lí² jméi² 'ña'a 'e lí²in untsá² 'in tyiin²gi nifu. Jiin¹³ Dios lí² tøø²¹ tsá² 'e jmaa^{1a} 'e to² joon. Jiin¹³ Dios lí² cwoo¹ to² joon la gajmaa^{1a} coon¹³ Aarón. ⁵ La joon galí² coon¹³ Cristo, jo gajméi¹ 'ña'a untsá² 'in tyiin²gi nifu do pe Dios Jmii²¹ gacwo¹o 'ii 'e to² joon. Joon gajin² Dios sii²¹i 'ii:

'Nu-u yuun²¹ tyiia;

joon nano nigacwo¹o 'nu juncwii²¹ tyi'i.

⁶ Joon li xiia' ni jí² tya' Dios 'e jin²in:

'Nu-u jaain²¹ untsá² coon²¹ tøø²mo,

lawa untsá² Melquisedec líi¹u'u.

⁷ Joon mo gateein¹ Jesús ni cwoo¹³ juncwii²¹ gafaa^{21a} júu³ tyú² joon gamii¹i tyani Dios Jmii²¹ coon¹³ júu³ tá² lí¹ joongi gatoo²¹ jmi²¹ unní¹i. Joon Dios, 'in lí² jmáa^{1a} 'e jo júun²in, ganúu²o júu³ tyú² tya'a tsu 'wii¹³ tsáa¹-tsi. ⁸ Joon xafiin¹³ Joon¹ Dios Jesús galitíi²mo 'e jmáa^{1a} nuu¹³un to² tyu² Dios coon¹³ jilaa²¹ wúu¹ 'e gangoo¹o. ⁹ Joon mo ga'yeei²¹ røø²¹ jilaa²¹ 'e 'ná¹ jmáa^{1a} galíi¹ 'in jmá^{1a} tiin¹³ tsá² coon²¹ tøø²mo jileei²¹ 'in jmá^{1a} nuu¹³. ¹⁰ Tsu Dios Jmii²¹ gajméi¹ 'ii untsá² 'in tyiin²gi nifu jiin¹³ la galíi¹ Melquisedec.

Wúu¹moxu 'øøi²¹-tsi tsá²

¹¹ Sá²gi 'áai¹ 'e fuu²¹²uu 'e cwáain¹ tya' 'e júu³ lo pe wúu¹mo lí¹ 'áai¹ tsu jo 'iin²¹²naa' 'e 'øøi²¹-oo'. ¹² Jiin¹³ la wóo² ningóo¹ 'naa' tíi²naa' líi²naa' tifo² tya' 'e júu³ lo pe xu¹ 'naa' 'ná¹ 'naa' 'in sii²¹naa' xiia'gi tún² 'e júu³ jo wúu¹ tya' Dios 'e nuu²uun¹ nifu. Nigajmaa²aa' 'wo² si'íi¹-oo' coon¹³ 'e jai² líi²naa'. Lawa yuun²¹ cuu²¹ tuu²¹ 'naa' coon¹³ 'e jai² líi²naa'

jo lí² cøø²øø¹ 'í¹ tyú². ¹³ Joon jileei¹²¹ 'in 'uun¹²¹ fi¹² lí¹i lawa yuun²¹ joon jo ñi¹ xiiala 'øøi²¹-tsi 'e júu³ tya' 'in ngí¹ coon²¹ tsáa¹. ¹⁴ Pe 'uunñi² tyú² tya' tsacøøi¹³ 'in nili¹³ tsu nigalití²i 'e jmáa¹a 'ii²¹ røø²¹ coon¹³ 'e tyú², coon¹³ 'e gó².

6

¹ Moo²¹o' nifugi jon ilí²na' tsacøøi¹³ coon¹³ 'e jai¹² lí²na'. Mo jée¹gixu' 'e júu³ nifu tya' 'e jai¹² lí²na'. Jo faa¹³gi' 'e joo¹²¹-tsi' jmoo²¹o' 'e to² do 'e jo 'ee to² 'í³in. Jo faa¹³gi' 'e 'ná¹ litsaa¹-tsi tsá² Dios. ² Jon'gi faa¹³ tya' 'e saai²¹ tsá² jmi²¹ si 'e toon¹ tsá² cwoo²¹ tya' tsá² 'ee. Jon'gi faa¹³a' tya' mi jii¹in tsá² jee²¹² 'lí²¹² si mi lisá² 'ii²¹ li tyéi¹ 'ee. ³ Moo²¹o' nifugi wa'a cwó²o Dios la jon.

⁴⁻⁶ Jo lí² tsatyéin¹gi tsá² tún¹ tyani Dios doñi¹in 'in niga¹ii²¹ 'e júu³ tya' Dios joon gatuu²o tún¹. Tsu 'in nigatí²-tsi 'e tyú² 'e cwo¹²o Dios tsá² joon niga¹ii²¹mo Espí¹ritu Tyú² tya' Dios joon gali¹in²¹²in 'e júu³ tyú² tya' Dios joon gangóo¹o 'e 'ii²¹ tya' 'e juncwii²¹ ijó¹ wana tuu²o 'e júu³ do lawa'a 'e 'ña'a gataain¹ 'in Joon¹ Dios tsaa¹ crúu¹³ do, ungøø¹ni 'ido jee²¹² tsá² fúu¹. ⁷ 'In 'ii²¹ 'e júu³ do coon²¹ tún² lí¹i la lí¹ cwoo¹³ 'wó² mo tsáa¹ jmí¹ ni do tí² coon¹³ naa¹³. Joon cwo¹²xu 'e jmaai¹ to² tya'a 'in gají²i do. Nacwaa¹³mo 'e 'wó² do tya' Dios. ⁸ Pe wana gacwo¹o 'e 'wó² do jii¹³ 'motóon¹ si toonñi¹ 'ee jo 'ee to² 'í³in 'e 'wó² do joon tí² lijmaa¹ Dios 'ii²¹ tya'a joon li tyéi¹ ijún¹o 'e 'wó² do la joon jon ilí² tya' tsá² 'in jo 'ii²¹ 'e júu³ ló².

Sijan³an' tá² taain¹-tsi' 'e 'ii¹³na' 'e cwo¹²o Dios jna'

⁹ Xu¹fiin¹³ foo¹²na la joon, tsaru¹u', pe lí²na jo tsangí²i 'naa' la joon. Tsáai¹gi-tsii itsangí² 'naa' 'e tyú²-u jii¹³ la cwó² Dios tsangí² 'in nigajmaa¹a tiin¹³. ¹⁰ Tsu 'in tyú¹mo Dios 'e jo 'íin²-tsi jilaa²¹ 'e nigajmaa²aa', jon'gi 'íin²-tsi xiiala gali¹in²¹²naa' 'in tsaru¹u' catyaa¹² joon gauncoon¹³ 'naa' 'ii' wii²¹² tya'a. Joon jmoo²gii' 'elo. ¹¹ Pe 'iin²¹²na jmaa²aa' la jaan²¹naa' ca lityéi¹ 'e cwó²-oo' 'e 'ii¹³naa' 'e siján²aan' jii¹³ la cwó²-oo' 'iin²¹²naa' 'in tsaru¹u'. ¹² Jo 'iin²¹²na wa' fu²uu 'naa' pe 'iin²¹²na 'e jmaa²aa' jii¹³ la jmoo¹o 'in tsá² 'in 'ii²¹i 'e tí²i jii¹³ la júu³ ga¹í² Dios. 'In tsá² do 'ii²¹i 'e tí²i tsu 'wii¹³ jo¹o lí²i joon tá² taain²¹²-tsi.

¹³ Joon mo ga¹í² Dios júu³ tya' Abraham ga¹éi¹ 'ña'a coon¹³ 'ido tsu jo 'in seein²¹gi 'in feei¹gi lagi 'ii. ¹⁴ Gajin¹²in sii²¹i Abraham: "E la ja¹²mo iuncwaa¹³na 'nø, joon lí¹ fúu¹ tyí¹a incwoo¹³na 'nø." ¹⁵ Joon coon¹²¹ tún² gasijaan¹an Abraham 'e júu³ ga¹í² Dios tya'a joon coon¹³ la joon ga¹ii²¹mo 'e júu³ ga¹í² Dios tya'a. ¹⁶ Mo 'éi¹ tsá² Dios tsu feei¹gi 'ido lagi 'ii. Pe jo ñi¹i tsá² 'e jin¹²gi mo 'éi¹ tsá² Dios. ¹⁷ Tsu 'wii¹³ joon ga¹éi¹ 'ña'a Dios 'e jai¹² 'e júu³ í² do. Tsu gali¹in²¹²in iliri¹i tsá² 'e 'iin²¹²in untsín¹ 'e júu³ ga¹í² do jo sisí²i jii¹³xu. Joon ga¹í² Dios 'e júu³ do tya' tsá² 'in 'ii²¹ 'e tí²i tya' júu³ do. ¹⁸ Joon coon¹³ la joon nee²¹o' 'e sá² tún² júu³ 'e jo lí² lasí²i, 'e júu³ ga¹í² Dios joon 'e ga¹éi¹ 'ña'a. Jee²¹² 'e tún² júu³ lo jo lí² jmaa¹a Dios júu³ tajuu²¹. Joon coon¹³ 'e tún² júu³ do Dios nigacwo¹o jna' coon²¹ fo'feei¹ tya'a. Dios nigacwo¹ fo'feei¹ tya'a lo tyijna' 'in ningatóo³o' ja'cwoo²¹o 'e tá² taain¹-tsi' 'e 'ii¹³na' 'e júu³ ga¹í² tyi'. ¹⁹ Joon 'e júu³ ga¹í² Dios tyi' 'e sijaan²an' li la li coon²¹ ñi¹loo¹³ tya' barco 'e pí² tsá² tsi jmi²¹ mo 'iin²¹² tsá² ján¹ tii² 'e barco do. Tii² sí¹í¹ alma tyi' coon¹³ júu³ do jo lí² tsawíin² la li 'e barco do. Joon 'e júu³ tyi' li la li ñi¹loo¹³ do tyú² sityiin¹³ li' caluu 'mi¹² 'íi¹ inuø cwo¹ fee¹ si¹² ñø'fú². ²⁰ Joon ga¹í² Jesús li' caluu li 'íi¹ 'mi¹² do nifu 'e ná¹ 'wii²¹² tyi' tsu galí¹i untsá² 'in tyiin²gi nifu coon²¹ tøøi² la galí¹i Melquisedec.

7

Jesús lí¹i ca'ii¹³mo untsá² coon¹³ Melquisedec

¹ Joon 'in Melquisedec do líi¹i róoi¹³ tya' coon²¹ fuu²¹ sii²¹ Salem, joon galíi¹i untsá² tya' Dios 'in ñii¹gi. Joon mo gajai² Abraham fu li gali¹i 'in róoi¹³ catyaa² do gacwo¹ii¹ Melquisedec ngafee¹¹³ ni 'ido joon gauncwaa¹³ ni 'ido. ² Joon Abraham do gacwo¹o 'ido ca'ii¹³ jee²¹² dyá² 'ii²¹ tya' jilaa²¹ 'e gali¹i coon¹³ 'nii²¹ do. 'In Melquisedec 'øøi²¹-tsi tsá² 'e sii²¹ nifu, “róoi¹³ 'in jmoo¹o 'ii²¹ røø²¹”; pe joon 'e sii²¹ 'ii jon, “róoi¹³ tya' 'e jmoo¹o tyú² 'íi¹-tsi tsá²”. Tsu 'in Melquisedec do líi¹i róoi¹³ tya' Salem, 'e 'øøi²¹-tsi tsá², “'e jmoo¹o tyú² 'íi¹-tsi tsá²”. ³ Joon jo 'in sáa³, jmii²¹ seein²¹ tya'a jon'gi tsacøøi¹³ tya'a seein²¹. Jo 'e júu³ sá² mo galiseein²¹ jon'gi tya' mo júun²in. Joon la joon 'e lí² líi¹i Jóon¹ Dios, untsá²-a 'ii coon²¹ tøø²mo.

⁴ 'Í²du¹-'oo' xiiala galíi¹ Melquisedec do jaain²¹ tsafeei¹¹ 'e gacwo¹ 'líi²¹² tsafeei¹¹ tyi' Abraham 'ii ca'ii¹³ jee²¹² dyá² 'ii²¹ tya' jilaa²¹ 'e gali¹i tya' 'in róoi¹³ catyaa² do. ⁵ Joon 'in jún² tya' Leví, 'in galíi¹ untsá², 'ná¹ 'ii²¹ ca'ii¹³ jee²¹² dyá² 'ii²¹ tya' tsaruu²¹i do jiin¹³ la to² tyu² ley tya' Moisés xufiin¹³ jilee²¹ 'ido la 'oo²¹ jún² tya' Abraham 'ii. ⁶ Pe Melquisedec fiin¹³ jon' tyiia²¹² Leví ga'ii²¹mo ca'ii¹³ jee²¹² dyá² 'ii²¹gi jiin¹³ 'e nigajna²a Abraham 'in ga'ii²¹ 'e júu³ ga'íi²¹ Dios, joon mo ngayuui¹³ joon gauncwaa¹³ Melquisedec Abraham do. ⁷ Joon jilee²¹mo ñi¹ 'e feei¹gi 'ii 'in uncwaa¹³ tsá² lagi 'in nicwaa¹³ do. ⁸ Joon la 'oo²¹ jna' 'in tsañuu¹ 'in 'ii²¹ 'e ca'ii¹³ jee²¹² dyá² 'ii²¹ 'e cwó²o tsá² jmai² tsañuu¹ 'in júun²mo 'i. Pe faa²¹a ni jí² tya' Dios cwáain¹ tya' Melquisedec 'e seen²¹mo 'i coon²¹ tøø²¹mo. ⁹ Abraham gacwó²o Melquisedec ca'ii¹³ jee²¹² dyá² 'ii²¹ 'e gajna²a do. Joon xufiin¹³ jo mo galiseein²¹gi Leví coon¹³ jilee²¹ untsá² 'in líi¹i jún² tya'a 'in 'ii²¹ 'e ca'ii¹³ jee²¹² dyá² 'ii²¹ 'e c¹i tsaruu²¹i lawa'a gacwo¹o jon Melquisedec 'e ca'ii¹³ jee²¹² dyá² 'ii²¹ do tsu ¹⁰ lí²-i 'øø²¹-tsi tsá² 'e 'in tsá² do táa¹i tsi cuerpo tya' 'líi²¹² tsafeei¹¹ Abraham, jee²¹² jún² tya'a, mo gacwo¹ii¹ Melquisedec ngafee¹¹³ 'ii. Joon mo gatyí² Abraham gatyí²-i jon jún² tya'a.

¹¹ Wana lí² líi²in tsá² Israel tsá² tyú¹i tyani Dios coon¹³ 'e to² jmoo¹o 'in untsá² 'in líi¹i jún² tya' Leví jo 'néi²gi jaain²¹ untsá² 'in líi¹i la líi¹ Melquisedec. ('In tsá² Israel do ga'ii²¹mo 'e ley do 'wii¹³ 'in untsá² do.) Ilíin²mo untsá² 'in líi¹i jún² tya' Aarón. ¹² Tsu wana gaunsi²i tsá² 'in lí² líi²in untsá² tya'a 'ná¹-a jon unsi²i ley tya'a. ¹³ Joon Ña'ñu¹u' Jesús líi¹i jún² tya' Judá. Joon jiin¹³ jaain²¹ jee²¹² jún² tya' Judá do galíi¹ untsá² coon¹³ 'e ley do. ¹⁴ Joon ñi¹i tsá² 'e Ña'ñu¹u' líi¹i jún² tya' Judá. Joon Moisés jo gajin²in jiin¹³xu wa' iliseein²¹ untsá² jee²¹² jún² tya' Judá do.

¹⁵ Joon 'áai¹gi liñi¹i tsá² 'e galisi²i 'e ley do tsu 'in untsá² 'múui² do-o líi¹i la galí¹i Melquisedec. ¹⁶ Joon jo galíi¹i untsá² tsu 'wii¹³ coon²¹ ley gajin² 'e jiin¹³ jún² tya' Leví lí² líi²in untsá². Pe galíi¹i Jesús untsá² tsu 'wii¹³ 'ii²¹ tya' coon²¹ juncwii²¹ tya'a 'e jo tyéi¹. ¹⁷ Tsu la lo-o jin² Dios Jmii²¹ 'wii²¹² tya'a:

'Ñu-u líi²u'u jaain²¹ untsá² coon²¹ tøø²mo,

coon²¹ untsá² líi²u'u la lí² 'e galíi¹ Melquisedec.

¹⁸ Joon coon¹³ la joon 'e ley do 'e galisá² la mo jéi¹ ga'ín¹mo tsu jo 'gøøi¹³ joon jo 'ee to² gali¹in³. ¹⁹ Tsu 'e ley tya' Moisés do jo lí² jmaa¹a 'e tyu² tyani Dios jiin¹³xu. Joon cwáain¹³ tya' 'e ley do sá² coon²¹ 'e 'íi¹³-tsi 'e tyú²gi, joon coon¹³ 'e joon itsatyéen¹na' coon¹³ Dios.

²⁰ Joon Dios ga'ei¹ 'ña'a ilíi²in 'ido untsá². ²¹ 'In untsá² catyaa² gangatáa¹i to² untsá² pe jo ga'éé¹i Dios 'ña'a wa' jmá¹ 'ido untsá². Pe 'in untsá² do ga'í²i to² tya' tsu 'wii¹³ ga'ei¹ Dios 'ña'a tsu ni jí² tya' Dios gajin¹in:

'E ni ga'éé¹i Dios 'ña'a, joon jo gaunsi²igi 'e najin²in:

“'Ñu-u líi¹u'u jaain²¹ untsá² coon²¹ tøø²mo,

ca 'ii¹³mo untsá² líi¹u'u coon¹³ Melquisedec.”

²² Joon mo ga'í²ⁱ Jesús to² tya' untsá² gajmaa^{1a} Dios júu³ 'e tyú²gi 'e júu³ 'múui² ga'í²ⁱ do tya' xiiala íjmáa^{1a} tiin¹³ tsá² lagi 'e júu³ ga'í² nifu. ²³ Gangafúu¹ mo 'in untsá² catyaa² do tsu mo gajúun² in jo lí² jmá¹gi to² tya'a. ²⁴ Pe Jesús do jo gajúun¹ in wa'a 'ná² cwo^{1o} tsá² xeei²¹ to² tya'a 'e lí² in untsá². ²⁵ Tsu 'wii¹³ joon 'in Jesús do lí²-i jmáa^{1a} tiin¹³ jilee¹²¹ 'in tsatyéin¹ coon¹³ Dios 'wii¹³ 'ii tsu seen²¹ mo Jesús coon²¹ tø² mo joon mii¹ tyani Dios Jmii²¹ 'wii²¹² tya' tsá².

²⁶ Coon¹³ la joon Jesús galí¹ untsá² 'in tyiin²gi nifu 'in 'néi¹na'. Joon jiin¹³ la 'i¹-tsi Dios Jmii²¹ la joon jon 'i¹-tsi 'ii, jo jmoo^{1o} 'e gó² jon'gi 'noo^{1o} tsaa². Jo taain²¹²gi lagi coon¹³ 'in røø¹²¹ tsaa² joon Dios gasaa²¹ 'ii ñí¹gi lagi tya'cwii²¹. ²⁷ Joon jo lí¹ la lí¹ 'in untsá² 'in tyiin²gi nifu catyaa² do 'in 'ná¹ jngaai¹³ joo¹²¹ la coon²¹ jmii²¹² 'wii¹³ tsaa² tya' tsá². 'Ná¹ jngaai¹³ 'ido joo¹²¹ tya' tsaa² tya' 'ña'a nifu joon mo ngayuu¹³ joon lí² jngaai¹³ joo¹²¹ tya' tsaa² tya' tsá² catyaa². Pe mo gacwó¹ 'ña'a Jesús coon²¹ naa¹³ gacwó¹ 'ña'a tya' tsaa² tya' jilee¹²¹ coonti. ²⁸ 'E ley tya' Moisés gatyii¹³ in tsá², 'in jo lí² cwo¹² pi³ yaai wa' jmáa^{1a} la 'iin²¹² in Dios, ilí² in untsá² 'in tyiin²gi nifu pe mo ngayuu¹³ 'e ley do Dios, coon¹³ 'e júu³ ga'ei¹ 'ña'a, gatyii¹³ in Joon¹ on ilí² in untsá² 'in tyiin²gi nifu. Joon la joon jiin¹³ coon²¹ tsaa² jo lí² sá² tya'a coon²¹ tø² mo.

8

Jesús lí¹ 'in faa^{121a} 'wii²¹² tya' tsá² coon¹³ júu³ 'múui² ga'í² Dios

¹ Jilaa¹²¹ 'e tyiin²gi 'e sí¹³ⁱ lo 'e 'in untsá² 'in tyiin²gi nifu tyi' lí¹ untsá² la galí¹ Melquisedec do joon gacwó^{2o} lí' cwo^{1o} Dios Jmii²¹ tsáa¹ 'in tyiin¹ ñu'fú². ² Joon do-ó lí¹ to² untsá² tsi inúu cwo¹ fee¹ si² do 'e gajmaa¹³ Ña'ñu^{1o} 'jon' gajmaa^{13a} tsá². ³ Nigatyii¹³ in Dios Jmii²¹ jilee¹²¹ untsá² 'in tyiin²gi nifu wa icwo^{12o} fa¹ joon jngaai¹³ joo¹²¹ 'wii²¹² tya' tsá² tsu 'wii¹³ joon 'ná¹ lisá² coon²¹ 'e cwo¹ Jesucristo Dios Jmii²¹. ⁴ Joon wana taain²¹²gi Jesús juncwii²¹ jo lí² wa'a ilí² in untsá² tsu seen²¹ mo untsá² fu juncwii²¹ 'in cwo¹ fa¹ Dios jiin¹³ la ley tyu¹² Moisés. ⁵ Pe 'in untsá² do cwo^{1o} fa¹ 'e li la li 'iin¹³ tya' fa¹ la jai² 'e sá² ñu'fú². Nee^{21o} 'e li la li jiin¹³ 'e sá² ñu'fú² tsu mo gajin¹² in Dios sii¹²¹ Moisés xiiala 'ná¹ jmáa^{1a} 'e 'nú¹ 'mi² santuario do gajin¹² in: "Cón²du' cwáain¹ jiin¹³ la niga'e¹² ee 'nu ni moo²¹ do joon la joon jmaa^{13a}." ⁶ Pe Cristo, 'in lí¹ untsá² tyi' ga'í² coon²¹ to² tyú²gi lagi 'e tsáa² do tsu tyú²gi 'e júu³ ga'í² Dios tyi' joon coon¹³ 'e júu³ tyú²gi do faa^{121a} Cristo 'wii²¹² tyi'.

⁷ Tsu wa mo'o jo 'ee 'ná¹gi 'e júu³ nifu 'e ga'í² Dios joon jo 'ee 'ná¹gi 'e júu³ 'e ga'í² Dios lí¹ gati² tún². ⁸ Pe Dios tsee¹ 'i 'in ga'ii²¹ 'e júu³ ga'í² nifu jo galí² tyúu¹ coon¹³ 'e joon tsu ni jí² tya'a gajin¹² in:

Jin¹² in Ña'ñu^{1u}: Ijó² coon²¹ jmii²¹² mi sí³ na coon²¹ júu³ 'múui² coon¹³ tsá² Israel joongi coon¹³ tsá² tya' Judá.

⁹ Jo ilí¹ la lí¹ júu³ gasí³ na coon¹³ 'lí²¹² tsacøø¹³ tya'a 'e jmii²¹² mo gason¹³ oon cwo^{21o} joon ga'wóo^{2na} cwo¹³ lí¹ sii²¹ Egipto.

Tsu jo gauntsín¹ 'in tsá² do 'e júu³ tyiia.

Joon tsu 'wii¹³ joon jo gaunjí^{2na} 'in tsá² do, jin¹² Ña'ñu^{1u}.

¹⁰ 'E júu³ 'múui² isí³ na coon¹³ 'in tsá² Israel mo gangí¹ jmii²¹² joon 'e li la li 'elo, jin¹² Ña'ñu^{1u}: 'E júu³ 'e sí³ na tya' 'in tsá² do 'e lí¹ lawa'a 'e 'i¹-tsi yaamo jiin¹³ la 'i¹-tsii.

Lawa'a 'e tóon³ oon júu³ tyiia tsi alma tya'a.

Joon jna-a ilí² na Dios tya'a joon 'ii-gi ilí² in tsá² tyiia.

¹¹ Joon jo 'ná¹ 'e²gi la jaain²¹ la jaain²¹ xiiala licwii¹ in Ña'ñu^{1u}.

Jo 'ná¹ 'e²gi tsagoo^{1o} jon'gi tsaruu¹²¹.

Tsu jilee¹²¹ mo inlicwii¹ in jna. La 'in pi¹³ la 'in cøø¹³ jee²¹² 'ii inlicwii¹ in jna.

¹² Joon ilifee¹-tsii tya' jilaa¹²¹ 'e gó² tya'a,

Joon jo tí¹³ gi-tsii tsaa² niga'noo^{1o}.

¹³Joon mo fee²¹i Dios tsá² cwáain¹ tya' coon²¹ júu³ 'múui² ijmáa¹a tya'a lawa'a 'e jmoo¹o júu³ 'e nitsáa²mo 'e júu³ gajmaa¹a nifu do. Joon 'e júu³ nitsáai² nisín¹³mo joon tì li tyé¹mo.

9

Cwáain¹ tya' 'e cwo¹ si¹² ni cwoo¹³ juncwii²¹ coon¹³ 'e cwo¹ si¹² ñu¹fú²

¹Joon júu³ 'e sá² nifu do gatyu²u to² xiiala iun'goo²¹o tsá² Dios pe tsi coon²¹ inuu cwo¹ si¹² ni cwoo¹³ juncwii²¹. ²Joon 'e cwo¹ si¹² do li la li coon²¹ 'nú¹ 'mi¹² lí¹ tún² 'ii¹³ tsi do. Joon gaunsii²¹ tsá² 'e tsi li tsataai² untsá² nifu do, li nacwaai¹³. Joon tsi do si¹² coon²¹ candelero coon¹³ coon²¹ mesa li náa¹ 'iñi¹ nacwaai¹³. ³Joon li' caluu 'e 'mi¹² 'ii¹ tsi do gaunsii²¹ tsá², li nacwaai¹³ 'áai¹gi. ⁴Joon tsi do-o si¹² coon²¹ altar li jun¹ untsá² fuu²¹² sún². Si¹²i jon inuu li tí² tún² do coon²¹ cwóo¹ toon²¹² cwanáa¹³ la caain²¹ tsaa¹ dó². Joon 'e cwóo¹ do gaunsii²¹ tsá², cwóo¹ tya' júu³ ga'íi² Dios. Joon tsi cwóo¹ do si¹²i coon²¹ tsuu² si 'ó¹o maná. Tsi joon 'yu coon²¹ 'mo'ú² tya' Aarón 'e ganii¹³. Tsi joon jon taa¹³ 'e cuu²¹² 'e toon²¹²on júu³ tyaa¹³ júu³ 'e ga'íi² Dios mo nifu. ⁵Joon ni cwóo¹ do téin² 'in gáí¹ querubines tsí² cwáa¹ 'in líi¹ la lí¹ 'e 'ya¹²gi tya' Dios. Joon si'íi¹ cwáa¹a ni cwóo¹ do li cwo¹o untsá² fa¹ tya' tsaa² tya' tsá². Pe jo fuu²¹²gi 'naa' 'láai² 'e júu³ lo.

⁶Joon mo ga'yee²¹i ganá¹ tyú² jilaa¹²¹ joon la joon gangataa²i untsá² la coon²¹ jmi¹²¹² inuu cwo¹ 'nú¹ 'mi¹² nifu do 'e un'goo²¹o Dios jiin¹³ la tiisi¹². ⁷Pe jiin¹³ 'in untsá² 'in tyiin²gi nifu lí² tsa'í²i coon²¹ naa¹³ la coon²¹ jiin²¹ li tsi li gatí² tún² do. Joon mi tsa'í¹i do 'ná¹ nityaan¹an jmi¹ tya' joo²¹ 'e lí¹ lawa coon²¹ fa¹ tya' tsaa² tya' 'ña'a joongi tya' tsaa² tya' tsá² catyaa² do. ⁸Joon coon¹³ 'ii²¹ tya' 'in Espíritu Tyú² tya' Dios lí²-i 'øøi¹²¹-tsi' 'e la 'íi²¹² jmaai²¹gi to² 'e cwo¹ 'nú¹ 'mi¹² gasi¹² nifu do 'e un'goo²¹o tsá² Dios sijni¹³mo tsi do. Li cwaai¹³gi 'áai¹ do. ⁹Joon jilaa¹²¹ 'elo lawa coon²¹ cwáan¹mo tya' nano. Tsu jilaa¹²¹ fa¹ 'e gacwó² tsá² 'yia¹³ joon coon¹³ jileei¹²¹ joo¹²¹ 'in gajngaai¹³ tsá² 'e cwo¹³i Dios 'wii¹³ tsaa² tya' tsá² jo lilí² 'e 'i¹-tsi tsá² 'e tyú² la joon. ¹⁰Jilaa¹²¹ 'elo jmaai¹ to² jiin¹³ coon¹³ 'e gøø¹²¹ tsá² joon coon¹³ 'e 'uun¹²¹un tsá² joongi coon¹³ xiiala lo² tsá². Jmaai¹² 'e sá² li caluu tsá² 'elo joon jmaai¹ to² jiin¹³ ca mi unshí²i Dios jilaa¹²¹ 'elo.

¹¹Pe nijó² Cristo joon nano líi¹i untsá² 'in tyiin²gi nifu tya' jilaa¹²¹ 'e tyú²gi 'e nigajó². Joon 'e cwo¹ li líi¹i untsá² 'e tyú²gi joon jo 'e si'ná²i. Jon' gajmaa¹³a tsá² 'e cwo¹ do. Joon 'øøi¹²¹-tsi tsá² 'e jo si¹² ni cwoo¹³ juncwii²¹. ¹²Cristo nigangíi¹ li cwaai¹³ 'áai¹ joon jon' coon¹³ jmi¹ 'óø¹i joo'saa¹²¹ si joo'xuui²¹² 'ee pe coon¹³ jmi¹ 'óø¹i 'ña'o. Joon coon¹³ la joon ga'í² Cristo li cwaai¹³ 'áai¹ ñu¹fú² coon²¹ naa¹³ tya' jileei¹²¹ tsá² joon la joon gajmaa¹a itiin¹³ tsá² coon²¹ tøø²mo. ¹³'E la ja¹²mo mo xee¹i untsá² 'e jmi¹ tya' joo'tsáa¹ coon¹³ jmi¹ tya' chivo joongi coon¹³ fó² tya' joo¹²¹ 'in júun²in ni altar tya' 'in si'leei¹²¹ lí²-i jmáa¹a tyú¹ 'ido pe jmaai¹² li' caluu-u. ¹⁴Joon wana la joon fee¹gi 'ii²¹ sá² tya' jmi¹ 'øø¹i Cristo 'in gacwó¹ 'ña'a Dios jo 'ee si'lee¹²¹i coon¹³ 'ii²¹ tya' Espíritu Tyú² tya' Dios 'in sein²¹ coon²¹ tøø²mo. Joon 'e jmi¹ 'øø¹i untyú¹i jna' coon¹³ 'e 'i¹-tsi'. Iuntyú¹i jna' coon¹³ jilaa¹²¹ to² 'e jo 'ee to² 'íi³in ilí² jmoo²¹o' la to² tyu¹² Dios 'in jiin¹.

¹⁵Tsu coon¹³ la joon 'in Jesucristo galíi¹ 'in lí² faa¹²¹a 'wii²¹² tyi' coon¹³ 'e júu³ 'múui² do. Joon coon¹³ la joon lí²-i 'ii²¹ 'in nigató²ø Dios 'e gatíi² 'e ta¹²a coon²¹ tøø²mo jiin¹³ la júu³ ga'íi² Dios. Tsu Cristo gajúun²in gatyí² jilaa¹²¹ tsaa² 'e ga'noo¹o tsá² 'in sein²¹ la jee²¹² tyu¹²gi to² 'e ley tya' Moisés do. ¹⁶Tsu mo naroon¹on coon²¹ jí² tya' tyíia³ tya' tsá² ce 'ná¹ júun²in 'in tsá² 'in gajmaa¹a 'e jí² do joongi ilí² jmaa¹a coon²¹ 'e la jin¹² jí² do. ¹⁷Jo 'ee to² 'íi³in 'e jí² do la jee²¹² sein²¹gi 'in gajmaa¹a 'e jí² do. 'Íi³mo to² 'e jí² do mi yuui¹³ júun²in 'in gajmaa¹a. ¹⁸Tsu 'wii¹³ joon 'e júu³ nifu do gali'íi³mo to² mo ngayuui¹³ gatoon¹on jmi¹ 'øø¹i joo'núu³. ¹⁹Tsu Moisés do gajma¹²a júu³ jileei¹²¹ 'in tsá² do jilaa¹²¹ júu³ tya' ley joon mo ngayuui¹³ joon gauncwii¹i capoo²¹² jnú² joo'saa¹²¹ yúun² coon¹³ coon²¹ nii²¹² sii² sii²¹ hisopo. Gauncwii¹i 'e do coon¹³ jmi¹ joo'xuui²¹ coon¹³ jmi¹ chivo

sicaai²¹ jmi²¹ joon gaxee¹ 'e jmi¹ do ni jí² tya' ley do joongi jileei²¹ 'in tsá² do. ²⁰ Joon gajin²in: “E jmi¹ lo jmoo¹o jai² 'e júu³ 'e ni'íi² Dios tyi'naa'.” ²¹ Joon gaxee¹ Moisés 'e jmi¹ do ni 'e cwo¹ 'ná¹ 'mi² joongi ni jilaa²¹ 'e jmaai² to² inuu cwo¹ do. ²² Coon¹³ 'e ley do jilaa²¹ 'e 'ná¹ lityá² jiin¹³ coon¹³ jmi¹. Joon wa jo tũun²¹ jmi¹ jo lí¹ 'iin² tsaa² tya' tsá².

Mo gajúuin¹ Cristo gatyí²i tsaa² tya' tsá²

²³ Tsũ la joon 'e tyiin² 'e li tyú² coon²¹ jmi¹ 'óøi² joo²¹ 'e cwo¹ 'e si² ni cwo¹³ juncwii²¹ 'e li la li 'e cwo¹ si² ñũ¹fú². Pe 'e cwo¹ si² ñũ¹fú² 'ná¹ jmi¹ 'e tyiin²gi lagi jmi¹ tya' joo²¹. ²⁴ Tsũ Cristo jo ga'í²i 'e cwo¹ 'e gajmaa¹³ tsá² 'e jiin¹³ li la li 'e cwo¹ 'e jai². Pe Cristo ga'í²i fu ñũ¹fú² joon nano siin¹³in mi¹i tyani Dios Jmii²¹ 'wii²¹² tyi'. ²⁵ Pe Cristo jo gacwó¹ 'ña'a 'láai² naa¹³ la jmoo¹o 'in untsá² 'in tyiin²gi nifu tya' tsá² Israel tsataa²¹²i li nacwaa¹³ 'áai¹gi coon²¹ naa¹³ la coon²¹ jiin²¹ 'e cwo¹o fa¹ 'e lí¹ jmi¹ pe jon' jmi¹ 'óø²i 'ña'a 'e jmi¹ do. ²⁶ Wa gajmaa¹ Cristo la jmoo¹o 'in untsá² do 'e 'ná² júun²in 'láai² naa¹³ ca la mo garoon¹on juncwii²¹. Pe nano mi tí² lityé¹ coon²¹ naa¹³ gajné¹ Cristo 'e cwoi¹ 'ña'a lawa coon²¹ fa¹ 'e 'iin² jilaa²¹ 'ii²¹ tya' tsaa². ²⁷ La joon jilee²¹mo tsá² 'ná¹ júuin² coon²¹ naa¹³ joon mi yuui¹³ joon ilisá² 'ii²¹ tya'a. ²⁸ La joon Cristo jon gacwó¹ 'ña'a coon²¹ naa¹³ lawa coon²¹ fa¹ 'e tyí²i tsaa² tya' tsá² fúui¹. Joon ijné¹ tún¹ jon' wa' tyí²i tsaa² tya' tsá² pe 'e jmáa¹ a tiin¹³ jileei²¹ 'in sijéin¹ 'ii.

10

¹ 'E ley tya' Moisés jo li la li 'e tyú² ijó¹, 'e lí¹ jiin¹³ la lí¹ 'iin³ tya' 'e joon. ² Tsũ 'e ley do coon¹³ 'e fa¹ 'e cwó²o tsa² la coon²¹ jiin²¹ jo lí² untyúu²i 'in tsá² 'in ningatyéin¹ coon¹³ Dios 'wii²¹² 'e fa¹ do. Tsũ wana lí² untyúu²i 'e ley do tsá² 'e ján²an 'in tsá² do cwo¹o 'e fa¹ do tsũ jo li³gi róø²i tsaa² mo ngayuui¹³ ga'íin² tsaa² tyá'a. ³ Pe 'e fa¹ 'e cwó¹o 'in untsá² do 'e jmoo¹o 'e tí¹³-tsi tsá² 'e tsaa² niga¹noo¹on la coon²¹ jiin²¹. ⁴ Tsũ 'e jmi¹ tya' joo²¹ joongi tya' chivo jo jmi²¹² wa'a lí² 'iin² tsaa² tya' tsá² coon¹³ 'e joon.

⁵ Tsũ 'wii¹³ joon mo ga'í²i Cristo ni cwo¹³ juncwii²¹ gajin²in sii²¹²i Dios Jmii²¹: Jo 'iin²¹²u'un wa'a jngaai¹³ tsá² joo²¹ 'e cwo¹ 'nũ fa¹, pe nigatyaa¹ 'nũ tyú² coon²¹ cuerpo tyiajna 'e cwo¹³oo 'nũ.

⁶ Jo tí¹-o'o 'in joo'núu³ 'in júuin² tsá² 'e lí¹ fa¹ jon'gi tí¹-o'o 'e fa¹ 'e cwo¹ tsá² 'nũ wa' tyii¹ tsaa² tya'a.

⁷ Joon gafuu²¹²uu: “Jna-a goo²¹²oo ijmaa³aa jiin¹³ la tí¹-o'o, Dios tyiia, jiin¹³ la jin² ni jí² cwáain¹ tyiia.”

⁸ Nifu jin² 'e júu³ do 'e jo 'iin²¹² Dios jon'gi tí¹-tsi Dios jileei²¹ joo'núu³ jngaai¹³ tsá² 'e cwó² tsá² lawa coon²¹ fa¹ jon'gi 'e fa¹ 'e juun¹ do wa' tyí² tsaa² tya' tsá² jiin¹³ la to² tyũ² ley. ⁹ Joon mo ngayuui¹³ joon gajin²in: “Jna-a goo²¹²oo ijmaa³aa jiin¹³ la tí¹-o'o, Dios tyiia.” 'E 'óøi²¹-tsi tsá² jin² 'e nisuun²mo 'e fa¹ 'e gacwó² tsá² nifu joon la joon i'í²i fa¹ li gatí² tún². ¹⁰ Joon Dios gajmee¹ jna' tsá² tya'a tsũ Jesucristo gajmaa¹ a jiin¹³ la tí¹-tsi Dios mo gacwó¹ 'ña'a lawa coon²¹ fa¹ coon²¹ naa¹³ tya' jileei²¹.

¹¹ Jileei²¹ untsá² tya' tsá² Israel jmoo¹o to² tya'a la coon²¹ jmi²¹² joon cwo¹o 'láai² naa¹³ 'e fa¹ ruui²¹ 'e fa¹ gacwo¹o la mo jéi¹ xufiin¹³ 'e fa¹ 'e cwo¹o do jo lí² tyí² tsaa² tya' tsá². ¹² Pe Jesucristo gacwo¹o coon²¹ fa¹ tya' tsaa² tya' tsá² 'e taa²¹ coon²¹ tøø²mo, joon mo ngayuui¹³ joon gacwó²o lí¹ cwo²¹ Dios Jmii²¹ tsáa¹. ¹³ Do-o tyín¹in sijáan¹³an ca mi tyé¹ Dios 'in 'ei¹ 'ii 'wii²¹² tí²i. ¹⁴ Tsũ coon¹³ 'e coon²¹ fa¹ do gauntyúu²i Cristo jileei²¹ 'in lí²in tsá² tya' Dios coon²¹ tøø²mo. ¹⁵ Joon 'in Espíritu Tyú² tya' Dios røø²¹ jon faa²¹ a tsũ gajin²in nifu:

¹⁶ 'E júu³ 'múui² ijmaa³aa coon¹³ 'ido mi ngíi² jmi²¹² joon ilí la lí 'elo, jin² Ña'ñũ¹u': Itóon³oon júu³ tyiia tsi alma tya'a, joon i'í¹-tsi la 'i¹-tsii jna.

¹⁷ Joon mo ngayuui¹³ joon gajin² 'in Espíritu do:

Jiin¹³ coon²¹ naa¹³ 'e tí¹gi-tsii tsaa² tya'a jon'gi 'e gó² 'e nigajmaa¹a.

¹⁸ Joon coon¹³ la joon mo ga'íin² tsaa² tya'a jo 'ná¹gi cwo¹o tsá² fa¹ tya' tsaa² tya'a.

'Ná¹-a tsatyéén¹na' coon¹³ Dios

19 Tsu 'wii¹³ joon, tsaru¹¹u', lí²-i tsatóo³o' jo cu¹²-tsi' lí nacwaai¹³ 'áai¹gi' wii¹³ cwáain¹ tya' jmi¹ 'óø²i Jesucristo. Lí²-i tsaa²¹a' 'e fu¹ 'múui² joongi' 'e jiin¹¹ 'e ganá¹ Jesucristo, coon²¹ fu¹ 'e ngó¹o lí' caluu lí 'íi¹ 'mi² do. 20 Ganá¹ Jesucristo 'e fu¹ do mo ga'gíi¹ 'e 'mi² 'íi¹ do 'e 'øøi¹²¹-tsi tsá² cuerpo tya' o mo gajúun²in. 21 Joon Jesús líi¹i untsá² tsafeei¹ tyi' tsi inuu cwo¹¹ tya' Dios. 22 Joon tsu 'wii¹³ joon 'ná¹-a tsatyéén¹na' coon¹³ Dios 'e jo tóin¹ 'øøi¹²¹-tsi' joon jo cu¹²-tsi' 'e tsáai¹-tsi' tsu Jesús do nigauntyúu²i jna' coon¹³ 'e 'i¹-tsi' 'e coon¹³ joon lí³gi jna' 'e røø²na' tsaa², joon cuerpo tyi' sijgíi¹ coon¹³ jmi²¹ tyú². 23 Cwoseen²¹mo' tá² taain²¹²-tsi' coon¹³ 'e jai¹² líi²na' tsu Dios Jmii²¹ iuntsíin²in 'e júu³ ga'íi²i tyijna'. 24 Joon cwo'øøi¹²¹-tsi' xiiala lí² cwóo³o' cwáain¹ la jaain²¹ la jaan²¹na' 'e 'ii²¹²mo ruu¹²¹i joon jmaa¹a 'e tyú². 25 Jo jmoo²¹o' la jmoo¹o 'inlíi¹³ 'in jo uncaain²¹ coon¹³ jna' 'e ungoo²¹o' Dios. Pe 'ná¹-a tyá²a'-'tsi' la jaain²¹ la jaan²¹na'. Joon 'e tyiin²gi jmoo²¹o' la joon mi nee²e' 'e nijatyéein¹ jmi²¹² mi jó¹ Ña'ñu¹¹u'.

26 Tsu wana 'naa¹gi' tsaa² jiin¹³ la 'yaai¹-tsi' mi yuui¹³ licwii²¹i' 'e júu³ jai¹² do jo 'e fa¹ sá²gi wa' lí² tyí²gi tsaa² tyi'. 27 Jiin¹³ 'e sá²gi tyi' 'e sijaan³an' 'e jmá¹a Dios 'ii²¹ tyi' joon 'e jí² ico¹ 'íin²in jileei¹²¹ 'in 'ei¹¹ Dios. 28 Wa naseein²¹ jaain²¹ 'in jo jmoo¹o nuu¹³un to² tyu¹² ley tya' Moisés joon wana galiseein²¹ gáí¹ gaai²¹ 'in jmoo¹o júu³ jai¹² xiiala niga'láa¹ 'in tsá² do 'ná² júun²in 'ido jo lí² fúu² líi²in tsá² 'ii. 29 Wana lí² la joon coon¹³ 'in 'láa¹ coon¹³ ley tya' Moisés, 'e ee líi²naa' 'e tíi²i ilí² tya' 'in 'øøi¹²¹ Joon¹ Dios joon jo tsáai¹-tsi jmi¹ 'óø²i 'e gatúun²un 'e jmoo¹o jai¹² 'e júu³ ga'íi² Dios, tsu coon¹³ 'e jmi¹ do galityúu¹mo tsá²? 'Ee líi²naa' ilí² tya' 'in ungoø¹i 'in Espíritu Tyú² tya' Dios 'in 'iin²¹²in 'ii? 30 Tsu né²o' 'in nigajin¹²: “Jna-a icóon²oon tyiia; joongi jna joon incíi³i.” Gajin¹²o jon: “Ña'ñu¹¹u' ijmáa¹a 'ii²¹ tya' tsá² tya'a.” 31 'Áa¹mo wúu¹ wa'a xuui¹²¹ tsá² jacwoo²¹o Dios 'in jiin¹¹!

32 Pe cwotii¹³du¹-'oo' xiiala gañí²i' wúu¹ la mo jée¹ mo ngayuui¹³ ga'ii¹³naa' 'e júu³ jai¹² 'e gajmaa²aa' taa¹aa' coon¹³ jilaa²¹ fa'í³ 'e galiseen²¹naa'. 33 'Inlíi¹³ 'naa' gajíin²in tsá² 'naa' joongi gajmeei¹²¹ tsá² 'naa' tyani tsá². Joon 'inlíi¹³gi' 'naa' líi¹naa' 'in seein²¹ tyú² coon¹³ 'in ga'e¹² tsá² wúu¹ do. 34 'Naa', fúu² galíi¹naa' 'in tsá² taai² 'nuñí³. Joon gajmaa²aa' jløø¹³naa' mo ga'wo¹² tsá² 'e sá² tyii', tsu ní² 'naa' 'e fu'ñu¹fú² 'e sá² 'e tyú²gi tyii' 'e ta¹²a coon²¹ tøø²mo. 35 Tsu 'wii¹³ joon jo tú² 'naa' 'e jo 'goo²oo' tsu 'áai¹gi' fee¹¹ 'e jnaa¹ tsá² 'in jo cu¹²-tsi. 36 Tsu 'naa' 'ná¹-a taan²¹²naa' tá² táain²-'oo' 'e jmaa²aa' la 'iin²¹² Dios joon wa' 'ii¹³naa' 'e júu³ ni'íi²i. 37 Tsu ni jí² tya' Dios gajin¹²in: La jmoo no-o ijó¹ 'in 'ná¹ ijó¹ joon jo 'áai¹ lí'íi²¹²gi.

38 Pe 'in seein²¹ tyú² coon¹³ Dios 'ná¹ liseein²¹ 'e jai¹²gi líi²i, tsu 'in tú² 'e jai¹² líi²i jo iti¹²gi-tsi Dios 'ii.

39 Pe jna' jo líi¹na' la líi¹i tsá² 'in tú² 'e jai¹² líi²i joon 'íin²mo. Tsu jna' o' líi¹na' la líi¹i tsá² 'in jai¹² líi²i, 'in jmoo¹ tiin¹³ alma tya'a.

11

Xiiala nigajmaa¹a 'in jai¹² galíi²i Dios

1 Wana jai¹² líi²na' jo cu¹²-tsi' 'e 'ii¹³na' 'e sijaan³an' jogi cu¹²-tsi' 'e la jai¹² 'e jo jóø²ø'. 2 'Ii²¹mo Dios 'líi²¹² tsacøøi¹³ tyi' coon¹³ 'e jai¹² galíi²i.

3 Coon¹³ 'e jai¹² líi²na' né²o' 'e Dios gajmaa¹a juncwii²¹ coon¹³ júu³ tya'a joon 'e jóø²ø' lano jon' galí² coon¹³ 'e sá² la mo jéei¹.

4 Coon¹³ 'e jai¹² galíi² Abel gacwoo¹o Dios coon²¹ fa¹ tyú²gi lagi 'e fa¹ gacwoo¹o Caín. Joon gajmaa¹a Dios júu³ 'e tyú²mo Abel joon ga'ii¹²¹mo Dios fa¹¹ 'e gacwoo¹o. Joon xufiin¹³ nijúun¹mo Abel fee¹²¹mogi jna' coon¹³ 'e jai¹² galíi²i.

5 Coon¹³ 'e jai¹² galíi² Enoc gangaa¹³i 'e juncwii²¹ 'e sá² lí¹ cataain²¹ jo gajúun²in. Joon jo tyéi¹gi tsá² 'ii tsu gatøø²¹o Dios 'ii. Joon jin¹² ni jí² tya' Dios cwáain¹ tya' 'ido 'e la nu¹gi

gatø²¹ Dios 'ii jløø¹³mo Dios tya' 'ido. ⁶ Jo li² Dios jløø¹³i tya' tsá² wa jo jai² líi²i tsá² júu³ tya'a tsu wana 'iin²¹²in tsá² tsatyéen¹in coon¹³ Dios 'ná¹ 'e jai² líi²i 'e seein²¹ Dios joon ityí² Dios tya' 'in 'naai¹ 'ii.

⁷ Coon¹³ 'e jai² galíi² Noé gajmaa¹a nuu¹³un tya' Dios mo gajmaa¹a Dios 'ii júu³ 'ee ilí² 'e jo mo galí² jóøø. Gajmaa¹a Noé nuu¹³un joon gajmaa¹a coon²¹ barco 'e jmáa¹a tiin¹³ familia tya'a. Joon coon¹³ la joon gajmaa¹a Noé júu³ 'e gó² 'in tsá² taain²¹² juncwii²¹ joon ga'ii²¹mo Dios 'ii coon¹³ 'e jai² 'e galíi²i.

⁸ Coon¹³ 'e jai² galíi² Abraham gajmaa¹a nuu¹³un joon ga'woo²i goo¹o mo gatø¹² Dios 'ii. Joon ngalíin² coon²¹ cwoo¹³ icwo¹² Dios 'ii 'e lí¹ lawa coon²¹ 'e gatíi²i. Joon ga'woo²i goo¹o do jiin¹³ jo ñi¹ xiiafu tsalíin². ⁹ Tsu coon¹³ 'e jai² galíi² Abraham gatéein² 'e cwoo¹³ do 'e gajin² Dios 'e cwó²o 'e cwoo¹³ do tya'a. Líi¹i la líi¹i tsá² coon²¹ fuu²¹ gasii²¹²i coon²¹ 'nú¹ 'mi² gatéein² do. La joon gajmaa¹a jóon¹on Isaac coon¹³ tyii²¹²a Jacob tsu 'ii jon ga'ii²¹mo 'e júu³ ga'íi² Dios do. ¹⁰ Tsu Abraham gasijáan¹an 'e fuu²¹ do 'e si² coon²¹ ni tiifuu²¹ 'e gajmaa¹³a Dios.

¹¹ Coon¹³ 'e jai² galíi² Sara, xufiin¹³ nasuun²¹mo tsatyeein¹ yuun²¹, gacaan²¹mo yuun²¹. Joon galiseein²¹ yuun²¹ tsañuu¹ tya'a tsu 'wii¹³ jo¹o galíi²i iuntsiin¹in Dios 'e júu³ ga'íi²i tya' 'ii. ¹² Joon coon¹³ la joon Abraham xufiin¹³ tí² lijúun²mo galiseein²¹ jún² tya'a fúui¹ 'in tí² la tí² núu¹ 'ii¹³in tsaa²¹ juncwii²¹ joongi la tí² too¹³ taa¹³ tí² jmi¹ñi¹³ 'in tí² jún² tya'a. Jo líi¹i tsá² un'íi²in.

¹³ Joon 'in tsañuu¹ no jo ga'ii²¹i la nu'gi ijúun²in 'e júu³ ga'íi²i Dios tya'a. Pe tsu 'wii¹³ jai² galíi²i lawa sá² coon²¹ 'e gangóo¹ 'wíin² joon tsu 'wii¹³ ja²mo líi²i ga'i¹-tsi jløø¹³mo 'áai¹. Joon coon¹³ la joon gajmaa¹a 'in tsá² do júu³ 'e líi¹i tsá² coon²¹ fuu²¹ li taan²¹²in 'e juncwii²¹ lo, la coon¹²¹ ingíi¹ 'e juncwii²¹ lo. ¹⁴ Joon 'in jmoo¹o la joon jmoo¹o júu³ 'e 'noo¹o coon²¹ goo¹o li xiia'. ¹⁵ Tsu wana 'i¹-tsi tsá² tsalíin²mo 'e fuu²¹ ga'woo²i do tún¹ lí¹o tsalíin² tún¹. ¹⁶ Pe 'in tsá² do galíi²in²¹²in coon²¹ goo¹o 'e tyú²gi, 'øøi²¹-tsi tsá² 'e goo¹o 'e sá² ñu'fú². Tsu 'wii¹³ joon jo fa'íi²¹ líi²i Dios wa unsii²¹ 'in tsá² do 'ii: "Dios tyi'." Tsu Dios nigatyaa¹ tyú² coon²¹ fuu²¹ tya' 'in tsá² do.

¹⁷ Joon coon¹³ 'e jai² galíi² Abraham, ngajée¹i jóon¹on, 'in sii²¹ Isaac, fu yu¹ moo¹²¹ ijngaa¹³i icwo¹²o Dios fa¹ mo galíi²in²¹²in Dios líi¹i xiiala 'i¹-tsi Abraham. Nigatyaa¹ Abraham tyú² 'e cwóo¹i 'in jóon¹on camuui¹³ do fa¹a xufiin¹³ nigajin² Dios sii²¹²i Abraham: ¹⁸ "Coon¹³ Isaac 'e tsafúu¹i jún² tyi¹i jiin¹³ la júu³ ga'íi³i." ¹⁹ Tsu ñi¹ Abraham lí² jmáa¹a Dios jiin¹in tsá² 'in nijúin¹. Joon lí²-i 'øøi²¹-tsi tsá² 'e lawa 'ii²¹mo Abraham jóon¹on tún¹ gajiin¹in jee²¹² 'íi²¹².

²⁰ Joon coon¹³ 'e jai² galíi² Isaac ga'íi²i júu³ tya' Jacob coon¹³ Esaú 'e iuncwaai¹³ Dios 'ii. ²¹ Joon coon¹³ 'e jai² galíi² Jacob mo tí² lijúun²in ga'íi²i júu³ tya' xuui²¹² tya' José 'e iuncwaai¹³ Dios 'ii. Joon ga'uu¹i mootyí¹i yu¹ 'mo'ú² tya'a joon gacwo¹o 'maai¹³ Dios. ²² Joon coon¹³ 'e jai² galíi² José, mo tí² lijúun²in, gatyu^{2u} to² tsagoo¹o 'ee 'ná¹ jmáa¹a coon¹³ 'moo¹ táa¹i, tsu jin²in José 'e tsá² Israel 'in 'wóo²mo Egipto mi licíi²in²gi.

²³ Coon¹³ 'e jai² galíi² saa² jmii²¹ Moisés ga'mée¹i gaai²¹ sii²¹ mo licíi²in² gangaa¹³i Moisés. Tsu galili¹²o 'e xuui²¹² 'yei²gi 'áai¹ do. Joon jo 'goo¹²¹o xufiin¹³ nigatyu² røøi¹³ to² wa'a júuin² jilee¹²¹ xuui²¹² tsañuu¹. ²⁴ Joon coon¹³ 'e jai² galíi² Moisés mo galíi¹i tsañuu¹ jo galíi²in²¹²gi 'e líi¹gi jóon¹ jamí²-i røøi¹³ do. ²⁵ Gatí¹gi-tsi 'e ní¹i wúu¹ coon¹³ tsagoo¹o 'in líi¹i tsá² tya' Dios lagi wa'a ngí¹ 'e jløø¹³i coon¹³ tsaa² coon²¹ si²xu. ²⁶ Galíi²gi 'e tyú²gi wa'a coon²¹on fa'íi²¹ tya' Cristo lagi 'oo¹o jilaa¹²¹ 'e sá² fu Egipto, tsu 'iin²¹²gi 'e 'lee¹³i icwo¹² Dios 'ii. ²⁷ Coon¹³ 'e jai² galíi² Moisés gacwo¹íi¹o cwoo¹³ Egipto do jo 'ee 'goo¹o xufiin¹³ 'nii²¹-tsi røøi¹³ tya'a. Gajmaa¹a ta²a coon¹³ 'e ga'i¹-tsi lawa gangaa¹ Dios 'in jo nee¹in tsá².

28 Coon¹³ 'e jai² galíi² Moisés gajmaa¹ 'a 'e jmi²¹² pascua nifu joon gaty^u^{2u} to² wa¹ xee¹ tsá² jmi¹ jiin² taan¹ an caai¹ 'ooca'nú¹. 'E coon¹³ la joon 'in ángel 'in gasii²¹ in Dios ijngaa¹³ⁱ 'in jóon¹ tsá² nifu tya' tsá² Egipto jo jngaa¹³ⁱ 'in xuui²¹² tsañuu¹ liseein²¹ nifu tya' tsá² Israel. 29 Joon coon¹³ 'e jai² galíi² 'in tsá² Israel do gangíi¹ ni cwoo¹³ tyuun²¹ li ná¹ 'e jmi¹ ñi¹³ sii²¹ Mar Rojo. Joon mo gali'in²¹² in 'láa² Egipto jmaa¹ 'a la joon gajgoo¹²¹ o jmi²¹.

30 Joon coon¹³ 'e jai² galíi² tsá² Israel do gacii²¹ mo 'e 'oo² 'e si² cu' li' Jericó. Mo ngayuui¹³ gangíi¹ tsá² Israel dyá¹ jmi²¹² cu' li' li lí² 'oo do gacii²¹ mo 'edo. 31 Joon coon¹³ 'e jai² galíi² Rahab, 'in yiiatsangó¹ do, jo gajúun² in coon¹³ 'in tsá² jo nuu¹³ un do tsu ga'ii²¹ mo tyú²-u Rahab 'in tsá² Israel 'in tyalín² 'e fuu²¹ do 'e jóø^{2ø}.

32 ¿'Ee 'ná² fuu²¹² gii 'naa'? Tsu jo cwooi¹ wa' 'a 'e fuu²¹² gii 'áai¹ 'naa' cwáain¹ tya' Gedeón coon¹³ Barac, coon¹³ Sansón, coon¹³ Jefe, coon¹³ David, coon¹³ Samuel, coon¹³ 'in tsá² 'in nigacwoo¹ o júu³ tyú² tya' Dios la mo jéi¹. 33 Coon¹³ 'e jai² galíi² 'ino gali¹ róøi¹³ catyaa² joon gaty^u^{2u} to² coon²¹ røø²¹. Joon gauncoon¹³ Dios 'ii jiin¹³ la júu³ niga'íi²ⁱ. Joon gajni¹ 'i moo'oo²¹ 'yia¹ 34 joon gadyuu^{1u} jí² 'e coo²¹ 'áai¹. Coon¹³ 'e jai² galíi² galáa² mo ijúun¹ in coon¹³ ñi³. In jo pín³ galíi¹ tsá² pí³-tsi joongi gaty^u^{2u} to² 'láa² fúui¹ wa' 'a lii¹ 'in jmaa¹ 'a 'nii²¹ coon¹³. 35 'In líi¹³ tsamí² ga'ii²¹ mo tún¹ jiin¹ 'in nijúuin¹ tya' 'a coon¹³ 'e jai² galíi².

Joongi 'in catyaa² gi tsu 'wii¹³ 'e jai² galíi² 'ido gajmee²¹ mo tsá² 'ii. Jo ga'ii²¹ 'e láa² ni 'ido wa' 'a tú² 'ido 'e jai² líi²ⁱ. Jo gaunsíi²ⁱ 'ido 'e jai² líi²ⁱ tsu 'iin²¹² in 'ii²¹ coon²¹ juncwii²¹ tya' 'a 'e tyú² gi ñu¹ fú². 36 Joon 'in catyaa² gi gaungøø¹ tsá² 'ii, joongi gapoo²ⁱ 'ido. Joon cagi¹ ñi³ gato¹² o luu²¹² tíi² 'ido joongi gata¹² ni 'ido 'nuñ³. 37 Joon gajngaa¹³ ni 'ido coon¹³ cuun²¹² joon seein²¹ gi 'in gatuu²¹ coon¹³ sierra gajmaa¹ 'a tún² 'no¹³ 'ido. Joon seein²¹ gi 'in ga'e¹² e wúu¹ gajóø² ni 'ido xiiala líi² 'ido. Seein²¹ 'in líi¹³ gajúuin¹ coon¹³ ñi³. Seen²¹ mo 'in líi¹³ gangíi¹ cataain²¹² cataain²¹² jíi¹ jiin¹³ coon¹³ loo²¹ tya' joo'saa¹²¹ si loo²¹ chivo 'ee. Nitañi² mo 'ido 'áai¹ joon nigangoo¹ on wúu¹ joon nigajmaa¹ 'a tsá² 'e gó² tya' 'a 'áai¹. 38 'In tsá² lo ngí²ⁱ la caain²¹ li jo 'in tsá² seein²¹ joongi li' moo²¹ joon tsataa²¹² i too²¹ xá¹ si too²¹ nu¹ 'wó² 'ee. Joon tsá² taain²¹² juncwii²¹ 'in 'ei¹ Dios jo tíi²ⁱ licwii¹ in 'in tsá² tyú¹ lo. 39 Joon 'in tsá² lo xufiin¹³ ga'ii²¹ mo Dios 'ii tsu 'wii¹³ 'e jai² galíi² jo ga'ii²¹ iuntsiin²¹ 'e júu³ ga'íi² Dios; 40 tsu Dios niganí²ⁱ coon²¹ 'e tyú² gi tyi', 'e 'in tsá² lo jo 'ii²¹ 'e júu³ ga'íi² Dios tya' 'a ca mi toon²¹ on 'sicaan²¹ na' coon¹³ 'ii.

12

Jóø²na' Jesús

1 Tsu 'wii¹³ joon mi nee²¹² na' 'in tsá² lo 'in 'e¹² jna' xiiala jai² galíi² tuu²¹² jna' li' caai²¹ jilaa¹²¹ 'e jmoo¹ o jín¹ coon¹³ jilaa²¹ tsaa² 'e jmoo¹ o jnúui¹³ jna' joon 'ná¹ cwoo¹³-tsi' ngii²¹ⁱ 'e fu¹ cwo¹ Dios jna' ngii²¹ⁱ. 2 Cwojóø² na' jiin¹³ Jesús 'in cwo¹² o jna' 'e jai² líi² na', 'ii jon iuntsiin² 'e jai² líi² na'. Tsu 'ii-o, tsu 'wii¹³ ñi¹ 'e jløøi¹³ 'e ilisá² tya' 'a mo gangíi¹ ganí²ⁱ wúu¹ tsaa¹ crúu¹³, jo 'ee cwáain¹ gacón² wa' 'a sá² fa'íi²¹ 'in júuin² la joon. Joon gacwaa²¹ a li' cwoo²¹ o tsáa¹ li tyíin¹ Dios li silii²¹² tya' 'a.

3 Untii¹³ du'-oo' xiiala líi¹ Jesús mo ganí²ⁱ wúu¹ 'áai¹ jacwoo²¹ o tsá² røø²ⁱ tsaa² joon jo 'wóo² oo', joon jo tyá¹ a-'oo' líi² naa'. 4 Tsu 'naa' jo mo gatiin² naa' coon¹³ tsaa² ca júun² moo'. 5 ¿Ti niga'íin² mo-'oo' 'e júu³ cwáain¹ nigacwo¹ Dios jileei²¹ jóon¹ 'in jai² líi²ⁱ 'ii? Gajin¹² Dios ni jí² tya' 'a:

Yuu²¹ tyia, jo jmaa² 'a 'e jo tsáai¹ gi-'o'o mi 'e¹² e Ña'ñu^{1u} 'nu wúu¹ 'e ilijmaa² 'a nuu¹³ un,
jon'gi wa jo tya¹ -'o'o mi tyu¹² Dios to² 'nu jmaa² 'a nuu¹³ u.

6 Taa²¹ jmaa² aa' mo 'e¹² e Dios 'naa' wúu¹ tsu Ña'ñu^{1u} 'nu cwo¹² o cwáain¹³ jiin¹³ 'in 'iin²¹² in. Joon 'e¹² e wúu¹ jiin¹³ 'in niga'ii²¹ i ilíi² in jóon¹ on.

⁷ Dios jmo^o lawa jóon¹on 'naa' mo 'e¹²e wúu¹ 'naa' 'e jmaa²aa' núu¹³uun¹ to² tyu²u. Jo jóon¹ tsá² seen²¹ wa' jo tyu² jmii²¹ to² 'e jmaa¹a nuu¹³un. ⁸ Joon wana jo 'e¹²e Dios 'naa' wúu¹ 'e jmaa²aa' núu¹³uun¹ la jmo^o Dios tya' jileei²¹ jóon¹ catyaa² do jo líi¹naa' jóon¹on 'in la jai¹², jiin¹³ líi¹naa' jóon¹ tsá². ⁹ La joon jon mo líi¹na' xuui²¹² gatyu²u ñu¹u' to² jna' joon gaun'goo²¹⁰ 'ii. ¿Ti jon tyú²gi wa jmo^o 'núu¹³un' to² tyu²u ñu¹u' 'in tyíin¹ ñu¹fú² 'e coon¹³ la joon liseein²¹mo' coon¹³on? ¹⁰ Mo toon²¹on' juncwii²¹ gatyu²u ñu¹u' to² tyi' coon¹³ catá² jiin¹³ la líi²i 'e tyú²-u. Pe Dios tyu²u jna' to² jmaai¹³ 'e tyú² tyi' 'e líi²na' 'e tyú¹na' la tyú¹ 'ii. ¹¹ 'E la ja¹²mo jiin¹³ coon²¹ wúu¹ 'e 'e¹²e Dios jna' jo tí²-tsi' mo nee²¹e 'e wúu¹ do tsu wúu¹ líi²na'. Pe mo gangí¹gi joon tya' 'in galití²i coon¹³ 'e wúu¹ gangoo¹⁰ do gali¹in³mo to² tya' juncwii²¹ coon²¹ tsáa¹ tya'a 'e seen²¹ coontun.

Tsaa¹³mo wa'a jo jmo^o 'núu¹³un' júu³ tya' Dios

¹² Tsu 'wii¹³ joon sáa¹³aa' cwóo²⁰⁰ 'e 'í¹ 'infá² 'e jmaa²aa' la to² tyu² Dios joon cwóo²⁰⁰ pí³ moojní²ii' 'e ngí²ii' li 'iin²¹²in Dios. ¹³ 'Naa²aa' 'e fu¹ coon²¹ tsáa¹ 'e 'in tsá² 'in 'í¹ tui²-tsi ilí² coon²¹ 'e 'i¹-tsi 'e jo tsawíin² coon¹³ Dios.

¹⁴ Cwoo¹³-oo' 'e seen²¹naa' tyú² coon¹³ jileei²¹ tsá². Cwoo¹³-oo' 'e ngí²ii' jiin¹³ la 'iin²¹²in Dios tsu jiin¹³ coon¹³ la joon lí² máa¹³naa' Dios. ¹⁵ Tíi²moo' tsu 'nei² jo 'ii¹³naa' jilaa²¹ 'e 'iin²¹²in Dios jmáa¹a tyii'. Tíi²moo' wa'a líi¹naa' lawa coon²¹ 'mó² 'ootyi¹ coon¹³ 'e 'i¹-oo' joon coon¹³ la joon fúu¹mo 'in'leei²¹. ¹⁶ Un'øø¹³naa' yaanaa' 'e jo foo¹³naa' tsamí² tya' tsá² xeei²¹ si jo tsáai¹-oo' 'e cwaai¹³ 'ee la gajmaa¹a Esaú. Tsu Esaú do ga'nií¹ 'e tíi²i 'wii¹³ 'e galiseein²¹ nifu. Ga'ii²¹i jiin¹³ coon²¹ wúun¹ 'uunñi² tya' 'e tíi²i do. ¹⁷ Joon ñí² 'naa' mo licíin²¹gi mo gali¹in²¹²in Esaú 'e uncwaa¹³ jmii²¹ 'ii pe jo júu³ joongi wa'a uncwaa¹³gi jmii²¹ 'ii. Joon jo gatsaa²¹gi xiiala unsíi²gi 'e nigajmaa¹a do xufiin¹³ tyi¹gi 'áai¹.

¹⁸ Tsu 'naa' jo mo gangatyéen¹naa', la gajmaa¹a 'in tsá² Israel do, coon²¹ moo²¹ 'e jo li líi²¹ tsá². 'E moo²¹ do gacóo¹⁰ coon¹³ jí², ga'ii²¹ nuu²¹ joongi ga'ii²i tyí². ¹⁹ Joon jo ganuu²uun¹ 'e lúu¹ gaxúu² do si 'e júu³ tya' Dios 'e ganúu²un 'in tsá² do gafaa²¹ Dios 'ee. Joon 'in tsá² do 'in ganúu²un 'e júu³ tya' Dios do gamíi¹i tyani Moisés 'e jo faa²¹gi 'e júu³ do 'laai²gi. ²⁰ (Tsu jo ta¹² 'in tsá² do 'e to² gatyu² 'e júu³ do: “Wana jaain²¹ joo'núu³ soo¹⁰ 'e moo²¹ do 'ná¹ jngaa¹³mo tsá² 'ii, tyuui² tsá² 'ii cuun²¹² si 'yá²a tsá² 'mosuun²¹ tya'a 'ee.” ²¹ Joon 'áai¹ fo¹² jnee¹i ca 'ña'a Moisés gajin¹²in: “Jlee¹na 'goo²¹-oo.”)

²² Pe 'naa'gíi' lí' cii¹i tyii'. Ningatyéen¹moo' coon²¹ moo²¹ sii²¹ Sión li náa¹ fuu²¹ tya' Dios 'in jiin¹. 'øøi²¹-tsi tsá² 'e fuu²¹ Jerusalén 'e náa¹ ñu¹fú² li sicaain²¹ ángeles fúui¹ ²³ 'e un'goo²¹⁰ Dios 'e jløø¹³mo. Ningatyéen¹naa' li sicaain²¹ 'in jóon¹ Dios 'in toon¹on jí² 'e náa¹ ñu¹fú², joongi Dios 'in jmo^o 'ii²¹ tya' jileei²¹. Ningatyéen¹naa' almas tya' 'in tsá² 'in gauntyú¹ Dios joongi ²⁴ Jesús 'in faa²¹a 'wii²¹² tyi' coon¹³ 'e júu³ 'múui² ga'ii² Dios tyi'. Ningatyéen¹naa' 'e jmi¹ tya' Jesús gaxée²i jna' 'e faa²¹a jmo²⁰ jna' júu³ tya' 'e tyú²gi lagi jmi¹ tya' Abel do.

²⁵ Tsu 'wii¹³ joon 'aa²¹²naa' yaanaa' wa'a jo 'ii¹³gíi' 'in fee²¹naa' no. Tsu wana jo galáai² 'in tsá² do 'in gafee²¹i Dios ni cwoo¹³ juncwii²¹ lo, xufoo¹² jna'gi' 'e laa¹na' wa jo 'ii¹³na' 'in gafee²¹i jna' fu ñu¹fú². ²⁶ 'E júu³ tya' Dios do yíia¹³ joon gajmaa¹a jle¹e ni cwoo¹³ ni 'wó²; pe nano jin¹² Dios: “Coon²¹ naa¹³gi ijmaa³aa jlé¹ jon' wa' jiin¹³ ni 'wó² pe ijlé²e jon ñu¹fú².” ²⁷ Joon mo gajin¹²in, “coon²¹ naa¹³gi”, 'øøi¹³-tsi tsá² ityí²i jilaa²¹ 'e sá² ilí² jlé¹ 'e gajmaa¹a Dios joon jiin¹³ coon²¹ isaai¹gi 'e jo jlé¹gi. ²⁸ Joon cwo²⁰ Dios jna' 'e tsatoo³⁰ li tyu² to² joon jo 'ee sá² lí² jiin¹³xu li tyu² 'ii to². Tsu 'wii¹³ joon cwoo³⁰ 'maai¹³ joon un'goo²¹⁰ Dios coon¹³ jilaa²¹ 'e tsáai¹-tsi' joongi ligøø¹mo' 'ii jiin¹³ la tíi²i. ²⁹ Tsu Dios tyi' líi¹i la lí¹ coon²¹ jí² 'e coo²¹ jilaa²¹ 'e gó².

¹ Jo tʉʉ²uu' 'e 'iin²¹²naa' la jaain²¹ la jaan²¹naa' lawa ruu²¹moo'. ² Jo cwo'íin²-oo' 'e 'ii¹³naa' tsá² xeei²¹ inuu tyii' tsu coon¹³ la joon 'inlíi¹³ tsá² niga'ii²¹mo ángeles inuu tya'a xufiin¹³ jo ñii¹in.

³ Untii¹³du'-oo' 'in tsá² taai²¹² 'nũñi³ lawa'a taa²moo' coon¹³on jon. Untii¹³du'-oo' 'in tsá² 'in gajmeei²¹ tsá² tsu 'naa'oo' jon líi¹naa' tsá² sá² moo¹ taai².

⁴ Un'goo²¹oo' 'e cui² cwo²¹ tsá² joon 'e tyú²-u 'e jmá²a tsá² 'ee jmáa¹a jiin¹³ coon¹³ 'oo²¹²o tsu jmaa¹a Dios 'ii²¹ tya' tsá² wana 'lá²a tsá² la jo mo cui² cwo²¹o joongi tya' 'in 'lá²a coon¹³ tsami² tya' tsá² xeei²¹.

⁵ Jo cwo'ii²¹-oo' cuu² 'áai¹³ joon jmaa²aa' jløø¹³naa' coon¹³ 'e sá² tyii' tsu Dios gajin²in: "Jiin¹³ coon²¹ naa¹³ icuu¹³na tyii' joon jiin¹³ coon²¹ jmi²¹² wa'a tʉʉ²na 'naa'." ⁶ La joon jna', 'in jai² líi²i Cristo, lí²-i fáa³a' jo cu²-tsi':

Ña'ñu¹u' 'in uncoon¹³ jna.

Jo 'goo²¹oo' jiin¹³xu 'e gó² lí² jmá²a tsá² tyiia.

⁷ Untii¹³du'-oo' 'in tyu² to² jee²¹² 'naa', 'in cwo¹ 'naa' 'e júu³ tya' Dios. 'I²du'-oo' xiiala ngí¹ 'in tsá² do joon tsáa²mo-'oo' la tsáai¹-tsi 'ido.

⁸ 'In Jesucristo do coon²¹ líi¹i tyiia² joongi jmi²¹² no joongi coon²¹ tøø²mo jo sisíi² coonti. ⁹ Jo cwó² 'naa' wa'a cón² tsá² 'naa' tóo² coon¹³ 'láai² nii² júu³ 'e sisíi²i. Tʉʉ tyú²gi wa'a pí²-tsi' tsu 'wii¹³ 'iin²¹mo Dios jna' lagi tyu² 'in tsá² do to² 'e tyee³e', tsu 'e to² tyu² 'in tsá² do jo mo gauncoon¹³ jiin¹³ jaain²¹ tsá².

¹⁰ Pe jna' 'oo²¹o' coon²¹ fa¹ 'e xiia²¹ 'e jo tíi²i døø²¹ 'in untsá² 'in gajmaa¹a to² tsi inuu cwo¹ tsáai² do. ¹¹ 'In untsá² 'in tyiin²gi nifu tya' tsá² Israel gacón² jmi¹ tya' joo²¹ 'in nijúin¹ inuu li nicwaai¹³gi 'áai¹ lawa coon²¹ fa¹ tya' tsaa² tya' tsá². Pe moo¹ taai² 'in joo²¹ nijúin¹ do gajúun² li caluu li taai² tsá². ¹² La joon jon Jesús gajúun²mo li caluu jon ilí² tyí² tsaa² tya' tsá² coon¹³ jmi¹ 'øø²i 'ña'a. ¹³ Moo²¹o' jon li caluu fuu²¹ tya' tsá²² Israel. Tsajøø²¹²na' Jesús, cwolí² cwofaa²¹a tsá² gó² tyi' la gafaa¹²¹a tsá² gó² tya'a. ¹⁴ Tʉʉ juncwii²¹ lo jo 'oo²¹o' coon²¹ goo²¹o' 'e taa²¹a coon²¹ tøø² pe naa²¹a' coon²¹ fuu²¹ ijó¹ mi licíi²¹gi. ¹⁵ Tʉʉ 'wii¹³ joon 'ná¹-a un'goo²¹o' Dios Jmi²¹ coon²¹ tøø²mo 'wii¹³ 'e gajmaa¹a Jesucristo 'wii²¹² tyi'. Joon 'e fa¹ 'e 'ná¹ cwó²o' li la li 'e júu³ fáa¹³a' mo un'goo²¹o' 'ii. ¹⁶ Joon jo un'íin²-oo' 'e jmaa²aa' 'e tyú² jon'gi un'íin²-oo' 'e uncoon¹³oon' 'in tsá² sityéin¹ jmi²¹² coon²¹ 'e sá² tyii' tsu 'elo 'e fa¹ 'e tí²-tsi Dios.

¹⁷ Jmaa²aa' núu¹³uun' 'in tyu² to² 'naa', jmaa²aa' jiin¹³ la jin²in. Tʉʉ 'in tsá² no 'áai² almas tyii' joon ñi¹o 'e 'ná¹ joon¹²on cwáain¹ coon¹³ Dios. Cwóo²-oo' 'e jogi tyaan²¹ to² 'e to² tya' 'in tsá² do, joon lí² líi¹i to² jløø³mo. Tʉʉ la joon ilí² tyú²gi tyi'naa'.

¹⁸ Fáa¹³aa' júu³ tyú² 'wii²¹² tyii' i tsu ca ní³mo 'e saan²¹a'an, 'iin²¹²moo'o jmoo²¹o'o 'e tyú² coon²¹ jilaa²¹. ¹⁹ Cwomí²ii' tyani Dios 'wii²¹² tyiia wa'a cwó² Dios 'e 'yaa¹³na la jmoono.

Júu³ li tséi¹

²⁰⁻²¹ Mii²¹i 'wii²¹² tyii' tyani Dios, 'in jmaa¹a 'e tyú² seen²¹na', 'e uncoon¹³on 'naa' 'e naná² tyú² 'naa' 'e jmaa²aa' jilaa²¹ 'e tyú² jiin¹³ la 'iin²¹²in. Joon 'in Dios Jmi²¹ do gajmaa¹a jiin¹ Ña'ñu¹u' Jesucristo jee²¹² 'líi²¹². Joon Ña'ñu¹u' Jesucristo líi¹i la líi¹i jaain²¹ 'in 'aa¹i joo'saa²¹ 'in feei¹gi. Joon coon¹³ jmi¹ 'øø²i gajmaa¹a jai² 'e júu³ ga'íi² Dios. Joon 'e júu³ do itaa²¹ coon²¹ tøø²mo. Mii²¹i' jon wa'a jmá²a Dios jee²¹² 'naa' jilaa²¹ 'e 'iin²¹²in coon¹³ 'ii²¹ tya' Jesucristo. ¡Cwolí² jilaa²¹ 'e 'ya¹²gi tya' Cristo coon²¹ tøø²mo! Amén.

²² Tsaru¹u' mii³ii tyaní²ii' 'e nuu²uun' coontun 'e júu³ cwáain¹xu 'e nigafó²oo lo. ²³ Jmóo³oo júu³ 'e tsaru¹u' Timoteo nisiláa²mo joon wa jo li'íi²¹²i yatée³oo mi gó²oo yajøø²na 'naa'.

²⁴ 'Aa²¹²moo' fo²oo fú²uu' 'in tyu² to² 'naa' coon¹³ jileei²¹gi tsaru¹u' 'in jai² líi²i. 'In tsaru¹u' 'in néei¹ Italia síi²i jon 'aa²¹²i 'naa'.

²⁵ Cwouncwaai¹³ Dios Jmii²¹ jileei²¹ 'naa'. Amén.

Jí² gasii¹in Santiago t̄ii²i 'in jai¹² líii² Jesucristo

S̄ii¹i Santiago 'e jí² lo tya' tsá² Israel

¹ Jna-a, Santiago, s̄ii³na 'e jí² lo. Joon jna-a jaain²¹ 'in jmoo¹⁰ to² tyu¹² Dios joongi to² tyu¹² Ña'ñu^{1u} Jesucristo. S̄ii³na 'e jí² lo tya' tsá² góo³oo 'in taai² jee²¹² tsá² seein²¹ li xiia²¹. Joon jna'o' líi¹na' jún² tya' 'in dyatúin² jóon¹on 'lii²¹² Israel.

Uncoon¹³ Dios tsá² 'e liñii²¹²-tsi

² Jilee²¹naa', tsaru^{1u}, 'ná¹ jmaa^{2aa} jlø³naa' mi moo^{2oo} doñi^{ee} fa'í³. ³ Tsu nee^{2o} 'e 'ee^{1e} tsá² 'e la ja¹²mo líi²na' jú³ tya' Dios wa lí² itaa²¹-tsi' coon¹³ jilaa²¹ fa'í³ 'e sá² tyi'. ⁴ Wii¹¹³ joon cwolijai¹²gi líi²naa' wana 'ee fa'í³ seen²¹naa', jo cu¹²-'oo'. Joon coon¹³ la joon icwo¹⁰ Dios pi³ 'naa' itaa²¹-'oo' doñi^{ee} fa'í³.

⁵ Wana seein²¹ jaain²¹ jee²¹² 'naa' 'in jo ñii¹ 'e jmaa^{1a} seein²¹ fa'í³ cwomii¹ 'ido tyani Dios tsu cwo¹-o Dios tya' jilee²¹ tsá² 'in mí¹. Cwo²¹-o láai²gi lagi gamí¹ do joon jo jíi²in-gi. ⁶ Pe tyiin²mo 'áai¹ 'e jo¹⁰ líi² tsá² 'e cwo¹ Dios jilaa²¹ 'e mí¹ tsá², li mí¹ tsá² 'e jo cu¹²-tsio. Tsu wana mii¹ tsá² cu¹²-tsi líi¹ la lí² jmi¹ñi¹³ jnóo¹⁰ coon²¹ tøø²mo. ⁷ Tsu jilee²¹ 'in líi¹ la joon jo cwo¹-tsi wa'a i'ii²¹ tya' Dios. ⁸ Tsu jaain²¹ tsá² 'in túin² 'i¹-tsi jo lí² jmaa^{1a} canii².

⁹ 'In tsá² tañii² jee²¹² tsaru^{1u} 'ná¹-a unjlø³mo yaai wa 'ee fa'í³ seein²¹ tsu Dios nigajmee¹ 'ii 'e galii¹ jóon¹ Dios. ¹⁰ Joon 'in sá² cuu² jee²¹² tsaru^{1u} 'ná¹-a jmaa^{1a} jløø³ tsu galili¹³ jo cweei²¹ cu¹²-tsi coon¹³ cúu^{1u} tsu tsáa¹mo-tsi Dios. Tsu cuu² tsá² li la lí³, jo wóo² taa^{21a}. Mi 'yee²¹ ñi¹ joon lityíi² 'áai¹, ¹¹ joon lityuun²¹ 'mó² lí³ do joon xu^{121u} lí³ tya'a joon tyé¹mo 'e 'ya¹²gi tya'a. La joon líi¹ 'in sá² cuu² tsu joon ityé¹mo la 'ii²¹² ló¹ 'nii¹.

Tyaa¹ Santiago júu³ xiiala taain²¹² tsá² juncwii²¹ jløø³mo fiin¹³ níi¹ wúu¹

¹² Jløø³mo 'áai¹ 'in tsañu¹ 'in jmoo²⁰ taa^{21a} mo seein²¹ fa'í³ joon jo joo²¹-tsi. Tsu 'wii¹¹³ la joon jo gatuu^{1u} júu³ tya' Dios i'ii²¹mo coon²¹ juncwii²¹ tya'a 'e taa²¹ coon²¹ tøø²mo 'e Dios Jmii²¹ ga'ii² júu³ icwo¹ tya' jilee²¹ 'in 'iin²¹²in 'ii. ¹³ Pe wa 'inlíi¹³ 'i¹-tsi jmaa^{1a} 'e gó² wa mo seein²¹ fa'í³ jo cwo¹-tsi 'e Dios gajmaa^{1a} 'e 'i¹-tsi 'e gó² do. Tsu Dios jo 'i¹-tsi jmaa^{1a} 'e gó² jon'gi jmoo¹⁰ 'e 'i¹-tsi tsá² 'e gó². ¹⁴ 'i¹-tsi tsá² jmaa^{1a} 'e gó² tsu 'wii¹¹³ jii¹³ la joon tí²-tsi jmaa^{1a}. ¹⁵ Joon tsu 'wii¹¹³ tí²-tsi jmaa^{1a} 'e gó² 'e joon 'e 'i¹-tsi jmaa^{1a} 'e gó² joon mi yui¹³ joon 'nóo¹⁰ tsaa². Joon 'e tsaa² do jmoo¹⁰ 'e tuu²mo 'in tsá² do Dios joon tsalín² li 'iin²¹²mo.

¹⁶ Ru^{1u} 'in 'iin²¹²na, jo coon²¹oon' tóo² yaanaa'. ¹⁷ Jilaa²¹ 'e tyú² 'e 'ii¹³na' jó² fu ñu¹fú². Dios cwo¹⁰ jna' jilaa²¹ 'e tyú², 'ii gajmeei¹ ñi¹ coon¹³ s̄ii¹²¹ coon¹³ jilee²¹ núu¹. Joon jo lis̄ii² Dios la coon²¹ jmi²¹² la lis̄ii² ñi¹ coon¹³ 'in catyaa². ¹⁸ Joon 'ii gacwo¹⁰ jna' 'e líi²na' jóon¹on tsu la joon 'iin²¹²in. La joon gajmaa^{1a} mo jo¹⁰ galii²na' júu³ jai¹² tya'a. Joon jna' nifu la jee²¹² jilee²¹ 'in jai¹² líi² la jéei¹. Joon jløø³mo Dios 'wii²¹² jna'.

Cwáain¹ 'e tyú²-u 'e 'iin²¹²in Dios

¹⁹ 'Wii¹¹³ joon, tsaru^{1u} 'in 'iin²¹²na, cwotyaa^{2aa} tyú² tyii' nuu^{2uu} la jmoonoo la jaain²¹ la jaan²¹naa' pe jo cwéei¹ fo^{2oo} jon'gi jmaa^{2aa} 'nii²¹-'oo' ce tyí². ²⁰ Tsu jo jmoo¹⁰ tsá² jilaa²¹ tyú² 'e tí²-tsi Dios mo 'nii²¹-tsi. ²¹ 'Wii¹¹³ joon tuu^{2uu} jilaa²¹ 'e 'leei²¹ tsá² coon²¹ jilaa²¹ 'e gó² joon cwo¹⁰ 'ii¹³naa' coon²¹ ce tún¹ 'e júu³ ganuu^{2uun}. Tsu coon¹³ 'e júu³ do itiin¹³naa'.

²² Pe cwojmaa^{2aa} jon' wa' jii¹³ nuu^{2uun} la to² tyu¹² júu³ do joon jo coon²¹ tóo² yaanaa'. ²³ Tsu 'in tsá² 'in nuu¹⁰ 'e júu³ do pe jo nuu¹³ líi¹ lawa jaain²¹ tsá² 'in jóø²i

'ña'a tsi coon²¹ 'u¹. ²⁴ Coon²¹ cata jóø²¹ 'i ña'a joon cwo¹ñi¹ ngóo¹-o joon tsifu 'iin²mo-tsi xiiala 'ii¹ do. ²⁵ Pe jileei¹²¹ 'in jo 'ín¹-tsi jilaa¹²¹ 'e nuu¹un joon coon²¹o cwáain¹³ jiin¹³ la to² tyu¹² júu³ tya' Dios 'e jmoo¹o láai² tsá² joon jo tuu¹u jmoo¹o to² tyú². 'A jløø¹³mo líi¹ coon¹³ jilaa¹²¹ 'e jmoo¹o.

²⁶ Wana 'inlíi¹³ líi¹ 'e jmoo¹o la to² tyu¹² Dios pe jo lí² tyu¹²u to² nisii¹²¹ 'e faa¹²¹a, coon¹²¹ 'ña'a tóo². Jo 'ee to² 'íi³in jilaa¹²¹ 'e jo¹² líi¹². ²⁷ Wa'a 'iin²¹²naa' jmáa²aa' jilaa¹²¹ 'e 'yaa¹-tsi Dios Jmii²¹ 'e 'ná¹-a uncoon¹³oon' xuui²¹² tsa'níi² coon¹³ 'yiaa'níi² jilaa¹²¹ fa¹³ 'e sá² tya'a. Joon jo un'laai¹ yaanaa' coon¹³ jilaa¹²¹ 'e gó² 'e jmoo¹o tsá².

2

Jo tseein²¹ wa'a jmoo¹o tsá² jmai¹² tyiin¹ jee²¹² tsá²

¹ Ru¹u', 'in tsáai¹-tsi Ña'ñu¹u' Jesucristo 'in 'yei¹²gi 'áai¹, jo jmaa²aa' jmai¹² tyiin¹ tsá². ² Wana taa²i jee²¹² 'naa' li sicaan²¹naa' gáí¹ tsá², jaain²¹ tsá² 'yu ñi³ cwanáa¹ unnii²¹² cwo²¹o joon tyi¹²¹ siin¹³in 'e tyú². Joon 'in jaain²¹gi tyi¹²¹ siin¹³in 'e gó². ³⁻⁴ Jo unjín²gi coon²¹ 'ii¹³gi 'in tyi¹²¹ siin¹³ tyú² lagi 'in tyi¹²¹ siin¹³ 'e gó². Wa fuu²uu' 'in tsá² sá² cuu² do: “Ní²ta'a lo li tyú²”, joon wa fuu²uu' 'in tañí²in do: “Jaan² lo”, si fuu²uu' 'ee: “Ní², ni 'wó² lo”, un'goo²¹gi 'in jaain²¹ do lagi 'in tañí²in. Joon wa jmaa²aa' la joon jmaa²aa' jmai¹² tyiin¹ tsá². Joon jo jmaa²aa' 'ii¹²¹ røø²¹.

⁵ Ru¹u' 'in 'iin²¹²na, nuu²uu' 'e fo¹³oo lo: Dios nigatyii¹³in 'in tsá² tañí²in taain²¹² juncwii²¹ lo ilí²in lawa'a tsá² sá² cuu² coon¹³ jilaa¹²¹ 'e jo¹ líi¹². Joon 'ii¹²¹mo lawa coon²¹ 'e gatí² 'e tsataa² li tyu¹² Ña'ñu¹u' Dios Jmii²¹ to² la júu³ ga¹² Dios Jmii²¹ ilí² tya' jileei¹²¹ 'in 'iin²¹²in 'ii. ⁶ Pe 'naa'gi lawa'a 'ee¹moo' 'in tsá² tañí²in do pe tsáa¹mo-'oo' 'in tsá² sá² cuu² 'in tyu¹²u to² 'naa'. 'In tsá² sá² cuu² do, 'ii 'in jée¹i 'naa' tyani tsaa¹to², ¿ja jo¹? ⁷ Joon 'ii 'in faa¹²¹a 'laa¹²¹ tya' Jesucristo. Joon 'naa' jo¹o líi²naa' Jesucristo.

⁸ Wana la jai¹² iuntiin¹³naa' jiin¹³ la to² tyu¹² Jesucristo 'ná¹-a un'nee²¹²naa' jileei¹²¹ tsá² coon²¹ røø²¹, la 'in 'oo¹o cuu² tiin¹³ lagi tsá² tañí²in. Tsu ni jí² tya' Dios jin¹²: “Jmaa²a 'iin²¹²u'un tsaruu¹²¹u lawa'a 'woo²¹o.” ⁹ Pe wana jo tsáai¹-'oo' la jaain²¹ la jaain²¹ tsá² 'e ga'naa²aa' tsaa² joon gaun'lee¹²¹mo yaanaa' tyani Dios. ¹⁰ Tsu wana gajmaa¹a tsá² jilaa¹²¹ to² 'e tyu¹² Dios pe fiin¹³ coon²¹ naa¹³ tsaa² ijmáa¹a 'lee¹²¹i ga'láa¹a 'íi¹ lawa'a jo 'ee jmaa¹a jiin¹³ coon²¹ to² tyu¹² Dios. ¹¹ Tsu Dios gajin¹²in: “Jo foo¹³o tsamí² tya' tsá² xeei¹²¹.” Jin¹²o jon: “Jo jnga¹u'un tsá².” Joon jiin¹³ jo foo¹³o tsamí² tya' tsá² xeei¹²¹ pe wana gajnga¹u'un tsá² ga'laa²¹²a tya' Dios, jo galinuu¹³un 'ii¹²¹ tya'a. ¹² 'Wii¹³ joon ngí²ii', fo¹²oo' la jmoo¹o tsá² 'in galáai² Dios 'e jo ngí¹gi 'noo¹o tsaa². Tsu coon¹³ la joon ijmá¹ Dios 'ii¹²¹ tyii'. ¹³ Tsu jileei¹²¹ 'in jo mo jmaa¹a feei¹-tsi 'wii¹²¹ tya' tsá² xeei¹²¹ la joon jon jo fee¹-tsi Dios tya'a mi jmáa¹a Dios 'ii¹²¹ tya'a. Pe 'in nigajmaa¹a feei¹-tsi ijmaa²¹ jon Dios feei¹-tsi 'wii¹²¹ tya' 'in tsá² no mi tí² 'ii¹²¹ tya'a.

'In jin¹² 'e ja¹²mo líi¹² Dios 'ná¹ jmáa¹a jon 'e tyú²-u

¹⁴ Tsaru¹u', jo 'ee to² 'íi³in wa'a jin¹² tsá² 'e tsáa¹-tsi Dios joongi jiin¹³ coon²¹ 'e tyú² jo jmoo¹o. ¿Tí líi²naa' itiin¹³in 'in tsá² do? ¹⁵⁻¹⁶ 'I¹du¹-'oo'. Wa jaain²¹ tsá² sii¹²¹i tsaru¹u' 'in sityéin¹ jmií²¹² siin¹³in joongi 'íi¹i, lí¹ jin¹²o: “Cøø¹²xu¹ tyú²-u joon jo lí¹²i cwí².” “Áai¹du' jmaa².” Pe joon jo 'ee gacwo¹o 'ido jiin¹³xu. Coonti jo 'ee to² 'íi³in júu³ tya'a. ¹⁷ La joon lí² coon¹³ tsá² 'in jin¹² 'e ja¹²mo líi¹² júu³ tya' Dios joon jo jmoo¹o 'e tyú² la jmoo¹o 'in jai¹² líi¹². Jo 'ee to² 'íi³in 'e jin¹²in 'e jai¹² líi¹² júu³ tya' Dios.

¹⁸ La cun¹ jo ngáa¹mo isii¹²¹ tsá²: “Líin²mo jiin¹³ 'e jai¹² líi²na Dios, jo 'ná¹ jmáa³aa 'e tyú² 'e tiin¹³na. Pe 'nu-u fo¹²o 'e 'ná¹ jmá¹ tsá² 'e tyú²-u” jon. Joon ifo¹²oo 'in jaain²¹: 'E¹³du' jna 'e jai¹² líi²u xufiin¹³ jo jmoo²o 'e tyú² joon jna-a i'e¹²oo 'nu 'e jai¹² líi²na coon¹³ jilaa¹²¹ 'e tyú² jmóo³oo. ¹⁹ 'Nu-u, ja¹²mo líi²u 'e jaan²¹mo Dios seein²¹ joon tyú²-u la joon pe ca jilee¹²¹ 'in 'líi¹³ líi²i la joon, joon jlee¹in 'goo¹²¹o. ²⁰ ¿Tí jo 'øøi¹²¹-'o'o 'e jo 'ee to²

'ii³in jilaa²¹ 'e jai¹² líí² tsá² wa mo jo tyaa¹-tsi 'ii 'e jmáa¹ 'e tyú²? La líí¹ tsá² caa²¹²mo líí¹. ²¹ Tyú² ñí²¹ 'e Dios ga'íí² júú³ 'e 'líí²¹² tsafeei¹ tyi' Abraham jaain²¹ tsá² tyú¹mo. Joon Dios ga'ii²¹mo 'e gajmaa¹ 'líí²¹² tsafeei¹ tyi' Abraham mo gacwoo¹ i lawa coon²¹ fa¹ 'in jóon¹on do 'in sii²¹ Isaac. ²² Liñí²¹ 'e coon¹³ jilaa²¹ 'e gajmaa¹ Abraham do ga'e¹o xiiala jai¹² líí². Joon coon¹³ la joon gauntsiin¹ jilaa²¹ 'e jai¹² líí² coon¹³ 'e gajmaa¹ do. ²³ Coon¹³ la joon gatsín¹ la gajin¹² jí² tya' Dios: "Ja²mo galíí² Abraham ijmaa¹ a Dios jiin¹³ la gajin²in, joon tsu 'wii¹³ ja²mo galíí², ga'íí² Dios júú³ 'e jo 'ee tsaa² røøi²¹gi. Joon 'e jí² tya' Dios jin²in 'e Abraham do galiseein²¹ tyú² coon¹³ Dios."

²⁴ Joon coon¹³ la joon liñí²¹ 'e Dios íí² júú³ 'e tyú²mo tsá² coon¹³ jilaa²¹ 'e jmoo¹o jon'on jiin¹³ coon¹³ 'e jai¹² líí². ²⁵ La joon galí² coon¹³ Rahab, jaain²¹ 'yiiatsangó¹, tsu Dios ga'íí² júú³ 'e jo 'ee tsaa² røøi²¹gi Rahab do coon¹³ 'e gajmaa¹ cwáain¹ tya' 'in tsá² do 'in gasii¹in Josué. Gaunjí²in Rahab do joon gauncoon¹³o gacwo'íí¹ 'ido lí¹ la xii²¹a. ²⁶ Ní²oo' wa jo 'yugi alma tyi' cuerpo tyi' 'in 'líí²¹²mo', la joon jon wa jo jmoo¹o tsá² 'e tyú² jo 'ee to² 'íi³in jilaa²¹ 'e jai¹² líí². Jo tsacwaa¹ coon¹³ Dios coon²¹ tøøi².

3

Jo moo¹ jéei¹ unnisii¹³ tsá²

¹ Tsaru¹u', jo cwoo¹³-oo' 'e líi²in 'naa' tifo² fúui¹ 'e 'ee²ee' júú³ tyú² tya' Dios. Tsu ñí² 'naa' 'e jileei²¹ 'in 'e¹² tsá² fee¹gi tsaa² tya'a ilisá² wana jo untiin¹²in júú³ tya'a 'a 'ee¹ do. ² Joon jile¹e' lí¹ un'lee²¹na' 'áai¹ joon wana jo un'laai¹³ tsá² yaai coon¹³ jilaa²¹ 'e faa²¹a jo un'leei¹³ 'ña'a coonti. Tsu wana lí² cwo¹ tsá² cwáain¹ yaai 'e faa²¹a jmai¹² 'e tyú²-u, joon jmoo¹o jiin¹³ 'e tyú²-u jon. ³ Taan¹an' 'nii²¹² ní¹ cwa² 'e jmáa¹ nnu¹²un joon coon¹³ la joon tyu¹u' to² la tøøi² cwa² do. ⁴ Cón²duu' cwáain¹ xiia la tyu¹² tsá² to² coon²¹ barco fee¹. Fiin¹³ fee¹ 'áai¹ 'e barco do joon 'gøøi¹³ 'áai¹ 'e tyí² 'e 'la²a 'in tyan¹ barco do tyaan¹ ngóo¹-o xiialí¹ 'iin²¹²in coon¹³ coon²¹ 'mó² pi¹³ lí¹ jiin¹in. ⁵ La joon lí² jon unnisii¹³ tsá², pi¹³ 'áai¹ pe lí² jmáa¹ coon²¹ 'e fee¹. Coon²¹ moo²¹ fee¹ lí² jún¹ tsá² coon¹³ coon²¹ jí² pi¹³. ⁶ Joon la lí² coon²¹ jí² pi¹³ lí² unnisii¹³ tsá². Unnisii¹³ tsá² jo moo¹ jéei¹, yíia¹³ cataain²¹ cataan²¹mo joon coon¹³ la joon un'leei²¹ tsá² yaai. Joon coon¹³ 'ii²¹ tya' lí¹ 'in 'líí³mo jmoo¹o unnisii¹³ tsá² 'e 'wii²¹² mií¹³ seein²¹ tsá² ngoo¹ la lí¹ ngóo¹ jí² coon¹³ jilaa²¹ 'e jo to² tí². ⁷ Lí²-i un'wó¹ tsá² tsi jileei²¹ joo'nuu²¹. Nigaun'wó¹ tsá² tsi jileei²¹ joo²¹ tsí³ cwáa¹ coon¹³ mií¹³ coon¹³ joo²¹ taai² jmi¹ñi¹³. ⁸ Pe jiin¹³ jaain²¹ jo mo lí² tyu¹²u to² unnisii¹³i. Jo tii² 'yu unnisii¹³ tsá² 'e jmoo¹o 'e gó². Joon 'e faa²¹a tsá² lí² lawa 'ootyí². ⁹ Coon¹³ unnisii¹³i un'goo²¹o' Ña'ñu¹u' Dios jmií²¹ joon coon¹³ unnisii¹³i do faa¹³a' júú³ 'laa²¹ tya' tsá². Joon lawa faa¹³a' 'laa²¹ tya' Dios tsu Dios gajmeei¹ tsá² 'e líí¹ la líí¹ 'ii-o. ¹⁰ Coon²¹ moo^{oo}21 tsá² 'yeei²¹ júú³ tyú² joongi júú³ 'laa²¹. Tsaru¹u', jo tseein²¹ 'e faa²¹a tsá² jí² tún² 'ii¹³. ¹¹ Cón²duu' cwáain¹. Jo ja lí² 'yeei²¹ jmií²¹ tyú² coon²¹ lí¹ 'yeei²¹ jmií²¹ ñii²¹. ¹² Tsaru¹u', coon²¹ 'mó² cwaríi³ coon²¹ lí¹ líí²naa', ¿ti lí² 'í¹ poo¹²¹? Owa coon²¹ wuunjøø¹³ 'ee, ¿ti lí² 'í¹ mi¹³ cwaríi³ 'ee? Coon¹³ la joon jo lí² 'yeei²¹ jmií²¹ tyú² lí¹ 'yeei²¹ jmií²¹ ñii²¹.

Cwo¹o Dios tsá² jilaa²¹ 'e tyú² 'e 'i¹-tsi

¹³ Wana seein²¹ jaain²¹ jee²¹² 'naa', jaain²¹ 'in 'øøi²¹-tsi 'áai¹, 'ná¹ jmaa¹ 'ido 'e tyú² joon jo jmaa¹ jloo¹³. 'Ná¹ ngí¹ 'ido 'wo²-tsi la tñii² ngí¹ 'in jmií¹-tsi. Tsu 'in 'øøi²¹-tsi la jai¹² jo jmoo¹o jloo¹³. ¹⁴ Pe jo foo²oo' 'e 'øøi²¹-oo' 'áai¹ wana tsiwúu¹naa' jon'gi wana 'iin²¹²naa' jmee²¹²naa' yaanaa' tsacøøi¹³. Tsu 'in 'øøi²¹-tsi la jai¹² jo jmoo¹o la joon. ¹⁵ Dios jo gacwoo¹ wa'a 'áa¹ tsá² tsiwúu¹. Joon 'in 'øøi²¹-tsi la joon líí¹ lawa tsá² 'in jo cwii¹in Dios. Jmoo¹-o jiin¹³ la 'iin²¹²in. Jmoo¹o jiin¹³ la 'iin²¹²in 'in 'líí³mo. ¹⁶ Tsu mo jmoo¹o tsá² feei¹ 'ña'a joon jmoo¹o tsá² mií¹³i jee²¹² yaai jo 'ii²¹ ilisá² jee²¹² 'ii joon ilisá² jilaa²¹ 'e gó². ¹⁷ Dios cwo¹o tsá² jiin¹³ 'e tyú²-u 'e 'øøi²¹-tsi. Joon jileei²¹ 'in 'øøi²¹-tsi la

joon jo un'leei²¹ yaai jee²¹² tsá², joon jmáa¹a 'e jo to²o tsá² mií¹³i. Jmáa¹a jon inuu¹un 'ee faa²¹a tsá² joon fee¹mo-tsi. Tyú²-u jmaa¹a tya' jileei²¹ tsá². Jo lí² tún² júu³, jmai¹² coon²¹ tún²-un jmoo¹o. ¹⁸ In jmoo¹o 'ii²¹ røø²¹ jee²¹² tsá² iuncoon¹³ tsá² xeei²¹ 'e jmáa¹a 'e tyú².

4

In jai¹² líi² Dios jo lí² jmáa¹a la jmoo¹o 'in jo cwii¹in Dios

¹ Ifuu²¹²uu 'naa' 'e lí¹ líi¹ 'nii²¹ 'naa' joon jmoo²oo' mií¹³naa' jee²¹² yaanaa'. Jmoo²oo' la joon tsu 'wii¹³ jilaa²¹ 'e gó² 'e 'iin²¹²naa'. Joon jilaa²¹ 'e 'iin²¹²in tsá² jmoo¹o lawa 'nii²¹ jee²¹² yaai. ² 'iin²¹²naa' coon²¹ 'e tyii' pe jo lí² 'e lí¹oo' joon 'wii¹³ joon 'iin²¹²naa' jngaa¹³naa' ruu²¹naa'. 'Wii¹³ 'oo²oo' tsiwúu¹ tya' 'e 'oo¹o tsá² xeei²¹ tí¹³naa' joon 'noo²oo' mií¹³ tsu jo líi²ii' tyaa²aa' tyú². Jo 'ii¹³naa' jilaa²¹ 'e 'iin²¹²naa' tsu jo mí²ii' tyani Dios. ³ Joon wa mo gamí²ii' jo ñii²naa' tsu mí¹³ii' jiiin¹³ 'e 'yaaí¹-oo'. Mí²ii' jiiin¹³ jilaa²¹ 'e suun²¹naa'. ⁴ 'Naa' líi¹naa' tsá² 'in ngatiui² Dios! ¿Ti jo ñí² 'naa' 'in tsá² 'in tí²-tsi 'e sá² juncwii²¹ 'ee¹mo Dios? Jileei²¹ 'in 'iin²¹²in liseein²¹ tyú² coon¹³ jilaa²¹ 'e sá² juncwii²¹ 'ee¹mo Dios. ⁵ ¿Ti 'í¹-oo' 'e jo 'ee to² tí² 'e jin¹² jí² tya' Dios mo jin¹²in: “Áai¹ súun²in tsá² jilaa²¹ 'e sá² juncwii²¹”? ⁶ Pe Dios gauncoon¹³gi tsá² 'áai¹. La jin¹² jí² tya'a: 'Ee¹mo Dios jileei²¹ 'in jmoo¹o jloo³ pe uncoon¹³ 'in tsá² 'wéi¹. ⁷ Cwoo¹³-oo' jon 'e tyu¹² Dios to² 'naa'. Jo jmaa²aa' núu¹³un jiiin¹³ la 'iin²¹²in 'in 'líi¹³. Tyuu¹³naa' to² 'e tyu¹² 'in 'líi¹³, jo jmaa²aa'. Joon ijaan¹²o 'in 'líi¹³ do. ⁸ Mí²ii' 'e uncoon¹³ Dios 'naa' tsu uncoon¹³o. Jo jmaa²¹gií¹ 'e gó² pe jmai¹² 'e tyú² jilee¹²¹ 'naa' 'in jmoo¹o 'e gó². Joon jileei²¹ 'naa' 'in jo 'iin²¹²in jmá¹ la to² tyu¹² Dios 'láa² 'wii²¹² jmáa¹a. ⁹ Cain¹² cwolí²naa' 'wii¹³ tya' tsaa² tyii'. Seen²¹naa' xuui²¹²-oo' joon cii²ii' 'wii²¹² tyii'. Joon jilee¹²¹ 'naa' 'in ngí¹³ii' 'ná¹-a cii²ii'. Joon 'e jløø³moo' cwolí² jiiin¹³ 'e xuui²¹²-oo'. ¹⁰ Cwo'wo²-oo' yaanaa' tyani Ña'ñu¹u' joon isaa²¹i 'naa' jløø³mo 'wii²¹² tyii'.

Jo 'nii¹³ 'naa' tsaru¹u'

¹¹ Tsaru¹u', jo foo²oo' 'laa²¹ tya' tsaru¹²¹naa' tsu jileei²¹ 'in faa²¹a 'laa²¹ tya' ruu²¹i faa²¹a 'laa²¹ jon tya' to² tyu¹² Ña'ñu¹u' Jesucristo. Tsu 'ii gatyu¹o to² 'e 'ná¹-a 'iin²¹²in tsá² ruu²¹i. Jo cwéi¹ tyii' jiiin¹³ 'e 'iin²¹²naa' jmaa²aa', 'ná¹ jmaa²aa' jilaa²¹ to² tyu¹² Ña'ñu¹u' Jesucristo. ¹² Jiiin¹³ Dios lí² tyu¹² to² tsá². Jiiin¹³ 'ii-o jon ijmáa¹ 'ii²¹ tya' tsá². Jiiin¹³ 'ii lí² jmáa¹a tiin¹³ tsá² si untyé¹ 'ee. Joon, ¿'iin²¹²naa' 'e 'nii¹³ 'naa' tsaru¹u'?

Jo ñí³ 'naa' 'ee ilí² tsa'oo²¹ yíia¹

¹³ Nuú²duu' jileei²¹ 'naa' 'in jin¹² la lo: “Tsa'oo²¹ yíia¹ ní³ii 'e fuu²¹ náa¹ do joon taan²¹²na coon²¹ jiiin²¹ loo²¹²xuu 'e 'nii³ii joon jnaa¹³xuu cuu².” ¹⁴ Pe coonti jo ní²ii' 'ee ilí² tsa'oo²¹ yíia¹. Tsu, ¿'ee lí² juncwii²¹ tya' tsá²? 'E juncwii²¹ tya' tsá² lí la lí coon²¹ jnii¹ fu taa²¹ ni 'wó². Taa²¹ catá² joon jeen¹²¹mo tún¹. ¹⁵ Tyú²gi wa'a foo²oo': “Wa cwoo¹ Ña'ñu¹u' toon²¹o lo joon jmoo²¹o 'elo si 'edo 'ee.” ¹⁶ Pe 'naa' jmoo²oo' jloo³ tsu líi²naa' 'e yaamoo' tyu²uu' to² juncwii²¹ tyii'. Joon 'áai¹ gó² la jmoo²oo' do. ¹⁷ Tsu jileei²¹ 'in ñi¹ 'e tyú² pe jo jmoo¹o, 'noo¹ 'ido tsaa² la joon.

5

Jo tiin¹³ tsá² sá² cuu² coon¹³ cuu²u

¹ Nuú²duu' coon²¹ tún¹ jileei²¹ 'naa' tsá² sá² cuu²! 'Ná¹ tyii²-oo' joongi 'ná¹ 'oo²oo' lí xuui²¹²-oo' tya' jilaa²¹ wúu¹ imoo²oo'. ² Jo 'ee to² 'ii³in jilaa²¹ 'e sá² tyii'. Joon lawa'a 'e joo¹³ cuu²¹u siin¹³ tyú² tyii'. ³ Lawa'a 'e 'yíia²¹ soo¹³ tya' jilaa²¹ cwanáa¹ coon¹³ jilaa²¹ cwataa²¹ tyii'. Joon tsu 'wii¹³ jo líin²-tsi cuu² 'e gasáa¹naa' do joon ityé¹moo' coon¹³ cuu²uu' tsu jee²¹² catá² ijmáa¹a Dios 'ii²¹ tya' tsá². ⁴ Gatí² loocwoo¹o Dios júu³ tya' tsá² 'in nijmaa¹a to² tya' tsá² sá² cuu². In tsa'leei¹³ do gajmaa¹a to² jee²¹² tyíia²¹ pe 'in tsá² sá² cuu² jo gatyí¹ 'leei¹³ tya' 'in tsá² jmaa¹a to² tya'a. Joon Ña'ñu¹u' Dios Jmii²¹ ijmáa¹a

'ii²¹ tya' 'in tsá² 'in 'oo¹o cuu² do. ⁵ Gateen¹in juncwii²¹ coon¹³ jmai¹² 'e tyú²-u 'in tsá² sá² cuu² do. Gagøø¹²¹o tyú²-u lawa joo¹²¹ núu³ 'e tí² li júuin². Joon gatí² jmií²¹² tya'a. ⁶ Ni'níí¹ 'in tsá² sá² cuu² do tsá² tyúí¹ coon¹³ jmai¹² júu³ tajuu²¹. Joon nigajngaa¹²mo 'ido. Joon 'in tyúí¹ do jo lí² un'øøi¹³ 'ña'a.

Taa²¹ jmaa²aa' ca mi jó¹ Ña'ñu¹u' Jesucristo

⁷ Tsu 'wii¹³ joon, tsaru¹u', tá² téein¹-'oo' ca mi jó¹ Ña'ñu¹u' Jesucristo. Ñí²oo' 'e jileei²¹ 'in jmoo¹o to² ni cwoo¹³ 'wó² 'ná¹-a sijaan¹an coon²¹ tún² ce garoo²¹o 'e gajñii²¹i. Sijaan¹o ca mi ngíí¹ jmi¹ jó¹ nifu. 'Ná¹-a sijaan¹o jon jmi¹ jó¹ li tséi¹. Ngíí² joongi roo²¹ 'e nijñii²¹i. ⁸ La joon 'ná¹-a sijaan²aan' coon²¹ ce tún² wa'a jo cwowíin²naa' tsu tí² lí² jó¹ Ña'ñu¹u' Jesucristo. ⁹ Tsaru¹u', jo jmaa¹aa' tsaa² tya' tsá² xeei²¹, joon jo i'náa¹ lisá² 'ii²¹ tyii', tsu Ña'ñu¹u' Jesucristo, 'in jmoo¹o 'ii²¹ inti² lí² jó¹. ¹⁰ Tsaru¹u', coon²¹duu' cwáain¹ xiiala ngóo¹ 'in gafaa¹²¹a cwáain¹ tya' Ña'ñu¹u'. Gangóo¹-o wúu¹ tya'a pe tsá² 'in ngí¹ coon²¹ tún¹ 'ii. ¹¹ Joon ñí²oo' 'e jløø¹³mo 'in nigajmaa¹a taa²¹ do. Nanuu²oo' xiiala gajmaa¹a Job taa²¹a. Joon ñí²oo' 'e tyú² gajmaa¹a Ña'ñu¹u' tya'a mi yuui¹³ ganii²¹ wúu¹. 'Áa¹mo feei¹-tsi Ña'ñu¹u' tyi', 'wo²-tsi 'ii.

¹² Pe nifu, tsaru¹u', jo 'éé¹³naa' Dios jon'gi 'éé¹³naa' ni 'wó². Tyú²gi tyii' wa jo 'éé¹³naa' coonti. Mo foo²oo': "Joon²", foo²oo' iliñi¹ tsá² 'e ja¹²mo júu³ tyii'. La joon jon mi foo²oo': "Ún²." Joon coon¹³ la joon jo ijmáa¹a Dios 'ii²¹ tyii'.

¹³ Wa seein²¹ 'in 'oo¹o fa'í³ jee²¹² 'naa' cwofaa¹²¹a júu³ tyú². Wa seein²¹ 'in jløø¹³mo cwo'øø¹ø coon²¹ júu³ tyú² 'e untyúu¹i Dios. ¹⁴ Wa seein²¹ 'in lííí¹³ tsatsaa¹³ jee²¹² 'naa' cwote¹²e 'in tsatsaa¹³ do 'in tsacøøi¹³ jee²¹² 'in jai¹² lííí² 'e faa¹²¹a 'ido 'wii²¹² tya'a joon 'e suun¹un aceite tya'a la lí² 'e gatyú¹² Ña'ñu¹u' to². ¹⁵ Joon tsu 'wii¹³ ja¹²mo lííí² i'láa²mo. Joon Ña'ñu¹u' ijmá¹ isiin¹³mo. Joon wana niga'noo¹o tsaa² joon 'íí²mo Ña'ñu¹u' tsaa² tya'a. ¹⁶ 'Wii¹³ joon jmaa²aa' 'naa' júu³ la jaain²¹ la jaan²¹naa' tsaa² ga'noo²oo', joon foo²oo' júu³ tyú² 'wii²¹² tya'a la jaain²¹ la jaan²¹naa'. Coon¹³ la joon iun'láa²moo'. 'E júu³ tyú² 'e faa¹²¹a jaain²¹ tsá² 'in jo røøi²¹gi tsaa² tyani Dios lí² jmáa¹a coon²¹ 'e fee¹. ¹⁷ 'In 'líí²¹² tsagoo²¹o' Elías, 'in gafaa¹²¹a cwáain¹ tya' Dios calií, líí¹i la líí¹i jna' joon mo gamíí¹ tyani Dios 'e jo tsá² jmi¹ jo gangó¹ jmi¹ ni cwoo¹³ juncwii²¹ 'ni¹ jii²¹ tsi ca'no¹³. ¹⁸ Joon mo ngayuui¹³ joon gafaa¹²¹a júu³ tyú² joon gangó¹ jmi¹ tún¹ joon garoo²¹ 'e jñii²¹ tsá² tún¹.

¹⁹⁻²⁰ Tsaru¹u', wana tuu²¹ la jai¹² jaain²¹ jee²¹² 'naa' joon 'in xeei¹²¹gi uncoon¹³o 'e jaa¹²¹a-tsi cwoliñí² 'naa', 'in gajmaa¹a la joon galáa²mo jaain²¹ 'in røøi²¹ tsaa² fu¹ gó². Joon gauntiin¹³mo 'in tsá² røøi²¹ tsaa² do 'e jo tsáa¹a lí 'líí¹³. Joon 'láa²mo tsaa² tya' tsá² ga'ín¹.

Jí² 'láa² 'wii²¹² 'e gasii¹in San Pedro tíi²¹ 'in jai¹² líi² Jesucristo

Sii'in Tú³ 'e jí² lo tya' 'in taain²¹² li xiia¹²¹

¹ Jna-a, Tú³, 'in líi¹ apóstol tya' Jesucristo, síi³na 'e jí² lo. Síi³na 'e jí² lo tya' jileei¹²¹, 'in gatyii¹³in Dios 'in taain²¹² li xiia¹²¹, 'in taain²¹² la caain²¹ li sii²¹ Ponto, Galacia, Capadocia, Asia coon¹³ Bitinia. ² Síi³na tya' 'in nigatyii¹³in Dios Jmii²¹ jiin¹³ la niga'i¹-tsi la mo jéei¹. Joon niga'i¹-tsi Dios 'e jmée¹ 'naa' tsá² tya' a cwáain¹ tya' Espíritu tya' a 'e linúu¹³uun¹ joon 'e untyúui¹ 'naa' coon¹³ jmi¹ 'øø¹ i Jesucristo. Cwocwo¹²gi Dios 'naa' fo¹² feei¹ tyii¹ joon 'e seen²¹naa' tyú²-u.

'In jai¹² líi² Cristo 'i¹-tsi icwaa¹ coon¹³ 'ii fu ñu¹fú²

³ Cwocwo²¹o' 'maai¹³ Dios Jmii²¹, 'ii Jmii²¹ Ña'ñu¹u' Jesucristo. Joon tsu 'wii¹³ feei¹-tsi tyi' 'áai¹ gacwo¹o 'e galiseen²¹na' tún¹ 'e sijaan²¹an' 'e tyú² mo gajmaa¹a jiin¹¹ Jesucristo jee²¹² 'líi²¹². ⁴ Joon coon¹³ la joon 'ii¹³moo' coon²¹ tyíia³ 'e jo tyéi¹ tyii¹ 'e niga'maa¹ Dios tyii¹ fu ñu¹fú². Joon 'e tyíia³ do jo lí² li'leei²¹ jon'gi li tsáai². ⁵ Si'mo¹²o tya' jileei¹²¹ 'naa' 'in un'øøi¹ Dios tsu 'wii¹³ ja¹²mo líi²naa'. Iun'øøi¹ Dios 'naa' ca mi 'ii¹³naa' 'e tiin¹³naa'. Nanáa¹ tyú² joon i'ee¹ Dios mi tí² jiin²¹ li tséi¹.

⁶ 'Wii¹³ joon jmaa²aa' jløø¹³naa' xafiin¹³ moo²oo' wúu¹ coon²¹ sii¹³ coon¹³ 'láai² nii² fa'í³. ⁷ Joon 'e fa'í³ 'e seen²¹naa' nano li la li coon²¹ jí² 'e untyú² tsá² cwanáa¹ coon¹³. Joon 'e jai¹² 'e líi²naa' tyiin²gi lagi cwanáa¹ 'e tyéi¹. Pe coon¹³ 'e fa'í³ do iuntyú² Dios jilaa¹²¹ 'e jai¹² líi²naa'. Joon mi cwo'íi¹naa' tyú²-u jilaa¹²¹ 'e fa'í³ do 'in Jesucristo, mi jó¹ tún¹, icwo¹²o 'naa' 'e tyú¹-unaa'. Joon 'ii¹³naa' 'e 'ya¹²gi tya' a joon iun'goo²¹o tsá² 'naa' la un'goo²¹o tsá² 'ii.

⁸ Fiin¹³ jo mo ñii² 'naa' Jesucristo 'iin²¹²moo' 'ii joon jløø¹³moo' 'e jiin¹³ jo ñí²ii' xiiala foo²oo' jløø¹³moo'. Joon róø¹² jilaa¹²¹ 'e jløø¹³naa' líi²naa' 'e 'ya¹²gi 'e sá² ñu¹fú². ⁹ Joon jløø¹³naa' tsu 'wii¹³ i'ii¹³naa' 'e tiin¹³naa' 'wii¹³ galijai¹² galíi²naa'.

¹⁰ Joon 'in tsá² 'in gacwo¹ júu³ tyú² tya' Dios ca líi²¹² gafaa¹²¹o tya' xiiala itiin¹³naa' Dios. Joon gacwo¹²-tsi 'ido untsáa¹ a joon gamii¹ xiiala ilí². ¹¹ Ga'naa¹²¹i 'iin tsá² si 'ee jiin²¹ 'ee 'e faa¹²¹a 'in Espíritu tya' Cristo mo gajmaa¹a júu³ 'e ná¹ nii²¹² Cristo wúu¹ joon i'ii²¹i 'e 'ya¹²gi tya' a. ¹² Pe Dios gajma¹²a júu³ 'in tsá² do 'e jon'on tya' 'ii 'e júu³ do pe tyijna'o'. Joon 'in cwo¹ júu³ tyú² nano coon¹³ 'ii²¹ tya' Espíritu Tyú² 'in Dios gasii¹in fu ñu¹fú², 'ii-i jma¹²a 'naa' júu³ 'e cwáain¹ do. Joon 'in ángeles 'iin²¹²in 'áai¹ litsáai¹-tsi 'e cwáain¹ do.

Gatø¹ø Dios 'e seen²¹ tyú¹-u mo 'in jai¹² líi² 'ii

¹³ 'Wii¹³ joon tyaa¹aa' tyú² tyii¹, 'í¹du'-oo'. Coon¹²¹ tún² seen²¹naa'. Cwoli²¹oo'. Cwoli¹³øø¹³moo' jilaa¹²¹ fo'feei¹-tsi i'ii¹³naa' mi jnéi¹ Jesucristo. ¹⁴ Jmaa²aa' la jmoo¹o xuui²¹² 'in nuu¹³. Jon'on seen²¹naa' jmaa²aa' jilaa¹²¹ 'e gó² 'ii²¹²naa' la gajmaa²aa' la nu'gi ilicwii¹naa' Dios. ¹⁵ Pe seen²¹naa' la seen²¹ 'in nigatø¹² 'naa'. Joon tyú¹mo 'ii coonti. ¹⁶ Tsu ni jí² tya' a 'e jin¹²: "Cwoli'ee¹moo' jilaa¹²¹ 'e gó² tsu jna 'aa¹oo jilaa¹²¹ 'e gó²."

¹⁷ Joon 'ná¹-a ngii²íi' tsa'goo²¹-oo' la 'ii²¹² taan²¹²naa' juncwii²¹ lo wana foo²oo' Dios: "Ñu¹u", tsu 'ii jmoo¹o 'ii²¹ róø² tya' tsá² la jaain²¹ la jaain²¹ tsá². ¹⁸ Ní² 'naa' 'e Dios gatyí² 'e láa²moo' jee²¹² coon²¹ juncwii²¹ 'e jo 'e to² 'ii³in 'e gacwo¹ tsacøøi¹³ tyi'naa'. Joon jo gatyí¹ coon¹³ jilaa¹²¹ 'e tyéi¹ 'e la lí² cwataa²¹ si cwanáa¹ 'ee. ¹⁹ Gatyii²¹o coon¹³ jmi¹ 'øø¹ i Cristo 'e tyiin² 'áai¹. Gatuun²¹ jmi¹ 'øø¹ la tuun²¹ jmi¹ 'øø¹ jaain²¹ joo'saa²¹ xuui²¹² 'e jo 'ee líi¹ coonti 'e cwo¹ tsá² lawa coon²¹ fa¹. ²⁰ Nigasí²mo Dios róø² coon¹³ Jesucristo 'ee ijmaa¹a coon¹³ Jesucristo la nu'gi ijmaa¹a juncwii²¹ joon 'wii²¹² tyi'naa' gajmaa¹a líi¹² 'naa' jee²¹² jiin²¹ li tséi¹. ²¹ Coon¹³ jilaa¹²¹ 'e gajmaa¹a Cristo jo cu¹²gi-oo' coon¹³ Dios tsu

Dios do gajmaa¹a jiin¹ 'ido jee²¹² 'líi²¹² joon gacwoo²¹ jilaa²¹ 'e 'ya²gi tya'a 'e jo cu²-'oo' coon¹³on coon¹³ jilaa²¹ 'e jai² líi²naa' coon¹³ jilaa²¹ 'e sijaan²aan' 'e cwo²o jna'.

²² Joon tsu 'wii¹³ niganuu²uun' 'e júu³ jai² tya' Dios nigalityú¹naa' 'e li'in²¹²naa' 'in tsaru¹u' la jai² cwoli'in²¹²naa' la jaain²¹ la jaan²¹naa' ce caain²¹-'oo' 'e gauntyú¹ Dios. ²³ Galiseen²¹naa' tún² 'ii²¹ tya' júu³ tyú² tya' Dios 'e li la li jún² 'e jo tyéi¹ nii¹³. Galiseen²¹naa' tún² 'ii²¹ tya' Dios jon' tya' sáa³ jmii²¹ tsá² 'in jún¹. Joon coon¹³ júu³ tyú² tya' Dios do cwo²o Dios juncwii²¹ tyii' joon 'e juncwii²¹ do jo tyéi¹. ²⁴ La gajin² jí² do:

Jileei²¹ tsá² líi¹i la líi¹i ñii²¹,

joon jilaa²¹ 'ya²gi tya'a li la li lí³ tya' ñii²¹ do.

Lityuun²¹ ñii²¹ do joon xuu²¹ lí³ tya'a.

²⁵ Pe júu³ tya' Ña'ñu¹u' taa²¹a coon²¹ tøø²mo.

Joon nigacwo¹ tsá² 'naa' 'e júu³ tyú² do tya' xiiala jmaa¹ Dios tiin¹³naa'.

2

¹ 'Wii¹³ joon tú¹ 'naa' jilaa²¹ nii² tsii²¹² wúu¹ 'naa' 'e líi²naa' joon jo cón² 'naa' tsá² tóo², jo cwoliin²naa' tajuu²¹ joon jo suun²¹naa' 'e sá² tya' tsá² xeei²¹. Tú¹ 'naa' jilaa²¹ júu³ 'atsaa²¹. ² La líi¹i yuun²¹ 'in 'iin²¹²in cuu²¹ tuu²¹ 'e lí² cwaain²¹ coon¹³ la joon joon 'naa' cwoli'in²¹²moo' 'e júu³ tya' Dios 'e jo lí² caai²¹ 'e coon¹³ la joon 'e li ñí³gii' xiiala itiin¹³naa' Dios. ³ Tsu nigalitsáa¹mo-'oo' 'e la ja²mo jmoo¹o Ña'ñu¹u' tyú² tyii'.

Líi¹i Cristo lawa coon²¹ cuun²¹² 'e jiin¹in

⁴ Ñityéen¹naa' jon coon¹³ Ña'ñu¹u' Jesús icwo² 'naa' juncwii²¹ tyii'. 'Ii líi¹i lawa coon²¹ cuun²¹² 'e nigapii²¹ tsá² co' lawa 'e jo tsein²¹. Pe tyani Dios líi¹i lawa coon²¹ cuun²¹² 'e gatyii¹²i joon 'áa¹mo tyiin². ⁵ Joon 'naa' cwoli²naa' lawa cuun²¹² 'e jiin¹ 'e lí²-i jmaa¹³a Dios coon²¹ cwo¹ li cwaai²¹ 'in Espíritu Tyú² tya'a. Joon coon¹³ la joon liseein²¹ coon²¹ poo²¹² untsá² 'in jmoo¹o jiin¹³ to² tyu² Dios Jmii²¹. 'Ii²¹ tya' Jesucristo cwo¹ 'ido fa¹ joon jiin¹³ 'ii-o lí² cwo¹² Dios fa¹ jiin¹³ 'e lí² 'ii²¹in Dios. Joon 'e fa¹ do lawa'a 'e faa¹²o jilaa²¹ júu³ tyú² coon¹³ jilaa²¹ to² tyu² 'e jmoo²oo'. ⁶ Tsu ni jí² tyú² tya'a Dios 'e jin²: Jna-a isáa¹³na fuu²¹ Sión jaain²¹ tsá² 'in nityii¹³na ilíin² lawa coon²¹ cuun²¹² tyú² 'e toon²¹ tsá² nifu mo jmoo¹²o 'nú¹.

Joon tyiin²mo 'ii.

Joon jilee²¹ 'in jai² líi² 'ii jo 'e i'oo¹o fa'ii²¹ tya'a, pe iun'goo²¹ tsá² 'ii.

⁷ Tsu joon tya' jileei²¹ 'naa' 'in jai² líi² 'ii 'áa¹mo 'yei²gi 'ii tyii', pe tya' jilee²¹ 'in jo jai² líi² 'ii pe li lí¹ 'ii²¹ tyu²o to² la mo ngóo¹ 'naa¹³mo. Ingíi²mo 'ii jmáa¹a la lí² 'e jin² ni jí²: 'E cuun²¹² 'e gapí² 'in tsá² jmoo¹³ 'nú¹ li co² jo 'ee to² 'íi³in joon galíi¹mo la li 'e cuun²¹² nifu.

⁸ Galí² jiin¹³ la gajin² 'e jí² do:

Ilí² lawa cuun²¹² 'e tyuun¹³ tsá² 'e jmoo¹o cii¹³ tsá².

Cii¹³mo 'in tsá² do tsu jo jmoo¹o nuu¹²un júu³ tya' Dios. Tsu la joon gatyu² Dios to² itsangíi² jileei²¹ 'in jo nuu¹³.

Xiiala líi¹i 'in gatyii¹³in Dios

⁹ Pe 'naa', Dios gatyii¹³in 'naa' 'e líi¹naa' tsá² tya'a. Gatyiin¹³in 'naa' 'e líi¹naa' coon²¹ poo²¹² untsá² 'in jmoo¹o jiin¹³ la to² tyu² Dios. Líi¹naa' tsá² tya' Dios 'in lí² jmáa¹³aa' tsá² júu³ jilaa²¹ 'e 'ya²gi tya' Dios 'in nigatø¹ 'naa' 'e 'woo²¹naa' li nuu²¹ 'e cwotaan²¹²naa' li jná² joo²¹ tya'a. ¹⁰ 'Naa', la mo jéei¹ jo 'ee fuu²¹ li goo²oo' pe nano líi¹naa' lawa'a tsagoo¹ 'in tyu² Dios to². La mo jéei¹ jo mo galí² 'e 'ii¹³naa' fo'fee¹ tya' Dios pe nano niga'ii¹³moo'.

Xiiala 'ná¹ jmoo¹o 'in jai² líi² Dios

11 Tsaru¹u' 'in 'iin²¹²na, líi¹naa' tsá² coon²¹ fuu²¹ 'in cwá² juncwii²¹ lo cata. Mí³ii tyani²ii' cwoján¹ caai²¹ jilaa²¹ 'e gó² 'e 'iin²¹²in tsá² jmáa¹a tsu jilaa²¹ 'e 'iin²¹²in tsá² jmaa¹a ixé¹mo alma tya' tsá². 12 Ngii²ii' 'e tyú² coon²¹ tøø²mo tyani 'in jo cwii¹in Dios tsu wa mo faa²¹a 'ido 'laa²¹ tyii' 'e líi¹naa' tsá² gó² inii²¹o jilaa²¹ tyú² 'e gajmaa¹aa' joon ifaa²¹a tyú² tya' Dios mi ti jmi²¹² ifee²¹i Dios 'ii.

13 Cwojmaa²aa' núu¹³uun' 'in 'oo¹o to² 'e jo lí² faa²¹a tsá² 'laa²¹ tya' Ña¹ñu¹u'. Cwojmaa²aa' núu¹³uun' to² tyu¹² 'in tsa¹to² tyii' 'in fee¹gi si jmoo²¹ joon jaain²¹ tsá² 'oo¹o to² 'ee 14 'in tsa¹to² do gasii²in i'e¹ 'e wúu¹ jileei²¹ 'in jmoo¹o 'e gó² joon tyaa¹-tsi jileei²¹ 'in jmoo¹o 'e tyú². 15 'iin²¹²mo Dios 'e coon¹³ jilaa²¹ tyú² 'e jmoo²oo' ilí² jmoo²oo' ján¹ tii² jileei²¹ 'in tuuin²¹² jo 'øøi²¹-tsi.

16 Ngii²ii' lawa tsá² 'in galáai² Jesús, 'in jo 'ná¹-a jmá¹ jilaa²¹ tiisi¹² tya' tsá² pe jo jmaa²aa' 'e gó² joon mi yuui¹³ joon foo²oo': "Jmoo²o' jii¹³ to² tyu¹² Dios tsu naláa²mo jna'." Jmaa²aa' la tii² jmá¹ tsá² 'in tyu¹² Dios to². 17 Un'goo²¹oo' jileei²¹ tsá². Cwoli¹iin²¹²moo' jilee²¹ tsá² 'in jai¹² líi² Cristo. Cwoli¹gøø²¹moo' Dios, joon un'goo²¹oo' 'in tsa¹to² nifu.

E¹'e Cristo jna' xiiala jmoo²¹o' taa²¹ mi moo²¹o' wúu¹

18 'Naa', tsá² jmoo¹o to² inuu tsá², cwojmaa²aa' núu¹³uun' to² tyu¹² ñifii¹ii' coon²¹ tún² 'e tsáai¹-'oo'. Cwojmaa²aa' núu¹³uun' 'in tyú¹ la joon jon 'in soo¹-tsi. 19 'Yaai¹-tsi Dios tya' tsá² 'in nii²¹² wúu¹ 'e jo tii² jo 'nii²¹-tsi tsu 'iin²¹²in jmáa¹a la 'iin²¹²in Dios. 20 Pe wana jmoo¹o tsá² 'e gó² joon 'e¹²e tsá² 'ii wúu¹ tya' 'e gó² gajmaa¹a, ¿'ee to² 'íi³in wa nii²¹² wúu¹ joon jo 'nii²¹-tsi? Pe wana gajmaa¹a tsá² coon²¹ 'e tyú²-u joon jo 'nii²¹-tsi mo 'e¹²e tsá² 'ii wúu¹ tya' 'e tyú² gajmaa¹a, 'yaai¹-tsi Dios tya'a. 21 Tsu 'wii¹³ joon gatø¹ø Dios 'naa' tsu Cristo gajmaa¹a lawa coon²¹ li² tyii' mo ganii²¹² wúu¹ 'wii²¹² tyii' 'e 'ná¹-a jmaa²aa' la gajmaa¹a. 22 Jiin¹³ coon²¹ tsa² jo ga'noo¹o, jon'gi jiin¹³ jaain²¹ tsá² jo gacon¹²on tóo². 23 Joon mo gajii²in tsá² 'ii jo gañii¹in jiin¹³xu. Joon mo ga'e¹²e tsá² 'ii wúu¹ jo gaton¹on fo¹-tsi 'in tsá² 'in ga'e¹²e 'ii wúu¹ pe 'e 'íi¹³ la 'e ñii¹i gatyaa¹a cwoo²¹o Dios jilaa²¹ tsu Dios 'in jmoo¹o 'ii²¹ røø²¹. 24 Cristo mo gateein¹ tsá² 'ii tsa¹ crúu¹³ 'ña¹o gatyí¹ tsa² tyi' coon¹³ wúu¹ 'e ganii²¹ do. Joon gajmaa¹a la joon 'e jo tyu¹²gi tsa² jna' to² pe 'e ilisáan³an' 'e tyú². Tsu naláa²moo' coon¹³ jilaa²¹ wúu¹ 'e ganii²¹. 25 Tsu galíi¹naa' lawa joo'saa²¹ 'in nigatuu¹ pe nano nigacii¹³oo' tya' 'in 'aai²¹ 'naa', tya' 'in un'øøi¹¹ 'naa' 'e itii¹³naa'.

3

Xiiala 'ná¹ jmá¹ 'in nicui² cwoo²¹o

1 Coon¹³ la joon jon 'naa', tsamí² 'in seein²¹ nuu¹ tya'a, 'ná¹-a jmaa²aa' núu¹³uun' 'e coon¹³ la joon wa seein²¹ 'inlíi¹³ nuu¹ tyii' 'in jo jo¹¹ líi² júu³ tya' Dios jo 'ná¹ foo²oo' pe jiin¹³ coon¹³ 'e tyú² jmaa²aa' ilítsáa¹mo-tsi 'in ñuu¹ tyii' do. 2 Ñuu¹ tyii' icon²¹ cwáain¹ xiiala ngii²ii' coon²¹ tún² joongi xiiala un'goo²¹oo'. 3 Jo cu¹²-'oo' coon¹³ jilaa²¹ 'e jmaa²aa' 'e 'yei²gii' lagi xiiala tyá² tsamí² tyú² tyí¹i coon¹³ jilaa²¹ cwanáa¹ joongi coon¹³ 'mi² 'e tyí² tsá² 'ee. 4 Pe cwoseen²¹naa' coon²¹ tún² 'e tyú¹naa' li tsi, 'e seen²¹naa' wo²-'oo' joongi jo cu¹²-'oo' tsu jo tyéi¹ jilaa²¹ 'elo. Joon tyani Dios 'áa¹mo tyiin² 'e seein²¹ tsá² la joon. 5 Tsu la joon líi¹i 'in tsamí² 'in seein²¹ calii², 'in líi¹i tsamí² tya' tsacøøi¹³ tyi', gatsaa¹-tsi Dios joon gajmaa¹a nuu¹²un to² tyu¹² nuu¹ tya'a 'e jméi¹ 'ña¹a 'yei²gi. 6 La joon gajmaa¹a Sara, gajmaa¹a nuu¹²un nuu¹ tya'a Abraham, joon gajin¹² Sara: "Ñuu¹ tyiia no." Joon líin²naa' jamíi¹i Sara wa'a jmoo¹oo' 'e tyú² joon jo jmaa²aa' 'goo²¹-'oo'.

7 La joon jon 'naa' tsá² seein²¹ tsamí² tya'a, cwotaan²¹²naa' coon¹³ tsamí² tyii' lawa 'in 'øøi²¹-tsi. Tsáa¹mo-'oo' tsamí² tyii' jiin¹³ la gatíi². Tsáai¹-'oo' 'ido jon'on wa' 'wii¹³ 'e tsaai¹³gi lagi 'naa' pe tsu 'wii¹³ niga¹ii²¹i fo'feei¹ tya' Dios la ga'ii¹³naa'. Joon coon¹³ la joon jo sijni¹³ júu³ tyú² tyii'.

Xiiala 'ná¹ jmá¹ 'in nii²¹ wúu¹

8 Coon²¹gi júu³ fuu²¹²uu 'naa' jileei¹²¹ 'naa'. Canii²mo 'i¹-oo' la jaain²¹ la jaan²¹naa'. Fúu² cwolín²naa' ruu¹²¹naa' la jaain²¹ la jaan²¹naa'. Cwo'iin²¹²moo' tsá² xeei¹²¹ lawa tsaruu¹²¹moo'. Cwoseen²¹naa' wo²-oo' la joongi tsá² jo jmoo¹o feei¹ 'ña'a. 9 Jo jmaa²aa' 'e gó² tya' tsá² 'in jmoo¹o 'e gó² tyii', la joon jon jo jíi²¹²naa' tsá² 'in jíi²in 'naa'. Li' cii¹²¹ jmaa¹aa' la jmaa¹a 'ido. Mí²ii' tyani Dios 'wii²¹² tya'a joongi foo²oo' 'e tyú² tya'a, tsu Dios gatø¹¹⁰ 'naa' 'e 'ii¹¹³ 'naa' jilaa¹²¹ 'e tyú² tya'a. 10 Jin¹² jí² tya'a: Jileei¹²¹ 'in 'iin²¹²in liseein²¹ 'yaai¹-tsi coon¹¹³ juncwii²¹ tya'a, joon taa¹i tyú²-u la coon²¹ jmii²¹²;

'ná¹-a cwoun¹⁰⁰¹²¹i sii¹¹²i 'e jo cwofaa¹²¹ 'e gó²,
la joon jon loosii²¹²i 'e jo cwoo²¹ faa¹²¹a júu³ tajuu²¹.
11 'Ná¹-a cwotuu²¹ jilaa¹²¹ 'e gó²,
joon cwocwo¹²-tsi 'e seein²¹ tyú² coon¹¹³ jileei¹²¹ tsá².
Joon cwocwo¹²gi-tsi.

12 Tsu un¹⁰⁰¹²¹i Ña'nu¹¹u' 'in tsá² tyú¹i,
joon nuu¹o júu³ tyú² tya' 'in tsá² tyú¹i do,
pe 'nii¹²¹-tsio tya' jileei¹²¹ 'in jmoo¹o 'e gó².

13 Jo 'in seein²¹ jiin¹¹³ jaain²¹ 'in lí² jmeei¹²¹ 'naa' wa cwo¹²-oo' jmoo²oo' 'e tyú². 14 Tsu xufiin¹¹³ 'e'2 tsá² 'naa' wúu¹ tya' 'e tyú² gajmaa²aa' jlø¹³moo'. Jo foo¹¹³moo' coon¹¹³ jilaa¹²¹ fo¹² toon¹²¹-oo', jo cu¹²-oo' líi²naa'. 15 Caai¹ jeen¹¹³naa' jilaa¹²¹ 'e gó² tsu Jesucristo jo 'ee to² sá² jmeei¹ 'e gó² joon nanaa²¹ tyú² tyii' jmáa¹³aa' tsá² júu³ jileei¹²¹ tsá² 'in 'iin²¹²in linii²¹ 'e lí' 'e ijeen²naa' Jesucristo. Jo foo²oo' coon¹¹³ júu³ jloo¹³ pe síi¹³naa' coon¹¹³ 'e un'goo²¹oo' Dios Jmii²¹. 16 Cwoñ¹²¹ii' 'e jmai¹² 'e tyú²-u 'e nigajmaa²aa' 'e 'áa¹a fa'ii¹²¹ jileei¹²¹ 'in faa¹²¹a 'e gó² tyii' lawa tsá² gó²; 'in faa¹²¹a júu³ tajuu²¹ tya' 'e tyú² jmoo²oo' 'e líi¹naa' tsá² tya' Cristo. 17 Tsu tyú²gi tyii' wa'a 'iin²¹²in Dios la joon 'e moo²oo' wúu¹ tya' 'e tyú² gajmaa²aa' lagi ñí²ii' wúu¹ tya' coon²¹ 'e gó² 'e nigajmaa²aa'.

18 La joon galí² tya' Cristo mo gajúin¹ gatyii¹ tya' tsa² tya' tsá² coonti. In tsá² tyú¹i do gajúun²in 'wii²¹² tya' tsá² gó² 'e lí² 'ii²¹ Dios jna'. Gajnga¹²mo tsá² ngú¹ taan¹in pe gajjin¹o tún¹ 'ii²¹ tya' Espíritu Tyú² tya' Dios Jmii²¹. 19 Joon alma tya'o ngacwoo¹ júu³ tya' Dios tya' 'in alma tya' tsá² 'in taai²¹² sijníi¹³. 20 'Ii calii jo mo gajmaa¹a nuu¹¹³un la 'ii²¹² gajmaa¹a Noé 'e barco tya'a. Jee²¹² jiin²¹ joon fee¹mo-tsi Dios tya'a. Pe coon¹¹³ barco do xuu gatiin¹¹³ coon¹¹³ jmii²¹ do, tí² jiin¹¹³ jñéi². 21 La joon jon jna' mo sáa¹na' jmii²¹ nano lawa'a 'e tiin¹¹³mo' coon¹¹³ jmii²¹ do. Mo saai²¹ tsá² jmii²¹ 'e jmii²¹ do jon'on wa' jan¹² 'la² toon²¹ caluu pe lawa coon²¹ lí² 'e nigami¹² 'in tsá² do Dios 'e unsíi¹² Dios 'e gó² 'e 'i¹-tsi 'wii²¹² nigajjin¹ Jesucristo. 22 Joon 'in Jesucristo do naganga¹²mo fu ñu¹fú² joon gacwoo²¹ lí' caai¹ Dios Jmii²¹ lí tsáa¹. Joon 'ii-o tyu¹²u to² jileei¹²¹ ángeles coon¹¹³ jileei¹²¹ 'in 'oo¹o to² coon¹¹³ jilee¹²¹ 'in tyu¹² to².

4

Jmoo²oo' to² tyii' coon¹¹³ waa¹²¹ pí² 'e nicwoo¹ Dios Jmii²¹

1 'Wii¹¹³ joon, la mo ganí³ Cristo wúu¹ 'wii²¹² tyii' coon¹¹³ moo¹ taa¹i, la joon jon 'naa' ná¹ náa¹ tyú² tyii' moo²oo' wúu¹. Tsu jileei¹²¹ 'in niganí³ wúu¹ coon¹¹³ moo¹ taa¹i nigatuu²¹⁰o jilaa¹²¹ tsa². 2 Joon taan²¹²mo jon la tøø¹² 'e seein²¹ jiin¹¹³ la 'yaai¹-tsi Dios joon jo 'iin²¹²gi jmáa¹a jilaa¹²¹ 'e nigatyuu¹¹³ Dios 'e la jmoo¹ tsá² catyaa¹² seein²¹ juncwii²¹. 3 Tsu líin²mo jiin¹¹³ la nagajmaa²aa' la mo jéei¹ 'e jmaa²aa' la tí²-tsi tsá² jmoo¹o 'in jo cwii¹in Dios. Tsu 'ii yaní¹i jmáa¹a jilaa¹²¹ 'e gó². Suun¹in jilaa¹²¹ 'e gó², ngi¹ to² 'iin¹, tí²-tsi tsáa¹ lí náa¹ jmii²¹² 'un¹²un máa¹. Joon un'goo²¹⁰ tsá² jileei¹²¹ dioses 'in jo jai¹² 'e jo tíi². 4 Joon tsa'goo²¹-tsi 'áai¹ 'in tsá² do mo jo sicaan²¹naa' coon¹¹³ 'e jmaa²aa' 'e gó² do coon¹¹³on. Joon faa¹²¹a 'laa¹²¹ tyii'. 5 Pe 'in tsá² do ingí¹ coon¹²¹ tya'a tyani 'in niganáa¹ tyú² tya'a ijmaa¹a 'ii²¹ tya' 'in jiin¹ lagi 'in najúuin². 6 Tsu 'wii¹¹³ joon ganúu²un 'in tsá² najúuin² júu³ tya' Dios 'e xufiin¹¹³ najuun²¹mo ngú¹ taan¹in la júuin² jileei¹²¹ tsá², joon

jiin¹o tún¹ 'ii²¹ tya' Espíritu Tyú² tya' Dios. Coon¹³ la joon jiin¹ coon²¹ tøø²mo la jiin¹ Dios.

⁷ Nijatyéen¹mo 'ii²¹ tya' jilaa¹²¹ 'e sá², 'wii¹³ joon cwongí²ii' coon¹²¹ tún² 'e cwo¹²-oo' foo²oo' júu³ tyú². ⁸ Joon tyiin²gi la jee²¹² jilaa¹²¹ jo tú² 'naa' 'e 'iin²¹²naa' la jaain²¹ la jaan²¹naa' tsu coon¹³ la joon fee¹mo-tsi' tya' 'e 'láa²mo tsaa² tya' tsá² xeei¹²¹. ⁹ 'Ii¹³naa' tsá² xeei¹²¹ inuu tyii' 'yaai¹-oo'. ¹⁰ Joon la joon la jaain²¹ la jaan²¹naa' uncoon¹³ ruu²¹naa' jiin¹³ la 'ii²¹ tya' Dios 'e gacwo¹ Dios la jaain²¹ la jaain²¹. Cwolií²naa' lawa 'in náa¹ ni 'in tyú¹ tya' jilaa¹²¹ nii² 'e tyú²-u cwo¹²o Dios tsá². ¹¹ Mo cwo¹ tsá² júu³ tyú², cwo faa¹²¹ lawa jaain²¹ 'in faa¹²¹ júu³ tyú² tya' Dios. Joon wana unjín² tsá² tsá² xeei¹²¹ cwojmaa¹a coon¹³ 'ii²¹ 'e cwo¹ Dios 'ii. Tsu coon¹³ la joon jilaa¹²¹ 'e jmaa²aa' 'ii²¹ tya' Jesucristo ijmaa¹a feei¹gi Dios. Joon tí²mo Cristo jilaa¹²¹ 'ya¹²gi coon¹³ jilaa¹²¹ to² coon²¹ tøø²mo. Amén.

In jai¹² líi² Cristo 'ná¹ nii²¹ wúu¹ coon¹²¹ ce tún²

¹² Tsaru¹u' 'in 'iin²¹²na, mo moo²oo' wúu¹ Dios jóøi² du 'naa' wana taa¹²¹-oo', 'wii¹³ joon 'i¹-oo' wa'a 'e tsa'goo²¹-oo' 'áai¹. ¹³ Li' jmaa²aa' jløø¹³moo' tsu coon¹³ la joon moo²oo' coon²¹ sii¹³ wúu¹ la ganí² Cristo wúu¹. La joon jon ijmaa²aa' jløø¹³moo' 'áai¹ mi jne¹ 'e 'ya¹²gi tya' Cristo. ¹⁴ Wana faa¹²¹ tsá² 'laa¹²¹ tyii' 'wii¹³ jo¹o líi²naa' Cristo, tsá² jløø¹³mo 'naa' tsu 'in Espíritu Tyú² tya' Dios 'in ngi¹ coon¹³ 'naa'. Joon 'in 'yei¹²gi 'áa¹mo 'ii la 'yei¹²gi Dios Jmii²¹ 'ña'o. 'In tsá² do faa¹²¹ 'laa' tya' 'in Espíritu Tyú² do pe 'naa' un'goo²¹oo' 'i. Joon jo 'iin²¹²na wa'a moo²oo' 'naa' wúu¹ jiin¹³ jaan²¹naa' coon¹³ 'e gó² nijmaa²aa'. ¹⁵ Tsu 'wii¹³ joon 'iin²¹²na 'e jo jngaa¹²naa' tsá², jon'gi jmaa²aa' 'uun²¹, jon'gi 'noo²oo' mii¹³, jon'gi jmaa²aa' doñi¹ee 'e gó². ¹⁶ Pe wana ní³ tsá² wúu¹ tsu 'wii¹³ jo¹o líi² Cristo jo cwo¹aa¹ fa'ii²¹, pe cwo¹o 'maai¹³ Dios tsu tsá² tya' Cristo 'ii.

¹⁷ Tsu gatí² jiin²¹ 'e 'láa² 'wii²¹² jmaa¹a Dios 'ii²¹. Joon i'láa² 'wii²¹² coon¹³ 'in jai¹² líi² 'ii. Joon wa i'láa² 'wii²¹² coon¹³ jna' 'in jai¹² líi² 'ii, ¿'ee ilí² coon¹³ 'in 'in jo mo galinuu¹²un júu³ tyú² tya' Dios? ¹⁸ Wa coon²¹xu-u itiin¹³ 'in tsá² tyú¹ tyani Dios, 'ee ilí² coon¹³ 'in tsá² 'in jo tsaa¹-tsi Dios joon 'noo¹o tsaa². ¹⁹ Tsu 'wii¹³ joon jileei¹²¹ 'in ní³ wúu¹ la gali'iin²¹²in Dios 'ná¹-a jmaa²gi 'e tyú² la ngóo¹ 'naai¹³ joon tyaa¹²¹a cwo²¹o Dios alma tya'a. Dios gajmee¹ 'ii joon jo cuu¹²¹i Dios júu³ tya'a.

5

Cwo¹ Tú³ cwáain¹ 'in jai¹² líi² Jesucristo

¹ Tsu joon 'íi³ii júu³ tya' tsacøøi¹³ jee²¹² 'naa' joon jna-a jon jaain²¹ jee²¹² 'ii. Joon gamóo³-oo mo gangóo¹ Cristo wúu¹ joon sicaan²¹na coon¹³on 'e 'ii¹³na'a 'e 'ya¹²gi tya'a 'e tí² li jnéi¹. ²⁻³ 'íi³ jna júu³ 'e 'áa¹naa' 'in tsá² do 'in jai¹² líi² Dios 'in líi²naa' tsacøøi¹³ tya'a lawa 'in 'áai¹ joo'saa¹²¹. 'Ii¹³naa' to² 'yaai¹-oo' tsu la joon 'iin²¹²in Dios. 'Ii¹³naa' to² do jon'on wa'a jnaa²aa' cuu² pe ce caain²¹-oo'. Jo tyuu²uu' 'i to² 'ii²¹ 'in líi² tsá² tyii' pe jmaa²aa' lawa coon²¹ lí² tyú² tyaní¹i. ⁴ Joon mi jnéi¹ 'in tyu¹² to² nifu 'ii¹³naa' coon²¹ corona 'ya¹²gi 'e jo lifin¹³ la li corona lí¹ mo¹³.

⁵ La joon jileei¹²¹ 'in xuui²¹²gi cwotyaa¹ yá² júu³ tya' tsacøøi¹³. Joon 'ná¹ ungo²oo' tsaru¹²¹naa' la jaain²¹ la jaan²¹naa' joon uncoon¹³oo', tsu jin¹² ni jí² tya' Dios: 'Nii²¹-tsi Dios coon¹³ 'in jmoo¹o jløø¹³ yaai, pe uncoon¹³o 'in 'wéi¹.

⁶ Cwó¹i yaanaa' 'e tyu¹² Dios to² 'naa' tsu 'gøø¹³mo 'áai¹ 'ii joon la joon mi tí² jiin²¹ tya'a ijmeei¹ 'naa' tsafeei¹. ⁷ Tyaa²aa' cwo²¹o Dios jilaa¹²¹ 'e ifee¹naa' tsu 'ii-o cu¹²-tsi 'wii²¹² tyii'.

⁸ Cwongí²ii' coon¹²¹ tún², li² jmaa²aa' tsu 'in 'líi¹³ 'naa¹²¹ tsá² 'e 'iin²¹²in untyée¹mo. 'Iin²¹²in jmaa¹a 'e 'iin²mo-tsi tsá² Jesucristo. Joon lawa 'yiia'tíi³ 'in ngi¹ to² 'oo¹o, la joon jon 'in 'líi¹³ ngi¹ 'naa¹²¹ 'in tsá² do. ⁹ Tíi¹moo' coon¹³on, taa¹²¹ jmaa²aa' coon¹³ jilaa¹²¹ 'e jai¹² líi²naa'. Cwolií²ii' 'e jileei¹²¹ 'in jai¹² líi² la caain²¹ juncwii²¹ nii²¹ wúu¹ la joon. ¹⁰ Pe

mi li ciiin²¹ 'e niganii²¹ wúu¹ coon²¹ sii¹¹³ Dios 'ña'a ijmée¹i 'naa' 'múui². Ijmée¹i 'naa' 'e tá² taain²¹²-oo' joon icwo² 'naa' pí². Joon seen²¹naa' tá² coon¹¹³ 'e jai² líi²naa'. Joon Dios do cwo¹ 'naa' jilaa²¹ fo'feeí¹¹ joon 'ii do gatø¹¹ø 'naa' coon¹¹³ 'e gajmaa¹a Cristo tyii' 'e 'ii¹¹³naa' 'e 'ya²gi tya'a 'e jo tyéí¹. ¹¹ Cwolí² tya'a jilaa²¹ 'e 'ya²gi joongi jilaa²¹ 'ii²¹ coon²¹ tøø²mo. Amén.

Júu³ lí tséi¹

¹² 'In tsaru¹u' sii²¹ Silvano gatoon²¹² júu³ 'e jí² lo. Joon cwáain¹ tyiia 'ii jaain²¹ tsá² 'in tsáa¹-tsi. Coon¹¹³ 'e jí²xu lo gamí³ii tyaní²ii' joon jmóo³oo 'naa' júu³ 'e faa²¹ 'e jí²xu lo la jai² xiiala 'iin²¹²in Dios tsá². Tá² téein²-oo' 'e júu³ lo.

¹³ 'In tsá² catyaaí² 'in jai² líi² Cristo 'in taain²¹² Babilonia lo, 'in gatyii¹¹³in Dios jon, sii¹i 'aa²¹²moo'. La joon jon jin² Marcos 'in líi¹ lawa yuun²¹ tyiia. ¹⁴ Fee¹¹³naa' ruu²¹naa' la jaain²¹ la jaan²¹naa' coon¹¹³ coon²¹ 'e tyú²-u.

Cwoseen²¹naa' tyú² jileei¹²¹ 'naa' 'in jai² líi² Cristo. Amén.

Jí² t̃i tún² 'e gasii'in San Pedro t̃i'zi 'in jai² líi² Jesucristo

Sii'in T̃ú³ 'e jí² lo tya' 'in jai² líi² Jesús

¹ Jna-a, Simón Pedro, s̃i³na 'e jí² lo. Joon jmóo³oo la to² tyú² Jesucristo joon 'ii gasii'in jna 'e líi¹na apóstol tya'a. S̃i³na 'e jí² lo tyi'naa' 'in jai² líi² la jai² líi³na. Joon 'áa¹mo 'ya²gi 'e jai² líi²na'. Joon tsu 'wii¹³ 'in tyú¹mo Dios coon¹³ Jesucristo, 'in jmoo¹o tiin¹³na', ga'ii¹³na' 'e júu³ 'e jai² líi²na'. Joon fee¹mo-tsi tya' jilee²¹ tsá². ² Cwocwo²gi Dios 'naa' fo'fee¹ tya'a joon cwoseen²¹naa' tyú² tsu nigalicwii¹moo' Dios coon¹³ Ña'ñu¹u' Jesús.

Xiiala 'ná¹ ngi¹ tsá² 'in jai² líi² Jesucristo

³ Joon tsu 'wii¹³ nigalicwii¹mo' Dios, 'ii gacwo¹o jna' waa²¹ pí² tya'a jilaa²¹ 'e jmái¹ to² tyi' joongi 'e seen²¹mo' tyú² tyani jilee²¹ tsá² 'wii¹³ tya' 'in gatø¹ø jna' ga'ii¹³mo' jilaa²¹ 'elo. Joon gatø¹ø jna' coon¹³ jilaa²¹ 'ya²gi tya'a joon coon¹³ 'e tyúu¹i. ⁴ Joon coon¹³ la joon nigacwo¹o jna' júu³ 'e fee¹ joongi 'e tyiin². Joon coon¹³ júu³ ga'íi² do galíi¹naa' la líi¹i Dios. Galáa²moo' jilaa²¹ 'e gó² 'e sá² juncwii²¹. Joon 'áai¹ sá² 'e gó² juncwii²¹ 'wii¹³ 'e gó² 'i¹-tsi tsá². ⁵ 'Wii¹³ joon cwo¹²-oo' 'e un'láa¹naa' 'e jai² líi²naa' coon¹³ 'e ngí²ii tyú². La joon jon un'láa¹naa' 'e ngí²ii tyú² coon¹³ 'e ñí³-oo'. ⁶ Un'láa¹naa' jon 'e ñí³-oo' coon¹³ 'e tyuu²uu¹ to² yaanaa'. La joon jon un'láa¹naa' 'e tyuu²uu¹ to² yaanaa' coon¹³ 'e jmoo²oo' taa²¹a. Un'láai¹gii¹ 'e jmoo²oo' taa²¹a coon¹³ 'e un'goo²¹gii¹ Dios. ⁷ Un'láai¹gii¹ 'e un'goo²¹gii¹ Dios coon¹³ 'e 'iin²¹²naa' tsaru¹u'. Un'láai¹gii¹ 'e 'iin²¹²naa' tsaru¹u' coon¹³ 'e 'iin²¹²gii¹ Dios coon¹³ jilee²¹ tsá².

⁸ Wana jmoo²oo' jilaa²¹ 'elo joon un'láai¹gii¹ jmaa²aa' ili'íi³mo to² 'e galicwii²naa' Ña'ñu¹u' Jesucristo. Jo tsa'íi¹ juncwii²¹ tyii'. ⁹ Joon 'in jo jmoo¹o la joon líi¹i lawa tsá² tiui² 'in jo jnaa²¹ wíin². Ga'íi²mo-tsi 'e Dios ga'íi²mo tsaa² tya'a la mo jéei¹. ¹⁰ 'Wii¹³ joon, tsaru¹u', cwo¹³-oo' litsáai¹-oo' 'e gatø¹ø Dios 'naa' joon gatyii¹³in 'naa'. Joon wana jmoo²oo' la joon jo jmi²¹² xuu²¹naa'. ¹¹ Coon¹³ la joon icwo¹ Dios ingii¹naa' jlø¹³moo' lí tyú² Ña'ñu¹u' Jesucristo to² coon²¹ tøø²mo. 'Ii jmoo¹o tiin¹³na'.

¹² 'Wii¹³ joon xufiin¹³ ñí³oo' jilaa²¹ 'e jai² líi²naa' joon nasan¹²aan' tá² 'iin²¹²mogi untii¹³i-oo' jilaa²¹ 'elo. ¹³ Laa¹³ líi²na 'e tyú²-u 'e untii¹³i-oo' 'elo la jee²¹² seen²na ¹⁴ tsu ñí³oo 'e tí² lí jó¹ 'mó¹ tyiia jiin¹³ la júu³ ga'íi² Ña'ñu¹u' Jesucristo. ¹⁵ Pe cwo¹³-tsii jmaa³aa jilaa²¹ ilí² ití²-oo' coon²¹ tøø²mo jilaa²¹ 'elo mi yuui¹³ júun²na.

'In gani² jilaa²¹ 'e 'ya²gi tya' Jesucristo

¹⁶ Jo ga'e¹ee 'naa' júu³ 'e juuin¹-tsi tsá² 'e jo jo¹ mo gafo³oo cwáain¹ tya' 'ii²¹ tya' Ña'ñu¹u' joon xiiala mi jó¹ tún¹ tsu coon¹³ unni³oo'o ganée²na'a Ña'ñu¹u' coon¹³ jilaa²¹ 'e 'ya²gi tya'a. ¹⁷ Ganée²moo' o mo gauntyúu¹i Dios Jmii²¹ 'ii coon¹³ 'e 'ya²gi mo gafaa²¹a coon júu³ jó¹ fu ñu¹fú² 'e jin¹²: "In lo-o yuu²¹ tyiia 'in 'iin²¹²na. Joon jlø¹³moo 'wii²¹² tya'a." ¹⁸ Jna'a ganuu²¹oo' o 'e júu³ do 'e jó¹ fu ñu¹fú² tsu toon²¹oo' o coon¹³ Ña'ñu¹u' yuu¹³ 'e moo²¹ 'e cwaai¹³ do.

¹⁹ Gamoo²¹oo' o jilaa²¹ 'elo pe sá² goon²¹ 'e jmoo¹o 'e tsáai¹gi-tsi'. Tsáai¹gi-tsi coon¹³ 'e jí² gajmaa¹a 'in gacwoo¹ júu³ tya' Dios calií. Joon jmaa²aa' 'e tyú² wa'a nuu²uun' coon²¹ tún² 'e júu³ do tsu 'e júu³ do lí² lawa coon²¹ jí² jná² joo²¹ lí nuu²¹. Coon²oon' cwáain¹ 'e júu³ do ca ga'øøi²¹-oo' tyú²-u. Joon jilaa²¹ 'e 'øøi²¹-oo' ilí²in lawa 'núu¹ 'áa³ 'in 'yeei²¹ mo 'aa²¹ jmoo¹ jná² joo²¹ tyii'. Tí² lí 'yee²¹ ñi¹ 'e jmá¹ jné² tyú². ²⁰ Cwoliñí³ 'naa' 'e wa'a 'ña'a tsá² jo lí² 'øøi²¹-tsi 'e jí² do 'e nigajmaa¹a 'in gacwó² júu³ tya' Dios calií. ²¹ Tsu 'in Espíritu Tyú² tya' Dios gacwoo¹o 'in tsá² tya' Dios do 'ee 'e faa²¹a. Jo gafaa²¹a 'in tsá² do 'ña'a.

2

Seen²¹mo tsá² 'in tí²-tsi júu³ tajuu²¹

¹ La galiseein²¹ tifo¹² tajuui²¹ jee²¹² 'in tsá² Israel calií la joon jon iliseein²¹ tifo¹² tajuui²¹ jee²¹² 'naa'. Joon 'uun²¹mo 'in tifo¹² do i'e² júu³ 'e tsaai¹³. Ca gali'e¹²mo Ña'ñu¹³ 'in gatyí² tsaá² tya'a. Joon coon¹³ la joon 'e¹²e wúu¹ yaai. La jmoonoo i'ín²mo coonti. ² Joon fúu¹mo itsalín² coon¹³on la fu¹ gó² 'yuuí². Joon 'wii²¹² tya' 'ii-o ifaa^{21a} tsá² 'laa¹²¹ tya' 'e fu¹ la jai¹². ³ Joon tsu 'wii¹³ 'iin²¹²in 'in tifo¹² do cuu² 'áai¹ coon¹²¹on 'naa' too² 'e jnaa^{1a} cuu². Pe ningóo^{1xu} 'e náa¹ tyú² 'ii²¹ tya'a. Nisijaan²¹o fu táa¹i.

⁴ Tsu Dios jo ga'ín² tsaá² tya' 'in ángeles do 'in ga'láa¹ tya'a, gadyee¹²ⁱ li 'ii²¹. Gataa¹²ⁱ too²¹ li nuu²¹ ca gati² 'ii²¹ i'ín²mo. ⁵ Jon'gi ga'ín² Dios tsaá² tya' 'in tsá² taain²¹² juncwii²¹ calií. Gasii¹in jmi¹ joon gaunrøøi²¹ coon¹³ jmi²¹ 'e juncwii²¹ lo li taain²¹² tsá² 'in jo 'iin²¹²in un'goo^{21o} 'ii. Jiin¹³ Noé do coon¹³ 'in dyái¹ tsá² catyaaí² do jo gajuun²in. Jaain²¹ tsá² 'in cwo¹ júu³ xiiala seein²¹ tsá² tyú² tyani Dios líi¹ 'in Noé do. ⁶ Gatyu^{12o} jon Dios to² 'a 'ín² fuu²¹ Sodoma coon¹³ Gomorra. Gasii¹in coon²¹ jí² gacoo^{2o} ca galí¹ fó² coonti. Galíi¹ 'in tsá² do lawa coon²¹ li² tya' 'in tsá² gó² 'in liseein²¹ ciiin²¹gixu. ⁷ Pe gatiin¹³mo Dios jaain²¹ tsá² sii²¹ Lot jee²¹² 'in tsá² gó² ga'ín¹. Gali'a^{1o} Lot do jilaa¹²¹ 'e gó² jmaa^{1a} 'in tsá² do. ⁸ Tsá² tyú¹mo 'in Lot do. Joon gacwó² jee²¹² 'in tsá² fuu²¹ do galixuui²¹²-tsi 'wii¹³ tya' jilaa¹²¹ jøø² joon nuu¹un 'e gó² jmoo^{1o} 'in tsá² do. ⁹ Nii¹ Dios xiiala láa¹ 'in tsaá¹-tsi 'ii jee²¹² 'in gó². Nii^{1o} jon xiiala 'mée¹ 'in gó² ca tí² 'ii²¹ tya'a 'e nii²¹² wúu¹.

¹⁰ I'e¹e Dios wúu¹ nifugi 'in ngi¹ to² jmoo^{1o} jiin¹³ 'e gó² 'e 'i¹-tsi coon¹³ 'in 'eei¹ 'in 'oo^{1o} to² tya' Ña'ñu¹³. 'In tsá² lo jo tsí¹ tsá² 'gó², jmoo^{1o} jiin¹³ la to² tyu^{12u} 'ña'a. Jo 'goo^{121o} coonti, faa^{121a} 'laa¹²¹ tya' 'in tí² un'goo^{21o}. ¹¹ Joon ca 'in ángeles jo cwoo^{1o} tsaá² tya' 'in 'oo^{1o} to² do pe cøøi¹³gi 'i lagi 'in tsá² gó² do joon 'oo¹gi 'ii²¹.

¹² 'In tsá² do lí²in lawa joo'nuu²¹ 'in jo 'øøi¹²¹-tsi. Jmaai²¹ to² jiin¹³ 'e saan¹²¹mo tsá² joon jngaa¹³mo tsá² 'ii. Faa^{121a} 'in tsá² do 'laa¹²¹ tya' jilaa¹²¹ 'e jo 'øøi¹²¹-tsi. Joon coon¹³ jilaa¹²¹ 'e gó² jmoo^{1o} ijúun²mo la júin¹ joo'nuu²¹. ¹³ 'Ii²¹mo 'e gati² 'ii²¹ 'wii²¹² 'e gó² jmoo^{1o}. Tí²-tsi jmoo^{1o} la 'woo¹ jmi¹ jiin¹³ la 'iin²¹²in. Coon¹²¹on 'naa' la 'ii²¹² taan²¹²naa' jmoo^{2oo} jmi²¹². Faa^{121a} tsá² 'láai² tyii' 'wii¹³ 'e 'lii¹³ jmoo^{1o} 'ii.

¹⁴ 'In tsá² do jo lí² jøø²i tsami² jmai¹² 'iin²¹²in 'láa^{1a} coon¹³on. Jo 'ii²¹ 'woo^{121o} jmai¹² 'noo^{1o} tsaá². Tí²mo caain²¹ 'in tsá² tóin²-tsi. Jmai¹² 'i¹-tsi 'iin²¹²in 'e sá² tya' tsá² xeei²¹. Tsá² 'lii¹³mo 'ii joon 'ee¹mo Dios 'ii. ¹⁵ Nigatu^{21o} 'in tsá² do 'e fu¹ coon²¹ tsáa¹ joon ga'í² fu¹ gó². Jmoo^{1o} la gajmaa^{1a} Balaam, jón^{1o} Beor. Tsu 'in Balaam do gali'iin²¹²in jmaa^{1a} 'e gó² 'e jnaa^{121xu} cuu². ¹⁶ Pe jaain²¹ bu¹³ gají²in 'ii coon¹³ jmi¹ tya' tsá² 'wii¹³ tsaá² tya'a. Joon gatyu¹²mo 'e gó² jmoo^{1o}.

¹⁷ 'In tsá²gó² do líi¹ lawa li sá² jmi²¹ cwii¹²¹ 'e galityuun²¹. Jmoo^{1o} 'e lawa'a faa^{121o} júu³ tyú² tya' Dios pe jon' la joon. Lawa jni¹ tyuun²¹ líi¹ 'ido, roon¹on coon¹³ tyí² 'e jni¹ do pe jo jmi¹ jeei¹. Joon Dios ga'mée¹ coon²¹ li nuu²¹gi 'áai¹ tya'a. ¹⁸ 'In tsá² do faa^{121a} júu³ 'gøøi¹³ pe 'e jo 'ee to² 'ín³ coonti 'e faa^{121a} do. Joon coon¹³ jilaa¹²¹ 'e 'i¹-tsi tsá² coon¹²¹on too² 'in tsá² nigaláai² no-o tá² jee²¹² 'in tsá² jo ñii¹ la jai¹². ¹⁹ Jin¹² 'in tsá² do 'e lí² láai² tsá² xeei¹²¹ pe 'ii-o líi¹ tsá² 'leei¹³ tya' 'in gó². Tsu doñi'ee ngi¹ tsá² to² jmoo^{1o} 'e 'iin²¹²in coon¹³ 'e joon 'ii²¹mo 'e tí²i. ²⁰ Wana galáai² jaain²¹ tsá² jee²¹² jilaa¹²¹ 'e gó² sá² juncwii²¹ tsu 'wii¹³ galicwii¹mo Ña'ñu¹³ Jesucristo, 'in jmoo^{1o} tiin¹³ tsá², joon mi yuu¹³ joon wa'a gatuu^{21o} 'e fu¹ coon²¹ tsáa¹ joon 'í^{2o} tún¹ fu¹ gó² joon xujoon gó²gi tya'a lagi mo 'wiin²¹². ²¹ Tyú²gi tya'a wa'a jo galicwii¹ 'e fu¹ coon²¹ tsáa¹ wa' jee²¹² catá² cii¹²ⁱ joon túu¹³ júu³ tya' Dios 'e naga'ii¹²¹. ²² Galí²-i tya'a la gajin¹² júu³ tya' tsá² 'e jin¹²: “No-o gacii¹²ⁱ 'in tsii²¹ gagø¹³ 'e nañuu²¹ do tún¹. Joon 'in ní¹ 'in nalaa¹²¹ tyú² gacii¹²ⁱ tún¹ jee²¹² jiin¹.”

3

Xiiala ilí² mi jó¹ Ña'ñu¹ tún¹

¹⁻² Tsaru¹u' 'in 'iin²¹²na, tí² tún² 'e jí² lo 'e sá³na tyi'naa'. Coon¹³ jí tún² jí² do gali'in²¹²na tyáa³-'oo' 'e 'i¹du¹-'oo' coon²¹ tún² jilaa²¹ júu³ gacwoo¹o 'in gafaa²¹a júu³ tya' Dios la mo jéi¹ coon¹³ jilaa²¹ júu³ tyii'i. Joon 'in Ña'ñu¹ 'in jmáa¹a tiin¹³ tsá² gasii'in jna'a tsacwoo²¹oo'o júu³ tyú² tya'a.

³ Cwoliñ²i' nifu 'e mo tí² li tyéi¹ juncwii²¹ iliseein²¹ tsá² 'in ungi¹i jilaa²¹ 'e cwaai¹³ joon ngi¹ to² jmoo¹o jiin¹³ la 'iin²¹²in. ⁴ Iunngii¹ 'naa': “¿'Ee li'i jo mo cwéi¹ Cristo la li 'e gajin²in? Tsu ca la mo júun¹in tsacøi¹³ tyi' lii²gi ca la mo la lí² la mo garóon¹ juncwii²¹.” ⁵ 'In tsá² do jo 'iin²¹²in coon²¹ cwáain¹ 'e gajmaa¹a Dios 'e juncwii²¹ lo coon¹³ júu³ tya'a. La joon jon to² tyu² Dios ga'yee²¹ cwoo¹³ tyuun²¹ jee²¹² jmi²¹ 'e roon¹on tún² tsa² jmi²¹. ⁶ Joon 'e juncwii²¹ sá² yiia¹³ joon ga'ín²mo Dios coon¹³ jmi²¹ 'e gajlí¹. Joon gajin²o Dios 'e la no jo ityéi¹ ce ijún² coon¹³ jí² ijó¹. ⁷ Mi tí² jmi²¹² i'ín² juncwii²¹ 'e jí² do icaa¹ 'in tsá² jo tsaa¹-tsi Dios.

⁸ Pe, tsaru¹u', jo cwo'ín²-'oo' 'e coon²¹ jmi²¹² li la li coon²¹ mil jiin²¹ tya' Ña'ñu¹, la joon jon coon²¹ mil jiin²¹ li la li coon²¹ jmi²¹². ⁹ Jo li'ñi²¹² Ña'ñu¹ iuntsiin²¹ júu³ tya'a la 'i¹-tsi 'inlíi¹³. Jo mo jó² tsu 'wii¹³ feei¹-tsi Dios tyi'. Jo 'iin²¹²in Ña'ñu¹ 'e i'ín² jiin¹³ jaain²¹ pe 'iin²¹²in 'e ijaa²¹a-tsi jilee²¹mo.

¹⁰ La jó¹ jaain²¹ 'uun²¹ mo 'woo¹, la joon ijó¹ jmi²¹² tya' Ña'ñu¹. Joon coon¹³ coon²¹ i'ín² tá² lí¹ idyuu²mo la tøøi² juncwii²¹. Joon coon¹³ coon²¹ 'e tyí² 'áai¹ ilí² jmi²¹ jilaa²¹. Ijún¹ juncwii²¹ coon¹³ jilaa²¹ 'e gajmaa¹a tsá².

¹¹ Ñí²-i 'naa' xiiala ityéi¹ jilaa²¹ 'e sá² 'wii¹³ joon cwoo¹³-'oo' cwoseen²¹naa' tyú²-u tyani tsá² joongi tyani Dios. ¹² Sijaan²aan' 'e jmi²¹² do jløø¹³moo'. Jmaa²aa' 'e lí² jó¹ jmi²¹² do la jmoono. Joon xufiin¹³ idyuu²¹mo juncwii²¹ coon¹³ jí² do joon jilaa²¹ ilí² jmi²¹ coon¹³ 'e tyí² 'áai¹, ¹³ jna'o' sijaan²o' coon²¹ juncwii²¹ 'múui² coon¹³ coon²¹ po¹³ juncwii²¹ li sá² jmai¹² 'e tyú²-u jiin¹³ la ga'íi² Dios júu³.

¹⁴ 'Wii¹³ sijaan²aan' jilaa²¹ 'elo fuu²¹²uu 'naa', 'in 'iin²¹²na: Cwoo¹³-'oo' 'e seen²¹naa' tyú²-u mi jiin¹³in Dios 'naa' 'e jo sá² jiin¹³ coon²¹ tsaa² cwo¹o Dios 'naa' joon 'yaai¹-tsi 'wii²¹² tyii'. ¹⁵ Joon cwotii¹³-'oo' wa jogi mo ijó¹ 'wii¹³ cwo²gi ilí² tiin¹³gi tsá². Jiin¹³ la gajin² jí² gasii'in tsaru¹u' Poo² 'in 'iin²¹²na'. Tsu Dios gacwoo¹o 'e jmi²¹-tsi 'áai¹. ¹⁶ Coon¹³ jilaa²¹ jí² tya'a faa²¹a 'e cwáain¹ lo fiin¹³ wúui¹ 'áai¹ 'øøi²¹-tsi tsá². Joon 'in jo mo gauntsáa¹ jí² caan²¹mo coon¹³ 'in tói¹-tsi 'e jai¹² líi² sá² 'e faa²¹a jí² tya' Poo² do la sisíi² 'e 'øøi²¹-tsi tsá² jí² tya' Dios 'e catyiaa². Joon coon¹³ la joon 'ín²mo 'ña'a.

¹⁷ 'Wii¹³ joon, tsaru¹u' 'in 'iin²¹²na, ñí² 'naa' jéi¹gi jilaa²¹ 'elo joon un'øø¹³naa' yaanaa' 'e jo coon²¹ 'in tsá² gó² do 'naa' tóo² coon¹³ júu³ tajuu²¹ tya'a joon jo xuu²¹naa' 'e jai¹² líi²naa'. ¹⁸ Pe cwolicwii¹gi Ña'ñu¹ Jesucristo 'in gajmaa¹a tiin¹³naa'. Joon cwoli'øøi²¹gi-'oo' fo'feei¹ tya'a. Cwolí² jilaa²¹ 'e 'ya²gi tya'a ca nano la joon jon coon²¹ tøø²mo. Amén.

Jí² 'láa² 'wii²¹² 'e gasii¹ in San Juan tí²¹ 'in jai¹² líi² Jesucristo

Júu³ tya' juncwii²¹ 'e cwo¹ Dios tsá²

¹ Jmoo²¹ o'o 'e jí² lo cwáain¹ tya' 'in tyán¹ júu³ tya' Dios jacoon¹ jee²¹² jna' ca la jée¹ gi la mo 'wiin²¹² seen²¹ mo 'ii. Nanuu² oo'o júu³ tya' a joon nanee²¹² moo'o coon¹¹³ unnii²¹ i' joon gajó² moo'o, gasaan¹¹³ a' tya' a coon¹¹³ cwo²¹ o'o. ² Joon gajnéi¹ 'e juncwii²¹ no jee²¹² jna' a joon gaee²¹ e' e' jmoo²¹ o'o júu³ joon 'ee¹³ e' e' 'naa' 'e juncwii²¹ no 'e jo tyéi¹ do. E juncwii²¹ no gateen¹ coon¹¹³ Ñu¹¹ u' joon gajnéi¹ i' jee²¹² jna' a. ³ Jmoo²¹ o'o 'naa' júu³ jilaa¹²¹ 'e ganee²¹ e' e' joongi ganuu²¹ u' u' 'e ilisicaan²¹ naa' coon¹¹³ jna' a. Joon jna' oo'o 'e la ja¹² mo sicaan²¹ moo'o coon¹¹³ Dios Jmii²¹ joongi coon¹¹³ jón¹ on Jesucristo. ⁴ 'Wii¹¹³ joon siin²¹ jna' a 'e jí² lo tyii' itsiin² mo 'e jló³ moo'.

Dios jmoo¹ o' jná² joo¹²¹ li taain²¹² tsá² juncwii²¹

⁵ E júu³ lo ga'ee¹ Jesucristo jna' a, joon jmoo²¹ o'o 'naa' júu³: Dios 'in² tyúi¹ gi líi¹ joon ñi¹ o' jilaa¹²¹, ce jiin¹¹³ xu 'e gó² jo sá² tya' a. ⁶ Wa jin¹² tsá² 'e sicaain²¹ coon¹¹³ Dios joon ngii¹ to² gó², tajuu²¹ mo 'ii coon¹¹³ jilaa¹²¹ 'e faa¹²¹ a joongi jilaa¹²¹ 'e jmoo¹ o. ⁷ Pe wana ngii²¹ i' jmai¹² 'e tyú² u la ngi¹ Dios 'in tyúi¹ sicaan²¹ na' la jaain²¹ la jaan²¹ na'. Joon iuntyúu¹ i' jna' jilaa¹²¹ tsaa² tyi' coon¹¹³ 'e jmi¹ 'øø²¹ i' 'e gatuun² un tya' Joon¹ Dios 'in sii²¹ Jesucristo.

⁸ Wa faa¹³ a' 'e jo 'e tsaa² 'ó³ o' tyiin² an' too² yiia', líi² na' tajuu²¹. ⁹ Pe wana røø²¹² na' tsaa² tyi' tyani Dios, i' íin² mo Dios tsaa² tyi' jiin¹¹³ la nifo¹² o. Joon iuntyúu¹ i' jna' jilaa¹²¹ 'e 'laa²¹ a' tsu 'ii¹²¹ røø² jmoo¹ Dios. ¹⁰ Wana faa¹³ a' 'e jo mo ga'naa²¹ a' tsaa² cwó¹³ o' Dios tsaa² 'e tajuu²¹ mo 'i. Joon jo mo ga'ii¹¹³ na' júu³ tya' Dios 'e jai¹² to².

2

Jesucristo, 'in faa¹²¹ a 'wii²¹² tyi'

¹ Síi³ na 'e jí² lo tyi' naa' yuun²¹ tyiia 'e jo 'noo² oo' tsaa². Pe wana gatøø¹¹ tsá² tsaa² tya' a seein²¹ jaain²¹ sii²¹ Jesucristo 'in lí² faa¹²¹ a 'wii²¹² tya' a tyani Dios Jmii²¹. ² Joon 'in Jesucristo jo ga'noo¹ o' jiin¹¹³ coon²¹ tsaa². Joon coon¹¹³ la joon 'in Jesús do gatyii¹ jilaa¹²¹ tsaa² tyi' mo najúun² in. Joon coon¹¹³ la joon gauntyú² tsi Dios 'wii²¹² tyi'. Joon jon' jiin¹¹³ tsaa² tyi' gatyí², gatyí² jon tsaa² tya' jilee¹²¹ tsá² 'in taain²¹² juncwii²¹.

³ Wana nuu²¹ u' júu³ tyú² tya' Dios nee²¹ o' 'e galicwii¹ mo' 'ii. ⁴ Pe wana jin¹² tsá²: "Cwí³ moo 'ii", joon jo jmoo¹ o' nuu¹¹³ u, tajuu²¹ mo 'ii. ⁵ 'In jmoo¹ o' nuu¹¹³ júu³ tya' Dios 'e la ja¹² mo 'iin²¹² in 'ido Dios jiin¹¹³ la lí² 'e 'iin²¹² Dios. Joon coon¹¹³ la joon linee³ e' 'e licaan²¹ mo' coon¹¹³ Dios. ⁶ Joon 'in jin¹² 'e sicaain²¹ coon¹¹³ Dios tíi² ngi¹ la gangii¹ Jesucristo.

'E júu³ 'múui² tyu¹² u to²

⁷ Tsaru¹¹ u', jo 'múui² 'e to² tyu¹³ uu no. Ca la mo 'wiin²¹² ganuu² uu'. Coon²¹ røø²¹ lí¹ 'e to² tyu¹³ uu no la lí¹ 'e niganuu² uu' la mo jéei¹. ⁸ Pe Jesús gasii¹²¹ jna' 'e 'míi² mo 'e júu³ lo 'e to² tyu¹³ uu no. Jesús do ga'laa² 'wii²¹² jmaa¹ a 'elo joon ga'ii¹¹³ naa' 'e jmaa² aa'. La mo jéei¹ la jo mo licwii¹ na' Jesucristo lawa' a ngii²¹ i' li nuu²¹. Pe ti li ngii²¹ mo 'e nuu²¹ no. Na' láa² 'wii²¹² jná² joo¹²¹ li saan³ an' tsu 'wii¹¹³ galicwii¹ mo' Jesucristo.

⁹ Joon wana jin¹² tsá² 'e ngi¹ li jná² joo¹²¹ tya' Dios joon 'ee¹¹ mo ruu¹²¹ i' ngii¹ o' li nuu²¹ gi. ¹⁰ Tsu 'in 'iin²¹² in ruu¹²¹ i' ngii¹ li jná² joo¹²¹ tya' Dios joon ce jiin¹¹³ coon²¹ jo 'ee sóon³ in. ¹¹ Pe 'in tsá² 'in 'ee¹¹ ruu¹²¹ i' seein²¹ 'e ngi¹ li nuu²¹. Joon jo jnaa² jøø² xii¹ fu tsaa¹ a. Lawa' a tsá² tiui² líi¹ i.

¹² Síi³ na 'e jí² lo tyii', yuun²¹ tyiia, tsu niga'íin² mo Dios tsaa² tyii' 'wii¹¹³ tya' Jesucristo nityí² tya' a. ¹³ Síi³ na 'e jí² lo tyii' tsacøø¹¹³ tsu nigalicwii¹ moo' 'in gaseein²¹ mo 'láa²

'wii²¹² juncwii²¹ coon¹¹³ jilaa¹²¹ 'e sá². Sii³na 'e jí² lo tyii' simii²¹ tsu nigali¹²⁰⁰ 'in 'lii¹³ do.

Joon gasii³na 'e jí² lo tyii', yuun²¹ tyiia tsu nigalicwii¹moo' Dios Jmii²¹. ¹⁴ Joon gasii³na 'e jí² lo tyii' tsacøøi¹¹³ tsu nigalicwii¹moo' 'in seein²¹ mo 'láa² 'wii²¹² jilaa¹²¹ 'e sá² juncwii²¹. Joon gasii³na 'e jí² lo tyii' simii²¹ tsu 'wii¹¹³ pii²¹-oo' joon ga'ii¹¹³moo' júu³ tya' Dios. Joon gali¹²⁰⁰ 'in 'lii¹³ do.

¹⁵ Jo jmaa²aa' 'e 'iin²¹²naa' 'e juncwii²¹ lo jon'gi jmaa²aa' 'iin²¹²naa' jilaa¹²¹ 'e sá² juncwii²¹. Tsu wana jmoo²⁰⁰ 'e 'iin²¹²naa' juncwii²¹ jo 'iin²¹²naa' Dios Jmii²¹. ¹⁶ Tsu jilaa¹²¹ 'e 'i¹-tsi tsá² coon¹¹³ jilaa¹²¹ 'e suun²¹in tsá² coon¹¹³ unni¹i coon¹¹³ jilaa¹²¹ 'e jmoo¹⁰ jloo¹³ tya'a jon' tya' Dios Jmii²¹ 'e la joon, 'e tya' juncwii²¹ jilaa¹²¹ 'e la joon. Jiin¹¹³ juncwii²¹ lo-o taain²¹ tsá² 'e la joon. Jo cwo²gi Dios Jmii²¹ 'e la joon. ¹⁷ Ti li tyé¹mo juncwii²¹ coon¹¹³ jilaa¹²¹ 'e gó² 'e jmoo¹⁰ tsá² 'e jo 'e to² tí². Pe jileei¹²¹ 'in jmoo¹⁰ la to² tyu¹² Dios seen²mo coon²¹ tøø²mo.

Xiiala lí¹ júu³ jai¹² joongi xiiala lí¹ júu³ tajuu²¹

¹⁸ Yuun²¹ tyiia, tyan¹² 'áa¹mo nijó¹ i'íin² juncwii²¹. Joon nanuu²⁰⁰ 'e ijó¹ 'in 'eei¹ Cristo joon seen²mo fúui¹ 'in 'eei¹ Cristo nano, 'wii¹¹³ joon nee²¹e' 'e ti li tyé¹ juncwii²¹. ¹⁹ 'In tsá² do ga'wóo²i jee²¹² jna' pe jon' tsá² tyi' 'ii. Tsu wana galin² tsá² tyi' la jai¹² jo ga'wóo²i jee²¹² jna'. Pe la lo-o gali² ilini¹ tsá² tyú² 'e jileei¹²¹ 'in ngi¹ coon¹¹³ jna' jon' jileei¹²¹ líi¹ tsá² tyi'.

²⁰ Pe Dios nigacwo¹⁰ 'naa' 'in Espíritu tyú² tya'a 'wii¹¹³ joon ñii²¹²oo' jilaa¹²¹. ²¹ 'E sii³na 'e jí² lo tyii' 'wii¹¹³ ñí³ 'naa' jilaa¹²¹ 'e la jai¹² jon' wa'a jo mo cwii¹ii'. Ñí³oo' jon 'e jiin¹¹³ coon²¹ júu³ tajuu²¹ jo 'ee la jai¹².

²² Joon wana 'in jin¹² 'e jo jo¹² gatyii¹¹³in Dios Jmii²¹ Jesus 'in tyán¹ júu³ tya'a sii²¹ Cristo, tajuu²¹mo 'in jin¹² la joon. 'In no 'in 'eei¹ Cristo. Jileei¹²¹ 'in la 'í jo røø²i Dios Jmii²¹ coon¹¹³ Joon¹on. ²³ Jilee¹²¹ 'in jo røø¹i Joon¹ Dios jo cwii¹in jon Dios Jmii²¹. Pe wana jin¹² tsá² Joon¹ Dios Jmii²¹ Jesús, 'in no cwii¹mo jon Dios Jmii²¹.

²⁴ 'Wii¹¹³ joon cwotii¹¹³-oo' 'e ganuu^{2uu} ca la mo 'wiin²¹². Joon wana jo tuu^{2uu} 'e júu³ do 'e ganuu^{2uu} ca la mo 'wiin²¹² jjoon²⁰⁰ licaan²¹naa' coon¹¹³ Joon¹ Dios joongi coon¹¹³ Dios Jmii²¹. ²⁵ Joon Jesucristo ga'íi² jna' júu³ 'e icwo¹⁰ jna' coon²¹ juncwii²¹ itoon²¹on' coon¹¹³ Dios coon²¹ tøø²mo.

²⁶ Jmoo¹¹³oo'o 'naa' júu³ coon¹¹³ jí² lo cwáain¹ tya' 'in 'iin²¹²in cón² 'naa' tóo². ²⁷ Pe Jesucristo gacwo¹ 'naa' Espíritu Tyú² tya'a joon jo ná¹ jiin¹¹³ jaain²¹ 'e¹²e 'naa' tsu 'ña'o 'in Espíritu do 'e¹²e 'naa'. Joon jilaa¹²¹ 'e 'e¹²e 'naa' jmai¹² 'e ja¹²mo jiin¹¹³ coon²¹ 'e tajuu²¹. Cwoseen²¹naa' sicaan²¹naa' coon¹¹³ on la ga'e¹² 'in Espíritu Tyú² do 'naa'.

²⁸ Joon nano, yuun²¹ tyiia, cwoseen²mogii' sicaan²¹naa' coon¹¹³ Cristo. Coon¹¹³ la joon jo cu¹²-tsi' mi jnéi¹ 'ido tún¹. Joon mi jó¹ jo fa'ii¹²¹ líi²naa' tyaní¹i. ²⁹ Tyú²-u ñí³oo' 'e jmai¹² 'e røø²¹ jmoo¹⁰ Jesucristo. Cwoliñí³oo' jon 'e jilee¹²¹ 'in jmoo¹⁰ røø²¹ joon¹ Dios 'ii.

3

'In líi¹i joon¹ Dios

¹ Cwo'ii²du'-oo' xiiala 'iin²¹²in Dios Jmii²¹ jna' 'e gaunsii²¹ jna' 'e joon¹ Dios jna'. Joon la joon líi¹na'. 'Wii¹¹³ joon 'in jo cwii¹in Dios taain²¹² juncwii²¹ jo cwii¹in jna' jon tsu jo mo galicwii¹in Dios. ² Tsaru¹u' 'in 'iin²¹²na, la no líi¹na' joon¹ Dios joon jo galinee²¹e' 'ee ilíin²na' pe nee²¹o' 'e mi jnéi¹ Jesucristo ilíin²mo' la líi¹i tsu inee²¹mo' jiin¹¹³ la líi¹i. ³ Joon jilee¹²¹ 'in jéein¹ 'ii untyú¹ yaai tsu tyú¹mo Jesucristo.

⁴ Jilee¹²¹ 'in 'noo¹⁰ tsaa² jo untiin¹¹³in júu³ tya' Dios. La joon lí¹ tsaa² mo jo untiin¹¹³ tsá² júu³ tya' Dios. ⁵ Ñí³oo' 'e Jesucristo nicweei¹ ni cwo¹¹³ juncwii²¹ 'e tyii²¹ tsaa² tyi'. Joon jo mo ga'noo¹⁰ 'ido jiin¹¹³ coon²¹ tsaa². ⁶ La joon jon jilee¹²¹ 'in sicaain²¹ coon¹¹³on, jo ngi¹ to² 'noo¹⁰ tsaa². Tsu jilee¹²¹ 'in ngi¹ to² 'noo¹⁰ tsaa² jo mo ní² tiin¹¹³ jo mo licwii¹in Jesucristo. ⁷ Yuun²¹ tyiia, jo cwo²⁰⁰ 'e cón² tsá² 'naa' tóo²: 'In jmoo¹⁰ 'e tyú², 'in tyú¹mo

'i la tyú¹i Jesucristo. ⁸ La joon jon jileei¹²¹ 'in ngi¹ to² 'noo¹o tsaa² 'in 'lí¹³mo 'i. Tsu la mo 'wiin²¹² ga'noo¹o 'in 'lí¹³ do tsaa². Joon najó¹ 'in Joon¹ Dios jaxée¹ 'i 'e nigajmaa¹ 'a 'in 'lí¹³ do.

⁹ Jiin¹¹³ jaain²¹ jón¹ Dios jo ngi¹ to² 'noo¹o tsaa² tsu Dios nigacwo¹o 'in tsá² do coon²¹ juncwii²¹ 'múui². Jo lí² 'noo¹gi tsaa² tsu jón¹ Dios 'ii. ¹⁰ Lí²-i licwii¹mo' 'iin jón¹ Dios joongi 'iin jón¹ 'in 'lí¹³ tsu jilee¹²¹ 'in jo jmoo¹o 'e tyú² jon'gi 'iin²¹²in ruu¹²¹i jo lí¹i jón¹ Dios.

Ili'nee²mo' la jaain²¹ la jaan²¹na'

¹¹ Tsu joon 'e júu³ niganuu^{2uu} ca la mo 'wiin²¹² lí¹ 'elo: Cwoli'iin²¹²na' la jaain²¹ la jaan²¹na'. ¹² Jo jmoo²¹o' la gajmaa¹ a Caín, 'in lí¹¹i jón¹ 'in 'lí¹³ joon gajngaa¹²mo ruu¹²¹i. ¿'Ee 'wii²¹² gajngaa¹³i? Gajnga¹²mo 'wii¹³ 'in ruu¹²¹i do gajmaa¹ 'e tyú² joon 'ii-gi gajmaa¹ 'e gó².

¹³ Tsaru¹u', jo jmaa^{2aa} tsa'goo²¹-oo' 'e 'eei¹ 'naa' 'in tsá² 'in jo cwii¹in Dios, 'in tí²-tsi jiin¹³ 'e sá² fu juncwii²¹ lo. ¹⁴ Néé^{3o} 'e ca la mo jéi¹ jo 'in caan²¹na' coon¹³ Dios pe la no galicaan²¹mo' coon¹³ Dios tsu 'iin²¹²mo' 'in ru¹u' catyaa² do. 'In jo 'iin²¹²in ruu¹²¹i jo mo licaain²¹ coon¹³ Dios. ¹⁵ Jilee¹²¹ 'in 'ee¹ ruu¹²¹i lawa'a 'in jngaa¹¹² tsá² 'ii. Joon ñi^{3oo} 'e jiin¹³ jaain²¹ 'in jngaa¹¹² tsá² jo téen²in juncwii²¹ tya' Dios coon²¹ tøø². ¹⁶ Nee^{21o} 'e gacwo¹ Jesucristo juncwii²¹ tya'a 'wii¹³ tyi'. Joon coon¹³ la joon galitsáa¹mo-tsi' xiiala 'ná¹ 'e 'iin²¹²mo' Dios coon¹³ tsá² xeei¹²¹. La gacwo¹ 'ii juncwii²¹ tya'a la joon jon jna' 'ná¹ cwo^{21o} juncwii²¹ tyi' tya' tsaru¹u'. ¹⁷ Wa jaain²¹ tsá² 'in 'oo¹o jilaa¹²¹ 'e jmaa¹²ⁱ to² tya'a jóø²ⁱ jaain²¹ tsaru¹²¹ⁱ 'in sityéin¹ jmii²¹² joon jo jmoo¹o feei¹-tsi 'wii²¹² tya' 'ido jo ñi³ⁱⁱ xiiala cwéi¹ jin¹² 'in tsá² do: "Iin²¹²mo' Dios." ¹⁸ Yuun²¹ tyiia, jo to² 'í³ wa'a jiin¹³ fáa^{3a}: "Iin²¹²mo' Dios coon¹³ tsá²." Tyú²gi wa'a 'ee^{2e} tsá² 'e 'e la ja¹²mo 'iin²¹²mo' Dios coon¹³ tsá² coon¹³ jilaa¹²¹ 'e jmoo^{21o}'.

'E jo cu¹²-tsi' tyani Dios Jmii²¹

¹⁹ Joon wa ngii²¹ⁱ la joon cwo¹³na' cwáain¹ yiia' 'e jo nitajuui²¹ jna'. Joon cwo¹³na' cwáain¹ yiia' 'e jo nitajuui²¹ jna' tyani Dios. ²⁰ Wana cwóo^{13o} tsaa² yiia' nee^{21o} 'e feei¹gi Dios lagi jna' joon ñi¹ Dios jilaa¹²¹. ²¹ La joon, tsaru¹u' 'in 'iin²¹²na, wa'a jo cwóo^{13o} tsaa² yiia' lí²-i seen²na' jo cu¹²-tsi' tyani Dios. ²² Joon icwo¹o Dios jna' jilaa¹²¹ 'e mii²¹ⁱ tsu jmoo^{21o} 'núu^{13u} to² tyu^{12u} coon¹³ jilaa¹²¹ 'e 'yaa¹-tsi tyi'. ²³ Joon to² tyu^{12u} 'e ja¹²mo lí²na' Jón¹on Jesucristo joon tyu^{12u} jna' jon to² 'e 'iin²¹²mo' la jaain²¹ la jaan²¹na' jiin¹³ la nigajin¹²in. ²⁴ Jilee¹²¹ 'in jmoo¹o la to² tyu^{12u} téen¹in sicaain²¹ coon¹³ Dios la joon jon téen¹in Dios sicaain²¹ coon¹³ 'ii. Joon linee^{21e} 'e téen¹in Dios sicaain¹ coon¹³ jna' 'wii¹³ 'in Esíritu Tyú² tya'a 'in gacwei¹² jna'.

4

Xiiala lí¹i 'in Espíritu Tyú² tya' Dios joongi xiiala lí¹i 'in sii²¹ anticristo

¹ Tsaru¹u' 'in 'iin²¹²na, jo jai¹² cwoliin²¹naa' jilee¹²¹ 'in jin¹² 'e faa¹²¹o cwáain¹ tya' Dios. Cón^{2oon} cwáain¹ coon¹³ ce tún² 'ee 'e faa¹²¹a 'ido. Nuú^{2uu} wana faa¹²¹a cwáain¹ tya' Dios owa jo faa¹²¹a 'ee. Róø²mo cwo¹³ juncwii²¹ coon¹³ 'in tsá² tajuui²¹ 'in jin¹²in 'e faa¹²¹o cwáain¹ tya' Dios pe jo jo¹². ² Pe 'naa' cwii¹mo' 'in Espíritu Tyú² tya' Dios. Joon jilee¹²¹ 'in jin¹² 'e Jesucristo najó³ lí¹i tsá² faa^{121o} 'ii¹²¹ tya' Espíritu Tyú² tya' Dios. ³ Joon jilee¹²¹ 'in jin¹² 'e jo mo jó¹ Jesucristo 'e lí¹i tsá² jo faa^{121a} 'ii¹²¹ tya' Dios. Joon 'in jin¹² la joon 'ee¹mo Jesucristo. Joon 'in tsá² 'in jin¹² la joon seen²mo fu juncwii²¹ nano jiin¹³ la nanúu^{2uu} 'ijalín².

⁴ Yuun²¹ tyiia, lí¹naa' jón¹ Dios joon gali^{12oo} 'in tajuui²¹ do tsu 'in feei¹gi 'in cwo¹ 'naa' pí³ lagi 'in cwo¹ pí³ 'in catyaa²¹ do xufiin¹³ tyu¹² 'ido to² juncwii²¹. ⁵ 'In tsá² tajuui²¹ do faa^{121o} jmai¹² tya' 'e sá² ni cwo¹³ juncwii²¹ tsu tii²¹ jmai' 'e sá² juncwii²¹ lo. Joon lí¹ tí²-tsi tsá² taain²¹² juncwii²¹ núu^{2un} júu³ tya'a. ⁶ Pe jilee¹²¹ jna' lí¹na' jón¹ Dios. Joon

jileei²¹ 'in cwii¹in Dios núu²o 'e faa^{13a}' joon 'in jo núu²un 'e faa^{13a}' do jo líi¹i tsá² tya' Dios. Joon coon¹³ la joon lí² tsáa¹mo-tsi' 'iin faa²¹ la jai¹² joongi 'iin faa²¹ júu³ tajuu²¹.

'Iin²¹²mo Dios jna' 'áa¹mo

⁷ Tsaru^{1u} 'in 'iin²¹²na, cwoli¹iin²¹²mo' la jaain²¹ la jaan²¹na'. Dios jmaa^{1a} 'ii²¹ 'e li'iin²¹²na' la jaain²¹ la jaan²¹na'. Joon jileei²¹ 'in 'iin²¹²in Dios joon 'iin²¹²mo jon tsá² líi¹mo jóon¹ Dios joon cwii¹mo Dios. ⁸ 'In jo 'iin²¹²in Dios la joon jon jo 'iin²¹² tsá² jon'gi Dios mo licwii¹in tsá² tsu jilaa²¹ 'e jmoo^{1o} Dios Jmii²¹ 'e 'e^{12e} tsá² 'e 'iin²¹²mo Dios Jmii²¹ tsá². ⁹ Jaan²¹mo Jóon¹ Dios 'in seein²¹ joon gasii¹in Dios 'i fu juncwii²¹ 'e 'wii²¹² 'ii lí² cwo¹ jna' coon²¹ juncwii²¹ 'múui². Coon¹³ la joon ga'e^{12e} Dios jna' xiiala 'iin²¹²in jna'. ¹⁰ Gali'iin²¹²mo Dios Jmii²¹ jilaa²¹ 'e gajmaa^{1a}. Joon gasii¹in Jóon¹on fu juncwii²¹ lawa coon²¹ fa¹ 'e jatyi¹i jilaa²¹ tsaa² tyi' 'e jo jmaa¹gi Dios Jmii²¹ 'nii²¹-tsi tyi'. Gajmaa¹ Dios Jmii²¹ la joon 'wii¹³ 'iin²¹²mo jna' jon' wa'a jna' ná¹ 'e li'iin²¹²na' 'ii.

¹¹ Tsaru^{1u} 'in 'iin²¹²na, wana nagali'iin²¹² Dios jna' la joon jon jna' ná¹-a li 'iin²¹²mo' tsaru^{1u}. ¹² Jiin¹³ jaain²¹ jo mo gani²in Dios pe wana 'iin²¹²mo' la jaain²¹ la jaan²¹na' ngii¹ Dios coon¹³ jna' joon coon¹³ la joon untsiin²¹ jna' 'e 'iin²¹²mo Dios jna'. ¹³ Gacwo^{1o} Dios Jmii²¹ jna' 'in Espíritu Tyú² tya'a, 'wii¹³ joon tsáa¹mo-tsi' 'e ngii²¹ⁱ sicaan²¹na' coon¹³ Dios 'e joon ngii¹ 'ido jon coon¹³ jna'. ¹⁴ Joon niganee^{21e} joon jmoo^{21o} 'júu³ 'e Dios Jmii²¹ gasii¹in Jóon¹on 'e jmaa^{1a} tiin¹³ tsá² taain²¹² fu juncwii²¹. ¹⁵ Joon doñi'iin¹² 'e Jesús líi¹i Jóon¹ Dios Jmii²¹ ngii¹ Dios caain²¹ coon¹³ 'i la joon jon ngi¹ 'ii caain²¹ coon¹³ Dios.

¹⁶ Galinee^{2o} joon galija^{2mo} líi²na' 'e 'iin²¹² Dios Jmii²¹ jna'. Jilaa²¹ 'e jmoo^{1o} Dios 'e 'e^{12e} tsá² 'e 'iin²¹²mo Dios Jmii²¹ tsá² joon jileei²¹ 'in ngi¹ 'née²ⁱ tsaru²¹ⁱ ngii¹ 'i coon¹³ Dios joon Dios ngii^{1o} jon coon¹³ 'i. ¹⁷ Coon¹³ la joon untii¹³ jna' 'e 'iin²¹²mo' Dios coon¹³ tsá² 'e jo cu¹²-tsi' mi cwá¹ jmi²¹² lí tsé¹ mi jmaa^{1a} Dios Jmii²¹ 'ii²¹ tsu la líi¹i Jesucristo líi¹na' toon²¹on' juncwii²¹ lo. ¹⁸ Jo 'goo^{21o} tsá² mo 'iin²¹²in la jai¹² Dios coon¹³ tsá². Mo 'iin²¹²in tsá² Dios coon¹³ tsá² xeei²¹ la jai¹² jo cwo¹ⁱ li'goo^{21o}. Tsu mo jmoo^{1o} tsá² 'goo^{21o} ní³ tsá² wúu¹ coon¹³ 'e jmoo^{1o} 'goo^{21o}. Joon 'in jmoo^{1o} 'goo^{21o} jo mo gaun'yee²¹ⁱ 'e 'iin²¹²in Dios la jai¹².

¹⁹ Jna' o' 'iin²¹²mo' Dios coon¹³ tsá² tsu 'wii¹³ nigali'iin²¹²mo Dios jna' jéei¹gi. ²⁰ Wana jin¹² tsá²: "iin²¹²mo Dios", pe joon 'ee¹mo ruu²¹ⁱ, tajuu²¹mo 'ii. Tsu jo ñ³ii xiiala cwo¹ 'e jin¹²in 'e 'iin²¹²in Dios 'in jo mo nii¹i pe 'ee¹mo ruu²¹ⁱ 'in niganí². ²¹ Dios nigatyu^{12u} jna' to²: Jilee²¹ 'in 'iin²¹² Dios 'ná¹-a jon 'iin²¹²in ruu²¹ⁱ.

5

'E nili^{1o} jilaa²¹ 'e gó²

¹ Jileei²¹ 'in jai¹² líi² 'e Jesús líi¹i Cristo, ('øøi²¹-tsi tsá² jaain²¹ 'in Dios gasii¹in jajmaa^{1a} tiin¹³ tsá²) jaain²¹ jóon¹ Dios 'ii. Joon wa'a 'iin²¹²in tsá² jmi²¹ xuui²¹² i'iin²¹²mo jon 'in xuui²¹² do. ² Wana 'iin²¹²na' Dios joon jmoo^{21o} jilaa²¹ to² tyu^{12u} coon¹³ la joon tsáa¹mo-tsi' 'e 'iin²¹²mo' jon jileei²¹ 'in tsaru^{1u} 'in líi¹i jóon¹ Dios. ³ 'iin²¹²mo tsá² Dios jiin¹³ mo jmoo^{1o} tsá² nuu¹³un jilaa²¹ to² tyu^{12u} joon jo 'áai¹ 'ii²¹ to² tyu^{12u}, ⁴ tsu jilee²¹ 'in líi¹i jóon¹ Dios gali^{1o} 'naai²¹² jilaa²¹ 'e gó² jmoo^{1o} tsá² taain²¹² juncwii²¹. Joon líi^{13o} 'naai²¹² jilaa²¹ 'e gó² 'e jmoo^{1o} tsá² 'in 'eei¹ jna' 'wii¹³ galija^{2mo} líi²na' Jesús. ⁵ Joon jiin¹³ 'in nigaja^{2mo} líi² 'e Jesús líi¹i Jóon¹ Dios lí²-i líi¹i 'naai²¹² 'e gó² 'e jmoo^{1o} tsá².

'E júu³ ja^{2mo} ga¹ Dios Jmii²¹ 'wii²¹² tya' Jóon¹on

⁶ Gasaai¹ Wó³ 'in Jesús do jmi²¹. Joon coon¹³ jmi²¹ 'e gasaai¹ Wó³ do joon coon¹³ jmi¹ 'e tuun²¹ tya'a mo júun²in je tún² do gajmaa^{1a} júu³ 'e la ja²mo najó³ Jesucristo. Jon' wa' jiin¹³ jmi²¹ do pe coon¹³ jmi²¹ joongi coon¹³ jmi¹ do. La joon jon 'in Espíritu Tyú² tya' Dios jmaa^{1a} júu³ joon 'in ja²mo 'in Espíritu Tyú² do. ⁷⁻⁸ Joon ni cwo¹³ juncwii²¹ 'ni¹ 'ii¹³ 'in 'elo jmoo¹³ júu³. Joon 'e 'lóa² 'wii²¹² 'in Espíritu Tyú² tya' Dios Jmii²¹, joon tí² tún² jmi²¹ joon tí² 'ni¹ jmi¹ 'øø²ⁱ. Joon jee²¹² 'ni¹ do røø²¹ júu³ jmoo¹³. ⁹ Wa 'ii¹³mo' lawa 'e

jai¹² júu³ jmoo^{1o} tsá², 'e tyiin^{2gi} 'e 'ii¹³mo' júu³ gajmaa^{1a} Dios tsu feei^{1gi} Dios lagi tsá². Joon 'e júu³ gajmaa^{1a} Dios jmo^{12o} jna' júu³ cwáain¹ tya' Joon^{1on}. ¹⁰ Joon jilee¹²¹ 'in jai¹² líi²ⁱ Joon¹ Dios ñi^{1o} yaai 'e ja¹²mo 'e júu³ ga^{1íi} Dios cwáain¹ tya'a. Pe jilee¹²¹ 'in jo jai¹² líi² Dios sáa¹ⁱ Dios lawa jaain²¹ tsá² tajuui²¹ tsu jo mo ga¹ⁱⁱ²¹ⁱ júu³ ga^{1íi} Dios cwáain¹ tya' Joon^{1on}. ¹¹ Joon 'e júu³ jai¹² ga^{1íi} Dios cwáain¹ tya' Joon^{1on} jin¹² 'e Dios nigacwo¹ jna' coon²¹ juncwii²¹ 'múui² 'e taa²¹ coon²¹ tøø^{2mo}. 'Wii¹³ tya' Joon^{1on} gacwo¹ Dios jna' 'e juncwii²¹ 'múui² do. ¹² Joon jilee¹²¹ 'in ngi¹ sicaain²¹ coon¹³ Joon¹ Dios niga¹ⁱⁱ¹²¹mo 'e juncwii²¹ 'muui²¹ do. Pe jilee¹²¹ 'in jo jai¹² líi² Joon¹ Dios jo mo ga¹ⁱⁱ²¹ 'e juncwii²¹ do.

Júu³ tyú² li gatséi¹

¹³ Nigasi^{1na} 'e jí² lo tyii¹ 'in jai¹² líi² Joon¹ Dios 'e litsáa^{1mo}-oo' 'e niga¹ⁱⁱ¹³mo' coon²¹ juncwii²¹ 'múui² 'e jo tyéi¹.

¹⁴ Jo cu¹²-tsi' coon¹³ Dios tsu nee^{2o} 'wa mo mii²¹ⁱ 'e 'yaai¹-tsi Dios ití² júu³ tyi'. ¹⁵ Joon nee^{2o} 'wa ganúu^{2uun} Dios júu³ tyú² tyi' nee^{2o} 'jon 'e ga¹ⁱⁱ¹³mo' 'e gamii²¹ⁱ'.

¹⁶ Wa nali¹³ⁱ 'e 'noo^{1o} jaain²¹ ru^{1u} tsaa² 'e jmoo¹ jo júun²ⁱⁿ tsá² 'ná¹-a faa^{13a} júu³ tyú² 'wii²¹² tya'a. Joon i'íin^{1mo} Dios tsaa² tya'a wa jo ga^{1noo}^{1o} tsaa² 'e jmoo^{1o} júun²ⁱⁿ tsá². Sá²-a tsaa² 'e jmá¹ júun²ⁱⁿ tsá² joon jo 'ná¹ faa^{13a} júu³ tyú² tya'a 'e joon. ¹⁷ Jilaa¹²¹ 'e gó² jmoo^{1o} tsá² lí² tsaa² tyani Dios pe sá²-a coon²¹ tsaa² 'e jo júun²ⁱⁿ tsá².

¹⁸ 'Nee^{2o} 'e jilee¹²¹ tsá² 'in líi¹ⁱ joon¹ Dios jo ngi¹ to² 'noo^{1o} tsaa² tsu un'øø^{1mo} Joon¹ Dios 'ii. Joon jo líi¹²¹ⁱ 'in 'líi¹³ 'ii.

¹⁹ Nee^{2o} 'e lín^{2na} joon¹ Dios joon tyu^{12u} 'in 'líi¹³ to¹ jilee¹²¹ 'in catyaa¹², 'in jo cwii¹ⁱⁿ Dios.

²⁰ Nee^{2o} 'jon 'e najó³ Joon¹ Dios. Joon 'ii-o nagacwo¹ jna' 'e licwii^{1mo} Dios 'in jai¹². Joon toon^{21on} sicaan^{21na} coon¹³ 'in jai¹² do. 'Iin 'in Joon¹ Dios Jesucristo. Joon Jesucristo Dios 'in jai¹² joon 'oo^{1o}-o coon²¹ juncwii²¹ 'e cwo¹ Dios tsá² 'e jo tyéi¹. ²¹ Yuun²¹ tyiia, un'øøi¹²¹ yaanaa' coon¹³ jilee¹²¹ dioses 'in gajmeei¹ tsá² 'in jo jai¹². Amén.

Jí² ti tún² 'e gasii¹in San Juan

Ngó¹ tún² jí² síi¹i Wó³

¹ Tsá² fee¹mo jna joon síi³na 'e jí² lo tyi¹i Yá³ coon¹³ yuun²¹ tyi¹i 'in gatyii¹³in Dios. 'E la ja²mo 'iin²¹²moo 'naa'. Joon jon' jna 'in 'iin²¹²na 'naa' pe jilee²¹mo 'in ñi¹ 'e la ja²mo seein²¹ Dios. ² 'Iin²¹²moo 'naa' 'wii²¹² 'e júu³ ja²mo 'e líi²na' joon ilí² la joon coon²¹ tøø²mo. ³ Cwojmaa¹a Dios feei¹-tsi tyi¹. Joon cwocwo¹o Dios fo¹feei¹ tyi¹ 'e saan²¹an' tyú²-u. Wana mo li¹'iin²¹²na' la jai² i'ii¹³mo' jilaa²¹ 'elo tya' Dios Jmii²¹ joon tya' Ña'ñu¹u' 'in Jóon¹ Dios.

⁴ Galijløø¹³moo 'e tsee²¹moo 'inlíi¹³ xuui²¹² tyi¹i 'in jmoo¹o nuu¹³u júu³ jai² tya' Dios jii¹³ la gatyu¹²u Dios Jmii²¹ jna' to². ⁵ Mí³ii tyani¹i, Yá³, 'e jmaa²a la to² tyu¹² Dios coon¹³ júu³ tya'a. Joon jo 'múui² 'e júu³ do tsu ca la mo 'wiin²¹² ninee² jna' to² tyu¹²u 'e 'iin²¹²mo' la jaain²¹ la jaan²¹na'. ⁶ Joon 'iin²¹²mo' Dios coon¹³ tsá² mo jmoo²¹o' la to² tyu¹²u. Joon 'e to² tyu¹² Dios do 'e ganuu²u ca la mo 'wiin²¹² 'e un'iin²¹²u'un Dios coon¹³ tsaru¹u'.

Xiiala líi¹i 'in con¹² tsá² tóo²

⁷ Tsu fúu¹mo 'in con¹² tsá² tóo² ningalíin² la caain²¹ juncwii²¹. 'In tsá² do jo røø¹i 'e nigajó¹ Jesucristo juncwii²¹ líi¹i tsá². 'In jin¹² la joon con¹²on tsá² tóo² joon 'ee¹mo Cristo Ña'ñu¹u'. ⁸ Un'øø¹²¹naa' yaanaa' 'e jo caa¹naa' 'e nijmoo²¹o' jee²¹² 'naa'. Joon coon¹³ la joon jo caa²naa' jii¹³xu icwo¹² Dios 'naa'.

⁹ Jilee²¹ 'in líi¹² 'e 'øøi²¹gi-tsi la júu³ ga'e¹ Cristo joon jo jmoo¹gi 'e júu³ do jo ngii¹gi coon¹³ Dios. Pe 'in jmoo¹o 'e júu³ do ngii¹o coon¹³ Dios Jmii²¹ joongi coon¹³ Jóon¹ Dios Jmii²¹. ¹⁰ Wa jalín² tsá² fu tyii¹ 'in jo 'e¹ 'e júu³ do jo 'ii¹³naa' tsi inuu jon'gi fuu²uu': "Aa²¹²mo'o." ¹¹ Tsu wana jin¹² tsá²: "Aa²¹²mo'o", lawa'a røø² síi¹i tsá² coon¹³ 'e gó² jmoo¹o 'ido.

Júu³ li tséi¹

¹² Sá²gi 'e fo³oo pe jo 'iin²¹²na tóon³oon ni mo'jí² coon¹³ 'in¹. Pe 'i¹-tsii yaa¹³na yafoo¹³na 'naa' ñii¹a 'e coon¹³ la joon itsín¹ 'e jløø¹³mo'.

¹³ 'In jóon¹ ruu²¹u tsamí² no, 'in gatyii¹²in Dios jon síi¹i: "Aa²¹²mo'o." Amén.

Jí² t̄i 'ni¹ 'e gasii¹in San Juan

Faa²¹a tsá² tyú² tya' Gayo

¹ Tsá² fee¹mo jna joon s̄i³na 'e jí² lo tyi¹i, Gayo, 'in tyú² seen²¹na coon¹³. 'E la ja²mo 'iin²¹²moo 'n̄.

² Ru¹u' 'in 'iin²¹²na, mí³ii tyani Dios 'e 'yee¹mo tyú² jilaa²¹ 'e jmoo²¹o joon 'e tyú² liseen²un jiin¹³ la tyú² seen²un tyani Dios. ³ Galijl̄ø¹³moo mo gajalín² 'in líi¹³ tsaru¹u' joon gajmaa¹a júu³ xiiala ngí²i coon²¹ tsáa¹ joon xiiala jmaa²a 'e la jai². ⁴ Jo 'e sá²gi 'e jl̄ø¹³na coon²¹ 'ii¹³gi la mo ganúu³uun 'e ngii¹ yuun²¹ tyiia coon¹³ 'e jo¹ líi².

⁵ Ru¹u' 'in 'iin²¹²na, tyú²-u jmoo²¹o mo unjii²i 'in tsaru¹u' jalín² coon fuu²¹. ⁶ Joon 'in tsá² do nigamaa¹ júu³ tyani jilee²¹ 'in taai² sicaain²¹ xiiala nigali'in²¹²mo'o 'ii. Jmaa²gi'i 'e tyú² uncoon¹³on 'in tsá² do fu¹ taai² jiin¹³ la t̄i²i 'in jmoo¹o to² tyú² Dios. ⁷ 'In tsá² do ningalín²mo to² tyú² Jesucristo joon jo 'ii²¹i jiin¹³xu tya' 'in jo cwii¹in Dios. ⁸ 'Wii¹³ joon 'ná¹-a uncoon¹³on 'in tsá² do joon coon¹³ la joon jmoo²¹o' to² caan²¹mo coon¹³ 'in cwo¹ júu³ tyú².

'E gó² jmoo¹o Diótrefes

⁹ Gas̄i²na coon²¹ jí² tya' 'in catyaa² 'in jai² líi² taai² do. Pe jo 'ii²¹i to² tyú² xu 'in Diótrefes tsu 'iin²¹²in líin² tsafee¹mo jee²¹² 'in tsá² do. ¹⁰ 'Wii¹³ joon mi yaa¹³na iuntii¹³ii-tsi Diótrefes do jilaa²¹ 'e nigajmaa¹a joon jilaa²¹ júu³ 'atsaa²¹ 'e gafaa²¹a tyii¹i. Joon jo leein²¹-tsi 'in Diótrefes do 'e faa²¹a pe jo ga'ii²¹in 'in tsaru¹u' cwolín². Joon gatyuu¹²mo tya' 'in catyaa² 'in 'iin²¹²in 'ii²¹in 'in tsá² do. Joon jilee²¹ 'in ga'ii²¹in 'in tsá² do ga'wó²mo Diótrefes 'ii jee²¹² 'in jai² líi².

¹¹ Ru¹u' 'in 'iin²¹²na, jo jmaa²a 'e gó², jmaa²a jmai² 'e tyú² tsu 'in jmoo¹o 'e tyú² líin² jón¹ Dios joon 'in ngi¹ to² jmoo¹o 'e gó² jo mo galicwii¹in Dios.

'E tyú² jmoo¹o Demetrio

¹² Jilee²¹mo faa²¹a tyú² tya' Demetrio. Joon jilaa²¹ 'e jmoo¹o jmai² 'e tyú² la joon. Joon jna'oo'o sii²¹i 'i 'naa' 'e jmai² 'e tyú² jmoo¹o joon ñí³oo' 'e ja²mo júu³ tyii¹i.

Júu³ lí tséi¹

¹³ Sá² 'láai² 'e 'iin²¹²na fo³oo pe jo 'iin²¹²na tón³oon ni mo'jí² coon¹³ 'in¹. ¹⁴ 'i¹-tsii yaa¹³na la jmoono joon mi cwaa¹na s̄i¹³i' coon²¹ caan²¹mo.

¹⁵ Cwoseen²mo'o 'e tyú². Jilee²¹ 'in seen²¹ lo 'in seen²un tyú² coon¹³ sii¹in: 'Aa²¹²mo'o. 'Aa²¹²mo'o jin¹² Wó³ fu²u la jaain²¹ la jaain²¹ 'in seen²¹ tyú² coon¹³ jna'a.

Jí² gasii¹in San Judas t̃ii²i 'in jai² líi² Jesucristo

S̃ii¹i Judas jí² tya¹ 'in gatø¹² Dios

¹ Jna-a Judas s̃ii³na 'e jí² lo. Jna-a jaain²¹ 'in jmoo¹o jilaa²¹ to² tyu² Jesucristo, joon ruu²¹na Jacobo. S̃ii³na 'e jí² lo tyii¹ 'in gatø¹ Dios Jmii²¹ 'e nuu²uu¹ júu³ tya¹a. 'iin²¹²mo Dios 'naa¹ joon un'øø¹¹i 'naa¹ 'wii¹³ Jesucristo. ² Cwocwo¹o Dios fo'feei¹-tsi tyii¹ joon 'e ñí²oo¹ 'e jløø¹³mo Dios Jmii²¹ coon¹³ 'naa¹, joon 'iin²¹²mo Dios 'naa¹.

La no-o jmoo¹o 'in 'ee¹ júu³ tajuu²¹

³ Tsaru¹u¹ 'in 'iin²¹²na, 'áa¹mo gali 'iin²¹²na s̃ii³na coon²¹ jí² tyii¹ cwáain¹ tya¹ to² jmoo¹o Dios 'wii²¹² tyi¹. Pe la no-o sityée¹na jmii²¹² wa'a s̃ii³na 'e jí² lo tyii¹ 'e mí³ii¹ tyaní²ii¹ 'e jmaa²aa¹ taa²¹a 'wii²¹² tya¹ júu³ 'e tsáa¹mo-'oo¹, júu³ gacwo¹ Dios tsá² tya¹a coonti. ⁴ Tsu 'inlíi¹³ tsá² jee²¹² 'naa¹ jin¹² 'e jai² líi²i Cristo pe tsá² tajuu²¹mo 'ii. 'Uun²¹mo 'e²e tsá² júu³ 'e jo jo¹. Tsá² gó² 'ino. 'In tsá² tajuu²¹ no jin¹²in 'e tsu 'wii¹³ feei¹-tsi Dios 'wii²¹² tya¹ tsaa² tya¹ tsá² lí²-i jmá¹ tsá² doñi¹ee 'e gó² 'e 'iin²¹²in. Joon coon¹³ la joon jmoo¹o jo tsáai¹-tsi 'in jaan²¹mo Fii²¹i' Dios Jmii²¹ coon¹³ Ña'ñu¹u¹ Jesucristo. Joon gajin¹² jí² tya¹ Dios calii¹ 'ee ilí² tya¹ 'in tsá² tajuu²¹ no.

⁵ Xufiin¹³ tyú² ñí²oo¹ 'e gajmaa¹a Ña'ñu¹u¹ 'iin²¹²na untii¹³-oo¹ xiiala ga'ín¹ Ña'ñu¹u¹ joon gauntyée¹mo 'in jo jai² galíi² jee²¹² tsá² Israel xufiin¹³ gatyí¹³mo jilee¹²¹ lí¹ sii²¹ Egipto do. ⁶ Cwotii¹³-oo¹ jon xiiala gatain¹ Dios Jmii²¹ 'in ángeles do tya¹a 'nuñi³ tsu 'wii¹³ gatuu¹u¹ 'án³ tya¹o. Do-o taain²¹² lí¹ nuu²¹ si'máa¹i ca tí² jmii²¹² ilisá² 'ii²¹ tya¹a. ⁷ La joon lí² coon¹³ 'in tsá² néei¹ fuu²¹ Sodoma coon¹³ Gomorra coon¹³ fuu²¹ náa¹ co¹. Gatuu¹o 'in tsá² do 'e t̃ii² jmáa¹a tsá² coon¹³ tsamí² joon gajmaa¹a coon¹³ 'in tún²mo. 'E joon lawa coon²¹ lí² tya¹ Dios Jmii²¹ líi¹ 'in tsá² do tya¹ jilee¹²¹ tsá² taain²¹² juncwii²¹. Gajuun²¹ Dios fuu²¹ goo¹o 'ido joon ní² 'in tsá² do wúu¹ coon¹³ jí² 'e coo²¹ coon²¹ tøø²mo. ⁸ La joon líi¹ 'in tsá² tajuu²¹ no 'e tyaa¹ júu³ 'e gaci¹ 'e lí¹o jmaa¹a 'e gó². Tyaa¹ 'in tsá² do júu³ 'e lí² un'leei¹²¹ tsá² yaai coon¹³ tsamí² si coon¹³ 'in túin¹ 'ee. Tyaa¹o júu³ 'e lí² 'ee¹mo tsá² 'in 'oo¹o to² joon faa¹²¹a 'laa¹ tya¹ ángeles tya¹ Dios. ⁹ Pe jii¹³ Miguel, 'in ángel 'in feei¹gi¹ tya¹ Dios, jo gají²in 'in 'líi¹³ mo jo gacwo¹ júu³ ruu²¹i coon¹³ 'in 'líi¹³ cwáain¹ tya¹ moo¹ taai² 'líi²¹² Moisés. Lí¹ jii¹³ 'e faa¹²¹o: “Cwo¹e²e Ña'ñu¹u¹ 'nu.” Tsu 'in 'líi¹³ do líi¹ 'ii¹³ nifu tya¹ Dios la mo jéei¹. ¹⁰ Pe 'in tsá² tajuu²¹ no faa¹²¹a 'laa¹²¹ tya¹ 'e jo ñi¹i. Joon coon¹³ jilaa¹²¹ 'e jmoo¹o la jmoo¹o joo'núu³ 'in jmoo¹o jii¹³ la 'iin²¹²in joon un'lee¹²¹mo ti lí¹ 'lí¹³. Lí¹ 'lí¹³ tsalín².

¹¹ Fúu² 'áa¹mo 'ido tsu ningalín² la fu¹ gangó¹ Caín 'in gajmaa¹a jii¹³ la 'iin²¹²in. Joon gatuu²o 'e fu¹ tyú² la gatuu²¹ Balaam 'e jnaa²¹a cuu². Joon ityé¹mo Dios 'ii la gatséi¹ Coré 'wii²¹² tya¹ ga'noo¹o mii¹³ tya¹ 'in tyu¹² to². ¹² Joon 'in tsá² tajuu²¹ no jalín² gø¹²ø¹ jo 'ee un'goo²¹ 'e cwo² Dios. Joon un'líi¹²i lí¹ sicaan²¹naa¹ cøø²øø¹ jmii²¹² mo untii¹³-tsi ruu²¹i ijó¹ Ña'ñu¹u¹. Líi¹ 'in tsá² do la lí¹ jnii¹ tyuun²¹. Jmai¹² tyí² 'e jnii¹ do jo jmi¹ jéei¹. La joon jon júu³ tya¹ 'ino, jmai¹² tyí² taa¹³ jo 'ee to² 'iin³ tya¹ jii¹³ jaain²¹. 'Ino líi¹ la lí¹ 'mó² 'oofuu²¹ 'e mo tí² jii²¹ tya¹a jo cwo¹ 'oofuu²¹. Joon gasø¹ tsá² la tyan¹ jmoo³ joon lityuun²¹ coonti. ¹³ Jmoo¹o 'ino la jmoo¹o jmi¹ñi¹³ 'e jnoo¹on tí² la ngoo¹ 'naai¹³ jo ján². Lí¹ jon¹ 'líi¹³ coonti. 'Inlíi¹³ tyaa¹ cwo²¹o 'in tajuu²¹ do juncwii²¹ tya¹a 'e líi²i coon¹³ la joon tiin¹³in tyani Dios pe jon¹ la joon. Joon Dios ipii¹in 'ii lí¹ nuu²¹ coonti.

¹⁴ La gajin¹² 'líi²¹² Enoc tya¹ 'in tsá² tajuu²¹ no. 'In Enoc do 'in galiseein²¹ (ti¹ dyá²) ciiin²¹gi¹ lagi 'líi²¹² Adán. Joon coon¹³ 'ii²¹ tya¹ Dios gajin¹²in: “Gamáa¹na Ña'ñu¹u¹ joon ijó¹ coon¹³ 'ii¹³ tya¹ a fúu¹ 'áa¹mo. ¹⁵ Joon ijmaa¹a 'ii²¹ røø²¹ tya¹ jilee¹²¹ 'in nigajmaa¹a 'e gó², jo tsaa¹²-tsi Dios, joon ni gafaa¹²¹a 'laa¹²¹ tya¹ Dios Jmii²¹.” Jii¹³ 'eno-o júu³ gatyaa¹

Enoc do. ¹⁶ Tsá² jo 'ee tí²-tsi 'in tsá² tajuui²¹ no, jmai¹² to² cwoo¹ tsaa². Jiin¹³ ngi¹ to² 'noo¹⁰o jiin¹³ 'e 'iin²¹²in. Tyaa¹ júu³ 'e jmoo¹⁰o jloo¹³ joon faa^{21a} 'e tyú² tya' tsá² 'iin²¹²in wa'a 'ee icwoo¹ tsá² 'ii.

¹⁷ 'Hí Judas júu³ 'e 'ná¹ jmáa^{1a} 'in jai¹² líi²

¹⁷ Pe 'naa', tsaru^{1u} 'in 'iin²¹²na, cwotii^{13-1oo} la gajin¹² 'in apóstoles tya' Ña'ñu^{1u} 'Jesucristo ca la mo jéei¹: ¹⁸ “Mi tí² jiin²¹ 'e ti lítyéi¹ juncwii²¹ iliseein²¹ tsá² 'in ungøøi¹ 'naa' jilaa²¹ 'e tsáai^{1-1oo} joon ingi¹ to² jmoo¹⁰o jiin¹³ 'e gó² 'e tí²-tsi. Jo jmoo¹⁰o la to² tyu' Dios.” Jin¹² apóstoles do. ¹⁹ 'In tsá² no jmoo¹³ poo²¹² jee²¹² 'naa', tí²-tsí 'e jmoo¹⁰o jilaa²¹ 'e gó² sá² juncwii²¹ joon jo mo 'í² Espíritu Tyú² tya' Dios almas tya'a.

²⁰ Pe 'naa', tsaru^{1u} 'in 'iin²¹²na, tá² táain^{1-1oo} coon¹³ jilaa²¹ júu³ 'e tsáai^{1-1oo} 'e gacwoo¹ Dios. Joon jmaai¹³ júu³ 'e tyú^{2-u} tya' Dios. Fáa^{13aa} júu³ tyú² coon¹³ 'ii²¹ tya' Espíritu Tyú² tya' Dios. ²¹ Cwoliseen^{2naa} 'e li'iin²¹²mo Dios 'naa', joon sijaan^{21oo} 'e jmii²¹² mi cwo¹² Ña'ñu^{1u} 'Jesucristo jna' coon¹³ 'e fee¹⁻¹-tsi coon²¹ juncwii²¹ 'e jo tyéi¹.

²² 'In jo mo galitsáai¹-tsi tyú² cwotyáa^{2aa}-tsi. ²³ 'Inlíi¹³gi tyíi^{2naa} jee²¹² jí² 'e itiin¹³mo. Jmaa^{2aa} feei^{1-1oo} 'wii²¹² tya' 'inlíi¹³. Pe cwo'ee^{1moo} 'e gó² 'e nigajmaa^{1a} 'ino.

¹⁷ 'Hí Judas júu³ 'e un'goo²¹ tsá² Dios Jmii²¹

²⁴⁻²⁵ Pe Dios lí²-i un'øø²¹ⁱ 'naa' 'e jo xuu^{21naa} tsaa² tyii'. 'Ii-o lí² tø^{1ø} 'naa' li tyíin¹ⁱⁿ li 'ya^{2gi} tya'a jløø^{13moo} 'áai¹ coon¹³ jiin¹³ coon²¹ tsaa² tyii'. Cwolí² jilaa²¹ 'e 'ya^{2gi} tya' 'in Dios 'in jmii¹-tsi. Jaan^{21mo} 'ii. Cwolí² feei^{1gi} 'ii joon jiin¹³ 'ii tíi² to², jiin¹³ 'ii-o lí² jmaa^{1a} 'ii²¹ 'wii¹³ cwáain¹ tya' Ña'ñu^{1u} 'Jesucristo. Cwolí² tya'a jilaa²¹ ca la mo 'wiin²¹², ca nano, ca la tøø^{2mo}. Amén.

El Apocalipsis

Júu³ gajmaa¹³a Jesucristo

¹ 'E jí² lo taa¹³ júu³ 'e gacwo¹¹ Dios Jmii²¹ Jesucristo 'e cwo² tsá² jmoo¹o to² tya'a iliñi¹ 'e ee ilí² la jmoonoo. Joon coon¹³ jaain²¹ ángel tya'a Jesucristo gajmaa¹a 'e liñi¹ jaain²¹ tsá² 'in jmoo¹o to² tya'a sii²¹ Juan 'e júu³ lo. ² Joon 'in Wó³ do gajin²o la jai¹² jilaa¹²¹ 'e ganii²¹² cwáain¹ tya' Dios Jmii²¹ joongi júu³ tya' Jesucristo.

³ Jløø¹³mo jileei¹²¹ 'in jóø²ø 'e jí² lo joon jløø¹³mo jon jileei¹²¹ 'in núu²un mo untsaa² tsá² 'e jí² lo 'e gacwó² Dios wa mo jmoo¹ tsá² nuu¹³un tsu ti li tí² ityéi¹ 'e júu³ lo.

Sii¹ 'in Wó³ jí¹ tya' dyía¹ poo²¹² tsá² jai¹² líi² Cristo

⁴ Jna-a, Wó³, jmoo³oo 'e jí² lo tya' 'in dyía¹ poo²¹² tsá² jai¹² líi² Cristo néei¹ li sii²¹ Asia. Cwouncwaa¹³ Dios Jmii²¹ 'naa' 'e seen²¹naa' tyú² coon¹³on. Tsu seen²¹mo Dios nano, seen²¹ cali¹ jon, joon ijó¹. 'Ii¹³naa' cwa¹³ jon tya' dyái¹ espíritu 'in téein² tyani li silii²¹² li tyiin¹ Dios Jmii²¹. ⁵ 'Ii¹³naa' cwa¹³ jon tya' Jesucristo 'in ga¹ii júu³ 'e jai¹². 'Ii nifu gajin¹ jee²¹² 'líi²¹² joon tyu¹²u to² jileei¹²¹ róøi¹³ taain²¹² fu juncwii²¹. 'Iin²¹²mo Cristo jna' joon gatyii¹o tsaa² tyi' coon¹³ jmi¹ 'óø¹. ⁶ Cristo do nigajmee¹i jna' 'e líi¹na' róøi¹³ joongi untsá² tya'a 'e jmoo²¹o' to² tyu¹² Dios Jmii²¹. Cwolí² tya'a jilaa¹²¹ 'e 'ya¹²gi la joon jon jilaa¹²¹ 'ii¹²¹ tya'a coon²¹ tøø²mo. Amén.

⁷ Jøø²øø¹, ijó¹ Cristo jee²¹² jní¹! Joon jileei¹²¹ tsá² taain²¹² fu juncwii²¹ ijóø²i 'ii. Ca 'in gajmee¹²¹i 'ii ijóø²i 'ii. Joon jileei¹²¹ tsá² ityi²i xuui²¹²-tsi mi nii¹in. Ja¹²mo, la joon ilí².

⁸ "Jna-a 'in nifu, la joon jon li tyéi¹. La lí¹ letras A coon¹³ Z líi¹na", jin¹³ Ña'ñu¹u' 'in seen²¹ nano, 'in seen²¹ la mo 'wiin²¹² joongi ijó¹. 'Ii 'in feei¹²¹gi la jee²¹² jileei¹²¹.

Wó³ jóø²i Cristo

⁹ Jna-a, Wó³, 'in líi¹ ruu¹²¹naa'. Jna 'in caan²¹moo coon¹³ 'naa' jilaa¹²¹ wúu¹ 'e nee²¹e. Tyu¹² Dios to² jna' la 'oo¹²¹ tsaru¹u' joon gauncoon¹³on Jesucristo jna' 'e seen²¹na' 'e feei¹-tsi'. 'Yuu²na 'nñi³ coon²¹ li sii²¹ Patmos. Patmos do coon²¹ cwo¹³ tyú¹un² roon¹ tún² tsa¹ ni jmi¹ñi¹. 'Uu²¹²uu 'nñi³ tsu 'wii¹³ nigacwó²oo júu³ tyú² tya' Dios joon gafo¹oo 'wii¹³ tya' Jesucristo. ¹⁰ Galí² coon²¹ jmi¹²¹² mo 'ii¹²¹ 'woo¹²¹ tsá² gatyu¹² 'in Espíritu Tyú² tya' Dios jna to² joon ganú³un li' caluu jna coon²¹ júu³ 'e faa¹²¹a tá², 'e lí² la 'iin² coon²¹ trompeta, ¹¹ 'e jin¹² sii¹²¹i jna:

—Táan¹ ni jí² jilaa¹²¹ 'e jøø²ø joon sii²¹u' tya' 'in tsá² dyía¹ poo²¹² 'in jai¹² líi² Cristo 'in néei¹ li sii²¹ Asia; ca fuu²¹ li sii²¹ Efeso, coon¹³ fuu²¹ Esmirna, coon¹³ fuu²¹ Pérgamo, coon¹³ fuu²¹ Tiatira, coon¹³ fuu²¹ Sardis, coon¹³ fuu²¹ Filadelfia, coon¹³ fuu²¹ Laodicea.

¹² Joon gajin¹³na 'ñii¹ 'e jóø³øø 'iin 'in gafee¹²¹ jna do joon gamoo²¹oo dyía¹ candeleros 'e lí¹ cwanáa¹. ¹³ Joon tún² tsa¹ jee²¹² candeleros do siin¹³ jaain²¹ tsá² 'in líi¹ la líi¹ 'in Ruu¹²¹i Tsá². Joon tyi¹²¹ siin¹³in cwaa²¹ 'e 'íi¹ ca luuti²¹i. Joongi lawa coon²¹ loo²¹ lí¹ jmai¹² cwanáa¹ 'núu¹u nitsí¹i. ¹⁴ Joon jnutyí¹i taa²¹ la taa²¹ jnú² joo'saa¹²¹ taai²¹ joongi la lí¹ 'moo²¹. Joon unní¹i li la lí¹ jí² coo²¹. ¹⁵ Joon tii²i li la lí¹ ñi³ bronce tyú² 'e coo²¹ ni jí². Joon jmi¹ tya'a 'iin² lawa li 'yu¹ jmi¹²¹² 'láai¹ 'áai¹. ¹⁶ Joon seen¹³in dyái¹ núu¹ cwo²¹o tsáa¹. Joon tsi nu¹ 'oo²¹²o 'yeei¹²¹ coon²¹ espada 'e 'má¹ 'áai¹ la je tún² taain²¹². Joon ní¹i jii¹ la jii¹ ñi¹ mo tyí² 'yiia²¹.

¹⁷ Mo gajóø³na 'ii tsifu gacii¹²¹na 'wii¹²¹² tii²i lawa'a gajuun²¹moo. Pe 'ii do tyaa¹a cwo²¹o tsáa¹ tyiia joon jin¹²¹in sii¹²¹i jna:

—Jo foo¹³o. Jna-a 'in nifu, la joon jon li tyéi¹. ¹⁸ Jna-a 'in seen²¹moo, gajúun¹na pe nano seen²¹moo coon²¹ tøø²mo. Jna-a tyu¹²u to² mi júun²in tsá² joongi li tsalín²in mi yuu¹³ júun²in. ¹⁹ Táan² ni jí² jilaa¹²¹ 'e niñi²i, jilaa¹²¹ 'e sá, coon¹³ 'e ilí² mi licíin²¹gi. ²⁰ 'Elo 'øøi¹²¹-tsi tsá² cwáain¹ tya' 'in dyái¹ núu¹ 'in gañi¹³u' u' li' cwóo³oo tsáa¹ joongi 'e

dyía¹ candelero lí¹ cwanáa¹. 'In dyái¹ núu¹ do 'in líi¹ lawa 'in dyái¹ tsá² cwoo¹ júu³ tya¹ Dios jee²¹² 'e dyía¹ poo²¹² tsá² jai¹² líi² Cristo do. Joon 'e dyía¹ candelero lí¹ lawa 'e dyía¹ poo²¹² tsá² jai¹² líi² Cristo.

2

Júu³ tya¹ tsá² néei¹ Efeso

¹ Jin¹² in ángel do:

—Táan¹ ni jí² 'e júu³ lo 'e sii²¹u'u tya¹ 'in cwoo¹ júu³ tya¹ Dios jee²¹² 'in jai¹² líi² Cristo néei¹ Efeso: “La joon jin¹² 'in seen¹³ 'in dyái¹ núu¹ do coon¹³ cwoo²¹o tsá¹ joon ngii¹o jee²¹² 'e dyía¹ candelero lí¹ cwanáa¹ do. ² Ní³oo jilaa²¹ 'e jmoo²oo', coon¹³ jilaa²¹ to² wúu¹ 'e jmoo²oo' joongi xiiala feei¹¹-'oo'. Ní³oo 'e jo taa²aa' coon¹³ 'in gó². Ní³oo xiiala nilatsáai¹-'oo' 'in jin¹² 'e líi¹ apóstoles tya¹ Cristo pe jo líi¹ la joon. Joon gataan¹³moo¹ 'e tajúu³mo. ³ Nigalifee¹mo-'oo', joon gañi²ii' wúu¹ joongi gajmaa²aa' to² 'wii¹³ cwáain¹ tyiia jiin¹³ jo 'ee ga'ii²¹ 'woo²oo'. ⁴ Pe ní³oo coon²¹ 'e gó² tyii': jo 'iin²¹²gii' jna la 'ii²¹²naa' jna mo 'wiin²¹². ⁵ Tsu 'wii¹³ joon untii¹³-'oo' xiiala líi¹naa' la mo jéei¹. Cwojaa²¹-'oo' joon jmaa²aa' la gajmaa²aa' mo 'wiin²¹² do. Wa'a jo jmaa²aa' incwéei¹moo la jmoonoo joon ityíi³oo candelero tyii' 'áa³ tya¹. ⁶ Pe coon²¹ 'e tyú² sá² tyii', 'aa²¹-'oo' 'e jmoo¹o 'in tsá² coon²¹ poo²¹² sii²¹ nicolaitas, joon 'aa¹oo jon to² jmoo¹o. ⁷ Jileei²¹ 'in núu²un, cwonuu²¹un 'ee 'e jin¹² 'in Espíritu tyú² tya¹ Dios tya¹ tsá² 'in jai¹² líi² Cristo: Tya¹ jileei²¹ 'in líi¹ icwóo³oo 'e cu¹²u 'e 'oofuu²¹ tya¹ 'e 'mó² si¹² tún² tsa¹² líi² sá² 'mó² tya¹ Dios. Joon 'e 'mó² do sii²¹: 'mó² 'e cwoo¹o fu juncwii²¹ tya¹ tsá².”

Júu³ tya¹ tsá² néei¹ Esmirna

⁸ Táan¹ jon ni jí² 'e júu³ lo 'e sii²¹u'u tya¹ 'in cwoo¹ júu³ tyú² tya¹ Dios jee²¹² 'in jai¹² líi² Cristo néei¹ Esmirna: “La joon jin¹² 'in seen²¹ mo ga'láa² 'wii²¹², seen²¹mo líi¹ tyéi¹ jon, 'in nigajúin¹ joon gajiiin¹o tún¹: ⁹ Ní³oo jilaa²¹ 'e jmoo²oo', coon¹³ jilaa²¹ wúu¹ seen²¹naa', joongi 'e tañii²moo'. Pe coon¹³ fo'feei¹ tya¹ Dios 'e galityú¹moo' tyaníi¹. Ní³oo jon xiiala faa²¹ 'laa²¹ tyii' 'in tsá³ 'in jin¹² 'e tsá² Israel 'ii pe jo jo¹ tsu tsá² tya¹ Satanás 'ii. ¹⁰ Jo jmaa²aa' 'goo²oo' wúu¹ imoo²oo' tsu 'in 'líi¹³ itaa²¹ 'inlíi¹³ 'naa' 'nuñi³, 'iin²¹²in litsáai¹-tsi xiiala líi²naa'. Joon imoo²oo' wúu¹ ce tséin¹ dyá² jmi²¹². Pe jmaa²aa' tá²-'oo' 'e jai¹² líi²naa' ca mi júun²naa' joon icwo¹³oo 'naa' lawa coon²¹ corona tyii' 'e seen²¹naa' coon¹³ Dios Jmii²¹ coon²¹ tøø²mo. ¹¹ Jileei²¹ 'in núu²un, cwonuu²¹un 'e jin¹² 'in Espíritu Tyú² tya¹ Dios tya¹ tsá² 'in jai¹² líi² Cristo: Tya¹ jileei²¹ 'in líi¹ jo wúu¹ iní² mi jmá¹ Dios 'ii²¹ tya¹ tsá².”

Júu³ tya¹ tsá² néei¹ Pérgamo

¹² Táan¹ ni jí² 'e júu³ lo 'e sii²¹u'u tya¹ 'in cwoo¹ júu³ tyú² tya¹ Dios jee²¹² 'in jai¹² líi² Cristo néei¹ Pérgamo: “La joon jin¹² 'in tsá² do 'in 'yeei²¹ 'oo²¹² coon²¹ ní³ espada 'e 'má¹ la je tún² taain²¹²: ¹³ Ní³oo jilaa²¹ 'e jmoo²oo'. Joon xufiin¹³ née¹naa' líi² tyu¹² Satanás to² jo mo tuu²uu' cwáain¹ tyiia. Jo mo tuu²uu' 'e jo¹o líi²naa' jna. Jogi gatuu²uu' júu³ tyiia mo gajúin¹ jaain²¹ tsá² tyiia jee²¹² 'naa' 'in sii²¹ Antipas. 'Ii gajúin¹ 'wii¹³ gafaa¹²¹a júu³ tyiia. Fuu²¹ goo²oo' líi² tyiin¹ Satanás gajúin¹mo 'ido. ¹⁴ Pe sá²gi coon²¹ tún² júu³ 'e gó² tyii': seen²¹ 'inlíi¹³ jee²¹² 'naa' 'in jai¹² líi² Cristo néei¹ Pérgamo do 'in jo 'iin²¹²in tú² jilaa²¹ júu³ 'e ga'ee¹ Balaam, 'in gacwo¹ cwáain¹ Balac. Coon¹³ júu³ ga'ee¹ Balaam do joon ga'noo¹o tsaa² 'in tsá² Israel do mo gagøø¹²¹ 'uunni² 'e gatya²¹ tsá² tyani tsá² cun'uu²¹ joon ga'láa¹a coon¹³ tsamí² tya¹ 'in xeei²¹. ¹⁵ Seen²¹mo jon 'inlíi¹³ tsá² 'in jo 'iin²¹²in tú² júu³ 'ee¹ tsá² coon²¹ poo²¹² 'in sii²¹ nicolaitas. Joon 'aa¹oo 'e júu³ do 'e 'ee¹ 'in tsá² do. ¹⁶ Tsu 'wii¹³ joon cwojaa²¹-'oo' la jmoonoo tsu igóo³oo jmáa³aa 'nii²¹ coon¹³ 'in tsá² do coon¹³ 'e ní³ espada 'yeei²¹ moo'óo³oo. ¹⁷ Jileei²¹ 'in núu²un, cwonuu²¹un 'ee 'e jin¹² 'in Espíritu Tyú² tya¹ Dios tya¹ tsá² 'in jai¹² líi² Cristo: Tya¹ jileei²¹ 'in líi¹ icwóo³oo

maná 'e dø¹²ø 'e jó¹ fu ñu¹fú². Cwóo³oo jon coon²¹ cuun²¹² taa²¹ 'e toon¹ coon²¹ nombre 'mii² tya'a. Joon jiin¹³ 'in ga'ii²¹ 'e cuun²¹² do iliñi¹ xiiala sii²¹ do.”

Júu³ tya' tsá² néei¹ Tiatira

¹⁸ 'Táan¹ ni jí² jon 'e júu³ lo 'e sii²¹u'u tya' 'in cwoo¹o júu³ tyú² tya' Dios jee²¹² 'in jai¹² líi² Cristo néei¹ Tiatira: “La joon jin¹² 'in Joon¹ Dios Jmii²¹, 'in 'oo²¹²o 'unni² 'e li la li jí² coo²¹ joon tii²i li la li ñí³ bronce 'e jii¹¹: ¹⁹ Ñí³oo jilaa¹²¹ 'e jmoo²oo'. Ñí³oo jon xiiala 'née¹moo' tsá², xiiala tsáai¹-oo' jna joongi xiiala uncoon¹³naa' tsá² 'e fee¹mo-'oo'. 'Áai¹gi nijmoo²oo' 'e tyú² nano lagi mo 'wiin²¹². ²⁰ Pe coon²¹ 'e gó² 'e sá² tyi'naa': 'Naa' jmoo²oo' taa¹²¹ coon¹³ 'in tsamí² do sii²¹ Jezabel, 'in jin¹² 'e faa¹²¹a cwáain¹ tya' Dios. Pe jmai¹² 'e coon²¹on tsá² tyiia too² coon¹³ júu³ 'e 'ee¹ do. Joon tsu 'wii¹³ 'e júu³ 'e¹²e 'ido tsá² tyiia 'lää¹o coon¹³ tsamí² tya' tsá² xeei²¹ joon cøø²¹ø 'uunñi² tyaa¹ tsá² tyani dioses tya'a 'in gajmee¹i tsá². ²¹ Nigacwóo³oo 'áai¹ wa'a jaa¹²¹-tsi 'in tsamí² do 'e gó² jmoo¹o coon¹³ tsañuu¹ pe jo mo gali¹iin²¹²in. ²² Ijó¹ coon²¹ jmoowúu¹ 'gii¹² tya'a isii³na 'e tyii¹a 'e jo lí² rón²gi. Joon wa jo jaa¹²¹-tsi tsá² 'in ga'lää¹ coon¹³on joon wa jo tuu² 'in tsá² do 'e gó² ga'e¹²e 'in tsamí² do 'ii¹ 'e¹³ee wúu¹ 'áa¹mo. ²³ Joon ijngaa¹³moo jóon¹on 'in tsamí² do. 'E coon¹³ la joon ilicón² cwáain¹ jileei¹²¹ 'in jai¹² líi² Cristo 'e ñí²oo ce jilaa¹²¹ 'e 'i¹-tsi tsá² coonti coon¹³ jilaa¹²¹ 'e 'øø¹²¹-tsi. Joon icwo¹³oo 'naa' la jaain²¹ la jaan²¹naa' jiin¹³ la 'e nigajmaa¹a. ²⁴ Pe tya' 'in catyaa¹² 'in néei¹ Tiatira 'in jo mo gali¹i¹ 'e júu³ ga'é² 'in tsamí² do jo cwo¹³gii¹ 'naa' to² jmaa²aa'. Jin¹² tsá² 'e júu³ 'é² 'in tsamí² do 'e júu³ jmii¹gi-tsi 'áai¹, pe 'e jo¹o 'e gajooi¹-tsi Satanás 'e júu³ do. ²⁵ Fuu²¹²uu 'naa' un'øø¹³naa' 'e ni²oo' ca mi cwéi¹na juncwii²¹. ²⁶ Joon 'in lii¹ joongi 'in jmoo¹o jilaa¹²¹ 'e 'iin²¹²na 'e jmáa¹a icwo¹³oo 'ii¹ 'ii²¹ ityu¹²u to² tsá² taain²¹² juncwii²¹ la gacwo¹¹ ñu¹³uu jna 'ii²¹ ityu¹³uu to². ²⁷ Joon ityu¹²u to² coon¹³ coon²¹ 'ii¹³ lí¹ ñí³ joon wa jo nuu¹³ tsá² ifiin¹in tsá² lawa coon²¹ tsuu² cwoo¹³. ²⁸ Icwoó³moo joon nuu¹ 'áa³ mo 'aa²¹. ²⁹ Jileei¹²¹ 'in núu²un, cwonuu²¹un 'ee 'e jin¹² 'in Espíritu Tyú² tya' Dios tya' tsá² 'in jai¹² líi² Cristo.”

3

Júu³ tya' tsá² néei¹ Sardis

¹ 'Táan¹ jon ni jí² 'e júu³ lo 'e sii²¹u'u tya' 'in cwoo¹o júu³ tya' Dios jee²¹² 'in jai¹² líi² Cristo néei¹ Sardis: “La joon jin¹²in 'in 'áa¹i 'in dyái¹ espíritus tya' Dios joongi 'in dyái¹ nuu¹: Ñí³oo jilaa¹²¹ 'e jmoo²oo'. 'Áai¹ taa¹³ júu³ 'naa' 'e seen²¹naa' 'e jiin²iin¹³ pe jiin¹³ 'e 'i¹-tsi tsá². ² 'Wii¹³ joon unjnaa²¹-oo'. Cwóo¹³oo' pí² yaanaa' jilaa¹²¹ 'e jai¹² líi²naa' tsu ti li tuu³moo 'naa'. Tsu nicón³oo cwáain¹ 'e jo mo 'yeei²¹ to² tyii¹ tyani Dios tyiia. ³ 'Untii¹³-oo' jilaa¹²¹ júu³ tyú² 'e ga'e¹² tsá² 'naa', joon jmaa²aa', joon cwojaa¹²¹-oo'. Joon wana jo unjnaa²¹-oo', igóo³oo tyii¹ lawa jaain²¹ 'uun²¹ jiin¹³ jo ñí²ii¹ 'ee 'ii¹²¹ igóo³oo. ⁴ Xuñiin¹³ la joon, seen²¹mo 'inlíi¹³ fuu²¹ Sardis do 'in jo mo gaun¹lii¹³ siin¹³in. Joon 'ii ingí¹ coon¹³ jna tyi¹²i siin¹³ taa²¹ tsu la joon gatii²¹i. ⁵ Joon jileei¹²¹ 'in líi¹¹i ici¹²i siin¹³ taa²¹ joon jo 'iin¹³na 'e sii²¹ 'ii jee²¹³ 'e jí² tya' juncwii²¹ tya' tsá². Ifo¹³oo 'e cwii¹moo 'in tsá² do tyani Dios Jmii²¹ coon¹³ ángeles tya'a. ⁶ Jileei¹²¹ 'in núu²un, cwonuu²¹un 'ee 'e jin¹² 'in Espíritu Tyú² tya' Dios tya' 'in jai¹² líi² Cristo.”

Júu³ tya' tsá² néei¹ Filadelfia

⁷ 'Táan¹ ni jí² jon 'e júu³ lo 'e sii²¹u'u tya' 'in cwoo¹o júu³ tyú² tya' Dios jee²¹² 'in jai¹² líi² Cristo néei¹ Filadelfia: “La joon jin¹² 'in tyú¹i, 'in jmoo¹o jmai¹² 'e la jai¹². Joon jiin¹³ 'ii-o 'oo¹o 'e jonñí³ tya' 'líi²¹² róø¹³ David joon mi ná² jiin¹³ jaain²¹ jo lii¹¹ 'e jni², joon la joon mi jni² jiin¹³ jaain²¹ jo lii¹gi ná². ⁸ Ñí³oo jilaa¹²¹ 'e jmoo²oo'. Joon gasii¹²¹ii tyani²ii' coon²¹ 'ooca¹nu¹ 'e sinó² 'e lí² cwo²oo' júu³ tyú² tya' Dios joon jiin¹³ jaain²¹ jo lí² jni². Joon xuñiin¹³ jo 'oo²oo' wa' pí³ 'áai¹ nigaunjii²¹oo' júu³ tyiia. Joon jo mo gafáa¹³aa' 'e jo cwii¹naa' jna. ⁹ La joon 'in tsá² tajúu¹³ 'in jin¹² tsá² Israel 'ii pe jo jo¹², ijuu²¹i moojní¹i

tyaní²ii' to² tyu¹² jna. Joon coon¹³ la joon 'in tsá² do líi¹ tsá² tya' Satanás iliñi¹i 'e gali'in²¹²na 'naa'. ¹⁰ Joon tsu 'wii¹³ nigajmaa^{2aa} nuu^{13oo} to² tyu^{13uu} 'e seen^{21naa} tá² taain^{212-oo}, jna iun'øø^{1na} 'naa' mi jó¹ wúu¹ juncwii²¹ 'e coon²¹ cwáain¹ xiiala líi¹i jileei²¹ tsá² taain²¹² juncwii²¹. ¹¹ Joon góo^{3oo} la jmoonoo, un'øøi¹ 'e sá² tyii' joon jo 'in tyii¹ jiin¹³ jaain²¹ corona tyii'. ¹² Joon tya' jileei²¹ 'in líi¹ ijmée^{3na} lawa tsacøøi¹³ jee²¹² 'in jai¹² líii² Dios tyiia. Joon jo jmií²¹² i'wooi^{1gi}. Joon itóon^{3oon} tya'a xiiala sii²¹ Dios tyiia joon ilí²in tsagoo^{1o} coon²¹ fuu²¹ 'múui² tya' Dios tyiia 'e sii²¹ Jerusalén ixaai¹ fu ñu¹fú². Itóon^{3oo} jon tya'a 'e 'múui² 'e sii²¹ jna. ¹³ Jileei²¹ 'in núu^{2un}, cwonuu^{21un} 'ee 'e jin¹² 'in Espíritu Tyú² tya' Dios tya' 'in jai¹² líi²i Cristo.”

Júu³ tya' tsá² néei¹ Laodicea

¹⁴ 'Táan¹ ni jí² jon 'e júu³ lo 'e sii^{21u}u tya' 'in cwoo^{1o} júu³ tyú² tya' Dios jee²¹² 'in jai¹² líi²i Cristo néei¹ Laodicea: “La joon jin¹² 'in jmoo^{1o} jmai¹² 'e la jai¹², 'in jin¹²in júu³ la jai¹², 'in gajmaa^{1a} jilaa¹²¹ 'e sá² to² tyu¹² Dios Jmií²¹. ¹⁵ Ñí^{3oo} jilaa¹²¹ 'e jmoo^{2oo}. Ñí^{3oo} 'e jo tyá^{3-oo} 'áai¹ júu³ tyiia, jogi ni tú^{2uu}. 'Áai^{1gi} 'iin^{212na} wa'a 'e tyá^{3-oo} 'áai¹ si 'e tú^{2uu} coonti 'ee júu³ tyiia. ¹⁶ Pe tsu 'wii¹³ líi^{1naa} lawa jmií²¹ tyiia², tún^{1mo} 'e 'í^{1-oo}, jo tyá^{3-oo} 'júu³ tyiia jogi ni tú^{2uu}, ijeen^{13na} 'naa' lawa mo ñúu¹ tsá² mo jo jmá² ti nu¹ 'oo² tsá². ¹⁷ 'Naa' 'e foo^{2oo} 'e tsá² sá² cuu² 'naa', jo 'e tyú² seen^{21naa} juncwii²¹, 'e jo 'ee i'naai²¹ jilaa¹²¹ 'e jmaa¹³ 'naa' to². Jo mo li líi²ⁱⁱ 'e tsá² 'in nifúu² 'naa', fa'í²⁻ⁱ seen^{21naa}, tañii^{2moo}, joongi túu^{2moo} jo siin¹ⁱⁱⁿ tyii¹³ⁱⁱ. ¹⁸ Tsu 'wii¹³ joon wana 'iin^{212naa} liseein^{21naa} tyú² cwo^{13oo} 'naa' cwáain¹ 'e coon¹³ jna-a ló^{2oo} cwanáa¹ 'e taa¹²¹ coon²¹ tøø^{2mo} 'e galí² tyú² coon¹³ jí² joon la joon ilí²in^{2naa} 'in sá² cuu² la jai¹². Cwoláa^{13aa} jon siin¹ⁱⁱⁿ taa²¹ cii²ⁱⁱ joon jo ti' ringú^{1gi} 'naa'. Cwoláa^{13aa} jon 'oomí¹ tó^{2oo} unni²ⁱⁱ joon lí² jøø^{2øø} 'e tyú². ¹⁹ Tsu jileei²¹ 'in 'iin^{212na} cwo^{13oo} cwáain¹, joon taa^{121na} fu¹ røø²¹ tsu 'wii¹³ joon cwo^{13-oo} jmaa^{2aa} júu³ tyiia joongi cwojaa^{21-oo}. ²⁰ Núu^{2duu}, alma tyii' li lawa coon²¹ 'nú¹, joon siin^{13na} 'ooca'nú¹ do tøø^{3øø}, joon wana seein²¹ 'in núu^{2un} 'e tøø^{3øø} do, joon wana ná² 'e 'ooca'nú¹ tya'a do i'úu^{3uu} fu inuu joon idøø^{13øø} coon¹³ 'ii la joon jon 'ii idøø^{2o} coon¹³ jna. ²¹ Joon tya' jileei²¹ 'in líi¹i icwóo^{3oo} cwaai¹ 'ido coon¹³ jna li tyu^{13uu} to² jiin¹³ la galí¹³ⁱⁱ joon ganí³ⁱⁱ coon¹³ Ñu^{13uu} li tyu¹² 'ido to². ²² Jileei²¹ 'in núu^{2un}, cwonuu^{21un} 'ee 'e jin¹² 'in Espíritu Tyú² tya' Dios tya' 'in jai¹² líi²i Cristo.”

4

Gamóo^{3oo} un'goo^{21o} 'in néei¹ ñu¹fú² Dios

¹ Mo ngayuui¹³ galí² jilaa¹²¹ 'elo gajøø^{3øø} joon gamóo^{3oo} lawa coon²¹ 'ooca'nú¹ 'e sinó² fu ñu¹fú². Joon 'e júu³ ganúu^{3uun} la mo 'wiin²¹² 'e 'ín² la 'ín² trompeta 'e gajin²ⁱⁿ sii²¹ⁱ jna:

—Wúu² fu lo joon i'e^{3ee} 'nu jilaa¹²¹ 'e 'ná² lí² mi yuui¹³ jilaa¹²¹ 'elo.

² Joon tsifu gasaa¹²¹ⁱ 'in Espíritu Tyú² tya' Dios jna joon gamóo^{3oo} si¹² fu nu¹fú² coon²¹ li silii²¹². Joon tyiin^{1mo} jaain²¹ 'in tyiin¹ li tyiin¹ tsafeei¹ li silii²¹² do. ³ Joon 'in tyiin¹ do jii¹ la jii¹ cuun²¹² sii²¹ jaspe si cuun²¹² cornalina 'ee. Joon la caain²¹ co' li silii²¹² do si¹² coon²¹ cuuntuu¹²¹ 'e jii¹ la jii¹ cuun²¹² esmeralda. ⁴ Joon gamáa^{3na} dyiiatyuun¹ⁱⁿ tsacøøi¹³ co' li silii²¹² do. Joon 'in tsacøøi¹³ do née¹i yu' li silii²¹² tya'a joon tyi¹²ⁱ 'mi¹² taa²¹ joon coronas lí¹ cwanáa¹ taa¹³ tyii¹ⁱ. ⁵ Joon li silii²¹² do 'yeei²¹ jí² cwaain'ñá³ joon 'ín² líi¹ joon tyiia¹²¹ cwaain'ñá³. Joon tyani li silii²¹² do coo^{1o} dyía¹ po¹³ jí². Joon 'e po¹³ jí² do líi¹i dyía¹ espíritus tya' Dios do. ⁶ Joon tyani li silii²¹² do náa¹gon tyiia¹ 'e li la li sí³ 'e jii¹ 'áai¹.

Joon jee²¹² li silii²¹² do la joon jon lacaain²¹ caai²¹ taain²¹² tyúuin² joo¹²¹ jiin¹. Joon unni² tya' 'in joo¹²¹ do jnee¹ li li' tyaní¹ⁱ la joon jnee¹i unní¹i li' caluu jon. ⁷ 'In joo¹²¹ jiin¹ nifu do líi¹i la líi¹i 'yiia¹² león. Joon 'in li gatí² gái¹ do líi¹i la líi¹i jaain²¹ joo'tsáa². Joon li gatí² gaai²¹ do joon tyaan¹ coon²¹ ni² la li ni² tsañuu¹. 'In gatí² tyúuin² do líi¹i

la líi¹i mii²¹ 'in 'i²i yu' do. ⁸Joon la jaain²¹ 'in joo²¹ jiin¹ do tsí² jnú² cwáa¹a. Joon tsí² unní¹i la 'uu²¹mo lí¹ caluu la joon jon lí¹ nū¹ cwáa¹a. Joon 'in joo²¹ jiin¹ do jo joon¹on faa²¹a la 'woo¹ jmií¹. Jin¹²in:

'In tyú¹mo 'ii. 'In tyú¹mo 'ii.

'In tyú¹mo Ña'ñu¹'u' Dios Jmii²¹ 'in líi¹ jilaa²¹ 'e 'iin²¹²in.

'li-o 'in gatéein² la mo jéei¹, la joon jon seen²¹mo nano, joon ijó¹-o tún¹.

⁹Joon la cafu mo un'goo¹o 'in joo²¹ jiin¹ do Dios 'in seein²¹ coon²¹ tøø²mo 'in tyiin¹ lí silii²¹² do, gaunfee¹i joon gacwoo¹o 'maai¹³ 'ii. ¹⁰La cafu jmoo¹o 'in joo²¹ jiin¹ lo la joon 'in dyiiatyúuin² tsacøøi¹³ do gasii²¹i wojní¹i tyani 'in tyiin¹ lí silii²¹² do joon gaun'goo¹o 'in seein²¹ coon²¹ tøø²mo do. Joon gasii²¹i coronas tya'a tyani lí silii²¹² do joon gajin¹²in:

¹¹Ña'ñu¹'u' Dios tyii¹i, jiin¹³ 'nu-u tii²u wa'a 'i²u'u 'e 'ya¹²gi,

joongi 'e un'goo¹ tsá² 'nu coon¹³ to² 'oo²¹o'o.

Tsu 'nu-u gajmaa²¹a jilaa²¹ 'e sá² joon tsu 'wii¹³ gali'iin²¹²mo'o la joon galisá² 'e sá², joon sá²gi ca nano.

5

E jí² taa¹³ sellos lí¹ cera coon¹³ Cordero do

¹Joon gamoo³oo 'e san¹² 'in tyiin¹ lí silii²¹² do lí cwoo²¹o tsáa¹ coon²¹ jí² 'e sipéi¹ siseen¹³ dyía¹ sellos taa¹ coon¹³ cera. Joon 'e jí² do taa¹³ júu³ la jí² tún² taain²¹². ²Joon gamáa¹na jaain²¹ ángel 'in 'gøøi¹³ 'áai¹. Joon 'in ángel do gaunngii¹i coon¹³ júu³ tá²:

—¿'iin 'in tii² iná² 'e jí² lo joon ifiin¹in 'e sellos tya'a?

³Pe jo gatsee¹²i jiin¹³ jaain²¹ 'in lí² ná² jon'gi 'in lí² jøø² 'edo. Jo gatsee¹²i fu ñu¹fú² jon'gi fu juncwii²¹ jon'gi lí nū¹ 'wó². ⁴Joon gaci¹oo 'áai¹ tsu 'wii¹³ jo gatsei¹² jiin¹³ jaain²¹ 'in tii²i ná² jon'gi 'in jøø² 'e jí² do. ⁵Joon gajin¹² jaain²¹ jee²¹² 'in tsacøøi¹³ do sii¹²i jna:

—Jo cii¹²gi¹i, tsu no-o siin¹³ jaain²¹ jún² tya' 'lii²¹² tsacøøi¹³ Judá, joon lawa jaain²¹ 'Yiia¹² León 'ii. Jún² tya' 'lii²¹² róøi¹³ David 'ii joon tsu 'wii¹³ gali¹o gatíi² ná² 'e jí² do joon lí² fiin¹in 'e dyía¹ sellos tya'a.

⁶Joon gajøø³øø, joon gamáa¹na sin¹² do Jesús 'in gateein² tsá² tsaa¹ crúu¹ do 'in líi¹ la líi¹ jaain²¹ joo'saa²¹ xuui²¹² 'e jngaai¹³ tsá² tya' tsaa² tya' tsá² 'in sii²¹ coon¹³ juuñi¹, Cordero. Joon Jesús do siin¹³in jee²¹² lí silii²¹² do joon jee²¹² 'in tyúuin² joo²¹ jiin¹ do joon jee²¹² 'in tsacøøi¹³ do. Tyaan¹o lí² lí sicwuu¹ mo gajngaai¹³ tsá² 'ii líi¹ lawa coon²¹ fa¹². Joon tsí² dyía¹ moofi³ tya'a joon sá² dyía¹ unní¹i. Joon 'e dyía¹ unní¹i do 'e lí¹ dyía¹ espíritus tya' Dios 'in gasii¹in la 'úui¹ cwoo¹³ juncwii²¹. ⁷Joon 'in Jesús do ngóo¹ son¹²o 'e jí² 'e san¹²a 'in tyiin¹ lí silii²¹² do cwoo²¹o tsáa¹. ⁸Joon mo gason¹²on 'e jí² do joon 'in tyúuin² joo²¹ jiin¹ do coon¹³ 'in dyiiatyúuin² tsacøøi¹³ do gasii²¹i wojní¹i tyani lí sin¹² Jesús do. Joon jileei¹² 'in tsacøøi¹³ do san¹²an jmai¹² coon²¹ tuntuu¹². Joon san¹²an jmai¹² coon²¹ tsuu² pi¹³ lí jmai¹² cwanáa¹ 'e taa¹³ fuusún². Joon lawa júu³ tyú² tya' tsá² jmoo¹o la to² tyu¹² Dios 'e fuusún² do. ⁹Joon ga'øø¹ø 'in tsacøøi¹³ do coon²¹ canto 'míi² 'e jin¹²: Tíi²mo'o cón²on 'e jí² sipéi¹ do joon 'e fiin¹u'u sellos tya'a,

tsu gajngaa¹²mo tsá² 'nu joon coon¹³ jmi¹ 'øø¹u'u galee¹u'u jna'a cwáain¹ tya' Dios Jmii²¹.

Joon jna'oo'o líi¹na'a jún² tya' jileei¹² nii² tsá² taain²¹² ni cwoo¹³ juncwii²¹.

Foo¹³oo'o jilaa²¹ jmi¹ 'e sá² ni cwoo¹³ juncwii²¹.

Tsá² 'in jalii² jilaa²¹ fuu²¹ pi¹² joongi jilaa²¹ naciones líi¹ jna'a.

¹⁰Joon gajmée¹u'u 'e líi²na'a lawa róøi¹ joongi untsá² tya' Dios tyi¹.

Joon ityu¹²oo'o to² ni cwoo¹³ juncwii²¹.

¹¹Joon gajøø³øø joon ganúu³uun faa²¹a ángeles fúui¹ 'in taain²¹² cu' lí¹ lí silii²¹² do joon lí taain²¹² 'in joo²¹ jiin¹ do coon¹³ 'in tsacøøi¹³ do. Fúui¹ 'áa¹mo 'in taai² do, millones coon¹³ millones. ¹²Joon faa²¹a coon¹³ júu³ tá² líi¹ jin¹²in:

Tíi²mo 'in joo'saa²¹ xuui²¹² do 'in gajngaai¹³ tsá² 'e 'ii²¹i jilaa²¹ to² coon¹³ jilaa²¹ 'e tyiin² líi¹.

Tíí²mo 'øøi²¹-tsi jilaa²¹ 'e jmií¹-tsi joongi wa' pí² tya'a.

Tíí²mo jon 'e un'goo¹o tsá² 'ii, cwo¹o tsá² 'ii jilaa²¹ 'e 'ya²gi coon¹³ jilaa²¹ 'e 'ø¹ tsá².

¹³ Joon ganúu³oo faa¹²¹a jileei²¹ 'in taain²¹² fu ñu¹fú² coon¹³ 'in taain²¹² ni cwo¹³ juncwii²¹ coon¹³ 'in taain²¹² li' cwo¹³ nu' coon¹³ 'in taain²¹² nu' jmi'ñi¹³ coon¹³ jileei²¹ 'in taain²¹² do gajin²in:

Cwolí² tya' 'in tyíin¹ li silií²¹² do jilaa²¹ 'e 'ø¹ tsá² coon¹³ jilaa²¹ 'e un'goo¹ tsá² coon¹³ jilaa²¹ 'e 'ya²gi coon¹³ jilaa²¹ 'ii²¹ 'e sá². Cwolí² jon tya' 'in joo'saa²¹ xuui²¹² do jilaa²¹-a coon²¹ tøø²mo.

¹⁴ Joon 'in tyúuin² joo²¹ jiiin¹ do gajin²in:

—Amén, 'e 'øøi²¹-tsi tsá² cwolí² la joon.

Joon 'in dyiatiyúuin² tsacøøi¹³ do gasii²¹i wojní¹i joon gaun'goo¹o 'in seein²¹ coon²¹ tøøi² do.

6

Mo gafiin'in 'e dyía¹ sellos do

¹ Joon gamóo³oo mo gafiin'in Jesús, 'in lííi¹ 'in joo'saa²¹ xuui²¹² do, gafiin'in 'e sello nifu jee²¹² dyía¹ do. Joon ganúu³uun lawa'a ga'oon¹on cwáain¹ 'ñá³ faa²¹ jaain²¹ joo²¹ jiiin¹ do joon jin²in:

—jNa¹, ñijøø²du'!

² Joon gajøø³oo joon gamáa¹³na jaain²¹ cwa² taai²¹. Joon 'in tsá² tyíin¹ cwa² do san¹an coon²¹ arco. Joon ga'ii²¹i coon corona joon cwo¹íi¹ gali¹o joon la joon ilii¹gi.

³ Joon mo gana¹ 'in joo'saa²¹ xuui²¹² do 'e sello li tí² tún² ganúu³uun jin² 'in joo²¹ jiiin¹ li tí² gáí¹:

—jNa¹, ñijøø²du'!

⁴ Joon gacwo¹íi¹i jaain²¹gi cwa² yúuin². Joon ga'ii²¹i 'in tyíin¹ cwa² do coon²¹ ñí³ espada fee¹ joon ga'ii²¹i joon júu³ 'e jmá¹ tsá² 'eei¹ ruu²¹i joongi ca ijngai² ruu²¹i la jaain²¹ la jaain²¹.

⁵ Joon mo gafiin'in Jesús, 'in lííi¹ 'in joo'saa²¹ xuui²¹² do, 'e sello li tí² 'ni¹ ganúu³uun jin² 'in joo²¹ jiiin¹ li tí² gaai²¹:

—jNa¹, ñijøø²du'!

Joon gajøø³øø joon gamáa¹³na jaain²¹gi cwa² laa²¹. Joon 'in tyíin¹ cwa² do san¹an coon²¹ cwaa¹³ 'ii²¹. ⁶ Joon ganúu³uun coon²¹ júu³ jee²¹² 'in tyúui² joo²¹ jiiin¹ do 'e jin²in:

—Coon²¹ cwaa¹³ mi³ trigo tyíin¹ 'e jnaa² tsá² jee²¹² coon²¹ jmií²¹² la joon jon 'ni¹ cwaa¹³ mi³ cebada tyíin¹ 'e jnaa² tsá² jee²¹² coon²¹ jmií²¹². Pe aceite jo sá² jon'on jmi³ mi³ wuunjøø¹³ jo sá².

⁷ Joon mo gafiin¹ Jesús 'e sello li tí² tyán² núu³uun jin² 'in joo²¹ jiiin¹ li tí² tyúuin²:

—jNa¹, ñijøø²du'!

⁸ Joon gajøø³øø joon gamáa¹³na jaain²¹gi cwa² néei². Joon 'in tyíin¹ cwa² do sii²¹ 'Mó¹, joon caluu-u jó² jaain²¹ 'in tyu² to² li taai² 'lií²¹². Joon ga'ii²¹ 'ido 'e tyu² to² catyuui¹³ tsá² taain²¹² juncwii²¹ ijngaa¹³i coon¹³ 'nii²¹ joongi coon¹³ 'oo² joon coon¹³ jmoowúu¹ joongi coon¹³ joo²¹ 'lií¹³ taain²¹² juncwii²¹.

⁹ Mo gafiin¹ Jesús 'e sello li tí² 'ñá² gamáa¹³na nu' altar 'in almas tya' tsá² 'in najúin¹ 'wii¹³ cwáain¹ tya' júu³ tyú² tya' Dios Jmii²¹. Nigajngaa¹³mo tsá² 'ii 'wii¹³i jin²in 'e jai² líí²i Jesús. ¹⁰ Joon jin² 'in almas do coon¹³ júu³ tá²:

—Ña'ñu¹u', ¿liígi ijmaa²'a 'ii²¹ tyii'i? Tsu jiiin¹³ cafu jo mo cuu¹³u 'e jmoo²o jiiin¹³ la júu³ 'ii²i. ¿Liígi ijmaa²'a 'ii²¹ tyii'i icon¹³ tyii'i tya' 'in gajngaa¹² jna'a 'in taain²¹² juncwii²¹?

¹¹ Joon jilee²¹mo 'ido ga'ii²¹i jmai² siin¹³in taa²¹ joongi coon²¹ júu³ jin²in sii¹²i 'ii:

—Jaan¹duu' cata ce tsíin² júuin² jileei²¹ tsaruu²¹naa' 'in jmoo¹o to² tyu² Cristo la nigajún²naa'.

¹² Joon mo gafiin¹ Jesús 'e sello do li tí² jnú² gajó³øø³ joon gajø¹²¹ 'wó² líl¹. Joon ñi¹ coonti galiniuu²¹. Joon sii²¹ do galíi¹ lawa jmi¹ coonti. ¹³ Joon nú¹gi gaxuu²¹ ni cwoo¹¹³ juncwii²¹ la xuu²¹ mi¹³ cwarí³ røø¹²¹ mo 'íi² tyí² tá². ¹⁴ Joon juncwii²¹ gatsú²u, galí² lawa mo'jí² gapé¹mo. Joon jilaa²¹ moo²¹ coon¹¹³ jilaa²¹ cwoo¹¹³ tyuun²¹ roon¹ ni jmi¹ñi¹³ galisii²mo 'aan² tya'a. ¹⁵ Joon 'in røøi¹³ coon¹¹³ tsatyiin² coon¹¹³ 'in sá² cuu² coon¹¹³ 'in tyu² to² 'láa² coon¹¹³ 'in 'oo¹o to² cáan²mo coon¹¹³ tsá² tañii² coon¹¹³ 'in jmoo¹ to³ tya' tsá² xeei²¹ ga'mee²¹mo yaai tsi too²¹ xá² joongi jee²¹² 'loo²¹² tsa¹ moo²¹. ¹⁶ Joon gajin²in sii²¹i 'e moo²¹ coon¹¹³ 'loo²¹² do:

—Jlíi²¹² jna'a, joon 'mé¹u'u jna'a 'e jo nii¹i jna'a 'in tyiin¹ li silii²¹² do. Un'øøi¹¹³ jna'a coon¹¹³ 'e wúu¹ i'e² Jesús jna'a.

¹⁷ Tsu nigacwaa²¹ 'e jmi²¹² i'e¹ Dios wúu¹ joon, ¿iin lí² taa²¹?

7

Tyii¹¹³in Dios 144,000 tsá² Israel

¹ Mi yuu¹¹³ lo gamáa¹na tyúuin² ángeles 'in téein² ji tyún² tyuui¹¹³ juncwii²¹. Joon 'in ángeles do jo cwó² wa'a 'í¹ tyí² la caain²¹. Jo cwó² 'í¹ tyí² jon'gi ni cwoo¹¹³ 'wó² jon'gi ni jmi¹ñi¹³ jon'gi jee²¹² jiin¹¹³ coon²¹ 'mó². ² Gamáa¹na jaain²¹gi ángel 'in jó² li lí¹ 'yeei²¹ ñi¹ joon san¹ 'ido coon²¹ sello tya' Dios Jmii²¹ 'in jiin¹. Joon 'in ángel do gatø²ø 'in ángeles tyúuin² do 'in lí² jmá¹ 'nii²¹ tya' cwoo¹¹³ 'wó² coon¹¹³ jmi¹ñi¹³. Gajin²in sii²¹i 'in ángeles tyúuin² do:

³ —Jo 'laa²¹²aa' tya' cwoo¹¹³ 'wó² jon'gi tya' jmi¹ñi¹³ jon'gi tya' 'mó² ca galí² tsaa²¹a'a sello tya'tyi² tya' tsá² jmoo¹o la to² tyu² Dios Ñu¹u'.

⁴ Joon ganúu³uun jøøi¹ti seein²¹ 'in ga'ii²¹ 'e sello do tya'tyi¹i. Joon gati² coon²¹ cíein¹³ mil tsi tunló¹ tsigi tyún² mil tsá² la jee²¹² coon'tya. Jíleei²¹ 'in tsá² do jún² tya' 'líi²¹² tsacøøi¹¹³ tsá² Israel. ⁵ Dyatun¹ mil jún² tya' 'líi²¹² tsafeei¹ Judá ga'ii²¹i 'e sello do. Joon dyatun¹ milgi jún² tya' 'líi²¹² tsafeei¹ Rubén ga'ii²¹i 'e sello do. Dyatun¹ mil jún² tya' 'líi²¹² tsafeei¹ Gad ga'ii²¹i 'e sello do. ⁶ Dyatun¹ mil jún² tya' 'líi²¹² tsafeei¹ Aser ga'ii²¹i 'e sello do. Dyatun¹ mil jún² tya' 'líi²¹² tsafeei¹ Neftalí ga'ii²¹i 'e sello do. Dyatun¹ mil jún² tya' 'líi²¹² tsafeei¹ Manasés ga'ii²¹i 'e sello do. ⁷ Dyatun¹ mil jún² tya' 'líi²¹² tsafeei¹ Simeón ga'ii²¹i 'e sello do. Dyatun¹ mil jún² tya' 'líi²¹² tsafeei¹ Leví ga'ii²¹i 'e sello do. Dyatun¹ mil jún² tya' 'líi²¹² tsafeei¹ Isacar ga'ii²¹i 'e sello do. ⁸ Dyatun¹ mil jún² tya' 'líi²¹² tsafeei¹ Zabulón ga'ii²¹i 'e sello do. Dyatun¹ mil jún² tya' 'líi²¹² tsafeei¹ José ga'ii²¹i 'e sello do. Dyatun¹ mil jún² tya' 'líi²¹² tsafeei¹ Benjamín ga'ii²¹i 'e sello do.

Gamáa¹na tsá² fúui¹ 'in tyi² 'mi¹² taa²¹

⁹ Mo ngayuui¹¹³ joon gamáa¹na tsá² fúui¹ líi¹ 'in téein² tyani li silii²¹² do joongi tyani Jesús. 'In tsá² fúui¹ do jalíin² la 'ui juncwii²¹. Líi¹mo jilaa²¹ 'nii²¹ tsá², faa²¹o jilaa²¹ 'nii²¹ jmí¹ 'e sá². Jalíin² la caain²¹ fuu²¹. Joon 'ái¹ fúui¹ ca jo lí² un'íi²in tsá² 'ii. Joon 'in tsá² fúui¹ do tyi² 'mi¹² taa²¹ joon san²an jmai¹² coon²¹ nii²¹² moo²¹ untyiia². ¹⁰ Joon 'in tsá² do 'oo¹o tá² líi¹ joon jin²in:

Ña'ñu¹u' Dios Jmii²¹, 'in tyiin¹ li silii²¹², coon¹¹³ Jesús gacwoo¹o 'e gatiin¹¹³na'a.

¹¹ Joon téein² 'in ángeles la caain²¹ co' li téein² 'in tsacøøi¹¹³ coon¹¹³ 'in tyúuin² joo²¹ jiin¹¹ li silii²¹² do. Joon 'in ángeles do gatsaa²¹a níi¹i niwó² tyani li silii²¹² do joon gaun'goo²¹o Dios Jmii²¹. ¹² Joon gajin²in:

¡Amén! Cwolí² jilaa²¹ 'e 'ø¹ tsá² tya' Dios Ñu¹u'.

Cwolí² tya'a jon 'e 'ya²gi coon¹¹³ jilaa²¹ 'e 'í¹-tsi tsá².

Cwocwó² tsá² 'maa¹¹³i coon¹¹³ jilaa²¹ 'e un'goo²¹o tsá² 'ii.

Cwolí² jilaa²¹ 'ii²¹ 'e sá² coon¹¹³ jilaa²¹ wa' pí² tya'a coon²¹ tøø²mo. Amén.

¹³ Joon jaain²¹ jee²¹² 'in tsacøøi¹¹³ do gaunngí¹i sii²¹i jna:

—¿iin 'in no 'in tyi² 'mi¹² taa²¹? ¿Xiifafu jalíin²?

¹⁴Joon gangí³in:

—Ñí²o'o, tsañuu¹.

Joon gajin²in sii²¹i jna:

—'In no 'in niganii²¹² wúu¹ 'áai¹ joon nigaruun¹un siin¹³in 'e lí² taa²¹ coon¹³ jmi¹ 'øøi² Jesús. ¹⁵Tsu 'wii¹³ joon táan¹in tyani li silii²¹² tya' Dios Jmii²¹ joon jmoo¹o la 'woo¹ jmi¹ la to² tyu²u inuu cwo¹ tya'a. Joon 'in tyiin¹in li silii²¹² do 'áai¹ un'øøi¹³ 'ii. ¹⁶Joon jo inii²¹²gi wúu¹ wa'a tyá² un'áa¹i jon'gi unjmuui²gi. Jon'gi nii²¹²gi wúu¹ tya' 'yiia²¹ jon'gi li²gi tyí²'yiia²¹. ¹⁷Tsu Jesús, 'in siin¹² tuntsa¹ li silii²¹² do, 'in 'á¹'ii lawa'a joo'saa²¹ tya'a. Joon itsajée¹ li náa¹ jmi²¹ 'e cwó¹o juncwii²¹ tya' tsá². Joon Dios Jmii²¹ iuntyuu²¹ jmi²¹ 'e gatoo²¹ unní¹i.

8

Fiin¹ Jesús 'e sello li tí² dyía¹

¹Joon mo gafiin¹ Jesús 'e sello do li tí² dyía¹ ga'íi² tii² coon²¹ tsa² hora fu ñu¹fú². ²Joon gamáa¹na 'in dyái¹ ángeles 'in téen²in tyani Dios Jmii²¹ joon ga'ii²¹i la jaain²¹ la jaain²¹ coon²¹ trompeta. ³Joon gacwéi¹ jaain²¹gi ángel joon gajmaa¹a siin¹²in nu¹ altar do. San¹² 'ido coon²¹ ñí³ cwanáa¹ 'e taa¹³ fuu²¹² sún². Joon ga'ii²¹i fuu²¹² sún² 'láai² 'e jún² tyani Dios Jmii²¹. Joon la jee²¹² gajún² 'e fuu²¹² sún² do ni altar lí¹ cwanáa¹ 'e si² tyani li silii²¹² do gajma¹² 'in ángel do júu³ Dios cwáain¹ tya' 'e júu³ tyú² 'e gafaa¹²¹a 'in jmoo¹o la to² tyu² Dios do. ⁴Joon 'e júu³ tyú² do gasoo¹o caan²¹mo coon¹³ unñi² tya' fuu²¹² sún² do fu li tyiin¹ Dios Jmii²¹. ⁵Joon 'in ángel do gaunrøøi¹ coon¹³ jí² coo¹ ni altar do 'e ñí³ tya' fuu²¹² sún² joon gapí² ni cwoo¹³ juncwii²¹. Joon gani²¹ tá², ga'oon¹on cwaainñá³, galí² jí² 'áai¹ joon gajøø²¹ 'wó² mo gatoo²¹ ñí³ do ni 'wó².

Mo ga'iin² trompeta do

⁶Joon 'in dyái¹ ángeles do gatyaa¹ tyú² 'e xuu¹u lúu¹ tya'a.

⁷Joon 'in ángel nifu gaxuu¹u lúu¹ tya'a joon tsifu gaxuu¹²¹ tsí¹ coon¹³ jí² sicaai¹³ jmi¹ ni cwoo¹³ juncwii²¹. Joon catyuui¹³ líi¹gi cwoo¹³ juncwii²¹ gacoo²o caan²¹mo gacoo²o coon¹³ catyuui¹³ líi¹gi jilaa¹²¹ 'mó² la joon jon nuu²¹ røø²¹.

⁸Joon 'in ángel li tí² gáí¹ gaxuu¹u lúu¹ tya'a joon gaxuu¹²¹ ni jmi¹ñi¹³ lawa coon²¹ moo²¹ fee¹ 'e coo²¹ jí². Joon catyuui¹³ líi¹gi 'e jmi¹ñi¹³ galí² jmi¹. ⁹Joon catyuui¹³ líi¹gi jileei²¹ joo²¹ táai² nu¹ jmi¹ñi¹³ gajúun²mo. La joon jon barco gafiin²mo.

¹⁰Joon 'in ángel li tí² gaai²¹ gaxuu¹u lúu¹ tya'a joon jaain²¹ núu¹ feei¹ líi¹i lawa coon jí² taa²¹ gatøø¹²¹i fu yu¹ juncwii²¹. Gatøø¹²¹i jee²¹² catyuui¹³ líi¹gi ni jmi²¹ coon¹³ li 'yá² jmi²¹. ¹¹Joon 'in núu¹ do sii²¹ 'Oo²¹ Tyi¹. Joon catyuui¹³ líi¹gi jmi²¹ galityi¹. Joon fúu¹mo tsá² gajúin¹ 'wii¹³ galityi¹ jmi²¹ do.

¹²Joon 'in ángel li tí² tyúuin² gaxuu¹u lúu¹ tya'a joon galiniuu¹i catyuui¹³ líi¹gi ñi¹ la joon jon catyuui¹³ líi¹gi sii²¹ coon¹³ núu¹ galiniuu¹i. Joon catyuui¹³ líi¹gi jmi²¹² jo gatí² 'yiia²¹ la joon jon li 'woo jo jná² joo¹²¹gi sii²¹.

¹³Joon gamáa¹na jaain²¹ ángel 'in 'ii¹i tuntsa¹ ñu¹fú². Joon ganúu³uun jin²in:

—'Áai¹ fúu² líi¹na 'in tsá² tain²¹² juncwii²¹ mi xuu¹u 'in gaai²¹ ángeles catyaa²¹² do lúu¹ tya'a!

9

¹Joon 'in ángel li tí² 'ñeei² gaxuu¹u lúu¹ tya'a. Joon gamáa¹na jaain²¹ 'in líi¹ núu¹ 'in gatøøi¹²¹ ni cwoo¹³ juncwii²¹ joon ga'ii²¹i jonñí³ tya' too²¹ tyí² li sityú². ²Joon ganá¹ 'ido 'e too²¹ tyí² li sityú² joon ga'yeei¹²¹ 'unñi² lawa li 'yeei¹²¹ 'unñi² tya' too²¹ horno fee¹. Joon galinuu²¹ ñi¹ coon¹³ tyí² 'wii¹³ 'e 'unñi² do-o. ³Joon jee²¹² 'unñi² do ga'weei¹ sinii²¹ 'in gangi¹ ni cwoo¹³ juncwii²¹. Joon ga'ii²¹i to² i'ii²¹i tsá² la 'ii²¹ ticún³ taain²¹² juncwii²¹. ⁴Pe ga'ii²¹i to² 'e jo lí² 'láa¹a tya' nuu²¹ sá² juncwii²¹ jon'gi tya' jilaa¹²¹ 'e røø¹²¹ jon'gi 'mó²

jiin¹³ 'in tsá² 'in jo mo ga'ii²¹ 'e sello do tya' Dios Jmii²¹ tya'tyíi¹ lí² jmee²¹ 'i. ⁵ Pe jo cwéei¹ jngaa¹³ 'in tsá² do jiin¹³ lí¹ 'e' tsá² wúu¹ la lí¹ mo 'ii²¹ ticún³ tya' tsá². 'E' ¹e wúu¹ tsá² ce tsín¹ 'ñéei² sii²¹. ⁶ Joon jee²¹² 'e jmii²¹² joon ijúuin¹-tsi tsá² xiiala ijúun²in pe jo ityíi²¹a. Joon xufiin¹³ 'iin²¹²in júun²in pe 'in 'mó¹ tya'a intsawín²mo.

⁷ Joon 'in sinii²¹ do líi¹ la líi¹ cwa² 'in nigatyaa¹ tsá² tyú² tya' 'nii²¹. Joon yu' tyíi¹ si¹² lawa coon²¹ corona lí¹ cwanáa¹. Joon níi¹ lí¹ la lí¹ ni² tsañuu¹. ⁸ Tyán² 'in sinii²¹ do jñatyí² tsamí² joon tsí² moojóon¹on la lí¹ moojóon¹ 'yíia¹² león. ⁹ Tyí² cuerpo tya' sinii²¹ do ñí³ joon mo 'ii¹ joon 'iin² cwáa¹ la 'iin² mo cwiin¹in cwa² fúui¹ jnuu¹u care¹ tsalín²in lí¹ náa¹ 'nii²¹. ¹⁰ Joon 'in sinii²¹ do tyaan¹ moocúun¹ ticún³. Lí²-i 'i¹ coon¹³ moocúun¹ do. Joon nuu¹³un to² 'ñéei² sii²¹ wa'a jmee²¹ tsá². ¹¹ Joon seein²¹ jaain²¹ 'in tyu² to² 'in sinii²¹ do, 'in ángel tya' lí¹ sityú² tyu² to² 'ii. Joon 'in ángel do sii²¹ Abadón coon¹³ jmíi¹ tsá² Israel joon coon¹³ jmíi¹ griego sii²¹ Apolión. 'E 'øøi²¹-tsi tsá² Apolión do 'in 'iin² jilaa²¹ 'e sá².

¹² Coon¹³ la joon gangíi¹ coon²¹ fa'í³ pe tún²gi fa'í³ ijó¹.

¹³ Joon 'in ángel lí¹ tí² jnúui² gaxuu¹u lúu¹ tya'a. Joon ganúu³uun coon²¹ júu³ jó² fu ní¹ altar lí¹ cwanáa¹ 'e tsí³ tyún² mooff³, coon²¹ la coon²¹ tyuu¹³ altar do. 'E altar do si²i tyani Dios Jmii²¹. ¹⁴ Joon 'e júu³ ganúu³uun do tya' ángel lí¹ tí² jnúui² 'in san¹² lúu¹ joon jin²in 'e júu³ do:

—Láa²-i 'in ángeles tyúuin² 'in táai² si'núui¹³ tyan¹² jmii²¹ fee¹ sii²¹ Eufrates.

¹⁵ La joon galáai² 'in ángeles tyúun² do 'e tsajngaa¹³ catyuu¹³ líi¹gi tsá². Joon tya' jmii²¹² joon nigatyaa¹ 'in ángeles do tyú² tya'a 'e jngaa¹³ tsá². Joon sijáan¹an hora, jmii²¹², sii²¹, jiin²¹ 'e laai²¹. ¹⁶ Joon ganúu³oo jøøi¹³ 'lää² tya'a seein²¹ 'in néei¹ cwa² joon tí² tún² cíein¹³ millones.

¹⁷ Gamáa¹na 'in cwa² do lawa'a 'e cí³oo joon 'in néei¹ cwa² do toon²¹²o ñí³ ni tsí¹ joon 'yu' 'in yúun² coon¹³ røø²¹ coon¹³ náa². Joon po'tyí² cwa² do lí¹ la lí¹ po'tyí² león. Joon 'yeei²¹ jí² moo'oo²¹²o coon¹³ unñí¹ coon¹³ azufre. ¹⁸ Joon catyuu¹³ líi¹gi tsá² 'in gajúuin¹ coon¹³ 'e 'ni¹ 'ii¹³ 'e ga'yeei²¹ 'oo²¹² cwa² do. ¹⁹ 'In cwa² do jmáa¹ 'nii²¹ tya' tsá² jiin¹³ coon¹³ 'oo²¹²o joon coon¹³ moocúun¹un tsu moocúun¹un lí¹ la líi¹ mii²¹ tsí³ po'tyí¹i joon coon¹³ joon jmoo¹o 'nii²¹ tya' tsá².

²⁰ Pe 'in tsá² catyáai² 'in jo mo júin¹ mo gangóo¹ wúu¹ tya' cwa² do jo gajoo²¹-tsi 'e gó² jmoo¹o. Jo gajoo²¹-tsi un'goo²¹o jileei²¹ espíritu gó² jon'gi gajoo²¹-tsi 'e jo un'goo²¹o dioses tya'a 'in gajmeei¹ tsá² 'e lí¹ cwanáa¹ si cwataa²¹ 'ee si ñí³ yúun² 'ee si cuun²¹² 'ee si 'mó² 'ee. Tsá²-a gajmeei¹ 'i, joon jo lí² jøøø² jon'gi lí² núu²un jon'gi lí² ngí¹ tíi¹. ²¹ La joon jon 'in tsá² do jo gatyui¹²-tsi 'e jo jngaa¹³ tsá², jo gatú²u 'e jmoo¹o 'e loo¹o la joon jo gatú²u fee²¹i tsamí² tya' tsá² xeei²¹. Jo gatú²u jmoo¹o 'uun²¹.

10

Gamáa¹na ángel 'in san¹²an coon²¹ jí² pi³

¹ Joon gamáa¹na jaain²¹gi ángel 'in 'gøøi¹³ 'in gajgáa¹ fu ñu'fú². Tyíin¹³in jnii¹ joon coon²¹ cuuntuu²¹ tsí³ yu' tyíi¹. Joon níi¹ jii¹ la jii¹ ñí¹. Joon tyúu¹u silí²-i jí². ² Joon san¹²an coon²¹ jí² pi³ sinii¹³ joon gasi¹²i tíi² lí¹ tsáa¹ ni jmi'ñi¹³ joon tíi² lí¹ tooin²¹² gasi¹²i cwoo¹³ tyuun²¹. ³ Joon ga'oo¹o tá² líi¹ la 'oon¹on 'yíia¹² león. Joon mo ga'oo¹o 'in ángel do joon ga'oon¹on cwaain'ñá³ dyía¹ naa¹³ lawa 'e gafaa¹²o. ⁴ Joon mo ngayuu¹³ ga'oon¹on cwaain'ñá³ dyía¹ naa¹³ do itóon³oon ni mo'jí² júu³ tya'a pe ganúu³uun coon²¹ júu³ jó² fu nu'fú² jin²in sii²¹i jna:

—'Ma¹² 'e júu³ 'uun²¹ ganuu²¹un mo ga'oon¹on cwaain'ñá³ dyía¹ naa¹³ do. Jo toon¹³on ni mo'jí².

⁵ Joon 'in ángel 'in gamáa¹na siin¹²in ni jmi'ñi¹³ coon¹³ cwoo¹³ tyuun²¹ gasaa¹³a cwoo²¹o tsáa¹ fu ñu'fú². ⁶ Joon ga'ée¹³mo Dios 'in seein²¹ coon²¹ tøø²mo 'in gajmaa¹a ñu'fú² coon¹³ po¹³ juncwii²¹ coon¹³ jmi'ñi¹³ coon¹³ jilaa¹²¹ 'e sá². Ga'ée¹mo, gajin¹²in:

—Jo 'ee li'íi²¹²gi; ⁷ tsu mi tí² 'ii'²¹ ixuu^{1u} ángel do li tí² dyái¹ joon itsé¹mo júu³ 'úuin² tya' Dios 'e gacwo^{12o} Dios tsá² tya'a 'in gacwo^{1o} júu³ tyú² tya'a calií.

⁸ Joon 'e júu³ ganúu³un jó² fu ñu'fú² gajin¹²in gasii¹²¹ⁱ jna tún¹:

—Cwotyán² 'e jí² san¹² 'in ángel siin¹¹²in ni jmi'ñi¹³ coon¹¹³ cwo¹¹³ tyuu²¹.

⁹ Joon gangó^{3oo} li siin¹¹²in 'in ángel do joon gamí³ⁱⁱ 'e jí² pi¹³ 'e san¹²an. Joon gacwo^{11o} jna. Joon jin¹²in sii¹²¹ⁱ jna:

—Jun¹³ 'e jí² lo, joon fiin¹³¹in joon nii¹¹³¹in joon iliróo² nu' 'óo^{13o} la róo² to¹² pe mi tisii¹¹³ nu' tuu^{11u} ilityi¹¹.

¹⁰ Joon gacón^{3oon} 'e jí² pi¹³ san¹²an ángel do joon gaffin³ⁱⁱⁿ, ganii¹²¹ⁱⁱⁿ. Joon nu' 'óo^{3oo} galiróo² la róo² to¹² pe mo ngayuui¹¹³ ganii¹²¹ⁱⁱ galityi¹¹ⁱ nu' tu^{13uu}. ¹¹ Tsifu gajin¹²in sii¹²¹ⁱ jna:

—Ná¹ cwocwo^{12o} júu³ tyú² tya' Dios cwáain¹ tya' tsá² fúui¹ la joon cwáain¹ tya' naciones xiia¹²¹. Joon la caain²¹ li faa¹²¹ tsá² jmi¹ xiia¹²¹ joon tyani róo¹³ 'ná² cwo^{12o} júu³ tya' Dios.

11

Gamóo^{3oo} 'ee il² tya' gáí¹ tsá² 'in cwo^{1o} júu³ tya' Dios

¹ Joon gacwo^{11o} jna ca'no' tó² 'e tya¹ tsá² 'ii'²¹ joon jin¹²in sii¹²¹ⁱ jna:

—Ráan^{2u}, tya¹ 'ii'²¹ tya' inuu cwo¹¹ fee¹¹ tya' Dios Jmii²¹ coon¹¹³ ni altar. Un'íi²in jii¹ti taa² un'goo^{21o} Dios inuu cwo¹¹ do. ² Pe jo tya¹ 'ii'²¹ 'in'yíia² cwo¹¹ tsu tya' tsá² seein²¹ li wíin² 'in jo líi¹ tsá² Israel. Joon 'in tsá² seein²¹ wíin² do i'láa^{1a} tya' 'e fuu²¹ li cwai¹³ lo ce tsín¹ tunláí¹ sii¹²¹ tsi gáí¹. ³ Jna-a isii^{3na} gáí¹ tsá² tyiia 'in faa^{121a} cwáain¹ tyiia ce tsín¹ 'ni¹ jii²¹ tsi ca'no'. Joon 'in tsá² gáí¹ do ityi¹²ⁱ 'mi¹² lí¹ tyiia²¹².

⁴ Joon 'in gáí¹ tsá² tyiia do líi¹ tún² 'mó² olivo joongi líi¹ tún² ñi³ taa¹¹³ cera 'e táan² tyani Dios Jmii²¹ 'in tyu¹² to² juncwii²¹. ⁵ Joon wa 'iin²¹²in tsá² 'lá¹ tya' 'in gáí¹ tsá² do i'yei¹² jí² moo'oo^{212o}, joon injúun¹in coonti jileei¹²¹ 'in 'eei¹ 'ii. Joon coon¹¹³ la joon ijúun¹in jileei¹²¹ 'in 'iin²¹²in 'lá¹ tya'a. ⁶ Joon 'in tsá² gáí¹ do lí²-i tyu^{12u} to² wa'a jo jó² jmi¹ la 'ii²¹² ifaa^{121a} cwáain¹ tya' Dios la joon lí²-i tyu^{12u} to² lijmi¹ jmii²¹. Joon doñi'ee 'ii'²¹ 'iin²¹²in lí²-i 'e^{1e} tsá² taain²¹² juncwii²¹ 'láai² 'ii'¹³ jmoowú¹. ⁷ Pe mo gatsín¹ cwo^{1o} 'in gáí¹ tsá² do júu³ tya' Dios 'in joo¹²¹ 'líi¹³ 'in gacwo¹¹ⁱ li sityú² do itéen¹in coon¹¹³ 'in gáí¹ do joon ilii¹¹ⁱ 'ido ijngaa^{113mo} 'in 'líi¹³ 'in tsá² gáí¹ do. ⁸ Joon 'in gáí¹ 'líi²¹² do ityiia²¹ jee²¹² 'nú¹ fuu²¹ fee¹²¹ li gateen¹in Ña'ñu^{1u} Jesús tsaa¹¹ crúu¹³ tya'a. Mo líi¹³ unsii²¹ tsá² 'e fuu²¹ do Sodoma si Egipto 'ee mo 'iin²¹²in jmaa^{1a} júu³ 'e gó² gajmaa^{1a} 'in tsá² néei¹ do tya' Jesús. ⁹ Joon jee²¹² 'ni¹ jmii²¹² tsi catyaa¹ ñi¹ 'in tsá² seein²¹ la caain²¹ juncwii²¹, 'in faa^{121a} jilaa¹²¹ nii² jmi¹, 'in néei¹ la caain²¹ fuu²¹ coon¹¹³ jilaa¹²¹ nii² tsá² ijóø²ⁱ 'in gáí¹ 'líi²¹² do tsu jo cwo¹ⁱ wa'a tsa'áai¹³ tsá² 'ii. ¹⁰ Joon 'in tsá² taain²¹² juncwii²¹ ijmaa^{1a} jløø¹³ⁱ 'e gajúin¹ 'in tsá² gáí¹ do 'in cwo^{1o} júu³ tyú² tya' Dios Jmii²¹. Jløø^{13mo} 'áai¹ ca gacwo^{11o} ruu¹²¹ⁱ 'e 'yaa¹-tsi la jaain²¹ la jaain²¹. Tsu 'in gáí¹ tsá² do gauntyí²in tsá² taain²¹² juncwii²¹ coon¹¹³ júu³ tyú² gacwo^{1o}. ¹¹ Pe mo gatsín¹ 'ni¹ jmii²¹² tsi catyaa¹ ñi¹ gaunjiin¹²¹in Dios tún¹ 'in tsá² gáí¹ nijúin¹ do joon jmaa^{1a} teen¹in. Joon gafoo^{113mo} jileei¹²¹ 'in gango¹. ¹² Joon tsifu ganúu^{2un} 'in tsá² gáí¹ do coon²¹ júu³ tá² jó² fu ñu'fú² 'e jin¹²in:

—Ñilíin^{2naa} fu yu' lo.

Joon gasóo^{2o} jee²¹² coon²¹ jni¹ fu yu' ñu'fú² la nii²¹²ⁱ 'in 'eei¹ 'ii. ¹³ Tsifu joon gajøø^{121gon} 'wó² lí¹ joon catyuui¹¹³ jee²¹² dyá² tsa¹² 'e fuu²¹ do ga'ín² joon dyá¹ mil tsá² gajúin¹ mo gajøø¹²¹ 'wó² do. Joon 'in tsá² catyaa² do 'in gasaa¹ 'e fuu²¹ do gafoo^{113mo} joongi gaun'goo^{21o} Dios Jmii²¹ 'in tyín¹ ñu'fú².

¹⁴ Coon¹¹³ la joon gangí¹ fa'í³ li tí² tún² pe jo la 'ii²¹² jó¹ fa'í³ li tí² 'ni¹.

Xuu^{1u} ángel lúu¹ tya'a li tí² dyá¹-i

¹⁵ Joon gaxuu¹u 'in ángel li tí² dyái¹ lúu¹ tya'a. Joon gafaa²¹a júu³ tá² jó² fu ñu¹fú² 'e jin²in:

Jilaa²¹ to² sá² juncwii²¹ galí²-i ilí² tya' Ña'ñu¹u' Dios coon¹¹³ 'in gasii¹in Dios 'in gajmaa¹a tiin¹¹³ tsá² 'in sii²¹ Cristo;
joon 'ii 'in tyu²u to² coon²¹ tøø²mo.

¹⁶ Joon 'in dyiiatyúuin² tsacøøi¹¹³ 'in néei¹ li silií²¹² tya'a tyani Dios Jmii²¹ gajmaa¹a 'in tuu²¹i jun¹²un ni 'wó² 'e un'goo²¹o Dios Jmii²¹. ¹⁷ Joon gajin²in:

Cwóo¹³o'o 'nu 'má¹u'u, Ña'ñu¹u' Dios tyii¹, 'in lí² jmá¹ jilaa¹²¹ 'e 'iin²¹²in.

Seen²¹mo'o ca la mo jée¹, joon seen²¹mo'o la no, joon iñi¹³i.

Cwóo¹³o'o 'má¹u'u tsu niga'ú²u to² fee¹ tyi'i.

Joon 'lóa² 'wii²¹² tyu¹²¹u to².

¹⁸ Tsá² taain²¹² juncwii²¹ nigajmaa¹a 'nii¹²¹-tsi tyi'i

pe la no gatí² 'ii²¹ 'e jo ta²gi'i 'e la jmoo¹o tsá².

Nigatí² 'ii²¹ ijmaa²¹a 'ii²¹ tya' 'e gó² 'e nigajmaa¹a 'in nigajúin¹.

Joon icwo²¹o tsá² tyi'i 'in gafaa¹²¹a cwáain¹ tyi'i 'e tíi²i.

Joon jileei²¹ 'in tsaa¹-tsi 'nu, jileei²¹ 'in un'goo²¹o 'nu i'ii²¹i 'e tíi² la tsá² feei¹ tiin¹¹³ la tsá² 'wéi¹.

Joon i'fin¹u'u 'in 'lóa¹ juncwii²¹.

¹⁹ Joon ganó¹ cwo¹ fee¹ tya' Dios Jmii²¹ 'e si' ñu¹fú². Joon gamóo³oo cwóo¹ taa¹¹³ júu³ ga'ii¹ Dios coon¹¹³ tsá² tya'a tsi inuu¹ cwo¹ do. Joon galí² jí² cwaain¹ñá³, ganii²¹, gatyiaa¹²¹ cwaain¹ñá³, joon gajøø¹²¹ 'wó² joon gaxuu²¹ tsi¹ líli¹.

12

'In tsamí² coon¹¹³ 'in mii¹²¹ 'líi¹³

¹ Joon galí² coon²¹ lí² 'e fee¹ 'áai¹ fu yu¹ ñu¹fú²: lawa jaain²¹ tsamí² tyi¹²¹ 'mi¹² 'e li la líi¹ ñi¹ joon 'wii²¹² tíi¹ 'ii¹ sii²¹. Joon 'ú² tyíi¹ si¹² coon²¹ corona taain²¹² dyatuuin¹ núu¹. ² Joon 'in tsamí² do tyéen¹in yuun²¹. Joon 'oo¹o coon¹¹³ wúu¹ 'e nii²¹i mo galiseein²¹ yuun²¹ do. ³ Joon coon²¹gi lí² galí² tún² fu yu¹ ñu¹fú²: lawa jaain²¹ mii¹²¹ 'líi¹³ yúuin² 'in sá² dyái¹ po'tyi². Joon tsí³ dyá² mooff³ joon jmai¹² coon²¹ corona taa¹¹³ tyíi¹. ⁴ Joon gaunraan¹¹³in catyuui¹¹³ líi¹gi núu¹ si'ii¹³ ñu¹fú² coon¹¹³ moocúun¹un joon gadyee¹¹³i fu ni cwo¹¹³ juncwii²¹. Joon 'in mii¹²¹ 'líi¹³ do gajaan¹an tyani 'in tsamí² 'in ti lí² liseein²¹ yuun²¹ tya'a icuu²¹i tsifu mi liseein²¹ yuun²¹ tya' 'ido. ⁵ Joon galiseein²¹ jaain²¹ xuui²¹² tsañuu¹ tya' 'in tsamí² do. Joon 'in xuui²¹² do ityu¹²¹u to² 'ii jilaa¹²¹ naciones sá² juncwii²¹ coon¹¹³ coon²¹ 'ii¹³ 'e lí¹ ñí³. Joon tsifu-u gasaa¹²¹i Dios yuun²¹ tya' tsamí² do fu li tyíin¹in li silií²¹² do. ⁶ Joon 'in tsamí² do gacwiin¹o fu coon²¹ li jo 'in tsá² taain²¹². Do-o nigatya¹ Dios tyú² tya'a ilicwo¹ 'ido 'e dø¹ø ce tsín¹ 'ni¹ jiin²¹ tsi ca'no'.

⁷ Mo ngayuui¹¹³ joon ganá¹ 'nii²¹ fu ñu¹fú². Joon 'in ángel 'in tyiin²gi sii Miguel coon¹¹³ ángeles tya'a catyáai² gatéen¹in coon¹¹³ 'in mii¹²¹ 'líi¹³. Joon 'in mii¹²¹ 'líi¹³ do coon¹¹³ 'ii¹³ tya'a gatéen¹in coon¹¹³ 'in ángeles tyúí¹ ⁸ pe jo gali¹² 'in 'líi¹³. Joon jo lisá² 'áan³ tya'a fu ñu¹fú². ⁹ Joon coon¹¹³ la joon ga'wóo²¹ 'in mii¹²¹ 'líi¹³ do fu ñu¹fú². 'In mii¹²¹ 'líi¹³ do sii²¹o jon 'in 'líi¹³; sii²¹o jon Satanás. Ca la mo 'wiin²¹² gacón² 'in mii¹²¹ 'líi¹³ do tsá² taain²¹² juncwii²¹ tóo². Joon gapíi²in Dios 'in mii¹²¹ 'líi¹³ do ni cwo¹¹³ juncwii²¹ coon¹¹³ 'ii¹³ tya'a.

¹⁰ Joon ganúu³uun coon júu³ tá² jó² fu ñu¹fú² 'e jin²in:

—Nigatí² 'ii²¹ ijma² Dios tiin¹¹³ tsá². Ti li liñii¹ tsá² Dios 'in fee¹mo 'ii. Ityu¹²¹u Dios tyi' to². Gatí² 'ii²¹ i'ii²¹i Cristo to² tya'a. Tsu Dios gatyii¹ fu ñu¹fú² 'in niga'ñii¹ la 'woo¹ jmi¹ tyani Dios 'in jai¹² líi¹² Cristo. ¹¹ Joon gali¹²¹ 'ido coon¹¹³ jmi¹ gatún³un tya' Jesús 'in líi¹ Cordero tya'a. Gali¹²o joon 'wii¹¹³ júu³ tya'a 'e nigajin²in xiiala gajmaa¹a Jesús tiin¹¹³ tsá². Joon jo 'goo²¹o wa'a júuin² 'wii¹¹³ júu³ tyú² tya'a. ¹² 'Wii¹¹³ joon jmaa²aa' jløø¹³naa'

jileei²¹ 'naa' 'in néei¹ ñu¹fú². Pe fúu² 'naa' 'in taain²¹² ni cwoo¹¹³ juncwii²¹ coon¹¹³ 'in taain²¹² nu¹ jmi¹ñi¹³ tsu¹ 'in 'lii¹³ gajgaai¹ jee²¹² 'naa' joon tyii²in 'áai¹ tsu¹ ñi¹o 'e jo wóo² lí² jmáa¹a 'e 'iin²¹²in jmáa¹a.

¹³ Joon mo galili²¹ 'in mii²¹ 'lii¹³ do 'e nigapí²in Dios 'ii fu juncwii²¹ joon nga'ó¹³mo 'in tsamí² do 'in galiseein²¹ xuui²¹² tsañuu¹ tya'a. ¹⁴ Pe Dios gacwoo¹o ga'yá³ cwáa¹ mii²¹ feei¹ tya' 'in tsamí² do joon ili'í¹ i fu li jo 'iin tsá² seen²¹ li sá² 'áan³ tya'a. Lí² cwó² Dios 'ni¹ jiin²¹ tsi ca'no' 'e dō¹ 'in tsamí² do. Do-o táain² wíin² li jo ngí¹ 'in mii²¹ 'lii¹³ do. ¹⁵ Joon 'in mii²¹ 'lii¹³ do gaxuu¹u gajmaa¹a lawa coon²¹ jmi²¹ fee¹ 'yeei²¹ 'oo²¹²o wa ilicaain²¹ 'in tsamí² do coon¹¹³ jmi²¹ 'yeei²¹ 'oo²¹²o. ¹⁶ Pe ni cwoo¹¹³ 'wó² gauncoon¹¹³ 'in tsamí² do joon ga'gii²¹ ni 'wó² do joon do-o gayuun²¹ jmi²¹ 'e gaxuu¹u 'in mii²¹ 'lii¹³ do. ¹⁷ Mo galí² la joon, joon 'in mii²¹ do líli¹gí tyii²in tya' 'in tsamí² do joon gangóo¹ ngatín¹in coon¹¹³ 'in jún² tya' 'in tsamí² do 'in catyáai²gi. Joon 'in jún² tya' 'in tsamí² do líi¹ tsá² jmoo¹o la to² tyu¹² Dios, 'in jmoo¹o júu³ jilaa²¹ 'e nigajmaa¹a Jesucristo 'wii²¹² tya'a.

13

Máa¹na gáí¹ joo²¹ 'lii¹³

¹ Joon gajmáa³aa siin¹¹³na ni tsáa² tí² jmi¹ñi¹³ joon gamáa¹na jaain²¹ joo²¹ 'lii¹³ 'in ga'yeei²¹ jmi¹ñi¹³ do. Joon 'in joo²¹ 'lii¹³ do tí² dyá¹ mootyi² joon tsí² dyá² mooff³. Taa¹¹³ jmai¹² coon²¹ corona la coon²¹ mooff³. Joon la coon²¹ mootyi² do toon²¹² coon²¹ e gó² faa¹²¹ tya' Dios. ² Joon líi¹ la líi¹ 'yia² tí³ 'in joo²¹ 'lii¹³ do joon li tí¹ la li tí² oso. Joon 'oo²¹²o li la li 'oo²¹² 'yia² león. Joon 'in mii²¹ 'lii¹³ do gacwo¹ 'ido wa'a pí² tya'a coon¹¹³ 'áan³ tya'a. Gacwó² 'ido jon to² fee¹. ³ Joon coon²¹ mootyi² tya' 'in joo²¹ 'lii¹³ do sicwuu¹²¹ ca la lí¹ ijúun²in. Pe 'e mootyi² do lí¹ sicwuu¹²¹ do ga'loo¹o. Joon ganga'goo²¹-tsi jileei²¹ tsá² taain²¹² juncwii²¹. ⁴ Joon gaun'goo²¹o tsá² 'in mii²¹ 'lii¹³ do tsu¹ 'ii-o gacwo¹o 'in joo²¹ 'lii¹³ do to² 'e 'oo¹o. Un'goo²¹ tsá² jon 'in joo²¹ 'lii¹³ do jin¹²in:

—Jo 'in seen²¹ la líi¹ 'in joo²¹ 'lii¹³ no. Joon, ¿'iin lí² tín² coon¹¹³ 'ii?

⁵ Joon ga'yeei²¹ 'oo²¹²o júu³ jloo¹³ joongi júu³ gó² tya' Dios. Joon ga'ii¹²¹ to² tya'a ca tsín¹ 'ni¹ jiin²¹ tsi ca'no'. ⁶ Joon 'in joo²¹ 'lii¹³ do gafaa¹²¹a 'laa¹²¹ tya' Dios joongi faa¹²¹a 'laa¹²¹ tya' 'e sii²¹ Dios. Faa¹²¹a 'laa¹²¹ jon tya' lí¹ tyíin¹ Dios coon¹¹³ jileei²¹ 'in taain²¹² nu¹fú². ⁷ Joon gacwóo¹ 'e jmá¹ 'nii²¹ tya' 'in jmoo¹o la to² tyu¹² Dios ca galí²o. Ga'ii¹²¹ 'in joo²¹ 'lii¹³ do 'e lí² tyu¹²u to² jilaa¹²¹ nii² tsá² taain²¹² juncwii²¹ coon¹¹³ jilaa¹²¹ fuu²¹ coon¹¹³ jileei¹²¹ 'in faa¹²¹a jmí¹ xiia¹ fu la 'uí³ juncwii²¹. ⁸ Joon jileei¹²¹ tsá² 'in jo taain²¹² ni jí² tya' Jesús 'ii 'in gaun'goo²¹o 'in joo²¹ 'lii¹³ do; ca la mo 'wiin²¹² garóon¹ juncwii²¹ jo taain²¹² 'in tsá² do ni jí² do lí¹ taain²¹² jileei¹²¹ 'in cwo¹o Jesús juncwii²¹ 'múui² tya'a. Joon líi¹ 'in Jesús do Cordero 'in najúin¹.

⁹ Joon wana tsí³ tsá² loocwóo¹o, cwonuu¹un. ¹⁰ Wana 'in tsá² tsajéei¹ tsá² 'nuñí³, 'nuñí³-i jon itsajéei¹ tsá² 'ii. La joon jon wana jngaai¹¹³ tsá² tsá² coon¹¹³ ñijlí²-i, coon¹¹³ ñijlí²-i joon ijngai¹² tsá² 'ii. Tsu¹ 'wii¹¹³ joon 'in jmoo¹o la to² tyu¹² Dios 'ná² taain²¹² tá²-tsi joon jai¹² líi²i.

¹¹ Mo ngayuui¹¹³ joon gamáa¹na jaain²¹gi joo²¹ 'lii¹³ 'in ga'yeei²¹ ni 'wó². Tsí³ tún² mooff³ la tsí³ mooff³ joo'saa¹²¹ xuui²¹². Pe faa¹²¹a 'ido la faa¹²¹ 'in mii²¹ 'lii¹³ do. ¹² 'Oo²¹²o jilaa¹²¹ to² tya' 'in joo²¹ 'lii¹³ nifu. Joon 'in joo²¹ 'lii¹³ lí¹ tí² gáí¹ gajmaa¹a gaun'goo²¹o tsá² taain²¹² juncwii²¹ 'in joo²¹ 'lii¹³ nifu 'in ga'loo¹ coon²¹ mootyí¹ lí¹ sicwuu¹²¹ la lí¹ ijúun²in. ¹³ Joon 'in joo²¹ 'lii¹³ lí¹ tí² gáí¹ do gajmaa¹a lí² fee¹ 'áai¹. Ca gajmaa¹a jalí² jí² yu¹ juncwii²¹ joon gaxuu¹²¹ fu ni 'wó² la jó² tsá² gajmaa¹a 'in joo²¹ 'lii¹³ do. ¹⁴ Joon coon¹¹³ lí² 'e gajmaa¹a 'in joo²¹ 'lii¹³ lí¹ tí² gáí¹ do tyani 'in joo²¹ 'lii¹³ nifu gacón¹²on tsá² taain²¹² juncwii²¹ too². Joon 'in joo²¹ 'lii¹³ lí¹ tí² gáí¹ do gatyu¹²u to² tsá² wa'a jméi² 'ido jaain²¹ 'in líi¹ la líi¹ 'in joo²¹ 'lii¹³ sicwuu¹²¹ coon¹¹³ ñí³ pe jiin¹²¹o. ¹⁵ Joon 'in joo²¹ 'lii¹³ lí¹ tí² gáí¹ do gajmaa¹a jiin¹ 'in gajmee¹in tsá² 'in líi¹ la líi¹ 'in joo²¹ 'lii¹³ nifu. Ga'láa²

'wii²¹² gafaa^{21a} 'in joo²¹ 'l̄ii¹³ gajmee¹in tsá². Joon gajngaa¹³ⁱ jileei²¹ 'in jo gaun'goo^{21o} 'ii. ¹⁶ Joon gatyū^{2u} to² 'e l̄iin²in tsá² li² cwoo^{21o} tsáa¹ si tya'tyi² 'ee. Jilee^{21mo} xufiin¹³ tsá² 'wéei¹ si tsá² tyiin² 'ee, si tsá² sá² cuu² si tsá² tañíi² 'ee, si tsá² jmoo^{1o} to² 'ña'a si tsá² jmoo^{1o} to² tya' tsá² xeei²¹ 'ná² l̄iin²in 'e li² do. ¹⁷ Tsū wana jo tyaan¹ tsá² 'e li² do si nombre tya' 'in joo²¹ 'l̄ii¹³ do jo lí² ló³ tsá² 'ee 'n̄ii¹in joon jo lí² 'n̄ii¹in tsá² 'e 'n̄ii¹i. ¹⁸ 'E li² do li la li coon²¹ número. Jon wana jm̄ii¹-tsi tsá² lí²-i un'í² tsá² 'e número tya' 'in joo²¹ 'l̄ii¹³ do tsū número tya' tsañū¹ do. 'E número do tí² seisciento sesenta y seis.

14

Núu³uun 'øø¹ 'in 144,000 tsá²

¹ Mo ngayuui¹³ joon gajøø³øø joon gamáa¹na Jesús, 'in l̄ii¹ Cordero, siin¹³in ni moo²¹ sii²¹ Sión. Joon téein² coon¹³on coon²¹ cíein¹³ mil tsi tunlo¹ tyún² mil tsá². Joon 'in tsá² tyaan¹an tya'tyi¹ 'e sii²¹ Cordero coon¹³ 'e sii²¹ Jmii²¹. ² Joon ganúu³uun 'e 'iin² 'e jó² fu ñū¹fú², 'iin² la 'iin² li 'yū jm̄ii²¹ 'láai¹ lí¹. 'iin² lawa mo 'oon¹on cwaain¹ñá³ tá² lí¹. Fúu¹³mo tí¹ téein² poo^{21o} tuntuu²¹ tya'a. ³ Joon 'øø¹ coon²¹ canto 'múui² tyani li sil̄ii²¹² li tyiin¹ Dios joongi tyani 'in tyúuin² joo²¹ jiiin¹ coon¹³ 'in tsacøøi¹³ do. Joon jiiin¹³ jaain²¹ jo lí² lit̄ii² 'e canto do jiiin¹³ 'in coon²¹ cíein¹³ mil tsi tunlo¹ tyún² mil tsá² do lí² lit̄ii² 'e canto do. 'In tsá² do 'in nigajmaa¹a Dios tiin¹³in jee²¹² tsá² taain²¹² juncwii²¹. ⁴ 'Ido 'in jo 'ee niga'láa¹ coon¹³ tsami². Jmai² 'in tyún¹mo 'ii, joon nḡii^{1o} coon¹³ Jesús doñixiia¹ fu tsalín²mo. Gauntiin¹³ Jesús 'ii jee²¹² tsá² 'e l̄iin²in lawa coon²¹ fa¹ tya' Dios Jmii²¹ nifu joongi tya' 'in Cordero do. ⁵ Jiiin¹³ coon²¹ júu³ tajuu²¹ jo gasi¹ 'ido. Joon jiiin¹³ coon²¹ tsaa² jo røøi²¹ tyani Dios.

Júu³ ga'ii¹ gaai²¹ ángeles

⁶ Joon gamáa¹na jaain²¹gi ángel 'in ga'øøi² tuntsa¹ ñū¹fú². Joon 'in ángel do tyaan¹an júu³ 'e taa²¹ coon²¹ tøø²mo tya' xiiala tiin¹³ tsá² juncwii²¹. Jajmaa^{13a} tsá² júu³ jileei²¹ tsá² taain²¹² juncwii²¹; jilaa²¹ nii² tsá² 'in faa^{21a} jilaa²¹ nii² jm̄ii¹, 'in néei¹ la coon²¹ fuu²¹. ⁷ Joon jin¹² 'in ángel do coon¹³ coon²¹ júu³ tá²:

—Cwo'gøø²¹moo' Dios. Jóø^{2o} 'in feei¹ 'áa¹mo 'i-i joon nigatí² 'ii²¹ ijmáa¹ 'ii²¹ tya' tsá². Cwoun'goo^{2o} 'in nigajmaa¹a ñū¹fú² coon¹³ ni cwoo¹³ juncwii²¹ coon¹³ jm̄i'ñi¹³ coon¹³ lí¹ 'yá² jm̄ii²¹.

⁸ Joon mo ngayuui¹³ gafaa^{21a} 'in ángel do jaain²¹gi ángel gafaa^{21a} jin¹²in:

—Jøø^{2øø}, tyaan²aan' cwáain¹. 'In tsá² néei¹ Babilonia, 'e fuu²¹ fee¹ lí¹, niga'aa¹a fa'ii²¹ 'áai¹ tsū niga'e¹² tsá² néei¹ la caain²¹ fuu²¹ 'e ungoo^{21o} dioses 'in jo la jai¹².

⁹⁻¹⁰ Joon jaain²¹gi ángel gacwéei¹ joon gatí² gaai²¹. Joon gafaa^{21a} coon¹³ júu³ tá² jin¹²in:

—Jileei²¹ 'in un'goo^{21o} 'in joo²¹ 'l̄ii¹³ do i'e¹² Dios Jmii²¹ 'ii wúu¹ 'áai¹. La joon jon inii²¹ wúu¹ jileei²¹ 'in un'goo^{21o} 'in gajmeei¹ tsá² 'in lí¹i la lí¹i 'in joo²¹ 'l̄ii¹³ do si l̄iin²in 'e li² do tya'tyi² si cwoo²¹ 'ee. Joon mi tí² joon jo feei¹gi-tsi Dios coon¹³ 'in tsá² do, jmai¹² 'e 'nii²¹-tsi. Joon inii²¹ wúu¹ 'áai¹ coon¹³ jí² coon¹³ azufre. Tyani ángeles tya' Dios joongi tyani Jesús, 'in sii^{21o} jon Cordero, inii²¹ 'ido wúu¹. ¹¹ Joon 'e wúu¹ inii²¹ do 'e lí¹ la lí¹ coon²¹ unñi² 'e soo^{1o} coon²¹ tøø²mo. Jo sá² wa'a 'ii²¹ 'woo²¹ tya'a 'in gaun'goo^{21o} 'in joo²¹ 'l̄ii¹³ do si gaun'goo^{21o} 'in gajmeei¹ tsá² 'in lí¹i la lí¹i 'in joo²¹ 'l̄ii¹³ do 'ee. La 'woo¹ jm̄ii¹ jo sá² wa'a 'ii²¹ 'woo^{21o} tya'a 'in lí¹i li² tya' 'in joo²¹ 'l̄ii¹³ do. ¹² Tsū 'wii¹³ joon 'ná¹-a jmáa^{1a} taa²¹-a jileei²¹ 'in tsaa¹²-tsi Dios Jmii²¹, jileei²¹ 'in jmoo^{1o} la to² tyū¹² Dios joo ja'mo lí¹i Jesús.

¹³ Joon ganúu³uun coon²¹ júu³ jó² fu ñū¹fú² 'e jin¹²in s̄ii²¹i jna:

—Taan¹ ni mo'jí² 'e júu³ lo: “Jløø¹³mo jileei²¹ 'in jai¹² lí¹i Ña'ñū¹ Jesús mi júun²in. Jløø¹³mo nano la joon lí¹ ngóo¹gi.” “Jo^{1o}”, jin¹²in 'in Espiritu Tyú² tya' Dios tsū i'ii²¹ 'woo^{21o} tsá² to² tya'a joon jilaa²¹ to² tya'a 'e gajmaa^{1a} jo 'iin²-tsi Dios.

Mo gacóon¹ ángeles 'e garoo²¹ fu juncwii²¹

14 Joon gajóø³øø joon gamóo³oo coon²¹ jní¹ taa²¹ joon ni jní¹ do tyín¹ jaain²¹ 'in lí¹ la lí¹ jón¹ tsañuu¹. 'Yæ goon corona tyí¹ joon san²an coon²¹ ñijlí²-i tuu²²¹ 'e 'má¹. 15 Joon gacwo¹í¹ jaain²¹ gi ángel inuu cwo¹¹ fee¹ si² ñu'fú² do, joon 'in ángel do gajin² in coon¹³ jú³ tá² sí¹²¹ 'in ángel tyín¹ ni jní¹ do:

—Tyiin¹³ ñijlí²-i tuu²²¹ tyi¹ joon cóon¹³ on 'e garoo²¹ tyi¹ tsu gatí² 'ii²²¹ 'e galityú²-u 'e garoo²¹ juncwii²¹.

16 Joon 'in tyín¹ ni jní¹ do 'e gatyin²¹ in ñijlí²-i tuu²²¹ tya'a juncwii²¹ joon gacóon¹ on 'e garoo²¹ juncwii²¹.

17 Joon jaain²¹ gi ángel gacwo¹í¹ 'e cwo¹¹ si² ñu'fú² do. Saan²¹ an jon coon²¹ ñijlí²-i tuu²²¹ 'e 'má¹. 18 Joon gacwo¹í¹ jaain²¹ gi ángel ni altar 'in tyu² to² jí². Joon gafaa¹²¹ a coon¹³ jú³ tá² gasii¹²¹ 'in ángel do 'in saan²¹ an ñijlí²-i tuu²²¹ 'e 'má¹ jin² in:

—Tyiin¹³ ñijlí²-i tuu²²¹ tyi¹ 'e 'má¹. Tyiin²¹ an 'e cwaain¹²¹ mi¹³ wuunjøø¹³ 'e garoo²¹ tyi¹ 'e sá² juncwii²¹ tsu gafuu² u.

19 Joon 'in ángel do gatyin²¹ in ñijlí²-i tuu²²¹ tya'a fu juncwii²¹. Joon gacoon²¹ o mi¹³ wuunjøø¹³ 'e sá² juncwii²¹ joon gato¹² o tsi coon²¹ liníui¹. 'E 'øø¹¹²¹ tsi tsá² i¹ e¹² e Dios tsá² wú¹ 'áai¹. 20 Joon ganíui¹ 'e mi¹³ do lí¹ co¹ fuu²¹ do. Joon lawa jmi¹ gatoon²¹ lí¹ ganíui² 'e mi¹³ do. Joon galí² jmi¹ do lawa'a lí¹ ngóo¹ jmi²¹ tí¹² cwó² 'ni¹ cíein¹³ kilómetros gangóo¹ jmi¹ do lí¹ náa¹ fuu²¹ do. Joon 'o¹² 'e jmi¹ do jiiin¹³ la ñí¹² 'í¹ 'oo²¹² cwa² mo 'yæ freno 'oo²¹² o.

15

Lawa dyái¹ ángeles 'in tyán¹ fa¹³ lí¹ gatsé¹ tya¹ tsá² taain²¹² juncwii²¹

1 Joon gamóo³oo coongi lí² fee¹ fu ñu'fú². 'Áai¹ tsa'goo²¹ tsi tsá² 'wii¹³ 'e lí² do. Gamáa³ na dyái¹ ángeles 'in tyán¹ fa¹³ lí¹ gatsé¹ tya¹ tsá² taain²¹² juncwii²¹. Joon coon¹³ 'e dyái¹ fa¹³ do gajeen²¹ mo 'nii¹²¹ tsi Dios.

2 Joon gamóo³oo lawa coon²¹ jmi¹ ñí¹³ la lí¹ sí¹ sicaai¹¹³ jí². Joon téein² ni jmi¹ ñí¹³ do 'in jo gali¹¹ 'in joo¹²¹ 'lí¹³ do tya'a. Jo gaun'goo²¹ o 'in tsá² téein² do 'in nigajmeei¹ tsá² 'in lí¹ la lí¹ 'in joo¹²¹ 'lí¹³ do jon'gi ga'ii¹²¹ lí² tya¹ 'in joo¹²¹ 'lí¹³ do. Joon 'in tsá² do téein² ni jmi¹ ñí¹³ do san² an tuntuu¹²¹ 'e gacwo¹² Dios 'ii. 3 Joon ga'øø¹ø 'in tsá² do coon²¹ canto tya¹ 'lí¹²¹ Moisés 'in gajmaa¹ a la to² tyu¹² Dios joongi ga'øø¹ø canto tya¹ Jesús, 'in lí¹¹ Cordero, 'e jin² in:

Fee¹ joon 'ya¹² gi jilaa¹²¹ 'e gajmaa²¹ a, Ña'ñu¹¹ u¹ Dios.

Jiin¹³ 'nu-u lí² jmaa²¹ a jilaa¹²¹ 'e 'iin²¹² u¹ un.

Coon²¹ tsá¹ joongi 'e la jai¹² 'e fu¹ tyi¹.

Røø¹³ tya¹ tsá² taain²¹² juncwii²¹ 'nu.

4 Jiin¹³ jaain²¹ jo seein²¹ wa'a jo 'gii¹²¹ 'nu, Ña'ñu¹² u¹,

jilee¹²¹ mo iunfee¹¹ 'nu.

Jiin¹³ 'nu-u 'in tyú¹ mo.

Joon jilee¹²¹ tsá² taain²¹² juncwii²¹ jalín² un'goo²¹ o 'nu.

Nigacón² o cwáain¹ 'e røø¹ jilaa¹²¹ 'e jmoo²¹ o.

5 Mo ngayui¹¹³ joon gajóø³øø joon gamóo³oo ganó² 'e cwo¹¹ si² ñu'fú² lí¹ sí¹ mó² 'e cuun²¹² toon²¹² ley do. 6 Joon ga'wooi²¹ dyái¹ ángeles 'e cwo¹¹ do. Joon 'in dyái¹ ángeles do tyaan¹ an dyái¹ nii² fa¹³. Joon tyi¹²¹ 'in ángeles do síin¹³ in taa²¹ jii¹ lí¹ 'mi¹² sii²¹ lino. Joon sí¹ ñuu¹ nitsí¹ 'e lí¹ jmai¹² cwaná¹. 7 Joon jaain²¹ jee²¹² 'in joo¹²¹ jiiin¹ do gacwo¹¹ o jmai¹² coon²¹ 'ú¹ pi¹³ lí¹ cwaná¹ 'in ángeles dyái¹ do. Joon røø¹²¹ tya¹ jilaa¹²¹ wú¹ i¹ e¹² e Dios tsá² 'e 'ú¹ pi¹³ do. Joon Dios do seein²¹ coon²¹ tøø² mo. 8 Joon 'e cwo¹¹ do garøi¹ coon¹³ 'e 'ya¹² gi la joon coon¹³ to² 'e 'oo¹ o Dios. Lawa unñí¹² 'e garøi¹ 'e cwo¹¹ do. Joon jiiin¹³ jaain²¹ jo lí² tsataai² inuu cwo¹¹ do ca mo gatsé¹ 'e dyái¹ fa¹³ tyaan¹ an 'in dyái¹ ángeles do.

16

Lawa 'ú¹ pi³ tyaan¹an fa³

¹Joon ganúu³uun coon²¹ júu³ tá² jó² fu inuu cwo¹ joon gajin¹²in sii¹²¹i 'in dyái¹ ángeles do:

—Cwolíin²naa', cwo¹íi¹naa' 'e fa³ tya' Dios 'e taa¹³ 'ú¹ pi³ tyii' ni cwoo¹³ juncwii²¹.

²Joon 'in ángel nifu nga'íi¹in 'ú¹ pi³ tya'a ni cwoo¹³ juncwii²¹ joon ga'yée²i juu²¹ 'líi¹³ tya' jileei¹²¹ 'in niga'íi¹²¹i lí² tya' 'in joo¹²¹ 'líi¹³ do si 'in nigaun'goo²¹o 'ee 'in gajmee¹i tsá² 'in líi¹i la líi¹ 'in joo¹²¹ 'líi¹³ do.

³Joon 'in ángel li tí² gáí¹ nga'íi¹in 'ú³ pi³ tya'a ni jmi'ñi¹³ joon jmi'ñi¹³ galí¹ la li jmi¹ tya' 'líi¹². Joon gajún¹mo jileei¹²¹ joo¹²¹ táai² jmi'ñi¹³.

⁴Joon 'in ángel li tí² gaai²¹ nga'íi¹in 'ú¹ pi³ tya'a ni jmi²¹ coon¹³ ni li 'yá² jmi²¹ joon galí¹ jmi¹. ⁵Joon ganúu³uun 'in ángel tya' jmi²¹ do jin¹²in:

—Røø²¹ 'ii²¹ gajmaa²a, Ña'ñu¹u' Dios, 'in tyúi¹. Seen²¹mo'o la mojeei¹, joon seen²¹mo'o la no. Røø²¹ 'ii²¹ gajmaa²a tya' tsá² ⁶tsu 'in tsá² do nigatuu¹un jmi¹ 'øøi² 'in jai¹² líi¹² 'nu, 'in gafaa¹²¹a 'wii¹² tyi'i, tsu gatyu¹²u to² 'e 'uun¹²¹ 'in tsá² do jmi¹ jiin¹³ la gatíi².

⁷Ganúu³oo jon júu³ jó² fu ni altar do 'e gajin¹²in:

—'E ja¹mo nigajmaa²a 'ii¹²¹ røø²¹ joongi coon²¹ tsáa¹, Ña'ñu¹u' Dios. Jiin¹³ 'nu-u lí² jmaa²a ce jilaa¹²¹ 'e 'iin¹²¹u'un.

⁸Joon 'in ángel li tí² tyúuin² nga'íi¹in 'ú¹ pi³ tya'a li 'íi¹in ñi¹. Joon gacwo¹⁰o ñi¹ do ilí² júun¹in tsá² coon¹³ jí² tya'a. ⁹Joon gacáa²mo tsá² coon¹³ jí² do. Pe 'in tsá² do jo gajoo¹²¹-tsi wa'a gatsaa¹-tsi Dios 'in tyu¹² to² fa³ do. Xu li' joon gafaa¹²¹gi 'laa¹²¹ tya' Dios.

¹⁰Joon 'in ángel li tí² 'ñeei² nga'íi¹in 'ú¹ pi³ tya'a li tyíin¹in 'in tyu¹²u to² 'in joo¹²¹ 'líi¹³ do joon li tyu¹² 'ido to² galinuu²¹. Joon 'in tsá² taai¹²¹² do gacuu¹²¹u nisii¹²¹i coon¹³ wúu¹ 'e ní² do. ¹¹Pe coon¹³ 'elo jo gajoo¹²¹-tsi 'e unsii²i 'e jmoo¹⁰ 'e gó² tya'a, xujoon faa¹²¹gi 'laa¹²¹ tya' Dios Jmii²¹ tyíin¹ ñu'fú² 'wii¹³ nigangoo¹⁰ wúu¹ 'yee²¹i juu²¹ 'líi¹³ do.

¹²Joon 'in ángel li tí² jnúui² nga'íi¹in 'ú¹ pi³ tya'a ni coon²¹ jmi²¹ fee¹ sii²¹ Eufrates joon galityuu²¹ jmi²¹ do, gaunty¹² fu¹ ijaliin² røøi¹³ 'in néei¹ li 'yeei²¹ ñi¹.

¹³Joon gamáa³na gaai²¹ espíritu gó² 'in líi¹ la líi¹ je'cwa² ga'wóo²i moo'oo² mii¹²¹ 'líi¹³ coon¹³ moo'oo² 'in joo¹²¹ 'líi¹³ coon¹³ moo'oo² 'in jin¹² 'e faa¹²¹o júu³ tya' Dios Jmii²¹ pe jo jo¹. ¹⁴Joon 'in espíritu do líi¹ 'ii¹³ tya' 'in 'líi¹³ joon lí²-i jmáa¹a jilaa¹²¹ lí² 'e tsa'goo¹²¹-tsi tsá². Joon 'in tsalíin²mo tsauncaain²¹ jileei¹²¹ røøi¹³ 'in néei¹ juncwii²¹. Iuncaain²¹ 'in røøi¹³ do itéen¹in 'e jmaa¹ 'nii²¹ mi tí² jmi²¹² fee¹ tya' Dios Jmii²¹ 'in li' jilaa¹²¹ 'e 'iin¹²¹²in.

¹⁵Joon jin¹² Dios: "Janúu²uun', igó³oo 'e 'uun¹²¹ lawa jaain²¹ 'uun²¹. Joon jløø¹³mo 'in jo cwuu²¹i joon 'in tyi¹²o sñin¹³, 'in nanáa¹ tyú² tya'a. Tsu la joon jo tí² ringúu¹i ngí² 'e jøø²i tsá² xeei¹²¹ 'ii, jo i'aa¹a fa'íi¹²¹." ¹⁶Joon 'in espíritu gó² do iuncaain²¹ 'in røøi¹³ do fu coon²¹ li sii²¹ Armagedón coon¹³ jmi¹ hebreo.

¹⁷Joon 'in ángel li tí² dyái¹ ga'íi¹in 'ú¹ pi³ tya'a tya'cwii²¹. Joon gacwo¹¹ inuu cwo¹ si¹² ñu'fú² coon²¹ júu³ tá², jó² fu li si¹² li silii¹²¹² do, 'e jin¹²in:

—Nasi'yee²¹mo jilaa¹²¹-a.

¹⁸Joon galí² jí² cwaain'ñá³ 'áai¹, ga'oon¹on cwaain'ñá³ joon ga'íi²i tá² líi¹. Joon gajøø¹²¹ 'wó² líi¹ jiin¹³ coon²¹ naa¹³ jo mo gajøø¹²¹ 'wó² la do la jee¹²¹² taain¹²¹² tsá² juncwii²¹.

¹⁹Joon 'e fuu²¹ fee¹ do gajli¹², galí² 'ni¹ 'ii¹³. Joon ga'ín¹ lacaain²¹ fuu²¹ catyia². Joon gati¹²-tsi Dios Jmii²¹ 'in tsá² néei¹ fuu²¹ Babilonia 'a 'e¹e wúu¹ jiin¹³ la nigatyu¹²u to² mo gatí² 'nii¹²¹-tsi tya' 'in tsá² do. ²⁰Joon jilaa¹²¹ cwoo¹³ tyuu²¹ roon¹ ni jmi²¹ gayuun¹²mo joon jilaa¹²¹ moo¹²¹ jo sá²gi. ²¹Joon gaxuu¹²¹ tsi¹ coo¹³ 'áai¹ jee¹²¹² tsá². Ca tunló¹ kilos la ca mi¹³ 'ii²¹ 'e tsí² do xuu¹²¹ fu yu'. Joon 'in tsá² do gafaa¹²¹a 'laa¹²¹ tya' Dios Jmii²¹ 'wii¹³ tya' tsí¹ gaxuu¹²¹ do tsu líi¹ gangoo¹on wúu¹ 'wii¹³ 'e tsí¹ do.

17

'In 'yiiatsangó¹ feei¹

¹Joon gamáa³na jaain²¹ jee²¹² 'in dyái¹ ángeles do 'in san¹² 'ú¹ pi¹³ do. Joon 'ii gajin¹²in sii¹²¹i jna:

—Ná² fu lo, tsu¹ i'e¹³ee 'nu¹ xiiala i'e¹e Dios wúu¹ 'in 'yiiatsangó¹ feei¹ 'in tyín¹ ni jmi¹ñi¹³. ²Joon 'in róøi¹³ taain²¹² juncwii²¹ nigangii¹i nigajmaa¹a 'e gó² coon¹³ 'ido. Joon 'in taain²¹² juncwii²¹ lawa gali¹ín¹mo coon¹³ 'e gó² tya'a la mo 'un¹² tsá² vino.

³Joon lawa'a 'e cii³oo 'in ángel do gatøø¹ø jna fu coon²¹ li jo 'iin tsá² taain²¹². Joon gamáa³na jaain²¹ tsamí² tyín¹in jaain²¹ joo¹²¹ 'liii¹³ yúuin². Joon 'in joo¹²¹ 'liii¹³ do tsí³ dyá¹ mootyí¹i joon tsí³ dyá² moofi³. Joon la tøøi² 'in joo¹²¹ 'liii¹³ do toon²¹² 'e faa¹²¹ 'laa¹²¹ tya' Dios Jmii²¹. ⁴Joon 'in tsamí² 'in tyín¹in 'in joo¹²¹ 'liii¹³ do tyi¹²¹ 'mi¹² 'nuu¹² júuin² coon¹³ 'e yúun². Joon sixéi¹³ cwanáa¹ coon¹³ cuun²¹² 'e tyiin² 'áai¹ coon¹³ perlas. Joon san¹²an coon²¹ copa lí¹ cwanáa¹ sirøøi²¹ coon¹³ jilaa¹²¹ 'e un¹leei¹²¹ tsá² coon¹³ jilaa¹²¹ 'e gó² jmoo¹ 'in 'yiiatsangó¹ do. ⁵Joon toon¹on tya¹tyí¹i coon²¹ júu³ 'uui²¹ 'e jin¹²: “Babilonia 'in feei¹. Sáa³o jileei¹²¹ 'yiiatsangó¹ 'ino. Sáa³o jon jilaa¹²¹ 'e gó² 'e sá² juncwii²¹ 'ino.” ⁶Joon gacón³oon cwáain¹ 'e 'iin¹mo 'in tsamí² do coon¹³ jmi¹ tya' tsá² tsa¹-tsi Dios joon coon¹³ jmi¹ tya' 'in gajngai¹² tsá² tsu¹ 'wii¹³ jmoo¹o la to² tyu¹² Jesús. Joon líi¹ nga'goo²¹-tsii mo gamáa³na 'in tsamí² do. ⁷Joon jin¹²in 'in ángel do sii¹²¹i jna:

—¿'Ee li' tsa'goo²¹-o'o 'áai¹? Jmaa¹³aa 'nu¹ júu³ 'ee 'øøi¹²¹-tsi tsá² júu³ 'uui²¹ tya' 'in tsamí² do joongi¹ 'ee 'øøi¹²¹-tsi tsá² 'in joo¹²¹ 'liii¹³ li tyín¹in tsamí² do. 'In joo¹²¹ 'liii¹³ do tsí³ dyá¹ mootyí² coon¹³ dya moofi³. ⁸'In joo¹²¹ 'liii¹³ do 'in gañí¹u'un 'in seein²¹ ca la jéi¹ pe jo seein²¹gi nano ti li cwo¹ñi¹ too²¹ tyí² li sá² tyú² 'e nu¹gi 'in'ín² coonti. Joon 'in tsá² taain²¹² juncwii²¹ 'in tsa'goo²¹-tsi mi ní² 'in joo¹²¹ 'liii¹³ do 'in seein²¹ ca la jéi¹ pe jo seein²¹gi nano pe coon²¹ mi cwé¹mo tún¹ juncwii²¹. 'In tsá² 'in ninga'goo²¹-tsi do jo taain²¹² ni jí² li taain²¹² jileei¹²¹ 'in cwo¹o Jesús juncwii²¹ 'múui² tya'a. Ca la mo rón¹ juncwii²¹ jo taain²¹² 'in tsá² do 'e jí² do.

⁹'Elo lí² wa 'in 'iin²¹²in 'øøi¹²¹-tsi: Tún² nii² 'øøi¹²¹-tsi tsá² 'e dyá¹ mootyí² 'in joo¹²¹ 'liii¹³ do. Li la li dyá¹ po¹³ tíi¹²¹ li tyín¹in 'in tsamí² do. ¹⁰La joon jon lawa dyái¹ róøi¹³. Nigaxuu¹²¹mo 'ñéi² róøi¹³ do, joon jaain²¹ tyu¹² to² nano, joon jaain²¹gi róøi¹³ do ti lí² jó¹. Joon mi cwé¹i coon²¹ sii¹³xu itaa¹²¹a. ¹¹Joon 'in joo¹²¹ 'liii¹³ do 'in seein²¹ ca la jéi¹ pe jo seein²¹gi nano 'ii li tí² jñéi² róøi¹³ xufiin¹³ jaain²¹ jee²¹² 'in dyái¹ róøi¹³ 'ido. Joon itsaa²¹o fu li 'ii²¹.

¹²Joon 'øøi¹²¹-tsi tsá² 'e dyá² moofi³ 'e gañí²i li la líi¹ dyéi² róøi¹³ 'in jo mo ga'ii¹²¹gi to² tya'a. Pe i'ii¹²¹mo to² tya'a caan²¹mo coon¹³ 'in joo¹²¹ 'liii¹³ do. Jee²¹² coon²¹ hora ityu¹²u to². ¹³Canii²mo 'øøi¹²¹-tsi 'in dyéi² róøi¹³ do. Joon icwo¹o to² 'oo¹o coon¹³ 'ii¹²¹ tya'a 'in joo¹²¹ 'liii¹³ do. ¹⁴Joon itéen¹in coon¹³ Jesús, 'in líi¹ Cordero, pe Jesús do ilii¹²¹i tsu¹ feei¹gi 'ii la jee²¹² jileei¹²¹. 'Ii líi¹ róøi¹³ 'in feei¹gi la jee²¹² jileei¹²¹ róøi¹³. Joon jileei¹²¹ 'in ngi¹ coon¹³on nigatø¹o joon gatyii¹²¹in Dios 'ii. Joon jo tiuu²i 'ido 'ii.

¹⁵Joon gajin¹² 'in ángel do sii¹²¹i jna:

—'E jmi¹ñi¹³ gañii¹²¹in li tyín¹ 'in 'yiiatsangó¹ li la li jilaa¹²¹ fuu²¹ coon¹³ jileei¹²¹ tsá² coon¹³ jilaa¹²¹ jmi¹ 'e sá² juncwii²¹ coon¹³ jilaa¹²¹ nacíoon¹³mo. ¹⁶Joon 'in dyéi² róøi¹³ do 'in líi¹ la li moofi³ tya' 'in joo¹²¹ 'liii¹³ do ili'ee¹²¹i 'in 'yiiatsangó¹ do. Joon itiuu²mo 'ido 'ii ti ringúu¹i. Joon icuu¹mo 'ido 'ii joon ijúun²in coonti. ¹⁷Tsu¹ Dios gajmeei¹ 'in róøi¹³ do 'e jmáa¹a jiin¹³ la 'iin²¹²in. Tsu¹ 'wii¹³ joon røø²¹ gasíi²i jee²¹² 'ii joon gacwo¹o 'in joo¹²¹ 'liii¹³ tya'a ca tsín¹ jilaa¹²¹ júu³ ga'íi²i Dios Jmii²¹. ¹⁸Joon 'in tsamí² 'in ní¹u'u líi¹ a li 'e fuu²¹ fee¹ 'in tyu¹² to² jileei¹²¹ róøi¹³ taain²¹² juncwii²¹.

18

Mo ga'ín¹ fuu²¹ Babilonia

¹ Mo ngayuui¹³ joon gamáa³ na jaain²¹ gi ángel 'in gajngái¹ fu ñu¹ fú² joon fee¹ to² 'oo¹ o. Joon ni cwoo¹³ juncwii²¹ jná² joo¹²¹ coon¹¹³ 'e 'ya² gi tya'a. ² Joon coon¹¹³ coon²¹ júu³ tá² líi¹ ga'oo¹ o jin¹²¹ in:

—Niga'íin² mo Babilonia 'e fuu²¹ fee¹ do. Niga'íin² mo joon galí¹ coon²¹ li taain²¹² 'in 'líi¹³. Do-o itéen¹ in jileei²¹ espíritu gó². Lawa coon²¹ tyuu²¹ taain²¹² ton¹ 'líi¹³, 'in 'eei¹²¹ tsá² galí² 'e fuu²¹ do. ³ Joon lawa gali'íin¹ mo tsá² taain²¹² juncwii²¹ coon¹¹³ 'e gó² 'láa¹ 'in 'yiiatsangó¹ do. Joon 'in róøi¹³ taain²¹² juncwii²¹ gati²-tsi ngi¹ coon¹¹³ 'ido. Joon 'in 'nií¹ 'e ló¹ tsá² galisá² cuu² tya'a coon¹¹³ jilaa¹²¹ 'e gó² tí¹²-tsi.

⁴ Joon ganúu³ uu coongi júu³ jó² fu ñu¹ fú² 'e jin':

—'Woo²¹ naa' 'e fuu²¹ lo jilee¹²¹ naa' 'in líi¹³ tsá² tyiia 'e jo 'ii¹³ naa' tsaa² tya' 'ido jon'gi iliseein²¹ naa' fa'í³ la fa'í³ iseein²¹ 'ido. ⁵ Tsu tsaa² tya' o galifee¹ 'áai¹ ca gatyalii²¹² tsaa² tya'a fu ñu¹ fú² joon gati¹-tsi Dios jilaa¹²¹ 'e gó² nigajmaa¹ a. ⁶ Cwóo¹³ oo' wúu¹ 'ido jiiin¹³ la nigacwo¹ 'in xeei¹²¹. Cwoty²¹² 'in tsamí² do tún² 'iin¹³ gi jiiin¹³ la nigajmaa¹ a. Cwó² oo' 'e 'uu²¹ u 'in tsamí² do tún² 'iin¹³ gi 'e gó² la gacwo¹ 'ido tsá² xeei¹²¹. ⁷ 'Áa¹ mo fee¹ i gajmei¹ 'ña'a joon 'áa¹ mo tyú² seein²¹ jin¹²¹ in: “Lo-o tyíin¹ na líi¹ na 'yiia²¹² róøi¹³. Jo líi¹ na 'yiia'nií² joon jo 'ee wúu¹ imóo³ oo.” ⁸ 'Áai¹ tyú² galiseein²¹ pe joon 'ii²¹ la joon jon iní² wúu¹. Tsu 'wii¹³ joon coon²¹ jmií²¹² mi jó¹ fa'í³ tya'a iní² 'oo² ijó¹, ilixuui²¹²-tsi 'áai¹ joon ijuun²¹ mo, joon caa¹ i coonti ce líin² in fó² coonti. Tsu feei¹ 'áa¹ mo Ña'ñu¹ 'u' Dios Jmii²¹ 'in gajmaa¹ 'ii²¹ tya'a.

⁹ Joon jileei¹²¹ róøi¹³ 'in gangi¹ jmoo¹ jløø¹³ i coon¹¹³ 'ido ityi¹ o, ilixuui²¹²-tsi mi jóø² roon¹ on unñi² li caa²¹ i 'in tsamí² do. ¹⁰ Wíin² téein² tsu 'wii¹³ 'goo¹²¹-o ní² 'in tsamí² do wúu¹ joon jin¹²¹ in:

—'Áai¹ tyafó² fúu² 'nu, Babilonia, coon²¹ fuu²¹ fee¹ joon coon²¹ fuu²¹ tyiin²! Pe jmií²¹² nano gacwá¹ imoo¹³ o wúu¹.

¹¹ La joon jon 'in téein² 'nií¹ 'e ló¹ tsá² tyi¹ o jon ilixuui²¹²-tsi tsu jo 'in seein²¹ ló¹ gi laa²¹² tya'a 'e ningatyaan¹ an. ¹² Ningatyaan¹ o cwanáa¹ coon¹¹³ cwataa²¹ coon¹¹³ cuun²¹² 'e tyiin² 'áai¹. Ningatyaan¹ an 'mi² tyú² 'e lí¹ lino coon¹¹³ 'mi² wuu²¹ nuu¹ yúuin² coon¹¹³ yúun². Ningatyaan¹ 'ido jilaa¹²¹ 'mó² jmafuu²¹ coon¹¹³ jilaa¹²¹ 'e lí¹ moojon² elefante coon¹¹³ 'mó² 'e tyiin² 'áai¹. Joongi ningatyaan¹ an 'in tsá² 'nií¹ do ñiyúun² coon¹¹³ ñi³ coon¹¹³ cuun²¹² marmol. ¹³ Ningatyaan¹ o jon canela coon¹¹³ 'oo²¹ tya' 'uunñi² tya' tsá² coon¹¹³ fuu²¹² sún¹ coon¹¹³ mirra coon¹¹³ jmií²¹ jmafuu²¹ coon¹¹³ vino coon¹¹³ aceite coon¹¹³ fuu²¹² 'iñi¹ 'e tyú² coon¹¹³ trigo. La joon jon jée¹ i joo¹²¹ coon¹¹³ joo'saa²¹ coon¹¹³ cwa² coon¹¹³ care¹² jñú² cwa². Joon ca tsá² 'in si'nií²¹² jmoo¹ o to² tya' tsá² jée¹ i. ¹⁴ Joon ijin¹²¹ in sii²¹ 'e fuu²¹ do:

—Joon 'e 'oofuu¹ 'e gasíin¹ u'un ca la mo jéei¹ gangalii¹ i. Gangalii¹ jon jilaa¹²¹ 'e tyú² 'e tí²-o' o coon¹¹³ jilaa¹²¹ 'e 'ya² gi joon jo tyiia¹²¹ gi.

¹⁵ Joon wíin² itéen¹ in 'in ga'nií¹ i jilaa¹²¹ 'e ló¹ 'ido joon galíi¹ tsá² sá² cuu² 'wii¹³ jilaa¹²¹ 'e galó¹ 'ido. Wíin² itéen¹ in tsu 'wii¹³ 'goo¹²¹ o coon¹¹³ jilaa¹²¹ wúu¹ ní² 'in tsamí² do. Itéen¹ in cii¹²¹ o xuui²¹²-tsi. ¹⁶ Jin¹²¹ in:

—'Áai¹ fúu² 'e fuu²¹ 'ya² gi do tsu galíi¹ la líi¹³ jaain²¹ tsamí² 'yei¹² gi 'in tyi¹² 'mi² tyú² lí¹ lino nuu¹²¹ yúuin² joongi yúun². Sixée¹ i cwanáa¹ coon¹¹³ cuun²¹² tyiin² coon¹¹³ perlas. ¹⁷ Joon jee²¹² catá² ga'ín¹ jilaa¹²¹ 'e sá² tya'a.

Joon wíin² taain²¹² jileei¹²¹ tsá² tyu¹² to² barcos coon¹¹³ 'in táai² barcos coon¹¹³ 'in jmoo¹ o to² tsi barcos do. Jileei¹²¹ 'in jmoo¹ o to² ni jmi'ñi¹³ táan¹ in wíin². ¹⁸ Joon mo gajøø² roon¹ unñi² có² 'e fuu²¹ do joon ga'oo¹ o tá² jin¹²¹ in:

—Jo 'e fuu²¹ sá² gi 'e 'ya² gi lagi 'e fuu²¹ do.

¹⁹ Joon ga'ee¹ e cwoo¹¹³ jee²¹² tyí¹ i gatyí¹² xuui²¹²-tsi 'áai¹ joon 'oo¹ o jin¹²¹ in:

—'Áai¹ fúu² 'e fuu²¹ 'ya² gi do. 'Áai¹ galisá² cuu² tya' 'in jmoo¹ o to² ni jmi'ñi¹³ coon¹¹³ cuu² ga'íin² in 'e fuu²¹ do. Pe jee²¹² coon²¹ catá²-a ga'ín¹ 'e fuu²¹ do.

²⁰ Pe jmaa²aa' jløø³naa' 'in táai² ñu'fú² coon¹¹³ 'naa' 'in líi¹ apóstoles coon¹¹³ jileei²¹ 'naa' 'in faa¹²¹a cwáain¹ tya' Dios coon¹¹³ jileei²¹ 'in tsa¹¹-tsi 'ii. Tsu mo gacóon¹⁰ tya'a, 'ii²¹ røø²¹ jmaa¹a Dios tyi'naa'.

²¹ Joon jaain²¹ ángel 'in píin² 'áai¹ gasaa¹¹³a coon²¹ cuun²¹² 'e lí¹ lawa coon²¹ too¹ fee¹¹ joon gapí² 'in ángel do 'e cuun²¹ do tsi jmi'ñi¹³ jin¹²in:

—La gapí³ii 'e cuun²¹² do tsi jmi'ñi¹³ la joon jon i'in²in Babilonia, coon²¹ fuu²¹ 'ya¹²gi. Joon jo ní²gi tsá² 'ii. ²² Jo jmi²¹² núu²gi tsá² 'iin² sóoin¹³ jee²¹² 'nú¹ tya'a. Jo núu²gi tsá² sóoin¹³ tuntuu²¹ jon'gi tya' flauta si lúu¹ xuu¹u tsá² 'ee. Jon'gi seein²¹gi tsá² tíi² 'láai² nii² to². Jon'gi itsii¹gi tsamí² coon¹¹³ too¹. ²³ Jo 'ee jí² coo¹gi, jiin¹¹³ coon²¹ jee²¹² 'nú¹ jon'gi inúu²gi tsá² júu³ 'e náa¹ 'goo²¹ li cuui¹² cwoo²¹ tsá². Ijon¹²on tii² xufiin¹¹³ la mo jéei¹ 'in tsá² tyi'i 'in 'ni¹ 'e ló¹ feei¹gi 'áai¹ 'ii la jee²¹² jileei²¹ tsá² taain²¹² juncwii²¹ joon 'in tsalaa¹ tyi'i gacon¹²on tóo² 'in tsá² catyaa² do.

²⁴ Tsu tsa² tya' 'e fuu²¹ do jilaa²¹ jmi¹ 'e gatúun²un tya' 'in gafa¹²¹ 'wii²¹² tya' Dios coon¹¹³ 'in tsa¹¹-tsi 'ii coon¹¹³ jileei²¹ 'in najóin¹.

19

¹ Mo ngayuui¹¹³ joon ganúu³uun júu³ tya' tsá² fúui¹ 'in táai¹ ñu'fú² 'e jin¹²in:

¡Aleluya! Nigajmaa¹a Dios tiin¹¹³ tsá².

Cwolí² jilaa¹²¹ 'e 'ya¹²gi tya' Dios Jmii²¹ la joon jon jilaa¹²¹ 'ii²¹ tya' Dios tyi'.

² Nigajmaa¹ Dios 'ii²¹ røø²¹ joon coon²¹ tsáa¹ mo gajmaa¹a 'ii²¹ 'ii²¹ tya' 'in 'yiiatsangó¹ 'in gajmaa¹ un'leei²¹ tsá² yaai coon¹¹³ 'e gó² gajmaa¹a.

Tsu Dios jmaa¹a tyí² 'in 'yia¹²¹² do jilaa¹²¹ 'e røø²¹ tya' 'e gó² gajmaa¹a tya' 'in tsa¹¹-tsi Dios, 'in najngaa¹¹³i.

³ Joon gajin¹²⁰ jon:

—¡Aleluya! Jiin¹¹³ catá² jo jón²gi róon² unñi² tya' fuu²¹ do.

⁴ Joon 'in dyiiatyúuin² tsacøøi¹¹³ coon¹¹³ 'in tyúuin² joo¹²¹ jiin¹ do gatyíia² ca ti ni 'wó² un'goo¹⁰ Dios Jmii²¹ 'in tyíin¹ li silii²¹² tya'a, joon gajin¹²in:

—¡Amén! ¡Aleluya!

⁵ Joon coon²¹ júu³ gajó¹ li silii²¹² do 'e jin¹²in:

Cwoun'goo²⁰⁰ Dios tyi' jileei²¹ 'naa' 'in jmoo¹⁰ la to² tyu¹²u, jileei²¹ 'naa' 'in 'gøøi¹²¹ 'ii la 'in 'wói² tiin¹¹³ la 'in tyiin².

Coon²¹ mi tí² jmi²¹² fu ñu'fú²

⁶ Joon ganúu³uun coon²¹ lawa 'e faa¹²¹ tsá² fúui¹ líi¹, joongi lawa li na'yú³ jmi²¹ 'láai² lí¹. Joongi lawa li ni'oon¹⁰on cwaain¹ñá³. Gajin¹²⁰ 'e júu³ do:

¡Aleluya! Tsu niga'ii¹²¹ 'i Ña'ñu¹u' Dios tyi', 'in lí² jmá² jilaa¹²¹ 'e 'iin²¹²in, to² tya'a.

⁷ Cwojmaa²aa' jløø³naa' joon cwoun'goo²⁰⁰ 'ii

tsu nigatí² 'ii²¹ 'e iuncaain²¹ Jesús, 'in líi¹ Cordero, jileei²¹ tsá² 'in tsa¹¹-tsi 'ii icwá² coon¹¹³on.

Joon ijmaa¹a jmi²¹² lawa li cui¹² cwoo²¹ tsá².

Joon jileei¹²¹ 'in iuncaain²¹ coon¹¹³on nigatyaa¹ tyú² tya'a la jmoo¹⁰ tsamí² mo ti li cui¹² cwoo²¹⁰.

⁸ Nityi¹ 'i 'mi¹² taa²¹ li lino tyú²,

tyú² nasiin¹¹³in joon jii¹ siin¹¹³in.

Tsu 'e 'mi¹² lino do 'e li la jilaa¹²¹ 'e tyú² 'e nigajmaa¹ 'in jmoo¹⁰ la to² tyu¹² Dios.

⁹ Joon 'in ángel do gajin¹²in sii²¹i jna:

—Táan¹ mo'jí² 'e júu³ lo: “Jløø¹³mo jileei²¹ 'in gatø¹²⁰ Dios itsalíin² li galí² jmi²¹² icui¹² cwoo²¹ 'in sii²¹ Cordero do.”

Gajin¹²⁰ jon sii²¹i jna:

—'E júu³ lo júu³ tya' Dios 'e la jai¹².

¹⁰ Joon gasi¹³ii 'wojní³ii tyani ángel do iun'góo³⁰⁰ 'ii²¹. Pe jin¹²⁰ sii²¹i jna:

—Jo jmoo²'o la no, tsu jmoo³oo jiin¹³ la to² tyu¹² Dios jiin¹³ la jmoo² 'nu coon¹³ 'in tsaruu²¹'u' catyaa² 'in jo gatú² júu³ tya' Jesús. Ungoo²'o jaan²¹mo, jiin¹³ Ña'ñu¹'u' Dios Jmii²¹ ungoo²'o.

Tsu 'in faa²¹'a cwáain¹ tya' Dios Jmii²¹ jmo¹²'o tsá² júu³ jilaa²¹ júu³ gafaa²¹'a Jesús.

'In tsá² 'in tyín¹ 'in jaain²¹ cwa² taai²¹

¹¹ Joon gamoo³oo sino² fu ñu¹fú². Joon gajnéi¹ jaain²¹ cwa² taai²¹ joon 'in tyín¹ moo'wó¹ sii²¹ 'in jo tá² júu³ tya'a, sii²¹'o jon 'in Jai². Joon coon²¹ tsáa¹ jmaa¹'a 'ii²¹ mi jmáa¹'a 'ii²¹ la joon jon mi jmáa¹'a 'nii²¹. ¹² Joon lawa jí² 'e coo²¹ lí¹ unní¹'i. Joon tyí¹'i taa¹³ coronas 'láai². Joon toon¹'on 'e sii²¹ 'ii pe jiin¹³ 'ña'o ñii¹'i. ¹³ Joon tyi¹²'i 'mi¹² 'yu jmi¹ joon 'e sii 'ii: Júu³ tya' Dios. ¹⁴ Joon caluu ngalín² 'láa² tya' ñu¹fú² 'in tyi¹²'i 'mi¹² lí¹ lino tyú², joon néei¹ cwa² taai²¹. Joon taa²¹ siin¹³'in jo téin² 'la². ¹⁵ Joon 'yeei²¹ 'oo²'o 'in tsá² do coon²¹ ñí³ espada 'e 'má¹ 'áai¹. Joon coon¹³ 'e ñí³ do iuncwuu²¹'i tsá² taain²¹² juncwii²¹. Joon ityu¹²'u to² tsá² coon¹³ sii²¹ lí¹ ñí³. Joon la niui² tsá² mi¹² wuunjøø¹³ tuun¹'un jmi¹³ tya'a, jiin¹³ coon²¹ wa'a jo ganiui², la joon jon jiin¹³ jaain²¹ jo láai² 'e wúu¹ tya' Dios ijó¹ tsu 'nii²¹-tsi Dios, 'in jmoo¹'o jilaa²¹ 'e 'iin²¹²'in. Joon 'in tyín¹ cwa² taai²¹ do ijmáa¹'a 'ii²¹ cwáain¹ tya' Dios Jmii²¹. ¹⁶ Joon toon²¹'on siin¹³'in 'e sii²¹ 'ii: Róøi¹³ 'in feei¹'gi la jee²¹² jileei²¹ róøi¹³ joon 'in Tyiin²'gi jee²¹² jileei²¹ 'in seein²¹. Joon²¹ jon 'e sii²¹ do tsaa¹³ tyúu¹'u.

¹⁷ Joon gamáa³'na jaain²¹ ángel siin¹²'in jee²¹² 'yiaa²¹ 'in ga'oo¹'o jin¹²'in sii²¹'i jileei²¹ joo²¹ tsí³ cwáa¹'a 'in 'ii¹'i yu¹ juncwii²¹:

—Ñilín²'naa'. Cwolicaan²¹'naa' tya' coon²¹ 'e cwo¹ Dios 'naa' 'e cøø²øø'. ¹⁸ Ti li lisá² ngú¹ cøø²øø', ngú¹ tya' róøi¹³, joon ngú¹ tya' fii²¹² 'láa² joon tya' tsá² 'gøøi¹³. Sá² jon ngú¹ tya' cwa² joon tya' tsá² néei¹ cwa². Ilisá² ngú¹ tya' jileei²¹ tsá² xüfiin¹³ tsa'leei¹³ si tsá² fii²¹² 'ee, si tsá² 'wó¹'i 'ee, si tsá² tyiin² 'ee.

¹⁹ Joon gamáa³'na 'in joo²¹ 'lii¹³ caan²¹'mo coon¹³ róøi¹³ taain²¹² juncwii²¹ coon¹³ 'láa² tya'a sicaain²¹ itéen¹'in coon¹³ 'in tyín¹ cwa² taai²¹ do coon¹³ 'láa² tya'a. ²⁰ Joon nigataan¹³'mo 'in joo²¹ 'lii¹³ do. Nigataan¹³'mo jon 'in nijin¹² 'e faa²¹'o júu³ tya' Dios Jmii²¹ pe jo jo¹. 'li nigajmaa¹'a milagros fee¹ jee²¹² tsá² joon gacón²'o too² 'in niga'ii²¹ 'e li² tya' 'in joo²¹ 'lii¹³ coon¹³ 'in gaun'goo²¹'o 'in gajmee¹'i tsá² 'in líi¹ la líi¹'i 'in joo²¹ 'lii¹³ do coon¹³ milagro fee¹ do. Joon 'in tyín¹ cwa² taai²¹ do gadyee¹³'i je waa²¹'mo do la jiin¹'in tsi tyí¹'a lí¹ jí² 'e coo²¹ coon¹³ azufre. ²¹ Joon gajngaa¹³'mo 'in tsá² tyín¹ cwa² taai²¹ do 'in catyaa² coon¹³ ñí³ 'yeei²¹ 'oo²'o. Joon tyú²-u gagøø¹²¹ 'in joo²¹ tsí³ cwáa¹ do ngú¹ tya' 'in najúin¹ do.

20

Si'ñuu¹'mo Satanás

¹ Joon gamáa³'na jaain²¹ ángel gajgái¹ fu ñu¹fú² joon saan²¹ coon²¹ joonñí³ tya' too²¹ tyí² li sityú². San¹²'o jon coon²¹ cadena mi². ² Joon 'in ángel do gataan¹³'in 'in mi¹²¹ 'lii¹³ do, 'in mi¹²¹ seein²¹ cali¹ 'in sii²¹'o jon 'in 'lii¹³, sii²¹'o jon Satanás. Joon ga'ñuu¹'in ce tséin¹ coon²¹ mil jiin²¹. ³ Joon gapii¹'in 'ido tsi too²¹ tyí² li sityú² do. Joon gajnii²'mo 'ido tsi too²¹ do, gatsaa¹²¹'a sello lí¹ cera jní² 'oo² too²¹ do. Joon coon¹³ la joon jo lí² cón²'gi too² tsá² taain²¹² juncwii²¹ ce tséi¹ coon²¹ mil jiin²¹. Pe mi tséi¹ coon²¹ mil jiin²¹ do joon iláa¹'mo 'ido coon²¹ sii¹³'xü.

⁴ Joon gamóo³oo li silii²¹² li néei¹'i 'in niga'ii²¹'i to² 'e jmoo¹'o 'ii²¹ tya' tsá². Gamáa³'moo jon 'in almas tya' tsá² 'in najúin¹, 'in gatú¹ luu²¹²'u tsu 'wii¹³ jin¹²'in 'e ja²'mo líi¹² Jesús joongi 'wii¹³ júu³ tyú² tya' Dios Jmii²¹. 'In tsá² do jo mo gaun'goo²¹'o 'in joo²¹ 'lii¹³ do, jon'gi gaun'goo²¹'o 'in tsá² do 'in gajmee¹'i tsá² 'in líi¹ la líi¹'i 'in joo²¹ 'lii¹³ do. Jo mo ga'ii²¹'i 'in tsá² do 'e li² tya'a tya'tyí¹'i si cwo²¹'o 'ee. Joon gamáa³'na 'in tsá² do jiin¹'in joon tyú²-u to² caan²¹'mo coon¹³ Jesús ce tséin¹ coon²¹ mil jiin²¹. ⁵ Pe 'in 'lii²¹² najóin¹ catyaa² do jo ijiin¹'in tún¹ ca mi tséin¹ coon²¹ mil jiin²¹ do. Joon 'e no-o nifu 'e gajjin¹

tsá² tún¹. 6 J̄l̄øø¹³ mo joon nicwa¹³ mo 'in nigajiin¹ in nifugi do! Jo júun² in tún² naa¹³ pe ilíin² in untsá² tya' Dios Jmii²¹ joongi tya' Cristo. Coon¹³ 'ii ityü¹² to² coon²¹ mil jiin²¹.

7 Joon mo gatséi¹ coon²¹ mil jiin²¹ joon ilaa¹ mo Satanás li 'yuui²¹² sijñí¹. 8 Joon tsatyiin¹ an tsá² too² la caain²¹ juncwii²¹, tsatyiin¹ an too² Gog coon¹³ Magoj joon iuncaain²¹ jileei¹²¹ 'láa² tya'a itéen¹ in. Joon ti la ti too¹³ sá² n̄' jmi¹ñi¹³. 9 Joon ngaliin² in la 'ui juncwii²¹ joon ngataai² cu'li' li néei¹ 'in tsa¹¹-tsi Dios Jmii²¹ joon cu'li' 'e fuu²¹ do 'e 'iin²¹² in Dios 'áai¹. Pe Dios Jmii²¹ gadya¹² a jí² fu yu¹ juncwii²¹ 'e coon¹³ joon iuntyee¹ mo 'in tsá² do. 10 Joon 'in 'liii¹³, 'in gacon¹² on 'in tsá² do too², gangadyeei¹³ Dios 'ii tsi coon²¹ tyíia¹ lí¹ jí² caai¹³ azufre li niga'í² 'in joo¹²¹ 'liii¹³ coon¹³ 'in nigajin² in 'e faa¹²¹ a júu³ tyú² tya' Dios pe jo jo¹. Joon do-o inii²¹ wúu¹ la 'woo¹ jmi¹ coon²¹ tøø² mo.

Li taai²¹² tsá² tyani coon²¹ li silii²¹² taa²¹

11 Joon gamóo³ oo coon²¹ li silii²¹² taa²¹ fee¹ 'áai¹. Gamáa³ na jon 'in tyiin¹ ni li silii²¹² do. Joon tyani 'in tyiin¹ ni li silii²¹² do jo ta¹² gi ni 'wó² jon'gi ñ̄' fú², yuun¹³ mo coonti tsu jo galisá² 'áan³ tya'a. 12 Joon gamáa³ na 'in najúin¹ 'in cøøi¹³ tiin¹³ 'in pi¹³ teen¹ in tyani Dios Jmii²¹. Joon 'e jí² do roon¹ on sinii¹³ joon ganá¹ coongi jí² li taain²¹² jileei¹²¹ 'in cwo¹¹ o Jesús juncwii²¹ 'múui² tya'a. Joon gajmaa¹ a 'ii²¹ tya' 'in najóin¹ do jiin¹³ la nigajmaa¹ a jiin¹³ la taa¹³ 'e jí² do. 13 Galisá² 'ii²¹ tya' jilee¹²¹ mo jiin¹³ la nigajmaa¹ a. Galisá² 'ii²¹ tya' 'in najóin¹ tsi jmi¹ñi¹³ la joon jon galisá² 'ii²¹ tya' 'in najóin¹ la mo jéei¹ coon¹³ taain²¹² li taai² 'lii²¹². 14 Joon 'mó¹ coon¹³ li taai² 'in najóin¹ ga'í² tsi tyíia¹ lí¹ jí². Joon mi 'í² tsá² 'e tyíia¹ do 'e lawa'a 'e najóin¹ tún² naa¹³. 15 Joon fu do-o ipii¹ in Dios jileei¹²¹ 'in jo taain²¹² 'e jí² do li taain²¹² jileei¹²¹ 'in cwo¹¹ o Jesús juncwii²¹ 'múui² tya'a.

21

Mi lisá² ñ̄' fú² 'múui² coon¹³ ni cwoo¹³ juncwii²¹ 'múui²

1 Joon gamóo³ oo coon²¹ ñ̄' fú² 'múui² coon¹³ coon²¹ ni cwoo¹³ juncwii²¹ 'múui² tsu nitsé² mo 'e ñ̄' fú² nifu coon¹³ ni cwoo¹³ juncwii²¹ nifu. Joon jo 'ee jmi¹ñi¹³ sá² gi. 2 Joon jna-a, Wó³, gamóo³ oo gajgo¹ o coon²¹ fuu²¹ nicwaa¹³ 'e sii²¹ Jerusalén 'múui². Gajgo¹ o fu ñ̄' fú² li tyiin¹ Dios Jmii²¹. 'Ya¹² gi 'áai¹ 'e fuu²¹ do lawa jaain²¹ simí² nináa¹ tyú² siin¹³ in 'ya¹² gi icui¹² cwoo²¹ o. 3 Joon ganúu³ un coon²¹ júu³ tá² jó² fu ñ̄' fú² 'e jin¹²:

—Jøø² du', taan¹ mo Dios Jmii²¹ jee²¹¹ tsá². Joon itéen¹ caan²¹ mo coon¹³. Joon ilíi² in tsá² tya' Dios Jmii²¹ 'in tsá² taain²¹² juncwii²¹ joon Dios Jmii²¹ ñ̄' a itéen¹ jee²¹² tsá², ilíi² in Dios tya' 'in tsá² do. 4 Joon Dios Jmii²¹ iuntyuun¹ un jilaa¹²¹ jmi²¹ tuun²¹ un unni² tsá². Joon jo 'ee²¹ jún¹ gi tsá² jon'gi tyi¹² gi tsá² jon'gi xuui¹²¹ gi-tsi jon'gi ní² gi wúu¹ tya'a 'e cuu¹ tya'a tsu jilaa¹²¹ 'e sá² la mo jéei¹³ ningíi² mo.

5 Joon 'in tyiin¹ li silii²¹² do gajin¹² in:

—Jøø² ø, jmóo³ oo 'e 'múui² jilaa¹²¹ 'e sá².

Jin¹² o jon sñi¹²¹ i jna:

—Táan¹ ni mo'jí² 'e júu³ lo tsu 'e júu³ lo júu³ la ja¹² mo joon jo lí² 'náai².

6 Joongi jin¹² in sñi¹²¹ i jna:

—Nasi¹ yee²¹ mo jilaa¹²¹ a. Jna-a 'in nifu la joon jon li tyéi¹. Lawa letra A líi¹ na la joon jon letra Z. Joon wa seen²¹ tsá² 'in unjmuui², jna icwóo³ oo jmi²¹ tya' li 'ya² jmi²¹ icwo² juncwii²¹ tya' tsá² 'e jo 'ee cíin¹ coonti. 7 Joon jileei¹²¹ 'in lii¹ i'ii¹²¹ i jilaa¹²¹ 'elo lawa'a tya'o. Joon jna-a ilíi² na Dios Jmii²¹ tya'a joon 'ii ilíi² in yuun²¹ tyiia. 8 Pe tsaliin² 'in catyaa¹² tsi tyíia¹ lí¹ jí² caai¹³ azufre. Tsalín² mo jileei¹²¹ 'in 'goo¹²¹ coon¹³ 'in jo jo¹² líi². Tsalín² mo jon jileei¹²¹ 'in nigali'liii¹³ coon¹³ 'in nigajngaai¹³ tsá² coon¹³ 'in niga'láa¹ coon¹³ tsamí² coon¹³ tsañu¹. Tsalín² mo jon jileei¹²¹ tsalaai¹ coon¹³ jileei¹²¹ 'in nigaun'goo²¹ o dioses 'in gajméei¹ tsá² coon¹³ jileei¹²¹ 'in cón² tsá² too². Jileei¹²¹ 'in líi¹ la líi¹ 'ino itsaliin² 'e tyíia¹ do lí¹ jí² caai¹³ azufre. Joon li gatí² tún² naa¹³ júun² in.

'E fuu²¹ Jerusalén 'múui²

⁹ Joon gacwéi¹ jaain²¹ ángel jee²¹² dyái¹ ángeles do 'in san¹ dyáa¹ 'ú¹ pi¹³ røøi²¹ taa¹¹³ dyáa¹ 'ii²¹ fa¹³ li gatséi¹. Joon jin¹² in sii²¹² jna:

—Na¹ coon¹¹³ jna. I'e¹³ ee 'ñu¹ 'e fuu²¹ li icwá² jileei²¹ 'in nigatyii¹¹³ in Jesús, 'in líi¹ Cordero do.

¹⁰ Joon lawa 'e cii³ oo ngajée¹ 'in ángel do jna coon²¹ yu¹ moo¹²¹ fee¹ ñíi¹ 'áai¹. Joon ga'e¹ 'e jna 'e fuu²¹ nicwaai¹³ Jerusalén 'e gajgó² fu ñu¹ fú² li tyíin¹ Dios Jmii²¹. ¹¹ Joon 'e fuu²¹ do jná² joo¹²¹ coon¹¹³ jilaa¹²¹ 'e 'ya² gi tya¹ Dios Jmii²¹. Jii¹ 'e fuu²¹ do la jii¹ cuun²¹² 'e 'moo¹³ 'áai¹. La jii¹ cuun²¹² jaspe jii¹ joon jneei¹ la jneei¹ cuun²¹² jii¹ cristal. ¹² Joon ce cu'li¹ si¹² gon 'oo²¹ fee¹ ñíi¹. Joon 'e 'oo²¹ do jée¹ dyatun¹ 'oo² li tsataai²¹² tsá². Joon teen¹ in jmai¹² jaain²¹ ángel la coon²¹ 'oo² li tsataai²¹² tsá². Joon 'e jni¹ 'oo² do taa¹¹³ 'e sii²¹ jii¹ dyatun¹ poo²¹² tsá² seein²¹ Israel. ¹³ Joon sá² 'ni¹ 'oo² li tsataai²¹² tsá² li' caai¹ li 'yéei² ñi¹. Sá² jon 'ni¹ 'oo² li tsataai²¹² tsá² li' caai¹ tooin²¹² li 'yéei² ñi¹. Sá² jon 'ni¹ 'oo² li tsataai²¹² tsá² li' caai¹ tsáa¹ li 'yéei² ñi¹. Sá² jon 'ni¹ 'oo² li tsataai²¹² tsá² li' caai¹ li yooi¹¹³ ñi¹. ¹⁴ Joon 'e 'oo²¹ tya¹ fuu²¹ do si¹² ni dyatun¹ po¹³ cuun²¹² 'e lí¹ lawa tiifuu²¹. Joon 'e tiifuu²¹ do taa¹¹³ 'e sii²¹ jii¹ dyatuuin¹ apóstoles tya¹ Jesús.

¹⁵ Joon 'in ángel do 'in gafee¹²¹ jna san¹² an coon²¹ sii² lí¹ cwanáa¹ ityiaa²¹ 'ii²¹ tya¹ 'e fuu²¹ do. Ityiaa²¹ 'ii²¹ jilaa¹²¹ fuu²¹ do coon¹¹³ 'oo² li tsataai²¹² tsá² coon¹¹³ 'e 'oo²¹ do. ¹⁶ 'E fuu²¹ do lí¹ tyún² tyuui¹³ joon coon²¹ røø²¹ cwaa²¹ la coon¹¹³ li 'ú². Joon mo gatyaa¹ 'ido 'ii²¹ gatí² tún² mil tsi tún² cíein¹³ kilómetros. Joon coon²¹ røø²¹ cwaa²¹ la coon¹¹³ li 'ú² la coon¹¹³ li' ñíi¹. ¹⁷ Joon gatyaa¹ 'ido 'ii²¹ tya¹ 'e 'oo²¹ do li' ñíi¹ joon gatí² coon²¹ cíein¹³ tsi tunlo¹ tyún² lí². 'In ángel do gatyaa¹ 'ii²¹ coon¹¹³ lí² tya¹ cwáa¹ tsañuu¹.

¹⁸ Joon 'e 'oo²¹ do lí¹ jmai¹² jaspe. Joon 'e fuu²¹ do lí¹ jmai¹² cwanáa¹ 'e li la li sí³ jii¹. ¹⁹ Joon tiifuu²¹ do taa¹¹³ jilaa¹²¹ nii² cuun²¹² 'moo¹³. 'E tiifuu²¹ nífú² taa¹¹³ cuun²¹² jaspe, 'e tiifuu²¹ li tí² tún² taa¹¹³ cuun²¹² zafiro, 'e tí² 'ni¹ taa¹¹³ cuun²¹² ágate, 'e tí² tyún² taa¹¹³ cuun²¹² esmeralda, ²⁰ 'e tí² 'ñá² taa¹¹³ cuun²¹² ónice, 'e tí² jnú² taa¹¹³ cuun²¹² cornalina, 'e tí² dyáa¹ taa¹¹³ cuun²¹² crisólito, 'e tí² jñá² taa¹¹³ cuun²¹² berilo, 'e tí² ñú² taa¹¹³ cuun²¹² topacio, 'e tí² dyá² taa¹¹³ cuun²¹² crisoprasa, 'e tí² dyacoon²¹ taa¹¹³ cuun²¹² jacinto, joon 'e tí² dyatun¹ taa¹¹³ cuun²¹² amatista. La coon²¹ fúui¹ tiifuu²¹ do taa¹¹³ cuun²¹² xiaa¹²¹. ²¹ Joon 'e dyatun¹ jni¹ 'oo² do lí¹ jmai¹² perla, coon²¹ perla la coon²¹ jni¹ 'oo²¹ do. Joon 'e fu¹ tyiin² gi 'e ngó¹ jee²¹² 'nú¹ do lí¹ jmai¹² cwanáa¹ 'e li la li sí³ jii¹.

²² Joon jii¹¹³ coon²¹ cwo¹ jo gamóo³ oo si¹² tsi fuu²¹ do tsu¹ Ña'ñu¹ 'u¹ Dios Jmii²¹, 'in líi¹ jilaa¹²¹ 'e 'iin²¹², coon¹¹³ Jesús 'in líi¹ Cordero líi¹ lawa cwo¹ tya'a. ²³ Joon 'e fuu²¹ do jo 'néi² gi ñi¹ 'e cwó² 'yiaa²¹ jon'gi sii¹²¹ tsu¹ jná² joo¹²¹ tya¹ Dios Jmii²¹ coon¹¹³ 'in Cordero do cwo¹ o 'yiaa²¹ tya'a. ²⁴ Joon ingi¹ jileei¹²¹ 'in nigateei¹¹³ jee²¹² li jná² joo¹²¹ 'e fuu²¹ do. Joon jileei¹²¹ røøi¹³ taain²¹² juncwii²¹ icwó² 'e fuu²¹ do jilaa¹²¹ 'e 'ya² gi tya'a coon¹¹³ jilaa¹²¹ yujúui³. ²⁵ Joon 'e 'oo² li tsataai²¹² tsá² jo sijni¹ li' jmi¹ joon jo 'ee nuu²¹ ilisá² tya¹ 'e fuu²¹ do. ²⁶ Joon 'e fuu²¹ do i'áa¹ jilaa¹²¹ 'e 'ya² gi coon¹¹³ jilaa¹²¹ 'yujúui³ tya¹ tsá² taain²¹² juncwii²¹. ²⁷ Joon jii¹¹³ jaain²¹ 'in røøi²¹ tsaa² itsatáa¹ 'e fuu²¹ do. Jon'gi itsatáa¹ 'in jmoo¹ o 'e loo¹ owa 'in cón² tsá² too² 'ee. Jii¹¹³ 'in taan²¹² in ni jí² tya¹ Cordero, 'e jí² taain²¹² jileei¹²¹ 'in cwo¹ o Jesús juncwii²¹ 'múui² tya'a 'itsatáa¹ 'e fuu²¹ do.

22

¹ Joon 'in ángel do ga'e¹² 'e jna coon²¹ jmi²¹ fee¹ pii¹, jmi²¹ ilicwó² juncwii²¹ tya¹ tsá² 'e 'yeei²¹ li silii²¹² tya¹ Dios coon¹¹³ 'in Cordero do. Pii¹ 'e jmi²¹ do 'e li la li cuun²¹² jii¹ cristal. ² Joon 'e 'mó² 'e cwó² juncwii²¹ tya¹ tsá² gacwaain²¹ tuntsa¹ jee²¹² 'e fu¹ tyiin² gi tya¹ fuu²¹ do. La joon jon je tún² taain²¹ 'e jmi²¹ fee¹ do gacwaain²¹ 'e 'mó² do. Joon dyatun¹ naa¹¹³ la coon²¹ jii²¹ cwo¹ 'oofuu²¹ tya'a. Joon 'e mo¹³ tya¹ 'e 'mó² do 'íi³ mo to² tya¹ 'e 'láai² tsá² taain²¹² juncwii²¹. ³ Joon fu 'e fuu²¹ do jo 'e sá² gi wa'a jo tí²-tsi Dios, tsu¹ do o si¹² li silii²¹² tya¹ Dios Jmii²¹ coon¹¹³ 'in Cordero joon 'in jmoo¹ o la to² tyu¹² uun'goo²¹ o 'ii.

⁴Joon iní² ní¹i, joon tya'tyi² toon¹on 'e sii²¹ 'ii²¹. ⁵Joon jo nuu²¹gi do. Joon 'in néei¹ do jo jí² 'ná¹ son²gi jon'gi 'yíi²¹ tya' ñi¹ 'ná¹ tsu Ña'ñu¹u' Dios Jmii²¹ icwó² jná² joo²¹ tya' 'in tsá² do. Joon ityu²u to² coon²¹ tøø²mo.

Ti li jó¹ Jesucristo

⁶Joon 'in ángel do jin¹²in sii²¹i jna:

—'E ja¹²mo 'e júu³ lo joon jo 'ná¹. Ña'ñu¹u' Dios Jmii²¹ gasii¹in ángel tya'a ja'e²e tsá² tya'a jilaa²¹ ilí² la jmoonoo. 'I-i Dios tya' 'in tsá² 'in gacwó¹ júu³ tyú² tya' Dios calií.

⁷—jmoonoo igó³oo! —jin¹² Jesús.

jJøø¹³mo jileei²¹ 'in jmoo¹o nuu¹³un 'e júu³ tya' Dios Jmii²¹ taa¹³ 'e jí² lo!

⁸Joon jna-a, Wó³, ganúu³uun joon gamóo³oo jilaa²¹ 'elo. Joon mo ngayuu¹³ núu³uun joongi gamóo³oo gasii²¹ii wojní³ii tyani 'in ángel 'in ga'e²e jna 'iin²¹²na iun'góo³oo 'ii.

⁹Pe 'ii gajin¹²in sii²¹i jna:

—Jo jmoo²o la no. Tsumjóo³oo jiin¹³ la to² tyu¹² Dios Jmii²¹ jiin¹³ la jmoo² 'nu coon¹³ 'in catyaaí² tsaru¹u' 'in faa²¹a cwáain¹ tya' Dios coon¹³ jileei²¹ 'in jmoo¹o jiin¹³ la jin¹² ni jí² lo. Cwoun'goo²o jiin¹³ Dios.

¹⁰Jin¹²o jon sii²¹i jna:

—Jo 'ma¹²a 'uun²¹ 'e júu³ tya' Dios Jmii²¹ 'e taa¹³ 'e jí² do tsu ti li tyé¹mo jiin¹³ la jin¹² ni jí² do. ¹¹La 'íí²¹² joon 'in jmoo¹o 'e gó² ijmá¹gi 'e gó². Joon 'in ni'leei²¹ joon li' un'leei²¹gi 'ña'a joon 'in tyú¹i ijmá¹gi 'e tyú² joon 'in tsa¹-tsi Dios ityíi¹gi-tsi Dios.

¹²—Ja¹²mo —jin¹² Jesús—, igóo³oo la jmoonoo, joon tyáan³aan 'e cwo¹³oo tsá² jiin¹³ la nigajmaa¹a. ¹³Jna-a 'in nifu jna-a jon li tyeei²¹. Jna-a li ga'láa² 'wii²¹² coon¹³ li gatséi¹. Líí¹na letra A, líí¹na jon letra Z —jin¹² Jesús.

¹⁴'Jøø¹³mo jileei²¹ 'in ron¹² siin¹³in coon¹³ la joon 'e tíí²¹ 'e cuu²¹u 'oofuu²¹ tya' 'e 'mó² 'e cwó² juncwii²¹ tya' tsá². La joon lí² tsatáa¹i 'e 'oo² li tsataai²¹² tsá² 'e fuu²¹ do.

¹⁵Pe caluu ijan² 'in jo jo¹ líí² coon¹³ 'in tíí² júu³ loo¹. Ijan² caluu jon 'in 'laa¹a coon¹³ tsamí² coon¹³ tsañuu¹. La joon jon 'in jngaai¹³ tsá² coon¹³ 'in un'goo²o dioses tya'a 'in gajmeei¹ tsá² jo lí² tsatáa¹i. Jo lí² tsatáa¹i jon 'in tí²-tsi júu³ tajuu²¹ joon 'in cón² tsá² tóo² —gajin¹² Jesús.

Jin¹²o jon:

¹⁶—Jna-a, Jesús, gasíí²na ángeles tyíi ijmáa¹a júu³ jilaa²¹ 'elo tya' 'in jai¹² líí² jna. Jna-a líí¹na jmoo³ tya' 'líí²¹² róøi¹³ David, líí¹mo jon jún² tya'a. Líí¹na jon 'in núu¹ 'in 'íí²i mo 'aa²¹.

¹⁷'In Espíritu Tyú² tya' Dios Jmii²¹ jin¹²in, la joon jin¹²in 'in tsá² 'in líí¹ lawa'a tsamí² tya' 'in Cordero do:

—jNa¹!

Joon jileei²¹ 'in núu²un júu³ tya'a jin¹²in:

—jNa¹!

Ñilín²naa' jilee²¹naa' 'in unjmí¹i. Ñilín²naa' jilee²¹naa' 'in 'iin²¹²in 'uun²¹ jmí²¹ 'e cwo¹o juncwii²¹ tya' tsá² 'e jo 'e 'laa¹³ tyíin¹.

¹⁸Joon la joon fuu²¹²uu 'naa' jilee²¹naa' 'in ganúu²un júu³ taa¹³ 'e jí² lo: Wana seein²¹ 'in un'láai² 'e jí² lo iun'láai² Dios Jmii²¹ tya'a jilaa²¹ fa'í³ 'e taa¹³ jí² lo. ¹⁹Joon wana tyíi¹² tsá² júu³ 'ee taa¹³ jí² lo Dios Jmii²¹ ityí¹ 'e sii²¹ 'ii 'e jí² taain²¹² jileei²¹ 'in cwo¹o Jesús juncwii²¹ 'múu² tya'a. Joon jo lí² tsatáa¹ 'e fuu²¹ do nicwaaí¹³. Jo 'ii²¹i 'e tyú² taa¹³ 'e jí² lo tya'a.

²⁰Joon 'in jmá¹ júu³ la joon jin¹²in:

—'E la ja¹²mo, la jmoonoo igóo³oo —jin¹² Jesús.

—Amén. jNa¹, Ña'ñu¹u' Jesucristo! —jin¹² 'in catyaaí².

²¹Cwouncwaaí¹³ Ña'ñu¹u' Jesucristo jilee²¹naa'. Amén.